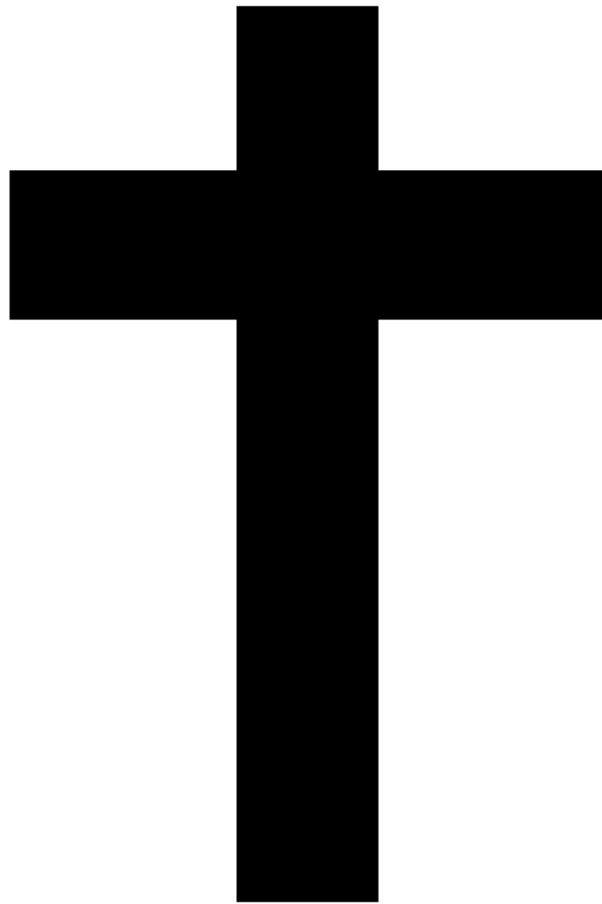

Ēwandam Iek

New Testament in Woun Meu

Ēwandam Iek
New Testament in Woun Meu

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Woun Meu

Dialect: alternate spelling

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Woun Meu (alternate orthography)

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Woun Meu

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 4 Mar 2019 from source files dated 20 Dec 2018
974f85ca-2196-54fa-aa19-a0078d3a03e9

Contents

MATEO	1
MARCOS	68
LUCAS	111
JUAN	186
ECHOS	236
ROMANOS	301
1 CORINTIOS	331
2 CORINTIOS	360
GÁLATAS	377
EFESIOS	388
FILIPENSES	398
COLOSENSES	406
1 TESALONICENSES	413
2 TESALONICENSES	418
1 TIMOTEO	421
2 TIMOTEO	431
TITO	437
FILEMÓN	441
HEBREOS	443
SANTIAGO	466
1 PEDRO	474
2 PEDRO	483
1 JUAN	489
2 JUAN	497
3 JUAN	499
JUDAS	501
APOCALIPSIS	504

SAN MATEO

Maach peerdu aajem Jesucristo igwia jöoi Mateoou phã puatarr

Chi phätarr. Ich mug libro phätarr wounpaita Mateo a thürnaa ichab Leví a thür sĕjim, Jesús düi i bü ogdüba wĕnürraajerr khũun eem äb. Jesús düi khapeerkhaju naweran sĕi Romaam gobierno athee örag dĕbpaar jĕeujem phidagta wai sĕjim.

Chijã khũun atheeta phãjĕ. **Mateoou mug** libro phätarran judionaan atheeta phãjim, ajapcharan ich meeun atheema. Judionaanau warrgarwe Ēwandamau woun äb am ee Reikhamkhĕir püiju jaaujerr khaphũ narr aawai aata nũajeejim aajem. Ich maata judionaanau amach meúa “Mesías” aajeejim, maimua griegonaan meúa “Cristo” aajeejim.

Mamũ mag amau i nũajerrta ya Jesús Mesías kha pierrwajĕ judionaan chi pörnaanan pöd büürjã i khaug aubajierram. Maguata sĕi jürram khũunaun, “Jã sĕi maestro khabahab” aawai, deelum khũunau jür, “Jã sĕi Ēwandamau ich i jaaupibaawai örag jaajem khabahab” aajeejim. Mamũ mag num ee äaur khũunaun chadcha Mesías gaai i thuajeejim aajem. Örau mag khaugba i jaaujerr aawaita Mateoou mug ĕsap phãjim, ag gaai ich meeunag Jesuun chadcha mag amau Mesías nũajerrau a khap jawaag.

Khan jawaag ajĕ. **Mateon ich** Ēwandam Iewaa Jesús düicha nürarr aawai irua mag nem jaaumamjã chadcha ich jügũucha ũrwi irua nem wau nürarr ich daúacha oojerrta jür jaau sim. Mag ich jügũucha Jesuu iekhamatarr ũurjerr aawai aata ich meeunag khap amkhĕir phãjim (5:1–7:29; 10:1–42; 13:1–53; 18:1–35; 24:1–25:46). Mamũ ũrcha irua örag khap apim khösi sierran Jesuuta chadcha örau nũajerr Reikha bëetarr aawai i iek ũkha nũmuata ichdüu jaaujerrjö Ēwandamagta ũdüraa dich thãar ee chi Pörkhapiju aai num ajim. Maata ũrcha thumaam khũunag khap apim khösi sĕjim.

*Jöoin Jesucristo dau naweram khũun
(Lc 3:23–38)*

¹ Mua pärag ĩgkhakhim, jãga warrgar David reikha sierrjö, Ēwandamau jür ich Iewaa Jesucristoogta mug durr gaai chi Pörkhamkhĕir ichdüucha püijĕ. Mag Jesucristojã mag rey David khararr ag chaain ewagam khũun dĕn ajim a khap amkhĕir, ag nawe jöoi Abrán khararr sĕjerr aigmua ewag pawĕ khĕeb chi Jesús thaabatarr aig pärag jaaukhim.

² Maataa, ich jöoi Abrán, Isá aai ajim anaabá;
maagwai, Isá jür Jacob aai;
Jacob jür Judá aai.

Mamũ mag Judá ich appai khaba, tagam ich khodnaanpa doce naajim aajem, ich khurau, ich jöoi Jacob chaainpai.

³ Mag ich Judá, Fares aai anaa ichab Zara aai ajim aajem; am äd, Tamar a thür sĕjim aajem.

Mag Fares, Esrom aai ajim;
maagwai chi Esrom jür Aram aai.

⁴ Ich Aram, Aminadab aai ajim aajem;
maagwai chi Aminadab jür Naasón aai.
Naasón jür Salmón aai ajim aajem.

⁵ Chi Salmón, Booz aai ajim aajem, Rahab düim;
maagwai chi Booz, Obed aai, Rut düim.

Obed jür Isá aai ajim aajem;

⁶ maagwai chi Isá jür mag rey David khararr ag aai ajim aajem.

Mag chi rey David, Salomón aai ajim aajem, Urías jua eem ũi khecheu autarr düim.

⁷ Salomón, Roboam aai ajim aajem;

maagwai Roboam jür Abías aai;
mimua chi Abías jür Asa aai.

⁸ Ich Asa, Josafat aai ajim aajem;

maagwai Josafat jürr Joram aai;
maimua chi Joram jürr Uzías aai.

⁹ Uzías, Jotam aai ajim aajem;
maagwai chi Jotam jürr Acaz aai;
maimua Acaz jürr Ezequías aai.

¹⁰ Chi Ezequías, Manasés aai ajim aajem;
maagwai Manasés jürr Amón aai;
maimua chi Amón jürr Josías aai.

¹¹ Chi Josías, Jeconías aai ajim aajem.

Mag chi Jeconías khod ābam khūn khapan sējim anaabá, maach jöoin israelnaan
Babiloniapienau amach durrag pürkha arr nūm jaar.

¹² Mag am chikhamnau amach durr pürkha arrtarr khur, Jeconías chaai paarpajim aajem.
Ma, Salatiel a thürjim aajem, Zorobabel aai.

¹³ Ich Zorobabel, Abiud aai ajim aajem;
maagwai chi Abiud jürr Eliaquim aai;
maimua chi Eliaquim jürr Azor aai.

¹⁴ Ich Azor, Sadoc aai ajim aajem;
maagwai chi Sadoc, Aquim aai;
maimua chi Aquim jürr Eliud aai.

¹⁵ Chi Eliud, Eleazar aai ajim aajem;
maagwai chi Eleazar, Matán aai;
maimua chi Matán jürr Jacob aai.

¹⁶ Chi Jacob, José aai ajim aajem.
Mag Joseeta, María jaai ajim anaabá;
maimua chi María, Jesús ād.

Mag Jesuuta maadēu ich Ēwandamaucha pūiwia bēejim aajem ag Jesuu,
amach peerdū aumkhīir warrgarwe ōrau nūajerr.

¹⁷ Wajapcharan, mag jöoi Abrán khararr sierr aigmua ewag pawī David reikha sīsiju
jaar pa nūm aar, catorce generaciones dichjim anaabá. Mag David sīsiewaim aigmua
ewag nassi pawī maach jöoin israelnaan Babiloniapienau pürkha arrtarr jaar pa nūm
aar agjö catorce generaciones dichjim aajem. Mag maach jöoin Babiloniapien durr narr
aigmua ich Ēwandamaucha pūiju jaaujerr ewag nassi pawī thaabachē nūm jaar pa nūm
ora agjö catorce generaciones dichjim anaabá; ajapcharan maach Pör Jesús thaabachē
nūm jaarma.

Jesucristo thaabatarr

(Lc 2:1-7)

¹⁸ Mag Jesucristo thaabatarran mūgta ajim aajem:

Chi María, ewag pawī i ādpaju, ya Joseeu iek dee wai sējim aajem, ag dūi paag. Pari
mag sīi iek dee wai sēwai agtha ag dūijā khaba nūmta bi ee pabaadējim anaabá. Pari ma
chan chikham dēnjā khaba, ich Ēwandam Akharauta ich iu aawai mag i bi ee papijim
anaabá. ¹⁹ José chi jaapajuun Ēwandam dau na nem agchata waaujerr aawai, sīi warre
ich ūi chi thethemnaanag jaaju khāyau, ichta warag sīi khīuu öbēru khīirjubaadējim
aajem. ²⁰ Ya irua mag pūaju khīirjubaadēmta, Ēwandam chog ūgtharmua bēewi irig, —
José, David khararr chaain ewagam khūn bi eem, oob pūch ūi pūaju khīirju chiram
ajim anūm. Jāg chaai irua bi ee wai sim chan deum dēn khaba, ich Ēwandam Akharauta
jōorpitarr khabahab ajim anūm. ²¹ Mariaau jāg chaaidam athaawai i thūrdam Jesús a
thūrbá. I thūr magta thūrju, ichdēuta ich phöbör amach pekau ee thūnūm peerdū auju
aawai a jaaumajim anaabá chi Ēwandam chogau.

²² Mamū thum mamagkharran, ich i jaujem khūnag maach Pör Ēwandamau
phāpitarr gaai jaau simjōo öbēbērg mamkhīirta magpibajieb. Mag irua phāpitarr gaai
mag sim:

²³ “Ūi ōr meraa khitūm bi ee pawī chaai oju.

Mag chaai thürdam Emanuel a thürju” a phã sim.

(Is. 7:14)

Mag Emanuel a simun, “Ēwandam maach düi sim” aawai.

²⁴ Maimua mag chi José khã werba thunaawi daukhanpawi phiidubaadeeu, Ēwandam chogau ichig jaautarrjõ tag María pñaju khĩrjuba, ich mag ag düi sīsijim aajem. ²⁵ Pari mag ag düi ya ich ukha wai sierrjã, chi chaai auba nawe chan José büurjã ich ukh düi khapes aba aajeejim anaabã. Ya maimua chadcha chi Ēwandam chogau jaautarrjõ chi chaaidam athaawai, Joseeu i thürdam Jesús a thürjim aajem, ichig thürpi jaautarrjõ.

2

Edau öbeerjem bi garmua reinaanau chaai oothurtarr

¹ Mag Jesús thaabaawai phöbördam Belén anum eeta thaabajim aajem, Judea durr. Mag jaar Erodeeta mag Judea durr reikha sīejim aajem. Ich mag jaar ichab khĩrjug khaug athee chi machnaan magonaan anum khun edau öbeerjem bi garmua bëejieram aajem, Jerusalén phöbörög. Makhun, edjã eem phĩdagta estudejem khun ajim aajem. ² Mag bëewi bardutkhachëwi, judionaanag, —Päär rey thaabatarr, ¿jamta wai nuna? I thaababarm jaau sim phĩdag maach daúacha ootarr aawai iita marau jør wëdurumgui aajeejim anum, iita judionaan reikhaju aawai i ajaug thö iekhaan.

³ Mag judionaan rey thaababarm anum ür athaawai chi rey Erodes warre khakhaisamjõ aadëjim anaabã. Mag num düi tagam khun chi Jerusalenpienjã jügderraata aphöbaadëjim anum. ⁴ Magbaawai chi rey Erodeeu phadnaan chi pörnaan thum Moiseeu Ēwandam iek phã pñarr jawaag chi machnaanpa thürkhupüiwiã amag, —¿Jamta mag warrgarwe Ēwandamau püiju jaaujerr thaabaju aajë? ajim anum.

⁵ Magbaawai amachdëu irig, —Judea durr phöbördam Belén anum eeta thaabaju aajem anaabahab, ich magta Ēwandamau ich i jaumie Miqueas khakhitarrag jaupitarr aawai ajim anum. Mag irua jaautarr iek gaai,

⁶ “Päär, Judã durram phöbördam Belenpien, päran chadcha khapan khaba durrum. Mag durrab mam, päar ee äb thaababarmuata israelnaan mu öorkha thunum khun governaaju aawai, päach durr agjõ phöbör thunum ee päar phöbör chan chi serbiibam khabam” a phã simgui ajieram anum, chi Erodeeg. (Mi. 5:2)

⁷ Phadnaan chi pörnaanau maestronaan düimua ichig mag jaubaawai, chi rey Erodeeu jürr mag chi magonaan ed öbeerjem garmua bëetarr khun amach appai thürkhanaa wajapha ichig jaupijim anaabã, jäagwaichata mag phĩdag amau oo naajĩ.

⁸ Mag wajapha ichig jaupinaan chadau amag, —İsin chad ërëubaadët ajim anum, Belenag. Èrëubaadëwi thumaa jëeu oopetat ajim anum, wajapha mag chaai khap aag. Maimua ya päachdëu wajapha khaphu nwisiewai mau mu aar iek püibapüit, muajã mawia ichab päar dënjõ i ajaug thö iekhaimaag ajim anaabã, juau ogthom.

⁹ Mag chadcha chi rey Erodeeu amachig jaautarrta jüg thöba ërëubaadëjim aajem. Mag wëtumua, warrcha amach thugduawai amachdëu phĩdag ootarrta deeu üwaai am na phuu jöisijim anaabã. Magbaawai ag ëudee oo warrmamua, ya chi chaai sim aig pabaimaawai, ag ür edjã ee bar jöisijim anum. ¹⁰ Mag amach chi magonaanau chi phĩdag oo athaawai onee aphöbaadëjim anum. ¹¹ Mag barwia, chi chaai khërarr aar dubnaa ooimaawai, chadcha chi chaaidam ich María düi ooimajieram anaabã. Magbaawai ag khĩrphëe jiepör phöbkhanaa i ajaug thö iekhajeram aajem, ich reikhaju igwi. Magnaa amach nem wai bëetarr eem phĩr maimua incienso mirra düi thüpha khithëem auna irig deejieram aajem. ¹² Mag agtha am aig num ee, ich chi Ēwandam chogau khãi khörg ee tag amag Erodes gar dichpiba jaautarr aawai, ag garjã dichba, deeu khud garta phurdu dichwi amach durrag wëtjieram aajem.

Egiptoog chaai dur arrtarr

¹³ Mag chi magonaan ërëutarr khur Ēwandam chogau deeu José khãi khörkhapi auwia irig jaaujim aajem, Erodeeu chaai thööpüyaag jürpiju. “Mam magju nawe phiidutkhawi

jöpkhäa chaai dñi Egiptoog ërëubaadët” ajim anaabá. “Mua jaubam aig chan oob mammua bëemiet” ajim anum.

¹⁴ Magbaawai José daukhanpawi, chadcha ag bürre nem khïir khaugwia, agtha äspaju wají nawe, jöpkharraa amach chaai athaadëjierram aajem, Egiptoog. ¹⁵ Mammua da bëeba, ya chi Erodes meebaadëm a ürbaawaita deeu bëejierram aajem. Pari mam mag chaai arrtarran, maan maach Pör Ëwandamau ich i jaaumie Oseas khararrag jaaupitarrjö amkhïir ajiebma. Magju igwiata chi Oseas khararrag Ëwandamau, “Egipto durrmuata mua mæch Chaai thürpüiju” a phäpïjim. (Os. 11:1)

Erodeeu chaain khëchpi jaautarr

¹⁶ Erodeeu chi khïirjug khaphum khun nu sim ee, ichab khaug athajim aajem, ya jür deeum khud garta phurdu ërëubaadëm. Mag ich khügurbapäiwai, khïir machgau warm khunau ichig jaautarr khïirjunaa, Belén phöbör eem chaain maimua ag bigaau phöbördam nunidum eem chaaindampa thumaa año numiimua eegam khundam khëchpi jaaujim anaabá. ¹⁷ Mag khëchpi jaautarran, maan mag chaain öbarm gaaimua Ëwandamau ich i jaaumie Jeremías khararrag phäpitarr gaai jaau simjöta ajim. Irua phä pñatarr mæg ajim:

¹⁸ “Ramá phöbör ee ñai bïep jëbu ökhïirjug machgau idawaa üapëpër khaju.

Ma Raquel ajim, ich chaain ewagam khun athee bïewai.

Mag sim chan par khïir jäsengkha numjä khïupaba, waragta bïe thünaaju ich chaaindam ötarr athee” a phä sim Ëwandam iek gaai. (Jr. 31:15)

¹⁹ Pari chi Erodes meetarr khur, agtha chi José mam Egipto num ee, Ëwandamau ich chog päiwi khäi khörkha thunum eeta irig, ²⁰ —José, phiidabá aichëjim anum. Chaai thöaju ëkha narr khunjä amachta ya khëchphöbaadeewai ya deeu päach durrag chaai arrju aai numgui ajim anum.

²¹ Magbaawai José phiidawia Jesudam dñi chi ädpa deeu üwaa Israelag bëejierram aajem. ²² Pari mag chi rey meebaadeewai, chi iewaa Arquelao a thür sierrta jür Judea durr ich aajö reikha sïsim a ürbaawai, agug maju ögkhajim aajem. Mag num ee ichab deeu Ëwandamau khäaiپی athawai, Ëwandam chogaujä magug mapiba jaautarr aawai jür Galileaagta ërëujim anaabá. ²³ Galilea durr barwi, sï khajapha Nazaret phöbördamagta wëtwi, mamta naaimajim aajem. Pari mag Nazaret phöbör eeta naaimarran, maan Ëwandamau ich i jaaumienag jaaujerrjö, Jesús Nazaretpierr a thürju arr aawai ajima.

3

Juan chi öor pör choomieu Ëwandam iek jaau nurrarr

(Mr 1:1-8; Lc 3:1-9,15-17; Jn 1:19-28)

¹ Warrcha Juan chi öor pör choomieu Ëwandam iek jaubaadëm jaar, Judea durr büürjä öor chukag eeta sïjeejim aajem. Mam ich sim aar öor maawaita amag jaaumamua,

² “Päach khaibag äsie ewag khïirjuwia Ëwandamagta chugpaapi jëebathü” aajeejim anum. Magnaa ichab, “Ya müigmua jöpcha ich Ëwandamau maach thumaam khun Pörkhapiju maach ee püiju” aajeejim anaabá. ³ Mam maan Juanau mag jaau nurraju igwiata chi Ëwandam i jaaumie Isaías khararrau Ëwandam iek phäawaijä mag phäjiebma: “Woun äb ajappai öor barba aajem aar sïjemuata, ich aar öor barbaimaawai, ‘Maach Pörön ya bëeimun sim’ a jaau nurraju.

‘I bëeju nawe päach thäar khïir khaugbat’aju, ‘thäraucha khösi i iek ükhaag’” a phä sim. (Is. 40:3)

⁴ Ich chi Juan khajüa camello khaar dënta kha sïejim aajem; maagwai i äi jüajemjä nemhëu dën ajim aajem. Ichin pabü ee asphitjö sim langosta anumta pa miel dñi khö nurrum iuta sïjeejim aajem, tag deeum nem khoojem chukhu aawai. ⁵ Irua mag jaau nurrum khaug athawai, Judea durram khun Jordán igaaü joobaajerr khun dñi

Jerusalenpienpa i iek ũraan bēejeejim aajem. ⁶ Mag bēewia amach pekau Ēwandamag chugpaapi jēubaawai ichdēu am pör choopüimaajeejim aajem, Jordán ee.

⁷ Pari Juanau oowai ich aig Moiseeu Ēwandam iek phã p̄atarr wajaapcha uarkhaajerr kh̄un khapan bēe th̄un̄m d̄üi ichab tagam kh̄un chi machnaan saduceo an̄m kh̄unpa bēe th̄un̄m oobaawai, amag magjim an̄m:

—Chi khaibagnaan, ¿khaíu p̄arag jaauwai Ēwandamau maach i agkham ed s̄i pör chootarr gaaimuapaita p̄ar i jua machag āwatbaju a jaaujī? ⁸ S̄i p̄ach pör choopi n̄muapai chan irua p̄ar aubam ajim an̄m. Ēwandam jua machgau dau aph̄un amapha n̄m khai, p̄ach khaibag thumaa āsie ewag kh̄irjuwia, Ēwandamag isegpi jēuwia, chadcha Ēwandam iek ũkhaajem kh̄un̄jō abat ajim an̄m, p̄ach khapeen d̄üijã. ⁹ Oob p̄arau chikhamnaan d̄enjō, p̄achjã warrgar p̄ach jōoi Abrán khararrjō Ēwandam d̄üi khapeerkha n̄m awi, “Maran Abrán chaainau; mag i chaainkha n̄m̄ta, ¿jãga Ēwandamau mag maar dau aph̄un apibarju?” a kh̄irjumiet ajim anaabá. S̄i mag Abrán chaainkha n̄m gaaimuapaita mag ũgthar öbeerjem akhiin, mokdau m̄g th̄un̄mjã Ēwandamau örag paap̄üiwia, mukh̄un̄jã ichab Abrán chaainau aju aai sim. Mam̄ mag Abrán chaain chaar awiajã ichiita Ēwandam jua machag āwatab khaba āwatju. Mag khōch khaba n̄m khai, p̄ach khaibagta warre Ēwandamag isegpi jēubat ajim an̄m. ¹⁰ P̄arau khaph̄u naabá, nemj̄irjã khaigbam̄n thu w̄erpmaajem. Ich agjōta ajugui ajim an̄m ichab Ēwandamau p̄ar d̄üijã. Ya irua p̄ar chachim̄u sim. Ar öor amach khaibag isegwia Ēwandamag chugpaapi jēuba n̄m kh̄un̄n, ar pa thup̄üiwia j̄user aadee örp̄üi n̄mjōta aju ich Ēwandamau am d̄üi. ¹¹ Mua chan pöd p̄ar th̄aar wajaug paa aubam. Ēwandamagta p̄ach khaibag chugpaapi jēubaawai muan s̄i dödamaupaita p̄ar pör choo chir̄m̄gui ajim an̄m. Pari m̄ ēudee āb urum̄n chadau m̄ kh̄aaijã jua theeg ũrp̄ai s̄iwai, j̄aguan chad Ēwandam Akhaarjã p̄arag deewi p̄ar khaibagjã ötdau ee warre örbap̄üimjōta aju ajim an̄m. M̄ chan m̄g chir̄m̄ aig s̄i i chogkhaagp̄aijã serbiibata chir̄m̄gui ajim an̄m. ¹² Kh̄ir khaph̄u abat ajim an̄m: I bēem ed i iek ũkha n̄m kh̄un̄n, arroz p̄öm phierrwia wajaapha ākha th̄un̄n̄ubarmjōta aju. Maagwai i iek ũkhamapha arr kh̄un̄, j̄urr chi arroz bü th̄utarrta s̄i ābam̄g p̄ard̄unaa örbap̄üimjō aju. Magbarm chan ötdau th̄öo khaugba sierr̄m̄ eeta ich Ēwandamaucha barkh̄un̄ip̄üijugui a jaaujeejim an̄m Juanau ich aig bēe n̄m kh̄un̄nag.

Juanau Jesús pör chootarr

(Mr 1:9; Lc 3:21-22)

¹³ Biek āb Galilea durr̄mua Jesús Jordanag majim aajem, Juanau öor pör choo sierr̄ aar ichjã agjō Juanag ich pör choopien. ¹⁴ Mag mawia, ich pör choopienta bēejim abaawai, Juanau i pör choomaphapaim iekhau irig, —P̄uchd̄euta m̄ pör chooju aai chir̄m̄ta mag muata p̄ pör choobaad̄ejupá ajim an̄m, Juan garmua.

¹⁵ Magbaawai Jesuu, —Id̄eu magma ajim an̄m. Ichiita maad̄eu Ēwandamau jaau simjō i ipierr̄ thumaa nem wauju aai naabahab ajim an̄m.

Magbaawai Juanau, —Magan chadau ajim aajem.

¹⁶ Mag, chadcha Juanau i pör choop̄üijim aajem. Mag ich pör choobap̄aiwai, durr̄ waaid̄unaa oowai, edaujãata weeud̄ubaad̄em eemua Ēwandam Akhaar duburjōo khit̄m̄ta bēewia i gaii jupch̄ejim aajem. ¹⁷ Magbarm ee ichab ũgtharmua woun iekjō, “M̄uta m̄ Chaai m̄uchd̄eu jãsehne wai chit̄m̄u; i gaaimua m̄ onee chir̄aajemgui” abarmjã ũrjim anaabá.

4

Dös̄atau Jesús kh̄ugur auju ēkhatarr

(Mr 1:12-13; Lc 4:1-13)

¹ Maimua ich Ēwandam Akharaupai Jesús warp öor chukag ch̄un̄i warrjim aajem, ich garmua mepeer pödju khaph̄u sierr̄ aawai juau ogthom mam chi dös̄atag ich kh̄ugur auju ēkhapieg. ² Mam ich appai cuarenta días y cuarenta noches büurrjã thach khōba

chirajim aajem. Maimua khāai khapan mag dichdimaawaita, i iek i jāsōo aadējim aajem.
³ Magbaadēm eeta dōsāt chi dau lōk bēejim anaabá, i imeerkha i khūgur auwia Jōoi dau na nem khaiḡbam waupiju ēkhaag. Mag bēewi irig, —Pḡ chadcha Ēwandam Iewaa khai, magan mḡ dakhīir mokdau mḡg thḡnḡm panag paabarḡi aichējim anḡm.

⁴ Pari ichig magbaicheewai jūrri ichdēu chi dōsāttag, —Ēwandam iek phā sim gaai jaauwai, “Sīi thach khōju appai khap amkhīir irua maach ompaabajim” a sim. “Irua maach ompaatarran, thach appai khīirjuju khāai, ich ipierraa wēnḡrramkhīirta maach ompaabajim” a phā sim a chirajim aajem irig.

⁵ Mag ijējēb naawi, chi dōsāttagta Ēwandam Akharau ḡdḡraa Jesús arrpijim aajem, Jerusalenag. Mag athaadēwi, Aai i jēeujem dihēu ḡr ḡgthaa arrnaa, ⁶ irig magjim anaabma, chi dōsātau:

—Pḡ chadcha Ēwandam Iewaa khai, magan mḡg ee baubaad ajim anḡm. Pḡ chig aba khabahab. Ēwandam iek phā sim gaai, “Ich Ēwandamau ich chognaan pḡiju” a sīebahab ajim anḡm, “pḡ thḡa wēnḡrramkhīir.” Maagwai mḡg ee pḡ baudḡkhiinjā, “amau sīi amach jua eeta pḡ jāau aubajup, buju aimaau pḡ chig am ḡgua.” ¡Baubaad! ajim anḡm, chi dōsātau irig.

⁷ Magbaawaita jūrri ichdēu chi dōsāttag, —Īchab Ēwandam iek phā sim gaai jaauwaijā, “Ēwandamau chadcha pāach thḡaju awi oob nem parhoob amiet” a sīebahab a chirajim aajem irua.

⁸ Maimua ābmiecha paawai deeu chi dōsātaupai durr pōoma sim gaai i arrjim aajem. Mag durrsī gaaimua dawaa durr warpham magwe thum ag gaai nem thḡnḡm dḡi irig oopinaa, ⁹ —Pua mḡ bḡkhḡrr phōbkhanaa mḡrḡgta Ēwandamagamjō jēeumḡn, ar pḡchdēu nem oo sim thumaa mua pḡrḡgta deejugui ajim anaabá, chi dōsāt garmua.

¹⁰ Mamḡ mag nḡ paawaita Jesuu irig, —Ēwandam iek phā sim gaai jaauwai, “Pāar Pōrōn Ēwandamau; āba irigpaita jēebat, maimua āba i iekpaita ipierraa abat” a sim. Magnaa mag sīebnaa pḡdēu pḡchta jōpkhaa mḡ aigmua sīiubaad a chirajim aajem irua. Mag, bḡrjā i ipierraa abajim anaabá Jesuu.

¹¹ Magbaawain chadau chi dōsāt sīiubaadeewai i iek ich appai chirsijim aajem. Mag ich appai aadeewai Ēwandam chognaanauta ḡgtharmua bēewi ḡu i khīir jāsenkha naaichējim aajem.

Jesuu warrpem Galilea durr Ēwandam iek jaubaaderr

(Mr 1:14-15; Lc 4:14-15)

¹² Juan chi ḡor pōr choomie ya cárcel deg phāar wai nḡm a ḡrbaadeewai, Jesús Galileaag majim aajem. ¹³ Pari ich bāautarr phōbōr Nazaret eepai sīeba, warag Capernaumag petajim aajem, thḡrrdō igaau joobaan, warrgar maach jōoin Zabulonnaan Neftalinaan dḡi joobaajerr durr. ¹⁴ Pari mag i mam matarran, Ēwandam i jaumie Isaías khararrau phā pḡarr eyaa ḡbērmkhīir ajim. Mag irua phā pḡarr gaai mag sim:

¹⁵ “Zabulonnaan joobaajerr perás maimua Neftalinaan joobaajerr perasta ḡor peerdḡju woun nḡrraju” a sim, “Jordán igaau thoom igar, phḡas igaau, maimua khīeb Galilea ee judionaan khabam khḡn joobaajem aram magwe.

¹⁶ Magbaawain sīi khī thḡnḡm ee naajerr khḡn aarta ḡt bḡ arar aimamjōta aju. Peerdḡju khaugba aawai pōd ḡgthar ḡbērbaju aajerr khḡn atheeta edau aardḡbaadēmjōta aju.” (Is. 9:1-2)

¹⁷ Magtarr aigmua Jesuu ich Aai i jajawagamua, “Pāach khaiḡbag isegwia, Ēwandam-agta chugpaapi jēebat, maimua irigta ḡdḡraa pāach Pōrkhapibat” aajeejim aajem ḡrag.

Dō ḡamien jayap Jesuu ich dḡi phē arrtarr

(Mr 1:16-20; Lc 5:1-11)

¹⁸ Biek āb Jesús thḡrrdō Galilea igaau nḡrḡmua, ḡor numí oimajim aajem. Makhḡn khod ābam khḡn ajim: aaijā āba, ādjā āba. Am thḡr, āb Simón ajim, ich mapai īchab Pedro a thḡr sīejim. Maagwai ābakhai Andrés a thḡr sīejim. Amach dō ḡamien arr aawai, irua ooimaawai, atarraai bar khodjōrrajim aajem. ¹⁹ Mag oobaimaawai Jesuu amag, —Mḡ

düi wëttarrau ajim anum. Ich jäg päach mug sïi dö na gaapai numjö, mug atag jürr mu iek örag jaau gaaipaita nuisijugui ajim anum amag.

²⁰ Magbaawai amach atarraai phëpawwi chadcha i düi ërëubaadëjim aajem.

²¹ Maimua mag Galilea igaau mamua ag atag deeu üwaaï öor numí ooimajim aajem, agjö äbam khodpai. Makhun Santiago ajim aajem Juan düi, jöoi Zebedeo chaain. Makhunjä dö namien arr aawai, irua ooimaawai, amach red thurru sïsidumta kha naajim aajem, bote ee amach aai düi. Mag oobaimaa, makhunagjä Jesuu, ²² “Mu düi wëttarrau” abarm bürre sïi amach redjä khaugba, bote düi amach ayag pawwi i düi wëttjim aajem.

Öor pöm thunumug Jesuu maach peerduajem iek jaautarr

(Lc 6:17-19)

²³ Mag nurrumua Galilea igaau Jesuu jaau phurru nurragejim aajem, phöbördam khëkhëdum ee judionaan Ëwandam iek jaaujem di sïsidumpierr. Mag jaau nurrumun maach peerduajem iekta jaanaa ïchab Ëwandamagta dich Pörkhapiju aai num aajeejim aajem. Mag num düi öor amach khamor machagpierr ich aig wai bëe numun monaapurüinaa sïi kha mamachdögpa chugpaapüi maajeejim anaabá. ²⁴ Siria durrum magwe Jesús mag nurrumun bïi wëjorr aawai, öor khamor machag khïirpierram khunta i aig waibëjeejim anaabá: sïi khajapham khamor machag paraam khun, kha mamachdög paraam khun, dösat bën paraam khun, pör bënmië paraam khun maimua bü wa jua khäijä juserm khunpa waibëemamun, Jesuu monaapurüi maajeejim anaabá. ²⁵ Öor pöoma Galilea durrum khun, Decápolis durr phöbör nunidum eem khun, Jerusalemien, Judea durrum khun maimua Jordán i atag ed öbeerjem garm khunpa Jesús ëudee pos aajeejim aajem.

5

Durrsï gaai ich Aai iek jaumamua chijä khunta onee aju aai nu a jaautarr

(Lc 6:20-23)

¹ Mag öor pöm ich ëudee noodubaadëm oobaawai ich Jesús warag durrsï gaai waaidu öberwi oo sïisijim anum. Magbaawai i khapeen i düi wënnurraajerr khun ich bigaau ohood aphöbaadeewai ² jäga chadcha Ëwandam düi ajapha wënnurraju aai nu a jaumamua magjim anum, thumaam khunag:

³ —Päär ar päach khaigba num khap Ëwandamagta päach eeg oopim khösi durrum khun, onee abat ajim anum, päachta i düi äba jooba wënnurraju aawai.

⁴ Päär ar päach pekau pöm num khaug auwi ökhïirjunaa Ëwandamagta chugpaapi num khun, onee abat ajim anum, ich Ëwandamauta päar khïir jäsenkhawi päar khïir onee apiju aawai.

⁵ Päär ar büur abarm gaaimua meeukhaba khïir thüu Ëwandamagta päach düi ichdëu ampierr apiejem khun, onee abat ajim anum, päach mag num paar irua durr iur deejü a simjä päachdëuta jüaju aawai.

⁶ Päär ar Ëwandamau waupim khösim nem wawaagta jäsog thunumjönaa öbichag thunumjö num khun, onee abat ajim anum, mag nem wajapha waum khöchkha num khun juagta Ëwandamau düi oojeewai.

⁷ Päär ar wir aig päach khapeendamjä dau aug khaug paraa aajem khun, onee abat; päachdëu am düi jäagjem paran Ëwandamaujä agjö päar dau aug khaug paraa ajugui ajim anum.

⁸ Päär ar thäär ajapha num gaaimua äba Ëwandam dawagaata nem waaujem khun, onee abat ajim anum, pärauta päach mag num gaaimua Ëwandam khïir ooju aawai.

⁹ Päär ar päachdëu Ëwandam iek ükhatarr gaaimua päach khöinaa numjö khöinaa amkhïir örag jaau durrum khun, onee abat, päachta Ëwandamau ich chaainkha aju aawai.

¹⁰ 'Ar Ēwandamau nem waupi sim ipierraa nem wau n̄m gaaimua j̄urr ōrau pāach dūita khaigba aawai dau aph̄n durraajem kh̄n, onee abat ajim an̄m, pāachta m̄g atagjā Ēwandam dūi āba jooba w̄n̄rraju aawai.

¹¹ 'Ar m̄ gaaimua ōrau pāach kh̄ir iekhanaa pāach gaaijā jua kh̄aba n̄m dūi īchab s̄i pāach khaibag waum kh̄chgau pāach dūi chad khabam iekta chadam iekjōo aadēp aawai, warag onee abat. ¹² Pari pāach dūi maagwaijā, oob ōkh̄irjuu amiet ajim an̄m. Magju kh̄ai warag onee abat; p̄ar mag n̄m j̄urr̄an ūgtharin p̄ar athee nem wajapham p̄omata th̄n̄m. Īs j̄ag p̄ar dūi khaibag th̄n̄mjō aba aajeejeb ajim an̄m warrgarwejā am jōoinau Ēwandam i jaaujerr kh̄n dūi. Pari magtarr Īs am ūgthar Ēwandam dūi onee naabahab a jaaumajim aajem.

Thakhaar anaa ōor atheem ararag
(Mr 9:50; Lc 14:34-35)

¹³ Mag iekhakhagmamua ich Jesuupai, 'P̄arau khaph̄ n̄mguī ajim an̄m, thakhaar nakha aadēkhiin, tag būrjā maadēu nem igba s̄isiju. Magbaawai s̄i ōrau ag ūr ērēu dich th̄naawiajā, aus̄iuba ich mag bū ee s̄eju, tag igba s̄iewai. J̄ag nem ārpimaaugau thakhaar iigjemjō, p̄arauta ōor okhooju arrjā ūu m̄ juapierr khaigp̄er durraba aajeeb ajim an̄m okhooimaaugau.

¹⁴ 'J̄ag durrs̄i gaai ph̄b̄or sim p̄od dau merju khaba aajemjō, p̄araujā p̄achdēu m̄ iek khaugtarr chan p̄od meerju khaba n̄mguī ajim anaabá, pāach nem wajapha wau n̄m gaaimua pāachta m̄ig eegarm kh̄n athee kh̄ichag ee lámpara paa d̄n̄mjō naawai. ¹⁵ P̄arau khaph̄ n̄m, lamparaan paanaa s̄i nem bū ee aus̄iuba, dau garta aus̄iujem, dijā thum araraa amkh̄ir. ¹⁶ Ich j̄agta aju aai n̄mguī ajim an̄m p̄arjā. Magua p̄achdēu nemdam wajapha wau n̄m gaaimua pāachta ōtdau phuu d̄n̄mjō abat ajim an̄m, thumaam kh̄n na arar amkh̄ir; mag pāach nem wajapha wau n̄m gaaimua maach Aai ūgthar chir̄mta thumaam kh̄nau th̄m̄kh̄ir.

Moiseeu ley ph̄a p̄atarr Jesuu jaautarr

¹⁷ 'Oob p̄arau mua mag Moiseeu ley ph̄a p̄atarr warre isegp̄ain wa s̄i warrgar Ēwandam i jaaujerr kh̄nau nem jaaujerr kh̄ijā isegp̄ainta b̄ejim amiet ajim an̄m Jesuu. Magju kh̄ai muan warag chadcha ag gaai jaau sim thumaa wawaanta b̄ejim. ¹⁸ Cha m̄ iekha chir̄m iekha, m̄g durr jōoita edaujā dūi Ēwandamau i agkhabam aig chan, ley gaai jaau s̄isid̄m iek būdam ābjā okhooibaju. Ichiita nem thumaa ich jaautarrjō ōbēbērg majugui ajim an̄m. ¹⁹ Magua, ābmua kh̄ijā leidam b̄th̄ khitawiajā ag gaai jaau sim iek bū āb kh̄ijā ūrkhaba, ni ag gaai jaau simjō amkh̄ir ich paarmua deeam kh̄nagjā jauba sim chan, Ēwandam maach P̄orkha sim durr paaukhaimaawaijā ichta thumaam kh̄n kh̄aijā jua eegpai sierraju. Pari magba, ar ichdēujā mag ley gaai jaau simjō ipierranaa warm kh̄nagjā agjō ag gaai jaau simjō ipierraa amkh̄ir jaau sim̄n chadau, mag Ēwandam durr paimaawaijā īchab ichta warm kh̄n ūrpai s̄isijugui ajim anaabá. ²⁰ Magnaa ichdēupai, P̄arauta ich Ēwandamau nem waupi jaau simjō nem wauba, s̄i j̄ag Ēwandam iek jawaag chi machnaan aajem kh̄n̄jōpai nem waunaa Moiseeu ley ph̄a p̄atarr ūrkhaajem kh̄n d̄n̄jōpaita nem wau n̄m chan, p̄ar ūgthar ōbērbamgui ajim an̄m.

Dich khapeen dūi meeukha n̄mpaijā pekauu
(Lc 12:57-59)

²¹ Maimua ich Jesuu magjim aajem: 'P̄arau khaph̄ n̄mguī ajim an̄m, warrgarwejā p̄ar jōoinau, "Oob ōor th̄om; chi ōor th̄o sim̄n ich agjō th̄op̄ūju aai sim" a jaajeejim. ²² Pari mua mag chir̄mguī ajim an̄m: Ōor th̄oba awiajā s̄i dich khapeendam dūi meeukha n̄mpaijā ich agjō pekaukha ōb̄er sim. S̄i dich khapeer meeukhamkh̄ir i kh̄ir iekha n̄mjā pekauu; chi mag iekha sim kh̄n, thethemnaanau khaibag waupi jaaju. Maimua ar s̄i chikham th̄ōp iekha simjā ya s̄i kh̄mie durr barp̄ūjuuta sim; ōor th̄oba ab mam̄ ich agjō s̄ebahab ajim an̄m, pekauta wau s̄iewai.

²³ 'Maguata mag chirum: Pɛ, Ēwandamag nemchaaita ofrendakha deenaa jēwaan mam; pari mag mam ee pɛ khīir ee dɛnɛisim, ābmua pɛch dūi iekkhōrdam paraa sim. ²⁴ Magbaawai pɛch ofrenda chi nemchaain phaajem aig pɛawi, mag pɛch dūi khaigba sim aar mawi, ithūu i dūi iyūu awi, khōinaa nɛisit a jaaumajim anaabá. Maimuan chadau deeu mawia pɛch ofrendadamau Ēwandamag jēebamí ajim anum.

²⁵ 'Wa ābmua khāijā leinaanag pɛ khaibag waumkhīir pɛch jawaan arrwai, chi thethemnaan aar barwi jaajuju nawe, i dūi wajapha iyūu awi khōinaa nɛisit ajim anum. Magbamun chi thethemnaanau guardianaanag pɛ pɛr deebaawai jūrr makhūnau pɛ cárcel deg pūijugui ajim anaabá. ²⁶ Cha mɛ iekha chirum iekhau, ya pɛuta amau mag phāar athamun, phatkhon gaaimua atarr khai, ābmiecharam centaaudam phagpūibam aigjā amau pɛ obeerpūibajugui ajim anum. Mua mag chirumun, pāach khaibag Ēwandamag chugpaapiju aai nūwe chugpaapiwi i dūi khōinaa ajuuta ēkhabat a chirum.

Jesuu dich ōor khabam dūi khapes apiba jaautarr

²⁷ Mag iekhamamua ich Jesuupai amag magjim aajem: 'Pārau khaphɛ nɛmguui ajim anum ichab, warrgarwejā pāar jōoinau, "Oob pāach ōor khabam dūi khapes amiet" a jaaujeejim. ²⁸ Pari is mua mag chirum: Warre khapes aba awiajā, ābmuata ɛui oowi ich ōdegpai khāijā, "Jāg ɛuita magju aai khitaba" a khīirju simun, mag khīirjubarmuapai ya ich thāar ee pekau waubarm mag ɛui dūi.

²⁹ 'Magam uguata, pɛ juachaar garm daúa khāijā pɛ pekau waupi sim khai, jēunaa warre warp barbarpūi. Mag dau ābpaím gaaimua pɛch thum khīmie durr maju khāai, dau appaita okhoobarmun, ūu simgui ajim anum. ³⁰ Wa pɛ juachaar garm juau khāijā pɛ pekau waupi sim khai, warre thɛapnaa warp barbarpūi. Jua ābpaím gaaimua pɛch mor thum khīmie durr maju khāai, mag jua appaita okhoobarmun ūu simgui ajim aajem. Wajapcharan magum pekau waumaugau dau chukhumjō oobamjōnaa magum nem khaigbam wawaagjā jua chukhumjō abá, būurjā wauba. Magju khāai Ēwandam dau na pɛch morta sɛrkhabá a chirumgui ajim anum.

Jesuu ɛui pɛapiba jaautarr

(Mt 19:9; Mr 10:11,12; Lc 16:18)

³¹ 'Pārau khaphɛ nɛmguui ajim anum ichab, pāar jōoinau jaauwai, "Ābmua khāijā ich ɛui pɛagpam khai, warre ēsap gaai 'Mua pɛ pɛa chirum' a phānaata irig deeju aai sim" a jaaujeejim. ³² Pari is jūrr mua mag chirumgui ajim anum: Ābmua khāijā ich ɛui deeu dūi chadcha magba simta pɛa simun magan warag juau deeu dūi magamkhīirjōta pɛa simgui ajim num, magum gaaimua warag pekau waumkhīir. Mag ich ap sim awi chikhamnau pɛatarr ɛuita au sim wounjā pekauta wau simgui ajim anum, agtha chikham ɛuikha simta au siewai.

Chadcha dichdēu nem wauju jawaag jāga aju aai sī

³³ 'Ichab pārau khaphɛ num, warrgarwejā pāar jōoinau jaauwain, sī parhoobam nem igwiata dichdēu nem waum khōsim wauju a iekhaawain, naspawiajā deeu waubam aju aai sim a jaaujeejim. Magarrau "Maach Pōr Ēwandam igwiata mua mag nem wauju a iekhabarmun chadau pōd naspawiajā dich iekhatarr chaaur aju khaba sim" a jaaujeejim. ³⁴ Pari is mua pārag mag chirumgui ajim anum ich Jesuu: Oob būurjā nem inagdam igwia khāijā mag gaaimuata nem wauju a iekhamiet. Edjā Ēwandam khu juupjem aawai oob edjā igwiajā mag gaaimuata nem wauju amiet. ³⁵ Mɛg durrjā sī Ēwandam bū dɛnɛuujem aawai ni mɛg durr igwiajā oob mag gaaimuata nem wauju a iekhamiet a jaaumajim anum. Wa Jerusalén phōbōr igwia khāijā, jāg phōbōr thumaam khūn khāijā chi ūrɛucharam Rey sījem phōbōr aawai, oob mag gaaimuajā nem wauju a iekhamiet ajim anum. ³⁶ Wa dich pōr igwia khāijā oob mag iekhamiet; magumjā pekauu. Pāach iphithur mag iekhawiajā pārau pāach pōrbū ābjā bāphā paa auba ni phūisijā paa aubamgui ajim anum, ich Ēwandamaupaita magpiejewai. Mag nem parhooba igwiata iekha num aig, Ēwandam igwiata pāar mag iekha num khabahab, nem thum ichdēuta omparr aawai.

³⁷ Magju khāai chadcha nem wauju khai, warre wauju abat. Wa wauba khāijā aju khai, warre ich agjō waubam abat, mag nem inag igwia magum gaaimuata wauju a iekhaba.

Dich dūi ōrau khaigba aawai agjō am dūi khaigba apiba jaautarr
(Lc 6:29-30)

³⁸ Pārau khaphu num ichab, warrgarin pāar jōoinau jaauwai, “Chikhamnau puch dau suawai puajā agjō i dēn suju aai sim” a jaaujeejim; wa “Chikhamnau pu khierr āb khāijā buathēupāaiwai puchdēujā i dēn agjō aju aai sim” a jaaujeejim. ³⁹ Pari is mua mag chirumgui ajim anum deeu ich Jesuu: Ābmua khāijā pāach dūi khaigba aawai oob am dūi agjō khaigba amiet. Magumjā agjō pekauu. Magju khāai pu khīidadcha deetarr khai, thoom garjā agjō deemkhīir irig khīir uabá ajim anaabá warag. ⁴⁰ Ābmua khāijā leinaanag pu jaauwia pu camis khāijā khechthug aum ig sim khai, warag tagam khajūjā udāraa irig arrpibá. ⁴¹ Nem chukhum khāijā ajués puchig kilómetro āb arrpi sim khai, magum aba warag kilómetro numí athaad ajim anaabá. ⁴² Ōrau puchig nem jēuwai ō ajapha magum aba deebá. Maimua sīi puchig nem pretaa khāijā jēuwai deeb khaba deebapūi ajim anum.

Dich kha ukhurm khūun kha khōsi api jaautarr
(Lc 6:27-28,32-36)

⁴³ Ichab pārau khaphu num, warrgar pāar jōoinau jaauwain, “Pāach khapkhūunta kha khōsinaa pāach kha ukhurm khūun oomapha abat” a jaaujeejim. ⁴⁴ Pari is mua mag chirumgui ajim anum ich Jesuu: Pāach kha ukhurm khūunjā daupii abat; maimua agjō ma iek gaaimua pāach khaibag wauju ēkhaajem khūun kōitjā warag Ēwandamagta jēubat. ⁴⁵ Pārau magta amun magan chadcha pāar ūgthar Ēwandam chiraajem chaainau. Ich ag Ēwandamauta ōor wajapham khūun atheejā edau wūupinaa khaigbam khūun atheejā wūupiejem. Ichdēuta ichab ich daar agpierra aajem khūun atheejā noseg chēpinaa sīi parhoob amach khōchagpierr nem waaujem khūun atheejā noseg chēpiejemgui ajim anum. Magua pāraujā agjō thum pāach dūi khaigba aajem khūunpata daupii aju aai numgui ajim aajem, ichdēu aajemjō. ⁴⁶ Pārau sīi pāach daupiim khūunpaita agjō daupii amun, ¿maig khan wajaug sī? ¿Sīi Romaam gobierno athee dēbpaar jēujem khūun chi khaigbam khūunaujā ich agjō aba aajē? ajim anum. ⁴⁷ Wa sīi pārau pāachjō judionaankha thūnum khūunagpai khāijā saludaakhiin, ¿maigjā khan wajaug sī? ¿Ich agjō aba aajē judionaan khabam khūunaujā? Pāach meeun khabam khūun awiajā oob amag saludaamapha amiet ajim anum. ⁴⁸ Pāach Aai ūgthar chiraajemjā chi wajapham aawai pāach chi chaainaujā ichab pāach Aaijō ō wajapha abat pāach khapeen dūi a jaumajim anaabá.

6

Jesuu nem wajaphamta waupi jaautarr

¹ Sīi pāach ō wajaug phēmkhīirpai chan oob chikham dakhīir nem waumiet ajim anum. Bigaam khūunag magamkhīirpaita pārau mag nem wau num paar chan, maach Aai ūgthar simua pāar wajapha ig iyūu abaju, ya maig eegarwe ōrau pāar wajapha ig iyūu numua ya amau pārag phag numjōta naawai.

² Magam uguata, dau aphūum khūundamag nemdam deewaijā oob thumaam khūunag khakhapdō apimiet, sīi jāg amach ēugar wajapha ig iyūu amkhīirpai culto ee wa kaaijā ee khāijā ōor khapanag dakhīir aajem khūun dēnjō. Ar jāg amach ēugar wajapha ig iyūu amkhīirta aphūum khūundam dūi ō wajapha aajem khūunan, ya ōrau amag phagbarmjōta numgui ajim anum, am ēugar wajapha iekha numua. Jāgum khūunag khani Ēwandamau tag phagbarju. ³ Dau aphūum khūundamag nem inagdam deewai oob pāach khapeen pāach dūi chi wajapham khūunagjā jaumiet. ⁴ Magju khāai warag pāach khaugpimaphamjō meraata deebat ajim anum. Pārau mag meraa deewaijā, pāar Aai ūgtharmua pāar oo sim aawai, ichdēujā pāar eeg oob khaba eeg oju a jaaujim anaabá.

Jesuu jãgata maadëu Ëwandamag jëeuju aai nũ a jaautarr
(Lc 11:2-4)

⁵ Mag nem jajawagmamua ich Jesuu magjim anũm: 'Pãach Ëwandamag jëeuwai, oob jãg sïi chadcha magba nũmta Ëwandamag jëeu nũm amkhïir jãg õor dakhïirpai jëeujem khũũnjõ amiet ajim anũm. Jãkhũũnan sïi õrag amach oomkhïirpaita culto ee maimua sïi kaaijã eejã agjõ Ëwandamag jëeu nũm anũmua bãjãaupaita ijëjëb aajerramgui ajim anaabã. Jãg amach ëugar wajapha ig iyũũ amkhïirta jãg nũm khũũnan, ya õrau amag phagbarmjõta nũmguì ajim anũm, am ëugar wajapha iekha nũmua. ⁶ Pari pãrag mua jaaukhim: Ëwandamag jëeuwai, am dënjõ khaba, pãach khãaijem thuur wai nũm khai, aar dubnaata pãach appai irig jëeubat. Mag pãach appai nũmjõ naab mamũ, maig pãar dũi sim pãar Aai. Mag pãar Ayau pãrau pãach appai ichig jëeu nũm oobaawai pãrag irua pãachdëu nem jëeu nũmjã deeb khaba deejugui ajim anũm.

⁷ 'Mag irig jëeuwaijã oob jãg par iupai Ëwandam iek ùkha nũm anũm khũũn dënjõ parhoobam iek maadëu igbaju ayaampata iekha nũũ amiet ajim anaabã. Amachigan jãg jëeubaadëm pua chũũ aawaita Ëwandamau ùrcha amach iek ùurjempii aajerram ajim anũm. ⁸ Pãrau ichig jëeuju nawe pãar Ayau ya pãrau nem ig nũmjã khaphũ sim aawai, oob am dënjõ atcha iekha nũũ amiet. ⁹ Magju khãai pãachdëu irig jëeuwai mũgta jëeubat ajim anũm:

“Ëwandam, pũuta maar Aai ùgthar chiraajemũ.

Pũch appaita chadcha pekau chukhu chitũm.

¹⁰ Pũrũgta marau maach dũi pũchdëu ampierr apinaa pũchta thumaam khũũn Põrkhapim khõsi nũm.

Ëgtharjã jãg pũchdëu nem waupi jaau nũm appai waaujemjõ, mũig eegarjã thum pũchdëu jaau simjõta apim khõsi nũm.

¹¹ Ed ëepierr pua marag ich jãg khõjudam deebarju.

¹² Ëwandam, maar pekau thum chugpaabapũi, maimua ar marau maach dũi khaigba abarm khũũn dũi tag magũm iek igba ich mag khïir okhoopãaijemjõ, maar dënjã khïir okhoobapũi.

¹³ Oob pua ùdũraa chan maar pekau ee burrpi chiram.

Mag khãai warag maar thũa wai chirsí, phithurg chukhu dõsãtau maar ichig paa aum ugua.

[Ëwandam, pũchdëuta nem thũnũmũn thum khap chirũm.

Pũchta chi jua thierru,

maagwai pũchpaita thumaam khũũnau thõ iekhaju aai nũm, mũg atag pawiajã ich mag.]”

'Magta jëeubat ajim anaabã ich Jesuu. ¹⁴ Magnaa ìchab, Chikhamnau pãach dũi khaigba aawai, pãrau am dũi magũm iekjã igba sïi khïir okhoopũimũn, magan maach Aai ùgthar chiraajemuaajã ìchab pãar pekau chugpaapũiwia tag magũm iek igba ich mag khïir okhoopũijugui ajim anũm. ¹⁵ Mamũ pãrauta pãach khapeen wir aig perdonaabam chan, maach Aai Ëwandamaujã pãar pekau chugpaabamgui a jaaumajim aajem.

Jesuu sũrkhapi jaautarr

¹⁶ 'Pãach Ëwandamag jëeu khëwaag thach khõba sũrkhaawai, oob jãg sïi amach ëugar wajapha ig iyũũ amkhïirpai nem waaujem khũũnjõ jãsogau õkhïirjuumjõ amiet ajim anũm, mag oowi bigaaum khũũnau “Jãan Ëwandamag jëeu nũmua sũrkha naawaita jãg nũm” am ugua. Jãg amach sũrkha nũm khap amkhïirpaita õkhïirjuumjõ aajem khũũnan, ya õrau amag chi phagamjõta nũmguì ajim anaabã, am igwi chadcha sũrkhaajem khũũnau anũm gaaimua. ¹⁷ Magju khãai Ëwandamag jëwaag sũrkhaawai, warag wajapha pãach khïir sũgpũinaa põr megbapũit, ¹⁸ bigaaum khũũnau mag pãach sũrkha nũm ni ãbmuaajã khap am ugua. Pãrau magta amũn, ãba maach Aai pãar dũi simuapaita khapaju; maagwai ichdëuta ìchab pãar eeg oojugui ajim anaabã.

Ëgthar augchëba naaimaag
(Lc 12:33-34)

¹⁹ 'Mũig eegarwe chan oob phatkhon wa nem inag pòm khāijā paarpaju ēkhamiet. Mũiguin nem thum polieu ārnaa khukhungaujā jēumaajem; mag nũm dũi nem jĩgmienaujā sīi dubwia jĩgkhamaajemgui a jaaumajim anũm. ²⁰ Magju khāai nem wajapha wau nũmuata phatkhon ākha phiemam dũi nem inag pòm paarpamamjō abat, ũgthar paimaawaijā chadcha paraa naaimaag. Pāach jam paaukhaimaawaim atheeta pārau phatkhon phie nũmjō nem wajaphamta wau nũmun ũu simgui ajim anũm. Jam chan polieujā ārba, khukhungaujā jēeuba, ni nem jĩgmienaujā pōd jĩgkhabam. ²¹ Mũig jēb gaai nũweta nem thum paraa aju khīirjuju khāyau ũgthar paawaita nem thum paarpaju khīirju wēnũrũmũn, magan chadcha pāar khīirjug āba Ēwandam gaaita sim ajim anũm.

Jesús iek maach daun ōtdaujōta sim aajem maach mor gaai
(Lc 11:34-36)

²² 'Maach daun ōtdaujōta sim maach mor gaai. Maach daujāata wajapha sim aiguin, nem thum dawaata oojem. Ich agjōta sim maach thāarjā. Ēwandam iek ũkhanāa maach thāarta wajapha sim aiguin, nem thum Ēwandamau khōsimjōta waaujem. Mag nũm aiguin ararag ee nũmjōta nũmguī ajim anũm. ²³ Mamũ magba agtha pāach pekau ee nũmun, magan pāran sīi agtha khīchag ee jũrkha jũrkha nũmjōta nũm. Mag nũm aig pōd Ēwandam dũi naaju khaba nũmguī ajim anaabá, pekau eeta naawai.

Jesús iek Ēwandamag wũrpanāa pōd phatkhonagjā wũrpaju khaba nũm aajem
(Lc 16:13)

²⁴ 'Ni ābmuajā pōd patronnaan numiim khũn chogkhaju khaba simgui ajim anũm. Patronnaan numí akhiin, iwiir ābpaita ũrcha kha khōsi aju. Ich agjōta sim ĩchab Ēwandam dũijā. Pōd pārau Ēwandam khīrag wũrpanāa, phatkhonag khāijā wũrpaju khaba nũm. Pāar magta nũm chan Ēwandam ipierrāa khaba nũmguī ajim anaabá.

Khani khōju wa khani jũaju khīirjupiba jaautarr
(Lc 12:22-31)

²⁵ Mag nem khīir pogkhe jajawagmamua magjim anũm ich Jesuu: 'Oob pārau “¿khani khōju wa khanta dōjuuta maach mũg nũma?” a khīirjumiet. Wa magbam khai, ya khajūa chukhu nũm “¿Khani jũajuuta mũg nũma?” a khāijā khīirjumiet ajim anũm. Pāarta nem khoojem nem khāaijā wajapchanaa khajūa khāyaujā Ēwandam dau na ũrũucha balee sīsīd aawai, irua pārag oobamjōo abajugui ajim anaabá. ²⁶ Pāadē ar nemchaaindam edjā ee ũrr phophog aajem khũn oobat. Am phidkhajā phidkhaba aajeewai amach phathaudam ākhaagjā di chukhu nũm. Mag phidkhaba sīi naajeeb mamũ, maach Aai ũgthar chirajemuata amag phathaudam daumeraa dee wai simua am kee wai sīejemgui ajim anũm. Magũm pāar chará nemchaain jāg thũnũm khāaijā ũrcha balee naawai, ¿jāga irua būurjā pārag ooba abarju? a jaaumajim anaabá. ²⁷ Oob atcha pāachdēu nem ig nũmta khīirju nũu amiet. Mag pārau pāachdēu khōsimta ig nũu akhiinjā, ¿khaifuta mũg nũm aig mag ichdēu khīirju sim gaaimuapai ich meeju arr ũr oradam ābpai khāijā ich iipijū aai sī? ajim anũm.

²⁸ 'Mag nũmta khajūa chukhu aawaijā ¿khanthee atcha khīirju nũu aajē? Pāadē ar pamaardam ooihmũ thũnaajem khīirjubat. Amjā ĩchab būurjā phidkhajā phidkhaba, ni amach khajūa jũaju khīirjuwia ēkhakha nũujā aba aajem. ²⁹ Mag naab mamũ ōor ābmuajā am dũi barba aajem, ooiimũg athee. Warrgar rey Salomón khararraujā phatkhon pòm paraanaa nem wajapham pòm paraa aajerraujā pamaardam ooiimũgjō chan pōd khajūa jũaba aajeejimgui ajim anũm. ³⁰ Pamaar jāg ooihmũ thũnũm edau wũbaadēmuapai khiugphēbaadeewai sīi khũnijemjā Ēwandamau jāg ooihmũ wai sījemta, ¿jāgwi pāar pamaar khāai ũrcha balee nũmua nem jēu nũmta irua deeba abarju? ¿Wa pāachdēu jēu nũmjā pōd deebajupii aajēwa? ajim anũm. ³¹ Oob atcha “¿khanta khoogáwa?” wa “¿khanta doogáwa?”, wa magbam khai, “¿khandamta jũabaraag khai?” amiet ajim anaabá. ³² Pārau khaphũ nũmguī ajim anũm, ōor Ēwandam iek ũkhabam khũnta magũm nem thum khīirju phōbaadēmjā pũaba sīerrjēem. Mamũ pāar Aai ũgthar

chiraajemua pārau nem ig n̄mjā thum khaph̄u sim aawai pāar chan warm kh̄un̄jō magbaju aai n̄m̄gui ajim an̄m. ³³ Āba Ēwandamau nem waupi jaau simpaita waunaa irigpaita pāach d̄i ichd̄eu ampierr apibat. Pārau chadcha magta am̄n, tagam nem pāachd̄eu igbarmjā irua deeb khaba deejugui ajim an̄m. ³⁴ Oob atcha “¿Khanta nan khōbarju wa khanta jūabarju?” a kh̄irjumiet. Ag nawe kh̄irjuwajā par khabahab ajim an̄m. Phithurgan āspapakhampierr oojem. Magua maad̄eu ag nawe kh̄irjuba awiajā, ichiita maad̄eu nem ig n̄m chan chuk khabajugui ajim anaabá, maḡm kh̄irjuju aag.

7

*Chikham jaaupiba jaautarr**(Lc 6:37-38,41-42)*

¹ Chikham ĩgkham khōchgaupai chan oob chikham pekau ph̄emiet, eeu Ēwandamau pāach chach n̄m ed maḡm iek pāachig igdukham ajim an̄m Jesuu. ² Pārauta chikham jaaum khōchgau “Jāan magta s̄ierr̄m” am̄n, pāachd̄eu chikham jaau n̄mjō aju Ēwandamaujā pāar d̄i. Pāachd̄eu chikham jaau n̄mjō ich ag jaautarr iekhu Ēwandamaujā pāach kh̄ir pāar jaau th̄un̄uujugui ajim anaabá. ³ Mag simta ¿jāgwi pua s̄i p̄ch khapeer dau ee pasurdam wai simta eerpa n̄u aajēma, p̄ch dau eejā agjō pasur pōmkham wai sim khaugba? Maachin nacha dich kh̄irjunaata iekha n̄m̄gui ajim an̄m. ⁴ ¿Jāga pua p̄ch khaperag, “Daai kakē, mua p̄ dau eem pasur noi aukhim” aju, p̄ch dau eejā ag kh̄yau nem pōm sim jooth̄u th̄un̄m noi auba simta? ⁵ Kh̄irjug chukdam, nacha dich dau eem pasurta noi auba aajeeb ajim an̄m, wajapha oog; maimuan chadau j̄rr dich khapeer dau eemjā agjō noip̄i n̄m. Magua dichta nacha kh̄irjuba aajeeb chikham jawaag. Dichjā agjō chir̄m chan pōd dich khapeen jaauju khabam ajim an̄m.

⁶ Magnaa mag jajawagmamua ichd̄eupai, ‘Saak khōriimjō s̄isid̄m kh̄un̄ag oob m̄g pāach peerd̄ajem iek jaaumiet, eeu magbam jāḡm kh̄un̄au warag pāach gaai mas adukham ajim anaabá. M̄g iekta nem thumaam kh̄ai chi wajapcharam aawai kh̄usnaan̄jō nem wajaphamjā aai abam kh̄un̄agjā oob m̄g iek jaaumiet, eeu warag s̄i nem parhoobamta jaau n̄mjō ag igwia khaigba iȳu adukhamgui ajim an̄m.

*Jāga aju aajē Ēwandamag j̄euiwai**(Lc 11:9-13; 6:31)*

⁷ Maimua ĩchab ich Jesuupai magjim an̄m: ‘P̄aba j̄eubat; pāachd̄eu nem igbarm Ēwandamau deejū. Pārau i j̄rm̄n, i baauju; i sim aar dubaag pāach weeu aupi j̄eum̄n, irua pāar weeu aju ajim an̄m. ⁸ Pārau khaph̄u n̄m̄gui ajim an̄m, ar ðor nem j̄eu paraam kh̄un̄agan deeb khaba deejem; ar amachd̄eu nem inag ig n̄m p̄aba j̄r n̄m kh̄un̄au baaujem; maagwai ĩchab chi puertdi sirbaich̄em kh̄jā weeu auwia dubpiejem a jaaumajim aajem.

⁹ Pārau ābmua kh̄iijā pāach chaairau thachdam j̄eubaawai, ¿mokdauta ph̄edeeju khai, thach awi? ¹⁰ Wa magbam khai, chaairau āwarrdam kh̄iijā j̄eu khitaawai, ¿nemkhōrta āwarr awi thōo deejū khai? Ni ābmujā mag chan abajugui ajim an̄m ichd̄eupai. ¹¹ Magnaa, Pāar jāg ö ākhāraa khith̄em kh̄un̄aujā pāach chaainau nem j̄euiwai, ¿nem wajaphamjā ĩgkhaba deeba aajē? ajim an̄m. Pārau jāg deejem khai, pāar Aai ũgthar simua chará pārau pāach chaainag nem deejem kh̄aiijā wajapcharamta deebajup ajim an̄m, ichig j̄eu n̄m kh̄un̄ag.

¹² Magua mua pārag ĩchab mag chir̄m̄gui ajim an̄m: Chikhamnau pāach d̄i khaigba apimapha n̄m khai, pāach garmujā oob chikham d̄i khaigba amiet. Ōrau pāach d̄i apim khōsimjōta pāach garmujā am d̄i abat ajim an̄m. Moiseeu ley ph̄a puatarr gaaijā magta jaaunaa ĩchab Ēwandamau ich iek jaaupiejerr kh̄un̄aujā ich magta jaaujerr aawai, magta aju aai n̄m̄gui ajim anaabá.

*Ūgthar maajem kh̄udan ph̄rkhi khit̄m aajem**(Lc 13:24)*

¹³ 'Ügthar öbërm khōsi n̄m khai, puertdi phīrkhim garta dubju ēkhabat ajim an̄m Jesuu. ¿Jāgwi? Dōsāt aar maajem khūda khūdjā pōmnaa chi puertdijā nem wāg s̄jeewaima. Mag sim garta òor pōm èrèrèu aajem. ¹⁴ Pari jūrr ügthar arrjem khūdan phīrkhinaa chi dub n̄m aram puertdijā phīrkhi khit̄m. Mag sim aawai chadcha dubju phithur sierr̄mngui ajim an̄m. Magua ìchab mag gar chan òor pōm wētba aajem ajim anaabá.

Jāga òor ò ajaug khaph̄ aajē
(Lc 6:43-44)

¹⁵ 'Kharin Ēwandamau ich iek jaaupibaawaita i iek jaau wēn̄r̄r̄m aajem khūnan chi s̄eumienta mag wēn̄r̄raajem. Maḡm khūn d̄i khīir khaph̄ abat ajim an̄m. Mag s̄isid̄m̄ta p̄ar khūguraag s̄i ovejadamjō daumeraa p̄ar aig b̄eajem. Pari am ödiin s̄i khum nem oo wai simjōta s̄isid̄m̄ngui ajim an̄m, p̄arjā amachjō amkhīir amach gar thereu awaag. ¹⁶ Ich jāg miu gayam uva phierrba ni igojā ag b̄ü gayam khabam phierrba aajemjō, amau nem wau n̄m gaaimua p̄arau am khaph̄ aju aai n̄m, òor wajapham khūnā wa òor khaigbam khūnā. ¹⁷ P̄arau khaph̄ n̄m, nemjīir b̄ūn ich chē sim gaaimuata khaph̄ aajem, nemjō ajapham̄ wa nemjō khaigbam̄. ¹⁸ Nemjō ajapham chan mie neeme chēba ni nemjō ākhāramjā mie chukkhu khaba sierr̄m. ¹⁹ P̄arau khaph̄ n̄mngui ajim an̄m ìchab, nemjō ākhāraa cheejem̄n thu wērpnaa j̄uubaadee òrp̄aajem. ²⁰ Ich agjōta ajugui ajim an̄m Ēwandamau mag s̄eukha n̄r̄r̄j̄em khūn d̄iijā, mag nemjō ākhāramjōta naawai. Magua khaph̄ abat: Ōran amachd̄eu nem wau n̄m gaaimuata amachd̄eupai amach jaaujem, òor wājāunā wa òor khaigbam khūnā.

Ōor thum chan ügthar öbërbam aajem
(Lc 13:25-27)

²¹ Mag iekkhaghmagmua Jesuu magjim an̄m ìchab: 'Ar m̄r̄g "Señor, Señor" aajem khūnjā thum chan Ēwandamta thumaam khūn Pōrkha sim aar öbërbam. Chi öbërju khūnan, ar m̄ Aai ügthar simua nem jaau sim ipierraa aajem khūnpaita i sim aar öbërjugui ajim an̄m. ²² Mag ed paawai òor pōm th̄n̄m eemua m̄r̄g par amach iphithur, "Señor, pua maar khaugbata s̄ieba. P̄u th̄r̄ gaai marau p̄u iek òrag jauba aajeejieb. P̄u juapaau khabajieb, marau òor mor eem mepeerjā j̄r̄ wērpnaa ag na òrau ooba aajem nempa waaujerr. ¿Magtarrta pua maar khaugba chir̄ú?" ajurau ajim an̄m. ²³ Pari magbaawai mua amag, "Mua chan b̄ūrjā p̄ar khaugba chit̄m. P̄ach s̄i p̄ach khōchagpierr nem khaigbampai wau sierr̄j̄e arr khap, p̄adē warag p̄achta m̄ aigmua èr̄ebaadēt" aju a jaumajim an̄m, ich Jesuu.

Wounaan numí di èutarr khūn
(Mr 1:22; Lc 6:47-49)

²⁴ 'Magua, ābmiecha paawai p̄rag mag chir̄mngui ajim an̄m, ich Jesuu: Chi m̄g m̄ iek ūrnaa mua jaumam ipierraa nem wau sim wounan, woun āb khīirjug khaug sierr̄au durrkhudau ee ich dib̄ü jukhanaa di èutarrjōta simgui ajim an̄m. ²⁵ Mag durrkhu ee èu sierr̄ aawai, noseg pōm chēwia, dō pōm b̄ewia, phūād pōm wētarrjā, ch̄ababa ich mag s̄isijim an̄m, durrkhu eeta wajapha jukha d̄unarr aawai. ²⁶ Pari jūrr ar s̄i par j̄ḡupai m̄ iek ūrnaa mua nem jaau chir̄m̄jā m̄ ipierraa wauba sim wounan, jūrr agjō woun āb khīirjugjā chukhu s̄i khōmarii mosjā ee di èutarrjōta simgui ajim an̄m. ²⁷ Ya èu d̄un̄isim ee noseg pōm chēwia, dō pōm aad̄em d̄i ph̄pa wēbaadeewai, s̄i aph̄baad̄ejim an̄m. Mag, nem thumaa okhoojim aajem.

²⁸ Chadcha Jesuu mag nem khīir pogkhe jaubarm ūrwia s̄iita òor j̄gderraa naajim anaabá, ²⁹ amachd̄eu ūurwai Jesuu Moiseeu ley ph̄ p̄arr jawaag chi khaph̄m khaph̄m aajem khūn khāyaujā jaau khaph̄cha jaumatarr aawai.

8

Jesuu woun āb kokobé b̄n̄eu sierr̄ monaautarr
(Mr 1:40-45; Lc 5:12-16)

¹ Mag durrsĩ gaai Jesuu õrag jaau sõi awia uurbauu, õor pöoma i ãudee wõtjim anam.
² Mag i mamta i khĩirphee woun ãb kokobé bënëu bar sim öbërchëwia i khĩirphee jĩepör phöbkhanaa irig, —Señor, pua khös chirum khai, mug phĩedau warre mu gaaimua chugpaabapüi aichëjim anaabá.

³ Magbaa Jesuu i gaai purnaa, —Mua pu monaaupüim khösi chirum; monaau chirsí magan ajim anam irig.

Magbarm burre chi phie kha dodos chirarr monaau sısiewai mor wajappa aadëjim anaabá. ⁴ Magbaadeewai chi Jesuu irig, —Puch mugbarm oob chikhamnag jawamgui ajim anam. Magju khãai nacha Jerusalén mawia Aai i jëujem degam phadëg puch mor oopibaimá. Maimuan chad puch chadcha monaau sısım thumaam khunnag khap amkhĩir, Moiseeu iek phã pũarr gaai jaau simjõ nemchaain ofrendakha deebá ajim anam.

Jesuu Romaam capitán chog monaautarr
(Lc 7:1-10)

⁵ Mag kokobé bënëu sierr monaaupüiawia petaa, phöbördam Capernaum anam ee dubimajim aajem. Mag barbaimam khaug athaawai capitán soldaun pör i aig bëewia ⁶ irig chaigpamamua, —Señor, mu di aar aunaan wai chirum, mu chog. Sõi put eepai pöd phiiduba khërüm, kha chukhu khitaawai. Mag num düi kha machagaupata warag eeg pamam ajim anam, chi capitanau Jesuug.

⁷ Magbaawai Jesuu jũrr irig, —Oob khĩirjum; mua pu chog monaaupäain majugui ajim anam.

⁸ Pari magbaa chi capitán garmua deeu Jesuug, —Señor, pu mapimaaugau khabam, pari mu chadcha Ëwandam dau na üu khaba chirum, pu mu deg dubaag. Ich maupaimua mu chog monaapi jaaubá. Pua mag jaaumun, puch iekhau aawai i monaaubajupa ajim anam Jesuug. ⁹ Muajã murch gaaita khaphu chitumgui ajim anam, murchjã ichab murch pörnaan jua eegarpai chiraawai. Mag chirab mamu, murchdüjã ichab soldaun murch jua eegar phë wai chirum. Makhun ee abamug khãijã mua “Pet” aawai maajem, mu ipierraa; maimua deemugjã “Pidú” aawai bëejem. Wa murch chogag khãijã “Mugta abá” aawai mu ipierr aajem. Magua, maupaimua pua monaapi jaaumun chadcha monaauju khaphu chirumgui ajim anam irig.

¹⁰ Chi capitanau ich jüg daar mag iekhabaawai jügderraa aadëmua ich ãudee wëtmarr khunnagta, —Keena, päadë oobat: Mug maach israelnaan ee mug woun dënjõ ükha num chan mua agtha ooba chitumgui ajim anam ich Jesuu. ¹¹ Chadcha mug atag õor pöm durrierram khunnta maach jöoin Abrán khararr düi, Isá khararr düi maimua Jacob khararra ügthar Ëwandam düi abam mes gaai ohood aphöbaadëju, i düi äba thach khoog. Maig thunaaju: ed öbeerjem garm khun düi edau burjem garm khunpra maach meeun düi äba. ¹² Pari mag ed päar chi israelnaanta chadcha Ëwandam thumaam khun Pörkha sim aar naaju aai numta, päachdëu ükhaba num gaaimua päachta jũrr khimie durr barkhũipüiju ajim anaabá, amach khĩircha. Mam barkhũibapãaiwaita icharaucha päar bĩep jëbu abarju. Maigta mamag khaphöbaadëmun ich maig ich mag nuisim iekhau a jaaumajim anaabá.

¹³ Mag iekhapüiwi deeu chi capitanag eerpanaa, —Puch diig petá; puchdëu äba mua puch chog monaaupapaita khĩirju siëwai chadcha pu chog monaaujukui a ajim anam irig.

Mag Jesuu “Pu chog monaauju” abarm burre mam warp mor mas khërarra chadcha monakkha aadëjim anaabá.

Jesuu Pedro phaauhũan monaautarr
(Mr 1:29-31; Lc 4:38-39)

¹⁴ Maimua petaa, ich Jesús jũrr Pedro di aar majim aajem. Mam barwi ooimaawai, ich chi Pedro phaauhũan mor mas khunmie paar thunum oimajim aajem.

¹⁵ Mag oobaimaawai Jesuu i aar mawi i jua gaai pũrbaawai, warre chi khunmie meeudubaadëjim anaabá. Mag khunmie meeudubaadee, phiidüwi am jãogaagpajim aajem.

*Jesuu ðor pòm monaautarr**(Mr 1:32-34; Lc 4:40-41)*

¹⁶ Maimua ya edau khëubaadëm ee, ðor dösät bënëu sïsidum khun khapaana Jesuu aig waibëemajierram anum. Mag ich aig waibëe num khunan, sïi par iekhaupai öbeerpi jaabaawai, mag am mor eem bën khaigbamjä öbeerpüinaa sïi khajapham khamor machgau sïsidumjä monaaurpüi maajeejim aajem. ¹⁷ Mag irua ðor monaumaajerran, warrgar Ëwandam i jaaumie Isaías khararrau jaautarrjö, “Ichdëuta maach kha thüg ich gaai auwia, maach khamor machagjä chugpaapüijim” a simjö, chadcha ich ag eyaa öbermkhïir ajim.

*Jesús düi wënurram ig narr khun**(Lc 9:57-62)*

¹⁸ Mag ðor pòm bëe thunum khunau ich phur thuurbaadeewai Jesuu ich ag thurrdo eepai thoom igar ich arrpijim aajem, ich khapeenag. ¹⁹ Pari mag num ee Moiseeu ley phä purr jawaag chi machnaan eem äb bëewi irig, —Maestro, mun pu mampierr pu düi chitam khösi chirum aichëjim anum.

²⁰ Magbaa jürr Jesuu irig, —Puchdëu mag mü düi mam khösi chirum khai, marrau magan; mamü purug jaaukhimgui ajim anum: Mü khäyau pabü eem nemchaain amach khäaijem jëbdi paraam; nem ichpanjä kheeupaawai amach khäaijem khäidu wai sïsidum. Mamü müch chi Emkhooi lewaa chan müg chitum aig khëubaadeewai khäyaag wajapha werba chiraju didamjä chukhu chitumgui ajim anum. Püjä müjö magta chitam khösi chirum khai, marrau magan ajim anum.

²¹ Magbaawai äb mag khapan thunum ee düi i iek üraag i ëudee nurraajerrau jürr irig, —Señor, müjä pu düi chitam khösi chirum, pari idëu nacha müch aai aar mawia i düi chirum apibá ajim anum. Müg atag müch juadamaucha jöoi aukhër puabajeen chadau mü pu düi ogdüba chitajugui ajim anum.

²² Magbaa jürr Jesuu irig, —Magju khäai warre mü düita marrau ajim anum. Idëu ar jäg amach Ewandam iek ükhamaugau chi thömjö num khunagta amach binaan bëppibá ajim anum irig.

*Jesuu phü düi phüas thumbapitarr**(Mr 4:35-41; Lc 8:22-25)*

²³ Mag ich arrpibaawai, ya wëtumua Jesús am na jap ee waaidübaadeewai, chi khapeenau i arrjim aajem. ²⁴ Ya mag döjarr paaukhabaadëm eeta, dëgölp phüas meeukhabaadëwi phüas theega japau pöd äwatbajujö aadëjim aajem. Pari mag thunum ee ich Jesús khäi jörrajim anaabá. ²⁵ Magbaawai i khapeen äaur khunau i phiriupüyaan wëtüa irig, —Señor, phiidübaad. Ya maach khöogpabahaba. Maar khaigpër athá ajerram anum.

²⁶ Magbaawai ichdëu amag, —¿Khantheeta atcha jäphierr numa? ajim anaabá. Jägan pärau chan mü päach düi chitumjä khaugbata naab ajim anum, jägcha jäphierraag.

Magna phiidüwia phüug meerrau sünaa ichab chi phüasagjä meerrau sübaawai, tag phüjä wëba, phüasdaujä baupa khaba, warre sïi döjä meuu jöisijim anaabá. ²⁷ Jesuu amach dakhïir magbarm oowia dauderraa numua amach wir aigpaita, —Keena, ¿khanim wounta jäg müg phüasaujä i ipierranaa phüujä i ipierraata numa irua iekhaawai? anaajim aajem.

*Gadara durr dösät dau eerpamieu baarjerr khun numí Jesuu monaautarr**(Mr 5:1-20; Lc 8:26-39)*

²⁸ Mag wëtmaa awia, ya thoom igar Gadara durr paaukhabaimaawai, wounaan numí dösät dau eerpamieu bar sïsidum khunta ujä aarmua öberdütkhachëwi, chi Jesús sim dakha bëejerram aajem. Mag sïsidumun sïi pabü eem nem maach khoojem khunjöta sïsid arr aawai mag am num gar ðor dichju akhur aajeejim anaabá. ²⁹ Mag i dakha bëewi i thürcha thürthürnaa irig, —Jesús, Ëwandam lewaa, ¿khantheeta pu maar düi

mugbaichëma? Muggwaiwe chan oob maar chig a chiram ajierram anum, mag chi dösät bën wai narr khunau.

³⁰ Maigmua warpcha khaba khūsnaan khapan phathau jur khö wënurrjim aajem. ³¹ Chi mepeenaujã makhun khūsnaan maig wënurrum khaphu narr aawai warag Jesuug chaigpanaa irig, —Pua maar jarkhuyaagpam khai, idëu warag jãkhun khūsnaan eeta marag dubpibá ajierram anum.

³² Magbaawai Jesuu amag, —Magan jãkhun khūsnaan ee dubjurauma ajim anum. Magbaawai makhun mepeen makhun wounaan eemua öbërdutkhawi jürr makhun khūsnaan eeta dubphöbaadëjim anaabá. Magbaawai sïi pör lököomjö parhooba thurdöog khaphig phöbaadëwi dö ee durbagkha sïi khūsnaan khapan khëu khuurbu khëchjierram aajem.

³³ Magbarm oowi, chi khūsnaan thua narr khun jãphierrwi, phöbörög khaphig phöbaadëwi, mag wounaan numí dösät dau eerpamieu sïsid arr mor eem mepeen öbërdutkhawia jürr khūsnaan ee dubtarr thumaa phöbör eem khunag jaaumajierram aajem. ³⁴ Magbaawai chi phöbör eem khun khapan ag bürre chi Jesús aar wëtwi warag ichta maigmua jürr deum durrag mapi jaaujierram aajem.

9

Jesuu woun äb khapá juser khitum monautarr
(Mr 2:1-12; Lc 5:17-26)

¹ Mag öor mor eem mepeen jarkhüwi, deeu ich khapeen düi jap ee pawi durbabaadeeu, deeu thoom igar ich sierr phöbör ee sïeimajim aajem, Capernaum phöbör ee. ² Mag i barbaichëm khaug athaawai woun äb sïi khapá juser khitumta pa buerkham gaai i aig aibëjierram aajem. Mag ich aig aaunaan wai barbaichëm oowia, chi wounaan ö akhaar äba iruata amach aaunaan monaupüiju khaphu sierr aawai, chi khapá juser khitumta, —Onee abá, pu pekau ya thum chugpaa sïsimgui ajim anum.

³ Pari Jesuu mag iekhabarm ürwia, Moiseeu ley phã puarr jawaag chi machnaanjä aig thunnarr aawai, amach ödegpai, “Mug woun maachjöpai siewai mag iekhaju khaba simta ichta Ëwandamjö mag iekha sim” a khüirju naajim anaabá.

⁴ Mamu amau mag khüirju numjä Jesuu khaphu sierr aawai magbaawai amag magjim anum:

—¿Khantheeta pãar jäg thäär khaigbata khüirju sïsid aajëma? ⁵ ¿Wa mag pekau chugpaabarmjä dau daau ooba naawai pãrau khüirjuawai chadcha phithurg chukhu thumaam khunau mag iekhaju aai num a nwa? Chadcha thumaam khunau mag iekhaju aaima. Mamu mua irig “Phiidäwi durdur abá” akhiin, örau amach daúacha oaju, i monaau sïsi wa monauba khäijä ich mag sïsim. Magua pãrau cha mua jawaagpamjö chan abaju. ⁶ Mamu murch chi Emkhooi lewaata chadcha Ëwandamau juapá deetarrau mug eegar öor pekau chugpaagjä jua theeg chirum khap amkhüir, pãrag oopikhimgui ajim anum.

Magna chi khapá juser khitumta, —Phiidubaad, maimua puch put juurwia puch diig petá ajim anum.

⁷ Jesuu ichig magbaa chadcha chi khapá juser khitarrau i ipierr nem moná phiidubaadëwi ich diig petajim anaabá. ⁸ Magbarm oowia aig narr khun dauderraa nüisijim anum. Mag num iekhau warag Ëwandamagta, “Üuhcha jägbarm, Ëwandam. Jãan puch jua theegauta mug wounag jägpibarm” ajierram aajem.

Jesuu Leví ich düi eurrarr
(Mr 2:13-17; Lc 5:27-32)

⁹ Mag äb khapá juser khitar monaupüiwi bëeuta, örau gobiernoog dëbpaar phagaan bëejem mes gaai mu oo chirum oochëjim ich Jesuu, mag gobiernoog örau dëbpaar paraa num jëeu num phidagta phidkha chirarr aawai. Maig mu oobaicheewaita ich Jesuu mu thürcha thürnaa, —Mateo, mu düi marrau ajim.

Magbaa chadcha mu i düi mawia ich mag i bü ogdaba chirsijim.

¹⁰ Ag khur maach ich dui ogduba wenuorraajerr khun thum aba ich Jesus dui mu di aig thach kho naajim. Mag maar thach kho num aig ichab oor khapan mu khapeen mu phidkhaajerrjo Romaam gobierno athee debpaar jeeujem khun dui sii oor amach khaigba num gaaimua agjo thurphoo aajem khunpa beewi maar aig abam mes gaai ohood aichjim. ¹¹ Mag oobaawai, Moiseeu pha puatarr wajarpha urkhaajem khunjã aig narr aawai, jurr mag maach chi Jesus duicha wenuorraajerr khunagta, —Jãga jãg paar maestro sii debpaar jeeumien dui pekau pòm sisdum khunpata aba thach kho si? a jeeujierram.

¹² Pari amau mag jeeubaichem ich Jesuujã ur sierr aawai amag magjim:

—Chi kha monakha num khunau chan doctor igba aajem; mor masi num khunauta doctor igjem ajim amag.

¹³ Maimua magjim ichab:

—Wajapha khirjunaa Ewandam iek pha sim gaaim mua jawaagpam khap abat. Chi pha sim iek gaai Ewandamau mag sim: “Muan paragan sii nemchainta khechnaa murug jeeu num aju khãai, pach khapeenta urcha dau aug khaug paraa apim khosi chirum” a simgui ajim Jesuu. Maguata muajã am pekau pòm numjã igba, am dui thach kho chirumgui ajim. Mu chan buurjã pekau chukhu wajapha khithem aajem khun juranã beeba, mun oor pekau poma khithem khun peerdu awaanta beejimgui ajim, khirjug iur aumkhir. Maguata mag oor pekau pòm numjã igba, am dui thach kho chirabahab ajim, amjã Ewandam denkha awaag.

¿Khanthee thach khoba surkhaju aai nu?

(Mr 2:18-22; Lc 5:33-39)

¹⁴ Maimua ya ober phobaadem ee, Juan chi oor por choomie dui wenuorraajerr khun beewia Jesuug jeeuchjierram:

—Jãgwi maar maimua fariseonanjã agjo Ewandamag jeeu khewaag uiba surkhaajenta, pu khapeenta surkhaba aajemma? aichjierram irig.

¹⁵ Magbaa Jesuu amag magjim:

—Jãrau khirjuawai jua pur num aig oor thurkhuutarr okhirjuu thach khoba naaju aai nu chi jua pur sim woun am dui sim aig? ajim amag. Magnaa ichdeupai, Ich agjota numgui ajim mu khapeenjã. Am okhirjuu ajuun, mu am jaajjo am dui chitum pur atham ed gayan chadau amach khirauta surkhawia ichab am thachjã khoba nuisip aju, gaai machgau. Mamu mugwaiwe chan am surkhaju khaba numgui ajim, agtha mu am dui chirawai.

¹⁶ Pãadã khirjubat. Pãran chadcha pach joinau jaaujerrjo thach khoba surkha num. Mamu pãrau jãg mua iek iur jaau chirumjã khosinaa agjo warrgarm khirjug chi joiã agtha khosi wenuurmun, magan mag khirjugan sii put iur auwia jurr khajua joi gaai phëekhabarmjota sisimgui ajim. Abmua khãijã put iur khajua joi gaai phëekhakiin, mag put iur i pachdubaademua chi kha sim ee thurrdubaadeeu, warag ich warr sierr khãijã nem wãg sisijugui ajim amag. Magua chi mu iek ukha simua chan mug iek iur mua jaau chitumjã ukhanaa pöd amach joiin iã agjo urkhaju khaba simgui ajim, chi Jesus garmua. ¹⁷ Mug mu iek ukha numun vino nemheu iur ee puajemjota simgui ajim. Pãrau khaphu num, vino orr pöd nemheu joi ya chi puajem ee puju khaba sim. Mag pukhiin, chi vino orr achpabaadeewai, chi nemheu joiira siewai, awatba jëgdubaadee, chi vinojã arbaadem dui chi nemheujã ya tag serbiiba sisijugui ajim. Maguata vino orran agjo nemheu iur eeta puajem; maagwai nemheujã jëgduba, chi vinojã arbamgui ajim, mag ichig jeeuchetarr khunag.

Jairo kha, maimua uui abmua Jesus khajua gaapai purtarr

(Mr 5:21-43; Lc 8:40-56)

¹⁸ Mag Jesus agtha Juan por choomieu oor puittarr dui iyuu dunum ee, maach meenu eem judio ab chi porkha sim beewi sii i khirphee kanieu phobkhabaichjim. Mag

phöbkhachëwi irig chaigpamamua, —Chaigpai mu khadam chugpajimgui ajim. Pari pua mu di aar manaa i gaai përimakhiin, mua khaphu chirumgui ajim, pua deeu i iu auju.

¹⁹ Magbaawai Jesús phiidüwi petaawai maach chi khapeenjã i düi wëtjim. ²⁰⁻²¹ Pari mag wëtum ee, üi äb phömieu bar sim bëewi meraa ëugarmua i khajüa i gaai përchëjim, ich ödegpai “Nau i khajüa gaai përbarmuapai mu monaaju” a khüirjuwia. Ich mag üi doce años mag phömie düi sëjim, büürjã chugpaa khaugba. ²² Pari mag ich gaai përbachëmjã khaphu sierr aawai ich chi Jesuu irig ewag phuurba oonaa, —Oob chigaa am; mua pëch monaaju khaphu mu gaai përchëtarr gaaimua, üu pu monaauwi peerdüjã peerdu üisibahab ajim chi üuirag.

Mag, chadcha Jesuu magbarm büurre mag üi monaau sïsjim.

²³ Maimuan chad warag ërëubaadëwi, chi binaandam wai narr di aar barwi ooimaawai, ökhüirjuu num iekhau sï ürrsirpa jëb thünam düi gaai machgau bëep sereu thünamta ooimajim, amach i arr aawai. ²⁴ Magbaawai amag, —¿Khantheeta jãg thünama? Chaa meeba sïita khãi sëbahab ajim. Magnaa, Jöpcha dawag ërëubaadët ajim amag.

Pari irua mag iekha sim ürwia aig thünarr khünau warag i wau iekha naajim. ²⁵ Maimua öor thum dawag öbeerkhapüiwi, chi binaandam aar dubwi, i juadam gaai përbaimaawai warag düi pë phiidübaadëjim. ²⁶ Mag irua chaa phiriu autarran ich ag durr ee warpham magweta bii jöisijim.

Dau khïsu khithëe arr khün numí Jesuu dau monaautarr

²⁷ Mag Jairo kha deeu iu auwia petaau, dau khïsu khithëem khünnta numí i ëudee ääag wëtjim. Mag ääkhamua, —Jesús, püta rey David khachitarr ag chaain ewagam khün Iewaa marau nu narr; maar apdurrum maar dau aug khaugbahur aajeejim, amach dau monaapüain bëemkhüir.

²⁸ Pari Jesús warag ich jëer sierr diig majim. Pari magümjã puaba i ëudee wëtwi, ich aar bardutkhabaimaawaita, amag, —¿Pärau khüirjuawai mua chadcha päar dau monaapüiju chirü? a jëeujim.

Magbaawai amachdü, —Ëera, marau khaphu numgui ajierram, chadcha pua maar dau monaaju.

²⁹ Magbaawai Jesuu am dau ëu aithu aithünaa, —Mua päach dau monaapüijuuta päachdü khüirju narr aawai chadcha päar dau monaapüikhimgui ajim amag.

³⁰ Mag chadcha irua magbarm büurre amach numwe sï daujã wajappa aphöbaadëjim. Maimua Jesuu amag büürjã bithurgam khünag jaupibajim mag amach dau monaaubarm. ³¹ Pari magtarra, sï aigmua öbër phöbaadëwi ich mag durr eepain amach wënrümpierri jaaumajierram anaabá, jãga Jesuu am dau monaajü.

Woun äb pöd iekhaba khitarra Jesuu iekhapitarr

³² Mag dau khïsu khithëe arr khün Jesús aig naawi daau paaukhabaadëm ee, jürr woun äb pöd iekhaba khitumta i aig aibëejierram. Ma pör bënme paraa sëjim, dösat bën. ³³ Mag ich aig waipierrwai mag bënjã Jesuu jëu werbajim. Magbaa mag meu meraa sierrta nem meu öphërg ich müg iekha sïsjim. Magbarm oowi öor dauderraa num iekhau, “Keena, müig Israel durr chan maach ee ag na maadëu müg ooba aajerr ista chadcha maadëu müg oo numwai” aajeejim jürram khünau.

³⁴ Pari bithurgam khünau sï mag durrum ee, jürr fariseonaanau warag am ichaaur, “Jã sï dösatnaan pör düi khapeerka sëwaita ag juapauta irua jãg öor mor eem mepeenjã dau daau jürkhüi sëbahab” aajeejim.

Ëwandam iin jaaju pöoma thünam; mamü chi jaaju khünnta chukhum

³⁵ Jesús phöörpierr nürumua didam khapan khaba khëkhëdüm eem magwe phüürdu nürraajeejim. Mag nürumua Ëwandam iek jaajem deg dubwi maach peerdüajem iek jaumamua, “Ëwandamta maach thumaam khün Pörkhaimü sim; magua irigta idëu päach thãar ajaug paapibat” a jaajeejim. Mag num düi ichab öor khamor machagjã khüirpierr monaumaajeejim, kha mamachdögpa. ³⁶ Mag nürumua sï öor pöoma oveja chaaindamta chi thüajã chukhu sï dau aphü parhoob aaidü thünmjö oobaawai, am

dau aug khaugwi, ³⁷ maar ich khapeenagta, —Chadcha Ēwandam i jaau numun, arrodö pöm phur wějömjōta phidag pōoma simgui ajim. Mag simta chi jaau wēnurrāju khūun chan khapan khabata durrum. ³⁸ Magua muan pāragan Ēwandamag jēubat a chirumgui ajim, warag ich i jaauju khūun khapan jōphēecha ich i jawaan pūimkhīir.

10

Jesuu ich dūi ogdaba wēnurrāmkhīir doce jūr autarr

(*Mr 3:13-19; Lc 6:12-16*)

¹ Biek āb Jesuu maach ich khapeen doce ich dūicha ogdaba wēnurrāju khūun ich aig thürkha auwi maachta mepeen khāijā jua theeg ūrcha apijim, bēn ōor mor ee sīsīdumjā maach jua jūmpiba jūr wērpnāa, aaunaanjā amach khamor machagpierr monaaunaa, sīi pa mamachdōgjā monaaumamkhīir.

² Mag maach ich iek jaaumkhīir ichdēucha doce jūr autarr khūun mukhūun ajim:

Simón, (ichpai Pedro a thūurjem);

Andrés, chi Simón eum;

Santiago, jōoi Zebedeo iewaa, (ichpai ĭchab Jacobo aajem);

Juan, agjō jōoi Zebedeo iewaa, Santiago eum;

³ Felipe,

Bartolomé,

Tomás,

Mateo, gobierno dēbpaar jēeumie arr, (ajapcharan mūchma, mūchpai ĭchab Leví aajem);

Santiago, jōoi Alfeo iewaa, (ichpai ĭchab Jacobo aajem);

Tadeo, ichpai ĭchab Lebeo a thūurjem;

⁴ Simón, celotenaan ee sīerr; maimua

Judas Iscariote.

Maagwai maadēu khaphū chirarr akhiin, iin mag Judas Iscarioteeuta thethem khūunag Jesús pūr deeju ajima, i thōomkhīir.

Mag doce ichdēu jūr auwi pūitarr khūun

(*Mr 6:7-13; Lc 9:1-6*)

⁵ Makhūun doce ich Jesuucha jūr autarr khūunta ichdēucha pūijim. Pari mag maar pūyaagpamua marag, judionaan khabam khūun ee chan wētpiba, ni Samaria durram phōbōr eejā wētpiba jaaujim.

⁶ —Magju khāai maach judionaan ee Ēwandam iek ūkhabagau oveja pap chukhu okhoo wēnurrumjō thūnum khūun eeta ērēubaadēt ajim. ⁷ Mag wēnurrumua amag, “Ēwandamta thumaam khūun Pōrkhamūū sim; pāar peerdūju khai, irigta ūduraa pāach Pōrkhapibat” a jaapetat ajim marag. ⁸ Magnaa aaunaanjā monaaunaa, kokobé bēnēu sīsīdumjā monaaunaa, ōor chi meemjā deeu phiriu aunaa, ōor mor eem bēnjā jēu wērppetat. Pārag magamkhīir mua mūch juapā sīi parta dee chirum aawai pāachdēu ōor dūi mag num paarjā oob jēeumiet ajim marag.

⁹ Mag jajawagmamua, ’Oob agumua nem pērkhoo awi phatkhon khāijā armiet. ¹⁰ Ni khud jārr thach khoogjā oob phiejāb armiet ajim. Khajūajā pāach mor gaaim appai arrwi zapatjā pāachdēu jūa num appaita athaadēt. Bordonjā chukhu ich jāg ērēubaadēt ajim. Mua pārag mag chirumun, pāachdēu am dūi wajapha num khūun ōraupai agjō pārau nem igbarmjā khap naaju aawaita būurjā nem arripiba chirumgui ajim. ¹¹ Phōbōr ee pāach dubimaawai, wa sīi didam khapan khabam aig khāijā pāach barimaawai, khap aag nacha jēeu oobat, khai di aigta pāach jēerimaju aai nū a khap aag. Mag pāach jēerbaimam degpai naawia ērēubaadēt a jaaumajim, sīi parhoob dipierr khāi wēnurraba.

¹² Mag pāach jēerimaju di aig barimaawaijā wajapha saludaabat ajim chi di khūun dūi. ¹³ Chadcha amau mag pāar amach aig jēerpimun, pāach Ēwandam dūi khōinaa wēnurrumjō amachjā i dūi khōinaa naaju. Magbam chan amachta warag Ēwandam dūi khōinaa ajujā khaugba nūisiju. ¹⁴ Maagwai pāach amach aig barpiba ni sīi pāach iekpaijā ūrmapha abaawai mag di aigmua wa mag phōbōr eemua khāijā ērēubaadēt ajim. Mamū

mag wëtaagpamuajã warre amach dakhïirwe pãach bü gaaim jëb uurrphë uurrphënaa amag, “Pãachdëu jãg ùrba abarm gaaimua Ëwandam düita khïir khap abat” a iekhawia ërëubaadët ajim. ¹⁵ Mũ cha iekha chirũm iekhau, mag amau pãar igba, ni pãar iekjã ùrmapha abarm jùrran warrgar Ëwandamau Sodomapien düi maimua Gomorrapien düi atarr khãaijã am gaai athuuchata burru a jaaumajim ich Jesuu maachigcha.

Mag ichdëu püitarr khũn phithurg wauju jaautarr

¹⁶ Mag maar püyaagpamua ïchab marag magjim: ‘Mua chadcha pãar püi chirũm, pari mũ iek ùrba ajim: Pãran sïi oveja chaaindam khum nem thũnũm ee pũakhũuibarpüimjõta abarm, õor khaibagkham eeta wënrũrraju aawai. Magua, mũch imeerba muan pãragan, khïirjug khaug ichkhũmjõta abat a chirũm. Mag naab mamũ ïchab khïir machag chukhu duburdamjõ abat ajim. ¹⁷ Khïir khaphũ wënrũrrathũ. Pãran õrau pũr arrwi Ëwandam iek jaaujem degam chi thethemnaanag deebaimap aju. Magbaa amau pãar wũjã wũmaju. ¹⁸ Mũ gaaimua pãar khaibag waumkhïir, õrau pãar gobernadornaan aarjã arrnaa reinaan aarjã aharr aju. Pari mag chi thethemnaan aar pãach arrwai, ùu pãrau amag ùrmkhïir mũ jaanaa sïi judionaan khabam khũnagjã mũ jaaujuru. ¹⁹ Pari mag chi thethemnaanag pãach pũr deewaijã oob pãach kõit pãachdëupai iekhaju khïirjuwia ag nawe, “¿Mũ khan ata iekhajuwa?” a khïirjumiet ajim, ya pãar iekhaagpaawai ich Ëwandamauta ichdëu khap pãrag iekhapiju aawai. ²⁰ Mua pãrag mag chirũmun, pãar Aai ügthar sim ag Akharauta pãrag iekhamkhïir khïirjug deeu aawaita mag chirũngui ajim.

²¹ ‘Mag jaran wir aig khod äbam khũnjã chi ükhaba sim garmua ùu mũ iek ükha khërum thethemnaanag jaaupüimajugui ajim, ich khodpai wir aig thõomkhïir. Amach dënnanajã agjõ mũ gaaimua thõomkhïir thethemnaanag jaaupüimaawai chi dënnanaujã ich agjõ aju amach chaain düi wir aig. ²² Mũ gaaimua thumaam khũnau pãar oomappa aju, pari õrau pãach düi mag nũmjã magũm iek igba warag Ëwandam düita ubũnaa ich gaai magũm dichpi athamũn, ùu peerdũwi ügtharcha õbërrjugui ajim. ²³ Pãach nũm phõbõr ee pãach thet pũrbaichee jũrr deuum phõbõrõg ërëupetat. Mag wënrũrrũmua mũg Israel durr phõbõr khapan nũnũidũm ee dũrju jũr wënrũrrawiajã, pãrau phõbõr thum phũrrpüiju nawe mũch chi Emkhooi Iewaa deeu pãar ee chi-raichëjugui ajim, magbarm aigmua Ëwandamta õor thãar ee chi Põrkhaju aai sim khap apieg.

²⁴ ‘Mag pãach dau aphũũ aju anũm ùurwaijã oob jügderraa amiet ajim. Pãrau khaphũ nũngui ajim, eeu nem khaug simua chan ich maestro khãai atcha nem khaug khaba, ni sïi chikham chogkha simjã ich patrõn khãai ùrpai khaba sïejem. ²⁵ Magua, äb khãijã chadcha ich maestroou jaau simjõta nũrrũm khai, magan chi maestro düi aajemjõ aju i düijã. Jãga chi patrõn jõoi dau äaukha nũm ee chi chognaanta daupii abarju. Maguama, mũch pãar Põrkha chirũmũg õrau mũũn mepeen põr Beelzebú düita chirũm a iekhaajeewai pãrag charã amau athuucha khaigba iekhajugui a jaaumajim maachigcha.

Khaita õkhõ aju aai nũ

(Lc 12:2-7)

²⁶ ‘Mũg jëb gaai maach wounaan äba thũnũm khũn oob õgkhamiet, pãach thõoju khïirjuwia. Amaun mũig eegar amachdëu pãar düi mag khaigbanaa parhooba khãijã iekhabarmjã sïi ich mag khïir okhoojupii aju. Mamũ magtarr iekhan mũg atag paawai Ëwandamau deeu eeupemjõ ëudũ auwia thumaam khũnag ùrpijugui ajim. ²⁷ Mag pãar dau aphũũ ajujã chadcha ïs mua meraamjõta jaau chirũm, maach appai. Mamũ pãach peerdũajem iek pãachig jaaujem chan ikhũa jauba, thetta jaupetat ajim, thumaam khũnag ùrmkhïir, mag chi ùr nũm khũnau pãach düi khaigba ajujã khïirjuba. ²⁸ Amau pãar chi ùrũmun chadcha thõoju awiajã thõoju; pari pãar akhaar chan põd thõo aubam. Magũm khũn oob õgkhamiet ajim. Magarrau õgkhaju awiajã pãach chi ùrũmjã thõowia pãach akhaarjã khĩmie durr ich mag sïerramkhïir barpüyaagjã jua theeg simũn chadau, chadcha õkhõ abat ajim, Ëwandam igwi.

²⁹ 'Pārau khaphu num, nemchaaindam par erraam gaai pēr aaujem. Pari mag baleebanjō khithēe ab mamu, maach Aai ügthar chiraajemua thōpibam aig chan ābjā thōba aajemgui ajim. ³⁰ Magum pār charā nemchaain khāijā ürcha balee naawai pāarta irua wajorcha thua wai sjejem. Ichdēun pār pörbū khapanagjā khaphu wai sjejem. ³¹ Magua, oob atcha pāach khīirjumiet; pāarta nemchaain khāijā ürcha balee naabahab ajim.

Meerba Jesús dēn amun ichdēujā amjā i dēnēu aju
(Lc 12:8-9)

³² 'Āb khāijā mu igar siewai ōor dakhīirjā meerba mu iek ükhaajem a jaau sim wounan, muajā ichab much Aai ügthar sim dakhīir, "Jāan chadcha mu garmu" ajugui ajim. ³³ Mamu jūr ābmua khāijā ōor dakhīir mu igwi "Mu chan i igarm khabam" a sim wounan, muajā ichab much Aai ügthar sim dakhīir, "Jā chan mu dēn khabam, mua i khaugba chitum" a iekhaju ajim.

Chi chaairaujā ich dēnnaan igar khaba aju jaautarr
(Lc 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ 'Oob pārāu, mun sī mug durr gaai ōor khōinaa bibigagjā chukhu apiegta bēejim amiet. Mu chan pār khōinaa apieg khaba, warag iek phithurg apiegjōta bēejimgui ajim ich Jesuu. ³⁵ Mu mug mug durr gaai bēetarran, much iek gaaimua chaain chi emkhoinjā amach aai dūi khaigba, chi unaujā amach ād dūi khaigba maimua chi āignaanjā amach phaaühān dūi khaigba jūr chikham ichaur aadēphum gaaimua iek phithurg apiegta bēejimgui ajim. ³⁶ Wajapcharan deum khunjā khaba, dich wir aigum khunpaita kha ukhur thūnaajugui ajim, iwiir ābmua mu iek ükhamapha aadēphum gaaimua.

³⁷ 'Ābmua khāijā ürcha ich aaita mu khāi khōsi wa ich ād khāijā mu khāijā ürcha khōsi sim chan magan mag woun chan mu dēn aju khaba simgui ajim. Wa magba mūta ürcha khōsi aju khāi, ich iewaa wa ich kha khāijā ürcha khōsi wai sim wounjā mu dēn aju khaba simgui ajim ichab. ³⁸ Chi mu dūi nerram khōsi simuan warre ich phithurg au nerrajujā khaphu aju aai sim, mu gaaimua chikhamnau ich thōju khaphu awiajā ich mag mu bū ogdūba nerraju aawai. Mag āwatbaju chan parta idēu khōs mu dūi sim a iekhajugui ajim. ³⁹ Ar mu gaaimua būrjā phithurg aumapha sim chan meem edjā ügthar öbērbam. Mamu ar mua nem jaau chirum waum khōchgau wa mu gaaimua khāijā dau aphu abarmun chadau ügtharcha öbērjugui a jaaujim maachigcha.

Regalo deju
(Mr 9:41)

⁴⁰ Mag iekhakhagmamua marag, 'Pār mu iek jaau wēnurrum aig, ōrau ūta pār amach aig baarpinaa pār iek ür numun magan mupata ichab udur amach aig barpi numgui ajim, muata pār pūi chiraawai. Mag amau mujā amach aig barpi num aig, ich chi mu pūitarr Jōipata barpi numgui ajim, muchjā ichdēuta pūitarr aawai. ⁴¹ Ēwandamau ich iek jaumkhīir jur auwi pūitarrta ū amach aig au num khun dūin, mag ichdēu pūi sim dūi ajapha abarmjō aju am dūijā; maimua sī woun wajapham khāijā agjō amach aig aumun, i dūi ajapha arrjō ajugui ajim ichab am dūijā. ⁴² Maimua ābmua khāijā mug mu iek ükhawi mu iek jaau durrum khun amach aig barimaawai nemdam būrum khāijā deem khōsi deemun, magtarr paar agjō ichab Ēwandamau irig nem wajapham deeb khaba deejugui a jaaumajim.

11

Juan chi ōor pör choomieu ich khapeen pūitarr
(Lc 7:18-35)

¹ Mag maach doce ich dūi ogdūba wēnurrājerr khunag mag nem jaaudubwi, wētpi jaubaawai, maar wētjim. Magbaawai jūr ich deum phöbör nunuidamug petajim, ich ag durr eepai, mamaam khunagjā agjō maach peerduajem iek jawaag.

² Ich maagwai Juanau cárcel deg simua Cristoou nem wau nurrum ùr sjejim aajem. Magbaawai ich khapeen eem ãaur khun ich aig thürkha auwi chi Jesús aar püijim aajem, ³ i aar mawi, iita chadcha ich Êwandam i jaumienau jaauwai Êwandamau püiju jaaujerrá wa ar khabam khai ich jãg nãag a khap jëeumkhîir. ⁴ Mag bëewi, chadcha ichig jëebaicheewai, ich Jesuu amag, —Êrëubaadëwi Juanag jaubaimat ajim anum, pãach jügucha ùrnaa pãach daúacha mug oobarm. ⁵ Irig, “Dau khaugba khëkhëd arr khun dau wajapha thunum” abat. “Bü wëdu wëdu sîsid arr khunjä ya wajapha nurrjëm. Kach khîsu sîsid arr khunjä wajapha ùr sîsidum. Chi meem arr khunjä deeu iuu nurrjëm, maimua aphum khunagjä ïchab òor peerduajem iek jaau chirum” a jaubaimat ajim. ⁶ Magnaa ïchab irig, “Chi mü iek ùkhawi ogduba mü gaai ùkha chirum wounan onee ich mag chitaju a jaubaimat” ajim anum, mag ichig jëeuwimarr khunag.

⁷ Mag chi Juan khapeen ich aig naawi deeu ërëubaadeewai, ich aig narr khunagta Juan igwi iekhamamua amag magjim anum:

—Pãrau Jordán igaaau woun Êwandam i jaau nurrum oon weetwai, ¿sîi woun iek theeg chukhu phüu choomaar sôsöii jüurba ahau aajemjökhamta oon wëtjierrá? Magum woun khabajim. ⁸ Magan, ¿khanim wounta oon wëtjîma? ajim anum amag. ¿Woun khajüa wajapha jüa simta oojupii awi oon wëtjierrá? Pãrau khaphu numgui ajim anum, khajüa wajapha jüajem khunan sîi phöbör ee di ooimum eeta naajem, reinaan düi äba. ⁹ Mamu pãrau magjömta ooimabajierram. Pãrau oomatarran woun äb Êwandam i jaau nurrum ajim. Mamu pãadë ürbat: Juan chan warrgar Êwandam i jaaujerr khunjöpai khaba, am khäijä ürpaite simgui ajim anaabá. ¹⁰ I igwia Êwandamau ich i jaumienag warrgarwe ich iek phäpitarr gaai jaauwai,

Jãata irua mü na püiju ajim, ichdëuta mü na mü maju ee òrag jaau peetwai thumaam khunau mü iek ùrm khösi sîi mü nu naamkhîir. (Mal. 3:1)

¹¹ 'Magua, mua pãrag mûch imeerba jaau chirumgui ajim anum ich Jesuu: Warrgar Êwandam i jaaujerr khun eejã Juan chi òor pör choomie khäai ürucharam chan äbjã chukhu ajim. Mamu chi mü iek ùrwia, mua nem waubarmjä khaphuna, Êwandamta ich thãar ee au sim wounan chadau, maadëu nem igba khitawijã, Juan khâyau khapcha ajugui ajim anum, jãga Êwandam ichdëu òor peerdu atham thãar ee sjeicheejë.

¹² Mag jaamamua, 'Pãrag jaaukhingui ajim anum: Juan sîsierr aigmua ïs ewagjä chadcha òor pöm Êwandamagta amach thãar ajaug paapinaa amach Pörkha aum khöchkha thunum. Pari amau mag ëkha durrum düi ïchab chi thethem khunau jürr khajapham nemjö mag Êwandam amach Pörkha auju iekta warre chugpaapüiju ëkhaajem. ¹³ Warrgar Êwandam i jaaujerr khunau jaaujerr iek düi Moiseeu ley phã pnatarran, sîi Juan bëe num ora Êwandamauta mag òor thãar ajaug paanaa am Pörkhaan bëeju khap jawaag ajim. Magtarr aawai Juan bëewi jauchëtarran mag warrgarwe mü igwi amau jaaujerrjö aadëm ajim. ¹⁴ Maagwai mag i iek ùkham khösi num khunau khaphu ajugui ajim anum, Juanan warrgarm profeta Elías aajerr bëeju jaaujerr köit püiwiata jãg nurrjim.

¹⁵ Magnaa ich Jesuupai, 'Keena, jüg üruchanaa cha mua jaau chirum wajapha ürbat ajim anum.

¹⁶ Mag iekhakhagmamua, maach Pör Jesuu aig narr khunag, 'Mua pãrag jaaukhingui ajim anum, pãar jãga num abarí. Magnaa, Pãar ar Juan isegwi mujã iseg num khunan, chaain jemkha numua amach khapeen düi khîir aüphöbaadëmjöta numgui ajim anum. Warm khun garmua, “Maar düi karris sir num gaai onee jemkhabahut” aawaijã jemkhamapha num. ¹⁷ Maimua jürr, “Magan sîi ökhîirjuu òor mee wai num aigumjö ohood abat” aawaijã magjä khöchkhaba numgui ajim anum. Paarjä magta naawai, ¿khani khösi numma? ajim anum. ¹⁸ Pãar ee Juan chi òor pör choomie nurräjeewai irua Êwandamag jëwaag surkhaajëejim, ajap thach khöba. Magum vino chará büürjä döbajim. Mamu mag oowi pãrau, “Jãan mepeer düi khapeerkha siewaita sîi ich jãg aai thach khöba nurräajem” a iekhaajem pãrau. ¹⁹ Mamu ïs mûch chi Emkhooi Iewaa chaar bëewi, pãach düi parhooba thachdamjä khönaa vinodampa dö khitaawai, jürr

magjā khōchkhaba warag pārau m̄ ēugar, thach bipōm khōnaa vino pigjā chitum aajem. Magnaa gobierno dēbpaar jēu n̄mua ōor khūguurjem khūn dūijā khapeerkhanaa pekau pōm sīsidum khūn dūipa khapeerkha chitum a iekhaajerramgui ajim an̄m, m̄jā iseg n̄m iekhau. Pari ar chi Ēwandamau khīirjug deetarraucha khīirju n̄m khūnau chan magba, amau chadcha khaph̄ n̄m, chijā khūnta ich Ēwandamaucha pūitarr khūn agá a iekhamajim aajem.

*Jesuu ich n̄rraajerr phōbör igwia iekhatarr
(Lc 10:13-15)*

²⁰ Jesuu oowai irua ūrcha ag na ōrau nem ooba aajem nem waumatarr phōbör eem khūnauta būurjā Ēwandam igba ni i iekjā ūkhaba naajim anaabá. Magbaawai khēsir iekhamamua makhūn phōbör eem khūn igwiata magjim an̄m:

²¹ —jĒ, apdurr, Corazinp̄ien! jĒ, apdurr, Betsaidapienjā agjō, Ēwandamau am i agkham ed! Am ee nem ooba aajem nem wau n̄mua Ēwandamau ich juapá oopitarr Tiro phōbör eeta wa Sidón phōbör ee khāijā wautarr amuan, nawe amau amach khīirjug khaigbam isegwi s̄rkhakhamgui ajim an̄m. Magtarr amuan amau theerju theerwia, ūr junnaa, putiu pör bōrrnaa, khoopa n̄m khūn s̄rkhajjemjō s̄rkhakham. Mag n̄mua amau amach mor āsie ewag khīirjuwia Ēwandamag jēukham, amach khaibag chugpamkhīir.

²² Pari cha m̄ iekha chirum iekhau Ēwandamau m̄g durr i agkham ed Corazinp̄ienta Betsaidapien dūi irua am gaai masiicha waupūijugui ajim an̄m, Tiropien dūi Sidonpien khāijā, amachdēu ūrtarrta ūkhaba arr gaaimua. ²³ Maagwai Capernaumpien igwiajā, ¿khan abarju? ajim an̄m. Magnaa ichdēupai, jĒ! Amaun amach thō n̄mgui ajim an̄m, amachta chi wājāun awia. Amaun ūgthar paaukhabaimaajā amachta chi pōrnaan khajupii n̄m. Mam̄ jākhūn chan Ēwandamau ich aar ōbeerpiba, khīmie durrta warag barkhūipūijugui iekhamajim aajem. Sodoma phōbör eeta jāg pāar ee ōrau ooba aajem nem waumatarr wautarr amuan, jāg phōbör agtha s̄irrakham, Ēwandam iek ūkhatarr gaaimua. ²⁴ Pari m̄ cha iekha chirum iekhau Ēwandamau m̄g durr i agkham ed gaai, pāar gaaita Ēwandamau athuucha mas deejugui ajim an̄m, Sodomapien khāijā.

*Jesuu, “M̄ iekta ūkhabat, mua pāar khīir meeupiju” a iekhatarr
(Lc 10:21-22)*

²⁵ Ich mag jaar īchab ich Jesuu ich Ayag jēumamua, —Tata, mua p̄urug ūu ajim a chirumgui ajim an̄m, p̄achta ūgtharm magwe nem thum m̄g wējōm Pör aawai. M̄ onee chirumgui ajim an̄m, ōor amach khīirjug khaug thōwia, nem thum khaphum khaphum aajem khūnaujā amach peerd̄ju iek khaugba arrta, jūrr pua khīirjugdam meraa chaainjō khithēem khūnagta ūu khaugpibaawai. ²⁶ Chadcha puata nem wajapha waaujem Tata, p̄achdēu juau am dūi magju atarr aawai ajim aajem mag jēumamua.

²⁷ Mag ich Ayag ūu ajim awia jūrr aig narr khūnagta, ’Nem thum m̄g th̄n̄m̄n m̄ Ayau m̄r̄gta deejimgui ajim an̄m. Mam̄ ābm̄ujā khaugba sim, khai agá i Iewaa. Āba ich m̄ Ayaupaita khaph̄ sim, chadcha m̄ i Chaairau. M̄g n̄m aig ābm̄ujā khaugba sim, khai agá m̄ Aai. Āba m̄ch chi Chaairaupaita m̄ch Aai khaph̄ chitum. Bigaam khūnau khaph̄ aju awiajā, m̄chdēu amag jaubarm khūnaupaita īchab khaph̄ aju aai n̄mgui ajim an̄m. ²⁸ Magua, muan pāragan, chadcha m̄ Aai khap am khōsi n̄m khai, m̄ iekta ūkhabat a chirumgui ajim an̄m. Pāach pekau pōmag khaphūnaa ōkhīirjugau gaai machaaga n̄m khūn, m̄nta pārau pāach thāar ee aum̄n, muata pāar ōkhīirjug meeupijugui ajim an̄m. ²⁹ Idēu m̄r̄gta ūd̄raa pāachig nem jaaupibat; muan ōkhar ithūuta jaaumaajem. Pārau mua jaau chirum ipierraata am̄n, ūu pāar khīir meeun̄isiju. ³⁰ Mua nem jaau chirum chan atcha phithurg aawai pārau pōdbajōjōom khabam. Muan nem thum pāachdēu pōdju ayaam nemta jaaujemgui a jaumajim aajem.

12

Jesús khapeenau jua üüijem ed trigo phierrtarr

(Mr 2:23-28; Lc 6:1-5)

¹ Ich mag jaar biek äb jua üi nüm edcha maach i düi wënürraajerr khüün thum i iek jaauthurwia deeu i düi narr aawai, ich Jesuu trigo phur wējōm ee maar phē wai dichjim. Magbaawai maar ee āaur khüünau chi bich thürreunaa, jua eepai sigthūnaa khō wënürrajim. ² Maig īchab fariseonaanjā düi narr aawai mag oowi ich Jesuugta, — Püdē oobá, jua üi nüm ed aawai būürjā phidkhaju khaba nümta, pū khapeenau jāg trigo phierrnaa khō wënürm. ¿Pua chan khaugba ab, jāgpai phierr nümjā nem pōm eeu nüm düi āba sim? ajierram irig.

³ Magbaawaita jürr Jesuu amag, —Mamū ¿khani mū khapeenau khaigba abar? ajim. ¿Magan pārau chan Ēwandam iek phā sim gaai thüürwai ooba aajeeb, Daviiu ich düi wënürarr khüün düimua amach jāsoo phōbaadeewai Ēwandam atheem pan khötarr?

⁴ Mag pan parhoobam khüünau khōju khaba, āba phadnaanaupaita khōju aai naajim. Mamū pārau khaphū nüm, jāga irua Ēwandamag jēujem deg dubwi Ēwandam atheem pan nasād gaai phē sierr auwi khōjī. Mamū mag khötarr paarjā Ēwandamau i chig abajim.

⁵ ¿Wa pārau Moiseeu ley phā puatarr gaai thüürwai ooba aajēwa? Jua üüijem ed awiajā phadnaan Aai i jēujem deg phidkhaawai pekau khabam a sim. ⁶ Mag Aai i jēujem deg phidkhaju aai sim khai, ¿jāgwi mū mag Aai i jēujem di khāijā ich Jōoiraucha pūitarrauta sabarhed awi mūch khapeenag trigo phierr khōpi jaauju khaba chirú? ⁷ Wajapcharan jāg Ēwandam iek phā sim gaai jaau sim pārau khaugbata naabahab, Ēwandamau ich iek gaai “Nemchaain thōonaa mūrūg jēuwai üu sīb mamū, muan pāach khapeenta ürcha dau aug khaug paraa apim khōsi chirum” a sim. Pārau irua mag sim wajapha khaphū naakhiin, jāg ōor iekkhōr chukhum khüündampa pārau khaigba nüm a jaaubajugui ajim.

⁸ Maimua am jūgdaar mag iekhapüiwia deeu ichdēupai, 'Mūün Ēwandam Iewaa Emkhoorau. Muata thumaam khüünag khan nemta wauju aai nū wa wauju khaba nū a jaauju aai chirumgui ajim, jua üüijem ed awiajā.

Woun äb jua juser khitarr Jesuu monaaupütarr

(Mr 3:1-6; Lc 6:6-11)

⁹ Mag trigodō ee fariseonaan düi ijējēb siēwi petaau, aigmua dakha maach meeun Ēwandam iek jaaujem di sierr ee dubimajim. ¹⁰ Mag Aai i jaaujem deg woun äb jua juser khitumjā siējim. Amach chi fariseonaanau Jesús ipeerdūwi nem agcha khaba jaaubarm gaaimua i imeraa pūr auju ēkhaajerr aawai, juau ogthom irig, —¿Jua üüijem ed awiajā, ōor mor masim khüün monaaaju aai sī? a jēujierram.

¹¹ Magbaawai ichdēu amag magjim:

—Pāar mūg nüm aig pāar ovejadam dau äb khāijā jēbdeg buudimaawai, ¿khaifuta jua üüijem ed awia jēu awaan maba aajē? Mag sim, ¿pārau oowai maach wounaanta nemchaain khāijā ürcha balee naabá? ajim. ¹² Mag sim aawai jua üüijem ed awiajā ichiita muan ōor dau aug khaugju aai nüm a chirum ajim amag.

¹³ Magnaa ich Jesuupai chi woun mag jua juser khitarragta, —Dayag jua ūabá ajim.

Magbaa chadcha jua ūabaa jua monakkha warm chi wajapha sierr düi āba sīsijim.

¹⁴ Mamū jua üüijem edta magbarm oobaawai, aigmua öbēraau, chi fariseonaanau Jesús thōopüyaag jāga akhiina a khīirju nūisijim anaabá.

Jesús igwia warragarwe jaautarr

¹⁵ Mag ich thōopüju khīirju phōbaadēm ich Jesuu khaug athaawai ichta warag aigmua petajim. Mag i petaawai ōor pōm düi i ēudee wētjim. Jesuu mor masim khüün thum ich aig waibēe nüm monaaupüi maajeejim. ¹⁶ Mamū ichdēu mag ōor monaaau simjā sīi khapanag ee parhooba ich jaaupiba aajeejim. ¹⁷ Pari magtarran, Ēwandam i jaaumie jōoi Isafas khararrau ich Jesús igwia jaautarrjō amkhīir ajim. Chi Ēwandam iek gaai i igwia mag sim:

- ¹⁸ “Achá sim mu chog” a sim Ēwandamau, “müchdëu jür autarr müchdëu khõsim. I gaaimuata mu onee chirum. I gaai, mua müch Akhaarta phës deejü. Magbaawai irua jaaju, jäga õor mu düi wënrärraju aai nu.
- ¹⁹ Í chan õor düijä meerräunaa khïesir ijëjëbjä aba, ni kaaijä ee õor düi meeukharrjä chukhu aju.
- ²⁰ Mag i püibarm chan õor dau aphuu khithëem khüun warag dau aug waupiegjä khaba, ni ich iek gaai ubu khaba khithëem khüun okhoopiegjä khaba, warag ich meebarm gaaimua õor üu peerdüju ayaa apiegtä püiju.
- ²¹ Magbaawai durrrpierram khüunau i igwia, ‘Jäguata chadcha üu maach peerdü aju khabahab’ ajurau” a sim Ēwandamau ich iek gaai. (Is. 42:1-4)

Fariseonaan iek meperauta Jesuug juapá dee sïejim aajem
(Mr 3:20-30; Lc 11:14-23; 12:10)

²² Biek äb woun äb dösät bënëu sim Jesús aig aibëejerram. Mag woun ich ag bënëu meu meraanaa daujä khïsu khitajim. Mag ich aig aipierrwai Jesuu i dau monaaupüiwia mag meu meraa sierrjä wajapha iekhapijim. ²³ Mag oowi õor dauderraa num iekhau amach wir aigpai, “¿Keena, müg woun jöoi David khararr chaain ewagam khüun eem maach peerdü aumkhïir püiju aajerr khabam khai?” aajeejim, Jesús igwia.

²⁴ Pari õordamau sïi mag num ürbaawai fariseonaanau jürr am ichaaur, —Dösätnaan pör Beelzebú düi bën dötarr aawaita ag juapaauta jäg õor mor eem mepeenjä dau daau jürkhüui nürum aajeejim.

²⁵ Pari amau amach eepai mag numjä Jesuu khaphu sierr aawai jürr ich garmua amag magjim:

—Pärau oowai, gobiernou ich igar num khüun järrcha thöonaa amach wir aigpai wërbüpikhiin, ¿mag gobierno warre khüt mabaju khai? Wa äbmua khäijä ich chaain düipai meeukhawi amach wir aigpai wërbükhiin, ¿warag aaidubaju khai? ²⁶ Päär iek mag müjä dösät düita chirum anaawai, dösätauta wir aig dösätpai jür wërpkhiiin, pöd ich mag jua theeg sierrabajugui ajim. ²⁷ Chadcha mag dösätnaan pör Beelzebuuta müüüg ich jua theeg dee sim khai, magan ar päach igar thünüm khüunaujä agjö i juapaauta mepeen jür wërp num. Mag numta ¿jägwí pärau makhüunag chan büürjä magum aba nu? ¿Chadcha ich Ēwandamauta amag magamkhïir ich juapá dee sim päachdëu khaphu naawai khabá? Päär iek mag chi dösätaupaita wir aig ich khaibag waaujem anupí, magan jäg chi mu dënjö dau daau mepeen jür wërp num khüunagchata jëeu oobat, daau amau chadcha dösät juapaauta jäg jür wërp num abarju. Päach chi müüüg mag iekha num khüunta ag eyaajä khaba iekha naabahab. ²⁸ Muan chadcha Ēwandam jua theegauta mepeenjä jäg jür wërp chitumgui ajim. Mag mepeen mua jür wërp chirum gaaimua pärau khaphu aju aai num, ya ich Ēwandam chi jua thierrta müig päar ee sïeichëm. Mamü magumjä pärau khaugba numgui ajim.

²⁹ Pädë khïirjubat. Ni äbmuajä müg num aig sïi äb jierrnem wajapham düi ich di thua sim aig dubwi i nem jïgkhabaju. Sïi khapanaam khüunau wa i khäai ürüucharamua i ibüür auwi khabam chan, pöd i nem jïgkhabamgui ajim. Ich agjöta simgui ajim mepeerjä. Mu i khäai jua theeg ür khaba chirakhiin, muajä pöd õor mor eem mepeen jäg dau daau jür wërpaju. Mamü mua chadcha Ēwandam juapaauta müg nem wau chitaawai meperaujä mu jua jumba aajem. ³⁰ Magua, mua mag chirum: Ar chi mu igar khaba sim wounan ichta dösät igar sim; maimua Ēwandam iek ükhapi awaag mu ipierr õor äbamüg jür phëba simuan waragta jür wërp simjö simgui ajim.

³¹ Magua, mua mag chirabma ajim ich Jesuupai: Ēwandamaun chadcha õor khaibag thumaa chugpaaju, am parhoob iekhamatarrpa thum. Mamü pekau äb sim, maan mua Ēwandam Akhaar jua theegau nem wau chitum oo numta warag mepeer gaai thü nummu. Mag pekau chan Ēwandamau büürjä khïir okhoobamgui ajim. ³² Müch chi Emkhooi Iewaa igwiata khaigba khäijä iekha num pekaun üu chugpaaju; mamü chaig pärau mua

mag Ēwandam Akhaar juapaau khaba Beelzebú jua theegauta mepeenjä jur wërp chitum anarr chan muig eegarjä chugpaaba, ni mug atag Ēwandamau deeu jëb iur ompaabarm gaaijä chugpaaba ich mag sîsijugui ajim, Ēwandam Akhaar igwiata mag iekha naawai.

Jäga ðor wajaug khaphu aajë

(Lc 6:43-45)

³³ Mag iekhakhagmamua ïchab amag magjim Jesuu: 'Päadë mu sëu awia nemjiir jïrwaijä wajap jarba sïi ich jäg bãaupibat. Mag nemjiir wajap chëbajugui ajim. Mamu wajaphata phäichichagau bü khuanaa jar bãaumun, mag nemjõ wajapha chëju. Wajapcharan ich chë sim gaaimuata khaphu aajemgui ajim, jäga sí mag nemjõ. Ich jägta naabahab ajim päarjä agjõ. Päch nem wau num gaaimuata päachdëupai päch jaau naabahab, ðor wäjäauná wa ðor khaigbam khuná. ³⁴ Khïirjug chuknaan, jäg päar ö khaibag sîsidum khunau, ¿jäga pärau nem wajapham ig iyüu abarju? Nem dich khïirjug ee khïirju ahaukhamta dich iuu jauba aajeb. ³⁵ ðor khïirjug wajapham khunau nem wajapham nemta iekha num, amau nem wajaphamta waju khïirju naawai. Mamu ö khaigbam khunau, iekhaawaijä khaigbata iekha num, am ödi sïi nem khaigbamta waju khïirju sîsid aawai. ³⁶ Pari mu cha iekha chirum iekha, Ēwandamau ðor i agkham edan, muig eegar aawai päch iek khaigbam iekhaajerr thumaa päch idamaucha irig jaaujugui ajim, khan jägwia mag iekhaajeeji. ³⁷ Wajapcharan muig eegar aawai päch iekhamaajerr iekhaupaita wir aig päch iekkhör chukhu num a jaupiju, wa warag päch khaibag khäijä waupi jaaujugui a jaumajim chi fariseonaanag.

Fariseonaanau amachdëu nem ooba aajem waupi jaautarr

(Mr 8:12; Lc 11:29-32)

³⁸ Biek äb fariseonaan eem khunau maestronaan eem khun düimua Jesuug, — Maestro, maraun maach dakhïirta purug ag na büurjä maadëu ooba aajem nemta waupim khösi numgui ajierram.

³⁹ Magbaawai ich Jesuu amag magjim:

—Päran päachdëu Ēwandam iseg num gaaimua warag chi ajaugjä chukhu thunaawaita warag päachdëu nem ooba aajem nempata päch dakhïir waupi num. Mamu mua waubamgui ajim. Mag khäai warrgar jöoi Jonás aajerr nemmeurrkhan buch ee khäai thärjup sierr gaaimua Nínivepienau Ēwandamau i päitarr khaug autarrjõta, ïchab mächjä Ēwandamau päitarr pärag khap apijugui ajim, mäch iuu phiidubarm gaaimua. ⁴⁰ Ich jäg Jonás nemmeurrkhan bi ee äsdawam khäai thärjupnaa edaramjä khäai thärjup sierrjõ, ich agjõ mäch chi Emkhooi Iewaajä ïchab äsdawam khäai thärjupnaa edaramjä khäai thärjup chirajugui ajim, jëb ee. Mamu mag oobarmjä pärau ükhabajugui ajim amachigcha. ⁴¹ Magua, Ēwandamau ðor ich aar phë auju wa phë auba khäijä aju jaau num ed, Nínivepien phiidutkhawi amach ipaarmua päar khaibagta warag Ēwandamag igkha thunuuju, warag päar khaibag waumkhïir. ¿Khan jägwi? Jonaau Ēwandam iek amach aar jaubaimaawai amau magumjä aba ükhatarr aawaima. Mamu ïs mu Jonás khäaijä ürucha chirumuata Ēwandam iek jaau chitumjä pärau büurjä ükhamapha numgui ajim. ⁴² Mag Ēwandamau am phiriutkha auwia chachbarm jaar ïchab Sabá durrmua rey Salomón oon bëetarr uiraujä ich ipaarmua ïchab päar khaibagta Ēwandamag igkha thunuujugui ajim, í päar khäaijä warpmuata Ēwandamau Salomonag khïirjug deetarr iekha sim üraan bëetarr aawai. Mag khäai mu Salomón khäai ürpai chirumuata muig päch num aig Ēwandam iek jaau chirumjä pärau ürmapha numgui ajim, mag amachdëu nem ooba aajemta amach dakhïir waupi narr khunag.

Bën äkhäar deeu ðor mor ee sïeicheewai jäga aajë a jaautarr

(Lc 11:24-26)

⁴³ Mag iekhakhagmamua, 'Ïs mug mu iek ürbarmjä ükhaba abarm gaaimua warram khäaijä warag Ēwandam düi iekkhör pöm nuisim khap amkhïir, pärag mug ejemplo jaaukhimgui ajim. Magnaa ichdëupai, Bën khaigbam ðor mor eemua jurpäaiwain warp

ōor chukag ee phūrēu nūrraajem. Mamū pōd ich sēimaju baauba abaawai khīirju sīi awia, ⁴⁴ “Deeu mūch chiraajerr deg chiraimaag majugui” awia, deeu ich ag woun jārmaajemgui ajim. Mag mawia ooimaawai, chadcha di chaarta wajap thūapwi ābamug nem jōkhanaa au sīsidumjō dijā parii ooimaajem. ⁴⁵ Mag oobaimaawai, deeu mawia, ich daumaai ich khapeen ich khāaijā khaiqbacharam khūun siete jūr phē auwia, deeu mag woun mor ee naaicheejemgui ajim. Magbarm aigmua chi wounjā warr ich sierr khāai warag athuuchata khaibag sīsiejem. Īsim khūun jāg khaibag sīsidum khūunjā ich magta ajugui ajim meperau am dūi, Ēwandam iek ūrtarrta ūkhaba arr gaaimua.

Jesús eeugpeenau amach ād dūimua i dūi iekham ig narr

(Mr 3:31-35; Lc 8:19-21)

⁴⁶ Agtha Jesuu ōrag iekha sim ee, i ād i eeugpeen dūi bardutkhachēwia i dūi iekham ig naajim. Mamū i sim aar dubba daaugajārpai naaichētarr aawai ⁴⁷ ābmua chi Jesuug, —Pū ād pū eeugpeen dūi daaugajār nūmwai; am iek pū dūi iekham khōsi nūm aajem a jaajim.

⁴⁸ Magbaa jūr ichdēu, —¿Chijā agā mag mū ād, maimua chijā khūun agā mag mū eeugpeen? ajim.

⁴⁹ Magnaa maach ich dūi ogdaba wēnūrbaajerr khūunagta jua uanaa, —Chamū khūunta mū ād anaa mū eeugpeenauwai ajim. ⁵⁰ Mūrūgan mū Aai ūgthar chirajemua khōsimjō nem wau nūm khūunta mū ād anaa mū ūphūinau, maimua ĩchab makhūunta mū khodnaanaugui ajim, ich Jesuu.

13

Woun ābmua nemjīir dau phōtarr ag nem ĩgkhaa

(Mr 4:1-9; Lc 8:4-8)

¹ Khāai āb Jesús ich jēer sierr degmua mawia thūrdō igaau oo sīsijim. ² Maigmua ich bigaau ōor pōm phūrbaadeewai ichta warag bote ee waaidāwi dōjārraa barjōisijim. Maagwai chi ōran durr mos gaaipaita pos thūnaajim. ³ Mag mam barjopnaata ejemplodam jaumamua nem khīir pogkhe jaumajim. Mag jajawagmamua magjim:

—Woun āb nemjīir dau phoon majim aajem. ⁴ Mag sīi phōmam atarr aawai āaurag chi nemjīir daudam bū diichjem ee burrijim aajem. Magbaa nemchaain bēewia sīi khōkhūipūijim anaabá. ⁵ Maimua āaur khūun sīi mok pōr jōjoodōg eeta burrijim aajem, wajappai jēb chukhu sierr ee. Makhūunan chi tharrphēen ū jōpcha tharrphē ōbērijim aajem. ⁶ Pari edau pechag wūbaadeeu sīi ēnanauk aadēmua phuabaadējim anaabá, mokdau khurau pōd ierr khaar jērkhaba ūrūta khaarkha khithēe arr aawai. ⁷ Maimua ĩchab tagam phōtarr miudō arr ee burrwia, chi miuta nemjīir khāaijā bāau khaphí bāauwia, sīi chi nemjīirdam ichdēuta pōr pūrēu aujim aajem. ⁸ Mamū tagam ū jēb wajaug ee burrtarran, wajapha ōbērwia ū nem wajaug phur jōjjim anaabá, nem bich dapag maimuajā bich thūn, maimua pogkha bich daii; mamū mag sīsidum chan būurjā chi vano chukhu.

⁹ Mag nem ĩgkhaadam jaau ōpūiwi aig narr khūunag, 'Keena, jūg ūrūnaa chamug nem ĩgkhaadam mua jaau chirūm wajapha ūrbatgui ajim ich Jesuupai.

Khan jāgwi ejemplodamauta Jesuu ōrag nem jaaujeejī

(Mr 4:10-12; Lc 8:9-10)

¹⁰ Mag i nem ĩgkha ōpinaa maach chi khapeenauta irig, —¿Jāgwiata pua jāg ejemplodam jaumamuata ōrag nem jaaujē? a jēeu naajim.

¹¹ Magbaawai ichdēu marag magjim:

—Pārau khaugam khōsi ūr naawai warre mūchdēuta pārāg khaphū api chirūmguī ajim, jāgata Ēwandam ōor thāar ee sēicheejē. Pari warm khūunag mag khaugpibamguī ajim, amau khaugam khōsi ūrba naawai. ¹² Mag khāai ar chi thāar onee ūrm khōsi ūr nūm khūunagta Ēwandamau warag khīirjug deejū, ich iek khapcha amkhīir. Mamū ar mag nem waumapha nūm khūunag chan deeba, warag am jua eem khecheu aumaju

ajim. ¹³ Maguata mua sī ejemplo jaaumamuata amag nem jaauba aajeeb, mua nem wau chitum amau oo numta oobamjōnaa mua nem jaau chitumjā ūr numta ūrbamjō naawai.

¹⁴ Amach jāg num gaaimua am gaaita pa siebahab Ēwandamau ich iek gaai jōoi Isaías khararrag phāpitarr. Irua phātarr mag sim:

“Par amau ūrwiajā ūrbamjō khaugbajurau.

Par wajap oo num awiajā oobamjō ajurau.

¹⁵ Makhnum wounaan khīirjugan sīta ār sim; kachjā khīnaa daupata khī sīsidum.

Mag naawai pōd ūrjā ūrba ni oojā ooba, ni murgjā amach pekau chugpaapi jēeuba num, amach peerdu aumkhīir.” (Is. 6:9-10)

¹⁶ Mag iekhapūinaa deeu maragta, 'Pari pāar onee abat ajim; pārau pāach daúacha mua nem wau chitum oonaa pāach jūgucha mū iekjā ūrjeewai makhnum jōoi Isaiaau jaautarrjō khaba numgui ajim. ¹⁷ Magnaa, Chadcha mūch imeerba pārag mag chirumgui ajim: Warrgar khapan Ēwandam i jaaujerr khnumau cha mua nem wau chitum pāar dēnjō amach daúacha oom khōsi atarrjā pōd oobajieram. Cha pārau ūr numjā amach jūgucha ūrm khōsi atarrjā pōd ūrba durrajimgui ajim.

Khani jaau sī nemjīr dau phōtarr ag nem ĩgkhaau

(Mr 4:13-20; Lc 8:11-15)

¹⁸ Maimuan chadau ich Jesuu, 'Ūrbat, mua pārag jaaukhimgui ajim, khani jaau sī chaig mūchdēu nemjīr dau jaau chirarr ag ejemploou. ¹⁹ Ar mūg Ēwandam iek jaau num ūr numjā pōd khaugbam khnuman, chi nemjīr daudam khūdjā ee burrwia nemchaaianau khōpūitarrjōta numgui ajim: Meperau bēewia, sī khūgurbaicheewai, Ēwandam iek ūkhatarrdam deeu ūrba arrjō apāaijem. ²⁰ Maimua ar Ēwandam iek jaau num ūrbaawai ūkham khōsi ūkhatarr khnum, jūr nemjīr daudam mok pōr jojoodōg ee burrtarrjōta numgui ajim. ²¹ Mamū jēb chukag gaaimua chi nemjīrdam wajap khaarkhaba arrjō, ĩchab mag ūrm khōsi ūrnaa ūkhatarrjā wajappai ubū khaba num. Mag khukhurpai naawai, mag iek wajapham gaaimua chikhamnau khaigbanaa phithurg aawaijā, deeu Ēwandam iekta isegwi, warr amach naajerrjōta wēnūrram khōsi num. ²² Maagwai maach khapeen ihāsisisdōm khnum, jūr mag nemjīr dau miu ee burrwia chi miúa pōr pūrēu autarrjōta numgui ajim. Amau Ēwandam iek ūrm khōsi ūrjem, mamū deeu amach khīirjug eepai, “Jāgum gaaimua pōd mū phatkhon auba khāijā chitaju,” wa magbam khai, “Mua chadcha ūkhakhiinjā, pōd parhooba mūchdēu ampierr abaju” a khīirjuajem. Mag gaaimua mag nemjīrdam aphanū bāauwia pōd chēba arrjō, Ēwandam athee nem wajapha wawaagjā pōdba, sī serbiibata numgui ajim. ²³ Magarrau ar Ēwandam iek ūrwia thāraucha ūkhaajem khnuman chad, jūr mag nemjīr jēb wajaug ee burrtarrjōta numgui ajim. Magum khnum Ēwandam athee nem waum khōsi wau naawai, amachdēu nem waju ayagpierr waaujemgui ajim: āaur khnumau nemjīr chi chēmiejō dūrrcha, āaur khnumau agpierrpai maimua āaur khnumau buchkhunpai. Mamū thumaam khnumau ichiita ichdēu khōsimjō aajemgui ajim.

Phūak dau khaigbam trigo eeu jīr wējōm ee phōtarr

²⁴ Mag jaauwia, deeu ichdēupai mūg ejemplodam jaaumamua magjim: 'Is mua pārag jaaukhimgui ajim, Ēwandamau ichdēu ōor i agkham ed jāga khaigbam khnum chi wājāaun eemua isegju. Maan mūgaugui ajim: Woun ābmua trigo jīrjim aajem. ²⁵ Mamū mag trigo apha sierrta, ōor thum khāiphōbaadēmich, mag chi nemjīr pap kha ukhurm bēewia jūr i nemjīr ee phūak dau khaigbam agjō trigojōo simta phōthurjim anaabā. ²⁶ Maimua chi trigo bich baupa aadeewai chi phūakjā agjōo dūi bich baupa jōisijim anum. ²⁷ Magbaadēm chi chognaanau oo athaawai amach patrón aar wētwi irig, “Patrón, pua jīrwai trigo appai jīrtarrta, ¿jāga ĩs jāg phūak khaigbampata ag ee bich baupa wējō?” ajim anum. ²⁸ Magbaawai chi papkhumu, “Jā, maach dūi iekkhōr paraam khnumau khāijā ag ee phūak dau phōwia khabahab” ajim anum. Magbaa chi chognaanau deeu pūaba irig, “¿Pua oowai marau ag appai chi khaarpa jēu wērphoon maju aai nū?” ajierram

anum. ²⁹ Mamu magbaa chi nemjiir khu jöoirau, “Oob jēwaan wētmiet” ajim anum, “magba akhiin eeu pārau chi trigo khaardampa khāijā thurrēudukham. ³⁰ Magju khāai idēu warag āba bāaupibat” ajim anaabá. “Maimua ya phierr num jaar paawaita mua ag athee öor pūijugui ajim anum, nacha ag appai thurrphēnaa, khöörjūnaa örpūimkhīir. Maimuan chadau agjö chi trigo appai phierrwia chi ausiujem ee ausiujugui” ajim anaabá. Magtarr aawai ichdēu jaautarrjö idēu bāaupiwia, phierr jaar paawaita ich mag chi phūak thurrphēnaa, ag appai khīet örpūijim anaabá. Maagwai öor i agkham edjā ich magtaaju Ēwandamaujā ich iek ükhabam khūun düi. Mamu ich iek ükha num khūunan, mag trigo wajaap ākha siutarrjö ich aarchata phē auwi ich düi ich mag wai sīsiju a jaaumajim, ich Jesuucha.

Mostaza dēn nem ĩgkhaadam

(Mr 4:30-32; Lc 13:18-19)

³¹ Mag nem khīir pogkhe jaaumamua ich Jesuupai ĩchab mūg nem ĩgkhaadamjā jaaumim, mostaza daudam būruu khitum igwi: ‘Pārau khaphu nu, jāga sim abarí Ēwandam iek mua jaau chitum, maimua khanjöta sim a mua pārag jaaubarkhiin ajim. Mūg Ēwandam iek mua jaau chitumun, mostaza daudam jēb ee jīir sīubarmjöta simgui ajim. ³² Iin chadcha tagam nemjiir dau khāaijā ichta būruucha khitum. Mamu mag khitumun nem bāau khaphi bāauwia, nem bü pöm ädēe aadeewai, sīi nemchaaindam bēewi ag gaai di ēucheejmgui ajim. Ich agjöta sīebahab ajim ĩchab mūg Ēwandam iek mua pārag jaau chitumjā: Mūgwaiwe chan khapan khabata ükha durrum; pari mag durrumuata warag nem pöm aaidubapāaiwai öor khapankham khūunau ükhajugui ajim.

Levadura dēn nem ĩgkhaa

(Lc 13:20-21)

³³ Mag jaaumamua ich Jesuupai, ‘Ēwandamau ich iuu aawai mag ich iek aaidupi numun, üüi ābmua arin dürrcha sim ee levadura pūitarrjöta simgui ajim. Pārau khaphu numgui ajim, levadura būruu pūitarrjā aaidumam ooba simta, arin thum urpi aajjem. Ich agjöta sīebahab ajim ĩchab Ēwandam iek mūg mua jaau chitumjā. Mūgwaiwe chan öor pöm mūg wējöm ee agtha pömcha aaiduba sim. Mamu mūg atag paawaita durr warpham magwe aaidubaadee thumaam khūunau ūrab khaba ūrjugui a jaaumajim.

Jāgwi ejemplo jaaumamuata Jesuu nem jaaueejī

(Mr 4:33-34)

³⁴ Magta Jesuu nem khīir pogkhe jaaumajim, ejemplodam deemamua. Ejemplo chuk chan örag nem jauba aajeejim. ³⁵ Mamu mag ejemploopai nem jaaujerran, warrgar Ēwandam i jaaujerrau Jesús igwia jaautarrjö, ejemplo deemamuata örag nem jaauju arr aawai ajim. Mag irua ejemploo nem jaaumaju atarran, warrgarwe Ēwandamau örag khaugpiba ich thāar eepai wai sīsiertra jürr ewag pawī örag khap amkhīir jaaumaju ajim. Magtarr aawaita mag ejemplo jaaumam aigjā chadcha ag eyaa öbēbērgmajim.

Jesuu jaaumim, khanta jaau sī mag phūak khaigbam trigo ee phötarrau

³⁶ Mag örag ejemploo nem jaau öbaadeewai örag wētpi jaaumim. Maimua thum ērēubaadee ich jēer sierr di aar majim. Maig maach appai aphöbaadee, marau irig maachig jaaupijim, mag phūak dau khaigbam trigo eeu jīir wējöm ee phötarr. ³⁷ Magbaa ichdēu jaubaadēwi magjim:

—Ar mag chi nemjiir dau wajapham phöjim a chirarr, jā mūchpaūgui ajim, mūch chi Emkhooi Iewaa. ³⁸ Maagwai irua phötarr jēb, jā mūg öor pöm wējömta jaau sim. Chi nemjiir dau wajapham, öor Ēwandamagta udāraa amach Pörkhapi num khūunaugui ajim. Maagwai chi phūak khaigbam, ar sīi Ēwandam igar khaba mepeer igar num khūunau. ³⁹ Maagwai chi patrón kha ukhur i nemjiir ee mag phūak dau phöthurtarr, jā chi meperaugui ajim. Maimua chi trigo phur jöisiewai thūju a jaautarr, Ēwandamau mūg durr i agkhajuuta jaau sim. Chi trigo thūu numjö öor dajek aju khūun, ich Ēwandam chognaanaugui ajim, angelnan. ⁴⁰ Pārau khaphu naabá, phūak phūnaa, jūupinaa

örpääijem. Ich jägta aju ĩchab Ĕwandamaujä õor dđi ichdėu męg durr i agkhabarm ed. ⁴¹ Mag ed męch chi Emkhooi Iewaaui mua męch chognaan pđijugui ajim, sđi bigaaum khęunagjđ pekau waupinaa amachdėupa nem khaigbam wau sierrjėem khęun thum ābamęg jęr phėmkhđir. ⁴² Mag ābamęg jęr phėnaa orno paa dęnųmjđ sim eeta barkhęuiju. Magbaawai mag eeta icharaucha bđena gaai machgau am khierr ujđkkhęr abarjugui ajim. ⁴³ Mamę warm khęun mamagkham ee, jđrr Ĕwandamagta udęraa amach wajaug paapi nųmua i dęnkha narr khęunan maach Aai thumaam khęun Pörkha sim dđita nųsijugui ajim. Magnaa ichdėupai, Keena, jęg őrųnaa cha mua nem jaau chirųm wajapha őrbat ajim, mag iekhamamua.

Jesús dęnkhaag jđga aju aai nę

⁴⁴ Mag jajawagmamua ĩchab męg nem ĩgkhaadamjđ jaaujim, ich Jesuu: 'Woun āb chikhām jėb gaai phidkha sđejim aajem. Mag phidkha simuata jėb eem nem wajapham oobaadėjim anaabđ. Magbaawai pđd ichdėu arrju khaba aawai, sđi oo pųawia, ich nemta warag isegamjđ thumaa pėrkhęuirpđiwia, ag phatkhonauta mag ichdėu nem oo pųatarr chi jėbpa pėr aujim aajem.

Maimua ich Jesuupai mag ich nem ĩgkha sim őr narr khęunag magjim: 'Chi mę dęnkhaui khęunaun mag wounau mag phđr aum khđchgau ich nem thum pėrkhęuitarrjđ amach nem wai nųmjđ thumta iseg nųmjđ aju aai nųmguui ajim, mųta jđrr mag nem ajapham amachdėu ig nųmjđ paarpaag.

⁴⁵ 'Mag mųta nem wajapham amachdėu ig nųmjđ paarpaagan, chihđo chi őrųcha balee simta pėr awaag jęr wėnųrrųmjđ aju aai nųmguui ajim. ⁴⁶ Mag jęr nųmua chi baau atham khęui ich nem wai sim thumaa pėrkhęuiwi jđrr mag chihđo mag ich nem pėrkhęuitarr khđaijđ őrcha balee simta pėr athamjđta aju, chadcha mę dęnkham khđsi mę jęrwia baau athaawai.

Õor i agkham edan reeu dđ őręu nųmjđ aju jaautarr

⁴⁷ Mag jajawagmamua, 'Ĕwandamau õor i agkham edan, āwarr pųraag reeu dđjđrr dđ őręu nųmjđta ajugui ajim, ich Jesuupai. ⁴⁸ ¿Pđrau oowai mag őręu wai jđrrđo awia jiir auna, chi ākhđar theerna barpđiwia, chi wajapham appaita auba aajđ? ajim. ⁴⁹ Ich jägta ajugui ajim ĩchab Ĕwandamau pđar dđijđ, męg durr ichdėu i agkhabarm ed. Ĕwandamau ich chognaanag õor khaigbam khęun chi wđjđaun eemua khđet theerpi jaauju; ⁵⁰ magna mag chi ākhđaraam khęun mag orno paa simjđ sim ee barkhęuirpđiju. Mag barkhęuibapđaiwai mamta icharaucha bđena gaai machgau am khierr ujđkkhęr ajugui ajim, amach khaigba wėnųrrarr jđrr.

⁵¹ Mag jaau dichwia ich Jesuupai maach ich dđi wėnųrrarr khęunagta, —¿Pđrau cha mua jaau chirųm wajapha khaphę nę? a jėeujim.

Magbaawai marau, —Ĕera, maraun khaphę nųmguui anaajim.

⁵² Magbaa ichdėu marag magjim:

—Męg iek iur mua jaau chirųmjđ pđrau chadcha khaphę naawai deum khęunag jawaagjđ ya chi machnaankha nųmguui ajim. Jđg nųm aig õor Ĕwandam igwia i jęr nųm khęunag pđrau jaauju aai nųmguui ajim, chadcha pđachdėuta nawe Ĕwandamau ich i jaumienag phđpitarrjđ khaphęnaa męg iek iur mua jaau chitųmjđ khaphę naawai.

Jesús Nazaret phđbör ee

(Mr 6:1-6; Lc 4:16-30)

⁵³ Mag ejemplodamau nem jaau sđewi jaau aaipabaadeewai aigmua mawia ⁵⁴ jđrr Nazaret phđbörög petajim, ich bđautarr aar. Mam pabaimaa, Ĕwandam iek jaau nųm őrrag maach meeun biirdųajem deg dubwi, õrag Ĕwandam iek jaubaadėjim. Mag irua jajawagmam őrwia jęgderraa nųm iekhau warag amach eepaita, —¿Magųm ichdėu jamta khaugjimta mag jaaumđma? ¿Jđga ichdėu jđg õor monaa nųrrđma? anaa ĩchab, ⁵⁵ Keena, ¿pđrau oowai jđg woun José pa waumie ag iewaa khabđ, Marđa dđim? ¿Jđ Santiago dđi khod khabđ, José dđi, Simón dđi maimua Judas dđijđ agjđ? ⁵⁶ I őrphęuin thum

müg maach düi ich müg phöbör ee naajem; maagwai ichjä maadëu khaphu nümgui ajierram, ich müiguim aawai. Mag simta, ¿jam khaugthurwiata jäg nem jaau khaauga ichdëu jaamaajëma? aajeejim jürram khunnau.

⁵⁷ Amachdëu mag nüm gaaimua irua nem jaau simjä asekasba, warag i düi khäär khunnukha phöbaadëjim. Pari magbaa ich Jesuu amag, —Chadcha deeum durräm khunnau nümüg Ëwandam iek jaau wënrüm khunnag eena am düi ajapha aba aajeeb ajim. Mamü mag sim, jürr dich di aig wa dich bāautarr durrpai chan magjä magba warag am kha isëe aajerramgui ajim, jürr amach khäärcha.

⁵⁸ Mag, warag maig chan Jesuu öor mor masim khunn pöm monaau bajim, amachdëu i iek ükhamapha narr aawai.

14

Juan chi öor pör choomie thöotarr (Mr 6:14-29; Lc 9:7-9)

¹ Mag Jesuu nem khäär pogkhe öor dakhäär wau nürüm jaar ichab Erodeta Galilea durr reikha sëejim. Mag ag na örau nem ooba aajempa ich Jesuu wau sim sii bii wëjöm chi Erodeu ür athaawai ² ich düi äbam degam khunnag, —Maan Juan chi öor pör choomie khararrta deeu iuu phiidüwia mag nürümgui ajim anüm; maguata mag öor mor masim khunnpa monaau nürabahab ajim anaabá.

³⁻⁴ Irua mag sierran müga ajim aajem: Maata ich Erodeu ich naam Felipe üüi Erodías anümta khecheu auwi sëejim anaabá. Mag atheeta Juanau chi reíg, “Pua pöd puch naam üüi khecheu auwi puch üükha auju khaba simgui” ajim anüm. Mamü sii ichig magbaawai warag Juan pür aupi jaauwi, cárcel deg phäär süpinaa cadenau jä süpjjim anaabá.

⁵ Ichig mag iekhatarr aawaita chi Erodeu i thööpüim iigjeejim anüm. Mamü thumaam khunnau Juanau Ëwandam iekta jaau sim khaphu narr aawai, irua thööpüikhiin, jürr örau ichta khaigbaju a khäärjuwia pöd thöoba aajeejim aajem. ⁶ Mamü mag nüm ee, biek äb chi Erodes año cumplitarr ag phiesta kha nüm ee chi Erodías kha jemkhajim aajem, öor khapan thünüm na. Mag i jemkha sim oowia, ich Erodeu khöchkha thünüsiwi, ⁷ ich bāaurrag, “Püchdëu nem khösüm mürüg jëeubá; müch imeerba mua deeb khaba deejugui” ajim anaabá. ⁸ Mamü magbarm chi ädaujã ürtarr aawai ich chaai wawí süujim anüm. Magbaawai chi chaurau ich bāaurr jöoyag, “Magan mü athee Juan chi öor pör choomie pörta thëp ee audeebá; jäata mua khösi ümguí” ajim anüm.

⁹ Mamü mag Juan pörta ichig jëeubaawai warre chi rey ökhäärjuu aadëjim anaabá. Mamü ichdëu öor thürkhüütarr düi äbam mes gaai nümüata mag ichig jëeubarm nem deeu a iekhatarr aawai ¹⁰ chadcha Juan cárcel deg sierr aar öor püüwia thöonaa, chi pör appai thëp ee waibëepi jaaujim anaabá. ¹¹ Magbaawai i ipierr wëtwi, chadcha ichdëu jaautarrjö thöonaa, chi pör thüapnaa aibëewi, chi daupeer mag chi jemkha sierrag deechëjierram aajem. Magbaa ichdëu jürr ich ädag deejim anaabá. ¹² Mag chi Juan ö thüapbapüim abaawai, i düi wënrüraajerr khüundamau bëewi, arrwi, aukhërjierram anaabá. Maimua ya mag amau i thöobapüüwaita maar aig Jesuug jawaan bëejerram.

Jesuu öor cinco mil jäogtarr (Mr 6:30-44; Lc 9:10-17; Jn 6:1-14)

¹³ Mag Juan ö thüap thöobarm ich aar jaubaimam ürwia, ökhäärjugau warag chawag öor chukag aar maju abaawai, marau i joo arrjim. Pari mag wëtümua ya maar döjärr paaukhabaadëm örau oopüitarr aawai ag dakha phöbör nünüidüm eem khunnau jürr khüd garmua maar na ërëubaadëjim. ¹⁴ Maimua ya jopimawia ooimaawai i na öor pöoma thünaajim. Magbaawai am dau aug khaugwi am aunaanjä monaau püimajim. ¹⁵ Mag nüm ee, ya kheeraa aadeewai maach garmuata irig, —Müg öorjä chukag eeta ya kheeraa aadëm; amag wëtpi jaubá, phöbör ee wëtwi amach athee khöjudam përumkhäär anaajim.

¹⁶ Magbaawai, —Khöju juraanpai chan am wëtju khaba n̄m. ¿Jäg päachdëuta am jäogbamma? ajim, ich Jesuu maachigta.

¹⁷ Magbaawai marau, —Maar khöju chukhu n̄mguí ajim amag deeg. Ába pandamta cinco wai n̄m d̄i áwarrdamta dau numpai wai n̄m ajim irig.

¹⁸ Magbaawaita ichdëu, —Makh̄undam m̄ aig aipidut ajim.

¹⁹ Mag chadcha ich aig aipierriwai ðor pòm mag th̄narrag, —Ph̄iak ee ohood abat ajim.

Maimua mag pandam cinco narr d̄i chi áwarrdampa ph̄e auwia ügthaag eerpanaa, Ëwandamag ag paar üu ajim anaa, ichdëupai chi pan thorreunaa marag ñap̄imajim. Magbaawai j̄urr maachdëuta ðrag jigmajim. ²⁰ Mag jigmamua, jigmamua, ich iiu aawai thumaam kh̄unau amachdëu kh̄öm aig kh̄otarrjã d̄urr apiwi, pan pòm sobjim, chi áwarrjã agjõ. Mag chi sobtarr ph̄e aunaa oowai th̄but khapan docen äb öbërrjim chi ipiirkham. ²¹ Mag ed mag Jesuu jäogtarr kh̄un chi khapanag cinco mil naajim, emkhooín appai, ñin beerba ni chainjã beerba.

Jesús döjã ür n̄rrarr

(Mr 6:45-52; Jn 6:16-21)

²² Mag ðor pòm thach khöpiwi j̄urr maachta ich na maach d̄urbagkhatarr jap ee wëtpi jaajim, ich na thoom igar naaimamkh̄iir. Maagwai ichin agtha ich aig s̄isijim ðor oop̄aiwai. ²³ Maimua ðor thum ërëuwia ich appai aadeewaita, i iek buchag gaai ich appai ich Ayag jëwaan majim aajem. Maagwai ya edau khëubaadeewaijã mam ich appai chirajim aajem.

²⁴ Magmich maran ya döjãrr naajim. Mam̄ maar kh̄iir garmuata ph̄u wë th̄narr aawai maar japan ph̄uasau öpphërta j̄iir ahau khajim. ²⁵ Maimua ya äspa urumuata ich Jesús maar ëudee bëejim. Pari mag urumjã s̄i döjã ürrta jëb thetag gayamjõ urajim. ²⁶ Mag döjã ürrta jëb gayamjõ maachig urum oobaawai jãphierrwi maar ääi khaphöbaadëjim. Mag jãphierrnaa ääikhamua, —Keena, akhaar khabahaba anaajim marau.

²⁷ Pari magbaawai ich Jesuu, —Keena, oob jãphierrmiet; m̄ khabahab ajim marag.

²⁸ Magbaa Pedroou irig, —Señor, chadcha p̄chta Jesús khai, magan m̄jã p̄chjõ döjã ür p̄ch aar mapibá ajim.

²⁹ Magbaawai irig, —Bëejuma ajim Jesuu.

Magbaawai chadcha Pedroou jap eemua waaidubaadëwi Jesús kh̄iirphee d̄udurgmaa ajim, döjã ürrta durrámjõ. ³⁰ Pari ph̄uas dau dapag oowi jãphierrbaadëjim. Mag jãphierrbaadëm ee ïchab ya ierrpamajim. Magbaawaita maach Pörög, —Señor, m̄ oobahur, m̄un ierrpamamgui ajim.

³¹ Magbarm b̄urre Jesuu i jua gaai p̄rnaa, —¿Khanthee pua p̄ch ierrpaju kh̄iirjujĩ? Jãgan pua chan mua p̄chig nem mag aawaijã m̄ iek ükhaba chirabma ajim irig.

³² Maimua ya am jap ee waaidutkhabaadee chi ph̄u meuu aadëjim. ³³ Mag chi Jesús jap ee pabaadee i kh̄iirphee kaniëu phöbkhanaa, —Chadcha p̄uta Ëwandam Iewau anaajim, marau irig.

Genesaretpien Jesuu monaaukhatarr

(Mr 6:53-56)

³⁴ Mag wëtumua thoom igar Genesaret durr phëubaimajierram. ³⁵ Mag Jesús barbaimam ðrau khaugphöbaadee, s̄i ag perás b̄i jöisijim. Mag amachdëu khaugphöbaadee i aig ðor mor masim kh̄un aibëena irig, ³⁶ —Maar aaunaanag p̄ch khajüahidam gaaipai khãijã p̄rpibá aajeejim, monaaukh̄iir.

Mag chadcha thum i khajüa gaai p̄rmam kh̄unan warre monaaukha maajeejim, mag s̄i p̄rbarmuapai.

¹Ichab Moiseeu phã puatarr iek wajaapcha uurkhaajem khun dui Ēwandam iek jawaag chi machnaan i aig bëejierram. Makhun Jerusalemua bëetarr khun ajim. ²Mag bëewi irig, —¿Jägwi pu khapeenau maach jöoin i puu nu? ¿Jägwi thach khoowaijã jua ubata thach khoojë? ¿Pãrau khaugba naab jãg üu khaba sim? aichëjierram.

³Magbaawai Jesuu ichab, —¿Khanthee pãraujã agjö Ēwandamau jaau sim thum ipierraa abanaa sïi pãach jöoin iita ürcha uurkhaju êkhaajerrãma? ajim amag. ⁴Magnaa amag, ¿Pãrau khaugba nu ajim, Ēwandam iek phã sim gaai jaauwai, “Puch aaijã puch äd dui jãsenenaa ökhö abã” a sim? Maimua “Ar iwiir äbmua khãijã ich aai wa ich äd khãijã thöpnua äaukha iekha simun warreta thöopüiju aai num” a sim, ¿majã pãrau khaugba nu? ajim amag. ⁵Magnaa ichdëupai, Pari Ēwandamau ich iek gaai mag jaau simta, jürr pãar iek mag äbmua khãijã dich ayag wa dich ädag khãijã, “Pãrau ig num mua wai chirab mam, pöd mua deju khabam, ya thum Ēwandam atheem aawai” a iekhaju aai sim anum, dich dënnaan dau aug khaugba. ⁶Pari pãrau örag mag jaau num aig, Ēwandamau nem jaau sim isegnaa jürr pãach jöoin iita ürcha uurkha naabahab ajim Jesuu, amach khürcha. ⁷Magnaa, Chadcha jãg Ēwandam iek gayam pãachdëu nem jaaujemjö khaba jürr ag chaur nem wau sierrjëm khapta Ēwandamau ich i jaumie jöoi Isaiãas khararrag pãach igwia ich iekhatarr iek mug phãpüijungui ajim.

Magnaa chadcha ag gayam jaubaadëmua,

⁸“Pãran, sïi par iekhaupaita Ēwandam iek ükha num ükha num aajemgui” ajim Jesuu amag.

“Pari mag num chan par chadcha thãraucha ükhabamta mag sierrjëm.

Pãach mag num gaaimua pãar thãar chan i dakhajã khaba, sïi i warpta thunumgui” ajim.

⁹“Jãg num aigui parii pãach iphithur pãrau irig jëeuju.

Pãrau jaau numjã sïi wir aig pãach khürjugpaiu; jã i iek khabamgui” ajim Jesuu amag, warrgarwe Ēwandamau jaautarr igwia. (Is. 29:13)

¹⁰Magnaa öragta eerpanaa, Wajapha mu iek ürbat ajim. ¹¹Maadëu nem parhooba khö numuapai chan Ēwandam dau na maach ärpiba aajemgui ajim. Ēwandam na öor ärpiejemun iekhaju khabam nempa khürjuna iekha numuata öor ärpiejemgui ajim.

¹²Irua magbapãaiwai maach chi khapeenau irig, —Fariseonaan iek, mag pu magbarm aig, am khürta iekhabapüim aajem anaajim.

¹³Magbaawai jürr ichdëu maachigta iekhamamua, —Oob am iek asekasmiet ajim. Pãrau khaphu num, nemjür ee phüak khaigbam öbeerwai thürreupãaijem. Ich jãgta ajugui ajim mu Ayau am dui. Am ichdëu jur au sim khun khaba aawai nemjür ajapham eemua phüak chi khaarpa thürreunaa barbapüimjöta ajugui ajim. ¹⁴Magua, idëu warag khüu sübat ajim. Jãkhunan amachjã dau khisu numta agjö dau khisum khun jua gaai purnaa ëdu arrjem khunjöta numgui ajim. Pãrau oowai merak chukhu sïebã, dau khaugba khitumua agjö dau khisu khitum jua gaai purnaa arrkhiin, äb büëu subaadee amach numwe burjugui ajim.

¹⁵Magbaawaita maar eem äb Pedro aajemua irig, —Señor, cha puchdëu jaubapüim deeu marag wajapha jaubã; marau pöd khaugba abarmgui ajim irig.

¹⁶Magbaawai Jesuu marag jaubaadëwia magjim:

—¿Wa pãrau agtha khaugbata nuwa? ajim. ¹⁷¿Pãrau khaphu naabã, maadëu nem khö num thum maach bi ee mawia chëbapãaiwai deeu chukhu aadeejem? Magua dichdëu thach khö numuapai chan maach ärba aajemgui ajim. ¹⁸Maach ärpi numun thãar eemua khürjug khaigbam iekha numuata Ēwandam na maach ärpiejemgui ajim, ya khürjunaata iekhamaawai. ¹⁹Nem thum maach khürjug eemuata öber thunum: khürjug khaigbam, öor thöju, dich öor khabam dui khapes aju, dich khaman apha khãijã dich öor dümjö aju, nem jïgkhaju, sëukhaju maimua chikham ëugar chad khabam iek iekhaju. ²⁰Magum nemeuta chadcha Ēwandam na öor ärpiejem. Mam chi machnaanau jaau numjö sïi jua sügba thach khö numuapai chan Ēwandam dau na maach ärba aajem a jaaujim marag, ich Jesuu.

Canaanpie uuirau Jesuu ich chaai monaauju khaphu sierr
(Mr 7:24-30)

²¹ Maigmua igbaadeeu jürr phöbör numí Tiro Sidón düi numug petaawai maarjä i düi wëtjim. ²² Maimua ya mam paaukhabaimamta, uui äb Israel durrum khaba Canaanpie uui mag perás siejerrta ääag bëewia Jesuug, —Señor, mu ap urrum mu dau aug khaugbá ajim. Mua khaphu umgui ajim, puuta chadcha Êwandamau püiju aajerrau. Maagwai mu chaai monawaagjä pu jua theeg sim. Mu kha dösät bënëu baarjemta purug monaauapüi a umgui aichëjim, irig chaigpamamua.

²³ Pari par üanau mag chaigpa khitumjä Jesuu büürjä i iek ükhabajim. Magbaawaita marau irig, —Senör, çjäg pua irig mapi jaaubamma? Ya atcha magaajä marau ürmapha num. Magbamun ich jäg maach ëudee ääag majuwai anaajim.

²⁴ Pari magbaawai jürr Jesuu chi uuiragta, —Êwandamau mu pütarran, maach meun israelnaan sïi oveja okhoo durrumjö durrum khun peerdu aumkhïirta mu püijim ajim.

²⁵ Pari mag num ee, warag i aigcha bëenaa kanieu phöbkhanaata, —Señor, mu ap urrum mu chaai monaauapüi ajim.

²⁶ Magbaa, judionaan khabam khun chan monaauju khabam awi juau ogthompai chi Jesuu warag, —çPua mu iekha chirum ürbata sï? ajim. Pu deum durrum aawai, mua pu chaaita nacha monaaukhin, mua oowai dich chaainag deeu arr panta khecheunaa saakienag deebarmjö ajugui ajim irig.

²⁷ Pari magbaa üanau düi, —Señor, jään chadaugui ajim. Mamu pua oowai, çsaakienaujä amach pap juasur mes eegar khumam khöba aajë? ajim. Maagjeewai mu Israelpie uui khaba uab mamu, çpua mu chaaijä dau aug khaugbaju khai? Mua khaphu um, pua i monaauapüiju aai simgui ajim irig.

²⁸ Magbaawaita, —çJöo! Jāgan chadchata mua pu ch chaai monaauju khaphunaata pua ükha umgui ajim. Magan chadcha pu chdëu jaau simjö pu chaai monaauju ajim irig Jesuu. Mag, chadcha Jesuu mag iekhabarm bürru chi chaai monakkha aadëjim aajem.

Jesuu ðor pòm monaautarr

²⁹ Mag Sidonmua deeu maar bëewia üwaa mag thürrdö pöm sim Galilea aajem igaau naaichëjim, ich Jesús düi. Maimua buchag gaai waaidawia oo sïsim. ³⁰ Mag amach dakhïir jupbaimawai ðor pöm i aar wëtwi i bigaau phurbaadëjim. Mag ðor pöm thunum ee i aig aibëemajim: bü wëdu wëdu khithëem khun, dau khïsum khun, büdam wa juadam khäijä äkhāraam khun, meu meraam khun maimua tag aanaan khamor machag khïrpierr i aig aibëenaa i bükhur ausümaajeejim. Maagwai magum thum ichdëu monaauapüi maajeejim. ³¹ Amach daúacha mag meu meraa khithëe arrjä ijëb nurrjëe, juadam wa büdam khäijä äkhāraa khithëe arrjä monakha, maimua dau khïsu khithëe arr khunpa dau wajapha nurrjëem oowia, sï ðor dauderraa naajim. Mag amachdëu oo num gaaimua maach meun khabam khunapata maach meun israelnaan Êwandamag jëeuphöo thunaajim.

Emkhooïn appai cuatro mil Jesuu jāogtarr
(Mr 8:1-10)

³² Maimua mag maach ich düi ogduba wënrarajerr khunagta, —ðor pöm mug thunum mu dau ee dau aphu durrumgui ajim. Ya khāai thārjup pam am maach aigmua büürjä ogduba, thachdam khöjujä chukhu num. Ich jäg thach khöba chan mua amach diig püimapha chirumgui ajim. Ich jäg püikhiin, di aar barba khäijä khud ee jādaua phurëubajupa ajim, ich Jesuu.

³³ Magbaawaita marau irig, —Mamu mug ðorjä chuk sim ee, çjam maadëu khöju bawaagauma? anaajim, ðor pöm mug thunum khöpieg.

³⁴ Magbaawai ich Jesuu marag, —çPārau pan dau kharr wai num? a jëeujim.

Magbaa marau, —Sietepai, maimua āwarrdamjä ar dau khapan khaba durrumgui anaajim.

³⁵ Magbaawai ichdëu òrag khut jupkhapi jaauwia, ³⁶ mag pandam siete narrjã chi ãwarrdam dui ãba jua ee phë auwia, Ëwandamag üu ajim anaa thorreubaadëjim. Magnaa maachig uapüimaawai marau jürr òrag jigmajim. ³⁷ Mag jig phüurdudugmamua thumaam khüünau amachdëu khöm aig khötarrjã, pan pöm sob thüüisijim. Mag chi sobtarr, thübut siete marau ipiirkha aujim. ³⁸ Mag ed mag chi thach khö narr khüüna cuatro mil naajim, emkhooïn appai, üüinjã beerba ni chaainjã beerba. ³⁹ Maimuan chadau òrag wëtpi jaaubaawai agdaujö amach majupierr aaidüjierram. Mag thumaa ërëubaadeewain chadau, ichjã jap ee waaidübaadee, marau i Magadanag arrjim.

16

Thethemnaanau amach dakhüir amachdëu nem ooba aajem ompaa aupi narr
(Mr 8:11-13; Lc 12:54-56)

¹ Mag Magadán durr paaukhabaimaawai fariseonaanau Saduceonaan düimua Jesús oon bëejierram. Pari mag bëetarran sïi i imeraa pür aum khöchgaupai arr aawai irig amachdëu büürjã ooba aajem nemta amach dakhüir edjã ee waupi jaau naajim, mag gaaimua chadcha Ëwandamau püüwiata mag nürüm a amachig khap jaaumkhüir.

² Pari Jesuu am ipierrajã khaba, warag sïi amag, —¿Khan jãgwi pãrau kheeurag edau dubmamua edjã phur waau thüüna oowia, “Nan edau wãrjãphã aju” aajë; ³ maimua jürr edaupherrejã agjö edau öbër urum büüu edjã phur thüüna oowi, “Nan edau khörkhaju” a jaaujë? ajim. Pãrau jãg edjã oobarm gaaimuapai ed wãrjãg aju wa ed khörkhajujã nem khaug nãmta, ¿jãga jãg pãrau pãach daüa mua nem wau chitüm oo nãmjã pöd khaug auba nã mü chadcha Ëwandamau püüju jaaujerr? ajim amag. ⁴ Pãran pãachdëu Ëwandam iseg nãm gaaimua warag chi ajaugjã chukhu thüünaawaita warag pãachdëu nem ooba aajem nempata pãach dakhüir waupi nãm. Mamü mua waubamgui ajim. Mag khãai warrgar jöoi Jonás aajerr nemmeurrkhan buch ee khãai thãrjup sïethurtarr gaaimua Nínivepienau Ëwandamau i püitarr khaug autarrjöta, ïchab müchjã Ëwandamau püitarr pãrag khaphu apijugui ajim, müch iiu phiidübarm gaaimua. Mamü magümjã pãrau ükhabajugui ajim.

Mag iekhapet awi ichta warag chaaug igbaadëjim.

Jesuu ich khapeenag fariseonaanjö apiba jaautarr
(Mr 8:14-21)

⁵ Mag igbaadëwi ya thoom igar paaukhabaimaawaita maar khüir ee düüisijim, panjã aibëeba sïi ich jãgta wënrüm. ⁶ Magbarm düichata ich Jesuujã marag, —Khüir khaphu wënrüthü ajim. Fariseonaan bënta saduceonaan bën dui jãg lewadurajö sim pãach gaai dürbapimiet ajim marag.

⁷ Mag ürwia, chadcha lewadurata jaau simpïi awi, maach appajã, —Keena, maach chan chadchata pan aibëebajimwai anaajim.

⁸ Mamü maar mag iyüü nãmjã ich Jesuu khaphu sïerr aawai, —¿Khantheeta pãar mag pan aibëebajim anüma? Pãrau chan jãgan mua nem wau chitümjã oobamjöta aajëeb ajim, müg mü dui ãba wënrümjã ükhaba aag. ⁹ ¿Pãrau khüir ee paba nã, mua pandam cincopai narrau üüinjã beerba, chaainjã beerba, emkhooïn appai cinco mil jãogtarr? Maimua ¿thübut kharr ipiirkha aujï chi sobau? ¹⁰ ¿Khüir ee paba nã agjö, pan sietepai narrau òor pöm cuatro mil narr jãogtarr? Maimua jãg edjã, ¿thübut kharr ipiirkha aujierrã chi sobau? Pan chaarta ig nãm akhiinjã, ¿pãrau khüirjuawai ïsjã mua pöd pãach jãog aubajupii nã? ¹¹ ¿Jãga jãg pãrau büürjã khaug auba nã ajim, mua pãachig, “Fariseonaan bën saduceonaan bën dui lewadurajö simta pãach gaai dürbapimiet” aawai? Mua mag chirüm aig chan pan chaar igwiata pãrag mag iekhaba chirüm; wajapcharan muan maiguin, oob amjö chikham khüir aawaipaita chadam iekjö iekhamiet a chirümüu ajim marag.

¹² Magbaawaita marau khaugphöbaadëjim, Jesuu lewadura chaar jaauuba, sïi fariseonaanau saduceonaan düimua nem jaaujemta jaau sim.

Pedroou jaauwai Jesuun warrgarwe ich Ëwandamau püiju aajerrau a jaautarr
(Mr 8:27-30; Lc 9:18-21)

¹³ Mag wëtwia deeum durr Cesarea de Filipino anum paaukhabaimaawai ich Jesuu marag, —Ōrau mûch chi Emkhooi Iewaa igwia iyüu num ùurwai, am iek ¿mû khai aajê? ¿Pārau ūrba aajê? a jëeujim.

¹⁴ Magbaawai marau irig, —Am iek pû Juan chi òor pör choomie aajem; deeum khunnau jaauwai pûta Elías aajem, warrgar Ëwandam i jaaujerr; wa magba Jeremías khabam khai, dewam khäijä aajem, agjö Ëwandam i jaaujerr.

¹⁵ Marau ichig magbaawai jürr maachigta, —¿Ma pāachdëujāma? Pārau khüirjuawai, ¿mû khai agá? ajim.

¹⁶ Magbaawai Simón Pedroou, —Pû Cristo khabahab ajim irig, ich Ëwandam Iewaa warrgarwe ichdëu jûr auwia òor peerdû aumkhüir püiju a jaaujerr.

¹⁷ Magbaawai Jesuu irig, —Simón Pedro, Jonás iewaa, òrau büürjä pûrug jaautarr khabamta chadcha pua ag eyaa jaubapüimkê ajim. Jäg pua khaphû jaubapüimûn, jāan ich mû Aai ügthar chiraajemuata pûrug mag khüirjupiwi ajim. Maguata pua ag eyaa jaubapüibahab ajim. ¹⁸ Pedro, maagwai pûun chadcha pûch thüriu jaau simjö mokdauu ajim irig. Pua mû iek jaubaadëm gaaimuata mua mûch iek ükha num khûun khapaana apiju. Mag khapaana aadëm chan pāach chi ūrum khûunan khëchwiājā, pāar akhaar chan okhooba ich mag Ëwandam düita nüisiju ajim. ¹⁹ Pedro, pûrugta mua mûch iek jaumkhüir jaau chirûngui ajim. Pua mû iek jaubaadëm ūrwi ükha num khûun mû dënkha nüisiju. Mamû ïchab pua jaau khitûm ūr numjā asekasba warag iseg num khûunan amach mag num gaaimua warag ich mag okhoo wënurrajugui ajim. Mag num aiguin pua chi mû aar öbërju aai num khûunag puertdi weeu deenaa pöd dubbaju aai num khûun athee sîi warag phāar sîsiukhamjōta aju.

²⁰ Mamû Jesuu mag ich chadcha ich Ëwandamau jûr auwia püitarrkha simjā büürjä òrag jaupiba jaaujim marag.

Ōrau ich thōju jaautarr
(Mr 8:31-9:1; Lc 9:22-27)

²¹ Maimua jaaumamua ich Jerusalenag majujā jaaujim. Mag Jerusalen pabaimaawai jöoin chi pörkha num khûunau phadnaan chi pörkha num khûunaupa Moisés iek jawaag chi machnaan düimua ich dau aphû wai naawi ich thōjujā jaaujim. Mamû mag amau i thōowiajā deeu ūwaa khāi thārjup num ee deeu ich iiu phiidujūjā jaaujim.

²² Mag jaumam ūrwia, Pedroou ich appai chaur thärnaa, —Señor, ¿khanii Ëwandamau pû düi magpibarju? Pû düi chan òrau magju khaba numgui ajim irig.

²³ Pari Pedroou ichig magbaawai, jürr chi Jesuu irig, —Jöpkhaa mû aigmua chaaug petá ajim. Meperauta pûrug mag iekhapi sēbahab. Puan mag sim aig sîi warag khaibag ee mû burripjuuta êkha simgui ajim. Pua chan Ëwandamau nem waum ig simjā khaugba, sîi parhoobam khûunjōta khüirju simgui ajim irig.

²⁴ Maimua ichdëupai jürr maach thumaam khûunagta, —Chadcha pārau mû iek pāach thāraucha ükha num khai, magan mua nem waupi jaau chirûm appaita waubat, “Mûchdëuta khap chirûm mûchdëu nem waju” a iekhaba. Mû gaaimua chikhamnau pāach dau aphû thōju khüirjuwia khäijā magumjā igba waragta ükhanaat ajim. ²⁵ Ar müig eegarjā mû gaaimua phithurg aumapha num khûun chan büürjä ügthar öbërbam. Magarrau ar chi mua nem jaau chirûm waum khöchgauta amach nemjā khüirjuba, sîi warag mû gaaimuata dau aphû anum khûunan chadau ügtharcha öbërju jaaujim.

²⁶ Pārau oowai, ¿khan wajaug sî ajim, äbmua mûg durr thum ichdëupai jüa wai sîsim, mamû mag sim meebaadee khîmie durr petam? ¿Irua ich durr thum ich düi arrju aai sî? Pöd arrbam. ¿Pārau khüirjuawai äbmua khäijā ügthar öbëraag phatkhon pöm phagju aai sî? Mag phagwiajā pöd dubbamgui ajim. ²⁷ Mûgnaa mû Ayau mûg durr i agkham edjā mûchta ichdëu jua theeg deetarr düi i chognaan angelnaanpa bëewi, müig eegar amach nem waaujerrpierr aju am düi: chi nem wajapha waaujerr khûun düijā ich agjö maimua

nem khaigba waaujerr khun düijä ich agjö. ²⁸ Cha mü iekha chirum iekhou ãaur khun cha mü iek ür num khun chan much chi Emkhooi Iewaa thumaam khun Pörkha bëeju edamjö aadëm oobam aigjä meebajugui a jaaumajim.

17

Jesús sï büumjö aaderr

(Mr 9:2-13; Lc 9:28-36)

¹ Mag ich Jesús maar düi iyüu simua mag maar khapeen ãaur khunag amach daüa ich oopiju jaautarr khur seis días aadëm ee, cerro pöm sim gaai petajim. Mag ich mam düi phë arrjim: Pedro, Santiago maimua Juan, ich Santiago eeum. ² Mag mam wëtwi am dakhïirta Jesús khïir chaaupabaadëjim aajem. I khïir oowai mug edau äsdawam khïirjöta büu thunuisijim aajem; maagwai i khajüa chará phuumjö aadëjim aajem, ich bäpgau. ³ I magbaadëm ee oowai warrgarm jöoin Moiseeta Elías düi iyüu dununihdu naajim aajem, Jesús düi. ⁴ Mag oobaawaita Pedroo Jesuug, —Señor, üu chi agamjö nem wajaug maar müig numgui ajim aajem. Pua khös akhiin mua räichdidam thärjup ëukham ajim anëm: äb pë athee, äb Moisés athee maimua äb Elías athee.

⁵ Mamü Pedro mag iekha dunum ee, jünthumie baug bëewi am jöodu athaichëjim anaabá. Magbarm ee mag chi jünthumie eemuata woun iekjö, “Chamüta mü Iewaa muchdëu jäsehne wai chitümü, öor peerdu aumkhïir muchdëu jur autarr. Irua nem jaau simta ipieraa abat” a iekhabarm ürjierram anëm.

⁶ Amach chi düi wënrarr khunnaucha jaauwai, amachdëu mag ürbaawaita jäphierr phöbaadëm iekhou warag kanieu thukhöokhanaa eeg khökhöod aphöbaadëjim anaabá, khïeb jëb gaai dagau durkha. ⁷ Magbaa Jesuu am aig bëenaa am gaai juau sïesïenaa, —Phiidutkhabat, oob jäphierrmiet ajim anëm.

⁸ Magbaawai chadcha amau phiidutkhanaa oowai, tagam khun chukhu, äba Jesús appaita siejim anaabá.

⁹ Maimua deeu jerag bëejierram aajem. Mag urbagkha wëdurumua chi Jesuu amag, —Mug päachdëu ootarr oob deelum khunag jaaumiet. Ya much chi Emkhooi Iewaa meewia deeu phiidubaawain chadau jaubat ajim aajem.

¹⁰ Magbaawaita jürr amach garmua irig, —Jägwi Ëwandam iek jawaag chi machnaanaa jaauwai, mag Eliata ich Ëwandamaucha püiju jaaujem na bëeju aajë? ajierram aajem irig.

¹¹ Magbaawai ich Jesuu, —Chadcha chi bëen Eliata nacha bëema ajim anëm. Pari mag i bëeju jaautarran, mag Ëwandamau püiju aajerr örag nüpi jaaumkhïirta bëeju jaaujimgui ajim anëm. ¹² Pari Elías ya barthurjim. Mag i barthuurwaijã amau i khaug auba, sïi warag deelum khunpii awi i düi amachdëu ampierr awi warag i thööpüjierramgui ajim anëm. Amachdëu i düi jägtarrjö much chi Emkhooi Iewaa düijä ajugui ajim anaabá. Mug chirumun mun wajak am jua machag äwatjugui ajim anëm amag.

¹³ Pari Jesuu amachig magbaawai warre khaug athajierram anaabá, warrgar Ëwandam i jaaujerr Elías khaba, Juan chi öor pör choomie igwiata mag sim.

Jesuu chaai mor eem mepeer jëupüitarr

(Mr 9:14-29; Lc 9:43-45)

¹⁴ Mag wëdurumua ya maar tagam khun düi narr aig jër paaukhabaichëm ee, woun äb bëewi i khïirphee phöbkhanaa irig chaigpamamua magchëjim:

¹⁵ —Señor, mü chaai wai chirum thöthörrsö khitum. Mü ap chitum mü chaai dau aug khaugwia monaubapüi aichëjim. Jäg khitumun nem theegta baarjem. Khar chará ooku chukhu aawai barbaadëmua öt eejã burjem; wa magbamun dö eejã sïi dobojo aimaajemgui ajim. ¹⁶ Mua müig pë khapeen aig aibëetarrjä amau pödbajierramgui ajim.

¹⁷ Magbaawai Jesuu magjim, örag eerpanaa:

—Päran chadcha päach thäär khaibag gaaimuata Ëwandamau jäg chaai monauujüa khïirjüba num. Pärau jäg Ëwandam jua theeg simjä khaugbamjö num, ¿ich jägta sïi mua

āwat chitaju aai chirú pārau oowai? ¿Khan atchata pārau m̄ pāach d̄i chitapim ig n̄ma? ajim, ajapcha ùkhaag. Magnaa, M̄ aig mag chaai aipidut ajim.

¹⁸ Magbaa chadcha chi chaai ich aig aipierrwai chi meperag meerraanaa öberpi jaaubaawai, i ipierr öberbaadëjim. Magbarm aigmua chi chaai monakha ich mag sisijim.

¹⁹ Mag chi chaai monautarr khur maach ap paaukhawi marau ich Jesuug, —¿Jāgwi marau pöd jāg chaai mor eem mepeer öbeerpi aubajī? a jëeujim.

²⁰ Magbaawai ich Jesuu marag magjim:

—Jāan pāachdëu m̄g chaai Ēwandamau monaaujujā khīirjuba narr gaaimuagui ajim. Pārau Ēwandam jua theeg sim khaph̄naa pāachdëu nem mag abarmjō apiju khīirjunaata nem waukhiin, Ēwandam athee chan phithurm nem chukhu aajeewai, chadcha pāachdëu jajaaukhampierr ich mag pāachdëu jaau n̄mjō apiju. Pāar khīirjug oojem anaa chi pōmag mostaza daudam ar maach dau ee paba khitaajemjō khāijā khitakiin, chag durrsiig khāijā, “Jōpai m̄igmua mawia chum d̄n̄n̄ubaimá” abaawai chadcha phithurg chukhu mawia pāar ipierr pāachdëu jaaubarm aar d̄n̄n̄uwimajugui ajim. [²¹ Magnaa ichdëupai, Jāg mepeer khīir chan sī iekhabarmuapai öberba sierram. Jāg öberpi awaagan, būurjā thach khōba sī Ēwandamagpai jëeu n̄m awiata öberpi jaaubaawai öbeerjemgui ajim marag.]

P̄naba Jesuu chikhamnau ich thōuju jaautarr

(Mr 9:30-32; Lc 9:43-45)

²² Galilea durr maach ich Jesús d̄i āba wēn̄rraajeewai ichdëu marag magjim:

—M̄ch chi Emkhooi Iewaa m̄g chir̄m̄n chi thierrnaanag p̄r deebaawai ²³ sī amau m̄ thōop̄iju. Mam̄ mag amau m̄ thōowiajā khāi thārjup n̄m ee deeu m̄ iu phiidujugui ajim.

Maachigcha mag jaaubaawai chadcha maar ökhīirjuu aphöbaadëjim.

Aai i jëeujem di paarjā phagju aai narr

²⁴ Jesuu maar ich d̄i phē arrwi Capernaum phöbör barimajim. Magbaawai Aai i jëeujem di paar phatkhon jëeujem kh̄n̄n̄au Pedro ich appai sim aar wēt̄wia irigta, —¿P̄ maestroou chan Aai i jëeujem di paar phagju aai simta phagba aajeeb? aimajierram aajem.

²⁵ Magbaawai irua, —Keena, m̄ maestroou phagba aajeeb a chirajim aajem amag.

Maagwai ya maar maach jëer narr di aar naajim. Maimua ya chi Pedro maach aar barbaimaawaijā j̄rr Jesuu irig ich ag iekpai, —¿Pua jāga khīirju chirú Simón? ajim. ¿Pua oowai m̄g durr gaai reinaan th̄n̄m kh̄n̄n̄au chijā kh̄n̄n̄agta dēbpaar jëeujē: amach khodnaanag wa sī parhoobam kh̄n̄n̄ag?

²⁶ Magbaawai Pedroou irig, —Amach khod khabam kh̄n̄n̄agma ajim.

Magbaata Jesuujā, —Chadcha chi khodnaanau chan phagba aajemgui ajim. Magua muajā m̄ch Aai gaaimua agjō phagbaju aai chirabahab. Chi Aai i jëeujem di i dēn̄ aawai muajā phagba, p̄raujā phagbaju aai n̄m̄gui ajim. ²⁷ Mam̄ amag maach ëugar iekham ugua maadëujā ichiita phagju aai n̄m̄gui ajim Pedroog. Maimua, Th̄rrdō ee dō n̄bamí ajim. Nau nacha p̄ch jua gaai khōbaichēm pua jir atham ö ee phatkhon siēju. Mag phatkhonau üu pua m̄ kōitjā phagwi, p̄ch dēnjā phagp̄ijugui ajim Jesuu Pedroog.

Magbaawai Pedroou chadcha ichig jaautarrjō ajim.

18

Chijāata ürr̄ucha aju aai sī a jaautarr

(Mr 9:33-37; Lc 9:46-48)

¹ Ich mag iȳn̄ n̄m̄ua marau ich Jesuug jëeu naajim, ichta m̄g atag thumaam kh̄n̄n̄ Pörkhabaadeewai maach m̄g wēn̄rr̄m̄ eem khaita ürr̄ucha sisiju khai a khap aag.

² Magbaawai Jesuu chaaidamta th̄r̄naa maar j̄rr d̄n̄n̄upinaa magjim:

³ —M̄ cha iekha chir̄m̄ iekha pārau pāachta ürr̄ucha am khōchgau pāachdëu mag khīirju n̄m̄ isegnaa chaain m̄ḡmdam agtha serbiibamjō abam chan, pāar

pöd m̄ d̄i chi pörnaan khaju khaba n̄m. ⁴ Mag m̄chta chi Pörkha chirsim ed m̄ garcha joothumaju kh̄irju n̄m kh̄unan warag amachta serbiibamjōnaa chaain m̄gumdamjōta aju aai n̄mguī ajim, mag amachta ūr̄ucha ajujā kh̄irjuba. ⁵ Pārau m̄ d̄enjō m̄g khithēem āb kh̄ijā jāsenkhawia pāach di aig aum̄n magan pārau m̄chchata kh̄ir jāsenkhabarmjō abarmguī ajim, marag iekhamamua.

Jāga n̄ Ēwandamau chikham khaibag ee burrpiejem kh̄un d̄i
(Mr 9:42-48; Lc 17:1-2)

⁶ Mag warag iekhakhagmamua magjim: 'Ābmua kh̄ijā m̄ chaai m̄g m̄ iek ūkha kh̄er̄m̄ta pekau ee burrpim̄n, Ēwandam d̄i iekkh̄ōr pōomata s̄isiju. Mag m̄ chaai ābam gaaimua kh̄ijā warag Ēwandam d̄i iekkh̄ōr paarpaju kh̄ai, ichd̄ēpai ich ō gaai mokp̄ōr p̄ōm jūnaa ph̄ūas ee baud̄khiin ūcha ajugui ajim. ⁷ M̄g jēb gaai ichiita ich jāg ōor dich khapeen pekau waupiejem kh̄un paraa aju. ¡Mam̄ ē, apkhiit̄, chi mag dich khapeendam pekau ee burrpiejem kh̄un!

⁸ 'Magua, mua pāragjā mag chir̄m̄: Pāach juau wa pāach būu kh̄ijā pekau ee burrpiju sim khai, warag th̄apnaa barbap̄iit ajim. Pāach thum monakha okhoowi ōtdau ich mag th̄ōjā khaugba s̄ierr̄m̄ ee maju kh̄ai, ūcha simgui ajim, s̄i jua bisi wa bū kh̄ijā bisi ūgthar ōb̄erju. ⁹ Wa pāach dauapai kh̄ijā pekau ee burrpiju sim khai, ag dau jēunaa warag barbap̄iit ajim. Dau numwe wajapha simta kh̄imie dur̄r maju kh̄ai, ūcha simgui ajim, dau ābpaīm d̄iipai ūgthar ōb̄erju. Wajapcharan magum pekau waumaaugau, dau chukhumjō oobamjōnaa magum nem khaigbam wawaagjā jua chukhumjō abat ajim, būrjā wauba. Magju kh̄ai Ēwandam dau na pāach morta s̄rkhabat a jaumajim marag.

Oveja okhootarr nem īgkhaa
(Lc 15:3-7)

¹⁰ Mag jajawagmamua īchab, 'M̄g daumeraa khithēem kh̄un oob āb kh̄ijā isegmiet ajim. Am th̄ua m̄ Aai aar th̄un̄m kh̄unaun amag dau par khaba th̄un̄mguī ajim.

[¹¹ 'M̄ch chi Emkhooi Iewaan chadcha ōor amach khaibag gaaimua okhoo khithēem kh̄un peerd̄u awaanta b̄ējim a jaajim.] ¹² Magnaa, Mua pārag j̄eu ookhimgui ajim, jāga sim khai pārag: Woun ābmua cien ovejas wai sim. Mag khapan th̄un̄m eem āb okhoobaadee, ĳirua tagam kh̄un ābam aig ph̄er̄uawia mag chi okhoo kh̄er̄m̄ta j̄uraan mabaju khai? ajim. ¹³ Mag j̄ur n̄rr̄ū awi baau athakhiin, mag ābpai okhootarr baau atham paarta ūr̄cha i onee ajugui ajim, tagam kh̄un khapan okhooba narr paar onee aju kh̄aijā. ¹⁴ Ich jāg ābmuaajā ich nemchaain okhoopimapha aajemjō, īchab m̄ Aai ūgthar simuaajā m̄g m̄ iek ūkha dur̄rum kh̄un chan ābjā okhoopimapha simgui ajim.

Jāga dich khapeen perdonaaju aai n̄ a jaautarr
(Lc 17:3)

¹⁵ Mag nem kh̄ir pogkhe jajawagmamua, 'Pārag khap amkh̄ir jaaukhimgui ajim Jesuu. Pāachjō m̄ iek ūkha simua pāach ee iwiir ābam d̄i kh̄ijā khaigba abaawai i d̄i iȳūmamua wajapha irig jaaubat ajim, jāga s̄i mag khaigba aawai. Pāachd̄eu mag iekhabaawai ūu ūrwia ūkham̄n magan pārau pāach khapeer m̄ athee gan atham ajim. ¹⁶ Mam̄ par pāachd̄eu iekha n̄mjā ūrbam̄n magan pāach daumai ōor numī kh̄ijā th̄irkha athat, maagwai iekhamamjā ōor numī wa th̄arjup n̄m dakh̄ir̄ta mag iekhamamkh̄ir. ¹⁷ Mag numī wa th̄arjup n̄m dakh̄ir̄ iekhamamta būrjā asekasbam̄n magan warre thum chi ūkha n̄m kh̄un j̄ugdarta iekhaju aai n̄mguī ajim. Mag thumaam kh̄un dakh̄ir̄ iekhabarmjā asekasba abaawain chadau, Ēwandam iek ūkhaba aajemjō wa Romaam gobierno d̄en d̄ēbpaar j̄eujem kh̄un chi khaigbam kh̄un d̄ūmjō abat ajim am d̄i, tag pāach d̄i khapeerkhapiba.

¹⁸ 'Mag m̄ig eegar aawai amach j̄ug theeg gaaimua pāachd̄eu nem jaau n̄m ūrba aawai mag pāach d̄i khapeerkhapiba abarmjā ich Ēwandamau īchab pāar igar s̄jeju.

Maimua deeu ich khaibag isegwi ũwaai pãach ee pãach khapeerkhapi aauwaijã ïchab Ĕwandamau pãar igar sïejugui ajim.

¹⁹ Mag iekhamama, 'Mua pãrag mag chirumgui ajim: Mũig eegar õor numí amachdëu nem ig num mürug jëwaag äba ibëpwia jëeumun, mu Aai ügthar chirumua amag deeb khaba deeu. ²⁰ Mag jëwaagta numí wa thärjup khãijã äba biirdanaa mürug jëeumun maig chirumgui ajim, am jãrr.

²¹ Magbaawai Pedroou Jesuug, —Señor, magan mächjõ pu iek ükha num khunau äbmua khãijã mu dũi khaigba aawai, ¿biek kharr mua perdonaajuma? a jëeujim. ¿Siete veces?

²² Magbaa Jesuu irig, —Mag siete vecespai khabam. Muan pürugan, setenta veces sieteta perdonaaju aai sim a chirum ajim. Ajapcharan dich dũi khaigba abarmpierrma.

Woun äbmua ich khapeer perdonaaba arr ag nem ïgkhaa

²³ Maimua ich Jesuupai magjim:

—Mua mag pãraujã pãach khapeen perdonaaju aai num a chirumun, Ĕwandamaujã maach perdonaabam aba aajeewaita mag jaau chirum ajim. Ĕwandaman rey äb sïerrau ich chognaan ich garcharam khun wajapha phidkha num khap aag äãbdõ thürkhanaa khap jëeum oomatarrjõta sïerrumgui ajim. ²⁴ Ya chi reiu thürkhuibaadëm ee i aig aibëejieram aajem, äb irig phatkhon pöm diez mil talentos paar sïerr. ²⁵ Mag dëbpaar pöm sim pöd ichig phag auba abaawai chi reiu mag woun ichig dëbpaar paar sïerrta warag ich hui dũi ich chaain maimua ich nem wai sïerrpa thum përpüipi jaaujim anaabã, jürr deeu chogkhamkhüir, magbarmua chi dëbpaar phag öbërmkhüir. ²⁶ Magbaawai chi chogau chi rey bükhürr phöbkhanaa chaigpa jöchkhërumua, “Señor, idëu oo athã. Mua ökhar phagmamua pu dëbpaar thum öbeerpüibajupa” aajeejim anaabã. ²⁷ Pari mag ichig chaigpa jöchkhërum oobaawai, chi reiu i dau aug khaugwi, mag dëbpaar pöm sïerrjã tag ichig phagpiba, sïi warag khüir okhoopi jaanaa, phãarju arrjã phãarba, sïi üu mapijim aajem.

²⁸ Pari mag ich püibapãaiwai, maigmua igbaadeeu, deeu agjõ chi rey chogkha sim dũi thëujim aajem. Magua jürr ichig cien denarios paraa sïerr aawai, purnaa ö thataikhamuata, “Jöpkhaa püchdëu mürug paar sim phagbã” ajim anaabã irig. ²⁹ Pari magbaawai ichdëu reig atarrjõ warmujã i bükhürr phöbkhanaa chaigpa khitumua, “Pua khõs akhiin, idëu oo athã akham; ökhar phagmamua mua pu dëbpaardam thum phagpüibajupa” aajeejim anum. ³⁰ Pari chi dëbpaar jëeum sïerr garmua mag khöchkhaba, sïi warag ich khapeer dau augjã khaugba cárcel deg püiwia, äbmiecharam centaudam phagbam aigjã öbeerpiba jaaujim anaabã. ³¹ Mag irua ich khapeer dũi magtarr oowi, warm khun agjõ chi rey chogkha thünarr khunau oowai, am gaai masi ajim aajem. Mag gaai masi num iekhau chi reigcha magtarr thumaa wajapha ürpüijieram anaabã. ³² Mag ichig jaubaa chi reiu thürpüiwia irig magjim anum: “Wounta chadcha khaigba chitumã” ajim anum. “Maachig dau aphuu chaigpabaadeewai, mua pu perdonaawi chi dëbpaarjã tag mächig phagpiba ich jäg khüir okhoopijim. ³³ Magtarr aawai puajã agjõ püch khapeer dau aug khaugwi i perdonaaju aai sïejingui” ajim anum. “Pari pua büurjã i dũi magbajingui” ajim anum. ³⁴ Mag, warag chi rey meeukhabaadëwi mag dëbpaar sïi khüir okhoopiju atarrta deeu eepemjõ thumaa phagpi jaaujim anaabã.

³⁵ Mag nem ïgkhaadam jaauwi deeu ich Jesuupai magjim: 'Mu cha iekha chirum iekhau pãrauta pãach khapeendam chadcha perdonaawi tag magum iekjã igba ich mag khüir okhoobam chan, mu Aai ügthar chirumujã ich agjõ pãar perdonaabamgui ajim.

19

Jesuu hui puapiba jaautarr

(Mr 10:1-12; Lc 16:18)

¹ Mag marag nem jaau sïi awi, Galileamua mawia jürr Judea sïeimajim, Jordán igaaui thoogar durbã edau öbeerjem bi gar. ² Mag i petamjã õrau khaugpüitarr aawai õor pöoma i ëudee wëtijim. Mag õor pöm thünun ee aunaan khapan thünarr aawai magum

khunnpa monaapüi maajeejim. ³ Mag num ee fariseonaan eem khun ich Jesús aigcha bëewi juau ogthom irig, —¿Pua oowai sïi nem büür abarm gaaimua maadëu dich üüi puaju aai nü? aichëjierram.

⁴ Magbaawai Jesuu amag magjim:

—Ëwandam iek phã sim gaai thüürwai, ¿pãrau ooba aajë, warrcha chi ompaatarr Jöoiraujã emkhooi üüi düita ompaajim a sim? ⁵ Magtarr aawaita emkhooi ich üüi düi pabaadëmün ich dënnaan kha ogduajem, ya ich üüi düita äba nürraag. Ya magbarm aigmua warran agdaujö amach appai naajerrta, öör äbpaimjö ich mag nãisiejemgui ajim. ⁶ Mag nãisim chan ya tag amach äãbdö nürrije aba, öör äbpaimjö nãisijugui ajim. Mag warrgarwejä ich Ëwandamauta mag papitarr aawai pöd iwiir äbmuajã i ichaur awi dich öör puaju khaba numgui ajim amag.

⁷ Magbaawai jürr amach garmua irig, —Pari pua mag simta, ¿khan jägwi Moiseeu jaauwai dich üüi puagpaawai ësap gaai “Mua ya pu puã chirum” a phãnaa irig deeu aai sim a simma? ajierram irig.

⁸ Magbaawaita Jesuu amag, —Pari jä, nem jaauwaijä päach jüg theeg sierrjëm gaaimua khabahab ajim. Moiseeun chadcha uduraa ün puapiejeejim, pari warrcha ich Jöoirau ompaawai chan mag puamkhüir khabata ompaajimgui ajim. ⁹ Pãadë mü iek ürbat: Üüi büürjä deeu düi purpur khaba simta sïi puam khöchgaupai puawia deeu üüi au simün maan pekauta wau simgui ajim. [Mag ich ap sim awi chikhamnau puatarr üüita au sim wounjä pekauta wau sim, agtha chikham üükha simta au siëwai ajim jürr amag.]

¹⁰ Magbaawaita maach eem khunnaupai äaur khunau jürr, —Maach emkhooi dich üüi düi magta aju aai num khai, magan warag üüi aubajuuta simgui ajierram.

¹¹ Magbaa jürr ich Jesuu marag, —Thumaam khunau chan cha mua jaau chirum iek pöd khaugbam; äba ich Ëwandamau khaugpi sim khunnaupaita khap ajugui ajim.

¹² Maimua, Pãrag jaaukhimgui ajim, jägwi mag thumaam khun pöd üüi auju khaba nü. Äaur khun bi eeweta mag ün awaag khaba thaaba numgui ajim. Pogkha ya chi jöoin pawiajä phãrr japüi num, khapes apimaugau. Maagwai pogkha mag phãrr jaba numta, pari amachdüpai Ëwandamau nem jaau sim wajaapcha wawaag awi, büürjä khapes aba ich mag thunumgui ajim, üninjã khüirjuba.

Mag jaauwi äbmiëcha paawai ichdüpai magjim: ‘Dichdëu oowai üüijã chukhu chitaju üü pödjöjöo sim khai, magan ich magta nürraju aai simgui ajim, üüi chukhu.

Jesuu chaain köit Ëwandamag jëeutarr

(*Mr 10:13-16; Lc 18:15-17*)

¹³ Mag num ee, jürram khunau Jesús aig chaain aibëe thunaajim, am gaai puanaa Ëwandamag am köit jëeumkhüir. Pari mag jürram khunau chaain aibëbëekham oowi chi aibëe num khunagta maachdüta meeukha naajim, tag aibëepimaaugau.

¹⁴ Mamü mag marau iekha num ürbaawai Jesuu jürr maachigta, —Idëu mü aig chaain aibëepibat. ¿Khanthee pãrau am bëepimapha nü? ajim. Chi jöoin awiajä, chamü khun chaainjö mü iek ükhakharrsö ükha num khunnta müg jëb gaaijä üü wënnurrawi ügtharjä onee wënnurabajup ajim.

¹⁵ Magna warag am pör ür jua ausünaa, Ëwandamag am köit jëeuwi, warag aigmua chawag maar phë arrjim.

Ëwan phatkhon paraam Jesús düi iyüü athurtarr

(*Mr 10:17-31; Lc 18:18-30*)

¹⁶ Biek äb woun äb ëwan sierrau Jesús aig bëewi i düi iyüümamua, —Maestro, ¿khan nem wajaapamta mua waju aai chirü ügthar öbëraag? Mürug jaubá ajim.

¹⁷ Magbaawai Jesuu irig, —¿Khanthee mag nem wajaapamta wawaag pua mürug jëeu chirü? Nem wajaapamün äba äbpaita sim; ma Ëwandamau. Mamü pu chadcha ügthar öbërm khös chirum khai, Ëwandamau ich iek phãnaa Moiseeg deetarr gaai jaau sim ipiërraa abá ajim irig.

¹⁸ Magbaa, —Pari ag gaai jaau sim eem, ¿chijäg igwiata pua mag jaau sī? ajim, chi ēwan mag i dūi iyūu aan berrau.

Magbaa Jesuu irig magjim:

—Oob òor thōo chitam; oob puch òor khabam dūijā khapes a chitam; nem jīgkham; sēukhajā chikham ēugar nem jaau chitam; ¹⁹ puch aaijā daupiinaa puch ādjā daupii abá, maimua puch khapeenjā wir aig puchdēu puch khōsi simjō daupii abá ajim ich Jesús garmua.

²⁰ Magbaawai chi ēwanau, —Mua magum thum uerkha chitabahab. ¿Khani mua wauju agtha waaur chirú? ajim.

²¹ Magbaawai deeu ich Jesuupai irig, —Pū chadchata wajapcha am khōsi chirum khai, puch nem pērkhūipūinaa chi phatkhon aphum khūndamag jigbarūi ajim. Mag khaita ūgthar pawiajā pū ich mag nem wajapham paraa chitaju. Mag pērkhūipūinaa jigpūiwi, mū dūi marrau ajim.

²² Pari ich mag woundam chadcha phatkhon paraam arr aawai Jesuu ichig magbarm ūrwia warre ökhīirjuu petajim. ²³ Mag woundam ökhīirjuu petam oobaawai jūrr maragta ich Jesuu, —Phatkhon paraam khūnta Ēwandam chi Pörkha sim aar öbēraagan chadchata thethe simgui ajim. ²⁴ Phatkhonpanta ūgthar Ēwandam chi Pörkha sim aar öbēru khāyau, camello pöm jāg maach wounaan khāaijā ūrpai sierrumta phithurg chukhu nobeeu kach ee thoogar öbēr dichjugui ajim.

²⁵ Mag i iekhabapūim ūrwia chadcha jūgderraa nūmua maach i dūi wēnūrraajerr khūn eem āaur khūnau, —Mag khai, magan ¿khaita peerduagáwa? anaajim.

²⁶ Pari magbaa ich Jesuu marag oonaa, —Ōrgan chadcha phithurgma mag ūurwai. Mamā Ēwandamag chan būrjā phithurg chukhu simgui ajim.

²⁷ Jesuu magbaawai mag chi ēwan phatkhon paraam dūi iyūu narr khīirjuwia, —Maraun chad pū dūi wēnūrram khōchgau maach nemdam wai narrjā khīirjuba, sī thumaa phēpuawi pū dūi ogdaba wēnūrrabma. Mūg puch dūi ogdaba wēnūrram jūrr ¿khandamta marau au durrajuma mūg atag paawaijā? ajim Pedroo.

²⁸ Magbaawai Jesuu magjim:

—Cha mū iekha chirum iekhau mūg durr jōoi edaujā dūi thum chi iurig pawia mūch chi Emkhooi Iewaa òor Pörkhaag khu juupjem wajappa khitum gaai oo chirsim ed, pāar mūg mū ogdaba mū dūi wēnūrraajem khūnta mū jup chirum bigaau pörkhau doce nūm gaai ohood ajugui ajim. Pāachdēuta mū dūi pāach ipaarmua jōoi Jacob khararr chaain doce narr khūn ag chaain ewagam khūnagjā khap jajaau aju, jāgaju Ēwandamau am dūi. ²⁹ Maimua ar thum chi mū gaaimua wa mū iek jaaum khōchgau khāijā amach di, amach naamkhūn, amach eeugpeen, amach aai, amach ād, amach chaain wa sī amach jēb khāijā khaugba pūa nūm khūnagjā amach nem okhootarr khāyaujā ūr ag atcha deewi mūch dūita ich mag wēnūrramkhīir mūch aarcha phē ajugui ajim. ³⁰ Pari mag ed āaur khūn ar mūig eegar aawai amachta chikham khāaijā ūrūcha nūm aajerr khūnta ūgthar Ēwandam aar paaukhaimaawaijā jūrr serbiibacha aajerrjōo nūisijugui ajim. Maimua jūrr ar mū gaaimua chikhamnau serbiibag pheejerr khūnta jūrr warm khūn khāaijā ūrcha nūisijugui a iekhamajim ich Jesuu, marag ūrmkhīir.

20

Woun ābmua piyonnaan jēertarr ag nem īgkhaa

¹ Mūg atag mūch iek ūkha durrum khūnag amach phithur atarr jūrr mua nem deeu edan, woun āb uvadō papau ich piyonnaanag nemjō phierrtarr jūrr phagtarrjōta ajugui ajim. Mag wounau nacha piyón jēraag edpherre òor jūraan majim aajem. ² Mag mawi, chi nacha oomatarr khūn dūi iekhaawai, khāai āb phidkhabarm paar phaagjemjō denario āb phagju ajim aajem. Mag iekhawi phidkhamkhīir pūijim aajem. ³ Maimua ya edau ūgtharraa las nuevejō aadēm ee, deeu òor jūraan mawia kaaijā ee sī òor phidagjā chukhu par nūm ooimajim aajem. ⁴ Magbaa makhūnagjā, “Pāarjā īchab mū phidag ee phidkhabamit; mua pārag pāach phidkhabarmpierr phagjugui” ajim anūm. Magbaa

makhunnjã ïchab phidkhaan wëtjim aajem. ⁵ Maimua edausïe aadee, ich chi morkhũ jöoiraupai deeu ùwaai öor juraan mawi, kheeuragjã las tresjönã deeu ichpai majim aajem. Maimua makhunn däjã iekhawi ich agjö phidkhaan püijim aajem. ⁶ Maimua ya kheeraacha las cincojö aadëm ee, deeu ùwaai nacha ichdëu öor ooimatarr aar majim aajem. Maimua ooimaawai sïi öor phidagjã chukkhu aig naajim aajem. Magbaawai amag, “¿Khani jãg khëumaamta jãg sïi phidkhajã phidkhaba, parta khëudutkhamaama?” ajim anum. ⁷ Magbaa amachdëu, “Marag ni äbmuajã phidag jaauba aawaita mæg maar par naabahab” ajierram anum. Magbaa jöoirau makhunnagjã, “Magan mu nemjïir ee uva phierrbamit” ajim anum, “khëu num ora.”

⁸ Maimua ya edau khëubaadee chi uva papau ich chog mag öor phidag ee wai jëer sierragta jürr, “Jäimua phidkha narr khunn thürkha auna amag phagkhabã ajim anum. Ëudeecha dubtarr khunnagta nacha phagnaa maimua nacha dubtarr khunnagta jürr ëudeecha phagbã” ajim anum. ⁹ Mag, chadcha ëudeecha kheeraa las cincojö dubtarr khunnta nacha thürkha auwi khãai äb phidkha khëtarr khunnagamjö denario ääbdö phagkhamajim anaabã, agdaujö. ¹⁰ Maimuata jürr nacha dubtarr khunn thürkha aujim aajem. Ya mag amach thürkhuibaadee, warm khunnag mag denario äb deemattarr aawai, amaun jürr amachigta ür phagjupii naajima, amachta edpherre dubtarr aawai. Pari magba amagjã ëudeecha dubtarr khunnag phagtarrjöpai phagkhajim anaabã. ¹¹ Mamũ amachig magpai phagbaawai khïujã äwatba, chi morkhũgchata jürr äbmua, ¹² “Jãkhunn ya maar öbëraagpam eeta bardutkhachëtarr aawai ora äbpaita phidkhajierram. Magtarrta maar ed durr pöm phidkha khëuwi ed pechagjã jemer khëudutkhamaam khunn däi äbata pua amag phagbarbma, jürr amag errapai phagju aai simta” ajim anum irig. ¹³ Pari magbaawai chi phidag khũ jöoirau jürr am eem äbakhaig, “Kakë pari warr maach iekhaawajã, ¿denario äbpaita pürug phagju abajï, pũ phidkhabarm paar? Magtarr aawai mua pũ khũgurba chirum perã” ajim anum. ¹⁴ “Pũch phatkondam auwia petã” ajim anum. “Pari mua ichiita kheeraacha dubtarragjã pürug phagtarrjö phagam khösi chirumgui” ajim anum. ¹⁵ “Mũch phatkhon aawai mũchdëu phagam aig phagju aai chirumgui” ajim anum, “pöm phidkhaba arr khunnag awiajã. ¿Wa sïita pua mürug öor däi ö wajapha apimaphata chirüwa?” ajim anum chi phidag khũ jöoirau.

¹⁶ Mag nem ïgkhaadam jaaui ich Jesuupai, ’Ich jãgta ajugui ajim ïchab mæg atagjã. Ëudeecha phidag ee dubtarr khunnagta nacha dubtarr khunnag phagtarrjö, ëudeecha mũch iek ükhatarr khunnagjã nacha ükhatarr khunnagamjö agdaujö nem deemaju. Maiguin Ëwandam athee pöm nem wauba arr khunnagjã warm khunnagamjö phagmajugui ajim.

Örau ich thööju Jesuu jaautarr

(Mr 10:32-34; Lc 18:31-34)

¹⁷ Maimua mag Jerusalenag mam arr aawai ya khũd ee paaukhabaadee, ich Jesuu maar maach ap thürkha auwi marag jaaumamua magjim:

¹⁸ —Pãrau oo numgui ajim, maach Jerusalenag wëtum. Mamũ nau maach bar-baimaawai mũch chi Emkhooi Iewaa mæg chirumun thethemnaanag mu pür deju. Magbaawai makhunnau mu thöopi jaaui ¹⁹ jürr maach meeun khabam khunn jua ee mu thüsïerpüijugui ajim. Magbaawai makhunnau mu wau iekhanaa mu gaai mas waunaa pakuls gaai mu meerphërpüijugui ajim. Pari amau mag mu wau thöowiajã khãai thãrjup num ee deeu mu iuu phiiduju a jaaumajim maachigcha.

Jöoi Zebedeo ùnanu ich chaain athee khãidu jëeutarr

(Mr 10:35-45)

²⁰ Maimua i iekha öbaadëm ee, jöoi Zebedeo ùan ich chaain däi bëewi nem inag jëwaagpamjö Jesús khïirphee phöbkha thãnaaichëjim. ²¹ Magbaawai Jesuu irig, — ¿Khandamta ig u? ajim.

Magbaa ich ūanau, —Señor, magan ya puchta thumaam khūun Pörkhabaadeewai mu chaain mukhūun numiita puch bigaau juppibá ajim, puch dūi iek theeg amkhīir: āb puch juachaar gar, maagwai āb puch juawē gar, Santiago Juan dūi igwi.

²² Magbaawai Jesuu warre chi chaainagta, —Pārau chan pāachdēu jēeu nūmjā khaugbata nūmguī ajim. ¿Pārau khīirjuawai mag pāachta warm khūun khāai ūrpaī aag chikhamnau pāach dau aug wau nūmjā mu dēnjō āwatju aai nū? ajim amag.

Magbaawai amachdēu, —Ēera, marau āwatbajup ajierram.

²³ Magbaa deeu Jesuu ichdēupai amag, —Chadcha pārau ōrau pāach dau apha wau nūm āwatma ajim. Pari mag mūch juachaar gar wa juawē gar khāijā mūch dūi āba juppju chan mua pōd jaaju khaba chirūmguī ajim, ya jāig paawain mu Ayauta ichdēu khap jaaju aawai.

²⁴ Maach tagam khūun agjō ich Jesús dūi ogdūba wēnūrraajerr khūunau ūurwai, mag warm khūunau i bigaau jupimaag khāidu jēeu nūm ūrbaawai, chadcha am dūi maar thāar ee khaba naajim. ²⁵ Pari magbaa deeu ūwaaī maach appai khīet thūrkhanaa marag magjim, ich Jesuu:

—Pārau khaphū nūm, mūig eegar ar amachta chi pörkha nūm khūunan amachta chi pōrnaan aawai iek theeg nūm awi amach khāai jua eegpaim khūun dūi athuu aajerram.

²⁶ Pari jūr pārau am dēnjō magju khaba nūmguī ajim pāach eepai. Magju khāai ābmua khāijā pāach eepai ichta thumaam khūun khāijā ūrū am khōsi sim khai, magan jūr ich garmuata ich khapeenau nem mag abaawaijā am ipierr nūnūu aju aai simguī ajim.

²⁷ Maagwai ar ichta ūgthar pawiajā Ēwandamau ich garcha juppi ahau apim khōsi sim khai, magan ichta sīi parhoobam khūun chogkhaju aai sim ajim. ²⁸ Mu pāar khāai Emkhooi Iewaakha chirūmjā mag sīi mūch garmua chikham chogaagjā bēebajim. Mu bēetarran sīi chikhamnag mūch chogamkhīirta bēejimguī ajim, mag chitūmua chikham jua machgau thōowi mag thōobarm gaaimua ōor pōm sīi amach pekau ee preso sīsīdūmjō nūm khūun ōbeerkhapāain.

Ōor numí dau khīsu khithēem Jesuu monaautarr
(Mr 10:46-52; Lc 18:35-43)

²⁹ Mag wētumua Jericō phōbōr ee naaimawi, deeu ērēu phōbaadeeu, ōor pōoma Jesús ēudee wētjim. ³⁰ Mag ōor pōm wētum khūd bigaau dau khīsu khithēem numí ohoodō durrajim. Mag durrumua Jesús dichmam khaug athaawai āākhamua, —Señor, pūta rey David khararr ag chaain ewagam khūun Iewaau marau nū narr. Maar apdurrum maar dau aug khaugbahur anaajim.

³¹ Mamū mag am āākham ūrwia aig dich wētum khūunau amag meurrarrau aajeejim, khīupamkhīir. Pari magūmjā waragta Jesuug uhuukhamua, —Señor, jōoi David khararr Iewaa, maar apdurrum maar dau aug khaugbahur aajeejim.

³² Magbaawai Jesuu dūnūisiwi mag chi dau khaugba khithēe arr khūun thūrkhanaa, —¿Khani pārau mūrug pāach dūi apim khōsi nū? ajim amag.

³³ Magbaawai amachdēu, —Señor, maraun pūrug maach dauta daujā wajaug paapim khōsi nūmguī ajierram irig.

³⁴ Magbaa chadcha Jesuu am dau aug khaugwi, am dauhēu aaithū aaithū abaawai, warre daujā wajaug sīi bi eewe ich magta thaabatarrjō nūisijim. Mag amach dau monaaubapāawai warag i dūi ērēubaadējim.

21

Jerusalén phōbōr ee Jesús dubimatarr
(Mr 11:1-11; Lc 19:28-40; Jn 12:12-19)

¹ Mag wētumua ya Jerusalén dakha Olivo durrsī gaai deeu phōbōrdam Betfagé anūm paaukhabaimaawai ich Jesuu maach ich dūi wēnūrraajerr khūun eem numí thūrnaa amag, ² —Cha maach khīirphee phōbōrdam sim ee ērēubaadēt ajim. Nau pārau burro chi ūuidam pabū gaai jū sim ooimajugui ajim. Ag bigaau īchab chi chaaidamjā sīju.

Mag pãachdëu oobaimam ëerwi aipidut ajim amag. ³ Mag pãachdëu ëer waidurum oowi äbmua khãijã pãachig iekhaawai irig, mua ig chiraawaita arrum, mamã deeu jöpcha deepüiju abat a jaaujim, chi mag ichdëu püi sim khunnag.

⁴ Pari mag burrodam awaan mamkhïir ich khapeen pütarran, Ëwandam i jaumie Zacarias khararrau phã puatarr eyaa öbermkhïirta magjim. Mag irua phätarr gaai mag sim:

⁵ “Jerusalenpienag jaubat:

‘Pãrau warrgarwe nuajerr Reita sïi parhoobam khunnjö khïir machag chukhu burrodam agtha chi jöoicha khaba khitum gaaita ya pãar aig urum’ ” a phã sim. (Is. 62:11; Zac. 9:9)

⁶ Mag amach chogbapãaiwai chadcha ërëubaadëjim. ⁷ Mag wëtwi ooimaawai, chadcha ich Jesuu jaautarrjö chi burro unidam ich chaai düi oimajierram anaabã. Maimua ëer auwi, arrwi, ya ich Jesús sim aar pabaimaawai, amach khajüa ëerkhanaa chi burrodam phö gar theerkhabapãaiwai ag gaai Jesús waaidubaadëjim. ⁸ Maagwai öor pöm thunnarr aawai, äaur khunnau i maju ee amach khajüa ëerna theerkhamaawai, äaur khunnau jürr papiujöm thunnarna theerkhamajim. ⁹ Maagwain na wëtum khunnaujã serereu khaawai ëudee wëdurum khunnaujã serereukhamua, “Ëucha abarm Ëwandam. Rey David khararr ag iewaajöm chan chukhukhum” aajeejim. “Ëwandam, ich munta puchdëu puch jürr püibarmu. Mäg Rey püibarm gaaimua ügtharm magwe onee aju aai num” aajeejim jürram khunnau.

¹⁰ Mamagag wëtumua ya Jerusalén ee Jesús dubbaimaawai sïi phöbör ee öor thumta phogdubaadëmjö ajim. Magphöbaadëmun jürram khunnau amach eepai, —Keena, jãan ¿chijãg wounta jãg urüma? aajeejim.

¹¹ Magbaawai mag i düi öor pöm wënnurum khunnau, —Ëwandam i jaumie Jesús khabahab aajeejim, Galilea durr Nazaret phöbör ee bãautarr.

Aai i jëeujem degmua Jesuu öor jurkhunnitarr

(Mr 11:15-19; Lc 19:45-48; Jn 2:13-22)

¹² Mag barwia Aai i jëeujem deg ooimaawaijã, sïi merrkau eemjö thunnmta ooimajim. Magbaa mag ag ee Ëwandamag ofrendakha deeg nem pëer num khunn dawag jurkhunipüinaa, phatkhon cambienaa dubur pëer num khunn mesjã jëkhut sïepüimajim.

¹³ Magnaa amag, —Ëwandamau ich igwia ich iek phã sim gaai “Mu diin sïi mürug jëeujem diiu” a simta, pãachdëuta ag ee mäg nem parhëpag pëer numua sïi chikham khüguurjem dikha wai naabma ajim.

¹⁴ Mag öor dawag jurkhunipüiwi, ichta ag ee sïiewai, dau khaugba khithëem khunn düi bü wëdu wëdu khithëem khunpa ich aig bëemam Jesuu monaaurpüi maajeejim.

¹⁵ Mamã mag irua öor monaaurpüiikham phadnaan chi pörkha num khunnau Moiseeu ley phã puarr jawaag chi machnaan düimua amach daúacha mag irua öor monaau sim oo num düi, chaainau i thö iekha num iekha “Rey David khararr ag iewaajöm chan chukhukhumkham” ürbaawai, ¹⁶ meeukha num iekha khïir mor chigpai chi Jesuugta, —¿Mag serereukham khunnau iekha num pua ür chirú? ajierram irig.

Magbaa ichdëu, —Muakha ür chirumgui ajim. Pari pãrau Ëwandam iek phã sim gaai thüurwai ooba aajeeb, amau mag serereu aju igwi David khararrau,

“Chaaïn daumeraam khunn düi agtha jüd dö khithëem khunnamaupa irig jëeujem” a phã puatarr. (Sal. 8:3)

Ma chan pãrau büurjã khïir ee paba naabma ajim amag.

¹⁷ Magnaa warag ichta aigmua mawia jürr ag dakha phöbördam Betania anumug petajim. Mag mawia ich mam warag khãi ëejim.

Jesuu igo phuapitarr

(Mr 11:12-14,20-26)

¹⁸ Mag mam khãi ëewi deeu edpherre Jerusalemag urumua Jesús iek i jäsöo aadëjim aajem. ¹⁹ Mag i jäsog thunnem ee, khud bigaau igo bü dunnem oo athaawai ag gaai chi jö

simpil awi aar oon majim. Mamu oon maawai sī bü parii dunaajim. Mag ag gaai ooba abaa pabüugta wounagamjō, —Pu jåg sim khai, jågan muḡ atagjå ich jåg chēba sierrajugui ajim.

Pari irua mag iekhawaawai chi igo bü warre phuabaadējim. ²⁰ Maachdēu mag oobaawai dauderraa num iekhau marau irig jēu naajim, jåga jåg warre dēgölp̄ta jåg phuabaadē.

²¹ Magbaa ichdēu marag magjim:

—Pārau pāachdēu Ēwandamag jēuwaijå pāachdēu jēubarmjō aju khīirjunaata jēukhiin, mua muḡ pabü phuapibarmjōpaijå khaba, ag khāai phithurcharam nemjå wauju. Jågkhiin pārau muḡ Olivo durrsiḡjå, “Muḡmua mawia jūrr phūas ee ierrpabaad” akhiinjå, chadcha pāachdēu iekhabarmjō ajugui ajim, pāar ipierr. ²² Mag pāachdēu jēubarmjō aju khaphunaata pāach nem jēuwaijå jēumun, pāachdēu jēubarm nem pārau paarpaju a jaaujim marag.

Jesús jua theeg

(Mr 11:27-33; Lc 20:1-8)

²³ Maimua bēewi deeu Jesús Aai i jēujem deg dubchējim. I maig ōrag Ēwandam iek jaau sim ee, phadnaan chi pörkha num khun dūi judionaan Asamblea eem chi pörnaan i aig bēewi irig jēueuchējerram:

—¿Khai thōwiata jåg muḡ nem pēr narr khun pua dawag jur wērppūijī? ¿Khaíuta jåg pūrug pūchta nem iek theeg apijī? Marag jaaubá ajierram.

²⁴ Magbaawai jūrr Jesuu amag, —Magan nacha mūrug jaubat, muajå íchab pārag jēu ookhimgui ajim: Mua jēubarm pārau mūrug jaaumun, magan muajå pārag jaaujugui ajim, cha pāachdēu mūrug jēu num. Magnaa chadcha amag, ²⁵ —Pārau oowai, ¿khaíuta Juan pūijī ajim, jåg amach khaibag Ēwandamag chugpaapi jaunaa ōrjå pör choo nūrramkhīir? ¿Ēwandamau ajī, wa sī muḡ jēb gayam khunau chogpūiwiata jåg nūrrajīwa? ajim.

Magbaa amach appai iyūu numua, —Maadēu irig, “Ēwandamauta pūijim” akhiin, magan jūrr irua maachig, “¿Jåg magumta pārau irua jaau nūrrarr iek ūkhabajierrama?” aju. ²⁶ Pöd maadēu, “Ōrauta pūijim” ajujå khabamgui ajierram. Maadēu magkhiin thumaam khunau i igwia “Jāan chadcha ich Ēwandam i jaumieta jåg nūrrajim” aajeewai, eeu dēgölp̄ ōrau maach mokou bar thōodukhamgui ajierram.

²⁷ Mag warag irig jaaujujå khaugba aawai, —Marau pöd jaauju khaugbamgui ajierram.

Magbaawaita ichdēu amag, —Mua pārag nem jēutarr pārau mūrug jauba aawai muajå pārag jaubamgui ajim, khai thōwiata mua jåg nem wau chitú.

¿Chijå khunta ūgthar ōbērju khai?

²⁸ Mag ichig jauba abaawai muḡ nem ígkhaadam jaaujim:

—Woun āb chaain numí wai sējim aajem. Biek āb chi jōoirag, “Iewaa, ís mu uvadó ee phidkhabamí” ajim anum chi ayau. ²⁹ Magbaa chi iewaa, “Mu mamapha chirumgui” ajim aajem. Maimua khīirju sī awiata, “Magan mu majugui” awia majim aajem, phidkhaan. ³⁰ Maimua jūrr ich iewaa chi ēudeemūgjå ich agjō phidkhaan mamkhīir jaaujim aajem. Magbaawai maguan chadau khōchag, “Magan mu phidkhaan majugui” ajim anum. Pari mag maju atarrta chadcha mabajim aajem.

³¹ Mag nem ígkhaadam jaauwia, aig ūr narr khunag jūrr, —¿Chijågua pārau oowai ich ayau khōsi sierrjō i ipierraa ajī? a jēujim ich Jesuu.

Magbaa, —Chi iewaa chi jōoirau ajierram, chi cuento ūr narr khunau.

Magbaa deeu ich Jesuupai iekhakhagamua, —Roma durram gobierno athee dēbpaar jēujem khun chi khaigbam khunta un amach durpa theegau parhooba sierrjēem khun dūi pāar khāai ūgtharcha ōbērjugui ajim. ³² ¿Jågwi mag chirú? Juan chi ōr pör choomieu, jåga Ēwandam dau na wēnūrraju aai nu a jaaumam ūrwi pārau ūkhabam daar, amauta pāar khāaijå ūkhatarr aawaima. Pari pārau magba irua jaau nūrrumjå ūrnaa irua nem waaujerrjå pāach daúacha oojerrta, pāach khaibag khīirjuwia Ēwandamagjå chugpaapi jēubajierramgui ajim amach khīircha.

Khaibag s̄sidumta nemj̄ir thua narr
(Mr 12:1-12; Lc 20:9-19)

³³ Maimua ich Jesuupai, 'Ūrbat, deelum nem ĩgkhaadam p̄rag ĩgkhakhimgui ajim.

Maimua ĩgkhabaadēmua magjim: 'Woun ābmua uvadō j̄irjim aajem. Mag j̄irwi, ag igaau thuur ph̄urdup̄iwi, chi uva chō piirjuujā waunaa, didamjā nasād̄jō ũgthaa ēu dun̄uujim aajem, ag gaaimua warp dawaa oo ph̄urdudu aag. Mag thum wajapha wau s̄unaa, chawag mam khōchkhabaadeewai, chi nemj̄irdō deelum kh̄unag alquilaap̄iwi, ichin j̄urr deelum durr warp petajim aajem. ³⁴ Maimua ya chi uva waubaadēmcha kh̄irjunaa jōoirau ich chognaan p̄ijim aajem, ich paatēm agjō ich athee deep̄imkh̄ir. ³⁵ Pari mag chi chognaan amach aar bardutkhabaimaawai, chi uva thua narr kh̄unau p̄rphōbaadēwi, āaur kh̄un gaai s̄i mas waunaa, āaur kh̄un warre khēchp̄iinaa maimua pogkha mokoujā barmaajeejim anaabá. ³⁶ Magbaawai deeu jōoirau j̄urr khapanaa p̄ijim aajem. Pari makh̄unjā amach aar barpinaa chi nacha bēetarr kh̄un d̄i arrjōo ajierram anaabá. ³⁷ Maimua ya ābmiecha paawai jōoirau ich chaai p̄ijim aajem. I kh̄irjugan ich chaai aawai i ōghaju awiata p̄ijiebma. ³⁸ Pari warm kh̄unau mag i ōghajujā kh̄irjuba, s̄i warag amach aar barpinaa, "Keena, cham̄uta chi iewaa aawai m̄guata m̄g atagjā j̄urr ich aai nemj̄ir j̄aju khabahab" ajierram an̄m. "Jāg s̄ip̄i warre maadēu i thōop̄iju, m̄g uvadō j̄urr maach dēnkha awaag" ajierram an̄m, amach appai. ³⁹ Mag, chadcha khapanaam kh̄unau p̄rphōbaadēwi chi nemj̄irdō chaur warp arnaa thōop̄ijerram aajem, ich jōoi iewaa āba.

⁴⁰ Mag jaaunaa j̄urr ich iek ũr narr kh̄unagta, ichdēu nem ĩgkhatarr igwi, 'P̄rau kh̄irjuawai ĩsjā agtha mag uvadō sim anaa chi thua narr kh̄unjā ich akh̄unpai akhiin, j̄ajaju khai jōoirau magum wounaan d̄i? a j̄eujim Jesuu amag.

⁴¹ Magbaa amachdēu, —Mag amach khaibag s̄sidum paar amachdēu warm kh̄un d̄i aajerrjō amach dēnjō am dau aug khaugba, irua agjō am khēchp̄ijuuta. Magnaa j̄urr chadcha ichig phagju kh̄unagta irua alquilaa p̄ajugui ajierram, ag jaar paawaijā chi nemjōdam ichig ich paat deemkh̄ir.

⁴² Amachdēu magbaawaita Jesuu amag magjim:

—j̄P̄rau chan būrjā Ēwandamau ich i jaaumienag ich iek ph̄pitarr gaai jaau s̄sidum th̄urwai ooba aajeeb,

"Di ēu narr kh̄unau isegtarr dibigta j̄urr chi dihād j̄arramkha s̄sim" a sim?

"Ēwandam maach P̄rōuta mag dibig wajaphamjō api s̄ewai ōrau oowaijā ũuuta oo n̄m" a sim, ich iek gaai jaauwai. (Sal. 118:22-23)

⁴³ Magua mua p̄rag mag chir̄mguai ajim: Ēwandam p̄ar th̄aar ee ichta chi P̄rkhaju atarr chi P̄r khaba, deelum kh̄un judionaan khabam kh̄un ichdēu khōsi simjō nem waju kh̄un d̄iita am P̄rkhaju ajim. [⁴⁴ Maimua mag mua dihād a chir̄mjā m̄ch igwiapaita mag chir̄mguai ajim. Chi m̄ iek ũkhaba sim wounan, juau ogthom mag dibig ũr burwi ichdēupai ich gaai mas wau simjōta sim; maimua mag ũkhaba n̄rr̄mta meem̄n, j̄urr m̄ mag dibig pōmaamjō chir̄mta i ũr buudimamjō ajugui ajim.

Jesuu mag sierran mag i iek ũkhaba sim meebaadeewai warre kh̄mie durr barp̄ijuuta jaau s̄ejim.]

⁴⁵ Mam̄ mag irua jajawagmam ũrwi phadnaan chi p̄rnaanau Moiseeu ph̄ p̄atarr wajapcha ũrkhaajem kh̄un d̄imua khaug athajerram, amachdēu ich iseg n̄mta jaau sim. ⁴⁶ Mag amach kh̄ir iekha simta khaug athaawai j̄urr ichta p̄r arram khōchkha phōbaadējim. Pari Jesuu chadcha Ēwandamau nem jaaupi simta jaau n̄rr̄m thumaam kh̄unau khaph̄ narr aawai amachta j̄urr khaigbaju kh̄irjuwi i chig abajerram.

22

Ōor jua p̄rtarr phiesta
(Lc 14:15-24)

¹ Maimua deeu nem ĩgkhamamua ōrag nem jaaumamua magjim:

²—Ēwandamagta amach thāar ee ichta chi Pörkhapi num khunnan, rey āb simua ich iewaa jua pürmkhīir phiesta wautarr ee ðor bëetarr khunjöta numgui ajim. ³ Mag phiesta ee bëemkhīir ya ðrag jaaukha thunarr aawai ag ed pabaadee chi reüu deeu ich chognaan püijim aajem, mag bëeju arr khun aar jaubathuurwai bëemkhīir. Pari mag jaubathurmjä bëebajieram aajem. ⁴ Magbaawai jürr deeu khun püiwia amag, “Thachin ya sī khöjupaita sim, mæch nemchaain ðtpaa wai chirarr khëch auwi aata wau thunum; jua pür num phiesta ee wëttarrau’ a jaubat” a jaaupüimajim aajem amag. ⁵ Pari par mag deeu iek jaaupüitarjä bëebajieram anaabá. Mag chi bëeju arr khun eem āaur khun warag amach nemjīir oon ërëubaadee tagam khun pogkha amach phidag ee wëtjierram aajem. ⁶ Maimua āaur khunau warag mag chi rey iek jaau wënarrarr khun pür auna parhooba am gaai mas waunaa warag khëchpüijieram anaabá. ⁷ Magbaawai chi reüu khīir machgau ich soldaunag mag ich chognaan khëchtarr khunjä agjö khëchpi jaaunaa am phöbörjä warre örpi jaaujim aajem. ⁸ Maimuan chadau deeu ich chognaanag, “Nemen thum khīir khaug thunum, jua pürju phiesta athee; pari chi thürpütarr khun chadcha chi bëeju khun khaba arr aawai am bëebajieramgui” ajim. ⁹ “Jāgan jāgbarpí kaaijä ee wëtwi mæ chaai jua pür num phiesta ee bëemkhīir, thum pāachdëu oomam khunag jaaupetat” ajim anum amag. ¹⁰ Magbaa chadcha chi chognaan wëtwi kaaijä ee amachdëu oomam khun thumaa aibëejieram anaabá, ðor wājāaun düi chi khaigbam khunpa. Deg pachënaa oowai sī dijā pöm simta ðrau phëu wëjoojim anum. ¹¹ Maimua mag ðor thumaa deg paaukhapinaa chi reüu oon maawaijä, bëe num khunag jūamkhīir awia irua khajüa phëderrjä jūaba, woun āb ag ee sierrau sī parhoobam khajüata jūa sim oomajim anum. ¹² Magbaawai chi reüu irig, “¿Pæ jāga jāg warm khunjö phiesta eem khajüa jūaba simta mæig dubjī?” ajim anum irig. Pari magumjä büürjä i iek jūa aba, ichig khabamjö sīsijim anum. ¹³ Mag par jëeu ahaukhamjä ich iek ükhaba abaawai mes gaai thëp paa narr khunagta, “I bü düi juapa büurna daaugajär khichag ee barbapüt” ajim anum chi reüu, “i gaai wajaugau icharaucha bëena ich mag agāa agāa sierramkhīir.”

¹⁴ Mag nem ïgkhaadam jaauwia ich Jesuupai, ’Ëgthar öbërjujä mag phiesta ee ðor pöm thürkhüiwia khapan khaba bëetarrjöta sim ajim. Ēwandamaun ich aar ðor pömta wëtpim khösi sim, mamæ chi chadcha öbërju khun chan khapan khabata durrumgui ajim.

Reíqjä deenaa Ēwandamagjä ich paat deepi jaautarr
(Mr 12:13-17; Lc 20:20-26)

¹⁵ Pari mag irua nem ïgkha sim amach jügaagaa khaba aawai fariseonaan amach ap iekhawi ibëpjierram aajem, jāga Jesús ich iekha sim gaaimuapai imeraa pür awaag awi irig jëeucheeg. ¹⁶ Mag ya ibëpwi narr aawai amach ee amach igar narr khun eem püijieram, deeu khun agjö chi rey Eroses igar narr khun düi. Mag amach püibaawai bëewi magchëjierram:

—Maestro, marau khaphæ num, pua chadcha ag eyaata nem jaunaa ïchab jāgata aju aai næ a jaaujem, Ēwandamaun nem jaau sim eyaa wënærraag. Pua chan sī ðrau amachdëu nem jaau aig nem jaau numgjä pæch khügurpiba wa sī pæchdëu oowai magjöo abaawai ag bürrre sī magau aba aajem. ¹⁷ Magua marau pürug jëeum ig num: ¿Pua oowai chadcha maach meeun judionaanaujā durrierram khun rey Roma sïjemugta impuesto phagju aai næ, wa phagju khaba næ? aichëjierram irig.

¹⁸ Pari Jesuu ya mag am ibëpwi khīirju numjä khaphæ sierr aawai jürr ich garmua amag, —Päraun pāach khaugbampii naabma, ¿khanthee pärau jāg mæ imeraa pür auju ëkha numma? ajim. ¹⁹ Magnaa, Mærug oopibat ajim, khaniuta pärau dëbpaar phaagië.

Magbaa irig phatkhon denario anum āb oopijieram. ²⁰ Mag ichig denario āb oopibaawai, —Pärau oowai, ¿khai khīirta khai thür düi ag gaai sī? ajim.

²¹ Magbaa amachdëu, —Romaam rey César khīir khabahab ajieram, ich thür düi.

Magbaawaita Jesuu amag, —Mag khai magan reíg ich paat deenaa Ēwandamagjã agjö ich paat deebat ajim.

²² Amachig mag iekhabapãaiwai sïi jügderraa nãm iekhau warag amachta khïu ërëubaadëjim.

Ēwandam chan oob mag chi khëcham khun Ēwandam khabam

(Mr 12:18-27; Lc 20:27-40)

²³ Ich mag edcha ïchab saduceonaan eem khunjä agjö Jesús aig bëejieram. Mag saduceonaanau jaauwai, maach meebaadëm chan maach akhaar tag iuba aajem aajem. Amach mag nem jaau sïerrjëm gaaimua, iyumamua juau ogthom irig magjieram:

²⁴ —Maestro, jöoi Moisés khararrau Ēwandam iek phã puarr gaai jaauwai, woun ãb uui wai simta chaaijã chukhu meemun, magan mag chi meetarr khod ãbam wai sim khai, magua ich khojaau auju aai sim a sim, ag düi ich naamuu chaain ooba arr aawai jürr i athee oo deeg, mag oo deebarm i chaainkha nuisimkhïir ajierram irig.

²⁵ Maimua amachdëupai warag irig nem ïgkhamamua magjieram: 'Biek ãb muig maach meeun ee emkhoin siete naajim aajem, ãbam khod appai. Am naam chi nacharamua uui auwia chaaijã chukhu meejim aajem. Magbaawai ag ëudeemua ich khojaaupai wir aig aujim aajem, ich naam thür okhoopimaugau awi. ²⁶ Pari majã pöd ag düi chaai ooba meejim aajem. Ich mag ewagam khunjä ãbam uuraupai warm meemam ëudee theg ahaugmamua mag siete narr thum thegdüpüijim anaabã. ²⁷ Maimua ya ãbmiecha paawai chi uuijã meejim aajem. ²⁸ Mag ãbam uuraupai ãbam khod appai siete phëpüitarr aawai mug atag thumaam khun iuu phiidutkhabarm edjä, ¿mag uui chijäg dënkha sisijuma, chi nacha autarr dën wa ëudeegam khun dën? a jëeujieram irig, juau ogthom.

²⁹ Magbaata ïr nãm jüg eyaa Jesuu amag, —Pãran okhoota iekha nãmgui ajim, Ēwandam iek phã sïsidum gaai jaau simta i jua theegjã khaugbata iekha naawai. ³⁰ Meetarr khundam thumaa iuu phiidutkha phöbaadëm chan büurjã jua puurr abajugui ajim, ya am ügtharm Ēwandam chognaan thunum khunjö nuisiju aawai. ³¹ ¿Pãrau ooba aajë, Ēwandamau ich iek phãpitarr gaai mag öor ötarr khun deeu iuu phiidutkhaju igwi, ³² “Ichta jöoingar jöoi Abrán khararr Ēwandam anaa ïchab jöoi Isá khararr ag Ēwandamau maimua Jacob khararr dënjã agjö” a sim? Irua mag makhun jöoin agtha meeba nãmjö iekhatarr aawai Ēwandam chan oob mag chi khëcham khun Ēwandam khabam. Ēwandaman chi iwam khun Ēwandamau gui ajim. Irgan nawe khëchtarr khun awiajã agtha iuu nãmgui ajim.

³³ Mag nem jaumam ïrwia, chadcha thum chi ïrmam khun jügderraa naajim.

Ēwandamau nem waupi jaau sim chi wajapcharam

(Mr 12:28-34)

³⁴ Jesuu mag saduceonaan warre khïupaa sïubarm fariseonaanau oobaawai, jürr amaun chadau i phithurg chukhu puurr auju awi, ³⁵ ãb am eem Moiseeu ley phã puatarr jawaag chi mach ich Jesús aig bëewi irig, ³⁶ —Maestro, Moiseeu ley phã puatarr gaai, ¿chijäg iekta tagam khun khãaijã chi wajapcharamãwa? ¿Khanta ïruucha Ēwandamau maachig waupim khösi sï? ajim irig.

³⁷ Magbaawai Jesuu irig, —Chi wajapcharamun, “Maach Ēwandam sïi par iupai khaba, puurr thãrauchata khösi abã” a phã simuu ajim irig. ³⁸ Tagam ley uurrkhapi jaau nãm khãaijã maata chi wajapcharamugui ajim. ³⁹ Magnaa deeu ichdëupai, ãb agjö ich agjöpaimeu simgui ajim. Ma sïi “Puurr khapeenjã wir aig puurrjü daupii abã” a sim. ⁴⁰ Moiseeu ley phã puurr thum tagam khun agjö Ēwandam i jaumienau jaaujerrpa mukhun dau numiim gaaimuata öberdutkha nãm. Mukhun numiita wajapha uurrkha simun magan tagam khun uurrkhapi jaau simjã thum uurrkha simgui ajim ich Jesuu.

¿Mesías khai iewaa ajï?

(Mr 12:35-37; Lc 20:41-44)

⁴¹ Mag chi fariseonaan agtha āba biirdu thunum ee, ⁴² Jesuu amag, —Pārau mag ðor peerdu awaag Mesías anum bēēju ig iyūu aawai, ¿khai chaai aju khai a khiirjuba aajē? a jēeujim.

Magbaawai amachdēu, —Jāan warrgar jōoi David khararr ag chaain ewagam khūn nauta oodeejugui ajierram.

⁴³ Magbaata ich Jesuu amag, —¿Pari jāga mag David chaain ewagam khūn dēn abarju, ich Daviujā mag ich Ēwandamau pūiju aajerr igwi i Pör a iekhatarrta? Irua mag iekhaawai, ¿ich Ēwandam Akharauta mag iekhapibaji? ajim. ⁴⁴ ¿Pārau khaugba nū, ich Ēwandamaucha iekhatarr Daviujā phātarr? Mag irua phātarr gaai mag sim:

“Maach Pör Ēwandamau mū Pörög, ‘Mūch iek theeg chirumjō aag mū dūi āba mū juachaar gar jupbá’ ajim ‘pūch oomapha aajem khūn thum mua pūch jua ee pūrkha dee nūm ora.’” (Sal. 110:1)

⁴⁵ Mag ich David khararrauchajā Ēwandamau pūiju aajerr igwi “maach Pör” a iekhatarrta, ¿jāga pāar iek mag í David chaain ewagam khūn dēnpai aju anú? Mag sīi i chaaipai aju akhiin, ich paarmua mag “maach Pör” abakhamgui ajim Jesuu amag.

⁴⁶ Mamū par irua mamagkhamjā ābmuajā būdam ābjā jūu aba aajeejim. Magtarr aigmua atag ni ābmuajā tag irig iek chigaapajā jēuba aajeejim.

23

Jesuu fariseonaanag iekhanaa chi machnaanagjā iekhatarr

(Mr 12:38-40; Lc 11:37-54; 20:45-47)

¹ Magtarr khur Jesuu òragjā ūrmkhīir iekhamamua maragjā magjim:

² —Chi machnaanta fariseonaan dūi Moiseeu ley phā pūarr jaaujem khūnau. ³ Magua amau jaau nūm ūrnaa pāachig jajaaukham ipierraa abat. Mamū oob amau aajemjō chan amiet ajim. Jākhūnan amach ipaarmua Ēwandam dau na ajapha nem waupi jajaau aajemta amachdēu chan amachdēu jaau nūmjō nem wauba sierrjēem. ⁴ Magnaa nem jawaagjā amachdēu nem jaaum aigta jaau sierrjēem. Jāg nūm aig ðor ūr nem chūkhūmta jiiirpūpūikhamjōta naabahab ajim, ðrau wauju khaba atcha phithurgkhamta waupi jaauwai. Òrag mag nem jaauwaijā amaun amach ipierraa api nūm, mamū mag nūm chan amachdēujā amachdēu nem jaau nūmjō waujōjōopajā khaba nūmta mag sierrjēemgui ajim. ⁵ Am nem waubaadēmūn, ðrag sīi amach oomkhīirpaita nem wau sierrjēem, amachdēuta wajaucha Ēwandam iek ūkha naawai i dūi wajaucha nūm amkhīir. Amach mag nūm awi, Ēwandam iek phā sīsidūm gayamjā jūrr deeum gaai phānaa, chūdam gaai ēpūinaa, amach piudau gaai jūpūinaa dag gaaijā jūapūimaajemgui ajim. Mag nūm dūi ichab amach khajūahi gaaijā nem bābārgta jijiraa jūajemgui ajim. ⁶ Òor khapanag ee thach khoowai, wa sīi Ēwandam iek jaaujem deg khāijā biirdūawai, amachta sie wajaucharam gaai juupjemgui ajim, ðor khiirphee thumaam khūnag amach oomkhīir. ⁷ Magnaa kaaijā ee ðrau amach saludaawaijā amaun amach thō iekhapinaa amachig maestro apim khōsita sierrjēemgui a jaaumajim.

⁸ Mag jajawagmamua, 'Pari pāar mū dūi khapeerkha nūm khūn chan mū iek ūkha nūm gaaimua thum agdaujōpai naawai, pāachig “maestro” apiju khaba nūmgui ajim, chikhamnag. Mūta pāar Maestroou ajim. ⁹ Pāar Aaijā ābpaita wai nūm; ma ūgthar sijemū. Magua, mūig eegar chan pāach garmujā oob parhoobam khūnag Ēwandamagamjō “aai” ichēmiet ajim. ¹⁰ Āba mūch chi Cristopaita pāar Pōrkha chiraawai, oob pāachigjā “maach pör” apimiet ajim, dich khapeen āba thunum khūnag. ¹¹ Magju khāai āb khāijā pāar ee ichta chi pōrkham khōsi sim khai, warag thumaam khūn chogkhaju aai sim. Mag nūm aigta Ēwandamau oowai chi wajaucharamkha simgui ajim. ¹² Mua mag chirumūn, ar amach thōwia chikham dūi athuu aajem khūn mūg atag paawai jūrr Ēwandamag chaigpa oo sīsid aju aawaita mag chirum; maimua ar mag amach dūi athuu nūmjā būurjā am ichaur aba sīi warag serbiibamjō aajerr khūnta jūrr Ēwandamau warm khūn khāaijā ūrpai apiju aawaita mag chirumgui ajim ich Jesuu.

¹³ Maimua mag iekhakhagmamua magjim: 'jĕ, pāarjā agjō chi machnaan dūi Moiseeu phā puatarr iek wajapcha uerkhaajem khūn! Pāran pāachdēuta ūrcha Ēwandam iek khapham anūmta Ēwandam aar öberjūjā khaugba nūmguī ajim, pāachdēu ūkhaba nūm gaaimua. Mamū mag nūmta ōrau i aar öberju ēkhaawaijā warag chi öbeerjem döig chawag khecheu ahaukhamjō aajem, ōor khūgur wai nūmua, Ēwandam iek ūkhapimaau-gau.

[¹⁴ 'jĕ, apdurr, pāar chi machnaan dūi Moiseeu phā puarr iek ajapcha uerkhaajem aajem khūn! Pāraun sīta khoopaa uin juagam nemdamjā khechthug aumaajerramguī ajim; magnaata sēukha warag am kōit Ēwandamag jēeu nūa aajerram, juau ogthom pāach magba nūm amkhīir. Mamū pāach jāg nūm paar jūr Ēwandamau īchab pāar gaai jua khūabajugui a jaaujim.]

¹⁵ 'jĕ pāar Moiseeu ley phā puarr jawaag chi machnaan chi mag ley wajapcha uerkhaajem aajem khūn dūi! Pāachdēuta Ēwandam ipierraacha nūm awi pāach dēnjō ūkhaipi awaag warpham magwe jaau wēnūrraajemguī ajim. Mamū mag nūmūn, chadcha pāach iek ūkhabaadee pāach khāaijā athuuchata khaibag paapūimaajem, pāachjō amjā Ēwandamau khīmie durr barkhūuju ayaa amkhīir.

¹⁶ 'jĕ, pāran sī pāachjā dau khaugbamjō nūmta agjō dau khaugba khithēem khūn jua gaai ēudu arrumjō nūmguī! ajim amach khīircha. Pāach mag nūm gaaimuata pāar iek mag “Aai i jēeujem di igwia nem wauju a iekhatarr chadcha wauba awiajā idēu mag sim” a iekhaajemguī ajim amag. Mamū jūr “Chi Aai i jēeujem deg phīr thūnūm igwiata nem wauju a iekhaawain chad ichiita waub khaba wauju aai sim” aajem, “Ēwandam dēnkha sim igwiata mag iekha naawai.” ¹⁷ jPāran warag khīirjugjā chukhunaau dau khaugbamjōta thūnūm! Pāar khīirjug paraa naakhiin, chi Aai i jēeujem diita ajapcha sībahab, chi phīr khāai. Mag sim ee sīewaita ag eem phīrjā agjō Ēwandam dēnēg pa sībahab ajim. ¹⁸ Pāar iek īchab mag “Sī chi Aai i jēeujem deg nemchaain phaag nasādjō wau sim igwia nem wauju atarr wauba awiajā idēu mag sim” anūm. “Pari mag nasād gaai ofrenda sim igwiata nem wauju abarmūn chadau ichiita waub khaba wauju aai sim” aajem. ¹⁹ jKhaugabnaan! jMagan pāragan chi nasād khāaijā chi ofrendata wajapcha sīeb? Nemchaai ich appai chan wajaug chukhu simguī ajim; āba mag nasād gaai ausūbaawaita wajaug aadēp sībahab, Ēwandamau ich dēnkha athaawai. ²⁰ Chi mag nasād Aai i jēeujem degam igwiata nem wauju a simua chan āba chi nasād igwiapai khaba, ag gaai chi ofrenda paa sim igwiapata iekha sībahab ajim. ²¹ Maagwai chi Ēwandamag jēeujem di igwia nem wauju a iekha simuajā sī mag chi di igwiapai khaba, Ēwandam igwiapata iekha sībahab, mag degta Ēwandam sījeewai. ²² Maagwai edjā igwia khāijā nem wauju a iekha simuan mag edjā igwiapai khaba Ēwandam igwiapata iekha sim, chi edjā Ēwandam khu juupjem aawai. Mag i khu juupjem igwiapa iekhaawai ich Ēwandam igwiapata iekha sībahab ajim amag.

²³ 'jĕ, pāar Moiseeu ley phā puarr jawaag chi machnaan ag iek wajapcha uerkhaajem aajem khūn dūi! Pāraun pāachdēuta Ēwandam na wajapcha nem wau nūm awia, i paat agjō deeg pāach nemjīir bū daiicharam gayampa Ēwandamag ofrendakha deejem: pārau anīs eemjā deenaa comino eemjā deejemguī ajim. Pari mag nūmta jūr mag ley Moiseeu phā puarr gaai ag khāai nem wajapcharam jaau simjō aju chan khīir eejā paba aajemguī ajim. Pārau chan wir aig pāach khapeen dūi agpierraanaa am dau aug khaug paraa nūm dūi īchab Ēwandam iekta ogdūba ich jāg ūkha wēnūrraju aai nūmjā khīirjuba aajemguī ajim, majā magūmta ūrcha wauju aai nūmta. Magnaan chad tagam nem pāachdēu wau nūm puaba ich jāg dee wēnūrraju aai nūm. ²⁴ jKhīirjug chuknaan! Pāach pem aawai pāran dö dö nūm dūi sī pagatjōm khāijā dōbapūimua pekaudam waumaugau awi, ajapha sānaata doojerram. Pari jūr pekau pōm camellojōkhamta sī ūipūi nūmjō nūm chan pāar gaai mas khaba aajemguī a iekhajim amach khīircha.

²⁵ 'jĕ, pāar Moiseeu ley phā puarr jawaag chi machnaan maimua mag ley wajapcha uerkhaajem aajem khūn! Pāach i aawai pāran sī pāach juagam nem ūrūm chi

memerkhögpaita ukhakha aju khäärju sierrjäm, mag memerkhöm ee khäärjä döbaawai Æwandam dau na pekau waumaaugau awi. Mamu päachdäu chikham nemdamjä päach dänkha auna waragta phatkhonjä nem pöm paarpam khöchkha thünüm gaaimua pekau pöm num chan isegba, ni Æwandamag chugpaapi jëeujjä khäärjuba sierrjämgui ajim. ²⁶ Moiseeu ley phä puarr wajapcha ukkhaajem khün anumta khaugabnaan! Jäg thach khoopierr nem jä ukhakha aajemjö, jäg päach thäarta nacha Æwandamag upibamma? Pärâu magta amün chadau urpai khaba päar thäarpata wajapha wënurrjugui a jaaujim.

²⁷ 'jË, päar Moiseeu ley phä puarr ajapcha ukkhaajem aajem khün ag ley jawaag chi machnaan düi! Pärän sii öor aukhertarr jëbdijöta sïsidüm. Sii daaugajärpai oowain wajapha jarnaa ooiüm wau sïsidüm; pari mag sim ag ee ierr wa ookhiin, sii maach inaa pa appaita thuphäau nünidüm. ²⁸ Päärjä magta thünaabahab ajim: Sii khäär eerpaawain öor wajauga thünüm; pari päar thäran khaibagauta sii är sïsidüm.

²⁹ 'jË, päar Moiseeu ley phä puarr jawaag chi machnaan maimua mag ley wajapha ukkhaajem aajem khün! Päräun päach magba num amkhäär, warrgar päach jöoin Æwandam i jaaujerr khün chadcha öor wäjäaun arr aawai agtha khäär eyaa wai wënurrüm awia, am aukhertarr jä urjä sirppapiba warag nem ooiüm wau sïsiu aajemgui ajim. ³⁰ Magnaa päar dën, "j!h! maachta maar jöoinau mag Æwandam i jaumien kheechjerr jaar narr akhiin, marau chan am dënjö mag maach jua paarmua düi am khëchbakham" a iekhaajem. ³¹ Pari sii päachdäu mag numuapai pärâu päachdëujä khaphü naabá, päach mag warrgar Æwandam i jaaujerr khün khëchmien chaainkha num. ³² Mag akhün chaain aawai is päachdëujä agjö ajurauma mü düijä ajim amag.

³³ 'jKhaibag, nemkhör chi benen paraamjönaan! Khanii päar jäg thünümta khimie durr wëtba peerdubajupa. Pärän chan peerdubam. ³⁴ Khaphü abat: Mua päar ee müch i jaumien püiwia khäärjug khaugkham khünjä maestronaan düi püiju. Pari mag mua am püibaawai äaur khün pärâu khëchpüiwia äaur khün sii pakuls gaaijä büurna khëchmajü; äaur khün pärâu purna päach Æwandam iek jaajem deg wujä wumaju; maagwai äaur khün amach pur aupiba deum phöbör ee khäärjä dör wënurraawai agpierr pärâu am eudee khoojem nem eudeemjö êkhaju. ³⁵ Päach mag thünüm gaaimua, warrgar Abel thöotarr aigmua ewag pawiajä öor Æwandam na wajapha durrarrta khëchmatarr bag ärtarr thum jöoi Zacarías Berequías iewaa Aai i jëujem deg thöo naawai bag ärtarra Æwandamau thum päach gaaita thupüiju. ³⁶ Cha mü iekha chirüm iekha warrgarwe päach jöoinau maagjerran päach chi is ewagam khün gaaita pajugui ajim, päachdëujä amau nem waaujerrjöta wau naawai.

*Jesuu Jerusalén phöbör äapertarr
(Lc 13:34-35)*

³⁷ Mag Jerusalén phöbör ee Aai i jëujem deg simua äapermamua magjim: 'jË! jAay, Jerusalemien! Päräun chadcha warrgarweta Æwandamau ich i jaumkhäär chogpüi num khünjä kha khöchkhaba, warag mokoujä bar wai numua khëchpüimaajemgui ajim. Biek khapan mua pärag jaajeejimgui ajim, äthäär ukkhaajem ich chaaindam thumaa ich ich eegar thoor wai juupjemjö päar thüa wai chitaag. Mamu magtarrjä päachdëuta büürjä mag khöchkhabajerram. ³⁸ Jägtarrau nau pärâu oomaa abarju. Nau mü müg chitü awia petaawai päar sii di pariim ee wouchnaan phëpabajemjöta päach appai nüisijugui ajim, khaigpërrujä chukhu. ³⁹ Magbarm aigmua tag pärâu mü oobam ajim. Pärâu mü oojun, äba ya päachdëucha deeu mü urum oowi, "Üchata Æwandam pua puch jürr puch Chaai maar athee Reikha püibarm" anüm aigta deeu mü oojugui ajim.

¹ Jesuu Aai i jëeujem deg mag òrag nem jaau sī awia öbërbaadeeu mag chi Aai i jëeujem di ig iyüu numuata marau irig jaau naajim, di pöoma sī joothuthüüü ðu dññm.

² Magbaawai ichdëu marag magjim:

—Pārau jäg di wajapha ðu dññm oo naabá. Jäg thññm chan mok pör äbjä äbam ür ich jäg ajapha joothuthüüü sierrabam. Jäg thññmññ sī thumaa òrau pogueupüijjuuta jäg dññmngui ajim.

Ëwandamau maach i agkhaimññ paawai nem oomaju jaautarr

(Mr 13:3-23; Lc 21:7-24; 17:22-24,37)

³ Mag Aai i jëeujem degmua öbërwi èrëubaadeeu jürr Olivo durrsiig wëtjim. Maimua barwi maar na jupbaimaawai maach chi khapeenjä dñi i bigaau ohood aimajim. Maimuata marau irig jëu naajim:

—Jägwaichata mag püchdëu jaau simjö mag Aai i jëeujem di pogueupüijjuma? Maimua mag pü deeu bëeju anñmjä, ¿khan gaaimuata mag pü deeu bëeju dakpa-pakhamjä marau khap ajuma? anaajim.

⁴ Magbaawai jaubaadëmua ichdëu marag, —Khüir khaphñ aajeet keena; oob chikham-nag üdüraa pāach khügurpimiet ajim. ⁵ Müg atag paawai òor pöm sī chikham khügurm khöchgau amach iekpai mü iek gaai thüwia, “Müta ag Cristoou Ëwandamau püiju aajerr” a iekha nürjëe aju. Mag nürjëem gaaimua òor pöm khügur aumaju ajim.

⁶ Juurhi phiidüju theeg jajaaukhamjä pārau ürjugui ajim. Mamñ pāachdëu mag üurwai oob japhierrmiet. Ichiita jerrba chadcha ich mag aju. Magjup mamñ ma chan agtha Ëwandamau pāar i agkha ññm khabamngui ajim. ⁷ Magbaadëmññ durr müg wëjöm ee durr chauram khññ dñi wërbüphöo aadëju, amachta jürr chikham khāai ürpai am khöchgau. Magbaadeewai jādau theeg aadëm dñi ññur theegjä duumaju, durrierr.

⁸ Pari mamagkhamññ maan sī warrpem Jöoirau òor dau aug waupi simñngui ajim.

⁹ Ya magbaadeewai pāar chi mü iek ükha durrum khññ thethemnaanau purnaa amachjöm khññag pāar pür deemaju, pāar dñi amachdëu ampierr amkhüir. Mag pür deebaa pāar gaai mas waunaa pāar thöojä thöomajugui ajim. Mag ññm dñi ichab thumaam khññau pāar oomappa aju mü iek ükha durrum gaaimua. ¹⁰ Mag jaar paawai òor pöm mü iek ükha thññarr amachdëu ükha narr iek isegwi deeu ewag wëtju, warr amach narrjö. Magbaadee wir aig amach eepaijä chikham oomappa wir aig chikham thöomaju ajim. ¹¹ Ëwandam iita jaau ññm anñm khññ khapaana öbërdütkhaju. Pari mag thññm sī òor khüguraagpaita mag wëññrraju aawai òor pöm khügurmajujä jaajim. ¹² ¡Aay, mag ed gaaita nem khaigbam pömaata thññisijupa! Ya mag nem khaigbamta ürpai aadeewai òrau amach khapeen kha khösi aajerrjä tag khöchkhaba aphöbaadëju. ¹³ Pari warm khññ mag thññm ee, üu ichdëu mü iek ükhatarr gaaita ogdüba khërñm wounan üu peerdüjugui ajim. ¹⁴ Ëwandamau müg durr i agkhaju nawe, durrierr thumaam khññag müg iek wajapham òor peerdü aajem jaaudbüju. Mag jaubaawai thumaam khññau ürbaawain chadau warre ich Jöoirau müg durr jua khëgkhapüiju a jaumajim.

¹⁵ Mag ich Jesuu jajawagmamua magjim: 'Khüir eyaa abat, Ëwandam i jaumie Daniel khararrau phā pññrr gaai jaauwai Aai i jëeujem deg ierr ich Ëwandam sijem aarcha ögkhaba dubwi äbmua parhooba ichdëu am aig aju jaautarr. Magtarr aawai chi ür ññm khññau wajapha khaphñ abat ajim: chadcha Danielau jaautarrjö woun äb chi khaigbamta Ëwandam awi ya Aai i jëeujem deg siëichëm oobaawai ¹⁶ müg chi Judea durr ññm khññ warag pabü ee durr dapag ee dürbat ajim. ¹⁷ Maagwai ich dihëu ür ügthaa khäijä sim khai, oob ich nem awaan awi ierrag mam. ¹⁸ Wa magba di chaur ich phidag ee khäijä sim khai, oob tag degag mam, ich khajüajöm khäijä awaan awi. ¹⁹ Mamñ jë, apdurr mag jaar ñññ jöör khithëem khññ maimua ar sī chaurin daumeraa wai khithëem khññ! ²⁰ Edau khörgkham ee wa jua üi ññm ed khäijä pāach mag dau aphññ dürr wëññrram ugua, Ëwandamagta jëu durruu abatgui ajim. ²¹ Mag jaar mag wajapha òor dau aug waujüjü chan müg durr ompaatarr aigmua ewagjä mag ooba, ni mag dichtarr khurjä

agjö chan dau aug waubajugui ajim. ²² Mag Ēwandamau ðor dau aug waubaadēm idēu ich mag sīukhiin, ðor ābjā peerdubaju. Mamū ichdēu jūr auwia ich iek ūkha durrum khūun ichdēu khōsi phē wai sim gaaimua, irua ich mag wai sī abajugui ajim.

²³ 'Mamagkham ee ābmua khāijā pāachig, "Oobat, chamūta warrgarwe Ēwandamau pūiju aajerrauwai", wa magbam khai, "Pāadē oobat, ar sī; jāata aruuwai" aawai oob ūkhamiet. ²⁴ Mua mag chirumun, amach iupaita amta Ēwandamau pūijim anum khūun dūi Ēwandam i jaaumien anum khūun khapan sī sēukha chikham khūgur wēnerraju aawaita mag chirumgui ajim, khap amkhīir. Makhūnaun chadcha Ēwandamauta amach pūijim amkhīir, ag na ðrau ooba aajempa ðor dauderraa wau wēnerraju. Mag nem wau wēnerrumua ich Ēwandamaucha jūr auwi ich iek ūkhapi autarr khūunpa khūgur ēkhaju ajim. ²⁵ Chadcha magju aawai ag nawe khap amkhīir ya mua pārag jaau chirumgui ajim. ²⁶ Ya mag khaphū naawai ābmua khāijā pāachig, "Ōor maba aajem aarta sim" a jaauwai oob aar oon wētmiet ajim. Wa magbam khai, "Mūig simta ich oopiba sim" a jaaaukhawiajā oob ūkhamiet ajim. ²⁷ Mūch chi Emkhooi Iewaa bēewain, thumaam khūnauta mū oojugui ajim, ich jāg edau öbeerjem garmua ed burrjemug sī pagthum dau phur jēer athaawai edjā thum arar atham oojemjō. Magua ðrau mag pāachig ya barbaichēm a jaauwaijā oob ūkhamiet ajim. ²⁸ Pārau khaphū nūm, nemmī sim aig ākōs ich khīrau jupcheejem. Ich agjōta abajup ajim īchab muajā mūch iek ūkha nūm khūun dūi; am phē arraag mūch bēem ed am aigta dau daau urum thumaam khūunau mū oojugui a jaaumajim ich Jesuu.

Jāga Emkhooi Iewaa deeu bēēju aajē

(Mr 13:24-37; Lc 21:25-33; 17:26-30,34-36)

²⁹ Mag jajawagmamua īchab, 'Mag ich Ēwandamau wajap ðor dau aug waupiwi ya tag magba aadēm ee, mūg āsdawam edau khījugui ajim. Magbaawai edau chi edaramjā araraa wū jēerba warag khībaadēm dūi phīdagjā edjā eemua sī khūijugui ajim. Magbaawai edjā ee nem sīsidumjā sī parhooba amach nūnid arr chaurta aaidu jōrrjēe thūnisijugui ajim. ³⁰ Magbaadēm eeta edjā eejā mūch chi Emkhooi Iewaa urum dauchach dawaa oopijugui ajim. Mag oowi durrierram khūun jāphierr nūm iekhau icharaucha bīe nūmuata mūch chi Emkhooi Iewaa nem jua theeg thumaam khūun Pōrkha urum oojurau. ³¹ Mag urumua mūch chognaanag nem jēbag churo iekjō trompeta sirpijugui ajim, mag sirbarmua mūchdēu jūr auwia mūch iek ūkhatarr khūun thumaa durrierram khūun ābam aig biirda awaag.

³² Mag jaaumamua ich Jesuupai, 'Khap amkhīir pārag jaaukhimgui ajim: Pārau khaphū nūm, mūig Israel durr igo bū jāga aajē. Ya jāata khēr khukhuur aadēmūn thumaam khūunau ya chadcha dōchūmie burru dakpapakham aajem. ³³ Ich agjōta ajugui ajim īchab mūch chi Emkhooi Iewaa bēēju gaai paawaijā. Cha mūchdēu jaau chirum thum ich ag ee öbēbergmam pāach daúa oobaawai khaphū abat, ya mūch chi Emkhooi Iewaa jā deeu bēeimū chirumgui ajim. ³⁴ Mua pārag mag Aai i jēujem di ðrau pogueupūiju a chirumun, cha ðor thūnūm khūun khēchju nawe cha mūchdēu jaau chirumjō thumaa chadcha ajugui a jaaujim. ³⁵ Edaujājā mūg jēb dūi thum chukhu aadēju, mamū cha mua pārag jaau chirum chan sēukhaawai khabam. Jāan thumaa ich ag ee öberjugui ajim. ³⁶ Mamū mag mū bēēju ed chan ni ābmujā khaugbam. Ūgthar Ēwandam chognaanaujā khaugba, ni mūchdēujā khaugba, āba ich mū Ayaupaita mag mū bēēju orajā khaphū simgui ajim, ich Jesuu.

³⁷ 'Jōingar Noé khararr jaar dōādu ðor öpāiwei thūnaajerrjō thūnaaju īchab mūg atag mūch chi Emkhooi Iewaa bēe nūm jaarjā. ³⁸ Jōoi Noé sim jaar mag dōād pōm bēēju nawe, agtha ðor phiestajā waunaa, thachjā khōnaa, dōjā dōnaa, sī jua pūr khodthūnaajim, būurjā amach öjūjā khīirjuba. ³⁹ Mamū am mag onee būurjā amach chig ajūjā khīirjuba nūm ee, dōād pōm bēewi, jēb ierrpawi, thumaa ödubjierram. Mūch chi Emkhooi Iewaa bēe nūm jaarjā ich agjōta ajugui ajim. Amau būurjā amach chig aju khīirjuba nūm ee, dēgōlp mūn dūnūuchēju a jaaujim. ⁴⁰ Mag mū pierrum dūicha

emkhooiin numí pabü ee amach phidag ee naaju: mag numí num eem äb mua arrwi äb werpuajugui ajim. ⁴¹ Uuinjä ichab numí äbam molin gaai ba naaju: mamü mua äbpai mäch düi arrwi äbakhai werpuajugui ajim.

⁴² Pārau mü pāach Pörkha barchēju ed büürjä khaugba naawai pāachjä agjö thubagkham uguata muan pāragan, wajapha khīir khaug nūisit a chirumgui ajim. ⁴³ Pārau khaphü nūm, äbmua khāijä ich di aig nem jīgmienu nem jīgkhaan bēju ora khaphü akhiin, khāijä khāiba ich mag dau phug ēju üdüür ich nem jīgkhapiba. ⁴⁴ Magua muan pāragjä ich agjöta, ajapha khīir khaug nūisit a chirum. Pārau äbmua jä mü bēju ora khaugba nūm. Pārau mü da bēebajupii nūm ee, mäch chi Emkhooi Iewaan dēgölp dünnüchēju ajim marag ichdēucha jaaumamua.

Chi chogau ichig nem jaau puarr thum wautarr
(Lc 12:41-48)

⁴⁵ Mag jajawagmamua ichab ich Jesuupai deeu ich bēe nūm ora jäga naaju aai nūm khap amkhīir awi magjim: 'Khanim nemjö patrón äb simua ich chaug maagpaawai ich chog äb simug warm khūun pörkhapinaa ich magupai ich nem thumaa jaau puabajem. ⁴⁶ Maimua mawia mam sī awia deeu bēewi ichdēu jaau puarrjö phidkha sim oobaicheewai, mag jöoi ich chog düi onee sim düi chi chogjä onee abaju khai? ajim. ⁴⁷ Mag ajapha phidkha sim oobaicheewai jöoirau warag ich nem thum magugta thüsēpüijugui ajim, ich dēnjö khap amkhīir. ⁴⁸ Mamü magba, mag ichig nem jaautarrjä ich ödegpai "Mü patrón chan da bēebam" awi ⁴⁹ nem khaibag ich khapeen jürr ich jua eegpaim düi ichdēu ampierr anaa, nagjä ichdēu döm aig dönaa, thachjä ichdēu khöm aig khömün, ⁵⁰⁻⁵¹ chi dikhü büürjä irua nūba sim ee pierrwai, mamagkham oobaichee, jürr ichdēu warm khūun düi aajerr khāijä i gaai athuucha wūnaa, phidag eemuajä barpüinaa, chi khaigbacharam khūun düi äba sūjugui ajim. Magbaawai gaai machgau icharaucha bīemamua i agāa agāa abarjugui ajim. Magnaa maachigta, Maguata pāraujä mü deeu bēju khaphü naawai mag ichig nem jaau puarr thum wau sīerrjöta aju aai nūmgu ajim, pāach khapeen düi, ich Jöoirau khösijö.

25

Daupeen diez narr ag nem igkhaa

¹ Mag Ēwandamau mūg durr i agkham ed ichdēu auju wa auba khāijä isegju khūunan, biek äb daupeen diez narr khūun öor jua pür nūm phiesta ee wētaag chi jua pürju emkhooi nū narr khūunjöta nūmgu ajim ich Jesuupai. Makhūun daupeenau mūgta ajim aajem: Amachdēu ya chi jaai paju urum a ürbaawai agdaujö amach lámpara panhapha i khīirphee wētju aadējim aajem. ² Mamü mag khīirju narrta cincopaita khīirjug khaphü naajim aajem, maimua agjö cinco sī khīirjug chukhumjöta sīsid ajim anaabá. ³ Mag khīirjug chukhumjö narr khūnaujä amachpierr amach lámpara arrjierram aajem. Mamü mag arrtarra chi aceite öbaadeewai deeu ag ee choo awaag awi khīet chi aceite pū arrbajierram aajem. ⁴ Pari chi khīirjug khaphü narr khūnaun chadau amach lámpara panhapha wētum düi ichab khīet amach pipied deeu boteedeg aceite pūkha arrjierram aajem, öbaadeewai deeu ag ee choo awaag awia. ⁵ Mamü mag chi emkhooi da bēeba aawai, nū nū awi daphögkhabaadee khāidutkha phöbaadējim aajem. ⁶ Mag am khāidutkha thūnūm eeta, ya edacha pamamua, "Ya pārau nū narr wounan urum; phiidutkhabathü i khīirphee oon maag" ajim anūm äbmua. ⁷ Magbaawaita phiidutkhawi apuraa amach lámpara khīir khaug nūrrjēe aadējim anaabá. ⁸ Magbaawai mag cinco khīirjug chukhumjö narr khūnau üu amach khāi khīirjugdam paraa narr khūnag, "Keena, pāach aceitedam eem marag buchkhun choo deebat, ya maar lámpara thöogpam" ajierram anūm. ⁹ Pari magbaawai chi khīirjug paraa narr khūnau amag, "Marau pārag deebamgu" ajierram anūm. "Marau pārag deekhiin, pöm deeba aawai, pāarjä waurwi maachjä waurju. Mag khāi chi peerjem di aar mawi pāach athee pēr athamit" ajierram anūm amag. ¹⁰ Amachig magbaawai amach athee aceite pēr awaan

ërëubaadëmich, amau nu narr emkhooi barchëjim aajem. Mag barchëwi oocheewai ich dëi dubaag üu khïir khaug narr khunnan üu ich dëi wai dubjim aajem, ich jua pürju aar. Mag phë wai dubwi chi puertdijä phäär sïujim aajem. ¹¹ Maimua ag khur nu awiata mag cinco amach lámpara athee aceite juraan wëttarr khun bëewi, “Señor, Señor, maar weeu athá, ya maar bëejimgui” ajierram anum. ¹² Pari magbaawai chi emkhooirau, “Mua pãar khaugba chitum. Mua dubpibamgui” ajim anum.

¹³ Mag nem ïgkhaadam jaauwi deeu marag magjim: ‘Päärjä daupeen khïirjug chukhu narr khunjö daaugajär thubagkhamapha num khai, daukhananaa khïir khaug nusit. Pãrau much chi Emkhooi Iewaa bëeju edjä khaugba, ni chi orajä khaugba num. Mun dëgölpäta barchëjugui a jaumajim marag.

*Äbmua ich chognaanag phidkhamkhïir phatkhon dee puatarr
(Lc 19:11-27)*

¹⁴ Mag jaumamua deeu ich Jesuupai magjim: ‘Müchta müg durr gaai chi Pörkha pierrum ed much athee wajapha phidkhaajerr khunag amachpierr nem wajapham jigjuun, äbmua ich piyonnaan dëi arrjöta ajugui ajim. Mag ich piyonnaan dëi mügta ajim aajem: Mag wounau deeu durr maagpamua ich piyonnaan äbam aig thürkhananaa ich phatkhou nau phidkhamkhïir amag jaau puajim aajem. ¹⁵ Äbakhaig phatkhou cinco mil deewi, äbakhaig dos mil maimua äbakhaig mil deejim aajem, ichdëu oowai üu amachdëu phidkhamajupierr. Mag amachpierr phatkhou jigpüiwi petajim aajem. ¹⁶ Mag i petaawai chi piyón mag cinco mil autarrau ag phatkhou nau phidkhabaadëwi ag ür deeu cinco mil gan aujim aajem. ¹⁷ Maimua äbakhai dos mil autarraujä agjö agua phidkhawi deeu ag ür dos mil gan aujim aajem. ¹⁸ Mam äbakhai milpai autarraun mawia, jëbdi khörnaa warag ag ee bëp sïujim anaabá.

¹⁹ ‘Maimua ag khur nu awia deeu bëejim aajem, chi phatkhou pap. Mag bëewi mag ich maagpamua phatkhou jigatarr autarr khun deeu thürkhuipüijim aajem, kharrchata agdaujö ganmají a khap aag. ²⁰ Nacha chi cinco mil autarr bëejim aajem. Mag bëewi ag ür ichdëu cinco mil gan autarr chi papag deechëwia irig, “Señor, pua mürg cinco mil werpuarrau ag ür mua agjö cinco mil gan aujim; cha khërum pu phatkhou” ajim anum. ²¹ Magbaawai chi patrón jöirau irig, “Üu khërumgui” ajim anum. “Pu chadcha piyón wajaphamü; pua mua jaautarr thum agjö abarm. Müg phatkhou pöm khaba deetarrau pua jägbarpí, jägtarr jürr mua pürug warag ür deekhimgui” ajim anum. Magnaa irig, “Ierrag dubwia mü dëi onee abá” ajim aajem. ²² Mag khur dos mil autarr bëewi maguajä agjö, “Señor, pua mürg dos mil deetarr ür muajä agjö dos mil gan aujim; cha khërum pu phatkhou” aichëjim anum. ²³ Magbaawai chi patronau magugjä, “Pujä chadcha piyón wajaphamü; pua mua jaautarr thum agjö abarmgui” ajim anum irig. “Phatkhou dam pöm khaba deetarrau pua üu jägbarm khai, ag jürr mua pürug warag ür deejugui” ajim anum. “Jägbarpí pujä íchab ierrag dubwi mü dëi onee abá” ajim aajem magugjä agjö.

²⁴ ‘Maimua milpai autarrjä bëejim aajem. Pari magua chan warm khun dënjö phidkhawi gan auba arr aawai sïi warag, “Señor, mua pu khaphu chitumgui ajim anum, pu öor dëi atcha sierrum. Mua pu phatkhou nau phidkhawi gantarr akhiin, pua sïi chi ürum mü jua eem khecheu aukhamgui” ajim anum, “pu dën sïi chikham jua phithur atarrta puch dënjö aajeewai. ²⁵ Müchdëu mag khaphu chitaawai, pu phatkhou nau mü phidkhaba, warag mua jëb eeta bëp sïujim. Magtarr aawai cha simgui” ajim anum, “pu phatkhou puchdëu werpuatarrpierr.” ²⁶ Magbaawai chi patronau irig, “Pun puchta khaibagnaa khusëug sierrumgui” ajim anum. “Pua mü öor dëi mag chitum khaphu simta, ²⁷ jägwi mü phatkhou warag banco ee deen mabají” ajim anum jürr irig, “mü much barbaicheewai ürupai báau sim oochëmkhïir?” ²⁸ Magnaa aig narr khunag warag mag mil wai sierr i jua eem khecheunaa jürr diez mil wai sierragta deepi jaaujim aajem.

²⁹ Mag nem ïgkhaa jaau öwia ich Jesuu magjim: ‘Ich agjöta siëbahab íchab Éwandam athee nem wau numjä. Ar Éwandam athee nem wawaag nem par daúa ooba aajem khun

düin irua ich garmuajä ajapha aju, amau chokhögba i athee nem wau naawai. Mamu mag nem waumapha num khun düi chan magba, ichdëu amag nem deetarrjä warag am jua eem khecheu aumaju. ³⁰ Magnaa, Mag chi patronau chi khusëumie düi arrjö, amach khïrcha am serbiibag phënaa khïchag ee barkhüipi jaaugui ajim, mamta am gaai wajaug bëemkhïir.

Mag irua khïchag a sierran khïmie durr igwiata mag sïejim.

Jäga aju khai ðor düi Ëwandam Iewaau ich bëem ed

³¹ Mùch chi Emkhooi Iewaata ügtharmua mùch chognaan angelnaanau phuur thuur bëem edan, mùchta chi Rey aawai mùch khu juupjem wajappa sim gaaita jupchëjugui ajim, ðor düi mùchdëu khap nem wawaag. ³² Magbaawai ðor durrpierram khunta thum mùch chognaanag mùch aig phë au bëepiju. Mag thum äba biirdubaicheewaita oveja thujem pastorrau chi ovejanaandam amach ag apha khïet paanaa chïbjä agjö amach ag apha khïet paajemjö ajugui ajim, ðor düi.

³³ Mag jaaumamua ich Jesuu i iek mag ed ich dënkha num khunta ich juachaar gar thürkhuinaa jürr khaigbam khunta khïet ich juawë gar thürkhuimaju aajem.

³⁴ Magnaa mag ich juachaar gar num khunag ichta Rey aawai ichdëuta amag, “Päär, mu Ayau üu abarm khun, ierrag dubbat mu düi jooba wënrraag” aju anaabá. “Mùg durr ompaa nwe mùch Aai düimua pärag nem deeu atarr ïsta chadcha mu Ayau päachigcha deegpamgui” aju anum, “päachdëu mu düi üu atarr jürr.” ³⁵ Magnaa amag, “Pärauta mu jäsöo jëedü khitaawaijä üu mürug thachdam deejerramgui” aju anaabá; “öbichaaga thunaawaijä üu mürug dödäm döpijerram; mùch maba aajem khun ee chitaawaijä pärauta päach aig jëramkhïir üu mürug didam jaauierramgui” aju anum; ³⁶ “khajüadam chukkhu chiraawaijä pärauta üu mürug deekhërierram; mu mor mas chiraawaijä pärauta üu mu oothurjerram; cárcel deg preso chiraawaijä agjö pärauta üu mu oothurjerramgui” aju anaabá ich Jesuucha, am khïir jäsënkha iekhamamua. ³⁷ Mag amachig magbaawai mag i juachaar gar num khunau jürr irig “Señor, ¿jäägwai mag pu jäsöo khitum marau pu jāogjī?” a jëeuju anaabá, amachdëu i khïrcha ooba aajerr aawai. “¿Jäägwai mag pu öbissi khitum oobaawaijä marau pürug dödäm döpijī? ³⁸ Pu iek mag maach aig jëramkhïir marau pürug maach dijä jaauna khajüadamjä chukkhu aawai deejëjim anum, ¿ma jäägwai ajīma?” aju anum. ³⁹ “Pu iek mag pu mor mas siewaijä marau oothurwi, cárcel deg preso siewaijä agjö marau pu oothurjim anum, ¿ma jäägwai ajī, marau pu ooba aajerrta?” aju anaabá, jürr irig amach garmua. ⁴⁰ Magbaawai deeu ich Jesuu amag, “Pärau chadcha mùchcha chan oobajerram, pari pärau jäg dau aphuu khithëe arr khundam dau aug khaugwi am düi jägtarr aig, mùchchata dau aug khaug numjö naabajieb” aju aajem amag.

⁴¹ Warm khunag mag iekhawi ichdëupai jürr mag chi khaigbam khun ich juawë gar num khunag, “Jöpai mu aigmua chawag ërëubaadët” aju anum. “Päär mu Ayau chi maldisem khun aawai päadëu khïmie durr mepeer ich chognaan düi sïemkhïir wautarr aarta ërëubaadët” aju anum, “öttau uu wëjöm thöojä khaugba ich mag sierrum ee naaimaag.” ⁴² Mag iekhamamua ichab amag amach khïrcha, “Pärau chan mu jäsöo jëedü khitaawaijä mürug thachdam khöpijerram; öbichag khitumjä maachig, ‘Cha khërum dödäm döju khai’ abajerram” aju anum amag. ⁴³ “Öor mùch khaugbam khun eemjö phurdu chitaawaijä pärau mürug didam deebajerram, päach aig jëermkhïir. Khajüadam chukkhu daaupamaa aawaijä put sördamjä deeba; mor massi chiraawaijä mu oon wëtba; ni cárcel deg chiraawaijä mu oon wëtbajerramgui” aju anum amag amach khïrcha. ⁴⁴ Pari amachig magbaawai jürr amau irig, “Señor, ¿jäägwai mag pu jäsöo öbissinaa puch maba aajem eeta jëerju dijä chukkhu khitum marau büürjä pu asekabajī?” aju anum. “¿Jäägwai mag pu khajüadamjä chukkhu daaupamam marau pu ooji? ¿Jam mag pu mor massi marau ooji, wa cárcel deg sim khäijä marau pu oon wëtbajī?” aju anaabá, amachdëu magbajim amkhïir. ⁴⁵ Pari ichig magbaawai, makhunagjä irua magju anum: “Chadcha mukhun wounaan dau aphuu wënrraagwai

pārau būurjā am dau aug khaugba arran, jāan mūchchata pārau dau aug khaugba nūm khabajieb, am mūchdēu pūiwiata jāg wēnurrarr aawai” aju anūm īchab amachigcha.

⁴⁶ Maimua ya ābmiecha iekha oogpamua maar dakhīir, 'Muata mag iekhabarm khūnan khīmie durra wētjugui ajim, mamta ich mag dau aphūū wēnūrtaag. Mamū ōor wājāaun mag mūch juachaar gar atham khūnan, mūch dūita ich mag iiu nūisijugui ajim, ich mag wēnūrtaag.

26

Jesús pūr awaag ibēptarr

(Mr 14:1-2; Lc 22:1-2; Jn 11:45-53)

¹ Jesuu mag mūg atag deeu ich bēēju khap amkhīir mag jaau dīchtarr khur, maach ich dūi ogdūba wēnūrtaajerr khūnagta deeu magjim ich igwi:

² —Pārau khaphū nūmguī ajim, mūigmua khāai nūmī nūm ee phiesta Pascua burru. Mūg phiesta eeta ōrau mūch chi Emkhooi Iewaa pūr deejugui ajim, pakuls gaai meerphē thōomkhīir.

³ Ya mag phiesta burru khāai nūmpai waur nūm ee, phadnaan chi pōrkha nūm khūn jōoin chi thierrnaan dūi āba biirdūjerram aajem, phadnaan thumaam khūn pōr Caifās di aig. ⁴ Mag āba biirdūtarran, Jesús imeraa pūr auwi thōopūyaag āba ibēpaag ajim anūm. ⁵ Mamū mag i thōopūyaag ēkha nūmta amachdēupai deeu, —Ōor pōm mūg thūnūm meeukhapimaaugau, mūg phiesta ee chan i chig aba, phiesta dīchtarr khurta thōopūjūguī ajierram anūm.

Uirau Jesús pōr ee jūgdeeu chootarr

(Mr 14:3-9; Jn 12:1-8)

⁶ Mag nūm ee Jesús woundam Simón anūm di aig sējim, Betania phōbōr ee. Ich mag Simón anūmpai ibūur wauwi “phīe paraa khītar” a thūurjeejim. ⁷ Mag di aig mes gaai i thach khō oo simta, ūū āb jūgdee didam durrkhudau alabastro anūm dēn boteedidam wau khītūm dūi dubchējim. Mag jūgdee nem parhēpaaga sīerrūm. Mag waibēewi Jesús pōr ee sīi choopūichējim. ⁸ Mag i pōr ee choobapūim oobaawai maach chi Jesús dūi wēnurrarr khūn ee āaur khūn mū khapeen meeukha phōbaadēwi, —¿Khantheeta jāg jūgdee parhēpagkham sīi ār choobapūima? ajierram, ⁹ nem parhēpag pērpūiwi ag phatkhou nau dau aphūūm khūndamag ūū nemdam au deēju āb sīerrtā.

¹⁰ Mamū am mag iekha nūm ich Jesuu ūr sīerr aawai, —¿Khantheeta pārau chikham khīir naaupi nūma? Irua ūuta jūgdeeu mū pōr khooi sīebahab ajim amag. ¹¹ Mūg eegar dau aphūū khithēem khūnan pārau ich jāg pāach dūi oo wai wēnūrtaaju, mamū mū chan tag pāar khīir chitabamguī ajim. ¹² Mūg ūirau jūgdeeu mūg mū khooibarmūn maach jōoin i aawai maach meeunau aajemjō mū aukhērju edam athee ag nawe ya mū kha phuur sim khabahab ajim. ¹³ Cha mū iekha chirūm iekhau mūg atag pawiajā durrpierr Ēwandamau ōor peerdūajem iek jaau wēnurrūm dūi īchab mūg ūirau mū dūi mūgbarmjā jaub khaba jaaujugui ajim. Mag, ooba arr khūnaujā īchab i iigjeeju a jaaujim ich Jesuu.

Judaau Jesús pērtarr

(Mr 14:10-11; Lc 22:3-6)

¹⁴ Maach i khapeen i dūi doce ogdūba wēnūrtaajerr khūn ee āb Judas Iscariote a thūr sīerrau phadnaan chi pōrnaan aar mawia ¹⁵ amag, —Mua pāachig Jesús pūr deebaawai, ¿pārau kharr mūrūg phag nū? aimajim aajem.

Magbaawai amachdēu, —Marau pūrūg treinta piezas deejugui ajim anaabā.

Magbaawai chadcha ich magūm gaai i ēugar i pērpūijim anaabā. ¹⁶ Magtarr aigmua Judaan sīi āba phadnaan chi pōrnaanag Jesús pūr deējuuta ēkha nūrtaajeejim.

Ābmiecha Jesús ich khapeen dūi thach khōtarr

(Mr 14:12-25; Lc 22:7-23; Jn 13:21-30; 1 Co 11:23-26)

¹⁷ Maach jöoin i aawai pan levadura chukhu wauwia khoojem ag seman ee ya warrpem khāai āb āspa ēebaadēm ed maach ich dūi wēnūrraajem khūnauta marau ich Jesuug, — Ĵamta nemkhoo jaram ovejadam thōonaa khō nū? a jēu naajim, khap aag.

¹⁸ Mag ichig jēebaawai ichdēu marag, —Jerusalén woun āb sim aar ērēubaadēt ajim. Maimua magug mua jaaupūi chirum abat: “Ya mūch thōju gayaa pamaawai, pū di aigta nemkhoo jaram ovejadam wauwi pāar dūi āba khōm khōsi chirum” abat ajim chi wētju khūnag.

¹⁹ Magbaawai chadcha ichdēu jaautarrjō, maar khapeenau wētwi, ichdēu jaaupūitarrjō jaauwimawi, i na mag nemkhoo jaram ovejadam wauwimajierram.

²⁰ Maimua ich ēudee ökharta bēewi, ya khīsu aadēm ee maach doce i dūi wēnūrraajerr khūn thum āba i dūi thach khō naajim. ²¹ Mag āba khō nūmuata ichdēu marag magjim: —Cha mū iekha chirum iekhau mūig maach āba nūm khūn ee ābmua wir aig mū oomapham khūnag mū pūr deeju ajim.

²² Mag ūrbaawai, chadcha maar ökhīirjuu aphōbaadējim. Mag nūm iekhau jūrram khūnau irig, “Señor, ĩsin mua khāijāa agam” aajeejim.

²³ Mag jūrram khūnau ichig jējēu khaawai magjim:

—Chi mag wir aig mū khaibag waujuun nau mū dūi ābam thēp ee pan sī khōbarmūugui ajim.

²⁴ Magnaa ichdēu, —Oo nūm dau eyaa Emkhooi Iewaa chadcha Ēwandam iek phā sīsidum gaai jaau simjō wajappa dau aug wawaagpaama ajim. Pari apkhiitū mū mag aphū amkhīir wir aig mū pērtarr woun. Jāgum wounaan thaababa arr akhiin ūucha akhamgui ajim.

²⁵ Magbaawai Judaau ichdēu khabajim amkhīir, —Maestro, ĩsin mua khāijāa agam ajim. Magbaa Jesuu irig, —Chadcha pūchdēu khabá pua khaphū jaaubapūim; pūchdēu khabahab ajim.

²⁶ Mag iyū thach khō nūmua Jesuu pandam jua ee aunaa, Ēwandamag ag paar ūu ajim anaa khōreunaa marag ūapūijim. Magnaa, —Khōbat, mū mū morou ajim, chi pan igwi.

²⁷ Maimua jūrr vino jarrdam auwi, ag paarjā agjō Ēwandamag ūu ajim anaa deeu marag ūapūijim. Magnaa, —Dōbat, mūn mū bagau; ich jāg ābam jarr eepai dōpetat ajim. ²⁸ Mūg jarr eem vinodam dōbarmta warrgarwe Ēwandamau ōor dūi iek deeju aajerrau. Mamū mūg iekhan iek iuriugui ajim. Mū bag mūg vinojō khitum ārbarmuata Ēwandamau ōor khaibag thum chugpaa aujugui ajim. ²⁹ Pari mūg dōbarmjō chan tag dōba, āba mūchta mūch Ayau thumaam khūn Pörkhapibarm edta deeu ūwaai pāar dūi dōjugui ajim. Pari mag ed maach oobarm chan ĩsimjōpai khaba, oneechata aju, nem thūnūm thum chi iuur aju aawai a jaaujim ich Jesuu maachigcha.

Jesuu jaauwai Pedroou būurjā i khaugbam aju jaautarr

(Mr 14:26-31; Lc 22:31-34; Jn 13:36-38)

³⁰ Mag maach ich dūi āba wēnūrraajerr khūn ich dūi āba mes gaai iyū thach khō aaipawi, meukhaarjā Ēwandam iek Salmos anūm gayam auwia, Olivo durrsīig wētjim.

³¹ Mam panaa Jesuu marag, —Ēwandam iek phā sim gaai, “Mua chi pastor thōobapāaiwai chi ovejanaandam parhooba aaidūju” a simjō, ĩsim edaar pārau mū mūch ap barpūawi thumaa aaidūtkhajugui ajim. ³² Mamū ūwaai phiidūwia mūch iuu chirsiewai pāar na mawia Galilea chiraimajugui a jaaujim.

³³ Magbaawaita Pedroou jūrr irig, —Thumaam khūnau pūch ap barpūawiajā mua chan pū barpūabamgui ajim.

³⁴ Magbaa Jesuu jūrr, —Pedro, cha mū iekha chirum iekhau nau āthārr bīeju nawe biek thārjup pua ōrag būurjā mū khaugba chitum ajuwai ajim.

³⁵ Mamū Jesuu ichig magbaawai chará warag Pedroou irig, —Pū thōbaimam aar dūi thōimaju awiajā mua chan pū khaugba chitum a iekhabamgui ajim.

Irua magbarm dūi maach chi khapeenaujā thumaam khūnau ich mag iekhajim.

Nemjüirdö Getsemaní anum ee Jesús oraattarr
(Mr 14:32-42; Lc 22:39-46)

³⁶ Maimua jürr nemjüirdö Getsemaní anumug maar phë arrjim. Maimua mam barwi, —Mwig nwisit, mæ chum ügthaag jëwaakhemgui ajim.

³⁷ Maimua thärjuppaim khun düi petajim. Mag ich düi phë arrtarr khun äb Pedro ajim, maimua tagam khun numí jöoi Zebedeo chaain ajim, Santiago Juan düi. Mam paauxhabaimaawai am iek ökhüirjuuga aadëmua gaai machaaga aadëjim aajem, chi Jesús.

³⁸ Mag simua amag, —Mun dëgölp gaai machgau ökhüirjuuga aadëm; äba much thöjuuta khüirju chirumgui ajim. Päär mwig nwisit, mamæ mü düi daukhana abat. Oob khäimiet ajim anum.

³⁹ Amag mag jaau pæawi ichin am bigaau am warphaapai sëimajim aajem. Magnaa jëkhut thukhönaa khieb jëb gaai dagau durnaa ügthaag jëeumamua, “Tata, pua khös akhiin, atcha mü dau aphæ apibakhamgui” ajim anum. “Deeum nem waubarmuajä agjö öor peerdu auju ayaa akhiin, mü gaai machag mugcha äwatbakham. Pari muchdëu khösi chirumjö khaba, puchdëu khösimjöta mü düi abá” a jëeumajim aajem.

⁴⁰ Mag ich Ayag jëeu sï awi am oon bëejim aajem. Maimua oocheewai am khäi numta oochëjim anaabá. Magbaawai Pedroogta, —Päär chan oradam äbjäta mü düi daukhana khaba num. ⁴¹ Jäg khäi nuu aju khäai Ëwandamagta jëeu nuu abathü ajim anum, dösättag uduur päch thu aupim ugua. Mua oowai pärau päch ödiwan chadcha jëeum khösi durrumta, pari daphökgauga pödbam ajim aajem amag.

⁴² Maimua ichin deeü üwaa mawia jëeubaadëmua ich Ayag, “Tata, pua mü mug dau aug waupibaju ayaa akhiin üu akhamgui” a khitaajëejim anum; “mamæ ichiita mü aphæ aju aai chirum khai, agjö üu sim. Mü düi puchdëu am aig abá” a jëeumajim aajem.

⁴³ Mag jëeu sï awi deeü am oon bëewajä, mag i khapeen irua phë arrtarr khun daphökgauga pödjä dau ëba sï khäidutkha thunumta oochëjim anaabá. ⁴⁴ Mag khäidutkha thunum oobaichee deeü ich sierr aar mawia ich ag iekpai deeü ich Ayag jajawagmajim aajem. Ma biek thärjupam ajim aajem, mag jëeu sim. ⁴⁵ Maimua üwaa oon bëewajä agtha ich khapeen khäidutkha thunum oobaichee amag, —¿Agtha päar sï khäi gaaita nu? ajim anum. Ya pekau pöm sïsidum khunag much chi Emkhooi Iewaa pær deeju ora pabaichëbahab. ⁴⁶ Phiidutkhabathü, maimua maach khapeen aar wëttarraugui ajim anum. Mü oomapham khunag mü pær deeju wounan ya dakpa urumgui ajim anum amag.

Jesús pær arrtarr
(Mr 14:43-50; Lc 22:49-53; Jn 18:2-11)

⁴⁷ Mag maar aig bëewi agtha ich Jesús maar düi iyüu dunum ee, ich mag maach i khapeen doce narr eem äb Judas anumta öor pochag urajim. Mag wëdurum khunan äaur khun espar jua panhapha bëe thunaawai tagam khun pa düijä bëe thunaajim. Makhun, phadnaanau jöoin chi pörnaan düimua pütarr khun ajim. ⁴⁸ Mag chadcha öor pochag bëewi ya chi Judaau ag nawe, “Nau mua päch dakhüir khüir üu athamta pær athat” a jaau wai sierr aawai ⁴⁹ ich düi wënrurum khun dakhüira ichdëu jaautarrjö Jesús düi äba dunuwimawi irig, —Maestro, ¿jägpai chirú? anaa i khüir üu athajim.

⁵⁰ Magbaa Jesuu irig, —Puch öor awaan bëetarr jöpai pær athaad perá ajim.

Magbaawai tagam khunau düi aig bëewi Jesús pærphöbaadëjim.

⁵¹ Mag i pærphöbaadëm oobaawai maar eem khunau äbmua ich espar surr a jëu athawi chi phadnaan thumaam khun pör ag chog aig sierr kachta oorthubapüijim.

⁵² Magbaawai Jesuu irig, —Jöpai puch espar ich deg phï sübá ajim. Pua khaugba sïeb ajim, esparau wërbunaa öor khëch num khun agjö esparauta khëchmajü. ⁵³ Mua much chig apibaju akhiin, much Ayag jëeubaawai irua mü thumakhüir Ëwandam chognaan pöoma milam khun apha doce ejércitos khäijä deepüijugui ajim. ⁵⁴ Mamü much thumakhüir mua jëeubaawai mag öor pöm deepükhiinjä, ¿jäga Ëwandam iek phä sïsidum gaai mü igwia jaau sim thum ich agjö abarju? ajim Pedroog.

⁵⁵ Mag iekhapüiwia jürr ich pür awaan bëetarr khunagta, —¿Pārau oowain mun sī ðor nem jīgkhanaa ðor thōomiejöta chirab ajim jāg pārau sī mæ aig jua ee jierrnempan appai bëeg athee? Ag na ed ëepierr pārag mua Aai i jëeujem deg Ēwandam i jaaujeewai būrjā pārau mæ pür aubajierram. ⁵⁶ Pari pārau īs mæ düi mæmægkhamun, jāan warrgar Ēwandam i jaaumienau jaautarr thum ag eyaa öbërmkhīrau ajim.

Ya irua mag iekhabarm ee, īchab maach chi khapeenaujā chi Jesús ich appai werpawia parhoob ðarmid phōbaadëjim.

Jesús judionaan Asamblea ee wai narr

(Mr 14:53-65; Lc 22:54-55,63-71; Jn 18:12-14,19-24)

⁵⁷ Mag i pür awaan bëetarr khunau warre phadnaan pör Caifás aarta athaadëjierram, mamta Moiseeu ley phā püarr jawaag chi machnaan düi jöoin chi thethemnaanpa düi āba biirdü narr aawai. ⁵⁸ Mag amau i athaadeewai Pedro iek iruata warppaimua oopüpigmamua mag chi phadnaan pör aig di ūjārr dubimajim aajem. Mag dubwi, “Mæigmua ookhim jāga aju khai” awia, Aai i jëeujem di thūajem khun ohoodö num aig düi jupimajim aajem.

⁵⁹ Maagwai phadnaan chi pörnaanau judionaan Asamblea eem khun düimua chi Jesuu nem wauba arrta sëukha i gaai thüpiju êkhaajëejim anaabá, magum gaaimua i thōopāaig. ⁶⁰ Mamæ par mag jürram khunau sëukha i gaai nem parhooba thüpiju êkha numjā pōdba aajëejim aajem. Mamagkham ee, ðor numí chi sëumien bëewi, ⁶¹ —Mæg wounau maar dakhīr, iruan mæg Aai i jëeujem di pogueupüinaa khāi thārjuppaim ee deeu ëu dunuujū a iekha sīejimgui ajierram anaabá.

⁶² Magbaawai chi phadnaan pöröu dununuaa Jesuug, —¿Pua am iekha num ūr chirú? ¿Khan jāgwi jāg pæ iekhamapha sī? ¿Pua chadcha mag iekhajī wa iekhabajī? Jaubá ajim anum irig.

⁶³ Pari magumjā Jesús būrjā jūu aba, warag khīuu sīsijim aajem. Mag ich iek ükhaba abaawai deeu irig chi phadnaan pöröu, —Maach Ēwandam ich mag iuu sīerrum iek gaai thūwi muata pæmæg “Jaubá” a chirum. ¿Pūta chadcha Ēwandam Iewaa ichdëucha jær auwia püju jaaujerrá? Marag jaubá ajim anum.

⁶⁴ Magbaa Jesuu irig, —Pua khabá ag eyaa jaubarüim ajim anum. Mæ cha iekha chirum iekhau mæg woun Emkhooi Iewaa Ēwandam chi jua thierr bigaau i juachaar gar oo sim pārau pāach daujāau oowi edjā baug ee urumjā oojurau a iekhajim aajem, aig narr khun dakhīr.

⁶⁵ Mag ūrbaawai chi phadnaan pöröu ich khajūa mor gayamta sūrr abarmun, warre nem pöm jē werpüijim anaabá. Magnaa, —Mæg wounau iekha sim chan ūu khaba sim. Maach wounaan thum āba thunumta iita mag Ēwandam Iewaa anaab. Ya pārau pāach jügūucha ūrbarm. ⁶⁶ ¿Khani maadëu tag ūrm ig nu? ajim anum, ich khapeenag.

Magbaawai mag khapan aig pos thünarr khunau, —Í chadcha kulp pöm sībahab; magua warre thōopüju aaita simgui ajierram anum.

⁶⁷ Magnaa i khīir gaajā ichö thunaa i gaai mas waumajim anaabá. Pogkha i khīidadcha juajāau deenaa ⁶⁸ irig, —Pūhta chadcha warrgarwe ich Ēwandamaucha jær auwia püju aajerr khai, magan jaubá: ¿khaíuta pæ khīidadcha dee sī? aajëejim anum jürram khunau.

Pedroo būrjā Jesús khaugba chitum a iekhatarr

(Mr 14:66-72; Lc 22:56-62; Jn 18:15-27)

⁶⁹ Mag chi thethem khunau Jesús düi mamag khaawai Pedro iek i daaugajār ūjārr oo chirajim aajem. Mag i oo chirum aigta, mag degam ūi chi di khun chog bëewia irig, —Pūjā īchab jāg Jesús Galileapierr düi nūrraajemugui aichëjim anum.

⁷⁰ Pari ichig magbaicheewai i iek irua thum aig narr khun dakhīr, —Mua khaugbam pæ khan ata iekha sim khai; mua magum wounan khaugba chitum a chirajim anaabá.

⁷¹ Ichig magbaicheewai i iek mag ich chirarr aigmua daaugajärm puertdi aar majim aajem. Mam̄ mam̄jã agjö deeu m̄uirau i oobaawai maguajã ich aig narr kh̄unag, —Jãg wounan Jesús Nazaretpierr d̄üi n̄urraajem̄uwai ajim an̄um irig.

⁷² Pari magbaawai magugjã ichd̄eu, irua maḡum Jesús khaugbam a chirajim aajem.

⁷³ Maimua magtarr khur n̄upai awi i iek maig ich d̄üi di ùjãrr narr kh̄unap̄ai deeu irig, —Marau oowai p̄ujã chadcha i d̄üi w̄en̄urraajerr kh̄un eem̄u. P̄u iekha sim gaaipai merag chukku simgui ajierram anaabá.

⁷⁴ Magbaawaita irua warag kh̄iir mor chigpai iekhamamua, —Chadcha mua maḡum wounanjã khaugab chit̄umta p̄arau m̄urug mag naaba a chirajim anaabá ich Pedroou.

Mam̄ irua mag iekhabap̄im d̄üicha ãthãrrta kekerekee ahbar. ⁷⁵ Mag ãthãrr iek ùrbaawaita ich Pedroou jaauwai i kh̄iir eyaa d̄un̄isijim an̄um, Jesuu ichig “Nau ãthãrr b̄ieju nawe pua biek thãrjup òrag m̄u khaugba chit̄um a iekhaju” atarr. Mag kh̄iir ee d̄un̄isim abarm̄un chadau gaai machaaga aad̄emua dawag òb̄erwi warre ò jãsenag aad̄emua b̄ie chir̄u ajim aajem, ichd̄eu jaauwai.

27

Jesús Pilato aar arrtarr

(Mr 15:1; Lc 23:1-2; Jn 18:28-32)

¹ Maimua ya ãspabaadeewai phadnaan chi p̄ornaan judionaan tagam kh̄un agjö chi thethem kh̄un d̄üi biird̄unaa deeu iekhawi warre Jesús th̄oop̄üju kh̄iirju ph̄obaad̄ejim aajem. ² Mag amach ap iekhawi, jügadau jua b̄urkhanaa, Pilatoota Romaam reíu p̄üiwia gobernadorkha sierr aawai, irigta th̄oopi jaaumkh̄iir i aar arrierram.

Judaau ichd̄eupai ich ò jorrkaa th̄ootarr

³ Mag Jesús th̄oopi jawamkh̄iir Pilato aar jua b̄urnaa athaad̄em ùrbaawai chi Judaau deeu ùwaai thumaa ewag kh̄iirjuwia, chi phadnaan p̄ornaan chi thierrnaan d̄üi n̄um aar mawi, mag Jesús paar ichig phatkhon phagtarr thum ùwaai amag deeimajim anaabá.

⁴ Mag deeimawia magjim an̄um:

—Jãg woun b̄urjã nem khaigba wautarrjã chukku khit̄umta p̄arag p̄ur deetarr gaaimua, m̄un chadcha pekau p̄oma waubarm. Jã chan b̄urjã iekkh̄or chukku s̄iejimgui ajim an̄um.

Pari magbaawai amachd̄eu j̄urr irig, —Id̄eu mag simgui ajim an̄um; maata magan maar gaai mas s̄ieba! Maigjã p̄uchta p̄u mag chirabahab ajierram an̄um.

⁵ Amachd̄eu ichig magbaawai mawia chi phatkhon Aai i j̄eujem deg barp̄uawi igbaad̄ejim aajem. Mag mawi, ichd̄eupai pa gaai ùgthaa jügad j̄unaa, thoom kh̄eu ich ò gaai j̄unaa, baud̄u ich ò jorrkaa th̄ojim aajem.

⁶ Mag barp̄uabajeewai phadnaan chi p̄ornaanau chi phatkhon ph̄e auwi, —M̄ug phatkhon òor th̄oju paarta phagtarr aawai p̄öd maad̄eu ofrenda ee aus̄ubamgui ajierram an̄um.

⁷ Maimua ag khur deeu amach ap iekhawia ag phatkhonau j̄ebta p̄er auju ajierram aajem, durr warpmua òor b̄ee n̄um kh̄un meebaawai ag ee aukh̄eraag. Mag phatkhon Jesús param arrau j̄eb p̄er autarr, Campo del Alfarero a th̄ur s̄iejim. ⁸ Mag j̄eb gaaita Judaau ich th̄ootarr aawai ìs ewag pawiajã mag j̄eb agtha “bag ãrtarr param phatkhonau j̄eb p̄er autarr” a th̄ur sierr̄um. ⁹ Amau mag phatkhonau mag j̄eb p̄er atham aig, ìchab magju nawe Èwandam i jaumie Jeremías khararrau iekhatarr eyaa òb̄erjim agjö. Irua nawe iekhatarr m̄ug ajim:

“Israelnaanau chi precio jaautarrpierr treinta piezas auwi

¹⁰ ag phatkhonau el Campo del Alfarero p̄er aujierram, maach P̄ör Èwandamau m̄urug jaautarr ipierr” a phã sim. (Zac. 11:12-13)

Jesús Pilato kh̄iirp̄hee wai narr

(Mr 15:2-5; Lc 23:3-5; Jn 18:33-38)

¹¹ Mag arrwi chadcha Pilato na wai naaimajim aajem. Magbaa Pilatoou irig, —¿Chadcha p̄wata judionaan Reí? a j̄eujim an̄m.

Magbaawai Jesuu irig, —Pua khabá khaph̄u jaaubap̄uimgui ajim an̄m.

¹² Mam̄u irua mag iekhabarm ūrbaawai phadnaan chi p̄ornaanau chi thethem kh̄un d̄uimua warag i ěugar s̄eukha i khaibag jaauph̄obaad̄ejim anaabá. Mam̄u ich kh̄iir mamagkhamj̄a Jesuu b̄udam ābj̄a iekhaba, warag kh̄iiru s̄ejim aajem. ¹³ Mag am iek ūkhaba aawai deeu ich Pilatooupai irig, —Pua chan p̄ach kh̄iir mag iekha n̄mj̄a ūrbahab, s̄i kh̄iiru j̄umaag ajim an̄m.

¹⁴ Pari par ich Pilatooucha magtarrj̄a, ni b̄u ābj̄a j̄u abajim aajem. Mag ich kh̄iircha iekha n̄mj̄a s̄i kh̄iiru ichig khabamj̄o sim oowi Pilatoou ich ōdegpai, “Mua ōor m̄ug ooba chit̄m̄gui” ajim an̄m.

Amach chi judionaanaupai Jesús th̄oopi jaautarr

(Mr 15:6-20; Lc 23:13-25; Jn 13:38-19:16)

¹⁵ Mag ag nawej̄a mag phiesta ee paawai ōrau jaaubarm presota chi gobernadorrau s̄i ich j̄ag ōbeerp̄aijeejim. ¹⁶ Maagwai preso āb s̄i th̄urph̄o sierr̄m s̄ejim, Barrabás a th̄ur sim. ¹⁷ Mag ōrau jaaubarm presota s̄i ōbeerp̄aijerr aawai, Pilatoou ich ōdegpain Jesuuta s̄i ōbeerp̄uim kh̄o sierr̄ aawai, mag ōor p̄om w̄j̄om̄ug j̄eumamua, —¿Chij̄ata p̄rau s̄i ich j̄ag p̄ap̄uipim kh̄o sierr̄ n̄: Barrabás, wa Jesús ich Ēwandamau p̄uiju aajerr an̄m? a j̄eujim aajem amag. ¹⁸ Chi Pilatoou khaph̄u s̄ejim aajem, amau amachd̄eu Jesuu nem wau n̄rarrj̄o p̄od nem waubam gaaimuata mag i p̄ar dee wai narr.

¹⁹ Magnaa ōor dakh̄iir ich juupjem sie gaai oo s̄isijim an̄m. Mag oo simta i ĩuirau irig, —J̄ag wounan ōor wajapham̄uwai; oob j̄a chan khaibag waupi jaaum. Edaar m̄u kh̄ai kh̄orkhaa khaibag kh̄ai kh̄orkha w̄jim i gaaimua a jaaup̄uujim anaabá.

²⁰ Mam̄u mag n̄m ee, chi phadnaan p̄ornaanau tagam kh̄un chi thethem kh̄un d̄uimua warag ōor wawikha th̄un̄uujim an̄m, s̄i Barrabaata ōbeerpi jaaunaa Jesús th̄oopi jajaau amkh̄iir. ²¹ Ya mag wawikha th̄un̄m ee, deeu chi gobernadorrau j̄eumamua amag, —M̄ug numí n̄m aig, ¿chij̄ata p̄rau s̄i chigj̄a aba ōbeerp̄uipim kh̄o sierr̄? a j̄eujim an̄m.

Magbaawai amachd̄eu Barrabaata ōbeerpi jajaau aajeejim anaabá.

²² Magbaa deeu Pilatoou amag, —Magan j̄ag Jesús mag warrgarwe ich Ēwandamau p̄uiju jaaujerrta m̄ug n̄r̄m an̄m d̄u i ĩmua j̄agajuma? ajim an̄m.

Magbaawai thumaam kh̄unau ih̄aba, “Pa gaaita meerpbap̄p̄u” aajeejim anaabá.

²³ Magbaa, —¿Pari khan nemta irua khaigba wauj̄ma, p̄rau mag warre i th̄oopi jaaun̄m? ajim an̄m chi Pilatoou.

Ichd̄eun s̄i p̄ap̄uim kh̄ochgau par mag j̄eu ohookhamj̄a warag pa gaaita meerppi jajaau aajeejim an̄m.

²⁴ Pilatoou Jesús p̄ap̄uiju ěkha n̄m p̄dba s̄i waragta ōor phogd̄umam oobaawai d̄o aib̄epiwi thumaam kh̄un dakh̄iir jua s̄ugp̄uujim aajem. Magnaa, —P̄rau m̄ug woun iekkh̄or chukhu simta th̄om̄un m̄u chan b̄urj̄a kulp chukhu chir̄m, maan ya p̄ach appaim nemeu; m̄u gaai th̄umiet ajim an̄m amag.

²⁵ Magbaawai thumaam kh̄unau sereu ph̄obaad̄emua warag, —Marau p̄u gaai th̄ubam; maachta maach chaain d̄u i kulp paraa n̄uisibajupa ajierram anaabá.

²⁶ Mag chadcha amachd̄eu jaaunarrj̄o, Pilatoou Barrabaata s̄i ōbeerp̄uivia, Jesús w̄upi jaaunaa, pakuls gaai meerpp̄uimkh̄iir warre soldaun jua ee th̄us̄ep̄uujim aajem.

²⁷ Magbaawai gobernador di aar arrwi mam pabaimaawai chi soldaunau amach khapeen khapan th̄urkha auwi amach j̄arrcha wai naajim aajem. ²⁸ Magnaa i khaj̄u ūr̄m ěerp̄uinaa, j̄urr dewam phurí simta j̄uap̄uinaa, ²⁹ miu d̄en w̄erj̄uchkha simta p̄orsirkha j̄uap̄uijierram aajem. Magnaa ĩchab i juachaar gar padamj̄a jooth̄up̄uijierram anaabá. Magnaa mag amach rey an̄mua i wau n̄muata i kh̄iirp̄hee j̄ep̄or ph̄obkhanaa, —¿J̄agpai chirí Judionaan Rey? aajeejim an̄m.

³⁰ Magnaa jürram khunnau bëewi, i gaai ichö thunaa, i jua ee amachdëu padam joopüitarraupai i pörchajã wumaajeejim aajem. ³¹ Mag i dau aphuu wau wai nuu awia, amachdëu irig khajüa jüapitarr deeu ãer auwia, ich khajüa chaardamta deeu jüapinaa, maimuan chadau pa gaai meerphëpäain athaadëjierram aajem.

Jesús pakuls gaai meerphëtarr

(Mr 15:21-32; Lc 23:26-43; Jn 19:17-27)

³² Mag wai öberwi ag düi wëtumua khud ee woun ãb Simón anum deelum phöbördam Cirene anum eem düi thëujierram aajem. Mag düi oobaawai chi soldaunau jürr ajués magugta Jesuu pakuls arrmatarr arrpijerram.

³³ Mag arrmamua buchagdam Gólgota anum aar paaukhabaimajim. Mag Gólgota aawai “pörpá durrsi” aawaiu. ³⁴ Mag mam paaukhabaimaa vino iel anum düi nem achaaga waaurëu simta dömkhïir deejerram. Mam Jesuu sïi büruu dö oowi tag döbajim.

³⁵ Ya pakuls gaai meerphënaa jüirjop sïuwia, amach chi meerphë narr soldaunauapai, khaïuta chi khajüa jüabarju khai awi, jëb gaai mokdaudam baraag paaukhajierram aajem, mag numua gan aumaag. ³⁶ Maimua mag chi khajüa amachpierr wai nuisiewai thua numua warag khut ohoodö aphöbaadëjim anaabá, chi pakuls dakha.

³⁷ I meerphë jüir wëjöm pör ür ësapdau phákha sim gaai jaau siejim, khan gaaimuata i mag wai naajï. Chi ësapdau gaai “Chamüta Jesuu, Judionaan Rey” a phã siejim.

³⁸ Mag i meerphë wai num düi ïchab i bigaau chi nem jïgmien numí agjö pa gaai amach khïkhïetdö meerphë sïujierram: ãb i juachaar gar, ãb i juawë gar. ³⁹ Mag i meerphë wai narr öor diichjem dakha arr aawai dich num khunnaujã i wau num iekhau warag irig eerpanaa üi phuurphuurnaa, ⁴⁰ —Wa jägum khaba puan mag Aai i jëuejem dijã thum pogueupüinaa deeu khãai thãrjuppaim ee ëu dunuuju aajerrta, jäg pua wir aig puchpai peerdu aubama. Pã chadcha Ëwandam Iewaa khai, magan jäg pakuls gaaimua eeg urbabaad aajeejim irig.

⁴¹ Mag num düi chi phadnaan pörnaanau, Moiseeu ley phã puarr jawaag chi machnaanau tagam khun chi thierrnaan düimua irig, ⁴² —Deelum khunnan peerdu autarrta puchta pödbahabma. Pã judionaan rey khabá; maar dakhïir jäg pakuls gaaimua eeg urbabaad. Mag oobaawain chadau marau ükhaju aajeejim. ⁴³ Pã iek mag Ëwandamau pã chig apibaju anarr aawai, chadcha ichdëu pã khösi sim khai, nau irua pã khaigpër auju. Magaag puchdëuchajã pã Ëwandam Iewaa anarrau aajeejim irig, ya pakuls gaai pawiajä.

⁴⁴ Jürram khunnau irig mamagkham ürwi mag chi khaibagnaana numí i bigaau agjö jüir üid thunarr khunau pa warag i wau iekha naajim anaabá.

Jesús meetarr

(Mr 15:33-41; Lc 23:44-49; Jn 19:28-30)

⁴⁵ Edausïe thunum ee, dëgölp edau khïbaadëm abarmun sïi warre edaramjöta jöisijim. Mag khï thunuu awia edau phuuibaajër las tres naata deeu aardubaadëjim.

⁴⁶ Magbaadëm ee Jesuu thet, “Elí, Elí, ¿lema sabactani?” ajim anaabá. Mag sim aig maach meúan, “Aay, Ëwandam, ¿khantheeta pua mü müg dau aphuu chirumjä müreg oobamjöö aadëma?” a khitum ajim. ⁴⁷ Åaur khun aig narr khunnau mag i iekhabarm ürtarr aawai jürr amach khapeenag, —Keena, päadë ürbat: Maguan warrgar Ëwandam i jaaujerr Elías khararrta ich aig thür simwai anaajim, irua iekhatarr khaugbam gaaimua.

⁴⁸ Irua magbarm bürre äbmua khaphigbaadëwi, putjö üüphë khitum gaai vino adchuchúu simta dorrdünaa waibëewi, pa gaai buurnaa i i aig ua aujim, ag gaaim bereu dömkhïir. ⁴⁹ Pari äbmua i düi mamagkham ee, åaur khunnau jürr, —Idëu i sïubá, daau nau Eliaau i jäigmua eeg jüirpüyaan pierrju aajeejim.

⁵⁰ Mag jöchkhëruu awia, thet äa a khitawia, warag chaaupabaadëjim. ⁵¹ Mag i chaaupabaadëm düi ïchab Aai i jëuejem deg ierrgajärcha put nem parrg thuur ëu wëjorrta ügthamua eeg surr abarmun warre jãrrcha thoophem numiita jijirar jöisijim. Magbarm düi uur theega duuibaadëmua mokpörpa thörrchëchëukham düi ⁵² öor

aukhértarr jēbdipa weeudutkhamam ee, khēchtarr khūunta deeu phiidutkhawi iiu nurrjēe aadējim. Mag deeu iutarr khūun üu wajapha Ēwandam iek ükha durrumta ötarr khūun ajim. ⁵³ Makhūun Jesús iiu phiidutarr ēudee amach jēbdegmua öbērdutkhawi Jerusalén phöbör ee wētjierram. Mag am phöbör ee naaimatarrjā öor khapankham khūunau oojierram.

⁵⁴ Magbaawaita capitán soldaun dūi Jesús pakuls gaai jiiir wējöm eegar narr khūunau mag uurr theeg duuibaadēm ee, mamagkham oophöbaadee jāphierr nūm iekhou warag, —Mug wounan chadchata Ēwandam Iewaa ajim ajierram.

⁵⁵ Mag i pūr auju nawejā īchab uūin i juag oojerr khūun khapan Galileamua i dūi bēetarr aawai makhūunau i dūi mamagkham warpmua oo naajim. ⁵⁶ Mag warpmua oo narr ee naajim: María Magdalena, ābakhai María, Santiago dūi Josenaan am ād, maimua jöoi Zebedeo chaain ādjā dūi aig sējim.

Jesús aukhértarr

(Mr 15:42-47; Lc 23:50-56; Jn 19:38-42)

⁵⁷ Maimua ya phāarmam ee, rik José anūm bēejim. Ich mag woun Judea durr phöbördam Arimatea anūm aram ajim. Chi Jesús thöoju nawe ya ichdēujā Jesús igar sējim. ⁵⁸ Mag sēwai Pilato aar mawia ya Jesús mee khērūm mordam aukhēraan maag jēeuwimajim aajem. Mag jēeubaimaa Pilatoou ich soldaunag deepi jaajim aajem. ⁵⁹ Magbaa Joseeu mawia, ya chi meemdam eeg paa auwi, arrwi, dīesdam memerkhögjā chukhu bāpphä khitūm ee pūrēunaa, ⁶⁰ ag nawe ichdēu ich athee durrbü khöpag ee jēbdi iur khörpitarr ee aukhērthurjim, wajaچارan ich jēb gaaima. Magnaa mokpör pöm simua chi jēbdi i ee wajapha joothū pūawia igbaadējim. ⁶¹ Mamū mag chi José Arimateapierr petamjā María Magdalena chan maba, ābakhai María dūi amach numpai chi aphūmdam aukhértarr jēbdi aig ohoodö nūisijim.

Soldaunag Jesús aukhértarr jēbdi thūapitarr

⁶² Ag noram sīi jua uūijerr ed, wajaچارan sabarhedma, chi phadnaan pörnaan Moiseeu Ēwandam iek phā pūarr wajaچارa uūrkhajerr khūun dūi Pilato aar wētvia ⁶³ irig, —Marau khīir eyaa nūngui ajim anūm, jāg sēunem nem jaau sierrarrau jaauwai, iin meewiajā khāai thārjup nūm ee deeu iiu phiidūju a iekhatarr. ⁶⁴ Magtarr aawai khāai thārjup soldaunag chi jēbdi aig thūapibá; magba akhiin eeu dēgölp chi khapeenau edaar bēewia, chi binaan amach jua khap ausūnaa, naspawia chadchata deeu iiu phiidūjim adukham. Magta aju atheen magan warram khāai warag atchata sēukha nem jaau nūisijugui ajierram aajem, Pilatoog.

⁶⁵ Magbaawai Pilatoou amag, —Pāachdēu mag nūm khai, magan soldaunan ar thūnūm. Phē arrwi pāachdēu khöchagpierr chi jēbdijā wajaچارa phāarnaa jūurthū pūabajēt ajim anūm.

⁶⁶ Magbaawai chadcha soldaun phē arrwi mag chi jēbdi ee mokdau joothū sierr ürrjā wajaچارa dusnagjö simua jūurthūpūijierram anaabá. Magnaa chi soldaunag khāai thārjup ogdūba aig thūapi jaajjierram aajem.

28

Jesús phiidutarr

(Mr 16:1-8; Lc 24:1-12; Jn 20:1-10)

¹ Jua üi khētarr noram, domighed edpherre agtha khīsu nūwe María Magdalenaau deeu uūi agjö María a thūr sierr dūi Jesús aukhértarr jēbdi aar oon wētjim aajem. ² Mag nūm ee Ēwandam chog ügtharmua bēewi mag mokpör chi jēbdi ee joothū sierr chaug pūrēubapāaiwai uurr theega duuijim. Mag chi mok chaug pūrēupūiwi warag ag ür oo sim oomajierram aajem. ³ Chi Ēwandam chog khīir eerpaawai sīi pagthūm dau phur jēer atham bü oo nūmjö sējim anūm, maimua i khajūa sīi bāpphä sējim aajem. ⁴ Soldaun chi jēbdi thūa narr khūun mag oobaawai jāphierr wajaچارau kha duuihöbaadēwi sīi warag chi meemjö jēkhut thuphāau aphöbaadējim anaabá. ⁵ Pari mag chi soldaun

thuphāau aphöbaadēm ee, chi Ēwandam chogau chi ʘuinag, —Oob jāphierrmiet ajim anʘm. Mua khaphʘ chirʘmngui ajim anʘm, pārau Jesuuta jʘr wēnʘrrʘm, ar amau pakuls gaai meerphē thōotarr. ⁶ Mʘig ich aukhertarr eemua phiidʘwi petaawai ya mʘig khaba sim. Pāach daujāau i aukhertarr ee oon bēejurauma ajim anʘm. ⁷ Magnaa amag, Ērēubaadēt, maimua i khapeen aar, “ya iiu phiidʘwi pāar na Galileaag petajim, nau jamta pārau i ooimajugui” a jaubaimat ajim anʘm chi Ēwandam chogau.

⁸ Am iek amachig magbaawai aigmua apuraa ērēubaadējim anaabá. Jāphierraa naajieb mamʘ agjō onee naajim aajem, amachig mag Jesús phiidʘbarm a jaubaawai. Mag warag khajapha bü chʘp wētjim aajem, maach chi khapeenag jaauwimaag. ⁹ Mag am eerpamjō wētumta ich Jesús am khīirphee öbērchēwi amag saludaachējim anaabá. Mag amachig iekhabaichee i khaug athaawai i bükhʘrr phöbkhanaa i büʘta ud athajierram aajem, irig jēumamua. ¹⁰ Magbaawai ichdēu amag, —Oob nem ökhö amiet ajim anʘm. Jāg jāphierr wēnʘrraju khāai, mʘ khapeen aar wētʘwi Galileaag wētʘpi jaubat, nau jamta amau mʘ ooimaju a jaubaimat ajim anʘm.

Phadnaan chi pörnaanag soldaunau nem ĩghatarr

¹¹ Mag ich dūicha oowia chi khapeen aar jawaan dʘdʘrkhamich, soldaun chi jēbdi thʘa narr khʘʘn eem āaur khʘʘnau phöbör ee wētʘwi chi phadnaan pörnaanag jaauwimajierram anaabá, mag chi mok chawag pʘrēupūinaa ag ũr jup sim amachdēu ootarr maimua chi Jesujā ich aukhertarr ee ooba khāidu parii aadēm. ¹² Mamʘ magbaawai chi phadnaan pörnaanaujā ag burre tagam judionaan chi thethemnaan thum thürkhanaa ibēpjierram anaabá, soldaunag Jesús iiu phiidʘbarm igwi sēukha nem ĩghapieg. Magnaa ĩchab chi soldaunau sēukha nem jaaubarm paarjā phatkhon pöm phagju ajierram aajem. ¹³ Ya mag amach ap chi iekham arr aawai chi soldaun wawimamua amag magjierram anʘm:

—Örag jaauwai edaar pāach khāi nʘmich chi khapeen bēewiata chi aukhertarr eem jĳgkha arrwi amachdēu khap wai nʘm a jaubat ajim anaabá. ¹⁴ Mag pāar khāitarr gubernadorrau ũrwia pāar dūi khaigba amʘn, marau maachdēuchata i dūi iekhaw i maachig paa auju. Magbaawai pāar chig abajugui ajierram anʘm amag.

¹⁵ Mag, chadcha amachig phagbaawai, örag jaauwaijā, am khāi nʘmichta chi khapeen bēewi jĳgkha arrjierram a jaaujim anaabá. Magtarr aawaita ĩs ewag pawiajā judionaan eyan agtha Jesús chan phiidʘba maach chi khapeenauta arrwi maach jua khap bēp sīujim a jaaujem.

Ābmiecha Jesuu ich khapeenag nem jaau pʘatarr

(Mr 16:14-18; Lc 24:36-49; Jn 20:19-23)

¹⁶ Mag Marianaau maachig Galileaagta wētʘpi naajim a jaubaawai maach chi khapeen thum once Galileaag wētʘjim, ich Jesuu maachig nʘpi jaautarr buchagdam gaai āba i dūi oog. ¹⁷ Maimua mam pawia ya ich Jesús warp urum maachdēu oophöbaadeewai Ēwandam chi Ayagamjō irig jēu naajim; mamʘ mag irig jēu nʘm ee, maar khapeen āaur khʘʘnau ar khabampii naajim. ¹⁸ Mag nʘm ee warag maar aig bēewi maar dūi iyūʘmamua magjim:

—Ya mʘ Ayau mʘrʘg ũgtharm khʘʘn dūijā iek theeg apinaa mʘig eegarm khʘʘn dūijā iek theeg apibarmgui ajim. ¹⁹ Magua mua pāragan, mʘ matarr khur pāach ap paaukhabaadee durrpier aaidubaadēt a chirʘmngui ajim; magna thumaam khʘʘnag amach meupierr mʘg pāach peerdʘtarr iekta jaanaa chi ũkhamam khʘʘnagjā pāach dēnjō mʘchta amach Pörkhapibat ajim. Magnaa ĩchab Ēwandam chi Aai thūr gaai, chi Iewaa thūr gaai maimua ich Ēwandam Akhaar thūr gaai pör choopetat ajim, mag chi ũkhamam khʘʘn. ²⁰ Mag nʘm dūi ĩchab mua pāachig jaaujerrjō Ēwandamau nem waupi jaaumamta i ipierraa waupi jaubat ajim, ich jāg pāachdēujā mʘ ipierr wēnʘrrʘmjō. Mʘʘn mʘchin Jöoirau mʘg durr i agkha nʘm aar ich mag ed ēepierr pāar dūi chitajugui a jaau pʘajim maachigcha.

SAN MARCOS

Maach peerdu aajem Jesucristo igwia jöoi Marcoou phä pnatarr

Chi phätarr. Marcos chan Mateojö Jesús dui äba iyüu thach khöba, irua nem jaumamjä thum ich jügüucha ürba, ni irua öor dauderraa nem waaujerrjä thum oobajim ich daúacha. Magua chi müg maach meúa traduciitarr khüunau pöd sii negöon meúa simjö thum ich daúa ootarrjö phäbajim, ichdëujä chi Jesús düicha wënrarajerr khüunag jëeu oowi amau jaumamta phätarr aawai. Mamü Jerusalemierr arr aawai tale irua chi oon ich daúacha Jesús oojim. Mamü maagwai agtha chi jöoicha khaba sii ewan sjejim. Örau khüirjuawai ich khäijä ajim aajem Jesús thöopäaig pür autarr edaar ewan äb börrjöou öpürnaa i eudee matarr (14:51-52).

Simón Pedro khapeer anaa (1 Pe. 5:13) Bernabé khod ajim aajem (Col. 4:10), ich Marcos. Mag Pedro khapeer arr aawai irua örag jaau nurrarr üurjerrta jürr ichdëu phäjim anaabá. Ich müg Marcopai ichab Juan a thüurjeejim; ajapcharan Juan Marcos ajim i thür (Hch. 12:12).

Khan jawaag ají. Chadcha Marcoou Jesuu iekhamatarrta jaau sim, mamü ürcha örag jaaum ig simün irua nem waumatarrta dawaacha oopi sim. Magua Marcoou oowai Jesús chadcha ich Ewandam Iewaa atarrta sii ich Aai chogkha bëejim; mag i chog aawai ich Jöoirau nem waupim khösimpier wawaagta bëejim. Magua chadcha ichdëu ley jaaunaa, mepeenjä öor mor eemua dau daau öbeerpäinaa, amag meerrau aadëphum aig irua dawaata ich jua theeg örag oopiejeejim. Mag irua nem waumatarr gaai ich jua theeg oopijieb mamü, chikhamnau i juau thöotarrjä deeu iiu phiidubarm gaaita ürcha örau i jua theeg oojierram. Maguata peer libro järrchapaím Marcoou aata jaau sim (11:1–16:18).

Juan öor pör choomieu Ewandam iek jaau nurrarr
(Mt 3:1-12; Lc 3:1-9; Jn 1:19-28)

¹ Warrcha maach peerduajem iek jawaag Jesucristo Ewandam Iewaa bëetarran mügta ajim aajem: ² Warr jöoingar Ewandam i jaumie Isafas khararrag Ewandamau ich iek phäpiewai ich Chaai püijuuta jaaujim anaabá. Pari mag ich Chaai püiju na deeum igwia ich Chaairagta magjim anüm:

“Iewaa, mua pü na müch iek jaaujem püiju.

Mag wounauta pü na pü maju ee örag pü barju jajawagmaju, thumaam khüunau pü iek ürm khösi sii pü nü naamkhüir” ajim anüm. (Mal. 3:1)

³ “Mag woun ajappai öor barba aajem aar sjejumuata ich aar öor barbaimaawai pü jaumamua, ‘Ya maach Pör bëeimü sim’ a jaumaju, pü igwia.

Mag pü igmamua, ‘I bëeju nawe päach thäar khüir khaugbat’ a jaumaju, thäraucha khösi pü iek ükhamkhüir.” (Is. 40:3)

Magta ajim aajem Ewandamau ich Iewaa, Juan igwia.

⁴ Mag chi Ewandam Iewaa maju na i jaau nurrarr Juan ajim aajem, chi öor pör choomie. Warrgarwe chi Juan igwia mag nurraru jaautarr aawaita chadcha thum ich agjöo öbëbërgmamua Juanau örag, “Päach khaibag äsie ewag khüirjuwia, Ewandamag chugpaari jëuwia, müg päach pör choopibat; magbaawai Ewandamau chadcha päar khaibag chugpaapüiju” a jaaujeejim anaabá.

⁵ Mag irua jaau nurrüm ürbaawai bëjeejim aajem: Judea durräm khüun dui Jerusalem phöbör eem khüunpa, i iek üraan. Mag amach jügüucha ürwia, äsie ewag amach khaibag khüirjuwia, meerba jaunaa amach pör choopibaawai, Juanau am pör choopüimajim aajem, döjä Jordán ee.

⁶ Juan chi öor pör choomie khajüan camello eu dënta kha sjejim aajem. I äi jüajemjä nemhëu dën ajim aajem. Maagwai irua khojerr, asphit ajim anaabá pamiel dui. ⁷ Mag wounau örag jaauwai, “Müg ed gaai mü eudee jöpcha woun äb bëejuui” aajeejim anüm.

“Ma mu khāaijā ūrcha iek theeg sim. Mag mu khāaijā ūruucha iek theeg sīewaita mu chan mug chirum aig sīi i chogkhaagpaijā serbiiba chirum. ⁸ Muan sīi dōdamaupai pār pör choo chirum. Pari ichcha bëem ed gaai ichdëun pärag ich Ēwandam Akhaarchata deejugui” aajeejim aajem örag, mag Jesús bëeju igwia.

Juanau Jesús pör chootarr

(Mt 3:13-17; Lc 3:21-22)

⁹ Mag Juanau öor pör choo nurrum jaarta Jesucristo Ēwandam Iewaa bëejim aajem, Galilea durrum phöbör Nazaretmua. Mag ich aig pierrwai Juanau döjā Jordán ee i pör choopüijim aajem. ¹⁰ Mag pör choowia dö eemua öberaau oowai, edaujāata weeuðbaadëm eemua Ēwandam Akhaarta duburjöo khitum i gaai jupcheeg wëwëwë urum oojim anum. ¹¹ Magbarm ee ïchab ügtharmua öor iekjö, “Iewaa, pæta mu Chaai mæhdëu jäsehne wai chitumu; pæ gaaimua mu onee chiraaajem” abarmjä ūrjim aajem.

Dösätau Jesús khügurju êkhatarr

(Mt 4:1-11; Lc 4:1-13)

¹² Mag pör choo aaipawi i durrpabaadëm ee, ich Ēwandam Akharaucha warp öor chukag ee i warrijim aajem. ¹³ Mag mam mawia cuarenta días sïejim anaabá, durp warp öor chukag ee, maach khoojem nemkham ee. Mag i sim aigta dösätau bëewia irig sëukhabaichëjim anaabá, i khügur awaag. Maigmua chi dösät petarr ëudee jürr Ēwandam chognaanauta ügtharmua bëewia i khüir jäsenkhachëjierram aajem.

Jesuu warrpem Galilea durp Ēwandam iek jaaubaaderr

(Mt 4:12-17; Lc 4:14-15)

¹⁴ Mag khur Jesús majim aajem Galilea durp, örag “Ēwandamau öor thumta ich dënkha aum khösi sim” a jawaan. Mag i maawai rey Erodeeu Juan pær auwi cárcel deg pütarr khur ajim aajem. ¹⁵ Mag Ēwandam iek jawaanta marr aawai ichpai igwia jaaumamua, “Warrgurwe Ēwandamau Juan ëudee woun äb püiju a jaaujerr ïsta barbaichëmguui” ajim anum. “Maagwai ïsin chad Ēwandamau thumaam khüun ich dënkha aum khösi sim. Pari magaagan päach khaibag äsie ewag khüirjunaa iseg num düi thäraucha maach peerduajem iekta ükhabat” aajeejim aajem ich Jesuucha örag.

Dö hamien jayap Jesuu ich düi thürphë arrtarr

(Mt 4:18-22; Lc 5:1-11)

¹⁶ Biek äb Jesús thürrdö Galilea anum igaau nurrumua öor numí dö urëu num ooimajim aajem. Makhüun Simón ajim aajem ich naam Andrés anum düi. Ich makhüun dö hamien ajim aajem. ¹⁷ Makhüunag Jesuu, —Idëu päach red pæawia mu düita wëttarrau ajim anum. Ich jäg päach mug sīi dö æ gaairpai numjö, mug atag jürr mu iek örag jaau gaairpaita nüisijugui ajim anum amag.

¹⁸ Mag chadcha amachig magbarm bürre amach red pæawia Jesús düi ërëujim aajem. ¹⁹ Mag ërëubaadeeu ag atkhajärpai deeu öor numí botedam ee amach red thürrdæ sïsidum kha num ooimajim aajem. Makhüun jöoi Zebedeo chaain ajim aajem, Santiago Juan düi. ²⁰ Makhüunjä Jesuu ëurrjim anaabá ich düi. Magbaa amach aai Zebedeo ich phidkhaajem khüun düi bote ee pæawia i düi wëttjim aajem.

Jesuu woun äb dösät bënëu baarjerr monaautarr

(Lc 4:31-37)

²¹ Mag wëtwi, Capernaum phöbör ee barwia, jua üujim ed aadeewai, judionaan Ēwandam iek jaajem ee mawia, örag Ēwandam iek jaaubaadëjim aajem, ich Jesuu. ²² Mag irua jaaumam ūrwia, aig öor i iek ūr narr khüun jügderraa naajim aajem, amachdëu ūurwai Jesuu jürr Moiseeu ley phä pæarr jawaag chi khaphum khaphum aajem khüun khäyaujā jaau khapcha jaaumam ūrwia. ²³ Mag Jesuu Ēwandam iek jaau sim aig woun äb mor ee bën khaigbam wai sim sïejim aajem. ²⁴ Mag wounau Jesús oo athaawai chi bën i mor ee simuata thet äa anaa irig, —Jesús Nazaretpierr! Idëu maar sīi khajapha sīubá ajim anum. Puan sīi maar öpäainta urum. Mua pæ khaphæ chirumguui ajim

anum, pu jammua urú. Pu Ēwandam Iewaa ügtharmua bëetarr khabahab, warrgurwe Ēwandamau püiju a jaaujerr ajim anaabá irig chi mepeer garmua.

²⁵ Magbaawai jürr Jesuu chi meperagta meeukhanaa, —Khüu abá. Puchta warag jäg woun mor eemua öbërbaad ajim anum.

²⁶ Jesuu mag iekhabaa, chi mepeer mag woun mor eemua wiwiug öbërbaadeeu, warre jëkhut phuphurgpüiwia, chi wounta iek chuk puajim anaabá. ²⁷ Ōrau amach daúa mag oobaawai dauderraa num iekhau amach wir aigpai, “¿Jäga jäg wounau iekhaawai meperaupa i ipierraa num?” anaajim aajem. ²⁸ Jesuu mag woun mor eem mepeer jurbapüim jöpchata Galilea durr ee maimua ag bigaau phöbördam nunüidum eem magwe khakhapdö jöisijim aajem.

Simón phaauhüan Jesuu monaaupüitarr
(Mt 8:14-15; Lc 4:38-39)

²⁹ Mag judionaan Ēwandam iek jaajem deg Jesuu örag Ēwandam iek jaau säewia öbëraau igbaadëjim aajem, Simón Andrés düi joobaajerr di aar. Mag i mam düi i khapeen numí wëtjim aajem. Makhun, Santiago ajim aajem Juan düi. ³⁰ Mag wëtwia Jesús deg pabaimaawai aiguum khunau irig jaajim aajem, Simón phaauhüan put ee khuumieu mor mas sim. ³¹ Ichig mag jaubaa, aar dubwia, i jua gaai purnaa ügthaag phiriu aujim anaabá. Mag phiriu atham bürre chi khuumiejä thumbabaadeewai warag phiidüwia am jäogjim aajem.

Khëubaadëm ee Jesuu öor pöm monaaupüitarr
(Mt 8:16-17; Lc 4:40-41)

³² Maimua ya edau khëubaadëm ee, örau amach aaunaan khamor machag khüirpierr wai narr khun düi dösät bënëu sïsidumpa Jesús aig waibëemajim aajem. ³³ Mag warag thum phöbör eem khun bëewia i sim di aig puertdi igauta daaugajärm magwe pos aphöbaadëjim anaabá. ³⁴ Mag, sïi khajapham khamor machag khüirpierr wai sïsidum ich aig aubëemarr khun monaaumam düi ichab mepeenpa öor mor ee sïsid arr jür wërpmajim aajem. Chi mepeenau i khapha naajim anaabá, i chadcha Ēwandam Iewaakha sim. Mamü ich Jesuu büürjä amag iekhapiba aajeejim aajem.

Jesuu Galilea durr Ēwandam iek jaau phüürdu nurrarr
(Lc 4:42-44)

³⁵ Jesuu ichdëu mag öor pöm monaautarr ag noram edaraawe phiidüwia phöbör igaa warphaapai ich ap majim aajem, öor chukag ee, Ēwandamag jëwaan. ³⁶ Magbaawai Simonau tagam khun ich khapeen düimua i jür wënrrowi oobaimaawai ³⁷ irig jaaujierram aajem, öor thumaam khunau mag i jür wënrüm.

³⁸ Mamü magbaawai jürr ichdëu amag magjim anum:

—Chawag dewam phöbör dakhapaim aarta wëttarrau, jürr mamaam khunagjä Ēwandam iek agjö jawaag. Warrjä mag jawaanta mü bëejimgui ajim anaabá.

³⁹ Ich mag Jesuu Galilea durr öor nunüidumpierr Ēwandam iek jaau nurranaa judionaan Ēwandam iek jaajem degjä jaajeejim aajem. Mag nurrumua öor mor ee mepeer khaigbam wai sïsidumjä warre dau daau öbeerpüi maajeejim anaabá.

Jesuu woun äb kokobé bënëu bar sierr monaaupüitarr
(Mt 8:16-17; Lc 4:40-41)

⁴⁰ Biek äb woun phie kha dodoso sim Jesús aig bëewia i khüirphee kanieu phöbkhachëwia irig, —Pua khös chirum khai, müg phiedau warre mü gaaimua chugpaabapüi aichëjim anum irig.

⁴¹⁻⁴² Magbaa Jesuu i dau aug khaugwi i gaai purnaa irig, —Mua pu monaaupüim khösi chirum. Monaau chirsí magan ajim anum irig. ⁴³⁻⁴⁴ Magwia Jesuu irig, Mua müg puch monaubarm oob örag jawam ajim anum. Magju khäai nacha Jerusalén mawia Aai i jëeujem degam phadëg puch mor oopibaimá. Maimua Moiseu iek phätarr gaai

jaau simjö puch monaaubarm paar nemchaain ofrendakha deebá ajim anum, puch mug monakha chirsim òrag khap amkhìir.

⁴⁵ Mamu Jesuu mag ich monautarr òrag jaaupiba arrta ich nurrumpierr jaaubaadèjim anaabá. Mag gaaimua Jesús tag phöbör ee parhooba öbèrju khaba, òor chukag chüita sísijim aajem. Mamu magum äba, mam phöbör igaaui i sim aar durrpierram khüun i aar baarjeejim anaabá.

2

Jesuu woun äb khapá juser khitum monautarr
(Mt 9:1-8; Lc 5:17-26)

¹ Jesuu mag woun monaupütarr khur khäai khapancha khaba num ee, phöbör Capernaum anumug majim aajem. Mag mawia barbaimaawai sïi phöbör eem khüunau i barbaimam khakhapdö jöisijim anaabá. ² Mag amachdèu i deg pabaichëm khaug athaawai aig bëe thünümua òor pöm pos sïi puertdi igaaum magwe phèu thünüsijim anum. Jesuu mag pos thünüm khüunag Èwandam iek jaau sïejim aajem. ³ Mag num ee òor jayapam khüunau woun äb khapá juser khitumta pa bürkham gaai jìir aibèjeierram aajem. ⁴ Mag aibèewi Jesús sim aar mag woun wai dubaag ëkha naajim aajem; pari mag puertdi igaaui òor phèu thünüm khurau pöd ierrag wai dubju khaba aawai, ügthaa dihèu ür waaidatkhawia, chi Jesús sim ürüu dihèu magar auwi, chi pa bürkham gaai jügadau jükhanaa mag chi khapá juser khitum eeg jìir burrpüijerram anaabá, Jesús sim aigcha, amach aunaan monaupüiju khaphu narr aawai. ⁵ Jesuu amau mag khìirju numjä khaphu sïerr aawai chi khapá juser khitumugta, —Pu pekau thum ya mua chugpaabapüingui ajim anum.

⁶ Mamu mag iekhabarm ürwia Èwandam iek jawaag ithee chi machnaan aig narr khüunau amach wir aigpai, ⁷ “¿Ma chijäg wounta Èwandam dau na mag khaigba i jüur iekha sïma? Äba Èwandamau khabam chan maach pekau chugpaa auba aajem” ajierram anum. ⁸ Mamu amau amach ödegpai mag khìirju numjä Jesuu khaphu sïerr aawai amag, —¿Pärau khandhee päach ödeg jäg khaigbata khìirju numma? ajim anaabá. ⁹ ¿Wa mag pekau chugpaabarmjä dau daau ooba naawai pärau khìirjuawai chadcha phithurg chukhu thumaam khüunau mag iekhaju aai num a nawa? Mamu mua irig, “Phiidawia puch pa bürkham äbamug phè auwia petá” akhiin, òrau amach daúacha ooju, i monaau sïsi wa monauba khäijä ich mag sïsim. Magua pärau mü dènjö chan cha mua jawaagpamjö abajugui ajim anum. ¹⁰ Mamu müch chi Emkhooi Iewaa Èwandamau ich juapá deetarrau chadcha mug jèb gaai òor pekaujä chugpaaju aai chirum pärag khap amkhìir, mua pärag oopikhingui ajim anum.

¹¹ Magnaa chi khapá juser khitumugta, —Phiidawia, puch put äbamug juurwia, puch diig petá ajim anum.

¹² Magbaawai ag bürre chadcha phiidawia, ich wai bëetarr pa bürkham düi ich putpa äbamug phè auwia, thumaam khüun dakhìir nem moná dawag öbèrbaadèjim anaabá. Mag öbèrbaadëm oowi aig narr khüun dauderraa nüisijim anum. Mag num iekhu Èwandam thö iekhamamua, “Èwandam, ag na marau büürjä mug nem ooba aajemta ìsta chadcha pua marag puch jua theeg oopibarm. Puchta chadcha chi jua thierru Èwandam” anaajim aajem, irig jèeumamua.

Jesuu Leví ich düi èurrtarr
(Mt 9:9; Lc 5:27-28)

¹³ Jesuu Capernaum phöbör ee mag woun monautarr khur petajim aajem deeu Galilea thürdöog. Mag mawia i barbaimaawai, ich aig jürram khüun phèphèukhamua òor pos aadeewai, amag Èwandam iek jaaubaadèjim aajem. ¹⁴ Mag jaau sïewi petaau jöoi äb Alfeo anum iewaa Leví anumta ooiimajim anum. Mag Leví Romaam gobierno dèn dèbpaar jèeujem arr aawai òrau ichig dèbpaar phagaan bëejem ag mes bigaau päar sïejim

anum. Mag oobaimaawaita Jesuu irig, “Mü dui marrau” abaawai, phiidüwi, chadcha i dui petajim anaabá, i kha ogduba nurraag.

¿Khan jãgwia Jesús pekaupan dui thach khoojeejĩ?

(Mt 9:10-13; Lc 5:29-32)

¹⁵ Biek äb Jesús ich khapeen dui Leví di aig thach khö siejim aajem. Maig naajim aajem ichab ich Leví khapeen agjö gobierno den debpaar jeeujem khun. Maimua ichab ör khapan i eudee beetarr aawai amach khaibagau thürphöokham khunpa aig thunaajim aajem, Jesús dui abam mes gaai thach khoowai. ¹⁶ Mag i makhun dui äba thach khö sim aig fariseonaanau Ewandam iek jawaag chi machnaan duimua chi Jesús dui wënurraajerr khunagta jeeuchëjierram anum:

—¿Jãga jãg päar maestro sii debpaar jeeujem khun dui pekau pöm sïsidum khunpa äba thach khö sĩ? ajierram anum.

¹⁷ Mamü amau mag iekhabarm ürwia Jesuu amag magjim anum:

—Kha monakha num khunau chan doctor igba aajem. Mor masim khunta doctor iigjem. Mü chan büürjã pekau chukhu wajapha khithëem aajem khun juraanjã bëeba, mun ör pekau pöoma khithëem khun peerdu awaanta bëejingui ajim anaabá, khïirjug iur aumkhïir. Maguata mag am pekau pöm numjã igba, am dui thach khö chirabahab ajim anum, amjã Ewandam denkha awaag.

¿Khan jãgwi Jesús khapeen sürkhaba aajeejĩ?

(Mt 9:14-17; Lc 5:33-39)

¹⁸ Khãai äb fariseonaan igar num khun Juan chi ör pör choomie khapeen dui thach khöba sürkha naajim aajem. Mag num ee örau Jesús sim aar wëtwia irig maguimajierram anum:

—Fariseonaan igar num khun maimua Juan khapeenjã sürkha numta, ¿khan jãgwia pu dui wënurraajem khunta jãg sürkhaba nü? ajierram anum.

¹⁹ Magbaa Jesuu amag magjim anum:

—Pãrau oowai, ¿chi jua pür sim woun onee ich üwi dui thach khö numich, irua ör ich jua pür num ee thürtarr khun sii bëewia ökhïirjuu ohoodö naajë, sürkhaawai büürjã thach khöba? Magba aajem. ²⁰ Magua ich agjö mü dui wënurraajem khunjã sürkhaba num. Am sürkhajuun, mug atag mü am jaajö am dui chitum pür atham ed gayan chadau am amach khïrauta sürkhawia ichab thachjã khöba nüisip aju, gaai machgau. Mamü mügwaiwe chan am sürkhaju khaba numgui ajim anum, agtha mü am dui chiraawai.

²¹ Magnaa, Pãadë khïirjubat ajim anum. Pãraun chadcha päach jöinau jaaujerrjö thach khöba sürkha num. Mamü pãrau jãg mua iek iur jaau chirumjã khösinaa agjö warrgarm khïirjug chi jöojã agtha khösi wënrümün, magan mag khïirjugan sii put iur auwia jürr khajüa jöoi gaai phëekhabarmjöta sïsim. Äbmua khãijã put iuriu khajüa jöoi gaai phëekhahiin, mag put iur i pächdübaademua chi kha sim ee thürrdübaadeeu warag ich warr sierr khãijã nem wãg sïsiju. Magua chi mü iek ükha simua chan mug iek iur mua jaau chitumjã ükhanaa pöd amach jöoin ijã agjö sürkhaju khaba simgui ajim anum. ²² Wa magbam khai, vino örr achpamkhïir nemhëu jöoi den thürkha sim ee pübarmjöta aju: Chi vino örr achpabaadeewai, chi nemhëu jöoiraa siëwai, äwatba jëgdübaadee chi vinojã ärbaadëm dui chi nemhëujã ya tag serbiiba sïsiju. Maguata vino örr achpamkhïran, agjö nemhëu iur eeta puajemgui ajim anum amag.

Jesuu khan nemta jua üujem ed wauju aai sĩ a jaautarr

(Mt 12:1-8; Lc 6:1-5)

²³ Khãai äb jua üujem ed Jesús ich khapeen dui trigodö ee dich wëtumua chi khapeenau trigo phierr ahaug wëtmajim aajem. ²⁴ Mag trigo phierr num oowia Moiseeu Ewandam iek phã puatarr wajapcha sürkhaajem khunau Jesuug, —Püdë oobá: Jua üi num ed aawai büürjã phidkhaju khaba numta pu khapeenau jãg trigo phierrnaa khö wënrümwai ajierram anum. ¿Pua chan khaugbahab ajierram anum, jãgpai phierr numjã nem pöm eeu num dui äba sim?

²⁵ Magbaa jürr Jesuu amag magjim anum:

—Mamə ʒkhani mə khapeenau khaigba abar? Magan ʒpārau chan Ēwandam iek phā sim gaai thūrwai būrjā khaugbata aajeb, rey David khakhitarrau ich khapeen dūimua amach jāsō aphōbaadee pan khōtarr? ²⁶ Pārau khaphə nūmguī ajim anum, warr Abiatar phadnaan pōrkha sim jaar David ich khapeen dūi Aai i jēujem deg dubwia ag ee pan ofrendajō Ēwandam ithee wai narr khōpūitarr. Mag pan parhoobam khūnau khōju khaba, āba phadēupaita khōju aai sējim anaabá. Mag sierrta ichdēujā khōwi ich khapeenagjā deejimguī ajim anum amag. Mamə mag khōtarr paarjā Ēwandamau am chig abajim.

²⁷ Jesuu amag mag iekhawi ichdēupai deeu ūmaai amag magjim anum:

—Jua ūujem edan, ūu ōordam jua ūi wēnūrramkhīirta Ēwandamau deejim; mamə mag nūm chan mag jua ūujem ed sūrkhā wēnūrram gaaimuata maach ūu wēnūrram anum khabam. ²⁸ Maguata mūch chi Emkhooi lewaa mūg jēb gaaijā iek theeg chirūmuata thumaam khūnag khan nemta wauju aai nū a jaaju aai chirūmguī ajim anum, jua ūujem ed awiajā.

3

Woun āb jua jusar khitar
(Mt 12:9-14; Lc 6:6-11)

¹ Biek āb deeu jua ūujem ed Jesús mawi Judionaan Ēwandam iek jaajem deg dubimajim aajem. Maig woun āb ooimajim anum thoom juadam jusar khitam. ² Maig naajim aajem ichab fariseonaan, Moiseeu Ēwandam iek phā puatarr wajarpha ūurkhaajem khūn. Makhūnau Jesuug būrjā dau thōba naajim anum, amach dakhīir Jesuu jua ūujem ed mag woun monaubapāaiwai irig, “Jāgan pua chan jua ūujem edjā ūurkhabata chirab” a iekhaag, mag nūm dūi ichab magum gaaimua thethem khūnagjā i khaibag waupi jawaag. ³ Mamə Jesuu amau mag khīirju nūm khaphə sierr aawai warag chi jua jusar khitamugta, —Phiidūwia dayag pidú, maimua mau ōor jārr dūnūubaichē ajim anum.

⁴ Magnaa jürr chi fariseonaanagta, —Pārau oowai ʒkhan nemta maadēu wauju aai nū ajim anum, jua ūujem ed? ʒŌordam dūi ajapha aju wa ōor khaibag wauju? ʒŌor peerdu auju, wa ōor thōju? ʒKhani ūucha sī? a jēujim anum amag.

Mamə amachig mag jēeutarr ni ābmuaajā būrjā i iek ūkhabajierram anaabá. ⁵ Mag ni ābmuaajā ich iek ūkhaba abaawai amag khīir masi eerpanaa warag ōkhīirjuu aadējim anum, ichdēu oowai amau būrjā wir aig amach khapeen dau ee aug khaugba nūm oowia. Magwia chi jua jusar khitamugta, —Dayag jua ūabá ajim anum.

Mag chadcha i ipierr ūgthaag jua ūabaawai warre jua monakkha sīsijim anaabá. ⁶ Mag chi fariseonaanau amach dakhīir mag woundam monaubapūim oobaawai khīir machgau warag amachta daau paaukhabaadējierram aajem. Maimua rey Erodes igarm khūn chi thethemnaan dūi āba biirdūwia, “Jāga akhiin maadēu jāg Jesús pūr auwia thōopūikhamgi” a khīirju nūisijim anaabá.

Jesuu Galilea thūrrdō igaau ōor pōm monaupūitarr

⁷ Maigmua Jesuu ich khapeen ich dūi phē arrjim aajem, ich ag Galilea eepai thūrrdō pōoma simug. Mag i mam dūi ōor khapaana Galileapien Judeapienpa wētjim aajem. ⁸ Jesuu mag ōor mor masim khūn monau nūrram a ūrphōbaadeewai ōor pōoma i aig bēe thūnūisijim anaabá: Jerusalenpien, phōbōr Idumea anum aram khūn, dōjā Jordán anum ee edau ōbeerjem garm khūn, maimua phōbōr Sidón anum dūi Tiro dakha phōbōrdam nūnidum eem khūnna bēejierram aajem. ⁹ Mag ōor pōm bēe thūnaawaita Jesuu ich khapeenag ya ag nawe jaau wai sējim aajem, sī ich ithee bote khīir khaug wai naamkhīir, atcha ōor pōm aadeewai thet ich phēeuthə aum ugua ag ee waaidag. ¹⁰ Ich mag ed Jesuu ōor pōoma monaukharūijim aajem. Mag ōor pōm monaumam amach

daúa oo narr aawaita warag jürram khunau i gaai juaucha pürchëm iigjeejim anaabá, amachjá monaamkhîir.

¹¹ Mag òor pòm wějòm ee naajim aajem ìchab, mor ee thòthòrrsöm bën paraa sîsidum khun. Magum khunau Jesús oowai warag aig bëena, i khîirphee kanieu phòbkhanaa wiwiukhamuata, “Pün chadcha Êwandam Iewaau” aajeejim anum. ¹² Mamü Jesuu chi mepeenag meerrau sîijeejim anaabá, thumaam khun jügdaar mag ich jaau wënerram ugua.

Jesuu ich düi ogdaba wënerramkhîir doce jür autarr

(Mt 10:1-4; Lc 6:12-16)

¹³ Mag Jesuu òor pòm monaau nerrarr khur durrsî gaai waaidawia ich düi wënerrarr khun eem ichdëu khòsim khun ich aig thürkha aujim aajem. ¹⁴ Mag ich aig thürkha auwia mag òor khapan ich düi wënerram khun eem ichdëucha doce jür aujim aajem, ich iek òor ee jaau wënerramkhîir püyaag. Ich makhunta ich iek jaajem khunkha thürjim aajem, apostolnaan. ¹⁵ Maimua mag doce jür autarr khunag ìchab ich jua theegjä deejim aajem, ich dënjö òor mor masim khun monaanaa mor ee mepeer khaigbam sîsidampa jür wërpmamkhîir. ¹⁶ Mag ichdëu doce jür autarr khun thür, mukhun ajim:

Simón, (ichpai Jesuu Pedro a thürjim);

¹⁷ Santiago, jöoi Zebedeo iewaa, (ichpai ìchab Jacobo aajeejim);

Juan, agjö jöoi Zebedeo iewaa, chi Santiago eem; (Makhun Santiago Juan düita amach numwe Jesuu “Boanerges” a thürjim aajem, am ibur wau thür; mag “Boanerges” a sim aiguin, khörg pagthumjö sierrjëm a simu.)

Maimua mag tag

¹⁸ Andrés,

Felipe,

Bartolomé,

Mateo, (ichpai Leví a thür sîejim);

Tomás,

Santiago, chi Alfeo iewaa, (ichpai agjö Jacobo a thür sîejim);

Tadeo, (ichpai Judas anaa Lebeo aajeejim);

Simón chi Cananista, maimua

¹⁹ Judas Iscariote, (ich maguata ewag pawi thethem khunag Jesús pür deejim ajima, i thöomkhîir).

Mag ich khapeen ich düicha ogdaba wënerraju khun jürkha auwi degag bëejerram aajem.

Òor iek meperauta Jesuug juapá dee sîejim aajem

(Mt 12:22-32; Lc 11:14-23; 12:10)

²⁰ Mag bëewi òrau i deg pabaichëm khaug athaawai i aig òor pöoma biirdubaadëjim aajem. Mag òor pòm bëe thunaawai büürjä jua par khabam gaaimua Jesujä thach khöba ni i khapeenjä pöd thach khöba naajim aajem. ²¹ Jesús aar mag òor pòm jürr phëphëukham gaaimua pöd thachjä khöba sim a ür athaawai chi khodnaanau i awaan wëtjerram aajem, lökiebaadeewaita mag thachjä khöba simpü awia.

²² Mag num düi ìchab Moiseeu Êwandam iek phā puatarr jawaag chi machnaan Jerusalén phöbör eemua bëetarr khunaujä i igwia, “Jaan dösätnaan pör Beelzebú aajem düi khapeerkha sîewai ag juapauta jäg òor mor eem mepeenjä dau daau jürkhuü nerrabahab” anaajim aajem.

²³ Mamü am mag iekha num ich Jesuu khaphü sierr aawai warag ich aig am thürkha auwi amag, —Mua pärag jëeu ookhingui ajim anum: ¿Pärau khîirjuawai meperau ichdëupai wir aig ichjöm khun dawag jürkhuüju khai? Meperau chan bën khaigbam chawag jürba aajemgui ajim anum. ²⁴ Gobiernou khäijä òor pòm ich igar thunum järrcha thöonaa amach wir aigpai wërbüpikhiin, amach wir aigpai öbapäiwai mag gobierno ich mag nem jua theeg sierrabaju. ²⁵ Wa magbam khai, woun äb ich chaain

düipai meekhawi amach wir aigpai wërbukhiin, warag aaiduju. ²⁶ Ich agjöta simgui ajim anum, mepeerjä. Meperau wir aig amach eepai juurhi phiriupüikhiin, magan warre amach öpüijuuta êkha phöbaadëm.

²⁷ Magnaa amag, 'Päädë mü sëu awi wajapha khïirjubat ajim anum. ¿Khaíu müg num aig sïi äb jiernem wajapham düi ich di thua sim aig dubwi i nem jïgkhaju khai? Sïi khapanaam khunau wa i khäai ürucharamua i ibur auwi khabam chan pöd i nem jïgkhabam. Ich agjöta sïebahab ajim anum, mepeerjä. Mü i khäai jua theeg khaba chirakhiin, muajã pöd öor mor eem mepeen jäg dau daau jur wërbajugui ajim anum.

²⁸ Mag iekhamamua ich Jesuupai amag magjim aajem: 'Päädë päach jügaucha wajapha ürbat cha mua jawaagpam: Êwandamaun chadcha öor khaibag thumaa chugpaaju, am parhoob iekhamarra thum. ²⁹ Mamü pekau äb sim, maan mua Êwandam Akhaar jua theegau nem wau chitum oo numta warag mepeer gaai thü nummu. Mag pekau chan Êwandamau büürjä perdonaabamgui ajim anum, i Akhaar igwiata mag iekha naawai. Magua Êwandam Akhaar igwiata mag khaigba iekhamun, mag wounan Êwandam düi iekkhör pöomata ich mag chirsijugui ajim anum, perdonaajã khaugba.

³⁰ Jesuu amag mag iekhatarran, Moiseeu Êwandam iek phã püarr jawaag chi machnaanau ich Jesús igwia "Jäan Beelzebú düi khapeerkha sïewaita jäg nem jua theeg öor mor eem mepeenjä jurkhüi nurrum" a iekha narr aawai ajim aajem.

Jesús eeugpeenau amach äd düimua i düi iekham ig narr
(Mt 12:46-50; Lc 8:19-21)

³¹ Mag num ee ich Jesús äd i eeugpeen düi i aig bëejerram aajem. Mamü sïi öor pöm thunum khurau pöd i aar dubba, daaugajärpai nüisiwia jürr amach garmuata dawag i thür naajim aajem. ³² Magbaawai i aig narr khunau irig, —Pü ädau pü eeugpeen düimua pü üphüinpa daaugajär pü jur wënnurrum, pü düi iekhaag aajem a jaaujierram anum irig.

³³ Magbaa ichdëu amag, —¿Chijã agá mag mü äd, maimua chijã khun agá mag mü eeugpeen? ajim anum.

³⁴ Magnaa ich bigaau ohoodö narr khunag eerpanaa magjim anum:

—Chamü khunnta mü äd anaa mü eeugpeenau. ³⁵ Mürügan Êwandamau khösimjö nem wau num khunnta mü äd anaa mü üphüinau, maimua ichab makhunnta mü khodnaanau ajim anum amag.

4

Wounau nemjïir dau phöthurtarr ag nem ïgkhaa
(Mt 13:1-9; Lc 8:4-8)

¹ Deeu ümaai Jesuu Galilea thürrdö igaaü Êwandam iek örag jaabaadëjim aajem. Mag irua jaau sim üurwai, sïi öor pöoma ich bigaau pos phüurbaadeewai, aig bote sïerr ee waaidüwia, dö jãrrapai oo jöisijim aajem, jürr mammua jawaag. Magbaawai öor pöm mag thunnarrau durrpaimuata i iek ür naajim aajem. ² Mag mos igaaü öor pos thunumug ejemplodampa jaaumamua, —Mua pärag nem ïgkhaadam jaaukhim; wajapha mü iek ürbat ajim anum.

³ Maimua magjim aajem:

—Biek äb, woun äb trigo dau phöon majingui ajim anum. ⁴ Mag mawi chi nemjïir dau irua phötarr, äaurag bü diichjem ee burrijim aajem. Magbaa nemchaain bëewia sïi thumaa khökhüipüijim aajem. ⁵ Maimua äaur khun sïi mokpör jojoodög eeta burrijim aajem, ajappai jëb chukhu sïerr ee. Makhunan chi tharrphëen üu jöpcha tharrphëjim aajem. ⁶ Mamü mag durrkhu ürü sim iekhaü pöd ierr khaar jërkhaba ürüta khaarkha khëkhëd arr aawai, ed pechag wüubaadeeu, sïi ë nanauk aadëmua phuabaadëjim aajem. ⁷ Maimua ichab tagam phötarr, miudö arr ee burrwia, chi miüta nemjïir khäaijã bäau khaphí bäauwi, sïi chi nemjïirdam ichdëuta pör pürëu ich magpai dau aphaü nüisijim aajem, sirphug ee ag gaai jopjã jopba. ⁸ Mamü tagam üu jëb wajaug ee burrtarran

wajaug öbërwia üu nem ajaug sïi phur jopjim aajem, nem bich dapag maimuajã bich thuu, maimua pogkha bich daii; mamu mag sïsidum chan büürjã chi vano chukhu.

⁹ Mag ïgkha öbaadeewai aig ich iek ür narr khunag, 'Keena, jüg ürnaa chamug nem ïgkhaadam mua jaubarm wajapha ürbat ajim anum amag.

Khanthee ejemploouta Jesuu mag nem jaaujeejï
(Mt 13:10-23; Lc 8:9-15)

¹⁰ Mag Jesús aig öor pos thunaawia ya öor jigdadu khabaadem ee, öordam agtha i dakhapai i khapeen düi äba ohoodö narr khunau khap aag irig jëeujerram aajem:

—Ma chaig pua nem ïgkhaadam jaau sierrau ÷khani jaau simma? Marag jaubã ajierram anum, wajapcha khaphu aag ithee.

¹¹ Magbaa Jesuu amag magjim aajem:

—Pãrau khaugam khösi ür naawai müchdeun warre pärag khaphu api chirum, jägata Ëwandam öor thãar ee sieicheejë. Pari ar i iek büürpaijã ükhabam khunag sïi nem ïgkha nümüapaita jaaujemgui ajim anum, ¹² maagwai mag sïi khajapham nem ïgkhaadamjöpai üurwai par amau amach jügüucha ürnaa amach dakhïir nem wau num oo numjä oobanjö amkhïir; mag num gaaimua Ëwandamagjä amach khaibag chugpaapi jëeuba aawai Ëwandamau am khaibagjä chugpaaba amkhïir.

¹³ Maimua amag, '¿Mug nem ïgkhaadam merag chukhu khitumjä pärau khaugbata nu? ajim anum. Mug phithur khaba simjä khaugba num chan magan deeam nem jaaukhiinjã ÷pãrau jäga khaugjuma? ajim anum. ¹⁴ Cha mua nem ïgkhaadam pärag jaubarmun müga simgui ajim anum: Chi nemjïir dau phö nurrarr woun, woun äb Ëwandam iek öor ee jaau nurrumjöta sim. ¹⁵ Maagwai mag chi nemjïir dau öor bü diichjem ee burrtarr, sïi ar Ëwandam iek jaau num üurjem khunta jaau simgui ajim anum. Mag ürnaa büchkhun khaugtarrdam meperau bëewia pör eem warre khïir akhoopibapãiwai ürba arrjöo thuba numgui ajim anum. ¹⁶ Maagwai äaur khun, chi nemjïir dau ar mokpör jooödög ee burrtarrjöta naabahab ajim anum. Ëwandam iek örau jaau num amach jügüucha üurwai warremun amau khöchag ükha num. ¹⁷ Pari mag chi nemjïir wajap khaar khaba arrjö agtha Ëwandam iek gaai ubu khaba naawai, mag Ëwandam iek amachdeu ükha num gaaimua amach phithurg auna, bigaam khunaujã amach düi khaigbajujö aadeewai, sïi warag agug oobanjö öbërwï weetjemgui ajim aajem. ¹⁸ Maagwai äaur khun sïi nemjïir dau müdö arr ee burrtarrjöta numgui ajim anum. Amau ichab Ëwandam iek ürm khösi ür num, ¹⁹ pari äsie deeu ewag khïirjuajerram. Am khïirjugan äba riknaan khajuuta khïirju sïsidum, nem thum paraa aag. Mag khïirju sïsidum gaaimuata ichab, mag nemjïir sirphug ee aadeewai sïi dau aphuu chëba nüsierrjö, Ëwandam iekjä thãraucha ükhawi i ithee nem wajapha wawaagjä serbiiba thunaabahab ajim anum. ²⁰ Pari äaur khun thunumgui ajim anum, ar Ëwandam iek thãraucha ükhawi, i dau na agchanaa, nem wajapha waajem khun. Magum khunau ar Ëwandamau nem wajapha waupi jaauwaijã nem par daua ooba aajem. Mag waum khösi wau naawai amachdeu nem waju ayagpierr waajem: äaur khunau nemjïir chi chëmiejö dürrcha, äaur khunau agpierrpai, maimua äaur khunau büchkhunpai. Mamu thumaam khunau ichiita ichdeu khösimjö aajem a jaumajim aajem.

Lámpara nem ïgkhaa
(Lc 8:16-18)

²¹ Mag jaautarr khur amag magjim aajem: 'Pãrau oowai, ÷khaü ötdau paanaa sïi bathëe eegar wa nem bü ee khãijã ausiujë? Örau mag ausiuba aajemgui ajim anum. Ötdaun paanaa dau garta ausiujemgui ajim anum, dau araraa oog. ²² Ich jägta siebahab ajim anum agjö Ëwandam iekjä. İswe chan örau agtha wajappai khaugba num, jäga Ëwandamau öor peerdu auju. Mamu jäg öt büug nem oowai dawaa oojemjö, mug atagta amau wajapcha khaphu nüsijugui ajim anum. Chi mag khaugba num khunan agtha khichag ee nem oo numjöta numgui ajim anum, büürjã khaugba.

²³ Magwi ich Jesuupai, 'Jüg ürũnaa cha mua jaau chirũmjö abat ajim anũm amag. ²⁴ Maimua magjim aajem: Pãrau mua nem jaau chirũmta pãach thãraucha ùkham khõsinaa, pör ee auna warag khaugam khõsi amũn, ich Êwandamau agjö pãar pör öphër apiju, ich iek ajapcha khaphũ amkhĩir. ²⁵ Ar chi thãar onee urm khõsi ür nũm khũnag Êwandamau warag khĩirjug deejugui ajim anũm, ich iek khapcha amkhĩir. Mamũ ar ũrmaphapai ür nũm khũn khĩirjug eemũn, cha mua jaau chirũmjö deeu ich iek sïepiba, khecheu aumajugui a jaaumajim aajem.

Nemjĩir dau bãaumam ag nem ïgkhaa

²⁶ Mag jajawagmamua ïchab ich Jesuupai, 'Pãrag deeam ejemplodam jaaukhimgui ajim anũm, jãga aajë õrau mag mũ iek ùkham khõsi ùkhawi amach thãar ee aauwai. Mag mũ iek amach thãar ee au nũmũn, woun ãbmua nemjĩir daudam jĩir sïubarmjõta simgui ajim anũm. ²⁷ Mag jĩir sïubaawai tharrphëwia edaram magwe bãau ëëekham. Mamũ mag bãau ëëekham chan chi jĩirtarraujã büürjã khaugba sim, jãga mag ich appai bãaumamua ügthaa papagmã. ²⁸ Maan mag simũn, ya jëb ee sïewai chi jëbëuta ich appaimua mag bãaupi sim khabahab. Nacha tharrphëwi bãau sim, maimua dürrcha aadeewai bi phũphũid aadëwi ũũi jõisim. ²⁹ Maimua mag thũnũ awi ya phur aadëm. Mag phur aadeewai thumaam khũnau ya khaphũ nũmgui ajim anũm, thũju aai aadëm. Magbaawai thũwi deg paa thũnũujem. Ich agjõta simgui ajim anũm ïchab mũ iekjã: Őrau khaugmampierr bãbãwagmamjõta sim, warag ich Êwandamau khõsimjõ wënrãa khaphũ paaukhamaawai.

Nemjĩir mostaza dau ag nem ïgkhaa

(Mt 13:31-32; Lc 13:18-19)

³⁰ Jesuu mag jaaumamua, '¿Pãrau khaphũ nũ, jãga sim abarí Êwandam iek mua jaau chitũm, maimua khanjõta sim a mua pãrag jaubarkhiin? ajim anũm. ³¹ Mũg mua jaau chitũm iekhan, mostaza daudam woun ãbmua ich dikhu gaau jĩir sïubarmjõta simgui ajim anũm. Ichta nemjĩir daudam thumaam khũn khãaijã büürũcha khitũm. ³² Pari mag büürũ khitũmta jëb ee jĩir khërbarmũn sïi pabũ pöm ädëe bãaujem. Magbaawai nemchaain bëewi chi piu gaai amach di ëeujem. Ich agjõta simgui ajim anũm ïchab mũg Êwandam iek mua pãrag jaau chitũmjã: Mũg waiwe chan khapan khabata ùkha durrum; pari mag durrumuata warag nem pöm aaidũbapãaiwai õor khapankham khũnauta ùkhaju a jaaumajim aajem.

Jãgwi ejemplo jaaumamuata Jesuu nem jaaujeejim aajë

(Mt 13:34-35)

³³ Mag ejemplodampa jaaumamuata Êwandamau maach peerdũ aaujem iek Jesuu jaaujeejim aajem, magũm gaaimua wajapcha khap amkhĩir. ³⁴ Mamũ ejemplo chuk chan mag õor pöm wëjõmũg büürjã nem jaaua aajeejim anaabã. Mag ejemplodamaupa nem jaaumatarra ich khapeen dũi amach appai aadeewain deeu wajapha amag jaaujeejim aajem, wajapcha khap amkhĩir.

Jesuu phũ dũi phũas thumbapitarr

(Mt 8:23-27; Lc 8:22-25)

³⁵ Ich ag edpai ya kheeraa aadëm ee, Jesuu ich khapeenag, —Wëttarrau ajim aajem, dö khĩijãr thũrdõ igauu.

³⁶ Maimua chadcha õor aig narr khũn phëpũawi, ya ich Jesús bote ee waaidũwia oo wëjorr aawai, chi khapeenau i joo arrjim aajem. Mag am wëtum dũi deeam bote aig narrjã agjö am dũi wëtjim aajem. ³⁷ Mag am dõjãrr paaukha phõbaaderr agtha pöm khaba nũm ee, phũ theeg wëbaadëmua sïi phũasdau baupa jõisijim anũm. Mag phũas baupa aadëmua bote ee phũasdau sog bëbëekhamua ya chi boteeu äwatbajujõ ierrpamaa ajim anaabã. ³⁸ Mamũ mag nũm ee ich Jesús bote khua pörkhau gaai sïiuba khãi jõrrajim aajem. Magbaawai i khapeenau jãphierr nũm iekhau i phiriupũiwiã irig, —¡Maestro, phiidũbã! Pua chan mũg maach khõomamjã khaugbahab ajim anũm irig.

³⁹ Magbaa Jesús phiidawia mag phū theeg thunumug meerrau sīunaa ĩchab phūas meeukha thunumugjā “Thumbabaad” abaawai, warre dōjā meuu sīsijim anaabá.

⁴⁰ Magwi ich khapeenagta, —¿Khan jāgwi pāar jāg atcha jāphierr nūma? ¿Pārau mū mūg pāach dūi mū chitumjā khaugbata nū ajim anūm, jāgcha jāphierraag?

⁴¹ Jesuu amach dakhīir mag phūas dūi phūpa meeukha thunarr thumba atham oowia dauderraa nūm iekhau, “Keena, ¿mūn khanim wounta jāg phūujā phūas dūimua i ipierraa nūma?” a jējēu aajeejim anaabá amach wir aigpai.

5

Jesuu woun āb dōsāt bēnēu baarjerr bēn chugpaatarr

(Mt 8:28-34; Lc 8:26-39)

¹ Mag khodjōrrōo awia Gadara durr phēubaimajierram aajem, ich ag thūrrdō eepai thoom igar. ² Mag phēubaimawia Jesús bote eemua waaidawia durrpabaadēm ee, i khīirphee woun āb dōsāt bēnēu bar simta durr ujā aarmua i aig khaphig bēejim aajem.

³ Mag woun sīi ujā ee ōor aukheerjem jēbdegpai sījeejim anaabá. Mag sim chan par ōrau pūr aunaa cadenau jū sīsīukhamjā pōd jū wai naaba aajeejim anūm. ⁴ Mag juapa theeg sīewaita biek khapan parii ōrau cadenau bū jūnaa juapa jū sīsīukhamjā, sīi warag chi cadenta thūrrēu pūrpa aajeejim anūm, ni ābmuaajā pōd pūr wai sīeba.

⁵ Mag simūn edaram magwe sīi pabū eeta nūrranaa ujā ūrūm magwe nūrraajeejim anaabá. Mag nūrrūmūn sīi parhooba āāagmamua mokdau juajā gar aunaa ichdēupaita ich phārmaajeejim anūm. ⁶ Mamū mag nūrrūmua warpwe Jesús oo athaawai sīi warag i simūgta khaphig bēewia i khīirphee phōbkhachējim anūm. ⁷ Mag phōbkhachēnaa thet wīiu anaa irig, —¿Jesús, cha Ēwandam ūgthaa phuu nūm Iewaa! ¿Khantheeta pua mū mūg khaibag waubaichēma? ajim anūm.

⁸ Chi wounau ich garmua Jesuug mag iekhatarran, maan Jesuu ya ag nawe chi mepeer mag woun mor ee simūg chawag ōbērpi jaautarr aawaita irua mag iekhajim anaabá.

⁹ Magbaa Jesuu irig, —¿Pū khan a thūurjēwi? ajim anūm.

Magbaa chi wounau, —Mūn “Mepeen Phōbōr” a thūurjemgui ajim aajem, maar nem khapan sīerrjēe aawai.

¹⁰ Ich mag wounau irig ō būrū aadēp aajeejim anūm, maigmua warp chi mepeen jārkhūipūim ugua. ¹¹ Maig dakha durr būkhūrr khūsnaan khapan phathau jūr khō wēnūrrarr aawai ¹² chi mepeenau, —Magan ar chum khūsnaan khapan thunūm aar maar pūiwi jūr jākhūn khūsnaan eeta marag dubpi jaubá ajierram anūm Jesuug.

¹³ Magbaa chadcha Jesuu mag chi woun mor eem mepeenag ōbeerpi jaauwi, jūr mag khūsnaan khapan dos miljō narr eeta dubpi jaubaawai, chadcha makhūn eeta dubphōbaadējim anaabá. Mag mepeen khaigbam pōm khūsnaan ee dubphōbaadeewai sīi parhooba khaphig phōbaadēwi ithurmūg ūrmua thūrrdō ee durbagkha sīi dō ee jogaa khēchdubjim aajem.

¹⁴ Mag oobaawai ajap jāphierrwi chi thūa narr khūn parhooba khaphig phōbaadējier-ram anūm, ōrag jawaan. Mag wētwi phōbōr eejā jaauwi maimua phōbōr igaa di āābdō nūnūidūm eem khūnagjā thumwe jaumajierram aajem. Amachig mag jaaumaawai ag būrre ōrau aar oon weetjeejim anūm. ¹⁵ Mag wētvia Jesús aar barimawia ooimaawai, chi woun mag dōsāt dūi sīerr khajūa wajapha jūawia maach khīir ich mūg jup oo sim ooimajierram anaabá, sīi magūm bēn khaigbam pōm mor ee chukhu sīerrjō, monakha. Mag oowai ōor dauderraa naajim anūm. ¹⁶ Mamū mag amach daúacha Jesuu mag woun bēn chugpaapūiwiā chi khūsnaanjā lōkiewi dō ee jogaa khēchtarr orr khūnau jūr deeam khūnag nem ĩgkhamajierram aajem. ¹⁷ Chi ag perás joobaajerr khūnau mag ūrbaawai Jesuug jajaau aajeejim anūm, amach durrmua chawag mamkhīir. ¹⁸ Mag ich jārbaadeewai, deeu maag awi, ich bēetarr boteeg mawi ag ee waaidubaadējim aajem. Mag i mam oobaa mag chi dōsāt bēn wai sīerrau ich armkhīir irig jēeujim anaabá.

¹⁹ Pari Jesuu ich dūi arrbajim aajem. Sīi irig warag, —Pūch diig mawia pūch khodnaanag jaubamí ajim anūm, jāga Ēwandamau ūu pū dau ee aug khaugwia pū monaubar.

²⁰ Jesuu ichig magbaawai chadcha i ipierr mawia Decápolis durr phöbör n̄n̄uid̄m ee ðrag jaaumajim an̄m, Jesuu i dau aug khaugwi üu i b̄n chugpaatarr. Mag jaaumam ūrwi thumaam kh̄unta jügderraa naajim aajem.

Jairo kha maimua ̄m̄i äbmua Jesús khajüa gaapai p̄rtarr
(Mt 9:18-26; Lc 8:40-56)

²¹ Mag chadcha Jesús deeu Gadaramua d̄rbawia, thoom igar nacha ich s̄ierr aar barbaimaawai, ðor p̄m̄ i bigaau ph̄urbaad̄jim an̄m. Magbaawai p̄d durragj̄a maba, ich aigpai dö igaaü s̄isijim aajem. ²² Mag ðor p̄m̄ ph̄ph̄eukham ee, woun äb Jairo a th̄r sim i aig b̄ejim aajem. Mag j̄oi judionaan Ēwandam iek jaaujem deg chi p̄rnaan th̄n̄m eem ajim aajem. Mag b̄ewia, Jesús b̄kh̄r̄r ph̄bkhach̄ewia, ²³ chaigpamama, —M̄ khaan parba j̄a eemuapai kh̄r̄mta oo p̄ajim, m̄ di aar marraugui ajim an̄m. Mua khaph̄ ch̄r̄m, puata m̄ kha jua p̄r̄m̄n̄ üu i p̄erd̄ aujugui ajim an̄m ich Jairoou.

²⁴ Mag Jairoou ich di aar ēurrbaicheewai Jesús chadcha i d̄i majim aajem. Mag i mam d̄i īchab ðor p̄m̄ i ēudee ph̄eud̄ w̄tmajim anaabá. ²⁵ Mag ðor khapan pos w̄tum ee ̄m̄i äb s̄ejim aajem, doce años s̄i ph̄mieu bar sim. ²⁶ Mag kh̄t̄m̄n̄ wajap ̄m̄i dau aug waaüjeejim an̄m, doctornaanag ich monaaupiju ēkha n̄mj̄a p̄dba aawai. Parii b̄nh̄e gaai ich phatk̄ondam wai kh̄r̄r̄r thum gastaap̄itarrj̄a b̄urj̄a monaauba, waragta eeg pamaa ajim anaabá. ²⁷ Ich mag ̄nyau ūr athajim an̄m, Jesuu ðor mor masim kh̄n̄ monaaü n̄r̄m̄. Ichd̄u mag ūrbaawai i aar ðor pos th̄n̄m ee thet ph̄eud̄ mawia ēugarmua meraa i khajüa gaapai s̄i p̄rimajim anaabá. ²⁸ Irua mag meraa p̄rimatarran, ich ödegpai, “S̄i mua i khajüadam gaai p̄rbarmuapai m̄ monaaü ̄isiju” a kh̄irjuwiata mag p̄rimajim anaabá. ²⁹ Mag chadcha irua Jesús khajüa gaai p̄rbarm b̄rre chi ph̄mie mag th̄narrj̄a warre th̄babaadee warre ich mag monaaü s̄isijim an̄m. Magbaa ̄nyau īchab warre ich kha j̄n̄ubaad̄mj̄a khaug athajim anaabá. ³⁰ Mam̄ īchab mag ich gaai p̄rbaich̄m̄ b̄rre Jesuu khaug athajim an̄m, Ēwandam juapá ich gaai simua ̄m̄i äb monaaubap̄im̄. Magbaa Jesuu mag ðor pos th̄n̄m̄ug eerpanaa, —¿Khaíuta m̄ khajüa gaai p̄rbaich̄ma? ajim an̄m.

³¹ Magbaawai j̄rr̄ ich khapeenaupai irig, —¿J̄aga mag khaíuta m̄ gaai p̄rbaich̄ē aju? Pua oobahab, ðor khapan p̄ch̄ aig ph̄ph̄eukham. Mag n̄m̄ mag “Khaíuta m̄ gaai p̄rbaich̄ē” a s̄ieb ajim an̄m irig.

³² Mam̄ mag j̄eu buburrkhamj̄a ni äbm̄uj̄a ichig jaauba aawai ich bigaau ðor n̄m kh̄n̄nagta ooph̄urd̄d̄u aajeejim an̄m, mag ich khajüa gaai p̄rch̄tarr ookhaawai. ³³ Mam̄ mag meraa i gaai p̄rtarrta ich khaug athaawai j̄phierr n̄m iekhau s̄i kha duui Jesús aig b̄ewia i kh̄irp̄hee kaniou ph̄bkhabaich̄jim anaabá. Magwi chadcha meerba jaaujim an̄m, mag ichd̄u i khajüa gaai p̄rtarr. ³⁴ Mag ichig meerba jaaubaawai Jesuu irig, —Mua p̄ch̄ monaaüju khaph̄ m̄ gaai p̄rch̄tarr gaaimua, üu p̄ monaaüwi p̄erd̄j̄a p̄erd̄ ̄isimgui ajim an̄m. Ya p̄ monakha ̄isiewai p̄ch̄ diig maju aai ̄mgui ajim an̄m irig.

³⁵ Jesús agtha mag iekha d̄n̄m ee, mag judionaan Ēwandam iek jaaujem degam chi p̄r̄ Jairo an̄m di aarmua ðor b̄ewi irig, —Kak̄e, ya aanaanauj̄a p̄d̄ äwatba abarm; id̄u Maestro s̄iubá ajierram an̄m irig. Ya par maach aar i mabajup ajierram an̄m.

³⁶ Pari Jesuu amau mag jaaubaich̄mj̄a asekasba, chi Jairoogta, —Oob kh̄irjum; s̄i mag kh̄ai warag p̄ch̄ chaai oo wai chitaju kh̄irjugta wai ch̄rs̄i ajim an̄m irig.

³⁷ Maimua ya warag Jairo d̄i i di aar mam arr aawai ich mam d̄i ðor khapan arrbajim aajem. Äba ich d̄i arrtarr kh̄n̄nan Pedro d̄i Santiago ajim aajem, maimua Juan; makh̄n̄n th̄arjuppai arrjim aajem ich d̄i. ³⁸ Mag w̄twia di aar barimawia ooimaawai Jairo deg s̄i b̄ep sereu th̄n̄m̄ d̄i ðor phogd̄ th̄n̄mj̄o th̄n̄m ee j̄rram kh̄n̄nau üap̄p̄rkhamta ūrimajierram aajem. ³⁹ Magbaa ich Jesuu ierr mag am sereu th̄n̄m aar dubwia amag, —¿Khantheeta mag atcha sereu th̄n̄ma? ajim an̄m. Oob b̄iemiet. Chaai meebe s̄i kh̄i kh̄r̄m khabahab ajim an̄m amag.

⁴⁰ Mamꝛ Jesuu mag chaai meeba siita khāi sim abaawai aig narr khunau warag i wau iekha naajim anaabá. Mamꝛ ich gaai iukha numjā am iek asekasba, warag thumaam khunag dawag öberpi jaauwi, chi binaandam dēnnaan maimua ich khapeen thārjup ich dūi phē arrtarr khunpaita ich dūi ierrag dubpijim aajem. ⁴¹ Mag chi binaandam aar dubwi, i juadam gaai pꝛr auna irig, —Talita, kum ajim anꝛm. (Mag sim aiguin maach meúan, “Uukhaardam, phiidubaad” a simꝛu.)

⁴² Magbarm bürre chadcha phiiduwia ðor dakhīir monakha dꝛr nunuuu khabaadējim anaabá. Mag oobaawai chi dēnnaan maimua ich Jesús khapeenpa warre dauderraa nūisijim anꝛm. Ich mag chi daupeerdam Jesuu phiriu autarr, doce años sīejim aajem. ⁴³ Mag phiriu auwi chi chaairag thachdam deepi jaaujim anꝛm, khömkhīir. Mamꝛ mag daupeerdam ichdēu phiriu autarr chan būrjā aig narr khunag jaaupibajim aajem.

6

Nazaret phöbör eem khunau Jesús isegtarr
(Mt 13:53-58; Lc 4:16-30)

¹ Mag chaai chi meem arrta deeu phiriu auwia, Jesús ich bāautarr durr phöbör Nazaret anꝛmꝛug petajim anꝛm. Mag i petam dūi i khapeenjā i dūi wētjim aajem. ² Mag mawi barimawia, ya jua ũijem ed pabaadee, maar meeun Ēwandam iek jaaujem deg mawi Ēwandam iek jaubaadējim aajem. Mag irua jaaumam ũrwia aig ðor pöm thunarr khunau jügderraa nꝛm iekhau amach wir aigpai jējēukhamua mag naajim anꝛm:

—¿Magꝛm iek ichdēu jamta khaugjimta mag iek pöm jaumáma? ¿Jāga jāg ðor monaau nūrrúma? anaajim anꝛm. ³ Keena, pārau oowai, ¿ich mꝛg woun kalpinter khabá anaajim anꝛm, María iewaa? I eugpeenauwai, Santiago, José, Judas maimua Simón. I ũphūin khabahab ichab ar mūig ich mꝛg phöbör ee naajem khun; maagwai ichjā maadēu khaphꝛ nꝛm, ich mūiguim aawai.

⁴ Pari magbaa Jesuu amag magjim anꝛm:

—Chadcha deeu durram khunau mꝛg Ēwandam iek jaau wēnūrrꝛm khunag eena am dūi ajapha aba aajeeb. Pari mag sim jūrr dich bāautarr durrpai chan am kha khöchkhabanaa amach khodnaanau ni amach dūi ābam deg joobaajem khunaujā am kha isēe aajemgui ajim anꝛm amach khīircha.

⁵ Mag warag maig chan Jesuu ðor mor masi narr khun thum jua pꝛrbajim aajem, amachdēu mag irua jaau sim ũkhaba arr gaaimua. Daudam khapan khaba ichdēu jua pꝛrtarr khunpai monaupūijim aajem. ⁶ Mag ichdēu Ēwandam iek jaau khitꝛm ũkhaba nꝛm oowi ich Jesúsata warag thumaa khīirjuwi ökhīirjuu aadējim anaabá.

Magbaawai ichta warag mawi jūrr aigmua phöbördam dakha sīsidꝛm ee Ēwandam iek jaau nūrraajeejim aajem.

Jesuu ich khapeen doce Ēwandam iek jawamkhīir pūitarr

⁷ Mag nūrrꝛmua Jesuu biek āb ich khapeen doce ich dūi ogduba wēnūrraajerr khun ābam aig thūrphē auwi nunumdö pūyaagpajim aajem. Mag pūyaagpamua ichab ich juapa theegjā amag deemajim anꝛm, mag juapaau ðor mor eem dösāt bēn khaigbampa ich dēnjö jꝛr wērpmamkhīir. ⁸ Magwia ichab khud ee khömaagjā būrjā amag nem inag arrpiba, ni talegdijöm, thachjöm, ni phatkhonjā arrpibajim aajem. Āba arrpitarran bordondampaita arrju aai nꝛm ajim anꝛm. ⁹ Ich agjö zapatjā amachdēu jūa narrdampai arrpiwi khajūajā amach mor gayam dūipaita wētju aai nꝛm a jaaujim aajem, deeu theg jūjūa aagjā arrba.

¹⁰ Mag jaauwi ichab, —Pāach wēnūrrꝛmpier pāachig di jaubarm degpai kheeupaawai khāibat ajim anaabá, pāach maigmua chawag wēt nꝛm ora. ¹¹ Dēgölp khāijā ōrau amach deg pāach dubpiba abaawai, wa pāachdēu amachig Ēwandam iek jaau nꝛm khāijā ũrba abaawai, warre amach dakhīirwe pāach bū gayam jēb ũrphē ũrphēnaa pāachta ērēubaadēt ajim anꝛm. Pārau magmꝛn magbarmuapai amag, “Pāach jāg Ēwandam iek ũrba abarm gaaimua ich dūita khīir khaphꝛ abat” anꝛmꝛugui ajim anꝛm.

¹² Amachig magbaawai chadcha ërëubaadëwia phöbörpierr örag Ëwandam iek jaau-mamua, “Päach pekau pöoma num äsie ewag khïirjuwia Ëwandamagta chugpaapi jëubat” aajeejim anum. ¹³ Mag jaau wënurrumua ïchab dösat bënëu baarjerr khun mor eem bën khaigbampa jur wërpnaa, pabü olivo anum khaüa öor khamor masim khunjä kha phurnaa, Ëwandamag jëubaa öor pöm monaaurpüi maajeejim aajem.

Rey Erodeeu Jesuuta Juan öor pör choomie khararrpii sierr
(Mt 14:1-12; Lc 9:7-9)

¹⁴ Jesuu mag öor mor masim khun pöm monaau nurrum gaaimua sï öor ee thürphöo sïejim aajem. Mag num ee Rey Erodeeu ür athajim anum, irua nem wau nurrum. Mag ichdëu ür athaawai Jesuuta Juanpii awi, “Maan Juan öor pör choomie khararrta deeu iuu phiidawia mag nurrum; maguata mag öor mor masim khunpa monaau nurrabahab” aajeejim anum. ¹⁵ Mamü irua mag sim ee bigaam khunau, “Jä warr jöoingar Ëwandam i jaaumie Elías aajerr khabahab” aajeejim anum, Jesús igwia. Mamü jürr magbaawai äaur khunau, “Jä sï warr jöoingar Ëwandam i jaaujerr khunjö Ëwandam iek jaaujem khabahab” aajeejim anaabá. ¹⁶ Jürram khunau mamagkham ürbaawai chi rey Erodeeu, “Mürug chan ma chan deeu khabam. Mua khïirjuawain maan Juan chi öor pör choomieu, ar mua i ö thüappüipitarr. Ichta deeu iuwia mag nurrabahab” aajeejim anum.

¹⁷⁻¹⁸ Irua mag sierran müg ajim aajem: Maata ich Erodeeu ich naam Felipe üüi Erodías anumta khecheu auwi ag düi sïejim anaabá. Mag itheeta Juanau chi reíg, “Pua pöd puch naam jua eem üüi khecheu auwi puch üükha auju khaba simgui” ajim anum. Mamü sïi ichig magbaawai warag Juan pür aupi jaauwi, cárcel deg phaar süpinaa, cadenau jü süpüijim anaabá. ¹⁹ Mamü mag num ee chi Eroses üüi Erodías anumuan Juanau mag iekhatarr gaaimua thöopimjä khösi thünaajim anaabá. Pari mag numta pöd thöoba aajeejim anum, mag chi jayau thöomkhïir jaubam aawai. ²⁰ Mag num düi chi rey Erodeeujä Juan ökhö aajeejim anaabá, irua oowai Juanau chadcha Ëwandam dau na nem agcha waunaa äba i iekpai jaaujerr aawai. Maguata Juanau ichigcha ikhüaba iekhamamjä magumjä igba, warag ürm khösi i iek ürnaa sïi ich ödegpai, “Jägata akhiina?” aajeejim anum.

²¹ Mag num ee Erodeeu ich año cumplii num ed phiejáb pöm waupijim aajem, phiesta khaag. Magwi chi thethemnaan ich garcharam khun düi, comandantenaan maimua Galileapien agjö chi thierrnaanpa äba thürkhüipüijim aajem, ich aig thach khoon bëemkhïir. Magbarm eeta ïchab Erodiaaujä Juan khaibag wauju dawaa phithurg chukkhu oo athajim anaabá. ²² Mag am thach khö numta, chi Erodías kha bëewia öor dakhïir jemkhabaichëjim anum. Mag jemkhabarm chi reüu ich düi äba thach khö narr khun düimua khöigjierram aajem. Mag wajapha jemkhabarm oobaawaita chi reüu ich bääurrag, —Püchdëu nem khösim mürug jëubá, mua pürug deeu püchdëu nem igbarm ajim anum.

²³ Mamü mag ichig nem jëeupikhamjä chi dauperau büürjä jëuba aawai ichdëuta deeu püaba irig, —Chadcha müch imeerba parhoobam nem püchdëu khösim mürug jëubarm mua pürug deebajupa. Pua müg durr müchdëu jüa chirum eem jürrcha khäijä mürug jëeukhiinjä, ichiita mua deeb khaba pürug deejugui ajim anum.

²⁴ Chi rey Erodeeu püaba ichig mag jëeupikhamjä jëeuju khaugba aawai ich äd aar mawi jürr ich ädagta jaauwimajim anaabá, ichig khïirjugdam deemkhïir. Magbaa chi ädau ich khaag, —Püchig Juan pörta thüapnaa thëp ee deepi jaaujuma ajim anum.

²⁵ Ich ädau ichig mag jaubarm bürrre deeu ich bääurr jöoi aar mawia irig, —Rey ajim anum, muan nauwe pürug Juan öor pör choomie pörta thüapwia müchig thëp ee deepim khösi umgui ajim anaabá.

²⁶ Mamü ich bääurrau mag ichig Juan pörta jëeubaawai chi rey warre ökhïirjuu aadëjim anum. Pari mag ich bääurrau ichdëu nem khösim thumwe jëeuwajä öor dakhïir ich imeerba deeu a iekhatarr aawai mag äsie deebamjä abajim aajem. ²⁷ Magbaa ag bürrre ich soldaun äb püijim anum, Juan ö thüapnaa ich aig chi pör appai aibëemkhïir. ²⁸ Magbaawai chi soldaunau chadcha Juan cárcel deg sim aar mawia, i ö thüappüinaa,

chi pör appai thëp ee chi dauperag deechëjim anaabá. Mag ichig deebaicheewai jürr ich ädag deejim anum. ²⁹ Mag Juan cárcel deg pür wai narr ö thupapapüm a ürbaawai i khapeenau chi mordam cárcel degmua arrwia aukhërthurjierram aajem.

Jesuu ðor cinco mil jãogtarr

(Mt 14:13-21; Lc 9:10-17; Jn 6:1-14)

³⁰ Magtarr khur Jesús khapeen mag ichdëu püitarr khun deeu i aig barchëjierram aajem. Mag bëewia deeu äbam aig naaicheewai amachdëu ðrag Ëwandam iek jaaujerr düi ðor monaaumarrpa thum irig jaauchëjierram aajem. ³¹ Mamu mag jürram khun phëphëeukham gaaimua thachdam khoogpaijã büürjã jua par khaba narr aawai mag am nem igkha öpinaa jürr ich Jesuu amag, —Öor chukag ee maach appai jua üyaan wëttarrau ajim anum.

³² Magwia chadcha amach appai aig botedam sierr ee ërëubaadëjim aajem, ðor chukag aar. ³³ Pari mag am wëtum ðor khapankham khunau oopüjierram aajem. Amachdëu mag oobapãaiwai, i barjújã khaphu narr aawai, jürr khud ee khaphig phöbaadëwi, amachta i barju nawe bardutkhaimawia i nu naaimajim aajem. ³⁴ Maimua barimawia ooimaawai chadcha ðor pöoma pos thunaajim anum, i nawe. Öor pöm mag wëjöm Jesuu oowai i dau ee aphuu durrajim anum, si nemchaain papjã chukhu wënrümjö narr aawai. Ichdëu mag oobaawai amag Ëwandam iek jaau wai si ajim aajem. ³⁵ Mag jaau simua ya kheeraa aadeewai i khapeenau irig, —Ya edau khëumamgui ajim anum. Mag numta maach chan thach khöjújã chukhu num. ³⁶ Maach düi müig ðor pöm thunum khunag wëtpi jaubã ajim anum, ðordam di dakhapaim aar wa magbam khai phöbör dakhm aar khãijã amach khoog thach pë awaan wëtamkhüir.

³⁷ Ichig magbaawai jürr ich Jesuu amachigta, —Am püju khãyau pãachdëuta amag thach deejurauma ajim anum.

Magbaa chi khapeenau jürr irig, —¿Magan ðor pöm müg wëjöm thum thach khöpiegan doscientos denariota pan gaaipai aupi siëb? ajierram anum.

³⁸ Magbaa Jesuu amag, —¿Pãrau pandam kharr wai nüwi? ajim anum. Chukhu num khai, ðrag jëu oobat, khaú phiejãb waibëejï ich khoog khãijã, maimua mürug jaubãt ajim anum.

Magbaawai chadcha wëtwi, ðrag jëu ohoogmamua äbmua pandam cinco maimua äwarrdam numí wai sim oobaawai, deeu i aig bëewia, ich mag irig jaauchëjim aajem. ³⁹ Magbaa ich Jesuu ðor khapan mag thunnarr khunag phüak ür khapanaa phuur ohoodö juppi jaaujim aajem. ⁴⁰ Amachig mag juppi jaubaawai chadcha warphaa poso phuur nunnid, phuur nunnid, ohood aphöbaadëjim anum, amach khikhiratdö pogkha chi khapanag cincuenta, maagwai pogkha cien; ðor pöm mag thunnarr thumaa ich mag ohood thunnisijim aajem. ⁴¹ Magbaawai Jesuu mag pan cinco narr düi mag äwarr dau numí narrpa phë auwia, ügthaag eerpanaa, Ëwandamag üu ajim anaa chi pan thorreunaa, jürr ich khapeenag uapüimajim aajem, tagam khunag jigmamkhüir. Ich agjö chi äwarrjã agdaujö thumaam khunag jigpüijim aajem. ⁴² Magdamaupai maig ðor thunnarr khun thum biwaauwia imie phöbaadëjim anaabá. ⁴³ Mag imie phöbaadeewai chi pan äwarr düi sobtarrau thubut doce ipiirka aujim aajem. ⁴⁴ Mag chi thach khötarr khun khapanag emkhooïn appai cinco mil naajim aajem, uninjã beerba chainjã beerba.

Jesús döjã ür nurrarr

(Mt 14:22-27; Jn 6:16-21)

⁴⁵ Mag thach khö aaipawia Jesuu ich khapeenag, —Pãar mu na thoom igar Betsaidaag durbagkhabaadët ajim anum, maimua jam phöbör eeta mu nubaimat. Mun nau müg ðor ërëu thunum thum oopüwiata majugui ajim anum.

⁴⁶ Maimua chadcha mag ðor wëtum khun thum oopüwiata durrsi gaai petajim aajem, Ëwandamag jëwaan. ⁴⁷ Mag ich khapeen bote ee ich na püitarr aawai, ya khëubaadeewai, döjãrr wëtmajim aajem. Maagwai Jesús ich appai thubawi agtha durrsi gaai Ëwandamag jëu siëjim anaabá. ⁴⁸ Mammua Jesuu oowai i khapeen amach juadamau

ökhar êkha wëtmajim anum, khäär garmua phü theeg wë thunum ee. Mag amach juadamau êkha wëtum oobaawai äspajuag am êkha auwimajim aajem, sïi döjä ürpai mamua. Pari mag am êkha autarrjä sïi khajapha am aig dichagpamjöö sïejim anum. ⁴⁹ Mamua mag sïi döjä ürtä nurrum oo athaawai akhaarpïi awia jäphierr num iekhaü ääa khaphöbaadëjim anaabá. ⁵⁰ Ma chan mag äbpaïmuajä ooba, amach thumaam khunnauta oo narr aawai, amach thumta jäphierr naajim aajem. Pari mag sereubaadëm bürre ich Jesús garmua amag, —Keena, oob jäphierrmïet; mü khabahab ajim anum.

⁵¹ Magnaa am bote ee waaidäbaadee chi phüjä warre thumbamamua thumbabaadëjim aajem. Mag oobaawai i khapeen warre dauderraa nüisijim anum, ⁵² ag noram Jesuu amach dakhäär pan äwarr düi khapanjä khaba narraupai öor pöm thunarr thach khöpitarjä khäär ee paba. Jesuu ich juapá oopi sim khaphu aju aai numta warag magumjä khäärjuba sïita jäphierr naajim anaabá.

Jesuu Genesaret durr öor mor masim khun khapan monaupütarr
(Mt 14:34-36)

⁵³ Maimua warag äba ërëubaadëwi thoom igar deum durr Genesaret anum phëubagkhabaimaawai warre amach wëttarr bote jü süjim aajem. ⁵⁴ Mag jü süwia ya am durr paaukhabaadeewai aig öor narr khunau warre Jesús khaug athajierram anum. ⁵⁵ Amachdëu mag i khaugphöbaadeewai, amach dakham khunag i barbaichëm khap amkhäär, jürr jaau nurrjëe aphöbaadëjim anum. Amachdëu mag ürrphöbaadeewai phöbörpierr aaunaanpanau amach aaunaan pa bürkham gaai pa i sim aig aibëemajim aajem.

⁵⁶ Jesús nurrumpierr phöbör ee didam khapan khaba nunidum ee maimua sïi durr didam ääbdö nunidum eem magwe i na kaaijä ee amach aaunaan aubënaa irig, —Maar aaunaanag puch khajüahidam gaai pa khäijä pürpibá aajëejim anum, monaumkhäär.

Mag chadcha thum i khajüa gaai pürmam khunan warre monaaukha maajëejim aajem, mag sïi pürbarmuapai.

7

Sïi jua sügba thach khö numuapai chan maach ärba aajem.
(Mt 15:1-20)

¹ Khäi äb Jerusalén phöbör eemua Jesús aig bëejieram aajem, Moiseeu Ëwandam iek phä puatarr wajarpha ürkhajim khun düi ich ag Ëwandam iekpai jawaag chi machnaanpa. ² Mag bëewia amachdëu oowai i khapeen juajä ubata thach khö num oobaawai üu khabata num ajim anaabá. ³ (Amau mag iekha narran, amach chi judionaan thum amach jöoin i puaba warrgarwe thach khoopierr ajapha jua unaa khoojemta warm khunau ich jäg juajä sügba khö narr aawaita mag iekha naajim anaabá. Maguata am meeun chan jua ub khaba chan thach khöba aajëejim aajem, Ëwandam dau na amach ärju awia. ⁴ Maguata merrkau ee udthurwia bëeujä, amach jöoinau jaaujemjö, jua uba chan pöd thach khöba aajem aajem. Mag tag amau nem waaujem khäär khapan thunum amach warrgarm khun jöoin i puaba, maguata amau thum amach dö doojem jarr, thëp, jiedöpjömjä thum ukhapüiwi ichab amach khäijem putjä thum jäkhapäijem anaabá.)

⁵ Amach ich mag sierrjëm khapta chi fariseonaanau maestronaan düimua ich Jesuug, —¿Khan jägwia pu khapeenau warrgurwe maach jöoinau jaaujem ipieraa khaba, sïi juajä uba ich jägta thach khö numa? ajierram anaabá.

⁶ Mag ichig jëeubaa jürr ich Jesús garmua amag magjim anum:

—Päch jäg Ëwandam iek gayam päachdëu nem jaaujemjö khaba jürr ag chaur nem wau sierrjëm khapta Ëwandamau ich i jaumie jöoi Isaías khararrag päach igwia ich iekhatarr iek mug phäpïjimgui ajim anum:

“Päran sïi par iekhaupaita mü iek ükha num ükha num aajem.

Pari mag num chan par chadcha thäraucha ükhabamta mag sierrjëm.

Päch mag num gaaimua päar thäär chan mü dakhajä khaba, sïi mü warpta thunum.

⁷ Jāg n̄m aiguin parii p̄ach iphithur p̄arau m̄r̄ug j̄eēju.

P̄arau jaau n̄mj̄ā s̄i wir aig p̄ach kh̄iirjugpaiu; j̄ā m̄ iek khabam” ajim warrgarwe
Ēwandamau, p̄aar igwia. (Is. 29:13)

⁸ Mag chir̄m̄n p̄achd̄ej̄ā Ēwandamau nem jaau sim ipierraa khaba, s̄i p̄ach j̄ooin iigta ee am kh̄ochgau warag irua nem jaau sim ichaaur s̄i p̄ach juagam nem ũkhakha aju appai khap s̄ierrj̄ee aawaita mag chir̄m̄gui ajim an̄m amag.

⁹ Amag mag iekhap̄iwi ichd̄epai ĩchab magjim an̄m: ’S̄i p̄ach j̄ooin iigta ũrcha ee am kh̄ochgau p̄arau Ēwandam iek chaar gaai jaau simta warag aseksmapha aajem. ¹⁰ J̄āgu khapta warrgarwe j̄ooin Moisés khararr̄au, “P̄uch aai p̄uch ād d̄i j̄āsenenaa ōkh̄ō abá” ajim an̄m. Maimua, “Ar iwiir ābmua kh̄iij̄ā ich aai wa ich ād kh̄iij̄ā th̄ōpnaa āaukha sim̄n, maan warreta th̄ōp̄iiju aai n̄m” a sim. ¹¹ Pari Ēwandamau ich iek gaai mag jaau simta j̄urr p̄aar iek mag ābmua kh̄iij̄ā dich ayag wa dich ādag kh̄iij̄ā, “P̄arau ig n̄m mua wai chirab mam̄ p̄ōd mua deēju khabam, ya thum Ēwandam itheem aawai” a iekhaju aai sim an̄m, dich d̄ennaan dau aug khaugba. ¹² Magnaa p̄aar iek mag ya chi mag iekhabarmua chan mag dich d̄ennaan iwiir āb kh̄iij̄ā dau aph̄u kh̄er̄m oowiaj̄ā agug oobamj̄ō aju aai sim aajem an̄m, būrj̄ā agug ooba. ¹³ J̄āg p̄ach j̄ooin iigta ee n̄mua p̄arau Ēwandamau nem waupi jaau simta warag isegp̄i n̄m khabahab ajim an̄m amag. Mag n̄mta ewagam kh̄unagj̄ā p̄arau ich magta khaugpi w̄etum; mam̄ magpaij̄ā khaba, mag tag p̄arau nem khaigba jaajem nem kh̄iir khapan th̄unaabahab ajim an̄m amag.

Thach kh̄ō n̄muapai chan maach ārba aajem aajem

¹⁴ Jesuu mag iekhawia ich aig ōor th̄urkha aunaa amag, —P̄ādē thumaam kh̄unau m̄ iek wajapha ũr̄bat ajim an̄m. ¹⁵ M̄g j̄ēb gaai chadcha ōor pekaudam paraa khith̄eem. Pari s̄i parhooba thach kh̄ō n̄muapai chan Ēwandam na ōor ārba aajem. Ēwandam na ōor ārpiejem̄n p̄ach th̄aar ee nem khaigbam kh̄iirjunaa iekhaawaita p̄achd̄epai p̄ach ārpiejem̄gui ajim an̄m. [¹⁶ Magnaa amag, J̄ūg ũr̄unaa wajapha ũr̄bat ajim an̄m cha mua p̄arag jaau chir̄m̄.]

¹⁷ Jesuu ōrag mag iekhawia ichta j̄urr aigmua chaaug petajim aajem. Maimua ya deg p̄aaukhabaimaawai chi khapeenauta deeu ich ag iekpai irig j̄eēu naajim aajem, amachig jaaumkh̄iir.

¹⁸ Mag ichig j̄eēubaawai jaaumamua, —¿Wa mag chan p̄arauj̄ā agtha mag iek khaugbata naab? ajim an̄m amag. Mua khabá p̄arag, “S̄i thach kh̄ō n̄m gaaimuapai chan pekau paarpaba aajem” a chir̄m̄gui ajim an̄m. ¹⁹ Thachdam kh̄ō n̄m̄n s̄i buch eepaita s̄eimaajem, th̄aar eej̄ā dubba. Mag buch eepai s̄ewi ch̄ēbap̄aiwai deeu chukhu aadeejem̄gui a jaaumajim aajem.

Irua mag s̄ierr aiguin Ēwandamau maachig nem kh̄ōmkh̄iir deetarr chan ni ābj̄ā khaigba khaba s̄isid̄m a sim ajim. ²⁰ Mag iekhamamua p̄aba ich Jesuu amag, —Ōor pekau paarpa n̄m̄n th̄aar eemua kh̄iirjug khaigbam ōb̄er n̄muata pekau paarpa n̄m̄gui ajim an̄m. ²¹ ¿Khan j̄āgwia mag s̄i? Th̄aar eeta maḡm kh̄iirjugj̄ā thum ompaa auwia mammuata dawag ōb̄er th̄unaawaima ajim an̄m. Mammuata ōb̄er th̄un̄m: dich ũi khabam d̄i khapes aju kh̄iirjug, nem j̄gkhaju kh̄iirjug, maimua ōor th̄ōju kh̄iirjug. ²² Mag tag ōb̄er n̄m: chikham nemta dich d̄enkha aum kh̄ōsi aju kh̄iirjug, deeu ũin wauju kh̄iirjug, parhooba nem khaigbam nem wauju kh̄iirjug, chikham kh̄ūgurju kh̄iirjug, chikham āaukha iekha n̄m, wir aig dich th̄ō n̄m, maimua s̄i donj̄ō kh̄iirjug chukhu nem wau n̄m. ²³ Maḡm nem thum th̄aar eemua dawag ōb̄er̄d̄utkha th̄un̄muata Ēwandam dau na ōor pekau paarpapiejem a jaaumajim aajem amag.

Ũi āb Israelpie ũi khaba simua Jesuug chaigpatarr

(Mt 15:21-28)

²⁴ Jesuu maig ōrag jaau s̄ewia petajim aajem, Tiro durr Sidón d̄i n̄m̄g. Mag mawia ōor aig j̄eerimajim aajem. Mam̄ mag ich deg pabaimamj̄ā ōrag khaugpimapha s̄ejim anaabá. ²⁵ Mag ich khaugpimapha sim āba, ũikhaardam th̄ōth̄ōrs̄ōm b̄en̄eū

baarjerr ādau mag i barbaimam ūr athaawai, Jesús aar mawia i khīrphee kanieu phōbkhaimajim anum. ²⁶ Mag hui deelum durr Sirofenicia anum durr am ajim anaabá. Ich mag huirau Jesús aar mawia chaigpaimajim anum, ich chaai mor eem thōthōrrsōm bēn ōbeerpūimkhīir. ²⁷ Magbaa, judionaan khabam khūun chan agtha monaauju khaba chirum awi, Jesuu ich mag huirag ogthompai, —Idēu nacha Ēwandam chaainta thachdam khōpi athá. Mua pua jaau simjō pū chaaita nacha monaaukhīin, mua oowai dich chaainag deēju arr panta khecheunaa saakienag deebarmjō ajugui ajim anum irig.

²⁸ Magbaa chi hūyau pūaba, —Señor, pua jaau simun chadau. Pari iin saakienaujā chaain jua bigaau chi pichag mes eegar khūimam khoojemgui ajim anum. Maagjeewai mū Israelpie hui khaba hāb mamū, ¿pua mū chaaijā dau aug khaugbaju khai? ajim anum irig.

²⁹ Magbaata Jesuu irig, —Pūch jāg iekha um gaaimua pū chaai mor eem mepeer ya ōbērbaadēm. Ya pū pūch diig maju aai umgui ajim anum irig.

³⁰ Mag Jesuu ichig “Pūch diig maju aai um” abaawai, chadcha mawia ooimaawai, i chaai chadcha monakha put ee werba jēer sim oomajim aajem, Jesuu jaautarrjō chi mepeer ya i mor eemua ōbērbaaderr aawai.

Jesuu woun āb kach khīsunaa meu khūkhūaa khitarrr monaautarr

³¹ Mag chaai monaauupūitarr khur Jesús majim aajem, Tiromua Galilea thūrrdōog. Mag mamua Sidón phōbōr ee dichwia Decápolis durrjā agjō dichjim aajem. ³² Mag Galilea pabaimaawai ōrau i aig waibēejim anaabá, woun āb kach khīsunaa meu khūkhūaa khitum. Mag chi waibēetarr khūunau Jesuug chaigpaimajim anum, amach aaunaandam gaai pūrbarmua monaauupūimkhīir. ³³ Magbaawai Jesuu chi woun mag kachdam khīsunaa meu khūkhūaa khitum ich ap chawag arnaa, i kach ee jīgpiriu phī oonaa, deeu ich jīgpiri gaapai ichōujā omnaa, jūrr i meukhīir gaai jārpūijim aajem. ³⁴ Maimua ūgthaag eerpanaa, jāphō duraa ūinaa chi wounag, “¡Efata!” ajim anum. Mag sim aigui maach meúan “¡Kach aardūbaad!” a sim ajim anaabá.

³⁵ Jesuu mag iekhabarm būrre mag kach khīsu sīerrjā warre kach aardūbaadēm dūi chi meukhīirjā agjō nem wajaug agua iekha sīsijim anaabá. ³⁶ Magbaawai ōor aig narr khūunag, —Mūg mua jāg woun monaauubarm oob chikhamnag jaumiet ajim anum ich Jesuu.

Mamū mag amachig jaupiba arr āba, warag amachdēu jaum aig jaaujeejim anaabá. ³⁷ Mag oowia ōor thum dauderraa nūm iekhau i igwia, “Jesuuwan nem thum wajaphata wau nūrraajem. Maguata kach khīsum khūunjā kach aardūpinaa meu meraam khūunjā wajapha iekhapimaajem” a iekha naajim anum.

8

Jesuu ōor cuatro mil jāogtarr

(Mt 15:32-39)

¹ Biek āb deeu ūmaai Jesús aig ōor pōoma biirdūbaichējim aajem. Mag nūm ee būrrjā thach khōju chukhu narr aawai Jesuu ich khapeenta ich aig thūrkha aunaa amagta magjim anum:

² —Ōor pōm mūg thūnūm mū dau ee dau aphūū durrum. Ya khāai thārjup pam am maach aigmua būrrjā ogdūba, thachdam khōjujā chukhu durrumgui ajim anum. ³ Ich jāg thachdamjā khōpiba amach diig pūikhiin, khūd ee wētumua jādaúa phūreūju, pōd amach di aarjā barba. Magum āaur khūun chará warpmua bēe nūm aawai pōd barba khāijā ajugui ajim anum.

⁴ Mamū Jesuu amachig magbaawai jūrr chi khapeen garmuata irig, —Mūg maach ōor chukag ee nūm, ¿jamaam thach maadēu amag deebarmū? ajierram anum.

⁵ Magbaawaita Jesuu amag —¿Pārau pan dau kharr wai nū? abaawai, amachdēu, —Marau pandam sietepai wai nūmgui ajim anaabá.

⁶ Mag pan siete wai nūm abaawai Jesuu mag ōor pōm wējōmūg, —Jēkhut jupkhabat ajim anum.

Magna mag pan siete narrdam jua ee phë aunaa, ag paar Ēwandamag üu ajim anaa thorreuwia, jürr ich khapeenag ɱapüimajim aajem, mag ðor pòm thunumug jigmamkhïir. ⁷ Mag düi ichtab āwarrdamjä daudam khapan khaba wai narr aawai mag paarjä Ēwandamag üu ajim anaa jürr deeu amag ɱapüimajim aajem, ðrag jigmamkhïir. Magbaawai chadcha chi khapeenau ichdëu jaautarrjö thumaam khunag jigpüjierram aajem. ⁸ Mag jig phurduugmamua agdaujö amachdëu khöm aig khöwi, khud biwaau phöbaadee thumjä khöpüiba, thubut siete ipiirkha aujim anaabá. ⁹ Mag khöjujã chukhu narr ee irua jäogtarr khun chi khapanag cuatro mil naajim aajem. Mag khö dichwi amachig wëtpi jaubaawai, ërëubaadee, ¹⁰ ich Jesujã deeu bote ee waaidajim aajem. Magbaawai chi khapeenau deeu durr Dalmanutaag i joo arrjierram aajem.

Fariseonaanau amachdëu nem ooba aajem waupi jaautarr

(Mt 16:1-4; Lc 12:54-56)

¹¹ Mag mawia ya chi Jesús barbaimam khaugphöbaadeewai i aig bëejierram aajem, fariseonaan. Mag bëewia ogthom daau chadcha i Ēwandamau pütarrta jäg nurrum khai a khap aag awi irig, —Magan maar dau na ag na ðrau nem ooba aajem nem waubá aichëjierram anum irig, marau oog ithee.

¹² Ichig magbaicheewai chadcha am ipierr waukhiinjã ich iek ükhabaju khap warag sïi jäphö duraa üinaa, —¿Khan atchata mua päar dakhïir nem wau chitajuuta pärau mag murug nem waupi jaau num? ajim anum amag. Mua chan päar dau na büürjä nem waubamgui ajim anum.

¹³ Amag mag iekhapüiwi ichta warag am aigmua petajim aajem. Maimua mag mawi ich khapeen düi bote ee waaidüwi ag khïirphee durbajim aajem, ich ag thurrdö eepai.

Jesuu ich khapeenag fariseonaanjö apiba jaautarr

¹⁴ Mag wëtumjä khïir ee pab jap ee khoogjä khöju arrba awi pandam dau äbpaita wai khodjörrijim aajem. ¹⁵ Mag ërëu phöbaadëwia khodjörrom ee, Jesuu ich khapeenag, —Khïir khaphu wënratt ajim anum. Oob fariseonaan bën maimua Erodes bënjä jäg levadurajö sim päach gaai durbapimiet ajim anum.

¹⁶ Amachig mag iekhabaawai amach khoog panjä chukhu naawaita mag iekha simpïi awi jürr wir aig amach eepai mag pan aubëeba arrta ig naajim anaabá. ¹⁷ Pari Jesuu amachig mag iekhabarmjä büürjä khaugba naajim aajem. Mag ichdëu iekhabarmjä khaugba warag sïi ich ichaaur iyüu num khaug athaawaita amag magjim anum:

—¿Päach ödegan päraun sïi pan chukhum gaaimuata mua päachig magjimpïi naab? ajim anum. Mua maata pärag jauba chirum. Jägan jäg num aiguin pärau chan mua nem waaujemjä agtha khaugbata naabma ajim anaabá. ¹⁸ Päar dau paraanaa kachjä wai num; pari mag numta sïi dau khïsumjönaa kachjä khïsumjöta num. Pärau mua nem wau chitum oojemjä, ¿khïir ee paba n, ¹⁹ ar pandam cincopai narrau mua ðor cinco mil narr jäogtarr? Thumaam khun khö dichwia imie phöbaadeewai, ¿thubut kharr ipiirkha aujï, chi sob?

Amachig mag jëeubaa i khapeenau, —Thubut khapan docen äb ipiirkha aujimgui ajierram anum irig.

²⁰ Magbaawai deeu ichdëu amag, —Maimua agjö ar pandam sietepai narrau mua ðor cuatro mil narr jäogtarr edjä, ¿amau khötarr sob thubut kharr phë aujïwi? ajim anum.

Magbaawai, —Thubut siete ipiirkha aujimgui ajierram anum.

²¹ Magbaawaita ichdëu, —Chadma ajim anum. Mamu pan igju awiajä, ¿pärau chan deeu mua ompaa aujujä khïirjubata naab? ajim anum. Mua chan levadura chaar jauba, fariseonaanau nem khaigba jaaujemta jaau chirum; pari mag numta pärau pöd khaug auba numgui ajim anum amag.

Jesuu woun äb dau khïsu sierr monaupütarr

²² Mag wëtmamua Betsaida phöbör ee barimajim aajem. Mag barbaimaawai ðrau woun äb dau khïsu khitum i aig waibëewi irig chaigpachëjierram aajem, i gaai purbaawai i dau monaumkhïir. ²³ Magbaa Jesuu mag chi daudam khïsu khitum jua gaai purna

chawag phöbör igaau arrjim anum. Mag arrwi i dau ichöou phuurnaa i gaai purnaa irig, —¿Pua üu oo chirúwi? ajim anum.

²⁴ Magbaa chi dau khīsu khitumua, —Èera, mua òor pabüjō sīsīdumta dardar nurrjēem oo chirumgui ajim anum.

²⁵ Magbaawai deeu Jesuu i dau ëudam aaitnā aaitnānaa irig, —Deeu dau ēe oobá ajim anum.

Magbaawai chadcha deeu dau ēe oobarau warre warp dawaa ich mag oo sīsijim anaabá.

²⁶ Mag dau khīsu sīerr monaaü sīsiewai Jesuu ich diig pūyaagpamua irig tag phöbör ee bëepiba jaaujim aajem.

Pedroou jaauwai Jesuun warrgarwe ich Ëwandamaü püiju aajerrau a jaautarr

(Mt 16:13-20; Lc 9:18-21)

²⁷ Jesús mag woun āb dau khīsu sīerr monaaupüitarr khur ich khapeen dāi durr Cesarea de Filipo anum eem phöbördam nunnidumng majim aajem. Mag wētumua ich Jesuu amag, —Órau mē igwia iyūn nūm ūurwai, ¿am iek mē khai aajē? ¿Pārau ūrba aajē? a jēeujim anum.

²⁸ Jesuu amachig mag jēeubaa chi khapeenau irig jūrram khūnau, —Am iek pū Juan chi òor pör choomie aajem. Deelum khūnau jaauwai, pūta Elías aajem, warrgar Ëwandam i jaaujerr. Maagwai pogkha jaauwai, pū sīi warrgar agjō Ëwandam i jaaujerr khūn eem aajemgui ajierram aajem irig.

²⁹ Magbaa jūrr amachigcha, —¿Ma pāachdēujāma? ¿Pārau khīirjuawai mē khai agá? a jēeujim anum amag.

Magbaawai Pedroou, —Pūn Cristoou ajim anum, warrgarwe ich Ëwandamaucha jūr auwia òor peerdū aumkhīir püiju jaaujerr.

³⁰ Mamū Pedroou ichig magbaawai, —Chadcha pua ag eyaa jaubapüim, mamū oob būurjā chikhamnag jawam ajim anum.

Warm khūnagjā jaaupibajim aajem.

Órau ich thōju Jesuu jaautarr

(Mt 16:21-28; Lc 9:22-27)

³¹ Maimua Jesuu wir aig ichpai jaaumamua magjim anum ich khapeenag:

—Mūch chi Emkhooi Iewaa chadcha dau aphūū aju aai chirum. Mē dau āaukha isegwia Jerusalenpie jōoin chi thethem khūnau phadnaan chi pörkha nūm khūnau pa Moisés iek jawaag chi machnaan dūimua mē thōomkhīir pūr deejugui ajim anum. Mamū amau mag mē thōowiajā khāai thārjupam ee phiidūwi deeu mē iiu chirsijugui a jaaujim aajem ich khapeenag.

³² Mag, ich dau aug wauju ich khapeenag ūramkhīir ajapha jaaumajim aajem. Mag irua iekhabarm ūrbaawai Pedroou Jesús chawag warrwia irig, —¿Khantheeta pū mag iekha sīma? Órau pū dāi magju khaba nūmguai ajim anum irig.

³³ Pedroou mag iekhabaawai Jesuu tagam khūn ich khapeenag ewag phūurba eerpanaa jūrr Pedroogta khīir masi, —Jōpkhaa mē aigmua chawag petá ajim anum. Pua chan Ëwandamaü nem waum ig simjā khaugba, sīi parhoobam khūnjōta khīirju simgui ajim anum. Meperauta pūrūg mag iekhapi sībahaab ajim anaabá irig.

Jāga aju aai nū Jesús dāi khapeerkhaag

³⁴ Magwia Jesuu ich aig òor thūnarr khūn dāi ich khapeenpa āba thürkha auna magjim anum:

—Chadcha pārau mē iek pāach thāraucha ūkha nūm khai, ed ēepierr magan mua nem waupi jaau chirum appaita waubat ajim anum, “Mūchdēuta khap chirum mūchdēu nem wauju” a iekhaba. Mē gaaimua chikhamnau dau aphūū pāach thōju khīirjuwia khāijā, magumjā igba, waragta ūkhanaat ajim anum. ³⁵ Ar chi mūg jēb gaai mē gaaimua būurjā phithurg aumapha wēnurrūm khūn chan meem edjā ūgthar öbërbamgui ajim anum. Magarrau ar chí mua nem jaau chirum waum khōchgauta amach nemjā khīirjuba sīi warag mē gaaimua wa mūg òor peerdūajem iek gaaimua khāijā dau aphūū anum

khunnan chadau ügtharcha öbërjugui ajim anum. ³⁶ Magnaa amag, Pārau oowai ¿khan wajaug sī ajim anum, woun äbmua mug durr thum ichdēupai jūa wai sīsīm, pari mag sim meebaadee khīmīe durr petam? ¿Irua ich durr thum ich dūi arrju aai sī? Pöd arrbam. ³⁷ ¿Khanta mug jēb gaai atcha nem parhēpagcha sierrá ajim anum, agua dich akhaar ügthar phag wai öbëraag? ³⁸ Maimua äbmua khāijā īs mug öor pekau pöomanaa Ēwandam iekjā thāraucha ükhaba thunum eeta mu gaaimua wa sīi mu iekdam jaaujupai khāijā öor dakhīir chigaa amun, mug mūch chi Emkhooi Iewaa jā thumaam khun Pörkhanaa mūch Aai jua theeg dūi ügthar i chognaan thunum khunpa mug durr chachaan bëem edjā īchab ich khīircha eerpanaa chigaa warag, “Mua büürjā pu khaugba chitum” a iekhajugui ajim anum.

9

¹ Mag iekhamamua īchab, 'Mu cha iekha chirum iekhau āaur khun cha mu iek ūr num khun chan mūchta nem jua theeg thumaam khun Pörkha bëeju edamjō aadēm oobam aigjā meebajugui a jaumajim anaabá.

*Jesús Moisés dūi Eliapa iyūu narr
(Mt 17:1-13; Lc 9:28-36)*

² Mag ich khapeen āaur khunag amach daúa ich oopiju jaautarr khur seis días num ee Jesús durrsī pöm sim gaai majim aajem. Mag ich mam dūi öor thārjuppai phē arrjim aajem. Makhun Pedro ajim aajem Santiago dūi, maimua Juan. Mag wētwi ya durrsī gaai numta amau oo num dakhīraa Jesús khīir chaaupabaadējim anaabá. ³ Magbaadēmua sīi i mor gayam khajūa jūa sierrpa būnaa phuumjō aadējim anum ich bāpgau. Khajūa atcha bāphā magjō chan örau büürjā jā auba aajem aajem. ⁴ Magbaadēm ee oowai warrgarm jöoin Moisés dūi Elíata iyūu dununihdu naajim aajem Jesús dūi. ⁵ Amachdēu mag oobaawaita Pedro iek irua Jesuug mag chirajim anum:

—Maestro, nem ajaug chi agamjō maar mūig num. Marau pāar ithee räichdidam thārjup ēu deeju: äb pu ithee, äb Elías ithee, maimua äb Moisés ithee.

⁶ Mam Pedroou Jesuug mag di ēu deeju a iekhatarran, maan amach chi khapeenta jāphierr num iekhau pöd iekhajujā khaugba aawaita irua mag iekhajim anaabá. ⁷ Mag am jāphierr num ee, dēgölp sīi edjā eemua jūunthumie baug bëewi, am jöodu athaicheewai, sīi ag ee ierr paaukhabaadējim anum. Magbarm ee woun iekjō, “Chamūta mu Iewaa mūchdēu jāsehne wai chitumugui” ajim anum, “öor peerdu aumkhīir mūchdēucha jūr autarr. Irua nem jaau simta ipierraa abat” ajim anum. ⁸ Maimua deeu chi jūunthumie chukhu aadēm ee, amau oowai i dūi mag öor numí narr ooba, Jesús ich appaita oo dunum oojierram anaabá.

⁹ Mag durrsīe naawia jerag wēdurumua Jesuu mag ich khapeen thārjup ich dūi arrtarr khunag amachdēu ootarrjā deelum khunag jaaupiba, sīi amach thāar eepaita khaphu apijim aajem, ich chi Emkhooi Iewaa meewia deeu iiu phiidu num ora.

¹⁰ Magtarr aawai chadcha chi khapeenau büürjā örag jaauba aajeejim aajem. Pari mag numun wir aig amach eepain iyūu numua, —¿Ma khani maachig jaau sīejimta mag i meewia deeu i iiu phiidju a sīejīma? aajeejim anaabá amach appai.

¹¹ Mag amach appai mamag num awi alphin ichigcha, —¿Khan jāgwia Ēwandam iek jawaag chi machnaanau jaauwai mag Ēwandamau Cristo pūiju na Eliata bëeju aajē? a jēujierram anaabá.

¹²⁻¹³ Magbaawaita Jesuu amag, —Chadma, chi machnaanau jaaujemjō, Eliata nacha bëema ajim anum. Pari mag i bëeju jaautarran, mag Ēwandamau pūiju aajerr örag nupi jaumkhīirta bëeju jaaujim. Pari Elían ya udthurjim. Mam mag i udthuurwai, Ēwandam iek phā sim gaai jaau simjō, örau i dūi amachdēu ampierr awi warag i thöopūijierram. Magtarr aawai ¿pārau khīirjuawai örau mu dūijā i dūi atarrjō abaju khai ajim aajem, ich jāg Ēwandam iek phā sīsidum gaai mūch chi Emkhooi Iewaa igwia wauju a jaau simjō?

*Jesús khapeenau chaai mor eem mepeer pöd jëupüiba arr
(Mt 17:14-21; Lc 9:37-43)*

¹⁴ Mag iyüu wëdurumua tagam ich khapeen nueve narr aig pachënaa oowai, òor pòm warpham magwe phüur thünüm jàrrta Ēwandam i jawaag chi machnaan garmua am düi ijëjëbkkham oochëjim aajem. ¹⁵ Mag òor pòm thünarr khünau amach dakhïir Jesús barbaichëm oophöbaadee onegau i khïirphee pochag phöbaadëwi i düi saludaa nümua, “Üchata jåg pü barbaichëm” ajierram anüm. ¹⁶ Mag chi machnaan garmua ich khapeen düi ijëjëbkkham oobaicheewai, —¿Päar khan iekta ig nüma? ajim anüm amag.

¹⁷ Magbaa mag òor pos thünüm eemua äbmua magjim anüm:

—Maestro, mua müch iewaa aibëejimgui ajim anüm, i mor eem bënëu pöd iekhapiba sïi ichüp wai sïewai, pürüg warre jëu werbamkhïir. ¹⁸ Müg khitüm barbaadeewain sïi jëkhut bájä aimajem. Magbaadëmua sïi isaphun bau aadëm düi thet khierrpa küküerr khabaadëmua phithierrii aadeejemgui ajim anüm. Mag bar nümua warag nem dau aauga pabaadëmgui ajim anüm. Mua pü khapeenag jaaujim, amag müch chaai mor eem bën warre jëupüimkhïir. Pari ni äbmuajä pödbajim a jaaumajim aajem.

¹⁹ Magbaawai Jesuu ich khapeenagta magjim anaabá:

—Pärau chan jåg chaai Ēwandamau monaaupüijüjä khïirjubata nüm. Pärau jåg Ēwandam jua theeg simjä khïirjubamjö nüm, ¿ich jågta sïi mua äwat chitaju aai chirü pärau oowai? ajim anüm. ¿Khan atchata pärau mü päach düi chitapim ig nüma ajim anüm, ajarpa ükhaag? Magnaa, Mag chaai mü aig aipidut ajim anaabá amag.

²⁰ Magbaawai chadcha chi chaai i aig aibëejieram aajem. Mag aipierrwai, chi chaai mor ee mag chi mepeer simua Jesús khïir eerpa athaawai, sïi eeupenjö ich bënëu barbaadëmua warre jëkhut bájä aimajim anüm. Mag bájä aimaa sïi parhooba bü thuthüg khabaadëm düi ipëgchöo isaphun bau aadëjim anaabá. ²¹ Ich dakhïir magbaadeewaita Jesuu chi ayag, —¿Pü chaai jåg bënëu barbaaderr ya dürrüü sïwi? ajim anüm.

Magbaa chi ayau, —Jāan ich bürüü khitüwe ich jåg baarjemgui ajim anüm. ²² Khar chará jåg barbaadëmua chi meperau ötdau eejä barpüinaa dö eejä barpäaijemgui ajim anüm, i thöopäaig. Maagjeewaita mua pürüg chaigpa chirümgui ajim anüm. Pua üu i monaaupüiju aai chirüm khai, maar dau aug khaugwi mü chaai monaaubarüi ajim anüm irig.

²³ Magbaawai Jesuu irig, —¿Jägwi mag pua mürüg “üu i monaaupüiju aai chirüm khai” a sïwi? ajim anüm. Ar Ēwandam gaaita ükha nüm khün ithee chan büürjä phithurm nem chukhum. Maagwai puajä chadcha thäraucha ükhamün, pü chaaijä monaaubajup ajim anüm irig.

²⁴ Magbaa chi ayau, —Muan chadcha ükha chirümgui ajim anüm. Mamü pua müch chaai monaauju khïirjugta ürcha mürüg khïirjupibá ajim anüm, warag Ēwandamag ükhaag.

²⁵ Mag nüm ee Jesuu oowai ich aig òor pòm biirdudukham oobaawai chi chaai mor ee mepeer simugta meerrau aadëwi, —Mepeer, püchdëuta müg chaai jåg kach khïsunaa meu meraa wai simgui ajim anüm. Magnaa, Mü iekhau jöpai chaai mor eemua öberbaad, maimua tag i mor ee dubaag khabamgui ajim anüm.

²⁶ Mag Jesuu ichig meerrau aadeewai chi mepeer wiiu a baubaadëjim anaabá. Mag baubaadëmua chi chaai deeu ich bënëu barbaadëwi, jëkhut bájä aimawia, warre chi meemjö büürjä mimig chukhu apüijim anüm. Mag aig òor pòm pos thünarr khünau amach dakhïir mag chi thömjö aadëm oobaawai, “Chadcha ya meebaadëbahab” anaajim anaabá. ²⁷ Mamü amau mag meebaadëm anüm ee, Jesuu chi chaai jua gaai pürnaa ügthaag phiriu athajim anüm. Mag ich jua gaai pürnaa phiriu athaawai düi phiidu warag büjäau dünisijim anaabá. ²⁸ Mag chaai mor eem mepeer jürpüwi ërëubaadeeu, ya amach ap deg paaukhabaimaawai, iyüu nümua Jesuug, —¿Khan jägwi jåg chaai mor ee bën khaigbam wai sïerr marau pöd öberpi aubajï? a jëeujieram anüm chi khapeenau.

²⁹ Mag ichig jëebaawaita, —Mua pãrag jaaukhimgui ajim anum: Jãg mepeer khïir ðor mor eemua jãrpãaigan, jãan sïi thachjã khöba äba Ëwandamagpai jëeu num aawaita jãrpãaijemgui ajim anum.

Pãaba Jesuu chikhamnau ich thõuju jaautarr

(Mt 17:22-23; Lc 9:43-45)

³⁰⁻³¹ Maig naawia ërëu phöbaadëwia Galilea durr dichjim aajem. Mamã Jesuu mag ðrau ich pãr auwi ich thõuju anumta ich khapeenag jaau sierr aawai amach numjã ðrag khaugpimapha sïejim aajem. Mag jaaumamua amag maagjeejim anum:

—Mũch chi Emkhooi Iewaan ðrau chi thierrnaanag pãr deejũ. Mag pãr deebaawai amau mũ thõopũiju. Mamã mag amau mũ thõojup mamã, ag khur khãai thãrjup num ee deeu iuu phiidũjugui a jaaumajim aajem.

³² Mamã amachig mag jaaumamjã pöd i iekha sim khaugba aajeejim anaabã. Mag amachdëu pöd khaugba aawai jëwaag ëkhaajeejim anum; mamã inagau awi ich mag jëebajierram aajem.

Chijãata ürrũcha aju aai sï a jaautarr

(Mt 18:1-5; Lc 9:46-48)

³³ Mag iyũ wënrũmua phöbör Capernaum anum ee barimajim aajem. Mag barwia ya deg paaukhabaimaawai ichdëu amag, —Maach khũd ee daaig wëduraawai pãr ¿khan ata iyũ wëdura aajĩ? ajim anum.

³⁴ Mamã amachig mag jëebaawai, chi khapeenau ni äbmuajã i iek ükhaba, sïi khïuu nũisijim anum, khũd ee wëdurumua chijãata amach eepai thumaam khũn khãai ürrũcha sï a chikham ipeer ahaug wëdurarr khap. ³⁵ Mag ich iek ükhaba abaawai am na jëkhũt jupwi dũi amach thum ich bigaau thũrkha auwia amag magjim aajem:

—Äbmua khïirjuawai ichta tagam khũn khãaijã ürpai am khõsi sim khai, magan ichta warag thumaam khũn khãaijã serbiibachanaa sïi ich khapeen chogkhaju aai simgui ajim anum.

³⁶ Magnaa chaaidam thũr auwia, am dakhïir chi chaaidam jua ee jiir auwi amag magjim anum:

³⁷ —Mũg chaai agtha ich juau paba aawai serbiiba khitũmjö ðor thũnum thum mua khõsi chitũm. Pãrau mũ dënjö mũg khithëem äb khãijã jãsenkhawia pãach di aig aumũn magan pãrau mũchchata khïir jãsenkharmjö abarm ajim anum. Mag pãrau wëdura pãach aig mũ baarpi num aiguin magan pãrau mũ Aaijã khõsi numgui ajim anum, ichdëuta mũ pũitarr aawai.

Maach ichaaur khaba simũn maach igar siewaiu a jaautarr

(Mt 10:42; Lc 9:49-50)

³⁸ Mag ürwia Juanau, —Maestro ajim anum. Marau woun äb oojim, mag wounau iekhamamua pũ thũr thũrnaa ðor mor eem mepeenag öbeerpi jaubaawai chadcha öbeerpũi maajeejim. Mamã maarjö pũ dũi nrũraba aajemuata mag siewai marau irig tag ðor mor eem mepeen jũrkũũipiba jaaujimgui ajim anum.

³⁹ Magbaa Jesuu amag, —¿Khanthee pãrau irig magjierrã ajim anum, idëu ðor jua pũrpiba? Mag wounau mũ thũr gaaita mag ðor monaau nrũrũm khai, magan irua wajaphata nem wau sim khabahab ajim anum, mũ ëugar khaigba jauba. ⁴⁰ Maadëu nem wau num oo simjã maach ichaaurjã khaba warag maach juapierr oo sim wounan, magan maan maach dũi siewaiu ajim anum. ⁴¹ Maimua ich agjö äbmua khãijã pãr Cristo khapeen aawai pãrag nemdam bũrũm khãijã deebarm wounan, Ëwandamau agjö irig nem wajapham deeb khaba deejũ a chirũmgui ajim anum.

Nem khaigbam wau numuan maach pekau ee burrpiejem

(Mt 18:6-9; Lc 17:1-2)

⁴² 'Pari magba äbmua khãijã mũ chaai mũg mũ iek ükha khërumta pekau ee burrpimũn, Ëwandam dũita iekkhõr pöoma sïsiju. Mamã mag Ëwandam dũita iekkhõr paarpaju khãai, ichdëupai ich ö gaai mokpör pömkham jũnaa phũas ee baudũkhiin üucha

ajugui ajim anum. ⁴³ Maimua agjö puch juaupaita pu pekau waupi sim khai, ag garm jua warag warre thupapari. Idëu pu jua bisi Ewandam aar barwija üu simgui ajim anum, puch jua numwe monakha khimie durr otdau uu thöjã khaugba wëjom ee maju arr khãai. [⁴⁴ Mam chan mag otdau uu thunumjã büürjã thöba ni ag eem ödömiejã khëchaa khaugba sierrumgui ajim anum.] ⁴⁵ Wa pu büüu khãijã agjö pu pekau ee burri sim khai, magan mag büjã warag thupapari. Bü numwe monakha khimie durr maju arr khãai, Ewandam aar bü bisi öberwija üucha simgui ajim anum. [⁴⁶ Mam chan mag otdau uu thunumjã thöba ni ag eem ödömiejã khëchba ich mag sierrumgui ajim anum.] ⁴⁷ Wa pu daüa khãijã pu pekau waupi sim khai, magan mag dau warag jëubari. Puch dau numwe monakha khimie durr Ewandamag puch barripiju khãai, dau bese khãijã puuta Ewandam dënkha simun üucha simgui ajim anum. ⁴⁸ Mam khimie durr chan ödömiejã khëchaa khaugba ich mag domkha thunum düi mag otdau uu thunumjã thöba ich mag sierrumgui ajim anum. Maguata muan paragan, pekau waumaaugau dau chukhumjô oobamjônaa magum nem khaigbam wawaagjã jua chukhumjô abat a chirumgui ajim anum, büürjã wauba.

⁴⁹ 'Mua parag mag chirumun, chikhannau päach thum päar wajak dau aug waupiju aawaita mag chirumgui ajim anum. Mam Ewandamau udëraa mag päar dau aug waupi numun, sï päach ich düi chadcha ubu wënum khai a khap aagta magpi sim. [Päar düi mag sim aig, nemek mod ärm ugua phö sïujemjô, mag phithur wënum gaaimua warag parjã agjö ich düi ajapha wënumkhïirta päar düi mag simgui ajim anum.] ⁵⁰ Thakharan chadcha nem wajakhamu. Mam mag sim nakha aadëkhiin, ¿khaü magum thakhaar igju khai? ajim anum. Jäg thakharauta nem thum sïpha apiejemjô abat, päach khapeen düi nem wajakha wau numua agdaujô thumaa khöinaa wënumraag a jaumajim aajem.

10

Jesuu jaauwai pöd dich üü puaju khabam aajem
(Mt 19:1-12; Lc 16:18)

¹ Jesús mag Capernaum phöbör eemua deum durr Judeaag mawia jürr döjã Jordän igaa edau öbeerjemug petajim aajem. Mag amach ee pabaimam khaug auwi ich aig öor pöoma pos aicheewai ichdëu ag na örag jaaujerrjô mag öor pöm thunumug Ewandam iek jaubaadëjim aajem. ² Mag num ee fariseonaan i aig bëejerram aajem. Makhannau juau ogthom Jesús imeraa pur awaag awi irig jëeumamua, —¿Chadchata pu oowai maach emkhoinau dich üü puaju aai nu wa puaju khaba nu? a jëeujerram anum.

³ Ichig mag jëeubaawai jürr ich Jesús garmua amag, —Moiseu Ewandam iek phã puarr gaai, ¿khan a jaau sïwi? ajim anum.

⁴ Magbaa amachdëu, —Moiseu jaauwain maadëu dich üü puaju aai num a jaau puajim aajem. Sïita üü puagraawai wajakha ësap phãnaa ag gaai, “Ya mua pu pu chirum” a jaaju aai numgui ajerram anum.

⁵ Magbaawaita Jesuu amag, —Pädë khü ürbat ajim anum. ¿Pärau khaphu nu, khan gaaimua Moiseu mag phã puaji? Irua mag phã puatarran, päach jüg theeg sïsidum gaaimuata mag phã puajimgui ajim anum, chadcha. ⁶ Pari warrgarwe ich Ewandamau maach ompaawaijã emkhooi üü düita ompaajimgui ajim anum. ⁷ Magtarr aawaita emkhooi ich üü düi pabaadëmun ich dënnan kha ogduajemgui ajim anum, ya ich üü düita äba numraag. ⁸ Ya magbarm aigmuan warran agdaujô amach appai naajerrta öor äbpaimejô ich mag nüsiejem. Ya mag nüsim chan ya tag amach ääbdö numrjëe aba, öor äbpaimejô nüsiejem. ⁹ Mag warrgarwejã ich Ewandamauta mag papitarr aawai pöd iwiir äbmuajã i ichaaur awi dich öor puaju khaba numgui ajim anum Jesuu amag.

¹⁰ Maimua magtarr khur deg paaukhawijã chi khapeen garmuata deu ich ag iekpai irig jëe numajim anum. ¹¹ Mag ichig jëeubaawaita Jesuu amag, —Ich üü puawia deum üüita au simun magan pekauta wau simgui ajim anum, ich üü char khabam düita mag

sīewai. ¹² Wa magba chi uuirau khāijā ich jaai puawia deeum emkhooita aumun magan agjō pekauta wau simgui ajim anum, ich jaai chaar khabam dūita sīewai.

Jesuu chaain kōit iekhatarr
(Mt 19:13-15; Lc 18:15-17)

¹³ Mag num ee ōrau Jesús aig amach chaain waibēe thunuisijim aajem, am gaai purnaa am kōit Ēwandamag jēumkhīir. Pari mag jūrram khūunau chaain waibēbēekham oowi jūrr chi Jesús khapeenauta chi aibēe num khūunag meeurrau sūjierram aajem, tag aibēepimaaugau. ¹⁴ Mamū amau mag ōrag meeukha iekha num oobaawaita Jesuu jūrr amachigta agjō meeurraunaa, —Idēu ōrag amach chaaindam mū aig waibēepibat ajim anum. ¿Khanthee pārau amag bēepiba jaau nu? Chi jōoin awiajā chamū khūun chaainjō mū iek ūkhakharsō ūkha num khūunta mug jēb gaaijā ūu wēnurrawia ūgtharjā onee wēnurrabajup ajim anum. ¹⁵ Mamū chi ūgthar ōbērju khīirju num khūunaujā mukhūun chaain dēnjō ūkhabam chan pōd ōbērbamgui ajim anum.

¹⁶ Mag iekhapūinaa, Jesuu am dakhīir warag chi chaain ich jua ee jiirkha aunaa, am pōr ūr jua ausūnaa, am kōit wajapha Ēwandamag jēumajim aajem.

Woun āb phatkhon paraam Jesús dūi iyūu athurtarr
(Mt 19:16-30; Lc 18:18-30)

¹⁷ Maigmua Jesús chawag maagpam ee, woun āb i aig khaphig bēejim aajem. Mag bēewia i khīirphee kanieu phōbkhachēwia irig magchējim anum:

—Maestro, pūta chadcha maestro ajapham aawai pūrūg jēwaan bēejim: ¿Mua khani jāgju aai chirū ūgthar ōbēraag? Mūrūg jaubá ajim anum.

¹⁸ Magbaawai Jesuu irig, —¿Khanthee pua mūrūg chi ajapham a sī? Ōor ajapham chan chukhum. Ajaphamun āba Ēwandamta ich appai ajapha sīerrūngui ajim anum. ¹⁹ ¿Pua khaphū sībá ajim anum, Ēwandamau ich iek Moiseeg phāpitarr gaai: “Oob dich ōor khabam dūi khapes am; oob ōor thōom; oob nem jīgkham; oob chikham ēugarjā sēukha nem īgkham; oob sēukha chikhamnaanā khūgurm; maimua pūch dēnnaanā jāsene abá” a sim?

²⁰ Magbaawai chi woun mag irig jēuehētarrau —Maestro, mūch būrūwe mag pua jaubarm thum mua ūrkha chitabahab ajim anum.

²¹ Mag wounau mag iekhabaawai Jesuu i dau ee aug khaug paraa eerpanaa irig, —Mamū agtha pua nem khīir āb waju waur wai sībahab ajim anum. Pūch diig mawia, nem thum pūchdēu wai sim pērkhūipūinaa, mag phatkhon jūrr dau aphuū khithēm khūunag thum jigbapūi ajim anaabá. Maimuan chadau mū ēudee pidú ajim anum, chadcha mū dūi chitam khōsi chirūm khai. Pua magmun ūgthar pawiajā būrjā augchēba phatkhon khāi nem ajapham pōmta wai chirsijugui ajim anum irig.

²² Jesuu ichig mag iekhabaawai warre ōkhīirjuu ich diig petajim anaabá, chadcha phatkhon paraam arr aawai. ²³ Ichdēu mag nem jaubarm ipierraa amaagau warag ōkhīirjuu petam oowi, ich bigaau narr khūun khīir eerpa phūrdūnaa, ich dūi ogdūba wēnurrarr khūunagta, —Keena, pādē oobat ajim anum. Phatkhon paraam khūunta Ēwandam chi Pōrkha sim aar ōbēraagan, chadcha thethe simgui ajim anum.

²⁴ Jesuu mag iekhabarm ūrwia warre jūgderraa aphōbaadējim anaabá. Pari magwi deeu ich Jesuupai amag, —¡Aay, chaaina! Ar phatkhon ithee wūrpa aajem khūunta Ēwandam chi Pōrkha sim aar ōbēraagan, chadcha phithur sīerrūngui ajim anum. ²⁵ Phatkhonpanta ūgthar Ēwandam chi Pōrkha sim aar ōbērju khāyau, camello pōm jāg maach wounaan khāijā ūrpai sīerrūmta phithurg chukhu nobeeu kach ee thoogar ōbēr dichjugui ajim anum.

²⁶ Jesuu mag jaubaawai chará warag jūgderraacha num iekhau jūrr amach eepai wir aig amach khapeenag, —Mag khai, magan ¿khaita peerduagáwa? anaajim aajem.

²⁷ Magbaa Jesuu amag eerpanaa, —Ōragan chadcha phithurgma ajim anum, mag ūurwai. Mamū Ēwandamag chan būrjā phithurg chukhu simgui ajim anum.

²⁸ Magbaawai Pedroou irig, —Maraun chad maach nem wai narrjã ewag khäärjuba, thum phërpuawi pu dääi ogdäba wënürrabma ajim anum.

²⁹ Magbaa jürr ich Jesuu magjim anum:

—Pedro, mua chadcha mag chirum: Ar mu gaaimua wa mu iek jaaum khöchgau khäijã amach di, amach eegpeen, amach üphüin, amach dënnan, amach üüi, amach chaain, wa amach nemjüir khäijã khüchpaim ithee werpüakham khünnagan, ³⁰ müg jëb gaai agtha nãwejä amach eegpeen, amach üphüin, amach äd, amach chaain, amach nemjüirpa thum mu gaaimua okhoomarr khäyaujä ür warag ag atcha deejugui ajim anum. Ajap örau am dau aug wauwiajä mag wënürrumun chadau, müg atagjä durr iur gaai müch dääta ich mag wënürramkhüir müch aarchata phë aujugui ajim anum. ³¹ Pari mag ed äaur khünn ar müig eegar aawai amachta chikham khäijã ürüücha num aajerr khüunta ügthar Ëwandam aar paaukhaimaawaijä jürr serbiibacha aajerrjöö nüisijugui ajim anum. Maimua jürr ar mu gaaimua chikhamnau serbiibag pheejerr khüunta jürr warm khünn khäijã ürüücha nüisijugui a jaaumajim aajem.

Örau ich thöju Jesuu jaautarr

(Mt 20:17-19; Lc 18:31-34)

³² Maimua phöbör Jerusalemag khüdau ma sim ee majim aajem, ich khapeen dääi deelum khünpa. Mag wëtumua ich Jesuuta pör garcha am na maa ajim anum. Mamü mag chi ëudee wëtmar khünnan thäär paraata wënürrajim aajem, ich Jesuucha ag nawe örau ich thöju jaautarr ya khaphu narr aawai. Mamü mag am thäär paraa wënürrum Jesuu khaphu sierr aawai, ich dääi ogdäba wënürraajerr khünn doce khët thürkha auwia Jerusalem phöbör eem khünnau ich dääi khaigbaaju jaaumamua magjim aajem:

³³ —Pärau khaphu num, maach Jerusalemag wëtum; nau maach mam barbaimaawai müch chi Emkhooi Iewaa müg chirumun thethemnaanag mu pür deejugui ajim anum. Magbaawai makhünnau jürr maach meeun khabam khünnag mu thöopi jaaui durr chauram khünn jua ee mu thüsepüijugui ajim aajem, makhünnaujä mu dääi amachdëu ampierr amkhüir. ³⁴ Magbaawai makhünnau mu wau iekhanaa, mu jügadaujã wünaa, mu gaaijä ichö thunaa, amachdëu am aig mu dääi awia, äbmiecha paawai amau mu thöörpüijugui ajim anum. Pari mag amau mu thöowiajä khäai thärjup num ee deeu mu iu phiidüjugui a jaaumajim aajem.

Santiagoou Juan düimua Jesuug amach khüir jäsenkhapi narr

(Mt 20:20-28)

³⁵ Mag wëtum ee jöoi Zebedeo chaainau, ajapcharan Santiagoouma Juan düimua irig, —Maestro, marau pürug nemdam jëeum ig naajingui ajim anum. ¿Pua maar khüir jäsenkhawi maachdëu jëebarmjöö abaju khai? ajierram aajem.

³⁶ Magbaa Jesuu amag, —¿Pärau jägata mua päach dääi apim khösi num? ajim anum.

³⁷ Magbaawai amachdëu irig, —Maraun pürug jaaum ig numun müg atag püchta thumaam khünn Pörkha bëewi müg durr thum jüabaadeewaijä maar numiim khünnagta püch bigaau juppibá ajierram anum, püch dääi iek theeg amkhüir: äb püch juachaar gar, maimua äb püch juawë gar.

³⁸ Magbaawaita ich Jesús garmua amag, —Pärau chan sii päachdëu nem jëeum numjä khaugbata numgui ajim anum. ¿Pärau khüirjuawai mag päachta warm khünn khäijã ürpai aag chikhamnau päach dau aug wau numjä mu dënjö äwatwi mu thöm edjä mu dääi thöju aai nu? ajim anum amag.

³⁹ Magbaawai chi Santiagoou Juan düimua, —Ëera, marau äwatbajup ajierram anum.

Mamü magbaawaita Jesuu amag, —Pärau chadcha örau päach dau aphü wau numjä äwatwi mu thöbarmjöö thöma ajim anum. ⁴⁰ Pari magbarm gaaimuapai chan mag müch juachaar gar wa juawë gar khäijã müch dääi äba juppiju chan mua pöd jaauju khaba chirumgui ajim anum, Ëwandamauta ichdëu khap jaauju aawai.

⁴¹ Mamu mag Santiagoou Juan düimua amach dakhäär Jesuug magbaawai chi khapeen diez narr khunau jürr am düita meeuksa naajim anaabá. ⁴² Mamu magbaawai Jesuu amach thum äbam aig thürkha auwia amag magjim anam:

—Pārau meraajā khaba nam, chadcha sī mug jēb gaai ðor pörkhawi amachdüta governaajem khunau amachta chi pörnaan aawai iek theeg nam awia amach khāai jua eegpaim khun düi amachdü ampier aajem. ⁴³ Pari jürr pārau pöd am dēnjö magju khaba nam, pāach eepai. Magju khāai äbmua khāijā pāach eepai ichta thumaam khun khāai ürū am khōsi sim khai, magan jürr ich garmuata ich khapeenau nem mag abaawijā am ipier nūnuu aju aai simgui ajim anam. ⁴⁴ Maagwai ar ichta ügthar pawiajā Ēwandamau ich garcha juppi ahau apim khōsi sim khai, magan sī ichta parhoobam khun chogkhaju aai simgui ajim anam. ⁴⁵ Mu pār khāai Emkhooi Iewaakha chirumjā mag sī mūch garmua chikham chogaagjā bëebajim. Mu bëetarran, sī chikhamnag mūch chogamkhīirta bëejingui ajim anam, mag chitumua chikham jua machgau thōwi mag thōbarm gaaimua ðor pōm sī amach pekau ee preso sīsidumjō nam khun öbeerkhapäin.

Jesuu Bartimeo dau monaupüitarr

(Mt 20:29-34; Lc 18:35-43)

⁴⁶ Mag wētumua Jericó phöbör ee barimajierram aajem. Maig khüchpai naawia deeu am ërëubaadēm düi ðor pōm wētjim aajem. Maimua ya am phöbör eemua öberwi wētumta khud bigaau woun äb dau khīsu khitum Bartimeo anamta ðor ërëu dich nam khunag nemdam jëuwai oo khërūm oomajierram aajem. Mag woundam jöoi Timeo anam iewaa ajim aajem. ⁴⁷ Mag dau khīsu khitumua ich dakha Jesús Nazaretpierr dichmam khaug athaawai äākhamua, —Jesús, pūta rey David khachitarr ag chaain ewagam khun Iewaau marau nū narr. Mu ap chitum mu dau ee aug khaugbahur aajeejim anam, ich dau monawaan bëemkhäär.

⁴⁸ Mag chi dau khīsu khitumua äāa khabaadeewai Jesús düi ðor wētmar khunau irig meurrarrau aajeejim anam, khīupamkhäär. Mamu magbaawai chará warag thet äākhamua, —Jesús, pūta rey David khachitarr ag chaain ewagam khun Iewaau marau nū narr. Mu ap chitum mu dau aug khaugbahur aajeejim anaabá.

⁴⁹ Jesuu mag äākham ür athaawai dūnūsiwīa chi dau khīsu khitarr awaan mapijim aajem. Magbaawai chadcha i awaan wētwi chi wētarr khunau irig, —Khäärdam ubu phiidubaad! Jesuu pū thür sēbahab. I aar marrau ajierram anam.

⁵⁰ Ichig magbaawai ich ag bürre ich khajūa ür joothu jūa sierr barwerbpüiwi phiidū dūnūsiwīa Jesús aar petajim aajem. ⁵¹ Mag chadcha ich aar dūnūubaimaawai Jesuu irig, —Khani pua mūrūg pūch düi apim khōsi chirú? a jëeujim anam.

Magbaa chi daudam khīsu khitum garmua jürr irig, —Maestro, muan pūrūg mūch dauta monaupüipim khōsi chirumgui ajim anaabá.

⁵² Magbaawai Jesuu irig magjim anam:

—Chadcha muata pūch dau monaaju khaphu khäärju chirarr gaaimua üu pū monaau chirsim. Ya pū pūch diig maju aai chirumgui ajim anam.

Irua mag iekhabarm bürre chadcha dau eerdū sīsiwi ich bi eem daujō daujā wajaug sīsijim anaabá. Mag ich dau monaubapāiwai warag i düi petajim aajem.

11

Jerusalén phöbör ee Jesús dubimatarr

(Mt 21:1-11; Lc 19:28-40; Jn 12:12-19)

¹ Jesús ich khapeen düi mamua durrsī Olivo anam gaai naaimajim aajem, phöbör numí äba dakha nam khäärphee. Mag phöbör numí äba dakha narr thür, äb Betfagé ajim, maagwai äbakhai Betania. Maig durrsī gaai nūmua ich khapeen numí thürkha auwi pūyaagpamua magjim aajem:

² —Cha maach khīirphee phöbördam sim ee ärëubaadët ajim anam. Nau chi phöbör ee dub nam aig pärau burrodam pa gaai jü khërum ooimaju. Mag burrodam gaai chan agtha ni äbmuajä waaidüba khitum. Ma pärau ëerwia aipidut ajim anam. ³ Äbmua khäijä bëewi päachig, “¿Khanthee jäg nemchaai pärau ëer arraag ëkha nu?” a jëebaawai, sï ithüu irig, mü igwia, mua ig chiraawaita arrum, mamü deeu ümaai jöpcha deen bëeju a jaubat ajim anam.

⁴ Maimua chadcha ärëu phöbaadëwia, amachig jaautarrjö burrodam khüd bigaau puertdi dub nam dakha ö jü khërum oobaimaawai, sï ëer auwimajierram aajem. ⁵ Magbaawai aig öor narr khünnau amag, —¿Päar khanta jäig jäg nama, jamag pärau chikham nemchaai ëer arrü? ajierram anam.

⁶ Magbaawai Jesuu amachig jaaupüitarrjö jaaubaawai udëraa warag amag arrpijierram aajem. ⁷ Mag chadcha warrwi Jesús sim aar pabaimaawai chi khapeenau amach khajüa ür joothü jüajemua chi burro phöpá ür theer süujierram aajem. Magbaawai Jesús ag ür waaidübaadëjim aajem. ⁸ Magbaawai öor khapan i düi wëdurarr khünnau amach khajüa ür joothü jüa narr ëerkhanaa, i maju khüd ee theerkhamam düi jürr äaur khünnaujä khüd bigaau papiujöm bübrëunaa, agjö i maju ee wërphogkha majierram aajem.

⁹ Mag i mam düi öor pöm i na pos wëtmaawai i ëudeejä agjö khapaana puarthumajim anam. Mag öor pöm sï wëtum khünnau serereugmamua mag naajim anam:

“Ûcha abarm Êwandam, ich müta püchdëu püch jürr püibarmü. Ijöm khünnan chan chukhum. ¹⁰ Pua maar Reikhamkhüir püju a jaaujerr chadcha pierrungui” aajeejim anam. “Ûcha abarm Êwandam! Warr jöoi David reikha sierrjö ichta jürr Reikhaju khaphü nam gaaimua, püüg üu abarm anam. Ügtharm magwe onee aju aai namgui” aajeejim anam, Jesús thö iekha numua.

¹¹ Mag wëtumua Jerusalén phöbör ee barimajierram aajem. Mag barimawia, Aai i jëeujem diig mawia, ag ee dubwia, dijä thumaa eerpa phüerdüüiwi, deeu öbërbaadëjim aajem. Mag öbërbaadëwia ya edau kheeraa aadëm ee Betaniaag petajim aajem, ich khapeen doceem düi.

Jesuu igo phuapitarr
(Mt 21:18-19)

¹² Ag noram mag phöbör Betania anam eemua Jerusalem wëtumua Jesús jäsöo aadëjim aajem. ¹³ Mag i jäsöo nürumta warpmua pabü igo anam ëpöo khüd bigaau dünam oo athajim anam. Magbaa aar dakha oon majim aajem, ag gaai chi nemjö ya chi wawam numpii awia. Pari ag chee jaar khaba arr aawai ni pör äbjä ag gaai oobajim aajem. ¹⁴ Mag ichdëu ag gaai pör äbjä ooba abaawai chi pabüügta wounagamjö, —Püch jäg sim gaaimua müg atagjä ich jäg chëba sierrajugui ajim anam.

Irua mag iekhatarrjä i khapeenau ürjierram aajem.

Aai i jëeujem degmua Jesuu öor jürkhüitarr
(Mt 21:12-17; Lc 19:45-48; Jn 2:13-22)

¹⁵ Maimua deeu Jerusalén phöbör ee barchëwia, Aai i jëeujem di aar manaa ooimaawaijä, sï Aai i jëeujem degta nem peerwai öor pöm pos sereu wëjöm ooimajim anaabá. Magbaa Jesuu mag nem përr narr khünnan thum dawag jürkhüinaa ag ee örag phatkhon cambie narr khünnan mes düi dubur përr narr khünnan mespa jëkhut siëpüimajim anaabá. ¹⁶ Magnaa tag iwiir äbamügjä Aai i jëeujem deg nem inag düi dichpibajim aajem. ¹⁷ Maimua amag, —Pärau khaphü naabá ajim anam, Êwandamau ich iek phä puarr gaai, “Müg diin sï durrierram khünnau bëewi ag ee Aai i jëeujem diiu” a sim. Mag simta päachdëuta ag ee nem parhëpag përr namua sï chikham khüguurjem dikha wai naabma a iekhajim aajem, ich Jesuu.

¹⁸ Jesuu mag iekhabarm phadnaan pörnaanau Moiseeu Êwandam iek phä puarr jawaag chi machnaan düimua ürbaawai, amach appai biirdüwi, iekhawi, “Jäga akhiin maadëu jäg Jesús thööpüikhangui” anaajim aajem. Mamü irua nem jaau sim ürwi thumaam khünnau i igar narr aawai ümaai deeu äsie khüirjuajeejim anaabá, mag i igar nam

khunnau jürr amach düita meeukhaju khüirjuwia. ¹⁹ Mamu amau mag khüirju num ee, ya edau khëubaadee Jesús ich khapeen düi mag phöbör eemua warag amachta chawag wëtjim aajem.

Jäga Ēwandamag jëeuju aai nu
(Mt 21:20-22)

²⁰ Maimua ag noram deeu Jesuu ich khapeen düi ich ag khud ee wëtumua oowai mag irua iekhatarr igo sïi chi khaar aram magwe phuhu thunaajim anum. ²¹ Mag phuu thunum oobaawai Pedroou, —Maestro, pudë oobá, pua tag chëpiba jaautarr igo büjä sïi phua thunumgui ajim anum.

²² Magbaawai thumaam khunnagta Jesuu magjim aajem:

—Päach nem wawaag iekhaawai chadcha Ēwandamau päachdëu jaubarmjö apiju khüirjunaata iekhabat ajim anum. ²³ Mua chadcha pärag mag chirum: Ābmua khäijä durrsiigta wounagamjö iekhabaawai chadcha ichdëu jaubarmjö ich ipierraa aju khüirjunaata “Jäigmua mawia jürr phüas eeta dunuubaimá” akhiin, chadcha Ēwandamau ichdëu mag iekhabarmjö apijugui ajim anum, ichdëu mag iekhabarmjö Ēwandamau chadcha magpiju khüirjunaata iekha siewai.

²⁴ Maimua ichab, ’Päachdëu Ēwandamag nem ig num jëeuwai chadcha irua päachig deeu khaphuna ya päach jua ee wai numjöta jëeumun, magan chadcha irua pärag päachdëu nem ig num deeb khaba deejugui ajim anum. ²⁵ Maimua päachdëu Ēwandamag jëwaagpaawai päach garmua wa päach khapeenau khäijä päach düi khaigba num khai, agdaujö perdón jëeuwia, tag magum iek igba warag khüir okhoopüiwi, magba arrjö am düi dau parii abat ajim anum. Päräu magmun ichab maach Aai ügthar chirumugjä päräu päach pekau chugpaapi jëeubaawai irua chugpaapüiwi tag päach düi magum iek büürjä igbajugui ajim anum. [²⁶ Pari päräuta päach khapeen wir aig perdonaabam chan, maach Aai ügthar chirumuajä ich agjö päar pekau chugpaabamgui a jaumajim aajem amag.]

Jesús jua theeg
(Mt 21:23-27; Lc 20:1-8)

²⁷ Maimua deeu Jesús Jerusalén phöbör ee barchëwia Aai i jëeujem deg dubjim aajem. Mag dubwi agtha ierr simta, i aig phadnaan chi pörkha num khun bëejierram aajem, Ēwandam iek Moiseeu phä puarr jawaag ithee chi machnaan düi judionaan Asamble eem khunpa. ²⁸ Makhunau bëewia irig, —¿Khai thöwiata jäg mwig nem përr narr khun pua dawag jur wërppüijj? ¿Khaíuta jäg purug puchta nem iek theeg apijj? Marag jaubá aichëjierram anum irig.

²⁹ Ichig mag jëeubaicheewaita jürr ich Jesús garmua amag, —Magan muajä ichab pärag jëeu ookhimgui ajim anum. Mua jëeubarm päräu mürug jaumun, magan muajä ich agjö pärag jaaju, khai thöwiata mua jäg nem wau chitá. ³⁰ Maimua ichdëupai, Nacha mürug jaubat ajim anum: ¿Khaíuta Juan püijj öor pör choo nerramkhüir; Ēwandamauta püijj wa sïi mug jëb gayam khunau ajj? ajim anum.

³¹ Amachig mag jëeubaawai sïi warag jaaujüjä khaugba, amach wir aigpai iyüu numua, —Maadëu irig, “Juan öor pör choomien Ēwandamauta püijim” akhiin, jürr irua maachig, “Magumta, ¿khan jägwia päräu irua jaau nerrarr ükhabajierrá?” ajugui ajim anum. ³² Wa magba maadëu irig, “Juanan sïi örau püiwiata jäg nerrajim” akhiinjä, jürr phöbörpienta maach düi meeukhajugui ajim anaabá, amau chadcha Juan öor pör choomieu Ēwandam iekta jaau nerraajerr khaphu narr aawai.

³³ Mag amach appai jaaju khaugba iyüu naawia warag Jesuug, —Marau pöd jaaju khaugbamgui ajierram anum.

Magbaawai jürr ich Jesús garmua amag, —Mua pärag nem jëeutarr päräu mürug jauba aawai muajä pärag jaubamgui ajim anum, khai thöwiata mua mug nem wau chitá.

12

Khaibag s̄sidumta nemj̄ir th̄ua narr
(Mt 21:33-46; Lc 20:9-19)

¹ Maimua Jesuu ich aig õor pos th̄un̄am kh̄un̄ag m̄ug nem ïgkhaadam jaaumamua magjim an̄um:

—Woun ābmua uvadö j̄irjim aajem. Mag j̄irwia ag igaau ajapha thuur ph̄urd̄up̄iwi ich agj̄ö aig di ëu kh̄erjim aajem, ag eegar chi uva chö piirjuwaag. Magnaa ïchab didamj̄ä nasād̄j̄ö ügthaa ëu d̄un̄uujim aajem, ag gaaimua warp dawaa oo ph̄urd̄ud̄a aag. Mag nem thum aipa s̄iwi, chawag mam kh̄öchkh̄abaadeewai, chi nemj̄irdö deeum kh̄un̄ag alquilaap̄iwi, ichin j̄urr deeum durr warp petajim aajem. ² Mag mam mawi s̄i awia, ya uva waaubaad̄em kh̄iirjunaa, j̄oirau ich chog āb p̄iijim aajem, chi th̄ua narr kh̄un̄ aar, ich paat̄em ich ithee deep̄imkh̄iir. ³ Pari mag irua ich chogdam p̄itarr di garm kh̄un̄au s̄i amach aar barpinaa p̄rph̄öbaad̄ewi, w̄u wai n̄u awia, s̄i deeum ich jua kharraa j̄urbap̄aiwai, ich juadam parii barjim anaabá. ⁴ Magbaawai ich mag j̄öoi chi uva papau dewam ich chog p̄iijim aajem. Mam̄ maj̄ä agj̄ö amach aar barpinaa, warm d̄üi atarr kh̄aij̄ä atcha w̄u wai n̄umua p̄örj̄ä kh̄öopp̄iwi, s̄i i kh̄iir parhooba iekha th̄un̄uwia, ïchab j̄urp̄iijerram aajem. ⁵ Magbaawai j̄öoirau deeum p̄iijim aajem. Ma paawai chará amach aar barpinaa warre th̄öop̄iijerram anaabá. Magtarr khurj̄ä ich mag ich chognaan khapan p̄aijeejim aajem, mam̄ makh̄un̄j̄ä warm kh̄un̄ atarrj̄ö ïchab khar s̄i mas wauwi p̄aijeejim an̄um; magbajuun warre th̄öop̄aijeejim aajem.

⁶ 'Maimua ya ābmiecha tag p̄iijuj̄ä chukhu aadeewai ich iewaa ābpai khitaawai b̄urj̄ä chig aba aajerrta p̄iijim aajem. I kh̄iirjugan ich chaai aawai i ögkhaju awiata p̄iijiebma. ⁷ Mam̄ par ich j̄öoi iewaa āba s̄i amach aar barpinaa amach wir aigpai, “Keena, cham̄uta chi iewaa aawai m̄uguata m̄ug atagj̄ä j̄urr ich aai nemj̄ir j̄üaju khabahab” ajierram an̄um. “J̄äg s̄ip̄i warre maad̄eu i th̄öop̄iijugui” ajierram an̄um, m̄ug uvadö j̄urr maach d̄enkha awaag. ⁸ Mag, chadcha khapanaam kh̄un̄au p̄rph̄öbaad̄ewi, th̄öop̄inaa, chi uvadö igaau ëudu deethurjierramgui a jaaumajim anaabá.

⁹ Maimua mag nem ïgkhaadam öp̄iwi ich iek ïr narr kh̄un̄ag magjim aajem: 'P̄arau kh̄iirjuawai ïsj̄ä agtha mag uvadö sim anaa chi th̄ua narr kh̄un̄j̄ä ich akh̄un̄pai akhiin, j̄ägaju khai ajim an̄um, maḡum wounaan d̄üi? Par irua ich chaai ābpai khitum p̄itarrpata mag th̄öobap̄im oobaawai, mawia warre amach thum kh̄echp̄iwi, ich uvadö j̄urr deeum kh̄un̄agta jaau p̄rabj̄jugui ajim an̄um ichd̄epai.

¹⁰ Magnaa amag, 'j̄P̄arau Ëwandam iek ph̄ä sim gaai th̄urwai ooba aaj̄e ajim an̄um, “Di ëu narr kh̄un̄au isegtarr dibigta j̄urr chi dihād̄ j̄arramkha s̄isim” a sim?

¹¹ “Ëwandam maach P̄öröuta mag dibig wajaphamj̄ö api s̄iewai õrau oowaij̄ä üuuta oo n̄um” a ph̄ä simgui ajim an̄um. (Sal. 118:22-23)

¹² Jesuu mag nem ïgkhaadam jaau simua amachta jaau sim khaug athaawai chi fariseonaanau maestronaan d̄üimua Asamblea eem kh̄un̄aup̄a āba ich maigwe i p̄r aum ig naajim anaabá; mam̄ mag i p̄r athaawai j̄urr õrau amachta khaigbaju kh̄iirjuwia warag i dichba amachta ërëujim aajem.

Reij̄ä deenaa Ëwandamagj̄ä ich paat deepi jaautarr
(Mt 22:15-22; Lc 20:20-26)

¹³ Magbaawai chi p̄ornaanau Jesús aar fariseonaan p̄iijerram aajem rey Erodes igar narr kh̄un̄ d̄üi, makh̄un̄au i d̄üi iȳumamua nem j̄eeumam kh̄iij̄ä khaugba ipeerdu iekhabap̄aiwai maḡum gaaimua i p̄r awaag ithee. ¹⁴ Magbaawai makh̄un̄au ërëuwia i aar barimawia irig maguimajierram an̄um:

—Maestro, marau khaph̄u n̄um, pua nem agchata jaajem. Pua mag s̄i p̄chd̄eu oowai magj̄ö abaawai mag awi parhoobj̄ä nem jauba, ante pua chadchata thumaam kh̄un̄ag jaajemgui ajim an̄um, j̄ägata aju aai n̄u Ëwandamau nem jaau sim eyaa w̄en̄rraag. Pua chan s̄i õrau amachd̄eu nem jaau aig nem jaau n̄um̄gj̄ä p̄ch kh̄ugurpiba, wa s̄i p̄chd̄eu oowai magj̄ö abaawai ag b̄urre s̄i magau aba aajem. Magua marau p̄r̄ug

jëeum ig n̄mguì ajierram an̄m: ¿Chadchata maach meeun judionaanaujã durrpierram kh̄un rey Roma s̄jemugta impuesto phagju aai n̄ wa phagju khaba n̄? ajierram an̄m.

¹⁵ Mam̄ mag amau s̄i ich imeraa p̄r awaagta mag ichig j̄eubaich̄em khaph̄u s̄ierr aawai amag magjim an̄m:

—¿P̄arau khandeeta s̄i m̄ imeraa p̄r auju ēkha n̄ma? Daaig phatkhon chi dau daí m̄ aig aipidut; mua p̄rag oopikhingui ajim an̄m.

¹⁶ Magbaawai chadcha irig phatkhon chi dau daídam deejieram anaabá. Mag deebaawai j̄urr ich Jesús garmua amag, —P̄arau chamug phatkhon gaai, ¿khai kh̄irta oo n̄, maimua ìchab ag gaai khai th̄urta phã s̄i? ajim an̄m.

Magbaawai amachd̄eu, —Romaam rey César kh̄ir khabahab ich th̄ur d̄ui ajierram an̄m.

¹⁷ Magbaawai Jesuu amag, —P̄arau mag khaph̄u n̄m khai, magan reíg ich paat deenaa, Ëwandamagjã agjõ ich paat deebat ajim an̄m.

Amachig magbaawai s̄i j̄ugderraa n̄isim iekhau warag amachta kh̄u n̄isijim an̄m.

Maach meebarm chadcha deeu iuu phiid̄uju khai a j̄eutarr

(Mt 22:23-33; Lc 20:27-40)

¹⁸ Biek āb agjõ Jesús aig b̄ejierram aajem saduceonaan. Makh̄unau jaauwai ya maachta meebaad̄em chan tag b̄urrjã maach akhaar iuuba aajem aajem. Amach mag nem jaau s̄ierrj̄eem gaaimua iȳumamua juau ogthom irig magjierram anaabá:

¹⁹ —Maestro, j̄ooi Moisés khararrau Ëwandam iek phã p̄arr gaai jaauwai, woun āb ūi paraa simta mag ūi d̄ui chaaijã chukhu meem̄un j̄urr chi khod ābam wai sim khai, magua ich ag ūipai auju aai sim a sim, ag d̄ui ich naam̄u chaain ooba arr aawai j̄urr i ithee oo deeg, mag oo deebarm i chaainkha n̄isimkh̄ir.

²⁰ Maimua amachd̄eupai warag irig nem ìgkhamamua magjierram an̄m: 'Biek āb ābam khod appai emkhooi siete naajim aajem. Am naam chi nacharamua ūi auwia ich mag chaai chukhu w̄en̄r̄um ee meejim aajem, chi emkhooi. ²¹ Magbaawai j̄urr chi eem̄u wir aig ich khojaupai auwi mag d̄uijã agjõ chaai ooba, chi emkhooita meejim aajem. Magbaa j̄urr ich mag ūipai ag eem̄u auwia mag d̄uijã chaai ooba, agjõ ich naamkh̄un̄jõ meejim aajem. ²² Ich mag ewagjã ābam ūiraupai mag siete narr thum thegd̄up̄itarrjã ni ābam d̄uijã chaai oobajim anaabá. Maimua ya ãudeecha paawai chi ūijã agjõ meejim aajem. ²³ Magua marau p̄rug khap aag ithee j̄eum ig n̄mguì ajierram aajem: Kh̄echtarr kh̄un m̄ug atag Ëwandamau deeu phiriutkha atham edjã mag amach thumaam kh̄unau ābam ūipai autarr aawai, ¿chijãata chi jaai kh̄ chaarkhajuma? ajim an̄m.

²⁴ Magbaawaita Jesuu amag magjim anaabá:

—P̄arau chan b̄urrjã Ëwandam iek phã simjã khaugba, ni i jua theegjã khaugba n̄m gaaimuata s̄i warag kh̄irjug chaurta kh̄irju n̄mguì ajim an̄m. ²⁵ Òtarr kh̄un deeu iuu phiid̄utkha phõbaad̄em chan b̄urrjã jua p̄p̄r abaju, ya am ùgtharm Ëwandam chognaan th̄un̄m kh̄un̄jõ n̄isiju aawai. ²⁶ Mag òr òtarr kh̄un̄jã deeu iuju khap aag ¿p̄arau Moiseeu Ëwandam iek phã p̄arr gaai th̄urba aajẽ? Ag gaai Ëwandamau Moiseeg, “M̄uta p̄ar j̄oin Abrán khararr Ëwandam anaa ìchab j̄ooi Isá khararr ag Ëwandamau, maimua Jacob khararr d̄enjã agjõ” a sim. ²⁷ “Ëwandam chan oob mag s̄i chi kh̄echam kh̄un Ëwandam khabam. Ëwandaman chi iwam kh̄un Ëwandamau” a phã sim. Irigan nawe kh̄echtarr kh̄un awiajã agtha iuu n̄mguì ajim an̄m. Magnaa, P̄achta chadcha s̄i chaurta kh̄irju n̄mguì ajim an̄m amag.

¿Chijãata mandamiento ajapcha ùr̄ucha s̄i?

(Mt 22:34-40)

²⁸ Moiseeg Ëwandamau ich iek ph̄ipitarr iek jawaag chi machnaan eem ābmua mag am ij̄ej̄bkkham ùr s̄i awi, Jesuu ich dakh̄ir wajapha ag eyaa jaubap̄aiwai, j̄urr i aig b̄ewi irig, —¿Chijãata Ëwandam iek phã p̄arr gaai maachig nem waupi jaau sim eem

chi őrűcharam agá? ¿Khanta őrűcha Ęwandamau maachig waupim khōsi sī? ajim anum.

²⁹ Magbaa Jesuu mag wounag, —Ęwandamau ich iek gaai nem waupi jaau sim chi őrűcharamun mugta phā simgui ajim anum: “Űrbathü keena, israelnaan: Maach Pör Ęwandaman ichta ābpai thumaam khűn Pörkha sierrum. ³⁰ Maach Pör Ęwandam sīi par iupai khaba, puch thārauchata khōsinaa puchdēu wauju ayaampierr ichdēu khōsimjō abá” a sim. Maata Ęwandamau nem jaau sim chi őrűcharamugui ajim anum. ³¹ Maimua ābakhai ag garm ich agjōpaiműű siebahab ajim anum. Ma sīi, “Puch khapeenjā wir aig puchjō daupii abá” a simgui ajim anum. Ęwandamau nem waupi jaau sim gaai chamű khűn numiim khāai őrpaime chan chukhumgui ajim anaabá irig.

³² Magbaawai mag chi machdamau jűrr irig, —Maestro, űu pua ag eyaa jaaubapűim, jāan chadaugui ajim anum. Maach Ęwandaman ich appaita sierrum; ijöm chan tag chukhum. ³³ Ęwandamta dich thāraucha khōsinaa dich khapeenjā daupii numta Aai i jēujem deg mawia nemchaain khapan thōonaa phaa numua űgthaag jēu num khāaijā ajapcha simgui ajim anum.

³⁴ Jesuu oowai mag wounau chadcha agcha ich iek űkhabaawai irig, —Pűn pöm waaurba chirumgui ajim anum, Ęwandamta puch Pörkhapeieg.

Bigaum khűnau mag oobaawai ābmuajā tag irig jēubajierram aajem.

¿Mesías khai iewaa ajī?

(Mt 22:41-46; Lc 20:41-44)

³⁵ Jesús Aai i jēujem deg Ęwandam iek jaau siewia jűrr ich garmua aig narr khűnag magjim anum:

—¿Khan jāgwia Moiseeu Ęwandam iek phā puatarr jawaag chi machnaan iek mag Cristo rey David khararr ag chaain ewagam khűn dēn aajē? ajim anum. ³⁶ Ich Daviuchajā Ęwandam Akharau ichig iekhapibaawai ich ag Mesías igwiapai “maach Pör” abajieb. Ante irua phā puarr gaai mag simgui ajim anum:

“Maach Pör Ęwandamau maach Pörög ‘Műch iek theeg chirumjō aag mű dűi āba mű juachaar gar jupbá ajim, puch oomapha aajem khűn thum mua puch jua ee pűrkha dee num ora.’ ” *(Sal. 110:1)*

³⁷ Mag ich David khararrauchajā Ęwandamau pűiju aajerr igwia “maach Pör” a iekhatarrta, ¿jāga pāar iek í David chaain ewagam khűn dēnpai aju aajē? Mag sīi ich chaapai aju akhiin, ich paarmua mag “maach Pör” abakhamgui ajim anum amag.

Mag i ijējbkham ōor pöm aig thűnarr khűnau i iek űrm khōsi őr naajim aajem.

Jesuu chi machnaan igwia iekhatarr

(Mt 23:1-36; Lc 11:37-54; 20:45-47)

³⁸ Jesuu Ęwandam iek jaaumamua magjim aajem:

—Moiseeu Ęwandam iek phā puatarr jawaag chi machnaan dűi khai, khűir khaphű abat ajim anum. Jākhűnan sīi khajűa bü duurg jűanaa kaaijā ee ōrau amach saludaawaijā amach thō iekhapim khōsita sierrjēm ajim anum. ³⁹ Jākhűnan amach Ęwandam i jaaujem deg weetwaijā amachta pör garcha thumaam khűnag khűir jűrkha juupjem, amachta warm khűn khāaijā wajapcha num awia. Maimua ōor chaauram khűnau amach aar thach khömkhűir thűurwaijā, parhooba jupba, amachdēuta khāidu wajapcharam jűa au sierrjēmgui ajim anum. ⁴⁰ Khoopaa űűin dau aphűűm dijā khechthűg aumaajerram. Mamű mag sierrjēmta chadcha amach magba chithēm amkhűir, Ęwandamag jēuphōbaadēmjā pua chűu aphōbaadeejemgui ajim anum. Pari amach jāg sierrjēm paran Ęwandamaujā am gaai jua khűaba deejugui a jaaumajim aajem.

Khoopaa űűi ofrenda

(Lc 21:1-4)

⁴¹ Biek ãb Jesús Ēwandamag jëeujem deg am phatkhon phiejem khïirphee oo sïejim aajem. Mag oo simua jÿrr bëe thunum khunnau ag ee phatkhon puarpii ërëu dich thunumta eerpa oo sïejim anaabá. Irua oowai riknaanaun phatkhon pòm dee naajim anum. ⁴² Mamu riknaanaun mag phatkhon dÿrrcha dee puu num ee, khoopaa uui ãb aphuu khitum bëejim aajem. Mag bëewi phatkhon chi dau daídam numpai wai sierr warre mag numwe ag ee dee puarpiijim anaabá. ⁴³ Mag khoopaa uuyau phatkhon bÿruu wai khërrardam thum deebarm oowia Jesuu ich khapeen ich aig thürkha auwia, —Keena, mua pãrag jaaukhingui ajim anum. Jãg khoopaa uui dau aphuu khitumua phatkhon bÿruu deejieb mamu, Ēwandam dakhïiran tagam khun khãijã üruchata deebarmgui ajim anum. ⁴⁴ Warm khunnaun sïi amach dën sobtarr eemta Ēwandamag dee naabahab. Mamu jãg khoopaa uui aphuu khitumua chan magba, ich dën ãbmiecha agua ich thach khöju arrdamta warre thum deebarmgui a jaaujim aajem.

13

Aai i jëeujem di òrau pogueupüiju Jesuu jaautarr

(Mt 24:1-2; Lc 21:5-6)

¹ Mag Aai i jëeujem deg sïewia öbërbaadeewai i ogdaba wënurraajerr khun eem ãbmua chi Jesuug, —Maestro, pudë oobá ajim anum, mokpör dapkhamua sïi di ooimë joothuthuud ëu dnum.

² Magbaawai Jesuu irig, —Ar jãg di dap dnumuidam puu oo chirabá; jãg thunum chan mok pör ãbjã ãbam ür ich jãg ajapha joothuthuud sierrabam. Jãg thunumun sïi thumaa òrau pogueupüijuuta jãg dnumgui ajim anum.

Ēwandamau maach i agkhaimu paawai nem oomaju

(Mt 24:3-28; Lc 21:17-24; 17:22-24)

³ Maigmua ërëubaadeeu mag Aai i jëeujem di khïirphee durrsï Olivo anum gaai sïeimajim aajem, ich khapeen dïi. Maimua barwi ya i jëkhut jupbaimaawai Pedroou, Santiago, Juan maimua Andrés dïimua amach jayapam khunau irig jëeumamua magjierram anum:

⁴ —Pu iek mag jãg mokdau joothuthuud thunum thum òrau pogueupüiju anum, ¿ma jãagwaichata magjuma? ajim anum. ¿Khan jãg num gaaimua cha puchdëu jaau simjö Ēwandamau ijaaurjö oopijuma ajierram anum, mag Aai i jëeujem di pogueupüimuu pam?

⁵ Magbaawai Jesuu amag, —Magan mua pãrag jaaukhingui ajim anum. Maimua jaubaadëwia, Keena, khïir khaphu wënurrathü; oob chikhamnag pãach uduraa khügurpimiet ajim anum. ⁶ Mua pãrag mag chirumun, mug atag paawai òor khapankham khunau amach iekpai mu iek gaai thuwia, “Muta ag Cristoou Ēwandamau püiju aajerr” awia, òor pòm khügurmaju aawaita mag chirumgui ajim anum. Pari makhunnau pãachig magwia khãijã oob pãrau am iek ükhamiet ajim anaabá, am wawimamua.

⁷ Juurhi phiidju theega jajaaukhamjã pãrau ürjugui ajim anum. Mamu pãachdëu mag ùurwai oob jãphierrmiet. Ichiita jerrba chadcha ich magaju. Magjup mamu ma chan agtha Ēwandamau pãar i agkha num khabamgui ajim anum. ⁸ Magbaadëm dïi ìchab durr mug wëjöm ee amach eepai jÿrr durr chauram khun dïi wërbujurau, amachta jÿrr chikhamnaan khãyau ürpai am khöchgau. Mag num dïi ìchab durrierr uur theega duuimam dïi jãdau theegjã burru. Mamu mag numun sïi warrpem Jöoirau òor dau aug waupi simugui ajim anum.

⁹ Pãach mordam wir aig urkhabathü. Thethem khunag pãar pur deewi judionaan Ēwandam iek jaaujem degjã pãar gaai amau mas deemaju. Mu gaaimua pãar khaibag waumkhïir amau pãar gobernadornaan aarjã warrwi reinaan aarjã warrmaju. Mamu magum khun aar pãar warrwaita warag pãrau mu iek jaauwimucha amag jaaujugui ajim anum. ¹⁰ Ēwandamau mug durr i agkhaju nawe mug òor peerdu aaujem iekhan ichiita thumaa durr warpham magwe meupierr jaudubjugui ajim anum ìchab. ¹¹ Mag pãach pur aauwai, thethemnaan khïirphee iekhaagpaawai, oob pãrau, “¿Khan ata mu

iekhajuuta mʉgbaadēma?” a khīirjumiet ajim anʉm. ǀKhan jāgwi mua mag chirú? Ya maig chan pāar pāach khīirjugdamaupai iekhabam; magbaadēm aiguin ich Ēwandam Akharauta pārag iekhamkhīir khīirjug deeu aawaita mua mag chirabahab ajim anʉm. ¹² Mag jaran wir aig khod ābam khʉnǀnjā chi ũkhaba sim garmua ũu mʉ iek ũkha khērʉm thethemnaanag jaapūimaju, ich khodpai wir aig thōomkhīir. Amach dēnnaanǀjā mʉ gaaimua thōomkhīir thethemnaanag jaapūimaawai chi dēnnaanaujā ich agjō ajugui ajim anʉm, amach chaain dūi wir aig. ¹³ Pāachdēu mʉ iek ũkha durrum gaaimuajā thumaam khʉnau pāar oomaphaaju. Mamʉ magʉm gaaimua phithur dau aug wau nʉmjā igba mʉ dūi ubʉ khērʉmʉn ũu peerdʉjugui ajim anʉm.

¹⁴ Ēwandam i jaumie Daniel khararrau jaautarrjō, Aai i jēujem deg ierr phadnaankha nʉm khʉnǀnjā dubba aajem aarta woun āb bēewia ichta maig ierr sīeichēm oobaawai, Judea durr nʉm khʉn pabū ee durr dapag ee dʉrbat ajim anʉm. (Mʉg iek phā sim gaai oonaa thūr simua wajapha khaphʉ abá.) ¹⁵ Ich maagwai jua ũuiwai ich dihēu ũr khāijā sim khai, ich nem phē awaan awi oob tag ierrag dubam. ¹⁶ Wa magba di chaur ich phidag ee khāijā sim khai, oob tag degag mam, ich khajūajōm khāijā jʉraan. ¹⁷ Mamʉ jē, apdurr ajim anʉm, magbaadēm jaar ar ũin jōor khithēem khʉn, maimua ũchab ũin ar chaaendam daumeraa jūd dōpi wai durrum khʉn! ¹⁸ Magju nawe pārau Ēwandamagta jēubat ajim anʉm, eeu dēgōlp magbaadēwia edau khōrg jaar khāijā pāach dau aphʉ wēnʉradukham. ¹⁹ Mag jaarta wajappa ōor dau aug waujupa. Mag jaar ōor dau aug waujūjō chan Ēwandamau mʉg jēb ompaaju nawejā ooba, ni ag khurjā agjō chan abaju ajim anʉm. ²⁰ Mamʉ magbaadēm ich Ēwandamau būurjā khāai eeg bʉchdʉ auba ich mag warag apikhiin, ni ābjā peerdʉbaju. Pari ar ich iek ũkha nʉm khʉn daupigau, irua khāai khapan deeu atarr ũu magcha deebajugui a jaumajim aajem.

²¹ Magbaadēm ee ōrau pāachig, “Oobat, chamʉta warrgarwe Ēwandamau pūiju aajerrauwai” aawai, oob ũkhamiet. Wa magbam khai, “Ar simta ichiuwai” aawaijā, oob ũkhamiet ajim anʉm. ²² Mua mag chirʉmʉn amach iupai amta Ēwandamau pūijim anʉm khʉn dūi Ēwandam i jaumien anʉm khʉnǀnjā sīi sēukha chikham khūgur wēnʉrraju aawaita mag chirʉmguui ajim anʉm, khap amkhīir. Makhʉnaun chadcha Ēwandamauta amach pūijim amkhīir, ag na ōrau nem ooba aajempa ōor dauderra wau wēnʉrraju. Mag nem wau wēnʉrʉmua ich Ēwandamaucha jʉr auwi ich iek ũkhapi autarr khʉnʉpa khūgur ēkhajugui ajim anʉm. ²³ Magnaa amag, Mua ya pārag jaaubarmguui ajim anʉm, magju nawe khap amkhīir; maagwai pārag mʉch bēēju nawe khīir khaphʉ abat a chirʉmguui ajim anʉm.

Jāga Emkhooi Iewaa deeu bēēju

(Mt 24:29-35; Lc 21:25-36)

²⁴ Mag ōor ajappa dau aug wau dichtarr khur ũchab āsdawam edaujā khīwia edaram edau argjā khījugui ajim anʉm. ²⁵ Magbaadēm dūi phīdagjā edjā eemua khūibaadeewai tagam nem Ēwandamau nem waumatarr edjā ee sīsidʉmpata sīi parhooba amach sīsid arr chaur aaidʉ jōrrjēe thʉnʉisijugui ajim anʉm. ²⁶ Magbaawaita thumaam khʉnau mʉch chi Emkhooi Iewaa chadcha edjā baug ee dau daau urum oojurau. Ya maig mʉg jēb gaaim khʉn thum chachbaadēm aawai mʉchta nem jua theeg thumaam khʉn Pōrkha bēejugui ajim anʉm. ²⁷ Mag mʉch pierrum dūi mua mʉch chognaan durrierr aaidʉpūijugui ajim anʉm, mʉchdēu mʉch ithee jʉr autarr khʉn thum ābam aig biirdʉ aumkhīir.

²⁸ Mag jajawagmamua, Pārag khap amkhīir mua jaaukhimguui ajim anʉm: Pārau khaphʉ nʉm, mʉig Israel durr igo khēr khukhuur aadēmʉn thumaam khʉnau ya chadcha dōchʉmie burru dakpapakham aajem. ²⁹ Ich agjōta ajugui ajim anʉm ũchab, mʉch chi Emkhooi Iewaa bēēju gaai paawaijā. Cha mua nem jaau chirʉm thum ich ag ee ōbēbērgmam pāach daúa oobaawai, khaphʉ abat ajim anʉm: ya mʉch chi Emkhooi Iewaaajā deeu bēeimʉ chirʉm. ³⁰ Mua pārag mag aai i jēujem di ōrau pogueupūiju a chirʉmʉn, cha ōor thʉnʉm khʉn khēchju nawe, cha mʉchdēu jaau chirʉmjō thumaa

chadcha ajugui ajim aajem. ³¹ Edaujãjã mʉg jêb dâi thum chukhu aadêju, mamʉ cha mua pãrag jaau chirum chan sêukhaawai khabam; jãan thumaa ich ag ee ôbêbêrgmajugui ajim anum.

³² 'Mamʉ mag mʉ bêeju ed chan ni âbmuajã khaugbamgui ajim anum. Êwandam chognaan ügthar thunum khunnaujã khaugba, ni mʉchdêujã khaugba, âba ich mʉ Ayaupaita mag mʉ bêeju orajã khaphʉ simgui ajim anum.

³³ 'Mag pãachdêu mʉ bêeju orajã khaugba naawai muan pãragan, nem parhoobam nem wauba Êwandamagpaita jêeu nʉ jêeu nʉ abat a chirumgui ajim anum. ³⁴ Mag mʉ bêejuun, woun âb deum durr maagpaawai ich chognaanag chi morkhʉ dênjô ich di thumakhîir jaaunaa, amachpierr phidagjã jaaukhawi, chi puertdi thʉajemugjã ajapha oopaar jaau pʉawi petarrjôta simgui ajim anum. Maagwai pãar chi di gar nem thʉa nʉisierrjôta numgui ajim anum ich khapeenag. ³⁵ Mamʉ pãrau ni âbmuajã mag mʉ bêeju khaugba naawai sîi wajaphata khîir khaug nʉisit ajim anum, mʉ bêewaim ithee. Pãrau khaugbam, khan orata mʉ bêeju: kheuraa aadêm ee, edachanaa, âspa urumua âthârr bîebaadêm ee, wa edpherre khâijã, ni âbmuajã khaugbamgui ajim anum. ³⁶ Eeu sîi dêgôlp mʉ dʉnʉubaicheewai mʉ dâi wêtaag pãar agtha khîir khaugba khâi numjô num khâijã oochêdukham. ³⁷ Cha mua pãrag mag jaau chirum chan sîi pãragpajã khabam; maan thumaam khun itheeta mag jaau chirumgui ajim anum. Maguata muan pʉaba, khîir khaugbathü a chirumgui ajim anum, mʉ bêewaim ithee.

14

Jesús pʉr awaag ibêptarr

(Mt 26:1-5; Lc 22:1-2; Jn 11:45-53)

¹ Jesuu mag ich khapeenag ich mawia deeu bêeju jaauwai nemkhoo pômaam burraag khâaidam numpai waur sîejim aajem. Mag phiesta îchab Pascua a thʉurjem; ajapcharan maar meeun judionaanau pan sîi ich jãg levadura chukhu wauwia seman êntêr khoojem ag semanma. Mag phiesta burru khâai khapan khaba waur num ee, phadnaan chi pórnaaanau Moiseeu Êwandam iek phã pʉatarr jawaag chi machnaan dũimua âba biirdʉwi khîirjug jur naajim anaabá, nemdam búur abarm gaaimua Jesús imeraa pʉr auwi thôopýyaag. ² Amach ôdegpain mag i thôopüiju khîirju naajieb mamʉ, jurr tagam khunnau, “Keena, mʉg nemkhoo ee maadêu i thôoba sîuju. Magba akhiin ôor pôm mʉg wêjôm maach dũita meeukhaju” aajeejim anum.

Uirau Jesús pör ee jügdeeu chootarr

(Mt 26:6-13; Jn 12:1-8)

³ Mag num ee Jesús Betania phöbördam ee mawi woun Simón anum deg thach khö sîejim aajem. Ich mag Simón ibuur wauwi “phîe paraa khitarr” a thʉurjeejim aajem. Maig i thach khö simta, uui âb jügdee didam durrkhudau alabastro anum dên boteedidam wau khitum dũi dubchêjim aajem. Mag ee jügdee narrdo anum dên thũpaaga sim ipir aibêejim aajem. Mag jügdee khîir nem parhêpag sierrum. Mag sim dũi jua ee dubchêwi, chi boteedidam ô khôorpnaa, ôor dakhîir Jesús pör ee choopüijim anaabá. ⁴ Mes gaai i dũi âba thach khö narr khunnau amach daúa mag jügdee parhêpagkhamta sîi i pör ee choobapüim oobaawai âaur khunnau wir aigpai amach khapeenag, —Keena, ¿khantheeta jãg jügdee parhêpag simta sîi jãg âr choobarma? ajierram anum, ⁵ jãg sîi par âr chooju khâai, parhêphʉ pèrpüiwia ag phatkhonau üu dau aphum khun khîirdam jãsenkhaju aai sierrta.

⁶ Mag bigaam khunnau magbaawaita jurr ich Jesuu amag, —¿Khantheeta pãrau mag uui khîir naau iekha nʉma? ajim anaabá. Jãgbarmua irua mʉ dũi üu abarm khabahab; idêu i sîi khajapha sîubat ajim anum. ⁷ Dau aphum khundaman pãrau pãach ee ich jãg oo wai wênurrajugui ajim anum. Maagwai pãachdêu nemdam deem khôsima aig pãrau amag deeu aai naabahab; pari mʉ chan pãrau pãach ee ich mag mʉ oo wai wênurrabaju. ⁸ Mʉg uirau ichdêu khîirjuawai ajapcha simjôta abarbahab mʉ dũi. Mʉg mʉ pör ür jügdeeu choobarmua mʉ meebaadewai aukhëraan arrju nawe ya irua mʉ kha phuur

sim khabahab ajim anum. ⁹ Magnaa, Īs mua chadcha pārag mag chirumgui ajim anum: Mūg atag pawiajā durrpierr Ēwandamau ðor peerdu aajem iek jaau wēnurrum dūi ĩchab mūg mūirau mū dūi mūgbarmjā jaaub khaba jaauju. Mag, ooba arr khunnaujā ĩchab i iigjeejugui ajim anum.

Judaau Jesús pērpūitarr
(Mt 26:14-16; Lc 22:3-6)

¹⁰ Mag phadnaan chi pōrnaanau Moiseeu Ēwandam iek phā pūatarr jawaag chi machnaan dūimua ich Jesús dakhāu wai num ee, ich dūi doce wēnurrāajerr eem āb Judas Iscariote a thūr sierrau phadnaan chi pōrkha num khūun dūi iekhaan majim aajem, jāga ichdēu amag Jesús pūr deeju a jawaag. ¹¹ Maimua mawia chadcha Judaau amachig Jesús pūr deeju a ūrbaawai chi phadnaan pōrkha num khūun oneeu phōbaadēwia chi Judaag phatkhonpa deeju ajierram anaabā. Ichig mag phatkhonpa deeju abaawai charā āba i imeraa pūr auwia warre amag amach jua ee deeju khīirjugpaita wai sīsijim anaabā.

Jesús ābmiecha ich khapeen dūi thach khōtarr
(Mt 26:17-29; Lc 22:7-23; Jn 13:21-30; 1 Co 11:23-26)

¹² Pan levadura chukhu wauwia warrpem phiesta burr num edcha judionaanau nemkhoo jaram ithee ovejadam thōowia edau khēubaadeewai khoojem. Magua ich mag edcha Jesús khapeenau irig, —Jampaita marau pū na phiejāb wauwimaju aai nūma? ajierram anum.

¹³ Mag ichig jēebaawai ich khapeen eem numí ich aig thūrkhā auwi pūyaagpamua amag, —Pāar maar na Jerusalén phōbōrōg ērēubaadēt ajim anum. Nau pāar ya phōbōr ee paaukhabaimaawai pārau woun āb dōthūr ee dō jōi arrum ooimajugui ajim anum. Mag woun dōthūr dūi mam oobaawai i ēudee wētwi, ¹⁴ i dubbaimam deg dūi dubwia, chi dikhūug mū imeerba, “Maestroou pūrūg jēeupijim, jjamta í ich khapeen dūi āba nemkhoo jaram thach khōju aai chirú?” a jēebat ajim anum. ¹⁵ Magbaawai mag wounau pāar ūgthaa warrwia dijā pōoma sīi wajappa jar sim pārag jaauju. Maigta phiejāb wauwia sīi maar na wajapha nem khīir khaug sīubat ajim anum, mag ich khapeen ichdēu pūiju khūunag.

¹⁶ Jesuu amachig magbaawai, chadcha i ipierr Jerusalén phōbōrōg ērēuwia ooimaawai, chadcha amachig jaautarrjō ooimajierram anaabā. Mag oobaimaawai maig mag nemkhoo jaram ovejadam wai narr wauwia sīi i baraata oo nūisijim aajem.

¹⁷ Mag ich na numí pūitarr aawai ya kheeruaa aadēm ee, tagam khūun dūi barjim aajem, warm khūunau phiejāb wau wai narr aar. ¹⁸ Mag barbaimaawai thach thōikhawia ya āba mes gaai khō nūmua Jesuu amag, —Keena, mua warre pārag jaaukhingui ajim anum: Mū cha iekha chirum iekhau maach khapeer mūig maach dūi āba thach khō simuapai thethem khūunag mū pūr deejugui ajim anum.

¹⁹ Jesuu amachig mag iekhabarm ūrwia warre ōkhīirjuu nūisijim anaabā. Mag ōkhīirjuu num iekhau jūrram khūunau irig jējēu aajeejim anum, chijāguata magju khap aag awi. ²⁰ Mamū par mag ichig jējēukhamjā amag chi thūrjā jauba, sīi, —Pāach mūg doce num eem āb mū khō chirum thēp ee ich panau sīkhō sim wounauta mū khaibag waujugui ajim anum. ²¹ Mū dūi magbarmua Emkhooi Iewaan Ēwandam iek phā sim gaai jaau simjō ich ag eyaata ōbēbērgmam. Mamū jē, apkhiitū chi mag mū pērpūi sim woun! Ante magju khapnaa thaababa arr amuan ūucha akhamgui ajim anum.

²² Maimua mag iyūu thach khō nūmua Jesuu pan jua ee auwia, Ēwandamag ūu ajim anaa khōreunaa amag ūarpūinaa, —Mūg pan khōbat. Mū mū morougui ajim anum.

²³ Maimua ich agjō jarrdamjā jua ee auwia, ag paar Ēwandamag ūu ajim anaa, deeū amag ūarpūijim aajem. Magbaawai thumaam khūunau ag eem dōjierram aajem. Mag ūarpūiwiā ich Jesuupai magjim anum:

²⁴ —Jāg dōbarmūn mū bagau, warrgarwe Ēwandamau ðor dūi iek deeju aajerr. Mamū mūg iekhan iek iuriugui ajim anum. Mūg pāar ithee mū bag mūg vinojō khitum ārbarmuata Ēwandamau, ĩsmua atagan chadau pāar peerdu wēnurrāju aai num a jaau

simgui ajim anum. ²⁵ Maimua, Mua warre pārag jaaukhimgui ajim anum: Mūg vino döbarm aigmua mua chan tag döba, āba Ēwandamta thumaam khūn Pörkha sīsim edta deeu ag khāyaujā ajapcharamta döjugui ajim anum.

Jesuu jaauwai Pedroou būurjā i khaugbam aju jaautarr

(Mt 26:30-35; Lc 22:31-34; Jn 13:36-38)

²⁶ Jesús mag ich khapeen dūi āba mes gaai iyūu thach khö naawia, meukhaarjā Ēwandam iek Salmos anum gaaim auwia, Olivo durrsiig ērēujim aajem. ²⁷ Mag wētvia mam pabaimaawai ich Jesuu amag magjim anum:

—Nau pāach thumaam khūnau mū mūch appai barpūaju. ¿Jāgwi mag chirú? Ich warrgarwe Ēwandam i jaaumienau Ēwandam iek phā pūarr gaai ich mag aju a sīewaima. Mag amau phā pūarr gaai jaauwai, Ēwandamau udūraa chi nemchaain pap ōrag thōopiju a sim, mū igwia. Mag mū thōopūyaag pūr athaawai pāar sīi nemchaainjō parhoob pāach papjā khaugba, chawag aaidūju a phā simgui ajim anum. ²⁸ Pari mag mū thōopūiwijā deeu iiu phiidūwia mūchta pāar na majugui ajim anum, Galileaag. Mamta deeu pāar dūi ojugui ajim anum ich khapeenag.

²⁹ Jesuu mag iekhabaawai Pedroou irig magjim anum:

—Mū khapeenau pū ogdūwia chawag aaidūtkhawijā mū chan būurjā pū aigmua chawag ogdūbamgui ajim anum.

³⁰ Pedroou ichig magbaawai Jesuu irig, —Pū mag iekha chirab mamū, cha mū iekha chirūm iekha nau āspajuag āthārr biek numí bīeju nawe ōrau pūchig jēebaawai pua biek thārjup mū khaugba chitūm ajugui ajim anum ichigcha.

³¹ Magbaa Pedroou jūrr irig, —Pū thōbaimam aar thōimaju awijā mua chan pū kha ogdūbajugui ajim anum.

Pedroou mag ijējēb khaawai tagam khūnaujā ich agjō, “Maraujā pū kha ogdūbaju” a iekha naajim aajem.

Nemjīrdō Getsemaní anum ee Jesús oraattarr

(Mt 26:36-46; Lc 22:39-46)

³² Jesuu ich khapeen ich dūi phē arrwia nemjīrdō Getsemaní anum ee barwia amag, —Mū chum Ēwandamag jēwaan mamich, pāar mūig nūisit ajim anum tagam khūnag.

³³ Magpet awi thārjuppai ich dūi phē arrjim aajem: Pedro, Santiago maimua Juan. Maimua amach appai aphōbaadēm aig, Jesús nem ōkhīirjuuga aadēmua gaai machaaga aadējim aajem. ³⁴ Ich magbaadeewai ichdēu amag magjim anum:

—Mūn dēgōlp gaai machgau ōkhīirjuuga aadēm; āba mūch thōjuuta khīirju chirūmgui ajim anum. Pāar mūig nūisit, mamū daukhana abat. Oob khāimiet ajim anum amag.

³⁵ Magpet awi ichin ag atgajārpai kanieu phōbkhanaa, jēb gaai dagau dūrnaa, Ēwandamag jēeumamua i gaai machag āwatpibaju akhiin ūu akham a jēeumajim aajem. Magnaa, ³⁶ —Tata, pū ithee chan būurjā phithurm nem chukhum. Pua khōs chirūm khai mū peerdu athá ajim anum, mū dau aphūu aju nawe. Pūrug mua jēeu chirūm, mamū mūchdēu khōsi chirūmjō khaba pūchdēu khōsimjōta abá mū dūi a jēeumajim aajem.

³⁷ Mag jēeu sīewi am aig bēewi oocheewai am khāi nūmta oochējim anaabá. Magbaawai jūrr Simonagta, —Pūn sīita khāi chirabma. Pū chan oradam ābjā pōd daukhana aju khabahab ajim anum. ³⁸ Sīi jāg khāi nūu aju khāi Ēwandamagta jēebat ajim anaabá, dōsātag udūur pāach thū aupim ugua. Mua oowai pāach ōdiwan chadcha pārau jēeum khōsi durrumta pari daphōkgauta pōdba nūmguajim ajim anum.

³⁹ Mag iekha pūawi deeu am aigmua petajim aajem. Maimua Ēwandamag ichdēu nacha jēeu sīerrjō ich ag iekpai iekhamamua deeu jēeumajim aajem. ⁴⁰ Mag jēeu sīi awia deeu oon bēewaijā, i khapeen daphōkgau pōdjā dau ēeba, sīi khāidūtkha thūnūmta oochējim anaabá. Mag daphōkgau pōdjā dau ēepiba thūnaawai Jesuu amachig iekhabaichēmjā pōd i iek ūkhaju khaugba naajim anum. ⁴¹ Mag biek thārjupam gaaijā agtha khāidūtkha thūnūm oobaicheewaita deeu amag, —¿Agtha pāar sīi khāi gaaita nū? Khāigap nem

puabat ajim anum. Pekau pöm sīsidum khunag much chi Emkhooi Iewaa pür deeu ora pabaichëbahab. ⁴²Phiidutkhabat, maimua maach khapeen aar wëttarrau ajim anum. Mä oomapham khunag mä pür deeu wounan ya dakpa urumgui ajim anum.

Jesús pür arrtarr

(Mt 26:47-56; Lc 22:47-53; Jn 18:2-11)

⁴³ Jesús agtha mag iekha dūnum ee, ich khapeenpai mag doce narr eem äb Judas anumta ðor pochag urajim anum. Mag wëdurum khunanan äaur khun sīi espaar jua panhapha bëe thūnaawai tagam khun sīi pa düijä bëe thūnaajim aajem. Makhun phadnaan chi pörkha num khunau Ēwandam iek jawaag chi machnaanau tagam khun jöoin chi pörnaan düimua pütarr khun ajim aajem. ⁴⁴ Mag chadcha ðor pochag bëewi ya chi Judau ag nawe, “Nau mua mawia päach dakhīir khīir üü athamta pür auwia athaadët” a jaau wai sierr aawai, ⁴⁵ chadcha ich düi wënrūm khun dakhīraa ichdëu jaautarrjō Jesús düi äba dūnuuwimawia irig, “Maestro, jägpai chirú?” anaa i khīir üü athajim anaabá.

⁴⁶ Magbarm bürre chi soldaanau Jesús phūr thuur auwia i pürphöbaadëjim aajem.

⁴⁷ Mamü chi khapeen i düi wënrūrr khunau amach dakhīir mag amach khapeer pürphöbaadëm oobaawai äbmua ich espaar chi baindegam sürr a jëu auna waa phadnaan thumaam khun pör ag chog kachta bis abarmun oorthu werbpüijim anaabá.

⁴⁸ Mag ich pürphöbaadeewai Jesuu amag, —¿Pārau oowain mun sīi ðor nem jīgkhanaa ðor thōomiejöta chirab ajim anum, jäg pārau sīi mä aig jua ee jiernem panhappai bëeg ithee? ⁴⁹ Ag na ed ëepierr pärag mua Aai i jëeujem deg Ēwandam i jaaujeewai büürjä pārau mä pür auba arrta īsta chadcha pārau mä pür auju ed ajimgui ajim anum. Pari pārau mä düi mügbarmun, jāan mä igwia ich Ēwandam iek phā sim gaai jaau sim thumaam ich ag ee öbëbërg mamkhīirta chadcha mügbarmgui ajim anum amag.

⁵⁰ Chi khapeenau mag amach dakhīir amach Pör pürphöbaadëm oobaawai tag irigjä ooba, sīi warag khaphig phöbaadëwia ich appai bargüajim anaabá. ⁵¹ Mamü mag amau ich appai i werpuawia athaadëm ee, ewan äb sierrauta sīi börrjōoupai öpürnaa düi i ëudee maa ajim aajem. Mamü chi soldaanau mag woun düi mam oo athaawai i pür awaag ëkha naajim anum. ⁵² Pari mag ich gaai pürbaichee sīi warag am jua ee chi börrjō jëu puawi ich jäg mor kharr khaphigbaadëjim anaabá.

Jesús judionaan Asamblea ee warrtarr

(Mt 26:57-68; Lc 22:54-55,63-71; Jn 18:12-14,19-24)

⁵³ Soldaanau mag Jesús pür auwia äb mag phadnaan thum thūnum khun pörkha sim aar warrjierram aajem. Mag mam i wai dubphöbaadeewai aig pos aimajierram anaabá: tagam khun chi phadnaan pörkha num khun, judionaan Asamblea eem chi pörnaan, maimua agjö Moiseeu Ēwandam iek phā puarr jawaag chi machnaanpa thum äba. ⁵⁴ Mag i pür athaadëm ëudee īchab Pedroou sīi warppaimua oopüüig mawia phadnaan pör sīejem ag di üjārr düi dubwi jupimajim aajem, guardianaan Aai i jëeujem di thūajem khun bigaau. Mag jupimawi i iek öt uu thūnum bigaau düi chi guardianaanpa äba öt khāai oo chirsijim aajem.

⁵⁵ Maagwai phadnaan chi pörnaanau judionaan Asamblea eem khun düimua chi Jesuu nem wauba arrta sëukha i gaai thüpüiju ëkhaajëejim anaabá, magum gaaimua i thōopäaig. Mamü chadcha irua büürjä nem khaigba wauba sierr aawai ⁵⁶ parii i khaibag waupi jaau num khunaujā sëukha nem īgkham khōchgau amach iekpai parhoob jaubaadëphumjā pöd i pür auba aajëejim aajem, mag ihābajā khaba sīi aaiphur nem jauphöbaadëp aawai. ⁵⁷ Warm khunau mamagkham ee, jürr deeu khun büjāau paaukhabaadëwi chi thethemnaanag ich khīircha, ⁵⁸ —Marau maachdëucha i iekha sim üurwain, irua müg Aai i jëeujem di ðrau da ëu auba arrjä sīi thum pogueupüiwi, ðor juajä igba, khāai thārjuppaim ee deeu ëu dūnuuju a iekha sim ürjimgui aajëejim anaabá jürram khunau.

⁵⁹ Mamu par jürram khunau mamagkhamjä ihäbajä deeba, sïi warag maadëujä khaugbata jaauphöbaadëjim anum.

⁶⁰ Magbaa chi phadnaan pöröu sïi mag öor pos thunum ee phiidubaadëwi Jesuug, — ¿Pua am iek ür chirú? ¿Khan jägwi jäg pu iekhamapha sï? ajim anum. ¿Pua chadcha mag iekhajï wa iekhabajï? Jaubá ajim anum.

⁶¹ Mamu magumjä Jesuu büürjä jüujä aba, sïi warag khïuu sïisijim anaabá. Mag ich iek ükhaba abaawaita deeu chi phadëu puaba jëeumamua irig, — ¿Puuta chadcha Éwandam Iewaa ichdëucha jür auwi püiju jaaujerrá? Marag jaubá ajim anum irig.

⁶² Magbaa Jesuu, —Éera, chadcha muugui ajim anum. Mug atag pãrau mu Éwandam thumaam khun khäijä jua theeg ürpai sierrum bigaau i juachaar garcha jup chirumjä oowi ügtharmua edjä baug ee urumjä päach daúacha deeu mu oobajup ajim anum.

⁶³ Jesuu ich dakhïir mag iekhabarm ürbaawai chi phadnaan pöröu ich khajüa mor gaai jüa sierrta surr abarmun warre jëbpüijim anaabá, khïir machgau. Magwia ich khapeenag, —Keena, ¿khan atchata maadëu deeu khunau jaau numta ürm ig num? ajim anum.

⁶⁴ Ya irua ich iuucha jaau sïebahab ajim anum. Pãrau thumaam khunau i iekhabarm ürbarm, chadcha irua Éwandam dau na khaigba iekhabarm. ¿Pãrau mug woun düi jäga aju khïirju nu keena? ajim anum ich khapeenag.

Magbaawai thumaam khunau ihäba, —Jãan iekkhör pöm sïewai ichiita thöopüijugui ajierram aajem.

⁶⁵ Magphöbaadëwi äaur khunau warag i khïir gaai ichöoujã thunaa, putiujã i dau phäarjünaa, i gaai mas waunaa, juajäujã khïidadcha deejëjim anum. Magnaa ogthom irig, — ¿Khaíuta pu gaai mas deejï? Magan jaubá aajëjim anum.

Mag jürram khunau i mag wai naawai chi Aai i jëeujem di thajem guardiananaujä düi i khïidadcha deejëjim aajem.

*Pedroou büürjä Jesús khaugba chitum a iekhatarr
(Mt 26:69-75; Lc 22:56-62; Jn 18:15-18,25-29)*

⁶⁶ Mam ierr Jesús düi mamag khaawai Pedro iek i di üjãrr chirajim aajem, daaugajãr. Maig i chirumta i aig üi äb bëejim aajem, phadnaan thumaam khun pörkha sim ag chog. ⁶⁷ Mag uirau Pedro öt khäai sim oobaicheewai i khïir eerpa wai dunu awia irig, —Pujã ichab Jesús Nazaretpierr düi nürraajem khabahab ajim anum.

⁶⁸ Ichig magbaawai i iek irua, —Mu khabam, mua khaugbam pua khaita jaau sim khai a chirajim anum.

Magwia warag dawag mawia puertdi daaugajãrm aar i oothëu chiirbaimamta, äthãrrta kekerekee aadëjim aajem. ⁶⁹ Maimua deeu ümaai chi uirau ichdëu i oobaawai aig öor thunarr khunag, —Chamug woun chadcha Jesús düi nürraajerr khabahab ajim anum.

⁷⁰ Mag, biek numiim gaajã Pedroou irua magum Jesús khaugba chitum ajim anum. Mamu ag khur nupai awia deeu üwaa aig narr khunau, —Chadcha puun ichab Jesús khaperau. Pu Galileapierr khabahab ajim anum. Maguata pu iekha sim üurwaijã pu iek gaai merag chukhu sïsim khaphöbaadëjim anum irig jürram khunau.

⁷¹ Pari ichig mag nuu paawai Pedro iek warag irua chi Jesús igwia, —Chadcha mua magum woun khaugab chitumta murug mag naab. Mu sëukha chirum khai, Éwandamau mu gaai jua khüaba deejü aai simgui a chirajim anaabá.

⁷² Pedroou mag irua chan büürjä Jesús khaugba chitum a iekhabarm ee, deeu ümaai chi äthãrrta kekerekee ajim anaabá. Mag äthãrr biek numi bëe dichdimaawaita Pedroou warre Jesuu ichig iekhamatarr khïir eyaa aadëjim anum, “Äthãrr biek numi bëjeu nawe pua biek thãrjup örag büürjä mu khaugba chitum a iekhaju” ichig Jesuu jaautarr. Ichig magtarr thumaa khïirju athaawaita warre ökhïirjug machag aadëmua icharaucha ö jäsehne bëe chiru ajim anaabá.

15

*Jesús Pilato aar arrtarr**(Mt 27:1-2,11-14; Lc 23:1-5; Jn 18:28-38)*

¹ Maimua ag äspaa edpherre thum chi thethemnaan äbam aig podpajieram aajem, khäärjug järwi Pilato aar paawai Jesús khaibag waupiju jaau khaphu jawaag. Maig naajim aajem: phadnaan chi pörkha num khunn, Moiseeu Ewandam iek phä puarr jawaag chi machnaan, judionaan eem jöoin chi thierrnaan maimua tagam khunn agjö chi Asamblee eem khunpa thunaajim aajem. Makhunnauta amach thumaam khunnau Jesús jua jükhanaa Pilato aar arrjierram anaabá. ² Mag ich aar wai barbaimaawai Pilatoou ich Jesuug —¿Chadcha puuta judionaan Reí? a jeeujim anum.

Magbaawai Jesuu irig, —Pua khabá khaphu jaubarüim ajim anum.

³ Mag warag chi phadnaan pörkha num khunnau ich khäärcha iek pöm amachdeu jaaum aig sëukha iekhamatarr igwia ⁴ deeu ümaai Pilatoou irig, —¿Khan jägwi pu iekhamaphamjö sî? ajim anum. ¿Pua ürbahab, jürram khunnau puch khäärcha puch khaibag waupi jaau num?

⁵ Mamü parii Pilatoou ichig mag jëu ahaukhamjä sîi warag khüuu abaawai ich ödegpai, “Wounaan mug oohba chitum” ajim anum.

*Warre Jesús thöopi jaautarr**(Mt 27:15-31; Lc 23:13-25; Jn 18:38-19:6)*

⁶ Pilatoou ag nawejä añopierr mag phiesta Pascua anum burrwai presonaan eem äb parhoobam chi phöbörpienau jëubarm öberpäijeejim. ⁷ Maagjerr aawai ich mag jaar woun äb Barrabás anumta deeu khunn düi cárcel deg preso sïejim, ichdeu gobierno düi öor meeukhapiwia ag meeukhaa ee öor thöotarr gaaimua. ⁸ Mag nemkhoopierr preso äb sîi öberpäijerr aawai chi phöbörpien äbam aig biirdawia ag na Pilatoou ichdeu aajerrjö preso äb öberpäimkhäär irig jajaau aajeejim anum. ⁹ Ichig magbaawaita Pilatoou amag, —¿Pärau judionaan Rey Jesuuta mürug öberpäipi nu? a jeeujim anaabá jürr amag.

¹⁰ Irua mag Jesuuta öberpäim khösi sierran, phadnaan chi pörkha num khunnau sîi amachdeu Jesuu nem wau nurrarrjö pöd nem waubam gaaimua iekkhör wau num iekhauta mag i puur dee wai num khaphu sierr aawaita mag iekhajim aajem. ¹¹ ¡H! Mamü Pilatoou mag iekhabaawai chará chi phadnaan pörkha num khunnau sîi warag öor wawikha thunuuujim anum, thumaam khunnau äba Barrabaata sîi ich jäg weepüipi jajaau amkhäär.

¹² Mag Barrabaata sîi öberpäipim khöchkha num ürbaawai deeu Pilatoou, —¿Mag judionaan Rey anum düi mua jägajuma? ajim anum.

¹³ Magbaawai warag serereukhamua Jesús warre pakuls gaaita meerphëpi jajaau aajeejim anaabá.

¹⁴ Magbaa jürr Pilatoou amag, —¿Pari khan nemta irua khaigba waujüma ajim anum, pärau mag warre i thöopi jaau num?

Mamü irua magbaawai chará warag ich mag pakuls gaaita meerphëpi jajaau aajeejim anum. ¹⁵ Mag warag serereukhamjä puaba aawai, öor pöm mag thunum jürr ich düita meeukham ugua, chadcha am ipierr Barrabaata weepüipi jaaujim anaabá. Maimua chi Jesús jürr wüpi jaanaa pakuls gaai meerphëpüimkhäär warre amach jua ee deerüijim aajem.

¹⁶ Magbaawai chi soldaunau Pilato sïejem ag di üjäär chi Jesús warrwia soldaun thum äbam aig thürkha aujierram aajem. ¹⁷ Mag warrnaa, irig khajüa khichphë khäär jüapinaa, ich agjö miu den wërjüch phuurthü waunaa, pör gaai pörsirkha jüapipüjierram aajem. ¹⁸ Mag jüapipüinaa juau ogthom chi soldaunapai i wau iekhamamua, —¿Jägpai chirü judionaan Rey? aajeejim anum.

¹⁹ Mag wai numua i pörchajä paau wunaa, khäärchajä ichöou thunaa, sîi i wau num iekhau i khäärpheejä kaniu phöbkhakha aajeejim anum, amach rey anumua. ²⁰ Mag i dau aphuu wau wai num awia, amachdeu irig khajüa khichphë khäär jüapitarr deeu eer auwia,

ich khajūa chaardamta deeu jūapipūinaa, pakuls gaai meerphēpäain athaadējierram aajem.

Jesús pakuls gaai meerphēpäitarr
(Mt 27:32-44; Lc 23:26-43; Jn 19:17-27)

²¹ Mag Jesús pakuls gaai meerphēpäain arrum ee, am khīirphee woun āb Simón anum ich phidag eemua ich diig urajim aajem. Mag woun Cirenepierr ajim aajem, Alejandro düi Rufo anum am aai. Chi soldaunau mag Simón oobaawai jürrajués irigta Jesuu pakuls arrmaa atarr arrpijerram aajem.

²² Mag erēu phōbaadēwi buchagdam Gólgota anumug arrjierram aajem. Maach meúan mag Gólgota anumun Pörpá Durrsí a simuu. ²³ Maig Jesuug vino mirra ee waaurēu sim döpiju ēkhajierram anaabá, khaparr aadēmua gaai machag thunum awatamkhīir. Mamu Jesuu būurjā dōbajim aajem. ²⁴ Mag dee numjā dōba abaawai ich mag pakuls gaai meerphēpäijierram anaabá. Mag meerphēpäiwia, khaíuta i khajūa wai sīsiju khai awi, chi soldaunau i khajūa jūajerr ür phatkhon bar jemkha numua amachpierr agdaujō gan aumajierram aajem.

²⁵ Mag amau i pakuls gaai meerphēpäiwai ya edaupherr garm las nueve thūnaajim aajem. ²⁶ Mag i meerphē wai narr pakuls gaai i pör ür ēsapdau phā sējim anaabá. Mamu mag nem khaigbam wautarr jaaju chukhu arr aawai sīi “Judionaan Rey” a phā sējim. ²⁷ Mag i meerphēbapūim düi íchab agjō nem jīgkhaajem khun numí amach khīkhietdō i bigaau pakuls gaai meerphēgkhapūijierram aajem: āb i juachaar gar, maagwai ābakhai i juawē gar. [²⁸ Mag num aiguin warrgarwe Ēwandam i jaaumienau phā pūarr gaai, “Chi khaigbam khun jārr wai naaju” a iekhatarrjā thum chadcha ag eyaata öbēr sim.]

²⁹ Mag i pakuls gaai meerphē wai num aig dich num khunaujā i wau num iekhau irig eerpanaa, üiphurphurnaa, “Wa jāgum khabá, puan mag Aai i jēeujem dijā thum pogueupūinaa deeu khāai thārjuppaim ee ēu dūnūuju aajerrta, ³⁰ jāg pua wir aig pūchpai peerdu auwia jāg pakuls gaaimua eeg urbabáma” aajeejim anum, dich num khunau.

³¹ Sīi dich num khunaujā irig mag iekha erēu dich thūnaawai ich agjō phadnaan chi pōrnaaujā Moiseeu Ēwandam iek phā pūarr jawaag chi machnaan düimua amach ee wir aigpai, “Bigaau khunan peerdu autarrta jürr wir aig ichpai chan pōd peerdu auba sim” a iekha naajim anaabá, i wauwai. ³² Magnaa ichigcha iekhamamua, —Israelam Rey, ¿pūch khabá òor peerdu aumkhīir Ēwandamau päitarr? Magan pakuls gaaimua eeg urbabaad anaajim aajem. Pū chadcha maar dakhīir eeg urbamun, maach daúacha oobaawai marau pū iek ükhaju anaajim anum irig.

Ich düicha mag āba òor numí agjō pakuls gaai narr khunaujā irig iek khaigba iekha naajim aajem.

Jesús meetarr
(Mt 27:45-56; Lc 23:44-49; Jn 19:28-30)

³³ Ich mag ed edausē thunum ee dēgōlp edau khībaadēm abarmun sīi warre edaramjōta jōisijim anaabá. Mag khī thunuu awia edau phūibaajēr las tres naata deeu edau aardubaadējim aajem. ³⁴ Ich mag edau khībaadēm ee Jesuu thet āa a khitawia, “Eloi, Eloi, ¿lema sabactani?” ajim anum. Mag sim aig maach meúan: “Aay Ēwandam, ¿khantheeta pua mu mug dau aphuu chirumjā murug oobamjōo aadēma?” a simuu. ³⁵ Magbaawai aig òor narr khunau Jesuu mag iekhabarm ūrbaawai jürr amach khapeenag, —Keena, pādē ūrbat. Maguan warrgarm Ēwandam i jaumie Elías khararrta ich aig thūr simwai ajierram aajem.

³⁶ Magbaawai ābmua khaphigbaadēwia, putjō ūūpphē khitum gaai vino adchuchúu simta dorrdūnaa aibēewi, pa gaai būurna, i i aig ūa aujim aajem, ag gaaim bereu dōmkhīir. Magnaa ichdēupai warm khunag, —Jāgnaan chad idēu sīi ootarraugui ajim anum, daau chadcha Eliaau bēewi i eeg jīrbapūichēju.

³⁷ Pari mag num ee deeu Jesuu thet āa a khitawia warre chaaupabaadējim anaabá. ³⁸ Magbarm būrre íchab Aai i jēeujem deg ierr dijā garcha put nem parrg sim ēu

wějorrta sī ũgthaamua eeg surr abarmun warre jǎrrcha thoophem numí jijirar jöisijim anum. ³⁹ Mag Jesús äa awia meebaadēm oobaawai chi soldaun am capitán chi Jesús jiiir wějöm khīirphee oo dunnarrau, —Chadchata jāgan mug wounan Ēwandam Iewaaugui ajim anaabá.

⁴⁰ Maig ĩchab unjā naajim aajem. Makhun uninau sī warppaimua eerpa durruu ajim anum. Chi maig narr khun, María Magdalena ajim aajem, äb agjö María a thür sīerrpa. Mag María Santiago äd anaa ĩchab José äd ajim aajem. Maig deuum un Salomé anumjā dūi sĕjim aajem. ⁴¹ Ich makhun uninauta i Galilea ee nunnaraawijā i dūi wēnunnamua irua nemdam iigwajā thumaa irig au dedee aajeejim aajem. Maagjerr aawai Jerusalemagjā i dūi bēewia dūi aig naajim anaabá. Pari makhun appajā khaba, mag tag un khapan am dūi bēetarr khunjā ĩchab aig naajim aajem.

Jesús aukhertarr

(Mt 27:57-61; Lc 23:50-56; Jn 19:38-42)

⁴² Amau mag i dau aphun wai khēumaa arran sī nem thum khīir khaug sūujem ed ajim, jua ũi kheujem noram. ⁴³ Mag ya kheeraa aadēm ee, woun äb judionaan Asamblea eem José Arimateapierr majim aajem, Pilato aar. Mag woun ĩchab chi thethem ajim anaabá. Mag wounaujā ĩchab Ēwandamau maach peerdu aumkhīir pūiju jaaujerr bēēju anumta nūajeejim aajem. Ich mag wounauta Pilato aar mawia ⁴⁴ irig jēuwimajim aajem, chi meendam arrwi aukhēraan maag. Mag Jesús meebaadēm a ũrbaawai Pilato warre jūgderraa aadējim anum, irua khīirjuawain Jesús meeba agtha iiu sĕju aai simta mag meebaadēm a ũrbaawai. Magbaa Pilatoou chi capitán mag dūi meerphē nun aar sīerrjā thürpūijim aajem, magug khap jēu oog. ⁴⁵ Maimua chi capitán bēewia chadcha meebaadēm a jaaubaawai Pilatoou Joseeg armkhīir jaaujim aajem. ⁴⁶ Magbaawai Joseu dĕsdam pēr auwia, mawia, mag Jesús chi meendam pakuls gaaim eeg jiiir aunaa agua ajapha pūrēupūijim aajem. Magnaa ag nawe jēbdi durrbū khōpag ee chi khōrm sĕerr ee aukhērwia chi jēbdi i ee ajapha mok pōr pōm simua joothun nūajim aajem. ⁴⁷ Mag chi binaandam jēbdeg aukhērbarm un numiim khunau warppaimua oo naajim aajem. Makhun un äb María Magdalena ajim anum, maimua äbkhai José äd agjö María a thürjerr ajim aajem.

16

Jesús iiu phiidutarr

(Mt 28:1-10; Lc 24:1-12; Jn 20:1-10)

¹ Mag thumaam khun jua ũi kheujem ed khēubaadeewai María Magdalena, äbakhai María Santiago äd maimua Salomé dūi amach thārjupam khunau jūgdee pērkhā sĕujierram aajem, agua Jesús kha phuraan maag. ² Maimua ag noram domighed āspa ēebaadeewai edaupherre ōor mor dawaa aadēm ee, i aukhertarr jēbdi aar oon wētjierram aajem, mag jūgdeeu i kha phuraag. ³ Mag wētwi amach appai khud ee, —Keena ĩkhaĭuta chi jēbdi ũrum mok maachig chawag pūrēu dejuuta mug wētūma? a iyūn wēnunnarajim aajem.

⁴ Mamun mag iyūn wētmanua barimanaa ooimaawai, chi jēbdi i ee mok pōr pōm simua joothun sĕerr jūr chawag pūrēupūi thunum ooimajierram anaabá. ⁵ Magbaawai warag ierr dubwi ooimaa, woun äb ēwanaa khitumta sī khajūa bāpphā khajūa bū etherr jūa simta mag jēbdeg juachaar gar jup oo sim ooimajierram aajem. Amachdēu mag oobaawai warre jāphierr phōbaadējim aajem. ⁶ Mag un jāphierr phōbaadēm oowi chi woun khajūa bāpphā jūa sĕerrau amag, —Oob jāphierrmiet ajim anum. Mua khaphun chirun, pārāu Jesús Nazaretpierr ar pakuls gaai meerphē thōotarrta jur wēnunnam. Pari i mug khaba sĕebahab ajim anum, ya iiu phiidūwi petarr aawai. Pādē oobat i aukhertarr ee sī khāidu parii simgui ajim anum. ⁷ Maimua amag, Ērēubaadēwi i khapeen tagam khunagjā jaauwi Pedroogjā jaubat ajim anum: “Ichin ya pārāu nawe Galileaag petam. Nau jamta i ooimaju” a jaubat ajim anum, ichdēu amachigcha ag nawe jaautarrjō.

⁸ Amachig magbaawai jāphierr n̄m iekhau bū duui durrumta eerpamjō dawag öberd̄utkhawi khaphig phöbaadējim aajem. Maimua chi Jesús khapeen aar bard̄utkhaimaawaijā, agtha jāphierr narr aawai, būurjā iwiir ābam kh̄unagjā jaubajierram aajem.

Jesuu María Magdalenaag ich oopitarr
(Jn 20:11-18)

[⁹ Maimua mag domighed āspaau Jesús iiu phiid̄wia María Magdalenaagta nacha ich oopijim aajem, i aig öberch̄ewia. Ich mag m̄ mor eem ajim aajem, ag nawe ich Jesuu mepeen khaigbam kh̄un siete dau daau jurkh̄uip̄itarr. ¹⁰ Ichd̄eu mag oobaawai chi Jesús d̄ui w̄n̄urraajerr kh̄un gaai machgau b̄ie durrum aar mawia amag jaauwimajim anaabá. ¹¹ Mam̄ mag amachig ich daúacha Jesús iiu phiid̄wi nem moná n̄r̄r̄m oojim a jaaaukhamjā i iek ükhabajierram aajem.

Jesús ðor numí kh̄ud ee w̄tmarr kh̄un aig öberch̄etarr
(Lc 24:13-35)

¹² Magtarr khur deeu ūwaai deeu kh̄ir thegnaa ich khapeen numí phöbör eemua kh̄ud ma sim ee w̄tmarr kh̄unagjā ich oopijim aajem. ¹³ Mag amachig ich oopibaawai makh̄unaujā agjō deeu ewag w̄t̄wi ich agjō chi i d̄üicha ogd̄aba w̄n̄urraajerr kh̄unag jaauwimajierram aajem. Pari makh̄un iekjā būurjā ükhabajim anaabá.

Jesuu ich khapeen once narr aig b̄ewia ich oopitarr
(Mt 28:16-20; Lc 24:36-49; Jn 20:19-23)

¹⁴ Maimua ābmiecharam gaai paawai Jesuu ich khapeen once ābam aig thach kh̄ö narr aig b̄ewia ich oopijim aajem. Maimua iȳumamua amag meerrau s̄ujim anaabá. Mag meerrau s̄utarran, maan ich iiu phiid̄wi n̄r̄r̄m ootarr kh̄unau jaau n̄mjā amach j̄üg theegau būurjā ükhaba arr gaaimuata mag meerrau s̄ujim aajem. ¹⁵ Maimua ich Jesuu magjim an̄m amag:

—Jāimua är̄eu phöbaad̄ewi Ēwandamau ðor peerd̄u aajem iekta durrpierram magwe thumaam kh̄unag jaauPETAT ajim an̄m. ¹⁶ Chi m̄ iek ükhawi ich pör choopi sim kh̄u ū peerd̄ju. Mam̄ chi m̄ iek jaau n̄m ūr simjā ükhaba sim chan Ēwandamau i peerd̄u auba warag i isegp̄üjugui ajim an̄m. ¹⁷ Chi m̄ iek th̄äraucha ükha n̄m kh̄unau m̄chd̄eu aajerrjō, mua m̄ch juapá deebarmua ðor mor eem mepeerjā öberpi jaubaawai chadcha dau daau öberp̄üimajugui ajim an̄m. Magnaa ĩchab deeu meu ich meu khabamta ag nawe iekhaajerrjō iekhaju. ¹⁸ Nemkh̄ör benen paraam gaai juau p̄rbaawai khaakhiinjā būurjā chig abaju. Ōor th̄oajem pakh̄er kh̄āijā ōrau d̄öpip̄üiwijā būurjā chig abaju; mag n̄m d̄ui ĩchab ðor mor masim kh̄un k̄oit Ēwandamag j̄eunaa am gaai juadamau p̄rbarmuapai monaap̄üimaju a jaaujim aajem. Mua p̄rag mag nem waupi chir̄m̄n, mag p̄achd̄eu wau n̄m gaaimua ōraujā m̄ iekta p̄rau jaau n̄m khap amkh̄iraugui ajim aajem.

Jesús ügthar matarr
(Lc 24:50-53)

¹⁹ Jesuu ich bū ogd̄aba aajerr kh̄unag mag jaau aaipabaadeewai ich Ēwandamaucha maach Pör Jesús ich aar aujim anaabá, ügthar. Mag Jesús ügthar pabaimaawai warre ich Ēwandam bigaau i juachaar garta jupimajim aajem, ag nawe ichd̄eu amag jaaujerrjō. ²⁰ Magbaawai i khapeenau w̄t̄wi chadcha amachig jaautarrjō durrpierram magwe maach peerd̄uajem iek ōrag jaau w̄n̄urrajim aajem. Mag amau jaau w̄n̄ur̄mp̄ierr ĩchab ich Jesuu am juag oojeejim anaabá, ag na ōrau ooba aajem nempa amag waupi sim gaaimua. Maḡm gaaimuata ōrau chadcha khaph̄u aajeejim aajem, amau i iekta jaau n̄m.]

SAN LUCAS

Maach peerdu aajem Jesucristo igwia jöoi Lucaau phã pñatarr

Chi phätarr. Møg maach peerduajem iek Jesuu jaauthurtarr jöoi Lucaauta phäjim aajem. Ich Lucas médico ajim aajem (Col. 4:14); iruajã ïchab ichdëu ooba arrta jaau sim. I iek irua phāju nawejã ðrau phãajeejim aajem mag maach peerduajem iek Jesuu jaau nurrarr. Mamũ sïi parhoob phãmaaugau khïeb i thaabatarr nawe khogreu jarmamua i thöotarr aarcha khaphũ aadeeta irua phãbaadëjim anaabá (1:1-4).

Chijã khũun atheeta phäjï. **Doctor Lucas chan warm khũun**jö judío khabajim; iin maachjö sïi parhoobam ajim. Magua irua møg phätarrjã judionaan athee khaba, ich meeu griegonaan atheeta phäjim: jãga judionaan khaba awiajã Ëwandamau thumaam khũunta peerdu auju aai sï; jãga dau aphũ khithëe awiajã ùu mag Ëwandamau ðor peerdu aajem anũm iek ùrju aai nũ; maimua jãga dau khĩsum khũunau, bü wëdu wëdũm khũunau, phïeu maadëu mor igmapham khũunau, kach khĩsum khũunau, ajapcharan ich Ëwandamau khösi simjö thumaam khũunauta ùrwi ùkhaju aai nũm a khap amkhïirta phäjim (7:22).

Khan jawaag ajï. Mag Cristo bëewi judío khabam khũunpata juraan bëetarr aawai aata chadcha ùrcha Lucaau ïgkha sim. Maguata Mateoou Juan düimua Jesús sïi ùrcha judionaan atheeta bëejim anũm ee, Lucaau oowai judionaan khabam khũun peerdu awaagpata Jesús bëejim. Ajapcharan maach thumaam khũun peerdu aum khöchgau bëetarr khap amkhïirta irua møg libro phäjim. Maguata oowai, chadcha parhoobam khũun düi irua nem waumatarrrta dawaa oopi sim, judionaan khabam düipa (4:18,22-27,43; 5:29-32; 7:1-17,34-50; 8:27-39; 10:25-37; 14:12-24; 15:1-32; 17:11-19; 20:9-18; 24:47).

Salud

¹ Teófilo, khapeer wäjüu:

Møg ësap gaai murua pürug jawaagpam Jesuu ðrag iekhamatarr düi irua nem wau-matarrpa äba. Pua khaphũ sim, jürram khũunau ich møg iekpai phã ëkha nũm warrpem irua nem waubaaderr aarmua irua nem jaumatarrrpa. Maadëu khaphũ nũm, magũm thum chadcha ajim. Maagwai ðraujã thum ich ag iekpai maach ee khakhapdö wëjöm, ² ar warrcha irua nem waubaaderr amach daúacha ootarrta ðrag jaaujerr khũunau maachigjã jaautarrjö. ³ Maguata muajã ïchab phāju khïirjubaadëjim, pũ athee. Mamũ møg phāju nawe, sïi año khapan i düi äba wënũrraajerr khũun düi khaar aarmua khïeb ö nũm aar studie chirũ awia ïsta pürug phã deepüi chirũm jöoi Teófilo. ⁴ Møg murua pürug phã deepüi chirũmũn, pũchdëu thürbaawai Jesús igwia ðrau jaau nũm pua ùurjemũn chadcharam iekhau a khap amkhïrau.

Juan thaabaju jaautarr

⁵ Murua pürug jaaum ig chirũmũn møgau:

Erodes Judea durr reikha sim jaar ïchab sïejim aajem phad Zacarías a thür sim, judionaan eem. Mag Zacarías warrgar phad Abías khakhitarr düi äba phadnaan phidkhaajerr khũun chaain ewagam khũun dën arr aawai ïchab Abianaan ajim aajem. Chi Zacarías ùui Elizabed a thür sïejim aajem. Majã ïchab warrgar phad Aarón a thürjerr ag chaain ewagam khũun kha ajim anaabá. ⁶ Ich mag jöoi Zacarías anũm ich ùui düi Ëwandam dakhïir ajapha wënũrraajeejim aajem, i ipierraa. Mag gaaimua äbmuajã am ëugar iek chigaapai iekhaba aajeejim anũm. ⁷ Mamũ mag wënũrrũmjã chi ùui büürjã chaai ooba khitarr aawai chaai äbjã chukhu naajim aajem. Mag chaaijã chukhu nũmta ya amach numwe jöoiraa khithëe ajim anũm.

⁸⁻⁹ Mag nũm ee jürr Abianaanta Ëwandamag jëujem deg phidkhaju seman arr aawai mag jöoi Zacarías anũmta ag deg phidkha sïejim aajem, ich khapeen ich düi äba phidkhaajerr khũunpa, warm khũunaujã semanpierr ich mag phidkha diichjerrjö.

Mamü mag phadnaan khapan thünaajerr aawai ed äepierr äb jür auwia Ëwandam atheem incienso phaam duubjeejim anäm. Amach warrgarwejä ich maagjerr aawai mag edjä mag numua jöoi Zacarías thürta öberjim aajem, mag incienso phaag. ¹⁰ Mag ich thürta öbertarr aawai ierr Ëwandamag incienso phaajem ag nasäd wau khërüm aar simich, daaugajär amach biirdaajem aigpaita sïi öor pöm Ëwandamag jëeu khodthünaajim aajem. ¹¹ Mag í agtha ierr Ëwandamag jëeu sim ee, Ëwandam chogta ügtharmua bëewia i khïirphee dünnüubaichëjim anäm, chi incienso phaajem ag nasäd wau sim bigaau juachaar gar. ¹² Zacariaau mag oo athaawai khïir ëu awia warag jöoi kha duuibaadëjim aajem, jäphierr num iekhau. ¹³ Mamü magbaawai chi Ëwandam chogau irig, —Zacarías, oob jäphierram ajim anäm. Pua Ëwandamag jëeu chitüü aajerr ísta irua pü iek ükhabarm: Pü üüi Elizabed bi ee pawia pürüg chaai oo deejugui ajim anäm. Mag chaai thaaba khërsiewai pua i thürdam Juan a thürjugui ajim anäm. ¹⁴ Magbaawain chadau pü onee chirsiju. Mag num düi íchab öor pöm onee ajurau, i thaababarm abarm amachdëu ür athaawai. ¹⁵ Mag chaairau bi eewe Ëwandam Akhaar ich gaai phës wai khitajugui ajim anäm. Mag chaairau ich erraawe vinojä döba, ni nag deelum khïir awia khäijä büürjä ich i ee auba ich mag khitajugui ajim anäm. ¹⁶ Mag chaai jöoipawia Ëwandam iek jaubaadeewaita israelnaan khapaana äsie amach mor khïirjuwia deeu eupemjö maach Pör Ëwandam iek ükhajurau, warrgar amach jöoinau ükhaajerrjö a jaaumajim aajem. ¹⁷ I gaaimuata öor ee Ëwandamau ich jua theeg oopijugui ajim anäm, warrgar ich i jaaumie Elías khakhitarr düi aajerrjö. Irua Ëwandam i jaau nürüm ürwia, jöoin amach chaain düi khajap khaba wënürraajerr khüünjä khöinaa wënürranaa íchab i iek ürmapha aajerr khüünaujä amach jöoin warrgarm khüün dënjö i ipierraa aju, maagwai Ëwandamau mag am Pörkhaju päaiwaijä amach thäraucha khösi i iek ürkhïir a jaauchëjim aajem chi Ëwandam chogau.

¹⁸ Magbaawai jöoi Zacariaau, —Mamü ¿jäga magbarju? ajim anäm, chi Ëwandam chogag. Ya müg mü jöoiraa chirüm, maimua mü üüijä íchab üanaa khitümta ¿jäga mag chaai oobarju? ajim anäm.

¹⁹ Magbaa jürr chi Ëwandam chogau irig, —Zacarías, müün Gabriel a thüürjemgui ajim anäm. Müchta Ëwandam garcha i bükhürr phidkhaajem. Ichdëu mü päiwiata pü aig mü bëejimgui ajim anäm, cha müchdëu iek jaau chirüm jawaan. ²⁰ Mamü müg murua püchig jaau chirüm püchdëu ükhaba abarm gaaimua, pü meu meraa chirsijugui ajim anäm, büürjä iekhaba. Maimua ya chi chaai atham edta deeu pü iek eerdüjugui ajim anäm. Murua pürüg mag jaau chirümün, chadcha thum müchdëu cha jaau chirümjöo aju a jaaumajim aajem, chi Ëwandam chog ügtharmua bëetarrau.

²¹ Magümich daaugajär öor pöm Ëwandamag jëeuwai pos thünarr khüünau i nü numua jürr amach khapeenag, —Keena, ¿jäga abarmta müg jöoi Zacarías jäg da öberchëbáma? anaajim anaabá.

²² Mamü mag num ee öbercheewaijä pöd örag iekhaba, iekham ig numjä sïi juaupaita jajaau aajeejim anäm, pöd iek öberba aawai. Magbarm aigta khaugaa aphöbaadëjim anaabá, Ëwandamau khäijä dau daau irig iekhachëwiata mag sïsim.

Maimua atag ich mag jöoi meu meraa khërsijim anaabá. ²³ Maimua ich phidkha sïerr seman thum öber ëebaadeewai ich diig petajim aajem. ²⁴ Maimua mag chi Ëwandam chogau jaauthurtarr khur chadcha jöpcha Elizabed bi eepajim anaabá. Mag ich jöorbaadeewai dawagjä öberba, cinco meses sïi degpai sïejim anäm. ²⁵ Mag degpai simua, “Maach pör Ëwandamauta müün eeg oobarmgui” aajeejim anäm. “Chaaí chukhu aawai öor ee khïir naa ürraajerrjä tag mü chigag chukhu ürāju. Üucha jägbarm Ëwandamau” aajeejim anäm.

Jesús thaabaju jaautarr

²⁶ Magtarr khur seis meses dichwia num ee, Ëwandamau ügtharmua deeu ich chog Gabriel päijim aajem, jürr Galilea durr phöbördam Nazaret a thür sim ee daupeer öor

meraa khitum María a thür sierr aar. ²⁷ Mag daupeer woun āb José anum dūi jua pūraag ya iek deewi sējim aajem. Mamū mag iek deewi numjā José būrjā agtha María dūi khapes aba naajim aajem. Chi José anum warrgar rey David khakhitarr ag chaain ewagam khūn dēn ajim aajem. ²⁸ Mag ich chogbapāaiwai chi Ēwandam chog bēewi chi daupeer sim aar dubwia irig, —¿Jāgpai ɯ María? Onee abá aichējim anum. [Ēwandamau nem ajapha aag ɯin khapan thūnum ee pūta jur atham.] María, chadcha Ēwandam maach Pöröu pūta eeg oobarmgui ajim anum irig.

²⁹ Mag ūrbaawai khīirju sī awia ich odegpai “¿Jāgwia irua mūrūg mag iekhabaichē?” ajim anum. ³⁰ Magbaawai chi Ēwandam chogau, —Oob khīirjum, pūta Ēwandamau ū eeg oobarbahab ajim anum. ³¹ Pua chaai emkhoidam paarpaju. Mag chaai Jesús a thūrbá ajim anum. ³² Ichta thumaam khūn khāai ūrūcha sierraju, maimua ichpai Cha Ūgthaa Phuu Num ag Iewaa a thūrjugui ajim anum. Maagwai maach Pör Ēwandamau irigta israelnaan thumaam khūn Reikhapiju, warrgar pāach jōoin David khararrag khapitarrjō. ³³ Mag ichta thumaam khūn Pörkhabaadēm aigmua atag i jua theeg būrjā öba, ich mag sierraju a jaajim aajem.

³⁴ Magbaawai Mariaau chi Ēwandam chogag, —Mamū mūg agtha mū ðor meraa jaaijā chukhu ɯnta, ¿jāga magbarjuma? ajim anum.

³⁵ Magbaawai chi Ēwandam chogau magjim anum:

—Jāan ich Cha Ūgthaa Phuu Num ag Akhaar pū gaai sēicheewaita pū jōorjugui ajim anum, ich iiu aawai. Mag gaaimua mūg chaai pua oobarm būrjā khaibag chukhu auwia ich mag khitaju. Ich Ēwandamauta ich iiu pū bi ee papi sim dēn aawai i thür Ēwandam Iewaa a thūrjugui a jaajim aajem. ³⁶ Maimua warag irig, Pūde ūrbá ajim anum, pū naamhūan Elizabed ūanaa khitab mamū, iruajā chaai emkhooi paarpajugui ajim anum ičhab. Ōrau pōd irua chaai oobaju aajerrjā ya seis meses simgui ajim anum, bi ee patarr. ³⁷ Ēwandam athee chan būrjā phithurm nem chukhumgui ajim anum.

³⁸ Magbaa Mariaau magjim anum:

—Mūn Ēwandamau nem jawaata ūr ɯngui ajim anum, ichdēu nem jaaubarmpierr aag. Mag khai magan Ēwandamau cha pua jaau simjō aju aai sim mū dūi ajim anum.

Mag jaau pūawia chi Ēwandam chog deeu ūgthar petajim aajem.

Marīaau Elizabed oon matarr

³⁹ Mag Ēwandam chogau ichig iek jaauthurtarr khur khāai khapancha khaba num ee, Mariaau ich naamhūan Elizabed oon majim aajem Judea durr, durr dapag ee phöbördam khērūm ee. ⁴⁰ Mag petawia, jōoi Zacarías di aar barwia, ich naamhūanag, —¿Jāgpai ɯ Elizabed? aimajim anum.

⁴¹ Mag Mariaau ichig iekhabaichēm ūrbaawai warre ūan Elizabed bi eem chaaita pogogor khabaadējim anaabá. Magbarm dūi ich ūan Elizabed gaaijā Ēwandam Akhaar phēs aicheewai onegau Mariaag, ⁴² —Kadam, pūchta āba chadcha ɯin khapan thūnum ee Ēwandamau ūhucha abarm; maimua pū chaaijā ūucha khitajugui ajim anum, ðor ee Ēwandam na. ⁴³ Khanii mūg mū aphuū ūrūmua mua khap ɯajī pū maach Pör ādkha simua mūch oon bēju. Ūu pū bēejimgui ajim anum María. ⁴⁴ Jāguata pū iekhabaichēm mūchdēu ūr atham dūi, mū chaai agtha bi ee khērūmuajā khaug athaawai, thūgdūdu khabaadējimgui ajim anaabá, onegau. ⁴⁵ María, Ēwandam chogau pūchig jauchētarr iek pūchdēu ūkhatarr gaaimua chadcha pūta onee ūrraju. Maach Pör Ēwandamau ich chog dūi pūrūg jaaupūtarr iekhan thum ichdēu jaautarrjōo chadcha öbēbērgmajugui ajim anum.

⁴⁶ Magbaawai Mariaau Ēwandamag jēeumamua magjim aajem:

“Ēwandam, pūchta āba maar Pör aawai mūch thārauchata pūrūg ūu ajim a ɯm.

⁴⁷ Mū thāar onee ɯm Ēwandam, pūch maar peerduajemuata mūch dūi mūgbarm gaaimua.

⁴⁸ Chadcha puan mū dūi pūchdēu ampierr aju aai sim.

Ōrau oowai sī mūg maadēu nem igab ūrūmta pua mū jur atham.

Pua m̄ d̄i m̄gbarm gaaimua ĩsmua atag ich mag õrau m̄ igwia, ‘ĴMaagwai j̄g m̄i onee khaba m̄abá!’ ajurau.

⁴⁹ P̄chd̄eupaita chadcha maar thum wai d̄n̄m.

P̄chd̄eū m̄ d̄i m̄gbarm gaaimua õrau p̄ jua theeg khaph̄ n̄isiju.

⁵⁰ M̄g atagj̄ ar p̄ch ipierraam kh̄n̄an ich j̄g pua am dau ee aug khaug paraa chitaju.

⁵¹ P̄ jua theegj̄m kh̄n̄an chan m̄g j̄b gaai ooba aajem.

Wir aig amach th̄o aajerr kh̄n̄j̄ ya p̄ jua eegar paaukhabaad̄m.

⁵² M̄g j̄b gaai chi thethem thethem aajem kh̄n̄j̄ iek theeg chukhu isegkh̄iwiawia j̄r̄r aph̄n̄ maad̄eū igbaj̄j̄o khith̄em kh̄n̄ta pua p̄r phiriup̄iimaajem.

⁵³ Aph̄n̄ j̄daúa durrumj̄o khith̄em kh̄n̄auj̄ p̄r̄g j̄eūwai pua amachd̄eū nem ig n̄m thum deejem.

Mam̄ riknaan, j̄r̄r pua dau aug ee p̄aijem, p̄ch igba n̄m k̄oit.

⁵⁴ Ēwandam, pua nawe p̄ch iekhatarr kh̄ir akhooba,

chadcha ĩsta p̄ch chognaan israelfnaan ūu eeg oogpam, p̄chd̄eū warrgarwe maar j̄oinag jaaujerrj̄o.

⁵⁵ Nacha j̄oi Abranag jaauwai, i chaain ewagam kh̄n̄n eem āb thaababarmuata maar peerd̄u auju atarr aawai, ĩs ewag nassi pawiaata chadcha ich mag abarm.”

Maga ajim aajem Mariaau Ēwandamag j̄eumamua i th̄o iekhatarr.

⁵⁶ Mag María ich naamh̄an Elizabed oon mawia i di aig ed th̄arjupj̄o s̄ejim aajem. Mag s̄i awiata deeu ich diig petajim aajem.

Juan chi õr p̄r choomie thaabatarr

⁵⁷ Mag María i aig s̄ewia petarr khur ya ich auju ed aadeewai ūan Elizabedau chaai chi emkhoidam oojim aajem. ⁵⁸ Mag Ēwandamau ūu i eeg oowia j̄orpitarr chaai atham a ūrbaawai am d̄i di dakha naajerr kh̄n̄nau chi Elizabed khodnaan d̄imua am aig b̄ewia irig, “Ūta Ēwandamau p̄ chaai oopibarm; p̄ chaai gaaimua maarj̄ onee n̄mguī” aajeejim an̄m, j̄r̄r b̄e th̄n̄m kh̄n̄nau.

⁵⁹ Maimua mag autarr ocho días aad̄m ee, deeu chi Elizabed aig i khapkh̄n̄n d̄i i khodnaanpa b̄e th̄n̄isijierram aajem, chi chaai meh̄udam ph̄urbichp̄i n̄m oon. Mag b̄ewi chadcha ph̄urbichp̄ijim aajem. Mam̄ chi chaai th̄r chi d̄ennaanau agtha jauba narr aawai bigaaum kh̄n̄nau chi chaaidamj̄ ich aai gaaita Zacarías a th̄rm ig naajim anaabá. ⁶⁰ Mam̄ magbaawai chi ādau, —Ū, i th̄r chan mag khabam. M̄ chaairan Juan ata th̄rjugui ajim an̄m.

⁶¹ Magbaawai amachd̄eū j̄r̄r irig, —ĴKhan j̄gwiawia pua i mag th̄rm ig ū? P̄ar ee ābj̄a mag th̄r chukhu s̄ebahab ajierram an̄m, mag gaai i th̄raag.

⁶² Magbaawai j̄r̄r chi ayag, —ĴP̄ chaai khan a th̄r n̄? a j̄euijerram aajem.

Mam̄ mag j̄oi meu meraa khit̄m̄ta kachpa kh̄i th̄n̄narr aawai, j̄r̄ram kh̄n̄nau mag parhooba juau jajaukhamua ichig j̄eū n̄m khaug athaawai, ⁶³ j̄r̄r ich garmua tabaldam j̄eūwia, ag gaai “Ĵin Juan ata th̄rju” a ph̄naa, amag oopijim anaabá. Mag oopibaawai thum aig th̄n̄narr kh̄n̄nau amach õdegpai, “ĴKhan ajaug gaaimuata āba mag gaaita chaai th̄rm ig n̄ma?” ajierram an̄m. ⁶⁴ Mam̄ mag ph̄naa irua oopibarm d̄iicha ĩchab ich j̄oi Zacarías iek eerd̄u s̄isijim anaabá. Magbaawai Ēwandamag j̄eumamua magjim an̄m:

—Ūuhcha j̄g p̄chd̄eū jaautarrj̄o abarm, Ēwandam. M̄ ūan chaai thaabaawaita pua m̄ iek eerd̄upiju atarr aawai ya chadcha deeu m̄ iek eerd̄u chirsim. ĩsin chadau m̄ch meukhudamaucha p̄r̄g ūu ajim a chir̄m Ēwandam ajim an̄m.

⁶⁵⁻⁶⁶ Mag oobaawai thum aig narr kh̄n̄nau, “J̄aan ich iuta j̄gpibarm” a kh̄irju n̄isijierram anaabá. Maimua ěr̄u ph̄obaad̄ewia amach w̄n̄r̄rumpierr amachd̄eū oomatarr thum ich mag jajawag w̄tmarr aawai Judea durr ee didam āābd̄o kh̄kh̄d̄um eem kh̄n̄naupa khakhapd̄o ich mag s̄i b̄i j̄oisijim aajem. Mam̄ mag chi jaau w̄n̄r̄r̄m kh̄n̄n iek ūrmam kh̄n̄nau thumaa kh̄irjuwia amach wir aigpai, “Mag chaaidam m̄g

atag jöoipabaadeewai, ¿jägata khitajuuta mag jaau n̄ma, b̄r̄ūu khitwe mag n̄m?” aajeejim an̄m.

Mag, ich Ēwandamau b̄r̄ūuwe ich khōchagpierr b̄aap̄ūijim anaabá.

⁶⁷ Ich ag ed agtarr khur n̄upai awia jōoi Zacarías gaai Ēwandam Akhaar phēs aicheewai Ēwandam i jaaujem kh̄un d̄enjō iekhamamua María chaai igwia magjim an̄m:

⁶⁸ “Ēwandam, üuhcha pua p̄ch chaain eeg oowia ĩsin chad maar peerdu awaagpam. Magua maar onee n̄mguĩ ajim an̄m.

⁶⁹ Warrgar p̄ chog David khakhitarr ag chaain ewagam kh̄un eemta pua chi jua thierr maar athee p̄ibap̄im, maar peerdu aumkh̄ir, ⁷⁰ ich warrgarwe p̄ch i jaumienau ōrag jaaujerrjō.

⁷¹ Amau jaauwai mag ‘P̄chd̄eu p̄ibarmuata maar peerdu auju’ aajeejim, ‘thum maach oomapha aajem kh̄un jua eemua, maimua ĩchab chi daj̄aumie maach kh̄gurwia pekau ee burrpieg ěkha s̄ierraajem jua eemuajã agjō.’

Maagjerr ĩsta üu ag ed pabaich̄emgui” ajim an̄m.

⁷² “Ēwandam, p̄chd̄eu maar jōoin israelnaan d̄üi iek deetarr b̄urjã kh̄ir akhooba, üu pua maar dau ee aug khaugbarm.

⁷³ Mag iek deetarr ed pua p̄ch iucha jōoi Abranag jaauwai, pua maar peerdu auju ajim, ⁷⁴ maach oomapham kh̄un ōgkhaba, ni d̄ösätjã ōgkhaba, ⁷⁵ äba p̄ch d̄üipai ajapha w̄en̄rramkh̄ir, tag b̄urjã pekau wau w̄en̄rram ugua.”

⁷⁶ Mag nacha Mariaau chaai ooju igwia iekha dichtarr khur j̄urr ich chaai igmamuata jōoirau magjim an̄m:

“Iewaadam, p̄uta Cha Ÿgthaa Phuu N̄m ag i jaumie a th̄urju.

Puata maach P̄ör maju ee i na ōrag, ‘Maach peerduajem ya b̄eim̄u sim’ a jaumaju, ya mag jaubarm ūrwia ōrau i pierrwai amach th̄araucha kh̄osi i iek ūkhamkh̄ir; ⁷⁷ maimua amag maach peerduajem iek jaubaawai amach khaibag thumaa äsie ewag kh̄irjuwia Ēwandamag chugpaapi j̄eumkh̄ir.

⁷⁸ Magaag atheeta Ēwandamau maach thumaam kh̄un kh̄ir j̄äsenkhawia ich Chaai p̄üi sim, peerduju khaugba aawai p̄öd Ÿgthar ōb̄erbaju aajerr kh̄unpa peerdu aumkh̄ir.

⁷⁹ Mag amach peerduju pierrum khaphu aad̄em̄un, s̄i ōor kh̄ichag ee n̄mjō n̄m kh̄unau äspa urum khaug athamjō warag äspapiwia kh̄ud chaar ee paaukhabaad̄mjō Ēwandam d̄üi kh̄oinaa w̄en̄rraju.”

Ma ajim aajem jōoi Zacariaau ich iek eerdutarr ed iekhatarr.

⁸⁰ Maimua chi Juandam b̄aumam d̄üi Ēwandamau ich Akhaarta i gaai phēs deejim anaabá, ich d̄üi ubu n̄rr̄umua ich iek jaau khaug amkh̄ir. Jöoipawia, ich ap ōor chukag ee warp mawia s̄iejeejim aajem. Maimua Ēwandamau ich iek Israelpienag ūrpiju ed aadeewaita chi Juanau ōrag jaubaad̄ejim aajem.

2

Jesús thaabatarr (Mt 1:18-25)

¹ Mag Juan thaaba n̄m jaar ya ĩchab Mariajã p̄mcha waurba s̄iejim aajem, Jesús gaai. Mag n̄m ee chi rey César Augustoou ich thethem kh̄unag jaaujim aajem, j̄urr makh̄unau ichd̄eu durr j̄üa sim ee ōor n̄n̄uid̄mp̄ierr jaubaa amach th̄ur ph̄akhapi mamkh̄ir. ² Mag ōor th̄ur ph̄akhatarr warrpem ajim aajem, Cirenio an̄m Siria durr gobernadorkha sim jaar. ³ Mag iek aaidu n̄m jaar jaautarrjō, thumaam kh̄un amach jōoin ph̄öbörpierr w̄etjerram anaabá, amach th̄ur ph̄akh̄amkh̄ir. ⁴ Magua Josejã ĩchab ich jōoin ph̄öbör ee majim aajem, ich th̄ur ph̄amkh̄ir. Ich José Galilea durr joobaajeejim an̄m, ph̄öbör Nazaret an̄m ee. Mam̄ jōoingarm rey David khakhitarr ag chaain ewagam kh̄un d̄en arr aawai chi David thaabatarr ph̄öbör Belén an̄mugta majim

anaabá, Judea durr. ⁵ Mag ich mam dñi María arrjim aajem, ag nawe iek deewia jua p̄rju anarr aawai. Maagwai María ya auwim̄ s̄ejim aajem.

⁶ Mag w̄twia, Belén bardutkhaimawia, kh̄ai khapan khaba n̄m ee María chaai aujim aajem, warrpemd̄am. ⁷ Mam̄ amach j̄eraag di ajaphamj̄a baauba s̄i phak kh̄aijem degta narr aawai putdam ee p̄r̄eunaa phak thakhaar s̄ejemd̄am uthur kh̄er̄m eeta werba kh̄erjim aajem.

⁸ Mag chaai thaababarm dakha ph̄urs̄a sim ee ðor naajim aajem, edaar amach oveja th̄a n̄m kh̄un. ⁹ Mag amach nemchaain th̄a n̄mta, d̄ḡolp ph̄r j̄er atham d̄i arar j̄oi sim ee, Ēwandam chog ich J̄oirau p̄itarra am kh̄irphee barjopbaich̄ejim anaabá. Mag oobaawai j̄aphierr ph̄obaad̄ejim aajem. ¹⁰ Magbaa chi Ēwandam chogau amag, — Oob j̄aphierrm̄iet. M̄un s̄i p̄rag iek ajapham jawaanta b̄ejimgui ajim an̄m. M̄g murua p̄rag iek jaubarmua p̄ar israelnaan thum onee ajurau, p̄achd̄eu ūrmampier. Murua p̄rag iek jawaan b̄etarran m̄gaugui ajim an̄m: ¹¹ Īsta Belén ph̄b̄or ee chaai thaababarm, warrgarwe ðor thumaam kh̄unau n̄ajerr Chaai. M̄g chaairauta m̄g atag ðor peerd̄a aujugui ajim an̄m. Ichta Cristoou maach P̄or. ¹² M̄ch s̄ukha chir̄m am ugua, nauwe ěr̄ubaad̄et ajim an̄m, Belén ph̄b̄or̄og. Mam barbaimaawai chi chaaidam putdam ee p̄r̄eunaa phak thakhaar s̄ejem uthur kh̄it̄m ee aukh̄er̄m p̄rau ooimaju a jaajim an̄m.

¹³ Chi Ēwandam chogau mag jaubarm ee, i khapeen ij̄om kh̄un khapan edj̄a ee p̄urth̄baich̄ejim anaabá, s̄ukhabarmj̄o abarm ee. Magbaawai makh̄unau Ēwandamag j̄eu n̄mua,

¹⁴ “Ēwandam, ūu abarm ūgtharm magwe.

Īu pua p̄ch Iewaa p̄ibarmgui” anaajim an̄m.

“M̄g p̄chd̄eu i p̄ibarm gaaimua m̄g durr j̄oi gaaj̄a p̄chd̄eu j̄r aumam kh̄unan p̄ d̄i kh̄oinaa w̄n̄rraju” anaajim anaabá, Ēwandamag j̄eumamua.

¹⁵ Mag th̄n̄ awia chi Ēwandam chognaan deeu ūgthar ěr̄ubaadeewai chi nemchaain th̄a narr kh̄unau j̄ir wir aigpai amach khapeenag, —Keena, magan Belenag w̄ttarr̄au ajim an̄m, Ēwandam chogau jaauwai mag chaaidam eeu au kh̄it̄m an̄m oon.

¹⁶ Mag w̄ttarr̄au awia, chadcha eerpamj̄o ěr̄ewia ooimaawai, chadcha chi chaaidam ewaa au kh̄it̄m phak thakhaar s̄ejem ee aukh̄er̄m ooimajieram anaabá. Maig i bigaaui chi ãd José d̄i naajim aajem. ¹⁷ Mag amach daúa oobaimaawai chi Ēwandam chogau amachig jaautarr thum j̄ir amag ĩgkhaimajieram an̄m. Mag jaauwia, ðb̄erwia, deeu amach nemchaain aar w̄tumuj̄a amachd̄eu ðor oomampier ich mag jajawag w̄tjim aajem. ¹⁸ Mag chi oveja th̄amienau nem ĩgkhakhag w̄tum ūrwia thum chi ūmarr kh̄un j̄ugderraa n̄isijim an̄m. ¹⁹ Mam̄ mag amau jaau n̄m ūrtarr thum Mariaaui khaph̄ sierr̄j̄a b̄ur̄j̄a b̄i aba, ich th̄aar eepai ich mag khaph̄ wai s̄isijim anaabá. ²⁰ Mag chi nemchaain th̄amienau amach daúacha oonaa amach j̄uḡucha ūrtarr̄pa ig w̄tumua, onee Ēwandam th̄o iekkhakhag w̄tumua, “Ēwandam, ĩsin chadau purua ūu abarm. P̄j̄o wajaugkham chan ðor chukhum” a serereug w̄twia deeu amach nemchaain aar ph̄urs̄a ee naaimajim aajem.

Jesudam Aai i j̄eujem deg arrtarr

²¹ Chi chaai autarr ocho días aad̄em ee, j̄oingarwe amach i arr aawai nacha i meh̄udam ph̄urbichp̄iwiwarre i th̄rdam Jesús a th̄rjieram aajem, chi Ēwandam chogau warrcha Mariaag jaacheewai th̄rju a jaautarrj̄o. ²² Maimua ĩchab magtarr khur ed ãbj̄o aad̄em ee, Jerusalén ph̄b̄or ee Aai i j̄eujem deg chi Jesudam aib̄ejieram aajem phad̄eg oopien, Moiseeu Ēwandam iek ph̄atarr gaai jaau simj̄o ag ipier. Mag aib̄ewia Ēwandamag i k̄oit ūu ajim anaa warag irig j̄eumamua, “Ēwandam, cha kh̄er̄m maar chaaidam; puata i khap chir̄m m̄g atagj̄a. I d̄i p̄chd̄eu ampierr abá” ajierram an̄m, “p̄chigpai kh̄irju b̄aumkh̄ir.”

Mag amau jëeutarran amach chaai Ēwandamag deeg ajim, warrgar Moiseeu jaautarrjō.
²³ Mag Moisés iek gaai Ēwandamau mag sim: “Thum emkhöi chaai chi nacha oomamdau
 pārau mürug deemaju.” ²⁴ Maimua ĩchab, “Jābaukhitum wa dubur chaaindam khāijā dau
 numí deebat” a sim “ag chaai paar.” Maagjerr aawai chadcha duburdam khēchwia chi
 chaai Ēwandamag dee num anumua i kōit jëeujierram aajem.

²⁵ Maagwai Jerusalén phöbör ee woun āb Simeón a thür sim sĕjim aajem, Ēwandam
 dau na ajapha khitanaa i ipierraa khitaajerr. Ich mag jōoirau ĩchab n̄ajeejim aajem,
 warrgarwe Ēwandamau jōoinag jaauwai irua ich Chaai p̄ibarmuata israelnaan peerdu
 auju a jaaujerr Chaai. Mag jōoi gaai Ēwandamau ich Akhaar phēs wai sĕjim anaabá.
²⁶ Magua ich mag Ēwandam Akharau ichig jaautarr aawai jōoi Simeonau khaphu sĕjim
 aajem, ich daúacha oaju maach Pör Ēwandamau m̄ug jēb gaai Cristota Reikhamkhīir
 p̄iju a jaaujerr.

²⁷ Magtarr aawai mag chi Jesudam Aai i jëeujem deg wai num edcha ich mag jōoi
 Simeón an̄mjā ĩchab ich Ēwandam Akharau agug i arrjim aajem. Mag José María d̄imua
 jōoingarwe Moiseeu iek phā p̄atarr gaai jaaujemjō chaai d̄ii aag Aai i jëeujem deg
 bardutkhabaimaawai, ²⁸ ich mag jōoi Simeonau chi chaaidam jiir auwia Ēwandam thō
 iekhamamua,

²⁹ “Ēwandam, m̄un pu chogau” ajim anum, “maagwai pu m̄ Pöröu;

³⁰ ĩsin chad ya p̄ch aar m̄ auju aai chirumgui” ajim anum, “pu aar khōinaa chiraimaag.
 P̄chd̄eu nawe m̄ug oopiju a jaaujerr ya chadcha m̄ch daúacha oobarmgui” ajim
 anum.

“M̄ug chaairauta jōoipaawai ðor peerdu auju.

³¹ Chadcha m̄ug chaai ðor thumaam kh̄un atheeta pua p̄ibarm.

³² Mag, i gaaimuata durr chaauram kh̄unaujā Israelpien thō iyū ajurau.

Maimua i jōoipa sĕsiewai ĩchab Israelpien khabam kh̄un atheejā ðtdaujō sĕsiju,
 amachd̄eu jāga amjā peerduju aai n̄ a khap amkhīir” a iekhamajim anum jōoyau.

³³ Mag chaaidam b̄urū khitumta jōoipa kh̄ersiewai, jāgata ðor eejā sierraju khai
 a thumaa jaubarm ūrbaawai, amach appai, “Maach chaai ŷjāgata khitajuuta, b̄urū
 khitwe mag jaau n̄ma?” ajierram anum chi d̄ennaanau.

³⁴⁻³⁵ Maimua Simeonau chi d̄ennaanagta j̄urr, —Pāach numwe Ēwandamau p̄ar m̄ug
 atagjā ū wai n̄isijugui ajim anum. Magnaa chi ādagcha, María, Ēwandamau m̄ug
 ich Iewaa p̄ibarm gaaimua, chadcha m̄ug Israel durrām kh̄un p̄m ūgthar öb̄erjugui
 ajim anum. Mam̄ ĩchab Israel durrām kh̄unaupai i oomapham iekhau amach j̄arr
 i p̄hur thuur auju. P̄ch chaai mag dau aph̄u wai num oobaawai p̄chta thuthuū
 thoopbarp̄imjō aph̄u i athee pu b̄ie ūrrajugui ajim anum, gaai machgau. Mag i aph̄u
 wai num aigta merag chukhu ajugui ajim anum, chijā kh̄unauta i khōsi aju maimua chijā
 kh̄unauta i oomapha khāijā aju a jaaumajim aajem ich chi ādagcha.

³⁶ Maig ĩchab ūan Ana an̄mjā sĕjim aajem, agjō Ēwandam i jaaumie. Mag Ana apkh̄u
 jōoi Fanuel khararr ag kha ajim aajem. Maagwai ich jōoi Fanuel anum warr jōoingar
 Asernaan a th̄urjerr kh̄un eem ajim aajem. Mag ūan Ana warrpem ich jaai autarr d̄ii
 siete añospai num ee khoopawia ich mag tag jaaijā auba khitumua ya ūanaa khitajim
 anaabá. ³⁷ Mag ūanaa ochenta y cuatro años khitumjā chawag maba, edaram magwe Aai
 i jëeujem degpaita sĕjeejim aajem, s̄urkha simua Ēwandamag jēwaag.

³⁸ Mag agtha María ich chaai d̄ii Aai i jëeujem deg num ee, mag ūan Ana an̄mjā
 b̄ewi Ēwandamau ich Chaai p̄itarr khaug athaawai irig, “Ū ajim Ēwandam; purua
 maar peerdu awaag p̄iju aajerr chaai barbaicheewai m̄ onee umgui” ajim anum.

Magnaa mag ich Ēwandamaucha p̄iju a jaautarr ĩchab n̄ajerr kh̄unag chi chaaidam
 igwia, “Ich Ēwandamau jaautarrjō cham̄guata m̄ug atag maach peerdu auju ag
 Chaaidamauwai” aajeejim anaabá.

³⁹ Maimua Ēwandamau ich iek Moiseeg phāpitarr gaai jaau sim ipierraa thum wau dichdimaawai deeu amach Nazaret phöbörög bēejierram aajem, Galilea durr. ⁴⁰ Mag chaai ich dürrpapagmampier warag khīirjug khaphu pamajim anaabá. Mag num düi ich Ēwandamau ich khöchagpierrta bāaupijim aajem.

Jesús Aai i jēeujem deg chi machnaan düi iyüu atarr

⁴¹ Jesús dēnnaan añopierr Jerusalemag weetjeejim aajem, nemkhoo pōmaam jaar paawai. ⁴² Mag añopierr weetjerr aawai, Jesús doce años aadeewai, ĩchab Jerusalemag majim aajem, ich dēnnaan düi. ⁴³ Maimua chi nemkhoo dichdimaawai ðor pōm amach durrag ērērēukham ee, ĩchab José María düi amach phöbörög wētjim aajem. Mamu Jesús am düi maba, thūba sīsijim anaabá. Mamu i thūbabarmjā chi jōoinau khaugbajierram aajem, deeu khūun düi urumpii awia. ⁴⁴⁻⁴⁵ Mag deeu khūun düi ðor khapanag ee urumpii awiata ich mag khāaim āb wēnūrra khēumamua i jūrjeejim anum. Mamu amach khodnaanag jēeuwia amach khap khūunagjā jēeukha ohookham ooba abaawai ag noram deeu ewag bēejierram anaabá, i jūr wēdurumua. ⁴⁶ Ich ag ed kheeraa Jerusalén barchējierram aajem. Maimua ag noram āspau jūrphōbaadeeuta Aai i jēeujem deg Ēwandam iek jawaag chi machnaan düita Ēwandam iek iigwai iyüu oo sim oimajierram aajem. ⁴⁷ Maagwai aig thum chi ūr narr khūun jūgderraa thūnaajim aajem, chi machnaanau jēeumam chaairauta am dēnjō nem khaug am iek ūkharpūpūigmam ūrwia. ⁴⁸ Mag chi machnaan jārr sim oobaicheewai, chi jōoinau amach wir aigpai, —¡Mugah! Pūde oobá, mūigta sībma ajierram anum.

Magbaawai chi ādau magjim anum ich chaairag:

—¿Khantheeta mūgcha maar phithurg waupibarma? Pū jūr wēnūrramua marau pū khīirju nūu ajimwai ajim anum, ich chaairag.

⁴⁹ Magbaawai chi chaairau amag magjim anum:

—¿Pārau khaugbata nū, mū mūig much Aai iek ðor düi ig iyüu chiraju aai chirum?

⁵⁰ Mamu chi chaairau amachig mag iekhabarm chi jōoinau pōd khaugba, parhoobata ūrpūijierram anum. ⁵¹ Maimua ich dēnnaan düi öbērwia āba amach phöbör Nazareeg wētjim aajem. Maimua ewag pawiajā ich dēnnaan ipierraa ich mag khitajim anaabá. Mamu ich chaairau mamagkhamjā Mariaau ich thāar eepain thum khapphu aajeejim anum. ⁵² Mag num ee warag Jesús dürrpamampier ĩchab khīirjug khaug pamajim anaabá. Maagwaita Ēwandam dau na agchanaa ĩchab ðor eejā khajappa nūrraajeejim anum.

3

Juan ðor pör choomieu Ēwandam iek jaau nūrrarr

(Mt 3:1-12; Mr 1:1-8; Jn 1:19-28)

¹ Woun Tiberio anum reikhabaaderr aigmua quince años aadēm ee, gobernadornaan jayap naajim aajem:

Judea durr: Poncio Pilato

Galilea durr: Erodes

Iturea durr Traconite durr düi: Felipe (Erodes naam, aai gaaimua)

Abilinia durr: Lisantias

² Makhūun chi gobernadornaankha num jaar ĩchab phadnaan pörkha narr khūun Anás ajim aajem Caifás düi. Ich mag jaarta ĩchab Ēwandamau jōoi Zacarías iewaa Juan ðor chukag ee sierrag jaaujim aajem, ich iek ðor ee jajawag mamkhīir. ³ Ēwandamau ichig mag jaabaawai chadcha petawia dōjā Jordán igau khīb jajawagmamua maagjeejim anum: “Pāar pekau pōoma naawai pāach khaibag āsie ewag khīirjuwia Ēwandamag chugpaapi jēubat. Mag jēeubaa Ēwandamau pāach khaibag chugpaabapāaiwaita mua pāar pör choopūimajugui” aajeejim anum.

⁴ I mag nūrraju igwia warrgarwe Ēwandam i jaumie Isaías a thūurjerrau mūg phā pūajim:

“Woun āb ajappai ðor barba aajem aar sējemuata ich aar ðor barbaimaawai,

'Maach Pör ya bëeimuu sim' aju.

'I bëeju nawe pãach thäär khäär khaugbat' aju, 'thäärucha khösi i iek ükhaag.

⁵ Pari mag ükhaagan pãach khaibagau pãach thäär jãg sïi durr dapag eem dö khörgjö ãkhãrag sïsidumjä jëb dau düii paa numjö ajaug paapüipetat' aju.

'Pãach khäärjug khud jüürkhimjö sïsidumjä khud khajapha wuinaa bubuchdög dau düii jirthëubarüimjö abat' aju.

⁶ Mag thum ajaug paapüiwia khäär khaug nüisiewain chadau Ëwandamau maach peerduju püibarm thumaam khunau khäärcha oju" a phã sim. (Is. 40:3-5)

Ich mag Juanau maach thãarta khud wuini numjö waupi jaau nurrarran, warrgarwejä irua mag jaau nurraju ya chi phãm arr aawaita nassi pawï chadcha mag jaau nurrajim aajem. ⁷ Mag ürwia irig amach pör choomkhäär öor pöm bëe thunum khunag maagjeejim anum ichdëu:

—Chi khaibagna, ¿khaíu párag jaauwai Ëwandamau maach i agkham ed sïi pör chootarr gaaimuapaita pãar i jua machag áwatbaju a jaaujï? ⁸ Sïi pãach pör choopi numuapai chan irua pãar aubam. Ëwandam jua machgau dau aphuu amapha num khai, pãach khaibag thumaa ásie ewag khäärjuwia, Ëwandamag isegpi jëeuwia, chadcha Ëwandam iek ükhaajem khunjö abat ajim anum, pãach khapeen düijã. Oob párau chikhamnaan dënjö, pãachjä warrgar pãach jöoi Abrán khararrjö Ëwandam düi khapeerkha num awi, "Maran Abrán chaainau; mag i chaainkha numta, ¿jãga Ëwandamau mag maar dau aphuu apibarju?" a khäärjumiet. Sïi mag Abrán chaainkha num gaaimuapaita mag ügthar öbeerjem akhiin, mokdau mug thunumjä Ëwandamau örag paapüiwia makhunjä ichab Abrán chaainau aju aai sim. Abrán chaai char awiajä ichiita Ëwandam jua machag áwatab khaba áwatju. Mag khöch khaba num khai, pãach khaibagta warre Ëwandamag isegpi jëeubat ajim anum. ⁹ Párau khaphu naabá, nemjïir khaigbamun thu wërpmaajem. Ich agjöta simgui ajim anum ichab Ëwandamaujã páar düi. Ya irua páar chachimuu sim. Ar öor amach khaibag isegwia Ëwandamag chugpaapi jëeuba num khunau pa thupüiwia juser aadee örpüi numjöta ajugui ajim anum, ich Ëwandamau am düi.

¹⁰ Mag jaaumam ürwia, örau irig —¿Magan maraujã jãga aju aai nu, Ëwandam jua machag áwatmaaugau? a jëeujerram aajem.

¹¹ Magbaa ichdëu magjim anum amag:

—Khajüa theg jüaju paraa num khunau büürjä jüaju chukhu khithëem khunag deepetat. Maagwai agjö nem khoojemdam wai num khunau ichab chukhum khun düi jig khöbat ajim anum.

¹² Maig ichab bëejerram aajem gobierno dën dëbpaar jëeujem khun, agjö amach pör choopüimamkhäär. Mag bëewia makhunaujã irig jëeumamua, —Maestro, maraujã ¿jãga aju aai nu? ajerram anum.

¹³ Magbaawai ichdëu amag, —Oob leíu jaau sim khâyau athuucha öor jua eem phatkhon jëeumiet ajim anum.

¹⁴ Maimua jürr soldaun bëewia, makhunaujã irig, —Magbaa maraujã ¿jãgajuma? aichëjerram anum.

Magbaa ich Juanau magjim anum chi soldaunag:

—Oob tag chikham jua eem nem ajués khechthug aumiet. Wa pãachta emkhooïn awia chikham khügur jãphierrpinaa khãijã chikham phatkhamdam au chithëe amiet. Maimua oob párau, "Mürgan büürta phaagem, muan waragta ig chirum" amiet ajim anum. Pãachig phag numdam düipai onee nüisit a jaumajim aajem.

¹⁵ Mamagkham ürwia, örau jürr amach khapeenag, "Ísin ich mü khãijãa Ëwandamau nawe püiju a jaaujerrá agam" aajeejim anum.

¹⁶ Amau mag iekha num Juanau ag nawe ür wai sierr aawai thumaam khun jüg daar magjim anum:

—Mua pöd päär thäär ajaug paa aubam. Muan sīi dödamaupaita päär pör choo chirumgui ajim anum. Mamu eudee äb urumta mu khâyaujã jua theeg ürcha sim. Jãguan chad ich Akhaarjã pärag deewia päär khaibagjã õtdau ee warre örbapüimjõta aju. Mu chan mug chirum aig sīi i chogkhaagpajã serbiibata chirumgui ajim anum. ¹⁷ Magnaa amag, Khīir khaphu abat, Ēwandaman ya bëeimuu simgui ajim anum. I bëem ed i iek ükha num khunun arrodzö pöm wējorr phierrwia ajapha äkha thununubarmjõta aju. Maagwai ar i iek ükhamapha arr khun, jürr chi arroz bü thutarrta sīi äbamug päardunaa örbapüimjõ aju. Makhunun büurjã õtdau thõo khaugba sierrum eeta ich Ēwandamaucha barkhupüiju a jaajeejim anum, Juanau ich aig bëe num khunag.

¹⁸ Mag jaautarr aigmujã ich mag iek khīir pogkhe jaau khitumua öor wawiejeejim anaabá, jãga thumaam khun Ēwandamau peerdu auju aai sī.

¹⁹⁻²⁰ Mag jaar chi gobernador Erodeeu ich naam Felipe uu Erodiás anum khecheu auwia ag düi sim khaug athaawai Juanau irig iekhajim aajem. Mamu mag irig iekhatarr chan mag sīi ich wach uu düi sim atheepajã khaba, ich nem parhooba khaigba waajem köitpata irig iekhajim anaabá. Mamu magumjã büurjã i iek ürba, warag chi Erodeeu Juan cárcel deg phaar süpijim anaabá.

Juanau Jesús pör chootarr

(Mt 3:13-17; Mr 1:9-11)

²¹ Mamu mag Erodeeu chi Juan cárcel deg phäärpiju nawejã öor pöm pör choojerr aawai, khāi äb Jesujã bëewia Juanag ich pör choopibaawai, ichab i pör choopüijim aajem. Mag ich pör choo aaipabaadeewai Ēwandamag jëeujim anaabá. Mag ich Ayag jëeu sim eeta edaujã weedu jöisim eemua ²² Ēwandam Akhaar duburjõ khitumta dau daau bëewia i ür jupchëjim anum. Mag jupbaichëm düi edjã eemua woun iekjõ, “Iewaa, puuta mu Chaai mûchdëu jãsehne wai chitumu, pu gaaimua mu onee chirajem” abarmjã ürrjim anaabá.

Jöoin Jesucristo dau naweram khun

(Mt 1:1-17)

²³ Jesuu warrpem Ēwandam iek örag jaauwai treinta añosjõ sïejim aajem. Iin Ēwandam Iewaa ajieb mamu, öraun José iewaa chaarpii aajeejim. Ich Jesús bääurrjõoi Joseeta Elí iewaa ajim aajem.

Maagwai Elí Matat iewaa ajim;

²⁴ Matat Leví iewaa;

Leví Melqui iewaa;

Melqui Jana iewaa;

Jana José iewaa;

²⁵ José Matatías iewaa;

Matatías Amós iewaa;

Amós Nahúm iewaa;

Nahúm Esli iewaa;

Esli Nagai iewaa;

²⁶ Nagai Maat iewaa;

Maat Matatías iewaa;

Matatías Semei iewaa;

Semei Josec iewaa;

Josec Judá iewaa;

²⁷ Judá Joanán iewaa;

Joanán Resa iewaa;

Resa Zorobabel iewaa;

Zorobabel Salatiel iewaa;

Salatiel Neri iewaa;

²⁸ Neri Melqui iewaa;

Melqui Adi iewaa;

Adi Cosam iewaa;

Cosam Elmadam iewaa;
 Elmadam Er iewaa;
²⁹ Er Jesús iewaa;
 Jesús Eliezer iewaa;
 Eliezer Jorim iewaa;
 Jorim Matat iewaa;
³⁰ Matat Leví iewaa;
 Leví Simeón iewaa;
 Simeón Judá iewaa;
 Judá José iewaa;
 José Jonam iewaa;
 Jonam Eliaquim iewaa;
³¹ Eliaquim Melea iewaa;
 Melea Mena iewaa;
 Mena Matata iewaa;
 Matata Natán iewaa;
³² Natán David iewaa;
 David Isaí iewaa;
 Isaí Obed iewaa;
 Obed Booz iewaa;
 Booz Sala iewaa;
 Sala Naasón iewaa;
 Naasón Aminadab iewaa;
³³ Aminadab Admin iewaa;
 Admin Arni iewaa;
 Arni Esrom iewaa;
 Esrom Fares iewaa;
 Fares Judá iewaa;
³⁴ Judá Jacob iewaa;
 Jacob Isá iewaa;
 Isá Abrán iewaa;
 Abrán Taré iewaa;
 Taré Nacor iewaa;
³⁵ Nacor Serug iewaa;
 Serug Ragau iewaa;
 Ragau Peleg iewaa;
 Peleg Eber iewaa;
 Eber Sala iewaa;
³⁶ Sala Cainán iewaa;
 Cainán Arfaxad iewaa;
 Arfaxad Sem iewaa;
 Sem Noé iewaa;
 Noé Lamec iewaa;
³⁷ Lamec Matusalén iewaa;
 Matusalén Enoc iewaa;
 Enoc Jared iewaa;
 Jared Mahalaleel iewaa;
 Mahalaleel Cainán iewaa;
³⁸ Cainán Enós iewaa;
 Enós Set iewaa;
 Set Adán iewaa;
 Adán Ëwandam iewaa, ich Ëwandamaucha i omparr aawai.

4

Dösãtau Jesús khũgur auju êkhatarr
(Mt 4:1-11; Mr 1:12-13)

¹ Mag pör choowia Jesús Ëwandam Akhaar ich gaai phës wai sim petajim aajem Jordán eemua, mag ich pör chootarr aigmua. Mag mamta ich ag Ëwandam Akharaupai Jordán

igaau durr òor chukag chuu i warrjim aajem. ² Mam cuarenta días sĕjim aajem, būurjā thach khōba. I mag sim ee dōsātau bēewia i khīirjug meerkha Jōoi dau na ũu khabam nem waupiju ēkhaajeejim anaabá. Mag cuarenta días dichdimaawaita eepemjō Jesús jāsōo aadējim aajem. Mag i jāsōo aadēm ee, dōsātau i khūgur auju khīirjuwia ³ irig, —Chadcha pū Ēwandam Iewaa khai, mūg mokdau panag paabapūi ajim anəm.

⁴ Magbaawai Jesuu magjim anəm:

—Ēwandam iek phā sim gaai jaauwai, “Sīi thach khōju appai khap amkhīir irua maach ompaabajim” a sim. [“Irua maach ompaataran, mag thach appai khīirjuju khāyau ich ipierraa wēnūrramkhīirta maach ompaajim” a phā simgui ajim anəm.]

⁵ Maimua Ēwandamau udūraa warag dōsātag Jesús warrpijim aajem, durrsī pōm sim gaai. Mag warrwia mag durr pōm ũgthaa sim gaaimuapai, sēukhabarmjō abarm ee, mūg jēb gayam durr warpham magwe thum irig oopijim anaabá. ⁶ Mag oopiwia magjim anəm, chi dōsāt garmua irig:

—Mua pūrugta durr mūg wējōm dūi ag gaai nem thūnūmpa thum deejugui ajim anəm, pūchta thumaam khūn pōrkhanaa thūrphōo chirsimkhīir. Mua mūchdēu deem khōsim khūnag deejū aai chirūngui ajim anəm, mūch dēn aawai. ⁷ Mamū magaagan sīi jīepōrōu phōbkhanaa mūrugta Ēwandamagamjō jēubá ajim anaabá. Pua mūrug mag jēeumūn, mūg durr thumwe pūch dēnēu ajim anəm chi dōsātau.

⁸ Magbaawai Jesuu chi dōsātag, —Ēwandam iek phā sim gaai jaauwai, “Pāar Pōrōn Ēwandamau; āba irigpaita jēubat, maimua āba i iekpaita ipierraa abat” a simgui ajim anəm.

⁹ Maimua Ēwandamau deeu udūraa dōsātag Jesús warrpijim aajem, jūr Jerusalén phōbōrōg. Mam barwia Aai i jēeujem di nem pōm dūnəm ũr chi sī gaai warrwia magjim anəm chi dōsāt garmua Jesuug:

—Pū chadcha Ēwandam Iewaa khai, magan mūg ee baubaad ajim anəm. Pū chig aba khabahab. ¹⁰ Ēwandam iek phā sim gaai “Ich Ēwandamau ich chognaan pūiju” a sĕbahab, “pū thūa wēnūrramkhīir.” ¹¹ Maagwai mūg ee pū baudūkhiinjā, amau sīi amach jua eeta pū jāau aubajup, buju aimaau pū chig am ugua. ¡Baubaad! ajim anəm, chi meperau Jesuug.

¹² Magbaawaita Jesuu magjim anəm:

—Mamū ĩchab Ēwandam iek phā sim gaai jaauwai, “Ēwandamau chadcha pāach thūaju awi oob nem parhoob amiet” a sĕbahab ajim anəm, chi meperag.

¹³ Ich mag warag chi dōsātau Jesuug ich ipierraa amkhīir nem khīirpierr jajaaukham būurjā pōdba abaawai, sēukha chi khūgur petajim aajem ichta.

Jesuu warrpem Galilea durr Ēwandam iek jaubaaderr

(Mt 4:12-17; Mr 1:14-15)

¹⁴⁻¹⁵ Jesús agtha Ēwandam Akhaar ich gaai phēs wai sim majim aajem deeu Galilea durr, ich berrag. Mag barwia judionaan Ēwandam iek jaaujem di sĕsidūmpierr jaajeejim aajem. Maagwai durr chauram khūnaupa irua jaau nūrrəm khakhapdō aphōbaadeewai thumaam khūnau i igar nūmua, “Ūta mag jaau nūrrabahab” aajeejim aajem.

Jesús Nazaret phōbōr ee

(Mt 13:53-58; Mr 6:1-6)

¹⁶ Maimua Nazareeg bēejim aajem, ich bāautarr phōbōrōg. Mag bēewia jua ũūijem ed pabaadeewai judionaan Ēwandam iek jaaujem deg dubjim aajem, ag na ich duubjerrjō. Mag dubwia, ōrag ũrmkhīir Ēwandam iek thūraag phiidū dūnūisijim aajem. ¹⁷ Mag i dūnūisiewai ābmua irig ũapūijim aajem, jōingarm ēsap chi pūarthūm, Ēwandam i jaumie Isaiás khararrau phātarr. Maimua chi ēsap pūarthūm gaai jūnaa thūrbaadējim anəm. Irua thūr sĕrr aig mag sĕjim aajem:

¹⁸ “Ēwandamauta mū jūr autarr aawai ich Akhaar mū gaai phēs wai sim, arhūm khūnag jāga ichdēu am peerdū auju a jaumkhīir.

Irua m̄ p̄ütarran, ðor amach khaibag ee presonaanjö n̄m kh̄unag, ‘Ya p̄ar öbërm iek öbërju aai n̄m’ a jaaumkh̄ir ajim;

dau kh̄isumjö n̄m kh̄unagjã, ‘Ya p̄arau wajapha ooju aai n̄m’ a jaaumkh̄ir; chikhamnau dau apha waaajem kh̄un dau aug khaugwia peerdu aumkh̄ir;

¹⁹ maimua ðrag, ‘Ís chad m̄g jaarta Êwandamau p̄ar d̄i nem ajapcha aju ed barbaichëm’ a jaaumkh̄irta m̄ p̄ijim” ajim an̄m, th̄rmamua. (Is. 61:1-2)

²⁰ Maimua th̄r aaipabaadeewai ichig chi êsap p̄urthum deetarrag deeu ñap̄üiwia oo s̄isijim aajem, ichd̄eu th̄r s̄ierr iekpai jawaag. Magbaawai thum aig narr kh̄unau äba irigta eerpapaad th̄n̄isijim anaabã. ²¹ Mag ichig eerpapaad aphöbaadeewai amag magjim an̄m:

—Ísta chadcha p̄ach thumaam kh̄un dakh̄ir m̄g Êwandam iek phã sim gaai ichd̄eu jaautarrjõ abarmgui ajim anaabã.

²² Mag ùrwia thumaam kh̄unau i wajapha ig iyüu naajim an̄m. Mag n̄m d̄i irua iekdam ùrim̄ iekhamam ùrwia thum jügderraa aphöbaadëjim anaabã. Mag ùrwia, j̄rr amach wir aigpai, —Keena, ¿m̄g woun José iewaa khabamá? ¿Khani mag iekha oo simma? anaajim anaabã.

²³ Magbaawai Jesuu magjim an̄m:

—P̄arau m̄chig “Chadcha médico khai, p̄chd̄eupai p̄ch monaaubap̄üi” a iekhaju mua khaph̄ chir̄m̄gui ajim an̄m. Magnaa amag, P̄arau ùurwai Capernaum durr mua nem kh̄ir pogkhe waaajem anaawai, m̄igjã magan agjõ waupi jaaujugui ajim an̄m, m̄ iek ükhamapham iekhau. ²⁴ Mam̄ keena, p̄adë oobat, muajã mag chir̄m̄gui ajim an̄m: Chi m̄g Êwandam iek jaau wën̄rraajem kh̄un chan dich dö ee äba naajem kh̄unau äbjã kha khöchkhaba aajemwai. ²⁵ M̄ch s̄eukha chir̄m̄ am ugua p̄rag jaaukhim: P̄arau kh̄ir eyaa n̄m̄gui ajim an̄m, jöoingar Êwandam iek jaaumie Elías khararr monakha aawai Israel durr año th̄rjup awia j̄rr büürjã noseg chëba arr an̄m. Mag gaaimua Judea durr thum jãdau theega burrtarr an̄mjã p̄arau ùurjem. ¿P̄arau kh̄irjuawai mag jaar ïchab khoopaa ùanaan dau aphaum chukhu ají Israel durr? Chukhu ajim aju aai khaba n̄m; khapan th̄naajim. ²⁶ Mam̄ magumjã ni iwiir äbam aarjã Êwandamau Elías p̄ibajim. Mamag p̄iju kh̄yau Sidón durr phöbör Sarepta an̄m ee khoopaa ñi äb s̄ierr aarta Êwandamau p̄ijim̄gui ajim an̄m, magugta i jãogamkh̄ir. ¿Jãgwi? Ich durram kh̄un eepai p̄imuan i khöchkhabaju khaph̄ arr aawaima. Maguata warag deeu durragta p̄ijim̄gui ajim an̄m, ich meeun khabam ee. ²⁷ Íchab kh̄ir eyaa abat: Israel durr Êwandam iek jaaumie Eliseo khararr monakha aawai ïchab ðor kokobé bën̄eu bar s̄isidum khapaana th̄naajim. Mam̄ mag th̄narr kh̄un iwiir äbjã Êwandamau irig monaauipi jauba, äba Siria durr woun Naamán aajerr appaita monaauipijim. ¿Jãgwi? Êwandamau oowai amach israelnaan eepai p̄imuan, amach eempai aawai büürjã amach khamor machag monaauju kh̄irjubaju ich Êwandamau khaph̄ s̄ierr aawaima ajim an̄m ich Jesuu.

²⁸ Jesuu mag iekhabarm ùrbaawai aig narr kh̄un thum i d̄i meeukha phöbaadëjim anaabã, amach kh̄ir iekhabap̄aiwai. ²⁹ Mag meeukha n̄mua warag phiidutkha phöbaadëwia, phöbör eemua j̄rp̄üiwia, ich ag phöbör eepai durrs̄i gaai durr pör waaidu i warrierram aajem, mammua ithurm̄g ee i s̄iep̄aig. ³⁰ Mam̄ mag n̄m ee s̄i am j̄rr dichwia petajim aajem.

Jesuu woun äb dösät bën̄eu baarjerr monaautarr
(Mr 1:21-28)

³¹ Maimua magtarr khur deeu Jesús Galilea durr phöbör Capernaum an̄m̄g bëejim aajem. Mag bëewia ðor jua üñijem ed pabaadeewai ðrag jaaujeejim aajem. ³² Mag irua jaau sim aig i iek ùrwia ðor jügderraa th̄naajim an̄m, chi khaph̄um khaph̄um aajem kh̄un kh̄yaujã ichd̄euta jaau khaph̄cha jaaumam ùrwia.

³³ Mag judionaan Ēwandam iek jaajem deg ĭchab sĭejim aajem, woun āb mor ee bĕn khaigbam wai sim. Mag wounau Jesús oobaadeewai chi bĕn i mor ee simuata thet āa anaa, ³⁴ —Jesús, Nazaretpierr! Idĕu maar sĭi khajapha sĭubá ajim anam. Pann warre maar öpääinta urum. Mua pũ khaphũ chirũm, pũ jammua urú. Pũ Ēwandam Iewaa ügtharmua bëetarr khabahab, warrgurwe Ēwandamau pũiju jaaujerr ajim anaabá, chi mepeer garmua.

³⁵ Magbaawai Jesuu chi bĕnĕg meerraunaa, —Khũu abá. Pũchta warag jãg woun mor eemua öbĕrbaad ajim anam.

Magbaawai chadcha chi mepeer öbĕrbaadĕmua warre chi wounta jĕkhũt barwerbprüi-jim anaabá. Mamũ magtarrjã chig aba, deeu khũir eerdawia, warranjö monakha sĭsijim aajem. ³⁶ Mag oowia thumaam khũũn dauderraa nũmua amach eepai, “¿Khanim wounaan juapa theegta jãg mepeenag öbeerpi jaauwajã i ipierraa öbĕr nũma? Keena, mũig ag na maadĕu mũg chan ooba aajemwai” a iekhaphöo thũnaajim anam.

³⁷ Jesuu magtarr sĭi ag bigaau phöbördam nũnũidũm eem magwe bĩ thũnũisijim aajem.

Jesuu Pedro phaauhũan monaautarr

(Mt 8:14-15; Mr 1:29-31)

³⁸ Maimua mag woun mor eem mepeer jũr pũawia Ēwandam iek jaajem degmua öbĕr-wia petajim aajem, Simón di aar. Maimua barimawia ooimaawai, Simón phaauhũanta khũũmieu mas thũnũm ooimajim anaabá. Magbaawai mag ũan monaaurũimkhũir, örau Jesuug chaigpa naajim anam. ³⁹ Magbaawai i werba jĕer sim bigaau dũnũũuwimawia chi khũũmieg khĩesir iekhabaawai warre chi khũũmie meeudũbaadĕjim anaabá. Mag khũũmie meeudũbaadeewai ag bũrre phiidũwia am jãogaagpajim aajem.

Edau khĕubaadĕm ee Jesuu öor pöm monaautarr

(Mt 8:16-17; Mr 1:32-34)

⁴⁰ Maimua edau khĕubaadeewai aanaa paraa arr khũũnau amach aanaa khamor machagpierr Jesús aig aubĕemajierram aajem. Magbaawai Jesuu chi mor masim khũũn gaai pũr oomamuapai thum monaaurũimajim aajem. ⁴¹ Mag pũr oomamua öor mor ee bĕn paraa arrpa jĕu wĕrpmajim anaabá. Chi mepeenaujã Ēwandamau i pũitarr khaphũ narr aawai, “Pann Ēwandam Iewaa” a äãag öbĕrdũtkha maajĕejim anam. Mamũ Jesuu tag amag iekhapiba meeurrar sũumajim aajem, örag ich jaaum ugua.

Jesuu maach peerdũajem iek Galilea durr jaau phũrdũ nũrrarr

(Mr 1:35-39)

⁴² Maimua ya äspabaadeewai aigmua chawag mawia öor chukag aar ich appai sĭeimajim anam. Mamũ Capernaumpienau i jũr wĕnũrrũũ awia baau athaimaawai tag i chawag pũimapha sĭi amach aigpaita sĭepim khösi naajim aajem. ⁴³ Mamũ ichdĕu amag, —Mũigpai chiraba mũ chawag maju aai chirũngui ajim anam, ĭchab deeu phöbör eejã örag “Ēwandamta ya thumaam khũũn Pörkhaimũũ sim” a jaauwia, ĭchab am peerdũju khũirju nũm khai, irigta ũdũraa amach Pörkharpiju aai nũm a jawaan, mag atheeta Ēwandamau mũ pũitarr aawai.

⁴⁴ Mag jaauwia, Capernaumpai sĭeba, ich mag phöbörpierr judionaan biirdũajem deg Ēwandam iek jaau nũrraajĕejim aajem, Galilea durr.

5

Åwarr pöoma pũrtarr

(Mt 4:18-22; Mr 1:16-20)

¹ Biek āb Jesús thũrrdö Genesaret anam igaa sim aig öor pöoma podpachĕwia thet phĕeudũ i phũũr thuur warrmajerram aajem, Ēwandam iek ũrm khöchgau. ² Mag nũm ee ichdĕu bote numí mos gaai barhũidũ nũm oo athajim anam. Ag ee chi morkhũũn chukhu naajim anam, dö őrĕuthurwia dö igaa amach red ƚ narr aawai.

³ Magbaawai chi bote dau āb Simón dĕn arr aawai irig jĕeuwia, ag ee waaidũwia, ichigpai

buchkhun döjarragaa ich warrpijim aajem. Magnaan chadau jupwia mammua ðor khapan thunnmug Ewandam iek jaubaadëjim aajem.

⁴ Maimua mag iekha öbaadeewai chi Simonag, —Döjarr wëbarpüi, maimua chi red dubpüinaa deeu urëu oobat ajim anum.

⁵ Magbaawai Simonau jürr magjim anum:

—Aay, edaar maach daúa büürjã khãiba parii urëu eedutkhamaamjã büürjã marau pür aubajim. Mamü pü iek aawai deeu mua chach oojukë ajim anum.

⁶ Maimua chadcha mag dubpüiwia jiir oowai awarr pöoma thunnmua chi red dau thurrðumaa ajim anaabá. ⁷ Magbaawai amach khapeen deeu bote ee narr khunnag jua thöthöi khaphöbaadëjim anum, amach juag oon bëemkhüir. Mag chadcha warm khunn bëewia jiir athaawai bote numwe ipiir aujierram anaabá. Mag, bote numí narr äba peer joothüpierram aajem. ⁸⁻⁹ Mag Jesús ipierraa arr gaaimuapai awarr pöm pür atham oobaawai Pedro düi jap äbam ee narr khunnaupa, “¿Munn khanim wounta ag na mug ooba aajemta awarr pöm mug pür aupibarma?” a khüirju nüisijim anum. Ich mag bürrre Simón Pedroou Jesús bükhürr phöbkha thunaaimawia irig, —Señor, oob mü düi äba nürram. Munn atcha pekau pöoma chirum pü mü düi nürraag ajim anum.

¹⁰ Maagwai Pedro khapeen äbakhai bote ee narr khunnaujã ichab amach khapeenau khüirju narrjö khüirju nüisijim anaabá. Mag bote ee naajim aajem Zebedeo chaain, Santiago Juan düi. Mamü Jesuu chi Simonag, —Simón, oob khüirjum ajim anum. Warr puch sï dö na gaairai chitarrjö, ismua atagan pünn jürr mü iekta örag jaau gaairaita chirsijugui ajim anum.

¹¹ Maimua dö igaau paauxhachëwia warag i düi mam iek ërëubaadëjim anaabá, amach nem thum püawia.

Jesuu woun äb kokobé bënëu sierr monaautarr

(Mt 8:1-4; Mr 1:40-45)

¹² Maimua biek äb Jesús deeu phöbör ee sim aig woun äb kokobé bënëu sï phie kha dodos sim barchëjim aajem. Mag wounau oo athaawai jëkhut phöbkhanaa, jëb gaai dagau durnaa, chaigpamamua irig, —Señor, pua khös chirum khai, mug phiedau warre mü gaaimua chugpaabapüi aichëjim anum.

¹³ Magbaawai Jesuu i gaai purnaa, —Mua pü monaau khösi chirum; monaau chirsí magan ajim anum.

Magbarm bürrre chi phie kha dodos chirarr monaau sïsiwai mor ajappa sïisijim anaabá. ¹⁴ Mag ya monaau sïsiwai, Jesuu irig magjim anum:

—Puch mugbarm oob chikhamnag jawam. Magju khäyau nacha Jerusalén mawia Aai i jëeujem degam phadëg puch mor oopibaimá. Maimua Moiseeu iek phätarr gaai jaau simjö puch monaau barm paar nemchaain ofrendakha deebá ajim anum, puch mug monaau sïsim örag khap amkhüir.

¹⁵ Ich Jesús mag gaaimua sï warag ðor ee thürphöo sïisijim anaabá. Maagwaita warag ðor pöm biirdudü aajeejim anum i iek üraag, maimua ichab amach monaupüi mamkhüirjã agjö. ¹⁶ Mamü magum äba, Jesús chawag maajeejim aajem, ich appai ðor chukag chüi Ewandamag jëwaag.

Jesuu woun äb khapá juser khitum monaautarr

(Mt 9:1-8; Mr 2:1-12)

¹⁷ Biek äb Jesuu Ewandam iek jaau sim aig fariseonaan düi Ewandam iek athee chi machnaanpa ohood thunaajim. Makhunn phöbördam nunnidumpierrmua bëetarr khunn ajim aajem: Galilea durrmua bëetarr khunn, Judea durrmua bëetarr khunn, maimua ichab Jerusalemienpa düi naajim aajem. Maagwai Ewandam juapa theeg i gaai sïejim anum, ðor monawaag.

¹⁸ Mag numta örau woun äb khapá juser khitumta pa büürkham gaai waiduraa ajierram aajem, Jesús sim aar wai dubwia i khüirphee werba sïwaag, monaupüimkhüir.

¹⁹ Mamü dubju ëkha num ðor pöm thunnm khurau pöd dubba abaawai, dihëu ür

waaidutkha phöbaadëwia, nem wäg waunaa, chi pa bürkham gaai jüгадау jükhanaa, chi aanaana pa eeg jir burrpüjierram aajem, ðor jãrr Jesús iekha oo sim khüirpheechea. ²⁰ Mag ich aig wai burrbaichëm oobaawai, irua chi wounaan ö akhaar äba iruata amach aanaana monaaupüiju khüirju nëm khaphu sierr aawai, chi khapä juser khitumugta, —Pë pekau thum ya chugpaa sîsimgui ajim anëm.

²¹ Mag ürwia fariseonaan düi Êwandam iek athee chi machnaan pa aig narr khunau amach ödegpai, “¿Chijãg wounta Êwandam na mag iekha sîma? ¿Khaü mwig pekau chugpaa aai sî? Êwandamau khabam chan pekau chugpaa auba aajem” anaajim anëm.

²² Mamü Jesuu amau mag khüirju nëm khaphu sierr aawai amag magjim anëm:

—¿Khantheeta pãar jãg thãar khaigba khüirju sîsid aajëma? ²³ ¿Wa mag pekau chugpaabarmjã dau daau ooba naawai pãrau khüirjuawai chadcha phithurg chukhu thumaam khunau mag iekhaju aai nëm a nëwa? Chadcha thumaam khunau mag iekhaju aaima. Mamü mua irig “Phiidüwi durdur abá” akhiin, ðrau amach dauacha ooju, i monaa sîsi wa monaauba khãijã ich mag sîsim. Magua pãrau mü dënjö chan cha mua jawaagpamjö abajugui ajim anëm. ²⁴ Mamü müch chi Emkhooi Iewaata chadcha Êwandamau juapá deetarrau müg jëb gaai pekau chugpaagjã jua theeg chirum a khap amkhüir, pãrag oopikhimgui ajim anëm.

Maimua chadcha chi khapä juser khitumugta, —Phiidüba. Pëch put juurwia, pëch diig petá ajim anëm.

²⁵ Magbarm bürre thumaam khun dakhüir phiidübaadëwia, ich waibëetarr pa bürkham düi putpa phë auwia, ich diig petajim anaabá. Mag mamua, “Ïsin chadau Êwandam purua mü üu abarm” a ijëjëbag majim anëm, onëgau.

²⁶ Mag chi woun phiidübaadëm oowia aig narr khun thum dauderraa nëm iekhau, “Jãan ich iuta jãgbarm” anaa ïchab, “Ïs Êwandamauta maadëu müg ooju khüirjuba narrjã oopibarm” anaajim aajem, amach ap pawiajã.

*Jesuu Leví ich düi arrtarr
(Mt 9:9-13; Mr 2:13-17)*

²⁷ Maigmua öbërwia igbaadeeu ooimajim aajem, woun äb Leví a thür sim. Mag woun ðrau dëbpaar phagaan bëejem aig mes gaai pãar sïejim aajem, gobiernoog ðrau dëbpaar paraa nëm jëeu nëm phidagta phidkha sierr aawai. Magugjã Jesuu, —Mü düi marrau ajim anëm.

²⁸ Magbaawai chadcha Levüi phiidüwia ich phidagjã khaugba, i düi petajim anaabá.

²⁹ Maimua ich di aar barwia phiejãb pöm waupijim anëm, Jesús khöpieg. Mag nëm düi ïchab ich khapeen thürkhüijim aajem, ich aig thach khoon bëemkhüir. Magbaawai dëbpaar jëeujem khun khapan wëdurum düi parhoobam khunpa bëewia äba thach khö naajim aajem, Jesús düi.

³⁰ Mamü magbaawai chi ajapcha Moiseeu Êwandam iek phã pëatarr ürkhaajem khunau Êwandam iek athee chi machnaan düimua Jesús khapeenagta, —¿Khan jãgwiata pãar jãg gobierno dëbpaar jëeujem khun düi pekau pöm sîsidum khunpa äba thach khö nümá? a jëeuierram anëm.

³¹ Magbaawai Jesuu magjim anëm amag:

—Kha monakha nëm khunau chan doctor igba aajem; äba mor masi nëm khunauta doctor iigjem. ³² Mü chan büürjã pekau chukhu ajappa khithëem aajem khun juraanjã bëeba, müun ðor pekau pöoma khithëem khun peerdu awaanta bëejimgui ajim anëm, khüirjug iur aumkhüir. Maguata mag am pekau pöm nümjã igba, am düi mü thach khö chirabahab ajim anëm, amjã Êwandam dënkha awaag.

¿Khanthee thach khöba sürkhaju aai në?
(Mt 9:14-17; Mr 2:18-22)

³³ Maigmua Jesús ich khapeen düi öbër phöbaadëm ee, ðor bëewia Jesuug magchëjier-ram anëm:

—¿Khan jãgwia Juan dui wênurraajem khunnau thach khö numjä üiba surkhanaata Ëwandamag jëujem daar, pë khapeenau surkhaba aajë? Chi ajapcha Moiseeu Ëwandam iek phã puatarr urkhaajem khunnau igar num khunnaujã agjö surkhaajem, mamë pë khapeenau chan ajap magba aajerram. ¿Jã khan jãgwiauma? a jëeujerram aajem irig.

³⁴ Magbaawai ichdëu amag magjim anum:

—¿Pãrau oowai chi jua pë sim woun onee ich üi dui thach khö numich, irua ðor thürtarr khunn surkha num awia sï ökhürjuu ohoodö naajë büürjã thach khöba?

³⁵ Magba aajem. Ich agjöta numgui ajim anum më khapeenjã. Am magjuun më am jaaijö am dui chitum pë atham ed gayan chadau am amach khürauta surkhawia, ïchab thachjã khöba nüisip aju, gaai machgau. Mamë müugwaiwe chan am surkhaju khaba numgui ajim anum, agtha më am dui chiraawai.

³⁶ Maimua ichdëupai magjim aajem:

—Pãach khajüa jëbaadeewai, ¿pãrau oowai khaü dich khajüa iur gaaim jënaa jür chi jöoi gaai khaajë? Maadëu magkhiin dich khajüa ajaphamta ärpüiju. Maimua mag phëebarmjä khür äba khaba daau phëe wëjöm thumaam khunnau ooju. Ich agjöta sim ïchab müg iek iur mua jaau chirumjä. Chi më iek ükha simua chan müg iek iur mua jaau chitumjä ükhanaa pöd amach jöoin ijã agjö urkhaju khaba simgui ajim anum. ³⁷ Müg më iek ükha numun maadëu vino nemhëu iur ee puajemjöta sim. Pãrau khaphu numgui ajim anum, vino örr nemhëu jöoi ya chi puajem ee pöd pëju khaba sim. Mag pëkhiin chi vino örr achpabaadeewai, chi nemhëu jöoiraa siewai äwatba jëgdübaadee, chi vinojã ärbadëm dui chi nemhëujã ya tag serbiiba sïsiju. ³⁸ Maguata vino örran agjö nemhëu iur eeta puajem; maagwai chi nemhëujã jëgdüba, chi vinojã ärbamgui ajim anum ich Jesuu. ³⁹ Mag iekhakhagmamua, Pãrau khaphu numgui ajim anum, chi vino ach doo khaug num khunnag am döphö thunum aig chi örr deeimakhiin, amau “Üü, maraun chi achta ig num, jãata marag ajapcha sim” aju. Ich agjöta pãrau më iek ürmapha, warag pãach iita puaba wênurram khösi numgui ajim anum.

6

Jesús khapeenau jua üüijem ed trigo phiertarr

(Mt 12:1-8; Mr 2:23-28)

¹ Biek äb jua üüijem ed Jesús ich khapeen dui trigo phur wëjöm ee dich wênurrajim aajem. Mag dich wëtumua i khapeenau trigo chi bichpa thürreunaa chi dau juajãgpai sigthunaa khö wëtmajim aajem. ² Mag khö num oowia chi ajapcha Moiseeu Ëwandam iek phã puatarr urkhaajem khunnau amag, —Pãadë oobat, jua üi num ed aawai büürjã phidkhaju khaba numta pãrau jãg trigo phierrnaa khö wênurram. ¿Pãrau chan khaugbahab ajim anum, jãgpai phierr numjä nem pöm eeu num dui äba sim?

³ Magbaawai jür Jesuu amag —Mamë ¿khani më khapeenau khaigba abar? ajim anum. ¿Magan pãrau büürjã Ëwandam iek phã sim gaai thüürwai ooba aajëeb, Daviu ich dui wênurrarr khunn dümua amach jäsöo aphöbaadeewai Ëwandam atheem pan khötarr? ⁴ Pãrau khaphu num, jãga irua Ëwandamag jëujem deg dubwia Ëwandam atheem pan nasäd gaai phë sierr aujï. Mag pan parhoobam khunnau khöju khaba, äba phadëupaita khöju aai sïejim. Mag khaphu sierrta irua khöwia ïchab ich dui wênurrarr khunnagjã deejimgui ajim anum. Mamë mag khötarr paarjã Ëwandamau am chig abajim. ¿Magtarr pãrau khaugbata nü? ajim anum amag, ich Jesuu.

⁵ Maimua mag jaau dichwia ichdëupai, —Munn Ëwandam Iewaa Emkhooirau. Muruata thumaam khunnag khan nemta wauju aai nü a jaaju aai chirumgui ajim anum, jua üüijem ed awiajã.

Woun äb jua juser khitarr

(Mt 12:9-14; Mr 3:1-6)

⁶ Maimua biek äb agjö jua üüijem ed ich Jesús judionaan biirdüajem deg dubwia Ëwandam iek jaau sïejim aajem. Maig ïchab sïejim aajem woun äb, juachaar garm juadam

sīi jua juser khitum. ⁷ Maagwai judionaan chi machnaan düimua chi ajarpha Moiseeu Ēwandam iek phã puatarr uarkhaajem khunau Jesuug dau thõba thunaajim anum, eeu irua jua üujem edjã igba õor jua purwia monaabaawai magum gaaimua ichigcha õor dakhīr “Pua chan jua üujem edjã büurjã uarkhabata sim” a iekhaag. ⁸ Mamũ ichdëu khaphũ sīejim anaabá, amau mag khīrju num. Mag gaaimua chi woundam jua juser khitumug, —Dayag pidú, mau õor jãrrcha dunuubaichë ajim anum.

Magbaawai chadcha bëewia õor jãrrcha dunuuchëjim aajem. ⁹ Mag dunuubaicheewai Jesuu magjim anum:

—¿Pãrau oowai khan nemta maadëu wauju aai nu jua üujem ed? ¿Õordam düi ajarpha aju, wa õor khaibag wauju? ¿Õor peerdu auju, wa õor thõoju? ¿Khani üucha sī? ajim anum amag.

¹⁰ Mamũ mag jëeunaa õor thumaam khun khīr eerpa phuurdudukham ich iek ükhaba abaawai jürr chi jua juser khitumugta, —Dayag jua uabá ajim anum.

Mag chadcha i ipierr jua uabaawai warre jua monakkha sīsijim anaabá. ¹¹ Mamũ amach dakhīr magbaawai i düi khīr machag aphõbaadëm iekhau warag õbërdutkhawia, —Keena, maadëu jãgata akhiin jãg Jesús thõopüikham anaajim anum, amach appai.

Jesuu ich düi ogduba wënnurramkhīr doce jür autarr

(Mt 10:1-4; Mr 3:13-19)

¹² Mag Jesuu jua üujem edam magwe õrag jaau nurrum ed gaai durrsī gaai waaidujim aajem, Ēwandamag jëwaag. Mam eddurr pöm ich mag Ēwandamag jëu ëejim aajem.

¹³ Maimua äspabaadeewai ich düi wënnurraajerr khun ich aig thürkha auwia mag khapanag eem doce khīet jür aujim aajem. Makhunnta i chognaan i iek jaajem khunnta thürjim anaabá, apostolnaan. ¹⁴ Mukhun irua jür autarr khun thüru:

Simón, (ichpai Jesuu Pedro a thürjim);

Andrés, (chi Simón eeum);

Santiago, (ichpai ichab Jacobo a thür sīejim);

Juan, (chi Santiago eeum);

Felipe,

Bartolomé,

¹⁵ Mateo, (ichpai Leví a thür sīejim);

Tomás,

Santiago, (chi Alfeo iewaa; ichpai agjõ Jacobo a thür sīejim);

Simón, (Celotenaan ee sīerr);

¹⁶ Judas, (ichpai Tadeo anaa Lebeo a thürjerr, deum agjõ Santiago aajerr eeum);
maimua

Judas Iscariote, (ich maguata ewag pawu chi thethem khunag Jesús pur deeju ajima i thõomkhīr).

Jesuu õor pöm thunumug Ēwandam iek jaautarr

(Mt 4:23-25)

¹⁷ Maimua ich Jesús düi durrsīe narr khunpa thum äba uuba bëewia phëeurëgdam ee naaichëjim aajem. Maig agjõ ich düi wënnurraajerr khun khapan biirdu thunum ee, ichab deum durram khunpa õor pöm thunaajim anaabá: Judea durrmua bëetarr khun, Jerusalemua bëetarr khun, maimua phüas igau phõbõr Tiro anum dakha naajerr khun düi Sidón perasõm khunpa thunaajim aajem. Äaur khun i iek ürm khõchgau, maagwai tagam khun sīi amach monaupüi mamkhīirta mag bëewi naajim aajem. ¹⁸ Mag chadcha bën khaigbam khīrpierr õor mor ee sīsīd arrjã thum jür wërppüinaa monaupüimajim anaabá. ¹⁹ Mag oowia thumaam khunau i gaai purm iigjeejim anum, amach monaumkhīr, amachdëu oowai sīi i gaai pur nümüapaijã Ēwandam jua theeg ich gaai wai simuata bënëgjã ich jua jümpiba monaupüipüikham oowia.

Chijã khũunta onee aju aai nu
(Mt 5:1-12)

²⁰ Mag õor mor masim khũunpa thũnarr thum monaaukhapũiwiã ich dũi ogdũba wẽnũrraajerr khũunagta eerpanaa magjim anũm, ich Jesuupai:

—Pãar mũg mu iek ũrm khõchgau dau aphũu wẽnũrrũm khũunta onee abat, mũg atag pãachta Ēwandam dũi āba jooba wẽnũrraju aawai. ²¹ Onee abat ajim anũm, pãar ar Ēwandamau waupim khõsim nem wawaagta jãsoomjõ num khũun. Jãgtarr jũrr mũg atag pãar bũurjã augchẽba wẽnũrrajugui ajim anũm. Onee abat, pãar mu gaaimua dauhi paraa durraajem khũun; mũg atag pãar õkhĩirjug khaugba wẽnũrrajugui ajim anũm. ²² Onee abat ajim anũm, mũch chi Emkhooi Iewaa iek ũkha num gaaimua pãach chikhamnau kha ukhurnaa amach aigmua khãijã warag di chaur pãach juurwai. Onee abat, chikhamnau pãach wau iekhamamua khãijã, “Jãg woun chan õor ajapham khabam” a iekhaawai. ²³ Ōrau pãach dũi mag num jaar oob õkhĩirjuu amiet ajim anũm. Mag khãyau warag onee abat ajim anaabã; pãar mag num jũrran ũgtharin pãar athee nem ajapham poomata thũnum. Īs mũg pãar mu gaaimua dau aphũu wau numjõ wẽnũrraajeejim warrgarwejã, Ēwandam i jaaujerr khũun. Mamũ ĩs ũgthar Ēwandam dũi ya am onee numgui a iekhamajim anaabã, am wawĩ numua.

²⁴ Mag iekhakhagmamua ichdẽupai, ‘Mamũ jẽ apdurr ajim anũm, õor amach phatkhonta thõ iyũu aajem khũun! Am amach phatkhonag ee am khõchgau Ēwandam igba arr jũrr, amau mũg atag oomaa ajurau ajim anũm. ²⁵ jĒ, apdurr ajim anũm, mũg jẽb gaai nem thum paraa bũurjã augchẽba aajem khũun! Jãgtarr khũunta jũrr mũg atag dau aug ee wõtju. jĒ, apdurr ajim anũm, ar sũi onee am khõchgau bũurjã amach mor ewag khĩirjuwiã õkhĩirjuupaijã aba aajem khũun! Amachdẽu ampierr am khõchgau Ēwandam igba arr jũrr pöd amach ũgthar õbẽrba aawai, mũg atag am icharaucha bĩe nũisijugui ajim anũm. Maimua ĩchab, ²⁶ jĒ, apdurr ajim anũm, ar thumaam khũunau pãar ĩugar, “Jãan chad woun ajapham pamã” a ig iyũu aawai! Warrgarwejã par chadcha Ēwandam i chaar khabamta jaaujerr khũun ĩugarjã ich magta iekhaajeejim, pãar jõoinau. Ōrau mag am ĩugar õor ajapham aajeejib mamũ, maadẽu khaphũ numgui ajim anũm, am pöd Ēwandam aar õbẽrba arr.

jJãga aju aai nu dich kha ukhurm khũun dũi?
(Mt 5:38-48; 7:12)

²⁷ Mag jaaumamua Jesuu magjim aajem ich iek ũr narr khũunag: ‘Pãach dũi iekkhõr paraam khũun kha khõsinaa pãach oomapha aajem khũun dũijã nem ajapham waubat. ²⁸ Pãach chikhamnau thõp iekhaawai magum iekjã igba, warag am kõit Ēwandamag jẽubat. Maimua pãach āukha iekhabaadẽm pũa chũu aawaijã, dũi āukha iekhaju khãyau, warag Ēwandamagta am kõit jẽubat ajim anũm. ²⁹ Chikhamnau khãijã pũch gaai mas deewai oob i gaai agjõ deem. Mag khãyau udũraa pũch gaai mas apibã. Wa pũch camis khãijã ābmua khechthũg aum iigwai warag tagam khajũajã udũraa irig arrpibã ajim anũm. ³⁰ Wa pũch nem khãijã ābmua khechthũg aum iigwai, meeukhaju khãyau, okhooju awiajã idẽu warag arrpibã. Ōrau pũchig nem jẽuwai õ ajapha magum aba deebã. Wa ābmua khãijã khũchpaim athee pũch nemdam jẽeu arrwai oob, “Jõpkhaa mu in deebahur” am ajim anũm. ³¹ Chikhamnau pũch dũi khaigba apimapha sim khai, pũch garmuajã oob i dũi khaigba am. Ōrau pũch dũi apim khõsimjõta pũch garmuajã am dũi abã ajim anũm amag.

³² Magnaa mag ichdẽu parhoobam khũunjõ apiba sim igwi, ‘Pãadẽ khĩirjubat ajim anũm: Pãrau pãach jãsenem khũunpaita daupii akhiin, jmaig khan ajaug sĩ? Bũurjã Ēwandam iek ũkhabam khũunaujã amach kha khõsim khũun chan oomap khaba sĩerrjẽemgui ajim anũm. ³³ Wa pãrau pãach juag oojem khũun juagpaita agjõ ookhiin, jmaigjã khan ajaug sĩ? Mag num aig ũu khaba sim. Ēwandam iek ũkhaba aajem khũunaujã jũrr agdaujõ chikhã juag oojemgui ajim anũm. ³⁴ Pãrau pãachdẽu nem

deebarmjö pãachig deejöjöö khäärju num khunnagpaita nem deekhiin, ¿maigjã pãar jãga nu? ¿Ich agjö aba aajë ajim anum, Ëwandam amach thãar ee chukhu num khunnaujã, deeu agjö amachig nem deemkhäär? ³⁵ Magua muan pãragan, pãach dui iekkhör paraam khunnjã warag kha khösite abat a chirumgui ajim anum. Maimua am dui ö ajapha abat ichab, pãach nemdam khüchpaim athee khãijã jëeu arrwai tag deen bëebaju khãijãa jãg deebapüim a iekhaba. Pãrau ö äkhãrag chukhu magmun, ügtharin pãar athee nem ajapham pöoma thunumgui ajim anum. Ichab pãar mag wënrümün magan pãar chadcha Cha Ügthaa Phuu Num ag chaainaugui ajim anum. Ëwandamau örau khäärjuajemjöta khäärjuajem akhiin, äba öor ajapham khunnagpaita irua nem deejekham. Mamü i magba thumaam khunn dui ajapha khitum, öor khaibagjã igba, ni mag ich ajaug khitum paarjã örau ichig üu ajim abajujã khäärjuba. Magua pãraujã agjöta aju aai numgui ajim anum, pãach khapeen khaibagjã igba. ³⁶ Maachin thumaam khunn dau aug khaug paraata anum, ar jãg maach Aai ügthar simujã agjö maach thumaam khunn dau aug khaaugjëpirau.

¿Jãga aju aai nu chikham igkhaju khãyau?
(Mt 7:1-5)

³⁷ Oob chikham igkham khöchgaupai chan chikham pekau phëmiet, eeu Ëwandamau pãach chach num ed magum iek igdukham pãach dui. Oob “Jãg wounan chad khaibag ee püiju aai sim” amiet, eeu pãach iek gaaimuapai Ëwandamau pãachta khaibag ee püidukham. Chikhamnau pãach dui khaigba aawai sïi warag ich mag khäär akhoobapüit, tag magum iekjã igba. Pãrau pãach khapeen dui magmun, magan Ëwandamaujã pãar dui agjö ajugui ajim anum. ³⁸ Pãach khapeenag nem igkhaba deemun, Ëwandamaujã pãrag nem igkhaba deejü. Pãrau pãach khapeenag nem deebarm jürr, irua pãrag ür ag khãyau phësu ipiirnaa pör simii deejü. Mamü pãrau pãach khapeenag chachnaata nem dee numun, magan Ëwandamaujã ich agjöpai pãrag deejugui ajim anum.

³⁹ Mag ejemplodam khäär pogkhe jaaumamua, 'Pãadë khäärjubat ajim anum. Woun äb dau khaugba simua ich khapeer agjö dau khisu khitum jua gaai pür arrkhiin, äb büëu subaadeu ¿amach numwe burrbaju khai? ajim anum. ⁴⁰ ¿Pãrau oowai eeu woun nem khaug simua ichig jaau sim khãyau atcha nem khaug sïejë? Ichig nem jaaumam thum khaugbapãaiwain chadau ich maestro dënjö nem khaug sïsiejemgui ajim anum. ⁴¹ Puch dau ee pasur pöm sim joothu thunum nacha noi aubam aig, ¿jãga pua puch khapeer dau eem pasurdam bürüu khitum noi awaag agã? Maachin nacha dich khäärjunaata iekha numgui ajim anum. ⁴² Wa magbam khai, ¿jãga äbmua ich khaperag “Daai kakë, mua pu dau eem pasurdam noi aukhim” aju, mamü ich dau eejã ag khãyau nem pöm sim joothu thunum noi auba simta? Sïi chikham jaaum khöchgaupai chan dich wir aig khäärjubanaa pöd mag iekhaju khaba numgui ajim anum. Khäärjug chukdam, nacha dich dau eem pasurta noi auba aajëeb, wajapha oog; maimuan chadau jürr dich khapeer dau eemjã agjö noipüi num. Magua dichta nacha khäärjuba aajëeb chikham jawaag. Dichjã agjö chirum chan pöd dich khapeen jaauju khabamgui ajim anum.

Jãga öor ö ajaug khaphu aajë
(Mt 7:17-20; 12:34-35)

⁴³ Mag jajawagmamua, 'Maach jaauju khunn chukhu awiajã maachin dich iekha num gaaimuata örag dich khap apiejemgui ajim anum, öor wãjãaunã wa öor khaigbam khunnã. Pãrau khaphu numgui ajim anum, nemjö äkhãraa cheejem igwia, “Jãg nemjöon chad ajapha khitabma” aba aajem; maagwai jürr nemjö ajapham igwiajã, “Jãg nemjöon chi äkhãrau” aba aajem. ⁴⁴ ¿Pãrau oowai pahach gaai nemjö khüwaa chë sim oojë? Küpud dënjã miel wie num ooba aajem. ⁴⁵ Ich agjöta num ichab maach wounanjã. Öor khäärjug ajapham khunnau nem ajapham nemta iekha num, amau nem ajaphata wauju khäärju naawai; mamü ö äkhãraam khunnaun iekhaawiajã nem khaigbamta iekha num, am ödi

sii nem khaigbamta wauju khiiirju siid aawai. Magta ðraun maach iyüu num ðr num gaaipai warre khaphu aajem, kxanim woun agá: woun ajapham wa woun khaigbam.

*Õor numí di èutarr
(Mt 7:24-27)*

⁴⁶ Párau mua nem jaau chirum ipierraa khaba numta, ¿khanthee mu igwia sii par iipai “Pæta maar Pöröu” aajê? ⁴⁷⁻⁴⁸ Mua párag jaaukhimgui ajim anum. Ar chi mu aig bëewia mu iek urnaa mua nem jaau chirum ipierraa nem waujem khunan, biek ab woun di ewaag jebdi khorkha sii awia durrkhudau ee ierr ich dibu jukhanaa di èutarr wounjota numgui ajim anum. Ya mag aai pa dunisim ee, döad pom bëewia ag gaai dö uu thunnarrjá chuyëupüiba ich mag sisijim anaabá, dibu ierr jukha sierr aawai. ⁴⁹ Mamu ar chi mu iek irtarra buurjá ag ipierraa khaba num khunan, jurr agjö woun ab sii khomariipai dibu jukhanaa di èutarrjota numgui ajim anum. Mag khomariipai eu sierr aawai aai pa dunisim ee, ichab noseg pom che thunu arr khur döad pom pierrwai, dö uu thunu awia sii dö badag uursirpüijim anaabá. Mag, nem thumaa okhoojimgui ajim anum.

7

*Jesuu capitán chog monautarr
(Mt 8:5-13)*

¹ Mag ðor pom wëjorrag iek jaau ö dichtarr khur Capernaum phöbörög petajim aajem. ² Mag Capernaum phöbör ee capitán ab sijem aajem, soldaun pör. Mag capitán chog ab irua ürcha daupii aajerrta mor mas parhba tag awatbajujö thunaajim anaabá. ³ Mag num ee chi capitanau ðurwai Jesuu ðor monaau nurrum a urbaadeewai, judionaan ee jöoin chi thethem khun jurwia püijim aajem Jesús aar, makhunau chi Jesuu chaigpa phöbaadeewai ich chog monaupáain ich di aar mamkhiiir. ⁴⁻⁵ Mag chadcha èrewia, chi Jesús sim aar bardatkxaimawia, mag capitán chog mor mas simta phurba jajaau nu awia, chaigpa numua irig magjierram anum:

—Pua capitán di aar i chog monaau maksiin üu akham. I chan maachjö judío khabam, mamu maach meeun kha khösi sierrumgui ajierram anum. Irua maar Èwandam iek jaaujem dijá par eu deejim, ich phatkxonau. Jägum wounaan di aran chadcha pu maju aai chirum. Pua khös akhiin maran pu awaanta bëejimgui ajierram anum irig.

⁶ Magbaawai chadcha am düi majim aajem. Mamu ya chi aunaan wai num di dakha wëtum ee, chi capitanau ich aig narr khun düi iek jaupüijim aajem, Jesús aar. Magbaawai wëtwi barimawia irig, —Capitán iek, pu mapimaugau khabam aajem, mamu i iek í Èwandam dau na üu khaba chirum aajem, pu i di aar maag. ⁷ Ich mag chirum khap, ichcha pu aig bëeba abarm aajem, pöd pu düi khiiircha iyüu aju khaba aawai. Mamu pua khös akhiin, ich maupaimua ich chog monaupi naajim. I iek puch iuu aawai chadcha monaaju aajem. ⁸ I iek iruajá ich gaaita khaphu chitum aajem, ichjá ichab ich pörnaan jua eegpai chitaawai. Mag chirab mamu, iruajá ichab soldaun ich jua eegar phë wai chirum aajem. Makhunag abamug khijá “Pet” aawai maajem aajem, ipierraa. Maimua deemugjá “Pidú” aawai bëjem aajem. Maimua ich chogagjá “Mugta abá” abaawai i ipierraa aajem aajem. Magua, maupaimua pua i chog monaupi jaumun, chadcha monaaju irua khaphu chirum aajem a jauchëjierram aajem, Jesús aig.

⁹ Capitán judío khaba simuata mag iek jaupütarr warm khunau ichig jaubaichëm urbaawai Jesús jügderraa aademua ich èudee ðor pos wënnurrarr khunagta, —Keena, päadë oobat. Mug maach israelnaan ee mug woun dënjö ükha num chan agtha mua ooba chitumgui ajim anum.

¹⁰ Maimua chi iek jawaan bëetarr khun deeu ewag wëtwia di aar oomaawai, maig warppaimua am barju nawe Jesuu monaupütarr aawai mag chi capitán chog mor mas khërrar monakkha khërum oimajierram anaabá.

Khoopaa üan chaai chi meem Jesuu phiriu autarr

¹¹ Jesús Capernaum phöbör ee mag capitán chog monaaupüiwia öbëraau phöbördam Naín anumug petajim aajem. Mag i mam düi i khapeen khapan wëtmam ee, agjö deeu khun pöm pos wëtmajim aajem. ¹² Mag mamua phöbör ee dubaag puertdi sim aig dakha pachënaa oowai öor binaan bëpaan warrumta oo athajim anum. Ma, khoopaa ùan chaai ichta äbpai khitarr ajim aajem. Mag binaandam arrum düi ìchab ag phöbör eem khun öor khapaana wëdurajim anum. ¹³ Maimua aar barwia maach Pör Jesuu khoopaa ùan ich chaai athee dau aphun khërum oobaawai irig, —Oob bëem ajim anum.

¹⁴ Magnaa warag aig bëewia chi binaan arrum pa gaai pürbaicheewai chi arrmaa arr khun dänisijierram aajem. Magbaawai chi binaan ëwan sierrag, —Mü iekhau phiidabaad ajim anum.

¹⁵ Magbaawai ag bürre chi mee khërrrdam phiidawia üu deeu iyü aadëjim anaabá. Magbaa Jesuu chi ädagta, —Ar khërum, puch chaai athaad ajim anum.

¹⁶ Magbaawai thumaam khun jãphierr num iekhau Ëwandamag jëeumamua, “Chadcha Ëwandam, üu pua maar eeg oo chirum. Üu pua jãg chaai chi meem arr phiriu atham” ajierram anum. Magnaa ìchab amach wir aigpai, “Keena, ìsin chadchata maach ee jöoingarmjö Ëwandam i jaaumie sëichëchëm” khajierram aajem.

¹⁷ Mag Jesuu chaai phiriu autarr Judea durr thumaam khunau khakhapdö aphöbaadeewai ichta warag thürphöo sîsijim anaabá.

*Juan öor pör choomieu ich khapeen numí chogtarr
(Mt 11:2-19)*

¹⁸ Juanaujã ìchab Jesuu mag nurrum thum khaphu aadëjim aajem, ich khapeenau ich sim aar jaubaimaawai. Magbaawai ich khapeen numí thürkha auwia ¹⁹ Jesús aar püijim aajem, makhunau irig “¿Püta chadcha nawe Ëwandam i jaaumienau bëeju a jaaujerrá, wa ar khabam khai warag ich jãg nuag?” a khap jëeumkhîr. ²⁰ Magbaawai chadcha ërëuwia Jesús sim aar barwia irig maguimajierram anum:

—Juan chi öor pör choomieu maar pu aig püijim, ichig jaaupüimkhîr. ¿Püta chadcha nawe Ëwandam i jaaumienau bëeju a jaaujerrá, wa marau deeu ta nju aai nwa? Marag ajapha jaubá marau khap aag aimajierram anum irig.

²¹ Magbaawai, —Pãrag oopikhingui awi, am dakhîr Jesuu khamor machag sîsidum pöm monaanaa bën khaigbam wai sîsid arr khunjä monaaupüimajim anaabá. Mag num düi ìchab öor dau khaugba khithëe arr khunjä dau monaamajim aajem. ²² Maimuan chadau magjim anum, chi Juanau chogtarr khunag:

—Ërëubaadëwia Juan aar jaubaimat, pãach jügüucha ürwia pãach daúacha mug oobarm. Irig, “Dau khaugba khëkhëd arr khun dau ajapha thunum abat; bü wëdu wëdu sîsid arr khunjä ya ajapha nurrjëm; kach khîsu arr khunaujã ajapha ür sîsidum; chi meem arr khunjä deeu iiu nurrjëm; maimua aphun khunagjä ìchab öor peerduajem iek jaa chirum” a jaubaimat ajim anum. ²³ ìchab irig, “Chi mü iek ükhawia ogdaba mü gaai ükha chirum wounan i onee ich mag chitaju” a jaubaimat ajim anum, mag ichig jëeuwimarr khunag.

²⁴ Maimua chi Juanau chogpütarr khun ërëu phöbaadeewai chi Juan igwiata Jesuu örag magjim anum:

—Pãrau Jordán igaa woun örag Ëwandam i jaa nurrum oon weetwai, ¿sîi woun iek theeg chukhu phü choomaar sösöi jüurba ahau aajemjökhamta oon wëtjierrá? Magum woun khabajingui ajim anum. ²⁵ Magan ¿khanim wounta oon wëtjierrá? ¿Woun khajüa ajapha jüa simta oojupii awia oon wëtjierrá? Pãrau khaphu numgui ajim anum, khajüa ajapha jüanaa thach biwaa khojem khunan sîi phöbör ee di ooimüm eeta naajem, reinaan düi äba. ²⁶ Mamü pãrau magjömta ooimabajierram. Pãrau oomatarran woun äb Ëwandam i jaa nurrum ajim. Mamü mua pãrag jaaukhingui ajim anum: Juan chan warrgar Ëwandam i jaaujerr khunjäpai khaba, am khâyaujã üruuchata sim. ²⁷ I igwia Ëwandamau ich i jaaumienag warrgarwe ich iek phäpitarr gaai jaauwai:

“Jāata irua m̄ na p̄iju ajim, ichdēuta m̄ na m̄ maju ee ðrag jaaumaawai thumaam kh̄unau m̄ iek ūrm khōsi s̄i m̄ n̄ naamkh̄ir.” (Mal. 3:1)

²⁸ 'Magua muajā p̄rag mag chir̄mguī ajim an̄m ich Jesuu: Warrgar Ēwandam i jaaunjerr kh̄un eejā Juan chi ðor p̄or choomie kh̄ayau ūr̄ucharam chan ābjā chukhu ajim. Mam̄ chi m̄ iek ūrwia, mua nem waubarmjā khaph̄naa, Ēwandamta ich th̄aar ee au sim wounan chad, maadēu nem igba khitawiajā, Juan kh̄ayaujā khapcha aju, jāga Ēwandam ichdēu ðor peerd̄a atham th̄aar ee s̄ieicheejē.

²⁹ 'P̄arau khaph̄ n̄mguī ajim an̄m, chi Juanau jaau n̄rr̄m ūr narr kh̄un ee thumaam kh̄unau dēbpaar jēeujem kh̄unaupa amach khaibag āsie ewag kh̄irjuwia irig p̄or choopi n̄mua Ēwandamagta, “Ēwandam, chadcha puata maar th̄aar khap chir̄m. Ū pua Juanag jaaupiwia marag p̄ach iek khaugpibarm” aajeejim. ³⁰ Mam̄ chi Moiseeu Ēwandam iek ph̄atarr ajapcha ūrkhaajem kh̄unau chi machnaan d̄imua chan magba, Ēwandamau am th̄aar eejā warm kh̄un d̄imjō am ig sim warag isegjierram. Mag gaaimua warag Juanagjā amach p̄or choopibajieramguī ajim an̄m, amachta ajapcha n̄m awia.

³¹ Maimua maach P̄or Jesuu mag jaaumamua magjim aajem: 'P̄aar ĩsim kh̄un, ĳjāga n̄m abarí? Mua p̄rag jaaukhim: ³² P̄aar ar Juan isegwi m̄jā iseg n̄m kh̄unan, chaain jemkha n̄mua amach khapeen d̄i kh̄ir aaph̄baadēmjōta n̄mguī ajim an̄m. Warm kh̄un garmua, “Maar d̄i karris sir n̄m gaai onee jemkhabahut” aawaijā jemkhamapha n̄m. Maimua j̄urr, “Magan s̄i ōkh̄irjuu ðor mee wai n̄m aigumjō ohoodō abat” aawaijā magjā khōchkhaba n̄m. P̄arjā magta naawai, ĳkhani khōsi n̄mma? ³³ P̄aar ee Juan chi ðor p̄or choomie n̄rraajeewai irua ajap thach khōba s̄rkhaajeejim, Ēwandamag jēwaag. Maḡm vino charā būrjā dōbajim. Mam̄ mag oowai p̄arau, “Jāan mepeer d̄i khapeerkha s̄ewaita s̄i ich jāg aai thach khōba n̄rraajem” a iekhaajem p̄arau. ³⁴ Mam̄ ĩs m̄uch chi Emkhooi lewaa chaar bēewia p̄ach d̄i parhooba thachdam khōnaa vinodamjā dō khitaawai j̄urr magjā khōchkhaba, warag p̄arau m̄ ēugar thach bip̄om khōnaa vino pigjā chit̄m aajem. Magnaa gobierno dēbpaar jēu n̄mua ðor kh̄ūguurjem kh̄un d̄ijā khapeerkhanaa pekau p̄om s̄id̄m kh̄un d̄iipa khapeerkha chit̄m a iekhaajerramguī ajim an̄m, m̄jā iseg n̄m iekhau. ³⁵ Magnaa amag, Mam̄ ar chi Ēwandamau kh̄irjug deetarraucha kh̄irju n̄m kh̄unau chan magba, amau chadcha khaph̄ n̄mguī ajim an̄m, chijā kh̄unta ich Ēwandamaucha p̄itarr kh̄un agá.

Jesús Simón chi fariseo deg

³⁶ Biek āb chi ajapcha Moiseeu Ēwandam iek ph̄a p̄atarr ūrkhaajem kh̄un eem woun āb Simón an̄mua Jesús ich d̄i āba thach khōmkh̄ir ich di aar ēurrjim aajem. Magbaawai chadcha mag woun di aig bēewia, ich atheem thōi kh̄er̄m aig jupwia, dijā ee āba ph̄ur khōph̄baadējim aajem. ³⁷ Maagwai ag ph̄b̄or ee s̄ejim aajem, kachaloo ūi āb parhoobam emkhooi d̄i s̄ierrarr. Mag ūirau Jesús Simón di aig thach khō sim khaug athaawai j̄ugdee didam durrkhudau alabastro an̄m dēn boteedidam wau khit̄m d̄i bēejim aajem i aig. ³⁸ Mag bēewia i ēugarmua i būkh̄urr ph̄b̄khachēwia b̄emamua i bū ūr ich dauchō th̄eutkhamam ich p̄orb̄ūpai j̄arp̄ūimajim an̄m. Magnaa i bū ū au, ūi auna, j̄ugdeeu choomajim anaabá, i bū gaai.

³⁹ Chi Jesús th̄irp̄itarr wounau mag oobaawai ich ōdegpai, “M̄g woun chadcha Ēwandam i jaumie chaar akhiin, irua warre khaug aukhamguī ajim an̄m, khanim ūirauta jāg ich bū gaai p̄rbaichē. Majā pekau p̄oma simua ich gaai p̄r simta būrjā khaugba simguī” ajim an̄m ich ōdegpai.

⁴⁰ Magbaawai Jesuu chi Simonag, —Simón, p̄dē m̄ iek ūrbarí ajim an̄m.

Magbaawai j̄urr chi Simonau Jesuug, —Maestro, magan m̄r̄ug jaaubarim ĳkhan agá? ajim an̄m.

⁴¹ Magbaawai Jesuu jaaubaadējim aajem irig. Mag jaaumamua, —Biek āb wounau ðor numiim kh̄unag phatkhon prestaajimguī ajim an̄m: ābakaíg cien denarios deewia

warmug diez denarios deejim. ⁴² Mamu amau phagpüyaag chukhu narr aawai, “Idëu mua sïi ich jäg okhoopikhim; oob mürug phagmiet” ajim anum, chi morkhüü.

Mag jaauwia Simonag, —¿Chijägua pua khiirjuawai ürcha i daupii aju khai? a jëeujim aajem.

⁴³ Magbaawai Simonau, —Mua oowain chi phatkhon dürrcha paraa sierraujöo simgui ajim anum.

Magbaawai Jesuu jürr irig, —Simón, maiguin chadcha pua ag eyaa jaaubarmgui ajim anum.

⁴⁴ Magnaa chi uirag eerpanaa Simonag magjim aajem:

—Simón, ¿pua mug üi oo chirabá? Pädë khiirjubarí. Pu di aig mu barcheewai pua mürug dödamjä jöi deebajimgui ajim anum, mu bü sügamkhïir. Mag khâyau mug uirau ich dauchöupai mu bü ompüiwia ich pörbüupai deeu järbapüim. ⁴⁵ Mu barcheewai pua mu khïir ünaa, “Pu üu bëejimjä” abajimgui ajim anum. Mag khâyau mug uirau mu barchëtarr aigmua ich mag mu bü üu ahaukham. ⁴⁶ Pua aceitedamaujä mu pör phuurbajimgui ajim anum, mu barcheewai. Magtarr mug uirau jügdeuchata mu bü gaai choowia phuupüijimgui ajim anum. ⁴⁷ Is muggbarm päde khiirjubarí ajim anum, chi Simonag. Mug uirau mu düi muggbaichëmün ich pekau pöoma sierr thum chugpaabapüim jürrta “Üu ajim” a sim khabahab. Chi pekaujä bümüm khaba arr aawai ichdëu agjö dürrcha mu kha khösi um a sim khabahab ajim anum, jäg sim aig. Ich jägta sïebahab cha mua pürug nem igkha chirumjä. Äbmua khäijä ichig dëbpaar paar num khünnag tag phagpiba perdonaamün, chi dëbpaar pöomacha sierr garmua ümücha i daupii aju. Maagwai bürupai paraa sierrau i daupii ajup mamu, warm dënjöcha khabaju. Magua ich perdonaatarrpierrpai sïi irig “Üu ajim” ajugui ajim anum.

⁴⁸ Maimua jürr chi uiragta oonaa, —Pu khai bag thum chugpaa sïsimgui ajim anum.

⁴⁹ Magbaawai i düi äba ohoodö narr khünnau amach wir aigpai iyüu numua, —Keena, ¿mu chijäg woun agá, jäg pekaupa chugpaa sim? ajierram anaabá.

⁵⁰ Mamu amau mag khiirju numjä igba warag chi uiragta, —Oob khiirjum. Üu pu peerdu uisimgui ajim anum, puchdëu ükhatarr gaaimua. Puch diig maju aai umgui ajim anum.

8

Üin Jesús jäoogjerr khünn

¹ Maigmua maau Jesús phöbörpierr nürumua ichab phöbör chaur didam khapan khaba khëkhëdüm eem magwe nürrajim aajem, maach peerduajem iek jaauwai. Mag jaau nürumua, —Éwandamta ya thumaam khünn pörkhaimü sim. Paar peerdüm khösi num khai, irigta udüraa päach phëethugpibat aajeejim anum, ichta päach Pörkhamkhïir.

I düi ichab wënnürrajim aajem ichdëu doce jür autarr khünn, ² maimua ichab uin ichdëu am mor eem mepeen jür wërpnaa sïi khajapham khamor machagau sïsid arr monaaukharüimatarr khünnjä agjö. Chi uin mag i düi wënnürarr khünn, dau äb María ajim aajem ichab am dën Magdalena aajerr. Ich mag üi mor eem ajim aajem Jesuu mepeen siete jür wërparr. ³ Äbakhai Juana ajim aajem, woun Chuza anum üi. Ich mag woun Chuza anumuata rey Erodes nem thum ich dënjö khaphu aajeejim anaabá. Maimua äb agjö nürraajeejim aajem, Susana anum. Maimua mag tag uin khapan agjö thunaajim aajem, amach di aarmua nemdam aibëe num iiu, i jäog wai wënnürraajerr khünn.

Wounau nemjïir dau phöthurtarr ag nem igkhaa

(Mt 13:1-9; Mr 4:1-9)

⁴ Mag Jesús phöbörpierr maach peerduajem iek jaau nürum jaar, khäai äb phöbörpierram khünn i aig bëejierram aajem. Maimua thum äbam aig biirdübaadeewai amag nem igkhamamua magjim anum:

⁵ —Biek äb woun nemjïir dau phoon majim aajem. Maimua mag mawia phö nürumua äaur chi nemjïir daudam bü diichjem ee burrtarr büü jëb ee joothugmam düi nemchaain bëewia sïi khökhüipüijim aajem. ⁶ Maimua äaurag mokpör jojoodög

ee burrtarr tharrphëjim anum, mamu mag perasöm jëb durrkhu ürnu sierr aawai jëb jusarm gaaimua pöd khaar khaba, sïi phua khëchjim aajem. ⁷ Mag phö nurrumua ichab āaur khun miudö arr ee burrijim aajem. Mamu chi miuta ürpabaadeewai nemjirdam öt khaba, sïi ich magpai arhnu nwisijim aajem. ⁸ Maagwai tagam khun jëb wajaug ee burrijim aajem. Makhunan chadau öbërwia chëbaadeewai khaarpierr bich thnu jopmajim aajem.

Mag jaaumamua, aig narr khunag, —Keena, jüg ürnuua chamug nem igkhaadam mua jaau chirum ajapha urbat ajim anum.

Jägwï ejemploouta mag nem jaaujeejï.

(Mt 13:10-23; Mr 4:10-20)

⁹ Magbaawai i khapeenau irig jëeumamua, —Cha pua nem igkhaadam jaau dichdimam, ¿khan aawaiuma? Marau pöd khaugba abarm, marag jaubá ajierram anum.

¹⁰ Magbaawai ichdëu magjim anum amag:

—Pārau khaugam khösi ür naawai, munchedün warre pärag khaphu apiejem, jägata Ēwandam öor thāar ee sïeicheejë. Mamu warm khunagan sïi khajapham nem igkhaadamjöpaita igkhaajemgui ajim anum, amau oo numta oobamjö amkhïir, maimua ür numjä büürjä khaugbamjö amkhïir.

¹¹ Maimua amag, 'Mua pärag jaaukhimgui ajim anum, ich Jesuu. Pārau päachig jaauipi numun mugaugui ajim anum: Chi nemjïir dau wounau phöthurtarr, Ēwandam iek örag jaau numta jaau simgui ajim anum. ¹² Maagwai chi nemjïir dau khudjä ee burrmarr, öor Ēwandam iek sïi par jügupai üurjem khunaugui ajim anum. Amau Ēwandam iek jaau num ür num, mamu meperau bëewia khügurbaicheewai ürba arrjö thāar ee Ēwandam iek chukhu thuba num, khudjä eem nemjïir dau nemchainau khöpüitarjö.

¹³ Maagwai mokpör jooodög ee nemjïir dau burrmarr, ar maach khapeenau Ēwandam iek üurwai onee ükhaajem khunaugui ajim anum. Mamu thāraucha ükha num khaba aawai, nemjïir dau pöd khaar khaba aajemjö khüchpai ükhawia iseg puajem. Maagwai ükha num anumta mag iek ajapham gaaimua meperau khaigba aicheewai deeu Ēwandam iekta isegwia warr amach naajerrjö wënumram khösi numgui ajim anum. ¹⁴ Maagwai nemjïir dau sirphug düi öbërwia öt khaba bāautarr, jürr ar maach khapeen ihäsisisdöm khunta jaau simgui ajim anum. Amau Ēwandam iek ürm khösi ür num, mamu deeu amach khïirjug eepai, “Jägum gaaimua pöd mu phatkhon auba khäijä chitaju,” wa magbam khai, “Mua chadcha ükhakhiinjä pöd parhooba munchedü ampierr abaju” a khïirjuajem. Mag gaaimua mag nemjïirdam arhnu bāauwia pöd chëba arrjö ichab Ēwandam athee nem ajapha wawaagjä pödba, sïi serbiibata numgui ajim anum. ¹⁵ Mamu jürr chi nemjïir jëb ajaug ee burrtarr, ar örau Ēwandam iek amach thāraucha ükhaa chaar ükhaajem khunta jaau simgui ajim anum. Magum khunau sïi par jügupai ürba aajem. Amachdëu ükha num gaaimua dau aug wauju akhiinjä, majä am gaai mas khaba simgui ajim anum, Ēwandam athee nem ajapha waum khöchgau.

Lámpara ag ejemplo

(Mr 4:21-25)

¹⁶ 'Ya päachig jaaubaawai pārau khaphu nwisim, mamu ichab mug päachdëu urbarmjä pārau sïi päach atheepai wai naaju aai khaba numgui ajim anum. ¿Khaü ötdau paanaa bathëe eegar wa sïi nem bü ee khäijä ausüujë? Ötdaun paanaa warre dijä garta ausüujemgui ajim anum, thumaam khun dau araraa amkhïir. ¹⁷ İswe chan örau agtha ajap khaugba num, jäga Ēwandamau öor peerdu auju. Mamu mug atagta amach daúacha öt büug nem waibënaa oo numjö amau khapaju. Chi mag khaugba num khunan agtha khichag ee nem oo numjöta num, büürjä khaugba. ¹⁸ Ajapha khïirjubat ajim anum, jäga pārau ür nu. Ar chi thāar onee ürm khösi ür num khunag Ēwandamau warag khïirjug deegu, ich iek khapcha amkhïir. Mamu ar ürmaphapai ür num khun khïirjug eemun, cha mua jaau chirum deeu Ēwandamau ich iek sïepiba khecheu aujugui ajim anum, ürmapha naawai.

Jesús eeugpeenau amach ãd düimua i düi iekham ig narr

(Mt 12:46-50; Mr 3:31-35)

¹⁹ Mag n̄m ee ich Jesús ãd ich chaain düi i aig bëejierram aajem. Mam̄ ðor p̄m wëjöm khurau p̄d i sim aarcha dubba, daaugajãrpa i naaichëjim anaabá. ²⁰ Magbaawai ðrau irig, —P̄ eeugpeen p̄ ãd düi daaugajãr n̄m. Am iek p̄ düi oom khõsi n̄m aajem ajierram an̄m.

²¹ Mam̄ magbaawai ichig mag jaauchëtarr kh̄n̄nag Jesuu magjim:

—M̄r̄gan m̄ig Êwandam iek ùrwia ag ipierraa n̄m kh̄n̄ta ïchab m̄ eeugpeenjõnaa m̄ ãdjõ s̄sid̄m̄gui ajim an̄m.

Jesuu phũ düi phũas thumbapitarr

(Mt 8:23-27; Mr 4:35-41)

²² Maimua bieik ãb Jesuu ich khapeenag, “Dõkh̄rag wëttarrau” awia, chadcha dõjãr paaukhabaadëjim aajem. ²³ Maimua ya am mag dõjãr khodjõrröm ee, ich Jesús khãibaadëjim an̄m. Mag i khã jõrröm̄ta, phũãd p̄m bëewia phũasdaupag baupa aadeewai sosookhamua japau ãwatbajujõ aadëjim anaabá. ²⁴ Amachdëu mag oophõbaadeewai i khã jõrröm aar mawia, —¡Maestro, phiid̄baad! Ya maachin khõogpangui ajierram an̄m.

Magbaawai phiid̄wia, phũ theeg th̄n̄m̄ug meerrau s̄unaa, ïchab chi phũasagã meerrau s̄ubaawai, tag phũjã wëba phũasdaupã baupa khaba, warre s̄i dõjã meuu jõisijim anaabá. ²⁵ Maimua j̄rr ichdëu amag, —Keena ajim an̄m, ¿m̄ug p̄ar m̄ düi khodjõrröm̄jã nem õkhõta n̄? Jãgan p̄rau chan m̄ p̄ach düi chit̄m̄jã khaugbata naab ajim an̄m, jãgcha jãphierraag.

Mag amach dakh̄ir phũ düi phũaspa warre thumba atham oobaawai jãphierrnaa dauderraa n̄mua amach appai õkharri, —Keena, ¿khanim wounta m̄ug phũugã iekhanaa phũasagã iekhaawai i ipierraa aajëma? ajierram an̄m.

²⁶ Mag wëtmamua khodjõrrõ awia Gerasa durr barjierram aajem, ich ag th̄rrdõ eepai thoom igar Galilea kh̄irphee.

Jesuu woun ãb dõsãt dau eerpamieu baarjerr monaautarr

(Mt 8:28-34; Mr 5:1-20)

²⁷ Mag Gerasa durr barimawia Jesús durrpabaadeewai i kh̄irphee woun ãb phõbõr eemua õbërchëjim aajem. Mag woun ich warrgarwe dõsãt bënëu s̄ipwia ich mag bar n̄rraajeejim anaabá. Mag gaaimua nawe degmua mawi, tag degjã khaba, ãba ujã ùrpa i khãinaa, khajũa kharraa ich mag s̄ierrajim aajem. ²⁸⁻²⁹ Mag wounau Jesús oo athaawai dëgõlp wiu a i bũkh̄rr phõbkh̄abaimawia chaigpamamua thet irig magjim an̄m:

—Jesús, Cha Ëgthaa Phuu N̄m Iewaa, ¿khantheeta pua m̄ m̄gbaichëma? Oob m̄ chig a chiram ajim an̄m, chi mepeer garmua Jesuu ichig woun mor eemua õbërpi jaubaawai.

Mag chi mepeer ajap thierrpa s̄ierr aawai ùiba baarjeejim anaabá. Mag barbaadeewai parii cadenau jũnaa grillos an̄m eejã bü khõokha s̄siukhamjã i atheem khaba aajeejim an̄m. S̄i warag caden th̄rrëup̄iwiã ðor chukag aar warp warrjeejim anaabá, chi meperau.

³⁰ Maimua Jesuu irig, —¿P̄ khan a th̄urrjẽ? ajim an̄m.

Magbaa chi wounau, —M̄n̄ “Mepeen Phõbõr” a th̄urrjemgui ajim an̄m.

Irua mag s̄ierran, bën p̄m ich mor ee dubchë th̄n̄m̄ wai n̄rraajerr aawaita mag s̄iejim anaabá. ³¹ Magbaawai chi mepeen woun mor ee mag th̄n̄narr Jesuug, —Oob warre kh̄mie durr chan maar p̄i chiram. ³² Mag khãyau ar kh̄snaan phathau khõ wën̄rr̄m̄ eeta idëu maar dubpibá ajierram an̄m, ag dakha kh̄snaan khapan th̄n̄narr aawai.

Magbaawai Jesuu amag ùd̄raa kh̄snaan eeta dubpijim anaabá. ³³ Magbaa chadcha woun mor ee mepeen p̄m mag th̄n̄narr õbërd̄tkhawia j̄rr kh̄snaan ee naaimaawai, kh̄snaanta parhooba khaphig phõbaadëwia ithurm̄ug ùrmua th̄rrdõ p̄m wëjöm ee d̄rbagkha s̄i khëu khuurbũ khëchjierram aajem. ³⁴ Magbaa chi kh̄s th̄na narr

khunnau amachdëu mag oobaawai jãphierrwia phöbörög khaphig phöbaadëjim anum, òrag jawaan. Mag wëtumua ìchab phöbör chauraa di nunnidum eem khunnagjã jaumajerram aajem. ³⁵ Mag phöbör ee jaubaimaawai, chadcha aar oon weetwai, chi woun mor ee bën pöm wai sierr wajapha khajüa jüanaa, ag na magba aajerrjö, sïi ya maach khïir ich mäg Jesús khïirphee jup sim oimajerram anaabá. Amachdëu mag oobaimaawai jãphierraa aphöbaadëjim anum. ³⁶ Magtarr chi ootarr khunnau jürr chi oon bëe num khunnag jaau naajim anum, jãga mag woun dösãtau mag wai nãrraajerrta üu Jesuu monaaurüijï.

³⁷ Magbaawai Gerasa perasöm khunn pöm aig thunnarr khunnau jãphierr numua Jesuug chawag mapï jaau naajim anum, amach ee siëpiba.

Mag chadcha, Jesús jap ee pabaadëjim aajem, deeu amach berrag wëtaag. ³⁸ Mamu mag am wëtaagpam ee, chi woun mag dösãt bënëu baarjerrau Jesuug jëjëeu aajeejim anaabá, i düi maag. Mamu Jesuu i arrba warag irig, ³⁹ —Puch diigta petá, maimua thumaam khunnag jaupet ajim anum, jãga Ëwandamau üu pã eeg oowi pã monaubar.

Ichig magbaawai chadcha phöbör ee petawia ich mag jajawag majim aajem thumaam khunnag, jãga Jesuu i dau aug khaugwia ich bën chugpaapütarr.

Jairo kha, maimua üüi äbmua Jesús khajüahidam gaaipai pürtarr
(Mt 9:18-26; Mr 5:21-43)

⁴⁰ Mag Jesús deeu ich khapeen düi jap ee pawia Galilea durr barimaawai òor pöm sïi i nã khodthunajim aajem. Mag i barbaimam oobaawai thumaam khunnau irig, “Üu pã bëejim” anaajim anum. ⁴¹⁻⁴² Mag i barbaimam ee, woun äb judionaan Ëwandam iek jaajem di thunajem Jairo a thür sierr i aig bëejim aajem. Mag woun chan tag chaaijã chukhu, äba chaai üükhaardam doce añosjö sierrdam appai khitumta ya meemaa ajim anum. Mag tag chaaijã chukhu äbpai khitum meemaa aawaita Jesús bükhurr phöbkhanaa ö bürru aichëjim anum, ich di aar arrwia mag ich chaai mor mas khërum monaaurüimkhïir. Mag ich aig ö bürru aicheewai, ya agug wëtumta, warag òrau am phëeudu arrmaa ajim anum, pöd majujã khaba. ⁴³ Mamu òor pöm mag thunum ee, ìchab üüi äb siëjim aajem, doce años sïi phömieu bar sim. Mag üüirau ich phatkhondam thum gastaarüiwia siëjim anaabá, doctornaanag ich ëwauri simua. Mamu äbmuaajã pöd i monaau auba aajeejim aajem. ⁴⁴ Mag üüi mag simua Jesús ëugarmua bëewia i khajüahidam gaaipai pürchëjim anum. Mag irua pürbarm bürru chi phömie thubabaadeewai warre ich mag monaau sïisijim anaabá. ⁴⁵ Magbaawai Jesuu, —¿Khaüta mu gaai pürbaichëma? ajim anum.

Mamu äbmuaajã jaaua aawai Pedroou ich khapeen düimua, —Maestro, khaüu abarjugui ajim anum. Puch aig òor phëeududukham khunnau khabahab, pua mag chirum.

⁴⁶ Mamu Pedroou ichig magbaawai warag Jesuu, —Üü, sïi òor phëeududukhamua khabam. Mua khaphu chirumgui ajim anum, juau ogthomta äbmua müig mu gaai pürbaichëm. Mag pürbaicheewai Ëwandam juapá mu gaai simua monaubarüimjã mua khaphu chirumgui ajim anum.

⁴⁷ Mamu chi üüirau üurwai ichdëu meraa pürchëtarrrta Jesuu mag ijëb aadeewai, khïir naau num iekhau, bü duui bëewia i bükhurr phöbkhachëwia, meerba òor thumaam khunn dakhïir jaubaadëjim anaabá, khan atheeta irua mag i gaai pürchëjï, maimua jãga mag pürbarm bürru i monaau üisijï. ⁴⁸ Magbaawai Jesuu irig, —Oob chigaa am ajim anum. Mua puch monaauju khaphu mu gaai pürchëtarrr gaaimua üu pã monaauwia peerdu üisim. Puch diig maju aai umgui ajim anum irig.

⁴⁹ Mamu agtha mag i iekha öba num ee, woun äb bëejim aajem, mag judionaan Ëwandam iek jaajem degam chi pör Jairo anum di aarmua, i ëudee. Mag bëewia chi Jairoog, —Kakë, ya aanaanaujã pöd äwatba abarm. Idëu Maestro sübá. Ya par maach aar i mabajup aichëjim anum.

⁵⁰ Mag jaubaichëm ürbaawai Jesuu magjim anum chi Jairoog:

—Oob khäärjum. Pua puch chaai üu oo wai chitaju. Siiita äba murua puch chaai monaaju khäärjugta wai chirsí ajim anaabá.

⁵¹ Maimua warag wétwia di aar barimajierram aajem. Mamü thuur khërüm ee chi binaandam wai narr aar chan ich düi öor khapan dubpiba, äba chi dubtarr khüunan, Pedro, Juan, Santiago, maimua chi aai chi äd düipaita ich düi dubpijim aajem. ⁵² Mag barwia oomaawai, thumaam khüun sereeu icharaucha bïe nüm düi ichab üapëpërkhamta ooimajim anaabá. Mag oobaimaawai Jesuu amag, —Oob bïemiethü. I meeba siiita i khäi sïebahab ajim anüm.

⁵³ Mamü irua magbaawai, aig narr khüunau warag i wau iekha naajim anaabá, amachdëu chadcha chi chaai mee sim khaphü narr aawai. ⁵⁴ Mamü amau mag nümjã ürba, warag dubwia chi binaan juadam gaai pürnaa, —¡Üikhaardam, phiidübaad! ajim anüm.

⁵⁵ Magbaawai i akhaardam deeu i gaai khëraicheewai ag bürre phiidübaadëjim anaabá. Mag phiidübaadeewai irig thachdam au deemkhäär jaaujim aajem. ⁵⁶ Mag phiidübaadëm oobaawai chi dënnaan khäär ëu awia warre dauderraa nüsijim anüm. Maimua ichdëu magwia aig narr khüunag, —Ïs pãachdëu müg oobarm oob chikhamnag jaaumiet ajim anüm.

9

Jesuu doce ich düi ogdüba wënürraajerr khüun pütarr
(Mt 10:5-15; Mr 6:7-13)

¹ Maimua Jesuu ich khapeen doce ich düi ogdüba wënürraajerr khüun äbam aig thürkhanaa agdaujö juapá deemajim aajem, ich dënjö öor mor eem mepeen jürkhüüinaa mor masim khüunjã monaau wënürraju ayaa amkhäär. ² Mag püyaagpamua amag magjim anüm:

—Mua päär püi chirüm, örag “Ëwandamta thumaam khüun Pörkhaimüü sim” a jaumkhäär, maimua ichab amag “Päär peerdüju khai irigta udüraa pãach Pörkhapibat” a jaau wënürramkhäär. Mag wënürümua ichab khamor machagjä thum pärau monaau wënürrajugui a jaaujim aajem.

³ Maimua ichab amag, Pãach jua kharr ërëubaadët, büürjã nem inag arrba: bordón chukhu, taledijã chukhu, ni thach ni phatkhonjã oob arrmiet; ich jäg ërëubaadët ajim anüm, khajüa theg jüajujã chukhu. ⁴ Maimua pãach wënürrümpierr pãachig di jaubarm degpai kheepaawai khäibat ajim anüm, pãach maigmua wët nüm ora. ⁵ Mamü phöbör ee ni äbmujã pãach amach deg dubpiba ni pãach iekjã ürba abaawai warre amach dakhürwe pãach bü gaaim jëb üürphë üürphënaa pãachta ërëubaadët ajim anüm. Päräu magmün magbarmuapai amag “Pãachdëu jäg Ëwandam iek ürba abarm gaaimua ich düita khäär khap abat” anümüugui ajim anüm.

⁶ Mag, chadcha Jesuu amachig mag jaubaawai ërëubaadëwia phöbördampierr jäga Ëwandamau maach peerdüajë a jaau wënürüm düi ichab durrpierr aunaanpa monaau wënürrajim aajem.

Erodeu Jesús nem wau nürüm ürtarr
(Mt 14:1-12; Mr 6:14-29)

⁷ Rey Erodes anümua ürbaadëjim aajem nem thum Jesuu wau nürüm. Mag ichdëu ürbaadeewai khakhaisamjö aadëjim anaabá, jürram khüunau “Juan chi öor pör choomieta iü phiidüwia nürraichëm” a jaauchëchëkham ürwia.

⁸ Mag nüm düi irua ürurwai äaur khüunau jür, “Elías warrgar Ëwandam i jaaujerrta öbërchëwia jäg nürüm aajem” a jaau nüm düi agjö bigaaum khüunau jür, “Elías khabam khai jäan chadcha jöoingar Ëwandam iek jaaujerrta deeu phiidüwia jäg nürüm” a jaauchë naajim anüm. ⁹ Mag bii wëjöm ürwia chi Erodeu ich ödegpai, “Keen, magag Juanan mua ö thüappüipitarräu. Magan, ¿khai ajuma örau mag bii thünüm?” aajejim anüm. Mamü parhooba mag jaau thünüm gaaimua ichdëuchata i düi oom khöchag sïejim anaabá.

Jesuu ðor cinco mil jāogtarr

(Mt 14:13-21; Mr 6:30-44; Jn 6:1-14)

¹⁰ Mag doce ich Jesuucha pūitarr khūun wēnurrū awia bardutkhacheeu amachdēu nem wau wēnurrarr thum irig īgkhachējierram aajem. Magbaawai chi Jesuu chawag am phē arrjim aajem, phōbōr Betsaida anūm igaau ðor chukag ee. ¹¹ Mamū ðrau mag i petam khaugpūitarr aawai i ēudee pochag wētjim anūm. Mag wētvia ich aar bardutkhabaimaawai Jesuu amag, —Ū pāar bēejingui awia, warag amag, Ēwandamta thumaam khūun Pōrkhamū simgui ajim anūm. Pāar peerdūju khai, irigta ūdūraa pāach Pōrkharibat a jaaumajim aajem.

Mag jaaumamua īchab mor masim khūunpa monaaupūimajim aajem. ¹² Mag ðor monaaupūpūikham ee, warag edau khēuju gar pabaadeewai chi doce ich dūi ogdūba wēnūrraajerr khūunau i aig bēewia irig, —Mūig maach ðor chukag eeta nūpī, phōbōr ee wa di dakha nūnūidūm ee khāijā amag wētpi jaubā ajierram anūm, magūm aar thachdam khōwia khāimkhīr.

¹³ Mamū magbaawai Jesuu jūrr amag, —Am pūiju khāyau, pāachdēuta amag thach deebat ajim anaabā.

Magbaawai jūrr amachdēu magjierram anūm irig:

—Maar khōju chukhu nūm amag deeg; āba pandamta cinco wai nūm dūi āwarrdamta dau numpai wai nūm. ¿Jāga ðor pōm mūg thūnūm marau jāogbarju? ¿Wa phōbōr eeta marau khōju pēr awaan wētjuwa? ajierram anūm.

¹⁴ Mag ðor pōm thūnūm ee emkhooi appai cinco miljō naajim aajem. Magbaa Jesuu amag, —Ōrag jaubat ajim anūm, ābam aigpai poso de cincuenta en cincuenta khīkhīratdō jupkhamamkhīr.

¹⁵ Mag chadcha i ipierraa ōrag jaubaawai thum ich mag poso phūur ohood aphōbaadējim aajem. ¹⁶ Magbaawai ich Jesuu mag pan cinco narr chi āwarrdam numpai narr dūi āba phē auwia, ūgthaag eerpanaa, Ēwandamag ūu ajim anaa, thorreuwia, ich khapeenag ūpūimajim aajem, jūrr ōrag jigmamkhīr. ¹⁷ Mag jigmamua thumaam khūun biwaauwia imie phōbaadeewai chi pan āwarr dūi sobtarrau thūbat doce ipiirka aujim aajem.

Pedroou jaauwai Jesuun warrgarwe ich Ēwandamau pūiju aajerrau a jaautarr

(Mt 16:13-19; Mr 8:27-29)

¹⁸ Khāai āb Jesús ich dūi doce ogdūba wēnūrraajerr khūun dūi ðor chukag ee mawia Ēwandamag jēu sējim aajem. Mag jēu dichwia amag, —Ōrau mū igwia iyūu nūm ūurwai, ¿am iek mū khai aajē? ¿Pārau ūrba aajē? a jēujim anūm.

¹⁹ Magbaawai amachdēu magjierram aajem:

—Am iek pū Juan chi ðor pōr choomie aajem; deeam khūunau jaauwai, pūta Elías aajem, warrgar Ēwandam i jaaujerr; maagwai pogkha jaauwai pū sīi warrgar agjō Ēwandam i jaaumie arrta deeu iiu phiidūwia nūrraichēmjā a jaaujem am dēn ajierram aajem jūrr irig.

²⁰ Ichig magbaawai, jūrr amachigcha, —¿Ma pāachdēujāma, pārau khīrjuawai mū khai agā? a jēujim anūm.

Magbaa Pedroou irig, —Pūun Cristoou, ar warrgarwe ich Ēwandamaucha ðor peerdū aumkhīr pūiju jaaujerr ajim anūm irig.

²¹ Pedroou ichig magbaawai, —Chadcha pua ag eyaa jaubarpūimkē ajim anūm, mamū oob būurjā chikhamnag jaaum ajim anūm.

Warm khūunagjā jaaupibajim aajem. ²² Maimua magjim anūm:

—Mūch chi Emkhooi Iewaa chadcha dau aphūu aju aai chirūm. Mū dau āaukha isegwia Jerusalenpie jōoin chi thethem khūunau phadnaan chi pōrkha nūm khūunaua Moisés iek jawaag chi machnaan dūimua mū thōomkhīr pūr deejū. Mamū mag amau mū thōowiajā khāai thārjupam ee phiidūwia deeu mū iiu chirsijugui ajim anūm.

²³ Maimua thumaam khunnag eerpa eerpanaa, —Chadcha pārau mu iek pāach thāraucha ükha num khai, magan mua nem waupi jaau chirum appaita waubat ajim anum, “Müchdēuta khap chirum müchdēu nem wauju” a iekhaba. Mu gaaimua chikhannau pāach dau aphuu thōuju khīirjuwia khāijā magum igba, waragta ükhanaat. ²⁴ Ar chi mug jēb gaai mu gaaimua būurjā phithurg aumapha wēnurrum khunn chan meem edjā ügthar öberbamgui ajim anum. Magarrau ar chi mua nem jaau chirum waum khöchgauta amach nemjā khīirjuba sī warag mu gaimuata dau aphuu anum khunnan chadau ügtharcha öberjugui ajim anum. ²⁵ Pārau oowai, ¿khan ajaug sī ajim anum, woun ābmua mug durr thum ichdēupai jūa wai sīsim, mamu mag sim meebaadee khīmie durr petam; irua ich durr thum ich dūi arrju aai sī? Pöd arrbamgui ajim anum. ²⁶ Äb khāijā mu gaaimua wa mu iek jaaju khāijā öor dakhīir chigaa amun, mag müch chi Emkhooi Iewaajā thumaam khunn Pörkhanaa müch Aai dūi ügthar i chognaan thunum khunpa mug durr chachaan bëem edjā muajā ichab ich khīircha eerpanaa chigaa warag, “Mua, būurjā pu khaugba chitum” ajugui ajim ²⁷ Cha mu iekha chirum iekhou āaur khunn cha mu iek ür num khunn chan müchta thumaam khunn Pörkha bëeju edamjō aadēm oobam aigjā meebajugui ajim aajem Jesuu ich khapeenag.

Jesús sī būumjō aaderr

(Mt 17:1-8; Mr 9:2-8)

²⁸ Mag ich khapeen āaur khunnag amach daúa ich oopiju jaautarr khur seman ābjō num ee, durrsī gaai Ēwandamag jēwaan mamua ich dūi phē arrjim aajem Pedro, Santiago maimua Juan. ²⁹ Mag mam wētwi ich Ayag jēu simta, dēgölp sī būumjō aadējim anaabá, ich mor gaai khajūa jūa sierrpa. Maagwai chi khajūa chará sī phuumjō aadējim anum, ich bāpgau. ³⁰ I magbaadēm ee wounaan numí i bigaau dunuutkhachēwia i dūi iyū naajim aajem. Mag i dūi iyū narr khunn, jöingarr Moisés khararr ajim aajem Ēwandam i jaumie Elías khararr dūi. ³¹ Mag am iyū dunuudū aichēm dūi ichab pagthum daujō phur jēer athamua mag āsdaau narrta sī warag arar am wuu wai sīsijim anaabá. Am iyū narran, ich Ēwandamaucha warrgarwe ich i jaumienag jaautarrjō, Jerusalén phöbör ee örau i thōujuuta ig iyū naajim aajem. ³² Mamu maagwai Pedro ich khapeen numí amach äba wēnurrarr khunn dūi sī daphökgau pöd dau ēebajujō thunumuata oo naajim anaabá, mag Jesús Moisés dūi Eliapa iyū dunuudū num. Maagwai ich Jesuun agtha sī būumjō thunum dūi i khajūa chará phuumjōta thūnaajim anum, ich bāpgau. ³³ Mag äba dunuudū naawia chi warm khunn i aigmua wētaag ēkha num ee, Pedroou irig, — Maestro, üu chi agamjō nem ajaug maar müig num, ¿jāgwia maadēu räichdi thärjup ēu aubá? ajim anum, äb pu athee, äb Moisés athee maimua äb Elías athee.

Mamu mag sim chan Pedroou ich iekha simjā khaugba simta mag iekha dūnaajim anum. ³⁴ Mamu mag i iekha dunum ee, jūunthumie baug bëewia am jöodu athaicheewai jāphierr phöbaadējim anaabá, ag ee ierr paaukhabaadēm oowia. ³⁵ Mag jūunthumie ee am ierr paaukhabaadeewai ag eemua woun iekjō, “Chamuta mu Iewaa, müchdēu jāsehne wai chitumu, öor peerdu aumkhīir müchdēu jür autarr. Irua jaau simta ipierraa abat” a iekhabarm ürjierram anum.

³⁶ Maimua chi woun iekjō sierr khīubaadēm dūi ichab chi jūunthumiejā chukkhu aadēm ee oowai Jesús ich appai oo dūnaajim anum. Mamu amachdēu mag ootarrjā ag ed gaai chan būurjā deum khunnag jauba, sī khīuu nūisijierram anaabá, nem dau chig ooba arrjō.

Jesuu chaai mor eem mepeer jēupütarr

(Mt 17:14-21; Mr 9:14-29)

³⁷ Ag noram āspauu mam durrsī gaai naawi deeu ich khapeen dūi jēr paaukhabaadēm ee, am khīirphee öor pöoma wēdurajim aajem. ³⁸ Mag khapan pos wēdurum eemua woun äb i aig bëewia irig magchējim anum:

—Maestro, mu chaaidam thöthörrsö khitum pu aig aibēejim. ¿Pua mu dau aug khaugwia i monaapüibaju khai? Mu chan tag chaaijā chukhu äba mugdam appaita wai

chirumgui ajim anum. ³⁹ Møg khërum ich bënëu barbaadeewain nem theegta baarjem. Di bábajä khabaadëmua ääikham düi sïi isaphunjã bau aadeejem. Mag di bábajäkham pëamjä igba thunuu awia bar dichdimaawain gaai machgau siita kha aupihba aadeejemgui ajim anum. ⁴⁰ Chi mepeer öbeerpüimkhiir pë düi ogdaba wënrarajem khunag mua jaautarrjä amau pödbajierramgui aichëjim anaabá.

⁴¹ Magbaawai Jesuu thumaam khunag eerpanaa, —Pãran chadcha pãach thãar khaibag gaaimuata pãrau chan jãg chaai Ëwandamau monaaurüijujã khïirjuba numgui ajim anum. ¿Pãrau jãg Ëwandam jua theeg simjä khaugbamjö num sïi ich jãgta mua áwat chitaju aai chirú pãrau oowai? ¿Khan atchata pãrau më pãach düi chitapim ig num ajim anum, ajarpa ükhaag? Magnaa jürr chi ayagta, Më aig puch chaai aipidú ajim anum.

⁴² Mag chadcha chi ayau aidurum ee, chi chaai ich bënëu theega barbaadëmua warre jëkhut barwerpüijim anum. Magbaawai Jesuu chi mepeer mag chi chaai mor ee simøg meerraanaa öbeerpi jaubaawai warre öberbaadëjim anaabá. Mag chaai monaaurüiwia chi ayag, —Ar khërum pë chaai ajim anum.

⁴³ Mag Jesuu chaai monaubarm oowia thum aig narr khun dauderraa nüsiwia Ëwandamagta, “Ëwandam, puchta chadcha mepeen khâyaujã chi jua thierru. Mepeenau chan pöd pë düi barbam” ajierram aajem.

Pëaba Jesuu chikhamnau ich thöaju jaautarr

(Mt 17:22-23; Mr 9:30-32)

Tagam khun mag dauderraa thunum ee, Jesuu ich khapeenag magjim aajem:

⁴⁴ —Ajapha më iekhaagpam ürwia khïir eyaa wai nüsit. Müigmua pömcha khaba num ee, møg much chi Emkhooi Iewaa møg chirumun chi thierrnaanag pë deejugui ajim anum.

⁴⁵ Mamë chi khapeenau Jesuu amachig mag iekhabarmjä warre khaphu aju nem khaba arr aawai pöd khaugbajierram anaabá. Mag amachdëu pöd khaugba abaawai irig jëeujöjöö naawi warag inagau jëeuba, ich magpai nüsijim aajem.

Chijãata üruucha aju aai sï a jaautarr

(Mt 18:1-5; Mr 9:33-37)

⁴⁶ Maimua wëtwia amach appai aphöbaadeewai, “Keena, magan møg num aig, ¿chijãata üruucha sim khai?” a iyü aphöbaadëjim aajem.

⁴⁷ Mamë Jesuu am khïirjug khaphanaa am thãarjã khaphu sierr aawai, mag iyü num ürbaa chaaidam jiir auwia ich bigaau dñunupi khërnaa amag magjim aajem:

⁴⁸ —Møg chaai agtha ich juau paba aawai serbiiba khitãmjö öor thunum thum mua khösi chitum. Pãrau më dënjö møg khithëem äb khãijã jäsenkhawia pãach di aig aumun, magan pãrau muchchata mag khïir jäsenkhabarmjö abarmgui ajim anum. Mag pãrau udëraa pãach aig më baarpi num aiguin magan pãrau më Aaijã khösi num anum, ichdëuta më pütarr aawai. Mua pãrag jaaukhimgui ajim anum: Ar amachdëupai khïirjuawai thumaam khun khâyaujã chaai bürumdamjö serbiiba num a khïirju num khunnta warm khun khâyaujã üruucha numgui ajim anum chadcha, Ëwandam dau na.

Maach ichaur khaba simun maach igar siewaiu a jaautarr

(Mr 9:38-40)

⁴⁹ Magbaawai Juanau Jesuug, —Maestro, marau woun äb oojimgui ajim anum. Mag wounau iekhamamua pë thür thürnaa öor mor eem meperag öbeerpi jaubaawai chadcha öbeerpüi maajeejim. Mamë maarjö pë düi nerraba aajemuata mag siewai marau irig tag öor mor eem mepeen jürkhunipiba jaaujimgui ajim anum.

⁵⁰ Magbaa Jesuu magjim anum irig:

—¿Khanthee pãrau idëu öor jua përpiba irig magjierrá? Maadëu nem wau num oowia maach ichaur aba warag maach juapierr oo sim khai, magan maan düi maach igar siewaiugui ajim anum.

Jesuu ich khapeen numiim khunag meerrau siutarr

⁵¹ Ya Jesús deeu ügthar ich Aai aar maimuu aadeewai warag thäär phiiuwia ögkhaba Jerusalenag petajim aajem. ⁵² Mamu ich na di jurwia nem khiir khaugamkhiir, ich khapeen eem ðor jur auwia piijim aajem. Magbaa makhunau erëuwia Samaria durr phöbördam pöm khaba khitum ee i na di jurimajierram aajem. ⁵³ Mamu chi Samariapienau Jesús sïi Jerusalenagta mam a urbaawai i athee chan di chukhum ajierram anaabá. ⁵⁴ Magbaawai deeu bëewia mag irig deebaju abarm jaauchëjierram aajem. Mag urbaawaita jurr Santiagoou Juan düimua, —Señor, ¿pua oowai mag purug di deebam anum jurr marau Ewandamag jëeju aai nu ajim anum, Elías khararrau jëebaawai atarrjò am phöbör pábaadëmua uurdü khëchpüimkhiir? Marag jaubá ajim anum Jesuug.

⁵⁵ Magbaawai Jesuu amag phurba oonaa magjim anum:

—¿Khaíu párag jaauwai magta aju aai num ají, ðrau dich kha isëe aawai? [Chi mag iekhaajem khunna bürjã Ewandam iek urba aajem khunta mag iekhaajemgui ajim anum. ⁵⁶ Múch chi Emkhooi Iewaan mug jëb gaai ðor peerdu awaanta bëejim. Mu mag múch garmua warag ðor amach pekau ee durrum peerdu aubanaa sïi öpüyaanjã bëebajimgui ajim anum.]

Mag warre am kach düü iekharüiwia deeu phöbördamag erëubaadëjim aajem.

Jesús düi wënnurram ig narr khun

(Mt 8:19-22)

⁵⁷ Mag erëubaadëwia agtha barba wënnurram ee, äbmua Jesuug, —Señor, mun pu mampierr pu düi ich jãg chitajugui ajim anum.

⁵⁸ Magbaawai jurr ich Jesuu irig, —Puchdëu mag mu düi chitam khösi chirum khai, marrau magan ajim anum. Mamu purug jaaukhimgui ajim anum: mu khâyau pabü eem nemchaain amach khäajem jëbdi paraam; nem ichpanjã kheeupaawai amach khäajem khäidu wai sïsidum. Mamu múch chi Emkhooi Iewaa chan mug chitum aig khëubaadeewai khäyaag ajapha werba chiraju didanjã chukhu chitumgui ajim anum. Pujã mujö magta chitam khösi chirum khai, marrau magan ajim anum.

⁵⁹ Maimua äbakraig jurr ich garmuata —Marrau mu düi abaawai, jurr magua, —Señor, magan idëu nacha mu múch aai aar mawia i düi chiru apibá. Mug atag múch juadamaucha jöoi aukhër pabajeen chadau mua pu ogduba chitajugui ajim anum.

⁶⁰ Magbaawai Jesuu irig, —Magju khäai warre mu düita marrau ajim anum. Idëu ar amach Ewandam iek ükhamaugau chi thömjö num khunag amach binaan bëppibá. Mamu pu mag khâyau warag ðrag jaubamí ajim anum: “Ya Ewandam thumaam khun Pörkhacheeg bëeimuu sim. Päär peerdum khösi num khai, ichta udëraa päach Pörkharibat” a jaaupet ajim anum.

⁶¹ Magbaawai deeu aig sierrau ichab irig magjim anum:

—Señor, mujã pu düi ogduba chitaju ichab. Mamu idëu nacha múch di aar mapibá ajim anum, múch di aig durrum khunag “ayoo keena” apüyaan.

⁶² Magbaa Jesuu magjim anum:

—Chi mu düi nurram woun chan ag na ichdëu parhooba nem waujerrjã agtha khiirju nurraju aai khaba sim. Irua magju khiirju chirum chan, pöd Ewandam athee nem ajapha waubamgui ajim anum.

10

Jesuu emkhooin setenta jur auwia nunumdö püitar

¹ Mag jürram khunau Jesús düi ogduba wënnurraju a thunnarr khur maach Pör Jesuu ichdëucha ðor setenta jur auwia khiir sïsid nunumdö püyaagpajim aajem, ich na ich nurrajupier. ² Mag am püyaagpamua magjim anum:

—Chadcha Ewandam i jaau numun arrodö pöm phur wëjmjöta phidag pöoma sim; mag simta chi jaau wënnurraju khun chan khapan khaba durrumgui ajim anum. Magua

mua pāragan, Ēwandamag jēebat a chirumgui ajim anum, warag ich i jaauju khun khapan jōphēecha ich i jawaan pūimkhīr.

³ Maimua magjim anum amag:

—Ērēubaadēt. Mamū pāadē ūrbat: Mua mūg pāar pūi chirumun, ōor khaibagkham eeta wēnurrāju aawai pāran oveja chaaindam khum nem thunum ee puakhuibapūimjōta abarmgui ajim anum. ⁴ Pāach jua kharr ērēubaadēt: phatkhon chukhu, putdijā chukhu, maimua zapatdamjā pāach bū gayam appai athaadēt. Khadau ee ōor oowaijā iyū dānūnidū nū aba dichpetat ajim anum. ⁵ Parhooba pāach wētumpierr ōor deg duubwai saludaawia, “Maran maach peerduajem iek jawaanta bēejim; pāach mūg di ābam degam khunau thumaa ūkhakhiin ū akham” abat ajim anum. ⁶ Pārau mag jaau wēnurrum ābmua khāijā ūkham khōsi ūkhamun, ū peerduwia Ēwandamau i auju. Mamū irua magbamun, magan Ēwandamau mag woun eeg ooba, i dūi ū aju atarr warag pāach dūipaita ū aju. ⁷ Mag pāach ū jēerpibarm degpai thachjā khōbat, dipierr thach khō wēnurraba. Mua pārag mag chirumun, mag pāach phidkha wēnurrum gaaimua ōrau sīi pāar jāogju aawaita mag chirumgui ajim anum. ⁸ Phōbōr ee pāach dub wēnurrumpierr pāach jēer nūm aigum khunau nem deewai magumjā aba khōbat. ⁹ Maimua īchab magum phōbōrpierr pāachdēu aanaan oomam monaupetat. Mag monaupūiwa amag, “Pārau īs mūg oobarmun Ēwandamauta pārag ich jua theeg oopi sim” a jaubat ajim anum īchab. ¹⁰ Mamū phōbōrpierr pāachdēu jaau wēnurrum ūrmapha ni amach degjā pāach ōbērpiba abaawai, kaaijā ee ōbērnaa, pāach bū gayam jēb ūrphē ūrphēnaa, amach khīrcha magbat: ¹¹ “Pārau Ēwandam iek iseg nūm khai, ni pāar phōbōr eem jēbdampaijā marau maach bū gaai arrbam. Mamū ya pārau khaphū nūsim, Ēwandamau pāach eejā ich jua theeg oopiju atarr oopiba abarm, pāachdēu i iseg nūm gaaimua.” Magwia ērēubaadēt ajim anum. ¹² Mamū mua pārag mag chirum: Mag pāachdēu jaau wēnurrum gaaimua pāar isegbarm phōbōr eem khunau, Ēwandamau mūg durr i agkham ed gaai Sodomapien khāyaujā ūruucha Ēwandam jua machag āwatjugui ajim anum, ich Jesuupai.

Jesuu ich nūrrajerr phōbōr igwia iekhatarr

(Mt 11:20-24)

¹³ Mag ich iek iseg nūm khun igwia, 'jē, apdurr Corazinpian! ajim anum. jē, apdurr Betsaidapienjā agjō, Ēwandamau am i agkham ed! Am ee nem ooba aajem nem wau nūmua Ēwandamau ich juapā oopitarr Tiro phōbōr eeta wa Sidōn phōbōr ee khāijā wautarr amuan, nawe amau amach khīrjug khaigbam isegwia sūrkhakham. Magtarr amuan, amau theerju theerwia ūr jupnaa, putiu pōr bōrnaa, khoopa nūm khun sūrkhaajemjō sūrkhakham. Magnaa amau amach mor ewag āsie khīrjuwia Ēwandamag jēukhamgui ajim anum, amach khaibag chugpaamkhīr. ¹⁴ Magua Ēwandamau mūg durr i agkham ed Corazinpian Betsaidapien dūi irua masiicha waupūijugui ajim anum am gaai, Tiropien dūi Sidonpien khāyaujā, amachdēu ūrtarrta ūkhaba arr gaaimua.

¹⁵ Maagwai Capernaumpien igwiajā, 'jKhan abarju? ajim anum. jē! Amaun amach thō nūm, amachta chi wājāun awia. Amaun ūgthar paaukhabaimaawaijā amachta chi pōrnaan khaimajupii nūm. Mamū jākhun chan Ēwandamau ich aar ōbērpiba, warag khīmie durrrta barkhuipūijugui ajim anum.

¹⁶ Maimua mag ichdēu pūiju khunag magjim anum: 'Pāar iek ūrm khōsi ūr nūm khunau magan mū iekta ūr nūm īchab. Maagwai ar pāar isegbarm khunau magan mupata iseg nūm. Mag amau mū iseg nūm khai, magan amau mū Aaijā īchab dūi iseg nūm, ichdēuta mū pūitarr aawai.

Mag am wawikha wai sīewian chadau khīr sīsied nunumdō wētpi jaubaa ērēubaadējim aajem.

Jesuu setenta pūitarr khun deeu bardatkachētarr

¹⁷ Mag  r uwia, w n rruu athurwia, deeu bard tkhacheeu onee magch jierram maach P r Jesuug:

—Se or, chadcha marau pu igwia puata maar p ijim anaa mepeenagj  öberpi jaauwain s ita mag mj  aba, mepeenan  bermaajeejimgui ajim an m.

¹⁸ Magbaawai Jesuu amag magjim aajem:

—P rau mag öberpi jaauwai d s t jua theeg chukhu s i j khu t ph ph rg petaph m mua khaph  chirajim. J guata irua m   kh  s err mgui ajim an m, ichd u m  jua j mbaju khap. ¹⁹ Mua p ar jua theeg apijim, p ach garmuata mepeen daj k amkh ir. Maagwai m chd u p rag nem waupi jaau chir m wau w n rr mta d s tau p ar nemkh rig  mnaa d j rigj   mwiaj  p ar b urj  chig abaju, m  jua theegta p ar gaai s ewai. ²⁰ Mam  mag mepeenj  p ach garmuata j mpiba n m awiapai chan oob onee amiet. Magarrau p ach thürta ya  gtharm  sap gaai ph  s sim gaimuman chadau p ar onee aju aai n mgui ajim an m, ya p ach  wandam aarcha öberju aawai.

Jesús onee atarr

(Mt 11:25-27; 13:16-17)

²¹ Mag ich Jesuu p itarr kh un deeu b ewia ichig onee nem  gkhabaich m  rbaawai  chab ich Jesuj   wandam Akharau onee apijim aajem. Mag ich onee aadeewai  wandamag j eumamua magjim an m:

—Tata, mua p r g  u ajim a chir m, p chta chadcha  gtharm magwe nem thum m g w j m P r aawai. M  onee chir mgui ajim an m,  or amach kh irjug khaug th wia nem thum khaph m khaph m aajem kh unauj  amach peerd ju iek khaugba arrta j rr pua kh irjugdam meraa chaainj  khith em kh unagta  u khaugpibaawai. Chadcha puata nem ajapha waaujem Tata ajim an m, p chd u juau am d i magju atarr aawai.

²² Maimua j rr chi aig narr kh unagta magjim an m: 'Nem thum m g th n m n m  Ayau m r gta deejim. Mam   bmuaaj  khaugba sim, khai ag  mag  wandam lewaa.  ba ich m  Ayaupaita khaph  simgui ajim an m, chadcha m  i chaairau. M g n m aig  bmuaaj  khaugba sim, khai ag  m  Aai.  ba m ch chi Chaairaupaita m ch Aai khaph  chit m. Bigaam kh unau khaph  aju awiaj  m chd u jaubarm kh unaupaita  chab i khaph  aju aai n mgui ajim an m.

²³ Maimua amach ap pawia ich khapeenag eerpa eerpanaa amag, 'Onee abat ajim an m, p ach j g ucha m  iek  r n m kh un. ²⁴ Cha mua nem wau chit m p rau p ach dauj au oo n mj , warrgarwe  wandam i jaumienau reinaan d imua amach da acha oom iigjeejim, mam  p d oobajieram. Amach j g ucha p rau  r n mj   rm iigjeejim, mam  p d  rbajieram. Mam  p rau magba p ach da acha oonaa p ach kachiucha  r n m. Magua mua p rag "Onee abat" a chir mgui ajim an m.

Samariapierrdam nem  gkhaa

²⁵ Maimua biek  b Jesuu  or khapan th n m g jaau sim aig, chi Moiseeu ph  p atarr iek jawaag athee chi machnaan eem  b phiid baad wia s i i imeraa p r awaagpai irig magch jim an m:

—Maestro, m r g jaub  ajim an m.  Mua j gata aju aai chir   gtharcha  beraag?

²⁶ Magbaawai j rr Jesuu irig, — Khan a ph  s   wandamau ich iek j oingarwe Moiseeg ph pitarr gaai?  Pua ag gaai th rba aaj ? ajim an m.

²⁷ Magbaawai mag chi charrkha chir mua magjim an m:

—Moiseeu  wandam iek ph tarr gaai, "Maach P r  wandam s i par iupai khaba, p ch th rauchata kh si ab " a sim; maimua  chab, "P ch khapeenj  agj  agdauj o kha kh sinaa daupii ab , p chj  wir aig" a ph  simgui ajim an m.

²⁸ Magbaa Jesuu irig, — era, chadcha pua ich ag eyaa jaubap imk  ajim an m. Cha p chd u khaph  jaau chir mj  abam  p ch khapeen d ij . Pua chadcha thumaam kh un d i magm n, pu  gthar öberjugui ajim an m irig.

²⁹ Magbaawai chi charrkha chir mua s ukha ichd u khaugba chir m awia deeu, —  Chij  kh un ag ma ajim an m m  khapeen mag mua daupii aju kh un?

³⁰ Magbaawai Jesuu irig, —Mu iek ũrbá, mua p̄r̄ug jaaukhimgui ajim an̄m: Woun āb Jerusalenmua Jericoog kh̄ad̄au ma sim ee maa ajim aajem. Mag i ma khit̄m̄ta nem j̄gmien khapan öb̄erd̄atk̄hach̄ewia, i nemdam thum khechth̄ugnaa, i mor gayam khaj̄uadampa ēer auwia, warag ph̄ar wai n̄m̄ua chi meemj̄ö aadeewai s̄īi bar̄p̄aj̄ierram aajem. ³¹ Mag chi meemj̄ö j̄eer kh̄er̄um ee, ich ag kh̄ad̄au eepai phad maa ajim aajem. Mam̄ ichd̄eu mag oo athaimaawai s̄īi warag aḡug oobamj̄ö dichjim aajem. ³² Maimua ag khur n̄m̄pai awia, deeu ich ag kh̄ad̄ eepai majim aajem, Levinaan a th̄ur̄jem kh̄um̄ eem āb phadnaan d̄üi phidk̄ha n̄m̄ua am juag oojem. Mam̄ maguj̄ä i dakha bëena, s̄īi eerpapet awia, warag oobamj̄ö ich mag petajim aajem. ³³⁻³⁴ Maimua mag warm kh̄um̄ er̄eu d̄ichtarr ēudee agj̄ö maa ajim aajem Samariapierrdam, ich ag kh̄ad̄ eepai. (Samariapien judionaan d̄ün agd̄auj̄ö j̄urr chikh̄am k̄ha kh̄öchkh̄aba aajeejim. Mam̄ maagjerr̄ta maḡum̄jä igba,) maguan chadau ichd̄eu mag oobaimaawai, “Ē, j̄j̄ān chij̄äg woundamta j̄äg dau aph̄um̄ j̄eer kh̄er̄um?” awia, warag aar mawia, ich athee nemkh̄au pab̄ü olivo an̄m d̄en vinodampa wai n̄rr̄arrau b̄enh̄ek̄ha i mor mag pepethor s̄isid̄um ee phuorkhanaa, put ee p̄r̄ēuna, ich cabaai gaai athaad̄ejim an̄m, ich d̄üi āba. Mag arr̄wia, ðor j̄eer̄em deg ag d̄üi s̄eimajim aajem. ³⁵ Maimua ag noram āsp̄au ya ich ma n̄rr̄umua denariodam numí chi dik̄h̄ug wer̄p̄awia magjim an̄m: “M̄ug woundam ajapha oo wai chirsí. Pua i monaau aum kh̄öch̄gau cha murua phatkhon wer̄p̄abaj̄em ũr kh̄āj̄ä wer̄bam̄, oob kh̄ir̄jum” ajim an̄m. “M̄uch bëewai, chi waaurbarm thum mua deeu p̄r̄ug phagch̄ejugui” ajim an̄m. Mag jaau p̄awia petajim aajem.

³⁶ Mag iḡk̄ha aaipawia, ich Jesuupai mag Ēwandam i jawaag chi charrk̄ha chir̄um̄ug j̄eeujim aajem:

—Pua kh̄ir̄juawai j̄chij̄āata mag woundam ich appai ma khit̄m̄ ee khapanaam kh̄um̄au p̄rnaa mas deetarr ag khapeer aju ayaa s̄ī: chi phad, chi Levinaan eem, wa chi Samariapierrdam?

³⁷ Magbaawai ichd̄eu, —Chi magj̄eer kh̄er̄um oobaimaawai i dau aug khaugtarrma ajim an̄m.

Magbaawai Jesuu irig, —Magan mawia i d̄enj̄ö p̄uch oomapham kh̄um̄ awia kh̄āj̄ä daupii abá ajim anaabá.

Jesuu Marta María d̄üi oon matarr

³⁸ Maigmua igbaadeeu ich khapeen d̄üi āba mamua deeu phöbördam p̄m̄ k̄haba khit̄m̄ ee bar̄wia ũi āb Marta an̄m di aig j̄eerimajim aajem. ³⁹ Mag Marta an̄m eeum María a th̄ur̄ sim s̄iejim aajem, i d̄üi khod ābam. Mag María bëewi s̄īi Jesús dakha i iekha simpai ũr oo s̄isijim anaabá. ⁴⁰ Maḡum̄ich Marta kh̄urr̄ igaau jua d̄urr̄jä k̄haba th̄unaajim an̄m, ðor thum j̄äogaag ich appaimua phiej̄āb wauwai. Mag ich jua d̄urr̄ k̄haba aawai Jesús aig bëewia magch̄ejim an̄m:

—Señor, j̄pua oowai ũu s̄ī, m̄ug m̄u jua d̄urr̄ k̄haba th̄un̄m ee s̄ī Mariaau j̄äg p̄ iekha simpai ũr oo s̄ieju? J̄äg pua irig jaubá ajim an̄m, m̄u juag oon mamkh̄ir̄.

⁴¹ Magbaawai Jesuu irig, —Marta, chadcha p̄u jua d̄urr̄ k̄haba th̄un̄m mua khaph̄u chir̄um̄gui ajim an̄m. Ajapha ðor j̄äog aum kh̄öch̄gau p̄u kh̄ir̄jugan nem thumaa waju appaita kh̄ir̄ju buburr̄kham. ⁴² Mam̄ s̄īi dich bi atheepai nem thum waju kh̄ir̄juba awiaj̄ä ũu sim. Mariaau p̄u kh̄āyau ajapcha abarm. J̄äg sim aig irua Ēwandam iek ũrm kh̄öch̄gauta p̄u juagj̄ä ooba abarm. Maagwai mua p̄öd irig ũrpiba jaaju aai k̄haba chir̄um̄gui ajim an̄m.

11

Jesuu j̄ägata maad̄eu Ēwandamag j̄eeuju aai n̄u a jaautarr
(Mt 6:9-15; 7:7-11)

¹ Biek āb Jesús ich Ayag j̄eeu s̄iejim aajem. Mag j̄eeu aipabaadeewai ich khapeen eem ābmua irig, —Señor, j̄äg Juanau ich d̄üi w̄n̄rr̄um kh̄um̄nag Ēwandamag j̄eeu n̄m jaautarrj̄ö, magan maragj̄ä agj̄ö jaubá ajim an̄m, marauj̄ä ĩchab irig j̄eeu khaph̄u aag.

² Magbaawai ichd̄eu amag magjim aajem:

—Päach Ēwandamag jëuwai magbat:

“Ēwandam, p̄nta maar Aai ügthar chiraajem̄u.

P̄ch appaita chadcha pekau chukhu chit̄m.

P̄r̄ugta marau maach d̄üi p̄chd̄eu ampierr apinaa p̄chta thumaam kh̄uun P̄orkhapim kh̄ösi n̄m.

[Ügtharj̄a j̄ag p̄chd̄eu nem waupi jaau n̄m appai waaujemj̄o, m̄ug j̄eb gaaij̄a thum p̄chd̄eu jaau simj̄öta apim kh̄ösi n̄m.]

³ Ed äepierr pua marag kh̄öjudam deeb̄arju.

Ēwandam, maar pekau thum chugpaabar̄üi,

⁴ maimua ar marau maach d̄üi khaigba abarm kh̄uun d̄üi tag maḡum iek igba ich mag kh̄iir okhoop̄aijemj̄o maar d̄enj̄a kh̄iir okhoobar̄üi.

Oob pua ùd̄uraa chan maar pekau ee bur̄rpi chiram.

[Mag kh̄äyau warag maar th̄ua wai chirsí, phithurg chukhu d̄ös̄atau maar ichig paa aum ugua]” a j̄eubat a jaajim an̄um amag.

⁵ Mag jaau dichwia j̄äga Ēwandamag j̄euju aai n̄m a khap amkh̄iir ìchab amag maḡim an̄um: ’Khanim nemj̄o p̄ p̄ch khapkh̄uun ajapham wai chir̄um. Maimua ya edacha pam ee i aar mawia pua irig, ⁶ “Kak̄ë, m̄u aig m̄u khapkh̄uundam barbaich̄em̄ug nemdam deej̄j̄a chukhu chiraawai p̄ aig thachdam j̄ëu awaan b̄ëejim” aimaawai, ⁷ irua ierr̄mua j̄ürr p̄r̄ug, “Id̄eu m̄u khajapha kh̄äaipibá. Ya m̄u put ee chir̄um; m̄u chaainj̄a ya kh̄äid̄tkha th̄unaawai p̄öd m̄u p̄ aar puertdi wewaanj̄a mabam; p̄ nem ig sim p̄öd mua deep̄üibam” akhiin, j̄j̄ägaju khai? ⁸ Mua oowai chan warmua mag iekhawiaj̄a chadcha irua ichd̄eu nem j̄ëu sim ig sim khai, ichiita irua warag p̄aba j̄ëj̄ëu aju. Mag j̄ëj̄ëukham, j̄j̄äga mag phiid̄uwia irua au deeba abarju? Ichiita i phiid̄ujugui ajim an̄um. Mam̄u mag ich khapkh̄uunau nem ig sim awia khabam. I phiid̄ujuun, s̄i id̄eu ich kh̄äaipiba aawaita irua nem ig sim au deen phiid̄uju. ⁹ Ich j̄ägta aajemgui ajim an̄um agj̄ö Ēwandamag j̄ëuwaij̄a. Magua mua p̄ragj̄a p̄aba j̄eubat a chir̄um. Magta p̄aba j̄ëu n̄m̄un, p̄achd̄eu nem igbarm irua deej̄u. P̄arau i j̄ür̄m̄un, i baaju. I sim aar dubaag p̄ach weeu aupi j̄ëum̄un, irua p̄aar weeu auju. ¹⁰ P̄arau khaph̄u n̄m̄gui ajim an̄um, ar òor nem j̄ëu paraam kh̄uunagan nem deeb̄ khaba deejem. Ar amachd̄eu nem inag ig n̄m p̄aba j̄ür̄ n̄m kh̄uunau baajem. Maagwai ìchab chi puertdi sirbaich̄em kh̄uj̄a weeu auwia dubpiejem.

¹¹ ¿Khaíuta m̄ug sim aig ich chaairau thach j̄ëubaa mokdauta ph̄ëdeej̄u khai? ¿Wa äwarr kh̄äij̄a chaairau j̄ëubaawai äwarr deej̄u kh̄äyau nemkh̄orta th̄ö deej̄u khai? ¹² Wa magba, ¿nemh̄audam kh̄äij̄a j̄ëubaawai nemh̄au awia d̄öj̄ür̄ta au deej̄u khai? Ni äbmuaj̄a magbamgui ajim an̄um. ¹³ P̄aar ö äkh̄araa khith̄ëem kh̄uunauj̄a p̄ach chaainau nem j̄ëuwai ¿nem ajaphamj̄a ìgkhaba deeba aaj̄ë? Ich j̄ägta aajemgui ajim an̄um maach Aai ügthar chiraajemuaj̄a agj̄ö. Chadcha th̄arau ichig j̄ëu sim̄ugan irua ich Akhaarj̄a deeb̄ khaba deejugui ajim an̄um.

*Öor iek meperauta Jesuug juapá dee s̄iejim aajem
(Mt 12:22-30; Mr 3:20-27)*

¹⁴ Biek äb Jesuu woun mor ee b̄en khaigbam wai sim monaau s̄iejim aajem. Mag b̄en̄eu chi woun p̄dj̄a iekhapiba s̄i ich̄up wai s̄iejeejim anaabá. Mam̄u Jesuu chi b̄en öbeerbar̄üim b̄ürre chi woun deeu iek eerd̄u s̄isiewai iȳüu aad̄ejim an̄um. Mag oowi thumaam kh̄uun dauderraa naajim aajem. ¹⁵ Mam̄u äaur kh̄uun d̄üi aig oo narr kh̄uunau, —J̄äg Jesuun d̄ös̄atnaan p̄ör Beelzebú d̄üi b̄en d̄ötarr aawai ag juapaauta j̄äg òor mor eem mepeenj̄a dau daau j̄ür̄kh̄uui n̄rraajemgui anaajim aajem.

¹⁶ Magbaa j̄ürr äaur kh̄uunau amach ödegpai, “Daau chadcha irua Ēwandam juapá wai chir̄um khai, deum nemj̄a ompaa athaju” awia irig, —Magan chadcha p̄chta Ēwandamau p̄üju aajerr chaar khai, edj̄a ee maad̄eu nem ooba aajem ompaa athá p̄ch iekhau ajierram an̄um irig.

¹⁷ Mamu magbaa ichdëu amau khäärju num ajapha khaphu sierr aawai amag magjim anum:

—Pārau oowai, gobiernou ich igar num khun jarrcha thöonaa amach wir aigpai wərbupikhiin, ¿mag gobierno warre khut mabaju khai? ajim anum. Jöoi äb simua khäijä ich chaain düipai meeukhawia amach wir aigpai wərbukhiin, warag aaidujugui ajim anum. ¹⁸ Ich magta aju agjö dösätjä. Ich khapeen düipai wir aig wərbu numua amach öpüpüi amun, pöd ich mag jua theeg khaba sierraju, amachdëupai amach khëchmaawai. Päär iek mag mua dösätnaan pör Beelzebú juapaauta mepeenjä öor mor eem jurkhüi chirum anum, ¹⁹ chadcha Beelzebú ag juapaauta mua bën khaigbamjä jurkhüi chitum khai, magan ar pāach eepaim khunaujā agjö i juapaauta mepeen jur wërp num. Mag numta ¿jāgwia pārau makhunag chan büürjä magum aba nu? ajim anum. ¿Chadcha ich Ēwandamauta amag magamkhäär ich juapá dee sim pāachdëu khaphu naawai khabá? Päär iek mag chi dösätaupaita wir aig ich khaibag waajem anupí, magan jāg chi mē dēnjö dau daau mepeen jur wërp num khunagchata jëeu oobat daau amau chadcha dösät juapaauta jāg jur wërp num abarju pārag. Pāach chi mūrūg mag iekha num khunnta ag eyaajā khaba iekha naabahab. ²⁰ Muan chadcha Ēwandam jua theegauta mepeenjä jāg jur wërp chitum. Mag mepeenjä mua jur wërp chirum gaaimua pārau khaphu aju aai num, ya ich Ēwandam chi jua thierrta päär ee siëichëm. Mamu magumjä pārau khaugba numgui ajim anaabá.

²¹ 'Dösätan woun äb chi jua thierrta jiernem düi ajap khäär khaugwia ich di thua simjöta sierrumgui ajim anum, nem jua theeg. Mag siëwaita, i khāyau jua eegpaimua chan i sim aig i nem büürjä chig abam, ich jua ee thūnaawai. ²² Mamu äb i khāyau thethecharamua bëewi, i düi wërbawia i pödbapāiwain chadau, irua ich jiernem thö chirarr thum khechthug auwia i juagam nemjä jürr ich dēnkha auju, ag düi ichdëu ampierr aag. Magua mūta dösät khāi jua theeg chirawai muata öor eem mepeenjä jur wërpju aai chirum. ²³ Magua mua mag chirumgui ajim anum: Ar chi mē igar khaba sim woun ichta dösät igar sim; maimua Ēwandam iek ükhapi awaag mē ipierr öor äbamug jur phëba simuan waragta jur wërp simjö singui ajim anum.

Bën äkhäär deeu öor mor ee siëicheewai jāga aajë

(Mt 12:43-45)

²⁴ 'Bën khaigbam öor mor eemua jurpäiwain warp öor chukag ee phürëu nūrraajem. Mamu pöd ich siëimaju baauba abaawai khäärju sii awia, "Deeu mūch chiraaajerr deg chiraimaag majugui" awia, deeu ich ag woun jurmaajem. ²⁵ Mag mawia ooimaawai, chadcha di chaarta ajap thūapwia äbamug nem phëwia äkha thunumjö, dijā parii ooimaajem. ²⁶ Mag dijā parii oobaimaawai, deeu mawia, ich daumaai ich khapeen ich khāyau khaigbacharam khun siete jur auwia, deeu mag woun mor ee naaicheejem. Magbarm aigmua chi wounjä warr ich sierr khāyau warag athuucha khaigba sisiejem.

Üruucha onee num khun

²⁷ Jesús mag iekha sim ee, üi äbmua khapanag eemua irig, —Pu thaabawia ich jüd gaai pu döpi bāautarr üita Ēwandamau üucha ajim chadcha. Dich chaaita jāg khitakhiin maach onee khitajugui ajim anum irig.

²⁸ Magbaawai jürr ichdëu, —Jāan chadaugui ajim anum, mamu mag khāyau ar Ēwandam iek jaau num ürwia i ipierraa num khunnta üruucha onee aju aai numgui ajim anum.

Nem ooba aajem waupi narr gaaimua Jesuu öor khäär iekhatarr

(Mt 12:38-42; Mr 8:12)

²⁹ Warag öor pöm ich aig phëududukham ee, Jesuu amag iekhamamua magjim aajem: —Isim khun chan warag chi ajaugjä chukhuta thunum. Oo numjömta warágata amachdëu nem ooba aajempata khäärpierr ompaa aupi jaau num. Mamu mua päär ipierraa nem waubamgui ajim anum. Mag khāyau Ēwandamau Jonás düi arrjö abarm gaaimuata mūch jua theeg oopiju. ³⁰ Warrgar jöoi Jonás aajerr nemmeurrkhan buch ee

khāai thārjup siethurtarr gaaimua Nínivepienau Ēwandamau i pūitarr khaug autarrjō īchab, mūch chi Emkhooi Iewaaujā agjō mūch iuu phiidubarm gaaimuata pārag khap apiju, chadcha ich Ēwandamauta mū pūibarm. Mamū magumjā pārau ūkhabajugui ajim anūm ichdēupai. ³¹ Magua, ar īs mūg jaar ōor mee nūm khūn Ēwandamau mūg atag am phiriutkha auwia chachbarm jaar, Sabá anūm durrmua rey Salomón oon bēetarr ūiraujā ich ipaarmua īchab pāar khaibagta Ēwandamag īgkha thūnūuju. ¿Jāgwi? Í pāar khāaijā warpmuata Ēwandamau rey Salomonag khīirjug deetarr iekha sim ūraan bēetarr aawaima. Mag khāai pāar wir aig nūm khūnau mū Salomón khāaijā ūrūcha chirūm iekta ūrmapha nūm. ³² Mag Ēwandamau ōor i agkhabarm ed Nínivepienaujā īchab amach ipaarmua pāar khaibagta warag Ēwandamag īgkha thūnūuju. ¿Jāgwi? Jonaau Ēwandam iek amach aar jaubaimaawai amau magumjā aba ūkhatarr aawaima. Mamū īs mū Jonás khāyaujā ūrūcha chirūmuata Ēwandam iek jaau chitūmjā pārau ūkhamapha nūmguī ajim anūm, amach khīircha.

Maach mor gayam ōtdau
(Mt 5:15; 6:22-23)

³³ Maimua mag jajawagmamua ich Jesuupai, 'Mua mag ōtdau paanaa sī ag ūr bathēeu khōo sīu nūm ooba chitūmguī ajim anūm. Ōtdaun paanaa ōor dau garta ausīujem, thumaam khūn dau araraa amkhīir. ³⁴ Maach daun ōtdaujōta simgui ajim anūm, maach mor gaai. Maach daujāata ajapha sim aigui nem thum dawaata oojem. Ich agjōta simgui ajim anūm maach thāarjā. Ēwandam iek ūkhanaa maach thāarta ajapha sim aigui nem thum Ēwandamau khōsimjōta waujem. Mag nūm aigui ararag ee nūmjōta nūm. Mamū magba agtha pāach pekau eeta nūmūn magan pāran sī khīchag ee jūrkhā jūrkhā nūmjōta nūmguī ajim anūm. ³⁵ Magua khīirjug paraa aajeet. Khīchag ee nūmjō nūmta pāach thāar ajapha nūm awi oob Ēwandamag pāach isegpimiet ajim anūm. ³⁶ Mamū pekau gaaimua khīchag ee khaba nūmjō nūm khai, magan chadcha pāar ararag chaar eeta nūm, Ēwandam dūi. Mag amūn magan ōtdaúa pāar khīirphee wū wai nūm būug nūmjōta nūmguī ajim anūm, i dūi.

Jesuu fariseonaanag iekhanaa chi machnaanagjā iekhatarr
(Mt 23:1-36; Mr 12:38-40; Lc 20:45-47)

³⁷ Mag ich Jesús iekha ōbaadēm ee, āb Moiseeg Ēwandamau ich iek phāpitarr ajapcha ūrkhaajem khūn eemua i thach khoon ēeurrijim aajem, ich di aar. Magbaawai Jesuu i dūi mawia, barwia, āba phūer khōphōbaadējim aajem. ³⁸ Mamū mag chi Jesús ēeurrtarr wounau oowai Jesús jua ūbata thach khōbaadējim anaabá. Magbaa ich ōdegpai, "Waa, idēu maach jōoinau jaaujem khaugbamjō jua sūgbata thach khō chitabaa" ajim anūm.

³⁹ Mamū maach Pōr Jesuu mag wounau ich ōdeg mag simjā khaphū sīerr aawai irig, —Mū iek ūrbá ajim anūm irig. Pāar fariseonaan pāach pem aawai sī juagam nem chi ūrūm memerkhōgpaita ajapha ūkhakha aju khīirju sīerrjēemgui ajim anūm, mag memerkhōm ee khāijā dōbaawai Ēwandam dau na pekau waumaaugau awi. Mamū pāachdēu chikham nemdamjā jīgkha pāach dēnkha auna chikham khaibag wau nūm gaaimua pekau pōm nūm chan isegba ni Ēwandamag chugpaapi jēeujūā khīirjuba sīerrjēemgui ajim anūm. ⁴⁰ Pāar chi khaphūm khaphūm aajem khūnta, ¿jāga jāg khīirjug chukhumjōta nūma? ajim anūm. ¿Pārau khīirjuawai Ēwandamau ūrūm nempai oonaa pōd pāar thāar ooba aajē, mor ee ierr sīewai? ¿Nem thum ichdēupai wautarr khabá? ⁴¹ Nem ajapha jā ūkhakha aju khāyau, pāach khaibagta Ēwandamag chugpaapi jēubat ajim anūm. Mag pāar morjā thum ajapha nem jā ūkha thūnūisimjō sīsiewain chadau aphūm khūnagjā nem deem khōsi deejū. ⁴² Mamū jē, apdurr ajim anūm pāar, fariseonaan, Ēwandamau Moiseeg ich iek phāpitarr iek ajapcha ūrkhaajem aajem khūn! Pārau chadcha Moiseeu deepi jaautarrjō thum pāach di ūjārram nemjīirdam bū daiicharam gayampa Ēwandamag ofrendakha deejem. Mag naab mamū, jūr wir aig pāach khapeen dūi agpierraanaa Ēwandamjā khōsi aju chan būurjā khīirjuba

s'ierrijemgui ajim anum. Pārau ūrcha Ēwandamta khōsi aju aai numgui ajim anaabá. Magnaan chadau pāachdēu nem dee numjā ich jāg dee wēnurrāju aai numgui ajim anum ichab. ⁴³ Magnaa amag, Pāran pāach Ēwandam iek jaaujem deg weetwaijā pāachta pōrgarcha thumaam khūnag khīir jūrka juupjerram, pāachta ajarcha num awia. Maimua kaaijā ee weetwaijā thumaam khūnau pāachig saludaa numua pāach thō iekhapim khōsi s'ierrijemgui ajim anum, ōor dakhīir.

⁴⁴ ¡Ĵ! Pāarjā agjō chi machnaan dūi Moiseeu phātarr iek ajarcha ūrkhaajem aajem khūn. Pārau khaphū num, maach meeun ee nawe ōor aukhértarr jēbdi ūr dichpiba aajem. Khaugba dichwiajā ichiita maach āarjem aajem. Ich jāg jēbdi ōor ārpiejemjōta naabahab ajim anum, pāarjā. Pāachdēu nem jaau num gaaimuata agjō ōor Ēwandam dau na ārpi naabahab, mamū magumta amau khaugba durrumgui ajim anum.

⁴⁵ Magbaa chi machnaanpa aig narr aawai ābmua ūr oo sīi awia Jesuug magjim anum: —Maestro, pua warm khūnag mag iekhabapūim aig, ichab maar khīirpata iekhabapūibahab ajim anum.

⁴⁶ Magbaa Jesuu irig, —Chadma ajim anum. Mamū jē, apdurr, pāar chi machnaan āba! Pārau chará pāachta chi khaphūm awia pāachdēu nem jaau aig jaaujem. Jāg num aig pārau ōor ūr nem chūkhūm jiirpūpūikhāmjōta naabahab ajim anum. Pāach garmuan pārau ōrag nem jaauwai pāach ipierrāata api num. Mamū mag num pāachdēu chan waujōjōopaijā khaba aajemgui ajim anaabá. ⁴⁷ ¡Ĵ, magum pāar chará! Pāar jōoinauta warrgarwe Ēwandam i jaaujerr khūnjā khēchbajieb ajim anum. Pāachdēucha khabajim, mamū pāar ya īs ewagam khūn awia būrjā khīethuupaijā khaba numgui ajim anum. Amau bēptarr jā ūrjā pāar dēn ajapha phūnaa ooimū wau khēr numua pāach iupain pārau, “Mūkhūn jōointa chadcha Ēwandam i jaaujerr khūnau” aajem. ⁴⁸ Mamū mua pārag jaaukhimgui ajim anum: Jāg num aig pārau, “Oobat Ēwandam i jaaumien maar jōoinau khēchtarr. Mūgwaijā agtha ich jāg wēnurrūm akhiin, maraujā agjō khēchju num” a jaau num khabahab ajim anum. Magaagta pāar dēn warag am jā ūrjā nem ooimū waunaa sirppapiba aba aajeeb ajim anum, pāachdēu khēchbajim awia. ⁴⁹ Jāgju khaphūta Ēwandamau ich khīirjug ee ichab magjim: “Mua pāar athee ōor pūiju, mūch i jaau wēnurrāmkhīir. Mag mua jūr auwia pūibarm khūn āaur khūn khēchpūiwiā āaur khūn ēudee sīi khoojem nem ēudeemjō ēkhaju” a jaaujim warrgarwe. Magtarr aawai īs ewag pawiajā chadcha pāar ich magta thūnaabahab. Magua pādē mū iek ūrbat ajim anum: ⁵⁰ Ar warrcha mūg jēb ich Ēwandamau ompaatarr aigmua ewag i iek jaau durraajerr khūn khēch num aig bag ārtarr thum, jūr ich Ēwandamau pāar īs ewagam khūn gaaita thūpūijugui ajim anum. ⁵¹ Warrcha Abel thōotarr ed bag ārtarr aigmua ewagjā khīeb jōoi Zacarías khararr Aai i jēeujem deg thōo naawai ārtarr bagpa thum pāach gaaita pajugui ajim anaabá. Jā chan par okhoobam, ichiita Ēwandamau pārag jēeub khaba jēeujugui ajim anum. ⁵² Mag iekhakhagmamua, ¡Ĵ, apdurr ajim anum pāar, Ēwandam iek jawaag chi machnaan aajem khūnta! Pārau khaphū numgui ajim anum, Ēwandam iekta ūgthar dubaag athee yabmejō sim. Mag yabmejō simta pāachdēuta nacha garpawia būrjā ōrag jaauba numgui ajim anaabá. Pāachjā dubba numta, chi dubam khōsi num khūnagjā pārau ūdūur dubpiba numgui ajim anum, amach khīircha.

⁵³ Jesuu amachig magbaawai, amach chi machnaan fariseonaanpa i dūi meeukha phōbaadējim aajem. Maimua warag i dūi wētumua i thū awaag a i aig phēeudū bēena, jūrram khūnau amachdēu khaphūm irig jēeuphōbaadējim anaabá, ⁵⁴ mag amachdēu jēeū num jūr ich Jesuu ipeerdū khāijā jaubapāaiwai magum gaaimua chi thethem khūnag i pūr deeg.

¹ Mag n̄m ee warag ðor p̄oma ph̄eududukhamua j̄urr chikhaman b̄upa khi-uthugmaajeejim an̄m. Am mamagkham ee, Jesuu ich khapeen ich d̄üicha ogdaba w̄en̄rraajerr kh̄un̄nag magjim an̄m:

—Kh̄iir khaph̄u w̄en̄rrath̄ü; oob fariseonaan b̄en̄ lewaduraj̄o sim p̄aach gaai d̄urbapimiet. Mua mag chir̄um aiguin p̄arag, “Oob amj̄o chikh̄am kh̄iir aawai paita chadam iekj̄o iekh̄anaa p̄aach ap aadeewai j̄urr p̄aachd̄eu jaaujemj̄o khaba nem waumiet” a chir̄um̄ugui ajim an̄m. P̄arau am igar ph̄ürrbam̄un, p̄aach gaai d̄urbabaadeewai s̄i amj̄o n̄isijugui ajim an̄m amag. ² M̄ug j̄eb̄ gaai aawai meraa iekhatarr iek kh̄iij̄a m̄ug atag paawai s̄i ich mag s̄isiwia kh̄iir akhoog khabam. Maagwai nem meraa wautarr awia kh̄iij̄a ich mag khaugba s̄isibajugui ajim an̄m. ³ Magnaa ichd̄eupai, Mua p̄arag mag chir̄um̄ugui ajim an̄m: Ar p̄arau p̄aach appai meraa iekhabarm iek m̄ug atag paawai j̄urr thumaam kh̄un̄nau khakhapd̄o ajugui ajim an̄m. Maimua agj̄o khaugbaju awia puertdi kh̄iij̄a ajap ph̄arkhanaa ð sausau iekhatarr iekj̄a thumaam kh̄un̄n j̄ug daar j̄urr khapanag ee thet jaaujugui a jaumajim aajem.

Khaita ökhö aju aai n̄

(Mt 10:26-31)

⁴ Mag ich khapeenag jajawagmamua ðchab ich Jesuupai, 'Keena, ar s̄i m̄ug amach wir aig chikh̄am kheechjem kh̄un̄n oob ögkhamiet ajim an̄m. Amau p̄ar chi ürr̄um̄un chadcha kh̄echp̄üiwiaj̄a p̄ar akhaar chan p̄od th̄o aubam̄ugui ajim an̄m. ⁵ Mam̄u ðchab mua p̄arag jaaukhim, khaita p̄arau ökhö aju aai n̄: Ëwandamta ökhö abat ajim an̄m. J̄aan chad nem jua theeg sim, p̄ar th̄owia p̄ar akhaarj̄a kh̄imie durr barp̄üyaag a jaumajim aajem. ⁶ ¿P̄arau oowai phatkhondam p̄om khabamua nemchaaindam cinco p̄er auba aaj̄e? Erraam gaai mag am p̄erp̄üimaajeeb mam̄u, ich Ëwandamau chan am chigj̄a aba, ajaphata oo ph̄e wai s̄iejem. ⁷ Maagwai oob kh̄iirjumiet ajim an̄m. P̄ar chará nemchaain kh̄âyauj̄a ürr̄ucha irua iigjem. Mag p̄aachta nemchaain kh̄âyauj̄a ajapcha n̄m gaaimua, p̄ar p̄orb̄ü maad̄eu igbaju ayaa sim khapanagj̄a irua thum khaph̄u wai simgui a jaumajim aajem.

Meerba Jesús d̄en̄ am̄un ichd̄euj̄a amj̄a i d̄en̄eu aju

(Mt 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸ Mag jajawagmamua ich Jesuupai magjim an̄m: 'Ar ðrau ichig j̄eewai ich imeerba m̄u iek ükhaajem a jaau sim wounan, m̄ug m̄uch chi Emkhooi Iewauj̄a ðchab ügthar Ëwandam chognaan th̄un̄m dakh̄iir, “J̄aan chadcha m̄u garm̄u” ajugui ajim an̄m. ⁹ Mam̄u ar ðrau ichig j̄eewai kh̄iij̄a, “M̄u chan i igarm khabam” a sim wounan, muaj̄a ðchab ügthar Ëwandam chognaan th̄un̄m dakh̄iir ich kh̄iircha, “J̄a chan m̄u d̄en̄ khabam, mua i khaugba chit̄um” ajugui ajim anaabá.

¹⁰ 'Amach m̄ug j̄eb̄ gaai n̄weran amau m̄uch chi Emkhooi Iewaa igwia khaigba iekhawiaj̄a amach khaibag Ëwandamag chugpaapi j̄eubaawai üu chugpaap̄üiju. Mam̄u pekau äb simgui ajim an̄m, maan mua Ëwandam Akhaar jua theegau nem wau chit̄um oo n̄m̄ta warag mepeer gaai th̄u n̄m̄u. Mag pekau chan Ëwandamau b̄üurj̄a kh̄iir okhoobam̄ugui ajim an̄m, i Akhaar igwiata mag iekha naawai. ¹¹ P̄aachd̄eu m̄u iek ükha n̄m̄ gaaimua ðrau p̄aach p̄er auwia, p̄ar kh̄iir s̄eukha iekhaag judionaan Ëwandam iek jaaujem deg arrwia, chi thethem kh̄un̄n aarj̄a arrwai, oob “¿J̄ägata mua iekhaagau?” wa p̄uchig iekhabaawai, “¿Khan ata mua amag iekhaju?” a kh̄iirjumiet. ¹² Ya p̄ar iekhaagpaawai ich Ëwandam Akharauchata p̄arag kh̄iirjug deejugui ajim an̄m, kh̄iirjug khaph̄u iekhamamkh̄iir.

Phatkhon paraamta kh̄iirjug meraa chirarr

¹³ Jesús mag ij̄ej̄ebkham ee, äbmua khapanag eemua irig, —Maestro, m̄u naam̄ug jigpi jaubá ajim an̄m, m̄u aai juagam nem p̄uatarr eem m̄ur̄ug agj̄o j̄arrcha deemkh̄iir.

¹⁴ Magbaawai Jesuu irig, —¿Khaíu p̄ur̄ug jaauwai, muata maḡum nemj̄a chi thethem kh̄un̄n d̄enj̄o jigpi jaauju aai chir̄um aij̄? ajim an̄m.

¹⁵ Maimua ìchab thum aig narr khunnagpa magjim anum:

—Khìirjug paraa aajeet. Oob pàrau sîi nem khìir thum paarpaju appaita khìirjumiet ajim anum. Pàrau nem thum wai naawia khàijã pàar ëu meebamgui ajim anum.

¹⁶ Mag jaaupüpüigmamua ìchab amag mæg nem ìgkhaadam jaaujim aajem: 'Woun àb phatkhon paraam sierrau nem jìirjim aajem. Mag ich nem jìirtarr thum eeuwia deg paa auwia oowai chi àkhaajem di dürr khaba thunaajim anaabá. ¹⁷ Magbaawai khìirju oo sîi awia ich wir aigpai, "¿Mua jãgata abarkhiina?" ajim anum, "ya mæg mu nem àkhaajem dijã phëu thunum." ¹⁸ Mag khìirju oo sîi awiata, "Àa" ajim anum ich appai. "Jãgan mua mäch khöju nem àkhaajem di jãg thunum thu wërppüiwia deumta jürr nem dapag ëukha aujugui" ajim anum, "khojem nemjã thum dürr awia juagam nempa thum àba dürr amkhìir. ¹⁹ Ya mag ëu aaipagkhanaa àba paa thunuisiewain chadau sîi año khapan phithurg chukhu ag eempai au khö chirsijugui" ajim anum. Maimua, "jöö! Magbaawain chad mæg woun sîi degpai jua üinaa, mächdëu khöm aig thachjã khönaa, dödöjögã biwaa döbaadee sîi onee ajugui" ajim anum, ichdëupai ichig.

²⁰ 'Maimua chadcha mag ichdëu khìirju sierrjög di dapag ëukhanaa ag ee thum àba paa sîsiewai jürr Èwandamau irig magjim anum: "Khìirjug chukdam, nau ìsim edaar pu meejugui" ajim anum. "Mag pu meebaadeewai, pu nem jãg thunum paarpaag pu phithurg wautarr ¿jãga aagauma?" ajim anum. "Par pu phithur awia pua tag oobamgui" ajim anum Èwandamau.

²¹ Mag nem ìgkhaa ìgkha öpüiwia jürr aig narr khunnagta, 'Ich jãgta aajemgui ajim anum ìchab, ar sîi mæg jëb gaapai phatkhon pöm paarpawia, nem khìir thum paraanaa, sîi Èwandamag oobamjög aajem khunn.

Khani khöju wa khani jüaju khìirjupiba jaautarr

(Mt 6:25-34)

²² Maimua mag ich düicha ogdüba wënnurraajerr khunnagta, 'Mua pãrag jaaukhimgui ajim anum: Oob pàrau "¿khani khöjuuta maach mæg numa?" awia ökhìirjuu amiet. Wa magbam khai, ya khajüajã chukhu num, "¿khani jüajuuta mæg numa?" a khàijã khìirjumiet ajim anum. ²³ Pãarta nem khojem nem khâyaujã ajapchanaa khajüa khâyaujã ürrucha balee sîsidumgui ajim anum, Èwandam dau na. Jãg ichdëu pãar ompaatarjög, pàrau nem ig numjã irua deebajup. ²⁴ Pãadë khìirjubat ajim anum, kuerrb jãga naajë. Am phidkhaba aajeewai amach thach khöju àkhaagjã di chukhu naab mamu, am augchëba aajemgui ajim anum, ich Èwandamauta amag phathau deejeewai. Magum pãar chará nemchaain khâyaujã ajapcha naawai, ¿jãga irua pãrag ooba abarju? ²⁵ Oob atcha pãachdëu nem ig numta khìirju num amiet ajim anaabá. Mag pàrau pãachdëu khösimta ig num akhiinjã, ¿khaíuta mæg num aig mag ichdëu khìirju sim gaaimuapai ich meeju arr ür oradam àbpai khàijã ich iupiju aai sî? ajim anum. ²⁶ Pàrau jãg phithur khabam nemdampajã pödba num, ¿khanthee warag pãachdëu nem ig numjã pödba numta warag àba aata khìirju num aju aai nu? ajim anum. ²⁷ Pãadë ar pamaardam ooihmu thunaajem khìirjubat. Am ìchab büürjã phidkhajã phidkhaba, ni amach khajüa jüaju khìirjuwia kha ëkha numjã aba aajem. Mag naab mamu iwiir àbmuajã am düi barba aajemgui ajim anum, ooimæg athee. Warrgar rey Salomón khararraujã phatkhon pöm paraanaa nem ajaphampa paraa aajerraujã pamaardam ooimëgjög chan pöd khajüa jüaba aajeemingui ajim anum. ²⁸ Pamaar jãg ooimü thunum edau wübaadëmuapai khiugphëbaadeewai sîi khüijemjã Èwandamau jãg ooimü wai sîjemta, ¿jãgwia pãar pamaar khâyaujã ürrucha balee numua nem jëeu numta irua deeba abarju? ¿Wa pãachdëu jëeu numjã pöd deebajupii aajëwa? ajim anaabá. ²⁹ Pãach thach khö num düi dödögög döju chan oob pàrau atcha khìirjumiet ajim anum. Wa jãga pãachdëu nem ig num paarpajujã oob khìirjumiet. ³⁰ Pàrau khaphu numgui ajim anum, öor thum Èwandam iek ükhabam khunnta magum nem khìirju phöbaadëmjã puaba sierrjëem. Mamu pãar Aai Èwandamau pàrau nem ig numjã thum khaphu siewai pãar chan warm khunnjög magju khaba numgui ajim anum. ³¹ Mag khâyau warag Èwandam ipierraa ajuuta khìirjubat.

Pārau chadcha magmun, tagam nem pāachdēu igbarmjā irua deeb khaba deejugui ajim anum.

Ügthar augchēba naaimaag

(Mt 6:19-21)

³² Pāar chi m̄ bü ogduba wēnurr̄m kh̄unan chadcha khapan khaba durr̄m. Mam̄ khapanag ee pāach appai khapan khaba n̄m awia oob nem ökhö wēnurr̄m aijim anum. Pārau maach Aai ipierr̄a amun, irua ich durr̄ pāar phē arr̄ n̄m ora pāar d̄i nem ajapha aju. ³³ Pāach nem wai n̄m p̄rkh̄imamua chi phatkhon aph̄m kh̄un oomampierr̄ jigpetat aijim anum. Magbaawai pārau ügtharm phatkhon jēuba aajemta paarpajugui aijim anum. Nem ajapham pārau mag wai n̄sim chan būrjā öbam. Ma m̄g jēb gayam phatkhon kh̄ir̄ khaba aawai nem j̄gkhaag chi ajapham̄u awiajā pöd aubam, ni comejenaujā ag ee dikhabamgui aijim anum. ³⁴ M̄ig jēb gaai n̄weta nem thum paraa aju kh̄ir̄juju kh̄yau, ügthar paawaita nem thum paarpaju kh̄ir̄ju wēnurr̄m̄n magan chadcha pāar kh̄ir̄jug āba Ēwandam gaaita simgui aijim anum.

Jesuu ich bēju n̄pi jaautarr

³⁵⁻³⁶ Mag jajawagmamua ich bēju igwia magjim aajem ĩchab: 'Örau amach patrón öor jua p̄r n̄m aar matarr deeu bēju n̄ n̄mua daukhana ötdau phuu n̄ajemjö, pāarjā ĩchab ajapha kh̄ir̄ khaug n̄isit aijim anum, m̄ bēju n̄awai. Mag örau amach patrón barbaicheewai weeu awaag n̄ajemjö, m̄ bējuuta n̄bat aijim anum. ³⁷ Pārau khaph̄ n̄m̄gui aijim anum, ar chi chognaan mag daukhana amach patrón n̄ n̄m kh̄unan onee aju, i barbaicheewai. Mag amau daukhana ich n̄ n̄m oobaicheewai, ichta j̄rr̄ chi chogkha simjö am s̄i n̄mich, mes gaai thach thöikhawia am j̄ogjugui aijim anaabá, ich garmuata. ³⁸ Chi chognaan amach patrón edacha pamjā bēeba ni āspajuag pamjā bēeba sim ee warag daphökagjā igba n̄ n̄m kh̄unan onee ajugui aijim anum, i da bēeba awiajā ich pierr̄wai amach d̄i ajapha aju khap. ³⁹ Pārau khaph̄ n̄m̄gui aijim anum, ābmua kh̄ijā ich di aig nem j̄gkhaan bēju ora khaph̄ akhiin, būrjā kh̄iba warag s̄i th̄a ēju, ūd̄ur̄ ich nem j̄gkhapiba. ⁴⁰ Magua muan pāragjā "Ich agjöta ajapha kh̄ir̄ khaug n̄isit" a chir̄m̄gui aijim anum. Pārau m̄ bēju ora chan ābmujā khaugbam. Pārau m̄ da bēebajupii n̄m ee, m̄ch chi Emkhooi Iewaan dēgölp barchēju a jaaumajim aajem.

Chi chogau ichig nem jaau p̄atarr thum wautarr

(Mt 24:45-51)

⁴¹ Magbaawai Pedroou Jesuug, —Señor, pua mag jaau sim, ¿maragpaita pua jaau chir̄á, wa thumaam kh̄unagwa? aijim anum.

⁴² —Pāragpai khabamgui aijim anum; mua mag chir̄m̄n pāach thum chi m̄ iek ükha n̄m kh̄unagau. Magnaa, Pāadē ūr̄bat aijim anum: khanim nemjö patrón āb simua ich chaug maagpaawai ich chog ābam̄g warm kh̄un pörkhapinaa ich magup̄pai ich nem thum jaau p̄abajem. ⁴³ Maimua mawi, mam̄ s̄i awi deeu bēwi ichdēu jaau p̄arrjö phidkha sim oobaicheewai, ¿mag jöi ich chog d̄i onee sim d̄i chi chogjā onee abaju khai? ⁴⁴ Mag ajapha phidkha sim oobaicheewai jöir̄au warag ich nem thum magugta th̄s̄ep̄üijugui aijim anum, ich dēnjö khap amkh̄ir̄. ⁴⁵ Mam̄ magba mag ichig nem jaautarrjā ich ödegpai, "M̄ patrón chan da bēbam" awi nem khaibag ich khapeen j̄rr̄ ich jua eegpaim kh̄un d̄i ichdēu ampierr̄ anaa, nagjā ichdēu döm aig dönaa, thachjā ichdēu khöm aig khöm̄n, ⁴⁶ chi dikh̄ būrjā irua n̄ba sim ee bēwi mamagkham oobaichee, j̄rr̄ ichdēu warm kh̄un d̄i aajerr̄ kh̄aijā i gaai athuucha w̄naa, phidag eemujā barp̄inaa, chi khaigbacharam kh̄un d̄i āba s̄iujugui aijim anum. ⁴⁷ Magua pāadē m̄ iek ūr̄bat aijim anum: ābmua kh̄ijā ich patronau ichig nem jaau p̄atarr khaph̄ simta, dēgölp ich oochējujā kh̄ir̄juba, ni būrjā irua nem khös̄im nemjā waubam̄n, mag patronau ich bēem ed i gaai mas deejugui aijim anum, būrjā dau aug khaugba. Ich agjöta ajugui aijim anum ĩchab Ēwandam̄u, ar ajapha wēnurr̄aju khaph̄ n̄m̄ta nem khaigba waajem kh̄un gaai. ⁴⁸ Mam̄ ābmuaata khaugba aawai nem khaigba waum̄n, Ēwandam̄u i gaai mas ab khaba mas ajup mam̄, agpierr̄pai deejugui

ajim anaabá. ¿Pārau oowai ar nem dürrcha deetarrag agjö ich deetarrpierr dürrcha jëeuba aajê? ajim anəm. Mua pārag magkhingui ajim anəm: Thumaam khəənau Ēwandam athee nemdam būrum awiajā wauju aai nəm. Ar chi őrucha wauju khaphə nəm khəənag irua ich agpierr dürrcha jëeujem. Maimua ar ich athee nem dürrcha wauju pōdba nəm khəənag irua agjö ich agpierr bəchkhunpai jëeujemgui a jaaumajim aajem.

Chi chaairaujā ich dēnnaan igar khaba aju jaautarr
(Mt 10:34-36)

⁴⁹ 'Məən mʉg jēb gaai őr durrum khəən ee mʉch iekta phūak phuu wējōm ee ődau dərbapəimjō apienta bēejimgui ajim anəm, ich Jesuu. Ya mag ődau pa sim, mamə mʉchdēu khōsi chirəmjō warag uu pa jēerdəmaa akhiin ajapcha akhamgui ajim anəm. ⁵⁰ Mamə magaagan őr jua machgau agtha ajappa dau aug wauju waaur chirəmgui ajim anəm. Mʉch dūi őrau magju thumaa khīirjubaadeewaita őkhiirjug pōoma chiraaajem; mamə ichiita ich mag ajugui ajim anəm. ⁵¹ ¿Pārau khīirjuawai mʉ sīi pāar khōinaa bibigag chukkhu naamkhīirta bēejī? Pāar magamkhīir khabajim. Mʉg mʉ bēetarran mʉg mʉchdēu Ēwandam iek őrag jaau chitəm gaaimua őr khīirjug aaiphur warag chaaur khīirju nurrjēe amkhīirjōta bēejimgui ajim anəm. ⁵² Mua mag chirəmən, mʉg mua jaau chitəm gaaimua ābam deg khāijā cinco naajem khai, őr thārjupam khəənau jūrr numiim khəənau mʉ iek ũkha durrum khəən ichaaur iekhaju aawaita mag chirəmgui ajim anəm. Wa magbam khai, jūrr numpaim khəənau khāijā thārjupam khəənau khīirjug ajapham wai durrum khəən igar khaba wənərrajugui a jaaumajim anaabá. ⁵³ Magphōbaadeewai chi ayau mʉ iek ũkham khōsi ũkha sim ee, jūrr chi chaairau mʉ iek ũkhamapha ajugui ajim anəm. Ŭuinjā agjö, chi ādau mʉ iek ũkham khōsi ũkha sim ee, jūrr chi khaau būrjā mʉ iek ũkhamapha ajugui ajim anəm. Wa magbam khai, chi phaauhānau mʉ iekdam ich āigog jaau khitaawai, jūrr chi āigou ich phaauhān ichaaur ajugui ajim anəm, mʉ iek ũkhamaaugau.

¿Khani khaphə aju aai naajī Jesuu nem wau nərrəm oowi?
(Mt 16:1-4; Mr 8:11-13)

⁵⁴ Maimua őr khapan ĩchab aig narr aawai amagjā magjim anəm: 'Edau duubjem garta edjā khībaadeewai, "Nosegan urum" aajem pārau; chadcha ich maagjemgui ajim anəm. ⁵⁵ Maimua ar phū khāijā dokhēu garmua phua thənūisiewai, "Edau pechag wəuju aawai" aajem pāar iek; magəm ed chadcha ich mag pechag kheuejemgui ajim anəm. ⁵⁶ Pārau magəmjā khaug ahau aajemta, ¿jāgwia ĩs pārau pāach daúa mua nem wau chitəm oo nəmjā pōd khaug auba nə ajim anəm, mʉ chadcha ich Ēwandamau pūju jaaujerr chaarkha chirəm?

Jāga aju aai nə dich khapeen dūi iekkhōr aawai
(Mt 5:25-26)

⁵⁷ Mag jajawagmamua ich Jesuupai amag, '¿Jāgwia pārau pāach wir aigpai pāach Ēwandam na khaigba nəm khaug auwia pōd "Maran chadcha khaigba nəm" aba nə? ajim anəm. ⁵⁸ Mua pārag jaaukhimgui ajim anəm: Ābmua khāijā leinaanag pə khaibag waumkhīir pəch jawaan arrwai chi thethemnaan aar barwi jaauju nawe i dūi ajapha iyū awi khōinaa nūisit a chirəmgui ajim anəm. Magbamən chi thethemnaanau guardianaanag pə pər deebaawai jūrr makhəənau pə cárcel deg pūibajup ajim anəm. ⁵⁹ Cha mʉ iekha chirəm iekhau ya pəuta amau mag phāar athamən, phatkhon gaaimua arr khai, ābmiecharam centaaudam phagpūibam aigjā amau pə ōbeerpūibajugui ajim anəm. Mua mag chirəmən, pāach khaibag Ēwandamag chugpaapiju aai nūwe chugpaapiwi i dūi khōinaa ajuuta ēkhabat a chirəmugui ajim anəm.

¹ Ich mag ed gaai ìchab āaur khūun ich Jesús sim aig bëewi irig nem ìgkha naaichëjim aajem. Mag ìgkhamamua irig, —Galileapien Aai i jëeujem deg nemchaain khëchwia phaa nūmua agua Ēwandamag amach khaibag chugpaapi jëeu naajimgui ajim anūm. Am mag Ēwandamag jëeu durrumta, am aig Pilato soldaun bëewia sīi am khëchpüichëjim aajemgui a jaau naaichëjim aajem.

² Mag ichig jaubaicheewaita Jesuu amag, —¿Pārau khīirjuawai, mag Pilato soldaunau dau augjā chukhu khëchpüitarr khūun warm khūun agjō Galileapienkha thūnūm khāyaujā atcha khaibag pōm sīsid aawaita mag am khëchpüijim khai? ajim anūm jūrr amag. ³ Mag gaaimua khabajim, mamū mua pārag jaaukhimgui ajim anūm: Pārauta chadcha pāach khaibag thumaa āsie ewag khīirjuwia Ēwandamag chugpaapi jëeubam chan pāachjā dūi khëchjurau ajim anaabá, amachigcha. ⁴ ¿Wa pārau khīirjuawai, ar thūrrdō Siloé aajem igaaui di pōm sīerr burrwai òor dieciocho khëchtarr khūunta tagam khūun Jerusalén phōbör ee naajem khūun khāyaujā iekkhör pōmaacha naajīwa ajim anūm, Ēwandam dau na? ⁵ Mag amach appaita Ēwandam dakhīir iekkhör pōmaacha narr gaaimuajā khabajimgui ajim anūm, deeu ichdëupai. Ēwandam dakhīran thum ich agjō thūnūm, nem khaibag. Pāraujā ìchab pāach khaibag thumaa khīirjuwia Ēwandamag chugpaapi jëeubam chan pāach thum ni ābjā peerdubamgui ajim anaabá.

Igo chëba sīerrarr ag nem ìgkhaa

⁶ Mag jaau dichwia ichdëupai mūg nem ìgkhaa amag jaaujim aajem: 'Woun ābmua ich uvadō ee nemjō igo anūm jīir wai sīejim aajem. Khāai āb jōm khōchag aadeewai aar oon majim anūm. Mamū mag oon maawai būurjā chëba sīi ē meuu dūnaajim anaabá. ⁷ Magbaawai di aig pachëwia magjim anūm, chi nemjīir jaarjemūg: “Igo jōm khōchgau año thārjup pam sīi aar oo khūrrkha chirūm; mamū chëba sīerraawai gaai oomaba aajem. Jāgan jāg sīpí warag thubapūi” ajim anūm. “Magba par chëbam jāg sīejimgui” ajim anūm. ⁸ Magbaawai, “Patrón jōoi, magan idëu año āb oo athá” ajim anūm, chi nemjīir bū phūajem wounau. “Jāg sim khai, mua warag ag būkhūrr wa phūurdūpūinaa phūichichagau i bū khuajugui” ajim anūm, “chëmkhīir. ⁹ Mag bū khuabaawai chëmūn ūuma” ajim anūm. “Mamū mag bū khua nūmjā ich magpai chëba abarmūn magan chadau thupūijugui” ajim anūm, chi bū jaarjemua.

Jua ūi nūm edcha Jesuu ūi āb monaautarr

¹⁰ Biek āb jua ūi nūm ed Jesuu Ēwandam iek jaau sīejim aajem, judionaan āba biirdawia Ēwandam iek jaaujem deg. ¹¹ Maig ūi āb sīejim aajem. Mag ūi mor machpawia dieciocho años sīi jā būrëu khitaajeejim anaabá, bën khaigbam i mor ee dubwia. Magtarr aigmua pōd būurjā phō khajapha thūrrkhaba ich mag khitaajeejim anūm. ¹² Jesuu mag oo athaawai dau ee aug khaugwia, i thūr aunaa irig, ¹³ “Mua pū monaaukhim” anaa, i ūr jua ausīubarm būrre phō thūrrkha khajappha oo dūnūisijim anaabá, monakkha. Mag ich monaauapāaiwai onegau Ēwandamag, “Ēwandam, īsin chadau pua mū ūuta abarm. Pūjō jua theegkham chan mūg jëb gaai chukhum. Ūu abarmgui” ajim anūm.

¹⁴ Mamū magbaawai mag amach āba biirdū nūm ag degam chi pōrkha sīerr Jesús dūi meeukhabaadëwia jūrr khīir mor chigpai ōragta, —Seman gaai seis diaspai phidkhaju aai nūmgui ajim anūm. Mag seis diam een chadau pāadëu bëewia pāach monaauipibat ajim anūm. Mamū oob mūg sīi jua ūi kheeujem ed khabajupama ajim anūm.

¹⁵ Magbaawaita maach Pōr Jesuu irig magjim anaabá:

—Woun sēunem, ¿khantheeta pū mag chitūma? ajim anūm. Pāar mag jua ūūijem ed būurjā phidkhaba aajem anūmta, ¿khan jāgwia pārau pāach cabaai wa phak khāijā dō dōpien phë arrjēma? ¿Jāg nūm chan magan phidkha nūm khabahab? ajim anūm. ¹⁶ Pārau pāach nemchaainjā mag dō dōpi khūrrkha nūmta, ¿khan jāgwia mūg ūi ìchab warrgar jōoi Abrán khararrau ūkhaajerr ag Ēwandam gaai ūkha simta pōd i monaauju khaba sī, jua ūūijem ed awia? Jāg sim aig ijā ìchab dieciocho años meperau i pūrnaa ō jū wai simjō simta ēerpūi nūm khabahab ajim anūm, jāg bënëu i ogdūpūimkhīir.

¹⁷ Jesuu mag amach öbeerbapüim ũrwia i oomapha aajem khũũn thum chigaa aphöbaadëjim anaabá, amachta. Mag am chigaa nũm ee, tagam khũũn thum aig narr khũũnau amach daúa Jesuu mag nem wau sim oo nũm gaaimua onee nũm iekhau Ēwandamag, “Ŭu chadcha pua marag pũch jua theeg oopibarm Ēwandam; ag na marau mũgjø chan nem ooba aajemgui” a iekha naajim aajem.

Mostaza dën nem ĩgkhaadam

(Mt 13:31-32; Mr 4:30-32)

¹⁸ Mag iekkhaghmagmama ũchab magjim anũm ich Jesuu: ‘¿Pãrau khaphũ nũ, jãga sim abarí Ēwandam iek mua jaau chitũm, maimua khanjõta sim a mua pãrag jaubarkhiin? ajim anũm. ¹⁹ Magnaa ichdëupai, Mũg Ēwandam iekhan mostaza daudam woun äbmua ich nemjĩir ee jĩirjemjõta sĩerrũm. Ichta nemjĩir daudam thumaam khũũn khãyaujã bũrũũcha khitũm. Mamũ mag khitũmũn nem bãau khaphí bãauwia sĩi pabũ pũm ädëe dũnũisiejemgui ajim anũm. Mag ädëe dũnũisiewai nemchaaindamau ag gaai amach didam euphöbaadeejem. Ich agjõta simgui ajim anũm ũchab mũg Ēwandam iek mua pãrag jaau chitũmjã. Mũugwaiwe chan khapan khabata ũkha durrũm; pari mag durrũmuata warag nem pũm aaidũbapãaiwai, õor khapankham khũũnau ũkhajugui ajim anũm.

Levadura dën nem ĩgkhaadam

(Mt 13:33)

²⁰ Maimua deeu ichdëupai amag, ‘Pãrau khĩirjuawai ¿jãga sim abarí Ēwandamau ich iek aaidũpi nũm, maimua jũrr khan dũita mua pãrag jaubarkhiin? ajim anũm. ²¹ Ich iiu aawai ich iek aaidũpi nũmũn, mũi äbmua arin dũrrcha sim ee levadura pũitarrjõta sĩerrũmgui ajim anũm. Levadura bũrũũ pũitarrjã maadëu aaidũmam chan ooba aajem; mamũ mag simuan arin thum ũrpi aajem. Ich agjõta simgui ajim anũm ũchab Ēwandam iek mũg mua jaau chitũmjã. Mũugwaiwe chan õor pũm mũg wëjõm ee agtha pũmcha aaidũba sim. Mamũ mũg atagta durr warpham magwe aaidũbaadee thumaam khũũnau ũrab khaba ũrjugui ajim anũm, ich Jesuucha.

Ŭgthar maajem khũdan phĩrkhi khitũm aajem

(Mt 7:13-14,21-23)

²² Jesuu ich mag Ēwandam iek jaau nũrraajeejim aajem phöbörpierr, didam khapan khaba dũnũnũidũm eem magwe ich nũrrũmpierr. Mag mamua warag Jerusalenag maa ajim aajem. ²³ I mag nũrrũm ee äbmua irig, —Señor, ¿ũgthar öbërju khũũnta khapanaacha nũ wa okhooju khũũnta khapanaacha nũwa? ajim anũm.

Magbaawai Jesuu irig, ²⁴ —Ŭgthar öbëraagan, puertdidam bũrũũ khitũm ee dubaag-pamjõta aajemgui ajim anũm. Muan pãragan, mag puertdidam phĩrkhi khitũm eeta dubju êkhabat a chirũm. Mũg atag õor pũm ag ee dubam khõsi ajup mamũ, mag thũnũm khũũn eem äbjã pöd dubbajugui ajim anũm. ²⁵ Pãrau dubaag êkhawiajã ya chi dikhu jöoyau phãarbapüim chan, par pãrau daaugajãrmua, “Señor, maar weeu athá” awiajã, jũrr ierrmua irua pãrag, “¿Pãar jamaam khũũnauma? Pãar chan mũ aigũim khũũn khabamgui” aju, warag weeu aubaju aawai. ²⁶ Magbaawai pãach weeu aumkhĩir, pãrau irig magjurau: “¿Pua maar khaugbata chirú? Maar pũ dũi äba thach khoojerr khũũn khabahab. Pũ khabajieb maar maestro. Pua ante maar phöbör ee Ēwandam i jaauba aajeejieb” aju irig. ²⁷ Mamũ magbaawai irua ũchab pãrag magju: “Ya mua pãrag jaubarm. Mua chan tag pãar khaugbam. Pãach sĩi nem khaigbam appai wau wënrũraajerr khap, pãadëu warag pãachta mũ aigmua chawag ërëubaadët” a iekhajugui ajim anũm, Ēwandamau pãrag. ²⁸ Pãrau oowai chadcha pãach daaugajãrpai thũbagkha nũisim oobaawai, pãrau icharaucha sereeu õo thũnũmua, warag gaai machgaupa ihesse aadëphũmua, pãrau oojugui ajim anũm: jõi Abrán, Isá, Jacob, maimua tag warrgarwe Ēwandam i jaaujerr khũũn ich dũi äba i bigaau onee ohoodö nũm. Maagwai pãachta khõinaa am mag onee nũmjõ i dũi wënrũraju aajerr khũũnta pãran ich mag iseg nũisim

iekhaugui ajim anum. ²⁹ Maigta p̄aar kh̄iir machag ajugui ajim anum, p̄aach p̄öd dubba num daar durrpierram kh̄unpata dub th̄unum oowia. Maig th̄unaaju: edau öbeerjem garm kh̄un, edau duubjem garm kh̄un maimua deeam durram kh̄unpa bëemawia Ēwandam d̄ui āba onee thach khoog ohood aphöbaadējugui ajim anum. ³⁰ Mag Ēwandamau öor i agkhabaadēm ed ar m̄ug jēb gaai aawai amachta warm kh̄un kh̄aijā ajapcha num aajem kh̄unta khapan khabacha öbērju. Mag kh̄yau ar chikhamnau serbiibag ph̄eajem kh̄unta khapanaacha Ēwandam sim aar öbērjugui ajim anum, ich Jesuu.

Jesuu Jerusalén phöbör üapertarr
(Mt 23:37-39)

³¹ Ich mag edcha Ēwandamau Moiseeg ich iek ph̄äpitarr ajapcha uerkhaajem kh̄un Jesús aig bëewi irig, —Rey Erodeeu pu thöopāaig ēkha sim. P̄achta m̄uigmua jöpkhaa igbaad aichējierram anum.

³² Magbaawai ichdēu amag magjim anum:

—Ērēubaadēwi irig, “Ich iphithur idēu mag sim; m̄ug ed gayan m̄un ichiita ich m̄ug öor mor ee bēn khaigbampa j̄ur wērpnaa ich m̄ug öor monaau chitaju” a jaaubaimat ajim anum, m̄u imeerba. Magnaa ĩchab, Ya m̄u phidag öim̄u pamam; ³³ mag agtha öba s̄iewai ich m̄ug m̄uch phidag öp̄uibam aarjā ogdaba jaau chit̄umua Ēwandam i jaajem kh̄echmien phöbör ee barjugui ajim anum, Jerusalén. ¡Jāga mag m̄ujā ĩchab Ēwandam i jaumieta Jerusalén phöbör chaaur amau m̄u thöobarjugui! ajim anaabá.

³⁴ Maimua Jerusalemienta warag üap̄erwia magjim anum: ’¡Ē! ¡Aay, Jerusalemien! P̄araun chadcha warrgarweta Ēwandamau ich i jaumkh̄iir chogp̄ui num kh̄unjā kha khöchkhaba, p̄arau warag mokoujā am bar wai numua kh̄echp̄uimaajemgui ajim anum. Biek khapan mua p̄arag jaajeejim, āth̄arr uirau ich chaaindam thumaa ich ich eegar th̄ua wai juupjemjō, p̄aar th̄ua wai chitaag. Mam̄u magtarrjā p̄aachdēuta büurjā mag khöchkhabajierramgui ajim anum. ³⁵ Jāgtarrau nau p̄arau oomaa abarjugui ajim anum. Nau m̄u m̄ug chit̄u awia petawai Ēwandamau s̄i di pariim ee wouchnaan ph̄er̄uabaajemjōta th̄ubagkha n̄uisijugui ajim anum, p̄aran. Magbarm aigmua chan tag p̄arau m̄u oobamgui ajim anum. P̄arau m̄u oojun, āba ya p̄aachdēucha deeu m̄u urum oowia, “Üchata Ēwandam, pu p̄ach j̄urr p̄ach Chaaita maar athee Reikha p̄uibarm” anum aigta p̄arau deeu m̄u oojugui ajim anum.

14

Jesuu woun āb kha öödö khit̄um monaautarr

¹ Kh̄ai āb fariseonaan eem āb ĩchab chi pörkha simua Jesús ēurrjim aajem, ich di aar i d̄ui āba thach khoog. Mag ed s̄i jua üujem ed arr aawai amachdēun āba irigta eerpapa aajeejim anaabá, eeu d̄ögölp mag p̄öd büurjā nem waju khabam edta büur kh̄aijā jua peerth̄u nem waubawai maḡum gaaimua i imeraa p̄ur awaag. ² Mag am thach khö num aig bëewi s̄iejim aajem ĩchab, woun āb kha öödö khit̄um. ³ Mag oobaawai warag iȳu numua Jesuu chi machnaanag j̄eunaa ĩchab chi fariseonaanagjā j̄eumamua, —¿P̄arau oowai m̄ug jua üi num ed öor mor masim kh̄un monaaju aai s̄i, wa monaaju aai khaba s̄iwi? ajim anum.

⁴ Mam̄u mag amachig Jesuu j̄eubarm ūr numjā ni ābmuajā j̄u abajierram anaabá. Mag amachig khabamjō warag kh̄iuu abaawai mag chi kha öödö khit̄um ich aig th̄urna, i gaai p̄urbaawai monaup̄iwi, irig, —P̄u maju aai chir̄umgui ajim anum. ⁵ Maimua j̄urr ich d̄ui āba thach khoog aig narr kh̄unag magjim anum:

—P̄aar cabaai kh̄aijā wa p̄aar phak kh̄aijā j̄ebdeg burrwia p̄öd ich ap öbērba s̄isim oobaawai, ¿khaúta ag b̄urre mawia ich nemchaai j̄eu aubaju khai ajim anum, s̄i jua üujem ed awia?

⁶ Mam̄u ich iek ükhamkh̄iir par irua mag j̄eue ohookhamjā ni ābmuajā i iek ükhabajim anaabá.

Jua purtarr phiesta ee thürkhüütarr khüün

⁷ Maimua Jesuu oowai, jürram khüünau amachig jauba nüm ee amachdëuta sie ajapcharam jur auna nacha ohood aadeewai, chi thürkhüüpüiwiä bëetarr khüünag magjim anüm, am wawimamua:

⁸ —Dëgölp äbmua khäijä ich jua pür nüm phiesta ee päach thür aauwai, oob päach khîrau chan sie ajapcharamta ookhanaa päachta pör garcha jupmiet ajim anüm. Magbam eeu mag sie päach khâyau chi thethem khüün athee wai nüm gaai khäijä päach jupdukham. ⁹ Mag päachta sie ajapcharam gaai ohoodö nüm aig, chi jua pür chirum wounau bëewi pärag “Phiidutkhabat, müg sie deelum khüün atheemü” aicheewai, eeu dëgölp päar khîr naauwia jürr öor ëugarcha khîr naa ohoodö aimadukham ajim anüm, tagam khüün dakhîr. ¹⁰ Magju khäai äbmua khäijä ich jua pür nüm phiesta ee päach thür aauwai päachta warm khüün ëugarcharam sie gaai jupbat ajim anaabá. Päar mam ohoodö nüm oobaawai, chi jua pür chirum wounau pärag, “Keena, jürr mau na jupbahut” abaawai, chigag chukhu päachta warm khüün na ohoodö aimaju. ¹¹ Mag, pärag mag chirumün, ar amach thöwia chikham düi athuucha aajem khüünta jürr müg atag paawai am Ëwandamag chaigpa oo sîsidu aju. Maimua ar mag amach düi athuu nüm khüün ichaaurjä magüm aba sîi warag serbiibamjö aajerr khüünta jürr müg atag paawai Ëwandamau warm khüün khâyaujä ürpai apiju ajim aajem.

¹² Maimua ich thach khömkhîr thürtarrag magjim anüm ich Jesuu: ’Deeu puch phiejáb dürrcha wauwia thach khömkhîr öor thüürwai oob sîi puch khapkhüün appai thürkhüyam ajim anüm, ni puch khodnaan, ni sîi thür khodpaim khüün appaijä thürba, ni sîi phatkhon paraam khüün puch düi äba di dakha naajem khüün appaijä oob thürkhüyam. Pua magüm khüünta khîrjuwia thürkhüümün, magan amaujä agjö wauwia pu thür athaawai deeu pürug phagbarmjöta aju. ¹³ Magju khäai puch phiejáb pöm waupüiwiä thach khoog öor thüürwai dau aphüüm khüündamta thürbá ajim anüm: ar bü bisi wa juadam khäijä bisi khithëem khüün, ar khu thüüiba thüüiba khithëem khüün, wa ar dau khîsu khithëem khüün khäijä. ¹⁴ Pua mag khithëem khüün düita magmün, amau chadcha pu düi pöd agjö abaju, mamü magtarr paar Ëwandamauta jürr pu onee apiju. Ar i iek ükha durrumua khëchtarr khüün deeu iiu phiidu nüm jaar, magtarr jürran ichdëuta pürug phagjugui a jaumajim aajem.

Ëwandam düicha thach khö sim wounan chadcha onee aju
(Mt 22:1-10)

¹⁵ Mag Jesús iyüü sim ürwia, äb i düi äba thach khö sierrau irig, —Ügthar pawiajä ich müg cha maach nümjö Ëwandam düicha thach khö sim wounan chadcha i onee ajugui ajim anüm.

¹⁶ Ichig magbaawai jürr Jesuu irig, —Mua pürug nem ïgkhakhimgui ajim anüm. Magnaa, Jöoi äb sïejim aajemgui ajim anüm. Mag jöoirau öor khapankham khüünag jaau wai sïejim aajem, ichdëu phiejáb pöm waubapüiwiä makhüün thum ich aig thach khoon bëemkhîr. ¹⁷ Maimua chadcha phiejáb wauwia, ya thach khöju ed aadeewai, chi patrón jöoirau ich chog püijim aajem, ich düi iekhatarr khüün aar jaubaimaawai thach khoon bëemamkhîr. ¹⁸ Maimua mawia, chi chogau jajawagmampierr bëemaugau, jürr pogkha jaumaajeejim aajem, chi bëeju arr khüünau. Nacha jaauwimatarr aigüimua magjim anüm: “Chaig ewaa jëb pör autarr oon maju chiraawai mü pöd mabam; idëu ëudeem athee khërtarrau” ajim anüm. ¹⁹ Maimua äbakhai aar jaubaimaawai maguajä agjö, “Mü pöd mabam, phak emkhooin diez eeu përkha autarr phidag ee wai jëraan phë arrju aawai. Jägba akhiin chadau mü makhamgui” ajim anüm. ²⁰ Ich mag jajawagmamua ëudeecharam aar jaubaimaawai magua paawai magjim anüm: “Mü maju ajieb mamü, müch mü düi ewaa pa chiraawai pöd mabajugui” ajim anüm. ²¹ Magbaawai mag chi iek jaau chitarr woun deeu ich appai bëewi ichig warm khüünau jaumarrjöo jürr ich patronag jauchëjim aajem. Mag ürbaawai jöoi khîr machag thüünmua magjim aajem, ich chogag: “Petá” ajim anüm, “deeu. Maimua jöpkhar jürr kaaijä ee ar dau aphüüm

khithëem khun phë aipidú ajim anum: ar bü bisi wa juadam khäijä bisi khithëem khun, khu thüuiba thüuiba khithëem khun, maimua ar dau khisu khithëem khunpa.”
²² Mag jaabaawai chi chogau mawia, ichdëu jaaupüitarjöö awia, deeu barchëwia magjim aajem, ich patronag: “Mua thum puchdëu jaautarrjöö abarm. Mamu magumjä agtha öor khapaana dürraju simgui” ajim anum. ²³ Magbaawai ich jöoirau deeu magjim anum, ich chogag: “Jürr phöbör igaau mawia parhooba ar ich jäg dau aphuu khithëem khun thum puchdëu oomam phë aipidú” ajim anum, “warre örau di dürrkhaba siwaag. Puch iek ükhaba abaawai amag thum ajapha jaumamua ichiita mua am mäch düi thach khömkhürta thürkhüi chirum abá” ajim anum. ²⁴ Ya maadëu khaphu num, ar nacha thürwia bëeba arr khunau chan amau büürjä mu thach isëbajugui ajim anum, chi nacha thürtarr khun igwia.

*Dich nem thum isegba num chan pöd Jesús khapeenaju khaba num
(Mt 10:37-38)*

²⁵ Mag Jesús mam düi i ëudee öor pöoma wëtmajim aajem. Mag ich ëudee wëtum khunag magjim anum:

²⁶ —Äbmua khäijä mu düi ogdüba nürraju khürju simta khüchpaijä ich dënnan kha ogdümapha wa ich üüi, ich chaain, ich khodnaan khäijä ogdümaphanaa ich dau aphuu ajukhäijä khürju sim chan, pöd mu düi khapeer khaju khaba simgui ajim anum. ²⁷ Ar chi mu düi nürram khösi simuan warre ich phithurg au nürrajujä khaphu ajukhäijä simgui ajim anum, mu gaaimua chikhamnau ich thöju khaphu awiajä ich mag mu bü ogdüba nürraju aawai. Mag äwatbaju chan, parta idëu khös mu düi nürum ajugui ajim anum.

²⁸ Magnaa amag, 'Chijäg wounauta ich di ëwaagpaawai nacha khürju si abaju khai ajim anum, khan nemta phë auju, khachpai igju, wa phatkhon khäijä dürr khaba abaawai pöd nem igju thum phë aubaju khäijä khap aag? ²⁹ Magjä khürjubanaa, eeu dëgölp di ëuju aadëwia, dibü appai khäijä jukha siuwia, pöd ëu auba ich mag werba siukhiin, bigaam khunau ich khürcha khäijä i wauwia irig, ³⁰ “Mug wounaun par di ëu aubajuuta si dibü appai jäg idëu khös jukhabaadëjim” ajugui ajim anum. Ich jäg di ëwaagpaawai khürjuajemjötä khürjuju aai simgui ajim anum mu düi nürraagjä, dich dau aphuu ajukhäijä simjä magum igba warag magum äwat nürraag.

³¹ Magnaa deeu ejemplo igwia, 'Wa magbam khai, 'khanim reita deeu agjö ichjö reikha sim düi juurhi ee ich wërbuan maju nawe khürju si abaju khai ajim anum, ajap khap aag? Irua khaphu simgui ajim anum, warmua soldaun khapanag veinte mil wai siëwai ichdëu diez milpai wai sim. Mag juurhi ee maju nawe, 'irua khürju aubaju khai, mag ich soldaun magcha khapan khaba durrum düi warm khun khapan thunum aar wërbuan petaawai ichdëu pödbaju? ³² Irua mag khürjumun, agtha warm düi thëuju nawe, warp nwe khaug aujugui ajim anum, ichdëu pödbaju. Magbaawai irua ich soldaun warm khun aar chogpüiju, makhunau chaigpabaimaawai wërbuju arrjä wërbuba warag khöinaa nüisieg. ³³ Ich agjöta aajemgui ajim anum ichab mu düi khapeerkhaagjä. Muta nacha pärau ürcha khösinäa mug jëb gaaim nem päachdëu khösim thum isegbam chan, pöd mu khapeenaju khaba numgui ajim anaabá.

*Thakhaar nakha aadëkhiin 'khanthee serbiiju?
(Mt 5:13; Mr 9:50)*

³⁴ Mag amach nem isegmapham khun igwi iekhakhagmamua ichab, 'Thakharan chadcha nem ajaphamugui ajim anum; mamu mag sim nakha aadëkhiin, 'khanthee serbiiju? Pöd büürjä agua nem phöju khaba, ³⁵ ni jëb phüichichag düi waaurëunaa nemjür bü khuagjä serbiiba siëju. Mag serbiiba siëwai si barpüijugui ajim anaabá. Ich jägaugui ajim anum ichab ar mu iek ükhamaaugau amach nem khöchag thum isegba num khunjä. Keena, jäg ürünnaa cha mua jaau chirum ajapha ürbaat a jaumajim aajem, ich Jesuu.

15

*Oveja okhootarr nem ïgkhaa**(Mt 18:10-14)*

¹ Biek ãb Jesuu jãga Ëwandamau ðor peerduajë a jaau sim aig, gobiernoog dëbpaar paar num jëeujem khun khapan bëe thunaajim aajem, chi pekau dapnaanpa, i iek ùraan. ² Magbaawai chi ajapha Ëwandamau Moiseeg iek phãpitarr urkhaajem khun, maimua ag iek jawaag athee chi machnaan düimua Jesús igwia, —I den mug wounau chan pekau pöm sïsidum khun awiajã isegba ich jãg warag am düi thach khö nurrãajem anaajim aajem.

³ Magbaawai ichdëu am mag iekha num ùrwia, mug nem ïgkhaadam jaaumamua amag magim aajem:

⁴ —Khanim nemjõ mug num aig ãbmua cien ovejas wai sim, maimua ãb okhoobaadeewai, ¿khaíuta tagam khun dö wajaug ee phëruawia mag okhoo khitumdam jurãan mabaju khai? ajim anum. Keen, par maadëu dich nemchaai aawai baaubam aigjã ookha khituu abarju. ⁵ Maimua mag baau athaawai, ¿khaíuta sï onegau dich nemchaaidam ud aibëebaju khai? ajim anum. ⁶ Maimua di aig pachëwija, ¿khaíuta ich khapkhun düi ich di dakha naajem khunpa thürkhanã, “Keen, mu onee chirum, much oveja okhootarrdam oo athaawai” abaju khai? ⁷ Keena, ich jãgta aajemgui ajim anum ïchab ügtharjã: Ar ðor khapan amach ajaug thõwia Ëwandam düicha wënrurum aajem khun gaaimua oneeaju khãyau, pekau pömkham khun eem ãb khãijã ich khaibag isegwia Ëwandam ich thãar ee atham ed ügtharmpeenjã onee aphõbaadeejemgui ajim anum ïchab.

Phatkhon okhootarr nem ïgkhaa

⁸ Maimua ïchab mug jaajim aajem: ‘Khanim nemjõ uu ãb simua phatkhon chi dau daí appai diez wai sim, maimua mag eem ãb khãijã okhoobaadeewai, ¿chijãg uirauta büurjã ich phatkhon jurba ich mag sïuju khai? Par jãgan irua ag büurre lámpara paanaa, dijã thüapwia, nem ruaba jur sï awia, baau athajugui ajim anum. ⁹ Maimua mag baau athaawai, ¿chijãg uirauta ich khapeen ich di dakha naajem khun thürkha auwia, “Keena, isin mun onee um, much phatkondam okhoo wai urr baau athaawai” abaju khai? ajim anum. ¹⁰ Magnaa ich Jesuupai, Ich jãgta ügtharjã ïchab Ëwandam chognaan onee aphõbaadeejemgui ajim anum, ar woun ãb khãijã ich khaibag isegwia khïirjug ajapham jurwia Ëwandam ich thãar ee atham ed.

Ëwan phatkhon ãr gasta nurrur athurtarr ag nem ïgkhaa

¹¹ Maimua jãga Ëwandamau ðrau ich iigwai isegba aajem khap amkhïir, Jesuu mag ich aig bëetarr khunag mug nem ïgkhaajã ïghajim aajem ïchab:

—Woun jõi ãb simua chaain numí wai sïejim aajem, emkhoo in apha. ¹² Khãai ãb chi iewaa chi ëudeemua ich ayag, “Tata, ru meebaadeewai marau jüaju nem warre magan murug much jua ee dee chirbã” ajim anum. Magbaawai jöoirau chadcha amag jigbaadëjim aajem, amachpierr. ¹³ Mag deetarr khur khãai khapancha khaba num ee, ichig nem deetarr thum përkhuipüiwia ag phatkhon düi warre warp petajim aajem, deum durr. Mam mam pawia nem oobam gaai ichdëu gastaam aig phatkhon ãr gasta sïeimajim aajem. ¹⁴ Maimua mag phatkhon nem parhoobam gaai werba sï awia thum öbapüim ee ïchab jãdau theega burrijim aajem, i sim durr. Maimua magbaadëm düi ya ïchab jãsogau mas aadëjim aajem. ¹⁵ Jãsogau ich magbaadeewai woun ãb sïerr aar mawia parhoobam phidagdam khãijã ichig deemkhïir jëeuwimajim anum. Magbaa magua irig jaupüijim aajem, khüsnaan thumamkhïir. ¹⁶ Mag chadcha mawia khüsnaan thua oo chirumua jãsooga aawai chi khüsnaanag phathau deechë num eemta düi khöm iigjeejim anum, chi khüsnaanau khö num düi äba, büur khãijã jãd thõo awaag. Mam magumjã ãbmujã irig “Ya magan khõjuma” aba aajeejim anum. ¹⁷ Khãai ãb mag oo chirum awia thumaa khïirjumamua ich wir aigpai magim anum: “¡Ë! Mu aai di aar i piyonnaan büurjã khõju athee augchëba biwaa thunum ee, muchta much khïir lökgau jãdaúa mug mu

thõo warrumgui” ajim anum. ¹⁸ “Mug chirabnaa mu majugui” ajim anum “much aai aar. Maimua barimawia mua irig ‘Tata, chadcha mua Ewandam dakhiiir pekau wauwia pu duija khaigba abarm’ aimaju. ¹⁹ ‘Mag gaaimua warramjo pua murug puch chaai aju khaba sim. Murug iewaa aju khayau sii murug puch piyon aba; mu pu athee ich mag phidkha chitaju’ a iekhaimaju” khiiirju athajim anum.

²⁰ ‘Mag ich appai iyuu oo siewia baubaadeu chadcha ich aai aar petajim aajem. Mag mamua agtha di warphaa siwe chi ayau oo athajim anum, i chaaita dau phuu ur khitam. Magbaawai jooi tharau awatbajim aajem. Mag warag khaphig mawia ich chaai o phuu joinaa khiiir uu aujim aajem. ²¹ Magbaawai chi chaairau ich ayag, “Tata, chadcha mua Ewandam dakhiiir pekau wauwia pu duija khaigba abarmgui ajim anum. Mag gaaimua warramjo pua murug puch chaai aju khaba chirum” ajim aajem ich ayag. ²² Mamu chi ayau dau aug khaugwia, magumja igba, warag degag arrwia ich chognaanag, “Mu chaai athee khajua chi ajarcharam jurwia jupari sibat” ajim anum. “Maimua ichab sorrtikja jupinaa zapatja chi ajapham jupibapuit. ²³ Magwia phakdam chi otrapam authurwia thoobaruit” ajim anum, “maach thum aba onee kho numua phiesta wawaag. ²⁴ Parau oo numgui ajim anum, mu chaai chi meem arrta deeu iubarmjo abarm; beebajupii narrta deeu barbaichem” ajim anum. Mag, chadcha phiesta waujim aajem.

²⁵ ‘Mamu maagwai ich jooi iewaa chi naam, phidag ee sielim aajem. Maimua bewia di dakha panaa ur uraa aawai sii karris phophookham dui tamburra bubujukham gaai jemkha khodthunum khaug athajim anum. ²⁶ Mag urbaawai ich aai chog ab thurna, “¿Khan gaaimua aga eepemjo mag thunarram?” a jeeujim aajem. ²⁷ Magbaa chi chogau “Pu eemta beejimgui” ajim anum. “Mag uu barbaicheewaita pu ayau phakdam chi sebaam wai narr thoopibajieb” ajim anum “phiesta wawaag.” ²⁸ Mamu ichig mag jaubaawai warag meeukhawia dubmapha daaugajarpai sijim aajem. Magbaawai oberchewia chi ayau ithuu ich iewaag, “Dubtarrau iewaa” ajim anum. ²⁹ Mamu ichig magbaawai warag ich ayag, “Pude urba tata” ajim anum. “Much erraawe buurja pu aigmua ogduba, pu phidag ee mu phidkha chitaajem; pua nem jajaaukham ichaauraapaja iekhaba chitumgui” ajim anum. “Mamu magumja buurja pua murug chib chaaidam khajja deeba aajem, much khapeen dui onee khomkhiiirja. ³⁰ Mag khayau sii jag puch phatkhon arrwia parhoob kachaloonaa un dui pa ar gastaapuihurtarr barbaicheewain chadau, pua phak chi sebaampa thõo chirabma” ajim anum, “i khomkhiiir.” ³¹ Magbaa jooirau jurr ich iewaag magjim aajem: “Mamu pua khaphu chiraba” ajim anum, “chadcha puchta mu aigmua ogduba khitaajeewai mu nem mug thunum thum puch den appai thunum. ³² Mamu pua oo chirumgui” ajim anum, “pu eem chi meem arrta phiidawi pierrumjo abarm; maach aigmua mawia tag beebajupii narrta, ista deeu pierrumgui” ajim anum. “Magua is chadcha maadeu mugju aai naabahab ajim anum, i beetarr gaaimua onee aag.”

16

Woun ab ich khiiirjug khaugau khaphuun baautarr

¹ Maimua Jesuu ichab mug nem igkhaadam igkhajim aajem, ich dui ogduba wenurraa-jerr khunag:

—Ab rik sielim aajem. Mamu ichdeu ich nem khaugba, deelumugta ich nem thum jaau wai sielim aajem, magugta ich denjo amkhiiir. Mamu khai ab chi morkhuu urwai i nem aair aba parhooba sii ichdeu ampierrta wau sim a urbaawai, ² thurpuiwia irig magjim anum: “¿Khan ajaugta mua urwai mag pua buurja mu nem aair aba chirum anuma? Mu iekhau nauwe jopkhaa puchdeu nem waajem thum phakhanaa murug oopiba” ajim anum, “mua khap aag. Mag oopiwia warre pudeu siubaad, tag mua pu igbam” ajim anum ich khiiircha. ³ Magbaawai chi rik nem thua chirarr wounau khiiirju sii awia, ich odegpai, “¿Nau mu jaga ajuutaa mugbaadema?” ajim anum, “mug mu patronaja mu jurbaadem. Sirphug ee thuthui dui phidkhaju serbiiba chirum. Parhooba sii atcha kaaja ee nem jeeu chitaagja khaba chirum” ajim anum

ichdēupai ichig. ⁴ Maimua ich ödegpai, “Äa, ya mua khīirju atham” ajim anum, “jāga aju mūch mūigmua jurbapāiwai ōrau amach deg mūch öbeerpimkhīir.” ⁵ Mag khīirju auwia chadcha ich patronag dēbpaar paraa narr khūun āābdō thūrnaa amag jēu oomajim aajem. Nacharamug, “¿Pua maach patronag kharr paraa chirú?” ajim anum. ⁶ Magbaawai warmua, “Muan irig cien latas de aceite paraa chirumgui” ajim anum. Ichig mag jaubaawai, “Chadcha pua mag aujim; cha sim ag ēsap” ajim anum. “Mamū thurrēupāiwia magan jūrr jōpkharraa cincuenta lataspai phā sīubá; mua pūrug jārrpai jēukhim” ajim anum. ⁷ Maimua ābakhai paar sierragjā agjō, “¿Puajā kharr maach patronag paar chirú?” ajim anum. Magbaawai chi dēbpaar paraa chirarrau, “Mua irig trescientos sacos de arroz paar chirum” ajim anum. Magbaawai chi khap aag jēu sierrau, “Chadcha pua mag aujime” ajim anum. “Cha sim ag ēsap” ajim anum. “Mamū thurrēupāiwia jūrr doscientos cincuenta sacospai phā sīubá” ajim anum. ⁸ Magbarm khaug athaawai chi patrón jōoirau ich nem air aba arr woun igwia ich ödegpai, “Jōo, wounan chadcha khīirjug khaphūta chiruma” ajim anum.

Maimua jūrr ich iek ūr narr khūunagta magjim aajem, ich Jesuu: ‘Chadcha Ēwandam iek ūkhamaugau amach khōchagpierr wēnūrraajem khūunta Ēwandam iek ajapha ūkha khithēm khūun khāyaujā khīir ubūcha sierrjēemgui ajim anum, amach gar ōor thereu awaag. ⁹ Pāadē ūrbat. Phatkhonan chadcha nem parhoobam wau nūmua ganwia nem khaigbam atheejā iigjem. Mag sīeb mamū, pāach phatkhon aauwai ōordam dūi nem ajapha wau nūmuata am dūi khapeen khabat ajim anum. Maagwai pāach meebarm ed mug jēb gayam nem tag igba aadeewai jūrr ūgtharjā makhūun dūita nūisiju, Ēwandamau pāach ūdūraa öbeerpibaawai. ¹⁰ Woun ābmua nemdam būrūum awia khāijā ajapha ūrkha simūn, magan nem dūrrūum awiajā ich mag ajapha irua wai nūrraju. Mamū nem būrūum awia agug oomaphamjō warag ūdūraa ārpi simūn, magan nem dūrrūum chará sīi ārpijugui ajim anum. ¹¹ Mug jēb gaai Ēwandamau pāachig nem deetarrdampaijā ajapha ūrkhaa meraa nūmūn, ¿jāga ich aram nem ajapcharam irua pārag deebarju? Deebamgui ajim anum. ¹² Chikham nemjā pārau ajapha ūrkhaba nūm chan, ¿khaíu pārag ōkhar nem jūapiju arr khāijā jūapibarju? Jūapibamgui ajim anum. ¹³ Ni ābmua jā pōd patronnaan numiim khūun chogkhaju khaba simgui ajim anum. Patronnaan numí akhiin, iwiir ābpaita ūrcha kha khōsi aju. Ich agjōta simgui ajim anum ichab Ēwandam dūijā. Pōd pārau Ēwandam khīrag wūpanaa phatkhonagjā wūrrpa aju khaba nūm. Pāar magta nūm chan pōd Ēwandam ipierraa khaba nūmgui ajim anum.

¹⁴ Mamū ichab aig fariseonaan phatkhon athee bīe khithēm khūunaupa chi Jesuu iekhamam ūr narr aawai warag i wau iekha naajim aajem. ¹⁵ Magbaawai Jesuu amag iekhamamua, —Pāran, pāachta ūrcha phatkhon wai nūm awia Ēwandam dau najā ūucha nūm aajeema; mamū chadcha Ēwandamauta pāar thāar khaphū simgui ajim anum. Mug jēb gayam khūunaun phatkhonta nem thum mug jēb gaai thūnūm khāyau ajapcha sim awia agugta ee aajerram. Amag mag nem wajaug sīeb mamū, agua nem khaigba wauwaita sīi ödōmie sērka thūnūmjō Ēwandamau khōchkhaba aajemgui ajim anum.

Warrgarm ley ich mag sierrum

¹⁶ Mag nem jajawagmamua ichab ich iek ūr narr khūunag Jesuu magjim aajem: ‘Juan ōor pōr choomieu Ēwandam i jaaju naweran pārau Moiseeu iek phā pūatarr dūi Ēwandam i jaumienau ēsap phātarrpai wai naajimgui ajim anum, ag gaai jaau sim ipierr wēnūrraag. Mamū Juanau iek iur Ēwandam aar öbeerpiejemta wai bēejimgui ajim anum, chi wajapcharam. Mag jauchētarr aigmua atag mag Ēwandamta chi Pōrkhamū sim khaug athampierr, īsta ōor pōm i ipierraa am ig nūm, chadcha amach Pōrkhabaadeewai i dūi naam khōchgau. ¹⁷ Mag iek iur wai naab mamū, jōoingar Ēwandamau Moiseeg ich iek phāpitarran ich warr sīejerr agtha ich mag serbii sierrumgui ajim anum. Mug durr thum edjāpa chugpawiajā jōoingarwe phā pūatarr iek chan būdam ābjā okhoobamgui ajim anum.

¹⁸ 'Magua ĩsjã warrgarmjõ dich ùui isegwia deeum ùui aumun pekauta wau simgui ajim anum; wa deeumua ùui puatarr khãijã aumun magan agjõ pekauta wau simgui ajim anum.

Woun ãb aphuu khitarr rik dãi

¹⁹ Maimua ĩchab mug nem ĩgkhaadam jaaujim aajem Jesuu: 'Woun ãb sĩejim aajem, rik. Maan sĩi khajũa parhĕpagkham apphata jũajeejim aajem. Maimua mag num dãi ed ĕepierr sĩi nemkhoo jaramjõta thachjã wau khoojeejim aajem. ²⁰ Mamũ ĩchab woundam aphuu khitum Lázaro a thũr sim sĩejim aajem, sĩi phĕie kha dodoso khitum. Mag khitumun sĩi chi rik puertdi bigaau õor bũ eeta oo khĕraajeejim anum. ²¹ Mag khĕrumun jãso gau chi rik thach khõ sim mes eegar pan perasdam khũimam khõm khõchag khĕrum ee, saakienauta i phĕiedau sĕcheejeejim aajem. ²² Mag khitum awia chi aphuu khitarrdam meejim aajem. Mag meebaadeewai Ĕwandam chognaan bĕewia sĩi i akhaardam ũgthar Abrán sim aar arrjierram aajem. Mag khur chi rikjã ĩchab meebaadeewai bĕp sĩuwia khĩmie durrta õbĕrjim aajem. ²³ Maimua ya khĩmie durrpanaa maach gaai machag āwatbajujõ thũnumua ũgthaag oowai dau warpha Lazarota Abrán bigaau khõinaa pãar sim oo athajim anum, chi rik arrau. ²⁴ Magbaawai mammua thet, "Jõoi Abrán, mũ ap chitum mũ dau aug khaugbãa" ajim anum. "Lázaro jĕgpirdam gaaipai khãijã dõdamau omnaa mũ aar pũibapũi. Ya mun õ jũumaam. Őt khierr pechag mug thũnumjã mua āwatbajujõta thũnumgui" ajim anum āakhamua. ²⁵ Mamũ magbaawai jõoi Abranau irig magjim anum warag: "Khĩir eyaa ajuma" ajim anum, "pũch monakha aawai nem khĩir thum paraanaa bũurjã augchĕba chitarr. Maagwai Lázaro bũurjã magum chukhu i dau aphuu khamor masi khĕrumjã pua irig ooba aajeejim. Mamũ ĩs mug i khõinaa bibigag chukhu chirum. Jãigta khĩirjujuma ajim anum, jãgwia jũrr ĩs pũ idawaa chirũ, õt khierr pechag ee. ²⁶ Pua mag chirab mamũ, pũ aar põd mua Lázaro pũibamgui ajim anum. Magnaa maach jãrr mug dõ khõrg sĩi jĕb ithurm jaaba wĕjõmjõ sim ee jãga i maju? Jammujã põd bĕeju khaba, ni maumujã põd maju khabamgui" ajim anum jõoi Abranau. ²⁷ Magbaawai chi rik arrau warag chaigpa khitumua jõoi Abranag, "Magan jũrr mũ aai di aarta i chogbapũi" ajim anum, ²⁸ "mũ khod ābam khũun cinco phĕ wai chirum aar, mũ mug chirum jaaubaimaawai amach khaibag isegwia khĩirjug ajapham aumkhĩir, magbaawai am meem edjã mujõ mugum aar gaai machag āwataan bĕem ugua" ajim anum, chi rik arrau. ²⁹ Magbaawai Abranau irig, "Mamũ amau Ĕwandam iek wai naabahab, Moiseeu chi Ĕwandam i jaaumien dũimua phã puatarr. Amau mag gaai jaau sĩsidumta ipierraa aju aai naabahab" ajim anum, "pũ sim aar wĕtmapha numun." ³⁰ Magbaawai chi khĩmie durr simua magjim anum: "Ŭũ, mag khabam jõoi Abrán. Sĩi phã sim gaaipai chan amau ũkhabam. Mamũ ãb meetarrta deeu am aar õbĕrimawia amag jaauwimakhiin chadau, warre amau amach khaibag isegjurau" ajim anum. ³¹ Magbaawai Abranau irig magjim aajem: "Mamũ amau mag Ĕwandam iek chi phãm wai num gaai jaau sim ũkhaba num chan, magan ãb meewia deeu iiu phiiduwia amag jawaan makhiinjã, amau ũkhabajugui" ajim aajem, chi rik arrag.

17

¿Jãga anũ Ĕwandamau chikham khaibag ee mapi num khũun dũi?

(Mt 18:6-7,21-22; Mr 9:42)

¹ Jesuu magjim aajem ich dũi wĕnurraajerr khũunag:

—Mug jĕb gaai ichiita ich jãg õor pekau waupiejem nem paraa aju, mamũ jĕ, apkhit! ajim anum, chi magum nem paraa sim woun. ² Irua magum gaaimua chi mũ iek ũkha khĕrumta pekau ee burrpimun, ichta Ĕwandam dũi iekkhõr põoma sĩsiju. Mamũ mag Ĕwandam dũita iekkhõr paarpaju khãai ichdĕupai ich õ gaai mokrõr põmkham jũnaa phũas ee baudũkhiin ũucha ajugui ajim anum Jesuu.

¿Jãga dich khapeen perdonaa nu?

³ Maimua ïchab, 'Pārag jaaukhim, khaphu abat ajim anum, ich Jesuupai. Pāachjō mu iek ukha num khunau khāijā pāach dūi khaigba abaawai warag dūi agjō aju khāyau sī am wawibat ajim anum. Maimua amachdēu mag pāach dūi khaigba abarm khaug auwia pāachig "Mu perdonaabá" aawai, am perdonaawia oob tag būurjā magum iek igmiet ajim anum. ⁴ Ābam edpai khāijā biek khapan pāach dūi khaigba awia, "Kakē mu perdonaabá, mua tag jāgbaju" a khurrkhakha awia khāijā, ich agpierr i perdonaabat ajim anum, tag magum iek būurjā igba.

Ēwandam pāach dūi sim a khīirjunaata nem waukhiin

⁵ Mag dich khapeen perdonaapi jaubarm phithurga sim khīirjunaata, jūrr ich Jesuu chi doce jur autarr khun garmua irig magjierram aajem:

—Señor, Ēwandamau marag khīirjug deebam chan pōd marau maach khapeen perdonaabaju. Marag juapá deebá ajierram anum, mag puchdēu jaau simjō aag.

⁶ Magbaawai maach Pōr Jesuu magjim aajem amag:

—Pārau khīirjuawai chadcha Ēwandam jua theeg sim khaphuna pāachdēu nem mag abarmjō apiju khīirjunaata nem waukhiin, Ēwandam athee chan phithurm nem chukhu aajewai, chadcha pāachdēu jajaaukhampierr ich mag pāachdēu jaau numjō ajugui ajim anum. Pār khīirjug oojem anaa chi pōmag mostaza daudam ar maach dau ee paba khitaajemjō khāijā khitakiin, ar pabū pōm simug wounagamjō, "Jāigmua mawia jūrr achum phūas ee dunubaimá" abaawai, chadcha pār ipierraa ajugui ajim aajem.

Ēwandam chogkha simua ŷjāga aju aai sī?

⁷ Mag jaaumamua ïchab magjim aajem: '¿Khaíuta ich chog phidkha sī awia barbaicheewai ithūu irig, "Ar pu athee ya thach mes gaai thōi khērūm khōbá" aju khai?

⁸ Mag chan ni ābmuajā iekhabamgui ajim anum. Jāan magju khāai warag, "Jōpkhaa phiejāb wauwia mu jāogbá, maimua murua nem ig chirūm thum phēdeebá; puchin nau mu khō dichtarr khur ēudeechata khōju" a iekhaju. ⁹ ¿Pārau oowai ābmua ich chognaanau ich ipierraa nem wau num paar "Ēu ajim" aajē? Ēu ajim chan abam, ich phidag ichdēu nem wauju atarrta wau sīewai. Irig jaauba akhiinjā ichiita irua waub khaba waujugui ajim anum. ¹⁰ Ich agjōraugui ajim anum pāarjā ïchab: ya Ēwandamau pāachig nem jaautarr thum wau ōbaadeewai sī warag, "Maachin Ēwandam chognaanpai; ichdēu maachig jaautarrpierrpai waubapūim" abat a jaaumajim aajem.

Diez kokobé bēnēu bar khithēe arr khun

¹¹ Mag jaau sīewia, warag Jerusalenag mamua didichagmajim aajem, Samaria durr Galilea durr dūi āba thēu num jārr khudau ma sim ee. ¹² Mag mamua phōbōrdam pōm khaba khitum ee dubbaimaawai i khīirphee ōor diez kokobé bēnēu bar khithēem ōbērdutkhachējim aajem. ¹³ Mag ōbērdutkhachēwia warppaimua irig āākhamua, — Maestro Jesús, maar apdurrum maar dau aug khaugbahur aajeejim anum.

¹⁴ Ichig dau aphū mag durrum oobaawai amag, —Jerusalenag ērēuwia Aai i jēuejim deg phadnaanag pāach kha theerhūchpibat ajim anum.

Amachig magbaa chadcha i ipierr ērēubaadējim aajem. Mag wētumua agtha barba num ee, amach mor oowai kha ajapha magum bēn chukhu narrjō naajim anaabá.

¹⁵ Amach mag oobaawai, ābmua deeu ewag khaphig urumua onee, "Ēwandam, isin chadau puan mu dūi ūuta abarm; pūjō jua theegkham chan mug jēb gaai chukhum" a ijējēbag bēejim aajem, ich appai.

¹⁶ Mag bēewi Jesús būkhurr phōbkha jēbjā gaai dagau durnaa, "Ēu ajim" ajim aajem irig, ich monaautarr paar. Chi mag Jesuug ūu ajim aan bēetarr, Samariapierr ajim aajem.

¹⁷ Magbaawai Jesuu magug, —¿Pār chi monaautarr khun diez naabajī? ¿Jam num ajim anum tagam khun nueve? ¹⁸ Amach monaautarr paar Ēwandamag "Ēu ajim" aju chukhu arrjō, āba pu appaita deeu khitaichēbma ajim anum, deeu durramkha chiramta.

¹⁹ Maimua ichdēupai mag chi kokobé bēnēu bar khitarrag, —Phiidūwia petá ajim anum. Mua jaautarr ipierr puch ödegpai, “Chadcha i ipierraa amun mu monaauju” a khīirjutarr gaaimua, üu pu peerdūwia monaaujā monaau chirsim ajim aajem irig.

Deu Jesús mug jēb gaai dunnubaichēm ed ʒjāga aju khai?

(Mt 24:23-28,36-41)

²⁰ Khāai āb chi ajapha Moiseeu Ēwandam iek phā puatarr uarkhaajem khunau Jesuug, —ʒjāagwaichata mug jēb gaai Ēwandam maach Pörkha sēichējuwa? ajierram aajem irig.

Magbaa Jesuu amag magjim aajem: —Ēwandam ichta chi Pörkha sēichēju chan oob dau daauta bēēju amiet. ²¹ Mua nem wau chirum gaaimua pārau khaphu aju aai num, Ēwandam ya pāach ee sim; magua irua ich jua oopi simgui ajim anaabá, chadcha ichta thum ich iek ukha num khun Pörkha sēichēm khap amkhīir. Maagwai ōrau mugwaiwe chan, “Mugá, ar nurrú,” wa “Achum ar sī” abajugui ajim anum.

²² Makhunag mag jaauwi jūrr ich dūi ogdūba wēnurrājerr khunagta magjim aajem: —Mug atag pāach appai wēnurrum aig, pārau much chi Emkhooi Iewaa khīirjuwia khāaidam ābpa khāijā ūmaai deeu mu dūi wēnurrum khōsi aju. Mamu pōd mag wēnurrabajugui ajim anum. ²³ Mug atag ōrau pāachig, “Mugá, ar nurrú, ya bēejimwai,” wa magbam khai “Achum sim” aawai, oob ukhawia aar oon wētmiet ajim aajem. Magua pāachig nem jaauwaijā oob am iek ukhamiet. ²⁴ Much chi Emkhooi Iewaa bēewain, thumaam khunauta mu oojugui ajim anum, ich jāg pagthum dau phur jēer athaawai edjā thum arar athaajemjō. Magua ōrau mag pāachig ya mu barbaichēm a jaauwaijā oob ukhamiet ajim anum. ²⁵ Mamu magju nawe ichiita mu dau aphuu aju aai chirumgui ajim anum, ōor mug thunum khun jua ee, amachdēuta mu kha isēe wai wēnurrāawai. ²⁶ Mag mug atag much chi Emkhooi Iewaa deeu bēēju gayaa paawai, jōingar jōoi Noé khakhitarr jaar ōor dōādau ōpāiawai amachdēu ampierr thūnaajerrjōta thūnaajugui ajim anum ichab. ²⁷ Mag jōoi Noé sim jaar ōrau amach okhoojūā khīirjuba, sī phiesta waunaa, thach khōwia, dōdōjō dōju, maimua jua pūruuta khīirju naajim. Am mag thunum ee, jōoi Noeeu ichig Ēwandamau barco pōm waupi jaautarrjō chadcha wau auwia ag ee dubjim. Mag dubbaadeewai dōād pōm bēewia sī ōor pōm ōdubjim anaabá. ²⁸ Maimua jōoi Lod khachitarr Sodoma phōbör ee sējeewaim jaarjā ich agjōta thūnaajim ichab. Am khīirjugan, āba thach khōju, dōdōjō dōju, amachdēu nem khōsimpierr auna jūrr amach garmua pērju, nem jīrju maimua di ēujupai ajim. Mamu mag numjā Ēwandam gaai khīirjuju chan aba aajeejim. ²⁹ Mamu am mag thunum ee, jōoi Lod Sodoma phōbör eemua öbērbaadeewai ich Ēwandamau edjā eemua ōtdau khīir khūipijim. Mag ōtdau khīirta nōseg chē thunumjō khūi thunūsimua ōor thumaa phaa khēchpūijim. ³⁰ Jāg amachdēu Ēwandam khīirjuba thūnarrjōta thūnaajugui ajim anum ichab, much chi Emkhooi Iewaa deeu mug jēb gaai dunnubaichēm edjā.

³¹ Mag jaaumamua ich Jesuupai, ’Mag mu pierrum ed āb khāijā ich dihēu ūr jua ūi sim khai, ich nem phē awaan awia oob tag ierrag dubam ajim anum; wa magba ich phidkhaajem aar khāijā sim khai, oob ich diig khaphig bēem. ³² Khīir eyaa abat ajim anum: ewag oopiba arr ee Lod ūnanu sī ich nem khīirjuwia ewag ootarr jūrrpai Ēwandamau mag ūi thakharag paapūitarr. ³³ Ar chi mu iek ukha sim gaaimua phithurg āwatmapha sī warag “Eeu jāgum gaaimua mu thōodukham” a khāijā iyū sim khun warreta okhoo simgui ajim anum. Mamu ar chi mu iek gaaimuata dau aphuu khāijā abarm wounan chadau ūgtharcha öbērrjugui ajim anum.

³⁴ Mag ich khapeenag jajawagmamua, ’Mag mu bēewai ōor numí ābam put ee naajugui ajim anum. Mamu mua ābpa much dūi arrwia, āb werpuaju. ³⁵ Ūinjā numí ichab ābam molin gaai ba naaju. Mamu mua ābpa much dūi arrwia, ābakhai werpuajugui ajim anum. [³⁶ Ōor numí agjō di chaaur naaju. Mamu mua ābpa much dūi arrwia, ābakhai werpuajugui a jaumajim aajem.]

³⁷ Magbaawai i khapeenau irig, —Señor, cha purua jaau sim, ʒjampaita magju khai? a jēujierram anum.

Magbaa Jesuu amag, —Jampai agá ajujá khaba simgui ajim anum. Pārau khaphu num, nemmí sim aig ākōs ich khīrau jupcheejem. Ich agjōta ajugui ajim anum ichab muajā mūch iek ūkha num khūn dūi; am phē arraag mūch bēem ed am aigta dau daau urum thumaam khūnau mū oojugui ajim anaabá.

18

Nem pūaba Ēwandamagta warag jēeu nūu aju aai num

¹ Ichab Jesuu ich khapeenag mūg nem īgkhaadam jaaujim aajem, mag jaaubarm gaaimua amachdēu nem ig num Ēwandamau da deeba awiajā warag pūaba irig jēeuju aai num a khap amkhīr. ² Mag jaaumamua magjim anum:

—Woun āb chi thethem sīejim aajem, phōbör ee. Magua būrjā ich khapeen ögkhaba ni Ēwandamjā igba sīerrajim anum. ³ Ich ag phōbör eepai ichab sījeejim aajem, khoopaa ūan āb. Mag ūanau bēewia irig, “Mū ap ūrūm mū khaigpērbá” aajeejim anum, “mū kha ukhurm khūnau mū dūi atcha jāgam ugua.” ⁴ Mag khoopaa ūan dau apha ich aig udkhūrkhakhakhamjā būrjā i iek asekasmapha sī awia khāai āb magjim aajem: “Mua chadcha Ēwandam igbanaa mūch khapeenjā ögkhaba chitab mamū, ⁵ jāg khoopaa ūan tag mūch aig bēbēe am ugua, mua chadcha i khaigpērjugui” ajim anum. “Magba akhiin, irua idēu mū khajap chirbajugui” ajim anum, “ich ag iekpai phūrba jajaau aawai.”

⁶ Mag īgkha dichwia, ich Jesuupai jūr amag, ’Pārau ūrjierramgui ajim anum, khan a iekhajī mag woun chi thethem nem khaibag sīerrau. ⁷ ¿Pārau oowai ich aig bēbēe nūu paawai khoopaa ūan irua khaigpērbajī? Ēwandamaujā ich chaainau ichig edaram magwe jēeu nūu akhiin, irua makhūnjā eeg oob khaba oojugui ajim anum. ⁸ Magnaa, Mua pārag jaaukhimgui ajim anum. Ēwandamagta pārau mag jēeu numūn, pāar khaigpērm edjā warre irua pāachdēu khōsi numjō aju pāar dūi. ¿Mamū pārau khīrjuawai mag mūch chi Emkhooi Iewaa bēeju ed ōor chadcha mag amach thāraucha Ēwandamag jēeu durrum khūn agtha naaju khai? ajim anum.

Wounaan numí Aai i jēeujem deg oraa narr

⁹ Maimua amachdēupai amachta thumaam khūn khāyaujā ajap pekau chukhu khithēem awia jūr amach khapeen khaibag pheejem khūnag Jesuu mūg nem īgkhaadam jaaujim aajem. ¹⁰ Chi nem īgkhaadam mūg ajim aajem:

—Wounaan numí Aai i jēeujem deg Ēwandamag jēwaan wētjim aajem. Āb fariseo ajim anum, Moiseeg Ēwandamau ich iek phāpitarr ajapcha ūrkhaajem aajem khūn eem, maagwai ābakhai gobiernoog ōrau dēbpaar paraa num jēeujem ajim aajem. ¹¹ Chi ajapcha Moiseeu phā pūatarr iek ūrkhaajemua būjāaupai oo dūnumua, Ēwandamag jēeu num anumta, ichpai thō iekhamamua magmajim aajem: “Ēwandam, pūrug ūu ajim a chirum, ūuta jāg mū chikhamnaanjö khaba chitum. Mū amjō nem jīgnemjā khaba, pekau pōmjā khaba, ni deum ūinjā wauba chitumgui” ajim anum. “Mū chan gobiernoog ōrau dēbpaar paraa num khūnag jēeujem ar achum simjōjā khaba chitum” a iekhamajim anum, ichdēupai ich ajaug thōwia. ¹² Maimua warag mag jaaupūpūigmamua magjim aajem: “Ēwandam, mūn semanpierr khāai numí thach khōba sūrkha chiraaajem, pūrug jēwaag. Mag num dūi ichab mūch phatkhondam oopierr ag eem deeb khaba pūrug dee khitaajemgui” ajim anum. ¹³ Maagwai jūr chi gobiernoog paar num khūnag jēeujemdam ich appai ag warphaa oothēu khērūmua agjō Ēwandamag jēeu sīejim aajem. Mamū maan, jūr ichdēupajā ich pekau pōm khitum khaphu sīerr aawai, gaai machgau warag eeg ūthūnaa pōr jōjōikhamuata maagjeejim anum Ēwandamag: “Ēwandam, mūch chadcha pekau pōm chitum khap, pūrug jēeu chirum; mū ap chitum mū eeg oobá” aajeejim anum.

¹⁴ Mag numí Ēwandamag jēeu narr khūn jaau dichwia, chi aig ich iek ūr narr khūnag magjim aajem: ’Ichdēupai Ēwandamag ichta chi ajapham a chirarr khāyau, ich dau aug khaugpi jēeutarr wounta jūr Ēwandam dau na ag najā ich mag būrjā khaibag chukhu aajerrjōo sīebahab ajim anum. Mamū ar amach thōwia chikham dūi athuucha aajem

khun, jürr mug atag paawai am Ēwandamag chaigpa oo sīsidu abarjugui ajim anum. Maimua ar mag amach düi athuu num khun ichaaurjä magum aba sīi warag serbiibamjö aajerr khunta, jürr mug atag paawai, Ēwandamau warm khun khāyaujā ürpai apiju a jaumajim aajem.

Chaaïn dēnjö Ēwandam iek ükhakharsö ükhaju aai num
(Mt 19:13-15; Mr 10:13-16)

¹⁵ Biek āb mag jürram khunau aanaan Jesús sim aig wai bēe num ee, chaaïnpa chi dēnnaanau aibēe naajim aajem, am gaai purna Ēwandamag am kōit jēeumkhīr.

Mamū mag jürram khunau chaaïn aibēbēekham oowia jürr chi Jesús düi ogdaba wēnūrraajerr khunauta mag chi aibēe num khunag meerrau sīujierram aajem, tag aibēepimaugau. ¹⁶ Mamū amau mag num ee, warag Jesuu chi chaaïn dam thürkhanaa jürr ich khapeenagta, —Idēu chaaïn mū aig bēepibat ajim anum. ¿Khanthee pārau amag bēepiba jaau nu? Chi jōoin awiajā chamū khun chaaïnjö mū iek ükhakharsö ükha num khunta mug jēb gaaijā üu wēnūrrawia, ügtharjā onee wēnūrrajugui ajim anum. ¹⁷ Mamū chi ügthar öbērju khīrju num khunaujā mukhun chaaïn dēnjö ükhagam chan pöd öbērbamgui ajim anum. Mua pārag mag jaau chirumun chadcharam iekta jaau chirumgui ajim anum.

Woun āb phatkhon paraam Jesús düi iyūu athurtarr
(Mt 19:16-30; Mr 10:17-31)

¹⁸ Biek āb Jesús sim aig woun āb chi thethem bēejim aajem, phatkhon paraam. Mag wounau irig, —Maestro, pūta chadcha Maestro ajapham aawai pūrug jēwaan bēejim: ¿Mua khani jāgju aai chirú, ügthar öbēraag? Mūrug jaubá aichējim anum.

¹⁹ Magbaawai Jesuu irig, —¿Khanthee pua mūrug “chi ajapham” a sī? Ōor ajapham chan chukhumgui ajim anum. Ajaphamun āba Ēwandamta ich appai ajapha sierram. ²⁰ ¿Pua khaphū sēbá ajim anum, Ēwandamau Moiseeg ich iek phāpitarr gaai: “Oob dich ōor khabam düi khapes am; oob ōor thōom; oob nem jīgkham; oob chikham ēugarjä sēukha nem jīgkham; maimua pūch aai jāsenkhanaa pūch ādjā jāsene abá” a sim?

²¹ Magbaawai chi woun phatkhon paraamua, —Mag pua jaau sim thum mua mūch būruwe urkha chitabahab ajim anum.

²² Jesuu i mag iekha sim ūrbaawai irig, —Mamū agtha khīr āb pua waaur wai sēbahab ajim anum. Pūch nem thum pērkhūipūiwa chi phatkhon aphū khithēem khunag jigbarūi. Maimuan chadau mū ēudee pidú ajim anum, mū düi chitam khōsi chirum khai. Pua magmun, ügthar pawiajā būrjā augchēba, phatkhon khāaijā nem ajapham pōmta wai chirsijugui ajim anum irig.

²³ Mamū Jesuu ichig mag nem thum pērkhūiwa chi phatkhon jigpi jaubaawai, warre chi woun ökhīrjuu aadējim anaabá, chadcha phatkhon paraam arr aawai. ²⁴ Jesuu oowai mag ichdēu nem jaubarm gaaimua atcha ökhīrjug pōm aadēm oowi, —Phatkhon paraam khunta Ēwandam chi Pörkha sim aar öbēraagan chadcha thethe simgui ajim anum, amach phatkhonagta ürcha ee naawai. ²⁵ Phatkhonpanta ügthar Ēwandam chi Pörkha sim aar öbērju khāyau, camello pōm jāg maach wounaan khāaijā ürpai sierramta phithurg chukhu nobeeu kachdam ee thoogar öbēr dichjugui ajim anum.

²⁶ Jesuu mag iekhabarm ūrbaawai aig chi ūr narr khunau, —Mag khai, magan ¿khaita peerduagáwa? ajierram anum.

²⁷ Magbaawai Jesuu amag magjim aajem:

—Ōragan chadcha phithurgma mag ūrwai, mamū Ēwandamag chan būrjā phithurg chukhu simgui ajim anum.

²⁸ Magbaawai Pedroou irig, —Maraun chad pū düi wēnūrram khōchgau maach nem wai narrjä ewag khīrjuba, sīi thum phēpūawi pū düi ogdaba wēnūrrabma ajim anum.

²⁹ Magbaa ich Jesuu magjim aajem:

—Chadcha ar thum chi mū gaaimua wa mū iek jaum khōchgau khāijā amach di pūawia, amach dēnaanjä pūanaa, amach khodnaan, amach un wa amach chaaïn

khāijā khaugba khūchpaim athee phēpupakham khūnagan chadau, ³⁰ mʉg jēb gaai agtha nʉwejā mag amach nem okhoomarr khāaijā ūr ag atcha deewi mʉg atagjā mʉch dūita ich mag wēnʉrramkhīir mʉch aarcha phē aujungui ajim anʉm.

Ōrau ich thōju Jesuu jaautarr

(Mt 20:17-19; Mr 10:32-34)

³¹ Maimua ich dūi doce ogdʉba wēnʉrraajerr khūn chaur khīet phē arrwia amag magjim aajem:

—Pārag khap amkhīir mua warre jaaukhimgui ajim anʉm: Pārau khaphʉ nʉm, ya maach Jerusalenag wētum. Jerusalén barbaimaawai warrgarwe Ēwandam i jaau-mienau mʉch chi Emkhooi Iewaa igwia phātarrjō thum ag eyaa öbērjugui ajim anʉm.

³² Magbaawai makhūnau maach meeun khabam khūnag mʉ pʉr deejugui ajim anʉm. Magbaawai makhūnau mʉ wau iekhamam dūi mʉ khīir iekhanaa mʉ gaai ichōpa thumaju. ³³ Magnaa mʉ wʉ wai nʉ awia amau mʉ thōpūijugui ajim anʉm. Mamʉ khāi thārjupam ee deeu mʉ iuu phiidʉju a jaaujim aajem.

³⁴ Mamʉ i mag iekhabarm amachdēu būrrjā khaugba, ich mag nʉisijim aajem. Amau ūrwai, Jesuu sīi parhooba ichdēu iekha simjā khaugbata iekhabapūimjō ūrpūijerram aajem.

Phöbör Jericó anʉm ee woun āb dau khīsu khitarr

(Mt 20:29-34; Mr 10:46-52)

³⁵ Jesús ich khapeen dūi mag mamua phöbör Jericó anʉm dakha paaukhabaimaawai woun āb dau khīsu khitʉm khʉd igaau oo khērʉm ooimajierram aajem, öor ērēu dich thʉnʉm khūnag nem jēeuwai. ³⁶ Mag dau khīsu khitʉmua öor pōm ich aig ērēu dich thʉnʉm khaug athaawai jēeujim aajem, khan jāgwiata mag thʉnʉm khai a khap aag. ³⁷ Magbaawai ābmua irig, —Jesús, Nazaretpierrta dich nʉrraawai khabahab mʉg öor pōm sereu wētum ajim anʉm.

³⁸ Magbarm būrre chi dau khīsu khitʉmua thet äākhamua Jesuug, —Jesús, pʉuta rey David khachitarr ag chaain ewagam khūn Iewaa marau nʉ narr! Mʉ ap chitʉm mʉ dau ee aug khaugbahur aajeejim anʉm, ich dau monawaan bēemkhīir.

³⁹ Magbaawai chi na wētmaa arr khūnau irig meurrarrau aajeejim anaabá, khīu-pamkhīir. Mamʉ magbaawai chará waragta, —Jesús, pʉuta rey David khararr ag chaain ewagam khūn Iewaa marau nʉ narr! Mʉ ap chitʉm mʉ dau aug khaugbahur aajeejim anʉm, thet khīesirnaa.

⁴⁰ Mag äākham ich Jesuu ūr athaawai dʉnʉisiwia awaan mapijim aajem, ich aigcha aibēemkhīir. Mag ich aigcha aipierrwai irig, ⁴¹ —¿Khani pua mʉrʉg pʉch dūi apim khōsi chirú? ajim anʉm.

Magbaawai chi dau khīsu khitʉmua, —Señor, muan pʉrʉg mʉch dauta monaapim khōsi chirʉmguui ajim anʉm.

⁴² Magbaa Jesuu irig, —Magan dau eerdʉbaad ajim anʉm. Chadcha muata pʉch monaapūiju khīirjutarr gaaimua, ūu pʉ peerdʉwia monaaujā monaau chirsimgui ajim anʉm.

⁴³ Jesuu magbarm būrre chadcha dau eerdʉ sīsiwia ich bi eem daujō daujā ajaug sīsijim anaabá. Magbaawai warag i dūi mamua onee Ēwandamag jēeumamua, —Ēwandam, īsin chadau pua mʉ ūuta abarm. Pʉjō jua theegkham chan mʉg jēb gaai chukhum a ijējēbag majim aajem.

Jesuu mag woun dau monaaubarm oobaawai īchab mag öor khapan thʉnarr khūnaujā Ēwandamag jēeumamua irig “Ūu ajim” ajierram aajem.

19

Zaqueo Jesús dūi ootarr

¹ Mag wētumua ya phöbör Jericó anʉm dakha narr aawai warag Jesús ag phöbör ee dubwia dichmaa ajim aajem. ² Mag phöbör ee sīejim aajem woun āb phatkhon paraam. Ma, Zaqueo ajim aajem, ōrau gobiernoog dēbpaar paraa nʉm jēeujem khūn pör. ³ Mag

wounau Jesús khäär oog êkhaajeejim aajem, mag ðor põm wøjõm eemua. Mamũ jõointa bũthũ khitarra aawai pöd ooba aajeejim anaabá, bü dürr khabam gaaimua. ⁴ Mag warm khũũn pör ürmua ichdëu pöd ooba abaawai, na khaphig mawia, pabũ jeeubakhar neneree khitam gaai waaidawia nubaadëjim anũm, ich eegar dichpinaa oog. ⁵ Mag i pa gaai ügthaa simta, Jesuu bëewia, ügthaag oonaa, i thür thürnaa irig, —Zaqueo, jõpai eeg wurbabaad, maimua marrau; ïsin mũũn pũ aigta jëerimajugui ajim anũm.

⁶ Magbaa chadcha jõpkharraapai wurbawia, Zaqueoou onee Jesús ich di aar athaadëjim aajem. ⁷ Mamũ chi düi wënrarr khũũnau oowai, Jesús Zaqueo degta jëerimaag waaidubaadëm oobaawai, thumaam khũũnau, —Keena, päadë oobat. Jesuun, pekau põoma sim degta waaidubaadëmwai anaajim anũm.

⁸ Magbaawai Zaqueoou maach Pör Jesús khäärphee büjãau dũnũũnaa irig thumaam khũũn dakhäär, —Ürbá, mua mũchdëu nem wai chirũm eem jãrrcha ar aphũũ khithëem khũũnag deejugui ajim anũm. Maagwai iwiir äbam dën khãijã sëukhawi mua phatkhon khũgur autarr khai, jür müa ag khãyau ür biek jayap deejugui ajim anũm.

⁹ Magbaawai Jesuu irig magjim aajem:

—Zaqueo, pũjã ïchab jõoi Abrán khararr ag chaain ewagam khũũn dëñëu, mamũ ïsta pua irua ükhaajerrjõ ükha chirsingui ajim anũm. Mag gaaimua ïsin chadau pũchjã peerdũwia, mũg degam khũũnra peerdũju ed pabaadëm. ¹⁰ Mũch chi Emkhooi Iewaan chadcha ðor amach khaibag gaaimua okhoo khithëem khũũn jãrwia, peerdũ awaanta bëejimgui ajim anũm.

Äbmua ich chognaanag phidkhamkhäär phatkhon dee pũatarr

(Mt 25:14-30)

¹¹ Jesuu Zaqueo düi äba nũmua iekhatarr ürwia thumaam khũũnau khäärjuawai, Jesuuta Êwandamau pũitarr aawai, Jerusalemua ya ichta thumaam khũũn Pörkhaagpampii naajim anaabá. Mamũ mag nũm ee ya chi Jerusalén phõbör dakha narr aawai, amau mag ajappai khaugba khäärju nũm ajapha khap amkhäär, amag mũg nem ïgkhaadam jaaujim aajem. ¹² Mag ïgkhamamua amag magjim anũm:

—Woun äb sëjimgui ajim anũm, thethem iewaa. Ma, ich thürbapãaiwai, deeu durr majim aajem, jua theeg apiwia reikhapieg. Mamũ mag mawia iin deeu bëeju ajiebma. ¹³ Mag chadcha ya ich maagpamua ich chognaan diez thürkha auwia, phatkhon agdaujõ amachpierr dürrcha jigpũiwiã, “Mũg phatkhon mua pãrag jig pũã chirũmũn, mũch bëe nũm ora agua phidkhawia warag ür aumkhãrau” ajim anũm. ¹⁴ Mamũ mag woun ich düi äbam durr ee naajem khũũnaupaijã i kha khõchkhãba aajeejim aajem. Maagjerr aawai i petam ëudee ðor pũiwiã makhũũn düi, “Pũ chan marau maach durr reikhapimapha nũm” a jaaupũijerram aajem. ¹⁵ Mamũ amau mag nũm äba, deeu bëewia, ichta ya thumaam khũũn rey khabaicheewai, mag ich maagpamua phatkhon jig pũatarr khũũn deeu thürkhuupũijim aajem, ich phatkhon jigtarrau phidkhawia chi ürmũ aumatarr khap aag. ¹⁶ Magbaawai chi nacha deetarr bëewi, “Rey, cha khërũm pũ phatkhondam. Pua mũrũg deetarrau jür müa ag ür diez veces gan aujim” ajim anũm. ¹⁷ Magbaawai chi reü irig, “Üu khërũm” ajim anũm. “Pũ chadcha piyón ajaphamũ. Mũg phatkhon põm khaba deetarrau pua jãgbarm khai, jãgan jãgtarr jür müa pũrũg phõbör diez deekhimgui ajim anũm chi reü, pũchta ag eem khũũn gobernador khamkhäär.” ¹⁸ Magbaawai äbmua jã bëewia, irig, “Rey, cha khërũm pũ phatkhon” aichëjim anũm. “Mũrũgjã pua dee pũatarrau cha mua ag ür cinco veces gan wai chirũm” ajim anũm. ¹⁹ Magbaawai ïchab magũgjã chi reü, “Puajã jãgan phõbör cinco jãajugui” ajim anũm. ²⁰ Thumaam khũũnag mag jëeukha oomam aawai deeu thürpũijim aajem. Magua paawai bëewia magchëjim anũm: “Rey, pua mũrũg phatkhon deetarr mua sũ putdam ee pũrëunaa äkha khërjim, akhoom ugua. Magtarr aawai cha sim” ajim anũm “pũ phatkhondam, ich agpierrpai. ²¹ Mua pũ phatkhonau büürjã phidkhabajim, pũch jãg ðor düi atcha athuu sierrũm khaphũ chitaawai. Mua agua phidkhawia gantarr akhiin, chi ürmũ pua sũ khecheu aukhamgui” ajim anũm, “pũ dën sũ chikham jua phithur atarrta pũch

dēnjö aadēp aajeewai.” ²² Magbaawai chi reíu magjim aajem irig: “Pūta mü chog chi khaigbampama. Pū gaaita thumaam khūn khusēugan thūnum. Pūch iupaita pua mü mag jaau chirum khai, magan muajā pū dūi pūchdēu jaau simjö ajugui” ajim anum. ²³ “Pū iek mag mü athuuchanaa chikham phithurg wautarrta müch dēnjö aajem anupí, ¿jāgwi mü phatkhon banco ee deen mabají” ajim anum, “müch bēewai ürūpai bāau sim oochēmkhīir?” ²⁴ Maimua jūrr thum aig narr khūnag magjim aajem chi reíu: “Jāg ichig deetarrpierrpai wai sim dēn khecheunaa, jūrr ar ichig deetarr ür diez gan autarragta deebat” ajim anum. ²⁵ Magbaawai chi aig narr khūnau chi reíg, “Rey, mamü ya irua nem pöm wai sim. ¿Khanthee tag irig deēju aai sī?” ajierram anum. ²⁶ Magbaa chi reíu, “Mua pārag jaaukhimgui” ajim anum. “Ar mü athee nem wawaag nem par daúa ooba aajem khūn dūin mua müch garmuajā ajapha aju, amau chokhōgba mü athee nem wau naawai. Mamü ar mag nem waumapha nūm khūn dūi chan magba, müchdēu amag nem deetarrjā warag am jua eem khecheu aumaju. ²⁷ Maimua íchab ar chi mü khīir oomaphanaa mürug amach reikhapimapha narr khūn, müig mü aig aubēena mü dakhīir khēchbapūit” ajim anum.

*Jesús Jerusalén phöbör dubimatarr
(Mt 21:1-11; Mr 11:1-11; Jn 12:12-19)*

²⁸ Mag jaau dichwia Jesús Jerusalén phöbörög petajim aajem. ²⁹ Mag mamua phöbör Betfagé anum dūi āb agjö Betania anum dakha durrsí Olivo anum aar barbaimaawai ich khapeen eem numí thürkhanaa pūyaagpamua amag magjim aajem:

³⁰ —Achā maach khīirphee phöbördam sim ee ērēubaadēt. Nau chi phöbör ee dub nūm aig pārau burrodam pa gaai jū khērūm ooimaju. Mag burro gaai chan agtha ni ābmua jā waaidūba khitūm. Ma ēer aipidut ajim anum. ³¹ Ābmua khāijā bēewia pāachig, “¿Khanthee jāg nemchaai ēer arraag ēkha nū?” a jēebaawai, sī ithūu irig, mua ig chiraawaita arrum abat ajim anum.

³² Mag jaubaawai ērēubaadeeu chadcha amachig jaupūitarrjōo ooimajierram anaabá. ³³ Mag oobaimaawai ya chi burrodam aibēeg ēer nūm ee, chi papkhū bēewia amag, —¿Khanthee pārau mü nemchaai ēer warrúma? aichējim anum.

³⁴ Magbaawai amachdēu irig, —Maach Pör Jesuu ig naawaita marau arrubahab ajierram aajem.

³⁵ Mag chadcha Jesús aig chi burrodam aibēewi, amach khajūa jūa nūm ür joothū jūajem manto anum ēerkhanaa, jūrr chi burro phō ür theernaa, ag ür chi Jesús jīrpūjierram aajem. ³⁶ Magbaawai íchab warm khūn am dūi wēnūrrarr khūnaujā agjö mag manto joothū jūa narr ēerkhanaa i maju khūd ee theerkhamajierram aajem, ichta chadcha am Pörōu awia. ³⁷ Maimua ya durrsí Olivo anum aigmua ūrba nūm dakha aadēm ee, ōor pöm i ēudee onee pos wēdurum khūnau amachdēu ag na mag nem ooba aajempa Jesuu waumaajem oojem khīirjunaa Ēwandamag jēeu nūmua íchab “Ūu ajim” a serereu khaphöbaadējim aajem. ³⁸ Mag Ēwandamag jēeu nūmua, —Ūucha abarm Ēwandam; ich müta pūchdēu pūch jūrr maar Reikha pūibarmūgui ajierram anum. Mūg Rey pūibarm gaaimua pūchdēu jūr aumam khūnan ūgtharm magwe pū dūi khōinaa wēnūrraju. Ūu abarm Ēwandam. Pūjōm chan ābjā chukhumgui ajierram aajem.

³⁹ Mag ōor pöm wēnūrrūm ee íchab chi fariseonaanjā dūi wēnūrrarr aawai, mag ōor serereukham ūrwia, Jesuug magjierram anum:

—Maestro, ¿jāgwia pua pūch igar nūm khūnag iekhabama, khīupagkhamkhīir?

⁴⁰ Magbaawai ich Jesuu jūrr amag, —Mamü amau mag nūm chadcha khabahab ajim anum. Ōor mag serereukham khūnag mua iekhabaawai am chadcha khīuu nūisikhiinjā, jūrr ar mokdau thūnūmua amau serereukharr iekpai wounaan dēnjö sereu phöbaadēbajup ajim anum.

⁴¹ Mag wētumua ya chi Jerusalén phöbör dakhacha aadeewai, phöbör eerpa wai sī awia, thumaa khīirjuwia Jesús bīebaadējim aajem. ⁴² Mag bīemamua chi phöbörpien igwia magjim anam:

—jĔ, Jerusalenpien! Ĕwandam düi pāach khōinaa wēnurrankhīir pāachig mua jaaujerr iek pāachdēu isegtarr, ĩs mūgnaa khāijā deeu āsie thumaa khīirjuwia igkhiin, pāar ũu peerdukhamgui ajim anam. Mamā khanii magum iek pāar khīirjug ee barjupa. ⁴³ Pāar jāg nūu awi pāar öju ed barbaicheewai, pāach oomapha aajem khūunau sī pāar phūurthuur auchēwia, phöbör igaau warpham magwe pāar öbērm ugua thuur phūurdūpūijugui ajim anam. Magnaa pāar öbeerwaim athee oopaar aju, ⁴⁴ pāar thum khēchpūpūigmmua ni ābjā bü ēuhēu khitam ooba sīwaag. Magbarm aigmua atag di jāg ābam ũr joothā ēu sīsidūmjā tag pārau ich jāg oobajugui ajim anam, Ĕwandamau ich garmua pāach oon bēetarrjā warag i isegtarr gaaimua.

Aai i jēeujem degmua Jesuu ðor jærkhūuitarr
(Mt 21:12-17; Mr 11:15-19; Jn 2:13-22)

⁴⁵ Maimua chi Jerusalén phöbör eecha pachēwia, Ĕwandamag jēeujem deg dubwia, ag ee tiendegamjō nem pēr narr khūunag magjim aajem Jesuu:

⁴⁶ —Ĕwandamau ich igwia ich iek gaai, “Mū diin sī mūrūg jēeujem diiu” a sim. Mag simta pāachdēuta ag ee mūg nem parhēpag pēr nūmua sī chikham khūguurjem dikha wai naabma ajim anam.

Mag warag meeorraunaa dawag jærkhūipūijim anaabā. ⁴⁷ Magtarr khurjā ed ēepierr ich ag Ĕwandamag jēeujem degpai ðrag Ĕwandam iek jaaujēejim aajem. Mamā chi phadnaan pörkha nūm khūunau chi machnaan düimua, phöbör eem khūun chi thethemnaan düimua meraa i thōopāaig ēkhaajēejim anaabā. ⁴⁸ Mamā pöd i chig aju khaba aajēejim aajem, ðor pöm thūnūm khūunau sī āba i iek ũrm khōchgau būurjā i kha ogdūba aajerr aawai.

20

Jesús jua theeg
(Mt 21:23-27; Mr 11:27-33)

¹ Khāai āb Jesús Aai i jēeujem deg dubwia ðrag jaau sīejim aajem, jāga Ĕwandamau am peerdū auju. Irua mag jaau sim aig, phadnaan chi pörkha nūm khūun bēejerram aajem, chi machnaan düi judionaan am Asamblea eem chi pörnaanpa. ² Mag bēewia irig, —¿Khai thōwiata jāg mūig nem pēr narr khūun pua dawag jær wērppūijī? ¿Khaũta jāg pūrūg pūchta nem iek theeg apijī? Marag jaaubā ajierram anam.

³ Magbaa Jesuu amag magjim anam:

—Magan nacha mūrūg jaubat. Muajā ĩchab pārag jēu ookhimgui ajim anam: ⁴ Pārau khīirjuawai, ¿chadcha Ĕwandamauta Juan pūijī ajim anam, jāg amach khaibag Ĕwandamag chugpaapi jaanuaa ðor pör choo nurrankhīir, wa sī mūg jēb gayam khūunau chogpūiwiata jāg nūrrajīwa?

⁵ Mamā mag irua jēebarmjā pöd ũkhaju khaugba aawai amach appai iyūu nūmua amach wir aigpai, —Keena, maadēu irig Ĕwandamauta pūijim akhiin, magan jūr irua maachig, “Jāg magumta pārau irua jaau nurrarr ũkhabajierrāma” ajugui ajim anam. ⁶ Wa magba maadēu jūr, “Īchjōm khūunaupai pūiwiata jāg nūrrajim” akhiin, magan ðor pöm mūg thūnūm jūr maach düita meeukhawia, mokou bar wai nūmuapai maach khēchpūijugui ajim anam, mūg phöbör ee thumaam khūunau i igwia, “Chadcha Ĕwandam i jaaumie chaar” aajeewai.

⁷ Mag jaaju khaugba naawia warag, —Marau khaugbam jammuaata bēejī, ni khaũ pūiwiata jāg nūrrajim khai ajierram anam.

⁸ Magbaawai Jesuu amag magjim:

—Mua pārag jēeutarr mūrūg jauba aawai muajā pārag jaubamgui ajim anam, khai thōwiata mua mūg nem wau chitā.

Khaibag s̄sid umta nemj̄ir th̄ua narr
(Mt 21:33-44; Mr 12:1-11)

⁹ Maimua mag ðor p̄om th̄un̄m̄ug m̄ug nem ïgkhaadam jaaumamua magjim aajem Jesuu:

—Woun ãbmua uvadö j̄irjim aajem. Maimua ich chawag mam khõchkhabaadeewai deelum kh̄un̄nag alquilaap̄iwi, warp deelum durr petawia, mam s̄i aimajim aajem. ¹⁰ Mam mag simua ya chee jaar aad̄em ee, ich chog p̄ijim aajem, mag d̄i ichig ich paat̄em deep̄ümkh̄ir. Mam̄ mag chi nemj̄ir kh̄u j̄oirau chogtarrdam amach aar barbaimaawai, p̄urnaa, w̄u wai n̄u awia, s̄i deeu ich jua kharraa j̄urbap̄aiwai, ich juadam parii barjim aajem. ¹¹ Magbaawai j̄oirau deelum p̄ijim aajem, ich chog. Mam̄ majã amach aar oo barpinaa, parhooba i wau iekha wai n̄u awia, warm kh̄ayaujã ùr̄upai w̄naa, agj̄o ich jua kharraa j̄ur werbajierram aajem. ¹² Mag majã ich jua parii barbaimaawai deelum p̄ijim aajem j̄oirau. Mam̄ macharã mag w̄u wai n̄umua, s̄i maach ãu p̄om pepethor aad̄emua, bag kha ùuipabaadeewaita ogd̄up̄iwi, j̄urp̄ijerram aajem, ni buchkhunpai deej̄oj̄ã khaba. ¹³ Magbaawai ich j̄oi chi uvadö ag papau kh̄irju s̄i awia, “¿Mua jãga abarkhiina?” ajim an̄m. Mag kh̄irju s̄i awia, “Áa, jãgan mua m̄uch iewaa m̄uchd̄ejã chig aba aajemta p̄ijugui” ajim an̄m, “Tale amau m̄u chaai oophõbaadeewai i õgkhwia i chig abaju” awia. Mag chadcha ich chaai p̄ijim aajem. ¹⁴ Maimua mag j̄oirau ich iewaa ichd̄eu jãsenecha aajemta p̄iwi urum oobaawai amach appai magjierram an̄m: “Acham̄ i iewaa aawai m̄guata m̄ug atag m̄ug nemj̄irjã j̄uju khabahaba. Keena, jãgan maad̄eu warre i th̄op̄ijugui ajierram an̄m, m̄ug nemj̄irdö maach d̄enkha s̄isimkh̄ir.” ¹⁵ Mag chadcha ùr̄ barch̄epinaa, p̄rphõbaad̄ewi, warp nemj̄irdö igaa arrnaa, mam th̄op̄ijerram aajem, ich j̄oi iewaa ãba.

Mag nem ïgkhaadam ïgkha õp̄iwi ðrag magjim aajem, ich Jesuupai:

—P̄arau kh̄irjuawai, ïsjã agtha mag uvadö sim anaa chi th̄ua narr kh̄un̄jã ich akh̄un̄pai akhiin ¿jãgaju khai j̄oirau magum wounaan d̄i? ¹⁶ Par irua ich chaai ãbpai khitum p̄itarrpata mag th̄obap̄im oobaawai, mawia, warre amach thum kh̄chp̄inaa, ich uvadö j̄urr deelum kh̄un̄nagta jaau p̄abj̄jugui ajim an̄m, ichd̄epai.

Amach j̄ug daar Jesuu mag iekhabap̄im ùrbaawai chi aig narr kh̄un̄nau, —Aay, Ëwandam, ¿khanthee pua magbaad̄eu? ajierram aajem, mag uvadö jaau sim gaaimua Ëwandamau amachta jaau sim khaph̄u narr aawai.

¹⁷ Magbaawai Jesuu am kh̄ir eerpa eerpanaa amag, —¿Khan aawaiuma ajim an̄m, Ëwandam iek phã sim gaai ar “Di ãu narr kh̄un̄nau isegtarr dibigta j̄urr chi dihãd jãramkha s̄isim” a sim? ¹⁸ Magnaa ichd̄epai, Mag dihãd a sim̄n m̄u igwiata mag simgui ajim an̄m. Chi m̄u iek ùkhaba sim wounan juau ogthom mag dibig ùr burwi ichd̄epai ich gaai mas wau simj̄ota sim; maimua mag ùkhaba n̄rr̄mta meem̄n j̄urr m̄u mag dibig p̄omaamj̄o chir̄mta i ùr buudimamj̄o ajugui ajim an̄m.

Jesuu mag sierran mag i iek ùkhaba meebaadeewai warre kh̄imie durr barp̄ijuuta jaau s̄ejim.

¹⁹ Irua mag uvadö th̄ua narr kh̄un̄n khaibag s̄sid arr jaau sim gaaimua, phadnaan chi p̄orkha n̄m kh̄un̄nau chi machnaan d̄imua khaug athajierram aajem, Jesuu amachta jaau sim. Magbaawai ag b̄urre i p̄r aum igphõbaad̄ejim aajem. Mam̄ mag i p̄r athaawai phõbõr eem kh̄un̄nau j̄urr amachta khaigbaju kh̄irjuwia i dichbajierram aajem.

Reijã deenaa Ëwandamagjã ich paat deepi jaautarr
(Mt 22:15-22; Mr 12:13-17)

²⁰ Mag amach d̄iita ðor meeukhapiju kh̄ai s̄i ðor j̄ur auwia chi Jesús sim aar p̄ijier-ram aajem, makh̄un̄nau chadcha khaugba aawaita irig j̄eu n̄m awia j̄eubaimaawai, jaaju khaugba ipeerdu kh̄ijã jaubap̄aiwai, magum gaaimua gobernador aar i p̄r arraag. ²¹ Mag ãr̄euwi chadcha irig maguimajierram aajem:

—Maestro, marau khaph̄u n̄mguui ajim an̄m, pua chadcha nem agchata jaajem. Pua mag ðor iwiir ãbpaita ùrcha kha khõsijã khaba, ante pua chadchata thumaam kh̄un̄nag

jaaujem, jägata aju aai nū Ēwandamau nem jaau sim eyaa wēnūrraag. ²² Magua marau pūrug jēeum ig nūmguī ajim anūm: Pua oowai ¿chadchata maach meeun judionaanaujā durrpierram khūn rey Roma sījemūgta impuesto phagju aai nū, wa phagju khaba nūwa?

²³ Mamū Jesuu mag sīi ich imeraa pūr awaagpaita ichig jēeuchē nūm khīirjugjā khaphū sīerr aawai amag magjim anūm:

—¿Khantheeta pārau sīi imeraa mū pūr auju ēkha nūma? ²⁴ Daai mūrūg phatkhon chi dau daī jūr deebāt, mua pārag jaaukhimguī ajim anūm.

Maimua au deebaawai amag, —¿Khai khīirta khai thūr dūi ag gaai sī ajim anūm, pārau oowai?

Magbaawai amachdēu, —Romaam rey César khīir khabahab ajierram aajem, ich thūr dūi.

²⁵ Magbaawai deeu ichdēu amag, —Pārau mag khaphū nūm khai, magan reīg ich paat deenaa Ēwandamagjā agjō ich paat deebāt ajim anūm.

²⁶ Mag amachdēu jēebaawai i ipeerdū iekhabarm gaaimuapai phithurg chukhu i pūr awaan a bēetarra, warag ich garmua amachig mag jaubarm ūrwia sī jūgderraa nūm iekhau warag amachta khīu nūisijim aajem. Mag, pōd i pūr aubajierram aajem.

Ēwandam chan chi khēcham khūn Ēwandam khabam
(Mt 22:23-33; Mr 12:18-27)

²⁷ Mag khur Jesús aig bēejierram aajem Saduceonaan. Makhūnau jaauwai, maachta meebaadēm chan tag būurjā maach akhaar iuuba aajem aajem. Amach mag nem jaau sīerrjēm gaaimua iyūmamua juau ogthom irig magjierram aajem:

²⁸ —Maestro, jōoi Moisés khararrau Ēwandam iek phā pūr gaai jaauwai, woun āb ūi paraa simta mag ūi dūi chaai chukhu meemūn jūr chi khod ābam wai sim khai magua ich ag ūipai auju aai sim a simguī ajierram anūm, ag dūi ich naamū chaain ooba arr aawai jūr i athee oo deeg; mag oo deebarm i chaainkha nūisimkhīir.

²⁹ Maimua amachdēupai warag irig nem īgkhamamua magjierram aajem: 'Biek āb ābam khod appai emkhooi siete naajim aajem. Am naam chi nacharamua ūi auwia, ich mag chaai chukhu wēnūrrūm ee meejim aajem, chi emkhooi. ³⁰ Magbaawai jūr chi eemua aujim anūm ich ag ūipai. Mamū mag dūijā pōd chaai ooba, ich mag chaai chukhu meejim aajem. ³¹ Magbaawai ag eemuajā jūr ich ag ūipai aujim anūm. Mamū maguajā pōd ag dūi chaai ooba meejim aajem. Ich mag ewagam khūnjā ābam ūiraupai warm meemam ēudee theg ahaugmamua mag ābam khod appai siete narr thum thegdūpūijim aajem; mamū ni ābmuajā pōd mag ūi dūi chaai oobajim anaabā. ³² Maimua ābmiecha paawai īchab chi ūijā meejim aajem. ³³ Maagwai marau pūrug jēeum ig nūmūn mūgaugū ajierram anūm: Mag ābam ūiraupai emkhooi khod ābampai siete phētarr aawai mūg atag thumaam khūn iu phiidūtkha nūm edjā, ¿mag ūi chijāg dēnkha sīsijuma ajierram anūm: chi nacha autarr dēn, wa ēudeegam khūn dēnwa?

³⁴ Magbaawai Jesuu amag magjim aajem:

—Mūg jēb gayan, ōor jua pūrnaa amach chaainjā jua pūrpiipi aajerram. ³⁵ Mamū iu phiidūwia ūgtharcha ōbēr nūm khūn chan tag jua pūr pūr abam, ūgtharm Ēwandam chognaanjō tag meeba ich mag nūisiju aawai. ³⁶ Ya am Ēwandam chognaanjō thūnūm dūi īchab Ēwandam chaainkha thūnūmguī ajim anūm, ich Ēwandamauchata am phiriutkha autarr gaaimua. ³⁷ Maach meewia deeu iu phiidūajem iekhan Moiseejā jaaujimguī ajim anūm, pabūdam neneree khitūm uurdū thūnūm ichdēu ootarr jaau sim ag ēsap ichdēu phā pūatarr gaai. Mag jaauwai, i iek maach Pōr Ēwandaman jōoingar jōoi Abrán khararr ag Ēwandam aajem. ³⁸ Ēwandam chan oob mag chi khēcham khūn Ēwandam khabam. Ēwandaman chi iwam khūn dēnēu. Irigan nawe meetarr khūn awia khāijā thum chi iwam khūnau a jaumajim aajem.

³⁹ Irua mag iekhabapūim ūrwia āaur khūn chi machnaanjā aig narr aawai makhūnau irig, —Maestro, ūuchata pua mag iekhabapūimguī ajierram anūm.

⁴⁰ Mag, Saduceonaanaujã amachdëu pöd i pür auba meerkhabapüim oobaawai tag irig jëeuba ich mag nüisijim aajem.

¿Mesías khai Iewaa aji?

(Mt 22:41-46; Mr 12:35-37)

⁴¹ Mag khīu thūnūisim ee jūr Jesuu ich garmuata amag jëeujim anum:

—Jāga pāar iek mag Mesías jöoingar David khararr ag chaain ewagam khūun dën aajë, ⁴² ich Daviuchajã ichdëu ësap phātarr Salmos anum gaai i igwi “maach Pör” a iekhatarrta? ¿Pārau khīir ee paba nū, Ēwandamau ich iekhatarr Daviig phāpitarr? Mag irua phātarr gaai mag sim:

“Maach Pör Ēwandamau magjim maach Pörög:

‘Mūch iek theeg chirumjō aag mū dūi āba mū juachaar gar jupbá ajim, ⁴³ pūch oomapha aajem khūun thum mua pūch jua ee pūrkha dee nūm ora.’” *(Sal. 110:1)*

⁴⁴ Mag ich David khararrauchajã Ēwandamau pūiju aajerr igwia “maach Pör” a iekhatarrta, ¿jāgwia pārau sī i David chaain ewagam khūun dēnpai aajë? Mag sī ich chaaipai aju akhiin Daviū ich paarmua mag “maach Pör” abakhamgui ajim anum.

Chi machnaan khai amach thō iekhapim khōsita sierrjēm

(Mt 23:1-36; Mr 12:38-40; Lc 11:37-54)

⁴⁵ Maimua òor thumaam khūun jūg daar Jesuu ich khapeen ich dūi ogdaba wēnūrraa-jerr khūunagta magjim aajem:

⁴⁶ —Moiseeu Ēwandam iek phā pūatarr jawaag chi machnaan dūi khai khīir khaphū aajeet. Jākhūunan sī khajūa bū duurg jūanaa kaaijã ee òrau amachig saludaawaijã amach thō iekhapim khōsita sierrjēmgui ajim anum. Jākhūunan amach Ēwandam i jaaujem deg weetwaijã amachta pōrgarcha thumaam khūunag khīir jūrkha juupjemgui ajim anum, amachta warm khūun khāaijã ajapcha nūm awia. Maimua di chaur thach khōmkhīir thūurwaijã parhooba jupba, khāidu ajapcharamta jūa au sierrjēmgui ajim anum. ⁴⁷ Jākhūunaun sīta khoopaa mūin juagam nemdamjã khechthūg aumaajerram. Magnaata sēukha warag am kōit Ēwandamag jëeu nūm aajemgui ajim anum, juau ogthom amach magba nūm amkhīir. Mamū amach jāg wēnūrrūm paar, jūr Ēwandamau īchab am gaai jua khūabajugui ajim anum.

21

Khoopaa mūi ofrenda

(Mt 12:41-44)

¹ Mag jaau dichwia ich Jesuu Ēwandamag jëeujem deg jup oo simua eerpa oo sīejim aajem, riknaan bēe thūnum khūunau jūrram khūunau amach ofrenda chi phatkhon phiejem ee pūarūpūikhām. ² Mag jūrram khūunau amach ofrenda deechē thūnum ee, īchab khoopaa mūi āb aphū khitūm bēejim aajem. Mag mūirau phatkhon chi dau daīdam dau numpai wai sīerr warre mag numwe ag ee pūarūijim anaabá. ³ Mag oobaawaita Jesuu, —Mūg khoopaa mūi aphū khitūmuata chadcha thumaam khūun khāaijã ūrūucha deebarmgui ajim anum. ⁴ Riknaanaun Ēwandamag amach dën chi sobbarm eemta ofrenda deejerram. Mamū mūg khoopaa mūiraun ich dën ābmiecha agua ich thach khōju arrdamta thum Ēwandamag deebarmgui ajim anum.

Aai i jëeujem di òrau pogueupūiju Jesuu jaautarr

(Mt 24:1-28; Mr 13:1-2)

⁵ Āaur aig narr khūunau Aai i jëeujem di ooimū òrau nem deematarr dūi mokdau ajaphamua joothūthūud ēu dūnum oowia iyūū naajim aajem. Makhūunag Jesuu magjim aajem:

⁶ —Ar mokdau sī ajapha joothūthūud jāg thūnum pārau oo naabá. Jāg thūnum chan mokpör ābjã ābam ūr ich jāg ajapha joothūthūud sierrabam. Jāg thūnum sī thumaa òrau pogueupūijuuta jāg dūnumgui ajim anum.

⁷ Magbaawai i khapeenau irig, —Maestro, pə iek mag jäg mokdau joothuthuud thunum thum ðrau pogueupüiju anum, ma jãagwaichata magjuma? ¿Khan jäg num gaaimua Ëwandamau ijaaurjō oopijuma ajim anum, mag Aai i jëeujem di pogueupüimma pam?

⁸ Magbaawai jaaubaadēmua ichdēu amag magjim aajem:

—Keena, khīir khaphə wənərrat; oob chikhamnag sīi udəraa pāach khūgur aupimiet ajim anum. Nau mūg atag paawai ðor khapankham khūnau amach iekpaita mə iek gaai thəwia, “Məta ag Cristoou” ajurau, “Ëwandamau pūiju aajerr. İsta mə barbaichēm thumaam khūn Pörkhaag” a iekhamajugui ajim anum. Mamə amau pāachig maagwaijā oob am iek ükhamiet ajim anum. ⁹ Mūg atag paawaijā pārau juurhi theega thūnūnkham ūrjurau, durrpierr. Mag thūnūm dūi ĩchab ðor wir aig amach pörnaan dūipai meeukhawia sīi phogdə thūnūm anūmjā ūrjugui ajim anum. Mamə maagwai oob pārau, “İsin chad Ëwandamau warreta maach öpüyaagpam” amiet ajim anum. Chadcha magum nem thum ich jäg didichagmaju; mamə magbaadēmua warag ag bürre chan Ëwandamau ðor thum hürpüibamgui ajim anum.

¹⁰ Maimua ĩchab mūg durr thum i agkhaju ed gayaa pamamjā khap amkhīir jajawagmamua magjim aajem: ‘Mag thūnūsim dūi ĩchab durr mūg wējōm eepai durr chaauram khūn dūi wərbūphōo aadējugui ajim anum, amachta jūr chikhamnaan khāyau ūrpai am khōchgau. ¹¹ Mag num dūi ĩchab durrpierr hūr theega duuimajugui ajim anum. Agjō durrpierr jādau theega burraa khamor machagjā khīir pogkhe ompamamua ðor pōm thuphāphāu ajugui ajim anum. Magbaadewai edjā eejā ĩchab nem dau chigaa ag na ooba aajempata oomam gaaimua ðor jāphierrju jaaumajim anum.

¹² ‘Mamə mag Aai i jëeujem di ðrau pogueupüiwi, pāar öju nawe chikhamnau pāar ēudee ēkhawia, pāar pərnaa, amach āba biirdəwia, Ëwandam i jaaujem deg pāar arrwia, cárcel degjā pāar arrmajugui ajim anum. Mag pārau mə iek ükha durrum atheepai amau pāar gobernadornaan aar arrwi reinaan aarjā arrjugui ajim anum, pāar khaibag waumkhīir. ¹³ Mamə magum aar mag pāar arrwaita ante pārau amag mə iek jaauwīmucha jaaugui ajim anum. ¹⁴ Mag thethem khūn na pāach arrwai oob pārau pāachdēupai pāach kōit iekhaju khīirjuwia ag nawe, “¿Mə khan ata iekhajuwa?” a khīirjumiet ajim anum. ¹⁵ Mua pārag mag chirum, iekhamkhīir mūchdēuta khīirjug deegu aawaita mag chirum. Mag mūchdēu iekhapı chiraawai ābmuaajā pāar ichaaur iek thierr khaba, ni pārau iekha num sēukhaawaiujā abajugui ajim anum. ¹⁶ Ich mag jaran mə iek ükha num gaaimua pāach dēnnaanaupaijā pāar pər deemajugui ajim anum, chi thethem khūnag. Wa magbam khai, pāach khod ābam khūnaupai, sīi thūr khodpaim khūnau, wa pāach khapkhūn ajaphamua khāijā pāar pər deemaju. Mag pər deemaawai āaur khūn khēchpūinaa ¹⁷ maimua ar juau thōoba abarm khūn jūr thumaam khūnau oomappa ajugui ajim anum, mə iek ükha durrum gaaimua. ¹⁸ Mamə mūg jēb gaai ðrau mag pāar oomapha awiajā mua pāar thə wai chitajugui ajim anum. Amau mag pāar oomapha ajup mamə, pāar pörbūdam chan ābjā Ëwandamau chig apibajugui ajim anaabá. ¹⁹ ðrau mag pāach dūi khaigba awiajā pāarta warag Ëwandam dūi ubə wənərrum, pāar akharan i aar öbərjugui ajim anum.

²⁰ Mag jajawagmamua jūr Jerusalen phöbör igwiajā magjim aajem: ‘Mamə ya ar pāachdēu oowai Jerusalen phöbörta soldaunau phūr thuurbaadēm oobaawai khap abat ajim anum, chadchata ya Jerusalenpienan warm khūnau khēchpūiwi sīi di khierr appaita jəjəru sīwaagpam. ²¹ Magbaawai chi Judea durr num khūn, durr dapag ee durbat ajim anum; maimua chi Jerusalen phöbör ee num khūn, öbērdutkhawia ērēupetat ajim anum. Maagwai ar phöbör chaaur amach phidkhaajem aar khāijā num khūn, oob tag ag phöbör ee bēemiet. ²² Magbaadēm, juau ich Ëwandamau am dūi magju arr aawai, ich iek phā sim gaai thumaa ichdēu jaautarrjō israelnaan amach khaigba num paar am chachwia am dau aphə apiegau ajim anum. ²³ Mamə jē, apdurr ajim anum, magbaadēm jaar ar hūin jōor khithēm khūn, maimua ĩchab hūin ar chaindam daumeraa wai durrum khūn! Mag jārata mūg Israel durr ðor dau aphəta nūisijupa

ajim anum. Mua mag chirumun, òor mug thunum khun gaaita Ēwandam khīir machag burru aawaita mag chirumgui ajim anum ich Jesuucha. ²⁴ Āaur khun juurhi ee warm khun garmua juau khēchmaju; maagwai tagam khun mag juurhi ee chi ganbarm khunau parkhanaa amach dūi amach durr phē arrmajugui ajim anum, durrierr. Mag deum durr am khunau Jerusalenpien dūi mag num, ich Ēwandamau jaautarr thumaa abam aig chan Jerusalén phöbörön warm khunauta ich mag pör öbeerpiba wai nūisijugui ajim anum.

Emkhooi Iewaa bëeju jaautarr
(Mt 24:29-35,42-44; Mr 13:24-32)

²⁵ Maimua ich Jesuu ichpai jaaumua magjim aajem ĭchab: 'Magbaawai mäch chi Emkhooi Iewaa bëeimun aadēmjä khaphu ajugui ajim anum, äsdawam edau gaai, edau arg gaai, maimua ĭchab phīdag gaai. Mag oobaawai òor jāphierrwia warag nem waujujä khaugba aadēm dūi, gaai machag ökhīirjug pöoma aphöbaadējugui ajim anum. Maimua phūas dau dapag thunum iek sīi edjä ee pūu wējōmpa ūrphöbaadeewai ²⁶ òor sīi chi meemjō iek chukjä aadēp ajugui ajim anum, warag Ēwandamau amach dau arhū apiju khīirjuwia. Mag jaran edjä eem nem sīsidampata sīi parhooba amach nunuid arr chaur aaidū jōrrjēe thunūisijugui ajim anum. ²⁷ Magbaawaita thumaam khunau mäch chi Emkhooi Iewaa chadcha edjä baug ee dau daau urum oojugui ajim anaabá. Ya maig mug jēb gayam khun thum chachbaadeewai mächta nem jua theeg thumaam khun Pörkha bëejujugui ajim anum. ²⁸ Mamū pāachdēu mamagkham oophöbaadeewai warag onee abat. Magbaadeewai ya pārau khaphu numgui ajim anum, chikham jua ee pāach dau arhū wēnurrum ee Ēwandamau ya pāach peerdu auwimū pam.

²⁹ Mag Jesuu deeu ich bëeju jaau simua ĭchab amag mug ejemplo jaaujim aajem: 'Pārau ooba aajē ajim anum, ar igo khēr khukhuur aadēm, wa magbam khai deum pabū parhoobam khāijā khēr khukhuur aadēm? ³⁰ Pārau khaphu num, mug Israel durr igo khēr khukhuur aadēmun thumaam khunau ya chadcha döchūmie dakrapakham aajem. ³¹ Ich agjōta ajugui ajim anum, ĭchab mū bëeju gayaa paawaijä. Ya pāachdēu nem thum mächdēu jaau chirumjō ohoo khabaadeewai khaphu abat ajim anum, ya mū bëeimū pam; muan mug durr mächdēuta jūa auchēwia mächta thumaam khun pörkhaan urum. ³² Mua pārag mag Aai i jēujem di òrau poguepūiju a jaau chirumun, cha òor thunum khun khēchju nawe cha mächdēu jaau chirumjō thumaa chadcha ajuuta jaau chirumgui ajim anum. ³³ Edaujājā mug jēb dūi thum chukhu aadēju, mamū cha mua pārag jaau chirum chan sēukhaawai khabam, jāan thumaa ich ag ee öbērrjugui ajim anum. ³⁴ Khīir khaphu nūisit ajim anum, mū bëewai sīi döo gaipai num dūi warag pāach nem ig numta khīirju num gaaimua mū iek ūkhaba, warag thāar theeg sīi mū bëejujä khaugba, okhoppa num pāach oochēpim ugua. ³⁵ Mag mū bëem edan, ar atarraayau āwarr baarwai sīi khōodū aaujemjōta, mug durr gaai òor thunum khun thum āba dēgōlp chachaan bëejujugui ajim anum. ³⁶ Mamū warag Ēwandamag jēeunaa ajap khīir khaug nūisit. Pārau ich mag pūaba irig jēu wēnurrumun, nem thumaamua mag òor chachmawiajä būrrjä pāar chig abajugui ajim anum. Maagwai ya mäch pierrum edjä būrrjä chigag chukhu pāar mū aig mū khīirphee bëe thunūisijugui ajim anum.

³⁷ Mag jaau simua äsdaaupain sīi Jesuu Aai i jēujem deg òrag jaaujeejim aajem, Ēwandam iek. Maimua edaar paawaita jūrr durrsī Olivo anum gaai mawia ich mam ējeejim aajem. ³⁸ Āspa thunūisiewai edaupherre òor pöoma i nūan weetjeejim anaabá, Aai i jēujem deg, irua nem jaau sim ūraag.

22

Jesús pur awaag ibēptarr
(Mt 26:1-5,14-16; Mr 14:1-2,10-11; Jn 11:45-53)

¹ Mag ābmiecha Jesús ich khapeen dūi Jerusalén phöbör ee num jaar, pan levadura chukhu wauwia khoojem phiesta burru khāai khapan khaba waur sīejim aajem. Ich

mag phiestapai ìchab Pascua a thüürjem. ² Maagwai ìchab phadnaan ee chi pörkha num khunau agjö judionaan Ëwandam iek athee chi machnaan düimua amach eepai, “Jägata akhiin büürjä örag khaugpiba jäg Jesús purna thöobpükhamgui” anaajim anum. “Magba mug khapanag eewe pür athaawai eeu öor pöm mug thunum maach düita meeukhadukham” a khüürju naajim aajem. ³⁻⁴ Amau mag khüürju num ee, woun äb Judas a thür sim sïejim aajem, ibuur wauwia ìchab Iscariote a thüürjerr. Mag woun ìchab ich Jesús düi i bü ogdüba wënürraajerr khun eem ajim aajem. Mag Jesús düi äba nürraajerrta meperau pör meubaadeewai phadnaan chi pörkha num khun düi ìchab guardiananjä chi pörkha num khunpa äba num aar majim anaabá, jägata ichdëu amag i pür deeu khap jawaan. ⁵ Maimua barimawia jaubaawai, amachdëu chi Judas iek amach jügaagaa ürbaawai, oneeu phöbaadëwia warag irig phatkhonjä deeu a iekhajierram aajem. ⁶ Ichig magbaawai chará warag, —Ich magau magan maach iekhabarm; murua chadcha pärag i pür deejugui ajim anum.

Magtarr aigmua äba i pür deeu khüürjugta wai sïisijim aajem, chi phöbörpienagjä ich khaugpiba.

Äbmiecha Jesús ich khapeen düi thach khötarr

(Mt 26:17-29; Mr 14:12-25; Jn 13:21-30; 1 Co 11:23-26)

⁷ Judauu Jesús ëugar mamagkham ee, pan levadura chukhu wauwia khoojem ed äspa ëebaadëjim aajem. Mag ed judionanau nemkhoo edam athee ovejadam wai narr thöowia edau khëubaadeewai khojeejim aajem. ⁸ Ich mag edcha Jesuu Pedro düi Juan thürkhanaa amag magjim anum:

—Päär maar na ërëubaadët. Maimua ovejadam pür auwia agdamta maar na phiejäb waubaimat ajim anum, maach thum äba khöimaag.

⁹ Magbaawai amachdëu, —Jampaita marau pü na phiejäb wauwimaju aai numa? a jëeujerram aajem Jesuug.

¹⁰ Magbaa chi Jesuu amag, —Chamug Jerusalenag khud ma sim ee ërëubaadët ajim anum. Nau chi phöbör dub num aigcha woun äb dö jöi authurwia döthür düi degag mam pärau ooimaju. Magbaawai i düi ërëuwia i dubbaimam deg düi dubbaimat ajim anum. ¹¹ Mag dubwia chi dikhuug, mûch chi maestroouta päar püijim abat, jampaita nau kheeurag maach thum äba thach khöju aai n a khap jëeumkhüür. ¹² Magbaawai mag wounau pärag oopien majugui ajim anum, ügthaa dijä pöm sim ya sïi chi khüür khaugam. Maigta nem thum khüür khaugwia maar nubat ajim aajem.

¹³ Magbaawai chadcha i ipierraa ërëubaadeeu thum ichdëu jaaumarrjöo ooimajierram anaabá. Maig, ich na mag ovejadam waupitarr chadcha tagam nempa thum khüür khaugwia sïi tagam khun düi i baraata oo nwisijim aajem, äba khoog. ¹⁴ Maimua khëubaadëm ee Jesús barchëjim aajem, tagam khun ich khapeen düi, Pedro Juan düi narr aig. Mag ichdëu jür auwia i düi ogdüba wënürraajerr khun deeu thumaa nwisim ee, ya chi phiejäb wau wai narrjä thöikha sïisiewai äba khoog paaukhabaadëjim aajem. ¹⁵ Mag khö numua magjim aajem ich khapeenag:

—Keena, chadcha chikhamnaanau juau mûch thöoju nawe päar düi mug nemkhoo edam ovejadam khöm khöchaaga chirajimgui ajim anum. ¹⁶ Mû chan mug khöbarm aigmua tag khöba, äba Ëwandamta ügthar thumaam khun Pörkha sïsim edta ümaai päar düi äba tagam khun ichdëu peerdu autarr khunpa deeu maach thum äba khöjugui ajim anum. Mag edta thumaam khunau warrgar nemkhoo edam oveja thöowai Ëwandamau amach peerdu auju a khüürjuajerrjö, chadcha amach peerdu nwisim khaphü ajugui ajim anum.

¹⁷ Maimua vino jarrdam jua ee auwia Ëwandamag üu ajim anaa, —Ya pür that ajim anum. Maimua, Dönaa jürr harüipetat ajim anum, agdaujö dö aumamkhüür. ¹⁸ Mûn äbmieta ìs päar düi mug vinodam dö chirumgui ajim anum. Mug döbarm aigmua tag döba, äba Ëwandamta thumaam khun Pörkha sïsim edta deeu döjugui ajim aajem.

¹⁹ Maimua agjö panjä jua ee auwia, Ēwandamag üu ajim anaa, thorreuwia, amag deenaa, —Müg panan mua müch morta pärag dee chirum; müg atagjä mü khäärjunaa ich mügta khabat a jaaujim aajem.

²⁰ Maimua ya khö aaipagkhabaadem ee, deeu chi vino jarrdam jua ee auwia ichab, —Müg jarr eem vinodam döbarmta warrgarwe Ēwandamau öor düi iek deeu aajerrau; mamü müg iekhan iek iuriugui ajim anum. Mü bag müg vinojö ärbarmuata Ēwandamau, ismua atagan chadau päar peerdu wënürāju aai nüm a jaau simgui ajim anum. ²¹ Pärag khap amkhäär warre jaau chirumgui ajim anum: Mag mü bag ärmkhäär, maach eem müig maach düi äba thach khö simuapaita ich paarmua mü pär deeu, mü oomapham khünnag. ²² Münn chadcha Emkhöi Iewaa, mamü magum äba chadcha amau mü thöojugui ajim anum. Mamü Ēwandamau ich magpiju arr aawai thum ichdäu jaautarrjöo öbëbërgmam. Mamü jĕ, apkhiitü ajim anum, mag mü thöomkhäär mü pär dee chirum woun!

²³ Jesús mag iekhabarm ürwia i khapeenau amach eepai jürr chikham ipeer ahaukhamua, —¿Chijäguataa wir aigpai mag meer i pär deeu khai? anaajim anaabá.

Ēwandam dau na khaita ürüücha sim khai

²⁴ Maimua nünpai awia ichab amach eepai, “¿Chijäata magan müig maach ee ürüücha sĭ?” a chikham ipeer ahau khaphöbaadëjim aajem. ²⁵ Mamü magbaawai Jesuu amag magjim anum:

—Müg durr gaai reinaan thünüm khünnan amachta ürüücha nüm awia öor düi athuücha säerrjëm. Mamü mag nümta amachta chi thierrnaan awia jürr örag amach igwia, “Jäguan chadau maar athee nem ajaphamta waaajem” a iekhapimjä khösi aajemgui ajim anum. ²⁶ Mamü päar ee magju aai khaba nümgui ajim anum. Mag khäyau chadcha thethem awia khäijä warag serbiibamjöta aju aai sim; maagwai chi pörkha simta jürr ich chogjöta aju aai simgui ajim anum. ²⁷ Magnaa amag, Pärau khäärjuawai, ¿chijä chi thethem agá ajim anum: sĭ mes gaai thöikha sĭsiewai khoogpai jupcheejem, wa mes gaai chi thöp paajem? Magnaa ichdëupai, Chi ürüücha simün ya sĭ thöikha sĭsim abaawai khoogpai jupcheejemügui ajim anum. Magnaa amag, Münn chadcha päar Pöröugui ajim anum. Mamü pärau oo nüm, sĭ müig mü päar chogkha chitümjöo chirum. ²⁸ Mamü mua ichab khaphü chirumgui ajim anum, chadcha päarta mü düi ogdüba ich jäg wënürraajem mü chitümpierr, päach dau aphü ajujä khäärjuba. ²⁹ Päach jäg wënürüm gaaimua, mua pärag ichab müch düi öor pörkhapijugui ajim anum, mü Ayau müchta thumaam khünn reikhapibarm düi. ³⁰ Mag müchta thumaam khünn Pörkha chirsim edta deeu maach äba onee aju. Maimua rey juupjemjöm sie gaai jupkhawia päachta mü düi jöoi Jacob khararr chaain doce narr khünn ag chaain ewagam khünn pörkhajugui ajim anum.

Jesuu jaauwai Pedroou büürjä i khaugbam aju jaautarr

(Mt 26:31-35; Mr 14:27-31; Jn 13:36-38)

³¹ Maimua ichab magjim aajem maach Pör Jesuu Simonag:

—Simón, dösätau Ēwandamag jëeu wai simgui ajim anum, pä düi ichdäu ampierr awia pä dau aug waupieg. ³² Mamü mua jürr pä köit Ēwandamag jëeu chirumgui ajim anum, päch khügurcheewai warre burrm iek burrm ugua. Maagwai ümaai deeu mü thür gaai khäärju chirsiewai pächdëupaita jürr päch khapeenag jaauju aai chirumgui ajim anum, amjä agjö ubü nüsimkhäär.

³³ Magbaawai chi Simonau irig, —Señor, münn pä düi cárcel deg mawia pä thöbarm aar thöimaju akhiinjä maju chirum; magumjä mü gaai mas khabamgui ajim anum.

³⁴ Magbaawai Jesuu jürr irig, —Pedro ajim anum, pä mag iekha chirum äba, nau örau pächig jëeuwai, äthäär bëjeu nawe biek thärjup purua amag büürjä mü khaugba chitüm a jaaujugui ajim anum.

Espaar numí

³⁵ Maimua warm khünnagjä magjim aajem:

—Ar mua Ēwandam iek jawamkhīir pāar putjā chukhu phatkhonjā chukhu sīi ich jāg zapat theg jūajujā chukhu pūijim ed, ħnem inag athee pāar augchējierrá? ajim anum.

Magbaawai chi khapeenau, —Üü, būurjā maar augchēbajimgui ajierram aajem.

³⁶ Magbaawai deeu ichdēupai amag, —Magtarr ĩsin chadau put wai num khai, athaadēt; ĩchab phatkhon khāijā wai num khai, athaadēt; maimua āb khāijā espaar chukhu sim khai, ich khajūa pērbapūi ajim anum, agua awaag. ³⁷ Mua pārag mag chirumun, Ēwandam iek phā sim gaai jaau simjō ya mūch thōimū paawaita mag chirumgui ajim anum. Ēwandam iek phā sim gaai mū igwia jaauwai, “Īin, ōor thōomiejōta wai naaju” a sim. Mū igwia ich mag phā sim aawai chadcha thum ichdēu jaau sim eyaa ōbēbērg maju a jaaumajim aajem.

³⁸ Magbaawai amachdēu irig oopinaa, —Señor, ya marau mūig espaar numí wai numgui ajierram anum.

Magbaawai ichdēu, —Tag mū iekhabam, idēu ich magpai sūjugui ajim.

Nemjīirdō Getsemaní anum ee Jesús oraata

(Mt 26:36-46; Mr 14:32-42)

³⁹ Maigmua ōbērdutkhaau Jesús Olivo durrsiig petajim aajem, kheepierr mawia mag durrsi gaamua ich Ayag jēeujerr aawai. Mag i mam dūi ĩchab i khapeenjā i dūi wētjim aajem. ⁴⁰ Mag wētvia ich Ayag jēeujem aig bardutkhabaimaawai ich khapeenag, —Ēwandamag jēebat ajim anum, dōsātag udāraa pāach phūrreu aupiba mū dūita ubū wēnūrraag.

⁴¹ Mag jaauwia, ichin am aigmua mawia, juau mokdau barbabāiawai burrjem ag warphagjōpai sēimajim aajem, am bigaau. Maig jēkhut jēpōrōu phōbkhanaa, ūgthaag eerpanaa, ich Ayag jēebaadējim aajem. ⁴² Mag jēeumamua, —Tata ajim anum, pua khōs akhiin, atcha mū dau aphū apibakham. Deelum nem waubarmuajā agjō ōor peerdū auju ayaa akhiin, mū gaai machag mūgcha āwatbakhamgui aajeejim anum. Mamū pūchdēuta khap chirum; mūchdēu khōsi chirumjō khaba, pūchdēu khōchagpierrta mū dūi abā a iekhamajim aajem.

⁴³ [Ich Ayag jēeuwai mamagkhamua kha theeg chukhu thūnum ee, ūgtharmua Ēwandam chog bēewia irig juapā deechējim aajem, mag ich dau aphū aju āwatamkhīir. ⁴⁴ Mag ich dau aphū aju khīirjuwia gaai machag thūnumua warag oraa numta, khajapham nemjō thet phūrēu ahau aajeejim anum. Mamagkhamua juachē thūnum oowain sīi jūa gaai bagpata ōbēr thūnum thēutkha thūnaajim anaabá.] ⁴⁵ Mag ūgthaag ich Ayag jēeu sīi awia, phiidūwia, ich khapeen oon bēewai sīi warag ōkhīirjug machgau khāidutkha thūnumta oochējim anum. ⁴⁶ Magbaawai amag, —Phiidutkhabathū keena ajim anum. ħKhantheeta pāar khāi nūma? Khāiju khāai Ēwandamagta jēebathū ajim anum, dōsātag udāraa pāach thū aupim ugua.

Jesús pūr arrtarr

(Mt 26:47-56; Mr 14:43-50; Jn 18:2-11)

⁴⁷ Mamū agtha Jesús mag iekha dūnum ee, dēgōlp am aig ōor khapan pos aichējim anaabá. Mag khapanag ee oowai ich Jesús dūi doce ogdūba wēnūrraajerr eem āb Judas a thūr sīerrta am na urajim anum. Mag bēewia, Jesús dūi āba dūnumuchējim anaabá, sīi khajapha saludaa numjō i khīir ūug. ⁴⁸ Magbaawai Jesuu irig magjim anum:

—Judas, mūch chi Emkhooi Iewaa mū oomapham khūnag pūr deeg mū khīir ūu chirumta pūchigan sīi saludaa chirum a chirabma ajim anum.

⁴⁹ Magbaawai ich Jesús khapeenau amach Pōr dau aphū aju khaug athaawai, —Kakē, ħmarau pū kōit esparau am dūi jāauju jāg nū? ajierram anum irig.

⁵⁰ Mag irig jēeu num ee, ābmua bis abarmūn, phadnaan pōr ag chog kach juachaar garmta warre oorthubapūijim anaabá. ⁵¹ Magbaawai Jesuu ich khapeenag, —Oob jāgmiet; idēu mū dūi amachdēu ampierr apibat ajim anum.

Magna chi kach deeu ich sīerrjōo khaarpi sūujim anaabá.

⁵² Maimua Jesuu oowai aig naajim aajem: phadnaan chi pörkha nüm khunn, judionaan Asamblea eem pörnaan, maimua Ēwandam i jëuejem di thüajem khunn chi pörnaanpa thünaajim aajem, i pür awaan bëetarr khunn. Magbaawai chi Jesuu amag magjim aajem:

—¿Pārau oowain munn sīi òor nem jìgkhanaa òor thòomiejöta chirabama ajim anum, jåg sīi mü aig jua ee jierrnempnan appai bëeg? ⁵³ Ēwandamag jëuejem deg ed ëepierr pāar dūi mü chiraawai, büürjā pārau mü chig aba aajerrta, ĩsta Ēwandamau pārag udūraa mü pür aupiju ed ajim. Maagwai ĩsta ĩchab chi dösätjā pāar ürpaaju ed ajingui ajim anum, mü pür aumkhīir.

Pedroou Jesús khaugba chitum atarr

(Mt 26:57-58,69-75; Mr 14:53-54,66-72; Jn 18:12-18,25-27)

⁵⁴ Maimua Jesús pürphöbaadëwia, arrwia, phadnaan pör deg wai dubphöbaadëjim aajem. Maagwai Pedroou warppaimuata i ëudee oopürpüig warrmaa ajim anaabá. ⁵⁵ Mag chi phadnaan pör aar deethurwia chi Jesús ierr wai nümich, jürr di üjārr òt örwia ag bigaau ohood aphöbaadëjim aajem. Magbaawai Pedrojā ĩchab am bigaau oo sīsijim anum. ⁵⁶ Mamü i mag oo simta, aigüim mü ĩchab chi phadnaan pör chogkha sim bëewia, i khīir eerpanaa, warm khunnag, —Chamug wounjā ĩchab i dūi nürraajemü aichëjim anum.

⁵⁷ Magbaawai Pedroou, —Mua magum wounaan ooba chitumgui ajim anum.

⁵⁸ Maimua ag khur nürpai awia jürr emkhooi äbmua irig, —Püjā am eem khabahab aichëjim anum.

Magbaawai Pedroou, —Kakë, mü chan am eem khabam perá ajim anum.

⁵⁹ Maimua deeu ag khur ora äbjönaa deeu bëewia magujā agjö irig, —Chadcha mug wounjā i dūi nürraajem khabahab ajim anum; jāan Galileapierrauwai ajim anum.

⁶⁰ Magbaawaita Pedroou, —Kakë, mua büürjā khaugbam, khan ata pü iekha chirum khai ajim anum.

Magbarm bürre agtha thumjā Pedro iekha öba nüm ee, äthärrta kekerekee ahbar.

⁶¹ Mag äthärr bëebaawai maach Pör Jesucristoou ewag phürba oo nüü ajim aajem, Pedroog. Maigta Pedroou khīir eyaa aadëjim anaabá, maach Pöröu ichig, “Pedro, äthärr bëeju nawe òrau püchig jëeuwai biek thärjup pua büürjā mü khaugba chitum a iekhaju” a jaautarr. ⁶² Mag khīir ee dñnisim abarmün chadau, gaii machaaga aadëmua dawag öbërwia, warre ö jāsenag aadëmua bëe sīi ajim anaabá.

Jesús dau aphun wai narr

(Mt 26:67-68; Mr 14:65)

⁶³ Maagwai Jesús pür wai nüm aig oopaar thünarr khunnaujā i wau iekhanaa ĩchab moketaupa phār wai nümua i gaii mas waumaajeejim aajem. ⁶⁴ Magnaa putiu i dau phäärjūnaa jürram khunnau khīidadcha juajāau phot anaa irig, —Magan khaug athá, khaífuta pü phärjī aajeejim anum.

⁶⁵ Ich mag pnamjā igba, i wau wai nümua warag irig parhoobajā iekhamaajeejim aajem.

Jesús judionaan Asamblee ee wai narr

(Mt 26:59-66; Mr 14:55-64; Jn 18:19-24)

⁶⁶ Maimua ya äspabaadeewai äba biirdüjerram aajem: Asamblee eem chi pörnaan phadnaan pörkha nüm khunn dūi Ēwandam i jawaag chi machnaanpa. Mag biirdüwia amach Asamblee ee chi Jesús aibëewia irig, ⁶⁷ —¿Püchta chadcha warrgarwe Ēwandamau òor peerdu aumkhīir jür auwia püiju aajerrá? Warre marag jaaubá ajierram anum, marau khap aag.

Magbaawai Jesuu, —Mua pārag jaaukhiinjā, pārau mü iek ükhabajugui ajim anum.

⁶⁸ Maimua müch garmua jürr pārag jëumakhiinjā, pārau mü iek jüujā aba ni mü pürpüijā pürpüibajugui ajim anum. ⁶⁹ Mamü nau mug atag jöpcha mug woun Emkhooi Iewaa Ēwandam chi jua thierr bigaau i juachaar gar jupimajugui ajim anum, Ēwandam dūi äba thumaam khunn Pörkhaag.

⁷⁰ Magbaawai thumaam khunnau irig, —¿Áa, magan pæun Ēwandam Iewaapama? ajierram anum.

Magbaawai jürr ichdëu amag, —Päachdëupa khabá párau khaphæ mu aruu a jaau numgui ajim anum.

⁷¹ Magbaawaita amachdëu, —¿Khan atcha maadëu deeu khunnau jaau numta ürm ig num? Ya maadëu ürbarmgui ajierram anum, ich iucha jaaubarm.

23

Jesús Pilato na

(Mt 27:1-2,11-14; Mr 15:1-5; Jn 18:28-38)

¹ Maig wai nuu awia, amach thum äba öberdütchwia, chi Jesús gobernador Pilato aar arjierram aajem. ² Maimua mam pawia Pilatoog sëukha magphöbaadëjim anum, Jesús khüir:

—Marau müg wounau päär ëugar nem khaigbam jaau nurrum ürimajim ajierram anum, päär düi öor meeukhamkhüir. Ichdëuta rey Cesaroog dëbpaarjã phagpiba jaanaa ichdëupaita ichab ichta Ēwandamau püiju atarr aajemgui ajierram anum, judionaan rey.

³ Magbaawai Pilatoou ich Jesuugcha, —¿Chadcha pæuta judionaan Reí? a jëeujim anum.

Magbaawai Jesuu irig, —Pua khabá chadcha khaphæ jaaubarpüimgui ajim anum.

⁴ Magbaawai Pilatoou phadnaan chi pörkha num khunnag maimua tagam khun aig narr khunnagpa, —Mua müg woun gaai büurjã nem khaigba ooba chirumgui ajim anum, i thöopäaig.

⁵ Pilatoou magbaawai chará warag amachdëuta iek khëgkha phöbaadëwi, —Jäguan chadchata örag päär ëugar sëukha nem jaau nurrumua phöbör meeukhapiju ëkha simgui ajierram anum, päär düi. Judea durr ee thumaam khunnag ich mag jaau nurrarem; Galilea durrmua jaubaaderr ich mag jaau phurdu nurrumua khëb mau pabaichëmgui ajierram anum.

Jesús Erodes na

⁶ Mag Pilatoou üurwai Jesús Galilea durrmua bëejim a ürbawai aig narr khunnag jëeujim aajem, chadcha Galileapierr khai a khap aag. ⁷ Mag jëeuwai chadcha Galilea durram a ürbawai, —Áa, magan Erodes aarta deepüijugui ajim anum, ichta aram gobernador aawai.

Mag chadcha deepüijim aajem, mag jaar chi Erodejã agjö Jerusalén phöbör ee sierr aawai. ⁸ Maimua Erodeeu Jesús oo athawai onee aadëjim anum, ag nawe i düi oom khöchag sierr aawai. Ichdëu üurjeejim aajem Jesuu nem wau nurrum. Maagwai ich daúachata nem maadëu ooba aajem irua wau sim oom iigjeejim anaabá. ⁹ Ichdëu mag khüirju sim gaaimua irig nem khüir pogkhe jëeumaajeejim aajem. Mamæ magumjã Jesuu büurjã i iek jüu aba aajeejim anaabá. ¹⁰ Maig naajim aajem ichab chi phadnaan pörkha num khun Ēwandam iek athee chi machnaanpa. Makhunnau warag thet iek khëgkha, —Chadcha i iekkhör pöm siëbahab aajeejim anum.

¹¹ Magbaawai Erodeeu ich soldaun düimua i gaai iukhanaa i serbiibagpa phënaa, —Päadë oobat, judionaan reikhaju anumta dau aphæ oo khëræ aajeejim anum.

Magna warag juau ogthom i wau numua khajüa ajapham reinaanau jüajem khajüa jüapinaa deeu chi Erodeeu Pilato aar deepüijim aajem. ¹² Mag ed Pilato Erodes düi khapeer ajapham khajierram aajem, warr magju nawe chan jürr agdaujö chikham oomapha aajerrta.

Jesús deeu Pilato aig

(Mt 27:15-26; Mr 15:6-15; Jn 18:39-19:6)

¹³ Deeu Erodeeu Jesús ich aar deebapäiwai Pilatoou thumaam khun äbam aig thürkha aujim aajem: phadnaan chi pörkha num khun, judionaan chi thethem khun maimua chi phöbörpienjã agjö. ¹⁴ Maimua amag magjim anum:

—Mug wounau maar ëugar sëukha nem ïgkha nurrum awia pârau mu aig i aibëejier-ram. Mamu muchdëucha pâach dakhïir magum khap aag jëeu oowai mug woun büürjã iekkhör chukhu simta pârau ich khïirchajã mag thunnarramgui ajim anum. ¹⁵ Pârau khaphu numgui ajim anum, mua Erodes aar i deepüitarr. Mamu Erodeeu oowaijã ichiita mug woun büürjã khaibag chukhu öbëbërkham. Mug sim aig mua oowai mug woun khaibag chukhu simgui ajim anum, thöopäaig athee. Magnaa amag, ¿Jãgajï irua? ¹⁶ Muan i ruarüiju, mamu nacha i wupi thunnuujugui ajim anum, ruarüiju nawe.

¹⁷⁻¹⁸ Mamu mag Pilatoou Jesús ruarüiju abaawai warre thumaam khunnau i äba, —Jesús thöobapüi, maimua jürr Barrabaata maraun sïi khajapha öbeerpüipi numgui ajierram anum.

[Mamu mag amau preso äb sïi öbeerpi jaau narran, añopierr mag phiesta burr num ee paawai mag khaajerr aawaita mag öbeerpi jaau naajim anum.] ¹⁹ Mamu amau öberpüipi jaautarr Barrabás aajerran cárcel deg sïejim aajem, ichdëu öor meeukhapiwia mag meeukha num ee öor thöotarr köit. ²⁰ Magbaa ich Pilatoou Jesús ruarüim khösi sïerr aawai deeu amag iekhajim aajem. ²¹ Mamu magbaawai ümaai deeu sereeu phöbaadëwia ihäba, —Warre jãg Jesús pakuls gaai meerphë thöobapüit aajeejim anaabá.

²² Mamu ruaba ya biek thärjupamua Pilatoou deeu amag, —¿Pari khan nemta irua khaigba waujïma ajim anum, i thöopäaig? Mua chan büürjã i khaibag ooba chirumgui ajim anum, i thöopäaig. Thöoju khäai sïi wunaa i ruarüiju jãg sï ajim anum.

²³ Magbaawai chará warag äakhamua äba pakuls gaaita meerphëpi jajaau aajeejim anaabá. Ich mag warag sereeu thunum khïupaajã khaugba, amachdëuta Pilato khïupaa sïujierram aajem. ²⁴ Mag num paawai Pilatoou am ipierraa jürr Jesuuta amach jua ee deejim aajem, amach khöchagpierr i düi amkhïir. Maimua ich soldaunag thöopüipi jaaujim aajem. ²⁵ Mamu maagwai chi Barrabás cárcel deg sïejim aajem, ichdëu öor meeukhapiwia ich ag meeukhaa eepai öor thöotarr köit. Mag, cárcel deg sïerrta weupüipijim aajem, örau ig narrjö.

Jesús meerphë thöotarr

(Mt 27:32-44; Mr 15:21-32; Jn 19:17-27)

²⁶ Mag wai naawia Jesús thöopüyaan athadeeu, woun Simón anum Cirenepierr phöbör ee urum düi thëubaawai, chi soldaunau Jesuu arrmaa arr pakuls jürr i öphëeu ür jïirpüijierram aajem, Jesús mam ëudee arramkhïir. ²⁷ Maagwai i ëudee öor pöoma wëdurajim aajem. Mag öor khapanag ee uninjã ïchab i üapër durrumua i athee bïe wëdurajim anaabá. ²⁸ Mamu Jesuu ewag phurba oonaa amag, —Jerusalenpie un, oob mu athee bïemiet ajim anum. Mag khäyau pâach mor düi pâach chaain khïirjunaata bïebat ajim anum. ²⁹ Mug atagta pâar dau aphuucha aju. Mag jaar un pöd chaain ooba arr khunnau amach khapeen chaain düi dau aphu durrum oowia, “Üuta jãg mu chaai chukhu urum” ajugui ajim anum. ³⁰ Ich mag jaar ïchab atcha mag dau aphu wënnerramaaugau, thöom khöchgau durrsïigta wounaanagamjö, “Maar ür durbaghabaadët; pâach eegar warre maar bëpbapüit” a iekhajugui ajim anum. ³¹ Amau mu mug wai naawia nau mu thöobapüi pa ajaphamta sïi jëwamkhïir thubarüimjö ajugui ajim anum. Amau mu düijã mug num, ¿jãga aju khai ajim anum, amachdëu pahachjökham khun oowai?

³² Mag chi Jesús arrum düi ïchab numí chi khaigbam cárcel deg wai narr khun arrjierram aajem, agjö thöopäaig. ³³ Maimua buchagdam “Pörpá durrsï” anum gaai waaidutkhawia pakuls gaai i meerphëpüijierram aajem, maimua i bigaau chi khaibagnaanjã agjö, äb i juachaar gar maimua äb i juawë gar. ³⁴ [Maagwai pakuls gaaimua Jesuu, —Tata, örau mu düi mug num idëu sïi ich jãg khïir okhoobapüi. Amau amachdëu nem wau numjã khaugba naawaita mug mu dau aphu wau num aajeejim aajem.]

Maagwai chi soldaunau amach appai, “Magan ¿khaüta chi khajüa jüaju khai?” awia, mokdaudam bar numua gan aumajierram aajem. ³⁵ Maagwain örau Jesuugta eerpapaad thunaajim anum. Mag num düi chi thethem khunnaujã iukhanaa, i wau iekhanaa, daau

irua ichdēupai ich peerdu athaju awia irig, —Deeum khun peerdu autarrpí, puchjá peerdu athá aajeejim anum, puchta chadcha Cristo chaar Ēwandamau j̄er auwia p̄itarr khai.

³⁶⁻³⁷ Maimua chi soldaunaujã ĩchab s̄i i wauwaipai irig vino adchuchúu sim d̄omkh̄ir deechēnaa j̄urram khunau irig, —P̄u chadcha judionaan Rey khai, p̄uchdēupai p̄uch peerdu athá aajeejim anum.

³⁸ Maagwai i meerphē j̄iir wēj̄om p̄or ūr ēsapdau phākha sim gaai jaau s̄iejim aajem, khan gaaimuata i mag wai naaj̄i. Chi ēsapdau gaai “Cham̄uta Jesuu, judionaan Rey” a phã s̄iejim aajem. [Chi ēsapdau phã s̄iejim aajem griegonaan meúa, latín meúa maimua ebreonaan meúajã agj̄o.] ³⁹ ĩchab i d̄ui chi khaibagnaan numí narr aawai ābm̄ujã warag i waunaa irig, —¿P̄u chadcha Ēwandamau ōor peerdu aumkh̄ir p̄itarr khabá? Maḡumta, ¿j̄ag pua p̄uch peerdu auwia, maarjã peerdu aubamma? aajeejim anum.

⁴⁰ Mam̄u magbaawai j̄urr chi khaperaupai irig meeurraunaa, —¿Maachjã agj̄o th̄op̄aaig atheeta amau maach m̄uig wai numta pua Ēwandam dakh̄ir warag mag iekha chirú? ajim anum. ⁴¹ Mag kh̄ayau maachin, chadcha maachd̄eu khaigba arr gaaimuata m̄ug naabahab ajim anum. Mam̄u m̄ug woun chan būurjã pekau chukhu simta amau i m̄ug dau aph̄u wai numgui ajim anaabá.

⁴² Maimua ichdēupai mag iekhap̄inaa j̄urr Jesuug, —Ya deeu p̄uchta Reikha bēewai oob m̄u kh̄ir okhoo chiram ajim anum.

⁴³ Magbaa Jesuu irig, —Īswe p̄u m̄u d̄ui durr w̄j̄j̄u durr chiraimaju ajim anaabá.

Jesús meetarr

(Mt 27:45-56; Mr 15:33-41; Jn 19:28-30)

⁴⁴ Ich mag ed edaus̄icha numta d̄eḡolp edau kh̄ibaad̄em abarmun edaramj̄o aad̄ejim aajem. Mag kh̄i th̄un̄u awia edau ph̄uibaaj̄er las tresj̄o naata deeu edau aard̄ubaad̄ejim aajem. ⁴⁵ Mag edau āsdawam kh̄ibaad̄em ee, Ēwandamag j̄eeujem deg ierrgaj̄archa put nem parrg thuur ēu w̄ejorrra j̄arrcha ūgthaamua eeg s̄urr abarmun, warre thoophem numí jijirar j̄oisijim anaabá. ⁴⁶ Mag edau kh̄ibaadeewai Jesuu thet, —¿Tata! Nau m̄u chaaupabaadeewai puata m̄u akhaardam khap chirumgui ajim anum.

Mag iekha khitum ee warag maach chaaupabaad̄ejim aajem. ⁴⁷ Magbaawai capitán Romapierr aig sierrau ichd̄eu mag oobaawai, —Chadchata j̄agan m̄ug wounan chi ajapham ajingui ajim anum, Ēwandam na.

⁴⁸ Maimua ĩchab aig ōor p̄om th̄unarr khunau amach daúa mamagkham oobaawaita āsie thumaa ewag kh̄irjuwia p̄or j̄oj̄oig w̄etmajieram aajem, amach diig. ⁴⁹ Mam̄u thum i khapeen Galilea durrmua i d̄ui āba chi un̄ipa b̄etarr khunau warppaimuata mamagkham thum oo naajim aajem.

Jesús aukh̄ertarr

(Mt 27:57-61; Mr 15:42-47; Jn 19:38-42)

⁵⁰ Mag ed aig s̄iejim aajem ĩchab woun āb José anum, Arimateapierr. Chi Arimatea anum, Judea durram ph̄ob̄or ajim aajem. Ich mag José ĩchab judionaan Asamblea eem woun ajapham ajim aajem, Ēwandam dau na. ⁵¹ Maagwaita ich khapeenau Jesús p̄ur awaag ib̄ep naawaijã ich chan am igar khaba s̄iejim anaabá. Magua amau i dau aph̄u wai naawaijã ichd̄eu chan dichba aajeejim anum. Mag wounau ĩchab Ēwandamau maach peerdu aumkh̄ir p̄iju jaaujerr b̄ēju anumta n̄ajeejim aajem. ⁵² Ich mag wounauta, Jesús meebaadeewai, Pilato aar mawia chi mor mag mee kh̄erum arraag j̄eeuwimajim aajem. ⁵³ Mag j̄eeuwimawia, Pilatoou arrju aai sim abaawai, mawia, eeg paawia, d̄iesdam ee p̄ur̄eunaa, j̄ebdi p̄om durrb̄u kh̄opag ee chi kh̄orm wai sierr ee aukh̄eraan arrjim aajem. Mag j̄ebdeg chan agtha ōor ābjã aukh̄erba kh̄orwia s̄i s̄iejim aajem. ⁵⁴ Mag i aukh̄ertarr ed viernes kheeurag ajim aajem, jua ūujem edam athee nem thum kh̄ir khaaugjem ed. ⁵⁵ Mam̄u pamjã chi un̄in Galilea durrmua i d̄ui b̄etarr khunau ich mag ogd̄uba, chi j̄ebdi aar w̄etwia oojierram aajem amach daúacha, j̄aga Jesús aukh̄erj̄i. ⁵⁶ Maimua w̄etwia, th̄upag ph̄ewia, i kha phuraag s̄i j̄ugdee wau s̄iujieram

anaabá. Maimua noram sīi degpai jua üi khëujierram aajem, Ëwandamau Moiseeg ich iek phāpitarr gaai jaau simjō.

24

Jesús iiu phiidutarr

(Mt 28:1-10; Mr 16:1-8; Jn 20:1-10)

¹ Maimua mag jua üi khëutarr noram, domighed edpherre agtha khīkhīsu nūwe, uūin wëtjierram aajem chi jēbdi aar oon, amachdëu i kha phuraag jügdee wau wai narr dūi. Mag am wëtum dūi deelum uūinjā am dūi wëtjim aajem. ² Maimua ooimaawai, mokpör pömkkhamua chi jēbdi i ee joothu phāar sīerrta chawag pūrëupūi thūnaajim anaabá. ³ Magbaawai warag ag ee dubnaa oowai, maach Pör Jesús mordam ich aukhértarr ee chukkhu thūnaajim anaabá. ⁴ Mag amachdëu ooba abawai, “Keena, ¿jāga abarmta mūg maadëu oochëba abarma?” anaajim anum. Mag num ee oowai, emkhooi numí sīi khajūa būumjō jūa sīsidumta am khīirphee dūnūutkhabaichëjim anaabá. ⁵ Magbaawai jāphierr ajaugau pöd am khīir eerpaba sīi eeg üthu phöbaadeewai makhūnau amach garmua amag magjierram anum:

—¿Chi monakhamta khandthee pārau i jūr wēnurrumma ajierram anum, mūg jēbdi òor khëraag watarr ee? ⁶⁻⁷ I ya iiu phiidawia petabahab. Magua mūig khaba simgui ajim anum. Khīir eyaa abat ajim anum, Galilea durr aawaiwe ichdëu pāachig, Emkhooi Iewaa pekau pömkkham khūnau i pūr aunaa pakuls gaai i meerppūiju jaaujerr; mamū khāai thārjupam ee deeu ich iiu phiidūju jaautarrjā khīir eyaa abat ajim anum amag.

⁸ Magbaawaita chadcha i iekhatarr khīir ee dūnūisijierram anaabá. ⁹ Magbaa chi jēbdi aigmua wētvia, chi dūi wēnurrāajerr once narr khūnag thum amachdëu ootarrjōo jaauwimajierram aajem. Ich mag thum aig narr khūnagjā ich agjō jaaujierram aajem. ¹⁰ Mag chi uūin ich Jesuu once jūr autarr khūn aar iek jaauwimarr khūnan, María Magdalena ajim aajem, Juana dūi, María Santiago ādpa, mag tag īchab tagam uūinpa. ¹¹ Mamū uūināu nem īgkha num chi Jesús khapeenau ūurwai sēukha numjōo aawai ūkhabajierram aajem. ¹² Mamū Pedroou mag ūrbaawai phiidūbaadëwia jēbdiig khaphigbaadëjim anum. Maimua ag ee ierr ooimaawai, āba i pūrëu sīerr put appaita ooimajim anaabá. Ichdëu mag oobaawai ich diig mamua ich ödegpain, “¿Jāga awiata jāg ich aukhértarr ee chukkhu thūnūma?” a khīirjubaadëjim anum.

Emaús khud ee ich oopitarr

(Mr 16:12-13)

¹³ Maimua ich ag edpai òor numí phöbör Emaús anumūg wëtjim aajem. Mag Emaús phöbör Jerusalemua once kilómetros sīejim aajem chi warphag. ¹⁴ Mag ërëubaadëwia khud ee Jesús igwia, “¿Jāgataa i aukhértarr eejā jāg sīi khāidu parii thūnūma?” a iyūu wëtmajim anum. ¹⁵ Mamū am mag iyūu jūr chikham i jūr jaupūpūig wëtumta, amau ig narr Jesuhchata bëewia am wëtum dūi maa ajim anum. ¹⁶ Mamū amach bigaau mag nurrumjā pöd khaug auba, sīi deelum khūnpiita naajim anaabá. ¹⁷ Mag wëtumua ich garmuata, —Keena, ¿pār khandam jaauwaita mūg iyūu wēnurrūma? ¿Jāga jāg pār ökhīirjuumjō wëtumā? ajim anum.

¹⁸ Magbaawai āb Cleofas aajerrau irig, —Maadëu khan iek agājā amapha simgui ajim anum. Thumaam khūnau khakhapdō thūnum, jāgajī Jerusalén phöbör ee. Pūjā īchab ag phöbör ee mūg nemkhoo dichtarrta, ¿āba pūchdëupaita khaugba chirú? ajim anum.

¹⁹ Magbaawai ich Jesuu amag, —¿Khani jāgjierrāma ajim anum, mūg nemkhoo ee?

Magbaa amachdëu irig jaaumamua, —Jesús Nazaretpierrma ajierram anum, Ëwandam i jaaumie. Irua Ëwandam jua theegau nem khīir pogkhe waaujeejim. Maimua jāga Ëwandamau maach peerdu aaujē a jaauwaijā òrau khakhapdō aajeejimgui ajim anum, chadcha Ëwandam iekta jaau sim. ²⁰ Mamū mag khitarrrta phadnaan chi pōrnaanau chi thethem khūn dūimua Pilatoog pūr deebajieb ajim anum, jūr ich soldaunag pakuls gaai meerphē thōopi jaaumkhīir. ²¹ Amau i jāgbajupii awia marau khīirjuawai ichdëuta

israelnaan thum Romapien jua eemua pör öbeer aujupii naajimgui ajim anum. Mag khürju naajieb mamu, viernes i thöotarr ya khäai thärjup pangui ajim anum, isim khurau i dau aphuu abarm. ²²⁻²³ Mag num ee warag uun maarjö i igar ükha num khunau is edauperre khisu nawe jebdi aar oothurwia maach jügderraata jaauchjierramgui ajim anum. Am iek khabá mag chi aukhertarr ee ooimaawai, chukkhu, sii Éwandam chognaanta aig naajim anum. Makhunau amag jaauwai, Jesús iiu sim aajem. ²⁴ Mag jaubaichem ürwia agjö maach eem khunauaucha chi jebdi aar oon weetwai chadcha uunau jaau narrjö sii khäidu parta oomajierram aajem a igkhamajierram irig.

²⁵⁻²⁶ Magbaawaita jürr ichdëu amag, —Päarta khürjug chukkhu numá ajim anum. Éwandam i jaumienau phätarr gaai thum ich magta öbëberg maju a jaaujierram, cha päachdëu murug jaau numjö; mamu pärau ükhamaphata naabahab ajim anum. Pärau khürjuawai, ¿í ich Éwandamaucha jür autarr aawai ich jäg dau aphuuaju aai khaba sjeji? Mag khabamgui ajim anum. Ya nawe ich mag phä sierr aawai ich mag dau aphuuaju aai siebajieb ajim anum. Mamu ichab chi jür autarr khuu deeu iupiwiwia ichta thumaam khun Pörkhapiju a simjä agjö mag Éwandam i jaumienau jaubajieb ajim anum amag.

²⁷ Maimua jürr ichdëuta warag amag jaubaadëjim anaabá. Nacha Moiseeu phätarr gaaimua jaupüpüg khieb chi Éwandam i jaumienau phä puatarr gayam magwe, ich igwia bëeju a jaau sísidum thum ajapha jaaudubjim aajem amag. ²⁸ Mag iyü wëtumua phöbördam Emaús anum ee amach di aar barimajierram aajem. Mamu mam pabaimaawai ich Jesuu warag am dakhür sii dicham ig sjejim anum, juau ich thumakhürjö. ²⁹ Magbaawai amachdëu irig, —Maar aig khäibajë. Ya atcha edau kheeuraa siebahab; khud pu khëujuwai ajierram anum.

Magbaawai chadcha am düi sísijim aajem. ³⁰ Mag am düi thubawia, äba ohoodö thach khoogpamua pan ich jua ee auwia, Éwandamag üu ajim anaa, thorreuwia, amag uapüijim aajem, ag na ichdëu aajerrjö. ³¹ Magbaawaita dau eerdü phöbaadëmjö warre i khaug athajierram anaabá. Mamu mag ich khaug atham ee, dau përbarmjö arrau, am jürr sierrta dëgölp chukkhu aadëjim anum. ³² Magbaawai amach wir aigpai, —Keen, jäguata mäch thäär eepain muan ich khäijäa a chirajimgui ajim anum äbmua; maimua ichab maach düi khud ee iyü urumua Éwandam iekpa thumaa ajapha jaupüpügimam ürwiajä mua khaugaa aadëjimgui ajim anum ich khaperag.

³³ Mag amach ap iyü naawia ich ag bürre deeu bëejierram aajem Jerusalén phöbörög, amach khapeen narr aar jawaan. Maimua oocheewai, chi Jesús khapeen i düi ogdaba wënrarajerr khun once thumaa äbam aig podpa thunum oochëjierram aajem, tagam khun ichab Jesús igar ükha narr khunpa äba. ³⁴ Maigjä ürimaawai amach thumaam khunau, “Keena, chadchata maach Pörön iiu phiidubarmwai; ya Simonagjä ich oopibarm” a jaau numta ürimajierram anaabá. ³⁵ Mag amachig jaubaawai, amachdëujä jürr warm khunag maguimajierram aajem:

—Keena, magan maraujä pärag jaaukhimgui ajierram anum, maachdëu i ootarr: Irua khabá maar ëkha auwia khud ee maar i düi äba wëjtjima ajim anum. Mamu mag khud ee äba wëttarrjä marau pöd i khaug auba, sii äba thach khö num aig pan thorreuwia ichdëu ag na jüggerrjö jigbaadëm aigta, marag ich khaugpimjö khaugpibaawai, marau i khaug aujimgui ajierram anum jürr amach khapeenag.

Jesuu ich bü düii aajerr khunagcha ich oopitarr

(Mt 28:16-20; Mr 16:14-18; Jn 20:19-23)

³⁶ Mag agtha am ich ag iekpai jürr jauphöo thunum ee chi Jesús am jürr dunuuchëwia, —¿Jägpai nu keena? Oob jäphierrmiet, mu khabahab aichëjim anum amag.

³⁷ Mag sii dëgölp amach jürr dunuubaicheewai jäphierr num iekhau sii i akhaarta oonumpii naajim anum. ³⁸ Mamu mag jäphierr num oobaawai ichdëu amag, —¿Khanthee pärau päach khürjug eepai “müta akhaar” anú? ajim anum. ³⁹ Päär iek mag mu akhaar anum, päadë oobat mu jua maimua mu büjä agjö. Chadcha mäch khabahab ajim anum.

Mu gaaicha purbahut, magnaajapha oobat ajim anum. ¿Pārau akhaar gaai purju aai nu, mu gaai pur numjō? Akhaar chan mor chukhu sierrumgui ajim anum, woun khaba aawai.

⁴⁰ Magnaa chadcha amag ich juajājā oopinaa, ich būjā oopijim anaabá, chadcha mag gaaimua ichta chikhamnau pakuls gaai meerphē thōotarr ag wounau a khap amkhīir.

⁴¹ Mamu mag ichcha oo numjā sīi warag onegnaa dauderraamjō num gaaimua ūkhaba narr aawai ich Jesús garmuata deeu amag, —¿Keena, pārau nem inagdam khoog chukhu nūwi? ajim anum.

⁴² Magbaawai amachdēu āwarrdam wai narr aawai chi phaamdam irig deejieram aajem. ⁴³ Mag ichig deebaawai auwia am dakhīir khōpūijim aajem. ⁴⁴ Mag āwarrdam khō aapawiata amag, —Keena, mug mūch ōrau thōojuuta mua pārag jaaujeejimgui ajim anum, agtha maach āba wēnūrraajeewaijā. Moiseeu Ēwandam iek phātarr gaai mu igwia jaau simjō, ichiita ich jāg mūch dau aphūū ajujā jaaujeejimgui ajim anum, mua pārag. Maimua Ēwandam i jaumienau phātarr gaaijā jaanaa Daviū ēsap Salmos anum phātarr gaaijā mu igwia ich mag phā sīsid aawai, chadcha ichdēu jaautarrjōo thum ag eyaa ōbērijimgui ajim anum amag. ⁴⁵ Maimua mag ichdēu Ēwandam iek gaai phā sīsidum jaautarr khap amkhīir, ichdēupai am pōr ōphērg apijim anaabá. Magbaawain chadau i igwia Ēwandam iek gaai phā sīsidumjā thum khaphū nūisijim aajem. ⁴⁶ Magnaa amag magjim aajem ich Jesuupai:

—Ich magta phā sim Ēwandam iek gaai. Maguata chadcha mūch chi Cristo ich Ēwandamaucha jur autarr awiajā dau aphūū meeju aai chirajimgui ajim anum. Mamu īchab khāai thārjupam ee iiu phiidūju arrjā jaau simgui ajim anum. ⁴⁷ Mag mūch chi Cristo iiu phiidūbarm ootarr khūnauta amachdēu ootarr nacha Jerusalemienag jaanaa īchab durrierram khūnagjā jaaujugui ajim anum, jāgata khīirjug ajapham jurbaawai Ēwandamau amach khaibag chugpaaju aai sim thumaam khūnag khap amkhīir. ⁴⁸ Mag pārauta mu meewia iiu phiidūtarrjā pāach daúacha ootarr aawai pāarta chi jaaju khūnaujugui ajim anum. ⁴⁹ Mag jaaumamua ich Jesuucha amag, Pari magaagan mugtarr khur jōpcha murua pāar athee pūijugui ajim anum Ēwandam Akhaar, ich mu Ayaucha deeu a jaautarr. Mamu mug Jerusalem phōbōr eepai nūisit ajim anum, mag Akhaar bēe num ora. Ūgtharmua ich Ēwandamau pūibapūim edta pāar gaai phēs sīeichējugui ajim anum, pāachdēu ootarr thumaam khūnag jaau khaphū jaau wēnūrramkhīir.

Jesús ūgthar matarr

(Mr 16:19-20)

⁵⁰ Maimua ābmiecha paawai phōbōr eemua ich Jesuu am phē arrjim aajem phōbōr Betania anumug khūdau ma sim ee. Mam phōbōr igaau pabaimaawai ūgthaag jua ūanaa Ēwandamag jēeumamua, —Tata, puata mug atagjā mukhūn wounaan ich jāg ūu am phē wai chitajugui ajim anum.

⁵¹ Mag am khīir onee iekhamamua, am dakhīraa edjā baug ee ūgthaa papagmamua, warag oohba pamamua Ēwandamau ich aar ūgthar athajim anaabá. ⁵² Mag i ūgthaag mam oobaawai jēb gaai kanieu phōbkhanaa irig, —Pūjōm chan wounaan mug atagjā marau oobam. Pūchta chadcha āba maar Pōrōu ajierram aajem.

Mag jēu durrawia, deeu Jerusalem onee wētjim aajem, amachig jaautarrjō. ⁵³ Maimua Jerusalem phōbōr ee pawiajā ich mag ed ēepierr Aai i jēeujem deg wētvia jēu durraajeejim aajem.

SAN JUAN

Maach peerdu aajem Jesucristo igwia jöoi Juanau phã puatarr

Chi phätarr. Eem khunau jaauwai mug Iek Iiur Jesucristoou jaauthurtarr Juanau phätarrta tagam khun khäaijã ëudeecha phäjim aajem. Juanan ich Jesús däicha nerrarr aawai, irua jaau simun ichdëucha Jesuu iekhamatarr ürwi irua nem waumatarrjä ich daúacha ootarrta jaau sim (21:24). Mug Juan jöoi Zebedeo iewaa ajim, Santiago düi khod äbam, Jesuu ürcha daupii aajerr (13:23).

Jöoi Juanau jaauwai Jesucristo chadcha Ëwandam Iewaa arrta wounag pawı öor ee öor düi khapeerkha nerrajim aajem, öor khıir thegwia (1:1, 14). Mag ich däicha nerrajerrau aawai warm khunau jaautarrjä thum jaau sim; mamu ichab amau jauba arrpa jaau sim ich libro gaai. Ajapcha eerpa nuu akhiin, chadcha mug libro tagam dau thärjup na num khäai buchkhun khıethuu sim.

Khan jawaag ajı. Juanau mug Jesús igwi phätarran, ichdëu jaautarrjö, Jesuun chadcha Ëwandamau ich Iewaa ichdëucha jur auwia warrgarwe päiju jaaujerrjö pütarr khap amkhıir ajim; mag khaphuna i iek ükha phöbaadeewai mug atag pawiajä i düi ich mag khapeerkha num gaaimua iu wënerraju khap amkhıir (20:31). ¿Pari khan gaaimua irua örag dawaa Cristo chadcha Ëwandam Iewaa ajim a khap api sı? Warm khunau jaau numjö Jesuu chadcha nem khıir pogkhe ag na örau ooba aajerr waumatarr jaumamuama. Mamu Juanau mag khapan jaaju khäai, seispai jur auwi makhunta wajappa jaajim (2:1-12; 4:43-54; 5:1-15; 6:1-13; 9:1-12; 11:1-44). Juanau ichab jaau sim, warm khunau jaubam ee, Jesuu ich igwi siete veces “Muta...” a iekhatarr (6:35; 8:12; 10:7,9; 10:11; 11:25; 14:6; 15:1).

Mag irua “Muta” a sim aig, judionanau warre khaphu naajim, irua “Mun Ëwandamau” a sim. ¿Jägwı? Ich Ëwandam chi Ayaujã Moiseeg ich thür jaauwai “Muta” a iekhatarr aawaima. Maguata Juanau mug libro gaai jaauwai, Jesuu üiba ich Ëwandamkha sim jaajeejim, örag ich khaugpieg. Magua irua “Mu much Aai düin maran ich äbampaiu” anaa (10:30), ichab “Chi mu oojemuan ya mu Aaijã oowi siebahab” ajim (14:9).

Ëwandam Iewaata wounag pawı öor ee nerrarr

¹ Warrgar büürjä nem ompaaba nwe Ëwandam sim düi chi Iewaajã siejim aajem. Ich mag chi Iewaapai ichab Ëwandamau. ² Mag, ich warrgarwe Ëwandam düi äba sierrajim aajem. ³ Ëwandamau i düimuata nem thunumjä thum ompaajim anaabá. Mag amach numiim khun jua aawai büürjä irua nem wauba arr chan chukhum. ⁴ Ichdëuta maach akhaarjä iupi aajem. Maagwai i gaaimuata ararag büüg oo numjö maadëu khaphu num, jäga sierrü ich Ëwandam chi Aaijã, mag khaphu apiege ich chi Iewaata thumaam khun athee ötdau paa dnumjö siewai. ⁵ Mag ichdëuta ich Aai khap apiege ötdau paa dnumjö siewai mug durr ich khaibagau sıi edau khıejö simuajã pöd i thöo auba aajem.

⁶ Ich mag jaar ichab woun äb Juan a thür sim siejim aajem, Ëwandamau jur autarr. ⁷ Maguan sıi ich ëudee deum woun äb bëujuuta jaau nerrajim aajem, mag wounta khıchag ee öt paa dnumjö sim a jaubaawai öor thumaam khunag mag iekta ükhamkhıir. ⁸ Ich Juan chan mag woun ichdëu bëuju a jaau nerrarr khaba, sıi mag ötdaujö sim bëuju jaumkhıirpai jur autarr ajim anaabá. ⁹ Magtarr aawaita chadcha mag irua jaaujerr woun i ëudee bëebajieb, Ëwandam Iewaa. Ichdëuta ich gaaimuapai thumaam khunag Ëwandam jäga sierrü a khap apiegem.

¹⁰ Mag bëewia mug durr ichdëu ompatarr gaai sieichëjim. Pari mug durr gaai jooba num khunau i khaug auba, sıi parhoobam khunpii ajierram. ¹¹ Ich durr gaai bëetarrrta, mag amach ee pierrumjä örau i igbajierram. ¹² Pari i isegba üu warag i iek ükha numua warag irigta amach peerdupitarr khunan ichdëujã warag Ëwandam chaainag paarüimajim. ¹³ Mag i chaankha num chan sıi mug eegarm khunjö chaai paarpm

khöchgau khapese awia paarpa autarr khabam. Mag i chaainkha n̄m̄m̄n, s̄i Ēwandamau ich garmuata ich iuu aawai ich chaainkha au n̄m̄m̄u.

¹⁴ Mag, Ēwandam Iewaaata wounag pawia m̄uig eegar s̄ieich̄ejim. Ichta Ēwandam Chaai ābpai khit̄muata ich iuu aawai ich Aai ipierraa nem kh̄iir pogkhe wau n̄r̄rarr marau oojim. Magta i gaaimua marau khaph̄n̄ n̄isijim, j̄āga Ēwandam chi Ayauj̄ā maach j̄āsene s̄ierr̄ú. ¹⁵ I jaauwiata mag Juan ðor p̄or choomie khararrau ðrag, “M̄u ēudee urumta m̄u kh̄āiij̄ā iek theeg ūrpai simgui” aajeejim, ichta i thaabaju nawe s̄ierr̄ aawai.

¹⁶ Ichta Ēwandam Iewaa maach d̄ūi wajapha khitaawai maachd̄eu nem ig n̄m̄j̄ā ðo khaugbata ich mag dedee aajem. ¹⁷ Ēwandamau Moiseeg ley ph̄āpiewai s̄i j̄āga w̄n̄r̄raju aai n̄u a khap amkh̄iirpai ph̄āpijim. Pari j̄ūrr̄ Ēwandamau ich Iewaa Jesucristo p̄āiawai, ichta ich Chaai chaar aawai, warre ich gaaimuata i j̄āga chit̄ú a khaph̄naa i chab maach ichd̄eu kh̄ōsi simj̄ā khap amkh̄iirta p̄ūijim. ¹⁸ Ābmuaj̄ā Ēwandam chi Aai chan b̄ūurj̄ā ooba aajem. Pari ich chi Chaai ābpai khit̄mj̄ā ich Aai d̄ūi ābam Ēwandamkhanaa i d̄ūi āba s̄iejeewai i oo n̄m̄ gaaimuata chi Aaij̄ā warag maad̄eu khaph̄n̄ paaukhamam, í j̄āga s̄ierr̄ú.

Juan chi p̄or choomie chan ðrau n̄u narr khabajim

(Mt 3:11-12; Mr 1:7-8; Lc 3:15-17)

¹⁹ Mag Ēwandamau p̄ūiju jaaujerr̄ b̄eeju an̄m̄ ich ēudee urum Juanau jaau n̄r̄rarr ed gaai Jerusal̄n̄ ph̄ōb̄or eemua judionaan chi p̄orkha narr kh̄ūn̄au phadnaan p̄ūijerram, Levinaan a th̄ūurjerr̄ kh̄ūn̄ d̄ūi, makh̄ūn̄au chi Juan aar w̄t̄wia irig, “¿P̄u khaíuma? ¿P̄uata nawe Ēwandamau p̄ūiju a jaaujerr̄á?” a khap j̄eumkh̄iir. ²⁰ Chadcha mag w̄t̄wia ichig j̄eubaimaawai Juanau amag, —M̄u chan nawe Ēwandamau p̄ūiju a jaaujerr̄ khabamgui ajim.

²¹ Magbaawai deeu amachd̄eupai, —Magan ¿p̄u khaíuma? ¿P̄u Elías khabá? abaawai, j̄ūrr̄ ichd̄eu, —M̄u chan Elías khabamgui ajim amag.

Magbaa deeu amachd̄eupai, —¿Wa p̄u warrgarwe ich Ēwandamaucha ich i jaaumkh̄iir j̄ar auju a jaaujerr̄áwa? a j̄eubaawai, j̄ūrr̄ amag, —Ëü, m̄u maj̄ā khabamgui ajim.

²² Pari maḡmj̄ā p̄uaba, —¿P̄u khaíuma? ajierram. Pua marag p̄uch jaaubam, ¿marau khan a jaubaimaagauma maach p̄ūitarr kh̄ūn̄ag? ajierram irig.

²³ Magbaawai Juanau amag magjim:

—M̄ūn̄ warrgar Ēwandam i jaaumie Isaías khararrau jaautarrj̄o, ajappai ðor barba aajem aar chiraajem̄ugui ajim. M̄ūn̄ s̄i, “Maach P̄or b̄eeim̄ū s̄iewai i b̄eeju nawe p̄āch th̄aar kh̄iir khaugbat th̄āraucha kh̄ōsi i iek ūkhaag” a jaajem̄ugui ajim.

²⁴ Pari mag khap aag irig j̄ēwaan b̄ētarr kh̄ūnj̄ā Moiseeu ph̄ā p̄uarr iek wajapcha ūrkhaajerr̄ kh̄ūn̄au p̄ūitarr kh̄ūn̄ ajim, fariseonaan. Maguata amachta chi thierrnaan awia irig mag n̄r̄rapimaphapaim iekhau irig, ²⁵ —P̄u iek mag warrgarwe ich Ēwandamau p̄ūiju a jaaujerr̄j̄ā khaba, Eliaj̄ā khaba, Ēwandam i jaaujerr̄j̄ā khabam an̄m̄ta, magan ¿j̄āgwi pua ðor p̄or choo simma? ajierram irig.

²⁶ Magbaawai Juanau, —Muan s̄i d̄ōdamaupaita ðor p̄or choo chit̄m̄gui ajim. Pari p̄āch ee woun āb sim, ichta ich Ēwandamaucha p̄ūiju a jaaujerr̄au. Ma agtha p̄arau khaugba naabahab, mam̄u i barcheewai kh̄iir khaug naamkh̄iirta ag nawe mua ðor p̄or choo chit̄m̄gui ajim. ²⁷ Maata m̄u ēudee urum. M̄u chan s̄i i chogkha chitaagpaj̄ā serbiiba chir̄m̄gui ajim, Jesús igwia.

²⁸ Mag i khap aag irig j̄euch̄etarr thum i iekhamarrpa d̄ōj̄ā Jordán an̄m̄ igaau ph̄ōb̄ordam Betania an̄m̄ ee ajim, ich Juan khararrau ðor p̄or choo s̄ierr̄ aig.

Jesús corderoj̄o Ēwandamau p̄ūitarr

²⁹ Mag ichig j̄euch̄etarr kh̄ūn̄ d̄ūi iȳū s̄ierr̄ noram Juanau oowai, mag irua amag jaau s̄ierr̄ Jesuuta i aig ur n̄r̄rajim. Mag ich aig urum oo athaawai ich aig narr kh̄ūn̄ag, —P̄ād̄e oobat ajim: Ēwandamau p̄ūitarr ar ur khit̄m̄. J̄āguata corderodamj̄o ūd̄uraa ich th̄ōopibarmua ðor thumaam kh̄ūn̄ pekau chugpaa aujugui ajim. ³⁰ J̄āg igwiata norr

mua pärag, “Mü ãudee äb urumta mü khãaijã iek theeg ürpainaa ichta mü khãyaujã warrgarwe ich mag sierrumgui” ajim Juan chi ðor pör choomieu. ³¹ Mag jaaumamua, Mũchdëujã khaugba chirajimgui ajim, iita ich Ëwandamaucha pütarr. Pari ïsin chad mua khaphũ chirumgui ajim, ich khabahab maachdëu nũ narr. Mamũ mũg maach israelnaanag i khap amkhĩirta muan jãg ðor pör choo chitumgui ajim.

³² Maimua mag jajawagmamua, ïchab ewag paw i chdëu ootarr igwiajã Juan chi ðor pör choomieu, —Muan mũch daúacha Ëwandam Akhaarta duburjõ khitumta ügtharmua bëewia Jesús gaai jupbaichëmjã oojimgui ajim. ³³ Ag nawe chan mua khaugba chirajimgui ajim, iita warrgarwe Ëwandamau püiju a jaaujerrkha sim. Mamũ mũg ðor pör choomkhĩir mũch pütarrauta mũchigcha, “Ar pũch dakhĩraa chi Akhaar ügtharmua bëewia woun äb sim gaai jupbaicheewai pua khaphũ aju, mag wounauta ich Ëwandam Akhaarcha ðrag deemaju” a jaautarr aawai, ³⁴ ïsin chadau mua i khaphũ chirumgui ajim, mag mũchig jaautarrjõ bëewi i gaaita jupbaichëm mũch daúacha ootarr aawai. Maguata ïchab mua khaphũ chirumgui ajim Juanau Jesús igwia, i chadchata Ëwandam Iewaa.

Jesuu ich dũi ogduba wënũrramkhĩir nacha jũr autarr khũũn

³⁵ Maimua ag noram agtha mag phõbõrdam Betania anũm aig mü chirajim, mũch khapeen dũi, maach maestro Juan khararrpa äba. ³⁶ Mag maig maar nũmta, Jesús dich nũrrũm oobaawai maar maestroou, —Pãadë oobat: Jãata Ëwandamau pütarrauwai ajim, corderodamjõ udũraa ich thõopibarmua ðor peerdũ aumkhĩir pütarr.

³⁷ Maach jũg daar maach maestro Juanau mag iekhabarm ürbaawai Jesús ãudee maar wëtjim. ³⁸ Mag dichmamua ewag oowai, maar ich ãudee wëtum khaug athaawai marag, —¿Pãar khanta jũr wënũrrũma? ajim.

Magbaawai marau jũrr irig, —Maestro, ¿pũ jam chiraajë? ajim.

³⁹ Magbaawai Jesuu marag, —Magan mü dũi wëtarrau ajim, mü chiraaajem aar khaugaan.

Magbaa chadcha i dũi wëtwi i sierr aar maar barimajim. Mamũ ya maagwai kheeuragam las cuatrojõ sierr aawai warag ich maig khëujim.

⁴⁰ Mag Juanau Jesús jaau sim ürwia äb agjõ mü dũi ãudee matarr Andrés ajim, Simón Pedro dũi khod äbam. ⁴¹ Mag Andrés anũmua ich naam Simón jũraan mawia oobaimaawai irig, —Ya ïsin chadau maran warrgarwe Ëwandamau Mesías püiju a jaaujerr dũita oobarmgui ajim anũm. (Mag Mesías aawai griego meúa Cristo aawaiu.)

⁴² Maimua chadcha chi Simón ich dũi aibëejim, maar Jesús dũi narr aig. Mag ich aig waipierrwai Jesuu chi Simonag, —Pũ Simón khabahab ajim, Jonás iewaa. Pari ïsmua atag pũ Cefas a thũrjugui ajim. (Mag Cefas aawai griegonaan meúa Pedro aawaiu. Mag Pedro a sim aig mokpör aawaiu.)

Ich dũi wënũrramkhĩir Jesuu Felipe dũi Natanael phë arrtarr

⁴³ Ag noram Jesús jũrr Galilea durr maju aadëjim. Mag nũm ee Felipe dũi oojim. Mag oobaawai irig, —Felipe, mü dũi marrau ajim.

⁴⁴ Mag woundam Felipe anũm phõbõrdam Betsaida anũm eem ajim, Andrés dũi Pedropa äba naajerr phõbõr eem. ⁴⁵ Maimua jũrr Felipeu deum woun Natanael anũm jũraan mawia, irig maguimajim aajem:

—Natanael, maran ya Jesús dũita wënũrrumgui ajim anũm, ar Nazaret phõbõr ee woun äb José aajem ag iewaa dũi. Ich jãg igwiata Moisés khararrau ësap phã pũarr gaaijã jãg jaanaa, Ëwandam i jaaumienaujã jãg jauba aajeejieba aimajim aajem Felipeu.

⁴⁶ Magbaawai chi Natanaelau Felipeeg, —Ükhabamgui ajim anũm. ¿Khaú pũrũg jaauwai mag Nazaret phõbõr eemuata ðor chi thethemkha õbërju a jaaujĩ? ajim anũm.

Mamũ magbaawai chi Felipeu, —Magan oobahur ajim anũm, khap aag.

⁴⁷ Magbaawai chadcha i dũi bëejim. Mag bëewia ya ich aig pabaicheewai Jesuu irig —Achã khitaichëm israel chaardam. Mũg woundaman chadchata õ akhaar wajaphata chirabpama ajim ichigcha.

⁴⁸ Jesuu ichig mag iekhabarm ūrbaawai Natanaelau irig, —¿Jāga pua mag mu ö akkaar ajapha chirum khaphu chirú? ajim.

Magbaa Jesuu irig, —Felipee pua mawag eurrju nawe, ar puch dikhu gaau igo bü eegar siewai, mua pua oobajieb ajim.

⁴⁹ Magbaa Natanaelau, —Maestro, puen chadchata Ēwandam Iewaa. Puch khabahab ajim, israelnaan Rey marau nu narr.

⁵⁰ Magbaa Jesuu irig, —¿Igo bü eegar machedu puch ootarr a jaaubaawaita pua murug mag chirú? İsta pua ag khāyaujā nem wajakcharam oogpabahab ajim.

⁵¹ Maimua ich Jesuupai ichab maach thum ich düi khapeerkha aumarr khunag, —Mua pārag jaaukhimgui ajim: Cha iekha chirum iekha chadcha much chi Emkhooi Iewaa aigta Ēwandam chognaan ügtharmua eegjā bëena deeu ügthaa waaidutkhakhakham oojugui ajim.

2

Öor jua pua nüm ee Jesuu dö vinoog paatarr

¹ Magtarr khur khāi thārjup nüm ee, Galilea durr phöbördam Caná anüm ee öor jua pua naajim. Maig Jesús ādjā düi sējim. ² Mag jua pua nüm ee, ich Jesujā thürpüiwa aig sierr aawai i ādau irigta, ³ —Vino thumaa öbaadēmwai ajim.

⁴ Magbaa chi chairau irig, —¿Pua khandhee murug mag sī? Much nem wau chitum gaaimua agtha örag much khaugpiju ora khaba sēbahab ajim ich ādag.

⁵ Pari ich iewaa ichig magbaawai chi phiejāb wau narr khunagta warag ich ūan Mariaau, —Irua pāachig nem mag aawai i ipierraa abat ajim.

⁶ Judionaan amach i aawai Ēwandam na amach wajapha nüm aag jua düi büpa upüü aajeejim. Magua, magaag athee döjā iigjerr aawai mag phiesta ee thür mokdau den dürrcha khithēm seis wai naajim. Makhun thür ee de cincuenta a setenta litros dürr aajeejim, dö. ⁷ Maimua Jesuu mag chi phiejāb wau narr khunag makhun thür döou ipiirkhapi jaaujim. Mag chadcha ich ipierr ipiirkhabapāiawai amag, ⁸ —Jāimua ag eem jöi arrwia chi phiesta ee nüm khun pörkha simug dö oopibamit ajim.

Magbaa chadcha ichdēu jaautarrjö i ipierr dö oopijerram. ⁹ Pari mag chi phiesta ee nüm khun pöröu mag dö atarrta vinoog paa simjā khaugbata dö sējim. Āba chi phiejāb wau narr khunauapaita khaphu naajim, amach dakhūr arr aawai. Mag dö oowi chi pörkha sierrau chi jua pua chirarr woundam thür auwi ¹⁰ irig magjim:

—Thumaam khunau vino chi wajakcharamta nacha örag jiiigjerram; maimua mag dö nu awiata jür parhoobam vino jiiigjerramgui ajim. Pari pua magba ewaata chi wajakcharam jigaagpamgui ajim irig, mag dö atarrta vinoog paa simjā khaugba.

¹¹ Mag Galilea durr phöbördam Caná anüm ee dö vinoog paatarrta warrpem örau nem ooba aajem Jesuu wautarr ajim, mag wau sim gaaimua ich jua theeg oopieg. Mag, maach i düi wēnrraajerr khunaujā warag wajakcha i khaphu nūisijim, chadcha Ēwandamau warrgarwe pūiju a jaaujerr düita maach wēnrrum. Magta marau warag i iek ükha nūisijim.

¹² Maimua magtarr khur ich ag Galilea durr eepai deum phöbördam Capernaum anümug maar phē arrjim, ich ād düi ich eeugpeenpa. Mag phöbördam ee khāidam khapanaa maar naaimajim.

Aai i jēujem degmua Jesuu öor jurkhuitarr

(Mt 21:12-13; Mr 11:15-18; Lc 19:45-46)

¹³ Judionaan phiesta Pascua aajem burru gayaa arr aawai Jesús Jerusalenag majim.

¹⁴ Maimua irua ooimaawai, Aai i jēujem degta sī phakjā pēnaa, ovejajā pēnaa, duburjā pēnaa maimua sī örag phatkhon cambie nüm khunpata ohood thunum oomajim.

¹⁵ Ichdēu mag oobaimaawai maar dakhūraa aig jūgad werba sīsīd arr jāaupēnaa agua bobojog thum amach phak düi ovejapa dawag jurkhūipūijim. Magnaa chi phatkhon cambie narr khun mesjā jēkhut sēkhūipūüi khabaadeewai am phatkhonjā sī

parhooba khuyiupüimajim. ¹⁶ Magnaa chi dubur p̄er narr kh̄unag, —Jöpkhaa p̄ach nemchaain müigmua ph̄e athaad̄et; m̄ Aai di chan s̄i p̄arau merrkaüg paap̄aig khabamgui ajim amag.

¹⁷ Irua mag iekhabaawai maar kh̄ir ee d̄un̄isijim, Ēwandam iek ph̄a sim gaai, “Ēwandam, p̄r̄ug j̄eeujem di k̄oit̄an m̄un̄ nem aneeme chitaawai ag gaaimua m̄un̄ ðor jua āwatab khaba āwatju” a ph̄a sim.

¹⁸ Mag amach dakh̄ir dawag ðor j̄r̄kh̄ūibap̄im oobaawai judionaan chi p̄ornaanau irig, —P̄chd̄eu Ēwandam di k̄oit̄ j̄ag chirap̄i, p̄a iek mag p̄uata Ēwandamau warrgarwe p̄üju a jaaujerr anaawai magan maar dakh̄ir ag na marau nem ooba aajem ich Ēwandam d̄enj̄o waub̄a ajierram irig.

¹⁹ Magbaawai ich Jesuu warag amag, —P̄arau magta oom kh̄osi n̄m khai, magan m̄ug di ch̄ȳeubap̄it; magbaa kh̄ai th̄arjup n̄m ee mua deeu ėu d̄un̄uujugui ajim.

²⁰ Magbaawai chi judionaanau irig, —M̄ug Aai i j̄eeujem di ėu awaag cuarenta y seis años phidkhatarrta, ¿puata mag kh̄ai th̄arjuppaim ee deeu ėu d̄un̄uujū? ajierram.

²¹ Pari Jesuu mag amag di a simj̄a chi di chaar igwia khaba, ich mor igwiata mag s̄iejim. ²² I mag iekhatarr aawaita, amau i th̄owia deeu iiu phiid̄atarr khurj̄a maach chi i d̄üi ogd̄aba w̄en̄r̄r̄r̄r̄ kh̄un̄aun i iekhatarr kh̄ir eyaa naajim. Mag warag warrgarwe Ēwandam iek ph̄a s̄isid̄m gaai Jesús igwia ph̄a s̄isid̄mj̄a wajaapcha khaph̄naa ich Jesuu ich iucha maachig nem jaaujerrj̄a warag marau khaph̄n̄ n̄isijim.

Jesuu thumaam kh̄un̄ khaph̄n̄ sierr̄m

²³ Mag Jerusalenag mawia am phiesta Pascua ee simua ich iiu aawai ag na ðrau nem ooba aajempa wautarr oowia ðor khapanaam kh̄un̄au i iek ũkhajierram. ²⁴ Pari mag ðrau ich iek ũkha n̄m an̄mj̄a ichd̄eu wajaapcha khaph̄n̄ s̄iejim, ðrau chadcha th̄araucha ich iek ũkhaba n̄m. ²⁵ Pari mag khaug aumamj̄a ðrau ichig jaubamta s̄i ichd̄eupaita ðor thumaam kh̄un̄ th̄aar khaug aumaajeejim.

3

Jesús Nicodemo d̄üi iȳū arr

¹ Woun āb s̄iejim, Moiseeu Ēwandam iek ph̄a puatarr wajaapcha ũrkhaajem kh̄un̄ eem, Nicodemo a th̄ir s̄ierr̄. Maan judionaan eem chi thethem ajim ičhab. ² Mag wounau edaar Jesús aig b̄ewia irig, —Maestro, marau khaph̄n̄ n̄m̄gui ajim, chadcha Ēwandamauta p̄a p̄üjim, ich iek marag jaaumkh̄ir. Í p̄a d̄üi s̄iewai merag chukhu simgui ajim, j̄ag ag na ðrau nem ooba aajempa p̄chd̄eu wau sim gaaimua. Magba aawai ni ābm̄uaj̄a j̄ag pua nem wau simj̄o wauba n̄m̄gui ajim. Magua m̄a p̄a aigta b̄eejimgui ajim, Ēwandam chi P̄orkha sim aar j̄aga m̄a i d̄üi chirsiju m̄uchig khap jaaumkh̄ir.

³ Magbaawai Jesuu irig, —P̄ud̄e ũrbarí, mua p̄r̄ug jaaukhimgui ajim: Chi deeu eepemj̄o thaababa sim chan p̄öd Ēwandam ichta chi P̄orkha sim aar öb̄erbamgui ajim, i chaai khaba s̄iewai.

⁴ Magbaawai Nicodemoou irig j̄eeumamua, —¿Pari j̄aga ya m̄ug maach chi j̄öoi chir̄m̄ deeu thaababarju? ajim. ¿Wa deeuta dich ād̄ bi ee dubju aai s̄iwa ajim, ũw̄ai thaababaag?

⁵ Magbaawai j̄urr Jesuu deeu ũw̄ai, —Ǖü, mua chan s̄i thaabaa chaar thaaba n̄m̄ jauba chir̄m̄gui ajim. Mua mag eepemj̄o thaabaju a chir̄m̄n̄, Juanau p̄or choo simua jaaujerrj̄o Ēwandam Akharag dich kh̄irjug chi iurig paap̄üpi n̄m̄ta jaau chir̄m̄gui ajim. Magbam chan p̄öd Ēwandam sim aar öb̄erbam, agtha i d̄en khaba s̄iewai. ⁶ Maach ād̄au maach thaaba n̄m̄n̄ s̄i m̄ig eegarpai w̄en̄r̄r̄r̄r̄agau. Pari Ēwandam Akhaar au n̄m̄uata deeu thaababarmj̄o n̄m̄n̄ chadau j̄urr ũgthar pawiaj̄a ich mag w̄en̄r̄r̄r̄r̄agau ajim. ⁷ Pari mua mag p̄ach thumaam kh̄un̄ta deeu thaabaju aai n̄m̄ a chir̄m̄ ũrwia oob atcha j̄ügderraa amgui ajim. ⁸ Ēwandam Akhaar au n̄m̄n̄ ph̄ü w̄e th̄un̄mj̄öta simgui ajim. Ph̄üun parhooba ich w̄em aig nem theeg juu urum ũurjem, pari p̄öd khaugba aajem, jammuata urú wa jamagta ma. Ich agj̄öta simgui ajim, Ēwandam

Akhaarjã ðor ee s̄eicheewai. Chi Akhaar b̄uurrjã ooba n̄um, pari mag simuata ich iiu aawai eeu thaababarmjõ maach kh̄iirjug chi iurig paap̄aijemgui ajim irig.

⁹ Magbaawai deeu ich Nicodemoopai Jesuug, —Pua mag sim aig, j̄jãga aawaiuma? ajim irig.

¹⁰ Magbaawai Jesuu irig magjim:

—¿P̄uuta israelnaan ee maestro aawai ðrau iigjemta m̄ug mua Ēwandam Akharauta kh̄iirjug ajaug paap̄aijem jaau chir̄umjã khaugbata chirab? ¹¹ P̄udē ūrbarí, p̄urug jaaukhingui ajim: Maraun chadcha maachdēu khaph̄um nemta jaanaa maach daúacha ootarra jaaujem, mam̄ p̄arau ūkhamapha n̄umgui ajim. ¹² Magnaa irig, M̄uig eegarm nemdampai mua jaau chir̄umjã p̄arau ūkhamapha n̄um, j̄jãga ūkhaagauma ajim, ya Ēwandam kh̄iirjugcha mua p̄achig jaubaadeewai?

¹³ 'Agtha iwiir ābjã ūgthar Ēwandam sim aar maba sim, i kh̄iirjug khap aag; āba i aarmua b̄ētarr wounaupaita Ēwandam kh̄iirjugan khaph̄u simgui ajim, ðrag jawaag; wajapcharan m̄uch chi Emkhooi Iewaama. M̄uch khabahab ajim, Ēwandam aarmua b̄ētarr aawai deeu i aar maju. ¹⁴ Pari magaag atheyan, israelnaan ðor maba aajem ee j̄ag Moiseeu ph̄ē wai n̄urraawai Ēwandamau irig bronçe d̄en nemkh̄orkha waunaa pa gaai ūgthaa j̄iirjoppi jaautarrjõ, ich agjõta ĩchab m̄uch chi Emkhooi Iewaajã pa gaai j̄iirjopju aai chir̄umgui ajim, magbarmua ðor peerd̄uju ayaa amkh̄iir. ¹⁵ Wajapcharan mag nemkh̄orkha wau sim pa gaai j̄iir w̄ejorragta oobaawai monaaujerrjõ, chi m̄urugta ich peerd̄u aupi sim kh̄uun peerd̄uwia Ēwandam aarcha öb̄erwia ich mag iiu sierrajugui ajim.

Ēwandamau maach kh̄õsi arr

¹⁶ 'Pari magaagta Ēwandamau oowai m̄ug durr gaaim kh̄uun thum ya chi okhoomta n̄um khaph̄u arr aawai, ich garmuata am peerd̄u aum kh̄õchgau m̄u ich Iewaa ābpai khit̄umta am k̄õit th̄õmkh̄iir p̄üijimgui ajim, magbarm gaaimua chi m̄urugta amach peerd̄u aupi n̄um kh̄uun chan okhooba, m̄uig eegarwejã ich d̄enkhanaa ich aar öb̄erwia ich mag ich d̄üi w̄en̄urramkh̄iir. ¹⁷ Ēwandamau m̄u p̄ütarr chan, s̄i ðor khaibag waupi jaaukh̄iir khaba, s̄i am peerd̄u aumkh̄iirta m̄u p̄üijimgui ajim irig.

¹⁸ 'M̄uch chi Ēwandam Iewaa iekta ūkhanaa m̄u ig sim woun chan Ēwandamau isegwia kh̄imie durr barp̄uibam. Pari ar m̄u igba sim chan ya s̄i barp̄üijupaita simgui ajim, ichd̄eu Ēwandam Iewaa m̄uchta ābpai chit̄umta igba arr gaaimua ichd̄eupaita wir aig ich isegpi jaau simjõ s̄iewai. ¹⁹ Mag amachd̄eupai wir aig amach isegpimjõ n̄um̄un, nem khaigbamta waum kh̄õchgau Ēwandam Iewaa igba n̄um gaaimuau. Amach mag n̄um gaaimuata mag ðor peerd̄u awaag õtdau paa d̄un̄umjõ chir̄um b̄ewaijã m̄u igba n̄umgui ajim, ich mag kh̄iichag eeta meraa nem wau n̄umjõ naam kh̄õchgau. ²⁰ Maguata ar thum Ēwandam dau na nem khaigba wau n̄um kh̄uunan j̄urr mag õtdau paa d̄un̄umjõ chir̄umta oomapha aajemgui ajim. Mag m̄u oomapha naawaita m̄u igjã igba n̄um, mag amach meraa nem wau n̄um khaugam ugua awia. ²¹ Pari magba ar j̄urr nem wajapham appai waum kh̄õsi aajem kh̄uunau chan m̄u isegba, warag mag õtdau paa d̄un̄umjõ chir̄umta iigjerramgui ajim, Ēwandamau kh̄õsi simjõta nem agcha wauju khaph̄unaa amachd̄eu mag wajapha nem wau n̄um bigaaum kh̄uunagjã khap amkh̄iir.

Magta Jesuu Nicodemoog, j̄ãga Ēwandamta chi P̄orkha sim aar ijã chiraimaju aai chir̄u a jaaujim.

Juan chi ðor p̄or choomieu deeu Jesús igwia iekhatarr

²² Mag phiesta Pascua dichtarr khur Jesuu maar ph̄ē arrjim Jerusalenmua chawag, ich ag Judea durr eepai. Maig n̄umua ðor p̄or choojeejim. ²³⁻²⁴ Ich mag jaar ĩchab Juanaujã agtha ðor p̄or choo n̄urrajim aajem, maagwaiwe chan agtha i cárcel deg p̄üiba narr aawai. Mag i ðor p̄or choo sierr aig Enón a th̄ur sim, Salim dakha. Maigta dõdam naph̄u kh̄erarr aawai ðor p̄or choojeejim aajem.

²⁵ Pari ðrau jaauwai mag n̄um ee ĩchab āaur Juan d̄üi w̄en̄urraajerr kh̄uun garmua j̄urr judío āb aig sierr d̄üi chikham ipeer ahaukhamua, “Magan ¿khaúu p̄or choobarnta

wajapcha sī, Jesuu pör choobarm wa maar maestroou choobarmwa?” anaajim anum.
²⁶ Mag ijējēb num awia warag ich Juan aarcha wētwia ichigcha, —Maestro, ar chum Jordán igaau edau öbeerjem igar, puchdēucha marag jaauwai Ēwandamau pūitarr a sierr wounaujā īchab öor pör choo nurrum aajemgui ajim anum. Maagwai öor pöm ūrcha i aarta phēphēukham aimajierram aajem irig.

²⁷ Magbaawai Juanau amag, —Oob iekkhör waumiet ajim anum. Ēwandamauta ichdēu khap örag jaauba aajeeb, ichdēu khōsi simjōta nem waumkhīir. Mag siēwai ichdēuta juau irig jāgpi sēbahab ajim anum. ²⁸ Pāach jūgūucha khabá párau ūr naajimgui ajim anum, ar mua “Mū chan warrgarwe ich Ēwandamau pūiju a jaaujerr khaba, sīi i bēēju na i jaau chitūmu” a chiraawai. Magua mag i aarta ūrcha öor phēphēu awiajā mū onee chirūmguī ajim anum. ²⁹ Pārau ooba aajē ajim anum, jua pūr num khūnjā: chi ūi dūi nawe iek deewi simta chi jayau; pari chi mag eeu pa num khūn paairinkha sim dūi am bigaau simjā īchab onee aajem. Maarjā ich agjōta naabahab Jesús dūi. I jāg sim aig woun āb eeu ūi au simjōta sēbahab. Magua amau jāg i aarta phēphēukham aig, mājā dūi īchab onee chirūmguī ajim anum, sīi örag i jaau chitūmua. ³⁰ Iita mū khāaijā warag thūrphōo pamaawai mū jūr i khāai eeg papagmam; pari mag num aig ūu sim a iekhamajim aajem, ich chi öor pör choomieu Jesús igwi.

Ügtharmuacha bëetarra chi jua thierru

³¹ Maimua mag iekhamamua ich Juan chi pör choomieupai Jesús igwia, 'Iita ügtharmuacha bëetarra aawai ichta chadcha maach thumaam khūn khāyaujā ūrūucha sēbahab ajim anum. Pari mū magba sīi pāachjō mūig eegarmpai aawai mūg eegarm khūn dēnjōpaita jaau chirūmguī ajim aajem. ³² Mamū irua magba, mū khāaijā ügtharmta ichdēucha oowia ichdēucha ūrtarra jaau sēbahab ajim anum Jesús igwia. Mamū magumjā khapancha khaba num i iek ūkha durrum khūn. ³³ Pari ar ūu i iek ūkha durrum khūnaun mag ūkha numua, “Ēwandamaun chadchata iekha sierrum” anum khabahab ajim anum, Jesús igwia i Iewaa a iekhaawai. ³⁴ Í chadcha ich Ēwandamauchata pūitarr aawai ich Ēwandam khīirjugta jaau simgui ajim anum, magamkhīirta irig ich Akhaarjā phēs dee siēwai. ³⁵ Chi Ayaujā ich Chaai jāsene wai siēwai nem thūnumjā thum āba irigta jaubajieb. ³⁶ Magtarr aawai chadcha chi Ēwandam Iewaagta ich peerdu aupi sim khūn mūg eegarwejä ya ich dēnkha sīsimgui ajim anum, i aar öbērwia i dūi ich mag nūrtaag. Pari Ēwandam Iewaa iekta ūkhaba abarm chan i aarjā öbērba, warag i gaaita Ēwandamau ich khīir machag meeupūijugui ajim aajem, ich Juanau ich dūi wēnūrtaajerr khūnag.

Magta Juan chi öor pör choomieu Jesús thö iekhamajim aajem.

4

Jesús Samariapie ūi dūi iyū arr

¹ Mag Juan chi öor pör choomie dakha maach Pör Jesujā sierr aawai fariseonaanau khaug athajierram, Juan aar maju khāai ūrcha Jesús ēudeeta öor pos aadēphum. Mag num dūi īchab khaug athajierram, Juan aram khāyaujā ūrcha Jesuugta örau amach pör choopi num. ² Mamū wajapcharan ich Jesujā chooba, maach i dūi wēnūrtaajerr khūnauta öoran pör choojeejim. ³ Mag, fariseonaanau Jesús aarta ūrcha öor poposkham khaphū aphöbaadēm ich Jesujā khaug athaawai Judea durrmua jūr ichta warag Galileaag petajim. Magbaawai maar i dūi wētjim.

⁴ Mag wētumua ichiita Samaria durr dichab khaba dichju ajim. ⁵ Mag wētmaa awia ich Samaria durrpai phöbördam Sicar a thūr sierr aig maar barjim, jōoi Jacob khararrau jēb pēr auwia ich meebaadeewai ich Iewaa José aajerrag werpuatarr dakha. ⁶ Mag jēb ich chaairag werpuatarr gaai posjā sējim, ich jōoi Jacob khararrau khörpitarr pos. Mag wēnūrtaamua ich Jesús ya khajeeu sierr aawai mag pos aar mawia ag i dakha jupimajim. Maagwai ya edausīe paimū sējim. ⁷⁻⁸ Mag num ee maar phöbör ee wētjim, maach athee khöju pēr awaan. Mag maar ērēubaadeewai Jesús ich appai oo chirūm eeta, i iek

Samariapie ɯi āb mag pos eem dö jöyaan bëejim aajem. Mag ich aig pierrwaita irua, —Mɯrɯg bɯchkhun dödān doog jöi deebá a chirajim aajem irig.

⁹ Mamɯ judionaan Samariapien dūi dau parii iyüɯ aba aajerr aawai, mag ichig dö jëeubaawai chi ɯirau irig magjim aajem:

—Päär judionaan chan maar Samariapien dūi iekhajā mapha aajem khɯnta, ¿khanthee pua mɯrɯg dö jëeu sīwi? ajim anɯm.

¹⁰ Magbaawai jürr Jesuu irig, —Ēwandamau pɯch athee nem deeg wai sim khaphɯnaa khaíuta pɯchig dö jëeu simjā khaphɯ akhiin, pɯch garmuata pua mɯrɯg dö jëeukhamgui ajim anɯm. Magbaawai mua pɯrɯg ðor iupiejem döota deekhamgui ajim anɯm.

¹¹ Ichig magbaawai jürr chi ɯi garmua, —Señor, pari pua chi jöi aujujā chukhu sim, mɯg pos jā naug sim eem pua pöd jöi aubamgui ajim anɯm. ¿Jamaam dö mag maach iupiejem anɯm mɯrɯg deeg agá? ¹² ¿Jam pua mɯiguim khāaijā dö wajapcharam bawaag agá? ajim anaabá. Nachgarwe maar jöoi Jacob khararrauta mɯg pos marag werpɯajim. Ag eem ichdëujā döwia, i chainaujā döwia, i nemchainaujā döjierram. Magtarra, ¿puu ag khāyaujā wajapcharam dö ig chirú? ajim anɯm. ¿Wa pɯta i khāaijā úrpai chirúwa ajim aajem, mɯg khāai dö wajapcharam bawaag?

¹³ Magbaawaita Jesuu irig magjim aajem:

—Cha mɯ iekha chirɯm iekha, mɯg pos eem dö dö nɯm khɯnnan thum ichiita deeu öbisi aphöbaadeewai úwaai dö döm khösi ajugui ajim anɯm. ¹⁴ Pari mua dee chirɯm dö khīirta dö nɯm khɯn chan büürjā öbichag chukhu ich mag wënɯrraju. Mag amachdëu döbarmpaita am mor ee ich mag khumdu öbër sīsīmjö sījugui ajim aajem, ich mag Ēwandam dënkha nūisieg.

¹⁵ Magbaawai jürr chi ɯi garmua, —Señor, magan mag dö khīir mɯrɯg deebá ajim anɯm, tag öbichag khaugba aadeewai mɯg pos eem döjā jöyaan bëeba aag.

¹⁶ Magbaawaita Jesuu, —Magan pɯch jaai athamí a ajim anɯm irig.

¹⁷ Magbaa chi ɯirau, —Mɯ chan jaai chukhu ɯmguí ajim anɯm.

Mag jaai chukhu ɯm abaawai Jesuu irig, —Pɯchigan pɯ jaai chukhu ɯabma ajim anaabá. ¹⁸ Pɯ jaai aum cinco auwia sim. Maimua cha pɯchdëu wai simjā, magan jā chan pɯ jaai khabahabma. Pɯn chadcha wajapha khīirjunaata iekha ɯmguí ajim aajem.

¹⁹ Mag ich öbeerbapüim úrbaawaita irig, —Mua oowai pɯjā dau büümjöta simgui ajim anɯm, mɯ mag ɯrrɯm khap aag. ²⁰ Maimua ichdëupai, Maar jöoin Samariapienaun mɯg Gerasim durr gaaita Ēwandamag jëeujeejimgui ajim aajem chi durrsiig jua ɯanaa. Pari päar judionaan iek mag āba Jerusalenam Aai i jëeujem degpaita Ēwandamag jëeuju aai nɯm aajem. Pua oowai, ¿jamta chadcha irig jëeuju aai nɯwi? a jëeujim aajem irig.

²¹ Magbaawai Jesuu irig, —Pudë mɯ iek úrbarí ajim anɯm: Ya mɯg atag paawai pärau khīirjubaju, mɯg durrsi gaaita Ēwandamag jëeuju wa Jerusalén mawiata Ēwandamag jëeuju. Magbarm aigmua parhooba päach nɯm aigmua irig jëeuju aai aphöbaadëjugui ajim anɯm. ²² Päär Samariapienau chan Ēwandamag jëeu nɯm anɯmjā wajap i khaugba nɯnta irig jëeujem. Pari maar judionaanaun chadau, maach meeun eem āb öbërbarm gaaimuata Ēwandamau ðor peerdɯkhaju khaphɯ naawai, irigta jëeujemgui ajim aajem. ²³ Pari is irig jëeu chaar jëeu nɯm khɯnnaun mɯg atag paawai warag Ēwandam Akharau khösi simjö jëeujugui ajim anɯm, ya amau Ēwandam jāga sīerrú a khaphɯ naawai. Ichig mag jëeu nɯm khɯnta ich Ēwandamaujā iigjemgui ajim aajem. ²⁴ Ēwandam chan maachjö mɯg mor chukhu sim, Akhaar aawai. Maguata úkhaa chaar úkha nɯmuata ich Ēwandam Akharau khösi simjöta irig jëeuju aai naabahab a chirajim aajem chi ɯirag.

²⁵ Magbaawai jürr chi ɯirau irig, —Üjü, mua khaphɯ ɯmguí ajim anɯm, Cristo anɯm bëeju, warrgarwe ich Ēwandamau päiju a jaaujerr. Mag ich pierrum edta ichdëucha thumaa wajapha jaauchëjugui ajim anɯm, jāga sīerrú Ēwandam.

²⁶ Magbaawai, —Mɯta ag Cristo warrgarwe ich Ēwandamau päiju a jaaujerr khabahab; ich ag wounta is pɯ dūi iyüɯ chirabahab ajim anɯm Jesuu, warre ich jaauwia.

²⁷ Am mag iyüu num eeta maar bardutkhachëjim. Maimua mag Samariapie üüi düita iyüu num oobaicheewai chadcha maar dauderraa naajim. Pari magumjä äbmuajä irig, “¿Pü khanta irig jëeu sī, wa khan ata pāar iyüu naajjā?” abajim.

²⁸ Mag Jesuu ichig, “Müta Ēwandamau püiju a jaaujerr khabahab” abaawai, ich döthür werpuawia phöbörög khaphigbaadëjim. Mag mawia barwia örag, ²⁹ —Mau mü daupier oobahuthü ajim anum, pos aar woun äb simua, mua ichigjä jauba arreta, mua nem waaujem thumaa khaphu mürug jaubarm. Mua khürjuawai, jäata warrgarwe Ēwandamau püiju a jaaujerrjöo simgui aimajim aajem.

³⁰ Mag chi üüirau amach aar jaubaimaawai chadcha phöbör eem khünaujä Jesús oon wëtju aphöbaadëjim aajem. ³¹ Pari mag chi üüi phöbör ee nürümich, ya maar deeu i aig paaukhachëwi narr aawai marau irig, —Maestro, thachdam khö athá aajeejim.

Pari mag ichig thach khöpi jaubaawai jürr, ³² —Mü thach khöju wai chirabahab, pari mag thach khür pārau khaugba numgui ajim ichdëu.

³³ Warag maachig magbaawai jürr, —¿Wa äbmua i athee thach khömkhür deethurtarr aawaita mag sīwa? aajeejim marau.

³⁴ Pari maar mag iekha num ürbaawai Jesuu marag, —Mua mag thach khöju wai chirum a chirumun, Ēwandamauta mü pütarr aawai irua khösi simjöta nem wau chirumugui ajim, müchig phidag jaupütarr thumaa öpüyaag. ³⁵ Pārau nemjür phierraag agtha ed jayap waaur num aajeebma. Pari mua jürr pārag, päach bigaau öor pöm trigo phur wëjömjö thunumta oobat a chirum. Jäg trigo phur wëjöm apuraa eejemjö, jäkhunagta Ēwandam iek jaubat a chirumgui ajim, amag ükhamkhür. ³⁶ Öor jäg thunumug Ēwandam iek jaau numta nemjür phierr numjö phidkha num khunag chan Ēwandamau phagab khaba phagjugui ajim. Mag amau i athee öor gan aumam khunan ich mag i düi wënürraagau. Ya mag nüsim aig chi nacha i iek jaautarrjä onee awia eudee jaumamua ükhapi atham khunjä chi nacha jaautarr düi äba onee ajugui ajim. ³⁷ Ar örau, “Chi nemjür jür simuan sī jürmam, pari khar chan pöd ichdëupai eeuba aajem” aawain chadcharauwai ajim. ³⁸ Iin chadcha deum khunauta nacha chi phidagan eudu aujierram; pari magtarra jürr päachta am phidag gaaimua wajapcha aju. Päach chi büürjä phithurg auba narra nemjür phierramkhürjöta mua pāar püi chirum a jaumajim marag, maachdëu ich iek jaau wënürümua örag ükhapi aumaju igwia.

³⁹ Mag chadcha üüi dö jöyaan khitawia, “Jesuu büürjä ichig jaubamta mua nem waaujem thumaa khaug athajim” a jaubaimaawai, mag Samaria durr phöbördam sïerr ee öor khapankham khunauta i iek ükha num iekhau, “Magan chadcha ich Ēwandamaucha püiju aajerrau” awia chi Jesús oon bëejierram. ⁴⁰ Maimua chadcha mag bëewi chi Jesús aig barchëjierram, chi phöbör eemua bëetarr khun. Mag i aig paaukhachëwia irig, —Müig maar aig khäibajë ajierram.

Ichig magbaawai chadcha thubawia khäai numi sïejim am phöbör ee. ⁴¹ Mag khäai numiim ee ichdëucha jaau sim ürwia, warag khapanaacharam khunauta i iek ükhajierram. ⁴² Mag amachdëucha Jesuu jaau sim ürwia ükhatarr khunau chi üüirag, —Ya is chan sī pua jaau sim ürwiapai khaba, maach jügüucha i iek ürwiata marau ükha numgui aajeejim. Ya chadcha marau khaphu num, jäguata chadcha durrpier ich iek ükha num khun thum peerdu auju khabahab aajeejim jürram khunau.

Chaii pödba khërrar warpmua Jesuu monaupütarr

⁴³⁻⁴⁴ Jesús mag Jerusalemua mawi, Samaria phöbördam ee khäai numi sïeimawi, warag ich maa arrag petajim, Galileaag. Mamü mag phiesta dichtarr khur Jerusalén thubaba arran, ag na ichdëu iekhatarrjö, chi Ēwandam iek jaaujem khun chan äbjä amach durr ee äba naajem khunaupajä kha khöchhaba aajeewai ajim. Magta ich thaabatarr durrmua warag Galileaag petajim, ich bāautarr durr. ⁴⁵ Mag maa awia Galilea durr barbaimaawai, mamaam khunau üu i wajapha amach ee barpijierram, i düi äba Jerusalén phiesta Pascua anum ee naawai irua nem wautarrjä thum amach daüa oo narr aawai.

⁴⁶ Mag Galilea durr paimawia deeu Canaag majim, ag na ichdëu dö atarrta vinoog paatarr phöbörög. Maagwai ïchab Capernaum phöbör ee sïejim woun ãb rey dïi phidkhaajem, chi thethem. Mag dën chaai mor mas sïejim aajem. ⁴⁷ Mag chi thethemua Jesús Judeamua bëewia jürr Galilea barbaichëm a ürbaawai i aar mawia irig chaigpamamua, — Mũ chaai ya pödba khërũmta oo pũajim; mũ ap chitũm mũ di aar marrau aichëjim, mũ chaai monaaupãain.

⁴⁸ Pari magbaawai Jesuu irig, —Pãrau chan pãach daúacha ag na õrau nem ooba aajem wau nũm oobam aigjã Ēwandam jua theeg mũ gaai sim ùkhaba sïerrjëemgui ajim.

⁴⁹ Pari magbaawai chi thethem garmua warag irig, —Señor, mũ ap chitũm jöpai mũ chaai oomierrau, meeju nawe. Ya parba khërũmta mua oo pũabajieb ajim.

⁵⁰ Magbaa, —Oob atcha khïirjum, pũ chaaidam nauwe monaaubajup ajim Jesuu.

Ichig magbaawai ich chaai meejujã khïirjuba, Jesuu ich chaai monaaupüijuuta ãba khïirjumamua ich diig petajim. ⁵¹ Mag ich diig mam ee i chognaan i khïirphee bëewia i dïi oobaicheewai irig, —Pũ chaaidam monakha khërũm ajierram anaabã.

⁵² Magbaa ichdëu amag jëeujim aajem, khan ora chaai deeu khïirdam inaa aadëjï. Mag amachig jëeubaawai, —Norr kheeurag la una naawia warre khũũmie meeuba khërsijimgui ajierram aajem.

⁵³ Magbaawai chi ayau ich ödegpai, “Magan mag orata Jesuu mũrũg ‘Oob atcha khïirjum, pũ chaai monaaubajup’ a iekhajibma” ajim aajem. Mag ich chaaidam monaaubapüim oobaawai ichdëujã ùkhanaa i deg dïi ãba naajerr khũũnaujã thum chadcha Jesuuta Ēwandam Iewaa warrgarwe ichdëu püiju aajerrau awia i iek ùkha nũisijim aajem. ⁵⁴ Mag chaai parba khërũm warppaimua monaaupüitarra Judeamua bëewi Jesuu Galilea durr biek numiim õor dakhïir ag na amau mag ooba aajem wautarr ajim, mag chaai monaautarr gaaimua ichta Ēwandamau püitarr a õrag khap amkhïir.

5

Jesuu kha chũkũ khitũm monaautarr

¹ Magtarr khur Jerusalén phöbör ee judionaan phiesta wai narr aawai, Jesús deeu agũg petajim. ² Mag Jerusalén phöbör ee dubaag “Ovejanaan Puertdi” a thür sim dakha thürrdö juau wautarr estanque anũm sim. Mag thürrdö thür ebreonaan meúa Betesda aajem. Mag thürrdö igaaũ pörticos anũm cinco naajim. ³ Ma, sïi jũserg eegar arr aawai mor masim khũũn khapan thũphãau thũnaajeejim: dau khĩsu khithëem khũũn, bã wëdũ wëdũ khithëem khũũn, maimua sïi juadam wa mor ëntër khãijã kha chũkũ khithëem khũũnpa. [Maig nũmua dö waaurëwaata nũ naajim, ⁴ kharii Ēwandam chog ùgtharmua bëewia mag dö waaurëu pũabajëm ee chi nacha dubbaimamta monaaujerr aawai ag ee dubaag. Mag dö waaurëu pũabajëm ee chi nacha dubbaimamũn parhoobam khamor machag wai sïerr khãijã monaaub khaba monaaujeejim aajem.] ⁵ Mag mor masim khũũn pöm thũphãau wëjöm ee sïejim ïchab woun ãb treinta y ocho años, sïi kha chũkũ aawai pöd ich appaijã phiidũba khitũm. ⁶ Mag werba khërũm Jesuu oobaimawia mag año khapan dau aphũũ khërũmjã khaug athaawai irig, —¿Pũ monaaum khõsi chirúwi? ajim.

⁷ Magbaawai chi mor masi khërrarau, —Señor, mũũn monaaum khõchag chirũm; pari chi dö waaurëu sũubaawai ag ee mũ jiiirpüiju khũũn chũkũ aawaita pöd monaauba chirũmgui ajim. Maadëu ag ee dubaag ëkhaawai maach nawe ãbmua ag ee paajemgui ajim.

⁸ Magbaawai Jesuu irig, —Magan phiidũwia dũrdũr abã; maimua pũch put juurwia athaad ajim.

⁹ Ichig magbarm bũrre chadcha warrjã ich mag monakha sïerrjõta phiidũ dũnũisiwia dũr nũnũũũ khabaadëjim. Maimua ich put juur auwia ag dïi petajim. Pari mag i monaautarr ed jua ùũijem ed arr aawai, ¹⁰ Moiseeu phã pũarr iek wajapha uũrkhaajerr khũũnau irig, —Ïs chan pua jãg put chũgag jiiir wai nũrraju khaba simgui ajim anaabã.

¹¹ Pari ichig magbaawai chi woundamau amag, —Pari chi mũ monaaupüitarrauta mũrũg “Pũch put juurwia athaad” atarr aawaita mua arrubahab ajim aajem.

¹² Magbaawai amachdëu, —¿Chijäguata p̄rüg mag s̄ejĩ? ajierram aajem.

¹³ Pari mag i monaap̄iwiä ich Jesujä s̄i õor khapanag ee dubbaaderr aawai pöd i khaugp̄iiba arr gaaimua, ïs mag thür thürnaa mag wounauta m̄rüg mag jaaujimjã abajim aajem. ¹⁴ Maimua ag khur Jesuu ich ag woundamcha Aai i jëujem deg oobaimaawaita irig, —Ya üu p̄ jãg monaau chirsipí, oob tag pekau wau chitam. Eeu magbam̄n jür p̄ch gaai ag khãai atcha khãijã adukham ajim.

¹⁵ Jesuu ichig magbaawai judionaan chi pörnaan aar mawia amag jaauwimajim aajem, Jesuuta chadcha ich monautarr. ¹⁶ Mag gaaimua judionaan chi pörnaanau chan warag Jesús khõchkhaba aajeejim, mag amach dakh̄ir jua üujem edam magwe õor monaaujerr aawai. Amagan mag n̄umdampai phidkha n̄m düi äba s̄ierr aawai jua üi n̄m ed pöd magju khaba s̄ejim. ¹⁷ Pari Jesuu mag chi judionaanau kh̄irju n̄mjã khaph̄u s̄ierr aawai amag, —Jua üujem edam magwe m̄ Ayaujã õor dau aug khaaugjeewai muajã ich agjõta chir̄m khabahab ajim amag.

¹⁸ Jesuu amach jüg daar mag iekhabaawai chará waragta i thõop̄im khõchkha phõbaadëjierram. Pari wajaچارan amach d̄enjõ jua üujem edjã m̄rkhaba sim gaaimuap̄ijã khaba, am jüg daar Ëwandam igwia i Aai a iekhaawaita mag i thõom igjeejim, mag sim aig magan iita Ëwandam düi äba chirabma awia.

Ëwandam Iewaa iek theeg

¹⁹ Pari Jesuu warag, —M̄ch chi Chaairaujã m̄ch Ayau nem waupim khõsi sim khaugba akhiin, muajã m̄ch kh̄irau chan waubajugui ajim. Magba irua nem waupim khõsi sim m̄chdëu khaph̄u chiraawaita muajã chadcha waaujemgui ajim Jesuu chi judionaanag. ²⁰ Mag ich m̄ Ayaujã m̄ khõsi aajeewai ichdëu nem waupim khõsim thum m̄rüg khap apiejemgui ajim. Maagjeewai ïsmua atagta mua nem wau chir̄m gaaimua p̄rau i jua oogpangui ajim. Ante m̄g woun monautarr khãijã üruucha mua nem waumaju. Mag oowiata p̄ar dauderraa ajugui ajim. ²¹ Ich jãg chi Ayaujã õor mee n̄m kh̄unjä phiriutkha auwia ich mag ich düi wai s̄ejemjõ, m̄ch chi Chaairaujã m̄chdëu magam khõsim kh̄un düin ich agjõ ajugui ajim. ²² Ich Ëwandam chi Ayaujã ichdëu chan jaauba, m̄ch chi Chaairagta jaaupiejem, õor ich aar auju wa auba isegju, ²³ mag gaaimua ich jãg m̄ Aai thõ iyüu aajemjõ m̄ch chi Chaaijã agjõ thumaam kh̄unag thõ iekhamkh̄ir. Mag s̄ewai m̄ch chi Chaairagjã eena wajaچارa m̄ thõ iekhaba n̄m kh̄unau chan magan m̄ Aaijã thõba n̄mguui ajim, ichdëu m̄ p̄itarrta m̄ m̄g chitamjã igba naawai.

²⁴ 'M̄ cha iekha chir̄m iekhau chi m̄g mua jaau chitam iekta ürwia ükha simuan Ëwandam iekta ükha simgui ajim, chadcha ichdëuta m̄ p̄iwiä mag ich iek jaupitarr aawai. Mag ükhabarm wounan Ëwandamau ya ich d̄enkha auwia ich mag i düi s̄isim iekhau. Magbarm woun gaai Ëwandamau ichdëu õor i agkha n̄m edjã mas abajugui ajim, warr ich khaibag eepai chi thõmjõ s̄ierrta ich mag iiu n̄rraag ya chi peerd̄um aawai. ²⁵ Chadcha ïsta p̄ar mag chi thõmjõ n̄m kh̄unaujã m̄ch chi Ëwandam Iewaa iekcha ürju ed pabaich̄emgui ajim. Mag m̄ iek ürwia ükha n̄m kh̄unan warre Ëwandam d̄enkhanaa m̄g atagjã ich mag iiu n̄sisjugui ajim. ²⁶ Ich jãg chi Ayaujã ichdëuta õor iupiejemjõ, ich d̄enjõ amkh̄ir m̄ch chi Chaairagjã agjõ ich jua theeg deejimgui ajim. ²⁷ Mag n̄m düi ïchab m̄rügta õor ich aar auju wa auba isegju a jaumkh̄irjã iek theeg apijimgui ajim, m̄chta Emkhooi Iewaa aawai. ²⁸ Mag muata õrag amach kh̄ircha jawaagjã iek theeg chir̄m a ürwia oob jügderraa amiet. Pari chadcha m̄chdëuta m̄g atag õtarr kh̄unagjã amach b̄eptarr j̄ebdegmua õbeerpi jaaubaawai deeu iiu phiid̄utkhajugui ajim. ²⁹ Chi nem wajaچارa waaujerr kh̄unan tag meeba ich mag Ëwandam düi w̄n̄rraagta phiid̄utkhaju; pari nem khaigbamta waaujerr kh̄unan Ëwandamau amach isegwia kh̄imie durrrta barkh̄uüju abarm üraagpaita phiid̄utkhajugui a jaumajim ich Jesuucha.

Jesuun chadcha iek theeg sim

³⁰ M̄ Ayauta m̄ p̄itarr aawai irigjã j̄euba s̄i m̄uch kh̄irau chan p̄öd mua nem wauba chit̄umgui ajim. Maguata, m̄uch Ayau jaabaawaita mua agpierr nem waaujem; mag ichd̄eu jaau s̄iewai nem agchata waaujemgui ajim. ³¹ Mua m̄uch igwia m̄uchd̄eupaia m̄ iek theeg chir̄um akhiin, mua magju khaba chir̄umgui aju òrau, tag m̄ ipierr jaau n̄um kh̄un chukhu aawai. ³² Pari ãb simgui ajim, ma m̄ Ayau. Iruata m̄ k̄oit chadcha nem agcha jaaujem. Mua khaph̄a chir̄umgui ajim, mag irua nem jaau sim chadcharau. ³³ P̄arau Juan aar òor p̄üjierramgui ajim, iita Ëwandamau p̄üju aajerrã a khap j̄eumkh̄iir. Magbaawai irua, í chan ar khabam, ãb i Ëudee urumta aruugui ajim, m̄ igwia. Ichd̄eu mag p̄arag jaaup̄itarr chadcha ajimgui ajim. ³⁴ Pari m̄ chan mag s̄i òraupaita jaauju aai n̄umjã abam. Mua mag Juan igamj̄o chir̄um̄n, irua nem jaaujerr ùkhawia p̄aach peerd̄tkhamkh̄irau ajim. M̄ wajaucha khaph̄anaa jaauju aai sim chan m̄ug eegarm khabamgui ajim. ³⁵ Juanan chadcha lámpara dau wajaug phuu d̄n̄umj̄o s̄iejim, muata òor peerd̄u auju aai chir̄um a jawaag. Mag irua jaau n̄urrarr ùurwai p̄aach j̄ugaagaa arr aawai kh̄uchpain p̄ar onee ajierramgui ajim. ³⁶ Pari Juanau s̄i idamaupai jaau n̄urraajerr kh̄aii mua wajaucharam wai chir̄umgui ajim, aguata Ëwandamau m̄uch p̄üjim a khap apiege. Ma, òrau ag na nem mag ooba aajem waaujem ag jua theegaugui ajim. Mag jua theegau m̄ Ayau nem kh̄iir pogkhe waupi jaautarr aawai, òor dakh̄iir mag waauwai, chadcha ichd̄euta m̄ p̄üjim a jaau sim khabahab ajim. ³⁷ P̄arau oojã ooba ni i iekjã ùrba naab mam̄, ich m̄ Aai m̄ p̄üitarrauã agj̄o m̄ igar sim a sim, ichd̄euta warrgarweã m̄ igwia ich iek gaai ph̄ap̄itarr aawai. ³⁸ Pari mag ichd̄eu m̄ p̄üiwiã mua jaau chit̄umjã p̄aachd̄eu ùkhaba naawai p̄öd i iekjã p̄arau p̄aach th̄aar ee auba n̄umgui ajim. ³⁹ P̄arau s̄i Ëwandam iek ph̄a s̄isid̄um gaai th̄urnaã ag gaai jaau s̄isid̄um ùrkha n̄umuata p̄aach peerd̄ujupii awia th̄urjerram. Pari par mag ag gaai th̄urwai m̄ igwia jaau s̄isid̄um oo n̄umta, p̄arau p̄aach th̄aar theeg n̄um gaaimua ⁴⁰ b̄urjã m̄ igba n̄umgui ajim, ich mag iuu w̄n̄urram kh̄osi n̄um an̄umta.

⁴¹ M̄ua chan mag p̄arag s̄i m̄uchig ee amkh̄iirta nem wauba chir̄umgui ajim. ⁴² Mua khaph̄a chir̄um, p̄arau chan th̄araucha Ëwandam kh̄ochkhaba n̄umta s̄i par iupai i kh̄osi n̄um aajerram. ⁴³ M̄un ich m̄ Aai iekhau p̄üiwiata m̄ug chit̄um; pari magumjã mua mag jaauwai p̄arau m̄ iek ùkhaba n̄umgui ajim. Mam̄ j̄urr ãb s̄i ich kh̄irauwai b̄ewiata p̄arag magch̄ekhiin, mag iekhan chadau p̄arau ùkhajugui ajim. ⁴⁴ ¿Jãga p̄arau mua nem jaau chir̄um ùkhabarju ajim, jãg Ëwandam ichta ãbpai khit̄umta p̄aachd̄eu nem wau n̄um gaaimua onee apiju kh̄iirjubanaã ãba p̄aach khapeenagpaita p̄aach th̄öpim kh̄osi th̄un̄um? ⁴⁵ Oob p̄aach jãg n̄um paar muata Ëwandamag p̄aach khaiabag waumkh̄iir irig nem ïgkha th̄un̄uuju amiet ajim amag. Chi Ëwandamag p̄ar ïgkhajuun Moiseeuta p̄ar ïgkhabajup, s̄i irua ph̄a p̄arr iek wajaucha ùrkha n̄umuata p̄aach ùgthar öb̄erpiju an̄umta chadcha irua ph̄a p̄arr thum ipierrajã khaba naawai. ⁴⁶ Chadcha p̄arau Moisee ph̄a p̄atarr thumta ipierraa n̄um akhiin, ichd̄eu Ëwandam iek ph̄a p̄arr gaai m̄ igwia jaau p̄arr aawai, p̄arau m̄ iekjã ùkha naakhamgui ajim. ⁴⁷ Pari irua m̄ igwia mag ph̄a p̄arrjã p̄arau ùkhab n̄um, ¿jãga ïs m̄uchd̄eucha jaau chir̄umjã ùkhabarju? ajim amag amach kh̄iircha.

6

Jesuu òor cinco mil thach kh̄öpitarr
(Mt 14:13-21; Mr 6:30-44; Lc 9:10-17)

¹ Magtarr khur deeu Jesús petajim, ag kh̄iirpheapai th̄urrd̄o p̄öm Galilea a th̄ur sim ee. Ich ag th̄urrd̄opai ïchab Tiberias a th̄urjem. ² Mag i ag kh̄iirphee petaawai òor p̄öm i Ëudee èr̄eubaad̄ejim, amachd̄eu mag òor mor masim kh̄un p̄öoma monaauamua i jua theeg oojerr aawai. ³ Mag mawia maar na buchagd̄am gaai waaid̄uwia jupbaimaawai maarjã i bigaau jupimajim. ⁴ Maagwai judionaan phiesta Pascua aajem ya burruju ùr̄u s̄iejim. ⁵ Jesuu oowai mag ich Ëudee òor p̄öoma b̄ewia pos aich̄em oobaawai Felipegta, —Felipe, òor p̄öm m̄ug w̄ej̄öm athee ¿jamta maad̄eu kh̄öju bawaagauma? ajim.

⁶ Pari ichdëu Felipeeg mag sierran, daau irua khan abarju khai awiata mag sjejim. Mam̄ ich Jesuu ichdëu khap nem wauju khiiirju sjejim. ⁷ Magbaa Felipeeu irig, —Doscientos denarios wai num anaa sii pan appai aukhiinjã, agdaujõ dau aãbdõjã dürrkhabajugui ajim.

⁸ Magbaawai maar khapeer äb Simón Pedro eeum Andrés a thüerjerrau, ⁹ —Äb muig chaaidam simuata pandam cinco wai nurrungui ajim, maimua awarrdam dau numí. Pari õor põm mug wëjõm, ¿khanii jãgpaimua dürr abarju? ajim.

¹⁰ Andreeu magbaawai Jesuu jürr maragta, —Magan amag thum ohoodõ api jaaubat ajim.

Mag jaaubaawai chadcha thumaa phüak ee ohood aphöbaadëjim. Mag õor põm wëjõm ee emkhooïn appai cinco miljõ naajim. ¹¹ Maimua Jesuu makhun pandam ich jua ee phë auwia, Êwandamag üu ajim anaa, jürr marag hapüimajim, jürr õor põm mag ohood wëjõmug jigmamkhiiir. Maimua jürr chi awarrdam paarjã ich agjõ Êwandamag üu ajim anaa agjõ jigpijim, amachdëu khöm aig khömkhiiir. ¹² Maimua ya thumaam khun biwauwia tag khömapha aphöbaadeewai, sii barpiju khãai, Jesuu marag phëpi jaaujim. ¹³ Maimua chadcha marau thumaa phënaa oowai, mag pandam cincopai narra thubut doce ipiirka aujim, chi sobau. ¹⁴ Õor põm mag thunarr khunau amach daúacha Jesuu ich iuu aawai mag ag na amau mag ooba aajerrta mag waubarm oobaawai jürr amach eepai, “Chadcha mug wounta ich Êwandamaucha ich i jaaumkhiiir jür auwi piiju a jaaujerrauwai” aajeejim.

¹⁵ Mag numua warag ajués ich për arrwia amach reikhapim ig num ichdëu khaug athaawai warag durrsieg petajim, mam ich appai sjeimaag.

Jesús dö ür nurrarr

(Mt 14:22-27; Mr 6:45-52)

¹⁶ Maimua ya edau khëubaadeewai maar jerag bëewia, thürrdõ ee burrdutkhachëwia, ¹⁷ jürr jap ee paaukhabaadëjim, ag khiiirphee phöbör Capernaum anumug wëtaag. Mag maar döjarr paaukhabaadëm ee warag khissu aadëjim. Maagwai ich Jesús agtha bëeba sierr aawai maar düi maba thuba sjsijim. ¹⁸ Mag ya maar döjarr wëtumta, phü theeg wëbaadeewai sii phüas baupa aadëjim. ¹⁹ Ya maagwai maar döjarr naajim. Cinco khabamun seis kilómetros khãijã naajim, döi aigmua chi warphag. Mag num eeta marau oowai, Jesuuta döjã ür durramjõ durg urum oophöbaadëjim. Mag oophöbaadeewai maar jãphierr phöbaadëjim. ²⁰ Pari mag maar jãphierr phöbaadeewai ichdëu marag, —Oob jãphierrmiet, mü khabahab ajim.

²¹ Magbaawai warag marau maach jap ee i thür aujim. Mag maar düi jap ee pabaadeewai sëukhabarmjõ abarm ee jöpchata ya maar maach maa arr aar naaimajim.

Õrau Jesús jürphöo thunarr

²² Ag noram aspaau thoom igar thubaghatarr khunau khaug athajierram aajem, jap äbpai aig sierr ee maar ërëubaadëm. Mag maar weetwai chi Jesús maar düi maba arrjã khaphu naajim aajem ichab. ²³ Mag num ee ich ag thürrdõ eepai phöbör Tiberias anum aarmua bote bëewia, mag ag noram Jesuu pan cinco ich jua ee aunaa ag paar üu ajim anaa õrag khöpitarr dakha jopdutkhachëjim aajem. ²⁴ Mag chadcha amachdëu oowai, Jesús aig khaba ni maar i düi wënurraajem khunjä aig khaba num khaug athaawai, mag bote jopdutkhachëtarr ee jürr döjarr paaukhabaadëjim aajem Capernaumag, Jesús ëudee i jür wëtumua.

Jesús, õor iupiejem pan

²⁵ Maimua mag wëtua chadcha ag khiiirphee Jesús sim oobaimaawai irig, —Maestro, ¿khan orata për mau pabaadëjima? ajierram.

²⁶ Magbaawai Jesuu amag, —Chadcha pärau mü jür wënurrumun, sii päach thach biwau khöpitarr aawaita pärau mü jür wënurrungui ajim. Mam̄ is mag mua jãg päach dakhiiir wautarr gaaimua mua jaau chitum ükhakhimjã aba num. ²⁷ Jãg sii biwau thach khöm khöchgaupai mü ëudee ëkha wënurraju khãyau, tag büürjã jãsoo apiba ich mag

pāach iupiejem pan khīirta athat ajim amag. M̄uch chi Emkhooi Iewaauta mag pan p̄aar athee wai chir̄um. M̄uch Aai Ēwandamau p̄arau ag na mag nem ooba aajem waumkhīir juapá deetarrauta nem waaujeewai p̄arau m̄ iek ūkhanaa ichdēuta m̄ p̄ūitarrjā khaph̄u aju aai n̄mngui ajim.

²⁸ Magbaawai amach garmua j̄urr irig, —¿Marau khani wauju aai n̄ ajierram, Ēwandamau nem waupim khōsi simjō aag?

²⁹ Magbaawai Jesuu amag magjim:

—Ēwandamau p̄arag waupim khōsi sim̄un, m̄uuta warrgarwe ichdēu p̄ūiju a jaaujerr aawai mua nem jaau chit̄umta p̄arag ūkhapim khōsi simgui ajim.

³⁰ Magbaawai deeu amachdēu irig, —Pua deeu maar dakhīir ag na marau ooba aajemta waukhiin chadau marau chadcha p̄ Ēwandamauta p̄ūijim aju. ¿Mam̄ khani pua wau n̄? ajierram. ³¹ Maimua amachdēupai, Maar jōoin ōor chukag durr w̄n̄rrraajeewai Moiseeu “maná” an̄m ūgtharmua kh̄uipitarra khōjierramgui ajierram. Ich Ēwandam iek ph̄a sim gaai jaauwaijā, “Ūgtharmua pan kh̄uipiwia amag khōpijim” a sim. Maagwai puajā, ¿khani wau n̄? ajierram deeu irig.

³² Magbaawai Jesuu amag, —Pari Moiseeu khabajimgui ajim amag pan deetar; m̄ Ayau khabajieb ajim. Maimua īsjā agtha ich m̄ Ayauta ūgtharm pan p̄arag dee s̄iebahab; pari īsim̄un warr p̄aar jōoinag deejerr kh̄aijā chi wajakcharam̄ugui ajim. ³³ Magnaa ichdēupai ich igwi, Pari mag pan ich Ēwandamauta dee s̄iewai ūgtharmuachata b̄e-jimgui ajim, ōor iupi awaag.

³⁴ Magbaawai amachdēu irig, —Señor, magan mag pan marag ich mag dee chitá ajierram.

³⁵ Magbaa Jesuu, —Wajakcharam̄ m̄uchpai khabahab ajim, mag pan ōor iupiejem. M̄uig eegar̄in par p̄aar thach p̄om biwaaau kh̄owiajā deeu jāsooju. Biwaaau dō dōwiajā deeu ōbisi aju. Mam̄ chi m̄ iek ūkhanaa m̄uuta au sim chan tag deeuim igbajugui ajim, ich peerd̄u aumkhīir. ³⁶ Mam̄ chaig m̄uchdēu p̄arag jaau chirarrjō, p̄araun m̄ oo naab mam̄, b̄uurrjā m̄ iek ūkhaba n̄mngui ajim. ³⁷ Thum m̄ Ayau m̄ iek ūkhapi n̄m kh̄uunaun m̄ ig n̄m. Mag m̄uch ig n̄m kh̄uunan mua aub khaba aujugui ajim. ³⁸ M̄ chan s̄i m̄uchdēu am aig nem wawaagjā ūgtharmua b̄eabajim. M̄un m̄uch Ayau m̄uchig nem mag abaawai i ipierr aagta b̄eajimgui ajim, ichdēuta m̄ p̄ūitarr aawai. ³⁹ Ich chi m̄ p̄ūitarr Jōoiraujā khōsi sim̄un, mag ya m̄uch ōorkha th̄un̄m kh̄uun eem ābjā okhoopiba, s̄i m̄ug durr ō n̄m edjā deeu phiriutkha aupim khōsita simgui ajim. ⁴⁰ M̄ Ayaun, ar m̄ igwia “Jāata chadcha i Iewaaun” anaa m̄ iek ūkha n̄m kh̄uunta m̄ug atag pawiajā ich mag ichjō iiu w̄n̄rrapim khōsi sim. Pari magaagan m̄ug atag m̄ug durr ō n̄m edjā m̄uchdēuta am phiriutkha aujugui ajim ich Jesuu.

⁴¹ Irua magbarm ee chi judionaan sereu phōbaadējim, Jesuu amach j̄ugdaar “M̄uuta ūgtharmua b̄eetar̄ Panau” a iekhabaawai. ⁴² Mag sereu phōbaadēwi amach eepai, —Keena, pari ¿cham̄ug Jesús maachdēu oo b̄autarr khabá anaajim, José iewaa? Mag simta ¿jāga mag iita ūgtharmua b̄eetar̄ abarju? Magan maadēuta i d̄ennaan khaugba naab, i mag iekha chir̄um anaajim.

⁴³ Magbaawai j̄urr ichdēu amag, —¿Khantheeta p̄achig iekhaawaijā p̄aar d̄en warag magta iekhaajerrāma? ajim. ⁴⁴ Chadcha ich m̄ Ayauta m̄ p̄ūitarr aawai ichdēuta mua ōrag jaau chit̄umjā ūkhapibam chan ni ābmuajā p̄od m̄ iek ūkhabamgui ajim. Ichdēu ūkhapibaawai ūkhabarm kh̄uunan chadau m̄ug durr ō n̄m edjā deeu mua am phiriutkha aujugui ajim. ⁴⁵ Ēwandam i jaaujerr kh̄uunau ēsap ph̄a p̄arr gaai jaauwai, ich Ēwandamauta ich ōorkha n̄m kh̄uunag jaaukhamaju a sim, ich iek khaugmamkhīir. Ichdēucha magtarr aawaita ar thum i iek ūrnaa ūu i khaugphōmam kh̄uunaun m̄ujā igjuraugui ajim. ⁴⁶ Mua mag chir̄um chan mag ōrau i oojeewai aba chir̄um. Āba i oowia i khaph̄u sim̄un, m̄uchta i sim aarmua b̄eetar̄ aawai m̄uchdēupaita i oojemgui ajim. ⁴⁷ Magnaa, Mua mag chir̄umgui ajim: Chi m̄ iek ich th̄araucha ūkha sim̄un m̄ug atagjā ich mag Ēwandam d̄enkha s̄isim iekha. ⁴⁸ M̄uuta chadcha ōor ich mag iiu w̄n̄rrapiejem Panaugui ajim deeu Jesuu, ich igwia. ⁴⁹ P̄aar jōoinaun chadcha ōor

chukag ee durr phuur wënurraawai maná khöjierram. Amau mag maná khöjierrab mamu, ichiita khëchjierramgui ajim. ⁵⁰ Mamu mua jaau chirum pan chan mag maná khïir khabam. Mua mag ügtharmua bëetarr pan a chirumun, much jaauwiata mag chirumgui ajim. Chi mag panta khöbarm wounan ich magta iuu sîsim iekhau. ⁵¹ Muchta mag pan ügtharmua bëetarr ðor iupiejem khabahab ajim. Mag panta khö simun ich magta iuu sîsiju. Mamu mag panjö mua pârag deju a chirumun, thumaam khun iuu wënurraju aai amkhïir am kôit udaraa much thöopijuuta jaau chirumgui ajim.

⁵² Amach pem aawai, Jesuu mag iekhabapüim ürwia, deeu sereu phöbaadëwia amach eepai, “¿Jäga jäg simua maachig ichta pankha khöpiabarju?” aajeejim. ⁵³ Jürram khunau mamagkham ürwia Jesuu amag magjim:

—Mü cha iekha chirum iekhau ar much chi Emkhooi Iewaa modta khöwia mü bagjä döba sim chan pöd ich mag iuu nurrabamgui ajim. ⁵⁴ Magarrau chadcha chi mü mod khöwia mü bagjä dö sim khun chadau meewiajä deeu iuu phiidëwia ich mag iuu sîsim iekhau ajim. Pari magaagan mug atag mug durr ö num edjä muchdëuta deeu üwaa i phiriu aujugui ajim. ⁵⁵ Mua mag chirumun, mü modouta mü bag ärbarm düimua chadcha ðor iupi auju aawaita mag chirumgui ajim. ⁵⁶ Chi mü mod khönaa mü bagjä dö simun mü düi khapeerkham iekta khapeerkha sîsiju. Maagwai much garmuajä i düi ich mag khapeerkha chirsijugui ajim. ⁵⁷ Mü Aai mü pütarrjä mee khaugba sierraawai muchjä i gaaimuata ich mag iuu chitum. Maagwai ichab chi mü modta thachjö wajap khö sim khun, ich jäg müjä much Aai gaaimuata ich mag iuu chitaajemjö, mag wounjä ichab mü gaaimuata mug atag pawiajä ich mag iuu sîsijugui ajim. ⁵⁸ Muan pâragan mag pâr jöoinau maná khoojerr khïir khaba, ügtharmua bëetarr panta khöpi jaau chirumgui ajim. Mag maná ðor ich mag iupiejem khïir khaba arr aawai par amau khö durrajieb pari mag khö num gaaimuata Êwandamau am auju abajim. Mamu cha mua pan jaau chirumta khöbarmun chadau Êwandamau auwi ich mag ich düi wai sîsijugui ajim.

⁵⁹ Jesuu amag mag iekhatarran Capernaum phöbör ee judionaan Êwandam iek jaaujem di wai narr eeta mag jaaumajim.

Ðor iupiejem iek

⁶⁰ Jesuu mag jajawagmam ürwia ðor pöm i ëudee wënurraajerr khun ee äaur khunau, “Keena, mug wounan dau lökta nem jaau nurrum, ¿khaü i ipierr abarju?” aajeejim. ⁶¹ Pari amach eepai mamagkham ich Jesuu khaug athaawai amag magjim:

—¿Mua mag jaau chirum ürwia pâr thäär ee khaigba nü? ajim. ⁶² Magan päach dakhïir Emkhooi Iewaa deeu üwaa warr ich sierr aar sieimaag ügthaa papagmam ookhiinjä, pârau ¿jäga khïirjukhajïma? Mag ookhiinjä ¿mü chadcha ügtharmua bëebajim ajupá? ajim. ⁶³ Magnaa warre amag, Mua mag much mod khöpi jaau chirum chan much mod chaarta jaauba chirumgui ajim. Mü modon chadcha pârau khöwiajä jägua chan büürjä pâr peerdu aubajugui ajim, Êwandam Akharauta ðor iupiejeewai. Mag mü mod chaarta khöju khïirjuju khäai, cha mua päach kôit udaraa much thöopiju jaau chirumta ükhapsi chirumgui ajim, chi mag ükha num khunnauta Êwandam Akhaar ðor iupiejem wai nüisiju aawai. ⁶⁴ Pari mua mag jaau chirum ee pâr ee äaur khunau mü iek ükhaba thunumgui a iekhamajim.

Jesuu amag mag iekhatarran, warrgarwejä chijä khunnauta i iek chadcha ükhaba naaju a khaphunaa chijäguata wir aig i oomapham khunnagjä ich pâr deju a khaphu sierr aawaita mag iekhapüijim.

⁶⁵ Maguata mag iekhamamua, —Chadcha ich mü Ayauta mua ðrag jaau chitumjä ükharibam chan, pöd äbmuajä ükhabamgui ajim.

⁶⁶ Jesuu mag iekhatarr aigmua ðor pöm i düi wënurraajerr khun eem khunnaujä i kha ogdu puawia ya tag i düi khaba nüisijim. ⁶⁷ Mag ðor pöm ich aigmua ëreu thunum oobaawai maach ichdëucha ich düi doce ogduba wënurramkhïir thürkha autarr khunnagjä, —¿Pâarjä warm khunnjö wëtam khösi nüwi? ajim marag.

⁶⁸ Magbaawai Simón Pedroou irig, —Señor, mag wëtwiajā, ¿khai aar maar ërëubaadëju? Ába puchdëupaita ðor iupiejem iek wai sïebahab ajim. ⁶⁹ Maguata marau pə iek ùkhajim. Maimua marau khaphə nəm, pə chadcha Ēwandam Iewaa pekau chukhu khitəm khabahab ajim, ichdëu päiju a jaaujerr.

⁷⁰ Simón Pedroou ichig magbaawai Jesuu jürr, —Chadcha mýchdëuta mua päär doce thürkha aujimgui ajim, mých dëi ogduba wënurramkhïir. Magjeb mamə päär ee äb meperau pör meu simgui ajim.

⁷¹ Jesuu mag sierran, Simón Iscariote iewaa Judas aajerr igwiata mag sïejim. Mag Judas chadcha ïchab ichdëucha maar doce thürkha autarr eem ajim. Pari magua i kha ukhurm khunnag ich pər deeju khaphə sierr aawaita mag iekhajim marag.

7

Ich Jesús eeugpeenaupaijã i iek ùkhaba aajerr

¹ Magtarr khur ich Jesús Galilea durr phöbördam nunnidumpierr phuurdə nurrjim. Ich tag Judea durr mamapha sïejim, judionaan chi pörnaanau ich thöog ëkhaajerr aawai. ² Pari mag i phuur nurrəm ee, judionaan phiesta Las Enramadas anəm burru khāai khapan khaba waaur narr aawai, ³ ich eeugpeenaupai irig, —Müig Galileapai sïeba Judeaagta petá ajierram, jamjä puchig ee aajem khunnag puchdëu nem wau sim oomkhïir. ⁴ Maadëu thumaam khunnag dich khaphə apim khösi chirəm chan, sïi dich appaita meraa nem wauba aajem. Jäg puch nem wau sim thumaam khunnag khap amkhïirta waubá ajierram irig.

⁵ Mamə ich eeugpeenaupai irig mag narran, irua amach dakhïir mag nem wau sim oo nəmjä amach paarmua ich Ēwandamau päiju a jaaujerr khabam aajerr aawaita juau ogthom irig mag naajim. ⁶ Ich eeugpeenaupai ichig magbaawai Jesuu amag, —Päragan ora thum wajaphamgui ajim, phiesta ee maag. Pari agtha mých maju ora khaba sïewai mungwaiwe chan mə mabamgui ajim. ⁷ Päär chan pöd örau oomapha abam, päachjä am igar naawai. Magarrau munn chadau amau oomapha wai nəmgui ajim, amachdëu nem khaigba wau nəm mua amach khïircha jaaujeewai. ⁸ Magnaa amag, Pächta päach phiesta ee wëtjurauma ajim. Mamə agtha mých maju ora khaba aawai mungwaiwe chan mə mabamgui ajim ich eeugpeenag.

⁹ Amag mag iekhapüiwia ich chan maba, chadcha Galilea sïisijim.

Jesús judionaan phiesta Las Enramadas anəm ee

¹⁰ Pari mag ich eeugpeen wëttarr khur nū awia ökharta am ëudee petajim, ich Jesús. Pari mag matarrjä örag ich mam khaugpiba meraata petajim. ¹¹ Maagwai judionaan chi pörnaanau chi phiesta ee i jürphöo thunnua, “¿Jamta simta jäg oobáma?” aajeejim.

¹² Mag nəm dëi ïchab sïi bigaam khunnaujã i igwia, “Jäg wounan äba nem wajaphampaita wau khitaajem” a iyüu aawai, jürr äaur khunnau, “Üü, ¿jãga ðor wajapham abarju jäg sïi ðor khügur nurracijem?” aajeejim aajem jürram khunnau. ¹³ Pari mag iekha nəmjä sïi parhooba thumaam khunnag ürmkhïir khaba, amach appaita mamag aajeejim anaabá, magum gaaimua judionaan chi pörnaanau jürr amach dëita khaigbaju khïirjuwia.

¹⁴ Pari jürram khunnau mamagkham ee, mag nəm dëi ïchab chi phiestajã seman jãrr pamam eeta barwia, Aai i jëujem deg dubwia, örag Ēwandam iek jaau sïeimajim.

¹⁵ Mag irua nem jaaumam ürwia judionaan chi pörnaan jügderraa nūmua, “¿Jãga jäg estudietarrjä chukhu sierramta magum nemjä jaau khaauga sïma?” aajeejim.

¹⁶ Amau mag iekha nəm ürwia jürr ich Jesuu amag, —Mua nem jaau chirəm chan sïi mých iekpai khabamgui ajim. Mua nem jaau chirəmən mých pütarr wounau mýchig jaupitarrrta jaau chirəmgui ajim. ¹⁷ Äbmua Ēwandam ipierr nem waum khösi sim khai, magua khaphə ajugui ajim, chadcha mua Ēwandam iekta jaau chirú wa sïi mých iekpaita jaau chirú. ¹⁸ Sïi ar amach khïirjug eemuapai iekha nəm khunnan sïi örag amach thö iekhamkhïirta iekhaajerramgui ajim. Pari magba ar sïi dich chogpütarrta wajapha ig

iyüu amkhäär nem jaau num khüunan, chadcha ichdëu jaaupitarr iekta ich agpierrpai jaaujemgui ajim.

¹⁹ Magnaa ichdëupai amag, '¿Moiseeu chadcha päär atheeta ley phã püabajĩ? ajim. Magtarrjã pãrau iwiram äbmuajã ag gaai jaau sim ipierraa aba aajemgui ajim. ¿Ag gaai ichab öorjã thöopiba jaau sïebá? ajim. Mag simta, ¿jãgwia pãrau mü thöom ig numma? ajim judionaan chi pörnaanag.

²⁰ Magbaawai chi ür narr khüunau irig, —Püun chadcha dösätauta pör meu simgui ajierram. ¿Khaíu pü thöom ig numta pua mag sĩ? ajierram.

²¹ Magbaa Jesuu amag magjim:

—Chadcha päär thumaam khüun dakhäär jua üüjem edta mua öor monaaujim. Magtarr aawai äba maata pãrau ig naabma ajim. ²² Pãach garmuan pãrau müüg mag naabma, pari khäär eeya abat: Moiseeu jaaju nawe ya pãach jöoinau ich maagjerr aawai, ¿warag Moiseeujã pärag chaain mehëudam ich mag phüurbichpi jaau püabajĩ? Magtarr aawai ¿jua üüjem edam magwe pãrau ag ipierr aba aajë pãach chaain düi? ¿Pari jãg num aigjã phidkha num khabá? ajim. ²³ Mamü ich jãg Moiseeu jaau püarr ichaaur amaugau sabarhedam magwe pãachdëun chaain mehëu phüurbich numta, ¿jãgwia mua sïi sabarhed woun monaautarr oowiapai päär mü düi meeukha nü? ajim, mua sabarhedjã üurkhaba chirum awia. ²⁴ Magnaa amag, Chikham jaaju num khai, wajapha khäärjunaata nem agcha jaaubat; pari oob jãg sïi pãach khöchagpierrta nem jaaumiet ajim.

¿Khaíuta Jesús püijĩ?

²⁵ Mag khapanag dakhäär Aai i jëeujem deg ijëjëbkham oowia chi Jerusalenpien chi pörkha narr khüun ee äaur khüunau jürr amach khapeenag, —¿Chamü ar amau thöopäaig pür auju ëkha num woun khabá cha ijëjëbkham? aajeejim. ²⁶ ¿Jãga jãg öor pöm thunum dakhäär amachigcha mag iekhamamjã büürjã i chig aba numma? ¿Wa ya chi thethecharam khüunaujã, “Jãata chadcha warrgarwe ich Ëwandamaucha püiju jaaujerr” a nüwa? aajeejim. ²⁷ Pari mag khai, maadëu khaphü numgui aajeejim, jam agá i durr. Mamü chadcha ich Ëwandamau püiju a jaaujerrcha bëewai chan äbmuajã khaugbaju, jammuata bëeju khai. Magua jã ar khabamgui aajeejim jürram khüunau, chadcha ich Galileapierrkha sim khaphü narr aawai.

²⁸ Mamü jürram khüunau mamagkham ürwia mag Aai i jëeujem deg ichdëu jaau sierr aigmua ich Jesuu khëesir iekhamamua, —Magan pãraun müch chi wounjã khaphünaa ichab mü durrjã khaphü naabma ajim. Pari mü chan pãrau khäärju numjö sïi müch khärau bëetarr khabam. Müun äb pãrau khaugba naab mamü, büürjã sëu chukhu sierrümüata püijimgui ajim. Ma pãrau khaugba numgui ajim, khai agá. ²⁹ Müchdëun mua i khaphü chirumgui ajim, i aar chirawia bëetarr aawai. Ichdëuta mü püijimgui ajim.

³⁰ Amachig magbaräaiwai warag i pür auju khäärjujierram. Pari agtha Ëwandamau i pür aupiju ora khaba arr aawai ni äbmuajã i pür auba, sïi ich magpai süjierram. ³¹ Äaur khüunau i düi mag num ee, äaur khüun khapan aig narr khüunau ükha num iekha, —Daau mag num ich Ëwandamaucha püiju a jaaujerr pierrwaijã, müg Jesuu nem wau nürrum khäärjã ürüücha ag na örau nem ooba aajem waubarju a iekha naajim.

Chi pörnaanau Jesús pür auju ëkhatarr

³² Moiseeu phã püarr iek wajapcha üurkhaajem khüunau üurwai örau Jesús igar iekha num ürbaawai amach garmua phadnaan chi pörkha narr khüun düimua guardianaan chi Aai i jëeujem di thüajerr khüun püjierram, i pür aumkhäär. ³³ Pari mag ich pür aumkhäär ich aar öor püi numjã ich Jesuu khaphü sierr aawai amag, —Khüchpaita päär düi mü müig eegar chitabahab. Müun deeu müch püitarr aar maju chirümüugui ajim. ³⁴ Mag mü petaawai pãrau mü jürju, pari pöd mü baau aubajugui ajim, mag mü chiraimaju aar päär barju khaba naawai.

³⁵ Jesuu mag iekhabapüim ürwia, chi judionaan sereu phöbaadëwia, jürr amach wir aigpai, “¿Jamag maju jaau simta mag pöd maadëu i baaubaju anum? ¿Wa deeu durr

mawia jürr parhoobam khunnag jawaan maju igwiata mag sīwa?” aajeejim. ³⁶ “¿Khan a simu mag maadëu i jurwija jä pöd i sim aar chan barbaju anum?” aajeejim amach eepai.

Öor iupiejem dö

³⁷ Ya äbmiecha chi phiesta ö num edta chi wajaapcharam ajim. Mag ed Jesuu dununnaa thet iekhamamua örag, —Äb khäijä öbisi sim khai, mua wai chirum dö khürta döbá ajim.

³⁸ Ich Ëwandam iek phä sim gaai jaau simjö, chi mu iekta ükha sim thäarbü eemuan ich mag sī öor iupiejem döota khumdu öbër sīsimjö sieju ajim.

³⁹ Mag sim aiguin Jesuu i iek ükhabarm khunnaun Ëwandam Akhaarta auju a sim ajim. Pari maagwai chan agtha chi Ëwandam Akhaar bëeba sīejim, ich Jesujä agtha ich Aai aar ügthar maba sīerr aawai.

Äaur khunnaun Jesús igar naawai äaur khunnaun i khöchkhaba arr

⁴⁰ Jesuu mag iekhabarm ürbaawai äaur aig narr khunnaun, “Mug wounan chadcha Ëwandamau ich i jaumkhür jur autarrta jäg nurrum” aajeejim. ⁴¹ Maagwai äaur khunnaun jürr, “Keena, jäan warrgarwe ich Ëwandamau püiju aajerr wounauwai” anum ee, tagam khunnaun, “Üü, mag khabam; jäg woun chadcha cha jaau numjö warrgarwe ich Ëwandamau püiju jaaujerr akhiin, Galileapierr khabakham” aajeejim. ⁴² “Ëwandam iek phä sim gaai jaauwai, Mesías mag warrgarwe ich Ëwandamau püiju jaautarran rey David khararr khod aju aajem, i chaain ewagam khun bi eem aju aawai. Maimua i thaabaawaijä Belén phöbör eeta auju a sim, ich Davijä Belenpierr arr aawai. Magua mug woun chan ag Mesías khababam” khajierram jürram khunnaun.

⁴³ Mag Jesús igwia jürram khunnaun pogkha jaauphöo thunum gaaimua, äaur khunnaun i igar naawai äaur khunnaun i khöchkhaba iekha nurrjée ajim. ⁴⁴ Äaur khunnaun ich Jesuuta warag preso për arraag êkha naajim, pari mag numta äbmuajä i për auba sī sūjierram.

Chi thethem khunnaun chan Jesús igar khaba naajim

⁴⁵ Mag amachig jaubaawai chadcha chi Aai i jëujem di thajerr khun wëtwia, deeu bëewia, jürr fariseonaan phadnaan chi pörnaan düi äba narr aar wëtjierram aajem. Magbaawai makhunnaun amag, —¿Jägwia pärau i për aibëebajī? ajierram anum.

⁴⁶ Magbaa chi guardianaanau amag magjierram aajem:

—Marau chadcha i për aubëeba arran, maachdëu üurwai sī parhoobam khun iekhaajemjö khabata nem jaau sīerr aawaita për aubëebajimgui ajierram aajem amag.

⁴⁷ Magbaawai chi fariseonaanau chi guardianaanag, —¿Päachpata udëraa khügurpi nu ajierram aajem, mag iekhaag? ⁴⁸ Maach meeun judionaan chi pörnaanaun khaphnaa maach chi fariseonaanaujä khaphu numgui ajierram aajem, jäg woun chan Ëwandamau püiju jaaujerr Mesías khaba sim. ⁴⁹ Sī phöbör ee parhoobam khunnaun chadcha arpī naama. ¿Pari khani jäkhunnaun Moiseeu phä puarr ley khap nu? Jäkhunnaun Ëwandamau igbaju khunnaun aawai sī chi maldissem khunnaun khabahab ajierram anum.

⁵⁰ Magbaawaita tagam khunnaun mag num ee, ag na biekh äb edaar ich Jesús düi iyü athurtarr ag fariseo Nicodemo aajerrau ich khapeen ijürr magjim anum:

⁵¹ —Keena, pari Moiseeu maachig ley werpuatarr gaai jaauwai, khan gaaimuata mag woun khaibag wawaagpá a khap aag wajaapha i iek ür auba chan pöd öor äbjä khaibag waupi jaauju khaba num a simta, ¿jäga päar mag iekha nu? ajim anaabá.

⁵² Magbaa warm khunnaun irig, —¿Puchjä agjö Galileapierrá i köit mag iekhaag? Mag chirabnaa, pudë Ëwandam iek phä sim gaai jurbarí ajim anum. ¿Khaíu jaauwai mag Galileamuata Ëwandam i jaaujem äb khäijä öbëru a sī? ajierram anum irig.

[⁵³ Mag, chi phiestajä öbaadeewai warag thum agdaujö amach diig ërëubaadëjim.

¹ Mag amach diig  r ubaadeewai ich Jes s j rr Olivo durrsiig petajim. ² Maimua ag noram edpherre deeu b ewi Aai i j eujem deg s eich jim. Mag i maig s eich m khaug athaawai i aig  or b e th n isijim. Magbaawai kh t jupwi  wandam iek jawaagpajim.

³ Pari mag ya irua jaaubaad m eeta,  wandam iek jawaag chi machnaanau fariseonaan d imua i aig  i waib ejierram. Mag  i ich jaai khabamuata wau wai sim oomawia mag i aig waib ejierram. Mag waib ewia thumaam kh n j g daar ⁴ Jesuug magjierram:

—Maestro, m g  i ich jaai khabamuata wau wai sim oomajierramgui ajierram.

⁵ Moiseeu ley ph  p arr gaai jaauwai, m gum  inan mokou bar wai n mua warreta th op ipi jaau sim.  Pua oowai j ga aju aai si? ajierram irig.

⁶ Pari amau mag irig j eu narran, j rr chaauraapai kh ij  jaaubaawai juau ogthom ich magum gaaimuapai i khaibag wawaag ajima. Pari ichig mag j eu n mj   rbamj , chi Jes s warag eeg  th naa j gkh  apai j b gaai ph p i ph p i oo s ejim. ⁷ Pari magumj  p aba mag ichig ph rba j j eu khaawaita d n  unaa amag, —P achd u khaph  jaau naawai p ach ee ar b urj  pekau chukhu n m kh nauta nacha i barjurauma ajim.

⁸ Mag iekhap iwia, deeu eeg  th  oo s siwi,  waai j b gaai j gkh  a ph p i ph p i oo s sijim. ⁹ Mag chi  i waiberr kh nau Jesuu amachig mag iekhabap im  rbaawai j oiraacharam kh nta nacha  khar   bd  w t ahaugmamua tagam kh nj  kh rab  r udubjierram.  ba chi  i appaita maba aig s sijim. Mag ya amach numpai aadeewaita ¹⁰ deeu d n  unaa chi  iragta, — Jam n  p  aiberr kh n?   bmuaj  p  mokou barba  r ubaad ji? ajim.

¹¹ Magbaawai chi  irau, —  , ni  bmuaj  m  chig abajimgui ajim.

Magbaa deeu ich Jesuupai irig, —Muaj  p  chig abam. Pet , pari j imua oob tag p ch jaai khabam d i khapes amgui ajim irig.]

Jesuuta maach atheem  tdauu

¹² Mag khur deeu aig  or narr kh nag Jesuu magjim:

—M ta m g durr gaai w n rram kh n atheem  tdauu; chi m  d ita n rram chan tag b urj  kh chag ee n rrabamgui ajim, m chd uta i iupinaa  wandam kh irjugj  khaugpi chiraawai.

¹³ Magbaawai chi fariseonaanau irig magjierram:

—Puan p chd upaita wir aig p ch jaau sim. J g pua jaau sim chan b urj  baleeba simgui ajierram, p chd upaita p ch jaau s ewai.

¹⁴ Magbaawai Jesuu amag magjim:

—Muan m chd upaita m ch jaau chirab mam , mua nem jaau chir m n chadcha balee simgui ajim.  Khan j gwi mag chir ? Mua m ch b etarr khaph naa m igmua petaau m ch chiraimajuj  mua khaph  chiraawaita mag chir mgui ajim. Pari p ach iekh oin p achd un chad m  khaugba n mta mag m  jaau naabma ajim j rr amag.

¹⁵ P raun p achd u oowai magj o abaawaita s i p ach kh irjug eemuapaita mag chikham jaaujemgui ajim. Pari mua p ar d nj  s i mag  or jaauba chit mgui ajim. ¹⁶ Muata  or jaau chirakhiin, s i m ch appaimuata jaau chir m khaba aawai muan chadcha nem agchata jaaujugui ajim, ich m  p itarrauta m  ipierr jaau s ewai; ajapcharan ich m  Ayauma. ¹⁷ P rag Moiseeu ley ph  p arr gaai jaauwai, “Destignaan numiim kh nauta chadcha nem  ba jaau n m n, makh nau jaau n m chadcha balee sim” a sim. ¹⁸ Mag ley gaai destignaan numiim kh nauta  ba jaaju aai n m a s ewai, maar chi jaau n m kh nj  num  naabahab: Dau  b, m chpau; maimua  bakhai, m  Ayaugui ajim, chi m  p itarr. Magua mua m ch igwia m ta m g durr gaai w n rram kh n athee  tdauu aawaij  chadcha balee simgui ajim, m ch Aai düimuata mag jaau chiraawai.

¹⁹ Magbaawai chi fariseonaanau, —Magan  jam si p  aai? ajierram irig.

Magbaawai Jesuu, —P rau chan m j  khaugba, ni m  Aaij  khaugba n mgui ajim. P rau m  oo naawai m  khaph  naakhiin,  chab m  Aaij  khaph  naakhamgui ajim, i j ga sierr .

²⁰ Jesuu mag iekhamarr, Aai i jëeujem deg ofrenda phëwi ag äkhaajem aigta mag iekhamajim, ichpai jaau simua. Pari agtha i pür auju ed khaba arr aawai mag ichpai jaau sierr gaaimea i pür aum ig narrjä äbmuajä i pür aubajim.

“Päach pekau ee nüm chan mü chirüm aar pöd barbam”

²¹ Maimua ag khur nüüpai awi deeu ich Jesuupai aig narr khüünag magjim:

—Mü petaawai pärau mü jürju, pari äbmuajä mü baaubamgui ajim. Pääarta pekau ee wënürrümün, ich ag eepai päar khëchwi mü mam aarjä päar pöd barbamgui ajim.

²² Mamü irua mag simjä khaugba, chi judionaanau warag amach khapeenagta, —¿Wa juau ichdüpai ich thöörüiju khiirju siewaita mag i siemam aar pöd maach barbaju a siwa? aajeejim.

²³ Pari sii warag mag khaugbata jaau nüm ürwia Jesuu amag magjim:

—Mua pärag mag chirümün, päar müig eegarm khüün aawai ich müig eegarpai nüisijuuta jaau chirüm. Pari mü ügtharm aawai deeu müch chirarr aar majugui ajim. Magnaa amag, Päär müg jëb gayam khüün khabahab, pari mü chan päarjö müg jëb gayam khabamgui ajim. ²⁴ Maguata pärau müta ich Ëwandamau päiju a jaaujerr khabampii awia mü igbam chan, chaig müchdü jaau chirarrjö, päach pekau eepai khëchwi mü mam aarjä päar pöd barbamgui ajim amag.

²⁵ Mag ürwia chi judionaanau ichigcha, —¿Magan pü khafüma? abaawai, ich Jesuupai deeu amag iekhamamua magjim:

—Ya mua pärag müch jaaujeewai, ¿khan atcha tag mua jaaubarju? ajim. ²⁶ Müch garmuan mua päar jaauju akhiin, jaauju pöoma chirüm. Mamü magümta jauba, äba chi mü päitarrau jaupitarrpierrpaita jaau chitümgui ajim. Pärau mü iek ükhamapha naab mamü, mua jaau chirümün thum chadcharaugui ajim, chi mü päi simjä chadchata iekhaajeewai.

²⁷ Pari mag ich Aai igwia par jajaaukhamjä pöd khaugbajierram. Mag ichdü jajaaukhamjä khaugba abaawaita ²⁸ amag magjim:

—Jäg nü awia ya päachdücha müch chi Emkhooi Iewaa pakuls gaacha meerphënaa jiiirjop siubaawaita pärau mü igwia, “Jägan chadchata ich Ëwandamau päiju aajerr ajeibma, jäguata jäg sii ich khürau nem wauba aajeejim” ajurau. Maiguin chadau pärau khaphü ajugui ajim, mua äba müch Ayau müchig jaupimampaita öragjä jaaujerr. ²⁹ Ich chi mü päi sim mü düi siewai, mua müch Ayau nem khösimpaita waaujeewai irua sii müüg oobamjöö aba aajemgui ajim.

³⁰ Jesuu mag iekhabarm ürwia öör pöm i iek ükhajierram.

Ëwandam chaain khabamün sii pekau chognaanau

³¹ Maimua ich Jesuupai judionaan mag ich iek ükhatarr khüünag magjim:

—Pääarta jäg cha mua jaau chirüm iek päachdü ükhabarmta ogdüba ich mag mü ipierr wënürrümün, magan chadcha päar mü khapeenaugui ajim. ³² Mag amün magan chadcharam iekta pärau khaugju. Mag chadam iek päachdü ükhabarmua ya tag päar chikham chogkhaba nüisijugui ajim amag.

³³ Magbaawaita jürr tagam khüün agjö aig narr khüünau, —Maran jöoi Abrán chaain ewagam khüünau; maar mag sii chikhaman chognaanjä khaba nümgui ajierram. Mag nümmta, ¿jäga pü iek mag pü iek ükhabarmuata tag chikham chogkhaba nüisiju a si? ajierram irig.

³⁴ Magbaawai Jesuu jürr amag, —Ar pekau waaujem khüünan chadcha thum pekau chognaanaugui ajim. ³⁵ Pärau khaphü nüm, sii chikham chogkha phidkha sim chan, ich phidkha sim degam khüün chaai khaba aawai, am düi sierram iek sierraba aajem. Pari chi dikhu chaai magba, thaababarwe am chaikha sisierr ich mag am düi sisijemgui ajim.

³⁶ Pekaüa päar ich chognaanjö wai simta müch chi Ëwandam Iewaaüta mag pekau jua eemua päar öbeer athamün, ya tag i chog khaba, chadcha öbërm iekta öbër nüisijugui ajim. ³⁷ Magnaa, Mua khaphü chirümgui ajim, päar Abrán chaainkha nüm. Pari mag i chaain anümmta päachdü mü iek ürmapha nüm gaaimea warag mü thöörüimjä khösi

n̄m. ³⁸ Muan m̄ch Aai d̄ii chiraawai i d̄ii khaugtarrta p̄rag jaaujem. Maagwai p̄raujã ich agjõ p̄ach ayau p̄achig jajaaukhamta waaujemgui ajim.

³⁹ Magbaawai deeu amachd̄eu, —Maar ayan Abranaugui ajierram.

Mam̄ magbaawai ich Jesuu amag, —P̄achd̄eu jaau n̄mjõ p̄ar chadcha Abrán chaain akhiin, ich Abranau aajerrjõta p̄raujã aajeekhamgui ajim. ⁴⁰ Pari magba aawai ich Ēwandamaucha m̄chig jaautarrta meerba jaau chitaawaijã p̄rau warag m̄ thõop̄iim khõsita aajemgui ajim. Abranau chan jãg p̄ar d̄enjõ chikham thõoju ěkhaba aajeemgui ajim. ⁴¹ Magnaa, P̄ar chan Abrán chaain khabamjõta n̄mgui ajim. Maguata jãg p̄ach aai chi ābakhaíu nem waaujemjõta p̄achd̄eujã aajemgui ajim.

Magbaawai amachd̄eu sereu phõbaad̄ewi, —Maar chan noo chaain khabam. Maran aai ābpaita wai n̄mgui ajierram: Ēwandam. Ēwandamta maar Aai charaugui ajierram.

⁴² Magbaawai Jesuu magjim:

—Chadcha Ēwandamta p̄ar Aai akhiin, p̄rau m̄jã daupii wai naakhamgui ajim, ich Ēwandamau p̄iwiata cha p̄ar d̄ii mag iekha oo chiraawai. M̄ chan s̄i m̄ch kh̄irau b̄etarr khabam; m̄m̄n ich Ēwandamaucha ich aarmua p̄iwiata m̄g chit̄m̄gui ajim. ⁴³ Mag ij̄ej̄ebagmamua ich Jesuupai amag, Mua khaph̄u chir̄m̄gui ajim, jãgwi p̄rau p̄õd mua jaau chit̄m̄ iek khaugba n̄. Jãg khaugba n̄m̄n, p̄achd̄eu ũrmaphmjõ ũr naawaiugui ajim. ⁴⁴ Magnaa amag, P̄ar aai mepeer khabahab ajim. Maguata p̄ar i d̄enkha naawai irua nem jajaaukhamta waum khõchkhajerram. Mepeer warrgarwe õor thõomie khabahab ajim. Irua nem jaau sim chan b̄urjã chadam iek khabamta jaau sierr̄m̄. Irua chadcha nem jaautarr chukhum. Jãg irua s̄eukha nem jaauwai ich khapta jaauba aajeem ajim, s̄eunem sierraawai. Magua ichta s̄eu paraam kh̄m̄n aaikha sierrabahab ajim amag. ⁴⁵ P̄ach mag i chaainkha naawaita mua chadcha nem jaau chit̄mjã p̄rau ũkhaba n̄mgui ajim. ⁴⁶ P̄ar m̄g th̄n̄m̄ ee, ¿khaíu b̄urjã s̄eukhaba m̄r̄g, “P̄u pekau wai sim” aju aai s̄i? ajim amag. M̄ chan b̄urjã pekau chukhu chit̄m̄gui ajim. Mag chitaawai muan chadcha nem agchata jaau chit̄m̄. Pari maḡmjã ¿jãgwi p̄rau ũkhaba aajemma? ajim. ⁴⁷ Ar chadcha Ēwandam chaainkha n̄m kh̄m̄naun i iek õrau jaau n̄m ũurwaijã ũkham khõsi ũkhaajerram. Pari p̄ar Ēwandam chaain khaba aawai p̄rau i iek ũkhaba n̄mgui ajim.

Cristo Abrán thaabaju nawe sierrajim

⁴⁸ Mag amachig, “p̄ar chan Ēwandam chaain khabamgui” abaawai, chi judionaanau irig, —Chadchata p̄m̄n jãgan Samariapierrau, maimua dõsãtauta p̄u p̄õr meu siabahab ajierram ichigcha.

⁴⁹ Magbaawai Jesuu, —M̄ dõsãtau p̄õr meuba chir̄m̄gui ajim. M̄g chit̄m̄ aiguin m̄m̄n s̄i m̄ch Aaita thõ iekha chit̄m̄. Pari maagwai j̄urr p̄rau m̄ Aaijã õgkhaba, warag m̄chta dõsãtaujã p̄õr meu chir̄m̄ aajemgui ajim. ⁵⁰ M̄ Ayaun chadcha õraujã m̄r̄gta ee apim khõsi siẽb mam̄, m̄chd̄eu chan m̄r̄gta ee abat aba chit̄m̄gui ajim. Pari jãg p̄rau m̄ iseg n̄m paran ichd̄euta p̄ar d̄ii ichd̄eu khap ajugui ajim. ⁵¹ Magnaa, Īs mua chadcha chi mua jaau chir̄m̄ ipierraa sim woun chan thõbaju a chir̄m̄gui ajim ich Jesuu.

⁵² Pari magbaawai chará chi judionaanau, —Īsta chadcha marau wajapha p̄u khaph̄u n̄m: P̄m̄n chadcha p̄õr ee dõsãt wai simuata mag iekhapi simgui ajierram. ¿Khani Abranjã meewia maimua tagam kh̄m̄n agjõ Ēwandam i jaaujerr kh̄m̄njã thumaa õtarrta mag p̄u ipierraa n̄m kh̄m̄n chan kh̄chbaju a n̄? ⁵³ ¿Wa p̄m̄ta maar aai Abrán khararr kh̄aijã atcha chir̄wa? ajierram. ¿Pua khaugbata s̄i ajierram, Abrán meewia tagam kh̄m̄n chi Ēwandam iek jaaujerr kh̄m̄njã thum õtarr? Magtarrta, ¿p̄u khai agá ajierram irig, m̄ig maar ee mag p̄uch thõ iekhacheeg?

⁵⁴ Magbaa Jesuu, —Mua m̄chd̄eupaita m̄ch thõ iekhakhiin, mua mag m̄ch thõ chir̄mjã b̄urjã baleeba simgui ajim. Pari chadcha chi m̄ thõ iekhanaa m̄chta thumaam kh̄m̄n kh̄aijã ũrpai api sim̄n ich m̄ Ayaugui ajim. Wajapcharan ar p̄rau i igwia p̄ar Ēwandam aajemma, jãguata thumaam kh̄m̄n kh̄aijã m̄chta ũrpai api simgui ajim. ⁵⁵ Mag p̄achd̄eun, iita p̄ach Ēwandam anaab mam̄, p̄rau i khaugba n̄mgui

ajim. Muan chad i khaphu chirum. Mua chadcha i khaphu chirumta i khaugbam akhiin, maiguin mun senuem paar dui abata chirum. Pari mua chadcha i khaphu chitum; magua mua i ipierrata nem waujemgui ajim. ⁵⁶ Paar jooi Abran onee ajim, Ewandamau ichig chaai deebarmua jurr chaain iubaadeeu ewag paawai mu beejuja khaphu sierr aawai. Maimua ya chadcha mu pierrum oobaawija i onee ajingui ajim amag.

⁵⁷ Magbaawai chi judionanau ich Jesuug, —Mag iekha sim chan agtha cincuenta arojã khaba sim. Mag simta, ¿mag pua Abran oojim a si? ajierram irig.

⁵⁸ Magbaa ich garmua, —Mun Abran thaabaju nawe ich mag chirajingui ajim amag.

⁵⁹ Amachig magbaawai chara ya mokou i baraag ekha naajim. Pari mag num ee, sii ich iuu aawai, oor ee theerbabag warag ichta daupabaadajim, Aai i jeejem degmua.

9

Bi eewe dau khisu thaabatarr Jesuu monaautarr

¹ Mag ich mokou baraag ekha num ee, Aai i jeejem degmua oberwia Jesuu woun ab bi eewe dau khisu thaabatarr oomajim. ² Mag oobaimaawai maach i dui ogdaba wenarraajerr khunnauchata marau maach Maestroog jeejim, ajapcharan ich Jesuugma, jagwi mag woun dau khisu thaabaj: ¿ich dennaan pekau gaaimua aji, wa ichdeucha pekau wautarr gaaimua aji? ³ Mag ichig jeebaawai Jesuu magjim marag:

—Ja chan ich pekau gaaimua khaba, ni ich dennaan pekau gaaimuaja khabajingui ajim. Jag thaabatarran, jaan jag dau khisu sim gaaimua Ewandamau ich jua theeg orag oopiegta jag thaabapijingui ajim. ⁴ Magnaa marag, Parau khaphu numgui ajim, asdaaupaita phidkhaajem. Edau kheubaadeewai tag phidkhaba aajem. Ich agjota simgui ajim, Ewandamau nem waupi sim wawaagja. Magua muaja much meebam aig chan jua uejem ed awiaja much pitarrau jaupitarr phidag paba ich mag wau chitajugui ajim. Magbamun mug chitawi mu meebaadeewai ya tag magum phidag waju khaba aadajugui ajim. ⁵ Muta mug eegar mug jeb gaai chirum aigun muchta oor atheem araragaugui ajim.

⁶ Maimua mag iekhanaa, jeb gaai icho thunaa, mag icho eepai jeb wawakha waunaa, agua chi dau khisu khitarrau dau phuurpuijim. ⁷ Mag phuurpaina irig, —Jaimua Siloe ee mawia puch dau sugbapaimi ajim.

Mag thurdö Siloe anum maach meuan “pitarr” a simu. Ichig mag jaubaawai chadcha chi dau khisu khitumua mawia ich dau sugbapaiwai dauja wajaug aadajim anaaba. Mag, ag na dau khisu khaba sierrjo dau monakkha ich di aar barjim aajem. ⁸ Mag dauja wajaug sim oobaawai i dui di dakha naajerr khunau maimua ag nawe sii dich num khunag i nem inagdam jeeu sim oojerr khun daimua amach wir aigpai, “¿Ma, ja ar dau khisu khitarrau sii oor dich num khunag dau aphuu nemdam jeejerr khabama?” aajeejim anum.

⁹ Magbaawai aaur khunau, “Chadcha, ichma” anum ee, jurr bigaau khunau, “Aa, ja chan ar khabam, siita arjo simgui” aajeejim aajem.

Pari magbaawai amau mag num ee, jurr ichdeu, “Mu ich ar khabahab” aajeejim anum.

¹⁰ Amachig magbaawai, —¿Magan jaga jag pu dauja wajaug aadajima? a jeejeejim anum amach garmua.

¹¹ Magbaawai ichdeu, —Jaan woun ab ar Jesus aajemuata icho ee jeb wawakha waunaa, agua mu dau phurnaa mug, “Chum Siloe ee mawia puch dau sugbapaimi” abaawai, chadcha mua i pierr mawia much dau sugbapaiwaita chadcha mu dauja wajaug aadajingui aajeejim aajem amag.

¹² Magbaawai deeu amachdeu irig jeeumamua, —¿Jam si mag pu dau monaautarr woun? abaawai, —Mua khaugbam jam sim khai aajeejim anum ichdeu.

Fariseonau mag chi dau khisu khitarrag jeeutarr

¹³⁻¹⁴ Pari Jesuu mag ichö jēb ee waaurēunaa woundam dau khīsu khitarr monaautarr jua üi kheejem ed arr aawai fariseonaan aar i warrjierram aajem. ¹⁵ Mag amach aar wai barbaimaawai irig jēeumamua, —¿Jāga jāg pə daujā wajapha chirsijī? ajierram anəm.

Magbaawai i iek irua jaabaadēwi, —Ichö ee jēb waaurēunaa mə dau phuurpūinaa, ɸpi jaabaawai, i ipierr awiata mua wajapha oo chirsijimgui ajim aajem.

¹⁶ Irua magbaawai chi fariseonaan ee āaur khūnau, —Chi pə dūi magtarr woun chan magan Ēwandamau pūitarr khabam; maguata mɸg jua üujem edjā ɸrkhaba simgui ajierram aajem.

Pari maagwai jūr āaur khūnau, —Pari i Ēwandamau pūitarr khaba akhiin, ¿jāga irua jāg Ēwandam jua theegau ōor monaubarju? Pekau paraam khūnau chan pōd i dēnjō jāgbamgui aajeejim anəm.

Amach magphōbaadēm gaaimua warag amach eepaijā ihāba iekhaba nəm iekhau ¹⁷ warag chi dau khīsu khitarragta, —Pua khīrjuawai ¿khanim woun agá? Pə dauta irua monaautarr aawai puata i jaauju aai chirumgui aajeejim anəm irig.

Magbaawaita ichdēu, —Mua oowai merak chukhu sim, jāan ich Ēwandam jua theegau nem wau nurrumta jāg nurrumgui ajim aajem.

¹⁸ Pari mag dau khaugba khitarra dau wajapha monaau sīsijā judionaan chi pōrnaanau ūkhamapha naajim anaabá. Mag ūkhamaaugau, i iek warag i dēnnaanta thürkha auwi amagta, ¹⁹ —¿Chadcha mɸg woun pāar chaairá? ajim anəm. ¿Pāachdēujā pārau chadcha bi eeweta dau khaugba thaabajim anú? Magtarra ¿jāga is jāg dau wajapha oo simma? a jēejierram aajem chi dēnnaanagcha.

²⁰ Magbaawai chi dēnnaanau, —I chadcha maar chaai khabahab; aauwai chadcha bi eeweta dau khīsu khitabajieb ajierram aajem. ²¹ Pari i dau monaautarr chan marau khaugba nəm, jāga awiata is jāg dau wajapha sīsi, ni khaifuta i dau monaubarm khai. Ichigchata jēubat ajierram anəm. Ya i chi jōoi aawai ichdēuta irua pārag jaauju aai sīebá ajierram aajem amag.

²² Pari amau jaaumapha magpai jaau narran, ar Jesús igwiata chadcha ich warrgarwe pūiju aajerrta jāg nurrum a iekha nəm khūnan judionaan chi thethem khūnau Ēwandam iek jaajem degjā tag dubpiba aag ya ibēp nəm khaphu narr aawaita magpai jaau naajim anaabá. ²³ Maguata amau sīi, “Ichigta jēubat, ya i chi jōoi khabahab ichdēucha pārag khap jawaag” aajeejim aajem warag chi fariseonaanagta.

²⁴ Magbaawai i iek chi thethemnaanau deeu ichchata thür aunaa, —Chadcha Ēwandam dakhīr meerba marag jaubá ajierram anəm. Oob Jesuuta pəch monaaujim am. Marau khaphu nɸmgui ajierram anəm, jāan pekau pōm sīerrum.

²⁵ Magbaawai ichdēu, —Mua chan khaugba chirum, í mag pekau pōm sī wa pekau chukhu sī a chirajim aajem irua. Āba mua khaphu chirumən, warr chadcha mə dau khīsu chirajim, pari magtarra is mua wajapha oo chirum. Maata mua khaphu chirumgui ajim anəm amag.

²⁶ Magbaawai ūwai amachdēu wajapha jējēwagmamua, —¿Ma jāga ajīma pə dūi? ¿Khanta jāgjī pə dau eerdupieg? ajierram anəm irig.

²⁷ Magbaawai ichdēu, —Ya khabá mua pārag jaaubarmgui ajim anəm. Magumjā pārau ūkhab nəm. Mag nəmta ¿khan atchata deeu ūwai jaaupi nəmma? ¿Wa mag jaabaawai i iek ūkhwia pāachjā i khapeenkhaagwa? ajim aajem.

²⁸ Magbaawai irig ich khīrcha iekha thūnūuwia magjierram aajem:

—Pəchin pə i igar chirama; pari maran Moisés igarta nəm. ²⁹ Marau khaphu nɸmgui ajim anəm, Moiseegan ich Ēwandamauchata iekhajim; pari jā chan marau khaugbamgui ajierram aajem, jammuata jāg nūrraichējim khai.

³⁰ Magbaata irua mag chirajim aajem:

—Ūkhabam. Magan pārau chan khaugba naabma ajim anəm, jammuata i bēejī; pari mag simuata mə dau monaupūijim. ³¹ Maadēu khaphu nɸmgui ajim anəm, sīi parhooba pekau pōmkham khūn iek Ēwandamau ūrba aajem. Irua ūurjemən, ichig jēeunaa ich ipierraa nem wau nəm khūn iekta ūurjem. ³² Pāraujā khaphu nɸmgui ajim anəm,

büürjä ag na õrau müg müjõ bi eewe dau khĩsu thaabatarr khüün dau wajaug paa au nüm anüm ürba aajem. ³³ Müg mü dau wajapha apitarr woun ich Ēwandamau püitarr khaba akhiin, irua jägüm nem pöd wauba aajeekhamgui ajim aajem amag.

³⁴ Amachig magbaawai sereu phöbaadëwi irig, —Pü sīi dau aug pekau pöm thaabatar-rta, ¿khani mag sīma? ¿Wa puata maar khāaijā khapcha sīwa ajierram anaabá, marag jawaag?

Maimua tag Ēwandam iek jaaujem degjä dubpiba, warag amach aigmua i jürpüijerram aajem.

Khaphü nüm anümta dau khĩsumjõ nem waaujem khüün

³⁵ Chi judionaanau mag woundam dūi magtarr Jesuu khaug athajim. Maimua ag khur chi woundam oobaimaawai ich Jesuu irig, —¿Pua chadcha Emkhooi Iewaa iek thāraucha ükha chirú? a jëeujim.

³⁶ Magbaawai jürr ichdëu, —Señor, ¿ma khaiuma? Mürüg wajapha jaaubá ajim, mua khaphü aadeewai i iek ükhaag.

³⁷ Magbaawai, —Pari ya khabá pua mü oo sima; müchta pü dūi iyüü chirabahab ajim jürr ich Jesús garmua irig.

³⁸ Jesuu ichig magbaawai, i khĩrphë thükhöonaa irig, —Señor, īsin mua chadcha khaphü chirümgui ajim, puata ich Ēwandamau püitarrau.

³⁹ Magbaawai Jesuu irig magjim:

—Mü bëetarran, khaiüta chadcha Ēwandam iek ükha sī wa khaiüta ükhaba sī a khap amkhĩirta bëejimgui ajim. Ar dau khĩsu khithëem khüünjõ amach khaibag ee nüm khaphü nüm khüün peerdü aunaā īchab ar jürr wajapha nüm anüm khüünnta amach pekau gaaimua khĩchag eemjõ nüm jawaanta bëejimgui ajim.

⁴⁰ Jesuu magbarm ürwia fariseonaa eem āaur khüün aig narr khüünau irig, —Pürügan magan maran dau khĩsuta naabma ajierram.

⁴¹ Magbaawai Jesuu, —Päär chadcha dau khĩsu naawaita jäg naakhiin, päar päach pekau gaaimua kulp pömcha khaba naakhamgui ajim. Mamü magba päar iek mag wajapha khaphü nüm anümta juau jäg nem khaigba waum khöchgau mü igbam gaaimuata, päar Ēwandam dūi iekkhör pöoma nümgui ajim Jesuu amag.

10

Oveja thüamie ich nemchaain dūi

¹ Maimua mag iekhamamua Jesuu amag müg ejemplo jaaujim:

—Ar oveja phäarkha thünüm aar dubaag êkha simta puertdi garmua dubba sīi chi thuur phüürdü sim ürtā waaidü dich sim wounan, maan sīi nem jīgmiē aawaita mag simgui ajim. ² Pari magba puertdi garmuata dub simün, ma chi pastorrau, chi thüa.

³ Magüg mag chi oveja ierr phäarkha thünüm puertdi aig simuajā udāraa dubpijugui ajim. Mag dubwi chi pastor amach oo phë wai nürraajemua aawai amach thür gaai thürbaimaawai amachdëujā i khaug aaujerram. Mag warag dawag phë arrwia ⁴ ya thum daau paaukhabaadeewai, am na dünüisie amachdëujā i ëudee weetjemgui ajim, ya amach ich mag phë wai nürraajem dūi aawai. ⁵ Pari magba jürr õor amachdëu khaugbam khüünauta am thürchëkhiin, mag dūi chan wëtba, warag parhoobata khaphig phöbaadëjugui ajim, i ökgau. Amau amachdëu õor khaugbam khüün iekjā khaphü aajemgui a jaauajim Jesuu.

⁶ Jesuu mag amag jaaumarran, jäg chi oveja thüajemua ich nemchaain oopaar phë wai nürraajemjõ iruajā ich iek ükha nüm khüün dūi ich agjõta aajem a sim ajim. Pari mag jaaumamta aig i iek ür narr khüünau pöd khaug auba, sīi oveja chaarta jaau simpīi naajim.

Jesús chi Pastor chaar

⁷ Maimua deeu ich ag iekpai igwia Jesuu amag, —Muan chadcha pärag, “Müuta makhüün oveja duubjem puertdiiu” a chirümgui ajim, õor i iek ükha nüm khüünan i gaaimuata ügtharjā öbërru igwia.

⁸ Maimua chi fariseonaan khīir iekhamamua, 'Ar m̄ bēju nawe s̄ukha amachdēupai amauta Ēwandam iek jaau n̄m awia s̄i ðor khūgurnaa amachigta ee apiejem khūnan nem jīgkhamienaugui ajim. Pari jāg oveja charau amachdēu ðor khaugbam khūn iek asekasba aajemjō, m̄g chadcha m̄ iek ūkha n̄m khūnau chan par am mag s̄ukha wēn̄rrajieb mam̄, am iek asekasbajieraugui ajim. ⁹ Magnaa amag, M̄uta puertdi charau; chi m̄ iek ūkha n̄m gaaimuata peerd̄u n̄m khūnan chadcha m̄ dēnkham iekta m̄ dēnkha n̄isimgui ajim. Chi mag n̄isim khūnagan, jāg chi pastorrau ich nemchaain wajapha oopaar phūak khōpi wai n̄rraajemjō, muajā īchab am th̄a wai chitajugui ajim.

¹⁰ Pari magba ar s̄ukha chikham khūguurjem khūnan, chikham ðorta jūr amachig paa aumam gaaimua chikhamnaan ovejata jīgkha aumamjō sierrjēemgui ajim. Mag n̄m̄n pari s̄i amach iek ūkhabarmuata chadcha peerd̄uju a jaauwai warag ūd̄ur ūgtharcha öbērpjiem iekjā ūrpiba, ðor khīirjug ārp̄i n̄mta mag n̄rrjēe aajemgui ajim. Mam̄ m̄ chan am dēnjō magagta bēebajim. M̄n s̄i m̄chdēu Ēwandam iek jaau chit̄mta ūkhabarm̄n, ich mag i dēnkha wēn̄rranaa m̄ig eegarwejā onee amkhīirta bēejimgui ajim. ¹¹ Magnaa, M̄uta Pastor chaar chi wajapcharam̄ugui ajim. Pastor chi wajapham abarm̄n ich nemchaain peerd̄u awaagjā ichta ūd̄ura thōopjiemgui ajim. ¹² Pari magba ar pastor an̄m khūnjā s̄i phatkhon atheepai th̄n̄m khūnan, lobou nemchaain p̄raan urum oowaijā warag amachta khaphigbaadeejem. Amach nemchaain khaba aawai būrjā am gaai mas khaba sim. Mag warag parhooba nemchaain dau aph̄u aaid̄upjiemgui ajim. ¹³ Mag warag pastornaan an̄mta amachdēupa ögkhwia khaphig phōbaadeejemgui ajim, nemchaain th̄am khōchgau khaba s̄i phatkhon atheepaita naawai.

¹⁴⁻¹⁵ Maimua mag iekhamamua deeu ichdēupai, 'M̄uta Pastor chaar chi wajapcharam̄ugui ajim ich igwia. Ich jāg m̄ Ayau wajapha m̄ch khaph̄naa muajā m̄ch Aai khaph̄u chit̄mjō, m̄ch igar n̄m khūnjā mua khaph̄u chit̄m; maagwai amachdēujā m̄ khaph̄u aajemgui ajim. Chadcha m̄ch dēn aawai mua am kōit ūd̄ura m̄ch thōopijugui ajim, am peerd̄u awaag. ¹⁶ Pari agjō deeu khūn th̄n̄m̄ngui ajim, m̄g israelnaan khabam khūn. Makhūnjā mua ābam̄g j̄r phē aujugui ajim, amaujā m̄ iek ūrbaawai ūkhamkhīir. Mag, israelnaan d̄i pap ābam dēnkha n̄isiewai m̄chta am Pastorkha chitajugui ajim, amach thum āba th̄a wai chitaag.

¹⁷ Magua, mag pastor wajaphamjō ðor kōit ūd̄ura m̄ch thōopiju aawai m̄ Ayau m̄ daupii wai simgui ajim. Pari mag ūd̄ura m̄ch thōopiwiajā deeu iiu phiid̄ujugui ajim. ¹⁸ Mag m̄ch thōopiju a chir̄m chan, ajués chikhamnauta m̄r̄ug magpi naawai khaba, m̄ch khīrauta ðor kōit m̄ch thōopijugui ajim, am peerd̄u awaag. M̄ Ayau m̄r̄ug magta apitarr aawai mua chadcha ūd̄ur m̄ch thōopiju aai chir̄m. Pari deeu ūwaa mag iiu phiid̄uagjā jua theeg chir̄m̄ngui ajim am jūg daar.

¹⁹ Pari chi judionaan chi pōrnaanau Jesuu mag iekhabarm ūrbaawai, amach pem aawai, deeu ūwaa s̄i chum aiphur iȳu ih̄abajā khaba n̄isim iekhau, ²⁰ khapankham khūnau warag amach khapeenag, —¿Khanthee p̄rau i iek ūr n̄ma? Jā s̄i ich p̄r ee dōsāt bēn wai simua lökōo s̄iwaita mag iekha s̄ebahab aajeejim, chi Jesús igwia.

²¹ Pari magbaawai āaur khūnau mag n̄m ee, jūr warm khūnau, —Pāar dak p̄r ee dōsāt bēn paraam khūnau i dēnjō mag iekhajupa anaajim. ¿Wa p̄rau khīirjuawai meperau dau khīsum khūnjā daujā wajaug apiju aai s̄iwa? aajeejim, ich Jesuu bi eewe dau khīsu thaabatarr monaautarr igwia.

Jesuu mag iekhatarr mag phiesta Las Enramadas an̄m dichtarr khur ajim.

Judionaan chi pōrnaanau Jesús isegtarr

²² Maimua ag khur n̄m awia Jerusalén phōbör ee deeu phiesta wau naajim, Aai i jēujem di ēu aaipawia di theerthugtarr phiesta. Magtarrta ewag pawiajā ich ag edau paawai ich mag phiesta waujeejim. Mag phiesta nōseg jaar ajim. ²³ Maigta Jesús ph̄urd̄u n̄rrajim daaugajār Aai i jēujem di bigaau, “Pórtico de Salomón” a th̄r sim ee, dijājō nem pōm wēu wējōm ee. ²⁴ I mag n̄rr̄mta judionaan khapan i aig pos aichēwia

irig, —¿Jāagwaita pua marag meerba puch jaaujuuta jāg sīma? Pūta chadcha warrgarwe ich Ēwandamaucha pūiju aajerr khai, warre marag jaaubá ajierram, marau khap aag.

²⁵ Magbaawai ich Jesuu amag, —Mua khabá ya párag jaaubarm, pari párau ükhamapha nūmguí ajim. Mú Ayau mūchig waupitarrjō wau chitum oo nūm gaaimua párau khaphū aju aai nūm, mū chadcha ichdēu pūitarr. ²⁶ Pari chaig mūchdēu jaau chirarrjō, pāar mū igar khaba naawai, mua mag mū Ayau mū pūijim a jaau chirumjā párau ükhaba nūmguí ajim. ²⁷ Chadcha mū dēnkha nūm khūnaun, jāg ovejanaanau iek gaaipai amach pastor khaug aaujemjō, mūjā khaphū nūm, mū khai agá; maagwai mūchdēujā mua am khaphū chitūmguí ajim. Mag mū khaphū naawai mūta am na dūnūsimūn, amachdēujā mū ēudee weetjemguí ajim. ²⁸ Magbaawai mūchdēuta mūch Aai aar am öbēru aai apiejem, tag okhooba sīi i chaainkha ich mag wēnūrramkhīir. Ya magbarm chan ni ābmuajā mū jua eem khechthūg aubamguí ajim. ²⁹ Mū Aai ichta thumaam khūn khāijā ūrpai sīerrūmuata mūrug makhūn deejimguí ajim. Mag ichta ūrpai sīerrūmuata deetarr aawai ābmuajā i jua eemjā pōd khecheubamguí ajim. ³⁰ Magnaa, Mū mūch Aai dūin maran ich ābampaiugui ajim.

³¹ Amachig magbaawai chará chi judionaan ūwaa i sereu phōbaadēwi deeu i mokou barm ig naajim. ³² Pari mag nūm ee Jesuu amag magjim:

—Mū Ayau ich jua theeg mūrug deetarrau mua chadcha pāar dakhīir nem wajapham pōm khīir pogkhe wauwia chirum. Pari mag nem khīir pogkhe wautarr ee, ¿chijāg gaaimuata párau mū mokou barm ig nū? ajim.

³³ Magbaawai chi judionaan chi pōrnaanau, —Marau chan mag pua nem wajapha waaujem gaaimuata pū mokou baraagpam aba nūm. Marau chadcha pū mokou barm ig nūmūn, puch iek gaaimuapaita pū barm ig nūmguí ajierram irig, mūg maach āba thum agdaujōpai thūnūmta pū iek mag pūn Ēwandamau anaawai.

³⁴ Magbaawai ich Jesuu amag, —¿Pārau oowai mua magju khaba chirú? ajim. ¿Pārau khīir eyaa khaba nū, ar Ēwandamau pāar jōoinag ich iek phāpitarr gaai, “Pāran ēwandamnaanau” a phā sim? ³⁵ Irua magtarran ich i jaaumkhīir jū autarr khūn igwiata mag sīejimguí ajim. ¿Pari makhūnjā agjō mūig eegarm khūn khabajī? Magua maadēu khaphū nūmguí ajim, ich Ēwandamauta mag phāpitarr aawai mua mag mūn Ēwandam Iewaa a chirum aig párau mua khaigba iekha chirum aju khaba nūmguí ajim. ³⁶ Ich Ēwandamauta ich aarmua mū jū auwia mūg jēb gaai pūitarrta, ¿jāga párau mūrug mag mua khaigba iekha chirum abarju, mua Ēwandamag Aai icheewai? ³⁷ Pāachdēu oowai mua mūch Ayau nem waaujem khīir waubata chirum khai, magan oob mū iek ükhamiet ajim. ³⁸ Pari pāachdēu oowai muajā irua nem waaujemta wau chirum khai, mū iek ükhaba awiajā khaphū abat ajim: ich Ēwandam chi Aaijā mū dūi sim, maagwai mūchjā mūch Aai dūi chirum.

³⁹ Pari ich Jesuu magbaawai ūwaa i pū auju ēkhajierram. Pari ich pū aupiba, ū peerdu kheerbaadējim.

⁴⁰ Maimua mawia ag na Juan chi ōor pōr choomieu Jordán ee ōor pōr choo sīerr gar dūrbawia maig sīsijim, edau öbeerjem gar. ⁴¹ Mag i maig sīeimaawai ōor pōm i aar wētawia amach eepai, —Keena, chadcha Juanau chan mūg Jesús dēnjō ag na ōrau nem ooba aajemjā wauba khitajim. Mamū irua ich mūg woun igwia nem jaaujerran, chadcha thumaa ich ag eeta jaaumajimguí ajierram.

⁴² Mag irua Ēwandam iek jaau sim ūrwia ōor khapankham khūnau i iek ükhajierram.

11

Lázaro meetarr

¹ Biek āb phōbōrdam Betania anūm ee woundam Lázaro anūm mor machpajim aajem. Ich Lázaro ūphūin numí wai sīejim, María Marta dūi. Makhūn dūita sīejejim ich. ² Ich mag Lázaro ūphūi Mariaau ajim, maach Pōr Jesús bū ūr jūgdeeu choonaa ich pōrbūupai jūupūitarr. ³ Mag amach ēphemkhōi mor machpawia warag eeg pamaawaita amach numiim khūnau ōor jū auwia ich Jesús aig pūijierram, jawaan mamkhīir. Magbaawai

chadcha bëewia, —Señor, p̄ khapkh̄un chi wajapham pua ürcha iigjemjä pödba khërungui a jaauchëjim Jesuug.

⁴ Pari ichig mag jaaubaa s̄i warag, —Jäg khamor machagau chan i meem iek meebamgui ajim. Jāan s̄i jäg khamor machag gaaimua Ēwandamta thumaam kh̄un khāijā ürpai sim anaa m̄uchjā i Iewaa aawai agjō chir̄um a khap amkh̄irta jägpijimgui ajim ich Jesuu mag ichig iek jaauchëtarrag.

⁵ Jesuu chadcha Marta d̄üi Mariajā oomap khaba ni ich Lazarojā oomap khaba aajeejim. ⁶ Mam̄ mag simta mag Lázaro mor mas sim ichig jaaubaichëmjä maba, warag khāi numí mag maach narr aig s̄isijim. ⁷ Maimua ag khur ya khāi numí naata marag ichdëu, —Deeu Judeaag wëttarraugui ajim.

⁸ Magbaawai marau irig, —Maestro, ¿ĩschapai ich jamaam kh̄unau peer p̄uch mokou bar thōotarr kh̄un aarta deeu p̄ mam ig s̄i? anaajim.

⁹ Magbaawai jürr ichdëu marag, —Pari agtha amau m̄ thōoju ora khaba s̄iebahab ajim. ¿Pārau oowai m̄ug edau āspapakham doce oras s̄ieba aajē? ajim. Āsdawan maach dichmam aig mawiajā bü waur th̄uthugag maba aajemgui ajim, āsdaau aawai. ¹⁰ Pari maach edarta chitaju atheen, s̄i büëu subaadeu khāijā buudimajugui ajim, kh̄ichag ee aawai. Mag agtha ag ora khaba s̄iewai araragagta chit̄umjō ōrau m̄ chig abajugui ajim.

¹¹ Maimuata s̄i awia, —Maach khapkh̄un Lázaro ya khāibaadëm; pari mua deeu i phiriupāain majugui ajim.

¹² Magbaata marau irig mag naajim:

—Señor, mag khāibaadëm khai, magan üu i kh̄iirdam inaa aadëm. Mag khai magan üu pör khoord̄jugui anaajim.

¹³ Pari Jesuu mag Lázaro khāibaadëm a s̄ierran, maan iin ya i meebaadëmta jaau sim ajiebma. Pari mag simta maraun khaugba, s̄i khāi chaar khāibaadëmta jaau simp̄ii naajim.

¹⁴ Maimuata ya warre marag, —Lázaro meejimgui ajim. ¹⁵ Pari üuta m̄ i aar khaba chirajimgui ajim. Magba akhiin nau jäg chi mee sim mua p̄ach dakh̄iir phiriu aujūjä oobakham. Mam̄ chadcha Ēwandam jua theeg m̄ gaai sim khap amkh̄iir, i aarcha oon wëttarrau ajim marag.

¹⁶ Mag irua oon wëttarrau abawai maar eem āb maar khapeer am dën ib̄ur wauwia Meís a th̄urjerrau, —Keena, magan maachjā i d̄üi wëttarrau ajim, i d̄üi āba khëchimaag.

Irua mag s̄ierran, Judeapienau peer ich Jesús thōotarr aarta deeu ögkhaba maagpam igwiata mag s̄iejim. Mag Meís an̄um, i th̄ur chaar Tomás ajim.

Mag, chadcha Jesús mam d̄üi maarjā i d̄üi wëtjim.

Jesuu ðor phiriu auwia ich mag wën̄urrapiejem

¹⁷ Mag wëtwia ūrimaawaijā, ya khāi jayap sim a jaau naajim, chi Lázaro aukhërtarr.

¹⁸ Mag chi meetarr phöbör Betania an̄um Jerusalén dakha kilómetros th̄arjupjō s̄iejim baraag. ¹⁹ Jerusalemua mag dakha s̄iewai judionaan khapan weetjeejim aajem, Marta María d̄üi n̄um aar, mag amach numpai aphöbaadeewai amach ëphemkhöi kh̄iirjuwia atcha gaai machgau ökh̄iirjuu apimaaugau awia. ²⁰ Mag n̄um ee Martaau ūr athajim aajem, ya Jesús amach dakpamam. Mag khaug athawai i kh̄iirphee oon bëejim. Pari María maba, deg s̄isijim. ²¹ Mag bëewia ya Jesús d̄üi thëubaicheewai chi Martaau irig, —Señor, p̄ m̄ug s̄ierr akhiin, m̄ ëphemkhöi m̄ug dau aph̄un abakhamgui ajim. ²² Pari mua khaph̄un m̄ngui ajim, pua Ēwandamag jëebaawai p̄uchdëu jëubarmpierr irua aju.

²³ Magbaawai Jesuu irig, —Marta, p̄ ëphemkhöi deeu iiu phiid̄jugui ajim.

²⁴ Magbaa Martaau, —Chadcha mua khaph̄un m̄ngui ajim, m̄ug atag ötarr kh̄un thum deeu phiid̄tkha n̄um edan ijā d̄üi phiid̄ju.

²⁵ Magbaawai irig Jesuu magjim:

—Muata ðor phiriu aunaa ich mag wai chirsiejem. Chi m̄ iekta ükha sim kh̄un meewiajā deeu iijugui ajim. ²⁶ Maimua ar m̄ug eegarwejā m̄ iekta th̄araucha ükhawia m̄ dënka th̄un̄um kh̄un chan meem iek meebam. Makh̄un̄an meewiajā deeu

phiidutkhawia ich mag nuisijugui ajim. Magnaa irig, —¿Pua mu mag iekha chirum chadcha ukha uwi? ajim chi Martaag.

²⁷ Magbaawai chi Martaau, —Señor, mua khaphu umgui ajim, pu chadcha ich Ewandam Iewaau. Pwta warrgarwe ich Ewandamau ich iek jaaumkhir mug jeb gaai puju aajerr khabahab ajim irig.

Jesús Lázaro aukhertarr aar mawia betarr

²⁸ Maimua Jesús dui mag iekha dunaawia, chi Martaau ich eum aar mawia, okharii i kach gawaa, —María, maach Maestro ya chum phobor igaaui sieichem. I iek pu dui iekhaag aajemgui aimajim aajem.

²⁹ Mag chadcha ichig mag jaubaimam burre Jesús aig beejim. ³⁰ Maagwai chan agtha Jesús phobor ee dubba, Marta dui ootarr aigpai siejim. ³¹ Pari mag María apuraa oberbaadem oobaawai judionaan am khir jansenkhaag am aig bewia narr khunau chi binaandam aukhertarr aarta bien mampii awia dui i eudee pochag beejim.

³² Mag bewi, Jesús aig barchewi, i bukharr phobkhanaa irig, —Señor, pu mug sierr akhiin, mu ephemkhi mug dau aphuu abakhamgui ajim, biemamua.

³³ Mag warag ich dakhir bebaadem dui chi judionaan i dui betarr khunjã bephobaadem oobaawai ichpa o jäsenaaga aademua gaai machaaga aadëjim. ³⁴ Mag warag ich aig narr khunagta, ¿Jampaita aukherjerrã? a jeeujim.

Magbaa amachdeu, —Señor, achum khabahab; oomierrau ajierram irig.

³⁵ Mag gaai machag aademua ich Jesujã beejim. ³⁶ Mag Jesús bebaadem oowia chi judionaanau, —Keena, padë oobat: Jagan chadchata irua i jäsene aajeejimwai aajeejim jurram khunau. ³⁷ Pari makhunau mag num ee, agjo bigaaum khunau jur, —Ichta mug sierr akhiin, jag dau khisu khitam monaautarrjo, ¿mug Lazarojã irua monaubakham khai? aajeejim.

Jesuu Lázaro phiriu autarr

³⁸ Mag mawia ya chi aukhertarr aar pabaimaawai deeu gaai machag aadëjim. Chi binaan aukhertarr jebdi, nawe durrbu ee chi khorm ajim. Mag simta mok por pom simuata sii chi jebdi i ee joothu wai naajim. ³⁹ Mag aig pachewia Jesuu chi aig narr khunag chi mokpor chawag pærupipi jaaujim. Magbaawai Martaau irig, —Señor ya maach aukhertarr khai jayap sim aawai ya maach ar khërabahab ajim.

⁴⁰ Magbaawai Jesuu irig, —Mamu mua khabã chaigjã pærug, mua i phiriu auju pach thaar ee khaphu um khai, pua chadcha Ewandam jua theeg ooju a chirajimgui ajim.

⁴¹ Mag chi mok chawag pærupi jaautarr aawai chadcha chawag pærupiijerram. Magbaawai Jesuu ugthaag eerpanaa Ewandamag, —Tata, mua pærug u ajim a chirumgui ajim, mug mæhdëu jëu chirum pua u mu iek ukhabaawai. ⁴² Mua khaphu chirumgui ajim, mua pæchig jëuwai pua mu iek ukhaajem. Pari magum äba, ichiita thumaam khun jug daar mua thet mag u ajim a chirumgui ajim, thumaam khunag chadcha pæhdëuta mu puujim a khap amkhir.

⁴³ Mag iekhawia deeu ichdëupai jur mag chi meem jeb deg sierragta i thürcha thürthürnaa thet, —Lázaro, dawag oberbaichë ajim.

⁴⁴ Magbaawai maach chi meem arrta chadcha dawag oberchëjim. Oowai ich aukhertarr ich mag bu aarmua khieb mor thum dies baúa pæreunaa ödi aigmua ugthaag porpa khir jaarjemua pæru simta oberchëjim. Mag oberbaicheewai aig narr khunag, —Jaimua jag put ærkhabapuit ajim, idëu ich diig mamkhir.

Jesús pæ awaag ibeptarr

(Mt 26:1-5; Mr 14:1-2; Lc 22:1-2)

⁴⁵ Mag Jesuu Lázaro phiriu autarr amach dauacha ootarr gaaimua, judionaan khapan María dui betarr khunau khaphu nuisijim, chadcha Jesús ich Ewandamau pitarr. Mag warag i igar nuisijim. ⁴⁶ Pari mag thunum ee, äaur khun warag fariseonaan aar wëtjim. Mag wëtwi Jesuu mag öor phiriu athamta igkhaimajierram aajem. ⁴⁷ Magbaawai chi

fariseonaan, phadnaan chi pörkha narr khun düi äba, tagam khun chi thierrnaanpa biirdujerram aajem. Mag biirdunaa amach eepai jürr amach khapeenagta, —Keena, ¿maadëu jäga ajuma jäg woun düi? ajierram anum. Jäguan chadchata maach dauderraa ag na örau nem ooba aajempata wau nurrum. ⁴⁸ Maadëu udëraa irig jägum nem waupi numun, thumaam khunta i igar paaukhawia amach reikhapiju. Magbaawai Romapien chi thethemnaan bëewia, jürr maach Aai i jëeujem diita pogueupüinaa, maachjä dau aug waujugui ajierram aajem.

⁴⁹ Mamu äaur khunau mamagkham ee, äb mag añoou phadnaan thum thunarr khun pörkha sierr Caifás a thüurrjerrau ich khapeenag, —Pärau chan büürjä khüirjubata iekha numgui ajim anum. ⁵⁰ Magnaa ichdëupai, Mua oowai wajapcha ajuun, mag pärau jaau numjö maach thumaam khunta dau aphun apiju khäai, jäg appaita maach thumaam khun köit thöopiju aai simgui ajim anaabá, Jesús igwia.

⁵¹ Pari wajapcharan Caifaa mag iekhatarr chan ich khüirjugjä khabajim. Wajapcharan mag añoou ichta thum phadnaan thunarr khun pör arr aawai ich Ewandamau mag iekhapibaawaita mag iekhajim, Jesuuta judionaan thunum köit thöju igwia. ⁵² Pari magbarm chan ichab judionaan köitpai khaba, ewag paawai thum ich chaainkhaju khun köitpa thöju a sim ajim, judionaan khabam khun awiajä, magbarmua ich chaain durrierram khunta khod äbamkha awaag. ⁵³ Ya Caifaa mag iekhatarr aawai magtarr aigmua judionaan chi thethemnaanau äba ibëpwia warre Jesús thöju khüirjugta wai nüisijim.

⁵⁴ Jesuu ya mag ich thöju khüirju num khaphu sierr aawai ya tag judionaan ee parhooba nurraba aajeejim. Mag gaaimua ichta warag Judea durrmua warp petajim, phöbördam Efraín anumug. Mam chan öor pömcha khaba naajeejim. Maig maar i düi naaimajim, i kha ogdüba wënräajerr aawai.

⁵⁵ Mag phöbör Efraín anumug weetwai judionaan phiesta Pascua aajem burru dakpapa khajim. Amach i arr aawai, mag phiesta üru arr aawai, öor pöm Jerusalemag ërëreü khajim, Pascua burru nawe khüir khaugaag, amach jöoinau jaaujerrjö domer numua amach khaibag barpäain. ⁵⁶ Mag wët thunumuan Jesuuta järphöo aajeejim. Maimua ya Aai i jëeujem degcha paaukhaimawiajä i bëebaju khüirjuwia jürr amach khapeenagta, —Keena, ¿pärau khüirjuawai mug phiesta ee i bëeju khai? aajeejim aajem.

⁵⁷ Maagwai chi fariseonaanau phadnaan chi pörkha narr khun düimua ya örag jaaukha wai naajim aajem, chi Jesús sim khaug athaawai amachig jaaumkhüir, mag amachig jaaubaawai sii i pär awaan wëtaag.

12

Üüräu jügdeeu Jesús bü sügtarr

(Mt 26:6-13; Mr 14:3-9)

¹ Maimua mag phiesta Pascua burraag seis diaspai waaur num eeta, ich Jesús Betania anumug mam düi maarjä wëtjim. Mag Betania phöbör eeta mag woundam Lázaro anum ichdëu phiriu autarrjä sjejeejim. ² Mag i barbaimaawai maiguim khunau wajap phiejäb wauwia Jesús khöpiju aphöbaadëwia chadcha waujerram. Maimua ya thum wau aai pa sîsiewai chi Lázaro üphui Martaau chi nemek thöi jijig khajim. Maagwai maar thach khö num aig ichab ich Lazarojä düi thach khö sjejim. ³ Mag numta ich Lázaro üphui äbakhai María jügdee narrdo char den nem parhëpagkham düi dubchëjim. Mag dubchëwia, chigagjä igba, agua Jesús bü sügnaa deeu ich pörbüupai juupüijim. Mag nem thüpag siewai mag irua Jesús bü agua sügbaadee sii dijä ëntër thüap jöisijim. ⁴⁻⁵ Mag oobaawai maar eem äb maar khapeer Judas Iscariote a thüurrjerrau magjim:

—Ë, jäg jügdee trescientos denariom gaai përpüiju aai sierrta, ¿khanthee sii jäg är choobaadëma, agua aphuum khundamag nemdam audeeju aai sierrtá? ajim.

Ich mag Judauta ewag pawiajä ich Jesús oomapha aajerr khunag i pär deeju ajiebma.

⁶ Pari Judaa mag iekhatarr chan sii chadcha aphuum khundam khüirjuwia khaba, nem

jǫgmie arr aawaita mag iekha sǣejim. Ichdǣuta maach thumaam khun phatkhon di wai nurr̄raajerr aawai ǫrau maachig deemam aukhǣrmamjǣ ichdǣu jǫgkham aig jǫgkhaajeejim.

⁷ Judaaau mag iekh̄abaawai Jesuu irig, —Idǣu irig jǫgdeeu m̄ b̄ s̄ḡpibǣ ajim. Jǣ i dǣn nau jǫpcha m̄ meebaadeewai agua m̄ kha phuraag s̄i ākha wai sierr khabahab ajim irig. ⁸ Magnaa, Arh̄um khun̄an ich mag p̄rau p̄aach ee oo wai w̄nurr̄aju; pari m̄ chan ich mag p̄ar kh̄iir chitabajugui ajim.

Judionaan chi p̄ornaanau Lázaro th̄oju kh̄iirju narr

⁹ Mag Jesús Betania s̄ieichǣmjǣ chi judionaan Pascua dichaag b̄etarr khun̄au khaug athaawai khapan i oon b̄ejierram. Pari mag b̄e th̄un̄m chan i oogpaijǣ khaba, ich Jesuu Lázaro phiriu auwia maach ich m̄g sim oogpata b̄e naajim. ¹⁰⁻¹¹ Pari mag Jesuu i iuu autarr gaaimua, judionaan p̄om tag amach igar khaba j̄urr Jesuu jaau nurr̄amta ũkha th̄un̄isierr aawai, chi phadnaan p̄ornaanau j̄urr ich Lazaropata d̄ui th̄ōp̄iijugui aph̄obaad̄ejim.

Jesús Jerusalén ph̄ob̄or ee dubimatarr

(Mt 21:1-11; Mr 11:1-11; Lc 19:28-40)

¹² Mag Jesús d̄ui maar Betania paaukhach̄etarr noram Jerusalenmua ũrph̄obaad̄ejim aajem, i barju. Maagwai ya ǫor p̄oma Jerusalén ph̄ob̄or ee th̄unaajim aajem, mag phiesta athee w̄ttarr khun̄. ¹³ Mag ũrph̄obaadeewai ǫrau sothark piuj̄om th̄urr̄ph̄ēnaa ag jua panhapha i kh̄iirp̄hee b̄ejierram. Maimua ich d̄uicha oobaicheewai serereukhamua onegau, “Ŭucha abarm Ēwandam. Ich m̄uta p̄chd̄eu maar israelnaan athee p̄ch j̄urr p̄iibarm̄u. Ichta maar Reikhaju aawai p̄chd̄euta i ũu wai chitajugui” aajeejim j̄urr̄am khun̄au.

¹⁴ Mag w̄tumua ya ag nawe Ēwandam iek ph̄a sim gai ich Jesús igwia jaau simj̄o, burrodam ũr waaid̄wia warag ag gaaita mamua ph̄ob̄or ee ich mag dubjim. Mag chi Ēwandam iek ph̄a sim gai:

¹⁵ “Sionpien, onee abat.

P̄ad̄e oobat: ar p̄ar Rey s̄i parhoobam khun̄nj̄o burrodam gaaita urum” a sim. (Zac. 9:9)

¹⁶ Eeu i mamag khabaadeewai chan maach chi d̄ui w̄nurr̄raajerr khun̄au chan marau b̄urr̄jǣ khaugba naajim, jǣgwiata mamag khaj̄i. Maimua ya nassi pawia ich Aai aar ũgthar petarr khurta marau khaph̄u aph̄obaad̄ejim, ya ag nawe i jǣgju Ēwandam iek ph̄a s̄isid̄um gai jǣg jaau sim aawai juauj̄o jǣgtarr.

¹⁷⁻¹⁸ Mag ǫor p̄om Jesús kh̄iirp̄hee oon b̄etarran, irua Lázaro chi meem ya j̄ebdeg sierrta deeu phiriu autarr chi ootarr khun̄au jajaaukham ũrwia i oom kh̄ochgauta mag i kh̄iirp̄hee b̄ejierram. ¹⁹ Pari maagwain j̄urr chi fariseonaanau amach khapeenagpaita, —Keena, p̄rau oo n̄m, jǣg s̄i amag iekha n̄muapai chan maad̄eu p̄od maachig paa aubamgui aajeejim. Magnaa, Oojurauma, jǣg thumaam khun̄ta s̄i i igar paaukhamamgui aajeejim.

Judionaan khabam khun̄au Jesús j̄uraan b̄etarr

²⁰ Mag Pascua ee ǫor p̄om Jerusalén w̄ttarr khun̄ ee ĩchab judionaan khabam khun̄njǣ th̄unaajim, Aai i j̄ewaan b̄etarr khun̄. ²¹ Makhun̄au Felipe aig b̄ewia irigta, —Kak̄e, marau Jesús d̄ui iȳu am kh̄osi n̄m̄gui aich̄ejierram.

Mag Felipeegta j̄euch̄etarran amachj̄o judionaan khabam ee b̄autarr aawai ajim, amach k̄oit Jesuug iekhamkh̄iir. Chi Felipe ph̄ob̄ordam Betsaida an̄m eem ajim.

²² Magbaawai Felipeeu j̄urr agj̄o maar khapeer āb Andrés an̄m̄g jaauwia amach numiim khun̄au j̄urr ich Jesús aarcha jawaan w̄tjim. ²³ Mag w̄twia judionaan khabam khun̄au ich j̄ur w̄nurr̄m a jaubaicheewai amjǣ peerdu awaag ud̄ura ich th̄ōp̄iju jaubaad̄emua magjim:

—Ya ĩsta chadcha m̄ch chi Emkhooi Iewaa chikhamnau th̄oju gayaa pamamgui ajim, mag amau m̄ th̄ōbarmua m̄chta Ēwandamau thumaam khun̄ kh̄aijǣ ũrpai apieg.

²⁴ ¿P̄rau ooba aaj̄e ajim, nemj̄iir dau ũu awaagjǣ jǣga aaj̄e? J̄eb ee j̄iirbam chan maan

ich mag s̄sim, b̄urjā īiuba. Magarrau j̄ir s̄iuvia öb̄er s̄isiewain chadau ch̄ebaad̄emua ich j̄irtarr kh̄aijā ūr aaujem. Ich agj̄öta m̄ujā meeju aai chirabahab ajim, mag m̄uch meebarm gaaimua öor p̄öm peerdu awaag. ²⁵ Ich agj̄ö khaph̄u abat ajim: Ar m̄uig eegar aawai m̄u gaaimua b̄urjā ich chig apimapha sim chan meewaijā ūgthar öb̄erbam. Pari m̄u gaaimuata ich dau aph̄u ajujā kh̄iirjuba m̄u iek ūkha n̄urr̄um̄un chadau meewiajā ūgtharchata öb̄erwia m̄ug atagjā ich mag iiu s̄ierajugui ajim. ²⁶ Maimua īchab chi chadcha m̄u chogkhanaa m̄u d̄üi n̄urr̄am kh̄ösi sim̄un, ichd̄eu kh̄öchagpierr nem wauba, m̄uchd̄eu nem waupim kh̄ösimpaita wau n̄urr̄aju aai sim. Mag am̄un magan am w̄en̄urr̄ampierr m̄uchjā am d̄üi chitajugui ajim. Ābmua magta m̄u chogkha nem wau n̄urr̄um̄un, m̄u Ayaujā ich kh̄iircha i th̄ö iekhajugui ajim.

Judionaanau ich th̄öju Jesuu jaautarr

²⁷ Maimua mag jaaumamua īchab, ĩs chadcha thumaa kh̄iirjuwia m̄u ökh̄iirjug p̄öoma chir̄um̄gui ajim, chikhamnau m̄uch th̄öju dakkha pamaawai. Mag chirab mam̄u am jua ee th̄ömaaugaujā mua m̄uch Ayag, “Tata, m̄u peerdu ath̄ajā” abamgui ajim, warrjā mag atheeta m̄u b̄ētarr aawai.

²⁸ Maimua s̄ii ich Ayag, —Tata, muan m̄uch gaaimuata s̄ii thumaam kh̄uunaujā p̄urugta āba ee apim kh̄ösi chir̄um̄gui ajim.

Pari irua magbaawai ūgtharmuata woun iekj̄ö, —Ya p̄u gaaimua örau m̄urug ee abarm; pari ichiita warag m̄uchig ee apijugui ajim.

²⁹ Pari edjā eemua Ēwandamauta woun iekj̄ö irig magbarm ūrbaawai aig öor narr kh̄uunau s̄ii pagth̄um̄pii naajim. Maagwai āaur kh̄uunau j̄urr, —Ēwandam chogauta ūgtharmua irig iekha sim khabahab aajeejim.

³⁰ Pari amau mag n̄um ee, ich Jesuu thumaam kh̄uunag iekhamamua magjim:

—M̄ug p̄arau woun iekj̄ö ūrbarm chan s̄ii m̄uchigpai ich iek ūrmkh̄iir khabamgui ajim. Jāan j̄ag ich iek ūrpitarr gaaimua ichd̄eu m̄u iek ūkha sim p̄arag khap amkh̄iirta p̄arag j̄ag iekhajimgui ajim. ³¹ Ya ĩsta chikhamnau m̄u th̄öju gayaa pamam. Mag m̄u isegwi m̄u th̄öobarm gaaimuata khaigbam kh̄uun thumaam kh̄uun d̄üi Ēwandamau ichd̄eu khap ajugui ajim. Mag öor k̄öit m̄u th̄öobarm gaaimuata īchab mepeer m̄ug durr gaai ichta chi p̄örkha s̄ier̄um̄jā Ēwandamau p̄ödp̄üim iek p̄ödp̄üijugui ajim. ³² Pari īchab mag ūgthaa öor khapanag dakh̄iir m̄u j̄iirjop s̄iuvia th̄öobarmuata m̄uch iek ūkhamam kh̄uunan mua thumaa m̄uchig paa aumajugui ajim.

³³ Jesuu mag iekhamarran mag dau aph̄u pakuls gaai ich th̄öju jaau sim ajim. ³⁴ Mam̄u irua mag iekhabarm ūrwia örau irig, —Ēwandam iek ph̄a sim gaaimua marau khaph̄u n̄umgui ajierram, ich Ēwandamaucha p̄üibarm chan meebe ich mag s̄ier̄aju a sim. Pari mag simta, p̄u iek mag p̄uuta ich Emkhooi Iewaa an̄umta, ¿j̄āga mag Emkhooi Iewaa ūgthaa pakuls gaai th̄öbarju? Magan, ¿ma khanim Emkhooi Iewaa agá? ajierram irig.

³⁵ Magbaawai Jesuu amag ejemplo jaaumamua warag ichta Emkhooi Iewaa ich Ēwandamau p̄ütarr khap amkh̄iir magjim:

—Īsweran p̄arau agtha ötdau paa d̄un̄um̄j̄ö m̄u oo wai n̄umgui ajim. Pari nau j̄öpcha ya tag p̄aar kh̄iir m̄u chitabaju. Magua agtha m̄u iek ūr n̄uwe ūkhabat ajim, kh̄iirjug khaigbamta p̄aach gaai ūrpam ugua. ¿P̄arau ooba aaj̄e kh̄ichag ee w̄etum kh̄uun? Amau amach w̄en̄urr̄um̄jā khaugba aajem. Chi m̄u iek ūkhaba n̄um kh̄uunjā ich agj̄öta th̄un̄um̄gui ajim, amach okhoo n̄umjā khaugba. ³⁶ Magnaa ichd̄eupai ich igwia, Mag ötdauj̄ö sim agtha p̄aach ee wai n̄uwe ūkhabat ajim, ich mag m̄u d̄üi ararag ee w̄en̄urraag.

Mag iekha s̄iewia öor eemua igbaadeeu i s̄eimamjā tag örau khaugba, āba maach appaita i d̄üi naaimajim.

J̄agwi judionaanau Jesús iek ūkhamapha naaj̄i

³⁷ Parii Jesuu maach meeun judionaan khapan th̄un̄um̄ dakh̄iir nem kh̄iir pogkhe waumamua ich jua oopipi aajerrjā wajappai i iek ūkhaba aajeejim. ³⁸ Pari mag amau ūkhamapha narran, ich Ēwandam i jaumie Isaiás khararrau ph̄a p̄uarr eyaa öb̄ermkh̄iir ajim. Irua ph̄a p̄uarr m̄ug ajim:

“Señor, parii pü iek jaau nümjã ðrau ükhamapha ajugui” ajim.

“Amau khaug aubajugui” ajim, “mag nem wau nüm gaaimua puata puch jua theeg oopi sim.” (Is. 53:1)

³⁹ Magta chadcha ükhaba naajim. Amau mag ükhabaju igwia ich Isaiaaupai ïchab,

⁴⁰ “Ëwandamau am dau khïpinaa kach theegjã apiju” a phãjim, “oo nümjõ nümta oobamjõ amkhïir, maimua ür nümjõ nümta ürbamjõ amkhïir.

Magba akhiin amau amachdëu oonaa ür nümjã khaphu aawai, amach khaibag äsie ewag khïirjuwia Ëwandamag amach peerdu aupiju” a phãjim Isaiaau ich Ëwandamaucha ichig jaaumatarr. (Is. 6:10)

6:10)

Pari Ëwandamau judionaan mag thäär theeg apitarran, año khapan par ich iek ürpitarrjã ükhamapha arr aawaita magpijim.

⁴¹ Isaiaau ag nawe ichdëu ootarrjõ magta phã pñajim, ya Cristo müig eegar maach ich müg sïeicheewaijã ðrau i dau aphuu wauwia thõoju khaphu sierr aawai. Pari magum äba, Ëwandamau ichta thumaam khun khãaijã ürpai apijujã khaphu sïejim. ⁴² Mag judionaan thumaam khunau chan Jesús iek ükhabajierrab mamu, äaur khunauun üu i iek ükhajieram; chi ükha narr khun ee chi thierrnaanpa thunaajim. Pari mag ükha nümta chi fariseonaanau, tag amach culto ee dubpimaaugau amach jur wërppüiju ögkhawia, amach khaugpiba aajeejim. ⁴³ Maagjeejeb mamu amachdëu mag ükha nüm anümjã tagam khunagjã khaugpimapha narran, Ëwandamau khõsimjõ aju khäyau, sï müg dich khapeen äba thunum khunagta amach eugar khaigba iekhapimaaugau ajim.

Amachdëu isegtarr iek igwiapai Ëwandamau deeu am khïir phurrju

⁴⁴ Biek äb ijëjëbkhamua judionaan ich iek ür narr khunag Jesuu thet magjim:

—Chi mü iek ükha simuan mü iek appai ükhaba ïchab mü Aai iekpata ükha simgui ajim, ich iek jaupitarrta mua jaau chitaawai. ⁴⁵ Maagwai mü oobarmuan ïchab ich chi mü pütarrchata ya oobarmjõ simgui ajim, maar ich äba naawai. ⁴⁶ Müta müg durr gaai thum khïchag eemjõ jooba nüm khun athee õtdaujõ bëejimgui ajim, maagwai chi mü iekta ükha nüm khun chan sï tag khïchag ee okhoo wënrümjõ khaba ararag eeta wënrümkhïir. ⁴⁷ Pari ar mü iek ür nümjã mü ipierraa aba nüm khun chan, mü mag warrjã müg durr khaibag wawaagta bëeba arr aawai, mua khabam ajim am khaibag waupi jaaju. Mü sï õor peerdu awaagta bëejimgui ajim. ⁴⁸ Pari mag chi mü isegnaa mua nem jaau chirum ipierrajã khaba nüm khunan, sï amachdëupaita wir aig amach khaibag waupi jaaubarm, amachdëu isegtarr iekhaupaita Ëwandamau õor i agkham edjã deeu am khïir phurrju aawai. ⁴⁹ Chi mü iek iseg nüm khunau khaphu aju aai nümgui ajim, sï müch khïrauta müch iekham aig iekhaba chitum. Mü Ayauta mü pütarr aawai, ichdëuta mua iekhamajujã jajawag maawai, ich agpierrpaita jaau chitumgui ajim. ⁵⁰ Mua müchdëujã khaphu chirumgui ajim, chi mü Ayau nem jaupüi sim ipierraa nüm khunan ügthar õbërwaijã ich mag i düi iu wënrüraju. Magua, mua nem jaau chitumun, müch Ayau müchig jaupi jaautarrjõta jaau chitumgui ajim.

13

Jesuu ich khapeen bü utarr

¹ Ya phiesta Pascua anum burru khãai äbpai waaur sïejim. Maagwai Jesuu khaphu sïejim, ya ichdëu müg durr werpuawi deeu ich Aai düi äba sïeimaju ed pabaadëm. Thum müg jëb gaai maar ich dënkha durrarr khunan büurrjã chig aba jäsehne aajeejim. Maagierr aawai ya äbmiecha amau i thõoju ed paawaijã agtha ichdëu maar khõsi sim khaphu apijim. ² Amau i magju ed maar i düi thum äba thach khõ naajim, ya kheeraa pamamua. Maagwain Judas Iscarioteen ya meperau pör meu thunaajim, Jesús oomapha aajem khunag i pur deeg. Chi Judas woun äb Simón anum iewaa ajim.

³ Jesuu khaphu sïejim, ich Ayau ichigta nem thum jaunaa ügtharmua ich pütarr aawai deeu i aar maju. ⁴ Mag khaphu sierr aawai thach khõ oo sïewi, phiidubadëwi,

ich khajūa ūrum ēernaa, jūrr toayaauta āi jū sīsijim. ⁵ Magnaa thēp pōr pōmaam ee dō choonaa maar bū ūbaadējim. Mag ūnaa ichdēupai deeu mag toayaaau wajapha juser jūupūimajim.

⁶ Mag ūkhapūpūigmamua ya Simón Pedro dēn ūag abaawai chi Simón Pedroou irig magjim:

—Señor, ¿puata mū bū ūagá? ajim.

⁷ Magbaawai Jesuu irig, —Mua īs pāar dūi mūg chirum pua pōd khaugba khabahab; pari ōkharta pua khap abajup ajim, jāgwiata mua mūg pāar bū ū chirajī.

⁸ Magbaawai chará warag Pedroou irig, —Señor, pūta mū khāai ūrpaī sīewai pūrug chan mua mūch bū ūribamgui ajim.

Magbaawai jūrr Jesuu chi Simón Pedroog, —Pua mūrug pūch bū ūrimapha chirum khai, magan ya tag pū mū dūi nūrraju khaba simgui ajim irig.

⁹ Magbaawaita Simón Pedroou irig, —Señor, mag khai magan oob mū bū appai ūm. Mū būjā ūnaa, mū juajā ūnaa mū pōrpa sūurbapūi ajim.

¹⁰ Pari magbaawai Jesuu irig, —Ar ya wajapha domerwia nūm khūun tag domerju igba naabahab, āba bū appai ūju aai nūmgui ajim. Pāar thum khabahab mamū ya pāar wajapha domer nūmjō thāar wajapha naabahab; āba ābpaita pāar ee domerbamjō thāar wajap khaba simgui ajim.

¹¹ Irua mag maar ee āb thāar wajap khaba sim a sīerran, maach eem ābmua imeraa wir aig ich pūr deeu khaphū sīerr aawaita mag sīejim.

¹² Mag Jesuu maar bū ūkhapūiwia, ūwaaī ich khajūa jūapūinaa deeu mes gaai jupchējim. Mag jupchēwia marag, —Īsin chadau mua pārag jaaukhimgui ajim, khantheeta mua pāar dūi mūg chirajī. ¹³ Chadcha pārau mūrug Maestro anaa Señor aajem; pārau mag nūm aig agchata iekha nūmgui ajim. ¹⁴ Mag mū pāar Maestro anaa pāar Pōrkha chirumuata pāar bū mūg ūbarpī, pāraujā agjō jūrr chikham chogkha nūmjō agdaujō dich khapeen bū ūju aai naabahab ajim. ¹⁵ Mūg pāar bū ūbarmua mua pārag ejemplota dee chirumgui ajim, pāragjā mūch dēnjō amkhīir. ¹⁶ Pāadē khīirjubat. Sīi chikham chogkha nūm khūun chan amach pōrnaan khāai ūrpaī khaba, ni sīi piyonnaankha nūm khūunjā amach patronnaan khāai ūrpaī khaba aajemgui ajim. Ich agjōta naabahab ajim maachjā. Mū pāar Pōrkha chirumuata pāach dūi jāgbarm oowia oob pāachta pāach khapeen khāaijā ūrpaī nūm a khīirjuwia, “Maar chan chikham chogkhaju khaba nūm” a khīirjumiet ajim. ¹⁷ Pārau ya mū iek ūrbarm; pārauta mua nem jaautarr khīirjunaa chadcha mū ipierraa mūch dēnjō nem wau wēnūrramūn, pāar onee wēnūrrajugui ajim.

¹⁸ Mag pāar onee wēnūrraju a chirum chan, pāar thumaam khūun igwiata mag jaaba chirumgui ajim, āb pāar eem cha mūchdēu jaau chirumjō onee khabaju aawai. Mua khaphū chirumgui ajim, chadcha mūchdēucha jūr autarr khūun thāar. Pari ichiita Ēwandam iek phā sim gaai “Mū dūi ābam mes gaai thach khoojerraupaita āsie mū khaibag wauju” a phā simjō, chadcha ich ag ee ōbērmkhīirta mua jājā jūr aujimgui ajim.

¹⁹ Ya mua ag nawe pārag jaau chirumgui ajim, maagwai ya eepemjō magbaadeewaijā pārag mūta chadcha ich Ēwandamaucha jūr auwia pūitarrau a khap amkhīir. ²⁰ Ābmua mag wir aig mū khaibag waujup mamū, ichiita pāran mua pūi chirumgui ajim. Magua khaphū abat: Mua mūch iek jaaukhīir pūi chirumta ōraujā ūu pāar iek ūrm khōsi ūrnaa ūkha nūmūn magan mūchdēucha jaubarnta ūkhabarmjō abarmgui ajim. Mag mū iek ūrm khōsi ūr nūm khūunaun magan īchab ich mū pūitarr iekchata ūr nūmgui ajim ich Jesuu marag.

Jesuu jaauwai Judaauta i pūr deeu ajim

(Mt 26:20-25; Mr 14:17-21; Lc 22:21-23)

²¹ Marag mag iekhawia warag ichta gaai machaaga aadēmua, —Chadcha mū cha iekha chirum iekha pāar eem khūunau ābmua wir aig imeraa sīi chikhamnag mū pūr deejugui ajim.

²² Pari irua warre chi thürcha jaauba arr aawai marau khaugba, sii jürr chikham khüirta agdaujö eerpag eerpag naajim. ²³ Maagwai mü i bigaau i düi äba thach khö oo chirajim, müta ürcha ichdäu jäsene aajerr aawai. ²⁴ Mag müchta i bigaau chirarr aawai Simón Pedroou mürug juaupai jaaujim, khai igwiata mag sī a khap jëeumkhüir.

²⁵ Magbaawai mua chi Jesús simügaacha iudünaa irig, —Señor, mag pua jaau sim, ¿khai igwiata mag sīwi? a chirajim.

²⁶ Magbaawai ich Jesuu mürug, —Oobá, pürug oomkhüir mua pan omnaa agugcha deekhingui ajim.

Magna chadcha pan khöreunaa, omnaa, Judaagta deejim, woun äb Simón Iscariote anüm ag iewaag.

²⁷ Mag Jesuu ichig pan omnaa üabaawai atham bürrer mepeer mag chi Judas pör ee dubtarra warag ürpabaadëjim. Magbaawai Jesuu irig, —Püchdäu wauju khüirju simjö jöpai waubá ajim.

²⁸ Pari mü khapeen düi äba thach khö narr khüunau pöd khaugbajierram, jägwiata irig mag sëjim khai. ²⁹ Ich chi Judauta maar thumaam khüun phatkhon dijä wai nürraajerr aawai maraun süita irig phiesta ee nem igjuuta pör awaan mamkhüir jaau simpüi naajim; wa magbam khai, aphüüm khüundamag khäijä ag eem deepi jaau sim khäijä anaajim.

³⁰ Mag ichig pan üabapüaiwai, auwia, khöpüiwa, warre öbërbaadëjim maar aigmua. Maagwai ya edaar ajim.

Jesuu iek iur jaautarr

³¹ Mag ya Judas öbërbaadeewai Jesuu magjim marag:

—İsta ya chadcha müch chi Emkhooi Iewaa jua theeg chirüm thumaam khüunau oogpam. Maagwai jürr mü gaaimua Ëwandamau ich jua theegjä oopiegpangui ajim.

³² Müch chi Emkhooi Iewaa Ëwandam jua theeg müg oopi chirümjö, ich Ëwandamaujä ichab nau jöpcha mü jua theeg oopijugui ajim.

³³ Mag iekhamamua ich thööju igwia, 'Chaaına, müun süi khüchpaita päar düi chirajugui ajim. Mü petaawai parii pärau mü jürju. Pari na müchdäu judionaan chi thierrnaan dakhüir iekha chirarrjö, müugwaiwe chan päar mü chiraimam aar pöd barju khaba naawai ³⁴ pärag iek iurta jaau püakhim. Ma, mügaugui ajim: Jürr agdaujö chikham kha khösi abat. Mua jäg päach khösi wai chitümjö, päraujä agjöta päach khapeen kha khösi abat. ³⁵ Magta pärau chadcha agdaujö chikham kha khösi amün, thumaam khüunau khaphü ajugui ajim, chadcha päar mü khapeenkha nüm.

Jesuu jaauwai Pedroou büürjä i khaugbam aju jaautarr

(Mt 26:31-35; Mr 14:27-31; Lc 22:31-34)

³⁶ Mag i iekha öpinaa Simón Pedroou irig, —Señor, ¿pü jamag mamta mag sī? ajim.

Magbaawai ich Jesuu irig, —İswe chan pöd pü mü düi mabam; pari ökharta ich agjö pü mü eüdee majugui ajim Pedroog.

³⁷ Magbaawai deeu ich Pedroopai irig, —Señor, pari ¿khan jägwi iswe mü pü düi pöd maju khaba chirü? ajim. Pü gaaimuan thöju akhiinjä müun thöju chirümgui ajim.

³⁸ Magbaawai Jesuu irig, —¿Chadcha mü gaaimua pua üdüraa püch thöopiju chirüwi? ajim. Mü cha iekha chirüm iekha nau örau püchig jëeuwai äthärr bïeju nawe biek thärjup pua amag büürjä mü khaugba chitüm ajugui ajim.

14

Jesús gaaimuapaita öör ügthar öbërju aai nüm

¹ Maimua maach thumaam khüunag, —Oob jäg tag ökhüirjuunaa atcha khüirju nüm amiet ajim. Mü chan chadcha tag päar khüir chitabaju; pari mua päach püabajeewai oob Ëwandamaujä päach iseg sim amiet. Magju khäai mua päachig jawaagpamta khüir eyaa abat ajim. ² Magnaa, Mü Aai sim durran di khapan öör joobaju pöoma thünümgui ajim. Mag öör joobaju pöm chukhu akhiin, mua pärag, “Müun päar naaimamkhüir di khüir khaugaagta päar na mam” abakhamgui ajim. ³ Mü päar na mamgui ajim; maimua ya

nem thum khīir khaug sīsiewai ūwaaī m̄ bēejugui ajim, p̄ar phē awaan, m̄uch chir̄um aig dūi ogd̄uba ich mag wēn̄rramkhīir. ⁴ Ya p̄arau khaph̄u n̄umgui ajim, m̄ jamag ma, maimua mag m̄ chiraimam aarj̄a j̄aga barju.

⁵ Magbaawai maar eem āb maar khapeer Tomás aajerrau j̄urr irig, —Señor, marau khaugba n̄umgui ajim, p̄ jamagta ma; mag n̄um, ¿j̄aga marau p̄ aar barjuj̄a khap abarju? ajim.

⁶ Magbaawai ich Jesuu, —M̄uchpaita ūgthar maajem kh̄ud khabahab ajim. M̄ gaaimuata chadam iekj̄a p̄arau khaph̄u n̄um. M̄uchdēuta m̄ug jēb gaaiwe ōor Ēwandam dēnkhapiejem. Āba m̄ gaaimuapaita ōran m̄ Aai aar barju aai n̄umgui ajim. ⁷ Magua, p̄arau ya m̄ khaph̄u n̄um khai, magan īchab m̄ Aaij̄a khaph̄u n̄umgui ajim. Mag i khaph̄u naab mam̄, nau amau m̄ thōobarm aigmua atagta wajapcha i khaph̄u ajugui ajim, i j̄aga s̄ierr̄á, m̄ oo n̄um gaaimua ichchata oo n̄umj̄o naawai.

⁸ Magbaawai j̄urr Felipeeu ich Jesuug, —Señor, magan marag maach daúachata p̄uch Aai oopibá, mag oobaawai marau khaph̄u n̄uisijugui ajim, i j̄aga s̄ierr̄á.

⁹ Magbaawaita Jesuu irig, —Nawe p̄ar dūi m̄ ich mag chitaajemta, ¿agtha p̄arau m̄ khaugbata n̄wi? ajim. Chi m̄ oojemuan ya m̄ Aaij̄a oowia s̄iebahab. Mag n̄umta ¿khan atchata warag m̄uch Aaipata p̄achig oopim khōchkha n̄uma? ajim maach thumaam kh̄un̄nagta. ¹⁰ Magnaa chi Felipeeg, ¿Pua ūkhabata s̄i ajim, mua mag m̄ m̄uch Aai dūi chir̄aawai m̄ Aaij̄a m̄ dūi sim a chir̄um? Maguata mua nem jaau chit̄um chan s̄i m̄uch ipaita jaau chit̄um khabam. Mua nem wau chit̄umj̄a m̄uchdēuta mag wau chit̄um aju khabam; ajapcharan ich m̄ Aai mag m̄ dūi s̄iejemuata waaujemgui ajim. ¹¹ Magnaa deeu maach thumaam kh̄un̄nag, Chadcharau keena; m̄ chadcha m̄uch Aai dūi chir̄um, maagwai ich m̄ Aaij̄a m̄ dūita simgui ajim. Mua mag jaau chir̄um p̄arau ūkhamapha n̄um khai, s̄i mua nem wau chir̄um gaaimua kh̄aij̄a chadcha Ēwandam m̄ dūi sim abat ajim. ¹² P̄adē m̄ iek ūr̄bat: Chadcha chi m̄ iekta ūkha simuan mua nem wau chir̄umj̄o waunaa ag kh̄ai ūr̄uchaj̄a waumajugui ajim, m̄uch Aai aar pawia mammuaj̄a mua m̄uch juapá deeu aawai. ¹³ P̄ar chadcha m̄uch dēnkha naawai p̄arau p̄achdēu nem khōsim thum m̄ Ayagta m̄ iek gaai th̄wiata j̄eum̄n, mua p̄ar dūi mag p̄achdēu j̄eū n̄umj̄o ajugui ajim, m̄uchdēu p̄ar dūi mag chir̄um gaaimua ich m̄ Aaita chi jua thierr̄iu a khap amkhīir. ¹⁴ Mag p̄ar chadcha m̄ dēnkha naawai p̄arau m̄ Ayagta nem j̄eū n̄um̄n, muaj̄a chadcha jerr̄ba mag p̄achdēu j̄eū n̄umj̄o ajugui ajim p̄ar dūi.

Ēwandam Akhaar p̄iiju jaautarr

¹⁵ Mag iekhakhagmamua īchab marag, 'P̄arau chadcha m̄ daupii n̄um khai, mua p̄achig nem jaautarr thum ipierr̄aa abat ajim. ¹⁶ P̄arau magm̄n, m̄uch Aai aar paawai mua irig p̄ar athee dewam m̄uch j̄urr p̄iipi jaaujugui ajim, p̄ar dūi ogd̄uba ich mag p̄ar khīir j̄āsenkha wai n̄rramkhīir. Ma ich Ēwandam Akharaugui ajim. ¹⁷ Magbaawai irua ich Akhaar p̄iiju. Pari ma, m̄ug jēb gaai s̄i parhoobam kh̄un̄nau p̄od aubajugui ajim, amau i ooj̄a oobanaa khaugj̄a khaugba naawai. Mag amau i khaugba n̄um ee, ichdēun p̄rag ich khaugpinaa chadam iekj̄a khaph̄u apijugui ajim, ichta p̄ar th̄aar ee s̄ienaa m̄ug atagj̄a ich mag p̄ar dūi s̄ierr̄aju aawai.

¹⁸ Mag iekhakhagmamua, 'Wouchnaan̄j̄o chan mua p̄ar dau aph̄u phēp̄uabamgui ajim. Mawiaj̄a m̄un̄ ūwaaī deeu p̄ar dūi chir̄aichējugui ajim. ¹⁹ Nau m̄igmua j̄opcha p̄om khaba n̄um ee, m̄ug jēb gaai m̄ iek ūkhaba n̄um kh̄un̄nau tag m̄ oobaju. Pari mag amau m̄ ooba awiaj̄a p̄ar dūin deeu maach oojugui ajim. Mag deeu maach oobaawaita p̄arau khaph̄u ajugui ajim, p̄achj̄a m̄uchj̄o ich mag iiu wēn̄rraju. ²⁰ Mag m̄ iubarm edta chadcha m̄ m̄uch Aai gaaita chir̄um p̄arau wajapcha khaph̄u n̄uisiju. Ich mag edta īchab p̄arau khaph̄u n̄uisijugui ajim, p̄achj̄a m̄ dūi naawai m̄uchj̄a j̄urr p̄ar dūi chitaju. ²¹ Chi mua nem jaautarr ūrnaa m̄ ipierr̄aa simuan magan chadcha m̄ daupii sim a sim. Mag chi m̄ daupii sim̄n, īchab m̄ Ayauj̄a i daupii ajugui ajim. Mag m̄ Ayau i daupii abaawai m̄uchdēuj̄a i khōsinaa warag m̄uch khīirjugchata khap apijugui ajim.

²² Magbaawaita Judaau (chi Iscarioteeu khaba mamu) irig, —Señor, ¿jāga mag marag-paita pua puch khaugpijuma ajim, puch iek ükhaba num khunnagpa puch khaugpiba?

²³ Magbaawai Jesuu irig, —Chi mu daupii simuata mu ipierraa nem wauju aawaima ajim; maagwai iita mu Ayaujā ichab daupii abajup ajim. Mag maata mu Ayaujā daupii wai siwewai maach numiita i düi āba i thāar ee jooba wēnurrarajugui ajim. ²⁴ Mamu chi mu ipierraa nem wauba sim chan mu khōchkhaba aawaiugui ajim. Magnaa, Cha pārau mu iekha chirum ür num chan much iekpai khaba, jāan much pūitarrau iek jaaupitarr iekhaugui ajim. ²⁵ Pāar düi agtha chiruwe ya mua pārag thumaa jaubarm. ²⁶ Pari mu jūr mu Ayau ich Akhaar pāar khīir jāsenkhamkhīir pūibaawai maguata jūr pārag nem thumaa jaanaa mua pāachig jaaujerrjā deeu thumaa pārag khīir eyaa apijugui ajim.

²⁷ Mag iekhamamua, 'Muchjā onee chiraawai much petaawai pāarjā mua oneenaa khōinaata phēpūajugui ajim. Mag pāar oneenaa khōinaa nūsim chan sīi mug jēb gayamjō khūchpai khaba, ich mag nūsim iekhau ajim. Mag mu mam a chirum ürwia oob ökhīirjuu amiet, ni nem ökhōjā amiet ajim marag. ²⁸ Pārau mu iek ürjierramgui ajim, mu much Aai aar mawia deeu pāach aig bēēju a chirum, pāar düi chitaag. Pārau chadcha mu khōsi num akhiin, mag mu mam a chirum ürwiajā pāar onee naakhamgui ajim, much Aai much khāaijā ürpai sim düita chiraimaawai much Aai düi āba muchpata ōrau thō iekhaju aawai. ²⁹ İswē ag nawe ya pārag jaau chirumgui ajim, eepemjō chadcha mag much mawi deeu pierrwajjā muchdēu pāachig jaaujerr khīir eyaanaa ag iek gaaita warag ubu ükha nūsimkhīir.

³⁰ 'Mepeerta mag mu khāai ürpai siwewai khabam, pari mug jēb gaai ichta chi pörkha sierramua ich ōor pūiwia mu pūr awaan wēdurum aawai ya pömcha pāar khīir chitabajugui ajim. ³¹ Pari ichiita ich mag udūraa much thōopiju aai chirumgui ajim, much iek ükha num khunnau mua chadcha much Aai khōsi chitaawai ichdēu muchig jaautarrpierrta wau chitum khap amkhīir.

Mag iekhapūiwia warag, —Maachta mūigmua wēttarraugui ajim.

15

Cristo gaaita khaarkhaju aai num

¹ Mamu mag wēttarrau atarrta warag iyūu numua magjim Jesuu, ichpai igwia:

—Mūuta chi uva kharau, maagwai mu Aai chi jīirjem anaa chi jaarjemugui ajim.

² Pāar sīi mu khāu nenergau. Wajapcharan pāran mu Ayau khōsi simjō nem wawaagta mu dēnkha numgui ajim. Pari mag mu khāu nenergkha numta khāu āb khāijā pōd jopba simun, mu Ayau warag thūapnaa barpūiju. Pari ūuta chēwia jop simun, warag wajaphata irua jar khēkhēr ajugui ajim, warag chēmkhīir. ³ Pāran ya nemjīir arg ee numjōta numgui ajim, mua pāachig nem jaautarr thum ipierraa ükha num gaaimua. ⁴ Mag pāachta mu khāu nenergkha naawai oob mu ogdumiet ajim. Jāg chi khāu chaar gaaimua thūadūbaadeewai chi neer ich appai pōd chēba warag phuajemjō, pāarjā ich agjō mu düita khapeer khaba num chan, pōd Ēwandam athee nem wajapha waubamgui ajim. Magua mu düita ich jāg ogdūba nūisit ajim, much garmuajā jāg pāar ogdūba chitaajemjō.

⁵ Mag iekhamamua deeu ichdēu jaautarrjō, 'Mūuta chi uva khaar charaugui ajim, ich igwia. Maagwai pāar sīi mu khāu nenergau. Chi mu düita ogdūba simun chadcha Ēwandam athee nem wajapham pōoma waujugui ajim, much garmuajā i ogdūba chiraawai. Mu gaaimua khabam chan būurjā pārau pōd nem wajapham waubajugui ajim. ⁶ Chi mu düi narr khūunta amach garmua mu kha ogdū num khūunan warag uva khāu būurjā chēba aajemjō isegpūijugui ajim, mu gaaita khaar khaba naawai. Magum khūunan mu Ayau oowaijā, chi khāu thūrrptarr phuabaadeewai örpāaijemjōta numgui ajim, i athee nem wauba sīi parta naawai.

⁷ Pārau mu kha ogdūba mua pāachig jaautarr ipierraa wēnurrumun, pāachdēu nem waupim khōsimta mūrūg jaubat, magbaa mua waub khaba waujugui ajim. ⁸ Ar pārau mu Ayau nem waupim khōsi simjōta wajapha nem wauwain pārau warag i thūrphōota api

nɛmguɪ ajim. Pāach mag nɛm gaaimua ōrau khaphɛ aju, pāar chadcha mɛ khapeenkha nɛm. ⁹ Ich jāg mɛ Ayaujā mɛch khōsi wai sīejemjō, muajā pāar khōsi chitɛm. Ich jāg pāach nɛmjōta nɛisit ajim, mua ich jāg pāar khōsi chitaag. ¹⁰ Ich jāg mɛjā mɛch Ayau jaautarr ipierraa chitɛm gaaimua mɛ Ayau mɛch khōsi wai sīejemjō, pāraujā mua pāachig jaautarr ipierraa wɛnɛrrɛmɛn, pārau khaphɛ ajugui ajim, chadcha mua pāach khōsi chirɛm.

¹¹ 'Mua pārag mag iekha chirɛmɛn, mɛch onee chirɛmjō pāachjā warag wɛjapcha onee amkhīraugui ajim. Pāar mag mɛjōta onee nɛmɛn magan mɛg eegarm oneg khaba, oneg chaarta wai nɛisim. ¹² Mua pārag jaau pɛa chirɛmɛn, mɛchdɛujā ich jāg pāar daupii chirɛmjō pāach eepaijā jūr agdaujō chikhamnaan daupii abat a chirɛmɛugui ajim. ¹³ Maadɛu dich khapeen athee nem wauwai amag khaphɛ apiejem, chadcha maadɛu am khōsi nɛm; pari mag nem wau nɛm khāai ūrpaɪ simɛn, am kōitjā ūdɛraa dich thōopi chirɛmta chadcha am daupii chirɛm anɛmɛugui ajim. ¹⁴ Pārau mua nem jaau chirɛmta ipierraa amɛn, magan pāarta mɛ khapeenaugui ajim.

¹⁵ 'Sīi chikham chogkha nɛm khɛnau chan amach patronnaanau nem wau nɛmjā khaugba aajeewai ya mua tag pāar sīi mɛch chognaan gaai thūrbam. Mag thūrju khāai sīi mua mɛch khapeen ata thūrjugui ajim, ya mɛch Ayau jaupitarrjā thumaa meerba pārag jaau wai chiraawai. ¹⁶ Warrjā pārau pāach garmuata pāach Pōrkhamkhīr mɛ jɛr auba mɛch garmuata pāar jɛr autarr aawai, mua pāar pūi chirɛmguɪ ajim, wɛtwia ōrag mɛ iek aaidɛ jaaumamua ōor mɛch igar paa aumamkhīr. Pārau magmɛn, magan mɛ iek gaai thɛwia mɛ Ayag nem jɛuwaitjā thum irua deeb khaba deejugui ajim. ¹⁷ Deeu mua pārag, agdaujō jūr dich khapeen daupii abat a chirɛmguɪ ajim.

Jesús igar nɛm khɛn oomapha aju

¹⁸ 'Ar mɛ iek ūkhab nɛm khɛnau pāach oomapha aawai khīr eyaa abat ajim: pāar oomapha aju nawe mɛnta amau nacha oomapha ajierram. ¹⁹ Pāraujā am dɛnjō mɛ iek ūkhaba nɛm akhiin, amau pāar daupii akham, amach igar nɛm khɛn dūi aajemjō. Pari pāar am eemua mua mɛch athee jɛr autarr aawai amau pāar oomapha nɛmguɪ ajim, ya pāar amach dūi khaba naawai. ²⁰ ¿Chaig mua jaau chirarr pārau khīr eyaa khaba nɛ? Sīi chikham chogkha nɛm khɛn amach patronnaan khāai ūrpaɪ khaba aajem. Magua, amau mɛ dūi khaigba aajerr aawai pāarjā ich agjō amau khaibag waujugui ajim. Maagwai ich jāg mua jaau chitɛm iek āaur khɛnau ūkhatarr aawai pāar iekjā agjō amau ūkhajugui ajim. ²¹ Amau mag amachdɛu am aig pāar khaibag waju a chirɛmɛn, pāach mɛ dūi khapeerkha nɛm gaaimuata pāar dūi amau magju. Pari mag nɛmɛn, mɛ pūitarr Ēwandam amachdɛu khaugbam gaaimuata pāar dūi amau magjugui ajim marag.

²² 'Mɛ bɛebanaa mua amag būrjā mɛnta Ēwandam Iewau anaa am peerdɛ auujā jauchɛbamuan, amachdɛu mɛ isegtarr gaaimua Ēwandam dūi am iekkhōr chukhu naakhamguɪ ajim. Pari mua amag mɛch meerba jaautarrta amau mɛ isegtarr aawai ābmujā khaugba aawaita mɛ iek ūkhabajim aju khaba simgui ajim. ²³ Pari amau khaugba nɛmguɪ ajim, mɛ oomapha nɛm aig ĩchab ich mɛ Aaipata amachdɛu oomapha nɛm. ²⁴ Ōrau ag na wauba aajem nempa mua am dakhīr waujimguɪ ajim, magɛm gaaimua khāijā ūkhamkhīr. Mua mag wauba arr akhiin, amachdɛu mɛ isegtarr gaaimua chadcha am Ēwandam dūi iekkhōr chukhu naakham. Pari ya amach daúacha mag ootarrjā ūkhabanaa warag mɛ oomap nɛm aig, ich chi mɛ pūitarrpata oomapha nɛmguɪ ajim. ²⁵ Pari juaujō amau mag nɛmɛn, amachdɛu wɛjapha ūrkhaajem iek gaai phā simjō, "Būrjā iekkhōr chukhum paarta mɛ oomap ajurau" a simjō, chadcha ich ag ee ōbɛrmkhīrau a jaumajim ich Jesuu marag.

²⁶⁻²⁷ 'Pari ōrau mag pāar oomapha nɛm ee, mɛchdɛu jaau chirarrjō, mɛch ipaarmua mɛch Ayag ich Akhaar pūipi jaaujugui ajim, pāar khīr jāsenkhamkhīr. Mag pierrwain chadau ichta mɛ destigkhajugui ajim, ichdɛuta pārau ōrag chadam iek jaupimamua

īchab mujā jāga chitá a khaugpimaju aawai. Pari wajapcharan pāachjā m̄ destignaanaugui ajim, mua warrcha m̄ch Aai iek jaubaaderr aigmua pāachta m̄ d̄i ogdaba wēn̄rraawai.

16

¹ 'Mua pārag ag nawe mag ōrau pāar oomapha aju a chir̄m̄n, ya pāach d̄i chadcha magphōbaadeewaijā mua pāachig jaaujerrta kh̄ir eyaanaa warag ub̄ n̄isimkh̄irau ajim. ² Ya amauta pāar d̄i magphōbaadēm̄n, pāran amau amach eemua j̄r wēpp̄iwiwa amach culto waaujem eejā tag dubpibajugui ajim. Mamag n̄m̄ awia juauchajā pāar khēchmaju. Mag pāar khēch n̄m̄ kh̄n̄nau amachdēupain Ēwandamau pāar d̄i magpi s̄iwaita mag n̄m̄ ajurau. ³ Mag amau pāar dau aug wau n̄m̄n, agtha būrjā m̄ Aai khaugba ni mujā khaugba aawai. ⁴ Ya mua pārag ag nawe mag jaau chir̄m̄n, ya chadcha pāach mag am jua ee dau aph̄n̄ aadeewaijā mua pāachig amau pāach d̄i magju a jaaujerr khap amkh̄iraugui ajim.

Jāga aichēju Ēwandam Akhaar ōor thāar ee s̄eicheewai

'Mag m̄ch gaaimua pāar dau aph̄n̄ ajujā warrcha m̄ch khapeenkha awaag pāar th̄rkha aauwaiwe mua chadcha pārag jaaubajingui ajim, agtha pāar d̄i amau magju wajī narr aawai; mag n̄m̄ d̄i īchab m̄chcha pāar d̄i chitaawai. ⁵ Pari īs ya m̄ch chirarr aar m̄ch p̄itarr d̄i āba chiraan mam aawai warre pārag jaau chir̄m̄ngui ajim. Pari mag m̄ mam a chir̄m̄ ūrwia oneena ni ābmuajā, “Ĵāgata s̄i mag p̄ s̄eimaju durrjā?” aba, ⁶ s̄iita warag ōkh̄irjuu n̄m̄, pāach appai aph̄baadeewai pāach dau aph̄n̄ aju kh̄irjuwia. ⁷ Pari mag m̄ maju a chir̄m̄n, chadcha pāach wajapcha amkh̄iraugui ajim. M̄ maba akhiin, Ēwandam Akhaar mag pāar kh̄ir jāsenkhajujā bēebaju. Magarrau m̄ petaawain chadau m̄chdēuchata m̄ch j̄rr mag pāar kh̄ir jāsenkhajujā p̄ijugui ajim. ⁸ Mag ichcha pierrwain chadau ichdēuta wajapha ōrag khaph̄ apijugui ajim, khan gaaimuata Ēwandam d̄i mag iekkh̄or paraa n̄, khan agá Ēwandam dau na agpierraa nem wau n̄m̄, maimua jāga ich Ēwandamaujā ichdēu khap aju ich iek ūkhaba n̄m̄ kh̄n̄n d̄i. ⁹ Ichdēuta amag khaug aupijugui ajim, amachdēu m̄ iek ūkhaba n̄m̄ gaaimua mag Ēwandam d̄i iekkh̄or paraa n̄m̄. ¹⁰ Ichdēuta amag kh̄irjupi aujugui ajim, chadcha m̄chjā agpierraa Ēwandam dau na nem wau chitarr gaaimua ūwai m̄ch Aai aar chiraimam. Mag m̄ mam pabaadeewai pārau tag m̄ oobamgui ajim. ¹¹ Maigta ich ag Ēwandam Akharaupai īchab mag dōsāt m̄g durr gaai chi p̄rkha s̄ierr̄mjā ich igar n̄m̄ kh̄n̄n d̄i Ēwandamau ich garmua ya p̄dbap̄imjā khaph̄ apijugui ajim.

¹² Mag jajawagmamua, 'Agtha pārag iek jaaju p̄oma wai chir̄m̄ngui ajim, pari m̄ugwaiwe par pārag jaaukh̄iinjā p̄d̄ pārau khaugbaju. ¹³ Ich Ēwandam Akhaarcha pierrwain chadau, ichdēuta mag chadam iekjā khap apiejeewai, Ēwandamau pāachig jaumam thumaa pārau khaph̄ ajugui ajim. Mag irua jaumamjā chadam iekhaugui ajim, irua s̄i ich kh̄iraupaita nem jauba chi Ayau ichig jaumamta j̄rr pārag jaumaawai. Mag s̄iwei m̄g atag nem ōbēbērg majujā pārag khaph̄ apijugui ajim, ichdēupai. ¹⁴ Iruata m̄ jaaju aai chir̄m̄ aawai ichdēuta mua jaaujerr iekjā m̄chdēu jaaujerrjō ūwai pārag kh̄ir eyaa apinaa wajapcha khap apiju. Mag sim aig chan ichta thō iekhapiba, m̄uta irua pārag thō iekhapi simgui ajim. ¹⁵ Wajapcharan mag mua jaaujerr iek khaph̄ api sim aigui, m̄ Aai iekpata īchab khaph̄ api simgui ajim, m̄chdēujā i iekta jaaujerr aawai.

Ōkh̄irjug arrta j̄rr onegag paju

¹⁶ Maimua marag, 'Nau m̄gtarr khur n̄mpai awia, tag pārau m̄ oobajugui ajim. Pari agtarr khur n̄mpai awia deeu maach oojugui ajim.

¹⁷ Irua magbaawai maar khapeen āaur kh̄n̄nau amach wir aigpai, —Keena, Ĵkhan aawaiuma aajeejim, mag nau n̄mpai awia tag maadēu i oobam an̄m; pari mag simta, wa ag khur n̄mpai awia deeu maach oaju an̄m? Magnaa i iek mag ich Aai aar maju

aawaita mag i oobam aajem, ¹⁸ ¿khan aawai khai mag nau nupai awia aawai? Mua chan pöd khaugbamgui aajeejim jürram khunau.

¹⁹ Pari maar khapeenau amach eepai mamagkhamua ichig jëeum ig nümjã ich Jesuu khaphu sierr aawai ich garmuata jürr marag magjim:

—Chadcha mua pärag, nau mütarr khur nupai awia pärau tag mu oobam, pari ag khur nupai awia deeu maach ooju a chirumgui ajim. ¿Mua mag iekhatarr igwiata päar mag khaugbabamkharrá? ²⁰ Mua mug jaau chiruwe chan pärau pöd khaug auba num, pari ya chadcha päach dakhür magbaadeewaita mu iek ükhaba num khun onee thunum daar, päar mu athee icharaucha biewia ökhürjuu ajugui ajim. Mag päar ökhürjug pöoma ajup mamu, ya deeu päach daúacha mu oophöbaadeewai jürr päar oneeta aphöbaadëjugui ajim. ²¹ Pärau khaphu numgui ajim, mu chaai awaagpaawai bi machgau onee khaba aadeejem; pari mag thunuu awia ya chi chaaidam athaawai, tag gaai machag thunarrjä khürjuba, jürr oneeta aadeejem. ²² Ich jäg mu chaai machgau noobaadeejemjö, päarjä nau nupai awia agjö dau nowaa aphöbaadëbajup, pari mag num deeu maach oobaawai üwaai päar thaar onee aphöbaadëjugui ajim. Mag päar onee aphöbaadëm chan äbmuajã tag päar ökhürjuu apibajugui a jaumajim marag ich Jesuupai.

²³⁻²⁴ 'Ya mag ed paawai, cha mua jaau chirum pärau khaphu naaju aawai, tag isimjö mureg jëjëeu abajugui ajim. Päar mu dënkha naawai mu Ayag nem jëeu num thum irua pärag deejugui ajim. Pari mag mu dënkha num awiajä agtha pärau büürjä mu Ayag mu iek gaai thawia nem jëeuba num. Magta jëeubat ajim, päachdëu nem jëeu num deebaawai wajapcha onee aag.

Jesuuta mug durr gayam jua theeg thum pödbapüim

²⁵ İsin mua sîi pärag dawaacha khaba, bigawaapaita jaau chirumjö chirumgui ajim, khaugpimaphamjö. Pari jäg mu awia ya ag ed pabaadeewai tag jäg jauba, warre dawaata pärag much Aai igwia jaumajugui ajim. ²⁶⁻²⁷ Mag ed paawai ya tag päar köit mua much Ayag ich jäg jëeu chitaju khaba chirumgui ajim. Magju khäai päachdëuchata warre mu iek gaai thawia irig jëeuju aai nüsijugui ajim, ichdëujã päar khösi siewai. Irua mag päar khösi simun, chadcha mu i aarmua bëetarr pärau khaphunaa mu khösi naawaiugui ajim. ²⁸ Mun chadcha much Aai aar i düi äba chirawiata mug durr gaai bëejim. Magtarr aawai mug durr ruawia üwaai much Aai aar maagpamgui ajim.

²⁹ Magbaawaita marau, —İsin chadau pua warre dawaata jaumabma anaajim irig, jäg sîi khaugpimaphamjö bigawaapai khaba. ³⁰ Ya isin chad marau khaphu numgui anaajim, pua chadchata nem thum khaphu sim. Maguata büürjä puchig jëeubamjä pua maar khürjug khaphu jaubapüim. Maguata marau khaphu numgui ajim, pu chadcha Ëwandam sim aarmuachata bëejim.

³¹ Magbaawaita ich Jesuu magjim marag:

—İsta pärau mag khaphu num anaabma, ³² pari magtarrau oo chirakhimgui ajim. Ya päar jïerraugwia much appai barpuaju ora paagpam. Mag pärau much appai mu barpuawiajä much ap khaba chirumgui ajim, mu Aai mu düi siewai. ³³ Oob khürjumiet, mua ag nawe thum pärag mag jaau chirumun, päach warag mu dënkha wënrüm gaaimua onee amkhöraugui ajim. Müg eegar nweran päar chadcha dau aphuu wënrüraju; pari khürdam onee abat ajim; mua much garmuata mug durr gayam jua theeg thum pödpüiwia päar eeg oo wai chitajugui ajim.

17

Jesuu ich khapeen köit Ëwandamag jëeutarr

¹ Maimua mag jaau dichwia ügthaag eerpanaa ich Ayag magjim:

“Tata, ya ag ora pabaadëm. Mug puch ipierraa chirum gaaimua chadcha puch Iewaakha chirum örag khaphu apibã ajim, magbaawai muajã ichab puchta amag thö iekhapieg. ² Mu puch Iewaa aawai puchdëuta mureg mug durr gaai thumaam khun

khāaijā iek theeg ūrpai apinaa, puchdēu mūch iek ūkhapimam khūunjā īchab mūch dūi ich mag wēnūrraju aai apieg ūu pua mūrūg pūch jua theegjā deejimgui ajim. ³ Mag am ich mag mū dūi wēnūrraagan, amau pūjā khaphūnaa mūjā khaphū aju aai nūmngui ajim: āba pūta Ēwandam charau, maagwai mū Jesucristo, puchdēu pūitarr.

⁴ 'Pua mūchig phidag deetarr thum mūg jēb gaai waubarmua mua ōrag khaphū apibarmgui ajim, pūta chadcha Ēwandam chi jua thierriu. ⁵ Nau mūgtarr khur deeu mū pūch aar pabaimaawai, warr mūg durr ompaaju nawe mūchta pūch dūi āba nem iek theeg chi Pōrkha chirarrjō, ūwaai mūrūg agjō iek theeg apinaa chi Pōrkhapibā a jēumajim ich kōitpai.

⁶ Maimua jūr maar kōit ich mag Ēwandamag jēumamua magjim: 'Sīi mūg durr gaai parhooba thūnūm khūn eemua puchdēucha jūr auwia pūch iek ūkhapi autarr khūnagan ya mua jaaujimgui ajim, pū jāga sīerrū. Warrgarwe pūch dēnkha auju arr khūn aawai pua mūrūg deejimgui ajim, mū dūi mūg ogdūba wēnūrramkhīir. Pua mūrūg amag jaaupitarr mua jaauwi, ūkhawi, īsin ūu puchdēu khōsimjōta wēnūrrūmngui ajim, maar igwia. ⁷ Ya īsin amau khaphū nūmngui ajim, nem thum mua waunaa jaaujerr puchdēu mūchig jaaumampierr mua wau chitarr. ⁸ Pua jaaupitarr iek ya mua amag jaaujim; mag jaubaawai amachdēujā ūkham khōsi ūkhajierramngui ajim. Magnaa ich Ayag maar kōit iekhamamua, Ya amau ūkha nūmngui ajim, chadcha pū aarmuata mū bēejim, puchdēu mū pūiwiā.

⁹ Mag iekhakhagmamua warag, 'Tata, mūg mūch dūi durrum khūn kōitta muan pūrūg jēu chirūmngui ajim. Mua chan sīi mūg durr gaai sīi mūch iekjā ūkhaba nūm khūn kōit jēeba, puchdēu mūrūg deewia pūch iek ūkhapi autarr khūn kōitta jēu chirūmngui ajim, amjā īchab pū dēnkha durraawai. ¹⁰ Pua khaphū chirūmngui ajim, mū ōor thum pū dēnkha thūnūm; maagwai thum pū ōorkha thūnūm khūunjā mū dēnkha thūnūm. Maguata amau pua khōsimjō wēnūrrūm gaaimua, pū thō iekhamam dūi mūjā ōrau wajapha thō iekhaajemngui ajim.

¹¹ Magnaa, 'Tata, mū chan tag mūg durr gaai chitabajugui ajim, deeu pū dūi āba chiraag ūwaai pū aar maagpaawai. Pari mū khapeen chan wētba, ich mūig eegar nūisijugui ajim, maar igwia. Maagwai pūrūgta am kōit mua jēu chirūmngui ajim, pūchpaita thumaam khūnau ee aju aai naawai. Pūch iekhau pua am chig apiba, puchdēu mūrūg deetarr jua theegau am thūa wai chirsī ajim, ich jāg maach numijā ō āba nūmjō amjā ich mag ō āba wēnūrramkhīir. ¹² Mūg jēb gaai mūchta am kha ogdūba chitaawain pua mūrūg jua theeg deetarrau mua am chig apiba thūa wai chitajimgui ajim, magamkhīirta pua amag mū iek ūkhatarr aawai. Mag am thūa wai chitaawai ābjā okhooba, āba ya ag nawe chi okhoom arr appaita okhoobarmngui ajim. Dau āb jāgbarmūn, jāan pūch iek phā sim gaai jaau simjō ich jāgju arr aawai ajimgui ajim, Judas igwia.

¹³ Mag ich Ayag jēumamua, 'Tata, mū ūwaai deeu pū aar mam, pari mua mag am kōit jēu chirūmngui ajim, amach dakhīircha. Mūig agtha am dūi eegar chirūwe mag jēu chirūmngui ajim, amach jūgūcha ūr naawai mūch onee chirūmjō īchab amjā onee nūisimkhīir. ¹⁴ Pua amag pūch iek jaaupitarr ya mua amag jaauwia ūkhatarr aawai ya am maach dēnūgui ajim. Mag gaaimua pū iek ūkhaba nūm khūnau jūr am kha khōchkhaba wai nūmngui ajim, tag amach igar khaba naawai. ¹⁵ Mua chan pūrūg, mūg durr gaaimua warre am chawag phē athaad aba, muan sīita pūrūg, am thūabā a chirūmngui ajim, dōsātau am khūgurwia amachdēu ūkhatarr iekta deeu isegam ugua. ¹⁶ Tata, pua khaphū simngui ajim, mū mūig eegarm khaba chirūm. Magua mū khapeenjā ya sīi mūig eegar parhoobam khūunjō khaba thūnūm, am mū dūita wēnūrraawai. ¹⁷ Magua mua pūrūgta am kōit jēu chirūmngui ajim, pūch iek jaau nūm phidag gaaita am phē wai chitamkhīir. Magnaa, Tata, āba pūch iekta chadam iekhaugui ajim. ¹⁸ Ich jāg pūch iekta mūg durr gayam khūnag jaaumkhīir puchdēu mū pūitarrjō, ich agjō pūch iek ūkhaba thūnūm khūnag ich ag iek jaaumkhīirta muajā jūr am pūi chirūmngui ajim. ¹⁹ Mūchdēu mag pūrūg pūch iek jaau nūm phidag gaaita am phē wai chitapi chirūmūn, mūg pū ipierraa am kōit ūdūraa mūch thōopi chirūm gaaimuata magpi

chirumgui ajim, magbaawai amaujã muchdëu amag jaaupi chirumjõ chadcha pu iekta jaau wënnurramkhïir.

²⁰ 'Tata, mua mæg pürug jëeu chirum chan sïi cha much dëi wënnurram khunn kõitpai khaba, mæg atag amau jaau wëtum ürwia much iek ükhaju khunn kõitpata pürug jëeu chirumgui ajim. ²¹ Tata, jæg maach numijã ö äba naajemjõ, ich agjõ ichab amjã maach dëi ö äbata phë wai chitapim khõsi chirumgui ajim. Mag amun magan bigaam khunnaujã mag oowia khaphu aju, puata mu püijim. ²² Puchdëu mu püiwia mau eegar chirumjã agtha puch dëi äba ügthar chirumjõ apitarrjõ, ya amjã mua much dëi õor äbpaimjõta phë wai chitumgui ajim, maachjõ ö äba ich mag naamkhïir. ²³ Magua, mu am dëi chirum aig, pøjã mu dëi sim, mag numua maach thum ö äba naag. Maagwai pu iek ükhaba num khunnaujã khaphu aju, puata chadcha mu püijim. Mag gaaimua ichab khaphu ajugui ajim, ich jæg puchdëu mu khõsi simjõ amjã pua khõsi chirum.

²⁴ Magnaa deeu üwaai, 'Tata, mua khaphu chirumgui ajim, mu üwaai pu aar chiraimaawai ich jæg warr mæg jëb ompaaju nawe pua chadcha mu khõsi puch dëi äba chi jua thierrkha wai chirarrjõ deeu pua mürug ich ag jua theeg deegu. Pari mag pu aar chiraimaawai much khapeenjã ichab much chirum aigta much dëi phë wai chitam khõsi chirumgui ajim, mag jua theeg pua deeu mürug deebarm amag oomkhïir. ²⁵ Tata, puata thumaam khunn dëi chadcha nem agcha waaujeewai pürugta jëeu chirumgui ajim. Ar pu iek ükhaba num khunnau chan pu khaugba num, mag amachdëu ükhaba num gaaimua. Pari õor põm sïi pu khaugba thunum daar, muan pu khaphu chitum; maagwai cha mu dëi durrum khunnaujã puata mu püitarr khaphu numgui ajim ichab. ²⁶ Ya mua amag jaaugim, pu jãga sierrü. Pari ichiita warag mua amag ich jæg jaau chitajugui ajim, ich jæg puchdëu mu daupii wai simjõ amaujã jürr agdaujõ amach khapeen kha khõsi amkhïir. Amag magamkhïran, muchta am dëi chitajugui" a iekhamajim ich Ayag maar kõit.

18

Jesús pür arrtarr

(Mt 26:47-56; Mr 14:43-50; Lc 22:47-53)

¹ Mag maar kõit Èwandamag jëeu sïi awi aigmua ërëubaadeeu ag atag dösïgdam Cedron anumug maar phë arrjim. Maimua thoom igar durbagkha dichwia maig nemjïirdõ sierr ee maar athaadëjim. ² Mag maar naaimatarr aig ich Judaaujã khaphu sïejim, ag nawejã maach thum ich Jesús dëi äba maig naaimapphu aajerr aawai. Ich mag Judaauta Jesús imeraa pür deegu ajiebma. ³ Mag maig Jesús dëi maar num ichdëu khaphu sierr aawai sïi warre soldaun espar khujïir sïsidum dëi guardianan Aai i jëeujem di thujerr khunnpata ich dëi Jesús aig phëbëejim. Makhunn, phadnaan chi pörnaanau fariseonan dëimua püitarr khunn ajim. Mag bëe thunumun, sïi jua parjã khaba, lamparapa phuphup bëe thunum dëi pa jua panhaphata bëe thunaajim. ⁴ Pari mag bëewia amau ich dëi magchëju ich Jesuu khaphu sierrjã, warag am khïirphee mawia amag, —¿Päär khaita jür wënnurü? a jëeujim amag.

⁵ Magbaawai amachdëu, —Maran Jesús Nazaretpierrta jür numgui ajim.

Ichig magbaawai, —Mu khabahab ajim ich Jesuu.

⁶ Pari amachig Jesuu mag "mu khabahab" abaawai, waa ewag khujëu jëkhut thuphãau aimajierram. ⁷ Magbaawai deeu ich Jesús garmua amag, —¿Ma päar khaita jür wënnurramma? ajim.

Magbaawai deeu amachdëu, —Maran Jesús Nazaretpierrta jür wënnurramgui ajim.

⁸ Magbaawaita ich Jesuu üwaai, —Mua khabá, pärag mu aruugui a chirum; pärau muuta jür num khai, idëu mu khapeen wëtpibat ajim.

⁹ Jesuu mag "Idëu mu khapeen wëtpibat" atarran, ag nawe ichdëu maar igwia, "Tata, puchdëu mu iek ükhapitarr khunn chan äbjã okhooba abarm" atarr aawai ajim, maar eem khunn äbjã chig am ugua. ¹⁰ Mag num ee, Simón Pedroou espar wai sierr aawai surr a jëu athawi, thubaraau, waa phadnaan pör chog Malco a thür sierr kachta juachaar garm warre oorthubapüijim. ¹¹ Magbaawai ich Jesuu Pedroog, —Puch espar deeu ich

deg phĩ sīubá, oob m̄ kōit jāgam ajim. ¿Pua khīirjuawai m̄ Ayau m̄r̄ug m̄g dau aph̄u api sim isegwi mua i ichaaur aju aai chirú? Mua pōd magju khaba chir̄um, ichiita am jua ee aph̄u aju aai chir̄umgui ajim.

Jesús Anás aar warrtarr

(Mt 26:57-58; Mr 14:53-54; Lc 22:54)

¹² Mag, warag chi soldaunau amach p̄r d̄imua tagam kh̄un agjō judionaan chi thiernnaan b̄etarr kh̄un d̄imua p̄rphōbaadēwi ewag ich b̄ur arrjierram. ¹³ Magnaa nacha Caifás chaijōoi Anás an̄m di aarta warrjierram, maagwai chi Anasta phadnaan p̄r arr aawai. ¹⁴ Ich mag Caifás an̄mua ajim, ag nawe ich khapeen judionaanag, “Maach thumaam kh̄unta dau aph̄u aju khāai, woun ābpaita maach thumaam kh̄un kōit thōopiju aai simgui” a iekhatarr, Jesús igwia.

Pedroou “Jesús khaugba chit̄um” a iekhatarr

(Mt 26:69-70; Mr 14:66-68; Lc 22:55-57)

¹⁵ Mag Anás aar amau i athaadeewaijā Simón Pedro d̄i maach numpaimuata warphaa-paimua i oop̄r̄uig majim. M̄chin chi phadnaan p̄rōujā khaph̄u aajerr aawai mag chi phadnaan p̄r aar Jesús wai dubphōbaadeewaijā m̄chin ierr nem p̄m w̄u w̄j̄om eejā d̄i dubjim. ¹⁶ Pari maagwai Pedro pōd dubba, daaugaj̄r̄pai s̄isijim. Magbaawai mua deeu dawag b̄ewi chi h̄i mag puertdi th̄a s̄ierr d̄i iekhabaawai h̄u Pedrojā dubpijim. ¹⁷ Mag i dubpinaa irig, —¿Pujā ar woun ierr wai n̄m d̄i w̄n̄rraajem kh̄un eem khabá? ajim chi h̄irau.

Magbaawai Pedroou irig, —Üü, m̄ chan am eem khabam, mua i khaugba chit̄umgui ajim.

¹⁸ Maagwai ðor j̄ichkhaphō th̄narr aawai maiguim kh̄un chi phadnaan am chognaanau mag chi Aai i j̄eujem di th̄ajerr kh̄un d̄imua di ūj̄arr òt òrwia aḡug òt khāai naajim. Maig ich Pedrojā d̄i am aig òt khākhāai khajim.

Phadnaan p̄rōu Jesuug j̄eumatarr

(Mt 26:59-66; Mr 14:55-64; Lc 22:66-71)

¹⁹ Mag chi Jesús ich aar wai barbaimaawai chi phadnaan p̄r Anás an̄mua irig maar i d̄i w̄n̄rraajem kh̄unjā j̄eunaa irua marag jaaujemjā j̄eumajim aajem, khanta marag jaaujē a khap aag. Maagwai m̄ Pedro d̄i daaugaj̄r̄ di ūj̄arr chirajim.

²⁰ Magbaawai Jesuu irig, —M̄un thumaam kh̄un dakhīirta nem jaau chitaajemgui ajim an̄m: judionaan Ēwandam iek ūraag āba biird̄uajem deg, maimua Aai i j̄eujem deg thumaam kh̄un āba biird̄uajem eejā agjō. Maagjeewai m̄ b̄urjā nem meraa jaautarr chukhu chit̄umgui ajim an̄m. ²¹ Magnaa, ¿Khanthee pua m̄r̄ugta j̄eu s̄i? Amauta jaauju aai naabá ajim an̄m, khanta mua amag jaaujeejī. Amau meraa khaba n̄mgui ajim an̄m, mua amachig jaaujerr.

²² Pari Jesuu mag iekhabaawai Aai i j̄eujem di th̄ajem eem ābmua i khīidadcha juajāu phot a s̄iunaa, —Khīujā ūrbanaa magta aajeeba phadnaan p̄r d̄i ajim an̄m.

²³ Magbaawai deeu chi Jesús garmua, —M̄ khaigbata iekhatarr khai, m̄r̄ug jaubá ajim an̄m, khan gaaimua m̄ mag khaigba iekhabar. Pari m̄ agchata iekha chir̄um khai, ¿khanthee m̄ gaai jāg s̄i? ajim an̄m Jesuu.

²⁴ Mag, agtha j̄ugadau jua j̄ukha simta chi Anás an̄mua j̄urr agjō phadnaan p̄r Caifás aar deep̄ijim aajem, ag bigaaupai; ajapcharan ich āig aarma.

Pedroou deeu “Jesús khaugba chit̄um” a iekhatarr

(Mt 26:71-75; Mr 14:69-72; Lc 22:58-62)

²⁵ Mag mam Jesús d̄i mamag khaawai Pedroon agtha j̄ichgau òt khākhāai khajim. Mag i òt khākhāaikham eeta ābmua irig, —¿Pujā ar woun ierr wai n̄m d̄i w̄n̄rraajem kh̄un eem khabá? ajim.

Magbaawai Pedroou s̄ukha, —Üü, m̄ chan am eem khabam, mua i khaugba chit̄umgui ajim.

²⁶ Maimua ag khur nuupai awi ichdëu i kach oorthupüitarr khod agjö aiguum khun chogkha simuajã agjö jürr irig, —Ar chum nemjüirdö ee Jesús pür awaan wënräawai püjã mua i düi ootarr khabamá ajim irig.

²⁷ Pari ichig magbaawai, Pedroou deeu, —Mua chan i khaugba chitumgui ajim. Irua mag iekhabapüim düicha chi äthärraujã düi kekerekee ajim.

Pilato aar Jesús arrtarr

(Mt 27:1-2,11-14; Mr 15:1-5; Lc 23:1-5)

²⁸ Maimua mag Caifás aig wai nuu awia äspa urumua öor mor dawaa aadëm ee, jürr Romaam chi gobernador aar athaadëjieram. Mamu judionaan pöd judionaan khabam khun deg dubju khaba aajerr aawai chi gobernador degcha chan dubbajieram. Mag dubtarr akhiin, mag phiesta Pascua burru noram arr aawai mag phiesta ee thach khoojemjã pöd khöju khabakham, mag dubtarr gaimuma Ëwandam dakhüir är nüsimjöta nüsiip aajerr aawai. ²⁹ Ich Pilatooujã mag khaphu sierr aawai warag ichta dawag öberchëwia ich garmuata amag, —¿Jägajã jäg wounau? ¿Khan gaimuma pärau i khaibag waupi nu? a jëeujim.

³⁰ Magbaawai amachdëu chi Jesús igwia, —Mug woun öor khaigbam khaba akhiin, pu aig marau i wai bëebakhamgui ajieram, i khaibag waupi jaaumkhüir.

³¹ Magbaawai Pilatoou warag amag, —Athaadët, maimua päachdëuta päach ley gaai jaau simjö abat ajim i düi.

Magbaawai sereu phöbaadëwi chi judionaanau irig, —Pari päar Romapienau marag pöd öor thöopiba jaautarr aawai päachdëuta i thööju aai naabahab ajieram.

³² Pari mag Romapienagta amachdëu i thöopi jaau numjã, ag nawe ich Jesuu pakuls gaai ich thööju jaautarrjö thum ich ag eyaa öbermkhüir jaau numta amachdëujã khaugba naajim. ³³ Chi judionaanau ichig magbaawai deeu ierrag dubwia, chi Jesús ich aigcha thür auna ichigchata, —¿Püta chadcha judionaan Reí? ajim anum Pilatoou.

³⁴ Magbaawai Jesuu irig, —¿Puch khüirjug eepai mag khüirjug ompaa auwiata mürug mag chirú, wa deeu khunau puchig mag jaautarr aawaita mag chirúwa? ajim aajem.

³⁵ Magbaawai Pilatoou irig, —¿Müta magan judiopa ajim anum, magum nem müchig jaubamjã khap aag? ¿Puch meeunaupai phadnaan chi pörnaan düimuata mu aig pu aibëebajã? ¿Pua khani jägjimma ajim anum am dakhüir, puch düi mügamkhüir?

³⁶ Magbaawai Jesuu irig, —Mu chan mug durr gaai Reikhaagjã bëebajimgui ajim anum. Mug durr gaai Reikhaagta mu bëetarr akhiin, müch köit wërbumkhüir mu öor phë wai chirakhamgui ajim anum, judionaan chi pörnaanag sï müch pür deem ugua. Pari müig eegar chan mu Reikhaju durr khabamgui ajim anum.

³⁷ I mag iekhabarm ürbaawai chi Pilatoou irig, —¿Magan pün chadcha reipamá? ajim anum.

Magbaawai Jesuu, —Pua khabá khaphu jaubapüim; mu chadcha Reiu ajim aajem. Mu mug durr gaai parhoobam chaaidamjö thaabachëtarran, mu Ayau chadcharam iek jaupi sim jawaanta bëejim. Maagwai thum mag chadcharam iek ükham khösi ükha num khunau mu iek ürm khösi üurjemgui ajim aajem Jesuu.

³⁸ Magbaawai Pilatoou irig, —Mag chadcharam iek anum, ¿ma khanim iekhauma? ajim anum.

Jesús thöopi jaautarr

(Mt 27:15-31; Mr 15:6-20; Lc 23:13-25)

Mag “¿Ma khanim iekhauma?” a jëeupet awi deeu dawag öberbaadëjim, jürr chi judionaan düi iekhaan. Mag öberwi amag, —Mua mug woun büürjã kulp paraa sim ooba chirumgui ajim, pärau jaau numjö. ³⁹ Pari mug phiesta Pascuapierr pärau preso äb päachdëu khösim öbeerpi jaaujeewai, ¿mua mug päar Rey idëu mapiju jäg chirú? ajim Pilatoou chi judionaanag.

⁴⁰ Pari magbaawai deeu sereu phöbaadëwi, —Jã chan oob puapüim. Jã puapüiju khäai, Barrabaata öbeerbapüpi aajeejim jürram khunau.

Pari chi Barrabás öor thöomie anaa nem jïgkhaajem gaaimuata preso sïejim.

19

¹ Mamag n̄m paawai, Pilatoou warag Jesús p̄rnaa w̄pi jaaujim. ² Magbaawai soldaunau chadcha w̄naa miu d̄nta p̄rsir khaphöbaad̄jim. Mag khanaa, i p̄r gaai j̄uapinaa, ïchab khaj̄üa phurii kh̄ir ph̄ph̄üisi simj̄a j̄uapip̄üjierram. ³ Magnaa i aigcha bëena, “¿J̄agpai chirú judionaan Rey?” aajeejim. Magnaa j̄ürram kh̄nau i kh̄iadachaj̄a juaj̄au deemaajeejim.

⁴ Chi soldaunau mamagkham ee, chi Pilatoou deeu dawag öbërch̄naa chi judionaan p̄m pos th̄n̄m̄g, —P̄ad̄e oobat: Cha mua i dawag waipierrum, mua oowai m̄g woun b̄ürj̄a kulp chukhu simgui ajim.

⁵ Mag chadcha Jesús dawag öbërcheewai miu d̄n w̄rj̄uchkha simta p̄rsirkha j̄üanaa khaj̄üaj̄a kh̄ir phurii ph̄ph̄üisimj̄o wajappa simta j̄üa öbërch̄jim. Mag dawag waib̄ena amag, —Cha sim p̄ar ðor ig narr ajim chi Pilatoou.

⁶ Mag amach dakh̄ir daugaj̄ar d̄n̄n̄ubaich̄m oobaawai chi phadnaan p̄rnaanau guardianaan Aai i j̄eujem di th̄ujerr kh̄n̄n̄ d̄imua ūwaa sereu phöbaad̄wi warre pa gaaita meerph̄pi jajaau aajeejim. Magbaawai chi Pilatoou amag, —Í chadcha khaigba khaba s̄ewai mua chan i dichbangui ajim. Warrwia p̄achd̄uta p̄achd̄eu jaau n̄mj̄o pa gaai i meerph̄p̄üijurauma ajim.

⁷ Magbaawai chi judionaanau j̄ürr irig, —Ichd̄eucha jaauwaij̄a iita Ëwandam Iewaa anaawai ichiita th̄op̄üiju aai simgui ajierram, maar ley gaai jaauwai m̄g maach agdauj̄opai n̄mta mag iekha sim̄n th̄op̄üiju aai n̄m a jaau s̄ewai.

⁸ Pari chi judionaanau mag iekhabarm ūrwia warag Pilato j̄aphierrbaad̄jim. ⁹ Mag j̄aphierr th̄n̄m̄ua deeu ich d̄üi wai dubwi chi Jesuugta, —¿P̄a jamaam agá? ajim an̄m.

Pari ichig mag j̄eubarmj̄a Jesuu b̄ürj̄a i iek j̄üa abajim aajem. ¹⁰ Mag ich iek ūkhaba abaawai chi Pilatoou irig, —P̄ur̄g khabá m̄ iekha chir̄m̄gui ajim an̄m. ¿Wa pua khaugba s̄wa ajim an̄m, m̄uta iek theeg chir̄m̄? Muata p̄a s̄i khajapha p̄ap̄üipi jaauju aai chir̄m̄; wa magbam khai m̄chd̄euta pa gaaij̄a warag p̄a meerph̄piju akhiinj̄a jaauju aai chir̄m̄gui ajim an̄m, m̄achta mag nem jawaagj̄a iek theeg chiraawai.

¹¹ Magbaawaita j̄ürr ich Jesús garmua irig, —Ich Ëwandamauta j̄ag p̄a iek theeg apiba arr amuan, ïs p̄a b̄ürj̄a m̄ d̄üi iek theeg chukhu chirakhamgui ajim an̄m. Mag p̄chta chi thierr awia m̄ d̄üi mag chir̄m̄ gaaimua, p̄chj̄a d̄üi kulp wai chir̄m̄gui ajim an̄m. Pari ar p̄ur̄g m̄ d̄üi m̄gamkh̄ir ðor khaigbamj̄o m̄ m̄ig p̄r waiberr kh̄n̄ta p̄a kh̄aij̄a ūr̄ucha kulp paraa n̄m̄gui ajim an̄m, amachd̄eu khaph̄ n̄mta m̄ d̄üi j̄ag naawai.

¹² Jesuu ichig magbaawai chará Pilatoou Jesús chig aba s̄i mapiju êkhaajeejim. Pari mag n̄m ee warag chi judionaanauj̄a khapanaam kh̄n̄n̄ta irig, —Puata j̄ag woun s̄i khajapha p̄im̄n̄, p̄a chan magan tag emperador khapeer khabamgui ajierram. Ar ichd̄epai iita reiu a sim̄n̄, magan j̄ürr emperador d̄üi iekkh̄or aum khöchgauta mag simgui a serereu aajeejim irig.

¹³ Mag serereukham ūrwia, Pilatoou Jesús dawag warrpi jaaujim. Magwia, d̄üi ichpa öbërch̄wia sie gaai oo s̄isijim, warre thumaam kh̄n̄n̄ dakh̄ir jawaag. Mag i oo s̄ierr aig “Empedrado” a th̄ürjem, mokdaúa jooth̄th̄ud wau s̄ierr aawai; ich mapai ebreonaan meúa Gabata a th̄ürjeejim. ¹⁴ Amau i d̄üi mamagkham ed ya nemkhöju noram ajim, edaus̄e. Ich mag ora Pilatoou s̄i chi Jesús p̄ap̄üim khös̄im iekhau chi judionaanag, —Ar sim p̄ar Rey ajim.

¹⁵ Mag amachig, “Ar sim p̄ar Rey” abaawai chará, warag sereu phöbaad̄mua pa gaaita meerph̄naa th̄op̄ita jajaau aajeejim. Magbaawai ich Pilatoou amag, —¿Magan mua p̄ar Reita pa gaai meerph̄baad̄jupá? ajim.

Magbaawai amachd̄eu j̄ürr, —Maar tag rey chukhu n̄m. Maar rein, ãba emperador appaita maar reiugui ajierram.

¹⁶ Magta chadcha warag Pilatoou am ipierr Jesús pa gaai meerph̄e th̄omkh̄ir jaaujim. Mag jaubaawai amach d̄üi athaad̄jierram.

*Jesús pakuls gaai meerphētarr**(Mt 27:32-44; Mr 15:21-32; Lc 23:26-43)*

¹⁷ Mag i athaadēwi soldaunau irig ag gaai ich meerphē jiiirjopju pakulspai war-
rpibaawai ag dūi öphēeu gaai maa ajim, Pörpá Durrsī anəmug. Ich mag durrsīpai maach
ebreonaan meúa Gólgota aajem. ¹⁸ Mag durrsīdam gaaita soldaunau pakuls gaai i
meerphēnaa chi pakuls jēb ee dənəupi sūjim. I mag meerphē sīubarm dūi īchab i
bigaau öor numí meerphēgkha sūjierram: āb i juachaar gar, āb i juawē gar. ¹⁹ Mag jiiirjop
sīubaawai ich Pilatoopai ēsapdau phākhanaa i pör ür meerphē sūipijim. Chi ēsapdau
“Jesús Nazarepierr, judionaan Rey” a phā sējim. ²⁰ Mag Jesús pakuls gaai meerphētarr
phöbör dakha arr aawai mag phiesta athee öor pöm bëetarr khəunaujā chi ēsapdau oo
naajim. Chi ēsapdau ebreonaan meúa phānaa, latfn meúajā phānaa, griegonaan meúajā
phā sējim. ²¹ Pari Pilatoou mag amach dakhīir judionaan Rey a phā sīubarm oobaawai
chi judionaanau irig, —Üü, oob jäg “judionaan Rey” a phām. Mag khāai, “I iek mag iita
judionaan Rey aajem” ata phā sīubá ajierram.

²² Magbaawai Pilatoou am ichaur, —Ya phā sīsiewai pöd khīet phāju khaba simgui
ajim.

²³ Chi soldaunau mag pakuls gaai meerphēnaa, ügthaa jiiirjop sīuwi, jürr i khajūa
ābamug phēnaa amachpierr āābdö jig aujierram. Pari chi soldaun jayappai narr
aawai chi khajūa dau āb ür sob sīsijim, eegarcha jūajem chi túnica anəm. Pari ma sīi
meupitarrjā chukhu kha sīerr aawai, ²⁴ ārmaaugau awia, “Jāgan par thürreuju khāai
khaíuta gan athaju khai” awia, mokdaudam bar jemkha nəmua ābmua ag dūi sīsijim,
chi gan autarrau. Pari amau magtarran, magju nawe Ēwandam iek phā sim gaai,
“Amachpierr mə khajūa jig auwia mə túnica sīi jemkha mok bar nəmua gan auju” a
phā simjö, ich agjöo öbërju arr aawai ajim. Magua chadcha ich agjöota ajierram chi
soldaunau i dūi. Mamə mag nəm chan amachdēu magju Ēwandam iek gaai phā simjā
khaugba naajim.

²⁵ Mag chi Jesús sim pakuls ag bükhərr dakha ich Jesús ādjā sējim. Mag tag uin
naajim: ich Jesús ād ag eeum, jöoi Cleofas ūan María, maimua agjö ābakhai María
Magdalena anəm. Maig mājā am dūi chirajim, i ād bigaau. ²⁶ Maar ich dūi wənurraajerr
khəun ee mächta ürcha ichdēu khōsi aajerr aawai, mag pakuls gaaimua maar ich ād dūi
āba dənənuidə nəm oobaawai, mə igwia ich ādagta, —Ar sim pə iewaa; jāguata pə khap
sīsijugui ajim.

²⁷ Maimua jürr mürugjā oonaa agjö, —Ar pəam mə ād, puata müg atagjā i khap
chirəmgui ajim.

Müchig magtarr aawai mua chadcha ich ag edwe müch di aar i arrwia, müch ādjö müch
dūi wai chirsijim.

*Jesús meetarr**(Mt 27:45-56; Mr 15:33-41; Lc 23:44-49)*

²⁸ Müg jēb gaai ichdēu nem wauju arr thumaa ya ichdēu waubarm khaphə sīerr aawai
mag mürug ich ād müch dūi wai joothəmkhīir jaautarr khur nən awia, —Mə öbichaaga
thənəmgui ajim chi Jesuu.

Pari magtarran ag nawe Ēwandam iek phā sim gaai jaau simjö ich mag iekhaju atarr
aawai ajim.

²⁹ Magbaawai soldaun ābmua bëewi, putjö üüphē khitəmta isopo anəm piu gaai
būrnaa, aig jarr ee vino adchuchúu sīerr ee thūnaa, i i aig ɸa aujim, mag putjö üüphē
khitəm ee dorrdu sim bereu dömkhīir. ³⁰ Mag ich i aig ɸa athaawai sīi ag gaai bereu
oowi, —İsin chad thumaa aipa sīsimgui a khitawia, mə dakhīraa eeg üthəbaadēwi warag
chaaupabaadējim.

Jesús āi ee thutkhērēu sutarr

³¹ Mag ed nemkhöju noram anaa jua üüjem noram arr aawai judionaanau pakuls
gaai öor sūmapha naajim. Amagan mag ed phiesta pömaam ajim, sīi tagam jua üi

n̄m edam khāijā. Mag gaaimua maar jöoin judionaan chi thethemnaanau Pilatoog jaaujierram aajem, mag pakuls gaai narr kh̄un bü b̄br̄eutkhapi jaaumkh̄iir; mag bü b̄br̄eutkhabap̄aiwai, jöpkharraa kh̄echbaadee eeg paakha auwia ph̄e arramkh̄iir. ³² Magbaawai chadcha Pilatoou soldaunag jaaujim aajem. Mag jaubaawai b̄ewi mag Jesús bigaau narr kh̄un bü b̄br̄eutkhap̄iijim; nacha ābakhai d̄en, maimua mag khur agjō ābakhai d̄en. ³³ Pari Jesús d̄enjā agjō b̄br̄ewaag awi oowai, ya chi meemta jiiir jöchkh̄erajim. Mag oobaimaawai i bü b̄br̄eubajierram.

³⁴ Pari mag mee kh̄er̄m āba, soldaunau chadcha mee sim khap aag awi, ābmua i āi ee thutkh̄er̄u su oojim. Magbaawai bag choorbabaad̄em d̄üi maach chödanta dōjō dau b̄üu choorba th̄un̄isijim. ³⁵ M̄uch chi mag jaau chir̄muan m̄uch daúacha ootarr aawaita chadcha mag jaau chir̄m. Mua khaph̄u chir̄m, m̄uchd̄eu chadchata nem jaau chir̄m. Mag chadcha arr nemta jaau chiraawai p̄arag ūkhamkh̄iirta m̄ug ph̄a chir̄m. ³⁶ Soldaunau i d̄üi magtarran, ich Jesús igwia ag nawe Ēwandam iek gaai i i jaumienau ph̄ātarrjō thum ag eyaa öb̄erju arr aawai ajim. Chi Ēwandam iek ph̄a sim gaai, “I pa chan ābjā buȳebaju” a sim, ich chi Ēwandamaucha p̄ütarr igwi; ajapcharan ich Jesús igwiama. ³⁷ Maimua ich ag Ēwandam iek gaai, ich Ēwandamau agjō mag ichd̄eu p̄ütarr igwia ph̄āpitarr gaai, “Chi thutkh̄er̄u i sutarr kh̄unaujā deeu i d̄üi oaju” a ph̄a sim. Magua, soldaunau i d̄üi magtarr igwia warrgarwe Ēwandamau ph̄āpitarrjō chadcha thumaa ich ag ee öb̄ertarr aawai chadcha maad̄eu ūkhaju aai n̄m.

Jesús aukh̄ertarr

(Mt 27:57-61; Mr 15:42-47; Lc 23:50-56)

³⁸ Amau i d̄üi mamag khaawai ĩchab s̄iejim woun āb José a th̄ur s̄ierr. Chi José ph̄öb̄ördam Arimatea an̄m eem ajim. Ichd̄ejā ĩchab nawe Jesuu nem jaaujerr th̄āraucha ūkhaajerrta, tagam judionaanag ich khaugpim ökhö aajeejim, ich d̄üi khaigbaju kh̄iirjuwia. Pari maagjerrta mag ya chi Jesús meebaad̄em khaug athaawai Pilato aar mawia irig j̄eewimajim aajem, Jesús chi meemdam eeg pawia arraag. Magbaawai Pilatoou irig arrju aai sim abaawai eeg paa auwia athaad̄ejim. ³⁹ Mag athaad̄em ee ĩchab Nicodemojā b̄eejim. Ich ag Nicodemo ajim biek āb edaar ich Jesús d̄üi iȳu athurtarr. Nicodemoou j̄ugdee mirra an̄m d̄üi áloe an̄mta s̄i j̄user ābam ee waaur̄eu sim waib̄eejim, agua i kha phuraag. Mag j̄ugdee peer quintal ābpaím s̄iejim. ⁴⁰ Mag, Joseeu Nicodemo d̄üimua amach numiim kh̄unau warre ich aukh̄erju aig mag j̄ugdee chi Nicodemoou waib̄etarr aceite ee waaur̄euna, agua kha phuurna, put ee wajapha p̄r̄eu kh̄erjierram, maar judionaanaun öor aukheerwai ich magta aajerr aawai ich agjō. ⁴¹ Mag amau i pakuls gaai meerph̄e wai narr dakha nemj̄iirdö s̄iejim. Maagwai mag nemj̄iirdö eeta durrbü kh̄öpag ee j̄ebdi iur s̄iejim, ya chi kh̄orm. Mag j̄ebdi ee agtha öor ābjā aukh̄erba s̄iejim. ⁴² Mag j̄ebdiita mag pa gaai i meerph̄e wai narr aigmua dakhacha s̄ierr aawai mag eeta Jesús aukh̄erjierram. Maimua mag n̄m d̄üijā ĩchab ya judionaan jua ūujem ed dubaag p̄öm khaba waaur s̄ierr aawai mag eeta aukh̄erjierram, edau kh̄eju nawe.

20

Jesús deeu phiid̄utarr

(Mt 28:1-10; Mr 16:1-8; Lc 24:1-12)

¹ Maimua mag jua ūi kh̄eutarr noram, domighed edpherre agtha ph̄āph̄ark khitwe, María Magdalenaau i aukh̄ertarr aar oon majim aajem. Mag mawia irua ooimaawai, chi j̄ebdi i ee mokp̄ör p̄öm joothu s̄ierr chawag p̄r̄eup̄üi th̄un̄m ooimajim aajem. ² I iek magbaawaita maach numpai Simón Pedro d̄üi narr aar khaphig b̄eejim aajem. Mag eerpamjō b̄ewia, —Maach P̄ör aukh̄ertarr ee ooimaawaijā ag ee chukkhu th̄un̄m. ¿Örau jamagta athaaderram khai? aich̄ejim marag.

³ Magbaawai ich ag b̄urre marau aar oon w̄etjim. ⁴ Warran maar āba khaphig ph̄öbaad̄ejim. Pari mua Pedro p̄awia m̄uchta i na chi j̄ebdi aar barimajim. ⁵ Mag barwia, mua ag ee öb̄er oowai, s̄i chi p̄r̄eu s̄ierr put appai mua ooimajim; pari aarcha chan m̄

dubbajim. ⁶ Mag m̄ bartarr khurta Pedrojã barwia ichin chad warre ierrcha dubjim. Iruajã ïchab mag i gaai p̄r̄eütarr put oowia ⁷ ïchab chi binaandam p̄r̄ begp̄ütarr putjã oojim. Pari mag i p̄r̄ begp̄ütarr put tagam s̄i mor gaai p̄r̄eüp̄ütarr d̄i ãba khaba, khïetta wajapha juurnaa p̄r̄r khërajim. ⁸ Mag Pedro dubbaad̄em oobaawaita m̄jã d̄i dubjim. M̄chta i na barimatarra j̄rr i ëudeeta dubwi mag i aukhërtarr ee khãidu parii simjã m̄ch daúacha oobaawaita, “Chadcha Jesuun s̄iita phiid̄wia petamgui” a chirajim, m̄ch ödegpai. ⁹ Pari maagwaiwe chan Ëwandam iek phã sim gaai deeu i phiid̄ju a jaau s̄isid̄mjã marau agtha b̄urjã khaugba, mag i phiid̄ujã khïirjuba naajim. Maimua ya maach daúacha mag ich aukhërtarr ee chukhu oobaawaita mag i phiid̄barmjã khaph̄ aphöbaad̄ejim. ¹⁰ Ya maach daúacha mag i aukhërtarr ee ooba abawai deeu maar maach diig wëtjim.

Jesuu María Magdalenaag ich oopitarr
(Mr 16:9-11)

¹¹ Pari mag maar ërëubaad̄mjã, ich María chan maba, daaugajãr jëbdi i aig icharaucha b̄ie s̄isijim. I iek mag i b̄iep jëb̄ ãmuata irua eeg b̄uchnaa ierrag öbër oo n̄m̄ abawai ¹² Ëwandam chognaan khajüa b̄äpphã s̄isid̄m̄ta ohoohdö naajim aajem, j̄rr chi Jesús aukhërtarr khãidu ee: dau ãb i bü sierr gar, maimua dau ãb i p̄r̄ sierr gar. ¹³ Mag amachig öbër oo n̄m̄ abawaita mam ierrmua irig, —¿P̄r̄ khandtheeta b̄ie ãma? ajierram aajem.

Magbaawai irua, —Maar P̄r̄ Jesús m̄g ee wai narr chukku th̄naawaita b̄ie ãm. Khaugbam jamagta athaaderram khai a ãajim aajem j̄rr amag.

¹⁴ I iek irua mag iekhap̄üinaa ewag oobaawai Jesuuta i ëugar oo d̄naajim aajem. Pari mag i oo atham b̄urre chan pöd i khaug auba, s̄i deeu kh̄unpiita ãajim aajem. ¹⁵ Mag ichig oo n̄m̄ abawaita ich Jesús garmua irig, —¿Khandthee b̄ie ãma? ¿P̄r̄ khaita j̄r ãr̄rú? ajim an̄m.

Ichig magbaawai s̄i chi nemj̄irdö th̄ajemp̄ii awia chi Mariaau irigta, —P̄chdëuta arrtarr khai, m̄r̄g jaaubã, mua i awaan maag. ¿Jampaita pua i deethurj̄i? ajim an̄m.

¹⁶ Magbaawai Jesuu ich th̄r̄ gaichata irig, —María ajim an̄m.

Mag ich th̄r̄cha ich th̄r̄baawaita wajapcha deeu ewag ph̄urbanaa irig ich meúata, “Raboni, p̄chpama” awia, khaug athawai onegau i gaai p̄r̄jopbaimajim aajem. Mag Raboni aawai maar judionaan meúa Maestro aawai.

¹⁷ Mag ich gaai p̄r̄jopbaimaawaita Jesuu irig, —Oob m̄ gaai p̄r̄m; agtha m̄ m̄ch Aai aar maba chirabahab ajim an̄m.

Magna j̄rr maar ich d̄i wën̄rraajerr kh̄un igwiata, —Mawia, j̄rr m̄ khodnaanag jaaubaimã ajim an̄m, “m̄ m̄ch Aai d̄i ãba chiraimaag i aar mam; ich mag Ëwandampai ïchab p̄ar Aai anaa p̄ar Ëwandamagui” a jaaubaimã amag ajim aajem.

¹⁸ Ichig magtarr aawai chadcha maar aig bëewi, ich daúacha Jesús ootarrjã jaauchëjim. Mag jaumamua, —M̄chigcha iekhatarrjã ich agjöota p̄rag jaau ãm̄gui ajim ich María Magdalenaacha marag.

Jesuu ich b̄ü d̄i aajerr kh̄unagcha ich oopitarr
(Mt 28:16-20; Mr 16:14-18; Lc 24:36-49)

¹⁹ Ich ag edpai ya edau khëubaad̄em ee, maar ich Jesús d̄ücha wën̄rraajerr kh̄un ãbam aig ãba biird̄ naajim. Pari mag biird̄ n̄mjã judionaan chi thethemnaan ökgau puertdi phãarkha wai naajim. Mag n̄m̄ eeta, dubbaichëmjã ooba arrta, dëgölp ich Jesuuta maar j̄rr d̄un̄ubaichëwia, —¿Jãgpai n̄ keena? Oob jãphierrmiet; m̄ khabahab aichëjim.

²⁰ Magnaa chadcha marag ich jua oopinaa ich ãi ee thutkhëreu sutarrjã oopibaawai maar onee aphöbaad̄ejim, deeu maach daúacha maach P̄r̄ oobaawai. ²¹ Magnaa deeu ichdëupai marag, —Keena, oob jãphierrmiet. Ich jãg m̄ Ayau m̄ch p̄ütarrjö, muajã öor ee p̄ar p̄i chir̄m̄gui ajim, ich ag iekpai m̄chdëu jaaujerrjö amag jaaumkh̄iir.

²² Magnaa “Ëwandam Akhaar athat” anaa maar ohoodö n̄m̄g phuasirjim. Mag phuasirbarmua Ëwandam Akhaar marag deebarm ajim. ²³ Magnaa marag magjim:

—Ar amach khaibag isegwi m̄ iek ükha num khunag, “Chadcha p̄ar pekau Ēwandamau chugpaabap̄im” abat. Pari Ēwandam iek ükhaba num khunagan j̄urr, “Agtha p̄ar pekau chan chugpaaba simgui” abat ajim, ðor d̄ui magamkh̄irta p̄arag Ēwandam Akhaar dee chiraawai.

Jesuu Tomaag ich oopitarr

²⁴ Mag Jesuu marag ich oopiewai maar khapeer Tomás am d̄en irig Meís aajerr maar aig khaba s̄iejim. ²⁵ Mag aig khaba sierr aawai ag khur marau irig maachd̄eucha maach P̄or ootarr jaau naajim. Pari magbaawai ich Tomaau ükhamaaugau warag, —Mua m̄uch daúacha oobam aigj̄ä ükhabamgui ajim. Mua ükhajuun, i jua ee clabou meerph̄etarrj̄ä m̄uch daúacha oonaa, ag ee m̄uch juaucha j̄urkha j̄urkhanaa, i äi thutkh̄er̄eu sutarr eej̄ä m̄uch juaucha j̄urkha oobaawain chadau ükhajugui ajim.

²⁶ Maimua magtarr khur seman äb dichwia eudeem domighed deeu maar ich ag degcha äba podpa naajim. Mag ed paawai ich Tomás maar d̄ui aig s̄iejim. Mag edj̄ä napemj̄ö puertdi ph̄äarkha wai naajim. Pari mag sierrta, deeu üwaai chukhu sierr eemuata d̄ögölp Jesús maar j̄ärr d̄un̄uch̄ewia, —¿J̄ägpai n̄u keena? aich̄ejim.

²⁷ Mag iekhach̄ewia, Tomaag eerpanaa, i th̄ürcha th̄ürnaa, —P̄ud̄e m̄u jua ee clab meerph̄etarr oobá; ag eecha juau j̄urkha oobahur ajim. Magnaa m̄u äi thutkh̄er̄eu sutarr eej̄ä agj̄ö j̄urkha oobá ajim. Magnaa, J̄ägbaawai khaita ükhaju. Oob tag ükhabam a chitamgui ajim irig.

²⁸ Magbaawaita Tomaau ichigcha, —Señor, p̄uuta m̄u P̄or anaa m̄u Ēwandamaugui ajim.

²⁹ Magbaa Jesuu irig, —P̄uch daúacha m̄u phiid̄ubarm oobaawai ĩsta pua ükha chirabma ajim. Ar amach daúacha m̄u ooba numta pari s̄i jaubarm ũrwiapai ükha num khun̄ta Ēwandamau üucha wai s̄iejugui ajim.

Khan j̄ägamkh̄irta m̄ug ēsap ph̄äj̄i

³⁰ Mag tag Jesuu nem kh̄iir pogkhe ðrau ooba, ni wauj̄ä wauba aajem p̄ooma waaujeejim maar dakh̄iir, chadcha Ēwandamauta ich p̄ütarr ðrag khap amkh̄iir. Pari magtarrta mua m̄ug ēsap gaai thumj̄ä ph̄äba, äaurpaita ph̄äjim. ³¹ Pari m̄ug thum mag m̄ug ēsap gaai jaau chirum̄un, j̄aan chadcha Jesuun Ēwandamau ich Iewaa ichd̄eucha j̄ur auwia warrgarwe p̄üju a jaaujerrj̄ö p̄ütarrta p̄arag khap amkh̄irau; mag khaph̄naa i iek ükha ph̄öbaadeewai m̄ug atag pawiaj̄ä i d̄ui äba ich mag khapeerkha num gaaimua iiu w̄en̄ramkh̄iir.

21

Jesuu ich khapeen s̄ieteem khunag ich oopitarr

¹ Magtarr khur deeu üwaai mag th̄urr̄d̄ö p̄öm sim Tiberias an̄um igaau marag ich oopijim. Mag ich oopitarr m̄ug ajim: ² Maar maig naajim: Simón Pedro, Tomás am d̄en i Meís a th̄üurr̄jerr, Natanael chi Galilea durr ph̄öbördam Caná an̄um eem, Santiago, m̄u, maimua mag tag maar khapeen agj̄ö ich Jesús khapeen numí naajim. ³ Mag numta Simón Pedroou maar na, —M̄u dö ñakhemgui ajim.

Magbaawai marau, —Magan maarj̄ä p̄u d̄ui w̄etjugui ajim.

Mag, chadcha marau er̄eubaad̄ewi bote ee d̄öj̄ärr paaukhabaad̄ejim. Pari mag ed chan par ich mag ña etarrj̄ä ni äbj̄ä th̄öobajim. ⁴ Mag ña eedutkhamaa awia ya äspa ðor mor dawaa aad̄em ee döieg oowai, Jesuuta dö igaau oo d̄unaajim; pari mag oobaawai maraun ich khabampii naajim. ⁵ Mag num ee, maar döi dakha narr aawai, ich garmuata marag, —Keena, ¿äwarr th̄öojierrá? ajim.

Magbaawai marau, —B̄üurr̄j̄ä th̄öoba num perá anaajim j̄urr irig.

⁶ Magbaawaita deeu ich garmua marag, —Magan p̄äach red p̄äach juachaar gar dubp̄üinaa ur̄ejurauma; j̄äiguin chadau nau p̄arau p̄ur aujugui ajim.

Magbaawai chadcha i ipierr marau maachig jaautarrj̄ö dubp̄üinaa ur̄eubaawain chadau par marau eud̄ud̄ukhamj̄ä p̄öd j̄iir auba aajeejim, äwarr p̄öm̄ta th̄unarr aawai.

⁷ Mag num ee ya munchedün khaug wai chirarr aawai Pedroog, —Jā maach Pör Jesús khabahab a chirajim.

Ichig magbaawai sīi khajūa khomariipai jūa sīerr aawai ag bürre ich khajūa wajapha jūapet awi warag dö ee durbbaadējim, jöpkharraa ichta chi Jesús sim aar baraag awia.

⁸ Chi redjā jua miebaadee pöd jir auba, warag siita jap eemuapai eudu arrumua ag düi dö igaauphēubaimajim, warpcha khaba dö igaaumua maar narr aar cien metrojöpai sīerr aawai. ⁹ Mag dö igaaupanaa oocheewai ichdēu maar na ot örwia āwarrta ag ee thu wai sējim; panjā ičhab wai sim marau oomajim. ¹⁰ Mag maar ich aig paaukhabaimaawai ich garmua marag, —Jürr pāach dēn eem agjō āaur phē aipidut ajim.

¹¹ Magbaawai Simonau petwi, deeu jap ee waaidubaadēwia, chi red ich jāg chi āwarrpa mosjā ee eudu aujim. Āwarr daphumpa ag ee thūnumta ciento cincuenta y tres naajim, chi khapanag. Mag āwarr pōm thūnarrjā üu chi red thūrrēubajim. ¹² Maimua ya chi āwarr phaakha athaawai ich düi thach khömkhīir maar ich aig thürkha aujim. Pari ya marau i khaug wai narr aawai ābmuajā irig “¿Pū khaiujā?” aba aajeejim. ¹³ Mag maar thürkha auwi, pan auna, ichdēucha marag jigpūiwi, chi āwarrjā ich agjō jigpūijim. ¹⁴ Mag mosjā ee maar ich khapeenag ich oopitarr, ich iuu phiidatarr khur biek jayapam ajim mag ich oopi sim.

Jesuu Simón Pedroog jaautarr

¹⁵ Mag thach khō num awia ya khō aaipagkhabaadee Simón Pedroogta ich Jesuu, — Simón, Juan iewaa, ¿puata chadcha pūch khapeen khāaijā ürcha mū daupii chiráwi? ajim.

Magbaawai Pedroou irig, —Èera Señor, pua khaphū simgui ajim, mua pūch daupii chitūm.

Magbaawai deeu chi Jesuupai irig, —Magan mū iek ūkha durrum khūnta oveja chaain thūajemjō wajapha thūa wai chitá ajim, mag amachdēu mū iek ūkha num gaaita ich mag ubū wēnūrramkhīir.

¹⁶ Maimua deeu ūwaa irig i thūrcha thūrthūrnaa, —Simón, Juan iewaa, ¿chadchata pua mū daupii chiráwi? ajim.

Magbaawai Pedroou irig, —Èera Señor, pua khaphū simgui ajim, mua chadcha pū daupii chitūm.

Magbaa deeu irig, —Magan mū iek ūkha num khūnta oveja thūajemjō wajapha thūa wai chitá ajim.

¹⁷ Magnaa deeu ūwaa biek thārjupamua irig ich ag iekpai phūurba, —Simón, Juan iewaa, ¿chadchata pua mū khōsi chirú? ajim.

Mag ich ag iekpai biek thārjup ichig phūurba jējēu khabaadeewai Pedro warag ichta ökhīirjuu aadēmua irig magjim:

—Señor, puata nem thum khaphū aajeewai pua khap chirabahab ajim, mua chadcha pūch khōsi chitūm.

Magbaawai Jesuu, —Magan mū ovejanaandamta chig apiba thūa wai chitá ajim.

¹⁸ Magnaa ichdēupai iekhamamua irig magjim:

—Pudē mū iek ūrbarí: Warrgur pua pūch juadamau pūch khajūa jūawi pūch mam khōsimug maajeejim. Pari mū cha iekha chirūm iekhau mūg atag pū jōoira aadeewai pöd pūch juau khajūadamjā jūaba, chikhamnauta pū khajūa jūapijugui ajim. Magnaa pū juajā amau buurkha sūnaa pū mamapha khitūm aar ajués amau pū arrjugui ajim.

¹⁹ Jesuu Pedroog mag iekhatarran, jāga ōrau ich gaaimua mag i thōoju jaauwiata mag iekha sim ajim, mag ich gaaimua meebaawai Ēwandamta ōrag thō iekhamkhīir. Magnaa irig warag, —Mū iekta ogdūba ich jāg ūkha chitá ajim.

Jesuu ich düi naajerr eem āb ürcha daupii aajerr

²⁰ Maimua ērēubaadēwi Pedroou deeu ewag oo num aawai ich Jesuu ürcha daupii aajerrta am ēudee urajim. Ich ag wounau ajim i thōoju noram ābmiecha thach khō naawaijā, ichta igarcha oo sīerr aawai, irig “¿Khaíuta mag pū oomapha aajem khūnag

pə pər deejü agá?” a jëeutarr. Wajapcharan magan mʉchma, mʉchta am ëudee maa ajim. ²¹ Mag ewag oo nʉu awia ich Pedroou mʉ oo athaawai mʉ igwia Jesuug, —Señor, ¿magan Juanjāma? ¿Jā jāga meejuma? ajim.

²² Magbaawaita Jesuu irig, —Mua i meepiba deeu mʉch bēe nʉm ora ich jāg nʉrrapiju akhiinjā, ¿pua i jāgbarju? ajim. Mag chirabnaa pʉchta khīirjunaa ich jāg mʉ iek gaaita ubʉ chitá ajim ich Pedroog.

²³ Pari Jesuu mag iekhatarr igwia ermanonaanau amach eepain mʉ igwia, “Magan mag woun chan meeba ich mag nʉrrajugui” a iekhaajeejim. Pari mʉchdēucha ūurwai chan Jesuu mag mʉ meepiba ich mag chitaju aba, sī ar mʉchdēu jaau chirʉmjöpaita, “Mua i meepiba deeu mʉch bēe nʉm ora ich jāg nʉrrapiju akhiinjā, ¿pua i jāgbarju?” ajim. Magpaita iekhajim.

²⁴ Jesuu mʉ igwia mag iekhatarr ich ag wounaupaita mag thumaa cha jaau chirʉm mʉg ēsap gaai, mʉchjā i dūi ogdʉba chitʉmua mʉch daúa oojerr aawai. Maagwai tagam khʉnaujā khaphʉ nʉm, mua mʉg phā chirʉm nem chadcha arrta jaau chirʉm.

²⁵ Mua mʉg ēsap gaai phā chirʉm atcha Jesuu nem inag pōoma waujeejim. Irua mag nem waujerr thum āābdō jaaukhiin, libro khapaanata öbërkhām, makhʉn thumaa örag khakhapdō amkhīir igkhapūyaag.

Maga ajim keena. Makhʉndamta pārag khap amkhīir jaaum ig chirajim.

Juan, ich Jesús dūicha chitaajerr

ECHOS

Ich Jesuucha j̄ur autarr kh̄unag Ēwandam Akharau nem waupimarr ag nem ĩgkhaa

Chi phātarr. M̄ug libro gaai nacharam versículo oonaa Lucas 1:1-4 gaaijā ookhiin, ich ag wounagpaita phānaa deep̄üi sim, merag chukhu sim. Ajapcharan Lucas gaai Lucaau j̄ooi Teofiloog nacha ichd̄eu jaauim ig s̄ierrpai jaaup̄üijim, ich Jesuucha nem wau n̄urrarrma. Maimua m̄ug Echos gaaita deeu ũwaa jaaubaad̄emua j̄urr chi Jesús th̄oop̄üiwi ich Aai aar matarr khur ya amach ap paaukhawi i d̄üi w̄en̄urrarr kh̄unau nem waumatarr jaau sim. Ich Jesús ũgthar maagpamua jaauwai, irua ich j̄urr Ēwandam Akhaar p̄üibarm jua theegauta amag nem kh̄iir pogkhe waupiju arr aawai, chadcha ag juapaau nem waumatarrta j̄ooi Teofiloog jaaup̄üi sim, Lucaau.

Khan jawaag aj̄i.

1. **Jāga Jesús iek durrpierr aaid̄umaj̄i:** Mag chi ũkha n̄um kh̄un gaai Ēwandam Akhaar ph̄es aicheewai, ag d̄üita amach jiernemkha aaid̄ujierram. Ich Ēwandam Iewaa agtha amach d̄üicha khitaawai jaautarrj̄o, Jerusalemua jaauph̄öbaaderr, Judea durrj̄ā jaaunaa, kh̄iirab Samaria eem magwe jajawag w̄etumua amach durr eemua öb̄erdutkhawi, amach meeun khabam eem magwe Antioquiapienagpa Siria durr ee jaaumajierram. Mag n̄um ee Pabloou warag jaaubaad̄em gaaimua griegonaan eemua Romapien eepa aaid̄u j̄oisijim. Maḡum ĩs chará durrpierrta aaid̄u w̄ej̄om, maach eepa.

2. **Jāga aajeej̄i** Ēwandam Akharau ich juapá chi ũkha durrarr kh̄unag deemamua: Amach eepai khaigba aad̄ep aawai nem wauju khaugbam aigjā Ēwandam Akharauta kh̄iirjug deejeejim. Ich Ēwandam Akharau mag amag jaau wai n̄urrarr aawaita khapan khaba narr ee ewag paawai ũu ũkha durrum kh̄un khapaana aph̄öbaad̄ejim. Magbaad̄em gaaimua warr s̄i ōor amach meeun appai kh̄iet n̄un̄uid̄umj̄o atarrj̄ā Cristo gaaimua ābam khodkha n̄uisijim.

3. **Chijā kh̄unauta** maach peerd̄ujem iek durrpierr aaid̄up̄üijerrá: M̄ug libro gaai peer j̄arrchapaím Pedro appai jaau sim (caps. 1-12); maimua cap. 13 aigmua atagta kh̄ieb ö n̄um aar Pablo phidag jaau sim.

Ēwandam Akhaar p̄üiju Jesuu jaautarr

¹ J̄ooi Teófilo, ¿j̄āgpai chirú? P̄uch khapeer ajapham Lucauta p̄urug m̄ug ěsap phā deep̄üi chirum.

Nacharam ěsap phā deep̄ütarr gaai mua p̄urug jaau chirajim, Jesuu warrcha ich phidkhabaadeewaiwe nem waunaa jaaujerr aigmua kh̄ieb i ũgthar matarrpa. ² Mua p̄urug jaau chirajim ĩchab, mag ich Jesuu ũgthar maju nawe, Ēwandam Akharau ichig jaaupibaawai, j̄urr irua ich d̄üi ogd̄aba w̄en̄urramkh̄iir ichd̄eucha j̄ur autarr kh̄unag, jāga amau nem wau w̄en̄urraju a jaau p̄uatarr. ³ Na m̄uchd̄eu p̄urug jaau chirarrj̄o, makh̄un mag ichd̄eucha j̄ur autarr kh̄unagta ōrau i juau th̄owwi deeu iiu phiid̄utarr khurj̄ā dau daau öb̄erch̄ewi ich oopiejeejim aajem, chadcha ich iiu chirum khap amkh̄iir. Cuarenta días n̄um ee ich mag ich oopiejeejim aajem. Mag ich oopi simua, jāga Ēwandamau ōor ich d̄enkha auwia ichta am Pörkhaaj̄ē a jaaujeejim aajem amag.

⁴ Mag ichd̄eu doce j̄ur autarr kh̄unag ich oopipikham jaarta ĩchab amag Jerusalén ph̄öb̄ör eemuaj̄ā chawag w̄etpiba jaaumamua amag, —Mua p̄ārag jaaujeejimgui ajim an̄um, m̄u Ayau p̄āar athee ich Akhaar p̄üiju. Magtarr aawai m̄ug ph̄öb̄ör eemua chawag w̄etba, m̄uigpai n̄ubat ajim an̄um, ichd̄eu chadcha p̄ārag ich Akhaar dee n̄um ora. ⁵ Juanaun chadcha d̄ödamaupaita ōor p̄ör choojeejim, mam̄u m̄ugtarr khur p̄ömcha khaba n̄um ee, j̄urr Ēwandamau ich Akhaarta p̄ārag deejugui ajim an̄um. Mag ich Akhaar deebarmuata, chadcha p̄āar p̄ör choo chaar p̄ör choo n̄uisijugui ajim aajem Jesuu amag.

Teófilo, maach Pör Jesuu mag iekhatarr aawai, chadcha ichd̄eu iekhatarrj̄o, jāga mag Ēwandam Akhaar b̄eej̄i a khap amkh̄iirta ĩs mua deeu p̄urug m̄ug ěsap phā deep̄üi chirum.

Maimua mag bëewi, jāga mag ich Jesuu ichdēucha j̄r autarr kh̄un ee s̄ieichēwi, amag nem waupimarrjā agjō mua p̄r̄ug jaaupāaigpam.

Jesús ügthar matarr

⁶ Maan m̄ugta ajim aajem:

Mag amau chi Jesús thōowi deeu iuu phiidutarr khur ya ābmiecha ichdēu j̄r autarr kh̄un d̄ii s̄iejim aajem. Mag amach aig s̄ierr aawai amach garmuata irig, —Señor, marau khap am ig n̄m̄gui ajierram an̄m, marag jaubá. ¿Ísta pua chadcha chikhamnaan jua eemua maar peerdu auwi p̄chta thumaam kh̄un Pörkhaagpá, maach gobierno chaarcha wai n̄isieg?

⁷ Magbaawai Jesuu amag magjim aajem:

—Ēwandam ichta thumaam kh̄un kh̄ai nem jua theeg simua ichdēupaita maḡm nem thum khap aju arr aawai p̄rau chan būrjā maḡm khap aju aai khaba n̄m̄gui ajim an̄m, jāgwaita magju, wa khan edta magju khai. ⁸ Mag kh̄ai Ēwandam Akhaar p̄ach gaai ph̄s s̄ieichējuun chad p̄rau khaph̄ aju aai n̄m̄gui ajim an̄m. Mag p̄ach gaai ph̄s s̄ieichēm ed p̄ar jua theeg aphōbaadēmua mua nem waaunjerr p̄ach daúacha oonaa m̄ iek p̄ach jūguucha ūurjerrjā p̄rau ōrag jaau n̄rrjēe aju. Nacha m̄g Jerusalén phōbör ee, maigmua Judea durr, Samaria durr, ich mag kh̄ieb durrierr jaau wētumua warp durr chaauram magwe p̄rau jaau w̄n̄rrajugui ajim an̄m amag.

⁹ Ya ich Jesús mag iekha ōbarm ee, s̄i warag ügthaa papagmam d̄ii j̄unthumie baug bëewi s̄i ag ee i meer athamjō abaawai ūu amau i oo wai durrrrjā warag oohba pamamua chukkhu aadējim aajem. ¹⁰ Mag warag i ügthaa papagmam eerpa d̄n̄n̄uid̄ n̄m ee, emkhooim numí khajūa b̄pphā jūa s̄isid̄mta d̄gōlp am aig d̄n̄n̄utkhachējim aajem. ¹¹ Mag d̄n̄n̄utkhachēwia amag, —Keena, ¿khanta ügthaaag jāg eerpa d̄n̄n̄uid̄ n̄ma? aichējierram an̄m. Jesús ya ügthar petabahab. Mam̄ ar jāg p̄rau i mam̄ oo naabá; ich jāg p̄achdēu oo n̄mjō ūmaai deeu i bëebajupa ajierram an̄m amag, mag chi khajūa b̄pphā jūa s̄isid̄ arr kh̄unau.

Judas j̄rr Matías an̄m j̄r autarr

¹² Mag amach d̄ii āba s̄iewia petam oobaawai, durrdam Olivo Durrs̄i an̄m gaai naawi ich aigpaimua Jerusalenag wētjim aajem. Mag durrs̄i Jerusalenmua warpcha khaba, peer kilómetro ābpaím sim aajem. ¹³ Mag wētwia phōbör ee paaukhabaimaawai ügthaa amach j̄erjem aar āba biird̄ n̄isijim aajem. Maig naajim aajem: Pedro, Santiago, Juan, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, Santiago j̄oi Alfeo iewaa, Simón ib̄ur wauwia Celote a th̄urjem, maimua Judas, woun āb deeu agjō Santiago an̄m d̄ii ābam kh̄un. ¹⁴ Makh̄un amach thum ich mag biird̄ajeejim aajem Jesús eeugpeen d̄ii, ich Jesús ād María maimua dewam ūinpa, āba mag biird̄naa Ēwandamag j̄ewaag. ¹⁵ Ich mag Ēwandamag j̄ewaag am āba biird̄dukham ed gaai, biek āb Pedroou tagam kh̄un agjō Jesús iek ūkha n̄m kh̄un khapan ciento veinte n̄m j̄rr d̄n̄n̄unaa, ¹⁶ —Keena ajim an̄m, Jesús gaaimua khodamna. Mua p̄rag jaaukhimgui ajim an̄m. Jāg maach Pör Jesús imeraa p̄r̄p̄itarran ichiita ich jāgju aai s̄iejim, warrgarwe rey David khararrau Ēwandam Akharau ichig jaubaawai ich mag phā p̄arrjō. Chadcha magtarr aawaita ōrau maach Pör Jesús p̄r̄ awaan bëewijā maach khapeer Judas khararrta chi pörkha n̄rrajimgui ajim an̄m. ¹⁷ Iin maach eem maach d̄ii āba phidkhaajeejimgui ajim an̄m. ¹⁸ Magtarrta ich dau lökōo mag Jesús p̄ertarr paar ichig phagtarr phatkhou j̄eb p̄r̄ auwia, mam mawia, ichdēupai ich ō jorrkaawi, p̄r̄ou burri, bi jurrphē s̄i j̄ūautarrjō ap̄ūijimgui ajim aajem. ¹⁹ Mag ichdēupai wir aig ich thōowia magbarm Jerusalenpienau thum ūrphōbaadeewai mag durr ichdēu p̄r̄ autarr aig “Acéldama” a th̄urjierramgui ajim aajem. Mag am meúa Acéldama aawai maach meúan j̄rr “ōor thōotarr param j̄eb” a sim̄u. ²⁰ Judaau magju khaph̄ta warrgarwe rey David khararrau Salmos an̄m phā s̄iewai i igwia magjim:

“I di atarr di ōor parii iseg p̄aju, ag ee joobaju kh̄un chukhu.”

(*Sal. 69:25*)

Maimua ich ag ēsap gaai ich Daviupai ichab,

“Deeumua jürr i phidkhaajerr phidag phidkhaju aai simgui” a phã puaajim. (Sal. 109:8)

²¹ Magua mua mag chirumgui ajim anum ich Pedrooupai. David khararrau jaautarrjö chadcha amkhüir, müig maach ee ðor num eem äb maach daumaai jür aujugui ajim anum, ich daúa Jesús iiu phiidutarr ootarr aawai maach ipierr jaaumkhüir. ²² Mag maadëu jür aujuun, ichab maachjö Jesús düi ogdüba wënranaa ichab warrcha Juan ðor pör choomieu Jesús pör chootarr aigmua ewag pawiajä khieb ich Jesús ügthar ma num ed gaai ich mag maach düi ogdüba wënraraajerr khun eemta jür auju aai numgui ajim aajem.

²³ Pedroou mag iekhabaawai, aig narr khunau ðor numí thür aujierram aajem: Äb José anum, ich ag wounpai Barsabás a thürnaa ichab ibur wauwia Justo a thürjem; maagwai äbakhai Matías ajim aajem. ²⁴ Mag numí jür auwia Èwandamag jëeumamua magjierram aajem:

“Èwandam, puchdüta chadcha ðor thumaam khun thäär khaphu chitaawai, marau pürug jëeu num, marag jaaubá” ajierram anum, “mug numí num aig chijäata puchdüu ig chirum agá. ²⁵ Ya Judajä ichdüu khaigba arr gaaimua wir aig ich thöobaawai i jürr puch i jaau num phidag maar düi äba phidkhamkhüir marau deeum ig numgui” ajim anum, “maach daumaai.”

²⁶ Mag Èwandamag jëeu durrawia mokpör gaai am thür numwe phäkhanaa jëkhut barbaäaiwai, chi Matías thür phã simta ügthaag jëer khërbaimajim aajem. Magtarr aigmua atag Matías warm khun once narr düi äba phidkha sisijim aajem, Èwandam i jaau num phidag gaai.

2

Èwandam Akhaar bëetarr

¹ Maimua nemkhö dichtarr khur cincuenta días num ee, judionaan phiesta Pentecostés anum burrijim aajem. Ich mag edcha thum chi ükha durrum khun äbam aig podpa thünaajim aajem. ² Mag am äba podpa numta, dëgölp edjä eemua jëbu phü theeg urum iekjö jug urum ür athajierram anum. Mag jug bëewi am num di gaaita sïi wübaichëmjö ajim anaabá. ³ Magbarm abarmun meukhüirjö sïsidamta sïi ötdaujö uujëer uujëer aadëmua, ich Jesús iek ükha narr khun pör ür dërpjopkhamamua, dërpjopkha, deeu chukkhu aadëjim anum. ⁴ Mag ötdau khüirjö simta ðor pör ür dërpjopkhabarmjö arrau Èwandamau ich Akhaarta thumaam khun gaai phës deebarmua agdaujö deeum meu amachdüu büürjä iekhaba aajerrta waa iekha nürjëe aphöbaadëjim anum, ich chi Èwandam Akharau iekhapimampierr.

⁵ Ich mag phiesta jaar Jerusalén phöbör ee naajim aajem: judionaan Èwandam iek ükhanaa irua jaau sim ipierraa aajem khun, durrpiermua bëetarr khun. ⁶ Mag edjä eemua phü iekjö jug pierrum ürbaawai, thum äba ag di aig biirdünaa mag phü iekjö thunum düi sereu wëjöm ürbaawai, “Jäga aadëmta mug thunuisima?” ajierram anum, amachdüu ürwai am meeun khabam khunauta durr warpham khun meupa ajapha chi meu khun dënjö iekha num ürwia. ⁷ Mag ürwia sïi warag dauderraa numua amach wir aigpai jëjëeu aajëejim aajem, amach khapeenag. Mag jëeu numua, —Keena, ar jäg durr chaauram meupa iekha nürjëem khun, jähkhun amach thum Galileapien khabá? ⁸ Jäga jäg amau iekhamam marau maach meüachata ür numma? aajëejim anum. ⁹ Müig maach nem meu khapan iekha wëjömgui aajëejim anum, durr chaauram khun pöm thünaawai. Müig num: Partiapien, Mediapien, Elampien maimua maach chi Mesopotamia durr joobaajem khun; Judea durram khun, Capadociapien, Pontopien maimua Asiapien. ¹⁰ Mag tag ichab thunum: Frigiapien, Pamfiliapien, Egipto durram khun maimua Africa durr phöbör Cirene anum ag atag naajem khunpa thunum. Romapienjä müig joobaajemgui ajim anum, judionaan chaar maimua deeum durrmua bëewi judionaan igar num khunjä agjö, ¹¹ Creta durram khun düi Arabiapienpa thunum. Mag meu khüirpierr thunum ee thumaam khunau agdaujö dich meüata Èwandamau nem wautarr amau igkhamam ajapha ür thunumgui ajim anum.

¹² Mag amachdëu warm khun deum meupa ijëjëbkhama ũrwia dauderraa num gaaimua, amach wir aigpai jürr jëeu ohookhamua, “Ma mug thunum, ¿jãga awiata jãg thunum?” khajierram aajem. ¹³ Mamã ãaur khun ichab aig narr khunau warag am wauwia, “Vino pöm agtha khüwaa sim döpuwia khëch thunaawaita jãg thunaabahab” aajeejim aajem.

Pedroou òrag iekhatarr

¹⁴ Magbaawai Pedro tagam ich khapeen agjö ich Jesuucha jür autarr khun düi äba büjãau dunisiwia thet amag magjim anum:

—Keena, Judeapien, maimua ichab Jerusalén naajem khun: Khar abat mua pärag jawaagpam; m̄ iek ũrbat ajim anum. ¹⁵ Õor pärau oowai jãg thunum chan pärau jaau numjõ mag nag pöm döwia khëch thunaawai khabamgui ajim anum. Pärau oo naabá ajim anum, ista edpherr garm las nuevepai sim; agtha doojem orajã khaba sim, ¿jãga mag õor khëch thunaajugui? ajim anum. ¹⁶ Am jãg num, s̄i warrgar Ëwandam i jaaumie Joel khararrau phã puatarrjõ thunum khabahab ajim anum. Mug thunaaju igwiata ich Ëwandamaucha jõi Joel khararrag jaaumamua,

¹⁷ “Ya mug atag m̄chdëu mug jëb öpüju gayaa paawai mua m̄ch Akhaar thumaam khunag deemajugui” ajim aajem.

“Mag mua amag m̄ch Akhaar deebaawai chaain chi emkhoinau chi uninaupa warrgar m̄ iek jaaujerr khun dënjõ m̄ iek jaaujugui” ajim aajem.

“Maimua chaainam khun düi jõiraam khunra mua m̄ch aar khãapi aumajugui” ajim aajem.

¹⁸ “Ichab mua thum m̄ch ipierraa num khunag m̄ch Akhaar deemaju, emkhoinag wa uninag awia khãjã.

Magbaawai amau m̄chdëu amachig jaubarnta jürr òrag jaumajugui” ajim anum ich Ëwandamau.

¹⁹ Mag jaumamua ichab, “Edjã eejã mua m̄ch bëeju ijaaur nem khüirpierr ompaapimajugui” ajim aajem.

“Maagwai mug jëb gaai bag oaju, õtdau phur jïerrarraukham düi; s̄i naar phüichchi khõrr jïubaadëphumjã oojugui” ajim anum.

²⁰ “Mag m̄ch jua theeg thum bëeju ed gayaa paawai, äsdawam edau khübaadeewai jürr edaram edau arg s̄i bagjõ phurii aadëjugui” ajim aajem ich Ëwandamaucha.

²¹ “Mamã ichab üu ar thum m̄rug amach dau aug khaugpi jëeu num khunpan üu peerdütkhajugui” ajim aajem ich Jõirau. (Jl. 2:28-32)

²² Pedroou mag Ëwandam iek phã puarr jaau dichwia, ichab ijëjëbkhama, ‘Keena israelnaan, cha mua iekhaagpam ajapha ũrbat ajim anum. Pärau khaphu numgui ajim anum, Jesús Nazaretpierrta ich Ëwandamaucha puittarr aawai päach ee ag na nem mag ooba aajerr irua wau nurraajerr gaaimuata Ëwandamau pärag ich jua theeg oopijim.

²³ Mamã mag khitarrrta juau ich Ëwandamau mag udura i thõopibajieb ajim anum, mag i thõopibarm gaaimua warag päachta wajapcha öbërju khaphu sierr aawai. Magju arr aawaita, päachig pur deebaawai, pärau i pur arrwi päach ipaarmua pakuls gaai õor s̄i khaibag sisidum khunag i meerphë thõopijierramgui ajim anum, ich Ëwandamau ag nawe mag khüirju wai sierrjõ. ²⁴ Mag juau i thõopüjierrab mamã, Ëwandamau deeu i phiriu aujimgui ajim anum. I mag s̄i jëb ee ich mag sierraju atheem khaba arr aawai mee numuapai chan pöd i thü aubajim a jaumajim aajem Pedroou. ²⁵ Magju arr aawai rey David khararraujã warrgarwe Jesús igwia ich Jesuuta chadcha ich Aai düi iekha sim ũrtarrjõ phãmamua magjim:

“Ëwandam” ajim anum chi Chaai garmua ich Ayag, “mua khaphu chirum, pu m̄ düi ogdaba s̄ejem.

Püchta m̄ na numuu khaawai pua büurjã m̄ chig apibamgui” ajim anum.

²⁶ “Mag gaaimua thãar onee chiraawai m̄ch meukhüraucha purug üu ajim a chiraa-jemgui” ajim anum chi Chairau.

²⁷ “Mua khaphu chirum, khaigbam khun akhaar weetjem aar mu akhaar pua paim iek paimbangu” ajim anum, “puch chogkha chirumta pua mu kha khosi wai chiraawai.

Much kherbarm jeb degpai udura arpiba, deeu much phiriu aujua mua khaphu chirumgui” ajim anum.

²⁸ “Puchduta puch aarcha obeerjem khadau murug khaugprijim, maagwai puch dacha chiraimaawai mu onee chirsijugui” ajim anum. (Sal. 16:8-11)

²⁹ Mag David khararrau pha puarr igwia ich Pedroou, 'Keena, paade khirjubat ajim anum. David khararrau ichpai wir aig igwia pod mag iekhaju khaba sejim. Maadeu meraaja khaba num, maach dau nawe jooi David khararr meewi bep siujierram; mag i beptarr jebdi agtha sejemgui ajim anum. ³⁰ Mamu i ichab Ewandam i jaumie arr aawai irua khaphu sejim Ewandamau ichig “Mu cha iekha chirum iekhau pa chaain ewagam khun eemta puch simjo reikhapiju” a iekhatarr. ³¹ Ewandamau mag iekhatarr aawaita Daviu khaphu ya oo wai simjo Cristo iu phiidujua jaaujim: jaga Ewandamau ich Chaai akhaar khaigbam khun akhaar weetjem aar mawia ich mam seipiba, ni i morja ich aukherbarm jeb degpai arpiba, sii phiriu auju. ³² Warrgarwe mag jaaujerr aawai ich Ewandamau chadcha i phiriu aujimgui ajim anum. Marau mag jaau numun, chadcha maach daucha ootarr aawaita mag jaau numgui ajim anum Pedroou.

³³ Mag jaumamua ichdeupai, 'Jan Ewandamau ich jua theegauta chadcha i phiriu autarr aawai is ugthar ich Ewandam dui aba thumaam khun Porkha simgui ajim anum, ich Jesus igwia. Magta ichab ich chi Ayaucha ich Akhaar deeu a jaaujerrja irig deejimgui ajim aajem. Mag ichig deebaawai jurr ich Jesuu ista orag deebarmgui ajim anum. Magua cha paru paach daucha oona paach juguucha paach meu ur numja mag sii khech naawai khaba, thum ich Jesus gaaimuata jag thunumgui ajim anum, chadcha ichta ugtharja maach thumaam khun Porkha siwai. ³⁴ Maigta paru oo naaba ajim anum. David Jesujo ugtharja thumaam khun Porkhaimaba arr aawai jaja irua ich igwia magkhaji? Mag khai maach Por Jesuuta ugthar pabaimaawaija thumaam khun Porkhaimaju ichdeu khaphu sierr aawai, ich Jesus igwiata Daviu ich paarmua, “Ewandamau maach Porigta, ich dui aba thumaam khun Porkhapijich juachaar gar juppiju” a iekhabajieb ajim anum, ³⁵ “i oomapham khun thum ich jua ee parkha dee num ora.” (Sal. 110:1)

³⁶ Maimua deeu ich Pedrooupai, 'Keena ismua atag israelnaan thumaam khunau warre khaphu abat ajim anum, cha mua parag jawaagpam. Ar paach ipaarmua pa gaai meerphe thoopipi jaautarr Jesuuta warag Ewandamau thumaam khun Porkhapibarm; ich khabajieb ajim anum warrgarwe Ewandamau jur auwia maach peerdu aumkhir piiju jaaujerr.

³⁷ Pedroou mag iekhabapum amachdeu urbaawai warre gaai machaaga aphobaadema ich Pedroogcha jeunaa i khapeenagja agjo, —Keena, j magan marau jagata aju aai nwi ajierram anum, Ewandamau maach peerdu aumkhir? Marag jaubat ajierram aajem.

³⁸ Magbaawai Pedroou amag magjim aajem:

—Thum agdaujo paach mor ewag khirjuwia Ewandamag paach khaibag chugpaapi jeubat ajim anum. Magnaa chadcha Jesucristo iek ukhanaa paach por choopibat ajim anum. Parau magmun, Ewandamau par khaibag chugpaapiwia jurr ich Akhaarta parag deejugui ajim aajem, ichdeu deeu a jaautarrjo. ³⁹ Irua mag ich Akhaar deeu jaautarran, parag deenaa, par chaainagja deewi, thum durr warpham khunagpa deeu jaautarran. Wajarcharan thum ichdeu khosi thur aumam khunagta ich Akhaar deemajugui ajim aajem.

⁴⁰ Mag, Jesuu nem waaujerr thumaa jaumam dui warag am wawimamua Pedroou amag, “Oor mug chi ajaugja chukhu thunum khun dui okhoomapha num khai, aba Ewandamta jurbat” aajeejim anum.

⁴¹ Mag chadcha Pedroou jaau sim ũrwia Ēwandam iek ũkhamarr khũũnau amach pör choopimajierram aajem. Ich mag edpai ũkhawia amach pör choopimarr khũũn appai tres miljõ naajim aajem. ⁴² Mag, chi ũkha durrarr khũũn thum ābam aig podpanaa ich Jesuu pũitarr khũũnau jaau nũmpierr ich mag am ipierraa wẽnũrraajeejim aajem. Amach khapeen dũi õ khaigbajā khaba, ante Ēwandamag jẽeu nũmua warag thachjā āba jig khoojeejim aajem.

Jāga aajeejĩ warrcha Cristo iek ũkha phõbaaderr khũũn

⁴³ Mag nũm ee ich Jesuu jũr autarr khũũnau ag na nem mag ooba aajempa wau nũm oowia õor thumaam khũũnta dauderraa thũnaajim aajem. ⁴⁴ Chi Ēwandam iek ũkha nũm khũũnan ũiba āba biirdũnaa amach khapeen dũijā ajapha naajeejim aajem. Maguata jũrr agdaujõ chikhamnagjā nemdam ĩgkhaba, thumaa jig aumaajeejim aajem. ⁴⁵ Amach nem wai nũnũid arrjā thum pẽrkhũũinaa chi phatkhon jũrr nemdam ig nũmjā chukhu khithẽem khũũnag jigpũĩmaajeejim anaabā, thumaa agdaujõ. ⁴⁶ Mag nũmua edau āspapakhampierr Aai i jẽeujem deg āba podpanaa Ēwandamag jẽeujeejim aajem. Maimua amach di aar pawiajā ich mag Ēwandamag jẽeu nũmua thachjā agdaujõ thõikhanaa thumaa õ āba onee khõ dichdimapphũ aajeejim anũm. ⁴⁷ Amach mag nũm gaaimua ag phõbõr eem sũi bithurgam khũũnaujā am kha khõsi aajeejim aajem. Mag nũm dũi maach Põr Jesuu warag õrag ich iek ũkhapi aumam khũũn ag nawe ũkha durrarr khũũn ee dubmaawai warag khapaana paaukhamajim aajem, edau āspapakhampierr.

3

Woun āb bũ ākhāraa khitũm monaautarr

¹ Biek āb Pedro Juan dũi Aai i jẽeujem deg wõtjierram aajem, ya kheeuragam las tres nũm ee. Mag ora paawai õrau Ēwandamag jẽeujerr aawai ĩchab amach paat jẽwaan wõtjim aajem. ² Mag Aai i jẽeujem deg dub nũm puertdi aigcha ed ěepierr woun āb apha khitũm jup kheeujeejim aajem. Mag woun bi eewe bũ ākhāraa khitũmta thaabatarr aawai põdjā ich appai dũrdũr aba, sũi õrauta jiir aubẽewia mag puertdi “Chi Ooimũg” anũm aig juppi sũiujeejim aajem, õor ag ee dub nũm khũũnag phatkmondam jẽeumkhĩr.

³ Biek āb i mag oo chirũmta, Pedro Juan dũi ierrag dich wõtum oobaawai amag, —Aay keena ajim anũm, mũ ap chitũm, mũrũg phatkmondam deebat ajim anũm.

⁴ Magbaawai amach numiim khũũnau irig eerpanaa Pedroou irig, —Marag oobā ajim anũm.

⁵ Mag Pedroou ichig “Oobā” abaawai ichig nemdamta deegpampii awia amag eerpa oo sũsijim aajem. ⁶ Mag amachig eerpabaa Pedroou magjim anũm irig:

—Mũ chan bũũrjā phatkhon chukhu chirũm, mamũ mũchdẽu põdju ayaam chan mua pũrũg ĩgkhabam. Āba Jesucristo Nazaretpierrau pũch monaaujuuta khĩirjunaa phiidũbaad ajim anũm.

⁷ Mag iekhanaa i juachaar gar pũrnaa ũgthaag ěudu athaawai chadcha nem bũpā ubag aadẽjim anaabā. ⁸ Mag ich jua gaai pũrnaa dũnũũupi athaawai, dũi ũgthaag phuddũ oo dũnũisiwia ich mag nem ajaug dũrdũr sũsijim aajem. Mag warag am dũi āba Aai i jẽeujem deg dubwia sũi chaajõ onegau bũ jiir nũnũũugmamua Ēwandamag, —Ũuchata pua mũg mũ monaubaapũim Ēwandam; chadcha pũchta thumaam khũũn khāaijā chi thierriugui a ijẽb nũnũũu khabaadẽjim aajem.

⁹ Magtarr aigmua atag ich mag onee Ēwandamag ũu ajijimkham thumaam khũũnau oojierram aajem. ¹⁰ I mag nũrrũm oowia dauderraa naajieb mamũ, thumaam khũũnau, “Jā chadcha ar Aai i jẽeujem deg dub nũm puertdi Chi Ooimũg a thũũrjem aig oo simua õor dich nũm khũũnag phatkmondam jẽeujerr woun khabahab” aajeejim aajem jũrram khũũnau.

“Põrtico de Salomõn” anũm ee Pedroou iekhatarr

¹¹ Mag ich monaubaapāiawai chi bũ ākhāraa khitarrau Pedro Juan dũi chaug wõtprimaugau, warag am gaai pũrbaadẽjim aajem. Ya mag i monaubaadẽm õrau

khakhapdö aadeewai daaugajär edau öbeerjem bi gar dijäjö wëu wëjöm “Pórtico de Salomón” anumug thum khaphig phöbaadëjim aajem, mam gar chi bü äkhāraa khitarrau Pedro Juan düi wënarrum kha ogduba sierr aawai. ¹² Pedroou mag amachig khaphig wëdurum oobaawai mag khapan thunumug magjim aajem:

—Keena, ¿khan jägwia jäg maar oowia pāar dauderraa nū? ajim anum. Pārau jäg maragta eerpapaad aadëphum, ¿pārau khīrjuawai marau maach juapaauta jäg monaubarmjöö nū, wa Ēwandam na maach pekau chukhu nūm gaaimua jägbarm khāijā anú pārau pāach ödegpai? ajim anum amag. Mag khabamgui ajim anum ichdëupai. ¹³ Jāan ar Ēwandamau ich Iewaa pūitarrta ar khabam awi pāachdëu thōotarr ag jua theegauta jäg i monaubapūimgui ajim anum. Ich jäg Jesuuta i chogkha bëetarr aawai, maach Ēwandam anaa ĩchab maach jöoin Abrán Isá maimua Jacob am Ēwandamaupai thumaam khūn Pörkhapinaa nem jua theeg apijim. Ich ag Jesupai khabajieb ajim anum, ar Pilatoou p̄apāaig abaawai pāachdëu warag thōopūipi jaautarr. ¹⁴ I büürjä pekau chukhuna thumaam khūn düi agpierraa khitarra pārau warag thōopi jaanaa jūr ag khāai chadcha öor thōomie chaarta pāach ipaarmua warag cárcel degmuajā weepūipijerramgui ajim anum. ¹⁵ Mag, pārau chadcha warag maach thumaam khūn iupiejemta thōopūijerramgui ajim anum. Mag i thōopūijerrab mamū, deū Ēwandamau i phiriu aujimgui ajim anum, jëbdeg sierr āba. Marau mag jaau nūmūn, mag pāachdëu i thōotarr khurjä maach daúacha monakha meeba arrjö nūrrum oojerr aawaiugui ajim aajem Pedroou amach khīrcha. ¹⁶ Maimua mag chi woun bü äkhāraa khitar igwi, Pāadë wajapha khīrjubat ajim anum. Mūig ni ābmuajā meraajā khaba sim, warr jäga sīejī mūg woun. Mag sīejieb mamū, chadcha Jesuu ich monaaju khaphū sierr aawaita jäg monaau sīsimgui ajim anum. Pārau ĩs mūg woun monakha oo nūmūn, jāan maraujā maach khīrjug ee āba Jesús jua theegaupaita i monaaju khaphū narr gaaimuaugui ajim anum. Mag gaaimuata jäg warre ich bi eewe monakha thaabatarrjö pārau ĩs i monakha oo nūmūn ajim aajem.

¹⁷ Magnaa ich Pedrooupai, 'Mua khaphū chirumgui ajim anum, pārau pāach pörnaan düimua Jesús p̄rnaa thōopāaiwai chadcha ich Ēwandamaucha pūitarr khabampii awiata jäg i thōojierram. ¹⁸ Pārau i düi jägtarran, ich Ēwandamau warrgarwe ich i jaumienag jaupibaawai jūr amau örag, “Ēwandam Iewaa Cristo bëewia örau i dau aphū thōoju” a jaautarrjö, ich Ēwandamauta udūraa pārag i thōopi sim khabajieb ajim anum. ¹⁹⁻²⁰ Pāachdëu i düi magtarr jūr pāach khaibag thumaa āsie ewag khīrjunaa Ēwandamag chugpaapi jëubat ajim aajem, mag khaibag chugpamkhīr. Pāach thum israelnaan magta jëukhiin, mag Jesús warrgarwe Ēwandamau j̄r auwi pūiju aajerr deū pūibarm gaaimua Ēwandamauta pāar kha oneg chukhu narrjä kha onee apijugui ajim aajem. ²¹ Mag irua pūijup mamū, mūugwaiweran Jesús ich jäg ügthar sīeju aai simgui ajim anum, warrgarwe Ēwandamau ich i jaumienag jaaujerrjö mūg durr thum deū ūmaai durr wūjūg paapāain bëe nūm ora. ²² Ich ag Jesús igwia Moiseeujā warrgarwe maach jöoinag, “Maach Pör Ēwandamau maach khodnaan eempai öor āb ich i jaumkhīr pūijugui” ajim anum, “ich jäg mūrugjä pāach ee ich iek jaupitarrjö jaumkhīr.

Mag ichdëu pūibarmua pāachig nem jaauwai i ipierraa abat” ajim aajem.

²³ “Mag ichdëucha j̄r auwia pūibarmua nem jaau simta ükhaba abarm khūn chan, oob amau amach ügthar öbërju amiet” a jaujim aajem Moiseeu maach jöoinag. (Dt. 18:15-19)

²⁴ Mag iekkhagmamua ich Pedrooupai, 'Ich jäg Moiseeu ichjö Ēwandamau āb ich i jaujem pūiju jaaujerrjö, tagam khūn agjö i i jaaujerr khūn thum Samuel khararr aigmua ewagam khūnaujā ich mag jaajeejimgui ajim anum. ²⁵ Magnaa, Pāach khabahab ajim anum, warrgar mag Ēwandam i jaaujerr khūn ag chaain ewagam khūn. Pāar dënnaan düi Ēwandamau iek deewai ya pāarta irua khīrju wai sībajieb ajim anum. Magtarr aawai ichdëu jöoi Abranag, “Mūg atag paawai p̄ chaain ewagam khūnau chaai āb oobarmuata thumaam khūn düi nem ajapha waujugui” a iekhatarr aawai

²⁶ Ēwandamau chadcha ich Iewaa jur auwi p̄aar eeta nacha p̄üijingui ajim an̄um, p̄ach pekau p̄om s̄isid̄um isegwia p̄ach th̄aar ee i athaawai p̄ach üu amkh̄iir.

4

Pedro Juan d̄üi chi thethemnaan na

¹ Pedroou Juan d̄üimua agtha ðor p̄om mag w̄ejömug ij̄ej̄bckham ee, am aig phadnaan b̄ejierram aajem, Aai i j̄eujem di th̄uajem kh̄un p̄or d̄üi saduceonaanpa. Mag saduceonaanau jaauwai, maach meewai maach akhaar iuba aajem aajem. ² Mag b̄ewi makh̄unau am d̄üi meeukhabaich̄ejieram aajem, Pedroou Juan d̄üimua j̄äg Jesús iiu phiid̄utarrj̄öta maachin thum iiu phiid̄utkhaju a jaau n̄um ürch̄ewia. ³ Mag warag am p̄urkha auwia cárcel deg ph̄e arrjieram aajem. Mam̄ ya kheeraa pam eeta mag p̄urkha deethurtarr aawai ich mam̄ äspagkhajieram aajem. ⁴ Mam̄ mag amach p̄urkha arrju nawe jaau durrarrdam ðor p̄om mag th̄unarr kh̄unau ürtarr aawai ïchab chi ükha narr kh̄un khapanag emkhooiin appai cinco milj̄o naajim aajem, üuin d̄üi chaainj̄a beerba.

⁵ Maimua ag noram äspaa chadcha Jerusalén ph̄öbör ee äba podpajieram aajem: Judionaan p̄örkha n̄um kh̄un, Ēwandamag j̄eujem degam kh̄un j̄öoin, maimua Ēwandam i jawaag chi machnaanpa, thum äba. ⁶ Mag tag naajim aajem: phadnaan thumaam kh̄un p̄or Anás an̄um, Caifás, Juan, Alejandro, maimua ïchab mag phadnaan p̄örkha n̄um kh̄un khodnaanj̄a agj̄o. ⁷ Maimua Pedro Juan d̄üi cárcel deg narr ph̄e awaan mamkh̄iir awi ðor p̄üijieram aajem. Mag p̄üiwi ph̄e au pierrwai amach j̄arrcha d̄un̄utkhapinaa, —¿Khaíu j̄äg p̄aar jua theeg apij̄i a j̄eujieram aajem amag, j̄äg woun bü äkh̄araa s̄ierr monaup̄aaig?

⁸ Magbaawai Pedroou Ēwandam Akhaar ich gaai ph̄es wai s̄ierr aawai amag magjim an̄um:

—Keena, p̄aar ar m̄ug ph̄öbör ee chi p̄örkha n̄um kh̄un maimua ïchab m̄ug Israel durr Ēwandamag j̄eujem degam j̄öoin, m̄u iek ürbat, mua p̄arag magkhimgui ajim an̄um. ⁹ Ar woun äb m̄uig bü äkh̄araa khitar monaautarrta p̄arau marag j̄eü naabma, j̄ägata marau i monaup̄üij̄i a khap aag. ¹⁰ M̄ug Israel durr ee thumaam kh̄unau khakhapd̄o amkh̄iir, mua p̄arag jaaup̄üikhimgui ajim an̄um. J̄aan m̄ugta ajimgui ajim an̄um. Chadcha Jesús Nazaretpierr jua theegauta m̄ug woun cha p̄arau monakha oo n̄um̄un monaau s̄isim. Ich ag Jesús khabajieb ajim an̄um, ar p̄arau pakuls gaai meerph̄e th̄otarr. Mam̄ Ēwandamau deeu i phiriu aujimgui ajim an̄um. ¹¹ Magtarr Jesús igwi khabahab, ar Ēwandam iek ph̄ä sim gaai “Di üu narr kh̄unau isegtarr dibigta j̄ürr chi di äd j̄arramkha s̄isim” a jaau sim. ¹² Magtarr aawai deeu woun m̄ug j̄eb gaai maach peerd̄uju ayaam chan tag chukhumgui ajim an̄um. Mag Ēwandamau maach peerdu aumkh̄iir deeu kh̄unagj̄a jauba arr aawai äba ich Jesuupai khabam chan p̄öd ðor amach pekau eemua peerd̄ubamgui ajim aajem Pedroou.

¹³ Amachd̄eu mag Pedro Juan d̄üi büürj̄a nem ökag chukhu mag iekha n̄um ürwia j̄ügderraa naajim aajem, mag estudio p̄ömj̄a khaba s̄isid̄umta mag iekha n̄um ürwia. Mam̄ amach wir aigpai, “J̄äkh̄un j̄äg n̄um̄un, j̄aan Jesús d̄üi w̄en̄urraajerr aawaita j̄äg iekha n̄um̄gui” aajeejim an̄um. ¹⁴ Mag n̄um d̄üi amachd̄eu oowai chi woun monaau s̄isierrj̄a ïchab am bigaau oo d̄unarr aawai p̄öd j̄aan s̄eukhaawaita mag n̄um ajuj̄a khaba aajeejim anaabá. ¹⁵ Mag oobaawai amach Asamblea eemua chi Pedro Juan d̄üi j̄öpcha dawag jurkh̄uip̄üiwi amach appai iyüu n̄umua, ¹⁶ —Keena, ¿m̄ukh̄un wounaan d̄üi maad̄eu j̄äga ajuuta j̄äg n̄uma? aajeejim an̄um. M̄ug ðor monaau n̄um ooba aajem chadcha. Amau j̄ägtarr Jerusalén ph̄öbör ee thumaam kh̄unau khakhapd̄o th̄un̄um, p̄öd maad̄eu “J̄aan s̄eukhaawaita j̄äg th̄un̄um” aju khaba n̄um̄gui ajim an̄um. ¹⁷ Mam̄ cha amachd̄eu j̄äg Jesús igwia jaau n̄um tag jaaupimaaugau, maad̄eu am ajar dakh̄aunaa tag maḡum iek jaupiba jaaujugui ajierram aajem, mag jaau w̄en̄ur̄umua warag ðor ee mag iek aaid̄upimaaugau.

¹⁸ Maimua mag kh̄iirju auwia, deeu amach aig th̄ürkha aunaa, chadcha amag tag büürj̄a Jesús igwia nem jaupiba jaaujieram aajem. ¹⁹ Mam̄ amachig magbaawai Pedroou Juan

düimua jürr amag, —Pārau khīirjuawai, ¿jāga ajapcha sī ajierram anum, Ēwandam dau na? ¿Ēwandamau nem jaau sim ipierraa aju khāyau pārau nem jaau numta marau ürcha ipierraa aju aai nawi? ajierram anum. ²⁰ Marau maach daúa oonaa maach jügüucha ūrtarr chan pöd sī ich jāg jaauba sūju aai khaba numgui ajierram aajem Pedroou Juan düimua.

²¹ Magbaawai chi thethem khunau sī am ajap dakhāunaa chig aba pūapūjierram aajem, ðor pöm thunumuajā warag am kōit iekhamjō Ēwandamta thō iekha nurrjēe thunarr aawai. Mag bü ākhāraa khitarr monautarr paar, thumaam khunau Ēwandamag, “Ēwandam, pūjōm chan mūg jēb gaai chukhumgui” anaajim aajem irig. ²² Mag chi bü ākhāraa khitarr Ēwandam jua theegau monauwai cuarenta años atcha sējim aajem.

Chi ūkha durrarr khunau Ēwandamag juapā jēeutarr

²³ Mag amach chig aba öbeerbapāiawai amach khapeen num aar wētvia jaauwimajierram aajem, thum phadnaan chi pörkha num khunau judionaan Asamblea ee agjō chi pörkha num khun düimua amach dakhāu iekhatarr. ²⁴ Chi di garm khunau mag ūrphöbaadeewai ihāba Ēwandamag jēeu numua magjierram aajem:

—Ēwandam, pūta maar Pöröugui ajierram anum. Pūchdēuta mūg jēb wauwi, mūg phūasjā waunaa ag ee nem sīsīdumjā ompaajim, edjāpa. ²⁵ Warrgar maach dau nawe pūch Akharau pūch chog David khararrag iekhapibaawai, irua pū düi khīircha iekha simjō pūmūg,

“¿Khan jāgwi jāg durrpierr ðor meeukhaphōo thunú, maimua par jāg maadēu nem igmaphamta wauju khīirju sīsīdú?” ajim anum.

²⁶ “Mūg durr gaai chi pörkha num khun thum āba iek deewi jürr pū düi wērbuagiōta khīir khaugphöbaadēphumgui” ajim anum, “sī warag maar Pör chi Mesías pūchdēucha jūr autarr ichaau am khōchgau.” (Sal. 2:1-2)

²⁷ Ēwandam, magtarr aawai chadcha David khararrag jaautarrjō ich mūg phöbör eeta āba biirdūjim: Eroses, Poncio Pilato, ich mūg Israelpien düi deelum durrarr khunpa; mag āba biirdūnaa maach Pör Jesús būurjā pekau chukhu khitum pūchdēu jūr autarr khaibag wawaag. ²⁸ Magta chadcha warrgarwe pūchdēu jaauwai mag i dau aphūu aju a jaautarrjō, thum ag ee öbērijingui ajierram anum Ēwandamag jēeumamua. ²⁹ Mag irig jēeumamua, Pua khaphū chirumgui ajierram anum, maar mūg pūch i jaaumkhīir pūchdēucha chogtarr khun dakhāu wai num. Maar pū chognaana. Pua warag maar khuphīi apibá, ögkhaba pūch iek jaau wēnūrraag a jēeumajierram aajem. ³⁰ Mor masim khunjā monaanaa pūch Chaai pekau chukhu khitum Jesús ag jua theegau nem maadēu ooba aajempa marag waupibá, magum gaaimua örag pūch jua theeg oomkhīir a jēeumajierram aajem.

³¹ Maimua ya amau mag Ēwandamag jēeu öbaadēm ee, ich Ēwandamaupai am narr di sī sōsōi athajim anum. Mag di sōsōi atham düi Ēwandam Akhaar am gaai phēs aicheewai magtarr aigmua atagta warag būurjā ögkhaba, ich mag Ēwandam iek jaau nūisijim aajem.

Nem thunum chan ābpaīm dēn khabajim

³² Mag khapan Ēwandam iek ūkha thunarr khunanan khīirjug ābanaa īchab ö ābata naajeejim aajem. Ābmuajā ich nem wai sim, “Mūch atheepaiujā” aba, ante magju khāyau, “Nem thum thunumun maach thumaam khun dēnēugui” aajeejim anaabá. ³³ Mag num ee, am iek warag amach chi Jesuucha ich iek jaaumkhīir doce jūr autarr khunaujā maach Pör Jesús iuu phiidutarr iekta warag iek khēgkha jaauphōbaadējim aajem. Maimua ich mag jaau wēnūrrum jaarjā Ēwandamau thumaam khunag am düi ajapha apiejeejim anaabá. ³⁴ Am iek mag thum jēb wai narr khunaujā amach jēb pērpūinaa, di numí wa numí atcha khāijā paraa arr khunaujā warag amach di pērpūinaa, chi phatkhon Jesuu jūr autarr khun aig jigamkhīir aibeejerr aawai, am ee atcha dau aphūu ichdēu nem ig simjā chukhum woun chan chukhu ajim aajem. ³⁵ Mag aipierrwai chadcha amau agdaujōo chi chukhu durrum khunag jigpāaijeejim aajem.

³⁶ Cha jaau n̄mjō, woun āb s̄ejim aajem, Levinaan eem José a th̄ur s̄ierr, Chipre ph̄ram gaai thaabatarr. Mag woun ib̄ur wauwia Bernabé a th̄ur wai naajim aajem ich Jesuucha doce j̄r autarr kh̄nau. Bernabé aawai maach meúan “Ökh̄irjug mee-upiejem” a sim̄u. ³⁷ Mag wounaujā ich j̄b wai s̄ierr p̄r̄p̄iwiā, chi phatkhon aib̄ewi, Ēwandam i jaaumkh̄ir doce j̄r autarr kh̄nag deech̄ejim aajem, agjō jigp̄imkh̄ir.

5

Ananiaau Safira d̄imua s̄ukhatarr

¹ Mam̄ ĩchab woun āb s̄ejim aajem, Ananías a th̄ur s̄ierr. Mag wounaujā ich ĩi Safira an̄m d̄imua amach j̄b wai narr p̄r̄p̄iwiā, ² amach khaugbaju awi, chi phatkhon eem āaur amach athee auwia, agjō āaurpai chi emkhoirau deen majim aajem, ich Jesuu j̄r autarr kh̄n aar. Mam̄ mag ich jayau phatkhon thum deen maba arrjā chi ĩirau khaph̄ s̄ejim anaabá. ³ Mag amach aar deebaimaawai Pedroou chi Ananiaag magjim an̄m:

—Ananías, ĩjāgwi j̄b p̄rtarr param phatkhon pua thum deech̄eba, ag eem p̄ach athee autarrta, “Thum deech̄ejim” a chirú? ajim an̄m. P̄ch jāg s̄ukha simua Ēwandam Akhaarpara pua kh̄gur auju ēkha s̄ebahab ajim an̄m. ⁴ ĩPua oowai chi j̄b p̄ch d̄n khabajī? Mag chi j̄b p̄ch d̄n arr aawai, ĩchi phatkhonjā p̄ch d̄n khabajieb? Mag simta, ĩkhan jāgwi jāg s̄ukhaju kh̄irjubaad̄jīma? ajim an̄m. Jāg sim aiguin Ēwandampata pua kh̄gur auju ēkha s̄ebahab ajim aajem Ananiaag.

⁵ Pedroou mag iekhabaawai warre chi meemta Ananías j̄kh̄t di b̄jā aimajim aajem. Mag s̄ukhatarr gaaimua Ananías meetarr ũrwia thum chi ũrmam kh̄n th̄ar paraa n̄isijim aajem. ⁶ Mag oobaawai ěwannan aig narr kh̄nau put ee p̄r̄eunaa warre aukh̄raan arrjierram aajem.

⁷ Maimua magtarr khur ora th̄rjupjō n̄m ee, chi ĩirau ich jaai magbarmjā khaugba, Pedro sim di aar majim aajem. ⁸ Mag mawia barbaimaawai Pedroou chi jayau ichig phatkhon deematarr oopinaa chi Safiraag, —Safira, ĩchadchata p̄ar j̄b ich m̄gum gaaipaita p̄r̄jierrá? a j̄eujim an̄m.

Magbaawai Safiraau, —Chadcha jāgpaim gaaita p̄rbajieb ajim an̄m.

⁹ Magbaa Pedroou deeu irig, —Safira, ĩkhantheeta pua jāg p̄ch jaai iek ũkhawia d̄i i ipierr p̄ach numiim kh̄nau maach P̄r Ēwandam Akhaar kh̄gurju ēkha ph̄baad̄jīma? ajim an̄m. Magnaa ichd̄upai, P̄d̄ē ũrbá ajim an̄m. P̄ jaai aukh̄raan w̄ttarr kh̄n deeu barch̄wi puertdi aig b̄ū eseserkham. Cha m̄ iekha chir̄m iekhau nau p̄jā ich jākh̄nauapai p̄ aukh̄raan arrjugui ajim an̄m.

¹⁰ Maimua irua magbarm b̄urre chadcha Safirata di b̄jā a i b̄kh̄r j̄er s̄eimajim an̄m, warre chi meemta. Magbarm ee chi ěwannan ujā aar narr kh̄n dubch̄wia chadcha ya maach chi meemta werba th̄n̄m oobaicheewai, ĩchab arrwia ich jaai aukh̄rtarr bigaau d̄i āba aukh̄rjierram aajem. ¹¹ Magtarr ũrwia thum Ēwandam iek ũkha narr kh̄n jāphierria bigaau kh̄nra th̄ar paraa n̄isijim aajem.

Nem maad̄eu ooba aajem p̄m waaujerr

¹² Ich Jesuucha ich i jaaumkh̄ir j̄r autarr kh̄n gaaimua Ēwandamau ag na ōrau nem ooba aajem p̄m waumaajeejim aajem, ōor dakh̄ir. Maagwai chará waragta chi ũkha narr kh̄nan Aai i j̄eujem di bigaau dijājō w̄u w̄jōm “P̄rtico de Salomón” a th̄ur sim ee biird̄d̄u aajeejim aajem. ¹³ Mam̄ chi ũkha n̄m kh̄n amach ap mag poposkhamjā, j̄r chi ũkhaba narr kh̄nau warag am kha jōiju ōgkha naajeejim anaabá, eeu d̄gōlp amachd̄ejā Ananiaau Safira d̄imua arrjō abaawai ich agjō kh̄chju kh̄irjuwia. Mag am kha jōiju ōkhō naajieb mam̄, khajapha am ig iȳu aajeejim aajem. ¹⁴ Mag āaur kh̄nau ōgkha n̄m āba, warm kh̄nau j̄r pogkha maach P̄r iek ũkhakhag w̄tumua warag khapaana aph̄baad̄ejim aajem, ĩinpa. ¹⁵ Amach daúa mag oo n̄m d̄i ich Jesuucha ich i jaaumkh̄ir j̄r autarr kh̄nau ōor dakh̄ir ag na maad̄eu nem ooba aajempa mag dau daau wau n̄m oowai, waragta aanaan khapan pa b̄urkham gaai dawag

phë aumaajeejim aajem, Pedro dichmamua i akharaupai khāijā chi aaunaan ür khīsu dichdimaawai magbarmuapai monaaumamkhīir. ¹⁶ Mamagkham ūrwia ĩchab Jerusalén dakha phöbördam n̄n̄uid̄m eem kh̄un̄naupa warag Jerusalén phöbör ee am n̄m aig amach aaunaan aubēemaajeejim aajem. Mag amach aig aaunaan b̄n̄ khaigbamua s̄i thōthōrrsö s̄isid̄mpa aubēemarr kh̄un̄nan thum monaaup̄i maajeejim aajem chi Ēwandam i jaaumkhīir ich Jesuucha j̄r autarr kh̄un̄nau.

Ōrau Pedro ēudee ēkhanaa ĩchab Juan ēudeejā ēkhaajerr

¹⁷ Ēwandam i jaaumkhīir j̄r autarr kh̄un̄nau mag amach dakhīir ōor monaaup̄p̄ūikham oowia, phadnaan thumaam kh̄un̄n pöröu saduceonaan d̄imua amachd̄eu pöd agjō aba aawai, iekkhör wauwia, ¹⁸ ich Jesuucha j̄r autarr kh̄un̄n p̄rkhanaa, cárcel deg phāarkha s̄iujerram aajem. ¹⁹ Mam̄ ya edaar pabaadeewai Ēwandam chog ügtharmua b̄ewia, chi cárcel degam puertdi weeukhanaa, Pedro Juan d̄i dawag öb̄erpinaa amag, ²⁰ —Jāigmua Aai i j̄eujem deg w̄t̄wi thumaam kh̄un̄nag Ēwandamau maach ügtharcha öbeerpiejem iekta jaaubaimat ajim an̄m.

²¹ Amachig Ēwandam chogau mag jaautarr aawai chadcha ag noram oo āspapinaa, Aai i j̄eujem deg w̄t̄wia, Ēwandam iek jaauphöbaad̄ejim aajem. Am mag Aai i j̄eujem deg n̄m ee, j̄urr thoomgar phadnaan pöröu ich aig narr kh̄un̄n d̄i āba biird̄naa cárcel di aar guardianaan p̄iujerram aajem, amachd̄eu Pedro Juan d̄i phāarkhapitarr amach aig ph̄e aubēemkhīir. Mag am biird̄u th̄n̄m ee naajim aajem Israel durram kh̄un̄n am Asamblea eem chi pörnaan, amach thum. ²² Mam̄ mag w̄t̄wi chi guardianaanau ooimaawai, Pedro Juan d̄i cárcel deg chukkhu th̄naajim anaabá. Magbaawai deeu amach p̄itarr kh̄un̄n aig b̄ewia, ²³ —Chadcha cárcel di wajapha phāar d̄n̄m marau ooimajim, maimua chi soldaaj̄n̄ daaugaj̄r puertdi aig oo d̄n̄n̄uid̄ th̄naajim. Mam̄ weeunaa oowai, ag ee ōor ābjā marau oobajimgui a jaauch̄ejerram aajem.

²⁴ Mag jaaubaich̄em chi phadnaan pöröu ūrwia, Aai i j̄eujem degam guardianaan pöröujā phadnaan pörkha n̄m kh̄un̄n d̄imua ūrphöbaadeewai, amach wir aigpai, —Keena, mag ooimaba abarm an̄m chad khai, ¿jāga aagauma? ajierram an̄m.

²⁵ Mam̄ amach wir aigpai mamagkham ee, woun āb b̄ewia, —Keena, p̄rau wounaan cárcel deg phāarpitarr kh̄un̄njā b̄ewi chaggaj̄r Aai i j̄eujem deg ōrag jaau n̄m wai aich̄ejim an̄m.

²⁶ Magbaawai mag Aai i j̄eujem degam guardianaan pöröu agjō guardianaan ich kh̄ai jua eegpaim kh̄un̄n d̄i mawia, ōor p̄m am iek ūr narr kh̄un̄nag amach mokou barm ugua, b̄urrjā am chig aba ph̄e aub̄ejim aajem. ²⁷ Mag ph̄e aub̄ewi chi thethem kh̄un̄n āba biird̄u th̄n̄m aig wai dubbaicheewai chi phadnaan pöröu amag j̄eumamua, ²⁸ —¿P̄rag khabaj̄ ajim an̄m, marau jāg Jesús igwia tag b̄urrjā nem jaaupiba jaautarr? Magtarrta ya Jerusalén phöbör ee p̄achd̄eu ūkha n̄m iekta thum aaid̄u wai n̄m gui ajim an̄m, jāg marau jaautarrjā ūrba jaau w̄n̄n̄r̄m gaaimua. P̄achd̄eu mag jaau w̄n̄rranaata jāgan jāg woun thōotarrjā p̄rau maar gaaita th̄p̄im ig naabma ajim an̄m, Jesús igwia.

²⁹ Magbaawai Pedroou agjō ich khapeen Ēwandam i jaaumkhīir j̄r autarr kh̄un̄n kōitpa iekhamamua magjim aajem:

—S̄i ōor ipierraa aju kh̄ayau, Ēwandamau nem jaau simta marau agpierr wauju aai n̄m gui ajim an̄m. ³⁰ Warrgarwe maach jōoinau ūkhaajerr ag Ēwandamauta Jesús phiri uajim. Ich ag Jesús khabajieb ajim an̄m, ar p̄achd̄eu pakuls gaai meerph̄e thōop̄itarr. ³¹ P̄rau i mag thōop̄ijieb mam̄, Ēwandamau j̄urr ichta thumaam kh̄un̄n kh̄ayaujā ūr̄ucha apiwia, ĩchab chi Pörkhanaa ōor peerduajem khapijimgui ajim an̄m, magbaawai i gaaimua Israel durram kh̄un̄nau amach khaibag āsie ewag kh̄irjuwia Ēwandamag chugpaapi j̄eubaawai irig warre mag khaibag chugpaap̄imkhīir. ³² Mag p̄rau i meerph̄e thōotarr maach daúa ootarr aawaita marau chadcha thum khaph̄u jaau n̄m gui ajim an̄m. Mag n̄m d̄i Ēwandamau ich Akhaarta ar ich ipierram kh̄un̄nag

deejewai, marau jaau n̄m̄n̄, ich ag Ēwandam Akharau maachig jajaaukhamta jaau n̄m̄ngui ajim an̄m̄.

³³ Mam̄ chi phadnaan p̄r̄öu aig narr kh̄n̄n̄ d̄imua mag ūrbaawai meekha ph̄öbaad̄ewi warag am kh̄chp̄im̄j̄ä kh̄ösi aph̄öbaad̄ejim aajem. ³⁴ Mag chi thiernaan apha biird̄u th̄n̄um ee woun äb Gamaliel a th̄r̄ sim s̄iejim aajem, Ēwandamau Moiseeg ich iek ph̄äpitarr iek ajar̄cha w̄urkhaajem kh̄n̄n̄ eem. Mag woun ĩchab Ēwandam iek jawaag chi mach ajim aajem. Maagwai ph̄öbörpien thumaam kh̄n̄n̄auj̄ä ĩchab i ökhö aajeejim aajem. Mag wounau chi Jesuu ich i jaaukh̄ir̄ j̄r̄ autarr kh̄n̄n̄ kh̄uchpai dawag ph̄e arrpi jaaujim an̄m̄, magumich amach ap iȳǖ aag. ³⁵ Maimua mag daau paaukhabaadee ich khapeen ichj̄ö chi thethem kh̄n̄n̄ag, –Keena ajim an̄m̄, p̄rau j̄äkh̄n̄n̄ wounaan d̄ii nem khaigbaaju ekha n̄m̄ khai, ajapha kh̄ir̄junaata nem waubat ajim an̄m̄. ³⁶ P̄rau khaph̄u n̄m̄, ar na woun Teudas anarr agj̄ö j̄äg n̄rrarr. Ich iupain, woun thethem a jaau n̄rrajimngui ajim an̄m̄, ich igwia. Magbaawai öor p̄öm cuatrocientoj̄ö i d̄ii khapeerkhajieram. Mam̄ w̄erbu n̄m̄ ee warm kh̄n̄n̄au juau th̄öbap̄aiwai mag i d̄ii w̄en̄rrarr kh̄n̄n̄ thum s̄ii aaid̄uwia tagj̄ä abajieramngui ajim an̄m̄. ³⁷ Magtarr khur öor khapanag khap aag öor th̄r̄ ph̄äkh̄a n̄m̄ jaarj̄ä, Judas chi Galileapierr agj̄ö aad̄ewi ph̄öbörpien p̄öm ichig paa aujimngui ajim an̄m̄. Mam̄ mag n̄rrawia agj̄ö th̄öbap̄aiwai thum i d̄ii w̄en̄rraajerr kh̄n̄n̄ s̄ii aaid̄ujierramngui ajim an̄m̄ chi Gamalielau. ³⁸ Magnaa amag, M̄uchd̄eu mag ootarr aawai, id̄eu j̄äg Jesús iek jaau w̄en̄rr̄m̄ kh̄n̄n̄ khajapha s̄iubat a chir̄mngui ajim an̄m̄. Cha amau nem waunaa jaau w̄en̄rr̄m̄j̄ä s̄ii amach kh̄ir̄jug eemuapai khai, magan ich j̄ägpai w̄en̄rrawia deeu ūrnaa aad̄ejugui ajim an̄m̄. ³⁹ Mam̄ ich Ēwandamauta amag chadcha ich iek mag jaaupi sim khai, p̄rau am kh̄chp̄iwiw̄ij̄ä, oob magum iek tag büürj̄ä ūrba ich mag s̄is̄iju amiet ajim an̄m̄. Ajapha kh̄ir̄junaata nem waubat, eeu p̄äach Ēwandam d̄ii iekkh̄ör j̄r̄ n̄m̄ kh̄äij̄ä p̄rau khaugba naadukham ajim anaabá j̄r̄r amag chi Gamalielau.

⁴⁰ Magbaawai chadcha Gamalielau jaau s̄ierrj̄ö ajierram aajem. Maimua chadcha Pedro Juan d̄ii daaugaj̄r̄ narr deeu ierrag th̄r̄kha auwia, w̄ukhanaa, tag amag büürj̄ä Jesús igwia nem jaupiba jaaujierram aajem. Mag w̄ukhanaan chadau am w̄etamkh̄ir̄ p̄ar̄p̄iijerram aajem. ⁴¹ Mag Jesús iek jaau w̄en̄rr̄m̄ gaaimuata mag amach w̄u th̄n̄n̄ubarmj̄ä, ökh̄ir̄jugj̄ä chukhu, warag aigmua onee er̄eubaad̄ejim aajem, mag Jesús gaaimua amach aph̄u amkh̄ir̄ta Ēwandamau amach j̄r̄ athamj̄ä khaph̄u narr aawai. ⁴² Maimua mag er̄euwia ed eepierr örag jaau w̄en̄rr̄m̄ua, “Jesuuta chadcha ich Ēwandamaucha j̄r̄ auwia maach peerdu aumkh̄ir̄ p̄iitarraugui” aajeejim aajem. Ich mag iek Aai i j̄eujem degj̄ä jaunaa s̄ii dipierrj̄ä ich mag jaau w̄en̄rraajeejim aajem.

6

Amach juag oomkh̄ir̄ emkhooin apha siete j̄r̄ autarr

¹ Mag jaar ĩchab chi äkha durrum kh̄n̄n̄j̄ä warag khapan paaukhamatarr aawai griegonaanau ebreonaan eugar iekkh̄ör wauph̄öbaad̄ejim aajem, ed eepierr khoopaa w̄inag nem jig n̄m̄ aig griegonaanau oowai am meun w̄inag ebreonaa w̄inag dee n̄mj̄ö deeba narr gaaimua. ² Magbaawai mag doce ich Jesuucha j̄r̄ autarr kh̄n̄n̄au Ēwandam iek äkha durrum kh̄n̄n̄ thum th̄r̄khanaa amag magjierram aajem:

–Keena ajierram an̄m̄, örag thach jigam kh̄öchgaupai chan p̄öd marau m̄g maachd̄eu Ēwandam iek jaau w̄en̄rr̄m̄ tag jaauba s̄ii werba s̄iju khaba n̄mngui ajieram an̄m̄. ³ Maimua amachd̄eupai, Khodamnaa, ar m̄ig p̄äach ee öor agpierraanaa chikhamnau am eugar büürj̄ä khaigba jaau n̄m̄ ūrba aajem kh̄n̄n̄ emkhooin apha siete j̄r̄ atthat ajierram an̄m̄, ar p̄äachd̄eu oowai amach gaai Ēwandam Akhaar ph̄s paraanaa ĩchab kh̄ir̄jugdamj̄ä khaph̄um kh̄n̄n̄. Magbaawai makh̄n̄n̄ag j̄r̄r marau m̄g phidag jaau p̄ajjugui ajierram aajem, ⁴ mag amag jaau p̄abajeewai marau j̄r̄r ich j̄äg Ēwandamag j̄eu durrumua äba i iek jaau n̄m̄ gaapai n̄isieg.

⁵ Amau mag iekhabarm ìchab warm khun khapan aig thunarr khunaujã thumaam khunau jügaagaa ùrjierram aajem. Magbaawai woun ãb Esteban a thür sierr jür aujierram aajem. Mag wounau Ëwandam Akhaar ich gaai phēsnaa nem waauwaijã äba Ëwandam gaapai khüirjunaata waujeejim aajem. Mag tag i düi äba jür autarr khun thür mukhun ajim aajem: Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Parmenas maimua Nicolás. Chamug Nicolás anum deeum durrarm phöbör Antioquía anum ee thaabatarra Jesús iek ükhaju nawe judionaan igar theerbawi sèjim aajem. ⁶ Makhun siete jür auwia, Jesuu ich i jaaumkhüir jür autarr khun aar phë arrwi, “Cha num pãrau öor jür aupitarra” ajierram aajem amag. Magbaawai chi Jesuu jür autarr khunau am ür jua ausünaa, am düi äba Ëwandamag jëeuwia, warre amach phidkhaju phidag jaauierram aajem.

⁷ Magtarr aigmua warag Ëwandam iek aaidumam düi ìchab chi ükha durrum khunjä Jerusalén phöbör ee waragta khapaana paaukhamajim aajem. Mag amau jaau durrum ürwia judionaan eem phadnaanjä khapan ìchab Ëwandam iek gar theerbagkha majier-ram aajem.

Esteban pür autarr

⁸ Mag woun Esteban anumua nem waauwai ich Ëwandamauta nem thum üuu öbeerpipi aajeejim aajem. Mag simua Ëwandam jua theeg ich gaai wai sierr aawai ich Ëwandamaujã irig öor ee ag na büürjä nem ooba aajempa waupimaajeejim aajem ìchab.

⁹ Irua mag nem wau nürum oowia, judionaan Ëwandam iek jaaudem di “Chi peerdum khun den” a thüürjerr eem khun bëewi, chi Esteban düi bëbë khabaichèjierram aajem. Magphöbaadëm ee warag am aig bëe thunüisijim aajem: Cirenepien, Alejandräpien, maimua ìchab Ciliciapien düi Asia durrarm khunpa. Mag bëewia düi warm khun igar am ipierr iekha phöbaadèjim aajem. ¹⁰ Mam Esteban iekhamam ich Ëwandam Akharauta iekhapi sierr aawai mag khapan thünaajieb mam, pöd i düi barba aajeejim aajem, khüirjug khaphu iekhaag. ¹¹ Mag amachdëu i düi pödba abaawai örag phagierram aajem, makhunau sëukha i ëugar jaaumamua chadamjö, “Jäg wounaun chadcha maach jöoi Moisés igwia iek khaigba iekhanaa Ëwandam igwiajã agjö khaigba iekha sim marau ürjimgui” a jaaumkhüir. ¹² Magtarr aawai chadcha makhunaujã am ipierr mag sëukha nem igkhabarm gaaimua waa öor phogueupüi. Magbaawai judionaan Asamblea eem jöoinau Moisés iek phã pütarr jawaag chi machnaan düimua Esteban pürphöbaadëwi amach pörnaan aar athaadèjierram aajem. ¹³ Magnaa ìchab mam pawiajã waa sëukha i khüir amach daüa mag nürum ootarrjö jaaumkhüir öor jür auwi wawikha süjierram aajem. Mag ya am den wawikha wai narr aawai waa makhunau chadcha chi thethem khun aar wëtwi amachig jaautarrjö, —Chamug wounau mug Aai i jëuejim di igwia khaigbata iekhanaa Moiseeu Ëwandam iek phã pütarr igwiajã puaba ich mag iekha nürraajemgui aimajierram aajem. ¹⁴ I iek mag Jesús Nazaretpierrauta mug Aai i jëuejim di magreupüwia maach jöoin i warrgarwe Moiseeu phã pütarrjã mag warre deeumug paapüju aajem ajierram anum.

¹⁵ Am iek mag am ijëjëbkham ee chi thethemnaanau thum aig narr khun düimua Esteban khüir oowai sïi Ëwandam chog ügtharmua bëetarr khüir ajaugjöta ajappa khitajim anaabá.

7

Estebanau ich khaigpër iekha khitum ee thööpüitarr

¹ Mag chi sëukha narr khunau mag jaaubaawai chi phadnaan pöröu chi Estebanag, —¿Pü igwia cha amau jaau num iek thum chadcharam iekhá? a jëuejim aajem.

² Magbaawai Estebanau thum aig narr khunag ürmkhüir iekhamamua, —Khodamnaan, pãar chadcha mua mûch dënnaanjä khösi chitum, mü iek ürbat ajim anum. Maimua iekhabaadëwi, Maach jöoin Abrán khararr Mesopotamia siewi deeum durr Arán anumug joobaan maju nawe maach Ëwandam cha ügthaa phuu numua dau daau irig ich oopijim aajem. ³ Mag ich oopiwia irig, “Pûch durr iseg puawi pûch

khodnaanagjã ooba petá” ajim aajem, “deelum durr mæchdëu pæchig jaubarm aar. Mam mua pæ joobamkhïir deelum durr jær deejugui” ajim aajem, Ëwandamau Abranag. ⁴ Magbaawai chadcha jöoi Abrán Caldea durrmua mawia jÿrr deelum durr Arán anum ee sïeimajim aajem. Maig simta i aai meebaadeewai mau cha maach num durr Ëwandamau irig bëepijimgui ajim anum. ⁵ Magtarr aigmua anaabá, ïs ewag pawiajã agtha ich mæg durr gaai wënurrum. Ëwandamau ich jöoi Abranagcha chan, “Buchkhunpaijã mæg jëb mægpierr pæ dënëu” abajim; “mamæ ichiita deeb khaba deejugui” ajim aajem. Mag irig deebarm durr i meebaawai jÿrr i chaainauta jüaju ajim anum. Mamæ maagwai jöoi agtha chaai äbjã chukhu ajim anaabá, mag jëb jüag. ⁶ Magtarr khur deeu Ëwandamau ich garmua Abranag iek dee simua, “Abrán” ajim anum. “Pæ chaain ewagam khunau chaain oomam khun mæg atag paawai chikhamnau amach durr phë arrwi sïi cuatrocientos años chikhamnaan chogkha wënurrjugui” ajim anum Estebanau, Ëwandamau Abranag iekhatarr igwia. “Mag nwisimun, warm khunau am dïi amachdëu ampierr dau aphun am wai wënurrjugui” ajim anum, Ëwandamau. ⁷ “Mamæ amau mag pæ chaain sïi amach chogkha wai num jÿrr, mæchdëucha mua am dïi ag iek ëudu aujugui” ajim aajem ich Ëwandamaucha, “mæchdëu khap am dïi aag. Magbarm aigmua warm khun jua eemua am peerdu athaawain chadau deeu mammua bëewi mæg durr gaai amau mæmæg jëeu wënurrjugui” a jaaumajim aajem Estebanau, Ëwandamau Abranag iekhatarr jaaui.

⁸ Magta warrgarwe Ëwandamau Abrán dïi iek deetarr jaaumajim aajem Estebanau. Mag jaaumamua ichdëupai magjim aajem:

’Mag ich iek deetarr thumaam khunag khap amkhïirta ïchab emkhöi chaain atham aigmua seman äb aadeewaijã mehëudam phurbichpi jaaujebma. Mag phurbich numta Ëwandam dïi iek deetarr ag dauchach ajimgui ajim aajem. Mag iekhatarr aawai Abranau ich iewaa Isá autarr aigmua ocho días aadeewai chadcha ich Ëwandamau jaautarrjö i mehëudam phurbichpüijim anaabá. Maagwai jöoipawi Isaaújã ich chaai Jacob paarpaawai, ich agjö awi Jacooujã ich chaain doce ootarr khun dën thum ich mag phurbichpüimajim aajem. Mag Jacoou chaain doce ootarr khun gaaimuata Ëwandamau mæg maach israelnaan thunum thum ompaa aujim, a jaaumajim aajem Estebanau, Ëwandamau Abrán dïi iek deetarr igwia.

⁹ Mag jajawagmamua, ’Mag Jacob chaainaupaita amach eeumdam José a thür sierr amach ayau amach khäai ürcha jäsene wai sim oobaa iekkhör wauwi Egipto durr am wounag përpüjierramgui ajim aajem, amach aai meer. ¹⁰ Mag i përpüjierrab mamæ, Ëwandamau üu i eeg oojim anaabá, mag phithurg au simjã thum äwatamkhïir. Mag num dïi ïchab ich Ëwandamau warag irig khïirjug deewi, rey Faraonaujã irua nem wau sim ich dawagaa oobaadee, warag Egipto durr am gobernador khapiwia irigta ich nem thum jaaujim aajem ich dënjö amkhïir, a jaaumajim aajem Estebanau.

¹¹ Mag jaaumamua ïchab, ’Mag ich Joseeta gobernador khabaadëm ee, Egipto durr jãdau theega thunaawai Canaan durrjã ich agjö thunaajimgui ajim anum. Mag jaar wajappa ðor dau aug ajim aajem, jãdaúa. Magbaadee maach jöoin Canaanpienau pöd khöjudam aujújã khaugba aadëjim anaabá, chukhu aadee. ¹² Mag num ee jöoi Jacoou üurwai, Egipto durr trigo përr num a ürbaa, aar ich chaain püijim aajem, khöjudam përr aumkhïir. Ma, warrpem am khöju authurtarr ajim aajem. ¹³ Pãrau khaphæ numgui ajim anum, mag khur deeu ërëubaadeeuta Joseeu ich khaugpijim aajem, ich naam khunag. Magbarm aigmua ïchab chi faraonaujã khaphæ aadëjim aajem José ebreonaankha sim. ¹⁴ Mag, Joseeu ich naam khunag ich khaugpiwi ich aaijã thum ich chaainpa wai bëepijim aajem, ich aig. Mag ich aar jaubaimaawai jöoi ich chaain thum bëeju aadëwi warag amach thum chi khapanag setenta y cinco bëejierram a jaaumajim aajem Estebanau. ¹⁵ Mag, jöoi Jacob Egipto durr ich chaai sim aar jooban kheerbaadëwi khituu awia, ich aarpai appawia, ewag paw i chi chaainjã ääbdö ömamua doce narr khïeb amach thumwe öjierram aajem. ¹⁶ Mag, jöoin mee numpierr deelum durr Siquem anumta aukhëraan arrjeejim aajem. Mag am aukhërmarr jëbdi, am tathöoi khararr Abranau

Siquem durr aawai woun āb Amor aajerr chaain jua gaai pēr autarraugui a jaaumajim aajem Estebanau, warrgarm khūn jöoin jaaumamua.

¹⁷ Mag jaaumamua ich Estebanaupai magjim aajem: 'Mag Ēwandam jöoi Abrán düi iyūu naawai ichigcha durr jüapiba i chaainagta deeu a jaautarrjō, chadcha ag khur nassi pawiaata ya amag ich Ēwandamau mag durr jüapiju gayaa aadēm ee, ich jöoi Jacob khararr chaain ewagam khūnta khapaana thūnūisijim aajem, Egipto durr. ¹⁸ Mag ya am khapan aphōbaadēm ee, Egipto durr deeu woun būrjā José khaugba aajerrta jürr reikha sīsijim aajem. ¹⁹ Mag reū maach jöoin ēugar khaigba khīrjuwia am düi ichdēu ampierr aajeejim anūm. Mag sim gaaimua maach jöoin ūnau emkhōi chaaindam oomam thumajués chi ādnaan jua eem khecheu arrwi pabū ee deen mapi jaaujeejim anaabá.

²⁰ Mag emkhōi chaaindam juau khēch nūm jaarta Moisejā thaabajim aajem. Mag chaai thaaba sīsīm Ēwandamau oowai i dawagaa khitajim anaabá. Mag chaai ed thārjuppai chi dēnnaanau amach düi wai naawi ²¹ ya amachdēu pōd meer wai naaju khaugba aadee, dikhu chaaur warphaa sirphug ee deethurjierram aajem. Mag deebathurm ee, rey kha jerag domeraan nūrrūmua oobaimaawai, dau aug khaugwia, degag arrwi, ich chaaijō bāaupūijim aajem. ²² Mag, Moisés Egiptopien jua ee bāau sīewai amachjō nem thum khaphū mag gaaimua nem iek theegnaa thūrphōo sīerrajimgui a jaaumajim aajem īchab Estebanau.

²³ Maimua ya ich cuarenta años aadeewai, "Mūch jöoin durr israelnaan ookhemgui" awi, chadcha am oon bēejim anaabá, chi Moisés. ²⁴ Mag bēewi oo uraa aawai, Egiptopiertra israeldam düi āaudadūt khajim anūm. Moiseeu oowai mag jāau nūmua Egiptopier garmua israeldam gaai mas waumam oobaa, ich meeun peerdū awaag awi chi Egiptopiertra thōopūijim aajem. ²⁵ Magtarran, irua khīrjuwai mag ichdēu ōor thōobarm oowia chi israelnaanau iita amach peerdū aumkhīr Ēwandamau pūibarm khaphū ajupii awi ajim anaabá; mamū warm khūnau pōd mag khīrju aubajieram aajem. ²⁶ Maimua agtarr noram deeu dau numí jürr amach israelnaan appai jāau nūm oomajim aajem. Magbaa tag jāaum ugua, khecheu auwi ithūu amag, "Keena, dich meeun appai ¿khantheeta pār jāagjerrá? Jāg chan ūu khaba simgui" ajim anūm. ²⁷ Magbaawai mag ich khapeer pōdmarr garmua chi Moisés sīepūinaa, "¿Khaíu pūrug jaauwai mag pūta maar pōr aawai puata maar khaigpērju aai chirūm a jaaujī?" ajim aajem. ²⁸ "¿Wa norr pūchdēu Egiptopier thōotarr aawai mūjā pua agjōta thōopūim ig chirúwa?" ajim anaabá. ²⁹ Warmua ichig magbaawai Moiseeu ōbugba, deeu durr Madian anūmūg dūr mawia, mam sīeimajim aajem. Maig chikham durr ūi auwia ag düi chaain numí oojimgui a jaaumajim aajem Estebanau.

³⁰ Mag jaaumamua, 'Agtarr khur nūu awia cuarenta años nūm ee, khāi āb ich Moisés durrsī Siná anūm dakha ōor chukag ee sīejim aajem. Mag i maig simta, Ēwandam chog ūgtharmua bēewi irig ich oopijim aajem, pabūdam neneree khitūm uurdū thūnūm eemua. ³¹ Mag ich dauderraa abaawaita agūgaacha manaa oog abarm ee, mag eemua maach Pōr Ēwandamau ich khaugpieg irig, ³² "Moisés, mūta pū jöoin warrgarm khūn Ēwandamaugui" ajim anūm: "Abrán khararr Ēwandam, Isá khararr Ēwandam, maimua Jacob khachitarr Ēwandam." Ēwandamau ichig magbarm ūrbaa Moisés jāphierr ajaugau kha duui thūnūmua pōd mag ōtdau uu thūnūmūgjā tag oobajim anaabá. ³³ Magbaawai maach Pōr Ēwandamau deeu iekhamamua irig, "Mūn Ēwandamau. Pūch zapat ēer athá, pū mū khīrpheeta oo dūnaabahab" ajim anūm. ³⁴ "Mua mūch chaain chikhamnaan jua machgau Egipto durr aphū durrum khaphūnaa am chaigpa nūm iek dakkha thūnūmjā mūchdēu ūr chiraawai pūrug jawaanta bēejimgui" ajim anūm, "pū gaaimua mūchdēu am peerdū awaag." Maagwai, "Petá Egiptoog" ajim anūm Ēwandamau Moiseeg.

³⁵ Magnaa ich Estebanaupai ich iek ūr narr khūnag, 'Maadēu khaphū nūmgui ajim anūm, ich ag Moisés khabajieb, ar Ēwandamau maach jöoin israelnaan pōrkhapiwi Egiptopien jua eemua deeu durr am phē arramkhīr pūitarr. Magju naweran amau chadcha i isegwia irig, "¿Khaíu pūrug jaauwai mag pūta maar pōr aawai maar khaigpērju aai

chirú?” ajierram anaabá. Mam̄ magarr āba, ichiita Ēwandamau irigta am pörkhapijim aajem. Mag am pörkhaju jawaan bëemkhīir ajim aajem, Ēwandamau ich chog püibaawai mag pabü uurdü th̄n̄m eemua irig iekhachētarr. ³⁶ Mag, chadcha Moiseeuta Egipto durrjā ðor dakhīir ag na amau ooba aajempa wau n̄rr̄mua am phē arrwi, phūas Phur an̄m eejā phē wai dichwi, ðor chukag durrjā cuarenta años ag na amau ooba aajem nempa ich mag ichdēuta wau n̄rr̄ajim aajem. ³⁷ Ich ag Moiseeu ajim anaabá, ĩchab Jesús igwia israelnaanag, “Ēwandamau m̄ püiwi cha m̄ p̄ar ee chit̄mjö, ĩchab m̄g atagjā deeu ich i jaumie āb p̄iju” a jaautarr. ³⁸ ĩchab ðor chukag durr israelnaan thum durrsī Sinaí an̄m b̄kh̄r̄r̄ āba biirdü th̄naawaijā ich ag Moiseeta am d̄i s̄ejim aajem, mag durrsī gaai Ēwandam chogau ichig jaautarr j̄rr̄ maach jöoinag jawaag. Mag, irigta nacha Ēwandamau ich iek b̄urjā chugpaa khaugba s̄err̄m phā deejim aajem, mag phā deebaawai ĩs ewag pawijā i gaaimua ag iek ich mag wai n̄isimkhīir.

³⁹ Mam̄ maach jöoinau irua nem jaau sim ükhamaaugau, warag i ichaur ajierram aajem, deeu amach durr Egiptoog wēt̄am khöchgau. Mag n̄m iekhauta agtha Moisés mag durrsī Sinaí an̄m gaai simichjā ⁴⁰ Aarón aar wēt̄wia, “Moiseeu s̄i Egipto durrmua maar phē au bëewi jamaga petam khai marau b̄urjā khaugbamgui” aimajierram anaabá. “Maagwai marau p̄r̄g maach athee nem inag d̄n̄ ěwandamkha wau deepi n̄m̄gui” ajim an̄m, “deeu ewag Egiptoog weetwajjā maguata maach jaau warramkhīir.” ⁴¹ Maimua chadcha amach juau phīr d̄n̄ phakdamkha waunaa, nemchaain khēchwia, agugta Ēwandamagamjö j̄euphōbaad̄ejim aajem. Magbaawaita onee n̄isijim anaabá, mag amach juau phakkha wautarrag j̄eu n̄mua. ⁴² Magbaawai Ēwandamau warran am d̄i s̄errjā tag amag ooba, warag amachd̄eu ampierr apibaawai, edaúgjā j̄eunaa phīdagagpa j̄euphōbaad̄ejim aajem. Amachd̄eu ag nawe mag nem parhoobam̄g j̄eujerr̄ aawaita ich Ēwandamaucha amag,

“Israelnaan, ¿p̄ar cuarenta años s̄i ðor chukag durr p̄ach ap aajeewai p̄rau nemchaain khēchwia m̄r̄gta j̄eujeej̄i?” a iekhajim an̄m.

⁴³ Mam̄ chadcha ichigpai j̄euba aajerr̄ aawai, “Magjuga” ajim an̄m ich Ēwandamaupai. “Mag kh̄yau p̄rau s̄i Molocta p̄ach ěwandam awi ich dipa p̄ach d̄i wai w̄n̄rr̄aba aajeej̄ieb, ābakhai agjö p̄ach ěwandam Renfán anarr ag phīdagpa d̄i āba, akh̄n̄nagta j̄ewaag.

Jāgtarr j̄rr̄ p̄ar p̄ach kha ukhurm kh̄n̄nau durr chaaur warp Babilonia atag p̄arkha maawai, mua p̄ar ðd̄raa phē arrpijugui” ajim an̄m ich Ēwandamau. (Am. 5:25-27)

⁴⁴ Maimua ich Estebanaupai mag iekhakhagmamua, P̄ad̄ē ūrbat ajim an̄m amag. Maach jöoinau Aai i j̄eujem degta Ēwandamau Moiseeg ich iek phā deetarr ākhaajerr̄ aawai ðor chukag durr amach w̄n̄rr̄aajeewaijā amach w̄n̄rr̄umpierr̄ amach d̄i wai w̄n̄rr̄aajeej̄imgui ajim an̄m. Mag di ich Ēwandamau Moiseeg jāga ěuju aai s̄i a jaautarrjö ěu s̄ejim aajem, magreunaa deeu ěu ahau aju ayaa. ⁴⁵ Maach jöoinau mag di amach d̄n̄naanau juagam nemdam p̄atarrjö oo wai w̄n̄rr̄aajerr̄ aawai, Josué d̄i bëetarr̄ kh̄n̄naujā amachd̄eu chikham durr j̄üath̄g aucheewai amach d̄i waib̄eej̄ierram aajem. Mag maach jöoinau durr j̄üath̄g athaicheewai chi durr kh̄n̄n chaarta Ēwandamau chawag j̄r̄ w̄r̄pp̄ijim anaabá. Magtarr̄ aigmua ewag pawiajā ich mag durr gaai jooba w̄n̄rr̄mua kh̄d̄ Davijā reikha s̄isijim an̄m. ⁴⁶ Mag rey David Ēwandamau üu eeg oojeejim aajem. Maagwai ich Daviucha warrgar jöoi Jacob khararr̄ ag Ēwandamag j̄eumamua, “Mua p̄ athee di ěu deekhimgui” ajim an̄m, “ag ee p̄ch jooba chitamkhīir.” ⁴⁷ Mam̄ Ēwandamau irig ěupiba jaautarr̄ aawai i iewaa Salomonauta irua ěuju arr di ěujim aajem. ⁴⁸ I athee awi mag di ěu deejieb mam̄, Jöoi cha ügthaa phuu n̄m chan juau di ěutarr̄ ee joobaba khit̄m. Ich mag s̄err̄m khap, ich Ēwandamaucha ich i jaaujerr̄ kh̄n̄nag ph̄pitarr̄ gaai mag sim:

⁴⁹ “Edaujāata m̄ juupjem pörkhauu; maagwai m̄g j̄eb s̄i m̄ b̄ d̄n̄n̄ujem̄. Mag simta, ¿khan di kh̄irta p̄rau m̄ athee ěu deej̄u ěkha n̄? ajim an̄m.

¿Wa pārau khīirjuawai mag m̄r̄ug di ēu deebarm ee s̄i m̄ jua ūi oo chiraju aai chirúwa?
⁵⁰ Nem thum m̄g th̄n̄m̄ mua m̄ch juau wautarr khabahab” ajim an̄m̄ maach Pöröu.

(Is. 66:1-2)

⁵¹ Maimua warag iekhamamua ich d̄i ijējēbkharr kh̄n̄nag magjim aajem ich Estebanau: 'Pārau mag khaph̄ n̄mta, būrjā iekhaawaijā ūrba, j̄g kh̄chagnaa th̄aar theegjā s̄ierrjēe khabahab ajim an̄m̄, Ēwandam khaugbam kh̄n̄njō. Magnaata warag Ēwandam Akhaar ichaaur ūkha s̄ierrjēemgui ajim an̄m̄, warrgar p̄ach jōoinau aajerrjō.

⁵² Magnaa amag, ¿Warrgar Ēwandam i jaaujerr kh̄n̄n eem āb kh̄ijā p̄ar jōoinau daupii wai naajī? a jēujim an̄m̄ Estebanau. ¡Daupii aju abá! ajim an̄m̄ ichdēupai deeu. Amachdēuta kh̄chp̄uibajieb ajim an̄m̄, ar warrgarwe s̄i Cristo igwia woun āb thumaam kh̄n̄n kh̄aijā chi ajapcharam bēju a jaau durrarr kh̄n̄njā. Maimua amau mag jaau durrarr ya chadcha pierrwaijā j̄rr p̄achdēuta i p̄r dewi warre th̄opi jaubajierab.

⁵³ Pārau chan Ēwandamau ich chognaan gaau ich iek jaaup̄itarr ph̄a wai n̄mjā ag gaai jaau simjō i ipierrajā khaba s̄ierrjēemgui ajim an̄m̄ amach kh̄ircha.

Magta iekhajim aajem Estebanau, ichdēupai ich kōit iekha khit̄m̄ua.

Esteban th̄otarr

⁵⁴ Chi phadnaan pöröu aig narr kh̄n̄n d̄imua ūrwei Estebanau mag iekhabap̄im ūrbaawai warre i d̄i meeukha ph̄obaadējim anaabá. ⁵⁵ Mam̄ Estebanau ich gaai Ēwandam Akhaar ph̄s wai s̄ierr aawai ĩchab maḡmjā igbajim aajem. Mag n̄m̄ ee irua ūgthaag oowai, Ēwandamta edjā weedu wējōm ee ich wajaugau būmjō sim oo athajim anaabá. Maagwai i bigaau Jesuuta ĩchab ich Ēwandamjō nem jua theeg oo d̄n̄mjā oojim aajem. ⁵⁶ Ichdēu mag oobaawai warm kh̄n̄nag, —¡Pādēu m̄ daupierr oobat! ajim an̄m̄, ar edjā weedu wējōm ee Emkhooi Iewaa Ēwandam juachaar gar oo d̄n̄m̄.

⁵⁷ Mam̄ Estebanau magbarm ūrbaawai chará, i iekhamam ūrmaugau, warag juau kach ph̄arph̄obaadējim anaabá. Magnaa thum āba sereu ph̄obaadēwi warag irigta audimajieram an̄m̄. ⁵⁸ Maimua i p̄rph̄obaadēwi, ph̄bör igaa arrnaa, j̄rram kh̄n̄nau mokou barph̄obaadējim aajem, i th̄opāaig. Maagwai warrcha chi thethem kh̄n̄nag i kh̄ir s̄eukha iekha narr kh̄n̄nau amach khajūa ūr̄m̄ ēerkhanaa, woun āb Saulo an̄m̄g ph̄edeejieram aajem, amach mamagkhamich p̄rmkh̄ir. ⁵⁹ J̄rram kh̄n̄nau mag ich mokou bar wai n̄m̄ ee, chi Estebanau warag Ēwandamag j̄eu khit̄m̄ua, —Jesús, chadcha p̄uta m̄ Pöröu. Nau m̄ th̄obaadeewai m̄ akhaardam p̄ch aar athá ajim anaabá.

⁶⁰ Mag Ēwandamag j̄eu dichwia, j̄epöröu j̄ekh̄t ph̄öbkhanaa thet, —Señor ajim an̄m̄, amau m̄ d̄i m̄g khaigba n̄m̄ paarjā oob pua amag m̄gtarr iek ēudu chitamgui ajim an̄m̄.

Mag iekha khit̄m̄ ee, warag chaupabaadējim aajem.

8

¹ Maagwai ich Sauloujā ĩchab ich paarmua Esteban th̄opim kh̄si ud̄raa th̄op̄ip̄ijim aajem.

Saulou chi ūkha durrum kh̄n̄n ēudee ēkhaajerr

Mag Esteban th̄otarr aigmua atagta ōrau Jerusalén ph̄bör ee chi ūkha durrarr kh̄n̄n wajappha dau aug waujieram aajem, am ēudee ēkhanaa p̄rkha aumamua. Mag amach khapeen p̄rkha aumam oobaadeewai thum aaid̄ ph̄obaadējim aajem, Judea durr maimua Samaria eem magwe. Āba ich Jesuucha doce j̄r autarr kh̄n̄npaita chaug wētba, ich ag ph̄bör eepai ōb̄g n̄isijim aajem. ² Mag Esteban th̄o p̄awi j̄rr warm kh̄n̄n ēudee mamagkhamich, jōoin Ēwandam dau na wajapha w̄n̄rraajerr kh̄n̄nau Esteban ūr b̄e n̄u awi aukh̄rthurjieram aajem. ³ Am iek, maḡmich Sauloon s̄i nem khoojem ēudeemjōta ēkha n̄rraajeejim anaabá, maach Pör Jesús iek ūkha durrum kh̄n̄n ēudee ēkhaawai. Mag n̄rr̄m̄ua dipierr dubnaa, emkhooi d̄i ūn̄pa ichdēu oomam kh̄n̄nan p̄rnaa, ajués ēud̄d̄g arrwi, cárcel deg dubp̄iimaajeejim aajem.

Samaria durr maach peerduajem iek jaautarr

⁴ Mamu ichab amach eugar mamagkham ee, Jerusalén phöbormua deuum durrag dur wëttarr khunnau warag amach wënrumpierr örag maach peerduajem iek jaau wënrarajim aajem. ⁵ Jürr mag jaau wënrümua woun äb Felipe anum Samariaag mawi mag durr phöbör dürrchacharam ee maach peerduajem iek jaaumamua, “Jesuuta Ëwandamau Cristo püiju aajerr pärau nu numugui” aajeejim anum amag. ⁶ Felipeu mag jajawagmam örau äbam aig biirdanaa i iek ürm khösi üurjeejim aajem. Mag i iek ür num düi ichab Ëwandam jua theegau nem khüir pogkhe wau nürümjã amach daüa oo naajim aajem. ⁷ Öor pöm mor ee bën khaigbam wai sïsid arr khünjã monaumaawai chi mepeenjä idauu ääg jürpüimaajeejim aajem. Mag num düi ichab bü wëdu wëdu khithëem khünjã monauna kha chukhu pöd amach appai phiiduba sïsid arr khünpa monaumaajeejim anum. ⁸ Irua nem wau sim amach daüa oona amach jügüacha i iekjä ür num gaamua, mag phöbör ee öor thum onee naajeejim aajem.

⁹ Mamu mag phöbör ee ichab woun äb Simón a thür sim sïejim aajem. Warr mag woun bënkhün ajim aajem. Mag wounau Samariapienag jaauwai iita tagam khün khâyaujä ürücha chirum a jaau nürümua öor thum khügur wai sïejim anaabá. ¹⁰ Mag, thumaam khunnau i iekhaawaijä ürm khösi üurjeejim aajem, chaainau. Maimua i igwia jürram khunnau, “Mug wounau chadcha Ëwandam jua theegta ich gaai wai sim” aajeejim anum. ¹¹ Mamu amau mag irig ee aajerran, maan ag nawe mag ichdü am dakhüir ich bën khaugau nem parhooba wau simua sï öor thum ichig paa wai sierr aawai ajima. ¹² Mamu mag num ee, jürr Felipeu maach peerduajem iek jaanaa, “Ëwandamagta udüraa dich Pörkhariju aai num” a jaau sim düi ichab, “Jesucristota ich Ëwandamaucha jür auwia maach peerdu aumkhüir püijim” a jaaumam ürphöbaadeewai, ükhawi, emkhooin düimua unaua amach pör choopimaajeejim anaabá. ¹³ Magbaawai ichab ich Simonaujä düi ükhawi, ich pör choopiwia, warag Felipe kha ogdüba sïijim aajem. Mag i kha ogdüba nürümua Felipeu örau ag na mag nem ooba aajerr nempa waumam oowia jürr ich Simonta dauderra sïejeejim aajem.

¹⁴ Maimua mag num ee, Ëwandam i jaaumkhüir ich Jesuucha jür autarr khunnau Jerusalemua üurwai Samariapienaujä Ëwandam iek ükhabarm a ür athaawai Pedro Juan düi am aar püijieram aajem. ¹⁵ Maimua bardütkhaimawi mag Samariapien eeu ükha durrum khün köit Ëwandamag jëeujieram aajem, amagjä agjö Ëwandamau ich Akhaar deebawai ichab wai nüsimkhüir. ¹⁶ Maagwai chan agtha iwiir äbmuajã Ëwandam Akhaar chukhu naajim aajem, sï maach Pör Jesucristo thür gaapai pör choo narr aawai. ¹⁷ Mag chadcha Pedroo Juan düimua chi eeu ükha durrum khün ür jua ausünaa Ëwandamag jëebaawain chadau Ëwandamau makhünagjä ich Akhaar phës deejim aajem. ¹⁸ Mag Ëwandam i jaaumkhüir jür autarr khunnau warm khün ür jua ausübarmuapai makhünaujä Ëwandam Akhaar au num oowia amag phatkhon oopinaa magjim anum chi Simonau:

¹⁹ —Magan jäg jua theeg mürügjã ichab dee chirbat, müjä päachjö amkhüir. Magnaa, Mua pärag phagjugui ajim anum, maagwai muajã päar dënjö öor ür jua ausübaawai ichab makhünagjä Ëwandamau ich Akhaar deemkhüir.

²⁰ Magbaawai Pedroo irig, —Simón, ¿pua khüirjuawai Ëwandamau ich Akhaar deewai phatkhonauta përa aujeeba? ajim anum. Pua ajar dau ëebaju atheen pün Ëwandamau puch phatkhonpa isegbarjugui ajim anum. ²¹ Ëwandam dau na pu ö ajar khaba siewai pua chan pöd maar dënjö jäg nürüaju khaba simgui ajim anum. ²² Jäg puch khüirjug khaibag isegpüiwi Ëwandamag chugpaapi jëebá; tale irua pu khüirjug jäg sim ajapha paapüiwi tag pu düi magum iek igbajugui ajim anum. ²³ Simón, pün chikhamnau wau num oowi am dënjö am khöchgau, sï kha onegjä chukhuta sierrumgui ajim anum, puch khaibagjä püaba. Mag khaibag isegba aawai ich aguapaita pu pör öbeerpiba pür wai simjö sïebahab ajim anum irig.

²⁴ Magbaawai Simonau, —Keena, mu kōit jēebathū ajim anum, maach Pör Ēwandamag, eeu magba akhiin Ēwandamau mu dūi cha pārau jaau numjō adukhamgui ajim anum.

²⁵ Mag, Pedro Juan dūi ewaa ūkha durrum khun oon wētwi, amach daúa Cristo meewi iu phiidutarr ootarrpa jaauwia, deeu Jerusalenag wētjierram aajem. Mag wētumua ičhab Samaria durr phöbördam nunnidum ee örag jāgata Ēwandamau maach peerdu aaujē a jaau wēnrraajeejim aajem.

Felipe woun āb Etiopiapierr dūi

²⁶ Magtarr khur Ēwandam chog āb ūgtharmua bēewi Felipe iek irig i thūrcha thūrnaa, —Ar Jerusalenmua khudau öor chukhu ich mag ma sījem ee jerag pet ajim anum, khud jōoi Gazaag ma sim ee.

²⁷ Magbaawai chadcha Felipe ag ipierr ichig khud jaautarr ee petajim aajem. Mag maa awia woun āb Etiopía durrmua Jerusalen phöbör ee Ēwandamag jēeuthurwia deeu ich diig mam dūi thēujim aajem. Mag woun, uuita Etiopía durr reikha sim ag garm ajim anaabá, chi thethem. Ichdēuta mag uui reikha sim den phatkhon thum chi ākhaajem ajim aajem. ²⁸ Mag ich diig mamua japidjōo khitumta bū pūrbajem paar sim cabayou ēudu arrum ee jup jōrranaa, warrgur Ēwandam i jaaumie Isaías khararrag ich Ēwandamau ich iek phāpitarr ēsapta thūr jōrrajim aajem. ²⁹ Mag i ēsap thūr jōrröm ee, Ēwandam Akharau Felipeeg, —Felipe, bū chuphu manaa i ēkha athá ajim anum.

³⁰ Magbaa chadcha Felipeeu bū chup mawia, ēkha auna ūrimaawai, Isaías khararrag Ēwandamau ich iek phāpitarr ēsapta thūr jōrröm ūrimajim aajem. Mag ūrimawia ich garmua chi Etiopiapierrag, —¿Pua puchdēu thūrmam khaphu chirú? a jēeujim anum.

³¹ Magbaa chi japdeg jōrrömua, —Örau maachig jaaju chukhum, ¿jāg maadēu khap abarju? ajim anum.

Magwia warag Felipeeg ich japdeg waaidūpiwia ich dūi āba juppijim aajem. ³² Mag chadcha jupimawi irua Ēwandam iek thūr jōrrarr gaai oowai mag sījem aajem: “Ovejadam chi thōojem di aar arrjemjō thōopāain arrjierram.

Mamu jāg ovejadam khīb ich khaar thar arrumjā khūu khēraajemjō, ich jāg būurjā i āaba khitajim iek chigaa iekhaag.

³³ I dūi amachdēu ampierr ajierram, mamū ābmuajā, ‘Jāan woun ajaphamū; idēu i khajapha sīujujā’ abajim.

Mag chaai chukhu khitum thōopūitarr aawai, ¿jāga ewag pawijā mag ‘Jākhun i chaaianau’ abarju?” a phā sījem aajem. (Is. 53:7-8)

Maata mag wounau thūr jōrrajim aajem.

³⁴ Mag ich bigaau jupbaimaawai chi Etiopiapierrau irig jēeumamua, —Kakē, mu ap chitum mūrūg jaubá ajim anum. Ēwandam i jaaumieu mūg phāawai, ¿khai igwiata mag phāji? ¿Ičpai igwia, wa deeu khunnta jaau sim ajīwa? a jēeujim anum.

³⁵ Magbaawai Felipeeu irig ichdēu thūr sīerr gaaimua jajawagmamua khīb Jesuu maach peerdu aum khōchgau udāraa ich thōopitarrpa jaaudubjim aajem irig. ³⁶ Mag iyū wētumua dōdam phūr khērūm aig paaukhabaimaa ich chi thethemua Felipeeg, —Kakē, mūg dōdam paraa khērūm aig nūwe, ¿pua oowai mu pör chooju jāg chirú? ajim anum.

[³⁷ Magbaa Felipeeu irig, —Pua chadcha puch thāraucha ūkha chirum khai, pör chooju aaima ajim anum.

Magbaa chi thethem garmua, —Muan chadcha thāraucha ūkha chirumgui ajim anum. Mua khaphu chirumgui ajim anum, Jesuun chadcha Ēwandam Iewaa.]

³⁸ Magwi warag chi carro dūnūu auna, amach numwe ūrbagkhawia, jēr dō phūr khērūm ee wētwi, Felipeeu i pör choopūijim aajem. ³⁹ Mag pör choo aaipawī deeu dō eemua öberdtkhabaadēm ee, dau pērbarmjō arrau dēgölp Felipe chukku aadējim aajem, ich Ēwandam Akharau athaadee. Mag i marr khaugbajieb mamū, chi Etiopiapierr warag onee ich maa arrag petajim aajem. ⁴⁰ Mag dēgölp chuk aadēwi aigmua warp phöbör Azoto anumta Ēwandam Akharau Felipe athaadējim aajem. Ich maigmua warag

phöbörpierr jaubaadëjim anum, jägata Ēwandamau ich Chaai püijī thum ich iek ükha num khun peerdu aum khöchgau. Mag Azotomua jaubaaderr ich mag jajawagmamua deelum phöbör Cesarea anum jaau barjim aajem.

9

Saulo Jesús dūi khud ee thēutarr

¹ Mag num ee warag Sauloou maach Pör Jesús iek ükha durrum khun dakhäu num paaba, warag phadnaan pör aar mawia ² ichig ēsap phā deepijim aajem, Damasco phöbör ee judionaan Ēwandam iek jaaujem degam chi pörnaanag oopibaimaa, makhunau amach paarmua dūi pürpi jaubaawai, phithurg chukhu Jesús igar num khun emkhooin dūi unpa Jerusalenag preso pürkha aibëeg. ³ Maimua chadcha ichig mag ēsap phā deebaa ag dūi igbaadëjim aajem, Damasco phöbörög khudau ma sim ee. Mam mag mawia ya chi phöbör dakpamam eeta, dëgölp edjā eemua pagthumdaujō phur jēer athajim anum. ⁴ Mag phur jēer athamua warre Saulo phar werbpüimjōta jëkhut buju aimajim aajem. Mag jëkhut panaa ūurwai ðor chukag eemuata irig, —Saulo, ¿khantheeta pua jägcha jäg mü iek ükha durrum khun khaibag wawaag am ēudee ēkha nurrüma? a sīejim anum.

⁵ Magbaa Sauloou, —Señor, ¿ma pu khaiuma? ajim anum jürr irig.

Magbaa maach Pör Jesuu, —Mun Jesuugui ajim anum. Pua jäg mü iek ükha durrum khun ēudee ēkha sim aig, mü ēudeeta pua ēkha nurrabahab ajim anum. [Pu jäg nurrum aiguin, phak emkhöfu phidkhamaaugau ewag thugwai ich bükhar pa ēudu jorraajem gaai miu na sīejemug thugjemjō, parta puchdēupai puch gaai mas wajuju jur nurrumgui ajim anum maach Pör Jesuu irig.]

⁶ Mag ūrbaawai Saulo jāphierr ajaugau kha duui thunumua jürr irig, —Señor, ¿khani pua murg waupim khōsi chirüwi? ajim anum.]

Magbaa maach Pöröu irig, —Phiidubá, maimua warag phöbörög petá ajim aajem. Nau jamta puchdēu nem wajuju thum purug khap jaaujugui ajim aajem.

⁷ Mag ðor chukhu sim eemuata magbarm ūrbaawai i dūi ðor wēnurrarr khunjā ichab jāphierr num iekhau pödjā iekhaba, sīi warag khīuu naajim anaabá. ⁸ Mag ðor chukag eemua ichig magbaawai Sauloou phiidu dunnisijim anum. Mag dunnunaa par irua wajapha dau ēenaa ookhakhakhamjā pöd dau warphapajā ooba aajeejim anaabá, dau khī thunnarr aawai. Mag pöd ooba aawai chi dūi wēnurrarr khunau sīta i jua gaai purna Damasco phöbör ee warrjierram aajem. ⁹ Mam phöbör ee pawijā Saulo khāai thārjup sīi dau khaugba sīejim aajem. Mag num dūi thachjā khōba ni döjā döba sīejim anaabá.

¹⁰ Mag Damasco phöbör ee woun āb sīejim aajem, Ēwandam iek ükhaajerr Ananías a thür sim. Mag woun maach Pör Jesuu ich dūi khāai khörkhapi auwia i thürchëjim aajem. Mag ich thürbaichee Ananiaau, —Señor, mü cha chirumgui ajim anum.

¹¹ Magbaa maach Pör Jesuu irig, —Phiidubá ajim anum, maimua kaaijā Chi Khajapham a thürjem ee woun Judas anum deg Saulo Tarsopierr jēubaimá; maig mag wounau murg oraa simgui ajim anum. ¹² Mag murg jēeu simua ichab khāai khörg ee ichdēu oobarmgui ajim anum, woun āb Ananías a thür sim i aar dubwi i ūr jua ausūbaa ich dau eerdubarm.

¹³ Magbaa Ananiaau magjim aajem:

—Señor, jäg woun khai ya mua ūur daar chitumgui ajim anum. Jā khai Jerusalén phöbör ee ar pu igar ükha durrum khun dūi nem khaibag sierrumgui ajim aajem.

¹⁴ Maagem müigjā phadnaan chi pörkha num khunau warag amach ipaarmua irig jaau numgui ajim anum, purugpai jēeu durraajem khun pürkha arramkhīir.

¹⁵ Magbaa maach Pör Jesuu irig, —Petá ajim anum, muata pu pūi chirum i aar. Jā murchdēu jur au chirum khabahab ajim anum. Jāguata mug atag israelnaanagjā mü iek jaanaa durr warpham magwe mü iek reinaanagpa jaau nurrjugui ajim aajem. ¹⁶ Mua murchdēucha irig jaaukhimgui ajim anum, jāga mü gaaimua i dau apha phithurgaju.

¹⁷ Maach Pör Jesuu ichig magbaawai Ananías chadcha petajim aajem. Mag mawia, Saulo sim deg dubimawia, i ür jua ausīunaa irig, —Khodam Saulo, maach Pör Jesús ar pu dūi khud ee thēutarrau mu pu aig pūijimgui ajim anum, deeu ūmaai dau eerdubaadēm dūi īchab Ēwandam Akhaarpa puch gaai phēs wai chirsimkhīir.

¹⁸ Mag, chadcha Ananiaau mag iekhabarm bürre Saulo dau gauu paphugmiejö chēu chēu aadēwi warre dau eerdū sīsijim aajem. Magtarr aigmua īchab warre ich pör choopijim aajem. ¹⁹ Mag pör choo sīsiewain chadau, thachdam khōbaadee, kha theeg chukhu thūnarrjā deeu khīir ubag aadējim aajem. Maimua warag ich ag phōbör ee chi Jesús iek ūkha durrarr khūun dūi khāaidam khapanaa sīsijim aajem, dapai maba.

Damasco phōbör ee Sauloou Ēwandam iek jaautarr

²⁰ Maimua Sauloou warag ich ipaarmua judionaan Ēwandam iek jaaujem di sīsidam ee jaau nurrumua Jesús igwia, “Chadchata jāan Ēwandam Iewaa ichdēucha pūitarraugui” a jaaujeejim aajem dūi ich ipaarmua. ²¹ Mag irua jaaumam ūrwi thumaam khūun jūgderraa naajeejim aajem. Mag num iekhau amach wir aigpai jūr amach khapeenag, “Keena, ŷich mug woun khabajī Jerusalén phōbör ee ar Jesuug jēu durrum khūun dajēk wai nunūu aajerr? Mawaam khūunjā agjō purkhanaa phadnaan chi pōrnaan aar preso phē arraan a bēetarra, ŷjāga īs jāg ich paarmua warag am ipierr ich ag iekpai dūi jaau nurrūma?” aajeejim aajem jūr amach eepai.

²² Mamū ichig maagwai chará, warag Sauloou iek khēgkha jaaumamua, “Chadcha jāg Jesuuta ich Ēwandamaucha warrgarwe jūr auwia maach peerdu aumkhīir mug durr gaai pūiju aajerr khabahab” aajeejim anaabá. Mag nem ichō khaisög jaaupūpigmamua judionaan Damasco phōbör ee narr khūunjā pōd iekhaju khaugba, warag ich garmua khīupaa sīumaajeejim aajem.

Saulo judionaan jua eemua durtarr

²³ Maimua magtarr khur ewag pawia khāai khapan aadēm ee, judionaan āba biirdawia ihāba nūisijim aajem, Saulo thōopāaig. ²⁴ Mag chadcha i thōopūiju awi puertdi phōbör ee duubjem sīsidumpierr soldaunagjā i nūpiejeejim anum, edaram magwe. Mamū mag amau i ēugar i thōoju dakhāu wai num ya ich Saulooujā ūrbaadējim aajem. ²⁵ Mag khaphū wai naawai edau khēubaadeewai tagam khūun agjō Ēwandam iek ūkha durrarr khūunau thūbut ee juppinaa jūgad gaai eeg jūr burrpūjierram aajem, mag phōbör thum igaaum magwe maach jua pūrju khaba thuur phūrdū sim ee warre phōbör igaa. Mag, mag daar Saulo dūrmidjim aajem.

Saulo deeu Jerusalén phōbör ee bēetarr

²⁶ Mag mawia deeu Jerusalén phōbör ee barbaimaawai aig chi ūkha durrum khūun dūi khapeerkham iigjeejim aajem, ich Sauloou. Mamū thumaam khūunau i ōgkhaajeejim anaabá, agtha ūkhaba simta sī amach khūguraagta mag nurrumpii awi. ²⁷ Magbaawai Bernabé anumua chi Saulo thūr auwi, ich Jesuucha jūr autarr khūun aar wai dub-wia, amag jaubaadējim aajem, jāga Saulo khud ee mamua Jesús dūi thēujī, maimua jāga īchab Damasco phōbör eejā irua ōrag Jesús igwia warag ōgkhaba Ēwandam iek jaubaadējī. ²⁸ Bernabeeu mag jaubaan chadau tag i ōgkhaba nūisijim aajem. Magbaa warag Jerusalén phōbör ee thūbawia am wēnurrumpierr am dūi nūraajeejim aajem. ²⁹ Mag nurrumua warag būurjā ōgkhaba maach Pör Jesús igwia i iek jaaujeejim aajem, judionanta griegonaan meúa iekha num khūunag. Mamū makhūunaujā i thōopūiju ēkha phōbaadējim aajem. ³⁰ Mag amau i thōoju dakhāu wai num chi Ēwandam iek ūkha durrum khūunau ūrphōbaadeewai deeu phōbör Cesarea anum aar i arrwi maigmua jūr ich durr phōbör Tarso anumug pūijierram aajem. ³¹ Mag Sauloou amach ipierr Ēwandam iek ūkha sīsīm khaug athaawain chadau, Judea durr, Galilea durr maimua Samaria durr magwe chi ūkha durrarr khūun thum ūu khōinaa nūisijim aajem. Mag khōinaa aphōbaadēm ee, sī warag maach Pör Jesús ipierraa irua nem jaau simpai

wauphöbaadee ìchab ich Ēwandam Akharaujã chi ùkha num khun warag khapaana apijim aajem.

Pedroou woun Eneas anum monaautarr

³² Pedroou maach Ēwandam iek ùkha durrum khun amach nunnidumpierr oon nurrumua ìchab phöbördam Lida anum ee Ēwandam iek ùkha narr khunjä oon majim aajem. ³³ Mag phöbördam Lida anum ee woun ãb oimajim aajem, Eneas anum. Mag woun kha chukhu khitar aawai sïi put eepai ocho años sïejim aajem, pöd ich appai phiiduba. ³⁴ Magug Pedroou, —Eneas, phiidubá ajim anum; Jesucristoou pu monaaubarm. Puch putdam juur khërbá ajim anum.

Magbaa chadcha ag burre Eneas phiidubaadëjim aajem. ³⁵ Mag Eneas monaautarr thumaam khunau Lida phöbör ee khakhapdö aadëm düi ìchab khör pöm wëjöm Sarón anum ee òor joobaajerr khunaua khakhapdö aadëjim aajem. Magtarr oowia, amach khaibag isegwi, jurr maach Pör Jesús iekta ùkhajieram aajem.

Dorcas meewia phiidutarr

³⁶ Ich mag jaar ìchab phöbör Jope anum ee uu ãb Jesús iek ogduba ùkha khitum sïejim aajem. Mag uu thür ebreonaan meúa Tabita aajeejim aajem, maagwai griegonaan meúata Dorcas aajeejim aajem. Mag uu thumaam khun düi nem ö wajaugnaa aphuum khundamau nem iigwajã magumjä aba amag deejeejim aajem. ³⁷ Mag Pedro Lida phöbör ee sim ee, Dorcas mor machpawia ich ag khamor machgau warag meejim aajem. Mag meebaadee ajapha domeerpinaa, ügthaa dijã jarnaa, aar arrjierram aajem. ³⁸ Maagwai Jopепенau Pedro Lida phöbör ee sim anumjä ür naajim aajem. Mag Jopemua Lida barju warp khaba sïerr aawai am iek ich ag burre amau emkhooim numí jur auwia Pedro awaan mamkhür püjierram aajem. ³⁹ Magbaa makhunau wëtwia, Pedro aar barwia, irig “Jopепенau jöpkhaa pu thür num” a jaubaimaawai ich ag burre am düi bëejim aajem. Mag i barbaichee aigum khunau ügthaa chi aphuumdam wai narr aar i athaadeewai, khoopaa üanaan thum aig narr khunau bïe numua dich monakha aawai khajüadam khamatarr thumaa irig oopimajieram aajem. ⁴⁰ Magbaawai ich Pedroou òor thum dawag jurkhüipüwi, kaniëu phöbkhanaa, Ēwandamag oraajim aajem. Mag ora aaipawi chi binaanag oonaa, —Tabita, phiidubá ajim anum.

Magbaawai chadcha chi binaanau dau ëe oowia Pedro khür eerpa athaawai phiidü oo sïsjim anaabá. ⁴¹ Maig Pedroou i jua gaai purkhanaa warag ügthaag dunuupi athajim anum. Magnaa Ēwandam iek ùkha num khun thum khoopaa uun chi bïe narr khunpa thürkhanaa amag Tabita monakkha deeu oopijim anum, meebe arrjö. ⁴² Jope phöbör ee thumaam khunau mag òor phiidutarr ürwia, òor pöm maach Pör Jesús iek ùkhajieram aajem. ⁴³ Magwajã ich Pedro chan da mabajim aajem, Jope phöbör eemua. Woun ãb Simón anum di aig khãai khapan sïi awiata petajim aajem. Mag woun Simón anum nemhëu dën nem wau num gaaita phidkhaajem ajim aajem.

10

Pedro Cornelio düi

¹ Phöbör Cesarea anum ee woun ãb sïejim aajem, Cornelio a thür sim. Mag Corneliota soldaun Italiapien eem chi capitán ajim aajem. ² Mag capitán judío khabajieb mam, ich chaain düimua ich uuipa amach thumaam khunau Ēwandamag jëeunaa i dau najã agpierraa wënruraajeejim aajem. Mag judío khaba simta, judionan juag oom khöchgau phatkhon pöm deejeejim aajem, aphuum khunag.

³ Biek ãb edau phuuibaajër kheeuragam las tresjö num ee í Ēwandamag jëeu chirumta, khãi athamjö abarm ee oowai, Ēwandam chog ügtharmua bëewi, dau daau i chirum aar dubwi irig, —Cornelio aichëjim anum.

⁴ Mag ich thürbaichee Cornelioou inanaa i khür eerpanaa jãphierr thunumuata chi Ēwandam chogag, —Señor, ¿khan agá? ajim anum.

Magbaa chi Ēwandam chogau jūrr irig, —Pua Ēwandamag jēeu chirum aajeewai ūu irua pu iek ūrbarmgui ajim anum. Īchab irua oowai pua aphum khunag nemdam deejemjā ūu simgui ajim anum. ⁵ Ōor jur auwi Jopeed pūibapūi ajim anum, woun Simón a thūurjem awaan mamkhīir. Ich arpai am dēn ibuur wauwia Pedro a thūurjemgui ajim aajem. ⁶ Mag woun deeu agjō Simón a thūurjem aig simgui ajim anum, Simón chi nemhēu dūi phidkhamie deg. I di phūas igawaa simgui ajim aajem. Mag Simón Pedroouta pūrug jaaju, khanta pua waju aai sī ajim anum chi Ēwandam chogau capitán Cornelioog.

⁷ Chi Ēwandam chog mag ich aig iekha dūnaawi petaawai Cornelioou chadcha ich deg phidkhaajerr khun numi thūrkha auwia, Īchab soldaun āb ichjō Ēwandam iek ūkhanaa ich juag oojerr thūr aujim aajem, arag thārjup. ⁸ Mag thūrkha auwia Ēwandam chogau ichig jaautarrjō jūrr amag ajapha jaau deewi pūijim aajem, Jopeed, Simón Pedro awaan wētamkhīir.

⁹ Maimua ag noram mag Cornelioou pūitarr khun ya chi phōbōr dakha paaukhamam ee, edau sīejōnaa, Pedro ich dihēu ūr sīejim aajem Ēwandamag jēeuwai. ¹⁰ Mag num ee jāsooga aadee thach khōm khōchkhabaadējim aajem. Mamū phiejāb wau numich, sīi khāibaadee waa khāai khōrkha thunūmua oowai, ¹¹ sīi edaujāata weedu thunūm oo athajim anum. Pedroou oowai mag edjā weedu wējōm eemua dīesjō nem pheeugnaa khēu jūkha sīsidamta eeg jēbjā gaai burr uraa ajim anum. ¹² Mag dīes nem pheeug sim ee nemchaain khīir pogkhe thūnaajim anaabā: mūg jēb gaaim nemchaain bū jayapam, nemchaain sīi jāu jēedu nūrrjēe aajem khun, nem ichpan, nem thumaa thūnaajim aajem. ¹³ I akharau mag eerpa oo chirum eeta, wounjā chukhu sim eemua irig, —Pedro, jāg eem nemchaai thōnaa khōbā ajim anum.

¹⁴ Magbaawai Pedroou irig, —Señor, mua chan mūg chitum aig mūch erraawe būurjā nem parhooba khōba chitumgui ajim anum. Magum jāg maach inaam charā mua khōbamgui ajim anum, pu dau na ārmaaugau warrgarwe maach jōoinau khōpiba jaaujerr aawai.

¹⁵ Irua magbarm ee, deeu ūmaai ōor chukhu sim eemuata irig, —Ēwandamau nem ajapha wauwi khōpi jaau sim chan oob pua maach inaa sim amgui ajim anum.

¹⁶ Chi dīes gaai mag nemchaain pos jojopkham oopinaa, khōmkhīir biek thārjup phūurba jajaaujii awi, deeu ūgthaag ēdu athamjō abaawai chukku aadējim aajem. ¹⁷ Mag oobaawai Pedroou ich ōdegpai, “¿Khan jaauwaita jāg sīi put gaaipai nemchaain khapan jājāg khajīma?” a khīirju oo chirum eeta, Cornelioou pūitarr khunau Simón di jējēwag wēdurumua i sim di aig daugajār puertdi aig bardutkhabaichējim aajem. ¹⁸ Mag bardutkhabaichēwi aigum khunag jēeujierram aajem, mag woun Simón anum ibuur wauwia Pedro a thūurjem maig sim khap aag. ¹⁹ Mamū mag num ee Īchab Pedroou mag ichdēu nem ootarr agtha khīirju oo chirum ee, Ēwandam Akharau irig, —Ōor thārjup pu jur wēnūrrum khun ya bardutkhabaichēmgui ajim anum. ²⁰ Ūurbawia am dūi petā ajim anum. Oob khīirjum, jākhun wounaan mūchdēuta pu juraan pūi chirumūguui ajim aajem Ēwandam Akharau irig.

²¹ Ichig magbaa chadcha Pedroou ūurbawia mag Cornelio ich jurmkhīir pūitarr khunag, —Pāran mūta jur wēnūrrum, mūn mūigta chirumgui ajim anum. ¿Khandam athee bēejerrā? a jēujim aajem amag.

²² Magbaa amachdēu, —Maar bēejimgui ajim anum, capitán Cornelioou chogbapāaiwai. I iek mag Ēwandam chog bēewi irig pu juraan ōor pūipi jaaujim aajemgui ajim anum, mag pu i di aar petaawai pua nem jaumam ichdēu ūraag. Jāg capitānan chadcha ōor ajaphamū. Ēwandam dau najā agpierraa aajeewai Judionanaujā thumaam khunau i kha khōsi aajemgui ajim aajem Pedroog.

²³ Magbaa Pedroou amag ierrag dubpi jaubaa, dubwi warag ich mag aig khāi ēejerram aajem. Maimua ag noram chadcha am dūi majim aajem. Mag i mam dūi Īchab ich ag phōbōr eem āaur agjō Ēwandam igar narr khunjā i dūi wētjierram aajem, i daumaai.

²⁴ Mag wētumua, ag noram deeu Cesarea barjierram aajem. Mam barimawia ooimaawai, chadcha Cornelioou ich khodnaan dūi ich khapkhun ich dūi ajapcharam

khunnpa ābam aig biirdunaa am nu sējim anaabá. ²⁵ Mag Pedro barbaimaawai Cornelioou i khīrphee dawag öberwi i bükhurr jīepöröu phöbkhabaimajim aajem, Ēwandamagamjō jēwaag. ²⁶ Cornelioou mag ich khīrphee phöbkhabaimaa Pedroou irig, —Phiidubaadkē ajim anum. ¿Khantheeta pu mu dūi jāgbaadēm? Maach wounaan agdaujōpai thunnung khabahab anaa, deeu i dunnupi athajim anaabá.

²⁷ Maimua warag iyūu naawi dubjierram aajem. Mag dubwi ierr ooimaawai öor khapan pos thūnaajim aajem. ²⁸ Mag oobaimaawai Pedroou amag, —Keena, pārau khaphu numgui ajim anum, maar judionaanag chan pöd pāar judionaan khabam khūn deg dubpiba jaanaa pöd pāar dūi khapeerkhajujā khaba num aajem, Ēwandam na maach āarjeewai. Mamu is Ēwandamau mūrūg jaauwai ya maadēu tag mag khīrjuju khaba numgui ajim anum, dich meeun khabam khūn dūi awiajā. ²⁹ Maguata, mūch aar jaubaimaawai mua būurjā magum aba, chadcha bēewi mūig pāar dūi chirum keena. ¿Khan athee pārau mu thūrpūijierrá? ajim aajem Pedroou.

³⁰ Magbaawaita Cornelioou irig nem īgkhabaadēmua magjim aajem:

—Ya khāai jayap simgui ajim anum, isim khurau, mūch di aig chirumta āspatarr aigmua thachjā khöba chirarr. Mag chirumua edau phūibaajēr kheeuragam las tresjō num ee, ich mūg ora, Ēwandamag jēeu chirajimgui ajim anum. Mag num eeta dēgölṗ woun āb khajūa bāpphä ich bāpgau phuumjō sim bēewi mu khīrphee dunnubaichējimgui ajim anum. ³¹ Mag dunnuchēwia mu thūrcha thūrnaa mūrūg, “Pua Ēwandamag jēeu chirum aajeewai irua pu iek ūrbarmgui” aichējim mūrūg. Ichab mua aphanum khūnag nemdam deejemjā ūu simgui ajim chi Ēwandam chogau. ³² Maimua mūrūg öor jur auwi Jopeeg pūipi jaaujim, woun āb Simón anum ibūer wauwia am dēn Pedro a thūurjem awaan mamkhīr. Mag wounau jaauwai pu deeu agjō Simón anum nemhēu dūi phidkhaajem aig sim a jaaujim, phūas igaa di dunnum ee. Pu igwia, mag wounauta mua nem wauju mūrūg khap jaaujugui ajim, chi Ēwandam chogau. ³³ Mag mūchig jaubaicheewaita mua öor pūijimgui ajim anum, pu awaan mamkhīr. Mag, is ūu pu barbaichēmgui ajim aajem Cornelioou Pedroog. Ēwandam dakhīr maar mūig āba biirdūwia pūta nu numgui ajim anum, pūrūg Ēwandamau ich iek marag jaauipi sim ūraag. Isin chadau marag jaubá ajim aajem Cornelioou.

Pedroou Cornelio deg maach peerduajem iek jaautarr

³⁴ Mag ichig iekhapibaawai Pedroou magjim aajem:

—Isin ya mua khaphu chirumgui ajim anum, chadcha Ēwandamau mag iwiir ābam khūnpaita ūrcha igba aajem. ³⁵ I dau naan deeu durrum khūnau awiajā i ipierranaa ichab agcha wēnurrakhiin, makhūnjā irua igab khaba igjugui ajim anum Pedroou chi aig biirdu thunnarr khūnag. Mag jaaumamua ich Pedrooupai, ³⁶ Ēwandamau Jesucristo israelnaan ee pūijimgui ajim anum, ich iek jaumkhīr. Mag, maadēu khaphu numgui ajim aajem, warr Ēwandam dūijā iekkhōr paar narrta Jesucristo ūu maach kōit thōtarr gaaimua khōinaa wēnurrum. Ich ag Jesuugui ajim anum, ante maach thumaam khūn Pör. ³⁷ Pārau khaphu numgui ajim aajem, Juanau Ēwandam i jaanaa öor pör choo nurrarr khurjā jāga nacha Jesuu Galilea ee ich iek jaubaaderr khīb Judea ee thum aaidujī. ³⁸ Pārau khaphu numgui ajim anum ichab, jāga Ēwandamau Jesús Nazaretpierr gaai ich Akhaar phēs deewi ich juapajā deejī, maimua jāga mag juapaau öor mepeer jua ee sīsid arrjā peerdu auna ich nurrumpierr nem ajapha wau nurrājī, Ēwandam i nurrum dūi sīerr aawai. ³⁹ Judea durr maimua Jerusalén phöbör eejā mag nem thum waumatarr marau maach daúa oojimgui ajim anum, maar dakhīrta mag wau nurrājerr aawai. Mag khitarr Jesús ajimgui ajim anum, ar pakuls gaai meerphē thōopūitarr. ⁴⁰ Amau mag i thōojieb mamu, khāai thārjupam ee Ēwandamau deeu i phiriu auwia ich oopijim. ⁴¹ Mag ich oopitarr thumaam khūnagjā khaba, āba maragpaita ich oopijimgui ajim aajem, ag nawejā ich Ēwandamau maragta ichdēu nem wau nurrum oopiju awi maachta i dūi wēnurrumkhīr jur autarr aawai. Maguata mag i meewi deeu iuu phiidutarr

khurjã maachta i dñi thach khöjimgui a jaaumajim aajem. ⁴² Maimua ichdëucha maar püijimgui ajim anum, judionaan thumaam khunnag jaaumamua ich igwia, “Iita Ëwandamau jur aujim, warrgar meetarr khunpa maach äba phiidutkhabarm ed chijã khunnta ügthar wëtju wa chijã khunnta isegju a khap jaaumkhïir.” ⁴³ Mag, warrgar Ëwandam i jaaujerr khunnaujã ïchab Jesús igwia, “Thum i iek ükhawia äba irigpaita amach peerdu aumkhïir jëeu num khun khaibagan Jesús gaaimua Ëwandamau chadcha chugpaapüiju” a jaaumajim aajem Pedroou, warr Ëwandam i jaaumienau jaaujerr igwia.

Judionaan khabam khunnag Ëwandamau ich Akhaar deetarr

⁴⁴ Pedro iekha öba agtha mag ijëjëbkhäm ee, thum aig i iek ür narr khun gaai Ëwandam Akhaar phës aichëjim aajem. ⁴⁵ Magbaawai judionaan Jesús iek ükha narr Pedro dñi bëetarr khunau amach daúa oowai, Ëwandamau ïchab ich Akhaar judionaan khabam khun gaai phës deebarm oobaa, dauderraa nüisijim aajem, ⁴⁶ amau üurwai sïi amach meu khabampata sereu thunum ee Ëwandam thö iekha nurrjëm ürbaawai. ⁴⁷ Mag thumaam khunau amachdëu iekhaba aajerr meupa iekhaphöo thunum oobaa Pedroou, —Ïs mukhün wounaanau Ëwandam Akhaar maachdëu autarrjö athapí, amjä warre ïchab pör choopüiju aai numgui ajim aajem.

⁴⁸ Maimua chadcha makhun thum Jesucristo thür gaai warre pör choopi jaaujim aajem. Mag ya pör choo nüisiewai amach aig khäaidam khapanaa sïemkhïir Pedro thujjerram aajem.

11

Pedroou Jerusalenpienag ichdëu nem ootarr ïgkhaimatarr

¹ Mag judionaan khabam khunnaujã Ëwandam iek ükhabarm anum jöpcha Judea durr tagam khun ich Jesuucha jur autarr khunau ürphöbaadëjim aajem. ² Mag bñi thunum ee, Pedro Jerusalén barbaimaawai ïchab ag phöbör ee judionaan Jesús iek ükha narr khunau sïi amachig baarpi auwi irig magjerram aajem:

³ —¿Woun khan jägwiata jäg maachjö judionaanjä khab sïsidumta oon mawia warag am dñi thachpa khöbaadëjïma? ajierram anum. Pua jäkhun dñi jägju khaba sïejim perá ajierram anum, maach jöoinau jägpiba jaaujeewai.

⁴ Magbaawai Pedroou amag thumaa jaaubaadëjim aajem, warrjä jäga Ëwandamau irig mag nem oopiwia judionaan khabam khun eejã ich i jaaumkhïir i püiju ají. ⁵ Mag jaaumamua ich Pedrooucha, —Warrcharan mun Jope phöbör eeta chirajimgui ajim aajem, Ëwandamag jëeuwai. Mag Ëwandamag jëeu chirum eeta, dëgölp mü khäi athamjö abarm ee, sïi dïesjö nem pöm khëupierr khëu khöörjüjüüd simta edjä eemua mü chirum aig burr urajimgui ajim anum. ⁶ Magbaawai ag ee sim khap aag awi mua öbër oowai, ag ee nemchaain khïirpierr thunaajimgui ajim anum: müg jëb gayam bü jayapam khun, pabü eem chi dachuphum, nemchaain jäau jëedu nurrjëe aajem khun, maimua nem ichpan khïir pogkhe. ⁷ Mag mua öbër oobaawai mag öor chukhu sïerr eemuata mürug mü thürcha thürnaa ag eem nem inag thöonaa khöpi jaaujimgui ajim. ⁸ Magbaawai mua, “Señor, mua chan müg chitum aig müch erraawe nem parhoobam chan büürjä müch i ee auba chitum. Magum jäg maach inaa chará mua khöbamgui” a chirajim, “warrgarwejä maach jöoinau khöpiba jaaujerr aawai.” ⁹ Mua mag iekhabaawai deeu mag öor iekjö sïerrau jürr mürug, “Mua nem wajapha wautarr chan oob pua maach inaa sim a chiramgui” ajim ich Ëwandamau mürug. ¹⁰ Mag nemchaain pos jojopkham biek thärjup mürug oopiwia deeu ügthaag edjä ee ëudu athamjö abaawai chukkhu aadëjim.

Magta Pedroou ichdëu ootarr jaaujim aajem, ich khapeenag.

¹¹ Mag ichdëu nem ootarr jajawagmamua, ‘Mag chi dïes ügthaa pabaadëm eeta, Cesarea phöbörmua woun äb Cornelio anumua mü awaan mamkhïir öor thärjup pütarr khun mü chirum di jur wëtumua mü aar barimajierramgui ajim anum. ¹² Mag am bardutkhabaim ee, ïchab Ëwandam Akharau mürug büürjä magum aba am dñi mapi

jaubaawai chadcha m̄ am d̄ii majimgui a jaaumajim aajem ich Pedroou. Mag jajawag-mamua, Mag m̄ mam d̄ii ĩchab ermanonaan seis aig narr kh̄un̄j̄a m̄ d̄ii w̄etjimgui ajim an̄m. Mag w̄etwia mag woun Cornelio an̄m deg naaimajimgui ajim an̄m. ¹³ Mag maar bard̄utkh̄abaimaawai mag wounau j̄urr m̄ur̄ug nem ĩgkhabaad̄ejimgui ajim an̄m, j̄aga Ēwandam chog i aig b̄ewia, ðor j̄ur aupiwi, Jopeeg p̄iipi jaauj̄i; ajapcharan m̄ j̄uraanma. ¹⁴ Magá Ēwandam chogau ich Cornelioogcha jaaujim aajem, mua maach peerduajem iek wajapha jaubaawai peerduwi ĩchab thum i di aigum kh̄un̄j̄a peerdu n̄isiju.

¹⁵ 'Keena, magta chadcha m̄ i aar barwia mua Ēwandam iek amag jawaagpajimgui ajim an̄m Pedro ich meeunag. Magnaa, Mag mawia amag jaubaad̄em eeta Ēwandam Akhaar am gaai ph̄es aich̄ejimgui ajim an̄m, na ar maach tagam judionaan chi ũkha n̄m kh̄un̄ d̄iimua nacha autarr edamj̄o. ¹⁶ Magbaawaita mua kh̄iir eyaa aad̄ejimgui ajim an̄m Pedroou, maach P̄or Jesuu m̄uchig, "Juan chi p̄or choomieun chadcha d̄odamaupai p̄ar p̄or choojieb mam̄, m̄ugtarr khur ich Ēwandam Akhaarchata p̄arau p̄ach gaai ph̄es wai n̄isiju" a iekhatarr. ¹⁷ Magua keena, mua oowai mag ich Jesuucha magtarr aawaita mag edj̄a Cornelio d̄ii āba narr kh̄un̄nagj̄a Ēwandamau ich Akhaar deebajieb ajim an̄m amag, ar maachd̄eu Jesucristo iek ũkhaawai maachig deetarrj̄o. Keena, magtarr aawaita p̄od mua Ēwandam ichaur aju aai khaba chirajimgui ajim anaabá Pedroou ich khapeenag jaaumamua.

¹⁸ Pedroou mag jaaumam ũrwia, Jerusalemien chi ũkha narr kh̄un̄ s̄ii warag kh̄iuu n̄isiwi, Ēwandamag j̄euph̄o th̄un̄mua, "Ŭuchata j̄agbarm Ēwandam" ajierram aajem. "Magan judionaan khabam kh̄un̄nauj̄a amach khaibag thumaa āsie ewag kh̄iirjuwia p̄ur̄ugta chugpaapi j̄eeu n̄m kh̄un̄nan ũu ĩchab ũgthar ðb̄er w̄en̄ur̄rajugui" ajierram aajem, mag warag Ēwandamag j̄eumamua.

Antioquía ph̄ob̄or ee chi ũkha durrarr kh̄un̄

¹⁹ Mag Esteban th̄owia chi Ēwandam iek ũkha durrum kh̄un̄ ēudee ēkha n̄m jaar, āaur kh̄un̄ Feniciaag d̄ur w̄etjim aajem; maagwai āaur kh̄un̄, Chipreeg; maimua tagam kh̄un̄, Antioquiaag. Mag w̄etwi amach w̄en̄urrumpierr jaau w̄en̄ur̄rajim aajem, j̄aga Ēwandamau maach peerdu aauj̄e. Mam̄ mag jaau w̄en̄urr̄m chan parhoobam kh̄un̄nagj̄a jauba, āba judionaanagpaita jaaujeejim anaabá. ²⁰ Mam̄ mag d̄ur w̄ettarr kh̄un̄ ee naajim aajem, Chiprepien Sirenepien d̄ii. Makh̄un̄naun chad Antioquía ph̄ob̄or ee amach bard̄utkh̄aimaawai, parhooba griegonaanagpa maach P̄or Jesús igwi thumaa jaaph̄ob̄aad̄ejim aajem, amj̄a peerduju aai n̄m a khap amkh̄iir. ²¹ Maach P̄or Jesuuta mag ich i jaaumkh̄iir ich juapá amag dee s̄ierr aawai chi ũr n̄m kh̄un̄ khapan warr amachd̄eu chadpii aajerr kh̄iirjug isegwi j̄urr maach P̄or Jesús iek jaau n̄mta ũkhajierram aajem.

²² Antioquía ph̄ob̄or ee mamagkham Jerusalemua chi ũkha durrum kh̄un̄nau ũr athaawai am aar Bernabé p̄iijierram aajem, khap oon mamkh̄iir. ²³ Mag mawia chadcha Ēwandamau mamaam kh̄un̄j̄a ũu peerdu atham oobaimaawai Bernabé onee aad̄ejim aajem. Maimua warag thumaam kh̄un̄nag, "Ich j̄ag th̄araucha warag maach P̄or Jesús iek ũkha w̄en̄urr̄mua i gaaita ub̄ n̄isit" ajim aajem, am wawimamua. ²⁴ Ich Bernabej̄a woun ajapham ajim aajem. Magua irua ich gaai Ēwandam Akhaarj̄a ph̄esnaa ĩchab āba Ēwandam gaipaita th̄araucha ũkhaajeejim aajem. Mag Ēwandam Akhaar ich gaai ph̄es wai simua jaaumam ũrwi warag khapankham kh̄un̄nau ũkhawi maach P̄or Jesús d̄enkhamaajeejim an̄m.

²⁵ Maig s̄ii awi ich Bernabé j̄urr Tarsoog majim aajem, Saulo j̄uraan. Mag mawia aig oobaimaa, ich d̄ii ēurrwi Antioquiaag arrjim aajem. ²⁶ Mag Antioquía ph̄ob̄or barwi año āb ēnt̄er aig n̄mua warag ðor khapankham kh̄un̄nag Ēwandam iek jaaujeejim aajem. Maig mag Antioquía ph̄ob̄or eeta chi ũkha durrarr kh̄un̄n warrpem cristionaan a th̄urjierram aajem bigaaum kh̄un̄nau, amach Cristo iek ũkha durrum gaaimua.

²⁷ Ich mag jaar Jerusalemua Antioquiaag Ēwandam i jaaumien bēejierram aajem. ²⁸ Mag bēewia āb Agabo anumua Ēwandam Akharau ichig jaaupibaawai ōrag jaaumim anum, durrpierr jādau theeg burru. Magtarr khur Claudio reikha sim jaar, chadcha ich Agaboou jaautarrjōo ajim anaabá. ²⁹ Mag jādau theega aadēmua khōju chukkhu aadeewai Antioquiapien Jesús igar durrarr khunau agdaujō amachdēu deejū ayaampierr ofrendadam jurphē auju aphōbaadējim aajem, Judea durr agjō chi ūkha durrum khunag deepāaig. ³⁰ Mag chadcha ya chi phatkhon wai nūisiewai Bernabé Saulo dūi jur auwi makhun dūi deepūijierram aajem, jurr Jerusalem iglesia eem chi pōrnaanag deeimamkhīir.

12

Santiago thōopūiwi Pedro cárcel deg pūitarr

¹ Mag Bernabé Saulo dūi Jerusalemien athee phatkhon deen ma num jaar, rey Erodeeu āaur khun Jerusalem ee Jesús iek ūkha durrarr khun purkha aujim aajem, am dūi ichdēu ampierr aag. ² Mag purkha auwia āb Juan dūi khod ābam Santiago a thūurjerr ich soldaunag thuthuū ō thūappūipijim anaabá. ³ Mag ō thūap thōobarm judionaan chi pōrnaanau warag khōchkhabarm oobaawai Pedrojā dūi warre pur aupijim aajem, chi Erodeeu. Mamagkharran pan levadura chukhu wauwi khojem ag seman ee ajim aajem. ⁴ Mag preso pur auwi, cárcel deg phār sūnaa, soldaun dieciseis jur aujim aajem, nacha jayapam khunau thūa wai nū awi jurr agjō jayapam khunau ich mag theg ahau amkhīir. Maan i dēnēn, mag phār sūwi nemkhoo pōmaam dichdimaawaita dawag auju ajima, thumaam khun dakhīir ich soldaunag thōopi jawaag. ⁵ Mam mag Pedro cárcel deg soldaunau oopaar wai numichin, īchab tagam khun chi ūkha num khunau pua chukhu Ēwandamag jēu durrajim anaabá, i kōit.

Pedro cárcel degmua öbērtarr

⁶ Maimua chadcha mag phiesta dichwia, nanumjō Erodeeu amag Pedro jēu deejū anum ee, īsimjō, khēubaadeewai soldaun numiim khunau amachpierr Pedro jua gaai cadenau jūkhanaa, amach jua gaaijā jūkhanaa, amach jārr wai khāiphōbaadējim aajem. Maagwai tagam khunau puertdi aig thūa nūisijim aajem. ⁷ Mag Pedro khāi jēer sim ee, Ēwandam chog ūgtharmua i aig pierrwai cárcel di thum sū arar jōisijim anaabá. Mag bēewi, i āi ee noinoinaa, phiriupūiwi irig, —Pedro, jōpai phiidubá ajim anum.

Irua magbarm burre chadcha caden Pedro jua gaai mag jūkha sierrta sū ēedū khūiphōbaadējim anaabá. ⁸ Mag daukhanpabaadee, —Jua churhū pūch āi khōorjāwi jōpai pūch zapat jūabapūi ajim anum deeu chi Ēwandam chogau.

Mag chadcha Pedro zapat jūa aaipabaadee, —Jāimua pūch manto jūawi mū ēudee pidū ajim aajem chi Ēwandam chogau.

⁹ Magbaa chadcha i iek chi Ēwandam chog ēudee í öbērbadējim aajem. Mam Ēwandam chogau ich dūi mamagkhamjā wajappai Pedroou khaugba, iruan sū ich khāai khōrkha chirumuata mamagkhampii ajim anaabá. ¹⁰ Mam irua oowai, mag wētumua amach garcha soldaun narr aig dichwia, ag atagaa narr aigjā dichwi, ya kaaijā eeche öbērimaajem puertdi aar paaukhabaadējim aajem. Mam paaukhabaimaawai mag puertdi sū ich khīrau weeudubadēm ee öbē dichjierram aajem. Maimua āba wētumua deeam kaaijā neer sim aar paaukhabaimaawai deeu Pedro ich appai aadējim aajem, chi Ēwandam chog petaawai. ¹¹ Magbarm aigta Pedroou ajapcha khaug athaawai ich ödegpai, “Āa, jāgan chadchata Ēwandamau ich chog pūibarbma” ajim anum, “Erodeeu judionaan dūimua mū dūi amachdēu ampierr aju arrta i jua eemua peerdū awaag.”

¹² Mag ichdēupai ajap ich khaug athaawaita warag woun Juan anum ād María a thūr sierr diig petajim aajem, ōor khapan āba biirdūwi Ēwandamag jēu narr aar. Mag woun Juan anum ibūur wauwi īchab Marcos a thūr sīejim aajem. ¹³ Mag petwi, barwia, ūjārram puertdi sirimajim aajem, ich weeu aumkhīir. Magbaawai khap aag awi daupeer āb Rode anumua puertdi aigcha ūraan bēejim aajem. ¹⁴ Mag bēewi Pedro iekcha ūr athaawai

warag onegau puertdijā weeuba, sī ierrag khaphigbaadēwi, —Ich Pedro khabahab ajim anum ierr narr khunag.

¹⁵ Magbaawai oraa narr khunau sī warag i lökag phēwi ükhamapha naajim anaabá. Mamũ mag ich iek ükhaba abaawai warag, “Chadcha Pedro iekta mua ür ʘabajieb” anũ paawaita, deeu ũmaai, —Keena, magan chadcha khai, jā sī i akhaar khabahaba ajierram anũ.

¹⁶ Mamũ magumich warag Pedroo puertdi bubuju khabaadējim anaabá, ich weeu aumkhīir. Maimua weeunaa ichchata oo athaawai, khīir ēu awi jūr wir aig amach khapeenag, —Jāgata jāg ũu chig aba pierrúma? ajierram aajem.

¹⁷ Magbaawai ichdēu warag am khīu amkhīir juaupai jajaauji awi amag ĩgkhabaadējim aajem, jāga cárcel deg i chirarrta maach Pörou i dawag öbeer aujī. Mag thum jaau dichwia, —Chamũg mua pāachig nem ĩgkhabarm thum ich agjōo Santiagoog jaauwi tagam khun maach khodnaanagjā jaubat ajim aajem.

Mag jaauwia, aigmua öbērwi, ichta warag chawag petajim aajem.

¹⁸ Am iekhan, maimua ag noram āspauta sī Pedro chuk ēebaadeewai soldaun amach eepai iek phithurg maadēujā khaugba jōisijim anũ, Pedro gaaimua. ¹⁹ Magbaawai Erodeeu jürpiwi par jür numjā baauba abaawai, soldaun chi thũa narr khunnta āba thürkha auwi par jēu ohookhamjā ich mag khaugba buudimaawai, amachta phē arrwi khēchpi jaaujim anaabá. Magtarr khur chi rey Erodes Jerusalén durrmua mawia jūr phöbör Cesarea anũ ee sēimajim aajem.

Erodes meetarr

²⁰ Mag, Erodes Cesarea phöbör sēimawi, Tiropien dūi meeukhanaa, Sidonpien dūijā meeukha sīsijim aajem. Mamũ magbaa warm khunau amach ap nacha ajapha iekhawia jūr i dūi iekhaan bējierram aajem. Mag bēewi, chi rey dēn thethem woun āb Blasto anũ dūi iekhawia, amachig paa auwi, rey dūi iek deeu ajierram aajem, khōinaa wēnuraag. Amau rey amach dūi meeukhapimapha naajim anaabá, amachdēu chi rey durramta khōju pēr khojerr aawai. ²¹ Maimua chadcha mag deeu āba iekhaju arr ed rey Erodeeu ich khajūa ajapcharam jūanaa, ich khu juupjem gaai waaidūwi jupwi, örag iekhabaadējim aajem. ²² Mag iekhabaadee phöbörpienau i thō numua, “Mũg wounan Ĕwandamjōta iekha sim; jā chan sī khajapham woun khabamgui” a sereu phöbaadējim anũ. ²³ Örau serereukhamua ichig mamagkhamjā būurjā amag iekhaba, warag ʘduraa ichigta Ĕwandamagamjō iekhapijim anaabá. Mamũ magtarr kōit Ĕwandam chogau i bi ee ödōmie dau daau ompapiwi ich aguapai warag jū thūrdũ meejim aajem, chi Erodes.

²⁴ Mag, par Erodeeu ich monakha aawai chi ükha durrum khun öpūiju ēkhaajeejeb mamũ, maach Pör iek jaau numun waragta durрпиerr aaidūnaa ĩchab chi ükha num khunjā khapaana paaukhamajim aajem. ²⁵ Bernabé Saulo dūi mag ofrenda deethurwi, Jerusalemua deeu Antioquiaag wētumua amach dūi woundam Juan anũ arrjierram aajem. Ich mag Juanpai ibũur wauwia Marcos a thūurjeejim aajem.

13

Bernabé Saulo dūi warrpem Ĕwandam i jaaumkhīir pūitarr

¹ Antioquía phöbör eem iglesia ee Ĕwandam i jaaumien dūi maestronaan naajeejim aajem. Makhun thūr āb Bernabé ajim aajem; āb Simón, am dēn ĩchab “Chi Phũich” a thūurjerr; āb Lucio, Cirenepierr; ābakhai Manaén, Galilea durram gobernador Erodes aajerr dūi āba bāautarr; maimua Saulo. ² Ich makhun biek āb thachjā khöba maach Pör Jesuug jēu num ee, Ĕwandam Akharau amag, “Bernabé Saulo dūi idēu sī sūbat, mua am athee ya phidag jür wai chirumgui” ajim anũ chi Ĕwandam Akharau.

³ Magbaawai chadcha mag Ĕwandamag jēwaag sī thachjā khöba surkha numua makhun numiim ũrta jua ausūnaa oraawi pūijierram aajem.

Chipre phũram gaai maach peerdũajem iek jaautarr

⁴ Mag, ich Ēwandam Akharau amachig wētpi jaaubaawai Bernabé Saulo dūi Seleuciaag wētwi maigmua jūrr dōjārr phuram Chipre anumug durbajierram aajem. ⁵ Maimua Puerto Salamina barwi judionaan Ēwandam iek jaajem deg maach peerduajem iek jaauphöbaadējim anum. Juan Marcos amach dūi arrtarr aawai magua dūi am ipierr jaaujejim aajem.

⁶ Mag phöbör Salamina anum eem khunnag Ēwandam iek jaauwia warag ich ag morr gaapai phurdu wētumua deelum phöbördam Pafos anum barjierram aajem. Maig woun āb bēnkhuun sējim aajem, Barjesús a thür sim. Mag woun sīi nem sēunem ich bēn khaugau parhooba nem wau nurranta, iruan Ēwandamau nem waupi simta wau chirum aajejim aajem, ich iekhaupaita. ⁷ Mag bēnkhuun Barjesús anum, gobernador pör öphērg sierrum Sergio Paulo anum dūi sējeejim aajem. Mag gobernadorrau Ēwandam iek ūrm khōsi sierr aawai Bernabé Saulo dūi ich aar thürkhūipūijim aajem, am iek ūraag. ⁸ Mamū Bernabé Saulo dūi bēewi Ēwandam iek jaaubaicheewai mag chi bēnkhuun griegonaan meúa Elimas a thür simuata jūrr idēu chi gobernadorrag amau jaau nūmjā udur ūkhapiba wai sīsijim anaabá. ⁹ Magbaawai Sauloou ichpai ichab Pablo aajemua, ich gaai Ēwandam Akhaar phēs wai sierr aawai, irig eerpanaa thet khēsir, ¹⁰ —Purugan dōsātauta khīirjug dee simgui ajim anum. Maguata jāg sēunem sīi öor khūgurjupai khap sierrum, būrjā nem ajapham khōchkhaba. Jāg maach Pör Ēwandam ichaur aju khāai, jāg idēu chi ūkham khōsim khunnag i iek ūkhapibáma ajim anum. ¹¹ Puch jāg chitum paar nau maach Pör Jesuu warre pā dau khaugba apūijugui ajim aajem. Magbarmen pūun būrjā edau khīir araragjā khaugba chitū awiata deeu dau eerdūjugui ajim anum irig.

Mag, chadcha Pabloou magbarm būrre chi Barjesús dau khībaadēmua pöd majujā khaugba aadeewai, ābmua khāijā ich jua gaai ēudu arrmkhīir awi öor jūurwai, sīi parhooba jūrka jūrka aadējim aajem. ¹² Mag maach dauderraa abarm chi gobernadorrau ich daūacha oobarm dūi maach Pör Jesús iek Pabloou Bernabé dūimua jaau wēnurrarr ich jūgaagaa ūrbaawai chadcha ūkhajim aajem.

Pablo Bernabé dūi Pisidia durr

¹³ Pablo ich khapeen dūi mag phöbördam Pafos anum ee naawi durbagkhabaadeeu deelum durr Panfilia anum eem phöbördam Perge anum phēubaimajierram aajem. Mamū mam paaukhabaimaa Juan Marcoou am kha ogdūwi deeu Jerusalemag petajim aajem. ¹⁴ Maig Perge naawi Antioquiaag wētjim aajem. Mag Antioquia phöbör deelum durr Pisidia anum dakha sējim aajem. Am iek mag phöbör ee jua ūujem ed pabaadeewai judionaan Ēwandam iek jaajem deg dubwi ohoodö aimajierram aajem. ¹⁵ Mag jupwi, Moiseeu iek phā pūatarr thürnaa Ēwandam i jaumienau phā pūarr gaaijā ichab thür dichdimaawai, mag judionaan eem chi pörnaanau amag, —Keena khodamna, pārau öor wawieg khīirjugdam wai nūm khai, warre marag ūrpibat ajierram aajem.

¹⁶ Magbaawai Pabloou būjāau dūnūunaa, öor khīuu amkhīir juau jaau jaanaa, amag iekhamamua magjim aajem:

—Keena israelnaan ajim anum, maimua pāar ar Ēwandam iek ūrwi jūg ūruu aajem khūun, mū iek ūrbaat ajim anum. ¹⁷ Warrgarwejā Ēwandamau maach jōointa jūr autarr aawai am chikham ee Egipto durr naajeewaiwe amachta Ēwandamau nem khapan apiwi ich jua theegau deeu chawag phē arrjimgui a jaumajim aajem. ¹⁸ Mag phē arrwi, öor chukag durr ich dakhīir khaijba aadēphum gaaimua khīir machag āwat nurrumjā, Ēwandamau magum igba, cuarenta añosjō am dūi ogdūba sējimgui ajim aajem Pabloou amag jaumamua. ¹⁹ Mag wēnurrumua Ēwandam jua theeg paarmua amachdēu Canaan durr siete naciones öpūitarr thum Ēwandamau warag amag deejimgui ajim anum. ²⁰ Mag maach jōointa Egipto durr nūwe, Ēwandamau jūr autarr aigmua Canaan durr amachdēu jūathug auwi ma nūm jaar, ya cuatrocientos años dichwi sējimgui ajim aajem Pabloou mag ijējbkhamua.

Mag Pabloou jaau wai khitumua, 'Magtarr khur Ēwandamau amag leinaan jueces anum khun deebaawai makhunauta phöbör thum khap nwisijimgui ajim anum. Mag jueces anum khunta años khapan chi pörnaankha wēnurrū awi, jūr jöoi Samueta chi pörkha sīsierr aigmua ewag paawai, ²¹ örau amach garmua Ēwandamag amach pörkhamkhīir rey jēebaawai, woun āb warr jöoingar Benjamín aajerr ag chaain ewagam khun den woun Cis anum iewaa Saúl anumugta cuarenta años Ēwandamau am reikhapijimgui ajim aajem. ²² Mamū mag nacharam rey ich Ēwandamau isegpūiwi jūr deeu woun āb David anūmta reikhapijimgui a jaaumajim aajem Pabloou. Mag jaaumamua ichdēupai, Mag David igwiata ich Ēwandamaucha, "David Isaí iewaan chad mua khōsi chirum; jāguan chad mūchdēu nem mag abarm ipierraa ajugui" ajim aajem Pabloou amag, ich Ēwandamau iekhatarr igwia. ²³ Magnaa, Ich Ēwandamaucha maach jöoingag jaaunjerrjō, mag David chaain ewagam khun eemta Ēwandamau Jesús thaabapijimgui ajim anum, maach israelnaan peerduajem khamkhīir.

²⁴ 'Mamū mag ich Jesuucha Ēwandam iek jaau nūrraju nawejā Juan chi öor pör choomieu israelnaan thumaam khunag jaaujejimgui ajim anum, amach khaibag isegwi amach pör choopimamkhīir. ²⁵ Juanau mag jaau nūrrumua ya ich thōju gayaa pamam ee örag, "¿Pārau khīirjuawai mūta ich Ēwandamaucha jūr auwia pūiju aajerr khai?" ajim anum. Maimua ich Juanaupai, "Mū chan ar khabamgui" ajim aajem. "Mamū mū ēudee āb urumta ichiugui" ajim anum ich Juanau, Jesús igwia. "Maan chad mū khāyaujā ūrūcha simgui" ajim anum. "Mamū mū chan mūg chirum aig sīi i chogkhaagpajā būrjā serbiibata chirumgui" ajim aajem Juanau.

²⁶ Maimua mag chi Juan öor pör choomieu iekhatarr jaau dichwia deeu ich Pablooupai, 'Khodamnaan, jöoingar Abrán khachitarr ag chaain ewagam khun, maimua pāar ar Ēwandam iek ūrwia jūg ūrū aajem khun: mūg maach peerduajem iek cha mua jaau chitumun pāach atheyaugui ajim aajem Pabloou amag. ²⁷ Jerusalén phöbör eem khunau amach pörnaan dūimua būrjā pöd Jesús khaug aubajieramgui ajim anum. Mag khāai ante i igwia Ēwandam i jaaumienau phā pūatarr iek sabarhedpierr thūr nūmjā būrjā i khaug auba, warag amachdēuta warrgarwe Ēwandam i jaaumienau jaauwai i dau aphū wau thōomamua thōopūiju a jaaunjerrjōo ajierramgui ajim aajem, i dūi. ²⁸ Mag i thōog athee būrjā khaibag chukhu khitarr āba, warag Pilatoog pūr deewi i thōopūipi jaaujieramgui ajim aajem. ²⁹ Mag jaaumamua ich Pablooupai, Maimua Ēwandam iek phā sim gaai i igwia jaau sierrjō, thum mag i dūi amachdēu ampierr awia, pakuls gaaimua eeg paa auwi, durrbū khōpag ee jēbdi chi khōrm sierr ee aukhērjieramgui ajim anum. ³⁰ Mag amau i thōojieb mamū, Ēwandamau deeu i phiriu aubajieb ajim anum. ³¹ Mag iiu phiidūwia biek khapan ich oopijim anaabahab ajim anum, mag ich thōju gayaa paawai Galileamua Jerusalemag ich dūi āba wētarr khunag. Magtarr aawai mag amach daúa i ootarr khunauta jūr īs örag jaau wēnurrūmgui a jaaumajim aajem Pabloou, mag Antioquía phöbör ee chi pörnaanpa thūnarr khunag.

³² Maimua warag mag jaaumamua, 'Ēwandamau warrgarwe maach jöoingag jaauwai mag ich chaai pūiju aajerr iekta maraujā pārag jaau wēnurrūmgui ajim anum. ³³ Mag warrgarwe maach jöoingag mag ich chaai deeu a jaautarr aawai chadcha īs ewag pawī maach chi ewagam khunagta Jesús iiu phiidūbarm oopijimgui ajim aajem, magbarmua jāgan chadcha ich Iewaata maach ee nūrrajim a khap amkhīir.

Magju arr aawaita i igwia Ēwandam ēsap Salmos numiim anum gaai Daviū phā pūawai, "Pūn mū Chairau; īsin chad örau pūn mū Iewaa a khaphū nwisimgui" a phātarrjā jaaumamua, ³⁴ mag i phiidūwia tag meebe ich mag iiu sierraju igwajā ich Ēwandamaucha īchab, "Mūchdēu Daviig jaautarr chan par iekhaupai khaba chadcha aju" a iekhatarrpa jaaumajim aajem Pabloou.

³⁵ Mag jaaumamua ich ag Jesupai jaauwi, 'Ich ag Salmo gaapai īchab mag sim: "Ēwandam, pūch chaai būrjā pekau chukhu khitum pūchdēucha jūr autarr chan pua ūdūraa i ēu jēb ee miupibamgui" ajim aajem. ³⁶ Pārau khaphū nūmgui ajim

anum, chadcha Daviin sīi Ēwandamau nem jaaumamta wau khituu awi meetarr. Mag meebaadeewai parhoobam khunn aukheerjemjō ich jōoin dūi āba aukhērwi ich ag eepai jēbeg pajimgui ajim anum. ³⁷ Mamu mag Jesús mor chan būurjā ich aukhértarr jēb degpai miiubajimgui ajim anum, ich Ēwandamaucha phiriu autarr aawai.

³⁸ Maimua amag, 'Khodamnaan, magua pārau thumaam khunnau khaphu aju aai numgui ajim anum ich Pabloou, maraun sīi Jesuuta maach khaibag thum chugpaarpūiju aai sim a jaau wēnerrum. ³⁹ Maagwai Moiseeu iek phā puatarr gaai jaau simpier ukha numapai pōd peerdaba arr khunnaujā Jesús iek ukhamun, jūrr ichdēun chad thum peerdu auwia ajaug paarpūimaju, magbarmua tag būurjā ich dūi iekkhōr chukhu nūisimkhīir a iekhamajim aajem Pabloou. ⁴⁰ Maimua, Khīir khaphu abat ajim aajem, Ēwandam i jaaumienau ēsap gaai jaau puatarr pāach gaai pam ugua.

Mag jaauwi, ich Ēwandam iek phā simcha jaabaadējim aajem, chi Pabloou. Mag irua jaautarr mug ajim aajem:

⁴¹ “Pāar ar Ēwandam iek aawaijā warag i wau iekhaajem khunn ūrbat:

Munn Ēwandamau.

Pāach dakhīir pārau ag na ooba aajem mua wauju.

Mamu nem thum magju nawe ābmua pārag jaaukhiinjā pārau ukhabaju.

Mamu ya pāach daúa oophōbaadeewaita pāar jāphierr naawijā, ¿pārau jāgbarju?

Pāachdēu ukhaba arr gaaimua, maigta pāar ōju edau” ajim aajem Pabloou, Ēwandamau ich iek phāpitarr igwia. (Ab. 1:5)

⁴² Mag judionaan Ēwandam iek jaaujem deg jaau naawi daau paaukha phōbaadeeu, judionaan khabam khunn am aig bēewi, deeu ēudeem semanau jua ūi num ed paawai āba biirduawaijā ich ag iekpai amachig jaupijierram aajem, Pabloou. ⁴³ Mag āba biirdu naawi aaidutkhabaadēm ee, judionaan khapan Pablo Bernabé dūi wētum ēudee wētjierram aajem, judionaan khabamta eeu ukhawia judionaan igar theerbagkhatarr khunpa. Magbaawai mag amach ēudee wētum khunnag wawimamua, “Ich jāg thāraucha ukha wēnerrumua Ēwandam pāach daupii aajem gaaita ubu nūisit” aajeejim aajem amag chi Pabloou Bernabé dūimua.

⁴⁴ Maimua chadcha deeu ūwai jua ūijem ed pabaadeewai peer phōbōr thumta ābam aig podpa nūisijim anaabá, Ēwandam iek jaaumam ūraag. ⁴⁵ Mamu judionaanau mag atcha ōor pōm thunum oobaawai iekkhōr wauphōbaadēwi, warag Pabloou jaau sim ichaaur ōor wawinaa, irig sīi parhooba iekha phōbaadējim aajem. ⁴⁶ Magbaawai ichab Pabloou Bernabé dūimua warag thāar phīiuwia iek khēgkha amag, —Ūrbat keena ajierram anum. Chadcha pāragta nacha marau mug Ēwandam iek jaauju aai naajim, mamu pāar jāg ūgthar ōbērmaphamjō Ēwandamagjā eduur pāach peerdu aupiba i isegamjō naawai marau judionaan khabam khunnagpa jaau wēnerrumgui ajim aajem, ⁴⁷ maach Pōr Ēwandamau thumaam khunnag ich khap amkhīirta ich iek jaauipi sīewai. Maagwai chadcha ich Ēwandam iek gaai ich Jesús igwi,

“Iita judionaan khabam khunn atheejā khīchag ee ōtdau phuu dūnumjō sim, durrpierr ich iek ukha num khunn thum ichdēuta peerdu awaag” a phā simgui ajierram aajem. (Is. 42:6; 49:6)

⁴⁸ Pabloou Bernabé dūimua mag jaaubarm ūrwia judionaan khabam khunnau amach jūgūucha mag amjā peerduju aai num a ūrbaawai onegau, “Keena, mug Ēwandam iekhan chadcha chi ajaphamūgui” ajierram aajem, chadcha thāraucha amachdēu ukha num iekhau. Mag thumaa ukhatarr khunnan, nawe Ēwandamau ichdēu oowai ich iek ukhaju khaphu wai sīerr khunn ajim.

⁴⁹ Mag jaau numua mag amach num durr eepain maach Pōr Jesús iek aaidubaadējim anaabá. ⁵⁰ Mag warag Ēwandam i aaidumam oobaawai khīir mor chigpai jūrr judionaanau amach ee riknaan nun Ēwandamag jēeu durraajerr khunn dūi iekhawia phōbōr ee chi pōrkha num khunn dūijā iekhajierram aajem. Magnaan chad Pabloou Bernabé dūimua ūu Aai i jaau durrarrta, am dūi amachdēu ampierr awi warre amach durrmua

jærkhæipüijerram aajem, aiguim judionaanau. ⁵¹ Mag amach jærbaadee warre ïchab amach dakhïrwe amach bü gayam jëb æurphë æurphë apüijerram anaabá. Mag numua amach ödegpain, “Päär maar düi jæg num gaaimua Ëwandam düi khïr khapnaat” anum ajima. Magwia ërëubaadee deum durr phöbör Iconio anum naaimajim aajem. ⁵² Mamæ chi Ëwandam iek ükhatarr khæunan am ërëutarr khurjã ich mag oneenaa Ëwandam Akhaarjã amach gaai phëe wai næisijim aajem.

14

Pablo Bernabé düi Iconio ee

¹ Mag phöbör Iconio anum ee naaimawia Pablo Bernabé düi amach numwe äba dubjierram aajem, judionaan Ëwandam iek jaaujem deg. Mag dubwi maach Pör iek iek khëgkha jaauphöbaadeewai judionaan pöm griegonaan düimua Ëwandam iek ükhajierram aajem. ² Mamæ äaur judionaan chi ükhaba narr khæunau jürr judionaan khabam khæun wawí phöbaadëjim anum, tag am iek ükhaba warag amach ipierrta am ëugar khaigba iekhamkhïir. ³ Mag gaaimua mag amachdëu jaau numjã ükhamapha aawai warag ajapcha amag jawaag awi aigmua da wëtbajierram aajem. Chi Pabloou Bernabé düimua maach Pör amach düi sim khaphæ narr aawai warag thäär phïiwi ögkhaba örag jaaumajierram aajem, jäga Ëwandamau amjã khösi sierrú. Maagwai amau jaau wënærrum örau sëukhaawai am ugua, am iek ich Jöoiraujã ich jua theeg amag deejim aajem, ag na örau ooba aajem nempa maach dauderra am dakhïir waumamkhïir. ⁴ Maagwai chi phöbörpien äaur khæun judionaan igar thænaawai tagam khæun jürr Jesuu ich i jaaumkhïir jær autarr khæun igar naajeejim aajem. ⁵ Mamæ judionaanau amach pörnaan düimua äaur khæun judionaan khabam khæunpa bëewi, mokou bar wai numua amach thöopäain wëdurum a ürbaawai ⁶ deum durr Licaonia anumug dær wëtjierram aajem, chi Pablo Bernabé düi. Mag wëtwi phöbör Listra anum ee naawi ërëubaadee jürr agjö phöbör Derbe anum ee naaimajim aajem. ⁷ Mag wënærrumua ag bigaau phöbördam nænæidum ee amach barmampierr jäga Ëwandamau maach peerdæajë a jaaumajierram aajem.

Pablo mokou bar wai numua peer thöotarr

⁸ Mag Listra phöbör ee woun äb bü äkhäraa khitum sïejim aajem. Mag woun ich bi eewe bü äkhäraa thaabawi sïi jup khëraajeejim aajem, pöd dærdær aju khaba aawai. ⁹ Ich mag wounau Pablo ijëjëbkhamug büærjã dau thöba ür oo sïejim aajem. Pabloou mag khitumug oowai, ich ödegpain “Magum Ëwandamaun chadcha mæ monaapüiju aai sim” a simjöo oobaawai, irig eerpanaa khïesir, ¹⁰ —Phiidæwia bü ubæ dænæisí ajim anum.

Magbaawai chadcha phuddæ dænæisiwia warag dær nænæuu khabaadëjim aajem. ¹¹ Öor aig narr khæunau Pabloou magbarm oobaawai sereubaadëwi Licaonapien meúata, —Keena, jäkhæunan ëwandamnaanta öor khïir thegwia maach ee naaichëmguí ajierram anum jürr amach khapeenag.

¹² Mag amach ëwandam anumua, Bernabé Zeus gaai thürnaa Pablo jürr Ermes gaai thür wai naajim aajem, ichta ürcha ijëjëb khaajerr aawai. ¹³ Mag phöbör ee dub num aigcha am ëwandam mag Zeus anumug jëeujem di dænaajim aajem. Magphöbaadee ag eem phadëu phak emkhooipna pamaar dën pörsirkha sïsidum puertdi aig phëbëewi phaamamua amagta Ëwandamagamjö jëwam ig sïejim aajem, öor khapan thunæwe am düi äba. ¹⁴ Pabloou Bernabé düimua üurwai phadëu mag amach ëugar mamagkham ürbaawai gaai machgau amach khajüa mor gayam thærrëunaa öor ee ääag khaphig wëtumua, ¹⁵ —Keena, ¿khantheeta pärau maar düi jæg numa? ajierram anum. Maach wounaan äba thænaabahab; maar chan Ëwandam khabam. Maraun sïita jæg ëwandam anumjã maadëu nem igab simug jëeuju khäyau, maach Ëwandam chaar ügthar simug jëeumkhïirta pärag marau jaau wënærrabahab ajierram anum, ichdëuta mæg edaujã wauwia, mæg jëbjã wauwia, phüas düi ag ee nem thænæmpa thum äba wautarr aawai.

¹⁶ Warrgarin chadcha thumaam khunnau amachdëu nem khōsimug jëeu numjä Ēwandamau magum aba aajeejimgui ajim anum, amau wajappai ich khaugba narr aawai.

¹⁷ Mamu magum āba, ōrau ichigcha jëeumkhīirjō, ich jua oopiejeejimgui ajim anum, am eeg oo simua. Mag, ichdëuta maach onee wënurramkhīir, maach athee nosejā chëpinaa maach nemjīirjā ajapha ōbeerpi num dūi ĩchab maachig thach khōjujā ed ëepierr deejemgui a jaaumajierram aajem amach numiim khunnau, jūr jaaupūpūigmamua.

¹⁸ Pabloou Bernabé dūimua par mag jaau durrajieb mamu, ichiita thethe deejieram aajem, mag phak khëchnaa phaa numua amachig Ēwandamagamjō jëeum ig narr jëeupiba aag.

¹⁹ Mamu amau mag num āba, judionaan bëejieram aajem, Antioquiamua Iconiomuajā agjō. Mag bëewi ðor wawí phōbaadee, amachig paa auwi, Pablo mokou barphōbaadëjim anaabá. Mag jūrram khunnau bar wai num awia chi meemjō aadee, meebaadëmpii awia phōbör igaau ëudu deethurjierram aajem. ²⁰ Mam mag ëudu deebathuurwai, tagam khunn agjō Jesús iek ũkha narr khunnau bëewi ich ũr pos aicheewai, phiidubaadëwi deeu phōbör ee sïeichëjim anum, ich Pablo. Maimua ag noram Derbeeg petajim aajem, Bernabé dūi.

²¹ Mag phōbör Derbe anum ee maach peerduajem iek jaau wënurramua ðor pōm Ēwandam igar ũkhapiwia deeu amach bü eepai ewag Lистраag bëejieram aajem: mag Listramua, Iconioog; mag Iconiomua, jūr Antioquiaag. ²² Makhunn phōbördam ee chi ũkha durrum khunn khīir onee apie, am oo phurdu wënurramua amachdëu maach Pör iek ũkhatarr iekta warag ogduba ũkhapi jaaujeejim aajem amag. Mag num dūi ĩchab, “Ēwandam sim aar mawia, i dūi ich mag wënurraagan, ichiita ich jāg i gaaimua maach dau aphuu wënurrajugui” aajeejim aajem. ²³ Mag wënurramua ĩchab iglesiapierr jōoin jūr aumaajeejim aajem, makhunta chi pörkhamkhīir. Magnaa thach khōba sarkha numua oraawia maach Pör Jesuugta amach nunuidumpierr thupaar amkhīir irigta jaaujeejim aajem, amachdëujā i iekta ũkha narr aawai.

Pablo Bernabé dūi deeu Siria durram phōbör Antioquía anumug bëetarr

²⁴ Maimua Pisidia durr dichwia jūr deeu durr Panfilia anum barjierram aajem, Pablo Bernabé dūi. ²⁵⁻²⁶ Maig phōbör Perge anum ee Ēwandam iek jaau naawia, jūr Ataliaag wëtwi, amachig phidag jaautarr thum wau aaipabaadee, ich aarpaimua jap ee paauxhawia, deeu Antioquiaag bëejieram aajem, warrjā mag phōbör eemuata chi ũkha durrum khunn pörnaanau am pūitarr aawai. Mag Antioquía phōbör eemua ajim aajem, warrjā am pūyaagpaawai Ēwandam iek ögkhaba jaau wënurramkhīir am ũr jua ausūnaa am kōit irig jëeu num awi pūitarr. ²⁷ Mag bëewi, chadcha deeu Antioquía barchëwia, chi ũkha durrram khunn thum ābam aig biirdunaa, amag jaauphōbaadëjim aajem, jāga Ēwandamau am dūi ajī, maimua jāga maach Pör Jesuu judionaan khabam khunnagjā ĩchab ich iek ũkham khōsi ũkhapijī, amachpa peerdumamkhīir. ²⁸ Maimua Pablo Bernabé dūi warag aigmua da wëtba, chi ũkha durrum khunn dūi num ajierram aajem.

15

Jerusalén phōbör ee āba biirdunaa iekhatarr

¹ Ich mag jaar āaur khunn Judeamua Antioquiaag bëewi chi ũkha durrum khunnag, —Pārauta warrgar Moiseeu iek phā puatarr gaai jaau simjō pāach mehëu phuurbichba num chan pāar pōd peerdubamgui aichëjierram anum.

² Magbaawai Pabloou Bernabé dūimua amau nem agcha khabata jaau num ũrbaawai jūr am dūi chikham ipeer ahau khaphōbaadëjim aajem. Mamu mamagkhamjā warm khunnau warag amau jaau num ichaaur iekha narr aawai iglesia ee chi ũkha durrram khunnau ich Pablota Bernabé dūi jūr aujierram aajem, Jerusalemag pūyaag. Mag, chadcha am daumaai ðor jūr auwi pūjierram aajem, mam pabaimaawai jūr ich Jesuu jūr autarr khunn dūicha iglesia eem jōoinpa āba ich ag iek wajapha iekhaag.

³ Mag chadcha Antioquía phöbör ee chi ükha durrarr khunnau amach püibapääiwai ërëubaadëwi, Fenicia durr dichwia, Samaria durrjä dichjierram aajem. Mag wënür-rumua amach wëtumpierr örag jaaueejim aajem, jäga judionaan khabam khunnaujä amach jöoin warrgarm khun i isegwia khäärjug iurta aujierrá, Ëwandam iek chaarcha ükhaag. Mag amau nem igkhamam ürwia thum chi ükha durrum khun onee durrajim aajem ichab.

⁴ Mag jajawag wëtumua, Pablo Bernabé düi tagam khunpa Jerusalén barimaawai aram iglesia eem jöoinau chi pörnaan düimua Jesuu ich i jaaumkhäär jür autarr khun-naupa amag, —Keena, üuchata päar bëejierramgui ajim anum.

Mag barwi di garm khunnag jaauphöbaadëjim aajem, jägata Ëwandamau am düi aajeeji amau i iek jaa wënürraawai. ⁵ Mamü Pabloo Bernabé düimua mag jaaunum ürwia äaur khun Moiseeg Ëwandamau ich iek phäpitarr ajarcha ürkhaajerr khunnjä ya Jesús igar ükhawi aig narr aawai makhunnau büjäu dunnunaa, —Keena ajierram anum. Judionaan khabam khunnjä Ëwandam iek ükhatarr khunnagan ichiita thumwe mehëu phüürbichkharpi jaaunaa ichab Moiseeu phä püarr gaai jaaunä sidsamjä thum waupi jaaaju aai numgui ajierram aajem.

⁶ Magbaa Jesuu ich i jaaumkhäär jür autarr khun düi jöoin chi pörnaanpa äba biirdüjierram aajem, deeu ümaai ag iek ajarcha iekhaag. ⁷ Maimua mag ijëjeb nü awia Pedroou büjäu dunnunaa amag, —Khodamna, pärau khaphü numgui ajim anum, nawe ich Ëwandamauta chadcha mü jür aujim, judionaan khabam khunnagpa jäga Ëwandamau maach peerdu aaujë a jaaubaawai ichab amaujä ükhamkhäär. ⁸ Ich Ëwandam thumaam khun khäärjug khaphü sierrumuata ichab amagjä ich Akhaar deejimgui ajim anum, ich jäg maachig deetarjöö. Jäg sim aig irua amag, “Mua päarjä ig chirum müch chaainkha awaag” a sim khabahab ajim anum. ⁹ Ëwandamau oowai maach chan am düi büürjä khäthuupaijä khaba numgui ajim anum Pedroou. Maagwai maachdëu ükhatarr gaaimua maach khaibag chugpaatarjöö, am dënjä ich agjöö irua chugpaa simgui ajim anum, amaujä chadchata ükha naawai. ¹⁰ Mag simta, ¿khan jägwi pärau Ëwandamau ichdëu khap nem wau sim khöchkhamaphamjöö nü? ¿Khanthee pärau athuucha amag maachdëujä pödba ni maach jöoinaujä pödba arr nemta waupi jaaum ig nü? ajim anum Pedroou jürr amach khäärcha. ¹¹ Mag khäärjuju khäyau maadëu khaphü aju aai numgui ajim anum: maach Pör Jesuu ich jäg ich garmua maach khöchkhawi üu peerdu autarrjöö, ich agjötä amjä ichdëuta peerdu au sim khabahab ajim anum Pedroou, mag Moiseeu phä püarr iek thum chan judionaan khabam khunnau ürkharju aai khaba nü a khap amkhäär.

¹² Magbaawai jürr Bernabeu Pablo düimua jaauphöbaadëjim aajem, jäga Ëwandamau amagjä judionaan khabam khun eejä ag na örau nem mag ooba aajempa waupimaji. Mag jaaumam ürwia sii thumaam khunnau khäu ür nüisijim aajem.

¹³ Mag am dën igkha öpinaa Santiagoou jürr, —Khodamna, mü iek ürbat ajim anum. ¹⁴ Ya pärau Simón Pedro iek ürbarm, jäga Ëwandamau ista warrpem judionaan khabam khunnjä khäär jäsenkhawi ichab ich chaainkha athá. ¹⁵ Jägbarm aigta chadcha mua oowai warrgar Ëwandam i jaaumienau phä püatarr eyaa öbëbergmamgui ajim anum ich Santiagoou.

Mag jaaumamua Ëwandamau ich i jaaumienag phäpitarr iek jaaubaadëjim aajem. Mag Ëwandamau örag jaautarr iek Santiagoou igmatarr müg ajim aajem:

¹⁶ “Mügwaiwe chan pärau mürg jëubata wënürum.

Mag gaaimua pãran sii di burrtarr ür dikhierr appai jüjuru thubatarrjötä nü.

Mamü müg atag deeu müch pierrwain chadau, ich ag dibüürpai deeu ëu au nümjöö, ümaai päar chaain ewagam khun khäärjugjä deeu müchig phürrëu athaawai mürgta jëu nüisiju, warr jöoi David khararr jaar aajerrjöö.

¹⁷ Magbaawain chadau durrierram khunnau judionaan khabam khunnaupa mü jürwi, amaujä ichab müta amach Pörkha auju.

¹⁸ Muata mag iekha chirum, much chi warrgarwe magum nem thum òrag khaphu apiejemua” ajim aajem, Santiagoou ich Èwandamau iekhatarr igwia. (Am. 9:11-12)

¹⁹ Mag jaauwi, ich Santiagooupai, —Magua mua oowai, ar judionaan khabam khunta amach jöoin i puawia jürr Èwandam iek ükhamam khunag chan pöd maadëu amag maach jöoinau nem jaaujerr thum athuucha jaaju khaba numgui ajim aajem ich jöoi Santiagoou. ²⁰ Magju khäai sïi amag ajapha ësap phänaa ag gaai jaaupüijugui ajim anum, Èwandam na tag uduraa amach ärpim ugua. Mag ësap gaai tag nem parhoobamta èwandamkha waunaa agug jëwaag nemchaain khëchnaa ag khïirphee wai narr nemek modjä khöpiba jaaupüijugui ajim aajem. Nem thöowia ag bag dën reyen wau sïsidumjä khöpiba, ni nem sïi bëgöne bag ärba thöo sim modjä khöpiba jaaupüijugui ajim anum. Mag num dëi ïchab dich òor khabam dëijä büürjä khapes apiba jaaupüijugui ajim aajem Santiagoou. ²¹ Maimua ichdëupai, ¿Jägwï mua mag chirú? ajim anum. Mua mag chirumun, maachjö judionaan khabamta maach meeun dëi äba jooba wënurraajeewaita mag chirumgui ajim anum. Pärau khaphu numgui ajim anum, mag Moiseeu Èwandam iek phä puatarr iek phöbörpierr judionaan Èwandam iek jaajem di nunidum ee sabarhedpierr òrag ürmkhïir thüürjem. Magua ichiita mukhunta ürpai amau urkhaju aai numgui ajim aajem Santiagoou.

Judionaan khabam khunag ësap gaai jaaupütarr

²² Magbaawai Jesuu ich i jaumkhïir jür autarr khunau jöoin chi pörnaan dëimua thum chi ükha durrarr khunpa äba biirdu iekhawi chadcha Santiagoou jaautarrjö ësap warre phä aujierram aajem. Mag phä auwia ïchab mag chi pörkha num khun eem warre òor numí jür aujierram aajem, Pablo Bernabé dëi wëtuwe am dëi äba Antioquiaag püyaag. Makhun Silas ajim aajem, woun äb Judas anum dëi. Ich mag Judapai ibuur wauwia Barsabás aajeejim aajem. ²³ Mag chi ësap makhun dëi püiju gaai mug phä sïejim aajem:

“Khodamnaan, maar Jesuu ich i jaumkhïir jür autarr khunauta jöoin chi pörnaan dëimua tagam khun chi ükha durrum khun dëimua äba marau pärag salud deepüi num. Päär judionaan khabahab mam, Èwandam gaaimua maach khodnaan aawai, thum Antioquiapienag, Siriapienag maimua Ciliciapienagjä salud deepüi num.

²⁴ Khodamnaan, marau maumua üurwai, mag mau maar eem wëttarr khunauta sïi amach khïrau wëtwia, mag mehëu phurbichpi jaunaa, ïchab Moiseeu iek phä puatarr gaai jaau simpa thum waupi jajaaukham gaaimua idëu päar khöinaa naapiba num anum marau ür num. ²⁵ Mag ürbaawaita marau thumaa äba biirdüwi, ajap iekhawi, òor numí jür aujim, Bernabé Pablo dëi päar aar wëtuwe am dëi äba püyaag. Pärau khaphu num, maach khod jöoin Bernabé Pablo dëi maadëu daupii aajem, ²⁶ maach Pör Jesucristo iek jaau num gaaimua amach thöjujã khïirjuba warag ögkhaba òor ee jaau wënurraajeewai. ²⁷ Achá marau päar aar Judas dëi Silas püi num. Èsap gaai cha maachdëu phä deepüi numjö amaujã ich agjö pärag jaauwimaju. ²⁸ Ich Èwandam Akharaucha marag jaauwai pöd pärag judionaanagamjö nem phithurm nem waupi jaaju khaba num. Mag num dëi maachdëu khïirjuawaijã üucha sim, chadcha ichdëu jaau simpierrpai nem jawaag. Mag pärag jaaupüim ig numun mugau: ²⁹ Par Èwandam chaar khabamug jëwaag wai narr nemek mod oob khömiet. Nem thöowia ag bag dën reyen wau sïsidumjä khöba, ni nem sïi bëgöne bag ärba thöo sim modjä oob khömiet. Mag num dëi ïchab dich òor khabam dëi chan oob büürjä khapes amiet. Cha marau jaupüi numta chadcha pärau mag surkha numun, magan päar üu wënurum. Ma ajim marau pärag jaaum ig narr. Ayoo Keena” a phä sïejim aajem, chi ësap gaai.

³⁰ Mag chadcha mag ësap dëi amach püibapüiwai ërëuwi, Antioquia barwia, aig chi ükha durrarr khun thum äba biirdunaa, mag ësap deejieram aajem. ³¹ Magbaawai äbmua ëreu auwia thürbaadeewai onee aphöbaadëjim aajem, mag ësap gaai amach khïir jäsenkha wawí num ürwia. ³² Mag num dëi ïchab Judas Silas dëi amach numwe Èwandam

i jaaumien arr aawai warag amach ipaarmua am khäär jäsengkha iekhamamua wawí wai nũũ ajim aajem íchab. ³³ Maimua warag am dũi khãai khapanaa naawia deeu wëtju aphöbaadeewai aiguum khũũn chi ùkha durrarr khũũnau am kõiit Ēwandamag jëeu nũũ ajierram aajem, ùu chig aba deeu amach chogpüitarr khũũn aar barmkhäär. Mag oraawia am püijierram aajem. [³⁴ Mamũ chi Silas chan maba, aigpai sísijim aajem.] ³⁵ Maagwai Pablo Bernabé dũi chi Antioquía phöbör eepai nũisiwi khapanaam khũũn dũimua warag maach Pör Jesucristo iek jaau nũisijim aajem.

Pablo Bernabé kha ogdũrpüiwi jürr Silas dũi biekkhatarr

³⁶ Mag Antioquía thũbagkhawi agtha nũũcha khaba nũũm ee, Pabloou Bernabeeg, — Kakë, magan maachdëu maach Pör Jesús iek jaau wënũrraajerrpierr ùmaai deeu oo phũũrdũmierraugui ajim anũũm, phöbörpierr, am maach ëudee pawiajã jãgata nũ a khap aag.

³⁷ Magbaawai Bernabeeu ùkhawi chadcha wëtju aphöbaadëjim aajem. Bernabeeu amach daumaai Juan am dën ibũũr wauwi Marcos a thũũrjerr arram ig sïejim aajem. ³⁸ Mamũ Pabloou oowai irig mag ùu khaba sïejim aajem, napem biekhaujã am dũi äba mawi, Panfiliapai udthurwi, tagjã am juag ooba deeu Jerusalemag marr aawai. ³⁹ Mag, Juan Marcos gaaimua jürr chikham ipeer ahaujii awi warag mag nũũm khãyau magan dich khíkhïetdö aaidũjugui aphöbaadëjim aajem. Mag chadcha Bernabeeu ich daumaai Marcos jũr auwi døjãrr phũram Chipre anũũmũg ag dũi igbaadëjim aajem. ⁴⁰ Magbaawai jürr Pabloou Silas thũrpüiwi ich khapeerkha athajim aajem, ag dũi biekkhaag. Magbaawai chi ùkha durrum khũũnau Ēwandamag am thũũpaar wai nũũramkhäär, am kõiit jëeu nũũ awi püijierram aajem. ⁴¹ Mag wëtumua Siria durr dichwia deeu durr Cilicia anũũmjã dichjierram aajem, iglesiapierr mag jaau wënũũrũmua warag chi ùkha durrum khũũndam khäär onee apiewai.

16

Pablo Silas dũi wëtum dũi Timoteo khapeerkha matarr

¹ Mag wënũũrũmua Pablo Silas dũi phöbördam Derbe anũũm barimawia maigmua jürr deeu phöbör Listra anũũmũg wëtjierram aajem. Mag phöbör Listra anũũm ee ëwan Timoteo a thũr sim sïejim aajem, íchab Jesús iek ùkhaajem. I äd judeapie nũũi ajim aajem, íchab Ēwandam iek ùkhaajem; mamũ i aai griego ajim aajem. ² Listrapien chi ùkha durrum khũũnau Iconiopien dũimua chi Timoteo ëugar ajapha ig iyũũ aajeejim aajem, thumaam khũũnau. ³ Mag gaaimua Pabloou ich dũi arrm khöchkhabaadëwi ich dũi ëurrjim aajem. Mag ich dũi maju abaawai i mehëu phũũrbichpüipijim aajem, thumaam khũũnau i aai griegokha sim khaphũ narr aawai mag phũũrbichba akhiin mag gaaimua ag perás judionaan narr khũũnau amach ëugar khaigba iekham ugua. ⁴ Mag ërëubaadëwia amach wënũũrũmpier phöbördam nũũnidũm ee mag Jerusalén phöbör ee amach chi pörnaan dũi äba biirdũwia ësap phãnaa Antioquiaag deepüitarr iek dee pũamaajeejim aajem, amaujã íchab khaphũ ag iek gaai jaau sim nũũrkhamkhäär. ⁵ Amau mag jaau wënũũrũm gaaimua iglesiapierr õrau Ēwandam iekta warag khösi ùkha nũisiijim aajem. Mag nũũm dũi íchab warag chi Ēwandam iek ùkha nũũm khũũnjã ed ëepierr khapanaacha paaukhamajim aajem íchab.

Khãaiipi auwi Pabloog woun Macedoniapierr oopitarr

⁶ Mamũ Ēwandam Akharau amag Asiapienag chan ich iek jaaupiba arr aawai sïi warppai phũũrdũ wëtumua Frigiapien ee dichwi, Galacia eejã dichwi, Misia durr barimajierram aajem. ⁷ Mam panaa deeu durr Bitinia anũũmũg wëtam igjim anũũm, mamũ ich Ēwandam Akharau íchab mamagjã wëtũpiba jaaujim anaabá. ⁸ Mag amachig wëtũpiba jaubaawai sïi mag phöbör Misia anũũm dakha dichwia warag deeu phöbör Troas anũũmũgta bëejierram. Maigta warrpem mũ Pablo dũi äba oojim. ⁹ Mag Troas phöbör ee maar äba nũũmta, edaar Ēwandamau Pablo khãaiipi auwia irig woun äb Macedonia durrũmua bëem oopijim aajem. Mag bëewia mag wounau dawamjõ i ùr

dunuuuchëwi irig, “Kakë, mau Macedonia durr bëewia maar khaigpërbahur” ajim anum.
¹⁰ Mag ichig dawamjö iekhachëtarr jürr maachig ich Pablooucha jaaubaawai chadcha ich ag bürre marau maach nemdam khïir khaugphöbaadëjim Macedoniaag äba wëtaag. Ya maig marau khaphu aphöbaadëjim, chadcha ich Ëwandamauta maach püi sim, ich iek örag jaaumkhïir.

Pablo Silas düi phöbör Filipos anum ee

¹¹ Troas phöbörmaa maar jap ee paaukhawi khajapha ërëubaadeeu warre döjärr phuram Samotracia anum maar barjim; maigmua audutkhaau ag noram jürr Neápolis barjim. ¹² Mag Neápolimua jürr büu paaukhawi Macedonia durr am phöbör chi ürucharam Filipos anum maar barjim. Ma, Romapien phöbör ajim. Maig paawai maar khäaidam khapanaa naaimajim. ¹³ Agtha maig num ee biek äb jua üi num edcha maar wëtjim phöbör igaau, jër dö igaau, Ëwandamag jëwaag öor biirduajem aar. Maig uin äba biirdu thunarr aawai ohoodö numua marau amag jaauphöbaadëjim Ëwandam iek. ¹⁴ Makhun uin ee üi äb Lidia a thür sim sëjim, phöbör Tiatira anum eem. Ichdëu put khichphë khïir thethemnaanaupai jüajem ooimu khanaa peerjeejim aajem. Mag uirau ïchab ag nawe Ëwandamag jëuejeejim aajem. Mag Lidia anumua Pablo iekhamam ür sïerr aawai maach Pör Jesuu warag i thäär sösöii apijim, Pabloou ich iek jaumam ajapha thäraucha ükhamkhïir. ¹⁵ Magbaawai chadcha ükhawia, thum ich di aigum khunaua amach pör choopiwi, mag uirau ich garmua marag, —Päachdëu oowai chadcha mua maach Pör Jesús iek ükha umjöö oo num khai, magan mu di aar wëtwia mu aig khäibajët ajim.

Mag uduur maach püiba khäibajët nnu paawai chadcha maar thubagkhajim.

¹⁶ Mag khurjä ich agjö deeu maar jër dö igaau Ëwandamag jëuejem aar maach paat jëwaan wëtumta, üi äb daupeer maar khïirphee öbërchëjim. Mag üi dösät düita khapeerkha sïerr aawai dau büum khun denjö nem magjujä khaphu ag nawe ichdëuta jajaau aajeejim. Mag nem jaau simua sïi chikham chogkha phidkha sïerr aawai ich papnaan athee phatkhon pöm gaanjeejim aajem. ¹⁷ Mag öbërchëwia, maar Pablo düi wëtum ëudee düi ëkha nurranaa, nem theeg ääkhamua bigaau khunag, —Mu iek ürbathü, mukhun wounaanan cha Ügthaa Phuu Num ag chogkha num khunauwai aajeejim. Nau amau pärag jaaju, jäga Ëwandamau öor amach pekau eemua peerdu aaujé a jajaau aajeejim.

¹⁸ Mag maar ëudee ääa phurërukhamjä ruaba, khäai khapan aadeewai, Pabloou khöchkhaba ewag phurba chi daupeer khïirphee dununuaa, chi meperag thet khësir iekhajim. Mag iekhamamua, —Jesucristo jua theeg thöwia mua purug iekha chirum. Jöpkhaa jäg üi kha ogdu ruawia puchta süubaad ajim ich Pabloou.

Magbaa chadcha ag bürre süubaadëjim, chi dösät.

¹⁹ Mamü chi papnaanau oowai tag am chogau am athee pöd phatkhon ganba aadeewai meeukhawia, Pablo Silas düi purkanaa, chi thethemnaan äba biirduajerr di aar arrjierram. ²⁰ Mag arrwia chi thethemnaanag, —Mukhun judionaanaun sïi öor meeukhapijuuta jur wënrngui aimajierram anum, amachdëu nem jaau num gaaimua. ²¹ Maach Romapien aawai pöd maadëu amau nem jaau num ükhaju khaba, ni amau nem waupi jaau numjä waju khaba numgui ajierram anum.

²² Mag chi Pablo Silas düi purkha aipierrum oophöbaadeewai öor pöm am aig pos aphöbaadëjim aajem. Magbaawai chi thethem khunau ajués soldaunag am khajüa ëerkhapi jaanaa ich jäg khajüa kharraa wupi jaaujim anum. ²³ Mag wu wai nu awia, cárcel deg dubkharüinaa, chi cárcel di thüajemug ajapha thüapaar jaau ruajierram aajem, öbërpim ugua. ²⁴ Chi thethemnaanau ichig mag jaau ruabaajewai chará, am iekhan ierrgajärcha thuur sim aar am arrnaa büdagpierraa pa wü wau sïsidam ee am bü khöokha süjim aajem, ich Pabloou Silas düimua jaauwai.

²⁵ Mamü edacha pamjä amau agtha Ëwandamag oraanaa meukhaarpa au naajim aajem. Mag amau Ëwandamag jëeunaa meukhaarpa au num ag ee presonaan narr

khunnaujã ũr naajim aajem. ²⁶ Am mag onee meukhaardampa ääakhamta, am iekhan dëgölp duk abarmun, wur theeg duubaadëmia waa puertdi weeudutkhabaadëm dui presonaan jukha thunnarr cadenpata sii eedu khuibaadëjim anaabá. ²⁷ Magbaadëm ee ichab chi cárcel di thua khái siewia phiirkhäubaadëwi oowai, puertdi thum weeudutkha thunaajim aajem. Mag oobaawai presonaan thum durnid phöbaadëmpii awi, ich espaar jëunaa, ichdëupai wir aig ya ich thöopäaig ëkha sïejim anaabá. ²⁸ Mag wir aig ich thöogpam oobaawai Pabloou ijëb aadëwi irig, —Kakë, oob wir aig puch chig a chiram ajim anum. Maar äbjã öbërba, maach thumaa agtha müig naabahaba ajim anum.

²⁹ Magbaawai chi guardiaau jöpkharraa soldaunag ötdau paa aibëepiwi, ag dui dubnaa, jãphierr ajaugau kha duui thunnunua Pablo Silas dui num bükhurr phöbkha thunaaimajim aajem. ³⁰ Maimua warag am dawag phë arrwi amag, —Keena, ¿mua jägaaju aai chirú, Ëwandamag much peerdu aumkhïir? a jëeujim anum.

³¹ Magbaawai Pabloou Silas düimua irig, —Äba maach Pör Jesucristo iek appaita ükhabá. Pua chadcha mag ükhamun, puchjä peerduwia pu degam khunnjä peerdujugui ajim aajem amau irig.

³² Magwia warag irig maach Pör Jesucristoou öor peerdu aajem iek ajapha jaumam dui ichab i dui äbam deg naajem khunnagpa jaaujierram aajem. ³³ Magbaawai ich ag burre agtha äspaju waji nawe mag wu wai numua ëu pöm pedphëmatarrjä ichdëucha uwia bënëheu phuurbaadëjim anum. Mag chãddau utarr khur ich pör choopibaawai ichab tagam khun i dui äbam deg naajem khunnaujã amach pör choopijierram aajem.

³⁴ Maimua am iek ich di aar am phë arrwi amag thach khömkhïir audeebaawai amau khöjierram aajem. Mag, ichdëu Ëwandam iek ükhatarr gaaimua, ich degam khunpa thumaa onee aphöbaadëjim aajem.

³⁵ Maimua am iek ya äspabaadeewai chi thethemnaan am phäarpi jaautarr khunnau guardianaan jur auwia püjierram aajem, chi cárcel di thua sim aar wëtwia Pablo Silas dui weepi jaaumkhïir. ³⁶ Magbaawai makhunnau wëtwi chadcha mag jaaubaimaawai chi cárcel di thua jurr amag, —Chi thethemnaan päar phäarpitarr khunnau murg jaupäawai päar weepüpi num. Maagwai ya päar öbërbu aai numgui aimajim aajem.

³⁷ Mamu chi cárcel di thua amachig mag jaubaawai, chi guardiananjä agtha aig narr aawai, ich Pablo iek jurr irua amag, —Maarjä Romapienta thumaam khun dakhïir amau maar sii wu thunnupüwi, ajapha khap aag jëu oojã jëu ooba, sii ag burre cárcel deg maar phäarpi jaaujierramgui a chirajim aajem chi guardiananag. Magtarra, ¿khan jägwia amau jam warppaimua sii päar düita iek jaupüi nu, jurr meraata maar öbeerpüimkhïir? jãg chan üu khaba simgui! a chirajim aajem irua. Mag khái maraun amachchata bëewia, ich jäg öor dakhïir maar phäarpitarrjö, amachigchata maach öbeerpüipim khösi numgui ajim aajem ich Pabloou.

³⁸ Magbaa wëtwia chi guardiananau ich mag chi thethem khunnag jaauwimajierram aajem. Mag amachdëu Romapien a ürbaawai äsie jãphierr phöbaadëjim anaabá. ³⁹ Mag jãphierr num äba, warag bëewia amag i chaigpiyaa aichëjierram aajem jurr. Magnaa dawag am öbeerpinaa am iekhan ithüu amag, —Pächta mug phöbör eemua warag chawag ërëubaadët ajim aajem chi pörnaanau.

⁴⁰ Amachig magbaawai chadcha öbërwia deeu Lidia di aar wëtwim. Maimua maach thum tagam khundam Ëwandam iek ükha durrum khunpa dui äba biirdunaa, maar khïir onee wawí wai nu awia, warag maar aigmua ërëubaadëjim.

17

Tesalónica phöbör ee öor phogdu nurrjée thunnarr

¹ Mag Pablo Silas dui Filipos phöbör eemua ërëubaadeu phöbör Anfípolis anum dichwia, Poloniajä dichwi, deum phöbör Tesalónica anum barimajierram aajem. Mag phöbör ee judionan Ëwandam iek jaaujem di sïejim aajem ichab. ² Pabloou mag mawia, tagam eejã ich mag dub nurräajerrjö, jua üujem ed paawai mag eejã dubwia seman thärjup ich mag aiguum khunnag Ëwandam iek jaaujeejim aajem. Mag jaumamua

Ēwandam iek phā sim gaaim iek igwia amag, ³—Jesús ich Ēwandamaucha püitarr awiajā ichiita ich jāg dau aphuu awi meeju aai sīejimgui ajim anum. Magtarr Jesuuta mua pārag jaau chirabahab ajim anum; ichta chadcha Cristoou, warrgarwe ōrau nūajerr.

⁴ Pabloou mag jaaumam ūrwia āaur khūnaun chadcha ūkhawia warag am dūi khapeerkha nūisijim aajem. Mag chi ūkhamarr khūnan ūrcha griegonaan chi emkhoodin ag nawe Ēwandam na agpierraanaa irig jēu durraajerr khūn ajim aajem. Mag chi ūkha num khūn ee īchab chi thethemnaan unpa khapan thūnaajim aajem.

⁵ Mamū mamagkham oowia judionaan chi ūkhaba narr khūnau warag iekkhōr wau numua ōor sīi phidag chukhu kaaijā ee wēnurrum khūn chi khaibagnaan wawikha aujierram anaabá, makhūn dūimua warag ōor meeukhapiieg. Magnaa chadcha woun āb Jasón anum di aar wētawia, Pablo Silas dūi aig nūmpii awia, jūrphōbaadējim anum, ōor khapanaam khūnag pūr deeg. ⁶ Mamū amachdēu mag Jasón di aig oomaba abaawai ich chi di khūta tagam khūn chi ūkha durrarr khūn dūi ajués ethetherrg aubēejerram aajem, chi thethemnaan aig. Magnaa serereukhamua chi thethemnaanag, —Pabloouta Silas dūimua durrpierr parhooba nem jaau wēnurrum gaaimua, ōor meeukhapiju ēkha wēnurrumgui ajim anum. Maagjemta ya mau maach ee paaukhabaicheewai, ⁷ Jasonau ich di aig jēermkhīir thūrphē auwia, warag amach thumaam khūnau maach Emperadorrau jaau sim chaaur jaaunaa, i khōchkhaba, deum rey Jesús anumta wai num aajem a jaaujierram aajem sēukha amach khīirjug eepaimua.

⁸ Sēukha mag jaau num chi thethem khūnau phōbōrpien dūimua mag ūrphōbaadeewai sīi phōbōr thumta phogdū thūnūisijim anaabá. ⁹ Mamū magbaawai chi thethemnaanau chi Jasonag ich khapeen dūi, —Pārau marag phatkhou phagmun, marau pāar ōbeerpūijugui ajim anum. Maimua Pablo Silas dūi mūg phōbōr eemua ērēubaadeewai deeu pāar phatkhou deejugui ajim anum.

Magbaawai chadcha Jasonau ich khapeen dūimua phagpūijierram aajem. Mag phagbapāawai chadcha udūraa am wētpijim aajem.

Pablo Silas dūi phōbōrdam Berea anum ee

¹⁰ Mag am jūrbaadeewai ich ag edwe edau khēubaadeewai tagam khūn agjō Ēwandam iek ūkha narr khūnau Pablo Silas dūi deum phōbōrdam Berea anumūg pūijierram aajem. Mag amach pūibaawai wētwi, barwia, amach wēnurrumpierr aajerrjō judionaan Ēwandam iek jaaujem deg dubjierram aajem. ¹¹ Am iek mag phōbōr eem khūn Tesalōnicapien khāyaujā nem ajaugnaa ibēbsugjā sīsid ajim aajem. Maiguim khūnaun Ēwandam iek amau jaau nūmjā ūkham khōsi ūkhawia ed ēepierr Ēwandam iek chi phām sīsidum gaaijā jūrjeejim aajem, Pabloou Silas dūimua jaau num chadcha khai a khap aag. ¹² Amach mag num gaaimua ōor khapaana Ēwandam iek ūkhajierram anaabá. Griegonaan chi thethemnaan unaujā khapan ūkha wējoowai īchab emkhoodin chi ūkha num khūnjā ikhōtōo khabata thūnaajim aajem. ¹³ Mamū mag Berea phōbōr eejā Pabloou īchab Ēwandam iek jaau sim chi Tesalōnicapienau ūr athaawai, aig bēewia amach aar atarrjō ōor wawibaicheewai, warag ōor meeukhapijierram anaabá. ¹⁴ Mamū magbaawai ag būrre aigum ermanonaanau chi Pablo phūasieg pūijierram aajem, ōor dūi. Maagwai Silas Timoteo dūi ich ag phōbōr eepai nūisijim aajem. ¹⁵ Maimua chi Pablo phūasieg arrtarr khūnau warag phōbōr Atenas anumūg arrwi mam i deethurjierram aajem. Maimua deeu ich deethurtarr khūn wēdurum gaau ich Pabloou iek jaaupūijim aajem, Silas Timoteo dūi jōpkhaa ich aar wētamkhīir.

Pablo Atenas phōbōr ee

¹⁶ Mag Pablo Atenas barwia Silas Timoteo dūi nūbaadējim aajem, ya ichdēu ag nawe am aar iek jaaupūiwi sīerr aawai. Mamū chi Pablo onee khaba sīejim anaabá, mag phōbōr eem khūnau amach juau nem wautarr khapaana thūnumūgta Ēwandamagamjō jēu num oowia. ¹⁷ Mag gaaimua judionaan Ēwandam iek jaaujem deg mawia, chi judionaan dūi griegonaanpa ag nawe Ēwandamag jēu durraajerr khūnag jaaunaa, īchab plaza ee mawia ed ēepierr ag ee narr khūnagjā jaaujeejim aajem. ¹⁸ Magbaawai

ãaur khun maestronaan Epicuro khirjug jaaujerr khunau deum maestronaan estoico anum khun düimua i düi iyü aphöbaadewi amach wir aigpai, —Mug woun nem ieknem chirumua maachig ¿khan iekta jaau sima mag sima? anaajim aajem.

Maagwai ãaur khunau, —Mu da een deum durram ewandamnaanta jaau nurrumjöö simgui aajeejim anum.

Amau mag narran, amachdëu üurwai, Pabloou am jüg daar maach peerduajem iek jaumamua ürcha “Jesús” anum igwi mug atag maach iiu phiidutkhajujã jaumam üurwiata mag naajim anaabá. ¹⁹ Mag numua buchagdam Areópago anum gaai amach äba biirdunaa iekhaajerr aar i arrwia irig, —Cha pua iek iur jaau nurrum marau ürm khösi num, ¿khan iek agá? ajierram anum. ²⁰ Maragan cha pua jaau sim thum iek iuriu. Maguata marau ajarpa khap am ig num, ¿magum khanim iekhauma? a jëujierram aajem chi Pabloog.

²¹ Amau mag narran, amach thum Atenas phöbör ee joobaajerr khun ar büürjã amachdëu ag na magum iek ürba aajem eeu ürphöbaadeewai äba mag iekpaita ihig aajerr aawaita irig mag jëu naajim anaabá, khap aag.

²² Magbaawai Pabloou mag äba biirdu thunum ee am khirphee dunisiwia, —Keena, Atenapien ajim anum. Mua oowai pärau chadcha athaba päach ewandamnaag ajapha jëu wënrurum oo chirumgui ajim anum. ²³ Mua mag chirumun, päar Aai i jëujem dipierr phürdu chitumua oowai, päar ewandamna thum thür paar sisdum ee äb sï thürjã chukhu khäidu par sim aigta sï “Ewandam örau khaugba sierrum athee” a phã sim ootarr aawaiugui ajim anum. Jäg pärau päachdëu khaugbamug jëu naabá, ich mapaita muajã pärag jaau chitabahab ajim anum, ²⁴ ar mug durr thum ompaawia ag gaai nem thunum thum ompaatar ag Ewandam. Ichpaita edjã ee nem thunum pörkhanaa, ichab mug jëb gaaim nemjã thum khap sierrabahab ajim anum. Mag Ewandam chan örau ich athee a di ütarr eejã joobaba, ²⁵ ni öor juajã igba sierrumgui ajim anum, ichig sï nem wau dedee amkhür. Mag öor jua igju khäai, ichdëuta maach üu iupi wai sïenaa, cha maadëu phüdam üihüi numjã deenaa, tagam nemjã thum deejemgui a iekhamajim aajem Pabloou.

²⁶ Mag jaumamua ichdëupai Ewandam igwia, 'Ichdëuta warrchajã woun äb ompaa auwia mag gaaimua mug jëb gaai durrierr öor pöm iupüijimgui ajim anum. Mag öor pöm ompaaju nawe, ichdëun am thaabajujã khaphunaa am jooba wënrurujã khaphu sïejimgui ajim anum. ²⁷ Mag ichdëu öor ompaataran, chi peerdam khösi num khunau dau khisumjö jurkha jurkha wënrurumua khäijã amach peerdu aupim khösi ich jurmkhüraugui ajim anum. Ichab maadëu khaphu numgui ajim anum, ar mag i jur num khunag chan Ewandam maach aigmua warp khaba sim. ²⁸ Mug num aig maachin i jua eeta wënrurumjö numgui ajim anum. I khurauta maachin üu iiu durrumgui anaa ichab, I khurau khaba akhiin, maach chan chukhu aajeekhamgui ajim anum. Ich jäg päach eepaim khun iekhöoin, “Maachin Ewandam düi thür äba numgui” ajim aajem. ²⁹ Am iekhöoin mag chadcha maach Ewandam düi khodkha num khai, pöd maadëu, “Ewandaman sï örau amach khirjug eemua phür den phatkhon den wa mokdau den khäijã ompaa autarrau” a khirjuju khaba numgui ajim anum. ³⁰ Warrgarin örau mag amachdëu nem wau numjã khaugbam gaaimuata mag nem parhooba waunaa agumug jëuwaijã Ewandamau sï äwaatjeejeb mamu, is chan ya tag mag khabamgui ajim anum. ³¹ ¿Khan jägwi mag äba ichpaita igpi sï? Ichdëu maach chachju aawaima ajim anum. Mamu mag maach chachbarm ed örau amachdëu nem waumaajerrpierr amach khürcha khap jajaau amkhür, woun äb Jesús anum ya jur wai simgui ajim anum, thumaam khunag, chijã khunta ich aar auju wa chijã khunta sï isegwi barkhüuju khäijã ichdëuta khap jajaau amkhür. Mag ich Jesuu thumaam khun düi mamag aju maachig khap amkhürta, meetarrjã, meeba arrjö deeu ümaai ich Jöoirau i phiriu aujimgui a jaumajim aajem ich Pabloou.

³² Mamu mag i meewia deeu iiu phiidujim a ũrbaawai, aig narr khunau jŭrr ich Pablota wau iekha phöbaadëjim anaabá. Maagwai áaur khunau irig, —Ökharta marau deeu pæ iek ũrjugui ajierram anum.

³³ Magbaawai ich Pablo khapanag ee öbër dichwia petajim aajem. ³⁴ Mamu mag i öbërbaadeewai áaur khunau i düi wëtwi, amachig ajarpa jaaupiwia ükhajierram aajem. Mag chi ükhatarr khun ee woun äb sëjim aajem, Dionisio a thür sim. Mag woun mag Areopagonaan anum khun eem ajim aajem. Uuijã ichab sëjim aajem, Dámaris a thür sim, maimua mag tag khapan thunaajim aajem, chi ükhatarr khun.

18

Pablo Corinto phöbör ee

¹ Mag khur Pablo ich sierr phöbör Atenas anum eemua mawi jŭrr deeu phöbör Corinto anumug petajim aajem. ² Mag Corinto phöbör ee Pabloo woun äb Pontopierr Aquilo anum ich uui düi sim oimajim aajem, ichab judionaan. Maagwai mag Aquilo ich uui Priscila düi Italia durrmua barchëtarr agtha pömcha khaba naajim aajem, Romaam emperador Claudioo judionaan thum jürkhunibaadeewai bëetarr. Khäai äb Pabloo am oon majim aajem. ³ Mag oon mawia makhunaujã irua phidkhaajem phidag khiirta phidkhaajem a ũrbaawai, warag am di aig sïsiwia äba phidkha phöbaadëjim aajem. Mag phidag, put nem parrg nem phepherg khanaa dikha ëu ahaug maajem ag kha num phidag ajim aajem. ⁴ Mag put kha simua semanpierr jua uuijem ed paawai judionaan Ëwandam iek jaaujem deg mawia örag Ëwandam iek jaau simua üu judionaan khabam khunagpa ükhapi aumaajeejim aajem.

⁵ Mag num ee Silas Timoteo düi Macedonia durrmua bardutkhabaicheewai Pabloo warag sïi maach peerduajem iek jaau gaapai sïsim aajem. Mag jaaumamua ürcha judionaanagta, “Ich Jesuuta chadcha warrgarwe ich Ëwandamaucha jür auwia püiju a jaaujerr pärau nu num khabajieb” aajeejim aajem amag. ⁶ Mamu amachig magbaawai warag i düi sereu phöbaadëwi Jesús igwi warag iek khaigba iekha phöbaadëjim aajem. Magbaawai amach i arr aawai, Pabloo am dakhüir amach khaigba abarm khap amkhüir ich mor gayam khajüa thudphënaa amag, —Mugnaa päach meem ed Ëwandamau päach auba awiajä, päachdëupaita wir aig päach khaibag waubarmgui ajim anum. Ya mua pärag jaubarm päachdëuta ũrmapha num; jäimua naspawia mu gaaimuata okhoo num amiet ajim anum. Jägbarpí ismua atag jŭrr judionaan khabam khunagta maach peerduajem iek jawaan majugui ajim aajem ich Pabloo.

⁷ Magpet awi, chadcha mag judionaan Ëwandam iek jaaujem degmua öbërwí, jŭrr woun äb Justo a thür sim aar petajim aajem. Mag wounaujã ag nawe chadcha Ëwandamag jëeujeejim aajem. Chi Justo di mag Ëwandam iek jaaujem di bigaau sëjim aajem. ⁸ Mag Pabloo ogdüba jaau wai jëedu khitaawai üu mag Ëwandam iek jaaujem degam pör Crispo anumua thum ich degam khun düimua ükhajierram aajem. Mamu makhun appaijã khaba, mag tag ich mag Corinto phöbör ee khapanaam khunau maach peerduajem iek ũrbaawai ükhawi amach pör choopijierram anaabá.

⁹ Magbaawai biek äb edaar maach Pör Jesuu Pablo khäai khörkhapi auwia dawamjö irig, “Oob mu iek örag jaaju ögkha chiramgui” ajim anum. “jWarag ikhüaba amag jaanaa! ¹⁰ Pæ nunukhampierr mun pæ düi chirum; maagwai ni äbmuajã pæ chig abamgui” ajim anum. “Mag purug büürjã ögkhariba jaau chirumun, mug phöbör ee mächdëu peerdu auju khun khapan thunum khaphu chiraawaita mag chirumgui” ajim aajem ich Ëwandamaucha Pabloo.

¹¹ Mag khäai khörkha thunum ee Ëwandamau ichig magbaawai warag thubawia año äb awia jãrr sïsim aajem, aigum khunag Ëwandam iek jaauwai.

¹² Mamu mag Pablo Corinto phöbör ee sim jaar, Acaya durr woun äb Galión anumta chi gobernador ajim aajem. Ich maagwai judionaan äba ibëpwia khapanaam khunau Pablo

athaadējierram anəm, chi thethemnaan aar. ¹³ Mag arrwi chi gobernador Galionag, — Møg wounaun thumaam khunnag āba ichdēu jaau nurrumjōta Ēwandamagjā jēeupi jaau sim aimajierram anəm. Ÿuma Ēwandamag jēeumən, mamə jāg irua jaau nurrumjōon jūrr maach ley gaai jaau simjō khaba, khīetta jaau nurrumgui aimajierram aajem irig.

¹⁴ Warm khunnau magbaawai Pabloou iekhaagpam ee, jūrr ich chi gobernadorrauta amag, —Judionaan, mə iek ūrbat ajim anəm. Møg wounau chadcha nem khaigbamta wauwia ōor khāijā thōotarr akhiin, mua pāar iek ūrkham. ¹⁵ Mamə magba, sī wir aig pāach jōoin i jaau nəm gaaimuapai aawai mə chan magum athee iekhaag khaba chirumgui ajim anəm. Pāach iekkhōr pāach appai iekhawia khōinaa nūisit ajim aajem chi gobernadorrau.

¹⁶ Warag mag iekhawia mag chi Pablo khaibag wawaag i ēugar sēukha nem jaau narr khunn ich aigmua dawag jŕrkhūipūijim anaabá chi Galionau. ¹⁷ Mamə mag dawag jŕrkhūitarrjā wētba abaawai jūrr am pör Sóstenes anəmta warag chi gobernador dakhīr pŕrphōbaadēwi mas deejieram aajem, aig narr khunnau. Mamə magumjā chi gobernador Galionau warag oobamjō apūijim aajem.

Pablo deeu Antioquía mawia ũmaai biek thārjupam biekkhatarr

¹⁸ Pablo ich maig mag Corinto phōbör eemua da maba sī ajim aajem. Mag maba sī awiata maju aadēwi, aigum khunn chi ũkha durrarr khunnag thum ayoo apūiwia, Priscila dūi Aquilopa āba jūrr deeu durr Siria anəmug maagpajim anəm. Mamə ich ag phōbör eepai Puerto Cencrea anəm aig ich Pabloou Ēwandam na iekhatarr thum ya sŕrkha öbēr ēebaadeewai, amachdēu aajerrjō chadcha pör khōiwiata jap ee pawi dōjārrpbaadējim aajem. ¹⁹ Mag wētumua Efeso phōbör ee barimawia, Pabloou Aquilo ich ũi Priscila dūi amach ap phēpŕawai, judionaan Ēwandam iek jaajem di aar petajim aajem, ag ee ōor biirdŕ thunarr khunn dūi iekhaag. ²⁰ Magbaawai makhunnau Pablo amach aig thŕbawai sī api naajim anaabá. ²¹ Mamə Pabloou, [—Ichiita mə Jerusalemag maju aai chirumgui ajim anəm, phiesta ee chiraju aawai;] mamə Ēwandamau mə monakha wai simən, deeu mua pāar oon bēejugui awi, ayoo ayoonaa, jap ee pawi, deeu dōjārrpbaadējim aajem, Efesomua.

²² Mag jōrrōo awi phōbör Cesarea anəm barwi durrpbaadējim aajem, Jerusalemag iglesia ee chi ũkha durrum khunnag saludaan. Mammua bēeuta jūrr Antioquiaag dichjim aajem. ²³ Mag mawia, barwia, Antioquía phōbör ee sī awia deeu öbēraau, jūrr Galacia durr nŕrŕŕ awia, Frigia durrjā phŕŕrdŕpūijim aajem. Mamə mag phŕŕrdŕ khitŕmua, ũu chi ũkha durrarr khunnam khīr onee pŕamajim anaabá.

Pablo Efeso phōbör ee Ēwandam i jaaujerr

²⁴ Mag Efeso phōbör ee Pablo sīewi petarr khur, woun āb Apolos anəm i ēudee barimajim aajem. Mag woun Egipto durr phōbör Alejandría anəm eem ajim aajem. Ich mag Apoloou Ēwandam iek phā sim gaaim ajapha khaphŕnaa nem jaau khaug sīejim aajem. ²⁵ Mag maach Pör Ēwandam iek ichdēu ajap khaphŕ sīerr aawai ōrag jaauwaijā nem jaau khaug ajaphata warre Jesús igwiajā am jŕgaagaa jaumaajeejim aajem. Mag khitŕmuan mamə sī Juanau ōrag pör choomkhīr jaaujerrpai khaphŕ khitajim anaabá. ²⁶ Apoloou judionaan Ēwandam iek jaajem deg dubwia chigagjā chukhu ögkhaba jaubaadējim aajem. Mamə Aquilo Priscila dūi aig narr aawai i iekha öpinaa, ich ap thŕr auwia, ajapcha irig thum jaaujierram aajem, jāgata Jesús gaaimua Ēwandamau maach peerdŕ aaujē. ²⁷ Maig sī awi ich Apolos Acaya durr mam khōsi aadeewai aig chi ũkha durrarr khunnau, “Magan pŕ mamkhīr marau pŕ juag oojugui” awi, chadcha Acaya durr iglesia eem khunnag ēsap phā deepūijieram aajem, amach aar Apolos barbaimaawai ajapha wai nūisimkhīr.

Mag chadcha mawi barbaimaawai i gaaimua ũu dürrcha chi Acayapienaujā warag Ēwandam iek gaai ubŕ nūisijim aajem. ²⁸ Judionaanau khaugba jaau nəm ichaaur ichdēun chad jūrr thumaam khunn dakhīr ajapcha jaumaajeejim anaabá. Maagwai

ni äbmuajä pöd mag khabam aju khaba aajeejim aajem, Ëwandam iek phã sïsidum gaai oonaa “Jesuuta chadcha Ëwandamau püiju jaaujerr òrau n̄ n̄m̄m̄u” a jaauwaijã.

19

Pablo Efeso phöbör ee deeu bëetarr

¹ Mag Apolos agtha Acaya durr Corinto phöbör ee sim jaar, ich Pablojã durr Ëwandam i jaau phurdu nurrari wüewi deeu Efeso phöbör ee sïeichëjim aajem. Maig ïchab naajim aajem, ãaur khun maach Pör Jesús iek ükha n̄m̄ khun. Mag am oobaawai iyumamua Pabloou amag, ² —¿Pãrau Jesús iek ükhaawai ïchab ich Ëwandam Akhaarjã aujierrã? a jëeujim an̄m̄.

Magbaawai jürr irig, —Üü, marau chan mag Ëwandam Akhaar sim an̄mjã ürba n̄m̄gui ajierram aajem.

³ Magbaa deeu ich Pablo garmua amag jëeumamua, —Magan ¿jãga awiata pãrau pãach pör choopijimma? ajim an̄m̄.

Magbaa jürr amachdëu, —Juanau jaau nurrarr ükhawiata maraun maach pör choopijimgui ajierram an̄m̄ irig.

⁴ Magbaawaita Pabloou amag magjim an̄m̄:

—Juanaun chadcha òrau amach khai bag isegwi Ëwandamag chugpaapi jëebaawaita am pör choopüimaajeejimgui ajim an̄m̄. Mag pör choo n̄isib mam̄, amau ïchab i ëudee äb i khãijã ürpa i sim urum iekta ükhaju aai n̄m̄gui aajeejim anaabã, ajarcharan Jesucristo igwiama.

⁵ Pabloou amachig mag ajapha jaubaawai, ya ag nawe maach Pör Jesús iek ükha narr aawai, sï i thür gaapai amach pör choopijieram aajem. ⁶ Maimua am pör ür Pabloou jua ausübaawai, chadcha Ëwandam Akhaar am gaai phës aicheewai, sï amach meu khaba, deeu meuta iekha phöbaadëjim anaabã. Mag thun̄ awi Ëwandam iek ich mag parhooba jaau n̄isijim aajem. ⁷ Am iek mag Jesús thür gaai pör choopitarr khun thum emkhoo in apha docejõ naajim aajem, chi khapanag.

⁸ Mag Efeso phöbör ee simua ed thãrjup ich mag judionan Ëwandam iek jaajim deg maajeejim aajem, maach peerduajem iek jawaag. Mag büürjã ögkhaba jaau simua Jesuuta ich Ëwandamau pütarr aawai i iekta ükhapi auju ëkhaajeejim anaabã, üu amach peerdumkhüir. ⁹ Mam̄ ãaur khun amach jüg khichag gaaimua ükhamaugau, Cristo iek igwia ag ëugar warag woun ëugarmjõ khai gba iekhaajeejim an̄m̄. Mag n̄ paawai Pabloou ichta warag am aigmua mawia, chi ükha durrarr khun ich dëi phë arrwi, jürr woun äb Tirano aajerr ag degta ed ëepierr amag jaau sïeimajim aajem. ¹⁰ Ich mag jaau simua año numí sisijim aajem, Efeso phöbör ee. Maguata thum judionan maimua judionan khabam khunpa Asia durr joobaajerr khunau maach Pör Jesuu òr peerdu aajem iek Pabloou jaau sim ürjierram aajem. ¹¹ Maagwai Ëwandamau ich iuta magpi siewai Pabloog ich jua theeg deewi Pabloou òr ee nem khüir pogkhe òrau ag na mag nem ooba aajempa wau nurrarajim aajem ïchab. ¹² Mag òr monawaag nem jua theeg siewai sï i khüir jãarjem wa irua khajüa jüajem khãijã chi aanaan aar arrwia, ag ür ausübarmuapai kha machag chugpaanaa ïchab mor ee bën khai gbam wai sïsidumjã chadcha öbeerpüi maajeejim aajem.

¹³ Mam̄ ïchab naajim anaabã, ãaur khun judionan, sï parhooba wënnuramua òr mor ee bën khai gbam sïsidum jür weerpjerr khun. Makhunau ïchab Pablo dënjõ maach Pör Jesús thür thürnaa òr mor eem bën khai gbm jürwërpju awi chi bënëg, “Pabloou jaau nurrarajem ag Jesús iekha jãg woun mor eemua öberbaadët” aajeejim an̄m̄.

¹⁴ Chi mag wënnurrarr khun äbam khodpai siete naajim aajem. Makhun judío äb phadnaan pör Esceva an̄m̄ ag chaain ajim aajem. ¹⁵ Mam̄ amach mag wënnurraajerr aawai, biek äb amach ipierraa ajupii awi mag iekhabaawai, chi mepeer woun mor ee sïerrau jürr amag, —Mua khaphu chirumgui ajim an̄m̄, khai agã Jesús, maimua khai agã

Pablo. Jákhunnan chadcha nem jua theeg num. Mamu párau chan oob murug magmiet ajim anum.

¹⁶ Magwi chi woun mag ich mor ee bën khaigbam wai sierrau warag amag audimawi warag am düi jáubaadëjim anaabá. Mag jáubaadëwi, mag mepeer düi simua aawai, nem juapa theeg mag siete narrjä ich jua jumpiba amach gaai mas deebaadee, öghawi, warag amachta ag di aigmua khaphig phöbaadëjim aajem, sii kha pepethor ich mag khajüajä chukhu. ¹⁷ Mag ed magtarr öor thum judionaan khabam khunnaupa Efeso phöbör ee khakhapdö thunnisiewai thaar paraa num iekhau warag maach Pör Jesús igwia i jua theegta thö iekhaajeejim aajem, örau.

¹⁸ Magbaawai ichab khapan ag nawe Ewandam iek ükhawia narr khunnjä bëemawi ag na amachdëu nem khaigba waujerrjä thumaam khun dakhür meerba jaaumaajeejim anaabá. ¹⁹ Mag num düi ichab amachdëu Ewandam iek ükhaju nawe parhoobam iek ësap gayam khaugwia agumua bënkhunkha sisid arr khunnaujä magum ësap thum phë aibëewi, thumaam khun dakhür örpüimajierram aajem. Mag ësap pöm ördubtarr gaai phatkhon werbatarr khap aag awi, khürjunaa phä oowai, phatkhon pöm cincuenta miljö öbërrjim aajem. ²⁰ Magum gaaimua Ewandamau ich jua theeg oopibaawai, öor pöm maach Pör Jesucristo iekta ükhamaawai, warag aaidua khaphi aaidumajim aajem ichab.

²¹ Magtarr khur sii awia Pablo Macedonia durram khun oon mawi ich mampaimua jür Acayapien oonjä durbaju khürjubaadëjim aajem. Mag ich phurdu nerraju khürju auwia ich ödegpai, “Nacha jäg durr numi phurdupüwiata Jerusalemjä barthurwia jür Romapienjä oon majugui” ajim anum. ²² Mag chadcha ich Macedoniaag maju nawe ich na öor numi püijim aajem, ich juag oojem khun. Makhun, dau äb Timoteo, maagwai äbkhai Erasto ajim aajem. Makhun amach appai püiwi ichin khäai khapanaa Asia durr sisijim aajem.

Efeso phöbör ee sii öor phogdu nurrjée thunarr

²³ Mag Pablo maju aadëwi ich na öor püi num jaar, Efeso phöbör ee sii öor pöm phogdëwi meeukha nurrjée aphöbaadëjim anaabá, Pabloou Ewandam iek jaau nerrum aaidua khaphi aaidumam gaaimua. ²⁴ Mag kaaijä ee öor pos nurrjée thunarr mugta ajim aajem:

Woun äb sïejim aajem, Demetrio anum. Mag wounau amach ewandam üi Diana anumug jëeujem di oowi agjö daii phatkhon dën waujeejim anaabá. Maata i phidag ajim aajem Ich khapeen düimua mag waukhanaa pë simua phatkhon athaba amachpierr aujeejim aajem.

²⁵ Biek äb chi Demetrioou ich düi phidkhaajem khun maimua deum khun agjö ich agjöm phidag gaai naajem khunpa äbam aig thürkhanaa amag, —Keena, párau khaphu numgui ajim anum, maachin äba mug phatkhon dën didamkha wau numuata phatkhon khürjöö oojem. ²⁶ Mamu mag num ee párau päach daúa oonaa päach kachiujä üurjeewai párau khaphu numgui ajim anum, Pabloou iekha nerrum. I iek mag “Örau juau nem wautarr chan ewandam khabam” anum. Mag jaau nerrawai öor pöm chadcha i igar ükha thunumgui ajim anum. Mag ükha num chan mag ich müig Efeso eepaijä khaba, sii mug Asia durr ee peer thumaam khunnauta ükha wëjöm. Párau khaphu numgui ajim anum, mag sii örau irua jaau nerrum ükha num gaaimuapaijä khabam. ²⁷ Mua oowain maadëu nem wau num örau tag auba aadeewaita sii maach khaibag waubarmjöta ajugui ajim anum. Maig jamaam phatkhon maadëu ooju? Mag num düi ichab maach ewandam üi Dianaag jëeujem dijä örau warramjö khöchkhaba aadëmua mug atag paawai warag thürphöo khaba sisijugui ajim anum, mug Asia durr maimua durrierram khunau irig jëeujerrjä tag jëeuba aphöbaadeewai.

²⁸ Demetrio mag iekhabarm chi khapeenau ürbaawai chadcha i igar num iekhau warag meeukha sereu phöbaadëwi, “Maach Efesopien ewandam üi Dianaan ichta äba ich mag ewandamkha sierraju; ijöm chan tag chukhumgui” ajierram aajem. ²⁹ Mag serereukham gaaimua sii warag kaaijä ee öor phogdu nurrjée maadëujä khaugba jöisijim anaabá. Mamagkham ee öor pochag bëewi, Pablo khapeen numi Macedonapien Gayo

düi Aristarco anum purphöbaadëwi, amach thumaam khun ãba biirduajem di aar ethetherrg arrwi wai dubphöbaadëjim aajem. ³⁰ Magbaawai Pabloou mag ðor pos thunum aig bëewi dubwi ðrag iekham ig sïejim aajem, mamu ãaur khun ichab Èwandam iek ükha num khunau uduur irig bëepibajierram aajem. ³¹ Mag num ee ichab ãaur khun Asia durr chi thethemnaan ich Pablo khapkhunaujã am mamagkham aar irig mapiba jaaupüjierram anaabã. ³² Mag i am aig bëeg êkhakhakham ee, ierr am biirdu thunum aar ðor serereukham iek chan sïi maadëu khaugbata wëjoojim aajem. Mag sïi ðor phogdu thunaawai, ãaur khunau serereukhamua khïet jajaau khaawai, tagam khunau agjõ khïet serereu aajeejim anaabã. Mamu ðor pòm mag thunumua ãaur khunau chan amachdëu mamagkhamjã khaugba, khan atheeta bëewi naajï büürjã khaugba numta, düi mamag aajeejim anum. ³³ Mamu woun ãb Alejandro anum aig sierr aawai ãaur khun judionanau maata jürr ajués ðor khapanag na ëudu deethurjierram aajem, jürr ðrag wajapha jaaumkhïir. Magbaawai Alejandroou judionan kõit iekhaag ügthaag jua uanaa juaupai jajaau khabaadëjim aajem, ðor khïupamkhïir. ³⁴ Mamu ðor pòm mag thunarrau ich Alejandrojã ichab judiokha simta mag iekhaagpam khaug athaawai deeu eupemjõ sereubaadëwi, “Maar Efesopien ëwandam uui Dianaan ichta ãba ich mag ëwandamkha sierraju; ijõm chan tag chukhumgui” aajeejim anum. Ich mag serereukhamua ora numijõ naajim aajem.

³⁵ Mag num paawai chi phöbör eem secretarioou üu êkha sïi awia, khïupaa athawi amag, —Keena, Efesopien ajim anum, mug durr gaii thumaam khunau khakhapdõ thunum, ãba mug phöböröuta mug maach ëwandam uui Diana di thunanaa i khïirkha wau sim ügtharmua burrchëtarrjã thua wai naajem. ³⁶ Mag maadëu i dipa thua wai naajem chadcha aawai ni ãbmuajã maach ijürr “Jãan sëukhaawaiu” aju khabamgui ajim anum. Mag maadëu thumaam khunau khaphu numta, ¿khanthee pãar jãg num? Pãachta warag khïu nwisit ajim anum. Nacha ajapha khïirjunaa khaba chan oob jüchag jãgmiet ajim aajem. ³⁷ Chamu khun wounaan pãrau mug waiberr khunau chan büürjã maach ëwandam uui Diana igwia khaigba iekhaba, ni ag degam nemjã jïgkhaba num. ³⁸ Demetrioou ich khapeen düimua iwiir ãbam ëugar khãijã thethemnaanag jaaum ig num khai, warre am aarcha mawia amagta jaaaju aai numgui ajim anum, magum atheeta am naawai. Maignin chadau agdaujõ khïircha jürr chikham jaaaju aai numgui ajim aajem. ³⁹ Wa magba deeu iek khãijã pãrau am düi iekhaag wai num khai, leü jaa simjõ chi thethemnaan düi ãba biirdunaata iekhaju aai numgui ajim anum, chi secretarioou. ⁴⁰ Magba sïi cha numjõ chan üu khaba simgui ajim aajem. Mugbarm gaaimua Romapienau khãijã jürr maachig, “¿Khan gaaimua pãrau jãg ðor meeukhapijï?” a jëukhiin, ¿maadëu amag khan abarju? ajim anum. Põd maadëu amag “Chadcha magbarm gaaimua ajim” aju khaba numgui ajim aajem, sïi maach garmuata nacha juau ogthom am khujurbarmjõ arr aawai.

⁴¹ Chi secretarioou ðor pòm thunumug mag iekhapüiwia, thumaam khunag öbeerpi jaaujim aajem.

20

Pabloou Macedonapien oothurwia Grecapienjã oothurtarr

¹ Maimua mag ðor phogduwi sïi kaajã ee parhooba pos nurrjõe thunaawia dichdi-maawai Pabloou chi ükha durrarr khun thürkha auwi am wawí wai sïi ajim aajem. Mag am wawí wai sïewi, ayoyoojii awi, deeu durr Macedonia anumug mawia, ² chi ükha durrum khun nunuidumpierr Èwandam iek jaa phurdu nurrumua warag ðor khïir onee apiejeejim aajem. Mag nurrumua warag Greciaagjã mawia, ³ barwia, Grecapien ee ed thãrjup sïejim aajem. Mag sïi awia Grecia durrumua jürr Siriaag maju awi barco nu sim ee ürbaadëjim aajem, judionanau ich dakhãu wai num. Mag sïi ich baraata oo num a ürbaadeewai Siriaag maju arrjã maba, warag ich marr khud eepai ewag bëewi, deeu Macedoniaag dichjim aajem. ⁴ Ya mag ich büpai ewag mam düi i daumaai ðor wëtjim aajem. Makhun ãb jõi Pirro iewaa Sópater anum ajim aajem, Bereapierr. Maimua dau

numí Tesalónicapien ajim aajem, Aristarco Segundo dái. Maagwai dau āb Derbepierr Gayo anum ajim aajem. Mag tag wētjim aajem Listrapierr Timoteo, maimua Asia durrum khun agjō numí, Trófimo Tíquico dái. ⁵ Mamū makhun amach thum Pablo dái āba mū chirarr phōbōr Filipos anum ee bardutkhachēwi, jūrr maigmua amach ap ērēubaadēwia, Troas phōbōr maar nū naaimajim. ⁶ Magbaawai maachin ōkhar pan levadura chukhu wauwia khoojem ag phiesta dichtarr khurta Filipos phōbōr eemua wētjim īchab, dōjārr garmua barco ee. Mag wētwi, khodjōrrō awia, cinco días naata mag maach na wētarr khun num aar barimajim, Troas. Mag Troas phōbōr eejā maar siete días naaimajim.

Ābmiecha Pabloou Troaspien oothurtarr

⁷ Domighed pan thorreuwi āba khōju arr aawai maar āba podpa num aig Pabloou chi ūkha durrum khun dái iyū simua amag Ēwandam i jaau sējim. Mamū ich Pablo ag noram āspauu maju arr aawai mag ijējēbkhama ya edacha pamaa ajim. ⁸ Maar thum āba ūgthaagajārcha ōor podpaajem aar naajim. Maig lámpara khapan sī phuphup jiir uid thūnaajim. ⁹ Mag edacha pamjā Pablo ijējēbkhama ee, ēwan āb Eutico anum ventan i gaai ūgthaa oo sējim. Mamū mag da ōbērba aawai ich oo sierr aigpai khāibaadēwi, ūidūau sī mam ūgthaa piso thārjupam aarmua burrwi, warre chi meemta jiir aujierram. ¹⁰ Magbaawai Pablo murbawia, mag chi meem ūr eeg thūkhōonaa, warag ō pūr wai phiidūnaa, chi aig narr khunag, —Oob jāphierriet, mūg chaai meeba sēbahab ajim.

¹¹ Maimua deeu ūgthaa amach narr aar mawia, Jesuu ich khapeenag thach khōpi jaau pūatarrjō, Pabloou pan thorreuwia, amach thumaa khō dichwia, ūmaai Ēwandam iek amag jaubaadējim. Mag jaau simua ich mag aardūdukhamua āspabaadeewai būrjā khāiba ich mag petajim. ¹² Mag i petaawai chi chaai burrwi meetarr ich Pabloou iupi autarrjā meeba arrjō ich diig arrjierram. Pabloou amachig jaautarr ūrwi chaai chi meem iupi autarrpa amach daúa oobaawai i ēudee pawiajā ich mag onee nūisijim.

Troasmua Miletoog biekkhatarr

¹³ Mamū mag i maju nawe maachta nacha jap ee paaukhajim, dōjārr garmua i na maag, mag wētvia phōbōr Aso anumta deeu maach āba oaju a iekhatarr aawai. Maagwai ich, jūrr būu maju aadēwi maar ēudee bēejim, būu. ¹⁴ Mag Aso bardutkhaimawia deeu i dái oowian chad maar āba ābam jap ee deeu phōbōr Mitilene anumūg wētwi ich mag āba barjim. ¹⁵ Mag barwi ag noram dōjārr phūramdam Quío anum khīirphee dichjim. Maimua ag noram deeu phūramdam Samos anum gaai naaimajim. Mag Samos anum gaai khūchpai naawi durbagkhaau deeu jēb wapem gaaicha phōbōr Trogilio anum khāi ēewia thūgdutkhaaun chadau Mileto barjim. ¹⁶ Mag mūg biekhau ich Pablo Efeso phōbōrjā maba arran, Asia durr makhiin da barbaju awiata mabajim, Jerusalén phōbōr ee jōpkhaa barwia am phiesta Pentecostés kha num ee dái siem khōchgau.

Pabloou Efeso iglesia eem chi pōrnaanag iekhatarr

¹⁷ Mag phōbōr Mileto anum ee barchēwia sī Efeso iglesia eem jōoin chi pōrnaanag iek jaupūijim, ich oon bēemkhīir. ¹⁸ Mag iek jaupūiwwia chadcha bardutkhabaicheewai amag magjim:

—Pārau wajapha khaphū numgui ajim, jāgata mū chitaajē pāar ee warrcha Asia ee mūch pachētarr aigmua īs ewag pawiajā. ¹⁹ Ich mag būrjā mūch thōba, maach Pōr Jesús athee sī dau aphū i chogkha chitūngui ajim. Mag phidkha chitūmun, judionaanag maadēu Jesús iek jaau khitaawai ūkhamaaugau dich dūita khaigba aadēp aawaijā, dich garmuan maadēu am dau aug khaugwi warag dauhi paraa khitaajemgui ajim. ²⁰ Mamū magum āba, pāach ūu wēnūrramkhīir mua pārag maach Ēwandam iek jaub khaba jaau chitajingui ajim. Mua pārag ōor khapanag dakhīirjā jaanaa pāar di aarcha mawia pāach appai num aigjā jaaujeejim. ²¹ Judionaanag jaanaa maimua judionaan khabam khunagpa jaaujeejim, jāga amach khaibag thum āsie ewag khīirjuwia isegju aai nū, Ēwandamau khōsi simjōta wēnūrraag; magna jāga maach Pōr Jesucristo iekta āba ogdūba ūkha wēnūrraju, magum thum mua jaaujeejingui ajim. ²² Maimua īsjā ich

Ēwandam Akharaauta m̄ p̄i sim aawai m̄ Jerusalenag ma chit̄m̄gui ajim, maḡm aar m̄uch dau aph̄m̄ ajuj̄ kh̄irjuba. ²³ Ēwandam Akharau m̄uchig jaaujeewai mua khaph̄m̄ chir̄m̄gui ajim, amau m̄ d̄i amachd̄eu ampierr awi m̄ ph̄arju cárcel diin jam s̄isid̄m̄. ²⁴ Mam̄ maḡ m̄uch dau aph̄m̄ aju khaph̄m̄ chir̄m̄j̄a maḡju kh̄irjuwia gaai masi oo chir̄m̄ aa khaugba chit̄m̄. M̄ kh̄irjugan āba Ēwandamau maach kh̄ōsi peerd̄u aaujem iek maach P̄or Jesuu m̄uchig jaaupitarra jaauju kh̄irju chit̄m̄gui ajim.

²⁵ Maḡ jajawagmamua, 'P̄aach thumaam kh̄m̄nag khap amkh̄ir̄ is̄ mua warre p̄arag jaaukhim̄gui ajim: Mua chadcha p̄ar ee ich m̄ug Ēwandam iek jaau ph̄urd̄u chit̄m̄ua p̄arag jaaujeejim, Ēwandamta p̄aach th̄ar ee athaawai ichta p̄aach P̄orkha s̄isimkh̄ir̄. Mua maḡ p̄arag jaau chitaajerr, ĩspai p̄arau m̄ kh̄ir̄ oowia ya tag p̄arau m̄ oobam̄gui ajim. ²⁶ M̄uchd̄eu maḡ p̄arag jaaujerr khaph̄m̄ chiraawai ich agj̄ō ĩsj̄a mua maḡ chir̄m̄. M̄ugnaa p̄aach meem ed Ēwandamau p̄aach auba awiaj̄a oob m̄ gaai th̄m̄iet ajim, p̄aachig b̄urj̄a jaubajim awi. ²⁷ Ēwandamau ichd̄eu ōor peerd̄u aaujem iek m̄uchig jaaupitarra thum b̄urj̄a meerba mua p̄arag jaautarr aawai ya m̄ chan m̄ug chir̄m̄ aig b̄urj̄a iekkh̄ōr chukhu chir̄m̄gui ajim, Ēwandam dau na. ²⁸ Magua mua p̄arag maḡ chir̄m̄gui ajim: P̄ar ar chi ũkha durrum kh̄m̄n p̄orkha n̄m kh̄m̄n, p̄aach mor ũrkhanaa ĩchab p̄aach khapeen chi ũkha durrum kh̄m̄nj̄a wajapha th̄a wai n̄is̄it. Magaag magamkh̄ir̄ta Ēwandam Akharau p̄ar j̄ur aujim̄gui ajim, maach P̄or Jesuu ich bagau phag autarr kh̄m̄n ajapha th̄a wai w̄n̄urramkh̄ir̄. ²⁹ ¿Khan j̄agwia mua p̄arag maḡ chir̄? Mua maḡ chir̄m̄n m̄ugaugui ajim: M̄ ēudee amachd̄epai amach igwia chi machnaan aajem kh̄m̄n p̄ar ee b̄eju. Makh̄m̄naun tigrieu ich aig nemchaain th̄ir aaujemj̄ō s̄i chad khabam iekta chadam iekj̄ō p̄arag jaubaicheewai p̄ar imeraa kh̄gur auwi warag p̄ar ee nem ārch̄jugui ajim. ³⁰ Maḡ n̄m ee ĩchab p̄aach eepaim kh̄m̄nauj̄a s̄i s̄ekha nem jaau n̄urj̄ē aph̄ōbaad̄ju, chadcha Ēwandam iek chaarcha ũkha durrum kh̄m̄n j̄urr amach gar paa awaag. ³¹ Chadcha p̄aach maḡju m̄uchd̄eu khaph̄m̄ chiraawaita mua p̄arag maḡ jaau chir̄m̄gui ajim, ag nawe khap amkh̄ir̄. Kh̄ir̄ khaph̄m̄ n̄is̄it maḡm kh̄m̄n p̄aach ee b̄ewaim athee. Año th̄arjup s̄i edaram magwe gaai machgau dauhi paraa oo chir̄m̄ua p̄aach wawiejerra p̄arau kh̄ir̄ eyaa abat a wawimajim Pabloou.

³² Magnaa ĩchab, 'Keena, ya m̄ tag p̄ar ee b̄ebaju aawai ĩswe warre mua ich Ēwandam jua eeta p̄ar th̄s̄ie p̄ragpam̄gui ajim, ichd̄eu maach kh̄ōsi peerd̄u aaujem iekta ogd̄uba ũkha w̄n̄ur̄m̄ua ichta āba chi jua thierr aawai ichd̄euta warag p̄ar kh̄ir̄jug b̄aupimamkh̄ir̄. Ichd̄euta m̄ug atag paawai thum ich chaankha w̄n̄ur̄r̄r̄ kh̄m̄nag āba ichd̄eu nem deju a jaautarrj̄a deeb khaba deejugui ajim. ³³ Khaph̄m̄ abat p̄arau ĩchab: M̄ chan m̄ug chit̄m̄ aig chikham phatkhondam wa khaj̄uadam kh̄iij̄a wajappha oowai, "¡Ih! j̄aḡm thumta m̄ d̄en̄eg pabaad̄ekhiina" aba chit̄m̄gui ajim. ³⁴ Maḡju kh̄ai m̄uch juapadamauta phidkhwia, m̄uchd̄eu nemdam ig chir̄m̄ thum ph̄e auwi, ĩchab m̄uch khapeen m̄uch d̄i w̄n̄ur̄raajerr kh̄m̄nau nem ig n̄mj̄a mua m̄uchd̄eu amag au deejeejim̄gui ajim. ³⁵ M̄uchj̄ō maḡ phidkhamkh̄ir̄ta m̄uch chit̄m̄pierr mua ich maḡ p̄arag jaau chitaajem, maḡ phidkha n̄mua ĩchab dau aph̄m̄ amachd̄eu nemdam ig n̄mj̄a p̄ōd auba durrum kh̄m̄n juag oo w̄n̄ur̄ramkh̄ir̄. P̄ad̄ē maach P̄or Jesuu iekhatarr kh̄ir̄ eyaa abat ajim: Iin chadcha i iekh̄ōin "Dich garmua chikhamnag nemdam deewaita maach oneecha aajem̄gui ajim, chi au sim kh̄aij̄a."

³⁶ Maḡ am wawí wai s̄iewi iekha aaipabaadeewai j̄ep̄or ph̄ōbkhanaa amach thumaam kh̄m̄n d̄i āba Ēwandamaḡ j̄eeujim. ³⁷ Maimua maḡ Ēwandamaḡ j̄ēu aaipawi ya Pablo maagpabaadeewai, thumaam kh̄m̄n i athee dauhi paraa th̄n̄m̄ua j̄urram kh̄m̄nau i ō ph̄ur̄ j̄ōinaa i kh̄ir̄ ũu ahau khajierram. ³⁸ Maḡ ich Pablooucha amaḡ maḡ edpai amau i kh̄ir̄ oowia tag oobaju a jaautarr aawai maḡ gaaimua ōkh̄ir̄juu aph̄ōbaad̄ejim. Maḡ ōkh̄ir̄juu n̄m āba, i d̄i w̄twia kh̄ieb j̄er barco ee i oo deep̄ūithurjierram.

¹ Mag Miletomua Efesopie jöoin chi pörnaan phëpawia döjänn paaukhabaadeeu sï marau khajappa döjänn morrdam Cos anumug ërëubaadëjim. Maigmua ag noram sï ich maigpaimua thüadu deeu phuram Rodas a thür sim gaai barwia, mammua jürr döieg phurphee, Pátara anum barjim. ² Mag phöbör Pátara anum jerag barco äb wëjöm marau oimajim, Fenicia durr mam anum. Magbaawai marau ag ee waaidawia döjänn paaukhabaadëjim. ³ Mag wëtumua khodjörro awia döjänn morr dürrcha sim Chipre anum döjännmua oo dichjim. Ma, maar juawë gar thubajim. Mag wëtumua warag Siriaag wëtjim. Mamu mag maar wëtum barco eem nem äaur Tiro phöbör ee puaju atarr aawai mam dubimajim. ⁴ Mag phöbör ee chi ükha durrum khun aar wëtwi am düi maar siete días naaimajim. Ich maig mag chi ükha durrum khunag Ëwandam Akharau jaubaawai jürr amachdëu Pabloog Jerusalemag mapiba jaaujim. ⁵ Mamu par mag mapiba jaau num äba, seman äb dichdimam ee maar wëtaagpajim. Mag maar wëtum aadeewai Ëwandam gaaimua maach khodkha num khun thum amach un düi amach chaaipa phöbör igau jër maar oopäain bëejim. Maig jër mosjä ee pachëwi, maach thum jëpör phöbkhanaa, Ëwandamag jëeujim. ⁶ Mag Ëwandamag jëeuwia, thumaam khun düi agdaujö ayoo ayoo naawi, marau maach wëtju barco ee waaidutkhabaadeewai amachjä ichab amach diig durr paaukhabaadëjim.

⁷ Maimua ya äbmiecha tag phüas jëmerbaju athee, mag maach narr phöbör Tiro anum aigmua jap ee paaukhawia, Tolemaidaag wëtwi, barwi, aig chi ükha durrum khun düi saludaawia, warag am aig khäaim äb ëntër khëujim. ⁸ Noram aigmua ërëubaadeeu phöbör Cesarea anum barwia woun jöoi äb maach peerduajem iek jaumie Felipe anum di aar wëtjim. Warr ich mag Felipe, iglesia eem chi pörnaan juag ojem khun siete narr eem ajim. ⁹ Ich mag jöoirau chaaïn un appai chi daupeen jayap wai sïejim, Ëwandam i jaumien. ¹⁰ Mag Felipe di aig maar khäaidam khapancha khaba num ee, Judea durrmua woun äb agjö Ëwandam i jaumie Agabo anum bëejim. ¹¹ Mag bëewia, maar dakhüir Pablo äi jüajem auwia agua jürr ich bü düi ich juapa jüpüinaa, —Ëwandam Akharau murg jaauwai muga jü auju aajemgui ajim chamug äi jüajem pap, Jerusalén phöbör ee judionaanau. Mag jünaa jürr judionaan khaba, durr chauram khunagta sï pur deeu aajemgui ajim Agaboou.

¹² Maach jügüucha mag ürbaawai Cesareapien düimua marau Pabloog Jerusalemag mapiba jaau naajim. ¹³ Mamu mag mapimapha num ee, jürr ich Pabloou marag magjim: —¿Khantheeta jäg päar dauhi paar thunnarrama? Oob khüirjumiet ajim. Päar ich jägta numun magan mächpata ökhüirjuu apiju ëkha numgui ajim. Jerusalén pabaimaawai amau mag mu iburwijaä, maach Pör Jesús gaaimua khai, idëu mag sim. I gaaimuan mun magumjä aba thöju chirumgui ajim Pabloou.

¹⁴ Par mag jajaaukhamjä maach iek ükhaba abawai warag ich magpai süwia Ëwandamagta marau, —Ëwandam, püta maach Pör aawai püchdëu khap irig nem jaubá anaajim.

¹⁵ Magtarr khur khäaidam khapan khaba num ee, marau maach nemdam khüir khaugwia Jerusalemag durr paaukhabaad. ¹⁶ Maar düi wëtjim äaur khun Cesareapien chi ükha durrarr khun. Makhunau woun äb Chiprepierr Mnasón anum ag di aarta maar phëbaadëjim, Jerusalén phöbör ee barwia ichdëu marag ich aig jëermkhüir di deeu a sierr aawai. Mag woun ag nawe maach Ëwandam iek ükhawi sïejim.

Pablo Jerusalem barwia Santiago oon matarr

¹⁷ Mag durr paaukhabaadëwi ya Jerusalén paaukhabaimaawai, aig chi ükha durrarr khunau sï maar amach aig baarpi auwia thum onee nüisijim. ¹⁸ Mag maach bartarr noram Pabloou maar ich düi phë arrjim Santiago oon. Mag Santiago di aig ichab iglesia eem chi pörnaanjä narr aawai ¹⁹ Pabloou amag saludaawia ökhar iyümamua amag jaubaadëjim, jäga judionaan khabam khun eejä Ëwandamau irig ich iek jaupinaa ichab nem khüir pogkhe waupimaajeejü. ²⁰ Pabloou amachig mag igkhamam ürbaawai onee num iekhau warag Ëwandamagta, “Aay, üucha magbarm Ëwandam” ajierram.

Maimua jürr amach garmua Pabloog, “Püde maar iek ürbarí, marau pürug jaaukhim” awi, —Pua püchdëujä khaphu chirumgui ajierram, judionaan ee ör pöoma thunum chi ükha num khun, mamu thum mag thunum khun iek ichiita amau ich mag Moiseeu phä püatarr iek püaba ürkha wënürraju aai num aajem. ²¹ Maimua amag jaauwai, mag judionaan thum amach durr chaaur jooba num khunag pua Moiseeu iek phä püarr gaai nem jaau sïsidumjä ürkhapiba jaaujem aajemgui ajierram. Mag num düi ichab amag chaain mehëudamjä thüabichpiba jaauanaa warag maach jöoin ijä isegpi jaaujem aajem. ²² Magnaa irig, Jägajuma maadëu ar chi mag khüirju num khunag, magum iek chad apim ugua? Amachdëu pü barbaichëm a ürbaawai, ichiita jerrba äba biirdanaa amau pürug mag iek ëudub khaba ëudjugui ajierram. ²³ Chadcha püchta mag iekha chitum am ugua, jäg pua mügta abá, marau pürug khüirjugdam deegpam: Müig ör jayap numgui ajierram, Ëwandam na äba irigpai jëwaag i athee sürkhaju a iekha num khun. ²⁴ Jäg pü am düi Aai i jëuejem deg mawia am düi äba püch khooipibá, Ëwandam na wajapha chirsieg. Magnaa ichab püch pör khöipibarm paarjä phagpüinaa warm khun den paarjä phagbapüi ajierram, am dënjä agjö khöipüimkhüir. Örau amach daüa pua magbarm oobaawai, jägan sëukhaawaita örau pü ëugar mag jaau naajim aju. Magbaawai ichab puajä amach dënjö Moiseeu jaau püatarr ürkha sim ajugui ajierram chi Pabloog wawimamua. ²⁵ Magnaa, Ar judionaan khabam khun ichab maach Ëwandam iek ükhatarr khunagjä ya marau ësap aaidüüijimgui ajierram. Amag marau jaaupüitarr gaai, örau amach juau nem parhoobamta Ëwandamkha waunaa agug jëwaag nemchaain thöotarr modjä khöpiba, nem thöowia ag bag den reyen wau sïsidumjä khöpiba, ni nem sïi bëgöne bag ärba thöo sim modjä khöpiba jaaupüijim. Mag num düi ichab dich ör khabam düi chan oob büürjä khapes apiba jaaupüijimgui ajierram, Pabloog igkhamamua.

Pablo Aai i jëuejem deg sim pür autarr

²⁶ Warm khunau ichig mag jaubaa chadcha Pabloou makhun jayapam khun düi mawia, ag noram Ëwandam na wajapha nüisieg amach thum äba amach khooipinaa, Aai i jëuejem deg dubjim, phadnaanag khan edta mag sürkha num öber ëebaadeewai ag paar nemchaaindam amach pipied khëchju aai n a jawaag.

²⁷ Mamu siete días mag sürkha naaju atarr aawai, ya sürkha öju dakpamam ee, judionaan Asia durrmua bëetarr khunau Pablo Aai i jëuejem deg sim oophöbaadëjim. Mag amachdëu oo athaawai pürphöbaadëwi warag ääkhamua sïta ör phoguepüijerram. ²⁸ Mag ör phoguepüiwia warag, —Keena israelnaan, maar juag oobahuthü! aajeejim. Chamug wounauta durrierr ör thumaam khunag maach jöoin i isegpi jaanaa, Moiseeu phä püatarr iekjä aseaspiba jaau nüranaa, ichab müg Aai i jëuejem di igwajä khaigba iekha nüraba aajeeb ajierram. Mag nürumua is ag ee judionaan khabam khun dubju khaba aajemta warag ierr phë wai siewai müg diin ya khaigba sïsimgui ajierram. Deeu wajaug paarüibam aig chan pöd ag ee Ëwandamag jëueju khaba simgui ajierram, ääkhamua.

²⁹ Mag judionaan khabam khunpata Aai i jëuejem deg ierr thunumkharran, amachdëu ich Pablo magju na woun Efesopierr Trófimo aajerr düi äba nürum ootarr aawaita mag edjä Pabloou mam ierr Aai i jëuejem deg ich düi wai simpüi narr gaaimuata mamag khajierram.

³⁰ Mag ääkham ürbaawai sïi ör pöm khaphig bëe thunüisijim. Maimua khapanaam khunau Pablo pürphöbaadëwi, jürram khunau dawag ethetherrg wai öberwi, ag bürrre Aai i jëuejem den chi puertdi phäarkha süjim. ³¹ Mag dawag arrwi, khapanaam khunau aawai, ya Pablo thööpäaig ëkha num ee, Roma durram soldaun pöm thunarr eem chi comandanteu ür athajim, mag phöbör eem ör thumta kaajä ee thunum anum. ³² Magbaawai ag bürrre capitannaan soldaun düi thürkha auwi mag am poposkham aar khaphig phöbaadëjim. Mag wëtwi warm khunau mag comandante ich soldaun düi pochag urum oo athaawai jürram khunau Pablo photpüüikharrjä tag dichbajierram. ³³ Mag barimawia, chi comandanteu Pablo pür aupüwia, warre caden numiimua jä

sīupijim. Maimua aig narr khunnag, —¿Jā jamaam woun agá, maimua khani ichdēu jāg sīejī? a jēeujim ajapha khap aag.

³⁴ Mamū mag sīi irua khajapha jēeutarra, deeu eepemjō sereubaadēwi sīi äākhamua jūr chikhaman ichaur jaapūpūi khaawai chi comandanteu pōd ūkhajujā khaugba aadējim. Mag, sīi warag ich soldaunag chi Pablo cuartel ee arrijim. ³⁵ Mag soldaunau Pablo arrumua ya chi cuartel aigum dōig bākhurr pabaimaawai warag sīi chaajō jua ee jīir arrijerram, ōrau amachig bāyeu aujūō aadēp aawai. ³⁶ Mag thunnun am ēudee serereug wētumua warreta Pablo thōopi jajaau aajeejim.

Pabloou ich kōitpai iekhatarr

³⁷ Mag arrumua ya ich cuartel ee wai dubaagpam oobaawai ich Pabloou mag soldaun pōr chi comandanteeg griegonaan meúa jēeujim, jōpcha i dūi iyūu aag. Chi comandanteu ūurwai Pabloou ichig griegonaan meúata iekhabarm ūrbaawai irig, —Āa, puan magan maar meujā iekhaajebma ajim. ³⁸ ¿Pū Egiptopierr khabá, pua khabajī ar na biek āb gobierno dūi wērbuag chumanaan pōm cuatro mil pūch daumaai jūr auwi ōor barba aajem chūi phē arrtarr? ajim irig.

³⁹ Magbaa Pabloou, —Mū chan Egiptopierr khabam. Mū judioougui ajim, Cilicia durr phōbōr Tarso aajem ee thaabatarr. Mū mag sīi phōbōr parhoobam eemjā khabam. Mamū pua khōs akhiin, idēu mūrūg iekhapikham, mua ōrag iekham khōsi chirūngui ajim.

⁴⁰ Mag chadcha chi comandanteu Pabloog, “Pū iekhaju aai chirūm” abaawai, Pabloou ajapha dōig dag gaai dunnunaa ōor khīupamkhīir juau jaubaawai, khīu paaukhabaadee, jūr ebreonaan meúa amag magjim:

22

¹—Keena khodamnaan, jōoinpa thum, mū iek ūrbat, mua mūchdēupai mūch khaigpēr iekhaagpamgui ajim.

² Pabloou amachig ebreonaan meúata mag iekhabaadēm ūrbaawai chará warag sīi khīu ūrphōbaadējim. Mag ōor khīu thunnun ee, iekhamamua Pabloou mamagag majim:

³—Mū judío charau. Mū Cilicia durr thaabajimgui ajim, phōbōr Tarso anūm ee. Mamū mūch errawe mūig Jerusalén bēewia ich mūigpai jōoipa chirūngui ajim. Mū maestro Gamalielau mūrūg wajapha maach jōoin iita thumaa jaau bāaujimgui ajim. Magtarr aawai mūch thāardamaucha Ēwandam dau na nem ajapha waum khōsi waujuuta ēkha chitaajemgui ajim, ich jāg pārau aajemjō īchab. ⁴ Warran chadcha mua mūg Jesús iek ūkha wēnurrūm khūn pūr auwi dau arhūn wawaag am ēudee ēkhaajeejim. Mag pūr auwi, ūnīn awiajā, būurjā dau aug khaugba cárcel deg dubpūimaajeejimgui ajim, mūchdēucha. ⁵ Mua maagjerr phadnaan pōrou khaphūnaa īchab chi pōrnaan i khāai jua eegpaim khūnaujā khaphū nūngui ajim, amach paarmua mūrūg ēsap wau deejerr aawai. Biek āb amachdēucha mūrūg ēsap wau deejerramgui ajim, Damasco phōbōr ee maach khodnaan judionaan aar mag ēsap dūi mawi, Jesús iek ūkha durrum khūn pūrka authurwi, mūig Jerusalén aipierwai am gaai amachdēu ampierr aag.

Pabloou ichdēu Ēwandam iek ūkhatarr jaautarr

⁶ Pabloou mag ichdēupai ich jajawagmamua, 'Mamū mag mūchig ēsap wau deebaawai ag dūi mamta, ya Damasco dakha edausīejō nūm ee dēgōlp pagthūm daujō edjā eemua phūr jēer athamua ⁷ warre mū jēkhut barwerbpūijimgui ajim. Mag jēkhut chirūmua ūurwai ōor chukhu sim eemuata mū thūrcha thūrthūrnaa, “¿Khantheeta pua jāgcha jāg mū iek ūkha durrum khūn khaibag wawaag am ēudee ēkha nūrrūma?” a sīejim mūrūg. ⁸ Mūchig magbaawai jūr mua irig, “Señor, ¿ma pū khaiuma?” a chirajim. Magbaawai mag ōor chukhu sīerr eemua mūrūg, “Mū Jesús, Nazaretpierrau a sīejim. Pua jāg mū khapeen ēudee ēkha nūrrūm aig, mū ēudeeta ēkha nūrrabahab” ajim. ⁹ Magbaawai mū dūi wēnurrarr khūn mag pagthūm daujō pūr jēer atham oowia jāphierr nūisijim. Mamū mag ōor iekjō mūrūg iekhatarr chan pōd amachdēu khaugbajerram, khan ata

iekha s̄ejim khai. ¹⁰ Magbaawai mua maach Pör Jesuug, “Señor, ¿mua jāga aju aai chirú?” a j̄eujim, m̄uchig m̄uchd̄eu nem wauju jaaumkh̄iir. Magbaa irua m̄urug, “Phiid̄awia warag p̄uch maa arrag pet” ajim, “Damascoog. Jamta p̄uchd̄eu nem wauju thum p̄urug khap jaaujungui” ajim m̄urug. ¹¹ Mag arar w̄m̄ j̄eer atharrau warre m̄ dau khaugba p̄uabjerr aawai m̄ khapeenau s̄i m̄ jua gaai p̄arnaata Damascoog m̄ b̄ayeu arrjierramgui ajim Pabloou, ichpai jaaumamua.

¹² Magnaa, 'Mag ph̄ob̄ör ee s̄ejimgui ajim, woun j̄öoi āb Ananías an̄m. Mag j̄öoi Ēwandam dau na agpierraanaa ĩchab Ēwandamau Moiseeg ich iek ph̄āpitarr gaai nem jaaus̄id̄m̄j̄ā ajapha w̄urkhaajerr aawai, judionaan thum mag Damasco ph̄ob̄ör ee naajerr kh̄m̄nau i ĩugar ajapha ig iȳū aajeejimgui ajim. ¹³ Mag j̄öoirau m̄ j̄eer chir̄m̄ di aig m̄ oon b̄ewi m̄ th̄ür th̄ürnaa m̄urug, “Ēwandam gaaimua khodam, deeu dau wajapha eerd̄u chirsi” ajim. Mag chadcha irua magbarm b̄urre m̄ dau eerd̄ubaadeewai mua i kh̄iir eerpa chirsiimgui ajim. ¹⁴ Mag iekhamamua mag j̄öoirau m̄urug, “Maach j̄öoin ag Ēwandamauta p̄ j̄er athamgui ajim, ichd̄eu nem waupim kh̄ösimta p̄urug khaph̄u apinaa, ĩchab āb b̄ūrj̄ā khaibag chukhu khit̄m̄ p̄uch daúacha oonaa p̄uch j̄üḡuucha ich iekj̄ā ũrmkh̄iir. ¹⁵ Ya pua mag p̄uch daúacha i oobaawai puata j̄ür m̄ug atagj̄ā thumaam kh̄m̄nag i iek p̄uchd̄eu ũrtarr jaaunaa ĩchab p̄uch daúa ootarrj̄ā jaauchitajugui” ajim. ¹⁶ Magnaa m̄urug, “¿J̄āimua p̄ khani n̄ chirúma? ajim. Phiid̄awi, p̄uch p̄ör choopibá. Magnaa Ēwandamau p̄uch khaibag chugpaamkh̄iir Jesucristoog j̄eeubá” ajim ich j̄öoi Ananiaau m̄urug.

Pabloou jāga maach Pör Jesuu judionaan khabam ee ich p̄üij̄i a jaautarr

¹⁷ 'Mag chadcha Ananiaau m̄uchig jaautarrj̄ö awi, m̄ deeu Jerusalenag mawia, Aai i j̄eujem deg Ēwandamag j̄eue chir̄m̄ta s̄i d̄öḡölp m̄ dau eerthug athamj̄ö abarm ee, Jesuuta mua oo athajimgui ajim Pabloou, ichpai jaaumamua. ¹⁸ Mag ich oopiwia m̄urug, “M̄ug Jerusalén chan par pua m̄ iek ōrag jaauwiaj̄ā amau ũkhabam. Mag kh̄āi p̄uchta j̄öpkharraapai m̄ug ph̄ob̄ör eemua warag chawag petá” ajim. ¹⁹ Magbaawai mua irig, “Señor, thumaam kh̄m̄nau khakhapd̄ö th̄un̄m̄gui” a chirajim, “mua Ēwandam iek jaaudem dipierr mawia, p̄ iek ũkha durrum kh̄m̄n p̄urkhwia, cárcel deg ph̄āarnaa am w̄maajerr. Maagjerr ābmuaj̄ā meraa khaba simgui” a chirajim. “M̄uchd̄eucha amach mag waaujerrta mua amag p̄ iek jaauwai, ¿amau ũkhabaju? ²⁰ Esteban khararr p̄ iek jaauchit̄m̄ gaaimua th̄ö naawiaj̄ā d̄üi aig chirarr aawai m̄uch ipaarmua th̄öopi jaaunaa mag chi th̄ö narr kh̄m̄n khajūaj̄ā m̄uchd̄euta th̄ua chirajim. M̄ mag chitarrauta ĩs j̄ür m̄uch garmua amag p̄ iek jaauwai, ¿amau ũkhabaju khai?” a chirajim irig m̄uch garmua. ²¹ Magbaawai maach Pör Jesuu deeu p̄aba m̄urug, “Petá; ichiita deeu durr durr warp mua p̄ p̄üi chir̄m̄gui” ajim, “judionaan khabam kh̄m̄n ee.”

Magta Pabloou ichd̄eu Jesús khaugtarrj̄ā jaaujim judionaanag.

Cuartel ee peer Pablo w̄tarr

²² Warran mag iekhamam ũu kh̄i i iek ũr naajim. Mam̄ ābmiecha irua mag iekhabap̄üim ũrwia deeu sereu ph̄öbaadeeuta, “J̄äg wounan warreta th̄öop̄üiju aai s̄isim” khaph̄öbaad̄ejim. ²³ Mag serereukhamj̄ā p̄am igba, warag kh̄iir machgau amach khajūa mor gaai j̄ua n̄m̄ta th̄urr̄euj̄j̄ö, amachd̄eu wir aigpai ĩud̄ud̄tkham d̄üi j̄ēbpa th̄öinaa ũgthaag ph̄öp̄p̄üi khaawai, ²⁴ chi comandanteu warag Pablo cuartel ee ierrag arrpiwi w̄pi jaaujim. Pablo iek mag ich w̄baadee, khan gaaimuata mag ōr sereu th̄un̄m̄ua i th̄öopi jaaun̄ a meerba jaaumkh̄iir ajim aajem. ²⁵ Mam̄ mag ierr arrwi, i jua j̄ükhanaa, ya ich w̄ag abaawai, aig capitán sierrag ich Pabloou, —¿P̄arau s̄i ich j̄äg Romapien p̄achd̄eu w̄m̄ aig w̄ju aai n̄wi ajim an̄m, khan gaaimuata m̄ m̄ug wai n̄ a khap aagj̄ā b̄ūrj̄ā j̄eue ooj̄ā j̄eue ooba?

²⁶ Pabloou ichig magbaawai chi capitanau ag b̄urre mawia j̄ür chi comandanteeg jaaujim an̄m:

—Comandante, Pabloou ichd̄eu jaauwai i mag Romapierr an̄m̄ta, ¿pua i w̄pi jaauchirú?

²⁷ Magbaawai chi comandante Pablo aig bëewi irig jëeumamua, —¿Chadcha pɔ Romapierrá? Pɔ Romapierr khai, mɔrɔg meerba jaubá ajim anɔm.

Magbaa jŭrr ich Pabloou, —Mɔn chadcha Romapierrau perá ajim anɔm.

²⁸ Magbaa chi comandanteu, —Mɔn Romapierr khaag phatkhon pɔm phagwiata Romapierr khajimgui ajim anɔm irig.

Mamɔ jŭrr Pabloou, —Mua chan phagjá phagba, sŭi mɔch dɛnnaan Romapien arr aawaita mɔchjá Romapierrkha chirɔmgui ajim anaabá.

²⁹ Chi soldaun mag i wɔju arr khɔnau mag ũrbaawai warre aigmua chawag ɛrɛubaadɛjim ajim. Mag nɔm dŭi ũchab chi comandantejá ichpata jãphierrbaadɛjim anaabá, Pablo Romapierrkha simta ichdɛu mag i jua jŭkhapinaa wɔpi jaautarr gaaimua jŭrr ichta khaigba aju khŭirjuwi.

Pabloou judionaan chi pɔrnaan na ich kɔit iekhatarr

³⁰ Judionaanau Pablo dŭi mamaqkham oowi chi comandanteu khaphɔ am ig sŭejim aajem, khan gaaimuata amau i dŭi mag naajŭ. Mag, warag chi caden Pablo jua gayam ɛerpŭiwiya chi phadnaan pɔrnaan thum Asamblea eem khɔnɔpa ich aig thŭrkhɔpŭijim aajem. Maimua ag noram ya chadcha thum ɔba biirdɔ thɔnɔisiewai chi Pablo dawag aibɛewi am na dɔnɔpŭi sŭujim aajem.

23

¹ Mag am khŭirphee ich dɔnɔpŭi sŭubaawai mag judionaan chi thethemnaanag dau thɔba eerpanaa, —Keena, khodamnaa, ɛwandamau khaphɔ simgui ajim anɔm, mɔ i dau na khajapha chitaajem. Mɔch mag chitɔm khap, mɔchdɛujá khaphɔ chirɔmgui ajim, i dau na khaigba khaba chirɔm.

² Phadnaan thum thɔnɔm khɔn pɔr Ananías a thŭr sŭerrjá dŭi aig sŭerr aawai Pabloou mag iekhabarm ũrwia i bigaaun narr khɔnag i ijurcha deepi jaaujim anaabá. ³ Magbaawai Pabloou mag phadnaan pɔrɔg, —Pɔn maiguin sŭi khŭirjugjá chukhuta iekhabapŭim. ɛwandamaujá ũchab pɔ gaai jua khɔajukɛ ajim anɔm, pɔch mag iekha chirɔm paar. Pɔ ũchab chi thethem aawai ajapha nem khap jɛu oonaa agpierraa nem wawaagta mɔig oo chirabá. Mag simta, ¿jãgwi pɔch paarmua leúu jaau sim chaaur warag mɔ i phãrpi jaau chirú? ajim anɔm.

⁴ Magbaawai aig narr khɔnau Pabloou, —¿Phadnaan amach thumaam khɔn athee ich ɛwandamaucha chi pɔrkhapitarrrta pua bŭurjá ɔgkhaba, ich khŭircha mag iekha chirú? ajierram anɔm.

⁵ Magbaa Pabloou, —Áa, muan mamɔ i phadnaan pɔr khabampii chirajiebma ajim anɔm. Mua khaphɔ arr amua chan mag iekhabakhamgui ajim anɔm. Mua khaphɔ chirɔmgui ajim anɔm, ɛwandam iek phã sim gaai “Pãach eem chi thethem igwia oob khaigba iekham” a phã sim.

⁶ Mag nɔm ee Pabloou khaug athajim aajem, chi thethemnaan ee saduceonaan dŭi fariseonaanpa thɔnɔm. Ichdɛu mag khaug athaawai thumaam khɔnag ũrmkhŭir thet, —Keena, mɔjá fariseota mɔg chitɔm, maagwai mɔ aaijá ũchab fariseo ajimgui ajim anɔm. Pãrau mɔig iekkhɔr paraamjɔ mɔ wai nɔmɔn, sŭi maach meewia deeu maach iuu phiidɔju ũkha chitɔm gaaimuapaita mɔig mɔ wai nɔmgui ajim anɔm amag.

⁷ Pabloou mag iekhabapãaiwai fariseonaanau jŭrr chi saduceonaan dŭi chikham ipeer ahau nɔn awi ihãba narrta warag khŭikhŭiratdɔ aaidɔ phɔbaadɛjim aajem.

⁸ Saduceonaanau jaauwai, maach akhaar chukhu sŭerrjɛe aawai, maach meewai mɔg atag pawijá tag maach iuu phiidɔbaju aajem. Mag nɔm dŭi amag chan ũgthar ɛwandam chognaanjá chukhu, ni mepeenjá chukhum anaabá. Mamɔ jŭrr fariseonaanau magba, amau ũkhabam anɔm thum ũkhaajem aajem. Magɔm gaaimuata warrjá mag chikham ipeer ahau khaphɔbaadɛjim anaabá. ⁹ Mag sereu thɔnɔn awi, ɔaur khɔn Moiseeu phã pɔarr iek jawaag chi machnaan fariseonaan igar narr khɔnau phiidɔtkhawwi, —Marau mɔg woun bŭurjá khaigba sim ooba nɔmgui ajierram anɔm. Mamɔ mag sŭi i dau eerthɔg

athamjõta ajim anaawai, dõsãtauta irig iekhajĩ wa Ēwandam chogauta iekhajĩ maadõu khaugbamgui ajierram aajem.

¹⁰ Jũrr mag serereukhamua warag athuucha pamaawai, õrau sũ jũrram khũũnau ãudũdũtkhamua, Pablo piu thũrrõu aju khũũrjuwi, chi comandanteu soldaaunag i sim aar urbapiwi, am jua eem khecheunaa deeu ũmaai cuartel ee warrpijim aajem. ¹¹ Mag mam i arrtarr ed edaar maach Põr Jesuucha Pablo aig bẽewia irig, —Pablo, oob jãphierr chiram ajim anũm. Jãphierrju khãai warag thãar phĩi abá. Pũchdõu Jerusalén phõbõr ee õrag mũ iek jaautarrjõ, ich jãg Roma pawiajã pua mũ iek jaau chitajugui ajim aajem ichigcha.

Judionaan Pablo pũr awaag ibẽptarr

¹² Mag maach Põr Jesuu Pabloog iekhatarr noram judionaan khapan ãba iek deewia ihãba nũisijim aajem, Pablo thõopãaig. Mag nũm anũmua, Pablo thõopũibam aig chan ni ãbjã thach khõba ni dõjã dõbaju a iekhawia, “Maach mũg iekhabarm põdba meerkhapũimũn, magan jũrr Ēwandamau maachta khaibag wauju aai nũmgui” a iekhajierram anaabá. ¹³ Chi mag iekha narr khũũn chi khapanag cuarenta atcha naajim aajem. ¹⁴ Mag chadcha amach appain ya chi iekham arr aawai phadnaan chi põrkha nũm khũũn judionaan chi thiernnaanpa ãba narr aar wõtwi maguimajierram aajem:

—Pablo thõobam aigjã bũũrjã maar thach khõba ni dõjã dõbaju a iekhawia nũm. Marau maach iekhatarr põdba meerkhapũimũn, magan warag maachta Ēwandamag khaibag waupi jaaujugui ajierram aajem chi põrnaanag. ¹⁵ Cha marau jaau nũmjõ amkhũũr, nau pãrau tagam khũũn thum chi thethemnaan dũimua chi comandanteeg nanwe mũig pãach aig i ig nũm abat ajierram anũm, i dũi õkhar iyũũmamua ajap khap jẽeumaag. Magbaawai marau sũ i khũũrphẽe nũan majugui ajierram anũm, mũig wai barchõju nawe thõopãaig.

¹⁶ Mamũ amau warm khũũnag mag jajaaukham ich Pablo ũphũi khũũ ãbam ag iewaau ũr sũerr aawai ichdõu mag ũrbarm bũrre Pablo wai narr aar cuartel ee mawia i ãugar mamagkham ichigcha jaauwimajim anaabá. ¹⁷ Magbaawai Pabloou capitán ãb ich aig thũrnaa magũg, —Chamũg woundam comandante aar athaad ajim anũm. Nau irua ichdõu khap comandanteeg nem ãgkhaimaju.

¹⁸ Magbaawai chadcha capitanau chi chaai comandante aar warrwi irig, —Preso ãb Pablo aajemua mũ thũr auwia mũg chaai pũ aig aibẽepijimgui ajim anũm. I iek mag mũg chaairau pũrũg nem jawaag wai chirũm aajem a jaaujim chi comandanteeg.

¹⁹ Magbaa chi comandanteu chi chaai jua gaai pũrnaa chaaur ich ap arrwi, —¿Khanta pua mũrũg jawaag wai chirũ? a jẽeujim anũm.

²⁰ Magbaawai chi chaairau irig, —Judionaan ya ãba iek deewi nũmgui ajim anũm, nan pũ aig iekhaan bẽeg. Nan amau pũrũg Pablo arrpijugui ajim anũm, amach põrnaan judionaan chi thethecharam khũũn dũi ãba biirdũ nũm aar, sẽukha õkhar ithũu jẽeumamua ajapcha i khap aag awi. ²¹ Mamũ oob am iek ũkhamgui ajim anũm. Chi mag iekha nũm khũũn khapanag cuarenta atcha nũmgui ajim aajem. Ich makhũũnta Pablo thõopũibam aigjã thach khõba ni dõjã dõbaju a iekha nũmgui ajim anũm. Maimua sũ amach iekhatarr põdba meerkhabapãaiwai warag amachdõuta Ēwandamag amach khaibag waupi jaauju aajem. Maagwai amachdõu ãba pũ iekpaita ũr nũmgui ajim anũm. Pua amag mag arrpimũn, magan khũd jãrr sirphũg ee nũnaa mũ naamjõoi thõopũiju aajem a jaaujim aajem chi chaairau.

²² Magbaawai chi comandanteu chi chaairag, —Mũg cha pũchdõu mũrũg jaaubarm oob bũũrjã deeu khũũnag jawamgui ajim anũm.

Mag jaaupiba wawinaa chi chaai pũijim aajem.

Gobernador Félix aar Pablo deepũitarr

²³ Magbaawai chi comandanteu capitannan numí thũrkha auwi amag nem thum khũũr khaugamkhũũr magjim aajem:

—Soldaun sī būupai wētju khūun doscientos jur atthat; cabaai gaai wētju khūun setenta, maimua soldaun thutkhēr panjā īchab doscientos jur atthat ajim anum. Makhūun dūi nau khētarr khur nūu awi edaram las nuevenaa pār Cesareaag wētjugui ajim anum, Pablo deen. ²⁴ Maimua ich Pablo atheejā agjō cabaai jur deebag, ag gaai mamkhīir. Būurjā i chig aba arrwi ich jāg monakha gobernador Feliig thūsie pūabajēt a jaaujim aajem makhūun capitannaanag.

²⁵ Mag jaauwi am wētum dūi chi comandanteu ēsapjā phānaa deepūijim anaabá, Cesarea durrar gobernador Félix athee. Mag ēsap gaai mag sīejim aajem:

²⁶ “Excelentísimo Gobernador Félix, ¿jāgpai chirú? Mū, comandante Claudio Lisiaauta pūrug mūg ēsap phā deepūi chirum. Mū saluddam deepūi chirum athá.

²⁷ Mūg woun judionaanau pūr auwi, mū khurau khabamuan, warre thōopūim ig naajim. Mamū Romapierrta mag wai nūm a mūchdēu ūr athaawai ag būrre mūch soldaun dūi mawi mua i khaigpēr aujim. ²⁸ Agtha khaugba chirarr aawai, khan gaaimuata amau i dūi jāg thūnú a khap aag awi, mua i arrjim judionaan amach Asamblea ee āba biirda thūnūm aar. ²⁹ Mamū mam panaa wājapcha ūurwai sī Moiseeu Ēwandam iek phā pūatarr gaaimuata amach eepai mag i iekkhōr pōm chirum khajierram. Mamū mua oowai magpaim gaaimua pōd i thōuju khaba, ni sī cárcel deg phāraagpājā i iekkhōr chukhu sīejim. ³⁰ Mamū mag nūm ee ūurwai, judionaanau i thōopūyaag iek deewi ihāba nūm a mūchdēu ūr athaawai, chadcha eeu dēgōlp magam ugua awi, warag mua pū aar i deepūi chirum. Maagwai mag i iekkhōr pōm chirum a jaau nūm khūunagjā warag pū aar wētwi pūch dūichata iekhapi chirum.

Magdampai ajim pūrug jaauim ig chirarr. Ayoo kakē.

Firma, Claudio Lisias”

³¹ Maimua chadcha edau khētarr khur nūu awi ya amach wētju arr ora aadeewai, amachig jaautarrjō soldaunau Pablo dawag auwi phōbōr Antipatris anumūg athaadējierram. ³² Mag wētwi, barwia, ag noram āspabaadeewai maigpaimua chi soldaun būu wētarr khūun deeu ewag amach cuartelag bēejierram. Magbaawai warm khūun cabaai gaai wētmaa arr khūunau warag Pablo Cesareaag athaadējierram aajem. ³³ Mag wētumua Cesarea barwi, comandanteu ēsap deepūitarr gobernadorrag deewi, chi Pablojā warre ich jua ee joothū pūajierram aajem. ³⁴ Mag ichig ēsap deebaimaawai ag gaai eerpa wai dūnūu awi Pabloog jēeujim aajem i thaabatarr durr khap aag athee. Maimua Pabloou ichig, —Mūn Cilicia durrāmūu abaawai, jūr chi gobernadorrau irig, ³⁵ —Nau ōkhar pū khaibag wawaag pū khīir iekha nūm khūun āba naaicheewaita mua pū iek ūrjugui ajim anum irig. Magwi warag rey Eroses khararr sīejerr degpai soldaunag oo paraa wai naapijim aajem, būurjā ōbeerpiba.

24

Pabloou ich kōitpai gobernador Feliig iekhatarr

¹ Mag soldaunau Pablo Cesarea phōbōr ee gobernador aar deethurtarr khur cinco días nūm ee, phadnaan pōr Ananías, agjō judionaan chi pōrnaan dūi amach abogado Tértulo anūmpa barjim aajem am nūm aar. Makhūunau amach thum gobernador aar wētwi nem chad khabamta sēukha chadam iekjō Pablo gaai thūjierram anaabá, i khaibag waumkhīir. ² Mag nūm ee īchab ich Pablojā amach aig waipierwai chi abogado Tértuloou Pablo khīir gobernador Feliig, —Señor gobernador, ūu pū gaaimuata maar khōinaa wēnūrrūngui ajim anum. Pūch jāg phidkhaagjā khīirjugdam khaphū khitūm gaaimua, mūg durr eejā chadcha ūu warag pua nem khīir pogkhe waumam ōrau khakhapdō thūnūngui ajim anum. ³ Maagwai maach thumaam khūunau pūrug ūu ajim anum, chadcha maach thumaam khūun atheeta pua jāg sīewai. Jāg oowai chadcha maar onee nūngui ajim anum, pū gobernador wājapham aawai. ⁴ Mamū pū jua phidag pōm wai sim maachdēu khaphū naawai sī khūchpai pūrug maach iek ūrpm khōsi nūngui ajim anum. ⁵ Mag marau pūrug jaauim ig nūmūn mūgaugui ajim anum: Marau wājapcha oowai mūg wounan sī ōor wawí nūngūmua ōor meeukhapimieu. Maguata sī

ich nurrumpierr judionaan wawie gaaita nurrääjemgui ajim aajem, ðor meeukhapiwi iek phithurg amkhäär. Mag num dää ichab mag am iek iur “Nazaretpierr i” anum ee ichta chi pörkha simgui ajim anum. ⁶ Mag ichta chi pörkha chirum awi, Aai i jeeujem di igwiajä khaigba iekhanaa ag ee judionaan khabam khunn dubpiba aajemta ierr ich dää phë wai sjejimgui ajim anum. [Mag nurrum atheeta chadcha marau i pur auwi maach ley gaai jaau simjö ich agpierr am ig naajim i dää. ⁷ Mamu ya marau magaagpamta, comandante Lisias bëewi, ajués maar jua eem khecheu arrwi, jürr maachigta mau pu aar bëepijimgui ajim anum.] ⁸ Mamu maar sëu am ugua, puchdëucha irig wajapha jëeu ooju aai chirum, khan gaaimuata marau müig ich khäärcha purug mag jaau nu a khap aag athee.

⁹ Chi Tertuloou mamag khaawai tagam judionaan aig narr khunnaujä ichab ich magta warag i pierr, “Jaan chadaugui” aajeejim anum.

¹⁰ Magbaawai chi gobernadorrau Pabloog iekhamkhäär jaubaawai Pabloou iekhamama thumaam khunn jügdaar magjim aajem:

–Ûu pua murug iekhapibarm. Mua puchigchata jaaum khöchag chirajimgui ajim anum, puchta chadcha nem is khabam mug durr ee año khapan chi thethemkha chiraawai. Maagwai purug khap amkhäär, mchdëupai mch köit iekkhimgui ajim anum. ¹¹ Mamu wajapcha khap aag, puchdëuchajä pua bigaaum khunnag jëeu ookhiin, eeu ista doce diaspai simgui ajim anum, Jerusalén mu barchëtarr. Tagam nem atheejä khaba, mun äba Èwandamag jëwaanta bëejimgui ajim anum. ¹² Magtarr aawai ni äbmuajä khäär mor chigpai mu chikham dää ipeer ahaukhamjä ooba, ni Aai i jeeujem deg, Èwandam iek üraag biirdajem deg, wa kaajä ee khääjä mua ðor meeukhapiwi jürr chikham jierarraukham ðrau büürjä ooba aajemgui ajim anaabä. ¹³ Mu büürjä magba chitum aawai mukhunn wounaanau pöd purug, “Chadcha marau maach daüa i mag sim oobajieb” a iekhaju khaba numgui ajim anum, sii amach khäärjug eemuapai mag naawai. ¹⁴ Magarrau mchdëujä mua mch meerba jaau chirumun mugau: Muan warrgarwe maach jöoinau jëeujerr ag Èwandamagta agtha jëeu chitum dää Jesús iek ükha wënrurum khunn igar ükha chitumgui ajim anum. Maata amachdëu jaaui mag mua sii Èwandam i khabamta ükha chitum aajem. Mamu muajä am dënjö ükha chitumgui ajim anum. Èwandamau Moiseeg ich iek phäpitarr iek maimua ichab Èwandam i jaumienau phä puatarr iek sïsidumpa thum mua ükha chitumgui ajim anum. ¹⁵ ðor ötarr khunn chi theerjä chukhu ajapha arr khunn dää äkhäraa arr khunpa thum äba deeu Èwandamau iiu phiidutkhami auju anum amau ükha naawai muajä agjö ükha chirumgui ajim anum ichab, am dënjö. ¹⁶ Maguata mun mch chitumpierr Èwandam dau najä wajapha chitanaa ðor eejä wajaphata chitaju êkhaajemgui ajim anum, naspawia mchdëu nem khaigba wautarr gaaimuajä ökhäärjuu oo chiraba aag.

¹⁷ Mch durr khabam ee añodam khapanaa phurdu chituu awi, aphuum khunn athee phatkhondam aibëtarr deewi, mch ofrendajä Èwandamag deeg ischata deeu mch durr barchëwi chirumgui ajim aajem. ¹⁸⁻¹⁹ Magaag atheeta bëetarr aawai Aai i jeeujem deg mawia, Moiseeu iek phä puarr gaai jaau simjö thum mua wau dichwia, Èwandam na wajapha chirsimta judionaan Asia durrmua bëetarr khunnau mu oochëjieram. Maagwai chan mamu ðor khapan khaba, ni sii ðor meeukha nurrjëejä khaba thunaajimgui a jaumajim aajem. Leinaanag mu khaibag waupi jaaju awiajä, mag Aai i jeeujem deg mu oomatarr khunnauta müig bëewi mu jaaju aai numgui ajim anum, khani mua am dakhäär khaigba wau chiraji. ²⁰ Wa magbam khai, chi müig num khunnaujä jaaju aai num: Ar judionaanau amach Asamblee ee amach na mu wai num ed, ¿khaü khap ajä, khan nem khaigba mua wautarr gaaimua amau mu jäig wai naaji? ²¹ Siiita chadcha mua ikhüaba amag mag chirajim: “Päär iek mag mu iekkhör pöm chiraawaita mu müig wai num anumun, sii ðor ötarr khunnta deeu iiu phiidu nurrjée aju jaau chitum gaaimuapaita pärau mu müig wai numgui” a chirajim amag. Mag tag mua büürjä iek chigaa iekhabajimgui a jaumajim aajem Pabloou ich köit.

²² Mam̄ chadcha Jesús iek ükha durrum kh̄unau mag ðor meeukhapiba aajem ich Feliujã wajapha khaphu s̄ierr aawai Pablo iekhamam ũrwia warag, —Comandante Lisias pierrwaita p̄arau i d̄ui mag th̄un̄um wajapha khap aag irig wajapcha j̄eu oomajugui ajim aajem.

²³ Maimua warag chi capitanag Pablo chig apiba jaauwia s̄i oopaar apijim aajem. Mam̄ mag n̄um d̄ui ãchab s̄i preso khaba simj̄o i khapkh̄unagjã ũd̄uraa i oon b̄eepinaa irua nemdam igbarmjã parhooba au deepi jaaujim aajem.

²⁴ Amau i d̄ui mag th̄unarr khur agtha kh̄aidam khapancha khaba n̄um ee, chi gobernador Félix ich ũi Drusila d̄ui b̄ewi Pablo awaan mapijim aajem, ðrau Jesucristo iek ükhaajem jaaumam j̄urr amachd̄eu ũraag. Mag ich Félix ũan Drusila an̄um Judeapie ũi ajim. ²⁵ Mam̄ Pabloou, jãga Ēwandam dau na maad̄eu nem agchata wau w̄en̄rraju aai n̄u a jaauwi, dich morjã wir aig ajaphata s̄arkha w̄en̄rraju aai n̄um a jaaumam d̄ui ãchab, Ēwandamau maach chacham edjã dichd̄eu nem waumatarrpierr thum ich agj̄oo maach d̄ui aju an̄umpa jaaumam ũrwia, Feliu ich khap Pabloog magjim aajem:

—Pablo, id̄eu magpai s̄iũwia p̄uchta deeu p̄uch s̄iejem cárcel deg petá. M̄uch jua parii abarm ed deeu mua p̄u th̄ürp̄üijugui ajim an̄um, cha pua jaau sim ũraag.

²⁶ Mag sim̄un mam̄ chi gobernadorrau ich ödegpain, ich weep̄üi n̄um paar Pabloou ichig phatkhonaujã phagpim kh̄osi s̄ierr aawaita mag s̄i i d̄ui iȳüa aagpajã ũiba ich aar i th̄ürp̄üi aajeejim aajem. ²⁷ Ich mag simua ya año numí s̄iejim ich mag cárcel degpai. Mag n̄um ee Félix öb̄erwia j̄urr deeu Porcio Festo an̄umta Judea durr gobernadorkha s̄isijim. Mam̄ ich Félix judionaan d̄ui iekkh̄or aumaugau, mag ich öb̄eraagpamjã Pablo öbeerpiba, ich mag cárcel deg p̄uajim.

25

Pablo gobernador Festo na

¹ Mag chadcha Porcio Festo Judea durr barch̄ewi j̄urr gobernadorkha s̄isijim. Mag ich barch̄etarr khur kh̄ai th̄arjupnaa Cesareamua Jerusalemag majim. ² Mag i mawia barbaimaawai s̄i ũur phadnaan chi p̄orkha n̄um kh̄un judionaan chi thethecharam kh̄un d̄ui i aig b̄ewi irig Pablo ðugar chad khabam iekta igkhach̄ejieram aajem. ³ Mag, amach iek ükhamkh̄iir Festoog jajaau aajeejim aajem, Cesareamua Jerusalemag Pablo deep̄üimkh̄iir. Maan am d̄en̄en amach appain ya, chi iekham arr aawai, mag i deebap̄aiwai kh̄ud j̄arr n̄unaa i th̄oop̄aig ajim. ⁴ Mam̄ par amau mamagkham äba, Festoou warag, —Pablo Cesarea ph̄öb̄ör ee preso s̄iebahab ajim an̄um. Maagwai m̄uchchata m̄ug khur j̄öpcha agug maju a chir̄um, ⁵ maagwai p̄aar eem kh̄un chi thethemnaan m̄u d̄ui Cesareaag w̄etju aai n̄umgui ajim an̄um, mam pabaimaawai, chadcha ichd̄eu nem khaigba arr gaaimua iekkh̄or paraa sim khai, warag thet p̄ur awaag.

⁶ Mag j̄öpcha ich Festo maju arr aawai ocho días khaba arr khai diez diasj̄öpai Jerusalén ph̄öb̄ör ee s̄iewi deeu Cesareaag b̄eejim. Mag b̄ewia ich bartarr noram ich sie gaai jupwi ich aig Pablo aib̄emkh̄iir th̄ürp̄üijim aajem, ichd̄eucha Pablo iek khap ũraag. ⁷ Mag th̄ürp̄üitarr aa, ya amach aig dubbaicheewai, chi judionaan mag Jerusalemua b̄etarr kh̄unau dakhacha b̄eena ich kh̄iircha nem khaigbacharamta i gaai th̄urph̄öbaad̄ejim aajem. Mam̄ magumjã s̄i amach ipaita mag th̄unarr aawai p̄öd i p̄ur auba aajeejim aajem. ⁸ Mag am iekhapinaa j̄urr Pabloou ich k̄oit ichd̄eupai, —M̄u chan m̄ug chit̄um aig b̄üurjã nem khaigba wauba chir̄umgui ajim an̄um. Mua mag amau jaau n̄umj̄ö judionaan ley ichaurjã khaigba khaba, Aai i j̄eujem di igwiajã khaigba iekhaba, ni Romaam emperador igwiajã b̄üurjã i ðugar khaigba iekhaba chir̄umgui ajim an̄um.

⁹ Mam̄ judionaan ich d̄ui onee apim kh̄osim iekhau Festoou ich Pabloogta, —¿Jerusalén mawia jamta pua p̄uch kh̄iircha warre p̄uch d̄ui jãga aju khap p̄uchig jaupim kh̄osi chir̄ú? a j̄eujim an̄um.

¹⁰ Magbaawai j̄urr Pabloou irig —M̄u m̄ug emperadorrau warre presonaanag amach kh̄iircha am khaibag waju wa s̄i öbeerp̄üi a jaaujem aigta chirabahab ajim an̄um. Maagwai m̄ugweta warre m̄uch kh̄iircha jaup̄üi aai simta, ¿khanthee pua m̄u jam

arrm ig chirú? ajim anum. Pua puchdëujã khaphu chirum, mu judionaan iwiir abam düijã khaigba khaba chirum. ¹¹ Pua oowai mæhdëu nem khaigba arr gaaimua chadcha amau mu thõju aai num khai, mua magumjã abam. Mamu büürjã mu khaigba khaba chirumta, sïi mu ëugar mag sëukha thunum gaaimuapai chan mu düi amachdëu ampierr amkhïir ni abmuajã pöd mu amag pur deju khaba simgui ajim anum. Magju khãai warre emperador aarchata mu deebapüi. Jam irua mu düi ichdëu khap ajugui ajim anum ich Pabloou irig.

¹² Magbaa Festoou ich wawiejem khun düi iekhawi Pabloog, —Emperadorragchata pua puch düi ichdëu khap apim khösi chiraawai magan ichiita emperador aar pu majugui ajim anum irig.

Pablo rey Agripa na

¹³ Mag Festo khïirphee Pablo ijëjëbkharr khur pömcha khaba num ee, rey Agripa ich üphui Berenice düi Cesarea phöbör ee bëejerram, gobernador Festo oon. ¹⁴ Mag bëewia da wëtba num arr aawai iyuumamua Festoou rey Agripaag Pablo jaumamua magjim aajem:

—Woun ab Pablo anum Feliiu preso puatarrjã müig simgui ajim anum. ¹⁵ Mæch müig pachëwi mu Jerusalén udthuurwai judionaan eem phadnaan chi pörkha num khunau agjö am eem chi thethemnaan düimua warre mærug i thöörüipi naajimgui ajim anum. ¹⁶ Mamu mua amag jaajimgui ajim anum, maach Romapienau pöd khan gaaimuata mag woun preso wai nu a khaugba nwe chan jüchag ag bürrre presonaan düi dichdëu ampierr aba aajem. Magju khãai chi presoogjã mag ich leig jaau wai num khun düi khïircha oonaa, ajapha i iek ürnaata, i thöopi jaaju awiajã, thöopiju aai simgui a chirajim anum Festoou Agripaag. ¹⁷ Mag gaaimua amachta mua mau mæch aar thürpüiwi bardutkhabaicheewai, ag noramwe mæch sie gaai jupwi chi Pablo awaan mamkhïir mua öor püijimgui ajim anum Festoou. ¹⁸ Maimua aipierrwai muan i düi mag thunarr khunaujã irua chadcha nem khaigba waaujerrta jaaujupii chirajimgui ajim anum chi Festoou Agripaag igkhamamua. ¹⁹ Mamu magjã magba, äba amau i gaai thumjö thu narran, amach jöoin i jaau num maimua ab mag woun Jesús a thür sierr meetarr anumú, Pablo iek mag agtha iiu sim a jaau numpaita i gaai thu naajimgui a igkhamajim anaabá. ²⁰ Mag igkhamamua, Mamu sïi magum gaaimuapai arr aawai, chadcha mæhdëu jaaju khaugba aadee, warag ich Pabloogta, “Pu mam khös akhiin, warag Jerusalemag makhamgui” a chirajim, “jam panaata puchigcha warre pu düi jäga aju khai a khap jaumkhïir.” ²¹ Mamu magbaawai ichdëu, “Magju khãai warre emperador César aarta mu deebapüit, jamta irua mu düi ichdëu khap aju” abaawai, ich magpai süwi, deeu mua ich sijem cárcel deg arrpiwi, sïi oopaar apijimgui ajim anum, emperador aar püi num ora.

Magta Pablo cárcel deg simjã Festoou Agripaag jaumajim aajem.

²² Magbaawaita jürr rey Agripaau chi gobernador Festoog, —Muajã mag woun iek ürm khösi chirumgui ajim anum.

Magbaa Festoou, —Magan nan mua mærug i iek ürpikhimgui ajim anum irig.

²³ Magtarr aawai chadcha ag noram Agripa Berenice düi amach khajüa oimæcharam jüa bëewi äba amach biirduajem ee dubjierram aajem. Am düi ichab bëejerram aajem soldaun chi pörnaan maimua ich ag phöbör eepaim khun chi thethemnaanjä agjö. Ya mag thum bardutkhabaicheewai Festoou Pablo awaan mapijim aajem. ²⁴ Magbaa i juraan wëtwi aipierrwai magjim aajem ich Festoou:

—Rey Agripa, maimua päar müig maar düi num khun: Cha simgui ajim anum, päar öor ig narr. Jerusalén phöbör ee maimua ich müigjã judionaan thumaam khunau müg woun iekkhör pöm sim a jaachënaa warre mærug thöörüipi jaau numgui ajim anum. ²⁵ Mamu mua oowai irua büürjã nem khaigba wauba sim, magum gaaimua i thöörpäaig. Mamu ichdëucha jürr emperador César aarta ich deepüipi siëwai, ¿muajã jägbarju? Ichiita mua i deepüjugui ajim anum, jam paawai i düi ichdëu khap amkhïir.

²⁶ Mag i deepüju a chirumjã agtha khaugba chirumgui ajim anum, khan ata maach

pör emperadorrag mua jaaupüiju khai, mæg i preso wai nüm khap amkhäär. Mamü rey Agripa, püta rey aawai, püta ürchä khap amkhäär thürpüüwi cha simgui ajim anüm chi Festoou. Püchdëucha ich dui iyüu awia wajapha khaphü aadeewai mürug jaubá ajim anüm, muajä jäga emperadorrag ësap gaai phä deepüiju aai chirú a khap aag. ²⁷ ¿Khan jägwi mua mag chirú? Mua mag chirümün mugaugui ajim anüm: Mua oowai, mag preso deepüyaagpam anümta, emperadorrag khap amkhäär is mag gaaimuata i pür auwi chadcha i khaibag wau nüm a jaapüüba chan büürjä üu khaba siewaita mag chirümgui ajim anüm chi Festoou rey Agripaag.

26

Pabloou ich köit rey Agripaag iekhatarr

¹ Magbaawai rey Agripaau Pabloog iekhapijim anaabá, jürr ich iekcha üraag. Mag ichig iekhapibaawai, amach meeun ee thethemnaanag saludaajerrjö, chi rey oo simüg ügthaag jua wanaa Pabloou magjim aajem:

² —Rey Agripa, chadcha maach meeunapai nem parhooba amachdëu thüm aig mü gaai thü iekha thünüm. Mamü üu pua müchigcha iekhapi chiraawai mü onee chirümgui ajim anüm, müchdëucha wir aig müch jawaag. ³ Mua khaphü chirümgui ajim anüm, pua chadcha maach meeun i wajapha khaphünaa ichab maach leijä wajapha khaphü sim. Maagwai pua sii mü iekdam wajapha ürbarjugui ajim anüm.

⁴ 'Judionaanaun thumaam khüünu khakhapdö thünüm, müch ewan gurwe jäga mü am ee chitaajeejü, müch durr chiraajeewai maimua Jerusalén chiraajeewaijä agjö. ⁵ Amau khaphü nümgui ajim anüm ichab, warrgarwe mü ich mag fariseokha chitüm. Pua khaphü sim, fariseonaanta chadcha büürjä maach jöoin i püaba wajapcha wärkhaajem khüünu. Amau chadcha nem agchata jaau nüm akhiin, magümta büürjä meerba thum jaaukhamgui ajim anüm. ⁶ Mamü magba amau sii mü müig wai nümün, warrgarwe Ewandamau maach jöoinag jaautarrjö chadcha maach meewi deeu iuu phiidüju ükha chitüm gaaimuapaita amau mü müig wai naabahab ajim aajem. ⁷ Warrgarwe mag jaaujerr aawaita, maach jöoin äbam khodpai doce narr ag chaain thumaam khüünu is ewag pawiajä agtha ükha durrum iekhau edaram magwe Ewandamag jëu durraba aajeeb ajim anüm, ichdëu jaautarrjö iuu phiidutkhaag. Magnaa, Rey Agripa ajim anüm, maach meeun thumaam khüünu khabam, mamü iwiir äbam khüünu par chad khabamta iek pöm mæg mü gaai thü nümün, sii chadcha müchdëu mag Ewandamau maach iupü aajem anüm ükhanaa jaau chitüm gaaimuapau ajim anüm. ⁸ Magnaa, Keena, magan pärau khäärjuawai Ewandamau chan maach chi meemjä pöd phiriu auju khaba sieb ajim anüm, päar mü dui mæg thünarram.

⁹ Magnaa ichdëupai, 'Warran muajä chadcha jäg Jesús Nazaretpierr igar ükha wënürrüm khüünu thum warre khaibag ee püiju aai nümpii chitajimgui ajim anüm. ¹⁰ Müchdëucha mag khäärju chitarr gaaimua, Jerusalén phöbör een chadcha mua am gaai mas waaujeejim. Phadnaan chi pörkha nüm khüünuajä amach paarmua mü igar narr aawai, müchig jaubaa, chi ükha durrum khüünu khapan mua cárcel deg dubpüümaajeejimgui ajim anüm. Mag phäarkhanaa khëchpi jaauwaijä mua dui am igar chiraajeejimgui a jaaumajim aajem ichdëucha. ¹¹ Magnaa, Magbaju khar mua sii pa gaai büürnaajä wü thünüüjeejimgui ajim anüm, tag Jesús igar ükhapimaaugau. Mag chirümün Ewandam iek jaajem di nünüidümpierr ich mag chitaajeejimgui ajim anüm. Khar warag khäär machkhabaadeewai deeu phöbör eem magwe mua am eudee ekhaajeejimgui a jaaumajim aajem ich Pablooucha.

Pabloou deeu jäga irua Ewandam iek chaar ükhajü a jaautarr
(Ech 9:1-19; 22:6-16)

¹² Mag jajawagmamua khüdau ee Jesús dui ich iekhatarr jürr reigcha ürmkhäär awi, deeu üwaai jaubaadëwi magjim aajem: 'Mag chitümua biek äb iek thethecha chitamkhäär awi phadnaan chi pörkha nüm khüünu müchig ësap wau deebaawai ag

düi Damasco phöbörög majimgui ajim anum Pabloou ich jaaumamua. ¹³ Magnaa, Rey, mamu pua ükhabamgui ajim anum, mag mu mamta, edausie thunum ee, cha edau wuu thunum khäyaujä dau araraacha sii edjä eemua dögölp pagthum daujö phur jëer athamua warre maach chi wënnarrar khüun thumwe maar khüir arar wuu jëer athajimgui ajim anum. ¹⁴ Mag pagthum daujö dögölp phur jëer athamua warre maach thumwe maar jëkhut thuphāau sūjimgui ajim anum. Mag jëkhut chirumua ūurwai, ebreonaan meúata mu thürcha thürnaa mürug, “¿Khantheeta pua jägcha jäg mu iek ükha durrum khüun khaiabag wawaag am eudee ekha nurrúma?” a sïejim mürug. “Jäg nurrum aiguin parta puchdëupai pua puch gaai mas aju jur nurrabahab ajim, phak emkhöiu phidkhamaugau ewag thüugwai ich bükhurr pa eudu jorraajem gaai miu na sïejemug thüugjemjö.” ¹⁵ Magbaawai mua irig, “¿Ma pu khaiuma?” a chirajim. Magbaa ichdëu mürug ich thür thürnaa, “Müun Jesuu. Müuta pua khaiabag wauju ekha chitabahab ajim. ¹⁶ Jöpkhaa phiidu dunnisí, maimua mu iek ürbá” ajim mürug. “Mua pürug mug much oopibarmun much chogkhamkhürau ajim, mag mu chog khabaadeewai puchdëu mug oobarm örag jaaunaa ichab mug atag muchdëu puchig nem oopimampa thumaam khüunag jaau chitamkhüir. ¹⁷ Judionaanau wa judionaan khabam khüunau khäijä pu chig am ugua, muchdëuta pu thua wai chitajugui ajim, chadcha judionaan khabam khüun eejä muchdëuta pu püi chiraawai. ¹⁸ Mua am ee pu püi chirumgui ajim, am sii dau khisumjöta naawai; pua mu iek jaaubaadeewai, dau egdütka phöbaadëmjö wajapha oophöbaadeewai, tag amach pekau eepai khichag eemjö ich mag wënnarram ugua. Mua pu püi chirumun, jäg sii dösat ipierraa wënnarraju khäai, Ewandamau khösi simjöta wënnarramkhürau. Mag mu iek ükha phöbaadeewai, Ewandamau amach khaiabag chugpaabapäaiwain chadau, amjä judionaan chi ükha wënnarrum khüun düi äba Ewandam chainkha nüisijugui” ajim. Maga maach Pör Jesuu mürug iekhajimgui ajim anum Pabloou Agripaag, mag Damasco phöbörög mamua khud ee Jesuu ichig iekhatarr jaaumamua.

¹⁹ Mag iekkhaghmagmua ich Pablooupai, 'Rey Agripa, muchdëucha mag oonaa muchigcha maach Pör Jesuu ügtharmua mag iekhatarr aawaita chadcha mua büürjä i ichaur aba, sii warag i ipierraa ajimgui ajim anum. ²⁰ Nacha Damascopienagta mua jaajim maach peerduajem iek. Magtarr khur Jerusalemienag jaaui, Judea durrum khüunagjä jaaui, ichab judionaan khabam khüunagpa thum jaau phüürdu chitumgui ajim anum. Mag jaau chitumun, amag amach khaiabag äsie ewag khüirjuwia isegnaa, Ewandamagta mag khaiabag chugpaapi jëeumkhüir jaaunaa, ichab thumaam khüun daar nem wajaphata waupi jaau chitaajemgui ajim anum, bigaam khüunau mag oowai amach eugar, “Jäkhüunan chadcha khüirjug iur wai nüsim” amkhüir. ²¹ Mag chitum gaaimuapaita chadcha Aai i jëeujem deg judionaanau mu pur auwia warre mu thöörüm ig naajim. ²² Mamu üu Ewandamau mu eeg oowia agtha monakha i iek jaau pürba chitumgui ajim aajem, thumaam khüunag. Chi thethem khüunagjä jaaunaa ichab sii parhoobam khüunagjä jaajem. Mua mag jaajumun, warrgarwe Ewandam i jaaumienau Moisés düimua jaauwai is ewag paawai maach ee mag nem oomaju aajerrta muajä amag jaajumgui ajim anum. Mag tag mua nem khüethuu amag jaauba chitumgui ajim anum. ²³ Cha mua jaau chirumjö warrgarm khüunaujä jaaui, mag Cristota bëewia, meewia, deeu ichta nacha iü phiidujugui aajeejim anum; magbarmua judionaanagjä khap apinaa judionaan khabam khüunagpa ichta ed khie ee ötdau paa dunnmjö sierraawai, i igmun irua khap apijugui aajeejim anum, jäga Ewandam aar barju.

Pabloou rey Agripaagjä Cristo iek ükhapiju ekhatarr

²⁴ Pabloou peerdum khöchgau Cristo igwia mag iekha khitaawai Festoou irig, —Pablo, püun wajapta lökie chirumgui ajim anum. Atcha estudeuta sii warag pu pör okhoo siebahab ajim anum irig.

²⁵ Magbaawai jürr ich Pablo garmua Festoog, —Mu chan lökoo khaba chirum, muan agchata nem jaau chitumgui ajim anum. Maagwai much iekhamamjä mua khaphu

chitumgui ajim aajem irig. ²⁶ Magum iek rey Agripaaujã wajapha khaphu simgui ajim anum. Mag irua khaphu sim muchdëu khaphu chiraawai is mag irig much iek urpim ökhöta mu iekha chirumjã aba chirumgui ajim anum. Öor äbpaumuajã khaba, ni öor chukag eejã khabata Jesús thöowia deeu iuu phiiduba arr aawai, chadcha irua meraajã khaba sim mua khaphu chirumgui ajim anum. ²⁷ Magnaa irigchata, Rey Agripa, ¿Warrgar Ëwandam i jaaumienau jaaujerr iek pua chadcha ükha chirabá? ajim anum. Mua khaphu chirum pua chadcha ükhaajem ajim Pabloou ichdëupai.

²⁸ Magbaawai chi reü Pabloog, —Peerchata puan puch dënjö murug ükhapi athamgui ajim anum, puchjö Cristo dën khamkhür.

²⁹ Magbaawai jür Pabloou chi reig, —Mag sii peerta ükhabarmjã aba, thum müig thunum khunau mu dënjöta ükhakiin üucha akhamgui ajim anum, pari cha mu chirumjö preso numua khaba mamu.

³⁰ Pabloou magbarm ee chi rey phiidubaadeewai, chi gobernador, Berenice, maimua tag am düi äba narr khunpa phiidutkha phöbaadëjim aajem. ³¹ Maimua amach ap wëtwi Pablo ig iyüu numua jür amach wir aigpai, —Keena, mua oowai jäg woun büürjã iekkhör chukhu sim anaajim aajem, magum gaaimua i thöopäaig; ni sii cárcel degjã wai naaju khaba simta amau jäg i phaar wai numgui a iyüu naajim aajem amach ap. ³² Mag iyüu naawi Agripaau Festoog magjim aajem:

—Jäg presoou ichdëucha emperador aarta ich deepüipi jauba arr akhiin, weeupüju aai sïejingui ajim anum. Mamu emperadorrauta i düi ichdëu khap aju aai sim atarr aawai pöd weeupüibamgui ajim anum.

27

Pablo Roma phöbörög warrtarr

¹ Mag emperador aarchata Pabloou ich deepüipi jaautarr aawai chadcha Italia durr Roma phöbörög deepüju aphöbaadëjim aajem, mamta chi emperador sïejerr aawai. Mag Pablo deepüyaagpaawai soldaun Augusto dën anum eem capitán äb Julio anumug jaajim aajem, magua Pablo tagam presonaanpa äba phë arramkhür. Mag i deepüi num düi müjã i daumaai majim. ² Mag chadcha puerto Adramitio anum aram barco Asiaag mam anum aig bar wëjorr aawai mag ee marau waaidutkha phöbaadëjim. Mag maar wëtum düi Macedonia durr phöbör Tesalónica anum eem woun Aristarco anumjã maar düi majim. ³ Maigmua mag maar ërëubaadeeu ag noram phöbör Sidón anum barjim. Mam pabaimaa capitán Julioou büürjã Pablo chig aba, warag ich paarmua üduraa ich khapkhun aar mapinaa amau nem dee numjã isegba aupiejeejim. ⁴ Mag Sidón naawia ërëubaadeeu, phü maar khür garmuata wë sierr aawai, ökhar chi Chipre morr ëugar phü chukag ee phürdu wëtjim. ⁵ Mag wëtumua waa Cilicia khürphee døjarr thüadudug, deeu durr Panfilia anum khürpheejä thüadu dichwi, deeu phöbördam Mira anum jerag phëubaimajim. Mag phöbör, Licia durramu.

⁶ Mag phöbör jerag mag soldaun pör chi capitanau phöbör Alejandría anum aram barco Italiaag mam anum oobaawai marag ag ee waaidutkhapijim, jür mag ee wëtaag.

⁷ Mag, chadcha døjarr paaukhabaadëwi ich mag biekkha khëubaadëphumjã pömjã jëduba, ökhar ëkha khodjörromuata khäai khapan pabaadëm ee phöbördam Nido anum khürphee barjim. Maimua deeu audutkhaau, agtha maar khür garmuata phü wë thunarr aawai, sii warag døjäag khajapha durbawi, Puerto Salmón anum khürphee dichwi, morr Creta anum ëugar phü theeg magcha wëba sim ee phürdu wëtjim. ⁸ Mag phü khurau pöd døjarr maju khaba aawai dö igaau ökhar ëkha wëtumua phöbör Lasea anum dakha deeu phöbördam Buenos Puertos anum barjim.

⁹ Sii mag phü khaigbam gaaimua jëduba aawai, ökhar khodjörromua ya deeu nosej jaarjã dakpapakharr aawai, tag biekkhajujã khaba aadëjim. Pabloou ichdëu mag khaphu aadeewai mag barco ee chi thethemnaan wëtmaa arr khunag magjim:

¹⁰ —Keena, mua oowai ya mug nosej jaar dakpapakham ee warag maach wëtmun, døjarr aadeewai maach khaigbaju. Magbaadeewai maach barco okhoowi ag ee nem

warrumjä thum okhoobaadëm düi ïchab maach chi wounaanpa khäijä thum ödubjugui ajim amag.

¹¹ Mamü Pabloou amachig mamagkhamjä, chi soldaun pör capitán Julioou i iek asekasba, warag chi barco eem capitanau chi pap düimua jajaaukhamta düi ïkhakha aajeejim. ¹² Mamü mag maar narr aig nosej jaar paawai pöd barco barjopju khaba sierraawai khapanaam khünnau warag aigmua ich ag Creta phuram gaapai deum phöbör Fenice anämug wëtju aphöbaadëjim, jürr maig nümua idëu nosej jaar dichpiwi döchüumie nüag. Mag Fenice phöbör bechag ee ierr siëwai ed burrjem garmua phü bëewaijä magcha nem theeg wëba aajem.

Döjarr wëtum ee phüas meeukhatarr

¹³ Mag, chadcha chi ancla jir auwi ërëubaadëjim. Mamü mag wëtum ee, edau burrjem garmua phüdam thetheepai wëbaadeewai, amachdëu ig narrjö ich mag wë thünisijupii awi, warag mag morr Creta anäm igaau döi dakha ërëubaadëjim. ¹⁴ Mamü mag wëtumua agtha khodjörroocha khaba nüm ee, dëgölp phü äsiebaadëwi jürr döi garmuata phü theega döjäag phua thünisijim. ¹⁵ Mamü mag döi garmuata phü theeg phua thünaawai parii döieg püyaag chach ohookhamjä pödba, warag döjäagta maar barco arrmajim. Mag par döieg wëtju ëkha nüm pödba abaawai warag sii phüerdü ürr jöisiwi udüraa phüug maach sir arrijim. ¹⁶ Mag sii phüerdü khodjörromua Creta döjäag deum phüramdam Cauda anäm ëugar paaukhabaadeewai üu chi phüjä magcha nem theeg wëba aadëjim. Mag agtha khüir garmua wë sim aawai ökhar ëkha wëtumua maach barco khu gaai botedam jü wai jörrarrjä ëkha nü awi üu barco ee ëudu aujim. ¹⁷ Mag chi botedam barco ee ëudu auwi, chi barco bi agdaujö ubü khakhëgamkhüir, ag eegar kabchü dubpüinaa thet äbamug khëu khöörjü süjierram, thorrphëwi sii eeuram ugua. Maimua chi barcopienau mospör säkag ür amach jüuwimaju khüirjuwi, warag vel thum eeg burrkhapüinaa, ich mag sii phüerdü khodjöisijim, phüupai maach sir armkhüir. ¹⁸ Maimua ag noram pamjä büürjä phüas thumbaa khaugba, amachdëu oowai warag phüasdau dap aadeewai barco üpdümkhüir ag eem nem dö ee barkhüi phöbaadëjim. ¹⁹ Maimua khäai thärjup pamjä ich mag thumbaba aawai maachdëucha marau düi am juapierr chi barco dëncha nem thünarrjä äaurag barwërppüijim. ²⁰ Döjarr mamagkhamua khäai khapan pamjä büürjä marau edau khüir oojöjööjä khaba, ni edaar paawai phüdag khüirdamjä ooba aawai, ya marau maach peerdüjüjä khüirjuba naajim.

²¹ Mamü mag khodjörromua khäai khapan aaijä thach khöba narr aawai Pabloou am jarr dünnünaa, —Keena, mua jaau chirarr ipierr Cretamua öberba arr amuan, wajapcha akhamgui ajim. Jägtarr akhiin maach müg dau aug wauwi maach nemdamjä okhoobakham. ²² Maach müg aphüü khodjörrib mamü, oob khüirjumiet ajim. Maach barcoon chadcha joothüpwia okhooju, mamü maach chi wounaan chan ni äbjä chig abamgui ajim. ²³ ¿Khan jägwi mua khaphü mag chirü? Mua mag chirümun mügaugui ajim: Mü müg chitüm aig äba Ëwandamau nem khösimta wau chitüm, ichta mü Pör aawai. Mag gaaimua edaar ich chog mü aig püiwia, bëewia, mü thürcha thürthürnaa, ²⁴ müg khüirjupibajingui ajim, ichiita emperador düi khüircha iekhab khaba iekhaju chiraawai. Mag gaaimua Ëwandamau mü peerdü atham düi ïchab päar thum mü düi äba khodjörrom khünnjä peerdü auju a jaaujingui ajim, chi Ëwandam chogau müchigcha. ²⁵ Magtarr aawai onee abat keena; mua khaphü chirümgui ajim, chadcha Ëwandamau ich chogag jaaupibaawai müchig jaautarrjö ich magaju. ²⁶ Oob khüirjumiet; maachin ichiita jerra parhoobam morr gaai phüu sir werbajugui ajim Pabloou thumaam khünnag.

²⁷ Mag döijä ooba khodjörromua seman numiim ee, phüu barpüiwi, jürr deum phüas Adriático anäm ee nümta, edacha aadëm ee, chi marinernaanau ya döi dakpamam khaugaa aphöbaadëjim. ²⁸ Mag döi dakha nümjöö abaawai, dö naug khap aag awi chach oowai, veinte brazas siëjim. Maimua khüchpai khodjörro awi deeu chach oowai quince brazaspai aadëjim, chi naug. ²⁹ Magbaawai eeu dëgölp mokpör jojoodög ür khäijä maach jüü jopimaju khüirjuwi ancla jayap khu gar jükhanaa dubbapäaiwai üu

makhunnau chi barco wai jöisijim. Mag döjãrrpai khodwëjömua jöpkharraajãta äspapim khösi aajeejim. ³⁰ Mag num ee chi marinernaanau äspaju nawe botedam ee durju khürju phöbaadëwi, chi botedam dö ee jir burrpüiwi, amach khaugpimaugau, sëukha deelum anclata jür khëugar dö ee barpüyaag ëkha numjöo naajim. ³¹ Mamu Pabloou mag am duraag ëkha num ichdëu khaug athaawai chi soldaunag jaauwi, chi capitanagjä, –Jäkhunn marinernaanta inanaa barco ee naaba chadcha durrmidmun, päar chan pöd peerdubamgui ajim.

³² Magbaawai soldaunau chi kabchu thurrpapäiwei sï khichag ee parhooba phüu sir arrwi chi botedam ich mag okhoobaadëjim.

³³ Maimua äspa urum dën ya edau aardudu khabaadeewai Pabloou ich khapeenag thach khömkhür am wawimamua magjim:

–Keena, pärau oo num ya isim khurau catorce días pamgui ajim, päar aaijã khäiba, ni päach thach khojemjögã khöba, sï bürum iupai num. ³⁴ Maagwai mua pärag thach khöbat a chirumgui ajim keena. Magba aawaita jäg warag päach kha thüu pamabahab. Oob döjãrr päach dau aphaa aju chan khürjumiet. Maachin thumaa chig aba peerdajugui ajim.

³⁵ Pabloou mag iekhapet awi, pan jua ee auwi, thumaam khunn dakhür Ewandamag jëuwi, khöor khöbaadëjim. ³⁶ Mag Pabloou amach dakhür khöbaadëm oowi düi khöchkha khöphöbaadëjim, tagam khunnaujä. ³⁷ Aragan mag barco ee khodjörarr khunn thum maar doscientos setenta y seis naajim, chi khapanag. ³⁸ Maimua mag amachdëu khömpierr khöwi ag ee trigo wai jörrarrjä dö ee barkhüipüjierram, chi barco üpdumkhür.

Mos ür jüuwi khöotarr

³⁹ Mag döjãrrpai jä ëewi äspabaadeewai döi oo aujierrab mamu, marinernaanau pöd mag durr khaug aubajierram. Mamu bechag ee ierr mos bäau sim oo athaawai agug wëtju aphöbaadëjim, jür mam barco wai jopimaag. ⁴⁰ Mag chadcha wëtju aphöbaadëwi, amach anclaagjä ooba, sï warag chi kabchupa dö ee ich mag thurrpüajierram. Magnaa chi barco pheerjem timonjä khügdutkhanaa, khëugarcharam veldam deeu waaur auwia, mag moshi bäau khërumug ädeg phöbaadëjim. ⁴¹ Mamu mag ädeg wëtwi waa döjãrr mospör sukag ür khëúa mosjä ee thoodu jüu jopbaimajim, pöd phürphëujä khaba. Mag döjäagta khu na wëjöm aawai oo num dau eyaa phüasau bobojokhamua chi barco khu thorrchëchëu khabaadëjim.

⁴² Ya mag oobaadeewai, presonaan dö ee durbagkha wëtwi phëubagkhabaimaawai warag durju khürjuwi, chi soldaunau warre khëchpüiju ëkha phöbaadëjim, äbjä peerdupiba. ⁴³ Mamu amau magbaawai chi capitán Julioou Pablo peerdu aum khösi sierr aawai amag udur presonaan khëchpiba, sï warag chi iparaam khunnag dö ee durbagkhami jaajim, amachta nacha dö igau phëubagkhawi durrag waaidutkhamkhür. ⁴⁴ Maagwai chi imeraam khunnag jür tabal gaai wa chi barco peräs phüasau ogreu wërpmam gaai khäijä purnaa ökhar wëtpi jaajim, mag wëtumua ichab dö igau phëubagkhamkhür. Mag, chadcha üu maach thumaa maar monakha dö igau phëubagkhawi peerdutkhajim.

28

Pablo Malta morr gaai phëubatarr

¹ Mag dö ee ö jür num awi durr paaukhaau, örau marag jaauwai mag morr Malta a thürjem anaajim. ² Mag maar durr paaukhabaadeewai mag morr gayam khunn ö ajaug sï maar amachig baarpi auwi büürjä maar chig abajierram. Ante nosege chë sierrau maar jichkha narr aawai amachdëu ötdau örwi amach aig maar thür aujierram, ët khäaimkhür. ³ Magbaawai Pabloou warag am juapierr ötdau uu apüyaag awi, papiu pochag bëewi, öt ee wërpüichëjim. Mamu mag irua öt ee chi papiu wërbpapäiwei nemkhörta öt eemua phiphichag öberwi sï i jua gaai jir jopbaichëjim. ⁴ Chi durr khunnau amach daúa

mag nemkhörta i jua gaai jir jopbaichem oobaawai amach appai, —Keena, päädē oobat. Jāgan jāg wounan ðor thōomieuwai. Maguata phūas eemua peerdutarrjā, agtha puaba, Ēwandamau i dūi jājāgkham. Ich iuuta juau i dūi jāg sēbahaba anaajim.

⁵ Mamū mag ich jua gaai jir jopbaicheewai sīi warag ðt ee jīphēpūiwi, būurjā chig aba, khaaba arrjō ich mag sīsijim. ⁶ Mag i jua gaai jir jopchētarr aawai amaun jua pōm òrrbaadējupii naajim, wa magbam khai sīi chi meem khāijā dēgōlp bājā aimajupii naajim. Mamū amachdēu oowai magtarr aigmua ya dūrrūu aadēmjā būurjā chig aba abaawai jūr amachdēupai ūmaai, —Keena, jā chan ðor parhoobam khabam. Jāan jāgan Ēwandamta jāg nūrrūmwai aphōbaadējim i igwia.

⁷ Mag Pablo jua gaai nemkhör jir jopchētarr aigmua dakha mag morr gaai chi thethecharam jōoi Publio anūm dēn jēb pōm thūnaajim. Mag jōoirau maar ich di aar phē arrwi khāai thārjup sīi par maar jāog wai sējim. ⁸ Maagwai ich Publio aai mor mas sējim. Jōointa khūu thūnūm dūi īchab bagpata jū chē khērajim, jūkhāa nūmua. Magbaawai Pablo i aar mawia i kōit Ēwandamag jēumamua i ūr ich jua ausūbaawai warre monau sīsijim. ⁹ Pabloou mag jōoi monaubapūim tagam khūnau ūrphōbaadeewai, tag deum khamor machag paraa arr khūnjā ich aig bēemarr khūnan thum Pabloou monaupūi maajeejim. ¹⁰ Mag mor mas sīsid arr Pabloou monautarr khūnauta marau nemdam ig nūmjā thumaa marag au dedee aajeejim. Maimua ya maar wētaagpaawaijā barco ee marau nemdam igju thumaa khīirjuna phēdeejiram.

Pablo Roma bartarr

¹¹ Maar maig nūm ee ich mag Malta phūram gaai īchab barco āb sējim, edau khōrg thūnūm khurau pōd maju khaba aadeewai aig dōchūmie nū narr khūn dēn. Mag barco khēu gaai amach ēwandamnaaan Cástor anūm dūi āb agjō Pólux anūm khīirkha wau sējim, pa dēn. Ich ma, Alejandría phōbōrōm ajim, chi barco. Ya maar mag phūram gaai ed thārjup nūm ee, mag barco mam aadeewai mag ee maar wētjim. ¹² Mag ērēubaadēwi, phōbōr Siracusa anūm barwi, khāai thārjup naaimajim mag phōbōr ee. ¹³ Maigmua dō igaau phūrdū wētumua jūr phōbōr Regio anūm naaimajim. Ag noram dōjārr paaukhabaadeeu, ūu marmua badag phū wē thūnūsierr aawai, khāai numiim ee deum phōbōr Puteoli anūm barimajim. ¹⁴ Mag phōbōr ee īchab maach Pōr Jesús iek ūkha nūm gaaimua maach khodkha durrum khūnpa thūnarr aawai amach aig maar thūajim, amach dūi seman āb naamkhīir. Magbaawai chadcha am aig maar seman āb naawi ocho diam gaaita Romaag wētjim, jūr būu, maach barco pūawi. ¹⁵ Mamū Jesús gaaimua maach khodnaan Roma phōbōr eem khūnau ya maar amach aar wētum ūr wai narr aawai āaur khūnau maar khīirphee phōbōrdam Apio anūm eem merrkau ee maar nū naajim. Maagwai tagam khūnau jūr dakhapai Las Tres Tabernas anūm aig naajim, agjō maar nūawai. Mag maach khīirphee oon wētarr khūn dūi thēubaimaawai Pabloou Ēwandamag ūu ajim awi onee aadējim. ¹⁶ Mag wētumua ya Roma paaukhabaimaawai chi capitán am phē arrtarrau jūr aigūim cuartel ee chi pōrkha simūg warre presonaan thum phēdeejim. Mamū Pabloou cárcel deg sēpiba, sīi ich di khīetta soldaun ābpaimūg oo paraa apijim.

Thethemnaanag Pabloou Ēwandam iek jaautarr

¹⁷ Pabloou ich Roma bartarr khāai thārjupnaa, judionaan chi thethem khūn thum thūrkhuipūijim. Mag thūrkhuipūiwi āba naicheewai amag magjim:

—Keena, pāarrjā judionaan aawai mua pārag jaaukhingui ajim: Mū chan mūg chitūm aig būurjā maach meeun iwiir ābam dūijā khaigba khaba, ni maach jōoin i igwiajā khaigba iekhaba chitūm. Mū mag chitūmta sīi mū ēugar sēukha nem īghawi Jerusalén phōbōr ee soldaun Romapienag mū pūr deejiramgui ajim. ¹⁸ Mag ya mū amach jua ee pabaadeewai makhūnau wajapha mūrug jēumajierram, mag jēumamua murua nem khaigba wautarr khāijā khaug athaawai mū thōopāaig. Mamū par mag wajapha jēu buburrkhamjā, mū mag chadcha nem khaigbam wauba chirarr aawai, amach ap amuan mū pūarpūim ig naajimgui ajim. ¹⁹ Mamū mag nūm ee maach meeunapaita

idëu m̄ p̄ap̄ipiba, warag m̄ thōopi jaubaawai, mua maigpai m̄uch thōopiba, warag emperadorragta m̄uch thōopiju awiajã m̄ d̄ii ichdëu khap aju aai simgui ajim Pabloou ich jaumamua. Mag jaumamua, amau amach garmua m̄ d̄ii magjeb mam̄, m̄uch garmua chan mua b̄urjã maach khapeen judionaan ëugar nem khaigba jaaujã chukhu chirumgui ajim. ²⁰ Mua chadcha p̄ar th̄urkh̄uitarran, p̄ar d̄ii kh̄ircha oonaa iȳumamua maḡum thum jawaagta p̄ar th̄urkh̄uip̄ijimgui ajim. Magnaa, Īchab khaph̄u abat ajim keena: P̄arau m̄ug m̄ caden jua paraa oo th̄eu chirum oo n̄um̄n, jãan chadcha warrgarwe maach jöoinau n̄ajerr woun chadcha bëewi ag iek ùkha chitum gaaimuata amau m̄ m̄ug wai n̄umgui ajim Pablooupai ichdëu Cristo iek ùkha sierr jaumamua.

²¹ Magbaawai mag judionaan chi thethemnaan aig narr kh̄unau irig magjierram:

—Ni ãbmuajã ësapdam ph̄anaa maḡum aarmua maachig jaaup̄iba aawai marau chan b̄urjã p̄ mag n̄urum khaugba n̄umgui ajierram. Ni maach meeun aarmua bëe n̄um kh̄unaujã p̄ ëugar maach jügaag khaba jaauchë n̄umjã marau b̄urjã ũrba n̄umgui ajierram. ²² Maraun p̄chdëuchata maachig ũrpm kh̄osi n̄um, khan iekta pua jaau chitú, maachdëucha khap ũraag. Maumua marau ũurjem̄n, mag jãg Nazaretpierr igar ùkha n̄um kh̄unan mag durrierram kh̄unau am ëugar khaigba iekhaajem an̄mta marau ũurjemgui ajierram irig.

²³ Maimua amach garmua Pabloog deeu ũmaai i aig bëeju a jaautarr aawai, mag amach bëeju arr ed äspa ëebaadee, òor khapan i jëer sim di aig pos aichëjim. Mag ich aig òor p̄om pierrwai edaupherr garwe jaubaaderr kh̄ieb kheurpamaa ajim, jãga Ēwandamagta maadëu ùd̄raa dich P̄orkhapiju aai n̄ a jaau simua. Mag jaau simua Ēwandamau ich iek Moiseeg ph̄apitarr gaaim iek jaunaa ĩchab warrgar Ēwandam i jaumienau ph̄ p̄arr gaaim iekpa jaumamua Jesús igar ùkhapi auju ëkhaajeejim. ²⁴ Āaur kh̄unau mag irua jaumam ùkhajierram, mam̄ tagam kh̄unau chan ùkhabajierram. ²⁵ Mag ö äba khaba, āaur kh̄unau ùkhanaa tagam kh̄unau ùkhaba aadëph̄um gaaimua, warag kh̄ieb ërëumaawai Pabloou amag magjim:

—Jãg m̄ugju khapta chadcha Ēwandam Akharau warrgarwe jöoi Isaías khararrag jaupibaawai p̄ar igwia maach jöoinag, ²⁶ “Jãkh̄unag m̄ iek jaubamí” ajim ich Ēwandamau. Maimua ichdëupai jaumamua, “Muata amag mag jaaup̄i chirum abá” ajim:

“Par p̄arau m̄ iek ũr n̄umjã khaugbaju;
m̄ jua theeg oo n̄umjã oobamjõta aju.

²⁷ P̄aran th̄aar theegta s̄isid̄um, s̄i kach ee th̄erp ph̄uikhanaa daujã ph̄arjü s̄isid̄umjõ naawai.

Par p̄arag nem jajaaukhamjã ũrmapha, ni ùkhajã ùkhamapha n̄um.

Par p̄arag m̄uch jua theeg oopi chirumjã b̄urjã khaug aubamjõta n̄um.

Magua m̄urug p̄ach khaibag chugpaamkh̄irjã m̄ igba n̄um” a jaupijim ich Ēwandamau.

(Is. 6:9-10)

²⁸ Magtarr aawai m̄ug p̄achdëu ùkhaba abarm gaaimua, warre khaph̄u abat ajim Pabloou: Īsmua atag Ēwandamau judionaan khabam kh̄unagta m̄ug maach peerduajem iek jaupi sim, amjã peerduju aai amkh̄ir. Mag amachig jaubaawai amaun chadcha ùkhajugui ajim.

[²⁹ Mam̄ Pabloou mag iekhabarm judionanau amach jüguucha ũrbaawai, amach wir aigpai sereu ph̄obaadëwi warag ërëubaadëjim.]

³⁰ Magtarr aigmua año numí ëntër Pablo ich mag ph̄öbör ee s̄iejim, ich di alquilar autarr ee. Mag ya ich dikha wai siëwai ich aig òor bëewajã thumaa warag ierrag dubpiwi

³¹ amag jaaujeejim, jãga amaujã Ēwandamagta ùd̄raa amach P̄orkhapiju aai n̄. Mag jaumam d̄ii ĩchab maach P̄or Jesucristo iekjã thumaam kh̄unag wajapha jaaujeejim. Mag irua nem jaau sim tag jaupimaugau awijã ni ãbmuajã irig maḡum aba aawai ichdëu jaumam aig jaaujeejim.

Magta maach peerdajem iek warag aaidamajim, durрпиerr.

ROMANOS

Pabloou Romapienag ěsap phā deepüitarr

Chi phātarr. Mũg carta jöoi Pabloouta phājim. Ajap Biblia estudiejem khũn iek Corinto phöbör ee simuata phājim aajem, Romapienag deepäaig (1:7,15). Am iek ĩchab ũi āb Febe aajerr gaau khāijā deepüijim aajem (16:1-2). Mag deepäaiwai chi Pablo agtha Roma maba sĕjim. Maagwai Roma phöbör ee ũkha nũm khũn narr aawai makhũnagta deepüijim aajem, am oon mam khöchaaga aajerr aawai (1:10-11).

Roma phöbör ee chi ũkha narr khũn chan judionaan appai khaba judionaan khabam khũnpata thũnaajim aajem. Warrcharan chi iekhan judionaanauta arrjim aajem; mamũ magtarrta judionaan khabam khũnauta ũkha phöbaadewi jũrr ewag pawı amachta chi nacha ũkha narr khũn khāijā khapanaacha aphöbaadėjim anaabá.

Khan jawaag ajĭ. Pabloou Romapienag mũg carta deepüitarran amagjā ĩchab Ĕwandamau maach peerdu aajem iekta ajapha khap amkhĩir jaaupäaig ajim (1:3-4,16-17).

Pablo iek maachin “thumaam khũnta maach pekau gaaimua maachdėupai Ĕwandamag maach isegpi nũmjö i warpta wėnũrrũm” aajem. “Mag i warpta wėnũrrab mamũ, Ĕwandam thumaam khũn dũi ajapha khitaawai, mag maachdėu nem ajapha wau nũm paarjā khaba, ich garmuata mag maach ich dũi iekkhör pöm narrjā igba, Jesucristo gaaimua maach pekau chugpaawi iekkhör chukhu sĭi ich dũi dau parii apiejem” anũm khap amkhĩirta Pabloou mũg libro phājim (3:23-24).

Pabloou ĩchab dawaa khaphũ api sim, mũg maach peerduajem iek thumaam khũn atheemkha sim (9:1–11:36). “Ar thum maach Pörögta amach dau aug khaugpi jėeu nũm khũnan ũu peerduťkhaju” a sĭewai (10:13), judıo khaba awiajā judiojö peerduju.

Salud

¹ Romapien, maach āba Cristo iek ũkha nũm gaaimua khodkha thũnũm khũn, ĵjāgpai nũ keena?

Mũn Pabloou, Jesucristo chog. Muata pārag mũg ěsap phā deepüi chirũm. Ich Jesucristoouta mũ jũr aujim, jāga Ĕwandamau maach peerdu aaujė a jaaajem khamkhĩir.

² Mag ich Ĕwandamau jāga maach peerdu auju a sim iekhan jöoingarwe ich iek jaau-mienag phāpitarr iekpaiu. ³ Wajapcharan mag iekhan Ĕwandamau ich Chaai igwiata mag phāpijim, maach Pör Jesucristo igwia. Maach mũg eegarm khũn dũi āba sĕicheegpain, rey David khararr chaain ewagam khũn eeta sĭi parhoobam khũnjö thaabachėjim.

⁴ Mamũ mag amau i thöotarrta deeu iuu phiidũtarr gaaimua, maimua Ĕwandam Akhaar i dũi sĕijeewai ag jua theegau öor ajaug paajem gaaimua, ichta Ĕwandam Iewaa chi jua thierrkha sĭerrũmjā örag khap apiejem.

⁵ Mag Jesucristoouta ũu mũ jũr auwia i iek jaaujemkha chitũm, mag i iek jaau chitũm gaaimua meupierram khũnau irigta ũdũraa amach peerdupinaa i ipierraa amkhĩir. ⁶ Mag meupierram khũn a chirũm aig, muan pāarpata jaau chirũm, pāarjā ich Jesucristoouta ich dėnkha autarr aawai. ⁷ Mag pāar Romapienjā Ĕwandamau jāsene aajem khũn aawai pāragta mũg ěsap phā deepüi chirũm, pāarjā i öor aawai. Muan maach Aai Ĕwandamagjā jėeunaa maach Pör Jesucristoogjā pāar kōit jėeu chiraaajem, pāar ũu eeg oonaa pāar khöinaa phė wai wėnũrramkhĩir.

Pabloou Romapien oon mam khöchkhaajerr

⁸ Keena, deeu nem jaaju nawe pārag jaaukhim: Muan Jesucristo gaaimua ich mag Ĕwandamagta ũu ajim a chiraaajem, pāachdėu ũkhatarr iekta agtha ogdũba durrũm igwia deeu durrũm magwe pāar ĕugar örau wajapha ig iyũũ aajem paar. ⁹ Muan āba Ĕwandam Iewaa maach peerdu aajem iek warag örag khaphũ apijuuta ĕkha chiraaajem. Magua, ich Ĕwandamaujā khaphũ sim, mua ichig jėeupierr chadcha pāar kōit jėeujem.

¹⁰ Mag nũm dũi ĩchab nawe pāar oom khöchag chiraaajewai irig jėeu chiraaajem, pāar oon

much püimkhäär, majä ichdëu mag khösi chirum khai mamu. ¹¹ Mag päär düi khäärcha oom khöchag chirumun, päachdëu ükhatarr iek gaaita warag ubu paaukhamamkhärau. Pari magamkhäran, muchdëu pärag Ëwandam iek jaau chitum gaaimua ich Ëwandam Akharagta päär düi ichdëu khösimjö apim khösi chirum. ¹² Mamu wajapcharan mag päachpaita mua jaau chitum gaaimua ubu khaba, agdaujö maach thumaam khunnta khäär onee apim khösi chirum, maach thumaam khuntau äbam iekpaita ükha naawai.

¹³ Cristo gaaimua khodamnaam, mua pärag khaphu apim khösi chirumun, biek khapan muchdëu päär oon majujü aajemmu; pari magumjä agtha pöd maba chirum. Mamu üta päär aar barkhiin, deelum durr maawai aajemjö, muan päär eejä öor khapanaam khunagta warag Ëwandam iek ükhapim khösi chirum. ¹⁴ Mamu agtha mag khapanaam khuntau ükhaba aawai dëbpaarta paraa chirumjö Cristo düi mu chigaa chiraaajem, thumaam khunag ich iek jaaumkhäär mu jur autarrta äaur khunagpai jaau chiraaawai. Mua jaaju aai chirum chi thethemnaanag, büürjä serbiiba khithëem khunag, khäärjug khaugkham khunag, khäärjug meraa khithëem khunag, thumaam khunagta jaaju aai chirum. ¹⁵ Maguata chadcha päär jam Roma phöbör ee naajem khunagjä maach peerduajem iek jaaum khöchag chirum.

Jäga aajë maach peerduajem iek ükhaawai

¹⁶ Mag Ëwandamau maach peerdu aajem iek ürwia ükha num gaaimuata thum chi mag ükha num khunnan ichdëu peerdu aajeewai mu chan i iek jawaag büürjä chigaa aa khaugba chitum. Iin chadcha nacharan judionaan eepaita jaajeejim. Magtarra is ewag pawia durr chaaur judionaan khabam khunagpa jaajem, amjä agjö peerduktkhamkhäär. ¹⁷ Mag maach peerduajem iek ükhaawai paita Ëwandamau maach chi ükha num khun pekau chukhu apääijem, warrjä ich magta pekau chukhu narrjö. Ichdëu magju igwia nawe ich iek phäpitarr gaai jaauwai:

“Ar chi mu iek ükha num gaaimua büürjä pekau chukhu aajerrjö num khunnta mua ich mag much dënkha auju” a sim. (Ab. 2:4)

Jäga nu öor Ëwandam igbam khun

¹⁸ Pari ar thum Ëwandam ögkhaba i dau na maach inaan nem waunaa dich khapeen düijä nem agcha khaba aajem khun gayan, ya Ëwandam khäär machag burrimmu sim, mag nem khaigbam waum khöchgau i i chaarta ürrjööpaijä khaba naawai. ¹⁹ Pari Ëwandamau mag am gaai khäär machag meeuju a simun, ichdëucha örag ich jua oopi sim gaaimua i khaphu aju aai numta juau ogthom mag khaugbamjö naawai. ²⁰ Chadcha Ëwandam chan äbmuajä ooba aajem, pari amau wajapha khäärjukhiin, nem thum thunum irua wautarr oowiapai, “Äa, jägan chadcha Ëwandam sim” aju aai num. Ichdëu mug durr ompaatarr aigmua ewag pawiajä merag chukhu sim, ichta chadcha Ëwandam aawai warrgarwejä ichpaita ich mag jua theeg sierrum. Pari mag i jua oo numta, juau ogthom i igjööpaijä khaba aajem. Magua pöd amau, “Ëwandam sim khaugba naawaita mag ükhaba aajem” aju khaba num, ²¹ chadcha Ëwandam sim khaphu numta mag ükhaba naawai. Mag i sim khaphu numta, i khärag eejä aba, ni amach nem ig num deejem paarjä irig üu ajim aba sierrjem. Magju khäai warag amachdëu nem parhoobam wau num gaaimua, khäärjugpata är thunumua sii maadëu nem igmaphamta khäärju sisdum; wajapcharan Ëwandam iek atheem sii edaramjöta sisdum. ²² Amachdëupain amau nem thum khaphu num aajem; pari mag khaphum anumta, khäärjug chukhumjö warag parhoobata nem wau num. ²³ Mag naawaita maach ompaatarr Ëwandam ich mag thöojä khaugba sierrumugta jëubanaa warag nem parhoobam nem amachdëupai wau numugta jëujem. Sii maach dajëkhu khithëem khäärkha waunaa, nem ichpan khäärkha waunaa, nemchaain bü jayapamjöm waunaa, wa sii jëbjä gaai jäau jëdu sierrjemjö khäijä waunaa magumugta jëujem, magumta amach ewandam awia.

²⁴ Pari amach mag thunum gaaimua Ëwandamau warag amag oobamjö apüiwiaw amach thäär ee nem khaigba waju khäärju sisdumta warag uduraa amag waupi sim. Mag,

amach wir aigpai chikham ðor düijä sïi parhooba thunum gaaimua, maach chi bigaaum khunnta chigaa aajem. ²⁵ Mag num düi amau amach garmua maach Ēwandam chaarta isegnaa jürr nem parhoobamugta ee thunum. Ich chi nem thum ompaatarragta jëeuju aai numta, irigta jëeuba, sïi irua nem waumarragta jëeu num. ²⁶ Amach mag num gaaimuata Ēwandamau warag amag oobamjô sïi nem maach inaamjô sïsidumta warag uduraa amag waupi sim. Magphöbaadeewai chará chi uninaujä sïi amach un aphata amachdëu am aig emkhooïn düimjô thunum. ²⁷ Maagwai chi emkhooïnjä ich agjô warag uninjä igba, amach emkhooïn aphata un düimjô am khöchkha thunumua maach chi bigaaum khunpata chigaa apiejem, mag amachdëu waum aig maach inaamjô nem wau numua. Mamu am jäg num paar chan Ēwandamau am gaai jua thüu deebam.

²⁸ Amau amach garmuata Ēwandam igba naawai ich Ēwandamaujä amag oobamjô apüiwia sïi parhoobam khïirjug maadëu igmaphamta warag uduraa amag khïirjupi sim, magbaawai parhoobam nem waju khabamta amach khöchagpierr waumkhïir. ²⁹ Maguata sïi wir aig dich khapeen düijä nem agcha aba, parhoobata thunum: dich ðor khabam düi khapese, nem khaigbamjä thumta waum khösi, chikham nemjä dich dën apim khösi, nem khaibag, chikhamnau nem wai num oowia agjô paarpam khösi, juaujä chikham thöo, chikham düi khujurnem, sëunem, chikham khaibag waaunem, ³⁰ chikham jaaunem, chikham khïirchajä iekhaanem, Ēwandamjä khöchkhaba, chikham serbiibag pheenum, amachdëupai amach thö iekhaanemnaa sïi nem atcharag, chikham khaibag waju khïirjuanem, chaainjä dënnaanau iekhaawai amachig khabamjô ipier-raajä khaba, ³¹ Ēwandam iek atheejä jüg khichag, amach iekhatarrjä chadcha agjô aba, dich khapeenjä kha khöchkhaba, khïir aubaadëmjä khïir thüa chuuunaa dich khapeenjä dau aug khaugbata thunum. ³² Mag thunumun, amach mag num paar jerrba Ēwandamau khimie durr amach barkhuiu khaphu numta mag thunum. Pari magumta warag amach jua püaba, parhooba nem waunaa bigaaum khunau amach dënjô wauuwaijä magta khösi thunum.

2

Ēwandamau khaigbam khun düi ichdëu ampierraju

¹ Pari äbmua khäijä, í chan magba chirumaju. Mamu pua chadcha mag khïirju chirum khai, ðor wajapham awiajä, mu iek ürbá püug jaaukhim: Pua chikhamnaan jaauwai püchpaita düi wir aig jaau sïebahab, amau nem wau numta püchdëujä düi waujeewai. Magua pua pöd, “Mu chan Ēwandam dau na khaibag chukhu chirum”aju khaba sim. ² Pari maadëu khaphu num, Ēwandamau ðor düi amachdëu nem waujempier aajem. Magua maadëu khaphu num, magum nem khaigbam waujem khunnan irua amach khïircha jaaunaa ich jua machag äwatab khaba äwatpiju. ³ Pari pu, chikham igwia jāan mag sierrum aajemta, püchdëujä amau nem waujem khïir ich agjô wauba aajeeb. Mag simta, ¿pua khïirjuawai püchta Ēwandam jua eemua peerduju a chirú? Pu chan peerdubam. ⁴ Chadcha Ēwandamau warre pu gaai mas deeba aajem. Pari mag püch chig aba aajeewaijä, puan püch wajapha sïewaita mag püch chig aba aajempii sim. Pari pua khaugba sim, mag irua üu pu dichba aajemun, püch khaibag isegwia ich jürmkhïirta mag pu chigjä aba sïi warag oobamjôo aajem. ⁵ Pari Ēwandamau mag pu ig simta, püch jüg theeg gaaimua püch garmuata i igjä igba, sïi warag ichdëu ðor i agkham ed amachdëu nem khaigba waujerrpierr amach khïircha jaaunaa am gaai jua khüaba deēju edta püch gaai mas amkhïir ich khïir machag sïi äwat phiepi simjô sim.

⁶ Mag edta dich nem waujerrpierr agdaujô ichdëu khap maach düiaju. ⁷ Ar ügthar öbërwia büürjä meebe ich mag wajapha wënrüraju khïirju num düi Ēwandamagta amach thö iyüu apim khöchgau warag nem wajapham appai waju êkhaajem khunnan, irua ich dënkha auju, ich mag ich düi wënrüramkhïir. ⁸ Pari ar i igar khabanaa warag nem khaigbamta waum khöchkhaajem khun düin, khïir machag thunumua warre am gaai jua khüabata irua deēju. ⁹ Magbaadeewai judionaan mag nem khaigba waujem khunnta

wajap dau aug wauphöbaadēm dūi ökhīirjug pöoma ajurau. Pari wajapcharan amach appaijā khaba, judionaan khabam khūnjā nem khaigbam waujem khūnan, thumta īchab ich agjō aju. ¹⁰ Mamū magju khāai judionaan ar nem wajapham waujem khūnan ügtharjā ich dūi wajaphata wēnūrrapiju. Mag nūm dūi īchab ichdēuta am thō iekhanaa khōinaa ich dūi phē wai nūrraju. Pari irua magjujā judionaan dūipai khaba, thum judionaan khabam khūn awiajā nem wajapha waujerr khūn dūin ich agjō aju. ¹¹ Irua mag āaur khūnpaita daupiinaa iwiir ābam khūn kha isēe khaba aajeewai judionaan awiajā chi khaigba nūm khūnan, judionaan khabam khūn dūi khaibag āba thūnūm, Ēwandamau oowai.

¹² Judionaan khabam khūnau chadcha judionaan dēnjō Moiseeu ley phā pūatarr chukhu nūm. Mag chukhu naawai mag ley gayam iek khaugba pekau waujerr khūnag Ēwandamau mag iek igbaju. Pari ichiita amjā okhoob khaba okhooju, amach pekau gaaimua. Mamū mag Moiseeu ley phā pūarr wai naawai ag gayam iek khaphū nūmta pekau waujerr khūnagan chadau, ag gaai jaau simjō ipierraa khaba arr gaaimuata Ēwandamau amag ag iek ēudūwi warre am dau aphūū ajujā jaauju. ¹³ Wajapcharan mag ley gayam iek khaug chirawiajā ag ipierraa khabam chan Ēwandam na wajaug chukhu sim. Magarrau ūrwia ag ipierraa simūn chadau ich Ēwandamaujā wajapha sim a sim. ¹⁴ Pari jāg judionaan khabam khūnau Moisés ley chukhu nūmta, sīi amach khīirjug eemuapai ag gaai jaau simjō nem wauwai, merak chukhu sim amachdēujā khaphū nūm, khani wauju aai nū wa waujaju aai nū. Mag nūm aig maata amachigan am leū. ¹⁵ Maguata mag nem wajapha wauwai, mag leita amach khīirjug ee wai nūmjō aajem. Mag naawai, khar nem wajapha wauwai wa khaigba wauwaijā, maguata amag jajaaukhamjō aajem, ūu sī wa khaigba sī. Mag amach khīirjug eepai jāga wēnūrraju aai nū a khaphū naawaita, maach i agkham edjā Ēwandamau Moisés ley igba, amachdēu khaphū aajerraupaita ōor dēnjō warag am khaibag waumjō aju wa am kōit iekhamjō aju. ¹⁶ Maigta mua mūg maach peerdūajem iek jaauwai jaaujemjō, chadcha Ēwandamau ich Iewaa Jesucristoogta ōrau meraa nem waunaa amach ōdegpai khaigba khīirjuajerrjā dawaa amag jaaupiju.

Jāga nū judionaan Moisés ley wai nūm khūn

¹⁷ Mua jūrr judionaanag magkham, mū iek ūrbat: Pāar iek mag pāarta judionaan aawai Moiseeu ley phā pūarr ūrkha nūmuata pāach peerdūju anaabma. Magnaa, pāar meeunta ich Ēwandam ōor aawai, ichiita peerdūju awi pāachdēupai pāach thōojem. ¹⁸ Pāachdēuta irua nem waupim khōsimjā khaphūnaa mag ley gaai jaau simjō khanta wauju aai nū wa wauju khaba nū a khaphū nūm aajem. ¹⁹ Pāar iek mag pāachdēupaita mag ley khaugbam gaaimua dau khīsumjō nūm khūnjā jaau arrnaa sīi khīchag eemjō wēnūrram khūn būjā wūpūiju aai nūm aajem. ²⁰ Wajapcharan pāachdēuta khaugbam khūnag jaau khaugnaa khīirjug meraapaim khūnagjā jaau khaug nūm aajem, mag ley gaai chadam iek phā wai naawai pāachdēuta nem thum khaphū nūm awi. ²¹ Ma chadcha magju aaima. Pari pāachdēu chikhamnag mag jaau nūmta, khan jāgwi pāachdēu jaaujemjō aba aajerramma. Pāachdēun ōrag nem jīgkhapiba jaaujemta, jāgwi pāachdēun chadcha jīgkhaajerramma. ²² Pāachdēun pāach khapeenag chikham ūinjā waupiba jaaujemta, jāgwi pāachdēujā chikham ūin waujerramma. Pārau khōchkhaba aajem, ōrau amach juau nem waunaa maata amach ēwandam awi agūg jēu nūm oowai. Amau mag nūm aig chadcha khaigba sim; pari pāachdēu mag nūmta, jāgwi pārau amau amach ēwandamag jēujem deg nem wajapham wai sīsidūmjā jīgkhaajē. ¿Mag nūmjā pekau khabā? ²³ Pāachdēupain pāachdēuta mag ley gaai chadam iek phā wai nūm awi, aata wounjō thōojerram. Pari mag iekha nūmta, ag gaai jaau simjō khaba, Ēwandam ichaaur nem wau nūm gaaimua jūrr bigaaum khūnag Ēwandam ēugarta khaigba iekhapiejem. ²⁴ Pāachdēu jāgju khapta ich Ēwandamaucha pāar jōoin igwia ich iek phāpitarr gaai, “Pāach gaaimuata ar chi mū iek ūkhaba nūm khūnaun warag mū ēugarta khaigba iekhaajem” a jaaubajieb.

²⁵ Wajapcharan mugta sim: Chadcha ar Moiseeu ley phā puarr iek wajapha uerkha simugan mehēu phuurbich numjā üu sim. Pari mag phuurbich wai simjā mag ley uerkhaba sim chan, parta mag phuurbich numua Ēwandam öorkha num ag dauchach ich gaai wai sim. ²⁶ Pari magba mag mehēu phuurbichba ni judiojā khaba simuata mag ley gaai jaau sim wajapha uerkha simun, magan mehēu phuurbichba siewiajā, maata Ēwandamagan phuurbich simjō sim, ich dau na wajapha siewai. ²⁷ Magua, Ēwandamau maach i agkham edjā chi mag ley gaai jaau sim ipierraa simuata, pāar dēnjō mag chi dauchach ich mor gaai chukhu awiajā, ich garmua pāar jaauwímucha jaauju, pārau pāachta Ēwandam öor awia irua jaautarr dauchachjā pāach mor gaai wai numta mag i ley phā wai num gaai jaau sim ipierrajā khaba narr aawai. ²⁸ Pārau khaugba nu, judiokha num chan sī maach dēnnaan judionaan aawai öor dakhīir dich jōoin i puaba wēnurrum khaba, ni sī Ēwandam dēnkha num khun dauchach wai chirum anumjā khabam. ²⁹ Judío chaar abarmun, sī dich morta dauchachpiju khāai, Ēwandam dau na thāar wajapha numnu. Mag num aiguin chadau sī judionaan i uerkha numua khaba, ich Ēwandam Akharauta mag maach thāar wajaug api sim. Magta thāar wajapha numun chadau, dichjōpaim khunau khaba, ich Ēwandamauta chadcha maach üu wēnurrum aju.

3

¹ Pari mag numta ābmua khāijā, “Khan gaaimua magan maar judionaanta judionaan khabam khun khāijā Ēwandam dau na üucha numma” wa “Khan wajaug sī, mag phuurbich numua dich mor gaai dauchach num” akhiin, ² jaauju pōoma thunum. Pari chadcha maachta deuum khun khāijā üucha numun, maach meeunagta ich Jōoiraujā thumaam khun athee ich iek phā deetarr gaaimuau. ³ Pari magtarra, ¿jāg āaur khunau ükhamaphamjō numjāma? ¿Pārau khīirjuawai am mag num gaaimua ich Jōoirau aju aajerrjā chadcha magba sī ich mag khīir okhooju khai? ⁴ Magju abá. Thumaam khun nem sēunem awiajā ich Ēwandam chan sēu chukhu sīerraawai ichin iin nem agchata jaaujem. Maach khaibag jawaagjā ich mag sīerrum igwi jōoi David khararrau Ēwandam iek gaai magjim:

“Pua öor khaibag jaauwaijā amau, ‘Puan nem agchata jaubarm’ aju.

Chad khabam nem örau puch gaai thūawaijā puchdēuta ganab khaba ganju” a phājim, “puchta agpierraa chitaawai.” (Sal. 51:4)

⁵ Pari mag maach khaigba num gaaimuata warag Ēwandam maachjō khaba agpierraa sīerrumjā maadēu khaphu num khai, magan ¿jāgáwa? Sīi parhoobam khunau khīirjuajemjō khīirjukhiin, magan Ēwandamau pöd öor amach pekau gaaimua dau aphuu apiju khaba sim aju aai num, mag pekau gaaimuata ich agpierraa chitumjā wajapha khaugpiejeewai. ⁶ Pari ma chad khabam. Mag akhiin magan Ēwandaman agchajā khaba parhoobata nem wau sīerrum akham. Ēwandam ichpa magta sīerrum akhiin, jāga ichdēu maach i agkham edjā pāar khaigba naajim wa üu wēnurrjim khāijā aju maachig.

⁷ Wa magba ābmua khāijā puaba, “Pari mag much khaibag chirum gaaimua jūrr mua örag Ēwandamau öor dūi agpierraa nem waaujem igwia i wajaugta phēpi chirumjō chirumta, jāga magum gaaimua Ēwandamau nu dau aphuu apibarju” aju. ⁸ Pari mag amau jaau numjō mag khaigba num gaaimua i wajaugta phēpimjō num khai, jāgwi warag nem khaigbamta wauju khaba nu, magum gaaimua jūrr ich mag i wajaugta phēmkhīir. Chi mag num khunau amachdēu mag khīirju num gaaimuata örag jaauwaijā, muan magta jaau chitum aajem, magum gaaimua nu ēugar sēukha nem igkham khōchgau. Pari chi mag num khunan, Ēwandam dūi khujur numjō num gaaimua, i jua machag āwatab khaba āwatju.

Maachin thum pekaupanau

⁹ Magan ¿maachin jāgata numma? ¿Maach chi judionaanta judionaan khabam khun khāijā Ēwandam na wajapcha nu? Magjā khabam. Maachin, chaig muchdēu

jaau chirarrjō, judionaan khabam khūun dūi āba judionaan awiajā thum pekaupanaui, Ēwandam iek phā sim gaai jaau simjō. ¹⁰ Mag i iek phā sim gaai jaauwai, “Ēwandam dau na wajapham khūun chan ābjā chukhum” a sim.

¹¹ “Ēwandamau wajapha wēnurrapi simjō chan ābmuajā i dēnjō khīirjuba sim; ābmuajā i igmaphamjōta sim.

¹² Thumaam khūunauta i aar baarjem khūd isegnaa khūd khaibag garta wēt thūnūm. Thumaam khūunta warag ār thūnūsim; i dau na wajapham khūun chan ābjā chukhum” a sim. (Sal. 14:1-3; 53:1-3)

¹³ “Jāgūm khūunan sīi chikham ēugar khaigba iekhaagpaita sīsidūm.

Sēukha nem jaunem sīsidūm” a sim.

(Sal. 5:9)

“Par iekhaupai chikham thōojem akhiin, jāgūm khūunaun nemkierr dēnjō ōor dajēk aju” a sim. (Sal. 140:3)

¹⁴ “Am iin, sīi chikham thōp iekhaagpaita sīsidūm gaaimua ihasimjōta sīsidūm” a sim. (Sal. 10:13)

¹⁵ “Sīi būur abarm gaaimua chikham thōjuuta khīirju sīsidūm;

¹⁶ amach wēnurrūmpier sīi ōor dau aphūu apijuuta ēkhaajerram.

¹⁷ Amach mag nūm gaaimua būurjā khōinaa wēnurrāju khaugba nūm” a sim. (Is. 59:7-8)

¹⁸ “Ēwandam ōkhō aju khīirjug chan būurjā khīir ee paba aajerram” a sim. (Sal. 36:1)

Magta phā sim ich Ēwandam iek gaai.

¹⁹ Chamūg Ēwandam ley gayam mua jaubarm chan oob pārau sīi āba judionaan khabam khūun atheepaita mag jaau chirūm amiet. Maadēu khaphū nūm, mūg iekhan maach judionaan atheepata mag phāpijim, maagwai Ēwandamau mūg durr i agkham edjā thumaam khūun amach khaigba narr khap, Ēwandamau amach khaibag wauju jaubarm ūurwaijā sīi khīu i iek ūrmkhīir. ²⁰ Chi lein sīi maach pekau pōm khithēem khap apiegpaita ich Ēwandamau phāpitarr aawai mag ūurkha narr gaaimuapai chan pōd Ēwandamau maachig, “Pāar pekau chukhu naawai mū dūijā iekkhōr chukhu nūm” abaju.

Jāga Ēwandamau maach kulp chukhu apāaijē

²¹⁻²² Pari īs jūr Ēwandamau maachig khap api sim, jāga mag i dūi iekkhōr pōm nūmjō narrta pekau chukhu arr khūunjō nūisī. Chadcha warrgarwejā ichdēu ley phāpitarr gaai jaanaa sīi ich i jaumienagjā ichdēu magju ich mag jaaupiejeejim. Pari magijūā mag ley ūurkha nūm gaaimua khabam ajim. Īs mag pekau chukhu arrjō nūmūn, Jesucristo iek thāraucha ūkha nūm gaaimuata, judío wa judío khaba awiajā, Ēwandamau thum mag pekau chukhu narrjō phē wai sim. Mag Cristo khurau khaba akhiin chan ni ābjā peerdābam; ²³ thumaam khūunta amach pekau gaaimua amachdēupai Ēwandamag amach isegpi nūmjō i warpta wēnurrūm, ichdēu waupim khōsim waujōjōopaijā khaba.

²⁴ Mag Ēwandam warpta wēnurrūmjō naab mamū, í thumaam khūun dūi wajapha khitaawai mag dichdēu nem ajapha wau nūm paarjā khaba, ich garmuata mag maach i dūi iekkhōr pōm narrjā igba, Jesucristo gaaimua maach pekau chugpaawia iekkhōr chukhu sīi ich dūi dau parii apiejem. ²⁵ Warrgarwe ichdēu ōor peerdū aaujeewai chadcha ōor pekau wau nūmjā oobamjōta am aaujeejim, ich lewaa pūi nūm ora. Pari īs ya Ēwandamau mag Jesucristota ōor kōit thōmkhīir pūibarmua maachig khaphū api sim, chadcha warrgarm khūunjā auju aai sīejim. Pari mag auju ayaa apiegan Cristo meewia ich bag ārbarmua ichta ōor pekau chugpaajem khapijim, ich Ēwandamau. ²⁶ Mag, warrgar aajerrjō īsjā chi Jesús iek ūkha nūm khūun chan ya tag kulp chukhu nūm aju aai sim Ēwandamau, chadcha am khaibag paarjā Jesuu ūdūraa ich thōopitarr aawai.

²⁷ Mag khai magan Moiseeu ley phā pūarr ūurkha nūmuata kulp chukhu nūm awia pōd dich thōju khaba nūm. Ēwandamau mag maach kulp chukhu apūi simūn, mag ley ūurkha nūmua khaba, āba Jesús iek thāraucha ūkha nūm gaaimuata mag maach kulp chukhu apūi sim. ²⁸ Wajapcharan maan mūgta sim: Ēwandamaun Jesús iek thāraucha ūkha nūm khūunta ya tag kulp chukhu nūm a jaaujem. Irua mag sīi ley gaai jaau sim iekta ōrag

urrkhapi jauba sim, ich düi amach pekau gaaimua kulp chukhu num a jawaag. ²⁹ ¿Wa pārau khīrjuawai Ēwandam sī maach judionaan dēnpai, warrgarwejä maach jöoinagta ich iek phā derr aawai? ¿Í ichab durrpierram khūun Ēwandam khabá? ¿Mag iek maach jöoinag phā deetarrjä thumaam khūun athee khabajī? Chadcha ichpaita durrpierram khūun Ēwandamma. ³⁰ Tag Ēwandam chukhu āba ich appaita sierrum. Ichdēupaita chadcha Jesucristo iek ükhaa chaar ükha num khūunan, judío wa judío khaba awiajä, magumjä igba thum āba ya būurjä kulp chukhu narrjö apāaijem. ³¹ Magan jägáwa. Mag maadēu ükhaa chaar ükha nūisiewai, ¿mag ley maach athee tag baleeba aadēp sīeb? Baleeba sīsīm abá. Mag baleeba apiju khāai, mag ükhaa chaar ükha numuata warag ürcha i baleepi num khabáwa, warrgarwejä ich magta Ēwandamau ükhapi jaaujerr aawai.

4

Jāga Abrán Ēwandam dau na pekau chukhu arrjö sīsijī

¹ Pāadē khīrjubat, jāga warrgar maach jöoin Abrán khararrjä pekau chukhu arrjö sīsijī Ēwandam dau na. ²⁻³ Ēwandamau oowai jöoi Abrán ich dau na nem wajapha waaujerr gaaimuata kulp chukhu apüimuan, Abranau wir aig ich thö iekhaju aai sīekham. Pari Ēwandam iek phā sim gaai jaauwai, būurjä chaain chukhu num ee, Ēwandamau ichig chaain khapan apiju jaautarr iek ükhabaawaita Ēwandamau i khaibag isegpüiwi i tag kulp chukhu apüijim a sim, sī mag ükhatarr paarpai. Magua pöd irua Ēwandam dau na ich thö iekhaju khaba sīejim, mag iekhaag nem wautarrjä chukhu arr aawai. ⁴ Maadēu khaphū num, öor phidkhapiwi phag num chan sī par dee num khabam. Mag phagbarmūn ich phidkhatarr paarta phag numūu, ichiita irig phagab khaba phagju aai naawai. ⁵ Pari Ēwandamau ich iek ükhaa chaar ükha num khūun pekau chugpaa num chan mag khabam. Amau amach igamkhīir nem wajapha wauba aajerr awiajä, pari amau āba Cristoouta chadcha amach peerdu auju aai sim awi amach thāraucha ükhamūn chadau, mag ükha num gaaimuata ag najä pekau chukhu arrjö apüiju. ⁶ Mag, am nem wajapha waaujerr paarjä khaba, sī am pekau Ēwandamau chukhu arrjö abapüim khūun onee num igwiata jöoi David khararraujä jaaujim. ⁷ Mag irua phātarr iek gaai mag sim: “Ar Ēwandamau am khaibag chugpaawi amau pekau waaujerrjä igba abarm khūunta chadcha onee num.

⁸ Ar maach Pör Ēwandamau amach mag khaigba narrjä wajapha waupüinaa tag magum iekjä igba abarm khūunta onee aju” a phā sim. *(Sal. 32:1-2)*

⁹ Mag simta, ¿pārau khīrjuawai, mag onee aju anūmjā sī judionaan mehēu phūurbich num khūun atheepai khai? Wa ichab judionaan khabam khūun atheepata jaau sīwa. Chaig mūchdēu jaau chirarrjö, mag Ēwandamau jöoi Abranjä ich mag pekau chukhu aajerrjö wajaug paapüijim anūmun, ichdēu thāraucha ükhatarr gaaimua ajim. ¹⁰ Pari wajapha khīrjubat. ¿Jāgwaichata mag i wajaug paapüijī? ¿Mehēu phūurbichtarr khur, wa ag nawe? Ag nawe khabajieb. ¹¹ Mag phūurbich numta chi dauchach ajim, thāraucha ükhabaawai ich Ēwandamau wajaug paapüinaa pekau chukhu aajerrjö apüi num dēn. Magtarr aawai ich jöoi Abranta judionaan dēnjö mag mehēu phūurbichba naawiajä pari thāraucha ükha num khūun pörkha sīsijim. Magta ichab ewag pawiajä ükhaa chaar ükha num khūunan ich mag jaar aajerrjö isjä Ēwandamau wajaug paapāaijem. ¹² Mag phūurbichbarmua ichab ichta mag phūurbich num khūun pörkha sīsijim, majä pari ichdēu ükhatarrjö ükha num khūun dēn mamū. Pari mag phūurbich wai naawiajä, ichiita Abranau ich dēn phūurbichju nawe ükhatarrjö, amaujä thārauchata ükhaju aai num.

Ēwandamau ichdēu magju atarrjö ajuun ich iek ükha num khūun düita magju

¹³ Ēwandamau Abranag jaauwai, i chaain ewagam khūunagta irig deju arr durr jüapiju ajim. Pari irig mag jaautarr chan mag sī Moiseeu ley werpūarr urkhaajerr gaaimuajä khaba, ich Ēwandamau ichig magtarr chadcha ükhatarr aawaita mag deju jaaujim. Mag ich iek ükhabaawai būurjä pekau chukhu arrjö Ēwandamau i wajaug paapüijim. ¹⁴ Mag

sii ley uerkha num khuunta irua mag wajaug paapääijem akhiin, magan parta Ēwandam iek thāraucha ükhaaajekham. Mag ichdēu ley deetarr uerkhaawaita mag maach wajaug paajem akhiin, magan maach dūi magju a jaautarrjā pöd magbakham, äbmuajā pöd ag gaai jaau simjō thum uerkha auba aajeewai. Magua, ley uerkha num gaaimuapai chan òor peerdubam. ¹⁵ Lein warag Ēwandamau òor gaai jua khuaba deegu khap apiegta sim, ley paraam aigjā ichiita òrau pöd ag gaai jaau simjō aba aajeewai. ¹⁶ Magua mag Abranag jaautarrjō maach dūijā wajapha ajuun, i iek chadcha ükha num gaaimuapaita magju. Mag gaaimuapai aawai maach peerdū aauwajā òrau khaphu aju, dichdēu nem wau num paar khaba, üu ich garmuata maach peerdū au sim. Mag sii ükha num gaaimuapai aawai, ewag pawiajā maach mag ükha numua Abrán chaainkha num khunnauta aub khaba auju, Ēwandamau deegu jaautarr. ¹⁷ Irig mag iekhatarr jaauwi ich Ēwandam iek phā sim gaai, “Pū mua chadcha òor durrpierram khun aikhapiju” a sim. Mag iekhatarr Ēwandamauta òor mee sīsid arrjā phiriutkhanaa nem chukhu arr eejā ompaa aujem iekta ükhajim Abranau.

¹⁸ Ēwandamau ichig magtarr aawai, ya jōiraa pamta chaaijā chukhu narr āba, Abranau chadcha ich chaai paarpaju khaphu sīsijim, ichta mag òor pöm durrpierr thunuisiju khun aikhaju igwi, Ēwandamau ichig, “Pū chaain khapaana chitaju” a jaautarrjō. ¹⁹ Irua khaphu sējim, ichjā jōiraanaa i ūan Sarajā ūanaa khitarr aawai amach pöm wēnurrabaju. Pari mag jōiraa sierr awiajā irua khaphu sējim, Ēwandamau ichig jaautarr aawai ich chaai chukhu meebaju. Magua mag peer cien años sierr āba, Abranau āba ag iekta jüg thōba wai sīsijim. ²⁰ Irua mag “Mua ükhabamjā” aba, sii Ēwandamau ichig chaai deegu atarr chadcha paarpajuuta warag khiirjunaa, “Puan pūhdēu nem magju atarrjā chadchata wau sierrum” aajeem Ēwandamag, i thō iekhamamua. ²¹ Irua khaphu sējim, chadcha Ēwandam jua theeg sim, ichdēu nem magju atarr wawaag. ²² Ichdēu mag khaphu ükha sierr gaaimuata, Ēwandamau ich iek phātarr gaai jaau simjō pekau chukhu arrjō i wajaug paapūijim aajem.

²³ Mag Abranau ükhaa chaar ükhatarr gaaimua Ēwandamau i kulp chukhu paatarr jaau num chan i appaijā khaba, ²⁴ ewag pawia maachjā agjō kulp chukhu paapūiju khun igwipata mag phāpijim Ēwandamau ich iek gaai. Wajapcharan mag maach Pör Jesús phiriutarr ag Ēwandam gaai thāraucha ükhaawaita ichab ich Ēwandamau maach pekau chugpaawi kulp chukhu narrjō maachjā aujem. ²⁵ Mag maach Pör Jesuuta Ēwandamau maach pekau paar òrag uduraa thōopijim, mag thōotarrta deeu phiriut athamua maach pekau chugpaapāig.

5

Jāga nu is pekau chukhu arrjō wajaug paapūiwi

¹ Mūhdēu jaau chirarrjō, maachdēu thāraucha Jesucristo iek ükha num gaaimua Ēwandamau maach pekau chukhu narrjō wajaug paapūijim. Magua ya isin maach i dūi khōinaa num maach Pör Jesucristo gaaimua. ² I gaaimuata ichab Ēwandamaujā maach dūi wajapha aajem, i iek thāraucha ükhaawai. Mag num gaaimua ichab onee num, ich mag wajaug sierrum dūita wēnurraju khiirju naawai. ³ Pari mag mug atag i dūi wēnurraju khiirjuwipai khaba, mug eegarwe maach dau aug wauwajā ich mag onee naajem, magum gaaimua warag maach thāar phūupiejem khaphu naawai. ⁴ Maagwai mag thāar phū naawai mag dau aug wau numjā āwatju khaphu āwat numta Ēwandamau oowajā üu sim. Mag gaaimuajā onee naajem. Mag Ēwandamau maach üu oo sim khaphu naawaita warag mag i khiircha oo wai wēnurrum khōchag thunumjā ogdūba aajem. ⁵ Mag i khiircha ooju khiirju numun, ich Akhaar maachig deetarrauajā chadcha ichdēu maach daupii wai sim khaphu api siewai ichiita i oob khaba ooju khaphu numu.

⁶ Dich juapadamaupai chan pöd dich pekau eemua öbēraagjā jua theeg chukhu narrrta, mag i oob khaba ooju khap amkhiirra Cristo bëewia maach thumaam khun kōit meechejim, magbarmua maach chi khaigbam khun peerdū awaag. ⁷ Pārau khaphu

n̄m, chadcha thethe sim, s̄i ābmua ʉd̄uraa chikham kōit ich thōopiju. Ich kh̄irau chan, Ēwandam iek gaai jaau simjō nem ajapham appai waaujem kōit awiajā, ābmua jā ʉd̄uraa ich thōopibaju. Tale s̄i woun wajaug sim paran ābmua kh̄aijā ich thōopiju; pari mag awiajā mag n̄m an̄m chan wajappai ūrba aajem. ⁸ Pari Ēwandamau magbajim maach d̄i. Maach pekau p̄m n̄m āba, Cristo p̄ijim maach kōit thōmkh̄ir. Mag p̄ibarmuata irua ich garmua chadcha maach kh̄ōsi sim khap apijim. ⁹ Mag, maach khaigba narrjā igba Cristo maach kōit meetarr gaaimua ya i d̄i kulp chukhu naawaita, i gaaimuata ičhab Ēwandamau maach i agkham ed maach gaai ich kh̄ir machag meeuju arrjā ū maach jua kh̄ar̄ijū, ya b̄urjā pekau chukhu arrjō naawai. ¹⁰ Warr maach pekau ee w̄n̄rraajeewain maachin Ēwandam d̄i iekkh̄ōr p̄m̄ta naajim, maachd̄eu i igba narr gaaimua. Pari mag Cristo maach kōit meetarr gaaimua Ēwandam d̄i maach kh̄ōinaa api sim khai, magan ich iiu phiid̄atarr gaaimuajā ičhab maach aub khaba ich aar auju, ya Ēwandam d̄i kh̄ōinaa w̄n̄rraawai. ¹¹ Pari mag ich aar aujupaijā khabam. Maach P̄r Jesucristoou Ēwandam d̄i mag maach kh̄ōinaa apitarr paarjā irig ū ajim anaa ich Ēwandamta thō iekhaajem, onee naawai.

Adanau ðor okhoopitarr, j̄urr Jesuu peerd̄u aaujem

¹² Ich j̄agta ajim ičhab warrgarjā: Ich mag Jesucristo meetarr gaaimuapai maach peerd̄uajemjō, ðor ābpai pekau wautarr gaaimuata ičhab thumaam kh̄ūnta ewag pawiajā pekau paarpagkhajim. Mag pekau gaaimua chi nacha pekau wautarr wounjā meetarr aawai maach ewagam kh̄ūnjā agjō thumaata ð deejim, thumaam kh̄ūnta pekau wau th̄naawai. ¹³ Ley chukhum aig parhooba nem waauwaijā maḡm paar iekhaba aajeeb mam̄, Moiseeg Ēwandamau ley ph̄apiju nawe ichiita ya chi pekaun s̄iejim. ¹⁴ Mag chi pekauta warrgurwe s̄ierr aawai Adán s̄isierr aigmua kh̄ieb Moisés s̄ierr jaarjā mag pekaúata ewag pawiajā ðor thum daj̄egpi wai s̄isijim. Ēwandamau Adanag ich kh̄ircha jaautarrta i ichaur awia pekau wautarrjō ewagam kh̄ūnau chan amachd̄eucha waubajierrab mam̄, ichiita amachd̄eu nem wauju khaba n̄m khaph̄u narrta waujim. Mag wautarr gaaimuata amachd̄eujā ich Ēwandamaucha jaautarrta ichaur abarmjō pekau waujierram.

Wajapcharan mag Adanau nacha khaigba arr gaaimuata ðor thum daj̄ek n̄isierjō, nassi pawia Cristo b̄ewaijā i meebarm gaaimuata ičhab j̄urr ðor thum peerd̄u aai n̄isijim. ¹⁵ Mam̄ mua mag chir̄m aig chan mag Adanau pekau wautarrta ewag pawia Ēwandamau maach athee ich Chaai p̄itarrjō ū sim aba chir̄m. Nacha ich Ēwandamau woun ompaatarrau, wajapcharan Adanauma, i iek ūrba i ichaur awia pekau wautarr gaaimuata ewag pawiajā thumaam kh̄ūnta ð deejim. Pari mag thumaam kh̄ūnta kh̄ech n̄m oobaawai, Ēwandam maach d̄i wajapha kh̄itaawai, j̄urr maachig regalo wajapcharamta s̄i par deebarmjō ajim, ich Iewaa Cristo p̄ibarmua. Cristoou maach thumaam kh̄ūn iiu aum kh̄ōchgau maach kōit ich thōopibarmua ichd̄eu nem wauju aai s̄ierr atchata waujim. ¹⁶ Mag warrcha ðor ābpaimua pekau wautarr gaaimua thumaam kh̄ūnta Ēwandam d̄i iekkh̄ōr paarpapijim. Pari mag iekkh̄ōr p̄m ich d̄i paarpattarrta, am pekau p̄m th̄narrjā igba, thumaam kh̄ūn kōit meemkh̄ir Cristo p̄itarr gaaimua pekau chukhu narrjō deeu wajaug paarp̄ijim. ¹⁷ Iin chadcha ābpaimua mag pekau paarpattarr aigmua ich chi pekauta nem jua theeg s̄isijim, ichd̄euta ðor thum daj̄ek aag. Pari Ēwandamta ag kh̄ai jua theegcha s̄ierraawai agjō woun āb mag pekau paar maach kōit ʉd̄uraa ich thōopitarr gaaimua maḡm thum p̄d̄p̄iwiā, ðorjā wajaug paawia pekau chukhu arrjō ap̄aijem, ajapcharan Jesucristo gaaimuama. Mag ich thōopitarran, mag ʉd̄uraa amach wajaug paapi n̄m kh̄ūnta ich d̄enjō nem khaigbamjā thum p̄d̄p̄aijem kh̄ūnkha w̄n̄rramkh̄ir ajim.

¹⁸ Wajapcharan j̄ag Adán ich appai pekau wautarr gaaimua thumaam kh̄ūnta Ēwandam d̄i iekkh̄ōr paarpattarrjō, ičhab Jesucristoouta ich Aai ipierraa maach kōit ich thōopitarr gaaimua mag iekkh̄ōr p̄m narrjā magba arrjō ap̄aijem, ich mag w̄n̄rramkh̄ir. ¹⁹ Wajapcharan ābpai mag Ēwandam iek ūrba i ichaur arr gaaimua

ōor pōmta pekau paarpagkhapitarrjō, ich agjō ĩchab ābmua iuu ich Aai ipierraa maach thumaam khūun kōit meetarr gaaimua ōor pōmta agjō wajaug paawia pekau chukhu narrjō nūisiju.

²⁰ Warrcha Ēwandamau ley deewain, ōrag amach pekau wau nūm khap amkhīirta deejim. Pari magbaawai mag amach pekau wau nūmjā khaphū nūmta warag athuuchata khaibag aphōbaadēm āba, ich Ēwandamaujā ich jāg ōor dau aug khaug paraa khitaawai, ĩchab amag wajaucha khaphū apijim, ichdēu am peerdū auju aai sim. ²¹ Warr jāg pekau ōor meepieg ichta jua theeg ūrpai sierrjō, ĩsjā ĩchab Ēwandam jua theegta jūrr ag khāaijā ūrpai sim, maach Pōr Jesucristo gaaimua mag maach pekau pōm narrta chugpaapūiwiia jūrr ich dūita ich mag i dēnkha wēnūrramkhīir.

6

Pekau wawaagan maachin chi meemjō nūm, mamū Cristo athee nem wawaagan iuu nūm

¹ Mag pekau athuucha waauwaita Ēwandamau maach dūi wajaucha aajem anaawai, magan ūwarag ich magta pekau wau wēnūrrajupá, mag pekau wau nūm Ēwandamau chugpaapūpūikhampierr chadcha ich maach dūi wajaucha khitūm khap aag? ² Mag khabam. Jesucristo dūi naawai tag pekau waumaugau ya maach chi khēchamjō nūmta, jāga mag būrrjā dich khaibag pūaba agtha pekau wau wēnūrraju aai nūm abarju. ³ Pārau khaphū nūm, Jesucristo iek ūkhawia maach i thūr gaai pōr choowi i dēnkha nūm khūunan ya i dūi ōor ābpaimjōta nūm. Mag naawai tag pekau wauba aagjā warre i dūi āba khēchtarrjōta nūm, ūma pārau khaugba nū? ⁴ Wajaucharan mag maach pōr choo nūm aig, warre Cristo dūita ābam jēbdegpai bēppūitarrjōta nūm, tag pekau waujūā khaugba aag. Pari mag meebarmjō arran, sīi tag warrarmjō nem khaigbam wauba aagpai khaba, jūrr ich Cristo simjōta wēnūrraagau. Wajaucharan Ēwandamau ich Chaai phiriū autarrjō, maachjā ich athee iuu phiidūbarm khūunjōta api sim, āba ichdēu khōsimjō wēnūrramkhīir.

⁵ Mag nem khaigbam waumaugau Cristo dūi āba meetarrjō naawai agjō i dūi āba phiidūbarmjōta nūm, jūrr nem wajaucham appaita wawaag. ⁶ Magua, maadēu khaphū nūm, warr maach Cristo dūi khaba naawai dich khōchagpierr nem waju khīirjug wai narrjā ya ich Cristoou ich dūi āba pakuls gaai meerpbapūimjō ajim, magbarmua magūm khīirjug warre jua theeg chukhu aadeewai tag mag pekaūgta dich khāai ūrpai apiba amkhīir. ⁷ Chadcha maach meewai chan tag nem waujūā khaugba aadeejeewai pekaūjā maach ogdupāaijem, ya tag ich ipierraa abaju khaphū sīewai. Ich agjōta sim ĩchab Cristo dūi meebarmjō aawaijā: pekaūa pōd maach dūi iek theeg chukhu sim. ⁸ Mag ya maach Cristo dūi khēchwī nūmjō naawai maadēu khaphū nūm, maachjā ĩchab ich Cristo simjōta wēnūrraju, pekaūgta ūdūur dich ūrpapiba. ⁹ Maadēu khaphū nūm, Cristo iuu phiidūtarr aawai tag meebam; í tag maach dajēkhūm khūunjō khaba sīsīm. ¹⁰ Cristo meetarran, ōor pekau paarta meetarr aawai, chi pekau jāg ichdēu ōor dajēk aajemjā warre ich Cristo garmuata pōdpūijim. Pari mag meetarra deū iuu phiidūwia sierrūmūn, ich gaaimua jūrr ōragta Ēwandam thō iekhamkhīrau. ¹¹ Mag pāar ya Cristo ich garmua mag pekau pōdpūitarr dūita naawai tag pekau waumaugau ya chi khēchamjōta abat. Magarrau Cristo dūi nūm gaaimua Ēwandam athee nem wajaucha wawaagan chadau jūrr khīir ubagta abat.

¹² Pekaūg chan oob ūdūraa pāach gaai ūrpapimiet, sīi warrgar pāachdēu nem waum khōsimpai waaujerr wawaag. ¹³ Nem khaigbam wawaag chan ni būchkhūn awiajā oob pekaūgta pāach gaai ūdūur apimiet. Mag khāai Ēwandamagan chadau pāachta sīi khajapham nem jua choogiemjō idēu pāach dūi ichdēu ampierr apibat. Ya pāar mag nem khaigbam wau wēnūrramaugau, Cristo dūi āba meewia deū iuu phiidūwi naawai, Ēwandamagta pāachdēupai warre pāach thūm thūsiēbapūit. ¹⁴ Pārau magta amūn pekau chan būrrjā pāar dūi iek theeg chukhu sīsiju. ūKhan jāgwi? Pārau sīi pāachdēu khīirju

n̄mjö Moiseeu ley phã p̄atarr ūrkha n̄mua khaba, āba Ēwandamau ich garmuata p̄ach pekau ee w̄n̄r̄rapimaaugau üu p̄arag kh̄iirjug dee s̄iewaima.

Ēwandam chogkha naawai nem agchata wauju aai n̄m

¹⁵ Mag, mua Moiseeu ley phã p̄atarr ūrkha n̄mua khaba āba Ēwandam maach d̄üi wajapha khitaawaita maach peerd̄u aaujem a chir̄m aig, ābmua kh̄iijã, Ēwandamau maach chig abaju awi, “Magan warag pekau wauju aai naabahab” aju. Pari magjã khabam. ¹⁶ Magju kh̄iiai wajapha kh̄iirjunaata nem waubat. P̄arau p̄achd̄euta jaauju aai n̄m, ¿pekaúgta ūd̄ur p̄ach ürpapim kh̄ösi n̄, okhoom iek okhoog, wa Ēwandam chogkham kh̄ösi n̄, i ipierr n̄mua i aar öb̄eraag? P̄achd̄eü igbarmta p̄ar p̄örkha s̄isiewai maguata p̄ar ich chogkha wai s̄isiju. ¹⁷ Warran p̄aran chadcha pekau chogkha n̄mjöta naajim, p̄ach kh̄öchagpierr nem waaujerr gaaimua. Pari ĩs j̄urr p̄ar gaaimua Ēwandamagta üu ajim a chir̄m, p̄achig jäga w̄n̄r̄raju aai n̄ a jaautarr iekta p̄arau th̄arauchata ükha naawai. ¹⁸ Mag pekau jua eemua Ēwandamau üu p̄ar peerd̄u autarr aigmua ĩsin p̄aran j̄urr i chognaanau, ichd̄eü nem kh̄ösimjö nem agchata wau w̄n̄r̄raawai. ¹⁹ Mua mag chikham chogkha n̄m jaau chir̄m̄n, s̄i cha m̄uchd̄eü jaau chir̄m wajapha khaph̄u amkh̄iirta mag ejemplo p̄arag jaau chir̄m. Magba akhiin p̄arau pöd khaugbaju, khanta mua jaau chir̄. Mag m̄uchd̄eü jaau chir̄mjö, ich jäg warr s̄i p̄ach kh̄öchagpierr nem khaigbam waaujerr gaaimua pekaúgta ūd̄ur p̄ach ürpapierj̄ö, ĩchab ĩsjã warre p̄achd̄eupai p̄achta thum Ēwandamag th̄usiebarp̄üt, ichd̄eü kh̄ösimjö nem wajaphata wau n̄mua chadcha i öorkha āba i atheepai w̄n̄r̄raag.

²⁰ Chadcha warr p̄ar s̄i p̄ach kh̄öchagpierr nem wau n̄m gaaimua pekau chogkha n̄mjö naajeewai chan Ēwandamau waupi jaau simjö waujujã kh̄iirjuba aajeejim, agtha i öor khaba narr aawai. ²¹ Pari ĩs ewag panaa oowai, khan wajaug s̄iej̄i mag khaigba w̄n̄r̄rarr. Ante ĩs maḡm kh̄iirjuawai warag maach chigaata sim, mag dich nem khaigba wau n̄m gaaimua siita warag maach okhoopiejeewai. ²² Pari ĩs chan p̄ar warr pekau chogkha narrjö khaba n̄m; ĩsin p̄aran j̄urr Ēwandam chognaanau. Pari mag i chogkha n̄m̄n chadau ante maach athee wajaugta sim, mag n̄muata i öorkha i atheepai w̄n̄r̄ranaa i aar öberwi i d̄üi naaimaju aawai. ²³ Pekau chogkha n̄mjö n̄muan s̄i warag maach okhoom iekta okhoopiejem. Pari j̄urr Ēwandamau ich chogkha w̄n̄r̄r̄m paar maachig deej̄u jaau sim̄n, ügthar pawiajã ich mag ich d̄üi ph̄e wai s̄isijuuta jaau sim, maach Pör Jesucristo d̄üi öor ābpaimjö naawai.

7

Cristo d̄enkha n̄m̄n ūi jaai paraamjöta sim

¹ Cristo gaaimua khodamnaan, p̄arau ley khaph̄m kh̄ūn aawai p̄arau meraa khaba n̄m, lein maach iuu durrum orapaita maach d̄üi iek theeg s̄iejem. ² P̄aad̄e kh̄iirjubat: Ūi jaai paraamjã ich agjöta s̄iebahab. Ley gaai jaauwai, chi jaai meebam aiguin ich jaai gaai j̄ügadau j̄ü simjöta sim an̄m, p̄aju khaba. Pari chi jaai meebaadeen chadau mag j̄ü simjö s̄ierrrta ēed̄ubaad̄emjö sim, tag jaai chukhu aadeewai. ³ Pari mag jaai paraa simta deeam emkhooi d̄üi khapes am̄n magan pekauta waubarm, ich jaai khabam d̄üi aawai. Pari chi jaai meebaadeen chadau ya deeam jaai auju aai sim, mag ich jaai gaai j̄ü simjö s̄ierrijã ya ēed̄ubaad̄emjö s̄iewai. Mag, khoopawia ich ap s̄isimta jaai au sim̄n magan pekau khabam.

⁴ Khodamnaan, p̄arjã ĩchab ich agjöta naabahab: Warran leita p̄ar jaaijö s̄iejim. Magua ichiita p̄arau ag gaai jaau sim ipierraa ab khaba aajeejim. Pari tag pekau waumaaugau ya p̄ar Cristo d̄üi meetarrjö naawai ya mag ley p̄ar d̄üi tag iek theeg chukhu s̄isim. Ya ĩsin p̄aran j̄urr Cristo d̄en̄eü, ar meewia deeu iuu phiid̄utarr d̄en̄ma. Mag i d̄enkha naawaita Ēwandam dau na nem wajapha wau w̄n̄r̄raju. ⁵ Warr maach parhoobam kh̄ūnjö s̄i dich pekau ee w̄n̄r̄raajeewai leü maachig nem parhoob waupiba jaau s̄iejim. Pari magtarrta nem khaigbamta waupi jaautarrjö warag parhoobam nemta waum kh̄öchkh̄a ph̄öbaad̄ewi s̄i okhoo n̄isijim. ⁶ Pari mag narrta ĩs

jürr nem khaigbam waumaugau Cristo düi äba meewi nüsimjö nüm. Mag Cristo düi meebarmua ĩsin maachin äba Ĕwandam chognaanau, ya mag leita maach khāai ũrpai khaba sĩewai. Pari mag i chogkha nüm chan mag ley gaai jaau sim ũrkha nümua khaba, ich Ĕwandam Akharau wĕnŭrrapi jaau simjö wĕnŭrrumuata mag i chogkha nüm.

Pabloou ich pekau khaug autarr

⁷ Mag khai, ĩmagan Ĕwandamau ley deetarran pekaupá? Mag khabam. Ĕwandamau ley deetarr chan pekau khabam. Pari mag ley khurau khabamuan, mŭch pekau paraa chirŭmjā khaugba chirakham. Mag ley gaai “Oob chikham nemta pŭch dĕn apim khōsi am” aba sĩekhiin, mua būrjā khaugba chitakham, magpai nümua pekaukha öbĕr sim. ⁸ Pari mag ley khaug athamjö abaawai chi pekaúata warag mŭrŭg chikham nem khōsi aju aai khaba chirŭmpata warag khōchkhapibarmjö ajim. Pari ley chukhumuan magbakham. Wajapcharan ley chukhum aiguin, pekaun sĩi iek theeg chukhuta sim, nem khaigbam maachig waupieg. ⁹ Warr agtha daumeraa chiraaĵeewain mŭch pekau wai chirŭmjā khaugbata chirarr aawai mŭ ũu chirajim. Pari maimua ya mŭchdĕu chi ley gaai jaau sim khaug athaawaita, ĩchab mag mŭchdĕu nem wauju khabamta waum khōchkhakhakham gaaimua ¹⁰ warre mŭch okhoo chirŭmjā khaphŭ chirsijim. Magta ajim. Wajapcharan mŭchdĕu khĩirjuawai, mag ley ũrkha nümua mŭch peerdŭ aujupii chirajim; pari magtarra jürr ich ag leŭpai warag mŭch okhoojuuta mŭrŭg jaubarmjö jaubaawai ¹¹ mua khaphŭ aadĕjim, chi pekaúata sĩi mŭch khŭgurbarm. ĩPari jāga magĩi? Par ley thum ũrkha aubaju ũrkha chitarr gaaimuama. Wajapcharan mag ley thum pöd ũrkha aubam gaaimua, warag pekau wau chirŭmuata mua khaug athajim ĩchab, chadcha mŭch okhoo chirŭm.

¹² Magua khaphŭ abat keena: Ĕwandamau ley deetarr chan pekaujö khaigba khaba sim, ich Jöoirauca deetarr aawai. Mag lein chadcha chi wajaphamŭ, ichdĕu nem khōsimta waupi jaaunaa maach ũu wĕnŭrramkhĩirta deetarr aawai. ¹³ Magua, ley gaaimua chan mŭ okhooba, pekau gaaimuata okhoo chirajim, leŭ wajaug jaau sim chaur sĩi mŭch khōchagpierrta nem wau chitarr gaaimua. Pari mag ley gaaimuata ĩchab mua khaphŭ aadĕjim, pekau chadcha nem wajapham khaba sim. Wajapcharan Ĕwandam iek gaaimuata maadĕu khaphŭ nüm, pekau chadcha athuuchata khaigba sim.

¹⁴ Maadĕu khaphŭ nüm, ũgtharmuata ley deejim. Pari mŭn sĩi ich mŭig eegarpaimŭ. Mag chiraawai pekauta wounjö mŭch pörkha wai chitŭmjö, irua nem khōsimta wau chitŭm gaaimua i chogkha chitŭm. ¹⁵ Khaugbam khar mŭ jāga chiraaĵem khai. Pari mŭch imeerba, chadcha Ĕwandamaujā khōsinaa mŭchdĕujā nem waum khōsimta wauba, agtha nem khaigbam mŭchdĕu waumaphamta waaujem. ¹⁶ Mag leŭ waupiba sim nemta mŭchdĕujā waumapha chirŭm aig, magan mŭch paarmua mag ley wajapha sim a chirŭm. ¹⁷ Magua mŭchdĕu khōchkhabam nem wau chirŭm aig, sĩi juau ogthom khabam. Magŭm wau chirŭm chan mŭchdĕucha khaba, mŭch düi thaabatarr pekau mŭ gaai ũrpa simuata mag waupi simjö aajem. ¹⁸ Mua khaphŭ chirŭm, mŭg chirŭm aig chan būrjā thāar wajaug chukhu chirŭm Ĕwandam dau na. Magua, nem wajapha waum khōsi chirŭmjā pöd wauba aajem. ¹⁹ Magju khāai mag nem wajapha waum khōsimjā waubanaa nem mŭchdĕu waumaphamta waaujem. ²⁰ Pari mag mŭchdĕu nem waumapham waauwajjā, sĩi mŭch khĩrauta wauba, mŭch düi pekau thaabatarrauta warag mŭ gaai ũrpawi magŭm waupim khōsi aawaita magŭmpa waumaajem.

²¹ Magua mua mŭchdĕupajjā mŭch khaphŭ chirŭm, mŭch khĩirjuguan nem wajapham appaita waum khōsim ee, nem khaigbam wauju khĩirjugta maach na garpapakhamjö aajem. ²² Maagjeeb mamŭ Ĕwandamau ley deetarran mŭch thārau khōsinaa ichiita ag igar chirŭm. ²³ Pari mag Ĕwandam ley khōsi chirab mamŭ, mua khaphŭ chirŭm, jürr äb agjö mŭ mor ee simuata mŭchdĕu khĩirju chirŭm chaur khĩirjug khĩet mŭrŭg khĩirjupi sim, ichdĕuta ganaag. Ma, chi pekau mŭch düi thaabatarrau. Ichdĕuta woun dĕnjö mŭ pŭr wai simjö aajem, ichdĕu nem khōsimta waupieg. ²⁴ ĩĔ, apkhiitŭ mŭdam! Magŭm khĩirjubaadeewaita onegjā chukhu chiraaĵem. ĩKhauwaata mag maach mor ee pekau

sim jua eemua maach khaigpër athaagáwa? ²⁵ Ába ich Ēwandamaupaita maach Pör Jesucristo gaaimua maach khaigpër aju aai sim. Magua irigta üu ajim a chirum, ich mag Jesucristo gaaimua. Wajapcharan mugta sim: Mũch ödiun, Ēwandamau khõsimta wau chitũmua i chogkha chitam khõsi chirum. Pari mag chirumta, Cristo khurau khabamuan, pekauta agtha wounjõ mã khãai ürpai siekham.

8

Ēwandam Akharau jaaumamjõ wẽnũrraag

¹ Mamũ üu magba, maach ya Jesucristo iek ükhawi ich dẽnkha nũm khũũnau chan tag pekaũgta ich mag uduur dich ürpai apiju khaba nũm, mag pekau waaujerr paarjã okhoopimaugau ya maach ich dẽnkha naawai. ² Pari magaagan chi Ēwandam Akharau maach ich Cristo dẽnkhati athamua mag maach okhoopiju arr jua eemua peerdu athaawaita mag pekaũgta maach ürpai apiba aajem. ³ Wajapcharan mugta ajim: Moiseeu phã puatarrau pöd pekau jua eemua maach khaigpër aubajim, mag pekau maach dũi thaabatarr gaaimua pöd mag ley uerkha auba arr aawai. Pari Ēwandamau magbajim. Ēwandamaun ich lewaachata maach wounaan khĩir thegwia pũijim. Mag ich mug maach chi pekaupanjõ khitajieb mamũ, bũurjã pekau waubajim. Mag pũiwiã maach khaibag kõit thõopibarmua, maach gaai aju arrta warag ich Chaai gaaita uduuraã mas apijim, magbarmuata jũrr mag pekau maach dũi jua theeg sierrta warre jua theeg chukhu apãaig. ⁴ Magta ajim Ēwandamau, ichdẽu ley deetarr gaai maachig waupi jaa simjõ wẽnũrramkhĩir. Magaag ya tag warr maach pekau ee wẽnũrraajeewaim khĩirjugjõ khaba, ich Ēwandam Akharau waupi jaaumamjõta nem wau nũm.

⁵ Ar sũ amach bi eem khĩirjug dũipai bãauwi pekau wau wẽnũrrum khũũnan, sũ amach khõchagpierrta nem wauju khĩirju sierrjẽem. Pari ar Ēwandam Akharau jaa sim ipierrata nem wau nũm khũũnan, äba ichdẽu khõsi simjõta nem wauju khĩirjuajem. ⁶ Ēwandam Akharagta uduuraã dich dũi ichdẽu ampierr api nũmun, khõinaã Ēwandam dũita ich mag wẽnũrraju. Pari magba sũ dichdẽu nem waum khõsimugta uduuraã ich mag dich gaai ürapimũn, jũrr okhoom iekta okhooju. ⁷ ¿Jãgwi mag okhooju? Sũ mag dichdẽu nem khõsimugta uduuraã dich gaai ürapinaã jũrr Ēwandam ichaaurta nem waaujeewaima. Dich mag nem wau nũm gaaimua i ipierrajã äba, wa mag i ipierraa aju êkhakhiinjã, ichiita pödbaju. ⁸ Ar mag sũ amachdẽu nem khõchagpierrta nem waujem khũũnau chan pöd bũurjã Ēwandam oneepi auba aajem, amachdẽu nem wau nũm gaaimua.

⁹ Pari pãar magba nũm. Pãrau agtha mag sũ pãach khõchagpierr nem wau wẽnũrraba, ich Ēwandam Akharau nem waupi jaa simjõta nem waujem; majã chadcha mag i Akhaar wai nũm khai mamũ. Pari äbmua mag Akhaarta chukhu sim chan magan ma chan Cristo dẽn khabam. ¹⁰ Pari chadcha Cristo pãar thãar ee sijem khai, pãach pekau gaaimua pãar moron jẽbeg paaukhawiajã, pãar akharan ich mag iuu sũsiju, ya ich Ēwandamauchata pãar khaibag chugpaawi bũurjã pekau chukhu arrjõ apũiwiã naawai. ¹¹ Chadcha mag Jesucristo phiriu autarr ag Akhaarta pãar thãar ee sim khai, magan mag pãar mor jẽbeg paaukhabarmjã deeu Ēwandamau mag ich Akhaar pãar ee sijem gaaimuapai deeu phiriutkha aju.

¹² Jãan magau keena, cha mũchdẽu jaau chirumjõ. Maachin chadcha Ēwandam Akharagta idẽu ichdẽu ampierr apiju aai nũm maach dũi. Pari jũrr dichdẽu khõchagpierr nem wawaag chan bũurjã magju khaba nũm. ¹³ Pari pãauta ürbamjõ sũ pãach khõchagpierrta ich jãg nem wau wẽnũrrumũn, pãran ichiita okhoob khaba okhooju. Mamũ pãrau mag sũ pãach khõchagpierr aju khãai, mag Ēwandam Akharau pãach juag oo nũm dũi pãach garmuata warre pödrũpũi amũn chadau, magan okhooba ich mag pãar üu wẽnũrraju.

¹⁴ Khaphũ abat: Thum ar Ēwandam Akharagta uduuraã amachig ichdẽu nem jaaum aig jaaupinaã i ipierr nem wau nũm khũũnta chadcha Ēwandam chaainau. ¹⁵ Mag ich

Akhaar deebarmua ich chaainkha autarr chan, sīi mūig eegar chikham chogkha nūm khūnau amach patronnaan ögkhaajemjō ich ökhö wēnūrramkhīir khabajim. Magju khāai mag ich Akhaarta deetarr aawai irig jēuwaijā chadcha ich ag Akharaupai būurjā inag chukhu irig Aai ichēpiejem. ¹⁶ Mag ich Akhaar maachig deetarrauta jūrr maachig jajaaukhamjō aajem, chadcha maach Ēwandam chaainkha nūm. ¹⁷ Mag chadcha i chaainkha naawai, ich Ēwandamau ich aar paaukhabaimaa, maachig deejū a simjā chadcha deejū, magbaawai Cristo dūi āba maachdēujā nem thum wai naamkhīir. Pari mag ich Ēwandamau Cristo dūi arrjō maach dūijā wajapcha amkhīran, ich jāg Cristo dau phūū mūig eegar nūrraajerrjō maachjā agjō i gaaimua dau aug au wēnūrraju.

Mūg atag Ēwandamau maach dūi wajapha aju

¹⁸ Iin mūig eegar aawain maachin chadcha mag dau aug wau wēnūrraju; mamū jūrr mūg atag ūgthar paawaita wajapcha naaimaju khīirjuawai chan, mag dau aug wau nūmjā sīi warag maadēu igbata sim. ¹⁹ Chadcha mag sim khap aag pāadē khīirjubat: Maadēu khaphū nūm, mūg durr gaai maimua edjā eejā nem thūnūm thum ya īs chan warr Ēwandamau amach ompaatarrrjō khaba thūnūm. Mūg maach wounaan dau aug wau nūmjō, īchab amjā waragta eegar paaukhamam. Pari maadēu khaphū nūm īchab, am mag thūnaab mamū, Ēwandamau maach phiriutkha auwia īchab amjā deeu wajaug paapūiju. Magua amachdēujā magju khaphūmjō, Ēwandamau maach ichdēu wajaug paatarrr khūn dūi dau daau bēējuuta wounaan dēnjō sīi nū khodthūnūm. ²⁰ Warr Ēwandamau mūg durr ompaawai chadcha wajaphata waupūijim, mag gaaimua ōor phithurg chukhu wēnūrramkhīir. Pari magtarrrta mag Adán pekau gaaimua chi durrrpata warre ār jopjim. Mag ār sīsimjā ich khīrau khaba, ich Ēwandamauta magpijim. Mamū ichdēu khaphū sīejim, ich mag khaigba sīerram iek khaba, ²¹ ewag pawiajā deeu ūwaa ichdēupai aanaanjō pōr khoreu athamua maach ich chaainkha nūm khūn dūi āba wajaug paapūiju. ²² Maadēu khaphū nūm, mūg durran ūi chaai awaagpaawai bi machgau idaaū aadēp aajemjōta sim. Pari mag idaaū thūnaawi ya athaawai onee aadeejemjō, īchab mūg durrrjā cha ich simjō sīerram iek khaba, ichiita ijā īchab deeu durr wūjūúg paju. ²³ Mamū īs mag mūg durr appai khaba, maach ich Ēwandam Akhaar wai nūm khūnpata gaai machag nūm, Ēwandamau da maach awaan bēeba aawai. Magua maadēu jōpkhaa i bēepim khōsi nūm, mag maach ich chaainkha ich dūi thum āba phē athaawai maach mor mūg dajēkhu khitūmta tag meejā khaugba ich mag iiu nūisieg. Mamū mag Ēwandamau ya maachig ich Akhaar deetarr aawai maadēu khaphū nūm, maach dūi magju a simjā chadcha ichdēu jaau simjō aju. ²⁴ Chadcha maachin ya peerdūwi nūm. Pari mag mūg atag ich Ēwandamau maach dūi wajapha aju a simjā ūkha naab mamū, maach daūa chan agtha ooba nūm. Pārau khaphū nūm, nem maadēu dich daūa oaju khīirju sīerr ya oobarm aigmua tag oom khōchag khaba aadeejem, ya dichdēu khīirju sīerrjō dich daūacha oobaawai. ²⁵ Mamū ich agjō mag dichdēu oom khōchag thūnūmjā chadcha agtha ooba sim khai, magan oobam aigjā nem pūabaju. Magua, mag dau aug wau wēnūrrawiajā āba Ēwandamau mūg atag maach dūi wajapha ajuuta khīirju wēnūrrūm.

²⁶ Mamū mag khīirju nūm appaijā khaba, ich Ēwandam Akharauta maach akhaar-dam kha thūu aadeewai ūu maach akhaar juag oojem, magūm phithurg waauwaijā āwatamkhīir. Magūm gaaimua maadēu pōd Ēwandamag jēuju khaugbam iekhou sīi “īĒ, Ēwandam!” aawaijā, ich chi Ēwandam Akharauta maach khīirjug khaphū sim aawai, jūrr ichdēuta maach kōit warre ich Ēwandamagchata jaumaajem. ²⁷ Ēwandam chi Ayauta maach khīirjug khaphū aajeewai, i Akhaar maach ee simuajā mag maach khīirjug igwia maach kōit nem jēuwai, khaphū aajem khanta jaau sī. Mag, ich Akharaujā ichdēu khōsimjōta jēu sīewai ūkhab khaba i iek ūkhaajem.

Phithurg āwat nūm gaaimuata Cristoou maach khōsi aajemjā warag khapcha pamam

²⁸ Maimua maadëu khaphu num ichab, maach chi Ëwandam khösi num khunnan dau aug waauwaijã magum gaaimua warag mug atag paawai dich üu amkhïirta uduraa magpiejem. Wajapcharan ich Ëwandamau khösi simjö maach chadcha ich iek ükhabaawai peerdu autarr khun düita mag üu aajem, chadcha maachta ichdëu thürkha autarr khun aawai. ²⁹ Mag ichdëu maach thürkha auju nawe, agtha mug durr gaai öor chukhu nwe, ichdëun ich iek ükhaju khun khaphu arr aawai, makhunta ich Chaai wajapha khitumjöta wajaug paapüiju aadëjim, magbarm gaaimua ich Chaaita ewag pawiajã wajaug paakhabarm khun ag naam chi jöökha sïsimkhïir. ³⁰ Mag ich Chaaijö wajaug paakhaju atarr aawai is chadcha maach ich athee thürkha auwia ich dënkha atham. Mag ichdëu thürkha aumam khun am pekau chugpaapüiwi warrjã pekau chukhu arrjö apäaijem. Mag, ag najã pekau chukhu arrjö apüiwi ich aar paaukhabaimaawain chadau ich Chaai wajapha wai simjö maachjã wajapha ich düi wai sïsiju.

³¹ Mag chadcha ich Ëwandamau ich aar phë auwi ich Chaai düimjö maach düijã wajapha aju khïirjunaata khaphu abat, mua pärag jaaukhim: Öraun chadcha maach düi khaigba awiajã Ëwandamau ichdëu maach düi nem magju a sim aig, khaü jür i jua chaur nem waubarju. ³² Ëwandamau ich Chaaijã igkhaba, sï warag uduraa maach thumaam khun köit thöopibarmua nem dee numjö deetarra, jägwi irua sï maachdëu nem inag ig numjä deeba abarju. ³³ Ich Ëwandamauta öor wajaug paapüiwi warrjã ich mag pekau chukhu arrjö sim a jaaujemta, khaü i ichaur maach ichdëucha jur autarr khun igwia irig, “Jäkhunan agtha pa düi kulp pöm num” abarju. ³⁴ Cristota maach köit meewia deeu iuu phiidüwia maach peerdu autarra, khaü jür ichaur maach khaibag waupibarju. Ante magpimaugau ichdëuta ügtharjã maach köit jëu sim. Maimua ichta mag maach köit iekhaagjã Ëwandam düi iek theeg sïbahab. ³⁵ Mag sim düi maach numta, zpärau khïirjuawai maach phithurg au wënrnum düi örau khäijã maach khaibag waukhiin, Cristoou maach dau äaukhaawai khai? Wa khöju chukhu num düi khajüajã chukhuna, sï chikhamnau maach dakhãkhäu nu awia maach thöobpüikhiinjã, zpärau khïirjuawai Ëwandamau tag maach khöchkhamapha aawai khai? Mag khabam. Magumuapai chan Cristo düi agdaujö maach khösi num pöd khecheu aubam. Bëurjã nem inag chukhum, Cristoou maach daupii wai sim tag daupii apiba aag. ³⁶ Pari ichiita ich Ëwandam iek phã sim gaai jaau simjö, maach mag dau arhnu aju igwia ichab David khararraujã Ëwandamag magjim:

“Pa gaaimua maran thöjuuta jurjem.

Nemchaain kheechjem aar oveja thöon arrumjöta aajem örau maar düi, bëurjã maach dau aug khaugba.” (Sal. 44:22)

³⁷ Pari phithurg au wënrrowiajã mag maach daupigau uduraa ich thöopitarr gaaimuata magumjä pödpüüi aajem; wajapcharan Cristo gaaimuama. Mam mag appaijã khaba, mag phithurg äwat num gaaimuata ichab ich Cristoou maach khösi aajemjä warag khapcha pamam. ³⁸ Magua mua khaphu chirum, ni äbmuajã pöd Cristo jua eemua maach khecheu aubaju:

mug eegar ich mag phithurg au wënrnumua,
juau thöo numua,

Ëwandam chognaanau,

edjä eem dösät bënëu,

sï parhoobam bënëu,

nem dau chigaa oo numua,

mug atag nem öbëberg maju khïirju numua,

³⁹ ügthaa edjä ee nem inag thunnumua,

mug jëb gaai wa mug jëb eegar nem parhoobam nem ich Ëwandamau wautarr sïsidumua
khäijã

pöd i jua eemua maach khecheu aubam.

9

Jacob chaain ewagam khunnta Ēwandamau ich chaainkha autarr

¹ Aay keena, much imeerba, maach meeun israelnaan parhooba aaidu wēnerrum khunnta khīirjuwia chadcha ma gaai masi chiraajem. Cristo dēnkha chirumuata mag iekha chirum. Mag num dūi īchab ich Ēwandam Akharauta murg jajaau aajeewai muchdēujā khaphu chirum, much sēukhaba chirum. ² Much mag chirum gaaimua, maach meeun khīirjuapierr ma thārau pōd āwatbajujō aadēp aajem, amau Cristo iek ūkhaba naawai. ³ Muchdēu Cristo isegwia muchta i jua machgau dau aphuu ich mag chitumua jūrr amta ūu wēnerraju khaphu akhiin, mua magumjā aba warag Cristoog much gaaita jua khūaba deepikham, am kōit. ¿Khan gaaimua mag chirú? Pāach thumta chadcha much meeun aawai much khodnaanjō naawaima. ⁴ Maach israelnaanta ich Ēwandamau jur autarr khabahab, ich chaainkha awaag. ¿Maach jōoin dūi khabajī, ichta am wētum na jūnthumiejō khōrr jūmamua edarjā īchab am arar wuu wai nurrarr? Maach atheeta īchab ich Ēwandamau maach jōoi Moiseeg ich iek phāijim. Maach jōoinag khabajieb, jāga irig jēeuju aai nu a jaanaa īchab am chaain ewagam khunnta eeta ōor peerduajemjā thaabaju jaautarr. ⁵ Maach jōoin Abrán, Isá maimua Jacob ajierram, warrchajā Ēwandamau jur autarr, am gaaimua ewag pawī maach meeun ompaa awaag. Ēwandam Iewaa maach peerdu awaag wounag paawaijā mag jōoi Jacob chaain ewagam khunnta eeta thaabachējim. Ich mag parhoobam chaaindamjō thaabachētarr wounpaita Ēwandam aawai nem thum thunumjā ichdēuta khap sim. Magua, iita thumaam khunnta ich mag mug atagjā thō iekhaju aai num.

⁶ Pari mag maach peerdu awaag Ēwandamau ich Chaai pāaiwaijā, maadēu khaphu num, maach meeunau chan wajak i igba, āaur khunntaupaia i igjierram. Magjieb mamu Ēwandamau maach jōoin dūi ich iekhatarrjō abajim aju khaba num. Ichdēu maach jōoi Israelag, ajapcharan ich Jacoogpaima, maach meeun khapan apiju atarrjō, ichiita maach meeunan chadcha khapan thunum. Pari mag khapan thunum ee, thumaam khunnta chan Ēwandam chaain chaar khabam, israelnaan awiajā. ⁷ Wajakcharan israelnaan anum khunnta, ich jōoi Israel khararr dēnjō wajakcha Ēwandam iek ūkha num khunnta chadcha israelnaan charau. Magua, jōoi Abrán chaain ewagam khunnta awiajā, Ēwandamau oowai, thum chan israelnaan chaar khabam. Ēwandamau jōoi Abranag, “Mug atagjā pu chaain khapan aju” ajim chadcha. Magtarr aawai jōoi deeam chaai Ismael aajerr gaaimua agjō chaain paraa ajieb mamu, Ēwandamau oowai, mag dēn chan i chaain chaar khaba, āba Isá chaainpaita ewag pawiajā i chaain chaarkha nūisijim. ⁸ Magua maadēu khaphu aju aai num, Abrán chaain ewagam khunnta awiajā thum chan Ēwandam chaain chaar khabam. Āba ar Abrán khararr dēnjō ich Ēwandamau nem waju abarm ūkha num khunnta i chaain charau. ⁹ ¿Pārau khīir eyaa nu, ich Ēwandamau Abranag nem deeu jaautarr? Irua magjiebma Abranag: “Mug año urumuata Saraau purug chaai oo deeu” ajim, mag chaai oobarm gaaimuata ich ōorkhaju khunnta paarpaju igwi.

¹⁰ Mag, chadcha mag chaai Isá anum thaabawia ya jōoipa sīsiewai uui Rebeca anum dūi pajim. Maimua ya Rebeca meísnaan gaai auwimuu aadēm ee, ¹¹⁻¹³ Ēwandamau irig, “Pu chaain chi jōoin aphōbaadee chi naamta jūrr ich eeum chogkhaju” a jaajim. Magju igwia īchab Ēwandamau ich iek phāpitarr gaai, “Jacobta mua ūrcha daupii ajugui” ajim, “chi naam Esaú khāai.” Pari Ēwandamau mag iekhaawai agtha amach ād bi ee naajim, amau nem khaigbam wa ūuum khāijā waju nawe. Mag Ēwandamau chi eeum Jacob dūita wajapha aju atarran, chi Jacoou nem wajapha wautarr gaaimua khaba, warrgarwe ich Ēwandamau i dūita magju arr aawai ajim, Ēwandamau ichdēu ōor igbarmta iigem a khap amkhīir.

¹⁴ Mag Ēwandamau chi naam dūi magbanaa chi eeum dūita magtarr aawai, ¿maadēu “Ēwandamau sīi parhoobata nem wau sīerrum” aju aai nu? Pōd mag iekhaju khaba num.

¹⁵ Biek āb ich Ēwandamau Moiseeg magjim: “Mua chan sīi ōrau khīirjuajemjō khīirjuba,

much khäärjugpierrta nem wau chitum” ajim. “Muan muchdäu öor dau aug khaugam khösim khüunta eeg oo chitum” ajim. ¹⁶ Ichdëucha mag säewai säi örau amachdäu nem wau num gaaimua wa amachdäu waupim khösi numjö khaba, Ëwandamau ichdäu eeg oom khösi oo sim gaaimuata am däu mag üu aajem. ¹⁷ Ichdäu mag nem waaujem igwia ïchab ich iek phä sim gaai Egipto durrar rey igwia magjim: “Puch thäär theegau mü ichaur chirum gaaimua, purug much jua theeg oopinaa müg durr gayam khüunagjä much jua theeg khakhapdö amkhäärta pü mua reikhapi chirum” ajim. ¹⁸ Wajapcharan Ëwandamau mügta sim: Ichdäu dau aug khaug paraa am khösim khüunta dau aug khaaugjem; pari ich agjö ïchab ichdäu thäär theeg apiju khüunan warag thäär theegta apiejem.

¹⁹ Pari mua mag chirum ürwia äbmua khäijä, “Mamü ichdäu mag simta, jägwi irua öor khaibag ee püibarju mag ich iek ürba arr paar. ¿Ichiita amau ichdäu khösi simjö wau num khabá?” aju. ²⁰ Pari mag awiajä, ¿ichiita ich mag öbër säebá? Maach khai agá säi Ëwandam maachjöm khüunjö i jawaag. ¿Maach säi ichdäu ompaatarr khüun khabá? ¿Pärau oowai thürü ich khatarrag, “Khanthee pua mü jäg khapüijü” aju aai sä? ²¹ Chi thür khamieuta ichdäu kham aig khaju aai sim ich jëbëu. Säi thürjöm parhooba jua chogaagpai khanaa äbam jëb dënpai säi thëpjöm khäijä oimü khamaajem agjö, säi öor di chaauram khüun bëewaipai ag ee au khoog. Ich agjöta num maachjä: Ëwandamau maach däu ichdäu am aig aju aai sim.

²² Mag säewai ichdäu khösi simjö warre öor khaibag ee püikhiinjä, khaü i ichaur abarju. Pari magba ich jua theeg oopieg öor amach pekau gaaimua säi khaibag ee püiju aai säerrta, ich khäär machag äwat wai säjem. ²³⁻²⁴ Ich agjö ïchab ich wajaug oopieg maach chi thürkha autarr khüunjä khaibag ee püiba säi eeg oowai, khaü i ichaur abarju. Ichiita ich aar awaag ichdäu thürkha aum aig thürkha auju aai sim, judionaan wa judionaan khabam khüun awiajä. ²⁵ Magua, mag judionaan khabam khüunpa thürkha auju igwi, ich Ëwandamau Oseas khararrag äsap phäpitarr gaai jaauwai: “Warr mü öor khaba arr khüunjä much öorkha aumaju; maimua muchdäu daupii khaba arr khüunjä ïchab daupii aju” ajim Ëwandamau. (Os. 2:23)

²⁶ Maimua ïchab ich Oseas äsap phätarr gaipai agjö ich Ëwandamau judionaan khabam khüunag, “Päär chan mü phöbör khabam” atarrta, deeu üwaaï naspawi ichdëupai amag, “Päärjä ïchab ich mag iiu säerrum ag Ëwandam chaïnkha nüisiju” ajim. (Os. 1:10)

²⁷ Pari jürr Judionaan igwia, jöoi Isaías khararrau magjim:

“Jöoi Jacob chaain ewagam khüun khapan säi phüas igaaum mosdau khapanagjö thünaawiajä, thum chan peerdütckhaba, äaurpaita peerdütckhaju” ajim,

²⁸ “müigmua atag maach Pör Ëwandamau müg durr i agkham ed tag ich khäär machag äwatba warre am gaai jua khüabata deju aawai.” (Is. 10:22-23)

²⁹ Ëwandamau mag äaur khüunjä dau aug khaugba akhiin, äbjä peerdubaju. Magju igwia ïchab nawe ich Isaías khararrau müg phäjim:

“Maach Pör chi jua thierrü maach dau aug khaugwi maach jöoin dën chaain ewagam khüunjä chukhu apitarr amuan,

ïsin maachin Sodomapien Gomorrapien däu arrjöta ya chukhu aajeeckham” ajim. (Is. 1:9)

Judionaanaujä ïchab maach peerdëajem iek ükhaju aai num

³⁰ Ëwandamau ich iek gaai mag jaau säsidum ürwia maadäu khan abarjuma. Judionaan khabam khüunau chan nem wajapha wau num gaaimua amach peerdëujjä ëkhaba naajim; mamü Jesucristo amach köitpa meetarr ükha num gaaimua Ëwandamau ïchab amjä pekau chukhu arr khüunjö apüijim. ³¹ Mamü jürr judionaanau magba, mag ley gaai jaau sim ipierraa num paarta Ëwandamau amach khaibag chukhu arrjö apüijupii awi, äba mag leita ürkhaju ëkhaajeejim. Pari par mag ürkha auju ëkhaajerrjä pöd ürkha auba arr gaaimua, Ëwandamau am pekau chukhu arrjö wajaug paapüibajim. ³² ¿Khan jägwi? Mag ley gaipai naam khöchgau Cristo amach köit meetarrjä igba, säi nem wajapha wau

n̄m paarta Ēwandamau amach pekau chukhu arrjō apūijupii awiama. Amachdēu Cristo igba narr gaaimuata sīi khudjā ee mokpör pöm sim düita thēubaimamjō ajierram. ³³ Ōrau Cristo dūi magju igwia, Ēwandamau ich iek gaai jaauwai,

“Mua woun āb pūi chirum” a sim “Jerusalén phöbör ee.

Ar i igba abarm khun atheen, maan sīi warag ag gaaimua ðor büēu suwi burrmkhīir khudjā ee mok jir simjōta aju, chadcha amau i oowai m̄chdēu pūitarrjā ūkhaba i igbaju aawai.

Mam̄ üu i isegba warag i au n̄m khun chan naspawiajā ūwaa amach daujā merag phēbaju, wajaphata i dūi n̄isiju aawai” a sim, ich Ēwandamaucha, Cristo igwia. (Is. 28:16)

10

¹ Cristo gaaimua khodamnaan, muan m̄ch meeun judionaan peerd̄upim khōsita chiraaajem. Magua Ēwandamag jēuwaiajā magta irig jēuujem am kōit, amjā peerd̄utkhamkhīir. ² M̄ am igar chirum, chadcha amau Ēwandamag amach eeg oomkhīir i ipierraa am khōsi naawai. Pari mag n̄mta ich Ēwandamau nem waupim khōsi sim chaarta jūr bigaau ausiu n̄m, ³ Cristo maach thumaam khun kōit meetarr gaaimuata Ēwandamag amach pekau chugpaapijujā khīirjuba. Amaun sīi amachdēu amach jōoin i ūrkhanaa Moiseeu ley phā p̄arrjā wajapha ūrkha n̄m paarta Ēwandamag pekau chukhu narrjō amach wajaug paapiju ēkhaajem. ⁴ Pari āba Cristo maach kōit meetarr iek ūkha n̄m gaaimuapaita Ēwandamau mag pekau chukhu arrjō apāaijem. Magua, Cristo gaaimua khaba sīi ley ūrkha n̄mua chan peerd̄uju ēkhaju khaba n̄m.

⁵ Mag ley ūrkha n̄m gaaimua ðor peerd̄uju akhiinjā, pādē Moiseeu phā p̄arr iek ūrbat: “Ar chi ley gaai jaau simjō thumaa wajapha ūrkha au simta Ēwandamau peerd̄u auju” a sim. Pari maach pekaupanau, khaū mag ūrkha athaju. ⁶ Mam̄ mag khāi jūr sīi Cristo maach pekau kōit meetarr ūkha n̄m gaaimua peerd̄uju igwia, atcha phithuurga sim aju khaba n̄m. Moisés iekhōoin “Ūgthar i aarcha mawia irig dich peerd̄u awaan bēepiju khaba n̄m.” ¿Jāgwi? Ya i bēewi maach peerd̄u awaag maach kōit meetarr aawaima. ⁷ Ich agjō īchab magum igwia jaauwai, “Ōor khēchtarr khun aarjā maju khaba n̄m” a sim, “dich peerd̄u aumkhīir.” ¿Jāgwi? Ya í iu phiid̄awi mam khaba sīewaima. ⁸ Magua, m̄chdēu jaau chirumjō, phithurjā khaba ni warpjā maba, sīi Cristo maach kōit meetarrta chadcha ūkhanaa irigta dich peerd̄upiju aai n̄m. ⁹ Wajapcharan pua thāraucha ūkhanaa p̄ch idamaucha, “Jesucristo chi meem arrta Ēwandamau deeu phiriu autarr aawai ichta m̄ch Pörkhapiju” amun, p̄ peerd̄uju chadcha. ¹⁰ ¿Jāgwi magju aai sī? Thārau ūkha n̄muapaita Ēwandamau maach pekau chukhu arrjō wajaug paapāiijeewaima; maimua ich agjō dich iucha dich thāar ee ūkhatarr warm khunag jaau n̄muapaita üu ichdēu maach peerd̄u aaujeewaima.

¹¹ Ēwandam iek phā sim gaai jaauwai, “Chadcha maach Pöröu amach peerd̄u auju khaph̄ i iek ūkha n̄m khun chan naspawiajā amach daujā merag phēbaju” a sim, “ich mag wajaphata i dūi wēn̄rraju aawai.” ¹² Mag sim aiguin judionaan wa judionaan khaba awiajā īsin thum ābata thun̄m Ēwandam dau na; ich ābam Jesupaita thumaam khun Pörkha sim. Magua, ar thum ichig jēu n̄m khun dūin Jōoi wajaug khitum. ¹³ Jōoi mag khitum igwia Ēwandam iek phā sim gaai, “Ar thum chi maach Pörögta amach dau aug khaugpi jēu n̄m khunan, üu peerd̄utkhajugui” a sim. ¹⁴ Pari mag p̄aach peerd̄umkhīir irig jēwaagan, ichiita nacha p̄arau i iek ūkhaju aai n̄m; mag ūkhaagjā ichiita p̄arau i iek jaau n̄m ūrju aai n̄m; mam̄ mag i iek ūraagjā chi jaaujem khunjā paraa aju aai n̄m, ðrag jawaag. ¹⁵ Pari jāga mag chi jaaujem khunjā paraa aju, chi ya ūkha n̄m khunau am pūibam. Pari judionaanau ya chadcha Jesús iek jaau n̄m ūrwi naawai, khan atcha tag ūrm khōsi n̄ ūkhaag. Ēwandamau nawe ich iek jaupiejem khap ich iek phā sim gaai jaauwai, “Jāg ðor peerd̄uajem iek jaau wēn̄rrum khun̄ta ūucha khithēm” a sim.

¹⁶ Pari judionaanau mag maach peerduajem iek ũr numjã, peer thumaam khunauta i iek asekasba, ãaur khunaupaita ũu ũkha durrum, Isaías khararrau, “Señor, par mua pũ iek jaau wai jeedũ khitumjã, khaíu ũkha sī” a iekhatarrjõ. ¹⁷ Pari mag amau wajak ũkhabajieb mamũ, mũchdẽu jaau chirumjõ, ichiita ãbmua Cristoou maach peerduajem iek jaauju aai sim; magbaawain chadau mag iek ũrwiata ũkhaju aai num.

¹⁸ Pari ãbmua khãijã, “Magan judionaanau ya Cristo iek ũrwi naab” aju. ũrwi naama amaujã ichab, durr thum judionaan nunuidumpierr ya Ēwandamau maach peerduajem iek jaau num ũrwi naawai. Magju igwi Ēwandam iek phã sim gaai jaauwai,

“Am iek durrpierr durr warpham magwe ũurjem” a sim. (Sal. 19:4)

¹⁹ Pari deeu ũwaai pũaba ãbmua khãijã, “¿Magan jãgwi judionaanau ũkhabajierrã? Wa sīita amachdẽu ũrtarrjã khaugpũibajierrãwa” aju. Āã, pari mag khaugba aawai khaba, sīi i igmapha arr aawaita i khaugbamjõ apũijierram. Pari mag ich isegbaawai jũrr judionaan khabam khũnta dau aug khaugwia ũu amach peerduajujã amag khaphũ apijim ich Ēwandamau. Magju igwi Moiseeg mug jaaupijim ichdẽu:

“Pãrag ũkhapiju khãai pãarjõ Ebreonaan khaba aawai sīi mũch khaugba nũrrjẽem khũnagta ũrcha ũkhapiju, mag oowi pãachdẽujã agjõ ũkham khõsi ũkhamkhĩir. Ag na mag mũch khõsi ajujã khĩirjuba aajerr khũnagta ũrcha ũkhapiju, mag oowi pãar iekkhõr waumkhĩir.”

(Dt. 32:21)

²⁰ Maimua ag khur ewag pawí Isaiaagjã ichab Ēwandamau judionaan khabam khũn igwi mug iekhapijim:

“Ar bũurjã mũ oaju khĩirjuba aajerr khũnau mũ baauju;

maimua ar bũurjã mũrug jẽeujã jẽeuba aajerr khũnag mũch khaugpiju” ajim ich Ēwandamau. (Is. 65:1)

²¹ Mamũ jũrr judionaan igwia ich Ēwandamau magjim ichab:

“Chadcha amach thãar theegau mũ ipierrãjã khaba naab mamũ, nem is khabam mũch igamkhĩir am nũ chirum” ajim.

(Is. 65:2)

11

Judionaanta Ēwandamau ich õorkha awaag jũr autarr

¹ ¿Pãrau khĩirjuawai, Ēwandamau ich õor iseg wai simjõ sī? Mag khabam. Mag akhiin mujã irua nawe isegpũikham, mũchjã ichab judionaan dũi thũr ãba chiraawai. Mũn maach jõoin Abrán khararr ag chaain ewagam khũn Benjamín aajerr ag chaain dẽnẽu.

² Ēwandamau warrgarwe ichdẽu õor jũr autarr khũn chan isegba sim. ¿Pãrau khĩir eyaa khaba nũ, warr jõoingar Ēwandam i jaaujem khũn põm khẽchtarr jaar jõoi Eliaau Ēwandamag jẽeumamua ya i ich appaita chirum a iekhatarr? ³ Irua Ēwandamag,

“Señor, pũ i jaaujem khũn thumaa wir aig maach meeun judionaanaupai khẽchpũiwi, pũrug jẽeujem deg nem inag phaajemjã ãrkhũipũiwi, ãba mũch appaita chirumgui” ajim.

“Mag mũch appai chirum ãba, mujã dũi thõopũim ig numgui” ajim. (1 R. 19:10,14)

⁴ ¿Pari pãrau agjõ khaugba nũ, Ēwandamau irig,

“Elías, pũ pũch appai khaba sim;

pũ dẽnjõ mũ khõsi num iekhau bũurjã Baalag jẽeuba arr khũn siete mil phẽ wai chirum” a iekhatarr? (1 R. 19:18)

⁵ Maagwai ich Ēwandamau Eliaag magtarrjõ, is ewag pawiajã ichab agtha mag warrgarwe i õorkha thũnum khũnan agtha thũnum. Pari mag thũnumũn, ich Ēwandamjã õor dũi wajapha khitaawai ũu ich garmuata maach dau aug khaugwi mag ich õorkha awaag jũr autarr gaaimuata mag thũnum. ⁶ Mag õor dũi wajaug khitaawai ich garmuata maach jũr autarr aawai, põd i dau na wajapha naawaita irua maach jũr aujim ajujã khaba num. Mag akhiin, mag dich wajaug num paarta phag numjõ aawai, ya ich Ēwandamau ich garmuata maach dau aug khaugjim abakham, ich õor khamkhĩir.

⁷ Wajapcharan męgta sim: Judionaan thum chan Ēwandamau wajaug paapüibajim, amachdėu nem wau nım paarta irig amach ajaug paapim khōsi narr aawai. Āaur khun Ēwandamau ich garmua jır autarr khunpaita chadcha pekau chukhu aajerrjō wajaug paapüijim; pari tagam khun ichdėu jır auba arr khunan ichdėuta warag am thaar theeg apijim. ⁸ Ar agtha mag thunum khun igwi ich Ēwandamau ich iek gaai jaauwai, “Mua am dau khıpinaa kachpa khıpi auju” a sim,

“oo nımta oobamjō amkhıir, maimua ır nımta ırbamjō amkhıir.

Magtarr aawaita ıs ewag pawiajā ich agthata sısıdum a sim Ēwandamau, ichig amach wajaug paapıjujā khıirjuba.” (Dt. 29:4; Is. 29:10)

⁹ Maimua ıchab Ēwandam oomapham khunag mag khıirjupimaaugau, jōoi David khararraujā irig jėeumamua magjim:

“Ēwandam, ar riknaan puch oomapham khunag idėu amach phiesta athee thach pım wauwi khōpibā,

juau ogthom puch dau na wajapha naawaita mag phiesta khamkhıirjā pu a machig nem thum dee chirum amkhıir.

Pari amachdėupain mag nım gaaimua pu dıi wajapha nım anım ee, puchdėupai am gaai mas deebā.

¹⁰ Dau phuu nımta warag am dau khısımjō apibā, amach khaigba nımjā khaugba amkhıir.

Mag nım dıi ıchab nem chukhımta wai wėnırrımjō, idėu am ich mag phithurg au wėnırrapibā” ajim Davııu, Ēwandam oomapham khun igwia. (Sal. 69:22-23)

Judionaan khabam khunjä üu peerdtkhaju aai nım

¹¹ Magan jägáwa. “¿Judionaanau mag Cristo igba arr gaaimua, magan warreta Ēwandamau am isegbapüib?” khıijā aju ābmua. Pari mag khabajim. Magju khāai ante mag maach meeunau Ēwandam ichaaur awi Cristo igba arr gaaimua, jırr judionaan khabam khunnta üu Ēwandamau peerdtkha aumam, mag judionaan khabam khunauta ükha phōbaadēm oowia judionaan iekkhōr wauwi agjō ükhamkhıir. ¹² Magua khaphıı abat: Mag judionaanau Cristo igba arr gaaimua jırr judionaan khabam khun dıita Ēwandamau dırrcha üu aajem khai, magan judionaan thumaam khunau Ēwandam iek ükha phōbaadeewai chará, agjō Ēwandamaujā ıchab üuchata aju am dııjā.

¹³ Judionaan khabam khun, mua pārag magkım ıchab: Mun chadcha ich Ēwandamauta jır aujim, pāar ee ich iek jaumkhıir. Magua, mıch meeun dıi iyüu aawai maata muan amag jajaau aajem, ¹⁴ mag ırbaawai iekkhōr wauwi agjō pāar dēnjō ükhabaawai ıchab āaur khun khıijā Ēwandamau peerdı aumamkhıir. ¹⁵ Ēwandamau mag judionaanag ooba sıutarr gaaimua pāar judionaan khabam khunagta jırr ich dıi khōinaa wėnırramkhıir ich iek ükhapi simun, chadcha wajaug sim. Pari męg atag ichdėu judionaanagpa ükhapıbarm edta wajapcha aju. Magbarm aigta mag i igba narr gaaimua khėch nımjō narrjā deeu phıidutkhabarmjō nıısıju. ¹⁶ Pārau khaphıı nım, pabüjā jėb ōtag ee simun, thum chi piu nenergjä ě ōtho thınaaju. Mag sim aig ich jōoi Abranta chi pabüjō sıebahab, maagwai judionaan chi piu nenergjōta thunım. Magua, ich jäg warrgar maach jōoin Abrán khararrjā ich Ēwandamaucha jır autarrjō, ıs ewagam judionaanjä ichiita Ēwandam ōorkha wėnırraju, amjä mag jōoi chaain aawai.

¹⁷ Pari judionaan mag olivo char gaaim chi piu nenergkha narrta, amachdėu ükhaba arr gaaimua sıi chi piu khōgkhatarrjō naabahab. Maagwai pāar chi judionaan khabam khun üu ükha wėtum khunnta, pāachdėu ükha nım gaaimua mag khōgkhatarr gaai olivo wėeta thaaphė jıirtarrjō naabahab. Mag deum pa gaaita sırkha öbēr nımjō nım gaaimua, ich Jōoirau Abranag nem deju jaautarrjō, pāraujā üu ıchab i jua eem nemdam auba aajeeb. ¹⁸ Pari Ēwandamau judionaan isegwia mag olivo piu khōgkhatarrjō nım daar, pāachdėuta üu ükha nım awia oob jırr am kha isėe amiet. ¿Pārau khaphıı naabā, pabüjā chi piúata wai dınaaba chi kharauta wai dınaajem? Ich agjōta naabahab

päärjã, judionaan chi khaarkha n̄m gaaimuata s̄i pãarjã s̄irkha n̄mjö naawai. Magua judionaan chukhumuan, pãrau pöd Êwandam khaugbakham.

¹⁹ Pari magbaa äbmua khãijã, “Äa, pari mag chi piu khögkhatarr jürr m̄chta chi nemjüir chaar khãaijã wajaapcha chiraawai, ¿m̄uta ag gaai s̄irkhamkhüir khabajï?” khãijã aju. ²⁰ Mam̄ pãadë khüirjubat: Êwandamau am düi chadcha mag papiu khögkhabapüimjö ajim, ich iek ükhaba arr köit. Pari pãar chan chi khaar chaar khabam; pãran s̄i am khãai ükhatarr gaaimuapaita mag s̄irkha th̄n̄mjö n̄m. Mag naawai oob pãach thömiet. Magju khãai iekhaawaijã agpierraata iekhabat. ²¹ Pãadë wajaapcha khüirjubat: Êwandamau amta ich garmua j̄r autarr kh̄n̄n aawai amachta chi pabü chaarkha narrjã mag ich isegbaawai am gaai s̄i par daúa ooba arr khai, magan pãar gaai chará am dënjö ükhabam̄n irua jua kh̄n̄nabacha aju, s̄i am gaaimuata s̄irkha n̄mjö naawai. ²² Pãadë m̄ iek ürbat, pãrag jaaukhim: Êwandaman chadcha wajaug khit̄m öor düi; pari ichab örau ich igba aawain, am düi khüir masi sierr̄m. Magua mag judionaan ich iek ükhaba arr kh̄n̄n düijã s̄i am gaai par daúa oobajim. Pari pãrau ükhatarr aawai ich garmuajã pãar düi nem wajaug sim. Pari mag wajaug sim khaph̄n̄ ab mam̄, ichiita irua khösi simjöta aju aai n̄m; magbam̄n pãran warm kh̄n̄njö irua isegju. ²³ Pari chadcha Êwandamau mag am isegtarrjã amau deeu ükhab khaba ükhakhiin, Êwandamau deeu am igju. Magbaawai deeu ich öorkha athaawai üwaai chi papiu khögkhatarrta s̄irkhapi athamjö aju, mag atheejã i jua theeg siewai. ²⁴ Pãadë khüirjubat: judionaan olivo chaar piu nenergjöta n̄m, Êwandam öor aawai; pari pãar judionaan khabam kh̄n̄n s̄i olivo chi wë piujöta n̄m. Mam̄ mag n̄m̄ta pãachdëu ükhatarr gaaimua jürr olivo chaar büuta thaaphënaa ag ee s̄irkhapi athamjö ajim, ichab ich öorkha awaag. Pãar düi magju aai khaba narrta Êwandamau magtarr khai, judionaan chará, amachta mag olivo chaar piu nenergkha n̄mjö naawai, Êwandamau deeu s̄irkham̄ s̄irkhapi auju, amach khögkhatarr pör gaaipai.

Êwandamau thum agdaujö öor dau aug khaaugjem

²⁵ Cristo gaaimua khodamnaan, pãachta thönaa pãachdëuta judionaan khãaijã khapcha n̄m am ugua, warrgar khaugba aajerr iekta pãrag khap apim khösi chir̄m. Iin chadcha judionaan thum khabam mam̄ Êwandam iek ükhamaaugau thãar theega th̄n̄m kh̄n̄nta ürpai th̄n̄m. Mam̄ amau jãg ükhaba n̄m̄n, jãan judionaan khabam kh̄n̄n warrgarwe ich Êwandamau j̄r autarr kh̄n̄nau thumaa ükha n̄m orapaita jãg th̄n̄m. ²⁶ Mag ich Êwandamau j̄r autarr kh̄n̄nau thum ükha phöbaadee-waita maar meeun chi judionaanjã düi agjö ükha phöbaadëwi peerd̄tkhaju. Maar meeunau mag ükhaju igwia, jöoi Isaiaau Êwandam iek phã sim gaai jaauwai, “Jerusalén phöbör eemuata woun öbërju” a sim, “maach peerd̄n̄ auju.

Maguata ewag pawijã maach chi Jacob chaainkha n̄m kh̄n̄n maach pekau eemua maach peerd̄n̄ auju” a sim. (Is. 59:20)

²⁷ Maimua agjö ich Êwandamau jöoi Jeremiegjã,

“M̄chdëu ag nawe am jöoin düi iekhatarrjö m̄chdëuta am pekau chugpaapüiju” ajim, maar chi judionaan igwia. (Jr. 31:33-34)

²⁸ Ìsin maar meeun judionaan pöm s̄i amach garmuata Êwandam düi iekkhör au th̄n̄m, maach peerduajem iek amachdëu iseg n̄m gaaimua. Pari amau mag n̄m aig, jürr pãar atheen wajaugta sim, mag amau iseg wai n̄m gaaimuata üu pãrau ükha naawai. Pari amau mag ich iseg n̄m äba, Êwandamau am khösinaa agtha ich öorkha auju khüirju sim, ich garmuata am jöoinjã j̄r autarr aawai. ²⁹ Wajaapcharan Êwandamau ichdëu nem deebarm chan tag khecheu auba, ni ich iekhatarrjã deeu naspawi ichaaupapa aba sierr̄m. ³⁰ Warrgarin chadcha pãrau Êwandamau jaau sim ichaaurta nem wau wën̄rrajim. Pari ïs jürr judionaanta warrgar pãar th̄n̄narrjö Êwandam ichaaur th̄n̄nawai jürr ïs Êwandamau üu pãarta dau aug khaug sim. ³¹ Pari mag ïs amau Êwandam ichaaur nem wau n̄m äba, ichiita m̄g atag Êwandamau pãar

dau aug khaug n̄m oowia amachd̄euj̄a deeu ùkham kh̄osi aju. Mag amauj̄a p̄ar d̄enj̄o ùkhabarm edan chadau Ēwandamau amj̄a dau aug khaugab khaba dau aug khaugju.

³² Wajapcharan thumaam kh̄unta Ēwandam ichaaur nem wau w̄en̄r̄r̄am gaaimua, ni ābj̄a i dau na wajapha sim aju khabam; ni ābmuaj̄a wir aigpai j̄aga ich wajaug paap̄iuj̄a khaugba sim. Pari Ēwandamau thumaam kh̄unta mag wai sim̄n, judionaan wa judionaan khaba awiaj̄a, ich garmuata thum agdauj̄o òor dau aug khaugaagta mag wai sim.

³³ Ēwandamta chadcha òor dau aug khaugaag thumaam kh̄un̄n d̄ai wajapha khit̄m. Maach kh̄irjug chan i kh̄irjug d̄ai barbam. Ichd̄euta òor peerd̄a awaag ag nawe waujuj̄a thum khaph̄a ajim. Irua òor d̄ai nem wauju kh̄irju wai sim chan p̄od ābmuaj̄a jaau auba, ni irua nem wau simj̄a khaugba aajem, j̄agwi j̄ag waumaaj̄e. Mag ābmuaj̄a i kh̄irjug d̄ai barbaju igwia, Ēwandam iek ph̄a sim gaai jaauwai,

³⁴ “Khaíu m̄ug n̄m aig maach P̄or ùgthar chiraajem kh̄irjug khaph̄a s̄i” a sim.

“Khaíu irig wawí iekhamaju aai s̄i, ichd̄euta khapcha sim awi” a ph̄a sim. (Job 15:8; Is. 40:13)

Maimua,

³⁵ “Khaíu ùrcha irig nem deewi s̄i, j̄urr ag paar ajués irig nem j̄ewaag” a ph̄a sim agj̄o. (Job 41:11)

³⁶ Nem th̄n̄m̄n̄ thum ich d̄en̄e, ichd̄euta thum ompaatarr aawai. Íchab nem th̄n̄m̄n̄ i gaaimuata th̄n̄m̄, ichd̄euta thum wai d̄naawai. Thumaam kh̄un̄nag ich th̄o iekhamkh̄irta maḡm nem thum ompaatarr aawai ichta m̄ug atag pawiaj̄a ich mag thumaam kh̄un̄n kh̄ai ùrpai sierr̄m iekhau.

12

J̄aga Ēwandam atheepaita w̄en̄r̄raju aai n̄

¹ Cristo gaaimua khodamnaam: Maguata ich j̄ag Ēwandamau maach dau aug khaug paraa khit̄mj̄o, muan p̄aragan p̄ach cha maach iȳu n̄mchata id̄eu Ēwandamag ich d̄enkhapi atthat a chir̄m, āba i atheepai ichd̄eu kh̄osimj̄o wajapha nem wau w̄en̄r̄raag. Magnaata irig j̄eeu w̄en̄r̄raju aai n̄m. ² Oob s̄i parhoobam kh̄un̄nau j̄aga w̄en̄r̄raju aai n̄ a jaaujemj̄o amiet. Magju kh̄ai id̄eu Ēwandamagta ichd̄eu kh̄osi simj̄o p̄ach kh̄irjug wajaug paapibat, ichd̄eu p̄achig nem waupi jaau simta khap aag; wajapcharan mag khai magan khani i dau na wajapcha s̄i a khaph̄a n̄m d̄ai khani irua kh̄osi s̄i a khaph̄anaa íchab j̄agata nem agcha wau w̄en̄r̄raju a khap aagma.

³ Keena, Ēwandamauta m̄r̄ug Cristo iek jaaujem khapitarr aawai p̄arag magkhim: Oob p̄achta p̄ach khapeen kh̄aij̄a wajaug atcha n̄m a kh̄irjumiet. Mag kh̄ai āba Ēwandamau kh̄irjug dee simpierpaita i athee nemdam wauju aai n̄m khap, dich igju awiaj̄a nem agchata jaaubat. ⁴ Maach mor gayan chadcha nem kh̄ir khapan kh̄ir pogkhe th̄n̄m. Mag th̄naawai nem kh̄ir pogkhet̄a waaujem. ⁵ Maach ich Cristo iek ùkha n̄m kh̄un̄nj̄a ich agj̄ota th̄n̄m íchab, khapan. Mam̄ mag khapan th̄n̄m kh̄un̄nauta j̄urr Cristo mor ābpai ompaa au n̄mj̄o n̄m. Mag khapan th̄n̄m̄ta mag i iek ùkha n̄m gaaimua j̄urr chikham gaai s̄opigkha th̄n̄mj̄o n̄m. Mag naawai j̄urr agdauj̄o chikham igjem.

⁶ Mag khapanaam kh̄ur̄ aawai maachd̄eu ùkhatarr iek gaaita ubu paaukhamamkh̄ir Ēwandamau maachig ich jua theeg deejem, ichd̄eu kh̄ochagpierr agj̄o kh̄ir pogkhe nem waumkh̄ir. Magua, irua maachig ich iekta j̄urr deum kh̄un̄nag jaaukh̄ir ich jua theeg dee sim khai, magan mag jua theegau maachig kh̄irjugdam barpibarmpierr i iek jaauju aai n̄m. ⁷ Wa s̄i dich khapeen juag oomkh̄ir kh̄aij̄a ich jua theeg deetarr wai sim khai, magan am juag oom kh̄osi oobá. S̄i chikhamnag ich iek jaaukh̄ir maestro kh̄aij̄a khapi sim khai, i iek jaau n̄m gaap̄ai s̄is̄. ⁸ Òor wawiejem kh̄irjug kh̄aij̄a p̄uchig deetarr p̄uch gaai wai sim khai, magan warag òorta wawinaa. Phatkhon athee kh̄aij̄a ùu Ēwandamau p̄uch eeg oowi sim khai, j̄urr òordam kh̄ir j̄asenk̄hawi amagj̄a deem kh̄osi deebá. Chi ùkha dur̄rum kh̄un̄n ee chi p̄orkhamkh̄ir kh̄aij̄a ich jua theeg deetarr khai,

magan wajaphata i phidag waubá. Chikham dau aug khaug n̄m kh̄un̄jā, pāachdēu ōor dau aug khaaugwai onee abat.

Jāga aju aai n̄m maach chi Cristo iek ūkha n̄m kh̄un̄nau

⁹ Chadchata pāach khapeen kha khōsi abat, sīi am khīirpai khaba. Nem khaigbam isegnaa nem wajapham wau n̄m gaaipaita n̄isit. ¹⁰ Khod ābam kh̄un̄jō agdaujōta pāach khapeen kha khōsinaa, dich garmuata ūrcha am khīirag eenaa agdaujō chikham respetaabat, amta dich khāai ūrpai n̄m kh̄un̄jō.

¹¹ Maach Pōr Jesucristo athee phidkhaawai oob khusēukha phidkhamiet. Magju khāai khīir phiphiragta abat.

¹² Ēwandamau m̄g atag maach ich aarcha phē auju khaph̄u naawai warag onee naat. Cristo gaaimua pāach dau aug wauju khaph̄u n̄m̄jā warag khuphīita aud̄d̄ut abat. Mag n̄m d̄ii Ēwandamag jēeu n̄m chan oob khīir okhoo jēeuba amiet.

¹³ M̄g Ēwandam iek ūkha durrum gaaimua i ōorkha th̄un̄m kh̄un̄nau nem iigwai pāachdēuchata ig n̄m̄jō abat, am nem ig n̄mdam jōpkhaa audeeg. Warpmua khāijā bēewi pāach aig khāyaag di jēeucheewai am d̄ii ō wajapha abat.

¹⁴ Pāach Cristo iek ūkha n̄m gaaimua ōrau khāijā pāach d̄ii khaigba aawai oob am thōp iekhamiet. Magju khāai warag am kōit Ēwandamagta jēeubat, Ēwandamau am d̄iijā ūu amkhīir.

¹⁵ Cristo gaaimua dich khodkha th̄un̄m kh̄un̄n onee aawai d̄ii onee abat; wa jūrr āb khāijā gaai machgau ōkhīirjuu khāijā oowai d̄ii gaai masi abat.

¹⁶ Pāach eepai sīi chipar chipar aju khāai, maach Pōr Jesucristo athee nem wawaagjā nem par daúa ooba warag i āba abat. Oob pāachta dich khapeen khāaijā ūrpai aju ēkhamiet; magju khāai sīi warag parhooba serbiibam kh̄un̄jōta abat. Oob pāachdēuta chikham khāaijā ūrpai khaph̄u n̄m a khīirjumiet.

¹⁷ Chikhamnau pāach khaibag waauwaijā oob agjō am khaibag wauju khīirjumiet. Magju khāai thumaam kh̄un̄n daar āba nem wajapham appaita wauju ēkhabat, ābmuajā pāach ēugar khaigba iekham ugua. ¹⁸ Pāach garmua chan oob dich khapeen d̄ii khīir aumiet. Magju khāai sīi thumaam kh̄un̄n d̄ii khōinaa wēn̄rrajuuta ēkhabat.

¹⁹ Ermanonaan, pāach d̄ii khaigba arr jūrr awi oob pāach juata chikham gaai na deemiet. Magju khāai idēu Ēwandamagta jūrr am d̄ii ichdēu khap apibat. Maḡm igwia ichdēujā ich iek gaai,

“Muata am d̄ii m̄uchdēu khap aju aai chir̄m” a sim.

“Pāach d̄ii jāg n̄m paar idēu m̄ur̄gta deebat, muata am gaai oopikhim” a sim
Ēwandamau. (Dt. 32:35)

²⁰ Maimua agjō,

“P̄uch kha ukhurm woun khāijā jāsōo khit̄m oowai wajapha i jāogbap̄ii;
wa ōbisi khāijā khit̄m khai, kh̄ūwagdam wa dōdam khāijā dōpibap̄ii” a sim.

“Pua mag wajap ich jāogbap̄aiwai ich garmua p̄ d̄ii mag s̄ierr khīirjuwia,
‘Jāg m̄uch d̄ii wajapha ajuuta mua jāgjujā khīirjuba jāg i kha ukhur aajeebma’ awi khīir
naaju” a sim īchab Ēwandam iek gaai. (Pr. 25:21-22)

²¹ Magua, chikhamnau amach garmua pāach d̄ii khaigba aawai oob am gaai agjō ap̄iiju awi am d̄ii khaigba amiet. Magju khāai warag pāach garmuata am d̄ii aairaa abat.

13

Jāga aju aai n̄m thethemnaan d̄ii

¹ M̄ig eegar leinaan th̄un̄m̄n thum ich Ēwandamauta mag khapitarr kh̄un̄nau; irua ud̄raa mag chi thethemnaan khapiba arr kh̄un̄n chan chukhum. Magtarr aawai maach thumaam kh̄un̄nauta m̄g jēb gaai leikhanaa chi thethemkha th̄un̄m kh̄un̄n ipierraa aju aai n̄m, ich Ēwandamauta amag magpi s̄iawai. ² Magua khaph̄u abat: Ar leinaanau jaau n̄m ichaur aajem kh̄un̄nan, ich Ēwandamau mag leikhapitarr kh̄un̄n ichaurta nem wau n̄m. Magua, chi mag n̄m kh̄un̄nan ichiita jerrba leinaan jua āwatab

khaba āwatju. ³ Møg durr governaajem khun chan nem wajapha waaujem khunag amach ögkhamkhäär khaba, nem khaigba waaujem khunag amach ögkhamkhäärta num. Magua, pæ am dæi khõinaa chitam khõsi chirum khai, khajapha chitá. Mag amun pua nem waauwaijã amachdëujã ichab pæ igar numjõ pæ chig abam, ⁴ amagjã ichab sõi pãar dæi üu amkhäärta Ëwandamau mag governaapi siewai. Pari Ëwandamau mag am jua theeg apitarr sõi par naamkhäärpai khaba arr aawai pæta am na nem khaigba waumun, chadcha pua am jua ögkhaju aai sim. Ichiita amau amachdëu mas deejü ayaam khun gaai deeb khaba deejü, magamkhäärta Ëwandamau am phë wai siewai. ⁵ Magam uguata maachin ichiita chi thethemnaan ipierraa aju aai num, mag numjã sõi dich khaibag wauju khäärjuwipai khaba mamæ. Wajapcharan Ëwandamau magpi sim khaphæ naawaita mag am ipierraa aju aai num. ⁶ Pãadë khäärjubat: ¿Khan jãgwia pãrau gobiernoog impuesto phaagjë? ¿Agjõ ich Ëwandamau mag phagju aai num khaphæ api siewai khabá? Ichdëuta chi thethemnaanag pãar dæi wajapha amkhäär phidag deejewai ichiita amau mag impuesto jëeuwaijã phagju aai num, Ëwandamau ichaaur amaaugau.

⁷ Magua, chi impuesto jëeubarmøg impuesto phagbat; wa sõi am respetaaju aai khäärjã num khun respetaabat agjõ. Amta chi thethemnaan aawai Ëwandamau amag nem deepi jaau sim thum deebat.

Jãga aju aai næ dich khapeen dæi

⁸ Oob pãach khapeen iwiir äbam khunagjã dëbpaar paraa amiet. Magarrau jürr agdaujõ dich khapeen kha khõsi aju khäärjugan chadau paraa abat. Chi magta ich khapeen kha khõsi simuan chadau chadchata Moiseeu ley phã pæarr gaai jaau sim thumaa ærkha sim. ⁹ Chi Moiseeu phã pæarr gaai jaauwai, dich õor khabam dæijã khapes apiba, õorjã thõopiba, nemjã jëgkhapiba, sõi chikham nemjã dich dën apim khõsi aju aai khaba num a jaau sim. Mamæ mag tag agjõ khapan jaau sïeb mamæ, mag thunumun sõi cha mæchdëu jaau chirumjõ, mag “Pæch khapeenjã daupii abá, ich jãg wir aig pæchdëupai pæch chig apimapha aajemjõ” a sim gaaimuata thum õbër sim. ¹⁰ Ar chadcha dich khapeen magta kha khõsi simua chan bæurjã am dæi khaigba ajujã khäärjuba aajem. Magua, mag dich khapeen kha khõsi numuata tagam ley ich Ëwandamau deetarjã thumaa ærkha õbër sim.

¹¹ Pari mag Ëwandamau jaau simjõ wënurraju aai numun, ya Cristoou maach phë awaan bëeju gayaa pam khaphæ naawaita mag wënurraju aai num. Maadëu khaphæ num, mag i bëeju edan warr maachdëu møg maach peerdæajem iek ükhaawaim jaram khäärjã ya gayaata sim. Magua tag jãg sõi khãi numjõta wënurraju khaba num. ¹² Møg eegar wënurram aiguin edau khëu thunæ awia äspa urum dën deeu aardu urumjõta sim. Pari mag chi äspa urumjõ sim a chirumun, ya Cristo bëeju gayaa sim igwiata mag chirum. Magua, oob tag sõi khichag ee nem wau numjõ nem khaigbam waumiet. Mag khãai chadcha Cristoou mag pãach phë awaan bëeimæ sim khap i ipierrata abat, ¹³ chadcha ararag ee wënurram khunjõ nem wajaphata wawaag: nag pig khaba, phiesta ee dö num khunjã kha jõiba, parhoobam khun dæijã khapes aba, dich khapeen dæijã khäär auba, ni chikham nemjã dich dën apim khõsi khaba. ¹⁴ Magju khãai warag Jesucristo nurraajerrjõta aju ëkhabat. Mag num dæi ichab oob tag warr Cristo khaugba aajeewai nem waaujerr wauju khäärjumiet.

14

Oob pãach dënjõ ükha durrum khun pãach wir aig jaaumiet

¹ Khodamnaam, pãrag jaaukhim: Ar Cristo iek ükha durrum pari amachdëu nem wauju aai næ wa wauju khaba khäärjã num khaugbam gaaimua kha thuumjõ khithëem khunau pãach dæi khapeerkham iigwai oob am kha isegmiet. Oob pãach dënjõ khaugba num awi magum gaaimua warag am dæi ijëjëb amiet. ² Mua pãrag mag chirumun mægau: Pogkha õrau jaauwai nem thum khõju aai num aajem; pari æaur khunau mag jauba aajem. Mua khaphæ chirum, æaur khun Ëwandamau iek amachdëu ükhatarr gaai ubæ khaba num

gaaimua nemek modjã khöba aajem, sïi parhooba juau wautarrta örau amach ewandam awi agumug jëeu narr nemek mod khãijã khöbaawai pekau aju awi. ³ Mag, nem thum khöwajã, chi mag khö simua jürr parhooba nem khöba aajem khun jaaju khaba sim. Maagwai jürr chi parhooba nem khöba aajem garmuajã parhoob khoojem eugar, “Jãguan nem khöju khabampata khö sierrum” aju khaba sim, mag nem parhooba khö sieb mamu, Ewandamau magumjã igba ijã ichab ich chogkha wai siewai. ⁴ Mag Ewandam chogkha simta, khandee pua i jaau sï. Í pu chog khabam. Ich chi patronauta ich chog aawai jaaju aai sim, üu sï wa üu khaba sï irua nem wau sim. Mag siewai maach Pör Cristota jua theeg siebahab, mag nem parhoob khö siewajã ich mag ubu i wai nerraag.

⁵ Jürr deeum ejemplo pärag jaaukhim: Ee pogkha maach khapeenau jaauwai, Ewandamag jëeuju ed sim aajem; mag edta ürcha irig jëeuju aai num aajem. Pari jürr agjö warm khunau mag khaba, Ewandamag jëwaagan parhoobam ed awiajã thum ich agjöpai sim aajem. Pari jäiguin wajapcharan pua khürjuawai chadcha magta aju aai sim khai, magan khan gaaimuata magju aai numjã khaphu aju aai sï. ⁶ Mag siewai, parhoobam ed awiajã, Ewandam khösi aawai irig jëwaag mag edta ürcha urkha numan magan üu sim. [Pari mag edpai khaba, ed eepierr Ewandamag jëeukhiinjã, agjö nem wajaug sim, i khösi aawaita irig jëeu naawai.] Ich agjöta sim thach khö num aigjã: Chi parhooba khö simua Ewandamag jëeunaata khömun üu sim, ich Ewandamau oowai ichig jëeunaata khö siewai. Pari chi nem parhooba khöba simuajã mag Ewandamau khösi simjö aag awiata mag khöba siman, magan ich agjö nem wajaug sim, irua mag nemek khöbahab mamu deeum nem ichdëu khö sim paar agjö Ewandamag üu ajim aajeewai.

⁷ Mag num aig maach chi ükha num khun khürjug khiet naawiajã maach thumaam khun Ewandam gaaimuata wënrurum. Magua, maach chan mug num aig sïi ya maach juau pawu num awia, dich wënruram aig wënruranaa dich thöm aig thöju khaba num. ⁸ Wajapcharan maach chi Cristo dënkha num khunta müig eegar iuu wënrurum aiguin, maachin maach Pör Cristoou jäga wënruraju aai nu a jaaujeewaita üu chadcha ichdëu khösimjö wënrurum; wa mee khãijã mee numan ichdëu meepibarm aigta meejem. Pari maachin monakha naawia khãijã wa meewia khãijã, ichiita maach Pör Cristo dënkha num. ⁹ Mag maach ich dënkha awaagta Cristo meewi deeu iuu phiidujim, magbarmua ichta khëchwi durrum khun Pörkhanaa ichab agtha iuu durrum khun Pörkhaag.

¹⁰ Mag ichta chi Pörkha simta, khandee pua puch dënjö ükha durrum khun jaaujë. Wa jägwi pua jäg am kha isëemjö aajë. ¿Pua khaugba sï, maach thumaam khunta Cristo khürphee dunuutkhaimaju, maach müig eegar aajeewai nem wautarr jaumam maach jügüucha üraag? Magua, maadëu dich khapeen jaaju khaba num, Cristoouta maach thumaam khun jaaju aawai. ¹¹ Maach Pör Cristoou maach düi magju igwia, Ewandamau ich iek phã sim gaai,

“Cha mu iekha chirum iekhau thumaam khunta mu khürphee kanieu thukhökhöod thunumua chadcha munta Ewandam charau aju” a iekhajim ich maach Pör Ewandamaucha. (Is. 45:23)

¹² Ichdëucha magtarr aawai jãan chadcharau keena. Mag edan maach thumaam khunauta dichdëu nem waujerr thum ichigchata jaumaju, dich idamaucha.

Oob päach khapeen pekau ee burrpimiet

¹³ Mag Cristoouta thumaam khunag ichdëu khap jaumaju aawai maachdëu chan pöd dich khapeen jaaju khaba num. Mag khãai warag büürjã dichdëu nem wau num gaaimua dich khapeen pekau waupijöjoom nem chan waju khaba num. Magba akhiin maach oowia agjö abaawai jürr chi parpenta maach gaaimua pekau waju. ¹⁴ Mua müchdëupai pärag müch jaaukhim: Mu chadcha ich maach Pör Jesús dënkha chiraawai mua wajapha khaphu chirum, sïi parhoobam nemek mod khö num wa dö dö num khãijã büürjã khaigba khaba sim. Pari äbmua khãijã khürjuawai mag nem parhooba khöbaawai Ewandam na ich ärju sim khai, magan chadcha ichigpain khaigba sim. ¹⁵ Magua, Cristo gaaimua puch khodkha sim daar pua nem parhoobam khoowai irig üu khaba sim khai,

oob tag i dakhäär magum nem khöm. Magba akhiin pua irigjã khöpim khösimmjötã sim. Pari pua i düi mag sim aig, pua chadcha i daupii khabata wai sim. Puchdëu nem parhooba khö sim gaaimua oob bigaam khunnãta pekau ee burriwi okhoopim. Am köitpa ichab Cristo meetarr aawai amjã maadëu daupii aju aai num, okhoopimapha. ¹⁶ Pãach chi Êwandam iek pãachdëu ükhatarr gaai ubu num khunnau nem wau num büürjã khaigba khaba sim khaphu awiajã oob ubu khaba num khunnã daa parhooba nem waumiet. Magba akhiin pãach gaaimua am pekau waubaawai òrau pãach jaaju. ¹⁷ Wajapcharan Êwandamag dich Pörkhapi num chan, sïi nem khäärpierr thach khö num khaba, ni nem khäärpierr dö numjã khabam. Êwandamag udëraa dich Pörkhapi nummun, irua nem khösimmjö waunaa dich khapeen düijã khöinaa num düi ich Êwandam Akhaar gaaimua onee wënnerrummu. ¹⁸ Mag Cristo ipierraa chadcha dich khapeen kha khösi nummun chadau Êwandam daügjã üuunaa òraujã ichab üuu oo num.

¹⁹ Wajapcharan mag dichdëu nem wau num gaaimua dich khapeen dich dënjö ükha durrum khunnã thumaa khöinaa wënnerrapijuuta êkhaju keena, mag numua warag Êwandam iek gaaita thierr paaukhamaag. ²⁰ Pari magba sïi warm khunnau khöju aai khaba num aajem khöm khöchgaupai chan ar agtha wajappai ubu khaba khithëem khunnã Êwandamau peerdu aauwai wajaug paatarrrta pekau waupibarmua sïi ärbapüimjö apimiet. Nem khoojem nemen thum wajapha sïsidum. Äba khaigba simun, dichdëu nem khöbarm gaaimua jürr chikham pekau ee burri numta chadcha khaigba öber sim. ²¹ Wajapcharan mag maach gaaimuata maachjö Cristo iek ükha khërumdam pekau ee burri sim khai, magan warag büürjã nemek khöba, nagjã döba, ni parhooba nem waujã khaba num. ²² Päär chi ubu num khunnau parhooba pãachdëu nem khö num Êwandam dakhäär khaigba khaba sim khaphu naawiajã oob sïi pãachjö ubu khaba khithëem khunnã dakhäärjã idawaa amiet. Magju khäai sïi pãach khäärjug eepaita mag khaphu numjã wai nëisit. Êwandamauta pärau nem wajapha wau numjã khaphu sïebahab. Ar ichdëu nem waju aai sim awi waubarmjã naspawi deeu dau merag jägbarjim a khäärjuba num khunnãta chadcha onee num khunnau. ²³ Pari ajappai khaugba ar ichdëu khäärjuawai khöju khaba sim a simta khömun, ichdëupaita ich khaibag wau sim, ichdëu khäärjuawai mag khöju khaba simta khö sïewai. Maadëu nem wau num Êwandam dau na üu khaba sim khäärjã anaa wauwain pekauta wau num.

15

Puch khöchagpierr nem wauba, bigaam khunnã üu amkhäärta nem waubã

¹ Müg maachdëu Êwandam iek ükhatarr gaai chadcha ubu num khunnauta jürr ar maach khäai kha thüumjö khithëem khunnãdam chig apimapha aju aai num, sïi dichdëu khöchagpierr am dakhäär amau nem wauba aajem nemjã wauba, wa amau khöba aajem nem khäärjã khöba. ² Mag sïi dichdëu khöchagpierr nem waju khäai, dich khapeenau khösimm nemta waju aai num, nem wajapham, magum gaaimua amjã üu num düi warag Êwandam iek gaaita ubu paaukhamamkhäär. ³ Cristo müg jëb gaai nerraaawaijã sïi wir aig ichdëu nem khösimpaita wauba aajeejim. Mag khäai maach üu wënnerramkhäärta òrau ich khäärcha khaigba iekhamaajerrjã igba, ich Ayau khösi sierrjötã nerrajim. Mag nerrarr gaaimua Salmos gaai jaau simjö,

ich Aai gaaimua jürr ich khäärta òrau khaigba iekhaajeejim.

(Sal. 69:9)

⁴ Êwandamau ich iek phã sim gaai nawe jaautarran, maach phithurg wënnerrawiajã mag iek gaaimuata warag oneenaa magumjã igba äwat wënnerrumua üu ich aar öberjã khap amkhäärta mag phäpijim. ⁵ Ich Êwandamauta mag maach phithurg aauwaijã magum nem phithurmjã üu maachig äwaat khaphu apinaa onee apiejeewai irigta päar köit jëeu chirum, Cristo müg eegar òor ee nerraaajerrjö dich khapeen düijã bibigag chukhu ö äbata wënnerrumua ⁶ thumaam khunnauta ihäba maach Pör Jesucristo Aai Êwandamta thö iekhamkhäär.

Judionaan khabam khunnãgpa maach peerduajem iek jaautarr

⁷ Mag pãach oowia thumaam khunnag maach Ëwandamta thö iekhamkhïir, pãach ee wir aigpajã thumaa agdaujö dich khapeen kha khösi abat, ich jãg Cristooujã maach khösi arrjö. ⁸ Khïir eyaa abat: Jesucristo mug jëb gaai bëetarran, Ëwandamau maach jöoinag äb maach peerdu aumkhïir püiju a jaautarr aawai, ich pierrum gaaimua chadcha Ëwandam iekha sïejim a khap amkhïirta bëejim. Magua mua pãrag jaau chirum: I bëetarran, maach chi judionaan athee chadcha nem wajapha wawaanta bëejim. ⁹ Pari mag maach judionaan atheepajã khaba, ïchab Ëwandamau judionaan khabam khunpa dau aug khaugwi ich khaugpitarr aawai, amagpa ïchab i thö iekhamkhïirta bëejim. Mag amaujã i thö iekhaju igwi, Daviujã ïchab,

“Judionaan khabam khunnau pu thö iekhaphöo thunum ee, muajã ïchab pu thö iekhanaa meukharaupa pu thumeukharju” a phãjim Ëwandam iek gaai. (Sal. 18:49; 2 S. 22:50)

¹⁰ Maimua Moiseeujã agjö,

“Judionaan khabam khunnã judionaan düi thum äba onee abat” ajim. (Dt. 32:43)

¹¹ Maimua ich Daviupai deeu üwaa,

“Durrpierram khunnau phöörpierr judionaan khabam khunnaujã maach Pöorta thö iekhabat” ajim. (Sal. 117:1)

¹² Mag maach Pör igwia, Isaías khararraujã ïchab,

“Isaï chaain ewagam khun eemua äb nemjïirjö sürkha öberbaadëmta judionaan khabam khun durrpierr nunidum khun Pörkhaju” ajim.

“Magbaawai amachdëujã ïchab chadcha iruata amach wajapha wai sïsiyu khaphu aju” a jaaujim. (Is. 11:10)

¹³ Judionaan khabam khun, maguata muan mag ichdëu maach düi wajapha ajujã khaphu apiejem ag Ëwandamagta pãar köit jëu chirum, pãrau chadcha ükha naawai onee apinaa khöinaa num düi warag mag ichdëu maach düi wajapha aju a simta pãragjã ich Akharauta ürcha khïirjupimkhïir.

Pabloou mug ësap phã sim igwi jaautarr

¹⁴ Cristo gaaimua khodamnaan, mua khaphu chirum, munchedu pãrag mug phãju nawe pãrau chadcha pãach khapeen düijã ö wajaugnaa, Ëwandam düi ogduba wënnurrajujã athaba khaphunaa, ïchab pãach khapeen wawijujã chadcha pãrau khaphu num. ¹⁵ Pari magum äba, ichiita mua pãrag mug phã deepüi chirum, much imeerba. Pari ma chan mag pãrau khaugba naawaijã khabam. Mua mug pãachdëu oojem khun dënjö phã deepüi chirumun, ya pãachdëu khaphum nemdamjã khïir okhoopimaugauta mag jaau chirum, Ëwandamau üu mæ eeg oowi ¹⁶ Jesucristo chogkchapinaa judionaan khabam khunnag ich iek jaumkhïirta mu jur autarr aawai. Magtarr aawai mu phidagan judionaan khabam khunnagta maach peerduajem iek jaau numu. Mag jaau chitumua üu ükhapi athaawai ich jãg Ëwandamag ofrenda deejemjö muajã mag chi ükhamam khunnta irig dee chirum. Pari mua mag ofrendajö Ëwandamag dee chirum a chirumun, Ëwandamau am aum khösi aajem igwiata mag chirum, ya chi Akharauta i athee wajaug paa wai siewai.

¹⁷ Mag iekhaju khaba chirab mamu, Ëwandam atheem phidag munchedu wau chirum igwian chadau, mu iekhaju aai chirum, Jesucristo dënkha chirum gaaimua judionaan khabam khunnagpa üu i iekta jaau chiraawai. ¹⁸ Sïi parhoobam nem igwia chan mu iekhabam; mamu munchedu mag jaau chitum gaaimuata üu Jesucristoou amag Ëwandam iek ükhatarran paran chadau mu iekhaju aai chirum. Mag amau ükhatarran, amachdëucha mua jaau chirum ürwia mag munchedu jaau chitumjö amach daar wajapha chitum ootarr gaaimuata üu ükhajieram. ¹⁹ Mamu mag gaaimuapajã khaba, mag num düi ïchab Ëwandam Akhaar jua theegau mua öor mor masim khun monaanaa mepeenpa dau daau jur wërp chitumjã amach daüa ootarr gaaimuapata ükhajieram. Mag jaau chitumuata maach peerduajem iek Jerusalemua jaubaaderr Iliria durrum magwe jaauwii chirum. ²⁰ Maguata mug maach peerduajem iek jaau chitumun, agtha büurjã Cristo igwia jaau num ürba aajem khun eepaita jaaju ëkha chitum, ya

chikhamnau jaauwia ükha durrum khunnagta deeu jaau chitum am ugua. ²¹ Ëwandamau ich iek gaai jaauwai, warr büürjã Cristo jaau numjã ürba aajerr khunnaujã i iek üurwai khaphu aju a sim; maagwai ich makhunnauta i oaju a jaau sim ichab. Magua mua makhunnagta mag jaau chitum aig, ich Ëwandamau jaautarr eeta öbër siebahab.

Pabloou ich Romaag maju jaautarr

²² Mag gaaimuata chadcha mua pöd pãar oon maba sïi par iiupaita majujú aajeejim, mau agtha Cristo iek ürbam khunnag jaaju pöoma thunnarr aawai. ²³ Pari mau mûch chirum durr ya thum jaau phuurdubapãaiwai isin chad maju aai chirsim. Mag num düi ag nawejã maju khïirju chirarr aawai ²⁴ Españaag mamuata pãar oon mab khaba oon maju khïirju chirum. Mua khaphu chirum, mag maach äba onee naawia maigmua mu mam edjã pãrau mu juag oaju, üu España barmkhïir. ²⁵ Mamu nacha mu Jerusalemag mam, jam judionaan Cristo gaaimua maach khodnaankha thunum khunnag nemdam deenau am juag oomjö oon. ²⁶ Maan, ermanonaan Macedoniapienau Acayapien düimua amach khïrau phatkondam jur phiewi jam Jerusalén ermanonaan aphuu khithëem khunn athee deepüi nummu. ²⁷ Mag deepüiju aphöbaaderrjã amach khïrauta deepüiju aphöbaadëjim. Amau khïirjuawai, jam Jerusalemien düi dëbpaar pöm numjöta num aajem, warrcha amachdëu Cristo iek khaaugwaijã maach ermanonaan Jerusalemienau jaau num gaaimuata khaugtarr aawai. Magtarr gaaimua üu amach peerdu naawaita, amaujã jürr agdaujö aag awi, nemdam dee numua am juag oaju aai num awiata mag deepüiju aphöbaadëjim. ²⁸ Wajapcharan cha mûchdëu jaau chirumjö mûchdëucha mag phatkhon khapeenau jur phie wai num deebathuurwaita Españaag mamua pãar aig chiraimaju. ²⁹ Mua khaphu chirum, mu pãach aar barimaawai maach thumaam khunn dürrcha onee nüisiju, Cristoouta maach düi üu aju aawai.

³⁰ Ermanonaan, Ëwandam Akharau maach wir aigpajã agdaujö chikham kha khösi apinaa pãraujã mu dënjö Jesucristo iek ükha naawai Ëwandamagta mu köit jëeubat. ³¹ Mag pãachdëu irig jëeuwai Judea durr Cristo iek ükhaba num khunnag mu chig apibata irig jëeubat. Magnaa mag phatkhon judionaan khabam khunnau Jerusalemien athee deepüi num mua arrumjã magum aba aum khösi amag aumkhïirjã jëeubat. ³² Ëwandamau mag pãrag jëeupi chirumjö amun, magan pãar oon maawaijã oneeta pãar aar barbaimaawai khöinaa chiraimaju, majã üu Ëwandamau pãar aar barpimun mamu. ³³ Mûchdëujã pãar köit jëeu chiraaajem, ich Ëwandam öor khöinaa apiejumuata pãachjã khöinaa wai sïemkhïir.

16

Romapienag salud deepüitarr

¹ Keena, Cristo gaaimua maach üphui Febe jöpcha pãar aar maju, pãar oon; Cencrea phöböröm iglesia ee irujã üu öor juag oojem. ² Jãg ermana pãach aar baarwai, tagam khunn agjö maach dënjö ükha num khunn düi aajemjö i düijã wajapha abat. Irua nemdam iigwaijã thum audeebat. Magaag jãg ermanaau üu dürrcha öor juag oowi sim; mu juagjã irua oojim.

³ Ichab mu ermano Aquiloogjã mu salud deebat maimua i üui Priscilaagjã agjö. Jãkhunnau chadcha dürrcha mu juag oowi num, mûg Cristo phidag phidkha num gaai.

⁴ Amau peer amachta thöopijierram mu köit. Magua chadcha mua amag üu ajim aajem; mamu mûch appaimuata mag üu ajimjã aba, judionaan khabam khunn iglesia ee thumaam khunnauta amag üu ajim aajem mu köit, mag üu peerduwia maach Pör Jesucristo iek jaau chitum gaaimuata amachdëujã ürwi ükhatarr aawai. ⁵ Jãg ermano Aquilo di aig culto wawaag ermanonaan podpaajem khunnagjã agjö mu salud deebat. Mu khaphkunn wajapham Epenetoogjã salud deebat. Ichta Asia durr nacha Cristo iek ükhajim. ⁶ Mariaagjã salud deebat, jãg üui chadcha athaba maach Pör Cristo athee pãar ee phidkhawi sim. ⁷ Mu durrarm khunn Andrónico Junias düi jam pãach aar num khunnagjã salud. Jãkhunn mu khapeen ajim äba cárcel deg naajeewai. Jesucristoou

jær autarr khunnau oowaijã amau maach Pör Cristo athee phidag wau numjã üu oojem. Amau mü khãai na Cristo iek ükhajieram.

⁸ Mü salud deebat ïchab Cristo gaaimua mü khapkhunn chi wajapham Ampliatoog. ⁹ Müg Cristo iek jaau num gaai maach khapeer Urbanoogjã salud; maimua Estaquiigjã agjõ; mua i daupii chitum. ¹⁰ Mü salud deebat Apeleeg, phithurg aauwaijã üu Cristo gaaita warag ubu khitaajem. Thum Aristóbulo degam khunnagjã ïchab mü salud deebat. ¹¹ Mü durrum woundam Erodión aajemugjã salud deenaa Narciso di aiguum khunn ïchab maach Pör Cristo iek ükha num khunnagjã mü salud deebat. ¹² Trifenaagjã mü salud deenaa Trifosaagjã deebat. Amjã ïchab maach Pör Cristo atheeta phidkha durraajem. Åa, maimua Cristo gaaimua maach üphui Persidaagjã salud; ijã ïchab mua daupii chitum dürrcha maach Pör Cristo phidag gaai phidkha khitaawai. ¹³ Rufoogjã salud. Ijã ïchab maach Pör Cristo athee ich phidkha sim gaaimua thürphöo siejem. Maimua i ådagjã agjõ mü saluddam deebat. Wajapcharan muajã ïchab müch ådjöta i jäsene wai chitum, ichdëujã ïchab mü ich chaaijõ aajeewai. ¹⁴ Salud deebat Asincritoog, Flegonteeg, Ermeeg, Patrobaag, Ermaag maimua tagam ermanonaan am düi num khunnagjã agjõ mua salud deepüi chirum. ¹⁵ Mü salud deebat ïchab Filologoog maimua Juliaagjã agjõ, Nereoog maimua i üphüigjã agjõ, Olimpaag maimua thum tagam khunn maach ermanonaan am aig num khunnagjã agjõ mü salud deebat.

¹⁶ Cristo gaaimua päach thum åba khodkha thunaawai agdaujõ dich khapeen kha khösi saludaabat. Mau iglesiapierr ermanonaan Cristo iek ükha durrum khunnau amach thumaam khunnau pärag salud deepüi num.

¹⁷ Ermanonaan, müch khüir okhooju nawe pärag jaaum ig chirum, mü iek ürbat: Jåg Cristo iek jaau num anumjã nacha päachdëu ürtarrjõjã khaba sïi warag ag chaurta jaau wënrüm gaaimua päachjã amachjõ okhoopijuuta ëkha num khunn düi khüir khaphu abat; jägum khunn düi chan oob khapeerkhamiet. ¹⁸ Jåg nurrjëm khunn chan chadcha maach Pör Jesucristo athee phidkham khösi aawaita mag wënrüba, sïi amach khöchagpierr nem waum khöchgaupaita jäg nurrjëm. Aman chadcha nem iekhaa khaug khüir ee bëbëdömjõ nem jaau sierrjëm, pari mag wënrümün sïi öor khüirjug meraam khunnandam imeraa khüguraagpaita jäg nurrjëe aajem. ¹⁹ Thumaam khunnau khaphu num, pärau chadcha Cristoou khösi simjõ i ipierraata nem waaujem. Maagwai mü onee chirum. Mamü püaba mua mag chirum: Nem wajapham wawaagan chadcha nem khüirjug khaugta abat; pari nem khaigbam wawaag chan sïi warag wauju khaugba dau meraamjõta abat. ²⁰ Pärau magta amun, mag parhoob nem jaau sierrjëm khunnau amach khüirjug päach ee jaauchewaijã, Ëwandam maach khöinaa apiejumuata pärag am iek ükhariba abarmua chi mepeer Satanás mag örag sëukha nem jaapiejemjã pärag büu ö jüathug deebarmjõ aju. Maach Pör Jesuu päar düi üu amkhüir mua päar köit jëeu chiraaajem.

²¹ ïsin chad deeu pärag maach salud jawaagpam. Mü khapeer Timoteo mü düi ogdüba phidkha khitaajemuajã pärag salud deepüi sim; maimua mag tag ïchab Lucioou, Jasonau maimua agjõ Sosipaterraujã salud aajem; amach mükhunn mü düi durr åbam durrum khunnau.

²² Keena, muajã pärag saluddam deepüi chirum, müchdëujã päach dënjõ ïchab maach Pör Cristo iek ükhaajeewai. Pabloou müg ësap gaai pärag jaaupüi sim thum muata phäjim. Mü thür Tercio aajem.

²³ Jöoi Gayooujã ïchab pärag salud aajem. Müün i di aigta chiraaajem. Culto wawaagjã ich müg degta öor biirduajem, i deg. Jöoi Erastoou ïchab pärag salud aajem, müg phöbör eem chi tesoreröou. Maimua åbmiecha ermano Cuartooujã ïchab pärag salud deepüi sim.

Pabloou Ëwandamta thö iekhapi jaautarr

[²⁴ Ayoo keena. Mügdampai ajim pärag jaaum ig chirarr. Maach Pör Jesucristoou päar thumaam khunn düi üu amkhüir, maumua marau päar köit jëeu durraajem.] ²⁵ Müg maach peerduajem iek ich Jesucristo igwia mua jaau chirum gaaimua Ëwandamau päar

ubə apiju, ich iek gaai jaau simjö. Məg judionaan khabam khəunpa peerduju iekhan, warrgar ich Ĕwandamau məg durr ompaaju nawe ichdėu ya khīirju wai sīejim. Pari magtarrta warrgar ich i jaaumienag jaauwaijā warre dawaa jaauba, ²⁶ ĩsta ich ag iekpai wəjapcha ōrag khap apibarm. Magtarr aawai ĩsta chadcha thum durrierram khəunag mag maach peerduajem iek jaapi sim, ich iek ũkhanaa ich ipierraa wėnurramkhīir.

²⁷ Ĕwandam ich appai sīerrumta maadėu thő iekhaju aai nəm, ichdėuta maach Pör Jesucristo gaaimua maach peerdu autarr aawai.

Ĭsin chad tag jaauju chukhu chirəm, magdampai ajim. Ayoo keena,

Pablo

1 CORINTIOS

Nacharam ěsap Pabloou Corintopienag phã deepüitarr

Chi phãtarr. Pablo ich pem aawai warre comenzaa nũwe ich thũr jaaunaa, "...muata Corinto phõbõr eem iglesia ee chi ũkha durrum khũunag mũg ěsap phã deepüi chirũm" a sim (1:1-2). Ichdẽuta nacha Corintopienag jaauthurwi ũu amau ũkhajieram aajem.

Chijã khũun atheeta phãjĩ. Corintopienag iekhaagta phãjim. Mag am athee ajieb mamũ, ĩchab thum "parhooba õor nũnũidũmpierr maach dẽnjõ maach Põr Jesucristoog jẽeujem khũun atheepata" phãjim (1:2). Chi Corinto Grecia durrum phõbõr ajim aajem, phõbõr põmaam. Mag phõbõr põmaam aawai ĩchab ag ee nem khaigbamjã nem khĩirpierr ojeejim anaabã. Maguata ĩchab õor põmjã deelum durrumua bẽenaa durrpierramta mercanciajã khĩirpierr paraa ajim aajem.

Mag Corinto phõbõr ee judionaan khabam khũunta ũrcha naajim aajem; mamũ agjõ judionaanjã naajim aajem. Mag Pabloou nacha Corintopienag Cristo iek jaauthurtarr khap aju khai, Echos 18:1-21 oobã.

Khan jawaag ajĩ. Pabloou mũg carta phãawai am dũi ooba dũrrũu sĩejim aajem. Mag nũm eeta aarmua Cloe aiguum khũun bẽewi makhũunau mamaam khũun amach eepai khaigba nũm irig jaauchẽjim aajem (1:11). Amach mag naawaita amach garmuajã Pabloog ěsap deepũijim anaabã, amach ee mag problema põm thũnarr aawai mag carta gaai irig amau jãga aju aai naajĩ a khap jẽwaag. Magbaawaita Pabloou mũg nacharam carta Corintopienag deepũijim aajem. Mamũ nacha Cloe aiguum khũunau ichig jaauchẽtarr igwi am wawĩ sim (caps. 1-6); maimua cap. 7 aigmua atagta mag amach garmua ěsap deepüitarr gaai jẽeu narr jawaag phãjim.

Salud

¹ Mũun Pabloou, maach Põr Jesucristo iek jaaujem khamkhĩir ich Ĕwandamaucha jũr autarr. Cristo gaaimua maach khodam Sõstenes dũimua ² mũg ěsap phã deepüi chirũm, pãar jam Corinto phõbõr eem iglesia ee Ĕwandam iek ũkha nũm gaaimua maach khodkhanaa ar Cristo gaaimua sũ ģba i atheepai wẽnũrrũmua i phõbõrkha nũm khũunag, maimua mag tag ar parhooba amach nũnũidũmpierr maach dẽnjõ maach Põr Jesucristoog jẽeujem khũunagjã agjõ khap amkhĩirta mũg ěsap phã deepüi chirũm. ³ Muan maach Aai Ĕwandamagjã jẽeunaa maach Põr Jesucristoogjã jẽeu chiraaajem, pãar ũu wai nũm dũi ĩchab khõinaa wai wẽnũrramkhĩir.

Jesucristo gaaimua Ĕwandamau maach dũi ũu anũm

⁴ Muan jẽeub khaba ich mag Ĕwandamag ũu ajim a chitaajem pãar kõit. Jãg Jesucristo gaaimua Ĕwandamau pãach ũu wai sim paarjã ĩchab mua ũu ajim aajem. ⁵ Ich jãg Jesucristo gaimuata Ĕwandamau ũu ich iek jaau khaug apiwia khĩirjug põmjã deebarm aig, pãrag phatkxon põmta deebarm khãaijã ũuchata ajim pãar dũi. ⁶ Mag deebarmua Cristoou maach peerdu aaujem a pãrag jaau chirarrjã chadcha mũchdẽu jaautarrjõ abarm pãar dũi. ⁷ Mag gaaimua ĩchab pãrau mũg jẽb gaai maach põr Jesucristo bẽeju nũ nũm orajã nem khĩirpierr Ĕwandamau waupiju ayaam nem wawaag ichdẽucha ag jua theegjã thum deetarr aawai tag deelum jua theeg igba nũm. ⁸ Mag maach Põr Jesucristo bẽem ed ni ģbmuajã pãachdẽu nem khaigba wautarr igwia pãach khĩir iekham ugua, ich mag Ĕwandamauta pãar ich dũi ubũ phẽ wai nũrraju. ⁹ Ĕwandamau ichdẽu nem magju a iekhatarran, bũurjã sũukhaba chadcha ich mag nem wau sũerrũm. Ĕwandam mag sũerrũmuata pãar thũrkha aujim, ich Iewaa anaa maach Põr Jesucristo dũita ogdũba wẽnũrramkhĩir.

Õor amach iglesia eepai sũ pappierr thũnũmjõ thũnarr

¹⁰ Khodamnaan, muan pãragan maach Põr Jesucristoou apiejemjõ ihãbata abat a chirũm, sũ jãg dich iglesia eepaijã pappierr thũnũmjõ khaba. Magju khãai khajapha

khōinaa n̄mua khīirjug ābata aajeethū. ¹¹ Khodamnaan, mua pārag mag chir̄m̄n, mau maach khodam Cloe aiguim kh̄n̄nau m̄r̄ug jaaucheewai mag pāar khōinaajā khaba jūrr chikham ipeer ahau aajem anaawaita mag chir̄m̄. ¹² Am iek mag pāar ee āaur kh̄n̄nau, “M̄n̄n Pablo dēnēu” aajem an̄m; wa “M̄n̄n Apolos dēnēu” abaawai, jūrr ābmua “M̄n̄n Pedro dēnēu”; wa magbam khai tagam kh̄n̄nau jūrr, “Maran Cristo dēnēugui” aajem an̄m mua maumua ūurwai. ¹³ Pārau oowai, ¿Cristo nem thoophem khapanta sī mag iekhaag? ¿Wa m̄ch cha pārag iekha chir̄m̄ta pāar kōit pakuls gaai meerphē thōjīwa? Wa magbam khai pāar pōr choowai, ¿pāar m̄ th̄r gaaita pōr choojierrá? ¹⁴ Jāgju khaph̄m̄jō ūuchata jāg pāar eem kh̄n̄n mua khapan pōr choobajim. Āba mua pōr chootarr kh̄n̄nan, Crispo Gayo d̄ipaita mua pōr choojim. ¹⁵ Magtarr aawai ni ābmua jā m̄ th̄r gaaita pōr choojim aju khaba sim. ¹⁶ (Āaa, maimua ĩchab mua pōr chootarran, Estēfan̄as di aiguim kh̄n̄njā mua pōr choojim. Maimua mag tag mua ōor pōr chootarr khai, khīir ee paba chir̄m̄.) ¹⁷ Mag n̄m d̄i ōor pōr choomkhīirjā Cristoou m̄ p̄ibajim. Irua m̄ p̄itarran, sī ichdēu ōor peerd̄u aajem iek jaaumkhīirta m̄ p̄ijim. Mag jaau chit̄m̄jā, mam̄ m̄chdēu jaau khaph̄u chir̄m̄ awia sī thethemnaanau iekhaajemjō iekhamamuajā jaubajim, eeu magba akhiin ōor jūgdaar ūrim̄ iekhabaadeewai warag pakuls gaai Cristo meerphē thōotarr iekta igba m̄chta thō iekham ugua awia.

Cristota Ēwandam jua theeg anaa i khīirjugau

¹⁸ Jesucristo pakuls gaai meerphē thōotarr ag iek jaau n̄m̄n, ar m̄g jēb gaaiwe okhoo n̄m kh̄n̄nau ūurwai, sī parhooba khīir lōkōom kh̄n̄nau nem jaau n̄m̄jōta ūurjerram. Mam̄ mag sim jūrr ya m̄g maach ūu peerd̄wi n̄m kh̄n̄nagan, wajapcharan maachigma, maachigan maata ante warag Ēwandam jua theegau. ¹⁹ Ich mag iek igwia Ēwandamau ich iekhamam phāpitarr gaai jaauwai, Ēwandamau ich igwi, “Ōor amach khīirjugpai thōwia m̄ch igba aajem kh̄n̄njā warag khīirjug chukhumjō ap̄inaa idēu ich pōr ōphērgau khīirjug pōm sīewiajā igba warag mua am khīirjug isegp̄imaju” a iekhamajim ich Ēwandamau. (Is. 29:14)

²⁰ Magtarr aawai khan wajaug sī ar amachta chi khaph̄m̄ khaph̄m̄ aajem kh̄n̄n khīirjug wa chi machnaan khīirjug khāijā, maimua khan wajaug sī ar sī amach khīirjug jawaag sī parhoobam nem ig iȳm̄ n̄mua amach khapeen khīupaa sīsiu aajem kh̄n̄n khīirjug. M̄g jēb gaai ōor khīirjug khaug sīsid̄m̄ kh̄n̄n khīirjug Ēwandamau ichdēu ōor peerd̄u aajem iek d̄i oowain, sī būrjā serbiibamjōta sīsid̄m̄, m̄gum khīirjugau i aar ōor barpieg irig chan būrjā maadēu nem igba sīsid̄ aawai. ²¹ Wajapcharan Ēwandamau ōrau amach khīirjugap̄ai chan ich khaugbaju khaph̄u sīerr aawai ich iek jaau n̄m ūkha n̄m gaaimuata ōor peerd̄u aajem. Amau amach khīirjugta wajaug thōwi jūrr Ēwandam iekta serbiibag pheejeeb mam̄, mag amau serbiibag phē n̄m ūkha n̄muata Ēwandamau ōor peerd̄u aajem.

²² Judionaanaun sī amach dakhīir ag na ōrau nem ooba aajemta amach dakhīir waupim khōchkha th̄n̄m; pari mag wauba aawaita mag maach peerd̄uajem iek jaauwaijā ūkhaba th̄n̄m. Maagwai jūrr griegonaanau warag nem thum khaph̄m̄ aajem kh̄n̄n iek ūrm khōchgauta amachig maach peerd̄uajem iekdam jaauwaijā ūkhaba th̄n̄m. ²³ Mam̄ maraun āba ōrau Cristo pakuls gaai meerphē thōotarr iekta jaau wēn̄rr̄m̄. Mam̄ mag iek judionaanaun ūurwain, amagan amau khīirjuawai Cristo ajim anaawai meeju khaba sīerr meetarr aawaita marau i iek jaau wēn̄rr̄m̄ ūurwaijā sī chad khabamjōta ūurjem. Maimua jūrr judionaan khabam kh̄n̄nau ūurwai, amagan maar sī serbiiba khithēem kh̄n̄nau nem jaau n̄m̄jōta sim. ²⁴ Mam̄ par amau mag naawiajā, judionaanaun wa judionaan khabam kh̄n̄nau awiajā ar ich Ēwandamaucha th̄r autarr kh̄n̄nagan mag Cristo cha marau jaau wēn̄rr̄m̄ta ich Ēwandam jua theegau, aguata ōor peerd̄u aaujeewai. Mag Cristo meebarmua maach peerd̄ujuuta Ēwandamau ag nawe khīirju wai sīerr aawai cha marau jaau n̄m̄jā chadcha ich Ēwandam khīirjugta jaau

naabahab. ²⁵ Wajapcharan mag Ēwandam khīirjug anumjā sīi serbiiba khithēem khīirjugjō simta ōor khīirjug chi wajapham anum khāaijā chi wajapcharamū. Wajapcharan mag Cristo Ēwandam jua theeg anumta serbiibamjō uduraa ich thōopibarmua jūrr mūg jēb gayam khūun jua theeg khāaijā nem jua theeg ūrpai sīsijim.

²⁶ Ēwandam gaaimua khodamnaan, pārau khaphū nūm, pāar eem khūun chadcha pāach khapeen mūg jēb gayam khūun daarjā khīirjug athee chi machnaan chan khapanjā khaba, ikhōtōota durrum dūi chi thierrnaanjā wajappai chukhu, ni sīi bigaaum khūunau thō iyūū aajem khūunjā chukhum. Pari mag serbiibamjō durrab mamū, pāarta Ēwandamau igjim. ²⁷ Wajapcharan khīirjug meraam khūunta Ēwandamau jūr aujim, jūrr mūg jēb gaaim khīirjug athee chi machnaan anum khūunta jūurwia am khīir naaupieg. Maimua sīi serbiibamjō sīsidum khūunta jūr aujim agjō ich Ēwandamau, jūrr makhūun gaaimua chi jua thierrnaan anum khūunta khīir naaupieg. ²⁸ Mag būurjā nem igba sīsidum khūunta ōrau kha isēe aajem khūun dūi jūr aujim, wajapcharan mūg eegarpai aawain ar sīi pasurjōpai khithēem khūunma, makhūunau jūrr nem wajaphamjō sīsidum khūunta isegpūiwia am khāaijā wajapcha aag. ²⁹ Magtarr aawai ni iwiir ābmuaajā ich khīirjug khaug chirum awia Ēwandam na ich thō iekhaju aai khaba sim. ³⁰ Maimua pāachin chadau ich Ēwandamauchata pāar Jesucristo būogdaba phē wai sīebma. Ich mag Cristo gaaimuata īchab maadēu Ēwandam khīirjug wai nūm; i gaaimuata ya peerdūwia sīi pekau chukhu arrjō nūm; i gaaimua īchab Ēwandam iek ūkha nūmua warag bāau wētum; ich Jesucristo gaaimuata Ēwandamau maach pēr autarrjō naawai i dēnkha nūm; mag i dēnkha naawai āba ichigpaita jēeupiejem. ³¹ Maguata īchab Ēwandam iek phā sim gaai jaau simjō,

“Ābmua khāijā wir aig ichpai thō iekhaju khīirju sim khai,
warag maach Pōr Ēwandamta thō iekhaju aai sim.”

(Jr. 9:23-24)

2

Ōrau pakuls gaai meerphē thōotarr iek

¹ Khodamnaan, ar mua pāar oon mawia pārag Ēwandam iek jaau chiraawai mua pāar jūg daar sīi khīirjug khaug athee chi machnaan dēnjō ūrihmūjā iekhaha, ni amau jaau wēnūrraajem iekjā khabata mua pārag jaaujim. ² Jāg mū pāar ee chiraawai mua chan deum nem jaaujūjā khīirjuba, āba Jesucristota warag wajapcha khap apim ig chirajim. Wajapcharan chadcha i pakuls gaai meerphē thōotarr iekta pāar athee wajapcha sim khaphū chiraawai warag aata pārag wajapcha khap apiju ēkha chirajim. ³ Pārau khaphū naabā, jāga pāar ee mū chiraimajī. Mūchdēu jaau chirum pārau ūkhabaju khāijā khīirjuwia, kha thūumjōnaa jāphierr thūnūmjōta chirumua mū kha duui thūnaajim. ⁴ Maimua mag chirumua ya Ēwandam iek jaabaadeewaijā, mūchdēu jaau chirum iek ūkhapi aum khōchgau awia mua pāar jūg daar sīi chi machnaanau iekhaajemjō iekhamamuajā jaaubajim. Mag iekhaju khāai sīi mua pārag chaaingamjōpai iekhaajeejim. Mamū mag iek pārau ūkhatarrjā sīi mūchdēupaita pārag ūkhapiba, ich Ēwandam Akhaar jua theegauta pārag ūkhapijim, ⁵ sīi mūg jēb gayam khūun khīirjug gaai khaba, āba ich Ēwandam jua theeg gaaipaita ich mag ogdaba ūkha wēnūrramkhīir.

Ich Akhaar gaaimuata Ēwandamau maachig ich khaugpi sim

⁶ Magarrau ya ar amachdēu ūkha nūm iek gaai ubūnaa ogdaba nūm khūunag iekhaawain chadau khīirjug athee chi machnaanau iekhaajemjō iekhamamuata amagjā iekhaajem īchab. Mamū mag iekhamamjā mag sīi mūg jēb gaaim khūun khīirjugan jōpcha chugpa chugpa sierrum aawai, magum khīirjugjā khaba, ni mūg durr gobernaajem khūun khīirjugaujā khabata jaaujem. ⁷ Mag khīirjug mua jaau chirumūn ich Ēwandamaucha dee simū. Maguata mūg durr thum ompaaju nawe ich sim aar maach auju khīirjutarrjā maachig khaphū apiejem. Īsin mag khaphū nūm, mamū warrgar chan mag khaphū apiju simta thum meer wai simjō sīejim. ⁸ Ich Ēwandamau mag Cristo gaaimua ōor ich aar auju ayaa apiju a sim chan sīi mūg jēb gaaim thethemnaanau pōd

khäärju aubajieram. Amau magum khaphu arr akhiin, maach Pör Jesucristo ügtharmua bëetarrrta amach paarmua pakuls gaai jäg i meerphë thöopibakham. ⁹ Mamu makhuu-naupaijä khaba, ewag pawiajä ich Ëwandamau nem wau sim ni äbmuajä khaugbaju khapta, ich iek gaai mug phäpijim:

“Ëwandamau ich khösi wai num khunag deeg phë wai simun, ni iwiir äbmuajä ooba, ni ürrjä ürba, ni äbmuajä auju khäärjuba sim nemta amag deeg wai sim.” (Is. 64:4)

¹⁰ Ëwandamau ich Akhaar gaaimuata mag maach athee nem wai simjä thum maachig khaphu api sim. Ich mag Akharauta ichab ich Ëwandamau ich thäär eepai nem khaphu wai simjä khajapham nem khogreu jürmamjö thumaa khaphu apiejem. ¹¹ Khaü chikham khäärjug khaphu aajë. Äba ichdëupai khabam chan khaugbam. Ich jägta sïebahab Ëwandamjä agjö: Äba ich Akharaupai khabam chan pöd i khäärjug khaugbam.

¹² Maachdëu Cristo iek ükhaawai chan sïi mug jëb gayam khäärjug parhoobam khunau jaaujemta aubajim. Maachdëun ich Ëwandamau maach dëi nem wajapha wau simjä thum khaug aumamkhäär ich Akhaar deetarrrta wai num. ¹³ Mag marau pärag nem jaau num chan sïi mug jëb gayam khunau jaaujem khäärjugpai khaba, ich Ëwandam Akharau maachig jaaumamta jürr pärag jaau num. Magta päraujä ichab Ëwandam Akhaarta wai naawai agjö ich Ëwandam Akharau jaupi simta maraujä pärag jaau num.

¹⁴ Mamu ar chi Ëwandam Akhaar ich thäär ee chukhu sim khunau chan pöd Ëwandam Akharau nem jaau sim khaugbam. Mag simua Ëwandam Akharau nem jaupi sim üurwain, sïi nem parhooba lökoo jaau numjöta üurjem. Mag simua chan, sïi ich Ëwandam Akharaupaita khaugpiejeewai, pöd ich khäraupai chan khaugbam. ¹⁵ Mamu chi Ëwandam Akhaar wai simuan chadau jürr khäärjug wai sim, ich Ëwandamau nem waupi sim ajapha khaphunaata agpierr nem wawaag. Mag sim ich chan jürr Ëwandam Akhaar chukhum khunau i igwia, “Jään sïi parta jäg iekha nürraajem” aju khaba num, Ëwandam Akhaar chukhum gaaimua amau jaaju khaugba naawai. ¹⁶ Ëwandam iek phä sim gaai ag iek igwia,

“Khaü maach Ëwandam khäärjug thum khap abarju.

Khaüta i khäaijä khapcha sim awia jürr ich garmua irig jaaju aai sï” a phä sim. (Is. 40:13)

Chadcha äbmuajä mag i khäärjug thum khaugba sïeb mamu, maach i Akhaar wai num khunagan chadau ich Cristoouchata khaphu api sim, jäga wënräaju aai nu i dau na.

3

Cristo phidag gaai äba phidkha num

¹ Cristo gaaimua khodamna, päraun chadcha mag Ëwandam Akhaar aujierrab mamu, mua pöd pärag ya sïi Ëwandam iek athee nem khaug sïsidum khunagamjö iekhaba, agtha sïi mug jëb gayam khäärjug dëi thunum khunagamjöta iekhaajeejim. Wajapcharan Cristo iek khaugaag chaainjöpai thunum khunagamjöta iekhaajeejim.

² ¿Pärau chaain büruu aawai ooba aajë? Ewaa au khitumug nem thethem deeba sïi jüddchödampaita deejemjö, ich agjöta muajä pärag nem jaau chirarrjä khaugju phithurg chukhu sïejim. Khaugju phithurmua mua pärag jaautarr akhiin, pärau pöd khaugbakham. Isjä agtha phithurm nem chan pärau pöd khaugbam, ³ sïi agtha parhoobam khunau khäärjuajem khäärjugta wai naawai. Päarta wir aig päach eepaijä agtha chikham nemjä päach dën apim khösinaa jürr chikham ipeer ahau khaphöbaadëp numun, magan agtha sïi öor parhoobam khunajöpaite num. Maguata amau nem waaujemjö päraujä agtha wau num. ⁴ Merag chukhu, wa äbmua “Mun Pablo dëneu” jürr magbaa äbakhaü “Mun Apolos dëneugui” aadëphum; jäg num aig sïi agtha ükhaba num khun khäärjug dëipai naawai khabahab.

⁵ Pari pärau päachdëu mag num wajapcha khäärjukhiin, khai agá Pablo. Khai agá Apolos. ¿Am Ëwandam chognaan sïi i atheepai phidkha wënrüm khun khabá? Marau

jaau wēnurrum gaaimuata pāraujā maach Pör Jesús iek ükhajierram. Pari maar pāar khāai atchajā khaba n̄m. Thum maach chi m̄g wēnurrum kh̄n̄naun āba maach Pör Jesuu maachig agdaujō nem jaumarrdampaita wauwia n̄m khabahab. ⁶ Mag Jesús iek jaau n̄m̄n, muata nacha s̄i khajap nemj̄ir char j̄ir n̄mjō j̄irbajieb. Magbaawai Apoloou j̄urr ag ee dō choobarmjō ajim, öbērmkh̄ir. Mam̄ mag nemj̄ir charjō öbērwia pāar ee aaidutarrjā ich Ēwandamauta aaidupijim, ich iek aawai. ⁷ Wajapcha oowai, chi nacha j̄irtarr kh̄ ni chi ag ee dō choo s̄ierrjā maadēu nem igba s̄isid̄m. Mam̄ chi ich iekta nemj̄ir daujō öbērpiwia aaidupiejem̄n ich Ēwandamau. ⁸ Magua s̄i i iek nacha jauchētarr kh̄n̄n awiajā s̄i ag khur jaau wēnurrum kh̄n̄n d̄i āba n̄m; ni iwiir ābjā ūr̄n̄ khaba sim. Mag naab mam̄ agdaujō dich phidkhamarrpierr Ēwandamau par khabaju. ⁹ Wajapcha oowain maran s̄i i juag oojem kh̄n̄nau, i iekdam jaau n̄m gaaimua ich d̄iita khapeerkhanaa āba phidkha naawai. Maagwai pāar s̄i chi ph̄ujēbjōta n̄m. Maagwai ich Ēwandamauta ag ee nemj̄ir j̄irkhamam, pari mag nemj̄iran ich iekhou. Wa magbam khai, s̄i dijōta n̄m. Pari mag di agjō ich Ēwandamauta ēu arrum. ¹⁰⁻¹¹ Wajapcharan m̄n̄n s̄i ich Ēwandamauta di ēu n̄m kh̄n̄n dēn chi maestro khapibarmjō arr aawai muata ich Ēwandam iek jaau n̄mjā warrpem chi dibū jukhabarmjō ajim, jāga Ēwandamau maach peerdū aujē a jaau chir̄mua. Maagwai deemua j̄urr ag ūr warag ēumam, mag mua jaautarr ūr warag jaaumamua. Mam̄ mag mua nacha jaautarrjō khaba deem iek jaaju khaba s̄iawai chi ag ūr warag jaau n̄m kh̄n̄naujā warre wajaphata jaaju aai n̄m. Mag mua chi dibūjō jukhajim a chir̄m̄n, Jesucristoou maach peerdūajem iek igwiata mag chir̄m. ¹² Mag Jesucristo iekta chi dibūjō nacha jukha s̄ubarm ūr̄n̄ chadau maadēu dichdēu khōchagpierr s̄i khajap di ēu n̄mjō warag i iekta jaaju aai n̄m. Di wajapham ēunaa da jēupiba aag khai, dipá wajaphamta phēwia, wa nem parhēph̄m kh̄ijā p̄r aunaa warre wajaphata ēu s̄iju aai n̄m. Wa magba kh̄uchpaim athee khai, s̄i khōmariipai dikh̄r dēn wa choobū dēn kh̄ijā ēuju aai sim. ¹³ Mam̄ mag di ēwaag nem kh̄ir pogkhe igwiajā, ya ich Cristooucha maachig jaubarm edta khap aju, wajapha phidkhajī wa aai phidkhabajī. Mam̄ mag khap aagan, s̄i ōtdau uu pierrumuata th̄r phaa n̄mjō ōt ee ich Ēwandamaucha phaa oomamuata maadēu nem waaujerrpierr maach chach oomamua khap apiju. ¹⁴ Maigta khap aju, khan kh̄irjug auwiata Ēwandam athee mag nem waujī. Ābmua di ēutarr gaaita chadcha ōtdau uu th̄narrjā paba ūu āwatbap̄im̄n, magan mag chi di ēutarr kh̄ugjā ich Cristooujā nem wajapham deēju, ich athee nem wautarr j̄urr. ¹⁵ Mam̄ mag irua di ēutarra s̄i ōtdau khierrjā āwatba uu th̄n̄n̄ awia pa öbaadēm̄n, magan ich chi di ēutarr wounan peerdūwiajā, peer ichpa phaap̄itarrjō s̄i ich jua pariita peerdūju. Pari chi phidagan thumaa okhoju.

¹⁶ ¿Pārau khaugba n̄, pāach thum āba Ēwandam s̄iejem dikha n̄m? Magua khabahab ich Ēwandam Akhaarta pāar ee s̄iejem. ¹⁷ Mag pāach thum āba Ēwandam dikha naawai ö āba n̄mua wajapha i di ūrkhabat, wajapcharan pāach morma. Magba jāg pāar ee ābmua “m̄n̄n mag dēnēu” wa “m̄n̄n mag igarta chir̄m” aadēph̄m aigūn, s̄i di magreunaa chi dipá parhooba aaiphur wērpp̄i n̄mjōta naabahab. Mag pāach ö āba khaba n̄m paar chan Ēwandamau par daúapai oobaju pāar gaai. ¹⁸ Oob wir aig pāachdēupai pāach kh̄gurmiet. Āb kh̄ijā pāach ee s̄i m̄g jēb gayam kh̄irjug nem khaug chir̄m awia ichta chi khaph̄m a sim khai, magan warag s̄i khaugbamjōta aju aai sim, j̄urr chadcha ich Ēwandam kh̄irjugchata khaugaag. ¹⁹ Ēwandamagan m̄g jēb gaaipaim kh̄irjugan s̄i warag öor lökiepiejem kh̄irjugau. Maḡm kh̄irjug igwia Ēwandamau ich i jaumienag ph̄pitarr gaai mag sim:

“Muan m̄g jēb gayam kh̄irjug khaugkham kh̄n̄njā amach kh̄irjug khaug gaaimuapai imeraa phithurg chukhu p̄r auwia khaibag ee p̄aijem” a sim Ēwandamau. (*Job 5:13*)

²⁰ Ich mag iek igwiapai ĩchab ich iek ph̄ s̄isid̄m gaai ich Ēwandamaupai,

“Jāg m̄g jēb gayam kh̄irjug athee chi machnaan an̄m kh̄n̄n kh̄irjugjā jāg s̄i lököom

khun khirjugkha sidumun par Poron wajappa khaphu wai sejem” a sim Ewandamau ich igwia. (Sal. 94:11)

²¹ Magua mua parag mag chirum: Ni abmuaja maestro ab khaija ichta chi khaphum awia magupaita ee aju khaba sim. Jigwia? Am amach thum Ewandamau sii parag ich i jaumkhirta pitarr khun aawaima; mag sim jaga mag iwiir abpai khosi abarju.

²² Magua mu, Apolos, Pedro, ajarcharan maach thumwe pach den khabahab; mug durr maimua cha maach iyu nujja agjo mug atag pawiaja nem thum thunumpa pach den khabahab. ²³ Mag maar par den aawai maach thum pachpa jurr Cristo den khabahab. Maagwai Cristo jurr Ewandam den.

4

Ich Jesuucha jur autarr khun phidag

¹ Magua paru maarja sii pach ee Cristo chognaan anaa Ewandamau orag ich khirjug jaupiejem khunpaiu abat. Magdampai khabahab maar phidag. ² Mamu ich mag phidag waumkhir irua jur au sim wounaun chadau ich Ewandamau oowaija chadcha ichdeu phidag jaubarmja thumaa wajappa waumkhirta mag phidag deejemja khaphu aju aai sim. ³ Magua mujja ichab ich Ewandamau ich i jaumkhir jur autarr aawai paru mu jaauwaja muj chan mua khirjuba chitum. Mu gaai mas khaba sim; ich chi mu jur autarrauta ichdeu khap mu jaaju, mu u phidkha chiru wa khaigba khaija phidkha chiru. Wa mag paru khabam khai, sii mug jeb gaai chi thethemnaanau khaija mu jaaukhinja, mu gaai mas khabam. Mug chitum aig ni mujdeuja muj jaaju khaba chirum. ⁴ Mua khaphu chirum, muj khaigba khaba chirum. Mag chirab mamu or dakhir mun Ewandam du iekkor chukhu chirumja aba chitum. Mag chiraawai mua khaphu chirum, mu khaibag waju jaaju wa mu kot khaija iekhajuun ich maach Por Jesuuchata jaaju aai sim, bigaum khunau khabam. ⁵ Magua mua parag, “Oob chikham jaau chithe amiet” a chirum. Magju khai idu maach Por Jesucristo beepi at that. Ich pierrwaita irua ichdeu khap orau nem meraa wautarrja khichag ee narra araragag phe athamjo abaawai thumaam khunau khakhapdo aju. Maigta ichab orau amach thar eepai khirju sidumja thumaam khunag khaphu apiju. Ya mag jaau dichwian chadau orau amachdeu nem wajappa nem waumaajerr igwia ichdeucha am wajappa ig iekhaju.

⁶ Cristo gaaimua khodamnaun, cha mua iekha chirumun pach atheyau. Paade oobat. Mujpaita Apolos du maach phidkha num jaauwia chirum, maar mag par khai urpaija khaba sii pach chognaanjo wenrum oowia Ewandam iek pha sim gaai jaau simjo chadcha maach thum agdaujopai num a khap amkhir. Maagwai ni abmuaja Ewandam iek jaajem khun igwia, “Magta urcha ee awia jur tagam khunag oobamjo” abaju. ⁷ Khaui parag jaauwai parta warm khun khaija urpai num a jaui? Khan nemta deeba arr aawai paru burja chukhu nu. Mag Ewandamau deetar pachdeuja khaphu numta, kanteeta paru pach juapauta parpatarrjo khirjuaje.

⁸ Wajarcharan pachigan, ya mug maach Ewandam iekhauta biwau numjo num anum, ya i iek nem khang num awia. Pachigan ya par reinaankha thnaabahab, pachdeu nem ig num thum wai num awia. Magua tag paru burja maar jua igba num anum. Chadcha Ewandam iekta pachdeu khaphu num anumjo khaphu naakhiin u akham. Jaghiin par ee par phidkhaba chadcha maach thum aba Ewandam iek gaai ubu num aju. ⁹ Magba mua oowai, maar ich Jesuucha ich iek jaumkhir jur autarr khunta jurr ich Ewandamaja jaau ogthom chi serbiibacharam khun dumjo api sim maar du. Mag num aawai sii thumaam khunau oo num du Ewandam chognaan ugtharmpeenau oowaija, sii maach khaigba num gaaimua khechpaig phe arrumjoa oojem. ¹⁰ Maar mag durrumun, Cristo iek jaau num gaaimua bigaum khunaja marag lok sierreem a iekha num daar, parta jurr Cristo iek ukha naawai chi por opherum khun aajem, pachdeupai. Maagwai maran siita kha theeg chukhumjo num anum daar, parta jurr maar khaija khir ubaaga num aajem. Cristo gaaimua maran orauja

kha isëe num daar, päarta jürr ôraujä daupiinaa ökhö aajem. ¹¹ Ìs ewag pawiajä agtha jädau äwatnaa öbichagjä äwat num. Khajuadam theg jüjüa ajujä chukhu num düi ôraujä maar düi khaigba aajem. Mag num chan maach di chaarjä chukhu durraajem. ¹² Mag numun maach bidam athee maach juadamaucha phidkha durrumua khajeeu durraajem. Maach thöp iyüu aawaijä warag am köit ügthaagta jëeu durraajem. Maach khaibag wawaag maach ëudee ëkhaawaijä magumjä igba khüu äwat durraajem. ¹³ Maach khüircha khaigba iyüu aawaijä, maach garmua chan magumjä igba warag khüir thüu am düi iyüu durraajem. Wajapcharan maran amau sii amach deg dijä sirphug thunum oomjöta aajem. Öor thumaam khunau isegtarrjö numta, isjä agtha chikham i ee ich jäg püurba durraajem.

¹⁴ Mua müg ësap gaai ikhuaba pärag mag phä deepüi chirum chan sii päar khüir naaupim khöchgaupai khabam. Mua müg ësap phä deepüi chirumun, müch chaainjö päar khösi wai chitaawaita sii päar wawí chirumu. ¹⁵ Päachig Cristo iek jaumkhüir pärau maestronaan khapan diez mil jür wai naawiajä päar chan dënnan khapan chukhu num. Jesucristo iek jäg päachdëu ogdüba ükha wënrüm gaaimua müg jëb gayan müta päar ayau, Èwandamau maach peerdu aajem iek muata nacha pärag jaautarr gaaimua. ¹⁶ Magau keena. Maguata muan päragjä müch chitaajemjöta wënrüri jaau khitaajem.

¹⁷ Timoteogjä müchdëu jaauwiata Cristo iek ükhatarr aawai ijä mü chaaijö sim. Magua päragjä müchjö wënrüraju khap amkhüir, mua iita päar aar püijim. Iruata maach Pör Cristo iekjä chadcha ogdüba ükha khitaajeewai mua i jäsene chitum. Ich barbaimaawaita irua pärag jaauwimaju, jägata mü chitaajë. Muajä päar dënjö Cristo iek ükha chitaawai müch chitumpierr iglesiapierr müchdëu jaajem iekta irua pärag jaumaju. ¹⁸ Äur khun päar khapeenan jürr amachta päar düi ürpai thunum aajem, mü amach aar mabajupii awia. ¹⁹ Mamü maach Pör Jesuu khös amun, müchdëun jöpcha päar oon maju khüirju chirum, am iek mag amta Èwandam dën anaawai daau chadcha amachdëu jaau num eyaa wënrüm khap aag. Jāan magbamun, sii Èwandam jua theegaujä khaba, sii par iupai khäijä mag thunum. ²⁰ Èwandam dënkha num chan sii öor jüg daar nem iekhaa khaug iekha num khabam; Èwandam dënkha num abarmun chadcha irua nem jajaaukham ipierraa wënrümua i jua theegta dich gaai oopi nummu. ²¹ ¿Jäga pärau khösi nü? ¿Müch barbaimaawai warre päachig meeurrata iekhapim khösi nü, wa mawia sii päach daupiinaa ithüuta päachig iekhapim khösi nüwa?

5

Jäga aju aai nü jäg sii parhooba thunum khun düi

¹ Jaau num khun iek mag päar ee äbmua ich bäaurr üanpaita ich mükha wai sim anum. Jägum päar dak nem wajaphampa, jägum pekau chan ni Èwandam iek khaugbam khun eejä ooba aajem. ² Mag numta pärau päachdëupain Èwandam iek wajapha ükha num aajerram. Mag iekhaju khäai warag päar chigaa aju aai numta, chigaa khabamjö num. Chi mag sim wounan warre päach eemua jürpüiju aaita sim. ³ Mü chan chadcha khüircha chan päar aar khaba chirum, mamü müchchata päar aar chirumjö müch iekta maach Pör Jesucristo iek gaai thüwi mua warre pärag jaaukhim. Mua oowain jägum khun düin magta aju aai sim. ⁴ Päar cha mua jaau chirum iek iekhaag äba biirdüawai khüircha chan päar aar khaba chirajup mamü mü akharan päar aar sïju. Mag müchta päar aar chirumjö chirum düi ichab maach Pör Jesús i jua theegjä päar düi sïju. ⁵ Mag wajapha iekhawian chadau chi mag ich bäaurr üan düi sierr woun warre päach eemua jurbapüit, dösätagta i düi ichdëu ampierr amkhüir. Magbaawai äsie ich daujä merag phëwia deeu ewag phurbawia ubu sïsimun, maach Pör Jesús bëem edjä üu i akhaardam peerdu aju.

⁶ Päar ee jäg khaigba num chan, päachta wajapha num awia pärau pöd päach thö iyüu aju khaba num. Jägbaadëphumjä sii oobanjö büürjä iekhaba ich jäg sïsiu akhiin, äbpai mag sim gaaimua warag tagam khunpata ärju, lewadura buchkhun arin ee püibarmua

warre thum aaidu joopjemjö. ⁷ Pārau khaphum, phiesta Pascua ee paawai levadura thum barkhūijem. Ich agjö khabahab Cristo meetarr gaaimua maach khaibag chugpaa athamjā. Mag siewai mag levadura dēnjö pāach thumaam khūun ārpi sim woun warre pāach eemua chawag jurbapūit. Mag jurbapāaiwain chadau Pascua ee khoog pan levadura chukhu wau simjö pāar eejā mag khaigba nurrjēem gaaimua levadura dēnjö bigaam khūunpa ārpiju khūun chukhu aju. ⁸ Mag phiesta Pascua ee aajemjöta maach Ēwandam dūi wēnurrāju aai num. Wajapcharan dich khaibag thum isegwia āba khīirjug wajapham auwia chadam iek gaai jaau simjö wēnurrumun, pan levadura chukhu wau simjöta num. Pari magba agtha dich khaigba num khaphu numjā isegba ich mag wai wēnurrumun, magan sī agtha Ēwandam iek khaugbam khūunjöta num.

⁹ Napem mūchdēu īchab pārag ēsap phā deepūitarr gaai mua pārag, “Jāg amach uun khabam dūijā khapese aajem khūun dūi chan oob khapeerkhamiet” a chirajim. ¹⁰ Pari mua mag chirum chan mag ar parhooba khapese aajem khūun, wa phatkhon athee bīe sīerrjēem khūun, nem jīgmien wa nem parhoobamugta Ēwandamagamjö jēeujem khūun igwiata mag warre am dūi iekhajā iekhaba ni amag oobamjö abatjā aba chirajim. Mūg jēb gaai nūweran ichiita am dūi maach ich jāg wēnurrāju. ¹¹ Mua mag chirarran, ar pāach eepaijā ermanonaan anum khūunta mag parhoobanaa phatkhon atheejā bīe thunum khūun, nem parhoobamugta ēwandam awia jēu num khūun, parhooba chikham khīir iekhaajem khūun, nag pig sīerrjēem khūun maimua nem jīgnemjā sīerrjēem khūunta jaau chirajim. Ar mag thunum khūun dūi chan ni sī thach khoogpaijā oob am dūi āba ohodō amiet. ¹²⁻¹³ Chadcha ar sī ermanonaan khabam khūun igwia chan pōd mua, “Aman magta sīerrjēem” aju khaba chirum. Am mag jaajuun ich Ēwandamauta jaaju aai sim. Pari ichiita pārau pāach eepaim khūun dūin chadau pāachdēu khap nem inju aai num. Magua mua pārag, “Jāg pekau pōm sim warre pāach eemua chawag jurbapūit” a chirum.

6

Juez Cristo igar khabam khūun na iekkhōr ēudu num

¹ Jāga jāg pāar pāach Ēwandam iek ūkha num khūun aphajā iekkhōr aauwai, chi thethemnaan pāach eem khūunjā igbanaa warag būurjā Ēwandam iek ūkhabam khūun aarta weetjē, makhūunagta pāach iekkhōr wai num jawaan. ² ¿Pārau khaugba nū, mūg maach Ēwandam iek ūkha num khūunauta mūg atag mūg jēb gaai Ēwandam iek ūkhaba arr khūun khaibag maach ipaarmua Ēwandamag jaau thūnūuju? Mag maachdēuta am khaibag wauujā Ēwandamag jaaju numta, jāgwia ag khāyau mūg jēb gayam nem phithur khabamjā pārau pōdba nū. ³ ¿Pārau khaugba nū, ūgthar Ēwandam chognaan thūnūu khūunjā maach khāai eegpai thūnūisiju, maachta Ēwandam dūi āba am pōrnaankha nūisiju aawai? Maachdēuta magju khai, magan mūg jēb gayam iekkhōr chará ag khāaijā phithurg chukhu wajaphata waupūpi aju aai num. ⁴ Magua mua pārag mag chirum: Būur abarm gaaimua pāach eepai iek phithurg aadeewai, ¿jāgwia pārau pāach eepaim khūunta chi jueznaan khamkhīir jur auba aajerrá, sī Ēwandam iekjā ūkhabam khūunagta pāach jusgaapiju khāyau? ⁵ Juau ogthom pāar khīir naaumkhīirta chadcha mua pārag mag iekha chirum. Mag khōs aawaita pārau jāg bigaam khūunta jur ahau aajem. Mua khīirjuawai pāar ee magum iekkhōr öbërbaadēphum paar iekhaagjā pāach eepaijā chi thethemnaan thūnūu, ¿jāgwi magum khūunta jur auba aajerrá? ⁶ Wajapcharan mag wir aig pāach ermanonaan eepai meeukha nūmpaijā khabam; mag meeukhanaa ag iek ēuduagpaawaijā jueznaan Ēwandam iek ūkhabam khūun aarta wētvia mamta magum iekjā ēuduajerram. ⁷ Sī jāg pāach eepai būur abarm gaaimua khīir auphōbaadēphūmpaijā khaigbata sim. Pāach khapeenau pāach dūi warag khaigba aawaijā, parhoobam khūunagta jaaju khāyau, ¿jāgwia warag sī magum khūu āwatpūiba aajē? ¿Jāg pāach nem khāijā jīgkhaawai warag udūraa okhoopiba aajē, thumaam khūunag khakhapdō apimaugau? ⁸ Mamū pārau magba, warag pāach garmuata pāach

ermanonaan eepaijã nem wauju khabampa waunaa am nemdamjã khũgur aumaju êkhaajem.

⁹ ¿Pãrau khaugbata nu, jãg nem khaigba waajem khũun pöd Êwandam sim aar wëtju khabam? Oob uduur pãach khũgurpimiet. Ar dich õor khabam dũita parhooba khapese aajem khũun, amach õor dũi sīsīdumta deeum dũi aajem khũun, nem parhoobamugta êwandam awia jëeujem khũun maimua ar amach emkhooin aphajã uun dũimjõ waajem khũunjã Êwandam sim aar pöd öbërbam. ¹⁰ Mag tag thunum: nem jĩgkhaajem khũun, phatkhon khĩrag bĩe sierrjëem khũun, nag piim khũun, parhooba chikham khĩir iekhaajem khũun maimua ar sëukha chikham khũgurnaa chikham jua eem nemjã khecheu aumaajem khũun, magum khũunjã ni ãbjã Êwandam sim aar öbërbam. ¹¹ Æaur khũun pãar ee cha mua jaau chirumjõta thũnaajim warrgar. Mamũ is ya maach Pör Jesucristo gaaimua ich Êwandam Akharau ya pãar khaibag thum upüiwia ich atheepaita nem wajapham appai wau wënrarramkhĩir pãar jür aujim. Mag num dũi warr pãar i dũi iekkhõr pöm wënrarrjã, maach Pör Jesucristoou Êwandam Akhaar dũimua üu pãar peerdu auwia pekau chukhu arrjõ pãar wai sim.

Maach moron Êwandam sïejem diiu

¹² Pãar ee ãaur khũunau maagjebma: “Muan mũchdëu nem waum aig wau chitum; magum paarjã, khaiu murg magum abarju” aajem. Chadcha ich magma. Mamũ maadëu nem wau num thum maach athee üu khaba sierrum. Magua, muajã mag mũchdëu nem waum aig pöd waubam; mua magkhiin magum nem wauju khĩirjugta warag mũ ürpaju. ¹³ Ichab ãaur khũunau pãar ee maagjem: “Phiejãban khoog atheeta waajem; maagwai maach bi thachdam khö num atheeta Êwandamau deejim” aajem. Ma chadcha khoog atheema phiejãban, maagwai mag thach khö numjã pekau khábama; pari ichiita Êwandamau magum thum chukhu apüiwia maach bijã jëbeg paapüiju. Pari mag maach bi thach atheem awiajã, maach mor chan sïi dich õor khabam dũi parhooba khapes amkhĩir khabajim. Maach moron maach Pör Jesucristo atheyau, thum ichdëu nem waupi sim wawaag. Maagwai ich Jesucristo, jür maach mor atheyau, í maach mor ee sïejewai. ¹⁴ Maguata ich jãg Êwandamau ich Jesús phiriu autarrjõ, maachjã agjõ ich mug cha maach numjõ deeu phiriutkha auju.

¹⁵ ¿Pãrau büurjãta khaugba nu, maach thumaam khũun morta jür Cristo morkha sim? Mag simta, ãbmua khãijã uun parhooba durpa theeg sierrjëem khũun dũi akhiin, maach mor mag Cristo morkha simta jür mag uirag dee naabahab. ¹⁶ ¿Pãrau khaugba nu, jãg uun chi durpathierrmie dũi num aig, ya maach i dënkha nũisip num, maagwai jür ichjã agjõ õor ãbpaimjõ maach dënkha sïisip sim? Êwandam iek phã sim gaai jaauwai, “Warr jaai khaba aawain numí narrta, jaai kha nũisiewain õor ãbpaimjõta aphöbaadëm” a sim, “jür agdaujõ warm dënkha nũisim gaaimua.” ¹⁷ Ich agjõta naabahab maachjã ichab Cristo dënkha nũisim aig. Æb khãijã maach Pör Jesucristo dũi sïisiewain, magbarm aigmua maadëu i oobahab mamũ i Akhaar maach ee sïeichëm gaaimua warag maachin i dũi õor ãbpaimkha i dënkha nũisim.

¹⁸ Oob pãach õor khabam dũi khapese amiet. Deeum pekau wauwai chadcha Êwandam na maach khaigba api sïeb mamũ, jãg dich õor khabam dũi khapese anumjõcha khaba sim. Maach mor mag Cristo atheeta sïewai, jãg dich õor khabam dũi khapes aawain, wir aig dichdëupaita dich khaibag wau num, deeum dũi numua dich mor Cristo dënkha simta ãrpi naawai. ¹⁹ ¿Pãrau khaugba nu, mug maach Cristo iek ükha num khũun mor ichab Êwandamau maachig ich Akhaar deetarr ag sïejem dikha sim? Êwandam Akharan chadcha maach eeta sïejem. Mag í maach ee sïejewai maach mor chan maach dën khabam. ²⁰ Chi morkhũun Êwandamau, ichdëuta maach përkha autarr aawai. Maguata dich morjã ãba i atheepaita wai naaju aai num, bigaam khũunaujã mag oowia Êwandam wajapha ig iyũnaa maach ëugarjã wajapha iekhamkhĩir.

7

Jua p̄rju aai n̄ wa jua p̄rju khaba n̄?

¹ Na ar p̄achd̄eu m̄r̄ug ēsap deep̄ūtarr gaai jua p̄rju aai n̄ wa jua p̄rju khaba n̄ a j̄eu narr, īsin chad mua p̄rag jaaukhim: M̄r̄ugan, emkhooiin ūin auba ich j̄ag amach appai w̄en̄r̄rakhiiin nem wajaug sim. ² Mam̄ j̄ag amach ōor khabam d̄ūij̄ā s̄ī parhooba aadēph̄m gaaimuata emkhooinj̄ā agdauj̄ō amach ūin d̄ūi s̄īsidnaa chi ūinj̄ā agdauj̄ō amach jaain d̄ūi s̄īsid aju aai n̄m. ³ Ya mag āba n̄isiewai, chi emkhooirau khōsi aadeewai chi ūirauj̄ā īgkhaba, maimua chi ūirau khōsi aadeewaij̄ā ich agj̄ō chi emkhooirauj̄ā maḡum aba aju aai n̄m, ya dich ōor d̄ūita naawai. ⁴ Wa chi ūirau khāij̄ā, “M̄ch mor aawai m̄ jayauj̄ā khaugba sim” a iekhaju khaba sim, warramj̄ō p̄ch appai khaba s̄iewai. Ni chi emkhooirauj̄ā p̄d, “M̄ch mor m̄ch gaai wai chiraawai m̄chd̄eu khōsi aadeewaita magju aai chir̄m” aju khaba sim, p̄j̄ā īchab p̄ch apha khaba aawai. ⁵ Mag j̄urr agdauj̄ō chikham d̄enkha naawai, ābmua khōsi sim aig p̄d iwiir ābmua, “Mua khōchkhabam” aju khaba sim. P̄rau khapes aba āwat auju aai n̄m̄n, khāaidam khapanaa khāij̄ā maach Ēwandamag j̄ewaagpaawai agdauj̄ō s̄rkha auju aai n̄m a iekhawan chadau s̄rkhaju aai n̄m. Pari ya mag j̄eu dichdimaawain chadau ūwai p̄achd̄eu waum khōsim aig waubat. Eeu magba akhiin, khāi khapan p̄ar maḡum khaugba n̄isiewai j̄urr meperau deum d̄ūi khāij̄ā pekau waupidukham.

⁶ Mag chir̄m chan, mag ichiita ēwannan thum p̄ach ūin aupetat aba, wa chi ūinag khāij̄ā thum jaain j̄r̄khabat aba chir̄m. Mag khōs am̄n ūuma; mag khōchkhabam̄n ich agj̄ō nem wajaug sim. ⁷ M̄ch ōdiupain muan p̄arj̄ā thumaa m̄chj̄ōta p̄ach appai naapim khōsi chir̄m. Mam̄ Ēwandamau maachig agdauj̄ō ich jua theeg deejem, mag deebarmua agdauj̄ō dichig deemarrpierr ich atheeta nem waumkh̄ir.

⁸ Pari mua ar agtha amach apha th̄n̄m kh̄n̄nag maimua khoopaa ūinagj̄ā agj̄ō, “M̄j̄ō p̄ar ich j̄ag p̄ach appaita w̄en̄r̄rakhiiin ūu akham” a chir̄m. ⁹ Mam̄ p̄rau p̄ach ō khōchag p̄d āwatbaju n̄m khai, warre p̄ach ūidamcha atthat; maagwai ūinauj̄ā agj̄ō warre p̄ach jaaindam aupetat. Warre dich ōor d̄ūicha n̄isiewai ūucha s̄iebahab, s̄ī maḡum khōchag aadēph̄mj̄ā ich mag āwat w̄en̄r̄raju khāi.

¹⁰ Pari ya ar amach ōor d̄ūi n̄m kh̄n̄nag mua mag chir̄m. Ya ma chan s̄ī m̄ch iupaij̄ā khaba, maach P̄r Jesuu mag jaupi s̄iewaita mag jaau chir̄m: P̄ch chi ūirauj̄ā oob p̄ch jaai p̄a ūrram. ¹¹ Mam̄ p̄ch jaai p̄awiaj̄ā, tag deum jaaij̄ā auba, ich magta ūrraju aai sim. Mag ich mag p̄ch appai ūrramapha ūm̄n, magan deeu p̄ch jaai d̄ūita p̄h̄rbaju aai ūm. Maagwai p̄ch chi emkhooirauj̄ā p̄d p̄ch ūi p̄aju khaba, ni deum ūij̄ā auju khaba sim.

¹² Mag tag deum nemdam mua p̄rag jaaum ig chirajim; ya ma chan maach P̄r Jesuu jaupi sim khabam, maan s̄ī m̄ch kh̄irjug eepaim̄u. Mam̄ m̄chd̄eu kh̄irjuawai chadcha magta aju aai s̄iewaita p̄rag jawaagpam: Maach ermanonan eem ābmua khāij̄ā ūi wai sim, pari mag ūirau Ēwandam iek ūkhaba sim; mag khit̄muata ich jayag ich p̄apimapha sim chan, mag ermanoou p̄d mag ūi p̄aju khaba sim. ¹³ Wa magba ūi āb Ēwandam iek ūkha sim jayau khāij̄ā j̄urr Ēwandam iek ūkhaba sim; mam̄ ich ūi ya ag d̄ūi khaug s̄iewai ich p̄apimapha sim chan, mag ūirauj̄ā p̄d mag emkhooi p̄aju khaba sim. ¹⁴ J̄agwi? Chi emkhooirau ūkhaba s̄iewia khāij̄ā ya j̄urr ich chi ūi gaaimua Ēwandamau tag s̄ī bigaaum kh̄n̄nj̄ōcha khaba ūu i eeg oo s̄iewaima. Wa magba chi emkhooirau khāij̄ā wajapha ūkha simta j̄urr chi ūirauta Ēwandam iek ūkhaba sim khai, ich agj̄ō chi jayau p̄d p̄aju khaba sim. Magba akhiin Ēwandamau ich jaai gaaimua ūu ij̄ā agj̄ō eeg oo simta p̄aju. Wajapcharan mag chi Ēwandam iek ūkha sim gaaimuata warm kh̄n̄nj̄ā ichj̄ō Ēwandam d̄enkha piejem. Magba akhiin p̄ar chaainj̄ā s̄ī būrj̄ā Ēwandam iek ūkhaba aajem kh̄n̄n chaainj̄ōta s̄īsid aju. Mam̄ ūu ābmua ūkha kh̄r̄m gaaimua ya īchab amj̄ā ich d̄enkhaīm̄ ich d̄enkha aujem Ēwandamau.

¹⁵ Mam̄ mag j̄urr iwiir ābmua Ēwandam iek ūkhaba s̄iewai chi ūkhaba sim garmua p̄am khōchag th̄n̄m khai, id̄eu p̄ch p̄apibá. Chi ūkha simua ūkhaba sim̄ug p̄d,

“Pua chan m̄ p̄aju khaba sim” a iekhaju khaba sim. Ich mag ogduba w̄n̄rr̄m chan khōinaa w̄n̄rr̄abaju. Pari Ēwandamau maachig khōinaata w̄n̄rr̄api jaau sim. ¹⁶ Magua mag chi ūkhaba sim garmuata dich iseg n̄mj̄, ōkhar dich d̄nj̄ ūkhapi auju awi ogd̄mapham gaaimua khōinaa khaba w̄n̄rr̄m khai, ich garmuata id̄u p̄ch p̄aribá. Magba akhiin ich mag khōinaa khaba w̄n̄rr̄aju. Chadcha mag ūkhaju awiaj̄, jāga pua mag irua ūkhaju khaph̄ s̄i, mag gaaimuapai mag khaigba n̄mta ogduba w̄n̄rr̄aag.

¹⁷ Pari muan iglesiapierr ōor n̄n̄id̄m kh̄n̄nag m̄gta chir̄m: M̄r̄gan p̄achd̄u Ēwandam iek ūkhaawai narrj̄ota naaju aai n̄m. Mam̄ mag w̄n̄rr̄mua Ēwandam Akharau p̄achig ich jua theeg deemarr̄pierr i atheeta nem waubat. ¹⁸ Pua Ēwandam iek ūkhaawai judionaanau amachta Ēwandam chaainkha n̄m khap amkh̄ir̄ aajemj̄o meh̄u ph̄urbich chirarr khai, ich mag chirs̄i. Wa ph̄urbichba kh̄ij̄a chirarr khai, oob ph̄urbichpim. ¹⁹ Judionaan d̄nj̄o ph̄urbich sim khai, ūu sim; pari ph̄urbichba s̄iewiaj̄a ich agj̄o nem wajaug sim. Mam̄ Ēwandamau maḡm gaaimuata maach ig sim abam. Magarrau chadcha wajapha sim̄n, Ēwandamau ich iek gaai jaau sim ipierraa n̄m̄n chadau wajapcha sim maḡm ph̄urbich n̄m kh̄ij̄a. ²⁰ Ēwandamau maachig ich iek ūkhapi aauwai maach narrj̄o ich magta naaju aai n̄m. ²¹ Irua p̄r̄ug ich iek ūkhapi aauwai p̄ s̄i chikham chogkha s̄ierr khai, khani pua tag kh̄ir̄juju. Pari pua oowai ūu p̄ p̄ch patr̄on jua eemua ōb̄erju ayaa oo wai sim khai, oob par daúapai oom. ²² Pari Ēwandamau ūr̄cha maḡm kh̄ir̄jupiba sim. ¿Khan jāgwi mua mag chir̄ú? P̄ ich mag chikham chogkha s̄is̄iwiaj̄a, ichiita pekau maad̄u oomaug sim chogkha s̄ierr jua eemta maach P̄r̄ Cristoou p̄ peerd̄u autarr aawaima. Pari mag chikham chogkhaba arr awiaj̄a, mag Cristoou p̄ peerd̄u autarr aigmuan p̄n̄n j̄rr̄ i chogta kha s̄isim. ²³ P̄aran thum Jesucristo bag ārtarrauta Ēwandamau p̄ar p̄rkha aujim; maagwai ya p̄aran i d̄n̄u. Chadcha mag khai, magan s̄i m̄g j̄b̄ gayam kh̄n̄n kh̄ir̄jug igba, āba i iekpaita ūr̄bat. ²⁴ Ēwandam gaaimua khodamnaa, p̄achd̄u Ēwandam iek ūkhaawai narrj̄o i na ich mag w̄n̄rr̄ath̄u.

²⁵ Daupeen ar agtha ōor meraam kh̄n̄nag iekhaag chan, maach P̄r̄ Cristoou m̄r̄g jauba arr aawai, wajappai iekhaju chukhu chir̄m. Pari m̄r̄gan m̄gta sim: M̄j̄a ĩchab maach P̄r̄ Cristoou juapá deewia i d̄i ub̄u chit̄muata jaau chiraawai p̄arau ūkhaju aai n̄m. Ūr̄bat: ²⁶ ĩs ewagan warag phithuurga p̄aaukhamaawai m̄r̄gan maachin cha maach n̄mj̄opaita ich jāg w̄n̄rr̄aju aai n̄m. ²⁷ Ūu wai chir̄m khai, oob p̄ch ūu p̄am. Ēwan chir̄m khai, oob j̄p̄kharraa ūu auju kh̄ir̄jum. ²⁸ Pari pua ūu auju kh̄ir̄jubaad̄wi warre ag d̄i jua p̄r̄m̄n pekau khabam. Wa chi ūu irau kh̄ij̄a ich jaaipaju d̄i jua p̄r̄wiata pam̄n, ich agj̄o pekau khaba sim. Magba ya p̄ach ōor d̄i p̄aaukhabaadeewai, warr p̄ach appai aawai naajerr̄j̄o khaba, phithuurga aju. Mag p̄ach phithur apimaaugauta mua p̄arag mag jaau chir̄m.

²⁹ ĩchab mua p̄arag magam ig chir̄m̄n m̄gau keena: Kh̄ir̄ eyaa abat, m̄g j̄b̄ gaai chan ya tag maach p̄m̄ w̄n̄rr̄abaju. Mag ya maach P̄r̄ Cristo b̄eem̄ sim aawaita, ūu paraa chirawiaj̄a, dich ūu d̄iipaita ogduba kh̄kh̄u aju kh̄yau, ūr̄cha maach P̄r̄ Cristo atheeta nem wajapha wauju aai n̄m. ³⁰ Ōkh̄ir̄juu n̄m kh̄n̄nj̄a, maach P̄r̄ Cristo b̄eem̄ sim khaph̄ aawai oob atcha khoopaan s̄rkha n̄m kh̄n̄nj̄o amiet. Maimua ar onee n̄m kh̄n̄nj̄a, mag i b̄eem̄ sim khaph̄ naawai, oob dau l̄k̄o amiet. Amach phatkhonau nem p̄r̄ au n̄m kh̄n̄nj̄a, oob ag d̄i ich mag ėumeeju kh̄ir̄jumiet. ³¹ M̄g j̄b̄ gaaim nem athee p̄r̄ wajapha aajem kh̄n̄nj̄a, maḡm nem chukhumj̄o āba Ēwandam athee nem waujuuta ėkhabat. Maad̄u khaph̄ n̄m, m̄g j̄b̄ gayam nemen thum ōwia ich m̄g durr̄j̄a chukhu aad̄ju. ³² Magua mua chan p̄arag m̄g j̄b̄ gayam nemta ūr̄cha kh̄ir̄ju n̄m apimapha chir̄m.

Ēwannaan ūinpan kh̄yau jua par n̄m, maach P̄r̄ Cristo athee ūr̄cha nem wajapham waunaa i dau na wajapha w̄n̄rr̄ajuuta kh̄ir̄ju n̄m aag. ³³ Mam̄ mag kh̄yau j̄rr̄ ūu paraam magcha jua par khaba sim Ēwandam athee, í ichd̄euta amachd̄u nem ig n̄mj̄a

khaphu agpierr nununu awia ich uui düijä ogduba sīsiphum aawai. Wajapcharan uui paraa simun thoophem numí simjöta sim, Ēwandam atheejä nem waunaa ich uui düi sīsip aagjä agjö. ³⁴ Uuijā ichab ich agjöta sim. Chi ich ap simua äba maach Pör Jesucristo dau na nem wajapha waju khīirjugta khīirju sim, ich mor maimua ich akhaarjä Ēwandam atheeta wai sīewai. Pari jaai paraamua magbaju, irua degam nem gaaijä purna ichab ich jayau nem mag abaawaijä agpierr aadep sim aawai.

³⁵ Mua mag chirum chan sīi pāar jaain jürpimaugaujā khaba, pāach üu wēnurrāmkhīirta mag chirum; mag öor düi paawaijä magum gaaimua amach aphan khūnjö jua parcha khaba aawai pöd Ēwandam athee wajappai nem waubaju khaphu chiraawaita mag chirum.

³⁶ Pari äbmua khāijā, “Ya mu chi jöoi chiraawai much uuidam auwia ag düita mu üu chirsiju” a khīirju sim khai, ichdëu khīirju simjö aju aai sim. Magan ichdëu iek dee wai sim uui düi warre jua purju aai sim; mag jua purbarm pekau khabam. ³⁷ Pari deum agjö chi jöoi ewan sim, magua khīirju sīi awia, “Mu ich jäg much ap uuin khīirjä khaugba chitaju” amun, magan mag ichdëu khīirju simjö aju aai sim, uui auba; magjä nem wajaug sim. ³⁸ Wajapcharan mugta sim: Ya pāach jaai awaag, wa emkhoorau khai ichdëu iek dee wai sim düi warre jua purwiata pamun nem wajaug sim. Mamu jaai auba, maimua chi emkhooraujā uui auba, pāach appai wēnurrumjä pekau wauba wēnurraju awia jua purba akhiinjā wajapcha sim.

³⁹ Uui jaai paraamun, chi jaai meebam aiguin ich jaai gaai jügadoau jü simjöta sim, pöd puajujā khaba. Magarrau chi jaai meebaadeewain chadau ich ap sīsiewai deum jaai auju aai sim. Pari majä parhoobam khūn düijä khaba, agjö Ēwandam iek ükha sim düita jua purju aai sim. ⁴⁰ Pari mua khīirjuawai mag khoopaa uui tag jaai auba ich appai nurrakhiin, í oneecha urraju. Maau mu khīirjugan. Mua pärag mag iekha chirumun, muchdëupai khīirjuawaijä chadcha Ēwandam Akhaar much gaai wai chiraawaita pärag mag chirum.

8

¿Ēwandamna anum na nemek wai narr khöju aai nu?

¹ İsin chad pärag jaaukhim, ar na pärau murug jëeu narr: Ēwandam awi agug jëeu numua ag khīirphee nemek wai narr khöju aai nu wa khöju aai khaba nu a jëeu narr. Mag iek aawai chadcha thumaam khūnau khaphum aajem. Pari maadëu dichdëu nem khaphumta ig wēnurrumun, magan dichdëupaita dich thö num. Pari magba maadëu dich khapeenta daupii wai numun chadau Ēwandam iek gaaita maadëu am khīirjugjä bāaupi num. ² Äbmua khāijā “Muan chadau khaphu chirum” a iekha simun, magan magua chan chadcha ichdëu nem khaphu aju aai simjä khaugbata sim. ³ Mamu mag nem inag pömta ürcha khaphu aju khīirjuju khāyau, äba Ēwandam khösi ajuuta ekhaju aai num, mag i khösi num gaaimuata i düi khapeerkha naawai.

⁴ ¿Örau juau nem wautarrta ewandam awia agug jëeu numua ag khīirphee nemek wai narr khöju aai nu wa khöju khaba nu? Maadëu khaphu num, öraun juau nem wautarrta ewandam anaab mamu, büurjä baleeba sīsidum. Maach Ēwandam charan äbpaita khitum. ⁵ Örgan mug jëb gaai ewandam anum khūn khapan thunum, edjä eem magwe. Mag ewandamna anaa chi pörnaan anum khūn khapan thunaawiajä, ⁶ maach atheyan Ēwandaman äbpaita khitum, Ēwandam chi Aai. Ichdëuta nem thunumjä thum ompaa aujim. Magua maachjä i atheepaita wēnurrum. Maach Pörjä äbpaita sim ichab; ma, Jesucristoou. Nem thum thunumun äba i gaaimuata thunum. Maachjä ichab i gaaimuata üu peerdu durrum.

⁷ Maachdëu khaphu num, mag Ēwandam äbpai simta maach Pörkha sim. Mamu ar örau am ewandamna anum khūn chan büurjä baleeba sīsidum. Pari thumaam khūnau chan magum khaugba num. Äaur khūn warr Ēwandam iek ükhaba aawai nem parhoobamug jëeu narr khūnaun agtha chi nemekjä khö num, chadcha deum

ēwandam chi iwam khīirpheeta wai narrpii awia. Pari am agtha Ēwandam iek gaai khukhurpai naawai, amachdēu khīirjuawai mag khö nūmuajā agugcha jēu nūm dūi āba sim a khīirjuajem. Mag khīirjubaadēm aigta amachdēupaita amach khaigba nūmjōo khīirjuajerram. ⁸ Pari maadēu khaphu aju aai nūm, īs mag dich thach khö nūm gaaimuata mag Ēwandam najā maach üu wēnurrumjā abam. Magum nemek mod maadēu khökhiinjā, warm khūun khāai wajapchajā wēnurrabaju. Wa khöba akhiinjā, maachta warm khūun khāaijā khaigbacha wēnurrarajūā abam. ⁹ Mamu nem parhoobamug jēu nūmua nemek wai narr pāachdēu khöju aai nūm awiajā, wajapha khīirjunaata khöbat, eeu pāach mag nūm gaaimua ar Ēwandam iek gaai agtha ubucha khaba durrum khūunta jūrri pekau ee burripidukham. ¹⁰ Pua khaphu sim, magum nemek mod khö nūm khaigba khaba sim. Mamu pūchdēu mag khaphu chirum awia, dich ermano agtha Ēwandam dūi ubu khaba sim dakhīir mawia nem parhoobam khīirphee nemek mod wai narrrta khökhiin, ich dakhīir mag khöbaawai ĵirujā agjō khöm khōs khabaju khai? Irua mag oowai pu dēnjō khömūn, ¹¹ magbarm gaaimua pua pūch ermano agtha Ēwandam iek athee khukhuraa khitūmta sīi okhoopimjō okhoopiju, majā i gaaimuapata īchab Cristooujā udūraa ich thōopitarrrta. ¹² Maach ermanonaan Ēwandam iek gaai agtha ubucha khaba khithēemta pekau ee burripiewain, ich Cristo dūichata iekkhōr paarpa nūm. ¹³ Magam uguata, mua oowai mua nemek khö chirum gaaimua khāijā mu ermano imeraa pekau ee burripiju sim khai, warag mūchta būurjā nemek khöba ich mag chitaju. Magba akhiin mua nemek khö chirum gaaimua i pekau ee burriu.

9

Khani jāgju aai nu a khap amkhīir Pabloou ichpai jaautarr

¹ Mūun chadcha ich Cristooucha ich i jaaumkhīir ĵur autarrau. Magtarr aawai mu sīi chikham jua eegarta khaba chirum. Muajā īchab mūchdēucha maach Pōr Jesús oobajieb; pāachdēujā pārau khaphu nūm, mu mag chirumua jaauwia khabahab pāachdēujā chadcha ūkha durrum. ² Bigaaum khūunau mu ēugar, “Jā chan ich Cristooucha ich i jaaumkhīir ĵur autarr khabam” aju. Pari pāraun mu igwia, “Ich Jesuucha ĵur autarrau” a iekhaju aai nūm. ĴJāgwī? Mu gaaimuata pāachdēujā maach Pōr Jesucristo iek wajapha ūkha nūisiewaima.

³ Mūch ēugar mūch īgkha nūm khūunag mūch iek ūrmkhīir mua magkhim: ⁴ Muajā īchab warm khūun dēnjō pāar chi ūkha durrum khūun jua eem thach dee nūm khōnaa pāar jua eem dōdōjōdamjā dōju aai chirum. ⁵ Hūijā Ēwandam iek ūkha sim dūi jua pūrwī mūch chitūmpierr wai chitaju aai chirum, tagam khūun agjō ich Jesuucha ĵur autarr khūunau aajemjō. Ich Jesús eeupeenaujā magta aajem, Pedro dūimua. ⁶ Wa Bernabé dūi maach numpaita maar ich jāg maach juadamaucha phidkha wēnurraju aai nūwa, maach bidam athee. ĴMaarjā sīi īchab pārau jāogju aai nūm khabā? ⁷ Khaíu jaauwai mag soldaaukha nūm khūun amach phatkhonauta amach nem ig nūmjā thum pērkhā aumaajem aajē. ĴPārau oowai nemjīir jīir nūm khūunau pōd amach nemjīir eem khöju khaba aajē? ĴPhak bāau nūm khūunau pōd chi jūdchō dōju khabam a ūurjē? Mag khabam. Maachin dich phidkha nūm gaaimuata thachdamjā khö wēnurrum. ⁸ Mua mag iekha chirum ūrwia oob pārau sīi mūch khīirjug eemuapaita mag iekha chirum amiet. Moiseeu Ēwandam iek phā pūatarr gaaijā īchab ich mag iekpai jaau sim. ⁹ Mag irua phā pūatarr gaai jaauwai, “Pūch nemjīir dau bibthug deemkhīir phak phidkhapi wai chirum aig, ag eem khöm ugua awia oob i i khōorjū sīum” a phā sim. ĴMaig Ēwandamau phakta ūrcha maach khāyaujā dau aug khaugwiata mag iekhajī? Mag khabajim. ¹⁰ Ich iek gaai maach phidkha nūm khūun igwiapata mag iekhajim, mag phidkha nūmjā par khaba amkhīir. ĴPārau khaphu naabā, nemjīir jīirwai ag eem khöju khīirjunaata jīirjem, maimua chi bibthug simuajā khöju khīirjunaata bibthugba aajē? Ich agjōta sim īchab Ēwandam iekta nemjīir jīir nūmjō jaau wēnurrum khūunajā: Chi ūkha durrum khūunauta amau ig nūmjā thum khap aju aai nūm. ¹¹ Magua mua mag chirum. Mūchdēuta nacha

päär ee Ēwandam iekta nemjīir jīir nūmjō jīirimajim. Magtarr aawai maarjā maach juau phidkhaba, sīi pārāu nem dee nūm iiupaita naaju aai nūm. ¹² Warm khūnaun chadcha amau pārāu dūi magta nūm; pārāu pāachdēujā am dūi jāg nūm khai, maar dūi charā pārāu wajaпча aju aai nūm. Pari magumjā marau būrjā pārag maar dūi chadcha magta abatjā aba, sīi khīu āwatnaa maach juadamauta phidkha durraajem maachdēu nemdam ig nūm athee; eeu magba akhiin sīi maachig nem deemkhīirta Cristo iekjā mag jaau wēnurrūm awia i iek ēugarta woun ēugarmjō khaigba iyūu adukham. ¹³ Pārāu khaphū nūm, ar Aai i jēujem deg phidkha nūm khūnau chadcha ag ee Ēwandam athee nem thūnūm khōju aai nūm. Wajaпcharan Ēwandamag jēwaag nemek thorrphēnaa chi nasād gaai phaajem aig phidkha nūm khūnau chi nemek mod gayamjā khōju aai nūm. ¹⁴ Ich agjōta maach Pōr Ēwandamaujā jaau sim: I iek mag chi maach peerduajem iek jaau nūm khūnan, mag jaau nūm paar dee nūmuata wēnurrāju aai nūm aajem. ¹⁵ Pari magumjā ni biekdam ābjā mua pārag nem jēwaa khaugba chitūm. Īs mūg ēsap phā chirumjā mūchig nem deepūimkhīirta mūg phā deepūi chirumjā aba chirum. Ābmua khāijā mūrūg, “Oob tag Ēwandam iek par jawam” akhiin, magan mua jūrri irig, “Pari mūch khīrauta mag par jaau chitaawai mūg chitūmua jādaūa thōkhiinjā mū gaai mas khaba sim” aju.

¹⁶ Ēwandam iek jaau chitūm awiajā mua wir aigpai mūch thōba chirum. Chadcha ich Ēwandamauchata mūchig jaaupitarr aawai mua pōd irig, “Mua chan jaaubam” aju khaba chirajim. Mua Ēwandam iekta jaauba sūkhiin, irua mū gaai jua khūaba deeju. Maigjā, jē, apkhiitū mūdam! ¹⁷ Mua mūch khīrauta i iek jaau chitūm paarjā irua phagab khaba phagju. Pari ichiita jaaumapha awiajā, ich Ēwandamauta mūrūg jaaupitarr aawai, jaauju aai chirum. ¹⁸ Magua mūch khīrauta mag i iek jaau chitaawai mū onee chiraaem, ni Ēwandamaujā mag par jaaupiba sim ee mūchdēupaita par jaau chitaawai. Mūch mag chirum gaaimua onee chirumta mūrūgan ya phatkhonaucha jua ee phagbarmjō sim. Chadcha pārag nem jēuju aai chirumta, Ēwandam iek jaauba chitūmjōta būrjā pārag jēuba chirum.

¹⁹ Mū chan chikham chog khaba chirum, pari mag chirumta thumaam khūn chogjōta chirum, mūch mag chitūm gaaimua jūrri ōor khapanaacha Cristo iek ūkhapi aumaag. ²⁰ Judionaan ee chitūm aig mūchjā chadcha judiojōta aadejem, amagjā īchab dūi Cristo iek ūkhapi aum khōchgau. Mua mag chirum aigūin mūgta chirum: Ar agtha Moiseeu phā puatarr iek ūrcha ūrkhaajem khūnta Cristo igar thereu awaagan mūchdēujā agtha am dēnjō ūrkhaajem. Pari mū chan mag Moiseeu phā puatarr iekhau phēethūgba chirumta mag chitūm. ²¹ Maimua īchab judionaan khabam khūn ee maawaijā, am oowai īchab amachjōta aadejem. Mag amachjō aadejem a chirab mamū, maach Pōr Cristoou nem waupiba aajem nem chan būrjā wauba chitūm; sīi amagjā īchab Cristo iek ūkhapi awaagpaita maagjem. Pari wajaпcharan mūn Cristo iek ūkha chitaawai Ēwandam ley dūita chirum, ich ag leipai īchab Cristo ley aawai. ²² Ōor agtha Ēwandam iek gaai khukhurpaim khūn daarjā amau nem wauju khabam nem wauba chitūm, amagjā maach Pōr Jesucristo iek gaai ubū apijuuta ēkha chitaawai. Wajaпcharan mūn mūchta ōor ee maawaijā dūi īchab amachjō aadejem, mag chach oomamua āaur khūnau khāijā ūkhabaawai ūu peerdūtkhamkhīir. ²³ Mū mag chitūmūn mūn mūg Jesucristo iek jaaum khōchgauta mag chitūm, mūch dūijā īchab ich chaain tagam khūn dūi wajaпha aajemjō wajaпha amkhīir.

²⁴ Pārāu khaphū nūm, apostaa khaphig nūm aig, ōor khapan khaphiigjem. Mamū chi regaloon ābpaimea auju simta thumaam khūnau auju ēkhaajem. Ich agjōta sim Ēwandam sim aar baraagjā. Irua nem wajaпham deebarm auju khīirjuwiata khaphig nūmjō abat. ²⁵ Chi mag khaphiigjem khūnan sīi nem inag jōpcha āarjem awaagpaijā amach mor sūrkha nūm. Maachjā agjō sūrkha nūm; mamū mag sūrkha nūmūn jūrri am dēn khāijā nem wajaпcharamta maachig deemkhīrau. Ma chan ārjā ārba ni ōjā ōba ich mag sierrāju. ²⁶ Mag khīirjuwiata mūn mūch appaijā khaphig chirumjō chiraaem, mūch barju aar baraag. Mag nūm dūi īchab ōrau chikham phār thūnūwaag wērbū

panjã agjõ jua ee aunaa irig ùu ajim anaa khoowai, ¿ĩchab Cristo mor gaaimua maach ãba i dënkhã nũm a sim khabá? ¹⁷ Maach khapan thũnaawiajã, ãbam panpai khõ nũm gaaimua maachin õor ãbpaimitã kha nũm Cristo gaai.

¹⁸ Maimua ĩchab pãadẽ khĩirjubat israelnaanau Ĕwandamag jẽwaag nemchaain khẽch-wia khoojem: ¿Nemchaain khẽchwia chi phaaajem nasãd gaai nemek wai narr gayam chi khõ nũm khũũnjã mag khõ nũmua amachdẽuchata, “Maarjã Ĕwandam chaainaugui” anũm khabajĩ? ¿Wa mag khabajĩwa?

¹⁹ Mua mag chirũm chan mag jãg juau wautarrta Ĕwandam chi iwamũu aba chirũm. Mag iuba sisid aawai par mag am khĩirphee wai narr nemek mod awiajã tagam nemek mod khãai ajapchajã khaba ni khĩethuujã khaba sim. ²⁰ Mua mag chirũm aiguin, jãg parhoobam nem juau wautarragta nemekjã thõonaa ĩwandam awia agug jẽeu nũm khũũnan meperagta jẽeu nũm ata chirũm. Mua chan meperag chan bũũrjã pãrag ee apimapha chirũm. ²¹ Magua Põd Santa Cena kha nũm aig Cristo jarr eem dõnaa jũrr meperag jẽeu nũm khũũnau dõ nũm jarr eejã dõju khaba nũm. Põd maach Põr Jesucristo mes gaaim pan khõnaa agjõ dõsãt mes gayamjã au khõju khaba nũm.

²² ¿Jãg warre õor numiim khũũnagta jẽeu khõchkha nũm aig, juau ogthom maach Põr dũi khujũr nũm khabá? I dũi khujũrju khaba nũm. Í maach dũi meeukhakiin, maadẽu põd i jua jũmbaju.

Nem thum Ĕwandam onee amkhĩirta wauju aai nũm

²³ Pãar ee ãaur khũũnau maagjeebma: “Muan mũchdẽu nem waum aig wau chitũm. Magũm paarjã khaĩu mũrug magũm abarju” aajem. Chadcha ich magma; mamũ maadẽu nem wau nũm thum maach athee ùu khaba sũerrũm, magua muajã mag mũchdẽu nem waum aig põd waubam. Mua magkhiin bithurgam khũũn khĩirjugjã Ĕwandam iek gaai bãaupiba sim. ²⁴ Magua, oob dich appaita warm khũũn khãaijã wajapha wẽnũrraju khĩirjumiet. Mag khãai jãga akhiin maach khapeenjã ùucha nũisiju aju khĩirjugta khĩirjubat.

²⁵⁻²⁶ Mamũ sũi merrkau ee mawia pẽr autarr nemek mod chan oob khõju khaba sim amiet. ¿Jãgwi mua mag chirũ? Ĕwandam iek gaai jaauwai, “Mũg durr maimua ag gaai nem thũnũmjã thum maach Põr Ĕwandam dẽnẽu” a jaau sũewaima. Mag jaau sũewai pãrau nemek parhooba pẽr auwia khõju aai nũm, “¿ĩsin mũg nemek modjã am ĩwandam anũm khĩirphee wai narr khãijã agamjã?” aba.

²⁷ Ĕwandam iek ùkhaba aajem khũũnau khãijã thach khõmkhĩir pãach thũũrwai wẽtam khõsim khai wẽtju aai nũm. Maimua pãachig nemdam deemam khũũ khõbat, “¿Mũg nemek mod pãach ĩwandamag jẽeu nũmua i khĩirphee wai narr khabá?” a jẽeuba. ²⁸ Pari ãbmua khãijã pãachig, “Jãg nemeken ĩwandam anũmũg jẽeu narr nemek modou” amũn, chi jaau simua oowai khõju khaba simta khõbaadẽm a khĩirjupimaaugau, oob warag khõmiet. ²⁹ Mag chirũm chan pãar ar Ĕwandam iek gaai ubũ durrum khũũn khĩirjuwia khaba, ar agtha Ĕwandam iek gaai ubũ khaba khithẽem khũũn khĩirjuwiata mag chirũm.

Pari ãbmua khãijã, “¿Jãga mag chikhamnau khĩirju simjõta awia põd maadẽu dichdẽu khaphũgpierr aju khaba nũ?” aju. ³⁰ “Mua mũch thach khoowai Ĕwandamag ùu ajim anaa khõ chirũmta, jãga mag sũi bigaaumua khõju khaba sim khĩirju sim gaaimuapai muajã khõju aai khaba chirũ” aju. ³¹ ¿Jãgwi mag sũ? Maan mũgta aju aai nũm: Dich thach khoowai, dõ doowai maimua mag tag nem inagdam waauwaijã, mag dich nem wau nũm gaaimua õrau warag Ĕwandam wajapha thõ iyũũ amkhĩirta nem wauju aai nũm. ³² Ni ãbamũgjã oob ejemplo khaigba oopimiet. Judionaan najã nem khaigba wauba, judionaan khabam khũũn najã nem khaigba wauba, ni ya Ĕwandam iek ùkha nũm khũũn najã oob nem khaigba waumiet. ³³ Mũũn mũchin magta chitũm. Mũchdẽu nem wau chirũmjã thumaa õor dawagaata apim khõsi chitũm; maimuajã mũchpaita wajapha

chitajujã khïirjuba, bigaaum khuumdamta ürcha mu gaai masi aajem, muchdëu am düi mag chitum gaaimua amjã ichab üu peerdutkhamkhïir.

11

¹ Keena, pârau oowai mua jãg äba Cristoou nem waupi simpaita wau chitumjõ, ich agjõ pâraujã mua nem wau chitum oonaa mu dënjõta abat.

Uuin culto ee weetwai jãga aju aai nu

² Cristo gaaimua khodamnaam, pâar gaaimua mu onee chirum, chadcha üu pârau mu khïirjunaa mua pâachig Êwandam iek jaautarrjã isegba agpierr wënraraawai. ³ Mag naawai is mua pârag khïir eyaa apim khõsi chirum: Ich jãg Êwandamta Cristo pörkha simjõ, Cristota maach Pöröu, emkhooiin awiajã; maagwai maach emkhoointa jürr dich uuin pörkha num. ⁴ Mag maach chi emkhooiin dich uuin pörkha numta Êwandamag jëeu num aig, wa sïi ich Êwandamau ich iek jaupitarr khãijã jaau num aig, uuinjõ putiu pör börrnaata jaaumun, magan Cristota wajap khïir naaupi num, Cristoogta dich Pörkhapiju aai numta jürr deelum khuumagta dich pörkhapi numjõ naawai. ⁵ Wa magba uuin khãijã Êwandamag jëeu num aig, wa sïi ich Êwandamau ich iek jaupitarr khãijã jaau num aig putiu pör börrba numuata jaau numun, magan amach jaai amach pörkha simta khïir naaupi num, amachta jürr emkhooiin khãijã ürpai am khõchgauta mag numjõ naawai. Maguata uuin putiu pör börrba õor ee iekhaawain, pör bichnaa iekha numjõ chigaata aju aai num. ⁶ Uuinta õor khapanag ee maag büürjã putiu pör börrba num khai, magan warre amach pör khõipäiju aaita num. Mamu amau oowai mag pör khõibapãaiwai am chigaacha aju num khai, magan õor ee iekhaagpaawaijã ichiita putiu pör börrju aai num. ⁷ Pari jãg ich Êwandamta maach thumaam khuum Pörkha sierrumjõ warr maach ompaawaijã maach emkhooiragta jürr mug jëb gaai nem thunum thum pörkhapitarr aawai, emkhooi chan pöd putiu pör börrju khaba sim. Pari uuiran ichiita putiu pör börrju aai sim. Mag ich pör börr sim aig, pöd irua ich jaai khãai ichta ürpai aju khaba sim a sim. ⁸ Pârau khaphu num, warrcha Êwandamau maach jöoin ompaawai chan uui gaaimuata emkhooi ompaabajim. Magju khãai uuita emkhooi gaaimua Êwandamau ompaajim. ⁹ Mag emkhooi ompaatarr chan uuirau ig sierr aawai khabajim, ich Adanta chi uui khãai na omparr aawai. Magju khãai Êwandamau oowai chi emkhooirau uui ig sierr aawaita i athee ompaa deejim, i daumaai nerramkhïir. ¹⁰ Magtarr aawaita uuinan ichiita putiu pör deebaju aai num. Mag num aig amau chadcha uduura emkhooinagta amach phëethugpi num a jaau num. Mag putiu pör deebaawai õor dakhïirpai khaba, ichab Êwandam chog angelnaan aig num khuum dakhïirjã üu sim. ¹¹ Pari ichab khaphu abat: Maach mug Êwandam iek ükha num khuum ee chan ni iwiram äbmuajã jürr chikham igbam aju khaba num. Emkhooi khurau khaba akhiin, uuijã chukhu akham; maimua ich agjõ uui khurau khaba akhiin, emkhooijã chukhu akham. ¹² Iin warrjã chadcha emkhooi gaaimuata uuijã ompaajim. Mamu ich magtarrjõ ewag pawiajã uuirau chaai oo num gaaimuata emkhooijã khitum. Mag naab mamu amach numwe emkhooi uui düi Êwandamauta ompaajim.

¹³ Pâar khïirjugau jãga sï keena: ¿Uuin büürjã putiu pör deebaba õor khapanag dakhïir Êwandamag jëeju aai nu? Jaubat. ¹⁴ Maadëu khaphu num, warrgarwe maach emkhooiin pörbü durag bãaupiewai üu khaba sijem. ¹⁵ Pari mag sim jürr uuin pörbü duraata wajapha sijem, büürjã chigaa khaba. Êwandamau warrgarwe amag pörbü duraa deejim, aguapaita putiu pör börr numjõ wënraramkhïir. ¹⁶ Äbmua khãijã mua jaau chirum ürmaaugau mu ichaaur iekhaju khai, idëu mag sim ich iphithur. Pari mua chan deelum phõbör ee Êwandam iek ükha durrum khuumaujã khïet jaau num ürba chitum. Ichiita thumaam khuumau oowai uuinan putiu pör börrju aai num, culto ee weetwai.

Santa Cena kha num aig athuucha aajerr

¹⁷ Maimua muchdëu üurwai Santa Cena khaawaijã much jügaag khaba ür chiraawai, ag atheejã pârag mu iekhaagpam. Mua üurwai mag Santa Cena khaawaijã, maach Pör Jesucristo maach gaaimua thõotarrta khïirjuju khãai, sïi parhooba pâachdëu am aig

aawai pãachdëupaita pãach khaibag waunaa nem ãr num anum ùr chirum. ¹⁸ Chi oo num khunau murug jaauwai, mag chi ùkha durrum khun apha biirdu num anumjã sïita mag khikhiratdöjã phurrphöbaadëp aajem anum. Amau jaau num thum chan mua chadcha aba chirum. Pari magdaman chadau mua mæchdëujã ùkhapai chirum. ¹⁹ Chadcha mag pãar pãach agdaujöm khun appai chum phurr ohood aadëphum, khaíu meraa sí. Pari mag pãach khikhiratdö biirdubaadëphum gaaimua sïi òrau pãachta wajaicha Cristo igar num amkhírta pãar mag num khabahab. Pari wajaicharan ar pãarjõ magba num khunta chi chadcha agpierra num khunau. ²⁰ Pari mag pãar äba biirdu num anumjã pãach appai khikhiratdö chum poso phurr ohood aadëpnaata maach Pör Jesuu Santa Cena jaau puatarrjõ khaawijã chadcha ich agjõjã khaba, sïi thach khöm khöchgauta pãar maagem. ²¹ Mag aawaita ya khoogpaawijã agdaujõ pãachdëu nem waibëemarrpierr pãachdëu khöm aig khöwia, döjã döwia, sïi warag khëch thunuisiphum. Mag thunum ee pogkha jäsöojã khëkhëdum, mag khöju chukhu aawai. ²² ¿Jägáwa, pãar di chukhuta nu pãach di aarwe thach khöwia döjã döwia bëeg? ¿Jägwia pãrau tagam khundam ùu agjõ Ëwandam iek ùkha durrum khunta kha isëemjõnaa ar nem waibëeju chukhu durrum khundamjã khïir naupim khöchgaujõta jäg nu? Pãach jäg num paar chan oob mua pãach ëugar wajaicha ig iyüu aju amiet.

Jesuu Santa Cena waupi jaau puatarr

²³ Nawe mua pãrag jägata Santa Cena khaju aai nu a jaautarr aawai pãrau jäg num aig pöd mua pãar ëugarjã wajaicha ig iyüu abam. Cha mua pãrag jaau chirumun, ich maach Pör Jesuucha mæchig jaautarrta jürr mua pãrag jaau chirum: Maach Pör Jesús ar Judauu chi thethemnaanag i pur deetarr ed ya edaar äbmiecha ich khapeen düi thach khö síewai, ich juaucha ich jua ee pan auwia, ²⁴ ag paar nacha Ëwandamag ùu ajim anaa thorreupüijim aajem. Magnaa ñarüiwia, “Pãach juau au khöbat, mun mu morou” ajim anum ich khapeenag. “Wajaicharan mug pandam thorreubarmun mu cha chirumta pãar peerdu aum khöchgau dau apha ajuuta jaau sim. Mug atag pawiajä mug pãachdëu mu jua ootarrjõ khabat, mu thöotarr khïir eyaa aag” ajim aajem, maach Pör Jesuu ich khapeenag. ²⁵ Maimua ïchab ya mag thach khö aipabaadeewai, chi jarrdamjã jua ee auwia agjõ amag, “Mug jarr eem vinodam döbarmta warrgarwe Ëwandamau òor düi iek deejü aajerrau; mamu mug iekhan iek iuriugui” ajim anum. “Mu bag mug vinojõ ärbarmuata Ëwandamau, ïsmua atagan chadau pãar peerdu wënnarraju aai num a jaau simgui” ajim anum. “Pãachdëu mug khanaa dö numpierr mu pãach köit dau apha arr khïirjunaata döbat” a jaaujim aajem ïchab ich Cristoou. ²⁶ Maguama, pãrau mag khanaata panjä khönaa chi jarr eemjã dö numun, magan mag numua maach Pör Jesús maach gaaimua thöotarrta jaau numjõ num. I bëebam aig chan mag kha num oob khïir okhoomiet ajim aajem ich Jesuucha.

Parhooba num chan Santa Cena khaju khaba num

²⁷ Wajaicha ùrbat mua jaau chirum: Äbmua khäijã ich khaigba sim gaaimua Santa Cena wau num khöju khaba simta khömun, magan ichdëupaita wir aig Ëwandamag ich gaai mas amkhïir ich umkha sim. Mag sim aiguin maach Pör Jesús ich köit dau apha bag ärtarrjã i gaai mas khaba sim a sim. ²⁸ Magam uguata chi pan khöwia chi jarrdam eemjã döju nawe agdaujõ wajaicha khïirjuju aai num. Pua khïirjuawai Ëwandam dau na puch khaigba arr gaaimua khöjã khöba ni döjã döbaju aai sim khai, warag Ëwandamag mag pekau chugpaapi jëeunaata chi pan khöwia döjã döbã. ²⁹ Mamu magba mag Cristo dau apha arr jaau simta wajaichajã khïirjubanaa mag khönaa dömun, sïi dichdëupaita dich gaai mas amkhïir Ëwandamag dich umkha sim. ³⁰ Pãach mag num gaaimuata jäg pãach ee sïi òor mor masim khun khapan thunum düi sïi kha thuum khun pömjã thunum. Äur khun amach mag num gaaimua ya khëchwia num. ³¹ Chadcha ag nawe maadëu dich thumaa khïirjuna dichdëu mag nem khaigba wautarr paarjã Ëwandamag chugpaapi jëeunaata khökhiin, khan gaaimua irua mag maach gaai jua khüaba abarju. ³² Pari mag

Ēwandamau maach gaai mas deewaijā sī maach wawiewaiu, ðor pòm ich iek ùkhaba thunum khun dūi āba maach jua khēgkhapūimaugau. ³³ Wajapcharan muan magta pārag jaau chirum khodamna. Īsmua atag pāach āba biirdūnaa maach Pör Jesuu jaau puatarrjō khoogpaawai, pāach khapeen nubāt, maimua thumaa āba nūisiewaita khōbat. ³⁴ Mag num ee āb khāijā jāsog thūnaawai pōd nubaju khīrju sim khai, warre ich di aarwe khōwia bēēju aai sim, mag ābam aig biirdūnaa thach khō naawiajā Ēwandamag pāach gaai mas apim ugua. Tagam nem pārau jēu narr òkhar mūchcha pāar aar barimaawaita mūchdēu khap jaauwimaju.

12

Ēwandam Akharau ich jua theeg jiijem

¹ Khodamna, ĩs jūr mua pārag khaphu apim khōsi chirum, jāgata Ēwandam Akharau maach ich iek ùkha num khunag ich jua theegjā deejē, nem khīr pogkhe waumamkhīr. ² Pārau khaphu num, warr agtha pārau Ēwandam iek khaugba naawai sī udūraa jāg juau nem parhoobam wautarragta pāach ēudū arrpi numjō aajeejim, agumagta jēu numua. Pārau khaphu num ĩchab, warrgar pārau ēwandamna aajerr khun chan pōd iekhaba, meujā meraa sīsidum, chadcha Ēwandam chaar khaba sīsid aawai. Pari ĩs ya pārau Ēwandam chaar iekta khaphu naawai ichdēun chadau pārag ich iekha simjā khaphu apiju ich Akhaar gaaimua. ³ Magua ĩs khīrjuawai, ābmua khāijā chadcha Ēwandam Akhaar jua theegauta i iek jaau nūrrum khai, pōd Jesús thūr thūrnaa khaigba iekhaju khaba sim. Maimua ich Ēwandam Akharauta iekhapibam chan, pōd ābmua, “Jesuuta thumaam khun Pōrōu” a iekhabaju.

⁴ Ēwandamau chadcha ich chaainag ich jua theeg khīrpierr deejem, agua ich athee nem waumkhīr. Pari mag simun, ich Ēwandam Akhaar ābpai simuata mag deejem. ⁵ Ēwandamau maachig nem waupi simua jūr bigaam khun chogkhamkhīrta phidagjā khīr pogkhe waupiejem. Mamū magumjā thum ich Ēwandam Akhaar ābpaimuata mag waupiejem. ⁶ Ēwandamau maachig nem waupiju ayaam pòm khīr pogkhe wai sim; pari āba ichdēupaita mag nem khīr pogkhe wawaagjā thumaam khunag ich juapā deejem. ⁷ Magta Ēwandamau ich chaainag amachpierr ich Akhaar jua theeg khīr pogkhe deemaajem, magum gaaimua chi ùkha durrum khun thumta wajapha wēnūrramkhīr. ⁸ Ēwandamau ich Akhaar gaaimua āaur khunag ichdēu khōsimjō ðor wawieg nem khīrjug khaug apiejem. Maagwai āaur khunag agjō nem khīrjug khaug api sim, ich iek òrag jaau khaug amkhīr. ⁹ Maagwai āaur khunag ich ag Akharaupai khaphu apiejem, Ēwandam am dūi sim aawai dich juapaaupai pōd nem waubajōjōomjā ich jua theegauta waju khaphu apiejem. Āaur khunag ĩchab ich aguapai ðor mor mas sīsidumjā monaamkhīr ich jua theeg deejem. ¹⁰ Āaur khunag ag na òrau mag ooba aajemta ðor dauderraa waumkhīr ich juapā deejem. Āaur khunag ich iekta deeam khunag jaau khaug apiejem. Maagwai āaur khunag ĩchab khīrjug deejem, Ēwandam iekta jaau wēnūrrum anum khunau nem jaau num ūurwai chadcha ich Ēwandamauta iekhapi sī wa sī dōsāt iekta jaau wēnūrrū a khaug aumamkhīr. Āaur khunag ĩchab deeam meu būurjā mūig eegar iekhaba aajem meupa iekhapimaajem. Maagwai jūr ābakhaig mag warmua iekhatarr, pari agjō ich meu khaba simta ich meúata iekhatarrjō, chi ūrtarr khunag jaumkhīr khīrjug deejem. ¹¹ Mag nem khīrpierr jig simjō ich jua theeg dee simun, ich Ēwandam Akharaupaita ichdēu deejū ayaam khunag mag deemaajem, ichdēu khōsimjōta nem waumamkhīr.

*Thumaam khun*ta Cristo morkha num

¹² Maach moron chadcha thum ābpaita sīeb mamū, ag gaai nem khīr pogkhe thunum. Ag gaai thunum: dau, jua, bū, kach, maimua magpaijā khabam. Pari mag thūnaab mamū, ichiita ðor mor ābpaam gaaita mag thūnaajem. Ich magta sim ĩchab Cristo morjā: Maachta i morkha num. ¹³ Judionan wa judionan khabam khun, sī chikham

chognaan wa amach cuenta nurrjëm khunpa maachin thum äba äbam Ëwandam Akhaar auwiata pör choo num, mag i Akhaar athaawai maach thumaam khunag Cristo mor äbpai öbeer aumkhïir. Magua mug maach khapan thunaab mamu, äbam Akhaarpaita wai naawai chadcha maachta Cristo morkha num.

¹⁴ ¿Pärau oowai maach mor gaipai nem khïir pogkhe thunaabá? Maach mor chan mag nem khïir äbpaimuata morkha sim abam. ¹⁵ ¿Khanim nemjö büüu khäijä juag, “Mü chan jua khaba aawai mor gayam khabam” akhiinjä? Magju khaba sim, chadcha ichjä mor gayam aawai. ¹⁶ Maimua jürr kachiu khäijä daüg, “Mujä dau khaba aawai mor gayam khabam” akhiinjä. Mag gaimua chadcha mor gayam khabam aju khaba sim, ichjä mor gaai säewai. ¹⁷ Maach mor thum dau akhiin, ¿khaniu ürkhajï? Wa jürr maach mor thum khäijä kach akhiin, ¿jäga nem thüphamjä khap akhajï? ¹⁸ Warr maach ompaawaijä üuta Ëwandamau maach magta deebajim. Irua oowai agdaujö amach säsid ajupiertra säumajim maach mor gaai, ichdëu khöchagpierr, amagjä agjö amachpierr nem waumkhïir. ¹⁹ ¿jäga akham khai Ëwandamau säi maach dau, jua, wa büpai khäijä ompaawia, tagam nem ompaaba arr amuan? Mag arr amuan maach mor aju khaba säekham. ²⁰ Irua maachdëu nem igju thum maach mor gaai ompaakhajim. Pari nem khïir khapan maach gaai thunaab mamu, ichiita maach moron äbpaita sim.

²¹ Daüa ichdëuta warp oojem awia juadamag, “Mua pu igbam” aju khaba sim. Wa magbam khai jürr pöröu khäijä büüg, “Muajä päar igbam” aju khaba sim, ichta tagam khun khäaijä maach mor gaai ügtharraacha säejem awia. ²² Magju khäai wajapcha oowain, maach mor gayam nem wajappai igbajöjö säsidumta tagam khun khäaijä ürcha iigjem khunau. ²³ Maimua ar maadëu dich mor wajappai asekasbaju ayaam perasta wajapha put eecha wai wënräajem. Maimua ag khäai wajapcha ürkhaju aai numta jürr mag äkhaa paraajä aba aajem, ²⁴ am mag warm khunjö meer paar wai wënräaju igba naawai. Mag khäai ürkhabaju aai num perasta wajapcha ürkhaajem. Pari Ëwandamau warrgarwejä ich magta deejim, maadëu oowai wajap nem igbapaimta ürcha jäsenkha numjö wajapcha thua paar wai wënräamkhïir. Ich agjöta sim ichab, maach khodamnaam Ëwandam athee pöm nem waju khaugba khithëem khunjä. ²⁵ Ëwandamau makhunjä ich morkha wai sim aawai agdaujö jäsene apim khösi sim, maagwai iwiir äbjä aaidüba säi warag agdaujö warm khunau nem igaata oo naamkhïir. ²⁶ Mag naawai iwiir äb khäijä mas aawai tagam khunaujä düi thumaa sentii num. Wa äb khäijä nem wajapha waubarm gaimua onee aawai tagam khunjä thumaa onee thunum.

²⁷ Maach Cristo igar num khunan, maachta i morou. Mamu thumaam khunau äbam phidagpai wauba naawai dichpierr nem wau num gaimua äb säi i juajö sim; deelum phidag wau sim gaimua äb i büjö sim; äb i daujö; ich mag numua maimua mag tag ich mag thum i mor ëntër. ²⁸ Ich Ëwandamaujä ich iek ükha num khun ee ürcha paraa apijim:

Ich iek aaidu jaumkhïir ichdëucha jur aumam khun,

ich iek jaumamta jürr warm khunag jaajem khun,

maimua ich iek jawaag maestronaan.

Mag tag agjö paraa apijim:

ichdëu juapä deebaawai öor dauderraa nem waajem khun,

ichab ich jua theegau öor monaajem khun,

säi chikham khïir jäsenkhaag nem par daüa ooba aajem khun,

iglesia ee dirijijem khun,

maimua ich Ëwandam Akharau iekhapibaawai deelum meüa iekhaajem khun.

Magum khunta ich iek ükha num khun ee paraa apijim.

²⁹ Pari magum khun thum säi Ëwandam iek aaidu jaajem khun khaba, ni thumaam khunauta mag Ëwandam iek jaajem khunjä khaba, ni thumaam khunta mag Ëwandam iek jawaag maestronanjä khaba num. Thumaam khunauta mag Ëwandam juapaau örau ooba aajemjä öor dauderraa nem waajem khunjä khaba, ³⁰ ni thumaam khunauta mag öor mor masim khun monaajem jua theegjä chukhu num. Thumaam

khunagta mag Ēwandam Akharau būurjā amachdēu meu khaugbamjā iekhapiba, ni thumaam khunnta mag warmua deeum meúa nem jaautarrjā jūrr khaphu warm khunag jaaujem khunjā khabam. ³¹ Mag ābpaimeugta thum magamkhīir Ēwandamau ich jua theeg deeba sīeb mamu, wajapha khīirjunaa i jua theeg chi wajapcharam khunnta aum khōsi irig jēubat, agua pāach eejā thumaam khunnta warag Ēwandam iek gaai ubu paaukhamamkhīir.

Pari magum khīirjuju khāai, āb ag khāyau wajapcharam sim: ma, dich khapeen kha khōsi numu. Maata pārag jawaagpam.

13

Dich khapeen kha khōchag

¹ Khanim nemjō ābmua chadcha ōor dakhīir mug jēb gayam meu khīirpierr iekhanaa ūgtharmpeen meujā iekha sim, pari mag simta būurjā ich khapeen kha khōchkhaba sim chan, magan Ēwandamau oowai mag wounan sīi parta mag iekha sim. Mag sim aiguin sīi tamburr bubujukhamjō khabam khai, latadī nenerrkhamjōpaita sim. ² Maimua khanim nemjō ābmua mug atag Ēwandamau nem oopipig majujā thumaa ag nawe khaphunaa, mug eegarm khunau khaphu num khīirjugjā thumaa khaphu sim dūi ich Ēwandamau khīirju sim khīirjugjā khaphu sim; pari mag simta būurjā ich khapeen kha khōchkhaba sim chan, magan Ēwandamau oowai mag wounan parta mag sim. Wa magba ichdēu nem mag abaawai Ēwandamau ichdēu jaautarrjō apiju khaphunaa, durrsīg khāijā wounagamjō “Chum dunnubaimá” abaawai, i ipierr chadcha ichdēu jaautarrjō mam mapi sim; pari mag nem wau simta būurjā ich khapeen kha khōchkhaba sim chan, magan Ēwandamau oowai parta mag nem khīir pogkhe khāijā wau sīeju. ³ Wa ābmua khāijā aphu khithēm khunag ich nem wai sim thum ich thach khōju arrpa jigpūiwiaw jūrr ichta khōju chuk sīsip sim; wa ichcha khāijā Ēwandam athee awia udāraa ōt ee ich ōrpūipi sim; pari magbarmjā būurjā ich khapeen kha khōchkhaba sīerr khai, Ēwandamau i aubaju.

⁴ Dich khapeen kha khōsim abarmun, dich dūi khaigba aawaijā sīi khīuuta āwatpūpūikham, magna thumaam khun dūijā ō wajaphata anum. Dich khapeen kha khōsim abarmun, irua nem wai simjā dich dēn apim khōsi khaba, wa maach khāai pōr ōphērg sīewiajā ijō aju khīirjuba; ni dich thōwia dichta warm khun khāaijā emkhooikha chirumjā abam. ⁵ Dich khapeen kha khōsim abarm chan, būur abarm gaaimua chaai daumeraamjō parhoob thuthug aba, ni nem thunumjā āba sīi dich atheepaita khīirjubam. Nem khōrgjā khaba, wa mag meukhabaadēmjā sīi ich mag khīir thūajā khaugba āba ich mag iekta ich mag ig nūrraba aajem. ⁶ Dich khapeen kha khōsim chan, chikhamnau ōor khaigba wau num oowaijā warag onee khaba, āba nem agcha wau num oowiata onee aajem. ⁷ Chadcha dich khapeen kha khōsim abarmun, dich khapeer garmua dich dūi wajap khaba awiajā idēu āwat pūurbabakham. Chikham ēugar khaigba jaau num ūkhaba, nem wajapha jaau numta ūkhaajem. Dich khapeen pekau ee burrwaijā, ya jāgbaadēm chan tag at khabam a iekhaba, sīita warag ūu deeu ich sīerrjō ajapha aju anum, i igwia. Dich khapeer gaaimua ōrau ich khaigba aawaijā, magumjā igba āwatpūpūikham.

⁸ Chadcha dich khapeen kha khōsim abarmun, mag khōchagjā ich mag chugpaa khaugba sīerraju. Ēwandam aar naaimaawaijā ich Ēwandamjā khōsinaa ich khapeenjā ich mag kha khōsi wēnūrraju. Mamu mug atag paawai Ēwandam iek jaau num khunjā tag igbaju, ya ich dūicha naawai. Magbaadēm dūi tag Ēwandam Akharau ōrag amachdēu meu khaugbampa iekhapiejerrjā tag iekhapibaju. Ya maig paawai ichab ōor khīirjug khaugkham khun khīirjugjā tag igbaju. ⁹ ¿Jāgwia magum tag igbaju? Ēwandam iek jaau numjā maadēu thum jaaju khaugbanaa mug jēb gayam khīirjugjā sīi khomariipaita khaphu naawaima. ¹⁰ Maimua chi wajapcharam khīirjug khaphu aju ed barbaicheewain chadau mag khomariipai khaphum nemjā tag chukhu aju.

¹¹ Warr bürü chiraawain chadcha chaain iekhaata iekhanaa chaain khäärjugta khäärju chitajim. Pari ya jöoipa chirsiewai warre chaai aawaim khäärjug isegpüijim. ¹² Ēwandam iek ükha nümjā ich jāgta sēbahab. Īsin maadēu Ēwandam igwia i khaphu nüm anaab pari sīi ēsphēg khäär purrjöom ee nem inag oo nümjöpaita i khaphu nüm, wajappai khaugba. Pari jāg nüm awia müg atag paawai chadcha ich simjö maadēu i wajapha khaphu aju, ya agdaujö i düi khäärcha oophöbaadēm aig. Müg maach agtha eegar wēnurrüweran müchdēun ya i wajapha khaphu chirum a chirab mamu, agtha i ooba aawai wajappai i khaugba chirum. Pari jāg chirum awia ich jāg ich Ēwandamau wajap mü khaphu simjö müch garmuajā ichab i khaphu aju.

¹³ Mag Ēwandam jua theegta ürcha ig naab mamu, Cristo pierrwai tag magum igbaju. Magjup mamu nem khäär thäärjup nüm, makhüun chan bürjā chugpaa khaugba sēr-rjēem. Makhüun: Ēwandam iek ükhawia i gaaimuata maach üu wēnurrum khäärjugau; ügthar pawiajā warag wajapcha paaukhamaju khäärjug, maimua Ēwandam khösi nüm gaaimua dich khapeenjā kha khösi nüm. Pari mag thäärjup nüm eem āb sim chi wajapcharam. Ma, cha mua jaau chirumjö dich khapeen kha khösi nümü.

14

Ēwandam Akharau deeu me iekhapibaawai

¹ Keena, mua püaba deeu pärag jaau chirum: Āba dich khapeen kha khösi ajuuta ürcha ēkhabat. Magnaan chadau ichab ich Ēwandam Akharau dee sim juapajā aum khösi aju aai nüm. Pari bürjā örau khaugbam meüata iekhaju khāai, ürcha i iek deeu khüunag jaau khaphu aagta päach gaai wajapha ich jua theegdam deepim khösi abat. ² Deeu me iekhamamua khāijā irig jēeumun, nem wajaug sim ichab; pari mag deeu me iekha simuan örag ürmkhäärjā khaba, sīi Ēwandamag ürmkhäärpaita iekha sim aawai, chadcha ich Ēwandam Akharau khäärjug wajapham dee sim awiajā bigaaum khüunau ni ābmuajā khaugbaju, khan ata iekha sī. ³ Mag khāyau Ēwandamau ich iek jaupi simta jaau nurrum wounaun chadau chadcha warag bigaaum khüunpata Ēwandam iek gaai am khäärjugdam bāaupiwia, am khäärjā onee apinaa ichab am wawijā wawī sim. ⁴ Pari magba deeu khüunau magum me khaugbag aigta amag ürpimaaugaujö deeu meüata iekha simuan sīi ichigpaita wir aig jaau sim. Mamu Ēwandamau ich iek jaupitarra jürr örag ürmkhäär jaau nüm khüunaun chadau chadcha thumaa chi ükha durrum khüunta warag Ēwandam iek khaugpi nüm. Mag amau nem khaug paaukhamam aig warag ag iek gaaita am khäärjugjā bāaukha wētum.

⁵ Mürügan päach thumaam khüunau deeu me päachdēu khaugbam khāijā iekhahiin üu sim. Pari mua oowai Ēwandamau ich iek jaupi sim jaau nümta wajapcha sim, sīi jāg dēgölp deeu meüa iekha nüm khāaijā. Mag iekhawiajā pari warm khüunag khaphu amkhäär deeu am meüa jaaumun üu sim, Ēwandamau mag iekhapitarra thumaam khüunag khakhapdö amkhäär. ⁶ Pārau oowai müch khāijā päar aar mawia sīi deeu me pärau khaugbamuata pärag iekhabaimahiinjā, “¿Khani jaau simu mag sīma?” aju pärau. Mamu pärag wajapha khap amkhäär, päar meüata jaaju aai chirum: Ēwandamau pärag ich iek jaupitarra, wa müg atag irua maach düi aju, wa Ēwandam khäärjug khāijā khäär pogkhe jaaju aai chirum. Magan chadau pärau khaphu nüisiju, päach meüa aawai.

⁷ Pärag deeu ejemplo jaaukhim: Karris khāijā wa guitarra khāijā siirwai, siir meraa aawai sīi ö üürbaajā chukhu sirkhiin, jāga khap abarju khanta sir sī. Pöd khaugbaju. ⁸ Wa soldaun khāijā juurhi ee wərbuan wētum aig chi trompeta sir simua wajapha ö araraa sirba akhiin, jāga thumaam khüunau khaphu aju mag sirbarmuapai amachig “Audimat” a jaaubarm. ⁹ Päärjā ichab ich agjöta thünüm. Pārau khāijā deeu khüunag iekhaawai amau khaugbam meüata iekhamun, jāga amau khaphu abarju amachig iekha nüm. Par sīi jāgan paagta iekha nümjö okhoppa nüisiju. ¹⁰ Müg durr gayan me khapan khäär pogkhe thünüm. Chi me khüunagan me wajaphamma, amach me aawai, maimuajā amach iekhamam thum khaphu nüm. ¹¹ Pari mag thünüm eemua āb khāijā bēewia mua

i meu khaugba chitumta murug ich meúa iekhachèkhiin, mua pöd khaugbaju. Mag chan pöd iyüu abam, ni äbmuajä chikham meu khaugba aawai. ¹² Magua mua sïi iekkhörjä khaba mag chirum: Pārau jäg Ēwandam Akharau ich jua theeg dee sim aum khōchag thunumun nem wajaug sim. Mamu chi wajaupcharamta paarpam khōsi abat, ar pāachdēu oowai agua ürcha chi ükha durrum khun thumaa khïir onee apijōjom.

¹³ Äbmua khäijä ich meu khaba deeu meúata iekhaajem ag jua theeg wai sim khai, magan agjö ich Jōoirag jēuju aai sim, mag ichdēu iekhabarm iekpai aig ür num khunag deeu am meúa jaaujem ag jua theegjä ichig deemkhïir. ¹⁴ Ēwandamag jēu chirum aig mua sïi parhooba deeu meúata jēukhiin, mu akharaun chadcha Ēwandamag jēu jōchkhërama. ¿Pari mag sim much chi ürumua muchdēu iekhatarrjä khaugba abaawajä? ¹⁵ Magbaawai ¿jägajuma? Magbaawai mag deeu meúa jēumam dūi jürr aig dich iek ür num khunag jaau khaphu jawaag agjö Ēwandamag dichig jaaupima, jürr am meúa amag khap amkhïir jawaag. Meukhaar khäijä agjö büürjä örau khaugbam meúata mag au dichtarr khai, ich agjö am meúata amag jauma, khap amkhïir. ¹⁶ Mag am meúa khaba sïi deeu meúata Ēwandam thö iekhamamua jēukhiinjä, jäga pua iekha simjä khaugba aawai aig durrum khun damau pu ipierr dūi ich magau abarju. Amau pöd magbaju, pu iekhamamjä khaugba aawai. ¹⁷ Par pua nem wajaug ürihmü jēumaju; pari mag sim aig chan büürjä bithurgam khun dam Ēwandam iek gaai khïirjug bāauba, ich magpai büürjä ürba arrjö durrum. ¹⁸ Mua chadcha Ēwandamag üu ajim a chirum, muchdēu irig jēu chirum aig muchdēuta pāar khäijä ürcha deeu meúa iekhaajeewai. ¹⁹ Mag chitab mamu, khapanag ee chirum aigui, iek pöm khaba awiajä, thumaam khunag much iekha chirumjä khaphu apim khōsita chitum, sïi much appai iekha chirum abarmjä am meúa khaba aawai iwiram äbmuajä khaugba ich mag öbërpimaugau.

²⁰ Cristo gaaimua khodamnaan, mug mua jaau chirum khap aag oob sïi chaaindamjö khïirjug meraa amiet. Magarrau nem khaigbam wawaagan chadau warag waju khaugba aju aai num, chaain daumeraa aawai nem waju khaugba aajemjö. Pari Ēwandam Akhaar jua theegau nem khïir pogkhe waupiejem eem chi wajaupcharam khap aagan, chadcha jöoin khïirjugjöta abat, wajapha khïirjuag. ²¹ Khïir eyaa abat jäga Ēwandamau warrjä maach jöoin israelnaan ichdēu amach castigaa sim khap amkhïir deeu khunag amach meúata amag iekhapijä. Ag iek igwia Ēwandamau ich iek phä sim gaai, “Jäkhun wounaanau mu iek ükhaba arr aawai jürr deeu khunagta mua am durr khechthug aupiwi amach meúata jürr chi durr khunagjä iekhapiju” ajim, “mag oobaawai amach khaibag isegamkhïir.

Pari par mag deeu durr amach dūi magbarmjä ükhabaju” a phä sim. (Is. 28:11-12)

²² Magua, is ewagjä mag örau meu khaugbam iekha numuata chi ür num khunag Ēwandam iek ükhapiju aju khaba num. Magarrau Ēwandam ichdēucha ich iek jaubarmta jürr thumaam khunag ürmkhïir am meúa jaau numuan chadau ükhaba num khunau pa ükham khōsi ükhaajem, ajaphata ür naawai. ²³ Pädä khïirjubat: Ēwandam iek ükha durrum khun thumaa äbam aig biirdunaa, thumaam khunau deeu meúata iekha thunumcha khäijä äb büürjä Ēwandam iek ükhaba sim dubchëwia mag oobaicheewajä, khan abarju irua. Par jägan irua, “¡Ih! parhooba dubwia sïi öor pöm lökie thunumjä oobarm” awia warag ükhab sïisiju. ²⁴ Pari magba sïi pāach thumaam khunag Ēwandamau jaau simta jürr örag jaau numcha khäijä äb Ēwandam iek ükhaba khitum dubchëwia mag ürbaicheewai, irua thumaa äsie ich mor ewag khïirjuwia, “Chadchata mun pekau pöoma chirum” aju, ich jügdaar mag pārau jajawagmam ürwia. ²⁵ Mag amachdēu i oojä ooba aajemta wajapha i oojem khun denjö ichigcha jaumam ürbaawai kaniu thukhöonaa, “Chadcha Ēwandam am dūi siewaita mug thunum” awia, dūi amach paarmua Ēwandamag jēuju.

Pāach nem iinwai wajapha oonaata inbat

²⁶ Ya ābmiecha paawai mua pārag magkhim: Ar āba khapanaa biirdūnaa Ēwandamag jēuwai, āaur khūnau meukhaar auju aai nūm; maagwai āaur khūnau Ēwandam iek gaaimta jaau nūmua ōor wawiju aai nūm; maagwai āaur khūnau ich Ēwandamaucha amachig jaaubarm iekta jūrr deeum khūnag khap apiju aai nūm. Tagam khūn deeum meúa khāijā iekhaju aai nūm; maagwai warm khūnau jūrr makhūnau deeum meúa jaaubarmta thumaam khūnag ūrmkhīir jaauju aai nūm. Mamə mag nem in nūmjā, dich appaita onee aag khaba, thum aig nūm khūn Ēwandam dūi warag ubə apiegta mag wauju aai nūm. ²⁷ Pāach meu khabam iekhaju awiajā iekhaju aai nūm. Pari numpai wa thārjuppai khāijā āābdō iekhamamuata iekhaju aai nūm, sīi thum sereuba. Mag deeum meúa iekhabarmjā ichiita jūrr ābmua jaaub khaba jaauju aai sim am meúa, thumaam khūnag ūrmkhīir. ²⁸ Mag khapan thūnūm ee ni ābmuaājā mag warm khūnau deeum meúa iekha nūm jaauju chukhum chan, magan warag būurjā deeum meúa iekhaba, sīi pāach ōdegpaita iekhabat, pāachdēu Ēwandam dūimuapaita mag pāach iekhabarm khap aag. ²⁹ Wa magba sīi Ēwandamau pāachigcha jaaubarm iekta jūrr ōrag jawaag wai nūm khai, agjō numpai khabamūn thārjuppaita iekhaju aai nūm. Maagwai tagam khūnau sīi khīuu ūrwia jaauju aai nūm, chadcha Ēwandam Akharauta mag iekhapi sī, wa sīi ich khīirjug eepaimuata mag iekha sī. ³⁰ Pari mag agtha warm iekha sim ee, deeum aig siməg khāijā īchab ich Ēwandamau ich iek jaaumkhīir jaaumūn, magan chi nacha iekha sierr iekha ōwia jūrr magəg iekhapiju aai sim. ³¹ Mag āābdō iekhamamuata thum chi Ēwandamau ich iek jaapi nūm khūn iekha ōju aai nūm, aig durrum khūndamag khaugpiwia īchab khīirdam onee durramkhīir. ³² Chi mag Ēwandamau ich iek jaapibaawai jaau nūm khūnaun wajapha khaphə aju aai nūm, amach parhooba sereuba sīi āābdōpaita iekhamaju aai nūm. ³³ ¿Jāgwia mag chirú? Sīi jāg nem parhooba amachdēu ampierr aawai Ēwandamau khōchkhaba aajeewaita mag chirūm. Ēwandam chan oob magūm eem khabam. Iruan agpierraanaa khōinaata wēnərrapiejem.

Jāg tagam khūn chi ūkha durrum khūn iglesia ee aajemjō, ³⁴ uūinan culto ee paawai sīi khīuuta ūr ohoodō aju aai nūm. Am, emkhooin ijējēbkhāam ee dūi iekhaju khaba nūm, ich Ēwandam iek phā sim gaai jaau simjō, am sīi amach jaai jua eegarpai khithēem aawai. ³⁵ Emkhooinau culto ee nem jaau nūm wajappai khaugba aawai wajapcha khap aag jēeum khōsi nūm khai, di aar pawia amach jaainagta jēeuju aai nūm. Magba jāg culto ee uūin ijējēb aawai ūu khaba sim.

³⁶ Pārau jāg deeum iglesia ee aajemjō khaba, sīi pāachdēu am aig nem wauuwai, ¿pāachdēuta nacha Ēwandam iek ompaa aujimpīi nū? ¿Wa pāachdēupaita mag Ēwandam iek khaphə nūwa? ³⁷ Pāar ee āb sīi ich iupai khāijā Ēwandamau ichig jaaubarm iek jūrr ōrag jaaujem ag jua theeg paraam a sim khai, wa deeum jua theeg Ēwandam Akharau deetarr khāijā wai sim a sim khai, magua tagam khūn khāijā khapcha aju aai sim: muajā ich ābam Ēwandam Akharaupai mūchig jaapitarrta jaau chirūm. ³⁸ Pari īchab ābmua khāijā mua nem jaau chirūmjā chad amapha sim khai, magan oob “Jā chan Ēwandamauta ich iek jaapi siməu” amiet.

³⁹ Cristo gaaimua khodamnaan, magua mua mag chirūm: Ēwandamau ich iek pāachigcha jaaubarm jūrr ōrag jaaujem ag jua theegta pāachig deepim khōsi abat, i iek ōor jūg eyaa jawaag. Pari mag awiajā oob, “Deeum meu chan iekhaju khaba sim” amiet.

⁴⁰ Deeu pəaba pārag jaau chirūm: Mag nem wauuwaijā sīi parhooba pāachdēu ampierr aba, agpierraata aajeethū.

15

Cristo meewia deeu phiidutarr

¹ Khodamnaan, pārag khīir eyaa apim khōsi chirūm maach peerduajem iek ar na mūchdēucha pāachig jaautarr. Ich mag iek ajim pārau ūkhawia īsjā ūu agtha ag gaai ubə durrum. ² Ich mag iek mūchdēu pārag jaautarr gaaimua ūu pāar peerdūwi nūm,

majā chadcha ükhatarr khai mamu. Ich agtha p̄aar ag iek p̄aba ich mag i düi ubu num khai, üu p̄aar chadcha peerdu num.

³ M̄uchd̄eu ükhatarr iekta ya ìchab p̄aragj̄a jaauwia chirum, j̄aga ich Ëwandam iek ph̄a sim gaai jaau simj̄o chadcha Cristo maach pekau gaaimua th̄oj̄i. ⁴ Mag i th̄oowia b̄ep s̄utarr kh̄ai th̄arjup num ee ùwaai maach ich m̄ug phiid̄utarrj̄a ìchab mua p̄arag jaaujim. Mag i phiid̄uj̄j̄a ìchab ich Ëwandam iek ph̄a sim gaai ya ag nawe jaau sim. ⁵ Mua p̄arag jaaujim, Pedroog ich oopitarr, ag khur doce ich düi ogd̄uba w̄enurraajerr kh̄unag ich oopitarr, ⁶ maimua ag khur ùmaai deeu ich iek ükha durrarr kh̄un khapan quinientos atcha ābam aig narr kh̄unag ich oopitarr. Mag i ootarr kh̄un āaur kh̄unan ya kh̄echwia naab pari j̄arrcha atcha agtha monakha th̄unum, mag amachd̄eu ootarr jawaag. ⁷ Maimua Santiagoogj̄a ich oopiwia thum ich düi ogd̄uba w̄enurraajerr kh̄unagj̄a ich oopijim. ⁸ J̄akh̄unan chadcha ya ich düi dürr̄uu w̄enurraajerr kh̄un ajim, mamu mun eeu ich iek ükhatarr edweta warre m̄urug ich oopiwia m̄u j̄ur aujim. Maguama, mag m̄urugta ābmiecha ich oopitarr aawai mun s̄i agtha khukhur chiruwe thaabap̄ütarrj̄ota chirum. ⁹ Magtarr aawai Jesuu ich iek jaaumkh̄iir ichd̄eucha j̄ur autarr kh̄un eej̄a m̄uchta thumaam kh̄un kh̄aij̄a serbiibacha chitum. Mag chiraawai m̄uj̄a ìchab ich Jesuucha ich iek jaaumkh̄iir th̄ur autarrau a th̄urju aai khaba chirum, i iek ükha durrum kh̄un khaibag wawaagj̄a am ēudee ēkha chituu aajerr aawai. ¹⁰ Mag chitajieb mamu üu Ëwandamau m̄u eeg oowi ìs ich iek jaaujemkha wai sim. M̄uchta m̄uch khapeen ich iek jaaumkh̄iir ichd̄eucha j̄ur autarr kh̄un kh̄aij̄a ürcha phidkhwia chirum. M̄uch juapadamau khabajim pari ichd̄eu m̄u juag oowiata üu chadcha m̄u dürr̄cha i athee phidkhabarm. J̄agan J̄oirau parchata m̄u eeg oobajim. ¹¹ Pari mag chirum aig chan khaita ürcha phidkhaj̄i wa khaita p̄om phidkhabaj̄i a chirum khabam. Maach thumaam kh̄unau ichiita Cristo meewia deeu iuu phiid̄utarr iekta jaau num; mag jaauwia p̄arau ükhajerram.

Kh̄echwiaj̄a deeu phiid̄utkhaju

¹² Pari mag Cristo meewia phiid̄utarr marau p̄arag jaubaawai ükhatarrta, j̄aga ìs ür̄wai p̄aar eem kh̄un iek mag òor meebarm chan tag phiid̄uba aajem a jaau num ür chir̄u. ¹³ Chadcha mag òor meebarmj̄a tag phiid̄uba aajeekhiin, magan Cristoj̄a agtha ich aukh̄ertarr j̄ebdeg s̄ijeekham. ¹⁴ Mag Cristo chadcha iuu phiid̄uwia ich m̄ug öb̄erba arr akhiin, cha marau i iek jaau w̄enur̄umj̄a s̄eukha chad khaba arrta jaau w̄enur̄rakham. Mag khai magan maad̄eu parta ükha num. ¹⁵ Chadcha mag amau jaau numj̄o òor meebarmj̄a meem iekta meejem akhiin, magan maraun s̄eukhata Ëwandamau Cristo phiriu aujim a jaau w̄enur̄um, chadcha phiid̄uba arrta. ¹⁶ Amau jaau numj̄o mee num kh̄un tag büur̄j̄a iuba num khai, magan Cristoj̄a meewia tag phiid̄ubakham. ¹⁷ Mag Cristoj̄a phiid̄uba arr khai, magan parta p̄arauj̄a i iek ükhajerram. Mag akhiin magan p̄aran agtha p̄aach pekau eeta w̄enurraajeekham. ¹⁸ Mag i phiid̄uba arr khai, magan ìchab i iek ükha durrumua òtarr kh̄unj̄a amach pekau eepaita ich mag okhoo durrum. ¹⁹ Cristoou ich igar w̄enur̄um j̄urr maach ich aar auju a simj̄a, maach meewai chadcha ich aar aubamta mag s̄iekiin, magan ¿khan wajaug athee i gaaimua m̄ug phithur w̄enurraajeekhaj̄i? Mag akhiin maachta chadcha thumaam kh̄un kh̄aij̄a parchata phidkha w̄enur̄umj̄o aajeekham.

²⁰ Pari Cristoon chadchata iuu phiid̄ujim. Mag òor p̄om ö num ee ichta nacha phiid̄utarr gaaimua ewag pawiaj̄a òor khapan ichj̄o phiid̄utkhaju jaau sim ajim. ²¹ Wajapcharan ich j̄ag warrj̄a òor āb̄paim gaaimua ewag pawiaj̄a òor thum okhoo n̄uiserrj̄o, ich agj̄o ìchab woun āb̄paim gaaimuata ewag pawiaj̄a òor iuu phiid̄utkhaju i gaaimua. ²² Ich j̄ag warrgarwe Adán gaaimua òor thum ö derr aawai ich agj̄o ìchab Cristo gaaimuapaita thum maachin ich mag iuu w̄enur̄raju. ²³ Pari maj̄a s̄i parhooba khabam: Cristota nacha phiid̄ujim; mag khur deeu ich pierrum edta i igar ükha durrum kh̄unj̄a j̄urr phiid̄utkhaju. ²⁴ Ya magbarm aigmuan chadau, Cristoouta m̄ug durr thum ich khaibag düi ag gaai jua theeg th̄un̄umpa thum p̄ödp̄üinaa j̄urr ich Ëwandam chi Ayagta nem thum

jüapiju, ich mag chi Pörkha s̄simkh̄ir. ²⁵ Pari mag ich Ayagta jua theeg thum jüapiju na, ich d̄üi iekkh̄ör paraam kh̄un thum ich jua eegar ph̄e au n̄um ora ich Cristota mag ichd̄eu ðor ph̄e aumam kh̄un Reikha sim. ²⁶ Mag ich d̄üi iekkh̄ör paraam kh̄un thum ich jua eegar ph̄e athaawai, äbmiecha paawai tag ðor mee khaugba th̄un̄isiju, ²⁷ magamkh̄irj̄a ich Ēwandamau thumaa Cristoogta jaau wai s̄iewai. Mag nem thum irigta jaaujim an̄um chan, ich Ēwandam chi Aaipata j̄urr i jua eegar sim an̄um khabam. Ich Ēwandam chi Aai chan pöd i jua eegar aju khaba sim, warrj̄a ich Jöoirauta mag nem th̄un̄um thum i jua eegar apitarr aawai. ²⁸ Maimua mag nem thum th̄un̄um Cristoou ich jua eegar ph̄e athaawai ich Cristoj̄a Ēwandam Iewaakha simta j̄urr ich Jöoi jua eegar s̄isiju, ich Jöoirauta warrj̄a irig jua theeg thum ich jua eegar ph̄edeetarr aawai. Magbaawain chadau ich Ēwandamta nem thum th̄un̄um kh̄aij̄a warag ũrpai s̄isiju.

²⁹ Mag Cristo iiu phiid̄ubajim an̄um magan ũkhanthee äaur kh̄unau j̄ag ya meetarr kh̄un k̄oitj̄a amach pör choopi n̄umma? Mag ðor mee n̄um kh̄un iuba n̄um chan, ũkhanthee am k̄oit pör choopi n̄umma? ³⁰ Mag Cristo iiu phiid̄uba arr khai, magan ũkhantheeta maar j̄ag ed äepierr s̄ii maach mod umkha n̄umj̄o w̄en̄urraajemma i gaaimua? ³¹ Mag w̄en̄ur̄um gaaimua m̄uchin edau äspapakhampier̄ta tag p̄aar kh̄ir chitabaj̄j̄o aad̄ep aajem, chikhamnau dakh̄awaau. P̄aar Cristo igar n̄um gaaimua m̄uch onee chir̄umj̄a meerba jaau chir̄um p̄arag. Ich agj̄o m̄uch peer ðrau th̄oth̄o aajem p̄arag jaau chir̄umj̄a s̄eukhaba chir̄um. ³² Dich khapeenpaij̄a khai bag s̄ii maach khoojemj̄o s̄isid̄um d̄üij̄a par iekhaupain Efeso ph̄öbör ee chadcha maar j̄au n̄umj̄o aad̄ep aajeejim, Cristo gaaimua. Pari chadcha ðor ö n̄umj̄a tag phiid̄uba aajeekhiin, ũkhanthee m̄u m̄ug chit̄u aju chad khabam athee? Mag akhiin magan am iekh̄oin, “Keena, jöpcha kh̄echju n̄up̄i, magan warag thach kh̄owia onee d̄oj̄a d̄otarrau” aju aai n̄um.

³³ Pari mag khabam khodamna. Oob ar Jesús iiu phiid̄ubajim a jaaujem kh̄unag p̄aach kh̄ügurpimiet. P̄arau khaugb̄a: “Khaigbam kh̄un d̄üi khapeerkhaawain maach wajapha chir̄arrj̄a ärp̄aijem” a jaaujem. ³⁴ Kh̄irjug khaph̄u aajeeth̄u. Mua ũr chir̄um, mag maach meebarm chan tag phiid̄uba aajem a jaaujem kh̄un p̄aach eepaij̄a th̄un̄um an̄um; mam̄u mag th̄un̄umj̄a p̄aar büurrj̄a chigaa khabamj̄öta aajerram, amag iekhabanaa s̄ii ũrbamj̄o aawai. P̄arau khaugba n̄u, chi mag n̄um kh̄un chan Ēwandam igar khaba, ni büurrj̄a i khaugba naawaita mag n̄um. Magum kh̄un p̄aach ee wai naaba warre j̄urbap̄üt. M̄uch iek ũrwia kh̄ir naaumkh̄ir is chadcha m̄u mag iekha chir̄um p̄arag.

J̄aga meetarr kh̄unj̄a deeu phiid̄utkhaju khai

³⁵ Tale äaur kh̄unau amach ödegpai kh̄aij̄a, “Keena, j̄ag ðor mee n̄umj̄a ũj̄agata phiid̄utkhaju khai? wa am phiid̄utkhaawai ũam mor j̄agata s̄isid̄ aju khai?” a j̄eeuju, amach wir aigpai kh̄aij̄a. ³⁶ Chi mag j̄eeu sim̄un magan wajap kh̄irjubanaata mag sim. P̄arau ooba aaj̄e, j̄aga aaj̄e nemj̄ir dau j̄irwai. Par daua oowai nemj̄ir daudam j̄eb eechea jooth̄u kheerwai warre th̄öbaad̄emj̄ö oojem. Pari mag th̄öbarmj̄o arrta, deeu tharrph̄ebaad̄emuata ũwaai kh̄erdam paarpawia iiu kh̄ersiejem. Ich agj̄öta th̄unaabahab maachj̄a; maach meewia j̄eb ee aukheerwai m̄ug atag deeu phiid̄utkhaju kh̄un khaba-hab. ³⁷ P̄aad̄e m̄u s̄eu awia arroz wa deum nemj̄ir dau kh̄aij̄a j̄irnaa oobat: Mag nem j̄irwaij̄a warre chi b̄üdamchata j̄irba, chi daudampaita j̄irjem. ³⁸ Mag öbermamuata chi nemj̄ir daupierr kh̄ir pogkhe öbeerjem, Ēwandamau warrgarwe ich mag derr aawai. Maachj̄a agj̄o meebarmuata mor iur paarpa naabahab. ³⁹ Ich j̄ag nemj̄ir dau kh̄ir pogkhe paraanaa pab̄üj̄a kh̄irpierr th̄un̄umj̄o, maach morj̄a kh̄iet s̄iebahab, tagam nem d̄üi. Nemchaain pab̄ü eem morj̄a kh̄iet sim; nem ichpan morj̄a kh̄iet s̄iewai äwarr morj̄a agj̄o kh̄iet sim. ⁴⁰ ũgtharmpeen morj̄a kh̄iet s̄iewai, m̄ug j̄eb gayam kh̄un morj̄a kh̄iet sim. ũgtharmpeen amach ooim̄ug kh̄iet wai naawai m̄ug j̄eb gayam kh̄un ooim̄ugj̄a kh̄iet sim. ⁴¹ ũP̄arau oowai m̄ug edau äsdawam edau chi edaram d̄üi kh̄iet s̄ieba aaj̄e? Ni ph̄idagj̄öj̄a khaba s̄isid̄um. Amach chi ph̄idag appaij̄a thum dau agdauj̄o w̄uaba, dau kh̄iet s̄isid̄ aajem.

⁴² Wajapcha khäärjukhiin, maachjã ich jãg nemjäär jäär numjõta naabahab ichab, mag meewia deeu iuu phiiduwajem a jaauwai. Khani maach meewai nemjäär jäär numjõ maach mor jëb ee aukhërbaawai sãi beeurjem; pari mag meebarmua deeu iuu phiidubarm chan tag beeurbam. ⁴³ Mag bëp sãubarm chan tag bëurjã maadëu igba sim. Pari magtarrta deeu phiidũ sãsiewain chadau sãita ooilmũ sãsiju, magjõ aju nem chan maadëu ooba aajem. Ya sãi jua theegjã chukhu bëp sãutarrta jäär phiiduwawain chadau juapa theegta phiidũju. ⁴⁴ Maach meewain maach mordam cha maach iyũ numta jëb ee maajem. Pari mag sim phiiduwai chan ya tag mũg mor khäär khaba, ùgtharmpeen morkhata phiidũju. Wajapcharan mũg dich bi eem morjã paraa aawai ùgtharmpeen morjã ichab thũnum.

⁴⁵ Èwandam iek phã sim gaai jaauwai, warrcha ichdëu ompaatarr woun Adán a thür sãerr ichdëuta iupi aujim a jaau sim, magbarmua ewag pawiajã maach paarpa aumkhäär. Pari ag khur Cristo pierrwai jäär ich garmuata õor iupie chaar iupiejem, magbarmua ich gaaimuata ùgthar õor õbër wënũrramkhäär. Mag Èwandamau Adanta nacha ompaatarrjõ, jäär Cristota nacha phiriu aujim, ichta ùgthar wëtju khũn dën chi Põrkha sãsimkhäär. ⁴⁶ Magtarr aawaita mũg agtha eegar nũweran ich mũg mor maachdëu wai num dũipaita wënũrraju. Pari mũg atagta agjõ ich Èwandamaupai maachig tag thõjã thõba aajem mor deeuju. ⁴⁷ Nacharam woun Adán aajerran jëb dënta Èwandamau ompaa aujim, pari Cristoon jäär ùgtharmuachata bëejim. ⁴⁸ Maach mũg agtha mũg durr jõi gaai durrum khũnan nacha mag jëb dën ompaa autarr ag mor khäärta wai num: pari ya ùgthar paawain ich ùgthar sim ag mor khäärta wai naaju, Cristo mor khäär. ⁴⁹ Ìs ewag pawiajã agtha Adanag mor deetarr khäärkha wënũrramjõ, jãg nũ awia jäär ich Cristoou mor wai sim khäärta maadëujã agjõ wai nũsiju.

⁵⁰ Pari cha mua jawaagpam wajapha ùrbat ermanonaan: Maach mũg eegar aawai maach mordam mũg khitũm chan pöd Èwandam sim aar õbërbam. Maach mor mũg bëur abarmua dajëkhu khitũm chan pöd Èwandam sim aar wënũrraju khaba num. ⁵¹⁻⁵² Pari ùrbat, ichab agjõ cha mua pãar jügderraa jawaagpam: ma chan pãrau bëurjã ùrba aajemũ: Maach mũg thũnum khũn thumcha chan khëchbaju. Pari agtha khëchba naawiajã, chadcha maach chi ùkha num khũn mor mũg simũn, ãbmiecharam trompeta sirbarm dũi sãi mũg maach dau phãrbarmjõ abarm ee, warre maach thumta mor iuur wai nũsiju. Mag trompeta tõe abaawaita nawe khëchwia jëb ee khëkhëd arr khũnjã deeu phiidũtkhaju, tag khëchba ich mag iuu nũsieg. Magbarm dũi maagwai agtha maach chi monakha durrum khũnjã deeu mor chi iurigta paapũju ich Èwandamau. ⁵³ Magbaawai maach mor mũg dajëkhu khitũmjã jäär bëurjã meebe aajemũg pabaadëm dũi, tag beeurjã beeurba, sãi ich mag sãerraajemkha sãsiju. ⁵⁴ Mag tag maach meejã khaugba thũnũsiewain chadau chadcha ich Èwandam iek phã sim gaai jaau simjõ, “Mũg atag paawai mũch garmuata õor dajëgpiejemjã pödpuju” a simjõ nũsiju. ⁵⁵ Mag igwia ichab ich Èwandamau ich iek deeu ich iek jaaujemũg phãpitarr gaai jaauwai, “Magbaawain chadau jãg õrau amach dajëgju õgkhaajerrjã tag khäärjuba nũsiju” a sim, “chi maach dajëgpiejerrjã ya tag jua theeg chukhu sãsiewai.” ⁵⁶ Jõoingarwe ley deetarr gaaimuata õrau amach pekau põoma wai numua okhoojũ khaphũ aajem, mag pekauata nem jua theeg benen dënjõ õor meepiejeewai. ⁵⁷ Mamũ ùu maach Põr Jesucristoou mag pekaua õor okhoojiejem ich garmua pödpuitar gaaimua ùu maach i dũi wënũrrũm, tag okhooju khaba. Mag num dũi mũg jëb gaaiwejã maachig ich jua theeg deejem, mag pekau jua theegag dich thũ aupiba aag.

⁵⁸ Cristo gaaimua khodamnaan, mua chadcha pãar khõsi chitũm. Magua mua pãrag, “Ich jãg i dũi ubũnaa chikhamnau chaaur nem jaau numuajã pãach khũgurpiba, warag maach meewiajã deeu iuu nũsijuuta khäärjunaa i dau najã nem wajapha wau num gaaita phidkhanaat” a chirũm. Pãrau khaphũ num, ich athee maach mag phidkhabarmjã irua sãi ich jãg par okhoojibaju.

16

Ofrenda dee n̄m

¹ Pārau khaph̄n̄ n̄m, jāga mua Galaciapienagjā jaaup̄ijī. Magtarr aawai jāg Cristo gaaimua maach khodnaankha th̄n̄n̄m kh̄n̄n̄ athee p̄ach eejā agjō phatkhon phiebat. ² Domighed paawai agdaujō p̄achdēu ganmampierr phiepetat; maagwai ya wai naawai, m̄ barbaimaawaita eeupemjō mag phatkhon j̄rj̄r abaju. ³ Ya p̄ach aar m̄ barbaimaawai p̄rau ḡor j̄r auju; makh̄n̄ta m̄chdēucha p̄iju, maach khodnaan Jerusalenpien athee mag p̄achdēu phatkhon j̄r phietarr deen mamkh̄ir. Amach d̄ipai īchab ēsap ph̄naa deep̄iju. Ag gaai p̄rau jaaup̄iju, m̄g chi phatkhon arr n̄m kh̄n̄n̄ maachdēucha j̄r auwiata p̄i n̄m kh̄n̄n̄ a khap amkh̄ir. ⁴ M̄chdēu oowai m̄chjā am d̄i maju aai chir̄m khai, magan m̄chdēuta am phē arrju mag phatkhon deen.

Pablo Corintoog maju kh̄irjutarr

⁵ P̄ar oon mamua Macedoniapien ee m̄ dichju. Ōkhar mag ph̄urd̄mamuata Corinto barju, p̄ar aar. ⁶ Tale p̄ar aig m̄ kh̄aidam khapanaa kh̄ijā chiraimaju, pari agtha wajappai khaugba chir̄m. Ichaau pam̄n, jāig p̄ar aig chir̄mua idēu m̄ch gaai n̄seg jaar dichpiju. Maimua ya dōch̄umie burbaadeewaita m̄ch majug mamkh̄ir, mag tale p̄rau m̄r̄g jap ee m̄chdēu nemdam igju thumaa phēdeep̄iju. ⁷ Mam̄ m̄ugwaiwe chan mabam. Sī p̄ar aig dichmapha chiraawai maach P̄r Jesuu kh̄s am̄n m̄ch ḡdiwan p̄ar aig d̄ir̄r̄n̄ chiraimaju kh̄irju chir̄m. ⁸ Pari ya m̄g phiesta Pentecostés burju gayaa pamaawai ich m̄ig Efeso ph̄b̄or ee chir̄mua warag phiesta dichpiju. ⁹ Maach P̄r Cristo iek jaau chit̄m gaaimua ḡor khapankham kh̄n̄n̄ m̄ kh̄ōchkhaba th̄naab mam̄, mua maḡmjā igba warag jaaju, mag maach P̄r athee phidkha n̄mua i iek jaaju ayaa oo wai chiraawai. Magua p̄d phiesta nawe chan m̄ mabam. Mua khaph̄n̄ chir̄m, mag mua jaaubarm chi ūr n̄m kh̄n̄n̄aujā sī par j̄ḡupai ūrbaju.

¹⁰ P̄ach aar Timoteo barimaawai i d̄i wajapha abat, ichjā īchab p̄ach ee aairaa chiramkh̄ir. Magaag īchab ijā m̄jō maach P̄r Cristo iek jaau n̄m phidagta jaau khitaajem. ¹¹ Iwiram ābm̄ujā oob p̄rau i kha isēe amiet. Magju kh̄ai irua nem igjudam thumaa irig deebap̄it, onee urumua m̄ oon bēemkh̄ir. B̄urjā barchēba aawai tagam kh̄n̄n̄ ermanonaan d̄i í n̄ chir̄m.

¹² Maach ermano Apoloogjā par mua pepet chir̄n̄ ajim, warm kh̄n̄n̄ d̄i p̄ar oon mamkh̄ir. Pari maḡmjā maba, th̄ba s̄isijim. Pari ōkhar ichdēu oowai maju ayaa abarm ed jam p̄ar aar i barju.

Pabloou Corintopienag salud deep̄inaa am wawitarr

¹³ Ābmiecha paawai p̄rag, “P̄ach oomapha aajem kh̄n̄n̄ d̄ijā kh̄ir khaph̄naa p̄achdēu Cristo iek ūkha n̄m gaaita ub̄ thierrkha n̄isit” a chir̄m. Ag iek gaaita emkhooinkhanaa nem jua theeg abat. ¹⁴ P̄ach eepai nem wauwaijā, thumaa dich khapeen kha kh̄ōsinaa am ū apiegta nem wubat.

¹⁵ Cristo gaaimua khodamnaan, Corintopien. P̄rau khaph̄n̄ n̄m, maach ermano Estefanata jam p̄ar aar Acaya durr nacha ich chaain d̄imua ich ūipa m̄g maach peerd̄ajem iek ūkhajim. Mag ūkhawia amach kh̄rauta agjō ar ewag ūkhamam kh̄n̄n̄ juagjā oo n̄isijim. ¹⁶ Muan p̄rag, “J̄ḡm wounaanau wa ijō Ēwandam iek gaai phidkha n̄m kh̄n̄n̄ kh̄ijā p̄achig mag abaawai ag ipierraa abat” a chir̄m. ¹⁷ M̄ onee chir̄m, p̄ar bēeba n̄m ee Estefanauta Fortunato d̄imua Acaicopa ū m̄ oon bēetarr aawai. P̄achcha p̄d bēebahab mam̄, am pierrumua ū p̄achchata pierrumjō abarm. ¹⁸ Ū chadcha amau m̄ th̄ar onee apiwia p̄arjā ich agjō onee apiju, deeu p̄ar aar bardutkhaimaawai. J̄ḡm wounaan chad p̄rau chadcha p̄ach garmujā b̄urjā chig abata wai naaju aai n̄m.

¹⁹ Mau Asia provincia ee iglesia n̄n̄id̄m eem kh̄n̄n̄aujā p̄rag salud deep̄i n̄m. Aquilou Priscila d̄imua salud deep̄i n̄m, maimua am deg ermanonaan culto waujem

khunaujã agjö salud aajem pãrag, pãarjã maach Pör Jesucristo dënkha naawai. ²⁰ Tagam ermanonaanaujã agjö thumaam khunag salud aajem. Pãach ãba biirduawai pãach khapeen dëi agdaujö kha khõsinaa saludaabat.

²¹ Mũch Pabloouchata pãrag mũg saluddam mũch juadamaucha phãnaa deepũi chirũm.

²² Åbmua khãijã maach Pör Jesucristo khõchkhaba sim khai, magan ichdëu khap chirã Cristoou jãga aju i dëi ich bëem ed.

Maach Pör Jesús, jdeeu pidú!

²³ Pãar kõit maach Pör Jesucristoog jëeu chirũm, ichdëuta pãar dëi ogduba ich mag pãar ùu wai nũrramkhĩir.

²⁴ Pãar thumaam khun mua khõsi chitũm, maach thum ãba Jesucristo dënkha thunaawai.

Mũgdampai ajim pãrag jaaum ig chirarr. Ayoo keena,

Pablo

2 CORINTIOS

Biek numiim ěsap Pabloou Corintopienag phā deepüitarr

Chi phātarr. Pabloou Corintopien chi ũkha durrum khũnag m̃g ěsap biek numiim phānaa deepāiwai Macedonia s̃ejim aajem.

Maad̃u khaph̃u ñm, nacharam ěsap ichd̃eu deepüitarr gaai irua amag ithũu iekhaba thetta iekhap̃üijim. Maimua ich iek asekasjierrā wa asekasba khāijā ñu a khap aagta, ag khur ñu awi, Titoog am oon mapijim añm, mag oothurwi jũrr ichig jaauch̃emkh̃iir.

Mag chadcha Tito am aar udthurwi jaauch̃ewai, āaur khũnan ũu ichd̃eu jaaup̃üitar-rj̃o i ipierr awi nem ajaug ñm a jaauch̃ejim aajem, amach kh̃iirjug khaigbamjā isegp̃üiwi (2:1-11). Mam̃u agj̃o naajim aajem āaur khũn i iekjā asekasba warag i ichaaurta iekhanaa i ěugar í chan mag ichd̃eu jaaujemj̃o ich Jesucristoou j̃ur autarrjā khabamta j̃ag ñur̃rum anarr khũn (cap. 10). Titoou mag jaubaicheewaita Pabloou m̃g carta biek numiim ph̃ajim aajem.

Khan jawaagta ph̃ajĩ. Mag Titoou Corintopien igwi ich j̃ugaagaa jaubaicheewaita (7:6-7) j̃oi oneeubaad̃ewi m̃g ěsap ph̃ajim aajem:

- (1) **ichd̃eu ũurwai** ũu ichd̃eu jaaup̃üitarr ipierraa āaur khũnau amach khaibag isegwi Cristoou kh̃osi simj̃ota ñm añm gaaimua ich onee sim jaaup̃üinaa (cap. 7), mag ñm d̃ei ĩchab amau amach ee woun khaigba ñur̃rarr ya castigaatarr aawai ya ĩs jũrr i perdonaaaju aai ñm a jaaup̃äaig (2:5-11);
- (2) **maach peerd̃u** aajem iek ajapha amag jaaunaa ag gaaimua ichjā phithurg au sim jaaup̃äaig (3:1-6:10);
- (3) **Jerusalén ph̃öbör ee chi** ũkha durrarr khũn dau aph̃u khith̃ee arr khũn athee deep̃äaig phatkhondam phienaa kh̃iir khaug wai naamkh̃iir jaaup̃äaig (caps. 8-9);
- (4) **mag ich ěugar iekhanaa ich respetaaba narr khũnag** iin chadcha ich Jesucristoouchata ich i jaaumkh̃iir i j̃ur aujim a jaaup̃äaig (10:1-12:13);
- (5) **deu th̃arjupam biekhau am aar maju jaaup̃äaig,** mag amach aar mam ũrwi warag amach pekau thum isegamkh̃iir (12:14-13:10).

Pablo salud

¹ M̃un Pabloou, Ęwandamau Jesucristo iek jaaumkh̃iir ich Cristooucha j̃ur autarr. Muata Timoteo d̃uimua m̃g ěsap phā deep̃üi chir̃m, Grecia durr Corinto ph̃öbör ee Ęwandam iek ũkha durrum khũnag maimua deum ph̃öbördam ñuñid̃um eem magwe thumaa chi ũkha durrum khũnagjā agj̃o. ² Maach Aai Ęwandamagjā j̃eeunaa maach Pör Jesucristoogjā j̃eu chir̃m, p̃ach ũu wai ñm d̃ei ĩchab kh̃oinaa wai w̃eñur̃ramkh̃iir.

Khanthee Cristo gaaimua Pablo dau aug waauej̃ĩ

³ Keena, maach Ęwandamta ũucha khit̃um. Ichpaita maach Pör Jesucristo Ayau; ichta maach Aai aawai ichd̃euta ðor dau aug khaug paraanaa ĩchab maach kh̃iir j̃äsenkhaajem. ⁴ Ichd̃euta maach gaai masi wa ökh̃iirjuu khāijā ñm aigjā chadcha maach kh̃iir j̃äsenkhaajem, jũrr maach garmuajā agj̃o dich khapeen gaai masi wa ökh̃iirjuu khāijā oowai ich Ęwandamau maach d̃ei atarrj̃o ich agj̃o am kh̃iir j̃äsenkhamkh̃iir. ⁵ Cristo gaaimuata maach ũrcha dau aph̃u w̃eñur̃raawain ichd̃eujā ich agj̃o ĩchab maach ũrcha kh̃iir j̃äsenkhaajem. ⁶ M̃g Cristo iek jaaup̃üi ñm gaaimua dau aug wau chit̃um̃n, Ęwandamau m̃ch peerd̃u autarrj̃o p̃achjā kh̃iir j̃äsenkhawia p̃ach peerd̃u aumkh̃iirau. M̃g irua m̃ kh̃iir j̃äsenkha sim̃n, j̃aan ich agj̃o p̃achjā muj̃o dau aph̃u aph̃öbaadeewai jũrr m̃ch garmuata p̃ar kh̃iir j̃äsenkhaa khaph̃u amkh̃iirau. Mag am̃n magan p̃arau m̃ d̃enj̃o āwatim̃u āwatju. ⁷ Mua khaph̃u chir̃m, p̃arjā Cristo gaaimua muj̃o dau aph̃u naawai j̃ag ichd̃eu m̃ kh̃iir j̃äsenkhatarrj̃o p̃arjā agj̃o irua kh̃iir j̃äsenkhaju.

⁸ Cristo gaaimua khodamnaan, tale p̃arau khaph̃u ñm, Asia durr mawia m̃ wajapha dau aug wautarr. Muan tag m̃chd̃eu āwatbajupii aajeejim; mag̃m gaaimua muan ya

tag m̄uch p̄aar kh̄iir chitabajupii chirajim. ⁹ Muan ya m̄uch th̄oöp̄aaigpampiita chirajim; pari j̄urr̄an mag wajak dau aug wautarr gaaimua ya m̄ur̄ug jaaubarmj̄oṭa ajim, m̄uchpai wir aig igju kh̄ayau ūrcha Ēwandam ōor mee s̄isid arrj̄a ph̄iriu aajem gaaita kh̄iirjuju. ¹⁰ Mag, ūu m̄ th̄oöp̄iba Ēwandamau m̄ peerd̄a aujim. Mua khaph̄a chir̄am ĩchab, ichd̄eu m̄ th̄ua wai sim aawai m̄ug atagj̄a irua ich j̄ag m̄ khaigp̄er wai n̄urraju, ¹¹ p̄arau m̄ k̄oit ich j̄ag p̄aba j̄eeu durrum̄n. Khapankham kh̄uunau m̄ k̄oit Ēwandamag j̄eeu n̄um̄n, magan ich agj̄o ūu irua m̄ wajakpha wai chirajem paarj̄a khapankham kh̄uunauta irig ūu ajim ajurau.

J̄agwia Pablo Corintoog mabaji

¹² M̄uch wajakpha chitanaa iekhaawajj̄a chadcharam iekta p̄aar ee Ēwandam dakh̄iirj̄a m̄uch iekha chitaajem khap, m̄ onee chir̄am i dau na. M̄ mag chit̄um chan s̄i m̄ug j̄eb gayam kh̄uun kh̄iirjug khaugau khaba, s̄i ich Ēwandamau m̄ur̄ug magpi siwaita thumaam kh̄uun daarj̄a ūu wajakpha chitaajem. ¹³ P̄arau wajakpha kh̄iirjum̄n m̄uchd̄eupai m̄uch igwia p̄aachig ēsap gaai mag jaup̄aaiwajj̄a p̄arau khaph̄a aju, chadcha p̄aachd̄eu m̄ oojemj̄oṭaita m̄uchd̄euj̄a m̄uch jaau chit̄um. J̄ag m̄uchd̄eu ph̄a deep̄ui chir̄um̄n, s̄i m̄ gaaimua p̄aach onee aju aai n̄um wajakpha p̄aachig khap amkh̄irau. ¹⁴ ĩsin s̄i p̄arau b̄achkhunpaita khaph̄a n̄um muata nacha p̄aachig Ēwandam iek jaauch̄etarr, pari wajakpha khaph̄a aju b̄achkhun waur n̄um. Maach P̄or Jesús pierrum edta p̄aar onee aju m̄ gaaimua, maagwai m̄uchj̄a agj̄o onee aju p̄aar gaaimua.

¹⁵ Mag m̄uch gaaimua p̄aach onee aju khaph̄a chir̄aawai nacha p̄aar aigta chiraimaju kh̄iirju chirajim, biek num̄i p̄aar oothuraag. ¹⁶ M̄uch kh̄iirjugan Macedoniaag mamuj̄a nacha p̄aar aigta j̄eerimaw̄i deeu ewag b̄eewajj̄a ūwaa p̄aar aigta chir̄aich̄eju kh̄iirju chirajim. Mag, m̄ Judeaag maagpaawajj̄a ūu p̄arau m̄ juag oomj̄o mua nemdam igju thumaa m̄ur̄ug deep̄uikham. ¹⁷ Pari magtarr̄ta, j̄agwia m̄ mabaji. ¿P̄arau oowai mua wajakpha kh̄iirjubanaata p̄arag maju a ph̄a deep̄uij̄i? ¿Wa m̄uchta s̄i parhoobam kh̄uunj̄o ih̄asisid̄o chitaawaita nem mag aju atarrj̄a n̄urpai awia deeu ūwaa mag khabam aaj̄ewa? Magj̄a khabam. ¹⁸ Ēwandamauj̄a khaph̄a sim, i dau jam mua p̄arag nem mag awia deeu ūwaa m̄uchd̄eupai ich ag iek igwia mag khabam aaj̄e. Mua mag nem jauba chit̄um. ¹⁹ Silvano d̄ui Timoteo maimua m̄uchd̄euj̄a agj̄o maach thum Jesucristo Ēwandam Iewaa iekta jaau w̄enurraajem. Ich Cristoouj̄a nem mag awia deeu ich ag iek igwipai mag khabam aba s̄ierraawai marauj̄a p̄od magju khaba n̄um. Cristoou ichd̄eu mag abarm̄n ich magta nem wau s̄ierr̄um. ²⁰ I gaaimuata Ēwandamau maach d̄ui nem magju atarrj̄a chadcha ich iekhatarrj̄o aajem. Maguata maach Ēwandaman chadcha ich iekhatarrj̄a s̄eukhaba s̄ierr̄um aajem maad̄eu, Cristo gaaimua i th̄o iekhamamua. ²¹ Ich ag Ēwandamauta p̄aragj̄a Cristo iek ūkhapiwi m̄ur̄ugj̄a ūkhapiwia maach ich d̄ui ub̄a ph̄e wai sim; maimua ichd̄eupaita maar m̄ug chi Cristo iek jaau n̄um kh̄uunj̄a j̄ur aujim. ²² Mag ichd̄eu maachig ich iek ūkhapi atham aigta maach gaai ich dauchach ph̄a s̄iubarmj̄o ajim, magbarm aigmua ichd̄eu kh̄osimj̄o nem wau n̄um oowia ōrag chadcha ich d̄enkha n̄um khap amkh̄iir. Mag n̄um d̄ui ĩchab ich Akhaarj̄a deejim, mag gaaimua ūgthar paimaawai ichd̄eu m̄ug atag maachig nem deju an̄umj̄a chadcha deeb khaba deju khap amkh̄iir.

²³ M̄ s̄eukha chir̄um khai magan Ēwandamau m̄ d̄ui ichd̄eu ampierr̄ aju aai sim; pari agtha m̄ugwaiwe Corintoog p̄aar oon maba chir̄um̄n, s̄i p̄aachig ikh̄uaba iekhabaimaawai warag p̄aach ōkh̄iirjuu apimaaugauta maba chir̄um. ²⁴ M̄ jam barwia m̄uchd̄eu nem jaubarm̄ta p̄arag ajués waupimapha chir̄um. Ya p̄aar p̄aachd̄eu Cristo iek ūkha n̄um gaai ub̄a naawai p̄arau khaph̄a n̄um, j̄aga aju aai n̄um m̄ barju nawe, maagwai maḡum athee chan ya p̄arau wajak m̄ igba n̄um. Magarrau mua m̄uchd̄euj̄a kh̄ōsi chir̄um̄n p̄aar onee apijuuta ēkhaajem. Mua chan p̄aar ōkh̄iirjuu apimapha chir̄um.

2

¹ Mag m̄uch barbaimaawai p̄aachta kh̄iir naauwia ōkh̄iirjuu apimaaugauta agtha maba chir̄um. ² M̄ mawia p̄aachig iekhabaimaawai p̄aar ōkh̄iirjuu n̄uisim oobaawai, ¿j̄aga

mũchjã onee abarju pãar dũi? Maig chan maach thumaa onee aju arrta sũ warag økhũirjuuta nũisiju. ³ Mag khũirjuwiata ar nacha mũchdøu pãrag øsap phã deepãaiwai ag gaai sũ jaaupũi chirajim, mũch barju nawe pãach appai iekhawia mag khaigba aadøp nũm thumaa wajapha arreglaamkhũir. Mua khaphũ chirũm mũch onee aju, mũ barju nawe pãrau mag problema arreglaapũimũn; mag amũn mũch appaijã khaba pãachpata dũi onee aju. ⁴ Pari jãg øsap pãrag deepũyaag phã chiraawai thumaa khũirjuwia gaai machaaga aadømua warag mũchta bũjeejim. Pari mũch meerba chirũm, mua øsap gaai pãrag jãg phã deepũitarr chan sũ pãar økhũirjuu apiegh khabajim. Magju khãai ante jãg phã deepũitarran, mũchdøu chadcha pãar khøsi chirũm khap amkhũir ajim. Mua pãar khøchkhaha chirakhiin, pãar jãjãgkhamjã mũ gaai mas khaba chiraajeeckham.

Ich bãaurr ũan wai sierr perdonaapi jaaupũitarr

⁵ Pari iwiir åbpaimea jãg mũ økhũirjuu apitarr chan mũch appai khaba, jãan chi iglesia eem khũundampata thum ich jãg økhũirjuu apijim, ich jãg khaigba arr gaaimua. ⁶ Ya pãach khapanaam khũunauta i castigaatarr aawai ya ich jãgpai ũu sim. ⁷ Sũ jãimua pãrau i perdonaawia i khũir jãsenkhabat, eeu magba akhiin ich dũi jãgtarr gaaimua warag økhũirjug pøoma aadewai tag Æwandam dũijã nũrraju khũirjuba khãijã adukham. ⁸ I magpim ugua warr pãachdøu i dũi narrjø deeu ũmaai, “Marau agtha pũ khøsi nũm” abat irig. ⁹ Nawe mũchdøu pãrag øsap deepũitarr gaaijã ich mag mua pãrag jaaupũijim, chadchata mũchdøu pãrag nem jaau chirũm ipierraa nũ wa ipierraa khaba nũ a khap aag. ¹⁰ Pãrau perdonaabarm woun muajã agjø i perdonaaju. Mag mua i perdonaabarmjã, chadcha ich khaibag isegbaawai i perdonaaju sierr khai, pãar gaaimuata Cristo dakhũir mua i perdonaaju. ¹¹ Mag i perdonaaba akhiin, døsãtta jũrr maach gaai ũrpaju; ya maadøu i khaphũm, í jãga sierrũ.

Corintopien khap jøwaag Pablo Tito dũi oom khøchag sierr

¹² Troas phøbør ee Cristo iek jawaan a maawai maach Pøroũ ich iek jaaumkhũir sũ phithurgjã chukhu mũrũg jaaupijim. ¹³ Pari mag mũ barimaawai Cristo gaaimua mũch eem Tito ooimabajim Troas phøbør ee. Magbaawai khakhaisamjø chichiir awia, aigũim khũun ermanonaanag ayoo a pũawia mua Macedoniaaga, Tito dũi oog; í pãar aar udthurtarr aawai irig pãar khap jøwaag awi mũ Macedoniaag majim, i sierr aar.

Cristo dũi khapeerkha nũm gaaimuata thum pødpũpũi aajem

¹⁴ Pari ũu ajim a chirũm Æwandamag, Cristo dũi khapeerkha naawai nem phithurm nemjã i gaaimuata ũu maach garmua pødpũpũi aajem paar. Maguata is maach wønũrrũmpierr Æwandam iek jaauwaijã, warpham magwe jũgdee thũap wøjømjø, jũrr maach gaaimuata ørag ich khaugpi sim. ¹⁵ Æwandamau oowai maach i iek jaau wønũrrũm khũunan incienso warpham magwe thũap wøjømjøta oojem, mag i iek aaidũmkhũir jaau wønũrrũmua. Mag nũm gaaimuata chi peerdũju khũunan peerdũ nũm, maagwai chi peerdũbaju khũunan amachdøu khø økhaba awia sũ okhoo thũnũm. ¹⁶ Chi okhooju khũunagan, Æwandam iekta mag inciensojø warp thũap aaidu wøjømta warag am thøøju pakhørjø sim, amachdøu økhaba nũm gaaimua. Pari jũrr chi ũu økhawia peerdũju khũun atheyan mag warpham magwe thũap wøjømta bønhejø sim, warag am iipui awaag. ¿Magan khaũta mag Æwandam iek warpham magwe aaidũmkhũir jaau nũrrũmua warag øor iipui awaag wa thøøpiegh khãijã jaau khaphũ sũ? ¹⁷ Ar pãar ee søukha nem jaaujem khũun khabam. Ich Æwandamauta mag jaaupibam chan pød mag jaaubam. Magarrau maach ich Æwandamaucha jur autarr khũunau chadau mag jaauju aai nũm. Marau chan mag am dønjø sũ phatkhon aum khøchgau maach khũirjug eemuapaita Æwandam iek jaau wønũrraba nũm. Maragan ich Æwandamauchata ich iek jaaupi siøwai i dau na nem jaau nũmjã thum agchata jaaujem, Cristo dũita khapeerkha naawai.

3

Æwandamau iek iur deetarr jaau nũm

¹ Mag, muan nem jaauwaijã thum nem agchata jaaujeewai ¿päär jüg ee mua mûch wir aig thöwiata mag iekha chirumjöö sî? ¿Wa mûchjã warm khunnjöö päar aar êsap düita maju aai chirúwa? Mag khabam. Êsap chukhu mawiajã ya pärau mû khaphu num. Ni warm khunnag mûchdëujã Êwandam iekta jaau chirum a khap amkhîirjã päar jua eem êsapjã igba chirum. ² Murrugan, carta chaarta mûch düi wai chitaju khâyau päach chi ükha num khunta carta chaarjöö num. Mua jaau chitum iek ükhawia Êwandam dau na päar wajapha wênurrum oowiata carta gaai jaaupüi numjöö ôrau khaphu naabahab, chadcha mua wajapha Êwandam iek jaau chirum. ³ Chadcha amau wajapha oo num akhiin, päar khabahab ich Cristooucha carta phâtarrjöö num. Mag cartajöö ichdëucha phâtarr aawai plumaau phâtarrjã khaba, sîi ich Êwandam warrgarwe ich mag iiu sierrum ag Akharauta êsap gaai carta phâtarrjöö sim. Mag phãkha sîsimjã sîi warrgar Moiseeg phã deetarrjöö mokdau gaai khaba, päar thäär eechata phãkha sîsimjöö ajim. Ajapcharan murrug ich iek jaupi simua warre päach thärauchata ükhapijim.

⁴ Mua chadcha mag iekha chirum, Êwandamauta Cristo gaaimua mûch iekha chirumjã khaphu api siewai. ⁵ Mag num aig chan mag mûchdëu nem wau chirumjã thum mûch juapaauta wau chirum aba chirum. Mua khaphu chirum, mûchdëu nem wau chirumjã Êwandamau juapadam dee simuata waaujem. ⁶ Ichdëuta murrug juapadam deejim, ich chogkhanaa ich garmua ôor düi aju iek deetarr jaumkhîir. Pärau khaphu num, mag i iek iur mua jaau chirum chan warrgar Moiseeu dau daau phã puatarrjöö khaba aawai päach thäär ee sîeichëmjã pärau pöd ooba aajem. Mag Moiseeu phã puatarran dau daau sîejieb pari magua ôor peerdu auba aajeejim. Mamu îs jürr ag khãai Êwandam Akhaar maadëu ooba aajemuata ôor peerdu aaujem.

⁷ Mamu Êwandamau mokdau gaai phâtarr iek Moiseeu waibëewai, sîi ichta edau khîirjöö khîir büumjöö bëetarr aawai, israelnaanau pöd i khîir eerpabajierram aajem, dau khakhaichgau. Mag bëejieb mamu ich mag sierraag khaba arr aawai ökhar magba pamamua tag büu khaba aadëjim aajem i khîir. Mamu päadë wajapha khîirjubat. Mag ich Êwandamaucha mok gaai phã deetarr iek ajieb mamu maach peerdu aubaju iek ajim. Mag sim äba jaacheewaijã ich wajaugau sîi mag Moisés khîir büumjöö apitarrta, ⁸ jãgwia ag khâyau atcha wajaug abaju sîi ich Êwandamau ich Akhaar gaaimua ôor düi deeu iek deebarmua am peerdu auju jaau num. ⁹ Wajapcharan mag maach peerdu aubaju iek jaautarrjã wajapha arr khai, magan ich iek ükhabaadeewai Êwandamau maach kulp chukhu apüiju jaau numta ag khãai wajapcha sim. ¹⁰ Nacha mag mok gaai phã sierr ag ajaug chan ëudee mag Êwandamau maach peerdu auju jaau num iek düi büurjã barba sim. ¹¹ Mag iek phã deetarr wajaugau Moisés khîir büumjöö apitarrta ôtdaujöö ökhar thömamua chugpatarr khai, magan Êwandamau ich Akhaar gaaimua ôor düi iek deetarrta wajapcha sim, ag khâyau büurjã chugpaa khaugba sierraawai.

¹² Mag i iek ükhabaadeewai Êwandamau maach kulp chukhu apäaijemjã wajapha khaphu chiraawaita, mûchdëu jaau aig warre i iek dawaata jaau chitaajem, iek wajapham aawai. ¹³ Moisés Sinaí durrsî gaai Êwandam düi iekha sîi awia bëewai ich khîir sîi büumjöö thunnarr ökhar chugpamam israelnaanag oom ugua, ich khîir gar putiu börr aajeejim anaabá. Pari ewag paawai mag irua waiberr iek khãai jürr chi iek iur pierrumta wajapcha siewai mua chan mag i dënjöö meerba muan warre dawaata jaaujem. ¹⁴ Pari mag Moiseeu ich khîir appai börr aajerrta thum israelnaan khîirjugpata Êwandamau mag put eegar börr athamjöö ajim. Maguata ewag pawiajã par Êwandam iek thür numjã pöd khaugba aajem, mag börr simjöö sim khecheupüiba siewai. Mag khîirjugjã putiu börr simjöö sim khecheupüyaagan Cristo iekta thäraucha ükhaju aai num. ¹⁵ Îs ewag pawiajã, mag sîsidum khunnau ich Moiseeu êsap phã puatarr gaai thüurwai agtha amachdëu thürmamjã khaugba num. ¹⁶ Pari Êwandamag amach pekau chugpaapi jëeuwaita mag am khîirjug putiu börr simjöö simjã warre barbapüimjöö aajem. ¹⁷ Warran Êwandam warp narrta ya i düicha wênurrumjöö num, mag Moiseeu phã puatarran tag phëethugba naawai. Magua mag dich pekau chugpaapi jëeuwain warre ich Êwandam

Akhaarta wai nūsiejem. ¹⁸ Maguata maach i iek ūkha durrum khūn chan mag agtha putiu khīir börr nūmjō khaba aawai ēsphēg dau wajapham ee oo nūmjōta ich Ēwandam wajaugjā maach gaaita ōrau oo nūm, maach nem wajapha wau nūm gaaimua. Mag nūmua maachin waragta ich Ēwandam Akharau wajaug paamaawai warag maach Pör Jesujōta paaukhamam.

4

¹ Magua mūch chan khusēukhaba chitūm, Ēwandamau ich garmuata mūch dau aug khaugwia ichdēuta mūrūg mūg phidagjā deetarr aawai. ² I ipierraa am khōchgau meraa nem wauwia deeu agūm gaaimua mūch khīir naaju ayaam nemjā mua būrjā wauba chitūm. Mua chan sīi jāg khaphūm anūmta ar parhooba nem jaau nūrjēem khūn khaba aawai ōor khūgurwia maach Ēwandam iek phā sim gaai chaauraapajā jauba chitūm. Ēwandam dau na magju khāai muan āba nem agcha jaajuuta ēkhaajem. Mua mag nem jaunaa wau chitūmjā chi mū oojem khūnau ni ābmujā meraa khaba nūm. ³ Mua mūg Ēwandam iek jaau chitūmjā ōrau pōd khaug auba nūm khai, magan makhūnan agtha putiu dau ēu ūr börr nūmjō naawaita amach okhoo nūm gaaimua mag khaugba nūm. ⁴ Ich chi dōsāt mūg jēb gayam khūn ēwandamkha sierrūmuata am dau khīpi wai sim dūi am khīirjug ūrjā putiu börr wai simjō sim, maach Cristo thumaam khūn khāai ūrpai sim iekta ūkhapimaaugau. Mag Cristo iekhaupaita ōtdau būg nem oowai khaphū aajemjō maachig khaphū api sim, Cristo gaaita ich Ēwandam khīir theg sim. ⁵ Mū chan pārag wir aig mūchta pāar pōrkha chirūm a jauba chitūm, muan Jesucristota ōrag amach pōrkhapimkhīir jaau chitaajem; í khabahab chadcha maach Pör. Mūch garmujā Jesucristo khōsi chirūm gaaimua, mūg i iek jaau chitūmua mūn sīi pāar chogkhata chitūm. ⁶ Ar mūg durr ompaa naawajā sīi ich iekhaupai khīchag eemua ararag ompaa autarr ich ag Ēwandamaupaita ich iekhau maach khīirjug aardū athamjō ajim, magbarmua maach Ēwandam thumaam khūn khāai wajaug sierrūmta Jesucristo gaaimua khaphū nūsimkhīir.

Dau aphū awiajā Ēwandam maach dūi sim khaphū nūm

⁷ Pari mag Cristo iekta phatkxon khāaijā ūrcha balee simta sīi maar mūg dau aphū durrum khūnauta jaau wēnūrraajem. Pari mag Ēwandamau maar mag khithēem khūnagta ich iek jaupi sim chan maachta wajaug nūm amkhīir khaba, sīi ich Ēwandam jua theegauta mag wau nūm a khap amkhīrau. ⁸ Maguata mūn mūg chitūmūn, nem khīirpierramuata chachmamjō aajeeb pari warag magūmpaita khīirju chirūjā aba chitūm. Khar mag dau aug wauwajā magūm igwia warag nem waju khaugba aadejeeb mūn, magūm gaaimua ōkhīirjug pōomajā aa khaugba chitūm. ⁹ Ōraun mū khaibag wawaag mū ēudeejā ēkhaajem; pari jūr amau mag nūm ee Ēwandamau mū kha ogdūba ichdēuta mū thūa wai nūrraajem; thōoju ēkha nūmua mas deejeeb pari warre thōo chan thōoba aajem. ¹⁰⁻¹¹ Jesujā juauta am dēn i thōopūitarr aawai mūjā agjō mūch chitūmpierr i gaaimua thōjuuta jūr chitūmjō aajem, mag dau aug wau chitūm gaaimua ōrau oowajā chadcha ich Jesús mū thāar ee iiu simuata mūch thūa wai nūrraajem khap amkhīir. ¹² Mag i iek jaau chitūm gaaimua mūchin chadcha thōjuuta ēkha chitūmjō aajem, pari mua mag jaau chitūm gaaimua ūu pāar chi ūkha nūm khūnan jūr iuta iiu nūm, i iek ūkha nūm gaaimua.

¹³ Pari chadcha Ēwandamau mag mūch thūa wai sīeju khaphū aawaita David khararrau iekhatarr iekhōoin, “Mūch oomapham khūn jua eemua Ēwandamau ūu mūch chig apiba ōbeerpiju khaphū chiraawaita warag i iekjā ōgkhaba jaau chitaajem.” ¹⁴ Mua khaphū chirūm, Ēwandamauta maach Pör Jesús meetarrjā deeu phiriu aujim. Magtarr aawai ichdēupaita īchab mūchjā Jesús phiriu autarrjō phiriu auwia pāar dūi āba ich sim aar maach phē arrju. ¹⁵ Mag mūch dau aug waujem thum pārag jaau chirūmūn, jān mūch mag chitūm gaaimua pāachta ūu amkhīrau, magūm gaaimua īchab Ēwandamaujā dūrrcha pāar dūi wajapha aajeewai ich agjō īchab ōor khapankham khūnauta ūkhawia

irig üu ajim anumua i thö iekhamkhäär. Magamkhäärta mag mæch dau aug waaujem pärag jaau chirum.

¹⁶ Mag Ëwandamau mæch phiriu aju khäärjubaadeewaita warag khäärdam ubu ich jäg phidkha chitaajem. Maach mor mæg chi ürümün chadcha jöoiraa pamampierr warag serbiiba pamáma, pari jürr mag sim maach akharan edau äspapakhampierrta warag jua thierrpapagmam, Cristo gaaimua. ¹⁷ Mæg eegar aawai año khapan mæg dau aug wau chitawiajä mæg atag ya Ëwandam düi ich mag ogdüba chiraimanaa oowain sii khüchpaita mag aphuu chitarjöö aju, magum thum äwattarr jürr Ëwandamau mæch wajapcha wai säsiewai. ¹⁸ Chadcha agtha mæchdü ooba chirab mamu, magtarr jürr Cristoou mæch düi ajapha aju khäärjubaadeewaita mæg jëb gaai sii chikham jua machgau aphuu chitawiajä magumjä igba chitum. Mæg eegar aawai maadü nem wajapham oo numün jöpcha thum chi matarrjä khaugba aju; pari ügtharm nem chan chugpaajä khaugba ich mag sierrum iekha, oojä khaugba.

5

¹ Keena, maach mor mæg simün sii khüchpaim athee di üu sütarjöta sim. Pari maadü khaphu num, mæg jëb gaai aawai maach mor mag dijö sim jëeubaadeewai jürr ügthar Ëwandamau maach athee büürjä jëeuba aajem diita wai sim. Mag di chan sii örau ütarrjä khabam. ² Mag khäärjubaadeewaita mag mor dijö sim aum khöchkhabaadeejem. Jäga akhiin meejä meebe müiguim mor sii isegpäinaa ich mægta warre mag ügthar Ëwandamau maach athee mor iur wai simta athaimakham. ³ Wajapcharan maach meewai maach akharan di chukhumjöta aadejeewai sii ich mæg büürjä meebata mag mor iurta sii khajüajö theg jüapüim khöchkhabaadeejem, magbaawai sii di jöoi garmua di iur deg dürbabaadëmjö aag. ⁴ Mæg jëb gaaita maach üu eepai wënürum aigün thömapha sii warag maach mor mæg sim ürpaita mag Ëwandamau maach athee mor iur wai sim anumjä jüapüim khöchkhabaadeejem; magbarmua maach mor mæg dajëkhu khitamta jürr dajëgba ich mag säsikhäär. ⁵ Magaag atheeta warre Ëwandamau maach ompaawaiwe dajëgba aajem mor khäärta deejim; pari magtarra pekau gaaimuata maach mæg dajëkhu khithëem. Mamu magum äba deeu mag mor iur maachig deeb khaba deeu khap amkhäär ich Akhaarjä maachig deejem.

⁶ Ich Ëwandamau mag säewai chadcha ich mag aju khaphu chirum. Maachta müig eegar agtha maach üu ee wënürum aigün maachin Ëwandam warp deeu durr numjöta wënürum, ⁷ chadcha daüacha i ooba naawai. Pari magum äba ichdü maachig deeu a jaau sim chadcha deeu khaphu i iek ükha naawaita ⁸ thöjüjä khäärjuba chirum. Mag mü meewiajä ichiita maach Pör Cristo aar i düita äba chiraimaju khaphu chirum. ⁹ Maguata, agtha mæg jëb gaai chitaju wa jöpcha i aar maju awiajä, müig eegarweran äba i dawagaata nem waju khäärjuajem. ¹⁰ Ichiita maach mæg thünüm khünan thumaa Cristo ich pörkhu pöm sim gaai oo sim khäärphee wëtab khaba wëtju. Maigta mæg jëb gaai naajeewai dichdü i athee nem waaujerr paarjä jürr ich garmuajä agpierr deemaju.

Cristo iekta jaaujem i düi khöinaa amkhäär

¹¹ Mæchdü Ëwandam ökhö chitum khap, tagam khünagjä i öghawia i dau na nem khaigba waupim ugua, i iek ükhapi aujuuta ëkhaajem. Mü mag agcha chitum Ëwandamau wajapha mü khaphu sim, maagwai päraujä mü khaphu num mua nem agchata wau chitum. ¹² Mag num aig chan mag mæchdüpai wir aig mæch thöwiata mag iekha chirumjä aba chirum. Mua mag chirumün, mæch mag agcha nem wau chitum oowai mü gaaimua päach chigaa am uguata mag chirum; maagwai ar amachdüpai amach thö iekha nürjëm khünau päach dakhäär mü eugar khaigba iekhaawaijä jaau khaphu amkhäär. Chadcha Ëwandam daar amach thäär khaigba numta magba numjö amachdüpain amachta thö iekhapim khösi aajem. ¹³ Örau oowai mü sii lököomjöta phithurg au chitum oojem khai, mü gaai mas khaba sim; mü mag oo numün jään Ëwandamau jaau simjö ipieraa am khöchgauta örau mü jäg oojem. Pari lököo khaba

sii mæch khïir ich mæg chirumun, jãan pãachig wajapcha i iek jawaagau. ¹⁴ Cristoou mæch daupii aajeewaita muajã mæchdëu nem waum khõsimpai wauba, ãba i iekta mæch khapeenag mæg jaau chitaajem. Mag ãb maach gaaimua meetarr aawai ya maach thumaam khunnta khëchphõbaadëmjõ ajim, tag dichdëu nem khõsimpai wauba aag. ¹⁵ Chadcha Cristoou thumaam khun kõiit uduraa ich thõopiwia deeu iiu phiidajim, mag ich iek ùkha nem gaaimua ichdëu iiu aumam khunag amachdëu khõchagpierr nem wau wënurraba sii ich atheepaita nem wau wënurrakhiir. ¹⁶ Warran muan chadcha Cristo sii parhoobam khunjöpaita simpai chirajim, pari is ya i iek ùkha chiraawai mua khaphu chirum, í chadcha Ëwandam Iewau. Magua warranjõ khaigba khïirjuba chitaawai mua chan sii parhoobam khunau iekhaajemjõ õor ëugar “Jãkhunan magta sierrjëm” a jauba chitum. ¹⁷ Ya Cristo düita sim wounan warr ich sierrjõ khaba, woun chi iurigta pa sïsimjõ sim. Magbarm aigmua warr nem khaigba waaujerr khïirjug thum isegpüiwa sii khïirjug iurta wai sïsim.

¹⁸ Mag simun thum ich Ëwandamauta mag khïirjug iurig paapüimaajem Cristo gaaimua. Ich Cristo gaimuata ichab ich düi tag iekkhõr chukhu khõinaa wënurrapinaa maachigpaita tagam khunag jãga amjã agjõ Ëwandam düi khõinaa wënurraju aai nu a jaupi jaujim. ¹⁹ Wajapcharan Cristo gaimuata mæg jëb gayam khun thum Ëwandamau ich düi khõinaa naapiju aai apijim, ich iek ùkhamam khun pekau perdonawia tag magumjã igba; pari ichdëu õor düi mag sim khap amkhïir maragta mag ich iekjã jaupijim. ²⁰ Magua maarta Cristoou ich jürr chogpütarr khun aawai maarta i iek jaujem khunau. Magua marau i iekta maach iek gaai thüwi mag nem: I iek ùkhawia pãach khaibag irig chugpaapi jëubat, Ëwandam düi khõinaa wënurraag. ²¹ Cristo chan büürjã pekau wauba khitajim; pari mag khitarra, Ëwandamau uduraa i thõopijim maach thumaam khun kõiit, ichta mag pekau wauwia chi ikhu arrjõ; i düi magbarmua jürr maach dënta chugpaabapãaiwai pekau chukhu narrjõ nãisimkhïir.

6

¹ Mæchjã Ëwandam düita phidkha chiraawai irua pãach düi wajapha am khõsi sim mua jaau chirum chan oob pãrau par jügupai ürmiet a chirum. ² Ëwandamau ich iek phã sim gaai jaauwai,

“Mæchdëu ürju arr düicha jëubaawai mua pu iek ürjim” a sim;

maimua “mæchdëu õor peerdu auju edcha jëutarr aawai üu pu khaigpër aujim” a sim.

(Is. 49:8)

Magua ista pãrau irig pãach peerdu aupi jëeumun, ista chadcha irua pãar peerdu auju edau.

³ Mua chan büürjã iwiir ãbam khun dau najã nem khaigba wauba aajem, magum gaaimua ãbmuajã mæg mæchdëu jaau chitum iek isegam ugua. ⁴ Magpiju khãai mæch nem wau chitumpierr nem wajaphata waajem, magum gaaimua mæch chadcha Ëwandam chogkha chitum thumaam khunag khap amkhïir. Mæch dau aug wau chitumjã igba, mæchdëu nem ig chirum chukhu aawaijã magum aba, sii phithurg au chirum paarjã magum aba, sii khïuu ãwaatjem. ⁵ Chaajjõ sii mæch wu thunuwaijã khïu ãwaatjem. Mæchdëu jaau chitum gaaimua õor phogdawia mæ ëudeejã êkhaajem; khar cárcel degjã chiraajem; phidag theegjã phidkhaajem, maimua dau khõreu nem, jãkog ãwat nem, magum thum mua sii khïu ãwaatjem. ⁶ Ichab chadcha mæchta Ëwandam chogkha chitumjã õrag khaphu apiejem: mæch büürjã un wauba chirum gaaimua, chadcharam iekta mæchdëu khaphu chitum gaaimua, maach khapeen düijã khïir thüunaa thumaam khun düijã õ wajapha chitum gaaimua, mæch gaai Ëwandam Akhaar wai chirum gaaimua, chadcha thãraucha mæchdëu pãar khõsi chitum gaaimua, ⁷ chadcharam iekpaita õrag jaau chitum gaaimua maimua ich Ëwandam jua theegjã mæch gaai wai chitum gaaimuajã õrag khaphu apiejem mag mæch Ëwandam chogkha chitum. Mag mæch nem agcha wau chitum gaaimuata mæch ëugar iekhaajem khun düijã sii khajap jãau chaar jãau nemjõ jürr permiepëpüigmama mæch garmua khïupaa sïijem.

⁸ Khar am dën maach khîir onee iekhanaa khar jûrr maach khîraajã iekhamaajem; khar maach wajapha ig iyüuna khar maach ãaukhajã iekhamaajem. Pari par am mag iekha naawiajã mûun maach Pör Cristo düita ich mûg i chogkha chitaju. Chadam iek appai jaau khitaajemta am iek mag sëunemjã chitum aajem. ⁹ Thumaam khûunau mua Êwandam iek jaau chitum wajapha khaphu numta, am dën maach düi parhoobam khûun düimjõta aajerram. Thõju jur chitumjõ aajemta, cha agtha am i ee pûurba chitum; wajap mas aajeeb mamu, chi thõo chan thõoba aajem. ¹⁰ Amau oowai ökhîirjuumjõ chiraajeeb mamu, onee chirumta jãg chiraajem; amau mu dau aphuumjõ oojeeb mamu, mag chirumuan jûrr õor khapan nem jua paraamjõ apiejemta mûg chirum; amau oowai mu büurjã nem inagdam chukhu chitumjõ oojeeb mamu, büurjã augchee khaugba chitum.

¹¹ Khodamnaan Corintopien, chadcha mûch thãraucha pãar khõsi chiraawai mua pãrag büurjã nem meerbata jaubarm. ¹² Mûch garmua chan mua büurjã pãar igbam aba chirum, mag khãai pãach garmuata mu igba num khai mu igba num. ¹³ Jõoinau amach chaainag iekhaajemjõ muan pãragjã, mûchdëu pãar khõsi chirumjõ pãach garmuajã ich agjõ mu khõsi abat a chirum.

Maachin Êwandam diiu

¹⁴ Êwandam iek ükhaba thunum khûun düi chan oob pamiet; magum khûun düi chan phatkhou nau phidkhaagjã oob sociokhamiet. Êwandam iek ükha sim, ükhaba sim düi äba khaba sim. ¿Pãrau oowai khîchag ararag düi ich agjõo sî? Ich agjõo khaba sim. Maach wounaanjã ich jãgta thunaabahab Êwandam iek ükhaba thunum khûun düi oowai. ¹⁵ Cristojã pöd mepeer düi khapeerkhaju khaba siëwai i iek ükha durrum khûunjã i iek ükhaba num khûun düi ich agjõta num. ¹⁶ ¿Khan gaaimua äba num aju aai sî, Êwandamag jëeu num sî õrau juau wautarrta am êwandam anumug jëeu num düi? Pãadë pãach gaaita khîirjubat: Maach mûg Êwandam iek ükha num khûunta Êwandam chadcha iu sierrum ag dikha naabahab, ich iek gaai jaau simjõ. Ichdëu ich iek gaai jaauwai, “Mûun am ee ich jãg chitumua mûchta am Êwandamkha chitaju, maagwai jûrr amach mu phöbörkha nûisiju” a sim. (Lv. 26:12; Ez. 37:27)

¹⁷ Magua îchab ich ag iek gaaipei jaau simjõ:

“Êwandam chaar khabamug jëeujem khûun eemua öbërwia chaaug ërëubaadët; oob am dënjõ mu dawag khaba maach inaan nem waumiet” a sim. (Is. 52:11)
 “Pãrau magta mu ipierraa amun mua pãar auju,

¹⁸ magbaawai mûchta pãar Aaikha chirsiewai pãar jûrr mu chaainkha nûisiju” a sim Êwandam maach Pör chi jua thierriu. (2 S. 7:14; 1 Cr. 17:13; Is. 43:6; Jr. 31:9)

7

¹ Magua, Cristo gaaimua khodamnaan, magta Êwandamau maach düi aju a sim. Maguata maachin nem khaigbamjã pûawia khîirjug khaigbamjã isegnaa dich morta sùrkhaju aai num. Magnaa Êwandam dau na pekau wauju ökhõnaa warag i simjõ wajapha ajuuta êkhaju aai num.

Corintopienau ich ipierraa arr gaaimua Pablo onee atarr

² Keena, mu iek ûrbat: mua pãar eem khûun düi ni äbam düijã athuucha khaba ni äbjã mua khaibag wauba, ni Êwandam iek chaar khabam jaauwia äbjã mua khûgurba chitum. ³ Mua mag chirum chan mag mua pãach düi mag chirum khîirju naawaita mag chirum abam. Mûchdëu na pãrag jaau chirarrjõ chadcha mûchdëu pãar daupii wai chitaawai, jãga akhiin mûchta warag pãar aar mawia ich mag pãar düi chirsikham. Mag äba wënnurumua äba khëchju awiajã mu ich mag pãar düi chitakham, mûch thãar eeta pãach thum phë wai chitumjõ aajeewai. ⁴ Pãrag mua büurjã nem meerba jaau chitum, magua pãar gaaimua mûch onee chirumjã meerba jaau chitum. Chadcha jãg pãach wajapha wënnurum gaaimuata pãrau mu khîir jãsenkha numjõ aajem. Mûun chadcha phithurnaa dau augjã aaujeeb pari onee chirum.

⁵ Macedonia durr m̄ch barchētarr aigmua chan būrrjā jua üyaa khaugba chiraajem, phithuurga aawai; m̄g iek jaau n̄m gaaimuajā ōrau idēu maach khajap s̄uba aajem; mag n̄m d̄üi īchab chikhamnau p̄ar d̄üi jāgaajuutaa jāagem khai a kh̄irju chir̄m̄ aajeejim. ⁶ Pari ich Ēwandamauta ōor ōkh̄irjuu khithēem kh̄un̄jā deeu kh̄irdam onee apiejeewai Tito barbaichēm gaaimua Ēwandamau m̄chjā agjō kh̄irdam onee apijim. ⁷ Pari mag s̄ii i barbaichēm gaaimuapai khaba, mag n̄m d̄üi īchab ichdēujā p̄ar oothurwia p̄ar igmamua maach jūgaagaa jaubaicheewaita chadcha m̄ onee aadējim. I iek mag p̄arau m̄ oom khōchaaga n̄m aajem. Mag n̄m d̄üi p̄achjā ōkh̄irjuu naajem aajem, p̄ach aar jāg problema wai narr gaaimua m̄jā mau ōkh̄irjuu chirarr ūrwia. Mag p̄arau m̄ ēugar iekhaajem kh̄un̄ d̄üijā j̄urr m̄ kōit iekhaajem aajem a jaubaicheewaita warag m̄ oneeubaadējim. ⁸ Ar nacha m̄chdēu p̄rag ēsap deepūitarrau chadcha p̄ar kh̄ir naaupiju khaph̄ chirarr aawai m̄chpa ōkh̄irjuu chirajim. P̄ar chadcha kh̄ir naaujierrab mam̄ kh̄uchpai ajim. Mam̄ üu p̄arau m̄chdēu jaaupūitarr ipierr p̄ach problema arreglaabarm an̄m ūrwia ⁹ īs deeu m̄chpa onee chir̄m̄. Majā mag p̄ar wajap kh̄ir naautarr gaaimua khabam; m̄ onee chir̄m̄n, mag p̄ach kh̄ir naaubaawai deeu Ēwandam d̄üi wajapha n̄isim anaawaita m̄ onee chir̄m̄. Mam̄ īs wajapha kh̄irjuawai chan būrrjā p̄ar khaigba khabajim; wajapcharan üu ich Ēwandamauta mag ēsap gaaimua p̄ar kh̄ir naaupijim, magbarmua ichdēu khōsi simjō amkh̄ir. ¹⁰ Ar dich khaibag gaaimua Ēwandamau maach ōkh̄irjuu api s̄ieb mam̄, warag irigta dich khaibag thum isepi jēeuwain i d̄üi khōinaa n̄isiejem. Magbarm aigmua khandhee tag ōkh̄irjuu aju. Pari ar s̄ii amach khaibag gaaimuapai ōkh̄irjuu n̄mta āsie ewag kh̄irjuwia Ēwandamagjā jēebam chan pōd peerdubam. ¹¹ P̄adē oobat, jāg p̄ar ōkh̄irjuu narr j̄urr jāgajī Ēwandamau p̄ar d̄üi: Warr p̄arau jāg woun khaigba simjā oobamjō wai naajim; pari īs p̄arau i d̄üi s̄ii par daúa ooba chi iekkh̄or ēud̄ auwia ya arreglaapūijierram, p̄achpata d̄üi khaigba n̄m am ugua. Chadcha p̄arau jāg khōchkhaba narr aawai d̄üi kh̄ir mas chi iekkh̄orjā ēud̄ aujierram. Jāgbarm aig chadcha p̄arau Ēwandam ōkhō n̄m an̄m. Chadcha mag p̄ach oon mapim khōsi narr aawai chi mag ich b̄aurr ūan d̄üi sierrjā m̄ barju nawe p̄arau i d̄üi s̄ii par daúpai oobajierram. P̄arau i d̄üi m̄gbarmua bigaam kh̄un̄aujā pōd p̄achdēujā p̄ach ipaarmua jāgpim khōsi narr aawaita jāg s̄ii oo wai naajim aju khaba n̄m. ¹² Mua jāg p̄rag ēsap gaai ph̄a deepūitarr chan, jā chan s̄ii chi mag ich b̄aurr ūan d̄üi sierr appaita ayudam khōchgau khaba ni chi aai atheepaijā khabajim. Mua jāg ēsap ph̄a deepūitarran, jāan Ēwandam dakh̄irjā chadcha p̄arau m̄ iek ūkhaju wa ūkhabaju khap amkh̄ir ajim. Magua mag ph̄awaijā, amau m̄ khōsi n̄m̄n m̄ ipierraa aju a chirajim, p̄ar igwia m̄ch ōdegpai. Pari mua khaph̄ chirajim, p̄arau chadcha m̄ khōsi naawai m̄ch ipierraa aju.

¹³ Mag p̄ach garmuajā m̄ khōsi n̄m gaaimua chadcha m̄ onee chir̄m̄. Pari ūrcha m̄ onee arran, Titōjā p̄arau wajapha p̄ach ee wai naawia īchab i kh̄ir onee apitarr gaaimuata m̄chjā onee ajim. ¹⁴ Titouu p̄ar oon maju nawe p̄ar Ēwandam d̄üi wajapha n̄m ya mua irig jaau wai chirajim. M̄chdēu irig jaautarrjō chadcha p̄ar ich mag wajapha n̄m anaawai üu p̄arau m̄ kh̄ir naaupibajierram. P̄arau khaph̄ n̄m, m̄ p̄ar aar chiraajeewai warm kh̄un̄ igwajā mua sēukha nem jauba aajeejim. Maagwaita p̄ar igwi mag m̄ch onee chir̄m̄ Titoog jaau chirarrjā chadcha ich ag ee ōb̄erjim. ¹⁵ Magtarr aawai mag m̄chdēu jaau chirarrjō ich daúacha oobathuurwaita p̄ar aarmua b̄eu i onee s̄ieichējim. Jāg p̄achdēu irua nem khōsimjōta waum khōchgau ich d̄üi wajapha arr kh̄irju n̄m d̄üi jāga ichdēu nem jaauwaijā p̄achdēu i ipierraa naajī a kh̄irjubaadeewaita ichjā warag ūrcha p̄ar gaaimua onee s̄iejem. ¹⁶ Magua īs chadau p̄arau chadcha m̄ch khōsinaa m̄ch ipierraa ab khaba ipierraa n̄m khaph̄ chiraawai chadcha m̄ onee chir̄m̄.

¹ Ermanonaan, ïs jürr mua pārag jaaum khōsi chirum, jāga Ēwandamau Macedonia durr iglesia num eem khunnu üu wai sī. ² Aman chadcha phithuurga aadēp naab pari onee naajem. Dau aphaa naajeb pari amachdēu phatkhondam oo num eem chan mag deemaphamjā aba aajerram. Amaun paraam khunnu dēnjō dūrrchata deenaa maimuajā deem khōsita deejerram. ³ Amau mag deemamjā amachdēu deejū arrpierrpai khaba, amachdēu deejū arr atchata deejem. Mua mag jaau chirumun, mūchdēucha khaphu chiraawai. ⁴ Mag dee num chan muata deepi jaauwia khaba, sīi amach khīrauta mag deejem. Amach garmuata, amaujā agjō amach ermanonaan Jerusalemien athee amach paat deejū aai nunum nuu paawaita mua amag, “Pāachdēu mag khōs num khai, magan üu sim” a chirajim. ⁵ Maimua chadcha muan amau jāgcha abajupii chirajim. Nacha amachdēupaita sīi deelum khunnujō maach Pör Jesuugta wir aig amach thūsiēpūijerram, irua nem khōsimpai wawaag. Maimuata jürr sīi mua nem jawaata oo nūisijim, Ēwandamau amachig api simjō. ⁶ Maguata muan pāragjā Macedoniapien dēnjō ofrenda deem khōsi deebat a chirum, ö ākhāragjā chukhu. Magamkhīir Titoogjā jaau chirum, pāar aar ich maju nawe, jāg ichdēuta nacha pārag ofrenda jūr phiepi jaubaaderr ich jāg warag thumaa āba jūr phie aumkhīir. ⁷ Pāar chadcha chi wajapham khunnu, thāraucha maach Pör Jesucristo iek ükhaag. Maach Pör Jesús iek khaugnaa iekhaa khaphu iekhamamua ag iek jawaagjā pāran chi wajapham khunnu; maimua nem wajapha waum khōchkha num dūi ichab mūchdēu pārag jaautarrjō wir aig dich khapeen kha khōchag atheejā agjō chi wajapham khunnu. Mag nem thumaam athee chi wajapham khunnu aawai chamug ofrenda deepi jaau numjā dūrrcha deebat.

⁸ Mag chirum aig chan mua ajuēsta deebat aba chirum. Mag chirum aigun sīi pāraujā Macedoniapien dēnjō dee khaugamkhīirta mag chirum. Pārau mag deebapūim gaaimua maach khodnaan Jerusalén phōbör ee aphaa khithēem khunnu khaphu aju, sīi par iekhaupai khaba, chadchata pārau am khōsi num. ⁹ Pārau ni ābmuajā meraa khaba num, jāga maach Pör Jesucristojā Ēwandam dūi āba sierr aawai dau aphaa khaba sierrta ich khīrau mug jēb gaai bēewia dau aphaa ajī maach gaaimua. Pari juau ogthom mag ich dau aphaa apitarran, ich magbarm gaaimua jürr Ēwandamau maachta ich Cristo dūi āba wēnūrramkhīir ajim. Magua Cristo gaaimua maach khodkha num khunnu dau aphaa oowai am dau aug khaug paraa abat.

¹⁰ Mug cha mūchdēu jaau chirum athee sīi mua pāar wawim ig chirum. Naam aūoouwe pāachdēuta nacha ermanonaan Jerusalemien athee phatkhon phieju aphōbaadēwi chadcha phiephōbaaderr aawai, ¹¹ pāachdēu deejū ayaampierr agdaujō deemamua pāachdēu deejū aphōbaadeewai deem khōsi narrjō ich jāg deem khōsi deepetat. ¹² Pārau ofrenda deewajā deem khōsita dee numun, būruu awiajā dūrrcha dee num dūi āba Ēwandamau aum khōsi aju. Irua maachdēu chukhu num atchajā jēeuba, maachdēu wai nūmpierrpaita jēe sim. ¹³ Magba akhiin wa dich khapeenag nem deem khōchgau jürr dichdēu nem ig numta chukhum aju. Mua pāar magpimapha chirum. ¹⁴ Mag khāi sīi agdaujō pāachdēu nem ig numta thum paraa apim khōsi chirum. Pārau nem wai num jürr warm khunnu chukhu num khai, magan amag dee sim; maagwai jürr pārau chukhu abarm ed amau wai num khai, ich agjō pārag deejū. Mag num aig sīi agdaujō dichdēu nem ig numdam augchēba wai nunuid aju. ¹⁵ Cha mua jaau chirum igwia, Ēwandam iek phā sim gaai jaauwai,

“Khōju pōm autarr dēn eemjā sobba, ni khōjudam būruu autarrjā waurwia augchēba-jim” a sim. (Ex.

16:18)

Tito ich khapeen dūi pūitarr

¹⁶ Mua Ēwandamag üu ajim a chirum, ichdēuta mua pāar khīirju chirumjō Titoogjā pāar khīirjupi sīewai. ¹⁷ Mua ich Titoog pāar oon mamkhīir jaubaawai üu mū ipierr maju aadējim. Mag num dūi ichdēujā nawe pāar oon mam khōchag sierr aawai ïsin chadau irua

ich daúacha p̄aar oon mam. Pari mua oowai irig petá aba arr akhiinjã, ichiita ich kh̄iraujã maju s̄iejim.

¹⁸ Tito d̄üi mua deum ermano p̄üi chirum. Jãguan ìchab m̄ug maach peerduajem iek jaau gaai khitum gaaimua mau iglesia nunuidum ee thumaam kh̄unau i ãugar wajapha ig iyüu aajem. ¹⁹ Mag num d̄üi ìchab, m̄ug phatkhon j̄ur phie w̄enurraag maar juag oomkh̄iir tagam iglesia eem kh̄unaujã iita j̄ur aujierram. Mag phatkhon j̄ur phie w̄enurrumun aph̄uu khith̄eem kh̄unag deepãigau, magbaawai amaujã maach P̄or Jesuuta wajapha ig iyüu num d̄üi chadcha maachd̄eu amach kh̄ösi num a khap amkh̄iir. Magta m̄ug ermanodam maar daumaai n̄urrum. ²⁰ Magba maach appaita w̄enurrakhiin, phatkhon d̄ürrcha arrum aawai, eeu ãbmua kh̄aijã wa marau ag eem aujim aju. ²¹ Pari ãbmujã mag kh̄iirjum uguata ãba nem wajapha waujupaita kh̄iirjuajem, Êwandam dau na maimua s̄ii m̄ug j̄eb gaai maach agdaujõpai th̄unum kh̄un dakh̄iirjã agjõ.

²² P̄aar aar Corintoog m̄uch maba abaawai m̄uch j̄urr dewam ermanodamta agjõ am daumaai p̄üi chirum. Jãjã agjõ ichd̄eu nem wajapha wau khitum gaaimua mua i khaph̄u chirum, jãan ermano chaardamau. Magum ìs chará ichd̄eujã ya p̄aar wajapha w̄enurrum khaph̄u s̄iewai ùrcha irua p̄aar oom kh̄öchkh̄a sim. ²³ ãbmua kh̄aijã Tito igwia p̄aachig, “¿Jã khaiuma?” abaawai, j̄urr m̄u igwia, “Jãan Pablo khaperau, p̄aach juag oom kh̄öchgau i d̄üi ãba phidkhaajem khabahab” abat. Wa j̄urr i khapeen ar i d̄üi numí w̄etum kh̄un igwia kh̄aijã, “¿Jãkh̄un chijã kh̄unnauma?” abaawai, “Jãkh̄unan mau Macedonia durr iglesia nunuidum eem kh̄unau j̄ur auwia p̄ütarr kh̄unau” abat, “ìchab wajapha maach Cristo iek ig iyüu aajem kh̄un.” ²⁴ Ermanonaan Corintopien, cham̄u kh̄un wounaan p̄aach aar bardutkhaimaawai, p̄aachd̄eu am kh̄ösi num chadcha amach daúacha oomkh̄iir, am d̄üi wajaphanaa am jãsene abat. P̄arau am d̄üi magmun, magan m̄ug Macedonia ee iglesiapierr thumaam kh̄unauta p̄arau mag am kh̄ösi num khakhapdõ aju, p̄aachd̄eu mag amach d̄üi wajapha atarr jaauthurtarr ùrwia. Mag amun magan m̄ujã ìchab parcha onee khaba abarm p̄aar gaaimua.

9

¹ Ya m̄uchd̄eu p̄aar khaph̄u chiraawai, ermanonaan athee ofrenda deemkh̄iir chan tag p̄arag ph̄urba jaaju chukhu chirum. ² Mua khaph̄u chirum, p̄arau p̄aach kh̄irauta ermanonaan juag oom kh̄öchkh̄aajem. Jãg num aiguin chadcha mua p̄aar thõ chitum. Mag gaaimua ya ante mua Macedonapienag jaau wai chirum, naam añoouwe p̄arau ofrenda j̄ur phiewi aph̄uum kh̄un athee deep̄üim ig narr. Mag, jam Acaya durr p̄arau mag kh̄iirju num ùrwia mau Macedonapienaujã ich agjõ kh̄öchkh̄a th̄unnarram. ³ Ya mua p̄aar amag wajapha jaau wai chiraajewai m̄uchcha maju nawe ìs mua p̄aar aar mukh̄un ermanonaan p̄üibap̄üim, chadcha p̄aachd̄eu ofrenda deep̄üiju ag nawe s̄ii kh̄iir khaug wai naamkh̄iir. ⁴ Magba akhiin, m̄uchcha p̄aar aar barm ed Macedonapien kh̄aijã m̄u d̄üi mawi agtha chukhu num oobaimaawai, s̄ii s̄eukhata p̄aar ãugar mag chirarrjõ aju. Magbaawaijã, ¿jãga aag agá? Magan p̄arau wajapta m̄u kh̄iir naaupiwia p̄aachjã d̄üi kh̄iir naaju, khani mag m̄uch kh̄iir naupibajupii awiata mua p̄aar ãugar amag mag jaaujerr aawai. ⁵ Pari magam uguata mua m̄uch nawe mukh̄un ermanonaan p̄üi chirum, p̄arau agtha ofrenda d̄ürrcha p̄aachd̄eu deejü atarrjõ chukhu num khai, d̄üi p̄aar juag oomamkh̄iir. Maagwai m̄u baarwaijã ya s̄ii kh̄iir khaug wai naaju. Pari mag chirum chan mag ajuésta deepiba, s̄ii p̄aach kh̄irauta deepim kh̄ösi chirum.

⁶ P̄arau khaph̄u num, jãga aajẽ nemj̄iir j̄iirwai. B̄urru j̄iirtarr khai, paarpaawaijã ich agpierrpai b̄urru aajem. D̄ürrcha j̄iirtarr khai, paarpaawaijã ich agpierr agjõ d̄ürrchata aajem. ⁷ Maguata mag ofrenda dee num aigjã ich agjõta sim. Thumaam kh̄unau wajapha kh̄iirjuwia khaph̄u aju aai num, khachpaita agdaujõ deemaju aai n̄u. Pari ich Êwandamaujã mag deem kh̄ösi dee num kh̄unta daupii aajewai mag dee num aigjã bigaum kh̄unau ajués deepi naawaita mag deegpamjã aba, ni s̄ii kh̄iir mor chigpaijã deejü aai khaba num. ⁸ P̄arau magta amun, Êwandamaujã p̄arag nem wajapham p̄om deewia maimujã kh̄iirpierr d̄ürrchata deejü, p̄aachd̄eu nem ig numdam paraa amkh̄iir,

mag dürrcha wai naawai jürr bigaam khundamau mag chukhu num khunagjä agjö dedee amkhüir. ⁹ Magum jaauwia Ēwandam iek phä sim gaai, “Ar chadcha ich khapeen athee nem wajapha waaajem khunaun aphum khun düijä ö ajaugta aajem” a sim.

Maimua ichab, “Chi ö wajapha nem dee sim khü chan augchëbam, mag ö wajapha amkhüirta ich Ēwandamau jürr irig dürrcha deejeewai” a phä sim. (*Sal. 112:9*)

¹⁰ Ich Ēwandamauta nemjüir jiramkhüirjä maachig nemjüir dau deenaa nem thum maadëu khojemjä deejeewai, ichdëuta ichab nem wajapha wawaag pärau nem iigwaijã deeb khaba deejü. Mag nem deem khösi dee numta nemjüir jüirwia baaumamjö warag ürpagapag maju, mag oowia warag ofrenda deem khösi dürrcha deemkhüir. ¹¹ Päär magta wënrümün, päachdëu nem wajapham ig num thum wai naawai, jürr päach khäai aphum khunag dürrcha deegjä dürr aju. Maagwai pärau mag ofrendadam maar gaau deepüi numjä marau ermanonaan Jerusalemien aar deebaimaawai ag paar amau Ēwandamagta üu ajim aju. ¹² Päärü ofrenda deepüi num marau am athee arr num chan sï amau nem ig numdam deeimaagpai khabam; mag am aar ofrenda deen mamjö deen ma numua ichab amag Ēwandamagjä magum nemdam paarjä üu ajim abat a jawaanta maar wët naabahab. ¹³ Päärü mag ofrendadam amachig deebapüim gaaimua amau khaphü aju, chadcha pärauä Cristoo maach peerduajem iek gaai jaau sim ipierraa num. Mag num düi ichab pärauä päach garmuata amag mag ofrendajã dürrchata deepüim khösi deepüi num aawai, päach köit Ēwandamagjä üu ajim awia ¹⁴ warag amau päar köit irig jëeuju üu pärag amach juag oomkhüir, mag khüirjugdam deetarr jürr. ¹⁵ Magua müchdëujã Ēwandamag üu ajim a chirum, ich Chaai regalo wajapham khäaijã wajaug atcha simta deetarr köit. Sï irig üu ajim aajem, ag khäai wajapcha jawaag tag iekhaju khaugba aawai.

10

Pabloou ich iek theeg sim jaautarr

¹ Munn Pablota päar düi iekha chirum. Mä päar düi meeukhajã meeukhaba, sï Cristoo api simjöta ithüu pärag iekha chirum. Am iek mag päar ökgauta päar düi äba chirum aigün sï imaa chitum aajem; pari jürr warpmua ësap phä deepäiwaita pärag iek theeg iek khëgkhata jaaupäijem aajem. ² Am iek mä mag Cristo igar khaba chirumjö chitum anum, mamü oob am iek asekasmiet. Päärü mürug magum iekta jaumün päach aar baarwai magum khun düi oowaijã sï par iekhaupai chan mua chan am ögkhabaju chirum. ³ Maachin chadcha thum äba wounaankha thünüm; mag naab pari mua chan Cristo iek serbiibag pheejem khunagjä sï müch iekhaupaita meerrau sïuba aajem. ⁴ Mua jiernnem wai chirum chan sï müg jëb gaaim jiernnem khüir khabam. Mä jiernnemen ich Ēwandam jua theegau. Mag Ēwandam jua theegauta muan par am jäg amach khüirjug khaug thöwia maach peerduajem iek wau iekhaajemjä müch garmuata pödrüpi aajem. ⁵ Maimua thumaam khunag khap apiju, ar amach khüirjug khaug thöwia iek theeg num aajem khunau chad khabam iekta jaau num. Magbaawai pöd amau mag amachdëu sëukha nem jaau numta chadam iek gaai thüju khaba nüisiju. ⁶ Ya magbaawai ar päach pekau isegwia chadam iekta wajapha ükha nüisim ee iwiir äbam khunau khäijã amach khaibag püaba numün, muan jerrba ikhüaba iekhamamuata khajapham jiernnem dënjö am gaai mas deejü chirum.

⁷ Päach daügpai chan ooba päach khügurpimiet. Äbmua khäijã iita chadcha Cristoo jür autarr a khüirju sim khai, magan ichab khaphü aju aai sim, müjã agjö Cristoo jür autarrkha chirum. ⁸ Khar päar daar mua müch thö iekha chirumjö aajem, maach Pör Jesuu juapã deetarra ig iyü aawai. Mag irua mürug juapã deetarra chan sï päar khaibag waumkhüirjä khaba, warag müchdëu jaau chirum gaaimua ich iekta khaugamkhüir ajim. Chadcha mag iekhawiajä mä chigaa aju khaba chirum, müchta thöba Cristo jua theegta thö chiraawai. ⁹ Oob pärau sï mua päar jäphierrpiegta ësap gaai jäg phä deepäijem a khüirjumiet. ¹⁰ Am iek mag ësap gaai aawaita mua sï pärag iek khëgkha phä deepäijem

aajem; pari mag chirum p̄aar d̄ui kh̄iircha oowai chan b̄uurj̄a magba ni ābmuaj̄a ōgkhabaju ayaa chirumta j̄ag chirum a jaaujem. ¹¹ Pari chi mag iekha simuan khaphu aju aai sim, ich j̄ag mau warpmua par iekhaupaij̄a jaaup̄uinaa ēsap gaaij̄a m̄uchd̄eu jaaup̄ui chirumj̄o, ya kh̄iircha p̄aar d̄ui āba chiraimaawaij̄a ikh̄ua iekhabaju.

¹² Chadcha mua chan ar amach wir aigpai th̄oojem kh̄uun d̄enj̄o wir aig m̄uch th̄oba chitum. Pari mag amachd̄eupai amach th̄o numua amach l̄ok̄oomj̄o num chan khaugba num. ¹³ Chadcha mua m̄uch th̄o iekhamj̄o chirumun, āba Ēwandamau m̄uchig phidag deetarrpai wau chitum igwiata mag iekhaajem. Mua mag am d̄enj̄o chikham phidagta m̄uch d̄enkha aumaajem wounj̄a khaba chitum. Ēwandamau m̄uchig jaaumampierrpaita nem wau chitaajeewai ichd̄euta jam p̄aar aarj̄a ich iek awaan mapibaawai p̄aar aar jaauthurjim. ¹⁴ Mag ichd̄euta m̄urug ich iek p̄aar aar jawaan mapitarr aawai agtha p̄aar kh̄iir okhooba chirum. P̄aad̄e kh̄iirjubat, ĵkhaŭuta nacha p̄aar ee Cristoou maach peerdu aaujem iek jaauwimaj̄i? ĵm̄uchd̄eu khabaj̄i? ¹⁵ Mua chan chikham phidagta m̄uch d̄enkha auwia j̄urr m̄uch gaai th̄u auba, ni s̄i chikhamnag p̄aar ee phidkhapimaaugauj̄a khabam; mam̄u ichiita p̄aar eeta warag phidkhaju kh̄iirju chirum, j̄ag p̄achd̄eu Cristo iek ūkha num gaaita warag ubu paaukhamamkh̄iir. ¹⁶ Mag num d̄ui ĩchab p̄aar num aigmua warag atag maach peerduajem iekta jaau numua aaidup̄im kh̄osi chirum. Pari mag jaauju awiaj̄a ya chikhamnau jaautarr kh̄uun ee chan tag jaubaju; magba akhiin amau jaauwia ūkhatarr kh̄uunta j̄urr mua m̄uch th̄owi m̄uch d̄enkha atham aju. Pari Ēwandam iek ph̄a sim gaai jaau simj̄o,

¹⁷ “Ābmua kh̄aij̄a ichd̄eupai wa chikhamnag kh̄aij̄a ich th̄o iekhapim kh̄osi sim khai, magju kh̄ai maach P̄or Ēwandamagta ich th̄opib̄a ich nem wajapha wau sim gaaimua.”

(Jr. 9:24)

¹⁸ Dichd̄eupai dich igwia nem wajapha waujem a jaau num chan b̄uurj̄a baleeba sim; mag kh̄ai ich maach P̄or Ēwandamauchata maach k̄oit mag simun chadcha balee sim.

11

¹ M̄ug m̄u iekhabaad̄em nau l̄ok̄oom d̄enj̄o p̄aach j̄ugaag khaba kh̄aij̄a iekhabap̄uimj̄a p̄arau warag s̄i m̄u iek ūrkhiin ūu akham. ² Ēwandam dau na chikhamnag p̄aach kh̄ugurpimaugau p̄aach d̄ui m̄u nem anem chitaawai muan p̄aragan, āba uuirau ich jai auju d̄aipai iek dee wai simj̄o Cristo d̄aipaita n̄usit a chirum, mag ich d̄aipai naawai pekau chukhu arrj̄o p̄aach ich aar ph̄e aumkh̄iir. P̄arau magta amun m̄uchj̄a d̄ui onee chiraju maach P̄or Jesucristo na. ³ Mua chan warrgarwe nemkh̄oriu Evaag s̄eukhawia kh̄ugur autarrj̄o p̄aarj̄a agj̄o s̄i parhoobam kh̄uunau nem jaau num ūkham kh̄ochgau uduaraa p̄aach kh̄ugurpiwia j̄urr p̄aach kh̄iirjug āba Cristo gaai kh̄iirju numta isegpimapha chirum. ⁴ J̄aga j̄ag parhoobam kh̄uunau p̄aachig Jesús igwia i iek jaau num anumta mua jaaujemj̄o khaba warag chaurta jaau numj̄a p̄arau magumj̄a aba ūkhanaa, Ēwandam Akhaar mua jaautarrj̄a wai numta makhuunau j̄urr i igwia chauraa jaubaicheewai maj̄a ūkha nu. Magnaa ĩchab j̄aga j̄ag maach peerduajem iek anumj̄a chadcha agj̄oj̄a khaba simta p̄arau b̄uurj̄a magumj̄a aba uduaraa p̄aachig jaupi nu. ⁵ Amachd̄eupain amta Jesuu j̄ur autarr kh̄uun chaar aawai m̄u kh̄aij̄a ūrpai num anaawai p̄arau amau nem jaau numta ūkha naabma; p̄arau am d̄ui mag naab pari m̄u chan am kh̄ayau s̄i eegpai khaba chirum. ⁶ Tale s̄i iekhaju aig chan nem meu khaug kh̄aij̄a khaba chirum; pari mag awiaj̄a Cristo iek jawaag chan amj̄o khaugba khaba chirum. Mua jaau chirum ūrwia ūkhatarr kh̄uunauta jaauju aai num, chadcha mua jaau khaphu chir̄u wa jaau meraa chir̄u.

⁷ Mua oowai, j̄ag p̄aachta Ēwandam d̄ui wajapcha naamkh̄iir m̄uchta dau aph̄u parhooba phidkha khitumua s̄i ich j̄ag j̄euj̄a j̄euba maach peerduajem iek jaau chitarrau warag m̄uchd̄eupaita p̄aar khaibag waubarmj̄o ajim. ⁸ Chadcha s̄i ich j̄ag par p̄arag jaaum kh̄ochgau dewam iglesia eem kh̄uun jua eem phatkhonan mua aujim chadcha, mag athaawai j̄urr p̄aragta j̄euba aag. ⁹ M̄u jam p̄aar aar chiraawai iwiir ābj̄a mua nem ig chirum gaaimua j̄urr dau aph̄u aba aajeejim, ermanonaan Macedoniamua

bēetarr khunnau mua nem ig chirarrjā mūrūg deechētarr aawai. Mū ich magta chitumta, mua chan sīi mūchig nem deepim khōchgau jūr bigaaum khunta amachdēu nemdam ig nūmjā chukhu apimapha chitum. Mū ich mag chitaawai mūg atagjā ich mag chitaju, būrrjā pār jua eem nemdam jēeuba. ¹⁰ Pārau khaphū nūm, mua chadcha Cristo iek chaarta jaau chitum. Mag chitaawai khaphū abat īchab, ābmua mūrūg, “Cristo iek jaau chitum paar phatkhon jēeub khaba jēeubá” awiajā mua chan jēeuba ich jāg parta jaau chitaju. Mūch khīrauta mag jaau chitaawai mūchin onee chirum, phatkhon jēeuba awiajā. ¹¹ ¿Pārau khīrrjuawai amau jaau nūmjō pār oomaugauta mua mag pār phatkhonjā aubam a iekha chirú? Mag khabam. Ēwandamau khaphū sim mua chadcha pār jāsene chitum.

¹² Pari mua ichiita ich jāg phatkhon jēeujā jēeubata ōrag jaau chitaju. Magba Cristo i jaau chitum paar mua am dēnjō jēeukhiin, magan mag oowai am onee aju, ya amach phidkha nūmjōta mūchjā phidkha chirsim awia. ¹³ Pari jākhūn am jāg wēnurrum chan ich Jesuucha ich iek jaaumkhīrrjā jūr auba arrta sīi amach iupaita mag jaau wēnurrum; mag nūmta jāg ōor khūgur wēnurrāajem. ¹⁴ Chadcha ich dōsāt chaarjā Ēwandam chog khīir thegwia jāg nūrrāajeewai, chi wounaanjā jāg wēnurrum oowai maach dauderrā aju khaba nūm. ¹⁵ Ich chi mepeerjā í mag sierraawaita i igar thūnūm khūnjā ōor wajapham khūnkha wēnurrāba aajeeb, dich khapeendampai khūguraag. Pari mag nūrrjēem khūnan, amach jāg nūrrjēem paar Ēwandamau am gaai jua khūabaju.

Cristo gaaimua Pablo dau aug waaujerr

¹⁶ Na mūchdēu jaau chirarrjō ūwāai pārāg mag chirum: mū chan lōkōo khaba chirum. Pari pāachdēu oowai mū lōkōomjō chirum khai, magan warag idēu lōkōomjō mū iekhapibat; lōkōom khūn dēnjō wir aigpai mua mūch thō iekha ookhim. ¹⁷ Mag mūch thō iekhaagpam chan maach Pōr Jesucristoou mūrūg mag iekhapi sīewaita mag iekhaagpamjā aba, sīi mūch lōkōomjō iekha chirum gaaimuata mag iekhaagpam. ¹⁸ Jāg ōor khapan sīi amach nem wau nūm igwiapaita amach thō nūmjō muajā mūchdēupai mūch thōkhim. ¹⁹ Pāran chadcha pōr ōphērm khūn aawai nem thum khaphū sīsidūm; pari mag nūmta magbamjō jūr lōkōo khithēem khūn iekjā ūrm khōsita ūrnaa ²⁰ ar sīi pāachta jūr amach chognaan khapim khōsi aajem khūnagjā pārāu būrrjā magum aba aajerram. Ar sīi pāach thachdam wai nūmjā thum khōpūinaa warag nem jēeujem khūnagjā magum aba pāach khūgurmaajem khūnagjā pārāu būrrjā magum aba nūm. Ar amachta chi pōrnaan awi pāach serbiibag pheejem khūnagjā magum aba, maimua pāach dūi mag nūm khūnaupai amach iek ūkhamkhīir pāach phārmam khūnagjā pārāu būrrjā magum aba aajem. ²¹ Chadcha mag iekhaju chigaa chirum; pari mua oowai mūchigpāin atcha ithūuta pārāg iekhaajeejim.

Pari amau amachta Jesuucha jūr aujim awia amachta thō nūm khai, magan muajā īchab mūch thōju aai chirum. Mag iekhabapūim aig chadcha lōkōomjōta mū iekhabapūim. ²² Pari amau amachta ebreonaan meu iekhaajem awia amach thō nūm khai, muajā agjō iekhaajem. Amta israelnaan khai magan mūjā ich aruu. Amjā jōoi Abrán khararr ag chaain ewagam khūn dēn khai, mūjā īchab i chaain ewagam khūn bi eemū. ²³ ¿Amta Cristo chognaan anú? ¡H! Mū chará am khāaijā Cristo chog chaarcharau. Mua khaphū chirum, mag iekhabapūim aig lōkōomjōta mū iekhabapūim. Mūchta am khāyaujā ūrcha phidkhawia chitum; Cristo gaaimua am khāaijā mūchta ūrcha cárcel deg mawia chirum; wāp jāgād khierrjā khōodaar chitum; mūn am khāaijā thōjuuta wau chitaajem, Cristo athee mūch mag chitum gaaimua. ²⁴ Judionaanau wūm cinco sīi mū wū thūnūujem. Mag wū nūmpierr jāp ahaugmamua amach i aawai treinta y nueve aadeewaita tag wūba ich maigpai sīiujeejim. ²⁵ Biek thārjup sīi paau mū pogwū thūnūujierram; biek āb mokoujā mū bar wai nū awi ya mū thōobapūimpīi ajierram. Biek thārjup khōowia chirum biekkha chitumua; mag chitumua peer thōwia chirum. Biek āb chará mag khōo ūrr chitumua khāaim āb ēntēr sīi dō eepai khēuwia edaarjā ich mag dō eepai āspa chirajim, phūas ee dōjārr. ²⁶ Biek khapan biekkhawia chirum;

pari mag biekkha chitumun thōjuuta jur chitumjō aajem: dōsīg ee khodjōrrōmua, khar sīi nemjīgmien dūi thēeuwai, mūch meeunau, mūch meeun khabam khūunaujā agjō sīi maach khaibag waum ig nūmua peer thōwi chirum. Khar īchab phōbōr eejā ōor phogdūbaadeewai, sīi ōor chukag ee chitumua, phūas ee chitum aig maimua sēukha sīi amach iupai jāg Cristo iek ūkha nūm anūm khūunaujā agjō maach thōjuuta ēkhaajerram. ²⁷ Mūta mūg chitum aig wajappa phithurg auna dau augta wau chitaajeeba. Biek khapan būurjā khāijā khāiba sīi dau khōreu ēe chiraaajem; jādaúajā masnaa ōbichagjā jēedu khitaajem; biek khapan sīi Ēwandam athee nem waum khōchgau wajappa jīchagaujā masnaa khajūadam atheejā dau apha khitaajem.

²⁸ Pari magum gaaimua mag dau aug wau khitaajeeb mamū, pāar chi iglesia ee thum chi ūkha durrum khūunta ūrcha ed ēepierr khīirju chitaajem. ²⁹ Mūch mag chitaawaita āb khāijā Ēwandam iek gaai ubū khaba oowai mūchta ōkhīirjuu aadeejem; āb khāijā deelum khūunau pekau ee burrpiewain mūchta gaai machaaga aadeejem. ³⁰ Mūchpaita wir aig am dēnjō ig iyūu aju akhiinjā, mūchta wajappa chirum aju khāai, warag mūch serbiibagta jaaju aai chirum. ³¹ Ēwandaman thumaam khūunauta ich mag thō iekhaju aai sierrum. Ichpaita īchab maach Pōr Jesucristo Ayau; magua irua khaphū sim, mū mag iekha chirumjā būurjā sēukhabata iekha chirum. ³² Phōbōr Damasco anūm ee mū udthuurwai rey Aretau gobernadorrag jaabaawai jūrri chi gobernadorrau judionaanag phōbōr duubjem ee puertdi nūnidampierr mū thūapijim, mū pūr awaag awia. ³³ Pari ūu maachjō Cristo igar nūm khūunau mag khaug athaawai kolauhi gaai jūgatau jūkhanaa warre chi phōbōr igau daugajār mū eeg jir burrpūijerram. Mag, am jua eemua ūu mū peerdūjim.

12

Ēwandamau Pablo khāaiipi auwi iek jaautarr

¹ Iin chadcha dichdēupai wir aig dich thō iekhaawai chan ūu khaba sīejem, pari mag nūm āba mua pārag nem jaaju aai chirum. Maan ich maach Pōr Jesuuchata mū khāaiipi auna mūchig oopinaa jaumatarra jūrri pārag jawaagpam. ² Mua woun āb khaphū chirum, magua īchab Cristo iek ūkhaajem. Ya catorce años sim mag woun ich Cristooucha ūgthar khāaiipi autarr. Mag woun mūchpaiu, pari mua khaugba chirum mū ich mūg dau daauta mū arrjī wa sīi mū akhaarpaita arrjī, mua khaugbam; āba ich Ēwandamaupaita khaphū sim. ³ Pari chi chadcha aan chadcha mū arrjim; maata chadcha cha mūch iyūu chirumchata irua mū arrjī wa sīi mū akhaarpaita arrjī, mua khaugbam; āba ich Ēwandamaupaita khaphū sim. ⁴ Mag mū ūgthar arrwia mūrūg nem khīir pogkhe jaumajim ich igwia, mamū mag ichdēu jaautarr iek mūg eegarm khūunag būurjā jaupibajim. ⁵ Sīi bigaam khūunta mag warrtarr akhiin mua i thō iekhaju aai chirakham; mamū mūch arr aawai mūchdēupai chan pōd mua mūch thōbam. Magju khāai mūch igju akhiinjā sīi warag mūch serbiibagta ig iyūu aju aai chirum. ⁶ Pari mua mūch thō iekhakiinjā, lōkōo chiraawaita mag iekha chirumjā abaju, chadcha udthurtarra jaau chiraawai. Pari ichiita mua mūch thōbam; magba akhiin mag ūgthar udthurtarr aawai mūchta ūrpai chirum aju bigaam khūunau. Pari magju khāai mūch nem wajappa wau chitum gaaimuata mū jāsene aju khai mū jāsene abat. ⁷ Mag Ēwandamau ichdēu mūchig nem oopitarr gaaimua wir aig mūchdēupai mūch thōm uguata jaau ogthomjō ūdūraa dōsātāg mū dūi mūgpiwi miuta khagthūgprūpūikhamjō agua dau apha chitaajem. ⁸ Ya biek thārjup maach Pōr Ēwandamag jēeuwia chirum, agua mūg mūch dau apha chitaajem chugpaapūimkhīir. ⁹ Pari mag ichig jēeuwai warag sīi mūrūg, “Mū pū dūi ogdūba chitabahab, mua pū khōsi chitum. Jāg kha thūumjō nūm gaaimuata mūch juapā ōrag oopiba aajeeb” a iekhaajem Ēwandamau. Ichdēuta mū mag wai sīewai ūuta jāg mū serbiiba chitum, mūch mag chitum gaaimua warag Cristo jua theegta ōrau oju aawai. ¹⁰ Magua mūg mūch serbiibanaa kha thūumjō chirum āba, onee chiraaajem, ōrau mūch khīircha iekha nūmjā igba. Mūchdēu nem ig chirum chukhu awiajā magum aba, ōrau

much pur auju êkhaajemjã igba, Cristo gaaimua much dau aug wau chitum äba mun onee chiraajem. Wajapcharan mun ar kha thũumjõ chirum aigta Cristooujã warag mu juapã jãgpi simjõ aajem.

Pabloou Corintoom iglesia khĩrju mun aajerr

¹¹ Amau jãg mu ëugar khaigba iekha num ũrwi pãrau mu igwia wajapha ig iyũu aju aai naajim. Pari magarrjã pãrau bũurjã magbajierram. Mag pãach warag sũ khĩuu arr gaaimua pãachdẽuta murug mag iekhapĩ numjõ aawai chadcha mua lõkõomjõta muchdẽupai much jaau chirum. Mun chadcha baleeba chirum, pari mua ooba chirum, khan gaaimua jãg amach iupai amta ich Jesuucha jur autarr khũun charau aajem khũun mu khãyaujã ũrpaĩ aju aai nũ. ¹² Pãar aar chiraajeewai phithurg au khitum äba, maach Ëwandam iekta ogduba jaau jẽedu khitumua i jua theegau mua õor dauderraa nem waaujerr gaaimua merag chukhu pãrau mu chadcha Jesucristo i jaaujemkha chirum khaphũ naajim. ¹³ Äba mua pãar ee aubajimjõo arran, tagam iglesia ee arrjõ khaba pãar jua eem nemdamta mua bũurjã aubajim, eeu dẽgõlp mu gaaimua jũrr pãachta augchẽm ugua awia. Mamũ jãg pãach jua eem nem auba aajerr paar pãachdẽujã dũi mu jaauju khaphũnaa warag dũrrchata pãrag jẽeupũitarr amuan pãrau mu jãsenecha khãijã wai naakham.

¹⁴ Deeu pãar oon maag athee ya mu nem thum khĩir khaug wai chirum. Mũg petamua ya biek thãrjupamũ pãar oon mam. Maadẽu khaphũ num, chaainau amach dẽnnaan athee phatkhon jurba chi dẽnnaanauta amach chaain athee nem inagdam jurjeewai, mũg maaujã pãar juadam eem phatkhon chan mua igba pãachchata mun igmam, pãarta much chaainjõ wai chitaawai. ¹⁵ Muchdẽu wai chirum thum mua gastaam khõsi gastaawia pãar daupigau muchjã mũg pãar chogkha chitumua warag eeg pawiajã magumjã igbaju. Pãach garmua mu dũi magcha khaba awiajã much garmuata ũrcha pãar daupii chirum.

¹⁶ Pãrau pãachdẽujã khaphũ num, murug nem deem khõchgau jũrr pãachdẽu nem ig numta chukhu khaba aajem; pari magum äba am iek mag sũita mua pãar khũgur aujim aajem, much atheeta jãg phatkhon jur phiepi chirajim awia. ¹⁷ Mag khai magan ar mua pãar aar õor pũitarr khũun gaaimuata mua pãar khũgurjima. ¹⁸ Titoogta mua pãar oon mapijim, dewam ermanodam dũi. ¿Magan Titouta pãar khũgurjĩ? Mag khabajim; Tito mu dũi maach numiim khũunau chan ni äbmuajã maach khapeen khũgurju khĩirjuba aajem. Maach numiin maran äbam khĩirjugpaita wai num. ¹⁹ Pãrau khĩirjuawai sũ mua iek thierrkha chirumpii khãijã aju; pari mag khabam. Mua khaphũ chirum, mu chadcha Cristo dẽnkhanaa ich Ëwandamaujã mu iek ũr sim; magua mu põd sũkhaju khaba chirum. Cristo gaaimua khodamnaa, mua mũg muchpai jaau chirumun, Ëwandam iek gaai warag ubũ naapim khõchgauta mag jaau chirum. ²⁰ Mua khĩrju chirumun, muchdẽu pãar ooimam khõsi chirumjõ ooimabajuuta khĩrju chirum; wa magbam khai jũrr much khãijã pãar jũgaag khaba khãijã iekhabaimaawai pãrau khõchkhabaju khãijã khĩrju chirum. Mua khĩrju chirum agjõ eeu dẽgõlp pãar ee agtha dich khapeen dũi khãijã iekkhõr wai naaju, chikham nem khãijã dich dẽn apim khõsi thunum, meeukha khãijã nunidum, dich khapeen khãai iek theeg ũrpaĩ aju khãijã êkha sũsidum, chikham ëugar khãijã sũukha nem igkha num, sũ chikham jaau num, dichpai thõ iekha num maimua sũ pappierr thunumjõ khĩirjugjã äba khaba sũsidum khãijã khĩrju chirum. ²¹ Mua agjõ khĩrju chirum ichab, eeu dẽgõlp pãar gaaimua khãijã Ëwandamau much khĩir naaupiju. Mag amun magan ar nawe pekau ee numta jãg maadẽu nem waumapham wau numjã bũurjã puabanaa, amach õor khabam dũijã parhooba khapesnaa maimua warr amachdẽu nem khaigbam waaujerrjã ogduba agtha wau wẽnurrum khũun gaaimua Ëwandamau mu wajapha bĩepiju.

¹ M̄ug petamua ya biek th̄arjup p̄ar oon mawia chiraju. M̄u barimaawai p̄arau iek ēud̄uag wai n̄um khai, chi ootarr kh̄uun numí wa th̄arjup kh̄aij̄ā n̄um dakh̄iirta jaubat. ² Ar nawe pekau wautarr kh̄uunag maimua thumaam kh̄uunagpa mua ūwaai p̄aba jaau chir̄um, ar ābmiecha p̄ar oothuurwai m̄uchd̄eu jaau chirarrj̄o: m̄uuta ūwaai p̄ar aar barju atheen, mua chan p̄ar d̄ui ith̄uu iekhabaju. ³ Cristoouta m̄urug iekhapi sim khap am kh̄osi naawai maigta p̄arau khaph̄u aju, chadcha ichd̄euta m̄urug iekhapi s̄iewaita m̄u mag iekha chir̄um. P̄arau Cristo khaph̄u n̄um, í mag s̄ii kha th̄uuta s̄ierr̄um khaba aawai irua chadchata p̄arag ich juapá oopiejem. ⁴ Amau i th̄owain chadcha juapadam theegj̄a chukhumj̄o pa gaai ūd̄uraā ich meerph̄epijim; pari magtarran īsin j̄urr ich Ēwandam jua theegauta phiriū auwia iū s̄iejem. J̄ag kha th̄uu ūd̄uraā ich meerph̄epitarrj̄o m̄uchj̄ā agj̄o kha th̄uumj̄o ith̄uuta p̄arag iekha chit̄um; pari agtha khaigba w̄en̄urraajem kh̄uunag ikh̄uaba iekhaagan nem kh̄iir ubag chir̄um, Ēwandam Cristo phiriū autarr ag juapaata wai chiraawai.

⁵ P̄āachd̄eupai wir aig wajapha p̄āach oobat, p̄āachd̄eu Cristo iek ūkhatarr gaai agtha ub̄u n̄um khap aag. ¿P̄arau khaph̄u naabá chadcha Cristo p̄ar th̄aar ee sim? ¿Wa ūkhaba n̄umta s̄ii par iūpaita i iek ūkha n̄um aaj̄ewa? ⁶ Muan p̄aragan, j̄ag p̄āachig ikh̄uaba iekha chir̄um gaaimua īchab m̄uchta chadcha Cristo d̄enkha chir̄um khaph̄u apim kh̄osi chir̄um. ⁷ Pari mag ikh̄uaba iekhaju a chir̄umj̄ā, p̄ar chadcha Ēwandam d̄ui ūu w̄en̄urram̄un, nem wajaug kh̄er̄um. Ante p̄āach i d̄ui ūu w̄en̄urramkh̄iirta warag mua p̄ar k̄oit irig j̄eēu chir̄um. Pari mag j̄eēu chir̄um chan p̄ar ūu w̄en̄urram̄u oowia j̄urr m̄uch ēugarta bigaaum kh̄uunag wajapha ig iȳū amkh̄iir khabam. Mua mag Ēwandamag j̄eēu chir̄um̄un, p̄āachta i dau na wajapha w̄en̄urramkh̄iirau. Mua p̄āachig jaap̄ūi chir̄um ipierr̄a abarm gaaimua p̄āachig ikh̄uaba iekhaju ar̄ta ith̄uu iekha chir̄um ōrau oobaawai, m̄u ēugar Cristoou j̄ur autarr chaar khaba aawaita mag iekha chir̄um awiaj̄ā, id̄eu mag sim. ⁸ M̄u p̄ar aar barimaawai p̄arau chadam iek Cristoou jaau sim ichaaur khaba n̄um ooimam̄un mua p̄arag iek kh̄ēgkha iekhabaju, p̄ar ya wajaphanaa warag ūkha n̄umta m̄uchd̄euj̄ā oom kh̄osi chiraawai. ⁹ Maguata p̄arta Cristo d̄ui ub̄u naapim kh̄ōchgau m̄uchta iek theeg chukhumj̄o aawaij̄ā warag onee aajem. Mag onee chiraawai warag mua p̄ar k̄oit ich j̄ag j̄eēu chitaju, wajapcha n̄uisimkh̄iir. ¹⁰ Magua m̄uchcha p̄ar aar barju nawe s̄ii ēsapta ph̄ā deep̄ūi chir̄um, ya p̄arau m̄u barju khaph̄u naawai ag nawe p̄āach appai problema thum arreglaap̄ūimkh̄iir; mag thum chi arreglaam aawai p̄ar aar barwiaj̄ā iek kh̄ēgkha iekhaba aag. Magbam̄un mag iekhaju awiaj̄ā m̄uun chadcha iek theeg chir̄um, ich maach P̄or Cristoouchata p̄ar khaibag wauba s̄ii warag p̄ar ūu amkh̄iirta mag iek theeg apitarr aawai.

¹¹ Cristo gaaimua khodamnaā, ābmiecha paawai mua p̄arag magk̄him: muan p̄ar oneeta w̄en̄urrapim kh̄ōsinaā p̄āach khaibag thum isegbap̄ūit a chir̄um, Ēwandam dau najā wajaphata w̄en̄urraag. Magnaa īchab agd̄auj̄o dich ermanonaān wawí n̄um d̄ui ō āba kh̄iirjunaā kh̄ōinaata abat. P̄arau magta am̄un magan mag dich khapeen kha kh̄osi apinaā maach kh̄ōinaā apiejem ag Ēwandamta p̄ar d̄ui s̄ierr̄aju. ¹² P̄āach khapeen d̄ui agd̄auj̄o kha kh̄osi saludaabat. ¹³ Mau Macedoniamua ermanonaān thum chi ūkha durr̄um kh̄uunau p̄arag salud aajem. ¹⁴ Muan ābmiecha paawai maach P̄or Jesucristoogj̄ā p̄ar ūu wai chitapim kh̄osi, maach Ēwandam thumaam kh̄uun kha kh̄osi aajemugj̄ā p̄ar eeg oopim kh̄osi, maimua ich Ēwandam Akhaar maach d̄ui ogd̄uba khitaajemugj̄ā ich j̄ag p̄ar daumaai n̄urrapim kh̄ōsita chiraajem. Ayoo keena,

Pablo

GÁLATAS

Pabloou Galaciapienag ěsap phā deepüitarr

Khaíu phājī maimua chijā khun atheeta phājī. Galacia durr iglesia naajim aajem, ich Pablooucha Cristoou maach peerdu aajem iek jaauthurwi üu ükhatarr khun. Makhun iglesia ee chi ükha durrum khunagta mug carta phājim aajem, Pabloou. Galaciapien chan judionaan khaba griegonaan ajim aajem. Makhunagta Pabloou Ęwandam iek jaau simua amag, “Pārau āba Cristo iekta thāraucha ükhamun chadcha Ęwandamau pāar pekau chugpaawi warrjā ich mag pekau chukhu wēnurrarrjō pāar irua ich aar auju ayaa apūijugui” a jaaujim anum.

Parī magtarrta i ěudee deum khun bēewi, “Cristo iek ükha num khunnaun judionaan khaba awiajā ichiita Ęwandam dau na ajapha naagan mehēujā phurbichpiju aai num” a jaaujeejim anaabá. Mamu magpaijā khaba, ich Pablo igwiajā, “Í chan chadcha Jesuucha ich i jaaumkhīir jūr autarr khabamta jāg nurrum” aajeejim aajem ich makhunau.

Khan jawaag ajī. Mag ich ichaur sēukha nem jaau wēnurrum ich Pabloou ũr athawai, chi ükha num khunagta khīir mor chigpai jōoirau, “Amau jaau numjō mag Moiseeu ley phā puatarr gaai jaau sim ipierraa numuata maadēu dich pekau chugpaaju ēkha num khai, magan Cristoon parta maach kōit pakuls gaai dau aphuu meejiebma” ajim anum (5:2). Magta warag jōoi meeukhabaadēwi Galaciapienag mug ěsap phājim anaabá, ag gaai amag iek khēgkha iekhamamua, “Khantheeta jāg sīi sēukha nem jaau wēnurrum khunag uduraa pāach khūgurpi nūma” a jaaupāaig. Mag, tag magum khun iek ũrpiba jaupūijim aajem, jōoirau. Pabloowan chi ükha durrarr khun mag maestronaan anumta sēukha nem jaau wēnurrum gaaimua amachdēu nacha ükhatarr iek isegtarr khundamjā thumaa deeu Jesús iek chaar eeta wēnurrapim khōsi sējim.

Salud

¹ Jāgpai nū keena? Mun Pabloou ōrau jūr autarrjā khaba ich Jesucristoouchata ich phiriu autarr Jōoi dūimua jūr autarr, ajapcharan ich Aai dūimua jūr autarr wounma. ² Muata ermanonaan mūguim khun dūimua pārag mug ěsap phā deepüi chirum, Galacia durr iglesia nunuidum eem khunag. ³ Pāar kōit Ęwandamag jēu chiraajem, ichdēuta maach Pōr Jesucristo dūimua üu dūrrcha pāar eeg oowi pāar khōinaa phē wai naamkhīir. ⁴ Pārau khaphu num, Jesucristo khurau khabamuan maachin agtha maach pekau eeta wēnurrarjeekham. Mamu magba maach Ęwandam anaa maach Ayau ichdēu khīirju wai sierrjō Jesucristoouta üu uduraa ich thōopijim maach kōit, magbarmua pekau jua eemua maach peerdu awaag. ⁵ Ęwandamau mag Cristo pūiwi üu peerduju ayaa num paar üu ajim anaa thumaam khunagta ich mag i ajaug thō iekhapim khōsi chirum.

Deum iek maach peerduajem chan tag chukhum

⁶ Keena, mū gaai masi chirum chadcha, Cristooujā pāar khōsi arr gaaimua Ęwandamau ich iek ükhamkhīir thürkha autarrta, agtha pōmcha khaba num ee deeu pāach garmuata i isegamjō jūr marau pāachig jaautarr ichaur jaau numta maach peerduajem iek awi ag igarta theerbagkhaag ēkha num anum ũr chiraawai. Pārau jāgbajupii chirajim. ⁷ Mamu mū iek ũrbat: deum iek maach peerduajem chan tag chukhum; pārag jāg nem jaau wēnurrum khunnaun sīi warag pārau ükhajujā khaugba apijuuta ēkha wēnurrum khabahab, magum gaaimua Cristoou chadcha maach peerdu aajem iekta jūr ag eyaajā khaba parhoob amachdēu jaaum aig jawaag. ⁸ Ya magbaadēm chan nem ajap khabata aadēju. Mamu ābmua khāijā pārag maach peerduajem iek jaau sim anumta nacha mūig maachdēu pārag jauchētarrjō khaba khīetta jaau sim wounan, magan ichiita Ęwandam jua machag āwatab khaba āwatju. Mūchdēu wa Ęwandam chog āb ügtharmua bēewia khāijā mag ag iek chaar khabamta jaaumun, magan Ęwandamau ichiita am gaai mas ab

khaba mas aju. ⁹ Cha m̄chd̄eu jaau chir̄umj̄o p̄aba mua deeu mag chir̄um: Ābmua khāij̄a maach peerduajem iek jaau sim an̄umta m̄uig nacha maachd̄eu p̄rag ūrpitar̄r chaurta jaaju atheen, jerrba Ēwandam jua machag āwatab khaba āwatju. ¹⁰ Mua mag chir̄um aig chan ōragta m̄uch ēugar ajapha ig iyūu amkh̄iir khaba, Ēwandamagta m̄uchd̄eu nem wau chir̄um igwia chadcha ūu sim apiju ēkhaajem; s̄i ōrag m̄uch ajapha oomkh̄iirpaita m̄u mag chit̄um akhiin, ya Cristo chogj̄a khaba chirakham.

Pabloo Ēwandamau ich j̄ur autarr jaautarr

¹¹ Ermanonaan, chadcha khaph̄u abat cha mua p̄achig jaau chir̄um: M̄ug maach peerduajem iek cha mua jaau chit̄um chan s̄i m̄uig eegar maachj̄opaim kh̄uun kh̄iirjug khabam. ¹² M̄ug iek chan ōrau m̄urug jaautarrj̄a khaba wa m̄uch garmua khāij̄a deeu kh̄uun d̄i khaugtarrj̄a khabam. M̄ug iekhan ich Jesucristoou m̄uchigcha jaautarrau.

¹³ P̄rag khap amkh̄iir jaaukhim; tale p̄rau ūurjeejim warrgar mua nem waujerr: Warrgar s̄i maach j̄oin judionaan iigta ee chitaawai m̄ug Cristo iek ūkha durrum kh̄uun dau augj̄a khaugba chadcha mua am ēudee ēkhaajeejim. ¹⁴ Ar maach p̄r agdauj̄o b̄autarr kh̄uun appain m̄uchd̄euta am khāij̄a ūrcha maach j̄oin i khapcha chirajim, m̄uchd̄euta am khāij̄a ajapcha ūrkhaajerr aawai. ¹⁵ Mam̄u agtha thaabaj̄a thaababa chir̄awe Ēwandamau ich athee m̄u j̄ur auju kh̄iirju wai s̄ierr aawai, mag chitarr āba, ūu ich garmua m̄u eeg oowi ¹⁶ khāi āb m̄urug ich Iewaa khaugpijim, judionaan khabam kh̄uun eem magwe ichd̄eu ōr peerdu aajem iekta jaau ph̄urdu chitamkh̄iir. Mag m̄uchig jaupibaawaij̄a mua iwiir ābamugj̄a j̄euba, ¹⁷ ni Jerusalenag mawia m̄u nawe ich Jesuucha agj̄o ich i jaaumkh̄iir j̄ur auwi ich d̄iicha w̄en̄rraajerr kh̄uunagj̄a mua j̄aga jaaju aai chir̄u a j̄ewaanj̄a mabajim. Magju khāi maigpai chiraba, warag Arabiaag mawia, mam chir̄u awiata deeu Damascoog majim.

¹⁸ Mag Ēwandamau m̄urug ich Iewaa khaugpitarr khur año th̄arjup naata Jerusalenag majim Pedro d̄i oog; maig m̄u seman numpai chirajim i d̄i. ¹⁹ Ich maagwai maach P̄r Jesús eeum Santiago appaita mua oojim; pari tagam kh̄uun agj̄o ich Jesuucha ich i jaaumkh̄iir j̄ur autarr kh̄uun chan mua ābj̄a oobajim. Magtarr aawai mua chan deeu kh̄uunau m̄uchig jaautarrta khaugwi jauba, ich Ēwandamaucha khaugpitarrta jaau chir̄um. ²⁰ Cha mua p̄rag m̄ug ēsap gaai jaau chir̄um̄n chadchata mua jaau chir̄um Ēwandam dakh̄iir; ichd̄euj̄a khaph̄u sim m̄u s̄eukhaba chir̄um.

²¹ Mag Jerusalén udthurtarr khurta deeu m̄uch durr Ciliciaag mawi Siria durrj̄a udthurjim. ²² Pari maagwai chan Judea durr iglesia n̄n̄id̄um eem ermanonaanau chan agtha kh̄iircha chan b̄urj̄a m̄u khaugba naajim, am eej̄a maba chirarr aawai. ²³ S̄i amau ūurwai am khaibag wawaag m̄uchd̄euj̄a am ēudee ēkhaajerrta īsin warag m̄uchd̄eupata maach peerduajem iek jaau chit̄um an̄um ūurjeejim aajem, m̄uchd̄euj̄a magum iek warre ōrag isegpi jauba aajerrj̄o. ²⁴ Pari amachd̄eu mag ūr n̄m gaaimua warag Ēwandamagta ūu ajim aajeejim aajem.

2

Tagam apostolnaanauj̄a Pablo iek j̄ugaagaa ūrtarr

¹ Maimua magtarr khur catorce añonaata deeu ūwai Jerusalenag majim Bernabé d̄i; mag m̄uch mam d̄i Tito arrjim. ² Mag m̄u marran, ich Ēwandamau m̄urug maju aai chir̄um abaawaita majim. Maimua ya Jerusalén barwi iglesia ee chi p̄rnaan d̄i maach appai biirdu n̄m aigta mua j̄urr amag jaubaad̄ejim judionaan khabam kh̄uunag maach peerduajem iek m̄uchd̄eu jaajem. Mua amag jaajim, m̄uchd̄eu nem jaau chit̄um khap amkh̄iir, magba akhiin mua nem jaau chit̄um khaugbam gaaimua m̄uch igar khaba khāij̄a abaawai m̄uchd̄eu nawe jaautarr maimua ewag jaubarmj̄a isegju awi. ³ Pari Jerusalenpie j̄oin chi p̄rnaanau ūurwai mua nem jaau chir̄um chadcha ag eyaa s̄ierr aawai, Tito judío khaba sim m̄u d̄i n̄rrarrj̄a maach meeunau aajemj̄o meh̄eu th̄urp̄iiju aai simj̄a abajierram. ⁴ Mua amag jaajim, j̄aga āaur kh̄uun ermanonaan an̄mj̄a s̄i s̄eukha n̄rrj̄emta amach khaugbajupii awi maach aig b̄eēj̄i, j̄urr amachd̄euta m̄u ichaur p̄arj̄o

judionaan khabam khunnaujã Cristo iek ùkha nùm dúi maar jöoin iita ùrcha ùrkhaju aai nùm a jawaag. Mamũ mua oowai mag maar jöoin iita ùduraa mag ùrkhapi jaautarr amuan, warag pãach chi ùkha durrum khunta mag maar jöoin iiu presonaanjö wai sísikham a chirajim, pöd chi öbëraajã khaugba. ⁵ Magua mua chi pörnaanag jaau chirajim mag mehëu thüabichpi nùmua wa tagam ley maar jöoin dën ùrkha nùmua chan maach peerduba aajem. Magua maach peerduajem iekta pãrag ich mag pãach ee wai naapim khösi narr aawai, magta mag sëukha nurrjêe arr khunnau mamagkhamjã büürjã maadëu amag maach ùduur deebe, jürr chikham ipeer ahaujii awi, maach garmuata pödprüijim a chirajim.

⁶ Mamũ mua mag jaautarr ùrwi mag Jerusalenpien chi ùkha nùm khun ee jöoin amach pörkha wai nùm khunnaujã büürjã mürug, “Pua magta aju aai simjã” abajierram, mua jaautarr thum üu amach jügaagaata jaautarr aawai. (Pari Ëwandam dau naan maachin thum agdaujöpai thunum aawai amach Cristo düicha wënurrarajim awi chi pörnaankha naawiajã mũ gaai mas khaba sim.) ⁷ Amach garmuata mürug nem jaaju khãai, warag amach paarmua, ich Ëwandamauta judionaan khabam khunnagjã ichdëu maach peerdu aajem iek jaaumkhüir mürug jaau wai sim anaajim, ich jãg Pedroogjã ichdëuta judionaanag ich iek jaaumkhüir jaau wai simjö. ⁸ Mag Pedroog ich iek jaaumkhüir püiwi judionaan pöm ich iek ùkhapi autarr ag Ëwandamaupaita mäjã ìchab judionaan khabam khun ee ich i jaaujemkha püibajieb, am eejã agjö öor pöm ich iek ùkhapi awaag.

⁹ Mag ich Ëwandamauta mũ dúi mag siewaita Pedroou Santiago düimua Juanaupa amachta chi ùkha durrum khun ee chadcha chi pörkha nùm khunnaujã chadcha ich Ëwandamauta üu mürugjã magamkhüir ich jua theeg deejim anaajim warag. Magnaa chadcha äbam phidag phidkha nùm gaaimua äba khapeenkha nùm anumua mũ dúi jua joothüwi Bernabé düijã jua joothünaa warag maar khüir onee iekhamajierram, judionaan khabam khun ee ich mag jaaumkhüir. Maagwai amaujã ich agjö warag judionaanag jaau nüisiju ajierram. ¹⁰ Äba marag khüir okhoopiba jaaumjö jaautarran, ermanonaan ee dau aphum khundamau nem ig nümjã sïi amag oobanjö apibata jaaujim. Mamũ amau mag jauba arr akhiinjã, jãgum aiguin mun ichiita ich magta chitum.

Pabloou ichdëu Pedroog iekhatarr jaautarr

¹¹ Pari magtarra ich Pedro Antioquía phöbör ee barimaawai, irua nem wau sim üu khabata sïejim; magua chadcha mua warre ichig khüircha iekhajim. ¹² Khani mua oowai warran, ermanonaan judionaan khabam khun düijã üu äba thach khoojeejim; pari mamagkharra öor Santiago igar narr khun Jerusalenmua bardutkhabaimaawai, am kha ogdwi tag am düijã thach khöba aadëjim, mag amachdëuta amach jöoin i ajapcha ùrkhaajem anarr khunnau ich jaaju khüirjuwi. ¹³ Pedro magbaadëm oowi aig agjö judionaan chi ùkha durrarr khunnaujã ich agjöta aphöbaadëjim amach khapeen judionaan khabam khun dúi, Cristo igar nüisiewai tag amach jöoin ley gaai jaau simjö abaju khaphu narra. Mamũ makhunpai khaba, ajapcharan ich Bernabépata dúi ag ee burrijim, warm khun oowi. ¹⁴ Mag murchdëu oowai maach peerduajem iek gaai wënurrapi jaau simjö khaba aadëm oobaawaita chadcha öor khapanag dakhüir iekhamamua mua Pedroog mag chirajim: “Pũ, judiokha simta dürrüu pua maach jöoin ijã ùrkhaba sim. Puchjã mag simta, jãgwi magan ìsta deeu pua warranjö magum ley ùrkha sï?” a chirajim. Magnaa mua irig, “¿Pua chan khaugba sïeb?” a chirajim, “puchdëu jãg simua warm khun judionaan khabam khunnagjã maach meeun dënjöta magum ley ùrkhapi jaau sim?”

Judionaan awiajã äba Cristo iek ùkha nùm gaaimuata peerdu nùm

¹⁵ Maran chadcha bi eewe judionaan khaba naawai ich Ëwandamau ley deetarrijã wai nùm. Magua maar chan chadcha sïi Ëwandam khaugbam khunjö parhoob nem waaujem khun khabam. ¹⁶ Mag naab mamũ ìsin ya marau khaphu nùm ìchab, mag sïi Moiseeu

ley phã puatarr uerkha num gaaimuapai chan pöd äbjã kulp chukhu sim aju khabam. Äba Cristo iek thãraucha ükha num gaaimuata chadcha kulp chukhu aajem. Maguata maachdëujã ichab Jesucristo iekta ükha num, mag num gaaimuata mag kulp chukhu nwisieg. ¹⁷ Mamu äba Cristo iekpai ükhawi maach jöoin iita isegkhiin, sï ley chukhu aawai parhooba nem waajem khun dui äba nwisiju, büürjã Ëwandam chaain aju khaba. Chadcha am dënjö khaigba nem wawaag khabam mamu mag akhiin, çãbmua khãijã Cristoou ich iekpaita ükhapi simua maachig pekauta waupi sim abaju khai, Ëwandamau maach jöoinag ley deetarra isegpi siewai? Mag aju aai sïeb mamu mag khabam. Ichiita mag ley gaai jaau simjö Ëwandam dau na ajapha wënrärraju aai num. Magua mag Cristoog dich peerdu aupim khöchgauta mag ley dich jöoin i isegkhiinjã, khaigba khaba sim. ¹⁸ Magju khãai, mua örag mûch paarmua maach judionaan ley uerkhapiba jaaujerrta ewag pawu deeu üwawai jãg ley uerkha numuata maachin üu peerduajem awi ag gaai jaau simjö thumaa uerkhakiin, magan mûchdëuta mag ley khaigba jaubarm, chadcha maach peerdu awaag chan serbiiba simta mag jaau chiraawai. ¹⁹ ¿Khan jãgwi mua mag chirú? Warran chadcha jãg ley ajapha uerkha chitumuata üu peerduju awi parta thumaa ajapha uerkhaju êkhaajerr aawaima. Mamu magum gaaimua chan Ëwandamau mûch aubaju khaug autarr aigmua warre tag magum leijã uerkhaba, äba Cristo iekpaita ükha chirsijim, chadcha ich Ëwandamau khösimjöta nem wau chitaag. ²⁰ Maguata nem khaigbam wawaagan mun nawe Cristo thöo naawai i dui äba pakuls gaai thörrjöta chirum, magum ley uerkha numuata tag mûch peerdujã khïirjuba. Pari tag warramjö mag khïirjuba chirumun mûch khïraupai khaba, Cristo mu thaar ee sim ag juapaauta murug magpi sim. Maguata Ëwandamau khösimjö wawaag ich Iewaa Cristoou mûchig juapã deegu khïirju chirumuata nem wau chitum, chadcha ichdëuta ich garmua mu khösi awi mu köitjã ichta thöopitarr aawai. ²¹ Mu chan ar ley uerkha numta ajapcha sim awi Cristoon parta meejim a iekhaajem khun khaba chirum. Chadcha maach jöoin judionaan ley uerkha numuata Ëwandam dau na tag maach kulp chukhu apiejem akhiin, khandee Cristo maach köit meekhamma.

3

Khan gaaimuata Ëwandam Akhaar aaujë

¹ Galaciapien, päarta chadcha khïirjugjã chukhuta numã. Pãrag khabã warre marau Cristo maach köit pakuls gaai meetarrjã dawaa päach daúachata oo numjö jaaumajima. Magtarra çjãgwi uduraata parhoobam khunag päach khügurpijerrã? ² Mua pãrag jëeu ookhim, pari jürran mu iek ükhabat keen: Pãrau Ëwandam Akhaar jua theeg päach gaai aawai, çMoiseeu ley phã puatarr uerkha num gaaimuata aujerrã, wa maach peerduajem iek marau päachig jaautarr ürwiata aujerrãwa? ³ Chadcha pãar khïirjug wai naakhiin, çwarrcha ükha phöbaadeewaijã ich Ëwandam Akharauta pãrag Cristo iek ükhapibajï? Magtarra çjãgwi is mag Akhaar isegamjö päach juapaaupai sï mag ley uerkha numuata päach ajaug paaju êkha nu? ⁴ Magan warr päachdëu ükhaawaijã, çparta maach peerduajem iek ükhanaa Ëwandam Akhaarjã aujerrab? ¿Ükhabam! ⁵ Magan jãg Ëwandamau ich juapã deetarrau päach ee mor masim khunpa dau daau monaaurpüüi aawaijã, çpãragan jãgumun mag ley uerkha num gaaimuapã? ¿Khan gaaimuajöo sï pãrau khïirjuawai? Jãg num chan magum ley uerkha naawai khaba, warr päachdëu maach peerduajem iek ürwia ükhatarr gaaimuata jãg num.

⁶ Pãrau mag ükhamapha num khai ürbat, jãgajï warrjã Ëwandamau jöoi Abrán khararr dui. Ëwandamau ichig ich dui magta aju abaawai Abranau chadcha ükhajim aajem. Mag ükhabaawai üu Ëwandamau i khaibag isegpüüwi warre kulp chukhu apüijim anaabã. ⁷ Magtarr aawai päadë khïirjubat: Is ewag pawiajã ar chadcha Abrán chaain anum khunnan, ich jöoi khitarjö Ëwandam iek ükham khösi ükha num khunnta i chaainau. ⁸ Ëwandam iek phã sim gaai is ewagam khun igwiajã pãarjö judionaan khabam khunpa maach peerduajem iek ükhabaawai Ëwandamau amjã auju a sim. Mag

maach ich aar auju igwi jöoi Abranag, “Mug jëb gaai durrpierram khüunta pu gaaimua üu wënürrajugu!” ajim ich Ëwandamau. ⁹ Magtarr aawaita ïs ewagjä chadcha ükha num khüunan Ëwandamau ich jäg Abrán düijä ajapha arrjö am düijä ich agjö aju, irua ükhatarrjö ükha naawai.

¹⁰ Pari magba ar Moiseeu ley phä puatarr uerkha numuata amach peerduju awi äba aata ig num khüunan, ya Ëwandamau khaibag waujuuta num, mag leü jaau sim thum pöd uerkha auba numta äba aata ig naawai. Ëwandamau ichdëu ley deetarr gaai jaauwai, mag leita uerkhaju khai warre thumaata uerkhapi sim; magbamun ichiita i jua äwatab khaba äwatju a phä sim. ¹¹ Ichdëucha mag jaau säewai merag chukhuta sim, säi mag ley uerkha numuapai chan ni äbjä Ëwandam dau na kulp chukhu khaba sim, Ëwandamau ich iek gaai jaauwai “Äba ich iek ükha num khüunpaita ajaug paapüiwi ich aar aaujem” a jaau säewai. ¹² Pari Moiseeg ley deetarr gaai chan magba, säita warag Ëwandamag ich aar dich aupiegan mag ley gaai jaau sim thumaa ajaphata uerkhaju aai num a sim. Pari chadcha mag ajapha ley uerkha numuapaita Ëwandam aar öbër wënürraju akhiin, ni äbjä i aar öbërba aajeekham, äbmujä pöd thum uerkha auba aajeewai. ¹³ Mag ley gaaimua maach thumaam khüunta Ëwandamau khaibag wauju khüunkha thünarrta, Cristoou jürr maach khaigpër auwi maach köit udüraa pakuls gaai ich meerppijim. Magtarr aawai Ëwandam iek gaai jaau simjö, “Ar thöonaa pa gaaita jüirjop num khüunan ich Ëwandamaucha dau äaukhawi juau örag oomkhüirta mag jüirjoppibarm” a phä säewai, maadëu khaphu aju aai num, maachta Ëwandam düi iekkhör paar narrta maach pekau thum jürr Cristoou ich gaaita paa aujim, magbarmua maach köit ich gaaita Ëwandamag jua khüaba deemkhüir. ¹⁴ Mag Cristoou üu maach khaigpër autarran, ich Ëwandamau maach jöoin Abranag jaautarrjö, mag Cristo maach köit ich dau aphuu apitarr iekta ükhabaawai judionaan khabam khüunagpa Ëwandamau ich Akhaar deju atarrjä chadcha aumkhüir ajim.

¿Khanthee ley serbii sä?

¹⁵ Cristo gaaimua khodamnaam, pärag khapcha amkhüir ejemplo deekhim: Mugi eegar awiajä dich khapeen düi iek deewi dich nem wauju ësap gaai ajapha phänaa dich thürjä firmaa säubarm chan nassi pawiajä pöd äbmujä ich appai deeam iek ag gaai phäju khaba, ni buchkhunjä borraaju khaba, chadcha ich ag gaai jaau simjöta aajem. ¹⁶ Ëwandamau ich garmua Abranag iek deewiajä ich magta ajim. Ëwandamau ich iek phä sim gaai Abrán chaain ewagam khüun gaaimuata nem ajapha aju ajim. Mamu mag i chaain gaaimua atarran ajapcharan Cristo igwiata mag säejim. ¹⁷ Mua pärag jaauum ig chirumun mugau: Mag Ëwandam Abrán düi iek deewain magta phänaa ag gaai amach numiim khüunauta firmaa säubarmjö ajim. Magtarr aawaita ag khur nassi cuatrocientos treinta años pawi ley Moiseeg deewiajä mag leü nachgarwe Abrán düi iekhatarr pöd serbiiba apüibajim. Irua Abranag ewagam khüun düijä mag ajapha aju jaautarr iek chan khüir okhooba agthata balee sim. ¹⁸ Moiseeg ley phäkha deetarr gaaimuata Ëwandamau maach peerdu aaujeekhiin, magan nacha Abrán düi iek deetarra jürr serbiiba säsikham. Pari magba ich meukhuucha Abranag ich iek ükha num gaaimuata peerdu auju atarr aawai chadcha agtha ich magta aajem.

¹⁹ Mua khaphu chirum, magbaawai äbmua khäijä, magan “¿Khantheeta mag Moisés ley serbii simma?” aju. Ajapcharan jäg ley serbii simun, örau amachdëu Ëwandamau nem jaau sim chaaur nem wau num gaaimua amach pekau ee num khap amkhüirta serbii sim. Pari mag ley ag nawe Ëwandamau Abranag Cristo püiju jaautarr püi num orapaita serbiiju ajim. Mag lein Ëwandamau ich chognaanagta Moiseeg deepibaawai Moiseeu jürr phöbör ee thumaam khüun athee aibëejim. ²⁰ Pari Abrán düi iekhaawai chan Moisés düi atarrjö säi ich chognaam gaauta jaaupüiba, warre ichdëuchata jaaujim.

²¹ Pari magbaawai äbmua khäijä ichab, “¿Magan mag Moisés leü jürr Ëwandamau mag ewagam khüun düijä ajapha aju a jaautarr chaaur khüetta jaau säeb?” aju. Magjä khabam. Mag anaa mag leüta chadcha Ëwandamag maach aupiejem akhiin, magan säi

mag ley gaai nem jaau sim wau n̄muapaita Ēwandam dau na maach kulp chukhu n̄isip aajeekham. ²² Pari Ēwandamau magta maachig ich iek gaai jauba sim. Magta jaauju khāai maachin thumaam kh̄unta dich pekau gaaimua Ēwandam d̄i iekkh̄or wai n̄m a sim, ichd̄eu jaautarrj̄o ich aar auju awiaj̄a Jesucristo iek ūkha n̄m kh̄unta mag auju aai n̄m a khap amkh̄iir.

²³ Agtha Cristo b̄eba aawain mag lēuta Ēwandam d̄i iekkh̄or wai n̄mj̄a khaph̄u apiejeejim, i d̄i kh̄oinaa ajuj̄a khaugba. Mag narr aawai āba i b̄eejuuta n̄ naajim, mag maach peerd̄u aujucha pierrwai i iek ūkhaag. ²⁴ Ajapcharan maach j̄oinag ley deetarrauta Cristoou maach peerd̄uj̄a khap apijim, chadcha mag Cristo pierrwai th̄araucha i iek ūkha n̄m gaaimua Ēwandam dau na kulp chukhu n̄simkh̄iir. ²⁵ Pari mag narrta īs ya ich Cristocha barch̄ewi i iekcha ūkha n̄isiewai ya tag mag ley igba n̄m. ²⁶ Ya īsin mag ich Jesucristo iekta th̄araucha ūkha n̄m gaaimua maachin thumta Ēwandam chaainau. ²⁷ Mag i chaainkha n̄m d̄i p̄or choo n̄mua Cristo d̄iij̄a khodkhanaa i kh̄iir theg n̄m, ich Cristo m̄ig eegar aawai n̄rraajerrj̄o w̄n̄rraag. ²⁸ Mag naawai ya īs chan ābmuaj̄a, “M̄un judioou” wa “M̄ chan jud̄io khabam” ajuj̄a khaba, ni chikham chog wa chikham chog khabamj̄a aba, ni “M̄un emkhooi aawai ūi kh̄aij̄a m̄chta ūrpaī chir̄m” ajuj̄a khabam. P̄aran thum Cristo d̄enkha naawai ōr ābpaīm̄j̄ota n̄m. ²⁹ Mag chadcha p̄ar Cristo d̄enkha n̄m khai, magan chadchata Abr̄an chaainau. Mag i chaain aawai, ich Ēwandamau irig i chaain ewagam kh̄un d̄iita ajapha aju arr aawai, p̄ar d̄iita chadcha Ēwandamau ūu aju.

4

¹ Mua p̄rag jaau ig chir̄m̄un m̄gta sim: Khanim nemj̄o woun rikkha simua chaai b̄r̄u khit̄m ābpai wai sim; mag sim meebaadee magdamauta i juagam nem j̄aju. Mag ichd̄euta thum j̄ajup mam̄, agtha b̄r̄u khit̄m aiguin, ich ag degam chogj̄opai chi j̄oinau ichig nemdam jajaaukhampier̄ta wau khit̄m. ² S̄i chi j̄oinauta b̄au armam d̄i irua j̄aju nemj̄a thumaa amach d̄enj̄o ajapha wai n̄m. Maimua ya chi ayau ich meeju nawe ēsap gaai jaau p̄atarr ag āno wai s̄isiewaita ya ichig th̄s̄ēbap̄aiwai ichd̄eucha khap s̄isiju; ajapcharan ajap ich j̄oipa s̄isiewaima. ³ Maach m̄g Cristo iek ūkha n̄m kh̄unj̄a ich agj̄ota naajim. Warrcha Cristo khaugju naweran s̄i parhoobam nem maach j̄oin iita ūrcha kh̄iir pogkhe ūrkhaajeejim, j̄oinau chaainag nem jajaaukhampier̄ aajemj̄o, m̄ḡmuata chadcha dich peerd̄u aujupii awi. Pari mag ūrkha n̄muata ich ipier̄raa aawai warag ichta wounj̄o maach kh̄ai ūrpaī s̄iejim. ⁴ Mam̄ mag w̄n̄rr̄u awi ya Ēwandamau ich lewaa p̄iju ed aadeewai p̄iwi, Ēwandamkha s̄ier̄ta maach thumaam kh̄un thaabatarrj̄o chadcha maar meeun ūirau oowi, b̄r̄u b̄aumamua tagam kh̄unj̄o mag Moiseeu ley deetarr ūrkha khit̄mua j̄oipajim. ⁵ Pari Ēwandamau mag i p̄itarran, mag leita wounj̄o jua theeg s̄ier̄ eemua maach ich iek ūkha n̄m kh̄un peerd̄u aumkh̄iir ajim; mag ūu peerd̄u athaawai ich Ēwandamauj̄a ūu maach ich chaainkha wai s̄isimkh̄iir. ⁶ Mam̄ mag ich chaainkha n̄simj̄a maachig khap amkh̄iir, ich Ēwandamau j̄urr ich Chaai Akhaarta p̄ijim maach th̄ar ee s̄iemkh̄iir. Mag i Akhaar maach th̄ar ee simuata maachigj̄a Ēwandamag Aai ich̄epiewai chadcha maad̄eu Ēwandam maach Aai aajem. ⁷ Magua īs p̄ar ya tag mag leita ūrkhaag khaba n̄m; p̄aran īsin Ēwandam chaainau. Mag i chaain aawai m̄g atag pawiaj̄a Ēwandamau p̄ar athee nem wai sim j̄apib khaba j̄apiju.

Judionaan ley ūrkhapimaaugau Pabloou chi ūkha n̄m kh̄un wawitarr

⁸ Chadcha warr p̄arau Ēwandam khaugba aawain parhoobam nemta ēwandam awi aḡm̄gta ee aajejim. ⁹ Mam̄ īs ya p̄arau Ēwandam chaarta ajapha khaph̄naa ich garmuaj̄a p̄ar khaph̄u simta, ¿j̄agwi warr p̄ach narrj̄o deeu ūwaa maḡm nem maad̄eu igba s̄i jua theegj̄a chukhu s̄isid̄m̄gta ee aju ēkhaaj̄e? ¹⁰ Maimua ¿khan j̄agwi deeu ūwaa warrgarmj̄o phiesta edj̄a ūrkhanaa, edau wah̄ee n̄m edj̄a j̄agnaa, maimua tagam

phiesta año gaai waujerrjã deeu wauju khïirju nu? ¹¹ Jãg oowaita chadcha pãar ee Ëwandam iek jaauwai jãg mûch phithur chitarrjã sïi par ajim aju ökhö chiraajem.

¹² Ermanonaan, mûun chadcha Judioou; mag chirab mamu ya mûun pãar meeunjöta chirum, tag mûch jöoin leijã urkhaba. Magua muan pãragjã mûchjöta abat a chirum. Oob maar jöoin ley urkhamiet. Mua khaphu chirum pãrau mu iek urm khösi urju. ¹³ Pãrau pãachdëujã khaphu num, pãar ee nacha mûchdëu maach peerduajem iek jaauwimaawai, mor machpawi warag pãar ee chirsier gaaimuata üu pãragjã jaauwi pãrau urjierram. ¹⁴ Muan jãg mûch mor machpawi aphuu chirumuata Ëwandam iek jaau chitum oowi, pãrau warag mûch isegwi pãach eemua mûch jurpüiju khäijã khïirju chirajim. Pari magjã magba, magju khäai angelnaan ich Jöoiraucha püitarrjö wa ich Jesucristota pãach ee barbaimamjö ajierram pãrau mu düi. ¹⁵ ¿Chadcha maagwain pãar onee naabajï? ¿Magtarrta jãga nu is? Mua khaphu chirum, jãagwai maach peerduajem iek mua jaauwi üu pãachdëu urtarr paar, onegau pãrau pãach dau jëu deebaawai üu mu khïirdam inaapai khäijã aju khap amuan, magumjã aba pãrau chadcha pãach dau khäijã murug jëu deekham. ¹⁶ ¿Mag narrta is jãga pãar jãg nu? Pãachdëu jãg deelum khûun iekta ükhaag ëkha numjã idëu ükhapiba mua pãach khïircha mug ësap gaai ikhüaba mag iekha chirum awi, ¿pãach oomapha aawaita mag chirum anú? Magjã khabam.

¹⁷ Jãg pãrag deelum iekpa jaau wënurrum khûunan chadcha pãar athee wurpa thunum, mamu mag numun am ödiin jurr khïetta khïirju sïsidum. Am khïirjugan amach iekta pãrau ükha phöbaadeewai tag murugjã ooba jurr amachigta ee apim khösi num. ¹⁸ Mua mag chirum chan mag pãrag am düi khapeerkhapimapha aawaijã khabam. Chadcha pãar düi ajapha aagta jãg naakhiin üuma; pari mag pãar düi ajapha akhiinjã mu chukag meerjã ich magta ajupma, jãg sïi mu pãar düi chirum dakhïirpai khaba. ¹⁹ Chaaina, chaain chukhu chitaawai murugan pãarta mu chaainau. Magua pãar atheyan mûun üui chaai machkha thunumjö gaai machaaga chiraajem; pãrauta Cristo udëraa pãach gaai thierrpapibam aiguin, mûun ich mug pãar khïirjuau gaai machag chitaju. ²⁰ Pãar düita äba jooba chirum akhiin üucha akham, khïircha aawai ajapcha jaaupüüg maag; mamu maach mug warp naawai khïirju chirum jãga aju khai. Mua pöd khaugbam pãrau khani khïirju num khai, ich jãg warr pãach wënurrarrjö wënurraag.

Pabloou Agar Sara düi igkhamamua jaautarr

²¹ Pãar ar Moiseeu ley werpurr gaai nem jaau sim wau numuata pãach peerduju awi agpierr wau wënurrum khösi num khûun: ¿Pãrau chi ley gaai jaau sim ajapha khaphu numú agá mag leigta ee aag? ²² Mag leita äba urkhaju khïirjuju am ugua pãrag jaaukhim: Makhûun libro gaai jaauwai, jöoi Abrán chaain numí wai siejim aajem: äb daupeer Agar aajerr ich chogkha wai sierr düim maimua äb ich chog khaba ich üui chaar Sara düim. ²³ Mag ich chog düi ootarr chaairan sïi ich jãg büur abarm gaaimua üuin bi ee paajemjö bi ee pawi ootarr ajim aajem. Pari ich üui chaar düi ootarr chan magba, chi Sara ich daupeer gurjã pöd chaai ooba arrta ag nawe ich Ëwandamaucha amag chaai oopiju jaautarr aawai ich iekhatarr chadcha amkhïirta oopijim anaabá. ²⁴ Mag üuin numí chaain ootarran, ich jãg üuinu chaain numí ootarrjö, Ëwandamaujã biek numí öor düi iek deetarrrta jaau sim. Magua mag chi üui nacha chaai ootarrau, ajapcharan Agarrauma, Sinaí durrsï gaai Ëwandamau Moiseeg ley deetarrrta jaau sim. Chi Agarrjã sïi jöoi Abrán chog arr aawai ag chaain ewagam khûunjã ich magta chikham chogkha nüisijim. Maguata ich agjö ichab mag ley gar thaaba num khûunjã, sïi chikham chogkha numjö, mag ley urkhaagpaita thaaba num. ²⁵ Mag leüta öor sïi ich chognaankha wai siëwai, chi ley deetarrr durrrjã Sinaí anaa Agar aju aai num, chi Agarrta mag ley urkha numua ag chognaankha num khûun äd aawai. Mamu is ewagjã judionaanta mag ley urkha numua i chognaankha naawai mag Agar anum chan Sinaí durrsïpai jaauuba, Jerusalén phöbörpata jaau sim, jãata judionaan phöbör aawai. ²⁶ Pari Sara sïi Abrán chog khaba i üui chaar arr aawai jãgua jurr ügtharm Jerusalanta jaau sim; ajapcharan maach thum Cristo iek ükha num gaaimua ügthar wëtju khûun ädkhata öbër sim. Magua ich jãg Sarajã Abrán chog khaba arrjö,

maachjã mag ley urrekhaba num gaaimua ag chog khaba num. ²⁷ Mag Sara maach mug ükha wëjöm khunn ädkhaju igwi Ëwandamau ich iek gaai phäpiewai, “Punn chadcha chaai ooba urraawai büürjã chaai khierr machag khaugba urrab mamu, ichiita onee abá” ajim.

“Chikhamnau jaai khecheu auwi puch appai urrab mamu, jãg puch chogkha simta puch jaai düi sim khãijã, punta ürcha chaain khapaana urraju” a phäpijim. (Is. 54:1)

²⁸ Ermanonaan, magtarr aawaita Sara iewaa char Isá ag nawe ich Ëwandamau deegu jaautarrjõ, päarjã ag nawe ich iuu aawai ich chaainkha auju jaautarr khunn khabahab.

²⁹ Pãrau khaphu num, mag jaar jõi Abranau mag ich chog Agar anarr düi amach khïrau chaai ootarr Ismael aajerrau Sara iewaa Isá ich Ëwandam Akharau oopitarr düi khõinaa khaba aajeejim. Magua ïs ewagjã ich agjõta sim ïchab: judionaan ley urrkhaajem khunnau maach ich Cristo iek char ükha num khunnagjã amach dënjõ urrkhariju êkhaajem. ³⁰ Pari judionaan awiajã chi mag num khunn chan Ëwandamau aubaju khap amkhïir ;khan a sï Ëwandam iek phã sim gaai Saraau iekhatarr igwi? Mag sim:

“Abrán, jãg chaai ich äd düi warre maach aigmua jurbarüi” ajim chi Saraau.

“Jã sï maach chogkha sim düim chaai aawai jãgua pöd maach chaai düi äba pu juagam nem jüaju khaba sim.

Mu pu üi chaarkha um düim chaairauta pu juagam nem jüaju aai simgui” ajim. (Gn. 21:10)

³¹ Ermanonaan, maguata maach Cristo iekta ükha num khunn chan sï mag ley urrkha numua ag chogkha wënrarmkhïirta Ëwandamau auba arr aawai, mag sï Agar Abrán chogkha sierr chaainjõ khaba num; maachin i chaain ich üi char düim khunnjõta num.

5

Dich jöoin iig tag ee apiba jaautarr

¹ Keena, ya ïsin Cristoou päar päach jöoin i eemua üu öbeer athaawai oob tag warramjõ agumugta ee amiet. Mag päach jöoin i eemua ich mag peerdu wënrarmkhïirta Cristoou päar öbeer autarr aawai jãg päachdëu i iek ükhatarr gaaita ich mag ubu wënrathü. Oob maar meeun judionaan iigta päach ich chogkhapimiet.

² Pari magaagan ajapha mu iek ürbat keena: Mu Pabloouta pärag mag chirum. Pãrauta Ëwandam dau na päach ajapha kulp chukhu paapüyaag awi ley gaai jaau sim ipierraa päach mehëujã phurbichpi num khai, magan Cristoou maach köit ich thöopitarraupai pöd warre päach peerdu aubam awiata mag num. ³ Pãadë ürbat, deeu pärag phurba jaau chirum: Äbmua khãijã mag mehëu phurbich numuata Ëwandamag ich aupim ig sim khai, magan tagam nem Moiseeu ley phã püarr gaai jaau sïsidumjã ichiita thumaa ajapha urrkhaju aai sim; mag thum urrkha aubam chan oob Ëwandamau päach auju amiet. ⁴ Pãar jãg ley urrkha numuata Ëwandam dau na kulp chukhu aju êkha num khunnan, warag päach garmuata Cristo kha isegwi i bü ogdunaa Ëwandamau päach khõsi wai sierrjã päach garmuata i barpu num. ⁵ Pari päar mag num daumich, maraun chad Ëwandam Akhaar gaaimua maimua chadcha Cristo maach köit meetarr ükha num gaaimuata Ëwandam dau najã maach kulp chukhu naaju khaphu num. ⁶ ;Jãgwi mua mag chirú? Mua mag chirumun Ëwandamau oowai Cristo iekta ükha num khunnan mehëu phurbichba naawiajã thum agdaujõpai ojeewaita mag chirum. Iruan magum nemta wauju khãai, äba ich iekpai ükha num düi ichjã khõsinaa dich khapeenjã kha khõsita apiejem.

⁷ Pãachdëu nacha ükhatarr iek gaai päar nem ajaug wëtmarrta ;jãga jãg maach peerduajem iek chaarta isegwi parhooba nem jaau numta ükham ig num? ⁸ Warrcha Ëwandamau pärag ich iek ükhapi auuwiajã tag päach jöoin iig ee apimaaugauta Cristo gaaimua pärag ich iek ükhapi autarr aawai, päar jãg num chan ich Ëwandamau khabam. ⁹ ;Pãrau ürba aajë, “Levadura büruu pütarrjã arin ee thum aaiduajem” aajem? Ich jãgta naabahab päar ee jãg chad khabam iek jaau wënrarm khunnjã. Am khapan khaba naab

mam̄, amachdēu jāg jaau wēnurr̄mua pāach thumaam kh̄unagta maach peerduajem iek isegpiju ēkha naabahab. ¹⁰ Amau jāg naab mam̄, pāraujā m̄ dēnjō ūkha naawai mua khaph̄u chir̄m pārau maach Pōr Cristo iek isegbaju. Pari jāg pāar idēu khajap sīuba wēnurr̄m kh̄unan ichiita Ēwandamau am gaai mas deeb khaba mas deēju.

¹¹ Jāg m̄ch meeun judionaanaupaijā m̄ ēugar sēukha jaau n̄mjō chadcha warramjō agtha mua m̄ch paarmua mehēujā ph̄urbichpi jaau chitakhiin, amach ipierr warag Cristo iekjā ūkhanaa mehēujā ph̄urbichpi jaauwai, amau m̄ khaibag wauju ēkhaju khāai warag ajaphata m̄ ig iyū aajeekham. Mag akhiin Cristo pakuls gaai thōotarr iek jaauwaijā am gaai mas khaba aajeekham. ¹² Maestronaan an̄m kh̄unta khaugab jāg parhoob nem jaanaa mehēujā ph̄urbichpi jaau n̄m gaaimua idēu pāar khajap sīuba n̄m kh̄unan, mag buchkhunpai ph̄urbichpi jaauju khāai amach ph̄arrta wir aig amachdēupai warre jap̄inaa tag pāar molestaaba akhiin ūucha akham.

¹³ Ermanonaan, Ēwandamau pārag ich iek ūkhapi aauwaijā tag maḡm pāach jōoin i ūrkhapieg khaba, ich ipierraa amkhīirta pāar ichig thūrka aujim. Magtarr aawai irua khōsim nemen chad pāachdēu waum aig wauju aai n̄m. Mam̄ mag pāachdēu waum aig nem wauju aai n̄m awi oob sīi parhoobam khōchag pāach khīirjug ee bēewai agpierr amiet. Magju khāai pāach khapeenjā agdaujō kha khōsinaa am dūi ajapha ajuuta ēkhabat. ¹⁴ ¿Khan jāgwi mua mag chir̄ú? Moiseeu ley ph̄a puatarr thum sīi “P̄ach khapeenjā daupii abá ich jāg wir aig p̄achdēupai p̄ach chig apimapha aajemjō” a sim gaaimuata thumaa jaau öbēr sēwaita mag chir̄m. ¹⁵ Pari pārau mag Ēwandamau Moiseeg jaautarrjō khaba warag pārau pāach wir aigpaijā chikham oomapnaa sīi khoojem nemjōta aadēp akhiin, pōm wēnurr̄aba pāachdēupaita pāach khaibag wauju, Cristo gaaimua ūu wēnurr̄aju arrta sīi parhoobam kh̄unjō naawai.

Parhoob aju khāai Ēwandam Akhaar ipierrta aju aai n̄m

¹⁶ Keena, magua mua pāar wawí chir̄m, m̄ iek ūr̄bat: Pāach ö khōchagpierr nem khaigbanta waum khōchkhakha aju khāai, Ēwandam Akhaarta pāach gaai phēsnaa ichdēu pāachig nem jajaaukhamta agpierr abat. ¹⁷ Nem khaigbam wauju khīirjug maach gaai sim̄n Ēwandam Akhaar maach ee sim dūi wērbua gaai n̄mjōta aajem, ābmua nem waum khōsim jūr̄r ābkhaíu waumapha aadēp aawai. Makh̄un numí mag ihāba khaba aajem kh̄un aawai makh̄un numiim kh̄unauta maach chi ūr̄m kh̄unagjā amachdēu khōsimjōta waupiju ēkhaajem. ¹⁸ Mam̄ Ēwandam Akharagta ūd̄raa pāachig ichdēu nem waupim khōsimta jaupinaa i ipierraa n̄m chan ya tag mag leijā igba n̄m, ich Ēwandam Akharauta ichdēu khap nem waumkhīir jajaau aju aawai.

¹⁹ Pāadē m̄ sēu awi oobat. Merag chukhu sījem ar sīi amach khōchagpierr nem waaujem kh̄un; maḡm kh̄unau mugta aajem: Amach öor khabam dūijā khapes aajem; mag khapes aawaijā athuuchata aajem, pōd amach khōchagjā āwat auba ya ich magta waau khaug th̄naawai. ²⁰ Nem parhoobam nem juau wautarrta ėwandam awi aḡm̄gpa jēeunaa bēnēujā öor ūr̄th̄naa kh̄uḡjem. Chikham khīirjā oomapnaa chikham dūi khīir būnaa amach khapeendam ajapha n̄m oowai magjā khōchkhaba sīerrjēem. B̄ur̄ abarm gaaimua nem khōrgnaa nem inagjōm wawaag aawaijā amachta garpapa aajem, chikhamnag inpimaaugau. Amach idūii aajem kh̄unpai khōsinaa jūr̄r agjō deeam kh̄un igar n̄m kh̄un dūijā amachta ūr̄pai aju khīirju sīerrjēem. ²¹ Jāḡm kh̄unaun chikham nemdamjā amach dēn apim khōssita aajem. Magnaa nag pōm waup̄inaa sīi khēch th̄n̄sisipnaa thach bipōmjā khō sīerrjēem. Maimua mag tag amau nem waumaajem jaumakhiin, nem khīir khapaana th̄n̄m. Na m̄chdēu pārag jaau chir̄arrjō ūwaa puaba deeu mag chir̄m: Cha mua jaau dichdimam nem waaujem kh̄un chan Ēwandam durr wētbam.

²² Mag khāai Ēwandam Akharagta ichdēu khōsi simjō ūd̄raa pāachig nem jaup̄i n̄m̄n chad warag pāar ee agdaujō pāach khapeen kha khōsinaa, onee, khōinaata wēnurr̄aju. Mag n̄m dūi íchab chikhamnau khāijā dich meeukhapiju ēkhaawaijā sīi āwatp̄p̄i aa khaph̄naa, ich ödeg bigaaum kh̄undamjā ūuta wēnurr̄apim khōsi, öor

düi ö ajaphanaa, dich khapeenag nem magju abarmjä chadcha dich iekhatarrjö nem wau wënurrāju. ²³ Magnaa ïchab dichta warm khüun khāai ürpai ajujā khīirjuba, daumaanaa sī pāachdēu nem waum khōsimugta uduur pāach ürpapibaju. Mag ajaphata nem wau nüm khüun chan leíujā agum paar khaibag waupi jaaubam, mag Ēwandam Akharau jajaaukham ipierr nüm aig ley gaaijā dich khapeen düi api simjōta naawai. ²⁴ Cristo dēnkha nüm khüunan warr i thōo naawaiwe amach ö khōchagpierr nem waju khīirjugpata warre i düi pakuls gaai meerppüitarrjōta nüm, tag magum nem khaigbam wau nümua pekau wauba aag. ²⁵ Keena, mag Ēwandam Akharauta Cristo gaaimua üu maach Ēwandam dēnkhai wai sīewai ichdēu khōsimta idēu warag maachig jajaau apitarrau.

²⁶ Oob iwiir äbmuajā ichta warm khüun khāai ürpai sim a khīirjumiet. Chikham nemjä dich dēn apim khōsi khaba, ni magum gaaimuajā oob dich khapeen düita khīir büu durdur amiet.

Agdaujō dich khapeen juag ooju aai nüm

6

¹ Ermanonaan, pāachdēu oowai äb khāijā Cristo gaaimua maach khodkha khērüm pekau ee buudimam oobaawai, ar chi Ēwandam Akharau pāachig nem jajaaukhampierr aajem khüunanau i khaigpērbat. Mag deeu i khaibag eemua öbeer auju ēkha nüm aigjā ithūu wawimamuata i wawipetat, deeu ajaug ee sīsimekhīir. Mamü mag pekau ee burr nüm khüun wawiewaijā khīir khaphü abat, eeu pāachpata düi agjō adukham. ² Pāach ee äb khāijā problema paarpaawai, warag pekau ee burrm ugua, oob irig oobamjō amiet. Pārau chadcha athaba magta am khaigpērju ēkha durrumün, Cristoou dich khapeen kha khōsi apitarr aawai chadcha magta nüm.

³ Äb khāijā sī atcharagaupai ichta warm khüun khāaijā ürrücha sim a sim wounan, ichdēupaita ich khūgur sim, ich mag iekha sim gaaimuapai serbiiba simta mag iekha sim merag chukhu sīewai. ⁴ Magju khāai chikhamnau nem khaigba wau nümta eerpanaa jaauju khāai, pēchpaita khīirjubá, chadcha Ēwandamau khōsimjōta wau sī a khap aag. Mag irua khōsimjōta nem wau simün chad onee aju awiajā magum gaaimuata onee aju aai sim. ⁵ Mua mag dichdēu nem wau nümta üu sī wa üu khaba sī a khap aju aai nüm a chirümün, Ēwandam khīirphee dänüutkhabaimam edjä chikhamnau nem wautarrta irua maachig jēeuba dichdēu nem wautarrta jēeumaju aawaita mag chirüm.

⁶ Müg maach peerduajem iekta bēn dö nümjō khaug nüm khüunaun amachdēu nem wai nüm eemjä mag amachig jaau nüm khüunag deeb khaba dedee aju aai nüm.

⁷ Pāachta Ēwandam dau na chi ajarcharam khüun awi oob wir aig pāachdēupai pāach khūgurmiet. Müig maach agdaujōm khüun appain pārau öor khūgurwiajā Ēwandam chan pöd äbmuajā khūgur aubam. Pārau khaphü nüm, maadēu nem jīrwain deeu nemjīir öberba, dichdēu nemjīirtarr khīirta öbeerjem. ⁸ Ich agjōta sīebahab müig eegar aawaijā: Maadēuta dichdēu khōchagpierr parhooba nem waaujerr khai, mag dichdēu nem khaigbam waaujerrapaita Ēwandamag maach aupibaju. Pari magba Ēwandam Akharau khōsimjōta agpierr nem waaujerr khai, ich ag Ēwandam Akharaupaita ïchab ich mag maach ich düicha ügthar wënurrapiju. ⁹ Maguata maach chan müg nüm aig khusēukha phōbaadēm awi nem ajapha waju aai nümjä wauba ich mag sīuju aai khaba nüm. ¿Jāgwi? Chokhōgba magta nem ajapham apha wau wënurrümün, Ēwandamau oowai ichdēu magju ayaa am ed mag nem waum khōsi waaujerr jūr maach düi agjō üu aju aawaima. ¹⁰ Keena, maguata muan pāragan, üuta dich khapeen juag ooju aai nüm aigün thumaam khüun düita ajapha aju aai nüm a chirüm. Pari mag nüm aigjā Cristo gaaimua maach khodkha thünüm khüun düita maadēu ürcha ajapha aju aai nüm.

Pabloou äbmiecha öor wawimamua salud deepüitarr

¹¹ Keena, pāadē oobat: Ya öpüyaagpaawai müch juadamaucha pārag müg ēsap nem dau dapag phā deepüi chirüm. ¹² Ar jāg ajués pārag amach dēnjō dich khakhua

dauchachpi jaau n̄m kh̄naun, s̄i amach meeun d̄i iekkh̄r aumaugauta j̄g n̄m, mag amach j̄oin iita p̄api jaauba naawai Cristo pakuls gaai meerph̄e th̄otarr gaaimua amachd̄eu m̄ d̄i n̄mj̄o amach ĕudee ĕkham ugua. ¹³ Pari mag n̄m chan mag dich khakhua dauchachpi jaau n̄m kh̄nauj̄a amachd̄eu ley jaau n̄m gayam thumj̄a m̄rkha auba n̄mta mag n̄m. Mag n̄mta amach garmuan chad p̄rag ichiita amau jaau n̄mj̄o aju aai n̄m an̄m, mag amach ipierr abaawai amachd̄eu jaauwiata p̄rauj̄a j̄g p̄ach mor dauchach wai n̄m a iekhaag. ¹⁴ Pari mua chan mag am d̄enj̄o m̄ch th̄oba, maach P̄r Jesucristo chi pakuls gaai dau aph̄u arrra th̄o iekhaajem. ¿Khanthee mua m̄chd̄eupai m̄ch th̄obaad̄eju? Mag m̄ch k̄oit pakuls gaai Cristo th̄otarr aawaita ĩs chan warr m̄chd̄eu nem waaujerrj̄a tag kh̄irjuba, maḡm nem waumaugau warag chi meemj̄ota chir̄m; ajapcharan maḡm nem chan m̄ athee chukhumj̄ota th̄n̄m, ya j̄urr Cristo d̄iita chiraawai. ¹⁵ M̄ naan par amach khakhua dauchachpi jaau th̄naaju. Mag naab pari maachin dauchach chukhu th̄n̄m kh̄n d̄i agdauj̄opai n̄m Ēwandam dau na. Magarrau m̄ch paarmuaj̄a d̄i balee sim a chir̄m̄n, Cristo iek ũkha n̄m gaaimua deeu thaabatarrj̄o i d̄enkha n̄m̄n chad chadcha balee sim a chir̄m. ¹⁶ P̄ar thum mag Cristo d̄enkhanaa ichd̄eu jaaumam ipierraa w̄n̄rr̄m kh̄n k̄oitta muan j̄eu chir̄m, kh̄oinaa ich j̄g p̄ach eeg oopaar amkh̄ir. Maimua ĩchab thum tagam kh̄n̄j̄a chadcha Ēwandam chaainkha th̄n̄m k̄oitj̄a mua j̄eu chiraajem.

¹⁷ Keena, m̄ ajim mua p̄rag jaaum ig chirarr. M̄igmua atag chan ni ābmuaj̄a tag m̄chig mag dich khakhua dauchachpi jaau n̄m iek igpimapha chir̄m. Maḡm dauchachta igju kh̄ai, Cristo iek jaau chit̄m gaaimua ōrau m̄ p̄rnaa w̄ wai n̄mua pedph̄emarrta m̄ch mor gaai chadcha dauchachj̄o wai chit̄m. J̄ḡm oo n̄m gaaimuata ōrau khaph̄u aju aai n̄m, m̄ chadcha i chogkha chit̄m.

¹⁸ Ermanonaan, magdampai ajim mua p̄rag jaaum ig chirarr. Muan p̄ar k̄oit j̄eu khitaajem, maach P̄r Jesucristoouta ich j̄g p̄ach ũu wai n̄rramkh̄ir. Ayoo keena,
Pablo

EFESIOS

Pabloou Efesopienag ěsap phā deepüitarr

Chi phātarr. Pabloou carta jayap phājim aajem Roma phöbör ee cárcel deg simua: chamug Efesopienag deepüitarr, Filipopienag deepüitarr, Colosapienag deepüitarr, maimua jöoi Filemonag deepüitarr.

Biek āb ich Pabloou mag Efeso phöbör ee judionaanag Ęwandam iek jaau sierr aawai ichdëujā aiguum khūun khaphū sĕjim (Hch. 18:18-21). Mag nūm dūi Ęwandam iek jawaag am aar mawi año thārjupjō ag phöbör ee Cristo iek jaau sierr aawai chará ichdëu thum am khaphū sĕjim aajem (Hch. 19).

Chijā khūun atheeta phāji. Mag jaar provincia de Asia ee Efeso phöbörta chi pōmaam ajim aajem. Mag phöbör pōmaam aawai öor pōm sĕi mercancia auna pēr nūmuapaita naajeejim anaabá. Ich ag phöbör eeta am Ęwandam Diana anūmug jĕeujem dijā sĕjim aajem (Hch. 19:27).

Mug cartaan Pabloou Efesopien thum chi ũkha durrum khūun atheeta phājim aajem, nacha amachdëu ũrwia deum iglesiaag deebapāaiwai thumaam khūunag ũrmamkhĕir. Mag Efesoom iglesia een judionaan khabam khūunta ũrcha naajim aajem.

Khan jawaag ajĕ. Pabloou ũrcha mug carta phāju khĕirju wai sierran, jāga Cristoou judionaan amach meeun khabam khūun dūijā öor ābpaimjōo apūijĕ a jawaag ajim (2:13-16). Ajapcharan maach mug Cristo iekta ũkhawi i dĕnkha nūm khūunan, deum meu awiajā, thum meu ābpaimjōnaa dō ābam eem khūunjōta nūm a jaapāaig ajim; ajapcharan mag ābpaimkha nūmuata Cristo iglesiakha nūm jawaag. Jāga mag nū a jawaag Pabloou mugta jaajim:

- (1) Maach thum chi ũkha nūm khūunta Cristo morkha nūm anaabá; maagwai ich jūr maach Pörkha sim aajem (Cap. 4:15-16).
- (2) Maachin di ābpaim ĕu awaag pa khapaana thurrp thūnūmjōta nūm anūm; mamū mag dipá pōm thūnūm ee āb sim chi ajapcharam; ma, ich Cristo aajem, chi dihād jārram (Caps. 2:20-22, 4:4).
- (3) Mag Cristo morkha nūm aiguin, ũi ich jaai appai oo sierrūmjōta nūm aajem (Cap 5:22-32).

Salud

¹ Mūun Pabloou, Ęwandamau khōsi sierrjō Jesucristooucha ich i jaumkhĕir jūr autarr. Muata pārag mug ěsap phā deepüi chirūm, Efeso phöbör ee Ęwandam dĕnkhanāa Jesucristo iek ũkha nūm khūunag. ² Pār kōit maach Aai Ęwandamag jĕu chiraajem ichdëuta maach Pör Jesucristo dūimua ũu dũrrcha pār eeg oowi pār khōinaa phĕ wai naamkhĕir.

Cristo dĕnkha nūm khūun dūi Ęwandamau ajapha aajem

³ Muan maach Pör Jesucristo Aaita thō iekhaajem; ajapcharan Ęwandamma; irigpaita ũu ajim a chiraajem, chadcha maach dūi ajapha amkhĕir Cristo pūitarr paar. Mag maach Cristo dĕnkha naawaita Ęwandamau ũgtharmpeen dūi aajemjō maach dūi mūig eegarwejā ich Akhaar gaaimua ajaphata aajem. ⁴ Pari mag maach dūi ajapha sim chan sĕi eupemjō khĕirju auwi khaba, warr mug jĕb ompaaju nawe Jesucristo gaaimua ich Ęwandamau ya maach ich dĕnkha auju khĕirju wai sierr aawaita maagem, ich dau na tag kulpjā chukhu sĕi ich atheepaita ichdëu khōsimjō wĕnūramkhĕir. Mag warrgarwe ich garmua maach khōsi arr aawaita ⁵ Jesucristo gaaimua ya maach ich chaainkha aujūjā khaphū sĕjim, ichdëu maach dūi am khōsi khĕirju wai sierrjō. ⁶ Mag gaaimuata chadcha ich mag Ęwandam ajaug phĕnaa i thō iekhaajem, mag ich ajaug sierrūm gaaimua ichdëu ich Iewaa daupii aajemta ũu maach athee pūitarr aawai. ⁷ Maach pekau gaaimua Ęwandam dūi iekkhōr pōm narrta, sĕi khajapham dĕbpaar phag nūmjō Jesucristoouta

maach daupigau ich bagau maach phag athaawai, üu Ëwandamau maach khaibagjä chugpaawi warre magum khäär okhoopüijim. ⁸ Pari magpaijä khaba, chadcha ichdëu maach khösi chirum khap amkhäär, maachig ich khäärjugjä deewi üu magumjä khaphu wënurrum. ⁹ Ajapcharan ichab warr ichdëupai ich thäär ee nem waumaju khaphu aajersta maachig khaphu apijim. ¹⁰ Mag ich thäär eepai nem wauju khäärju wai sierran, mug atag chadcha ichdëu magju ed paawaita ichdëu khäärju simjöo aju. Mag edta ich Ëwandamau öor thum edjä ee nem thunampa Cristoog thüsiepüiju, am düi jürr ichdëuta khap amkhäär.

¹¹ Magta agtha maach thaababa nwe Ëwandamau ya maach ich dënka wai siejim, Cristo düi khapeerkha nüsiewai mag nawe ichdëu deeu jaau sierrjä ichdëu mag khäärju wai sierrjö chadcha jüamkhäär; Ëwandamaun chadcha ichdëu oowai ajapha aju ayaam nemta wau sierrum. ¹² Magta maach chi nacha Cristo iek ükhatarr khüunjä ich dënka aujim, mag ichdëu maar ich dënka autarr gaaimua päar maarjö i iek ükha num khüunaujä ich Ëwandam ajaug khitumta thö iekhamkhäär. ¹³ Maguata päraujä ichab chadcha Ëwandam iek char mug maach peerduajem iek jaau num ürwi üu Cristo iek ükhabaawai, Ëwandamau ag nawe ichdëu deeu jaautarrjö päragjä ichab ich Akhaar deejim. Mag ich Akhaar deetarran, päarjä chadcha ich dënka wai sim khap amkhäär ajim. ¹⁴ Muggwaiwejä ya Cristo gaaimua Ëwandamau maach ich dënka wai siewai mug atag ya ichdëu maach auju ed paawaijä warre ich aarcha maach phë auwi ich düichata wai säsiju. Mag chadcha ichdëu maach ich aar phë auju khap amkhäärta ich Akhaarjä mag maachig deejim. Mag ich garmua maach düi magju a simun muggwaiwe ich ajaug thö iekhamkhärau.

Chi ükha num khüun köit Pabloou Ëwandamag khäärjug jëeujerr

¹⁵ Maguata, chadcha pärau päachdëu maach Pör Jesús iek ükhatarrta agtha ogdaba thäraucha ükhanaa thum Ëwandam öorkha thunum khüunjä daupii aajem khaphu chiraawai, ¹⁶ Ëwandamag jëeuwaijä päar jäg num paar irig üu ajim ab khaba üu ajim a chiraajem. ¹⁷ Üu pärau bückhun Ëwandam khaphu naab mam, warag üruchata i khaphunaa jägata Cristo gaaimua päar athee nem ajapham pöm waaujé a khap apim khösi chirum. Maguata muan maach Pör Jesucristo Ayagta jëeu chiraajem, ajapcharan ich Jöoi ügthar chiraajemuga, pärag ich khäärjug deebarmua magum khap amkhäär. ¹⁸ Mua jëeujem ichab Ëwandamag, ichdëuta warag päar khäärjug aarthugbarpüimjö amkhäär; magbaawai mag ya ich aarcha phë athaawai ich düicha onee wënurraju jaau simjä ajapcha khaphunaa, mag ich öorkha thunum khüunan chadcha peerduwi naawai müigwejä onee naaju aai num a khaphu amkhäär. ¹⁹ Mag num düi ichab khap apim khösi chirum, jäga mag Ëwandam thumaam khüun khäijä ichta jua theeg sierrumta maach chi ükha num khüun düi siejé. ²⁰ Ich mag jua theegau khabajeb Ëwandamau deeu Cristo phiri auwi ügthar ich juachaar garcha thumaam khüun Pörkhamkhäär juppitar. ²¹ Mag ich juachaar gar juppinaa ichjö jua theeg apibaawai, ichta reinaan thunum khäijä ürpainaa nem thumaa mug jëb gaai wa edjä ee khäijä mepeenjöm thunum khäijä ichta ürpai apijim, mug atag pawiajä ich mag sierramkhäär. ²² Magta Ëwandamau nem thunum thumaa sii ich Iewaa Cristoogta thüsiepüijim. Magnaa ichta maach chi ükha num khüun Pörkhapinaa ²³ maachigta ich Iewaa jürr, mug jëb gaai ichdëu khösijö nem wauju ayaa apijim. Cristoon ich appai simta durrpierr sierraawai äbmuajä jamta i siejé aju khabam. Mag simta maach chi ükha num khüun düin ichta chi Pörkha sim.

2

Ëwandam öor düi ajaug khitaawaita maachin üu peerduajem

¹ Warran päran päachdëu nem khaigba waaujerr gaaimua pöd Ëwandam aar öberju khaba naajim, sii päach pekau eepaita narr aawai. ² Päraun sii Ëwandam khaugbam khüunau nem waaujemta waaujeejim, ar müig eegarpain ichta ürpai sierrum khöchagpierr, ajapcharan dösät ipierrma, ichdëuta öragjä warag Ëwandamau nem khöchhabamta

waupim khōsi aajem ipierr. ³ Maarjā warran thum ich magta naajim, sī dichdēu nem waum khōchagpierr; nem magju abarmun parhoobam khīirjug dich khīirjug ee bēe numta agpierr waajeejim, warr thaabaawaijā ich mag pekau eeta thaabatarr khūun aawai. Chadcha maach mag wēnurrarr gaaimua maran sī parhooba tagam khūunjō Ēwandam jua machag āwatju aai naajim. ⁴ Mamū ūu Ēwandamau ōor thumaam khūun dau aug khaug paraanaa ich garmua ōor khōsi khitaawai, ⁵ mag maach khaibag gaaimua aubaju ayaa narrra ich jāg ichdēu deeu Cristo phiriu autarrjō maachjā ich aar auwi ich mag Cristo dūi āba wēnurraru khūun khapijim. Mag Ēwandam ōor dūi ajaug khitum gaaimuata maachin ūu peerdūwi num. ⁶ Ya mag Cristo dūi āba ich mag wēnurraru khūunkha naawai chadcha meewi narrra deeu phiriu autarrjō num dūi ya ūgthar ich dūicha ohoodō numjōta num. ⁷ Mag Ēwandamau maachigta nacha Cristo iek ūkhapiwi ich dēnkha autarran, īs ewag pawiajā jāga chadcha ichdēu maach khōsi sī a khap apinaa, mag Cristo dēnkha num gaaimuata chadcha ichjā maach dūi ajaug khitum khap apieg ajim. ⁸ Pāran mag Ēwandam ajaug khitum gaaimuata ūu Cristo iek ūkhawi peerdūwi num; pari mag num chan sī pāach khīrauta peerdūju ēkhatarr gaaimua khaba, ich Ēwandamau ich garmuata pāar peerdū aum khōsi arr aawaita ūu pāar peerdū aujim. ⁹ Ēwandamau maach peerdū au num chan dichdēu nem wau num gaaimua khabam, magba akhiin magum gaaimuata peerdūjim a iekhaju. ¹⁰ Mamū warrgarwe Ēwandamau khīirju wai sīerrjō ich athee mag nem ajapha wau wēnurrarmkhīirta Cristo gaaimua maach peerdū autarr aawai, maadēun chadcha nem ajaphamta wauju aai num; pari majā dich peerdū aumkhīir khaba, sī Ēwandamau mag khōsi sīewaita mag wauju aai num.

Cristo gaaimuata maachin ūu Ēwandam dūi dau parii wēnurrum

¹¹ Keena, judionaan khabam khūun, khīir eyaa abat. Warr pārau Cristo khaugju naweran, maar meeunau maachta mehēu thūu num awi pāar judionaan khabam khūunan sī saak oomjōta aajeejim, maachjō mag dauchach chukhu num awi. Pari mag numun maachjā Ēwandam dakhīir pāarjō thāar ākhārag sī maach inaamjō numta maagjeejim. Mamū īsin, magum gaaimuapai Ēwandamau maach auba aajem khaphū naawai, jāg sī Ēwandam dūi ajapha aag awi jāg maach mor dauchach num chan būurjā maadēu igbata sim. ¹² Chadcha warr chan pārau Cristo khaugba naajim. Maar judionaan eeta Ēwandamau mag maach peerdūajem pūiju jaautarr aawai mag Cristo gaaimuata ich aar maach auju ayaa numjā maraun khaphū naajim. Pari mag num ee pārau chan būurjā magum khaugba, ni maar jōoin dūi Ēwandamau iek deetarjā khaugba, pāran sī deeu meu aawai mag Ēwandamjā khaugba, ni ichdēu pāach peerdū aujūjā khaugba sī okhoota wēnurrarjim. ¹³ Pari ya īs chan magba Cristoou maach thumaam khūun kōit ich bag ārpitarr gaaimua pāarjā ich dēnkha wai sīewai mag pāar okhoo narrra ya īsin chad maach thum ābata Ēwandamau ich dēnkha wai sīejem. ¹⁴ Maguata īsin Cristoouta maach khōinaa phē wai sīejem, chadcha maar meeun pāar meeun dūi khīet numta īsin ichdēuta maach thum khod ābamjō abapūim, sī maach jārr serrkau thuur simjō sīerrta khut sīewerbpūimjō abaawai. ¹⁵ Mag Cristoou ūdūraa ich thōopibarmuata mag Moiseeu ley puatarr gaai nem khīir pogkhe ūrkhapi simjā warre serbiiba apūijim. Magta warr chan mag chikhamnagjā ooba agdaujō dich cuenta nurrjēe arrra, ōor ābpaimug paapūiwi warre chi iunkhapūijim. Magbarm aig īchab ya tag warramjō khaba, maach eepaijā khōinaa nūisijim. ¹⁶ Mag pakuls gaai ich thōopibarmuata īchab mag maach khīir au wēnurrumjō narrrā Cristoou warre ajaug paapūiwi Ēwandam dūijā khōinaa apinaa ōor ābpaimjō apijim.

¹⁷ Mag Cristo bēetarran mag maach khōinaa wēnurraru thumaam khūunag jawaanta bēejim: Ar pāar Ēwandam khaugbagau i warp narr khūunag jawaan, maimua maar meeun pāar khāai būur i khaphūpai narr khūunagpa jawaanta bēejim. ¹⁸ Mag maach thum i iek ūkha num khūunaun, ich ābam Ēwandam Akhaarpaaita wai naawai, Cristo gaaimuata ūu īsin judionaan wa judionaan khaba awiajā Ēwandam chi Aai dūi

khapeerkha wēnurrum. ¹⁹ Mag i dūi khapeerkha naawai pāar chan ya sīi chikham durr gaai jooba nūmjō khaba, īsin ya sīi dich meeun apha ābam dö ee jooba nūmjōta nūm. Maguata mūg maach Ēwandam ōorkha thūnūm khūnan thum agdaujōpai nūm nem thumaam athee, ya i chaainkha nūm gaaimua āba khodkha thūnaawai. ²⁰ Pāran īchab sīi Ēwandamau ich athee di ēwaag dipá jūr wai simjōta nūm. Ich Jesuucha ich i jaaumkhīir jūr autarr khūn warrgar īchab Ēwandam i jaaujerr khūn dūi chi dipákha nūm. Maagwai pāar jūr chi dipá daígkha naawai makhūn ūrta chi ēu simua bŭrkha arrum. Maagwai ag eegar chi big pōmaam chi dihādkha sim ich Jesucristoou. ²¹ Ajapcharan jāg di ēu nūm aig pa jŭkhapŭpŭigmampierr warag ūgthaag bāau ahaug maajemjōta nūm maachjā. Ōrau warag Cristo iek ūkhamampierr ichdēuta ichdēu khap maach gaaimua mag di ēu arrumjō simjā warag nem pōm bāau arrum, ich sījem dikha awaag. ²² Mag pāar judionaan khabam khūnjā Cristo dēnkha naawai maach thumaam khūnta āba Ēwandam Akhaar sījem dikha nūm.

3

Judionaan khabam khūnagta Ēwandamau ich iek jaaupitarr

¹ Keena, mag pāar judionaan khabam khūnpa Ēwandam chaain khaju aai nūm a jaau chitūm gaaimuata mūn mūg preso chirūm. Pari mua khaphū chirūm, mūg mū preso chirūm gaaimua Cristoou jūr pāar dūita ajapha aju. ² Ya pārau khaphū aju aai nūm, Ēwandam ōor dūi ajaug khitūm gaaimua pāarjā dau aug khaugwi mūruga pāar ee ich iek jaaupitarr aawai chadcha ag gaaita chitūm. ³ Ar warr mūg ēsap phābaadēwe pārag mūchdēu bŭchkhun jaau chirarrjō, ich Ēwandamau ich thāar eepai khaphū sīerrjā ichdēuchata mūrūg jaautarr aawai mua khaphū chirūm, chadcha pāar judionaan khabam khūnjā irua ich dēnkha auju aai sim. ⁴ Pārau ag gaai thŭrmamua khap aju, chadcha mūrūgjā mag ichdēupai nem khaphū sīerr jaaujim, jāga mag judionaan khabam khūn atheepa Cristo pūijī. ⁵ Warrgar chan mūg iek chan īsimjō dawaa jauba aajeejim; maagierr īs ewag pawiaata Ēwandamau Cristo i jaaumkhīir ichdēucha maar chi apostolnaan jūr autarr khūnag ich Akharag jaaupibaawai chadcha jaauiwata ūu khaphū nūm. ⁶ Mag ich iek khaugpimaphamjō wai sīerr iekhan mūg ajim: Maach meeun khabam khūnjā mūg maach peerdūajem iek ūkha nūm gaaimuata maach judionaan dūi āba Ēwandamau peerdū auwi, ich Jesucristoou jaautarrjō ūgtharjā ōbērpju. Mag ābam iek ūkha nūm gaaimua maach thumaam khūnauta Cristo kōit ichdēu khōsimjō wau naawai i gaaimua Ēwandamau nem ajapha aju a simjā chadcha ich magta aju pāar dūijā.

⁷ Chadcha mūch khīraupai chan mūg Cristoou maach peerdū aajem jaau nūm phidag auju khaba chirajim. Mag chirarrta Ēwandam nem thumaam athee ichta ūrpai sīerrūmuata mūrūg ich iek jaaupibaawai ūu ag gaai chitūm. ⁸ Ajapcharan mūn thum mūg Ēwandam iek ūkha nūm gaaimua i dēnkha thūnūm eejā mūchta serbiibacha chirūm. Mag chirab mamū ich Ēwandamauta pāar maar meeun khabam khūn eejā mūg maach peerdūajem iek jaaupitarr aawai mag Cristo gaaimua maach dūi nem ajapha aajem pōoma maadēu chi jaaujjā khaugba aajemjā ūu jaau chitūm. ⁹ Ich Jōoyau warrgarwe nem thum ompaabarwe nem wauju ichdēu khaphū sīerrjā mūruga jaaujim, jūr thumaam khūnag jaaumkhīir. ¹⁰ Pari mag mūrūg jaautarran, mag maach thumaam khūnta Cristo dēnkha nūm gaaimua chi jua thierrnaan thum edjā eem khūnau ūgtharm magwe mag Ēwandam khīirjug khaug sim khakhapdō amkhīir ajim. Chadcha ichdēu nem wau nūmpierr nem wau khauga sīerrūm. ¹¹ Pari mag maach thum judionaan khabam khūnpa ich dēnkha phē auju khīirju wai sīerr chan nem īsim khaba, ni ōor khīirjugjōjā khaba, ich Ēwandamau warrgurwe mag khīirju wai sīerr aawaita chadcha mag maach Pōr Jesucristo pūibarm gaaimua maach thum āba ich dēnkha wai sim. ¹² Maguata ya īsin mag Cristo iek ūkha naawai, i gaaimuata chadcha Ēwandam bŭ ignaa ich jāg chaain amach dēnnaan dūi aajemjō irig jēeuwimū jēeujem, mag jēebaawai maach iek ūrju khaphū naawai. ¹³ Maguata muan pāragan mag chirūm keena: Ich

Cristoou p̄aar judionaan khabam kh̄uunag ich iek jaaumkh̄iirta m̄u j̄ur autarr aawai ag iek gaaimua m̄ug m̄u dau aph̄uú cárcel deg chir̄um an̄um ūurwaij̄a oob ökh̄iirjuu amiet. Magju kh̄āai p̄āach gaaimua m̄ug m̄u dau aug wau chir̄um̄un m̄uchd̄eu p̄aar kh̄ōsinaa Ēwandamauj̄a p̄aar kh̄ōsi aawaita m̄ug chir̄um a kh̄iirjunaa warag oneeta abat.

Chi ūkha n̄um kh̄uun kōit Pabloou j̄eutar

¹⁴ Mag p̄aar maar meeun khabam kh̄uunpa thumaa maach Aai Ēwandamau ich chaainkha wai s̄iwaita muan ph̄öbkhanaa irigta ūu ajim aajem, ¹⁵ ajapcharan ar ichd̄euta thumaam kh̄uun ūgthar th̄un̄um magwe ompaatarr aawai irigta Aai ich̄eju aai n̄um̄ugma. ¹⁶ Mua p̄aar kōit irigta j̄eū chiraajem, ichd̄euta p̄aar d̄ūi ajapha aag ichd̄eu am aig aju aai s̄iwei. Maguata muan irig ich Akhaar gaaimuata p̄aar akhaardamj̄a warag ich gaaita ub̄u apim kh̄ōsinaa, ¹⁷ p̄āachd̄eu ūkha n̄um gaaimua Cristoj̄a p̄aar th̄aar eeta s̄iepip kh̄ōsi chiraajem; irigta p̄aar kōit j̄eū chiraajem, mag Cristo gaaita ub̄u naawai agdauj̄o dich khapeen kha kh̄ōsi ajuj̄a khaph̄unaa, ¹⁸ tagam kh̄uun agj̄o ūkha durrum kh̄uun d̄enj̄o j̄āga ich Cristoou kh̄ūchpaim athee khaba ich mag daupii wai n̄urraagta thumaam kh̄uun kh̄öchkhaj̄e a khap amkh̄iir; maimua j̄āga öor dau aph̄uú maad̄eu nem igba khitawiaj̄a thethem kh̄uunj̄o kh̄ōsi aaj̄e a khap amkh̄iir. ¹⁹ Mua khaph̄u chir̄um, chadcha mag irua maach kh̄ōsi sim chan p̄öd maad̄eu thumaa khaugbam. Pari ichiita p̄aar kōit j̄eū chir̄um, Cristoou maach thumaam kh̄uun kh̄ōsi aajem a khap amkh̄iir, maagwai ĩchab Ēwandamta p̄āach gaai ph̄ēs wai naawai ichd̄eu p̄āach d̄ūi ajapha am ig simj̄o aju ayaa amkh̄iir.

²⁰ Ēwandam jua theeg s̄ierraawai chadcha mag maach ee sim aiguin ich ag jua theegaupai dichd̄eu j̄eū n̄um atcha wa dichd̄eu kh̄iirju n̄um atcha kh̄āij̄a ajapha aajem maach d̄ūi. ²¹ Magua maach chi ūkha n̄um kh̄uun thumaam kh̄uunau Jesucristo gaaimua āba iita m̄ug atag pawiaj̄a ich mag th̄o iekha w̄en̄urraju aai n̄um.

4

Ēwandam Akhaar gaaimua Cristo morkha n̄um

¹ Keena, maach P̄ör Jesús i jaau chit̄um gaaimua preso chir̄umuata muan p̄ārag jaau jöchkh̄er̄um: chadcha Ēwandamau th̄ürkha auwi i d̄enkha n̄um kh̄uunj̄öta agpierraa n̄ur̄rj̄ee abat a chir̄um. ² P̄āachta warm kh̄uun kh̄āaij̄a chi serbiibacharamj̄önaa kh̄iir th̄ūu abat; chikhamnau dich d̄ūi parhooba aawaij̄a s̄i kh̄iū āwatp̄ūinaa j̄urr agdauj̄o dich khapeen kha kh̄ōsita abat. ³ Ēwandam Akharagta id̄eu p̄āach kh̄iirjug āba apiju ēkhabat, ich mag kh̄ōinaa w̄en̄ur̄umua. ⁴ Maach chi Cristo d̄enkha n̄um kh̄uunan khapan th̄unaab mam̄u, öor ābpaimkha n̄um Cristo gaaimua, maagwai chi Ēwandam Akhaarj̄a ābpaita sim maach ee s̄iejem. Ich agj̄öta ĩchab Ēwandam aar i d̄ūi āba naaimaju kh̄iirjugj̄a ābpaita wai n̄um, mag ich aar awaagta warrj̄a maach th̄ürkha autarr aawai. ⁵ Maach P̄ör Jesucristoj̄a ābpaita wai n̄um; thumaam kh̄uunau agdauj̄o āba maach peerduajem iekpaita th̄āraucha ūkhawi ābam th̄ür gaipai p̄ör choowi n̄um. ⁶ Ēwandaman ābpai ichta thumaam kh̄uun Aaikha sim, ichta thumaam kh̄uun kh̄āaij̄a ūrpai s̄ierr̄um; iin maach thum chi ūkha n̄um kh̄uun gaaimuata nem waunaa ichpaita maach thumaam kh̄uun th̄aar ee s̄iejem.

⁷ Mag maach thum öor ābamj̄o naab mam̄u, Cristoou ich garmuata ūu maachig ich jua theeg ichd̄eu deem aig maachpierr deematar̄r maad̄eu wai n̄un̄id̄um, ichd̄eu deemarrpierr, agua dich khapeen d̄ūij̄a ichd̄eu kh̄ōsimj̄o aag. ⁸ Mag maachpierr Cristoou ich juap̄a deemaju igwiata David khararr̄au ichd̄eu Ēwandam iek ph̄ā p̄uarr gaai jaauwai, “Ich iiu phiid̄ubarmua mepeer p̄ödp̄ūiwi, i jua ee narr kh̄uunj̄a öbeer auwia, ūgthar s̄ieimaju” ajim;

“mammuata m̄uig eegar ich öorkha n̄um kh̄uunag ich jua theeg amachpierr jiḡmaju” a ph̄ājim. (Sal. 68:18)

⁹ ¿Pari j̄āgwi mag í ūgthar maju aj̄ima? Magtarran warrj̄a ūgtharmuata b̄ewi maach m̄uig eegarm kh̄uun kh̄āaij̄a aph̄uucha meewi deeu ūgthar ich s̄ierr aar maju arr aawai ajim. ¹⁰ Mag ichta ūgtharmuacha b̄ewi j̄eb eegarcha udthurwi deeu ich s̄ierr aar

matarran, mam sïeb mam, muig eegar durrpierr simta maach wënrumpierr maach düijä sim. Magua äbmujä pöd i jamta sï aju khaba sim. ¹¹ Mag ich Cristoouta ich jua theeg chi ükha num khunnag jigmaju atarr aawai chadcha ichdëuta äaur khunn ich iek durrpierr aaidu jaaujem khunn khapijim, apostolnaan; äaur khunn sïi ichdëu iek jaaumamta jürr warm khunnag chi jaaujem khunn khapijim, profetanaan; äaur khunn sïi maach peerduajem iek jaaumamua iita örag amach thäär ee aupi jaaujem khunn khapijim, evangelistanaan; maagwai äaur khunn ya ich iek ükha durrum khunn pekau ee burrm ugua am thüajem khunn pastoranaan khapinaa, ich iek jaau khaug amkhïir maestronaan khapijim. ¹² Magta ya ich öorkha thunum khunnag mag amau nem waujüjä ich Cristoouta nem khaauga apijim, mag dichdëu khaphugpierr dich khapeen düi nem wau numua chi ükha durrum khunn thum agdaujö i iek gaaita warag thierrpagkhamamkhïir. ¹³ Mag ya maach i dënkha naawai iruan maachigjä ich khïirjugta paarpapim khösi sim, ich athee nem waauwajjä ichdëu khösi simjöta waau khaphu amkhïir. Pari mag i khïirjug paarpaagan, ichiita maach thumaam khunnta agdaujö ö äba maachdëu ükha num gaaita wajaapcha ubunaa ich Ëwandam Iewaa Cristota maach khapeerkha auju aai num. Magbaawain chadau chadcha maach i düi ubu num aai num. ¹⁴ Mag khai magan ya tag chaain amachig sïi büur mag abaawai parhoobam khunn iek ükhakharrsö amach khügurpiejem khunnjö khaba, chikham khügur aum khöchgau khïirjug khaug sierrjëm khunn bëwi Ëwandam iek chaar khabam maachig jauchëwajjä uduur maadëu dich khügurpibaju. ¹⁵ Mag uduura parhoobam khunnag dich khügurpiju khäai, warag Cristo iek chaar maachdëu khaugtarr gaaita ubu naaju aai num. Pari magaag atheyan dich khapeen kha khösinaa am düi chadam iekpaita ig wënrum düi Cristota maach Pör aawai i khïirjugta aumamua warag dau thethe paaukhamaju aai num. ¹⁶ Mag Cristota maach Pör aawai jürr maach i iek ükha num khunnta i mor eegamjö num. Pärau khaphu num, maach mor gaai nem khïir äbpai khaba thunum. Ich agjöta naabahab ïchab maach chi ükha num khunn eejä. Maach thum äba khaba thunaabahab Cristo athee nem wawaag. Mamu mag thunumua maach thumaam khunnta i morkha naawai jürr iwiir äbmua nem waauwajjä agdaujö khösi juag oo numjö aajem. Mag Cristoouta maach thum ich morkha wai siewai ichdëuta maach khïirjugjä bäaupimaajem; mag num düi ïchab thum agdaujö dich khapeen kha khösinaa thierrpagkhamajem.

Idëu Ëwandamagta päach khïirjug ajaug paapibat

¹⁷ Magau keena, maach thum äba maach Pör Cristo iekta ükha naawai, mua pärag jaaum ig chirumun mugau: Ya oob tag sïi Ëwandam khaugbam khunnjö amiet. Pärau khaphu num jägum khunn khïirjug chan sïi maadëujä nem igba, ¹⁸ sïi warag pöd ajapham nem khïirjubam gaaimua khïirjugpata jöpa sïsidumjö sïsidum. Amach thäär theeg sïsidum gaaimua Ëwandam warp naawai amau büurjä khaugba num, jäga Ëwandamau maach onee ich dënkha wai sïejë. ¹⁹ Mag Ëwandam iek ükhaag amach thäär theeg num gaaimuata warag nem khaigbam amachdëu waau khaug thunum gaapaita thunnisiphum. Mag amau nem wau num oowain thum maach inamjö sïsidumta wauba puakhimjä aba, warag magumta waju khïirju num düi äba khapes ajuuta khïirju sïsidum. ²⁰ Mamu warr pärau Cristo khaaugwajjä magum nemta khaugaag khaba arr aawai päar chan amjö magta wënraraju khaba num. ²¹ I iek jaau num üurwajjä i igwia chadcharam nem jaau numta khaugtarr aawai, ²² jäg warrgar päach nem parhoob wau wënrarajerr khïirjug warre isegbapüit. Jägum khïirjugan nem khaigbam wau num gaaimua sïi khajüa memerkhömjöta sim; mag siewai sïi äba nem khaigbam waum khöchgauta dikha thunaabahab. ²³ Päach khïirjug idëu Ëwandamagta ajaug paapibat, nem ajaphamta waum khösi aag. ²⁴ Magnaa mag nem ajapha waju khïirjugta chihöjöö ogdüba abat. Magum khïirjugta Ëwandamau aupi sim, ich dënjö khïirjumkhïir. Magua mag khïirjugta aunaa ich Ëwandamau khösijö i atheepai wënrumuata päach üuu oopibat, chadcha chadam iekta ükha num khunnjö.

²⁵ Mag naawai oob tag dich khapeenag sëukhamiet; sëukhaju khāai iekhaawaijā chadchata dich khapeenag nem jaaujeet. Maachin m̄g n̄m aiguin thum agdaujō Cristo morkha thūnaawai maachin thum khod ābam khūnkha thūn̄m. ²⁶ Mag naawai khīir machgau oob pekau waumiet, mag meeukhaawaijā oob khīir thūa chūu amiet, ²⁷ eeu maḡm gaaimua dōsatta warag pāach dūi ūrpadukham. ²⁸ Warr nem jīgkhaajerr khai, ich mag n̄rraju khāai, p̄ch juadamaucha phidkhabá; maagwai p̄chdēujā p̄ch nemdam ig sim paraanaa agjō ig durrumta pari chukhum khūnagjā deju aya aju.

²⁹ Oob būrjā iparii wa ihachkha khāijā iekhamiet; magju khāai iek ajaphampaita iekhabat. Ōrau pāach iyū n̄m ūurwai amach jūgaagaa aawai warag amachdēu ūkha n̄m iek gaaita ub̄naa onee apiju ayaam iekta iekhabat. ³⁰ Nem khaigba wau n̄m gaaimua chan oob Ēwandam Akhaar ökhīirjuu apimiet. Ich jāg Akhaarta Ēwandamau pārag deebajieb, ich iek ūkhaawai chadcha ich dēnkha n̄m a khap amkhīir. Mag i Akhaar wai naawaita m̄g atag m̄ig eegar wēn̄rrawi ich aarcha phē atham edjā chadcha ich dēnkham iek ich dēnkha wai sīsiju. ³¹ Keena, warre pāach gaaimua barbapūit jāg pāach khapeenau pāach dūi būr abarm gaaimuajā khīir okhoo chūu aadēp aajem khīirjug, pāach khīir machag, pāach khōrg, iek khēgkha iekha n̄m, chikham khīir iekha n̄m maimua mag tag nem khaigbam nem thumaa pāach gaai thūn̄m warre isegbapūit. ³² Ō ajaphata aajeethū pāach khapeen dūi, agdaujō chikham dau aug khaug paraa. Iwiir ābam garmua khāijā khaigba aawai, maḡm iekjā tag igba, sīi khīir okhoop̄p̄i abat, ich jāg Ēwandamaujā Cristo gaaimua maach khaibag chugpaap̄iwi ich mag khīir okhoop̄itarrjō.

5

Ēwandam chaainkha n̄m khūn jāga wēn̄rraju aai n̄

¹ Ich Ēwandamau ich garmuajā chadcha pāar ich chaain jāsene aajeewai ichdēu pāach dūi aajemjōta abat pāachdēujā pāach khapeen dūi. ² Ich jāg Cristoou maach khōsi simjō pārauajā agdaujō pāach khapeen kha khōsi abat. Cristoou mag maach khōsi arr aawai maach daupigau pakuls gaai ūd̄raa ich meerphē thōopijim. Ēwandamau irua magbarm oowai ūu s̄ejim.

³ Ya pāar Ēwandam ōorkha n̄m khūn chan pōd pāach ōor khabam dūijā khapes aju khaba, tagam nem maach inaamjā wauba, chikham nemjā thumaa dich dēn apim khōsi aju khaba, ni sīi maḡm iek ig iyū ajujā khaba n̄m. ⁴ Sīi iparii dau lōkoo wa ihachag khāijā iekhaju khāai, Ēwandamau pāach dūi ūu aajem paar i ajaugta phēbat. Ya pāar Ēwandam dēn aawai, iek ākhāraam chan pārau tag iekhaju khaba n̄m. ⁵ ¿Jāgwi mua mag chirú? Mua mag chirum̄n m̄gau: Amach ōor khabam dūi khapes aajem khūn, Ēwandamau oowai maach inaam nem waajem khūn, wa chikham dēnjō paarpaag awi amachdēu nem ig nem ēkhabaadēmjā p̄a chūu aajem khūnjā pōd Cristo Ēwandam dūi āba chi Pōrkha sim aar öbērbaju aawaita mag chirum̄. Ar jāg n̄m khūnaun jāg amachdēu nem wau n̄m̄gta ūrcha ee thūn̄m, Ēwandamagta ee aju khāai. Amach mag n̄m gaaimuata pōd i aar öbērbam. ⁶ Jāḡm khūn eem ābmua khāijā pāach aig bēewi pāachig m̄ ichaaur jūr maḡm gaaimuapai chan Ēwandamau pāar chig abam a jaaum̄n, magan ichta sēukha n̄rrum̄. Maḡm khūnag ūd̄ur pāach khūgurpimiet. Amau khaugba n̄m, ante maḡm waum khōchgau ich ipierraa khaba n̄m khūn gaaita Ēwandam khīir machag meeju khabahab. ⁷ Magua jāg i ipierraa khaba i ichaaur nem wau n̄m khūn dūi chan oob bū dūi amiet.

⁸ Warr pārau Ēwandam iek khaugba aawain chadcha pāachjā sīi khīchag eemjōta wēn̄rraajeejim. Pari īsin ya pāar maach Pōr Cristo dūita khapeerkhanaa i iekjā khaphu naawai ararag ee n̄mjōta n̄m. Mag naawai chadcha i iek khaphum khūnjōta agpierraa n̄rrjēe abathū. ⁹ Mag Cristo gaaimua chadcha ararag eeta wēn̄rrum̄n, ōor ajaugta aadeejem; mag n̄m dūi īchab nem agcha waunaa iekhaawaijā chadam iekta iekhaajem. ¹⁰ Magua pāach nem waupierr maach Pōr Ēwandamau oowai i dawagaa aju ayaam

nemta wauju êkhabat. ¹¹ Cristo khaugbagau sîi khîchag eemjö nûm khunnau maadêu nem igbam nem wau nûm ee oob düi dubmîet; magju khâai warag pâach ipaarmua amau nem wau nûm chadcha khaigba sim a khap amkhîir warag meerba jaaubapüit. ¹² Jägum khunnau meraa nem wau nûm chan maadêu igjâ mapha sim, magum iigwai warag maach chigaata sîewai. ¹³ Pari magba khaigbam khunn daar maadêu nem wau nûmjâ thum ajaphata waauwain ôrau amachdêu nem khaigba wau nûmjâ ôtdau büugta oo nûmjö aajem. Mag sim aig chi pekaujâ pöd meraa aju khaba sim, ôtdaúa thum arar wai sîejemjö maach wajapha nûm gaaimua amachdêu nem khaigba wau nûmjâ merag chukhu sîewai. Mag maadêu ajapha nem wau nûm gaaimua ôrau amach khaigba nûm khaug auwi Êwandamau khôsîmjö mag ararag ee wênurram khöchgau i jûrmun, chadcha i dênkha nûisîejem. ¹⁴ Pari magaagan am iekhöoin, “Jäg puch pekau eepai khâi simjö sim daukhanpabá; chi khêchamjö thunn khunn eemua phiidabaad; Cristoouta ich dênkha auna ich düita pu wai nûrraju.”

¹⁵ Maguata muan pâragan agpierraata wênurrathü a chirum, Êwandamau khôsîmjö. Sîi jäg nem jaau nûmjâ ürba wênurraju khâai khîirjugdam paraata aajeethü. ¹⁶ Üta nem ajapha wauju aai nûm aigui agpierr ich Êwandamau khösi simjöta abat. Pârau oo nûm, îs ewag paawai chan ya warag chi ajaugjâ chukhuta paaukhamam. ¹⁷ Oob jäg sîi Êwandam khaugbam khunnjö parhoob dau theeg chukhu nem waumîet. Magju khâai khani maach Pör Cristoou waupim khösi sîa khîirjunaa magumta wauju êkhabat. ¹⁸ Oob nag dôwia okhoppa amîet. Jägumuan warag maachig nem parhoobata waupinaa maach okhoopijuuta êkhaajem. Magju khâai Êwandam Akhaarta pâach gaai phêsnaa idêu irigta pâachdêu nem waujujâ jaaupibat. ¹⁹ Pâach iyüu aawaijâ maach Pör Cristo iekta onee ig iyüu abat; meukhaar au nûmuajâ thârauchata i thumeukharbat. ²⁰ Maach Pör Jesucristo gaaimuata Êwandam chi Ayau üu maach iek üurjeewai nem thumaam paar irigta üu ajim abat.

Jäga aju aai nû dich khâai ürpaîm khunn düi maimua dich khâai eegpaîm khunn düijâ agjö

²¹ Cristo iek ükha naawai irua jaau simjö am khöchgau jûrr dich khapeen agjö ükha nûm khunnaujâ dichig nem mag aawai, úduraa amagta dich khâai ürpaî apibat.

²² Üin chi jaainpan, ich jäg maach Pör Êwandamagta úduraa pâach khâai ürpaî api nûmjö, pâach jaainau pâachig nem mag aawaijâ oob pâachta am khâai ürpaî aju êkhamîet. ²³ Pârau khaphu nûm, mûg maach chi ükha nûm khunnanta Cristo morkha nûm. Maagwai ichta maach Pör anaa maach peerdu aajemuu. Magua ürbat: ich jäg Cristota chi ükha durrum khunn Pörkha simjö, pâr jaainta pâr pöröu. ²⁴ Magua, ich jäg mûg maach chi ükha nûm khunn thum Cristoou nem mag aawai i ipierraa aag i jua eegpaî nûmjö, üin chi jaainpanjâ agjö nem thumaam athee pâach jaain ipierraa aag am jua eegpaî urrjêe abat.

²⁵ Ich jäg Cristooujâ ich iek ükha phöbaadeewai ich iglesiakha nûisîju khunn daupigau am köit ichta thöopitarrjö, pâach chi emkhooinaujâ pâach üin daupii abat. ²⁶ Cristoou mag ich thöopitarran, maach peerduajem iek ür nûm düi dich pör choopibarmua ajaug paapüiwi ich atheepaita nem wau wênurramkhîir ajim. ²⁷ Mag ajaug paapüiwi ich atheepai nem waupi simun, deeu ich bëem edjâ üi khîir ajaug khaibagjâ chukhu thumaam khunnau khöoigjemjö khitumta ich athee awaagau; ajapcharan büurjâ pekau chukhu, ni deeu khaigbam nem jaaju ayaamjâ chukhu, sîi ajappa khitumta ich aarcha awaagma. ²⁸ Ich jäg Cristoou maach khösi aajemjö ich agjöta aju aai nûm chi jaainaujâ pâach üin düi. Jäg chi jayaujâ ich mor büurjâ chig apimapha aajemjö, ich üijâ chig aba daupiita wai nûrraju aai sim. Chadcha ich üijâ daupii wai sim wounaun ichchata chig apimaphamjö sim, ich üijâ ich morkha simta mag daupii wai sîewai. ²⁹ ¿Jägwi mua mag chirú? Maach mûg nûm aig äbmuajâ wir aig dichdêupai dich oomapha khaba aajeewaima. Ante warag maadêu thachjâ ed êpierr khönaa dich

chig apimapha aajem, ich jãg Cristooujã ich mor aawai ich iglesia thua wai sïejemjõ.
³⁰ ¿Maagwai maachjã mag irua thua wai sïejem eem khun khabá, maachjã i morkha
naawai? Chadcha i morma. ³¹ Pari mag chi jaai ich uui dui abam morkha num a numun,
Ëwandam iek phã sim gaai jaauwaijã,

“Maguata emkhoorau ich dennaan dui sïejerrjã am pheruwawi ich uui duita ogduba
sïsiju” a sim,

“warr sïi amach ap nurrjêe aajerrta ya magbaadëm aigmua sïi abam morkha òor
ãbpaímjõ wênurraag.” (Gn. 2:24)

³² Mua khaphu chirum, mug iek khap aag chadcha maach athee phithur sim. Pari
mua mag chi uuijã ich jaai dui abam morkha num a chirumun, maach chi iglesiakha
num khunta Cristo morkha num igwiata mag chirum. ³³ Pari mag cha munchedu jaau
chirum pãachdëu thum ajap khaugba awiajã, ichiita ich jãg pãachdëupaijã buurjã pãach
chig apimapha aajemjõ, thumaam khunau agdaujõ pãach uui daupii abat. Maagwai
chi uui naujã pãach jaain ipieraa numua am òkhõnaa agjõ am daupii abat.

6

¹ Chaaina, pãach dennaanau iekhaawai am ipieraa abat; maach Pör Cristooujã magta
apim khõsi sim pãrag. Pãrau magta am ipieraa numun magan chadcha pãar agchata
wênurrun. ²⁻³ Ëwandam iek phã sim gaai jaauwaijã, “Oneena uui durrcha año khapanaa
wênurraag, pãach aai jãsenena pãach ãdjã jãsene abat” a sim. Tagam nem agjõ ichdëu
wau pi jaau sim ee maata ürcha chi ajapcharamu chaaina.

⁴ Mam keena, pãach chi dennaanaujã pãach chaain meeukhamkhïirjõ oob am dui
athuucha amiet; magju khãai warag am wajapha wawí bãaumam dui maach Pör Cristoou
khõsimjõ wênurramkhïirta amag khap apibat, ich magta jöoinpagkhamamkhïir.

⁵ Pãar sïi mug jêb gaai chikhamnaa chogkha wênurrun khunã, pãach pörnaana
pãachig nem mag aawai ich Cristoouchata pãachig jaubarmjõ am ipieraa waum khõsita
wauat, maimujã ajapha. ⁶ Mag am ipieraa nem wauwaijã, sïi pãach aig oopaar
aawapai khaba, am meer awiajã ich agjõ. Mam mag num chan sïi pãach ajapha nem wau
num oomkhïirpai khaba, Cristo chognaankha naawaita ichdëu khõsi simjõ mag ajapha
nem wauat. ⁷ Sïi mug eegar dich agdaujõpai thunum khun atheeta nem wau numjõ
khaba, maach Pör Cristo athee wau numjõ nem waum khõsita nem waujeethü. ⁸ Ya
pãrau khaphu num, mug eegar aawai sïi chikham chog wa chikham chog khaba arr
awiajã, mug atag paawai dichdëu nem ajapha waujerrpierr maach Pör Cristooujã maach
dui ich agjõaju.

⁹ Maimua pãach chi pörkha num khunaujã agjõ pãach chognaan dui aairaa abat,
oob am dakhãkhaujã aba. Khïir eyaa abat, pãran ichab pãach chognaan dui äba thum
maach Pör Ëwandam ügthar chiraajem jua eegpai num. Jãg Jöoi dau naan maachin thum
agdaujõpai thunum.

Khan jãg numuata mepeer dajêkaju aai nu

¹⁰ Ermanonaan, ya äbmiecha paawai muan pãragan, maach Pör Ëwandamau ich juapa
theeg deetar pãach gaai simugta idëu pãach ubu paapibat a chirum. ¹¹ Cristo iek ükha
num gaaimua Ëwandamau pãach dui nem ajapha waumatarra khïir eyanaa aata pör
ee wai nuisit, ich jãg soldaun juurhi ee wërbuan maawai ich thug ich jiernemta
jüapãaijemjõ, mag pör ee wai numuata ubu naawai meperagta uduur dich khügurpiba
aag. ¹² ¿Khan jãgwi mua mag chirú? Mug num aig sïi dichjõm khun duita wërbuba
naawaima. Maachin sïi mepeen chi khaiagam edjã eem magwe thunum duita wërbu
num. Makhunauta mug durr ich khaiagam khïsumjõ simjã khaphunaa, iek theegnaa
amachta ürpai thunum. ¹³ Maguata muan puaba pãragan, Ëwandamau ich jua theeg
jiernemjõ deetarra khajüajõ jüabapuit a chirum, meperau khaiagam ee dich mapiju
ëkhacheewaijã uui peerduim peerdupürijü awi uui pãach garmuata pödpüiwi ich mag
ubu nuisieg.

¹⁴ Muan maguata deeu ũwaai pāragan, ich jāg soldaaunau wərbuan maawai amach khajūapai khu ee wayēunaa ajapha āi khōorjū dūnūisiejemjō, chadcha iekha nūmuata sīi ajap khīir khaug nūmjō abat a chirum. Soldaaunau amach thūag amach thūrr gar jiernem jūapāaijemjō, nem agchata waubat a chirum, meperag pāach chig am ugua. ¹⁵ Soldaun wərbuan wētaagpamjō, ajaphata khīir khaug nūisit, maach peerdu auwi maach khōinaa apiejem iek jawaan wētaag. ¹⁶ Mamū mag nūm dūi ich jāg soldaaunau ich thūag ich escudota ich na ũa ahau aajemjō, pāraujā meperau pāach khaibag ee burrpiju ēkha nūmpierr warag Cristo iekta thāraucha ũkhanaat, maagwai par meperau chookhierrau pāach phiphiskham ōtdau khīir phug bēe thūnūmjō thūnaawijā, mag pāachdēu ũkha durrumuata ũdūur pāach gaai papiba aag. ¹⁷ Ich jāg soldaaunau ich pōr thūag casco jūajemjō, pāraujā Cristoou ũu pāach peerdu autarr khaphūnaa ag khīirjugta jūa nūmjō wai nūisit, meperag pāach khūgurpiba aag. Magnaa ich Ēwandam iek ich Ēwandam Akharau pāachig khaugpitarra jūrr pāach espaarkha atthat, aguata pāach garmua jūrr i dajék aag. ¹⁸ Pari thum cha mūchdēu jaau chirumjō dich garmuata pōdpāaigan, jēeb khaba Ēwandamagta jēeunaat. Ich magta irig jēeu wēnūrrumua idēu ich Ēwandam Akharagta pāachig jaapibat, jāga Ēwandamag jēeuju aai nū. Khīir khaphū abat, eeu būur abarm gaaimua khāijā Ēwandamag jēeumapha adukham. Magju khāai puaba irigta chaigpamamua jēeunaa ũchab tagam khūun thum durrierr Cristo iek ũkha nūm khūun kōitjā jēeunaat. ¹⁹ Mū kōitjā ũchab jēebat, Cristoou maach peerdu aajem iek ōrag jaauwaijā khīirjug khaphū ichdēu iekhapim khōsimta mūrug jaaumamkhīir, maagwai jāga mag warr ōrau amach peerduju aai nūmjā khaugba narra ya ũsin Cristoou ōor peerdu aajem a jaauwaijā ōgkhaba iekhaag. ²⁰ Cristoou ich jūrr mū chogpūiwi mūg maach peerdu aajem iek jaau chirum atheeta mūun mūg amau mū preso wai nūm. Magtarr aawai mūig cárcel deg chirumuajā warag ichta ōrag khap amkhīir ōgkhaba jawaagjā mū kōit jēeunaat keena.

Ābmiecharam salud

²¹ Maach khodam maadēu daupiinaa mūg maach Pōr Cristo iek jaau nūm phidag gaai ogdūba maach juag oo khitaajemuata mū mūg cárcel deg chirumjā pārag jaauwimaju, ajapcharan ich Tiquicooma. Irua jaajuju ũchab pārag mūig mū khani jāg chirú. ²² Mag pārag nem ũgkhaimamkhīirra mua i pāar aar pūi chirum, maach mūig jāga nū a jaubaimam ũrbaawai pāar khīir onee apie. ²³ Muan maach Ēwandam chi Ayau maach Pōr Jesucristo dūimua pāar chi ermanonaan thum khōinaata wai naapim khōsi chirum. Mag nūm dūi ũchab thāraucha ũkha naawai pāach eejā thum agdaujō chikham kha khōsi apim khōsita chirum. ²⁴ Mamū mag pāar appai khaba, ar maach Pōr Jesucristota ogdūba thāraucha khōsi aajem khūun thumta Ēwandamag ũu wai sīepim khōsi chirum.

Magdampai ajim pārag jaaum ig chirarr. Ayoo keena,

Pablo

FILIPENSES

Pabloou Filipopienag ěsap phā deepüitarr

Chi phātarr. Chamug carta ĩchab ich Pablo Roma phöbör ee preso simua phātarrau. Mug ěsap phāju nawe ya diez añosjö sĕjim aajem Pabloou ichdĕuta nacha am aar Cristoou maach peerdu aajem iek jaauthurtarr. Mag i Ĕwandam iek jaauthurtarr khap am khöš nĕm khai, Hch. 16:12-40 jurwi ag gaai thĕrbat.

Maimua ag khur ya biek thĕrjupam Ĕwandam iek jaau nĕrraawaijā ichdĕucha am oothurjim (Hch. 20:5-6). Mamu mag Roma phöbör ee preso sĕsierr aigmua años jayap sĕjim aajem, büurjā am düi ooba. Mag ooba dürrüu narr aawai Pabloou khĕirjuawai ya amach garmua ich khĕir okhoobarüimpĕi khĕijā sĕjim (4:10). Mag nĕm ee Filipomua Epafrodito barchĕjim anaabá, aram khĕunau ich Pablo athee ofrenda deepüitarr düi. Magbaawai Pablo deeu khĕirdam onee aadĕjim aajem. Chi Epafroditojā urumua peer meejim anaabá. Mor mas sĕwi monaubaadeewaita deeu Pabloou am aar i päijim aajem, chamug cartadam düi (2:25-30).

Chijā khĕun atheeta phājĕ. Filipopien peer amach thumta judionaan khabam khĕun ajim aajem. Am chan paraam khĕun khabajim aajem, pari mag durrumuata ofrenda jur phie nĕm ajim aajem, ermanonaan Jerusalenpien dau aphĕu khithĕem khĕun athee (4:16; 2 Co. 11:9). Pabloou chi Filipopien athee mug ěsap phāawai chan sĕi deeu khĕun aramjō iek phithurg aadĕphĕm gaaimua am düi iek ĕduug khaba, sĕi khajapha ich khapkhĕun ichdĕu oojem khĕunagamjōta phājim.

Khan jawaag ajĕ. Mag Filipopienau ich athee phatkhondam jur phie nĕm awi deepüitarr aawai, onegau ag paar amag ũu ajim aagta phājim (4:10-20). Maguata cárcel deg sĕirr āba, í onee chirajim a sim. Biek khapan mag ich onee sĕirrta mug ěsap gaai jaau sim (1:4,18,25; 2:2,17,28-29; 3:1; 4:1,4,10). Mag maach onee aju aai nĕm a sim düi nem khĕir pogkheta jaau sim; mamu ũrcha jaaupĕi simĕn, muig eegar nĕwejā jāga wĕnĕrraju aai nĕ a simĕu.

Salud

¹ Ermanonaan, pastornaan, pastornaan juag oojem khĕun, maimua thum Filipopien Jesucristo iek ũkha nĕm gaaimua maach thum ābam bi eemjō khodkha nĕm khĕun:

Mĕun Pabloou. Muata pār thumaam khĕun athee mug ěsap phā chirĕm. Timoteota mu daumaai sim, mu düita āba Jesucristo chogkhanaa i athee phidkha sĕewai. Maagwai maach numiim khĕunauta päach thumaam khĕunag saludaanaa ũu naapim khösi nĕm.

² Mag gaaimua maach Aai Ĕwandamag jĕeunaa maach Pör Jesucristoogjā jĕeu nĕm, pār ũuu wai nĕm düi ĩchab khöinaa wai wĕnĕrramkhĕir.

Pabloou chi ũkha durrum khĕun kōit Ĕwandamag jĕeujerr

³ Mĕchdĕu pār khĕirju ahaukhampierr Ĕwandamag ũu ajim a chirajem pār kōit.

⁴ Mag Ĕwandamag jĕeuwai pār gaaimuata warag mu thĕar onee aadeejem, ⁵ maach peerduajem iek jawaag maach thum ābam phidag gaapai naawai. Mag warrcha päachdĕu i iek ũkhatarr aigmua päraujā mag phidkha phöbaaderr, ĩs ewag pawiajā ich mag maadĕu ogdĕba wĕnĕrrĕm. ⁶ Mua khaphĕ chirĕm, ichdĕu jāg pār thĕar chi iurig paapüitarrjō ichdĕuta warag pār khĕirjugjā bāaupĕju, Jesucristo bĕe nĕm ora ich phidag waumkhĕir. ⁷ Mĕrĕgan päarta mu thĕrau. Maagwai pār gaaimuata Ĕwandamagjā ich mag onee ũu ajim aju aai chirĕm. Päarta muig mu düi cárcel deg āba nĕmjō nĕm. Mua thethemmaan na maach peerduajem iek kōit iekhaawaijā päauta mu ipierr düi ag kōit iekha nĕmjō nĕm, jammua päachdĕu Ĕwandamag jĕeu durrum gaaimua. Pāran warp nĕm, mamu Ĕwandamau mĕrĕg phidag deetarr pärau sĕi mĕchig appai deeba, ũu pärau düi mu juag oo nĕm, irig jĕeu nĕmua. ⁸ Jesucristoou pār khösi simjō muajā pār kha khösi chitĕm. Mua mag chirĕm aig Ĕwandamau khaphĕ sim mu sĕukhaba chirĕm.

⁹ Maguata mua warag p̄ar kōit Ēwandamag j̄eujem, p̄ach wir aigjā warag ūrcha agdaujō chikham kha khōsi amkhīir; maagwai khīirjug paraanaa Ēwandam dau najā jāga wēn̄rraju aai n̄ a khaugphōmam d̄i ¹⁰ nem aai khabamjā isegnaa nem ajaphampaita waumkhīir. Mag am̄n magan Cristo b̄em edjā pōd ābmua jā “P̄ar khaigba naajim” abaju. ¹¹ Mag am̄n magan īchab ich Jesucristoouta p̄arag nem ajapham pōm waau khaugpiju. Ōrau p̄ar mag oobaawai amaujā īchab Ēwandamag j̄eumamua, “Ūta pua am jāg phē wai chir̄m; p̄jōm chan chukhum” a iekhaju.

Pabloou cárcel deg simua ich onee chiraajerr jaaup̄itarr

¹² Khodamnaan, mua p̄arag khap amkhīir jaaukhim: M̄g amau m̄ cárcel deg p̄iibap̄aiwai ōraun tag mua Ēwandam iek jauba ich jāg chirsijupii ajierram. Mam̄ mag khabajim. Ante magtarr aigmuata maach peerduajem iekhan warag aaidua khaphii aadēm. ¹³ Mag gaaimua m̄ig soldaun pōm th̄n̄m d̄imua bithurgam kh̄n̄naupa thum khakhapdō th̄n̄m, Cristo iek jaau chit̄m gaaimuata m̄ m̄g preso wai n̄m. ¹⁴ Mam̄ ermanonaanau oo n̄m, m̄ cárcel deg chir̄mjā Ēwandamau m̄ chig apiba wai sim. Mag gaaimuata ūrcha i iek ūkha n̄m kh̄n̄naujā warag khuphīiuiwia ōgkhaba, d̄i i iek jaau n̄m. Amau khaph̄ n̄m, maach P̄r Cristo amach d̄i s̄ewai irua ūd̄ur am amach appai deebaju.

¹⁵ Mag Cristo iek jaau wēn̄rr̄m ee, āaur kh̄n̄naun m̄ m̄g chir̄m oowia, m̄ kh̄yau amachd̄euta ajapcha jaau n̄m awia jāg wēn̄rr̄m, chikham d̄i khuj̄rpaaim iekhou. Magarr̄au āaur kh̄n̄naun chad magjā khīirjuba, amachd̄e Cristo khōsi n̄m gaaimuata jāg jaau durrum. ¹⁶⁻¹⁷ Ar mag Cristo khōsinaa m̄jā dau aug khaug paraa n̄m gaaimua jaau wēn̄rr̄m kh̄n̄nau khaph̄ n̄m, Ēwandamauta m̄ m̄ig wai sim maach peerduajem iek jaaumkhīir. Mam̄ āaur kh̄n̄nau chan chadcha jaau khōsi khabamta juau ogthompaita Cristo iek jaau n̄m, s̄i ōrag amachta chi ajapcharam kh̄n̄nau amkhīirpai, maḡm gaaimua m̄g m̄ cárcel deg chir̄m awia warag kha oneg chukhu amkhīir. ¹⁸ Mam̄ m̄ gaai mas khaba sim jāga amau jaau n̄. M̄r̄gan thum ich agjōpai sim; jaauapha jaauwiajā ichiita amau Cristo iekta jaau n̄m. Mag gaaimua m̄chra onee chir̄m.

Mam̄ warag m̄ oneecha aju, ¹⁹ p̄arau jāg m̄ kōit j̄eue durrum d̄i Ēwandam Akhaar maach P̄r Jesús khaigp̄er autarr̄auta m̄chjā īchab eeg oo sim khaph̄ chiraawai. Mag p̄arau j̄eue n̄m d̄i Ēwandam Akharau m̄ eeg oo s̄ewai m̄igmuajā m̄ ū ōb̄erju. ²⁰ Mam̄ d̄gōlp̄ m̄ pōd ōb̄erba ich m̄g cárcel degpai th̄owiajā m̄ gaai mas khaba sim. S̄i mua ūrcha khōsi chir̄m̄n m̄gau: Cristo d̄iita ag na m̄ch chiraajemjō ub̄ chit̄m khōsi chir̄m, thethemnaan na i kōit iekhaawijā inag chukhu iekhaag, m̄ch mag chir̄m oowia ōrau warag Cristota th̄o iȳū amkhīir. Amau chadcha Cristota mag th̄o iekham̄n, amau m̄ th̄op̄iuiwiajā, monakha ōb̄er n̄m d̄i āba chir̄m. ²¹ Ū monakha ōb̄erkhiinjā, āba Cristo iek jaau n̄m gaaipaita p̄urba chitaju; m̄ th̄obp̄iikhiin charā ajapcha sim, warre ich Cristo d̄iichata chir̄imaju aawai. ²² Mam̄ ū chig aba ōb̄er̄naa m̄g j̄eb gaai maach P̄r Cristoou warag ich iek ūkhapimkhīir i athee ōr j̄rju aai chir̄m am̄n, mag chan mua jaauju khaugba chir̄m khan ata jaauju khai irig. ²³ Khar jāguata warag thoophem numijā am khōsi aadejem: thoophem āb Cristo aar chir̄naa, thoophem ābmua warag i iek jaau chitaag. Mua khīirjuawai Cristoou ich aarta m̄ aukhiin chadcha m̄ ajapcha akham. ²⁴ Mam̄ mua khaph̄ chir̄m īchab, p̄ar gaaimua id̄e m̄ ich jāg m̄g j̄eb gaai chitaju aai chir̄m. ²⁵ Mag p̄arau m̄ch ig n̄m khaph̄ chiraawai m̄ugwaiwe chan Ēwandamau ūd̄ur amag m̄ch th̄op̄ibajujā khaph̄ chir̄m. M̄n̄n p̄ar ee maach Ēwandam iek jaau chitaju, warag p̄ar ub̄ p̄aaukhamam d̄i oneecha wēn̄rr̄amkhīir. ²⁶ Mag Cristoou m̄ p̄ach aar monakha baarpibarm oobaawai p̄arau onee n̄m iekhou, “Cristo, ūta pua jāg deeu i waib̄ewia maar ee p̄ iekdam jaau kh̄raich̄m” aju.

Maad̄e jāga aju aai n̄ Cristo igar khaba n̄m kh̄n̄n d̄i

²⁷ M̄n mau p̄ar warp chirab mam̄, muan p̄aragan s̄ita Cristoou maachig w̄n̄r-rapi jaau simj̄ota thum i ipierraa w̄n̄r-rapim kh̄osi chir̄um. Maagwai p̄od m̄uch p̄ar aar barba awiaj̄a, warppaimua kh̄aij̄a agtha p̄ach thumwe Cristo d̄ui ub̄naa maach peerduajem iek jawaagj̄a ö äba n̄m an̄mta mua ūrm kh̄osi chir̄um. ²⁸ Ar maach igar khaba n̄m kh̄unau p̄ach d̄ui amachd̄eu ampierr awiaj̄a oob ögkhamiet. P̄arau magm̄n magan maḡum oowiata j̄urr ewag kh̄irjuwia amau äsie, “M̄kh̄unau chadcha nem jaau n̄m paarta maad̄eu am d̄ui j̄ag n̄m, j̄agan Ēwandamau j̄akh̄unta peerdu auwia maachta isegju” a kh̄irjuju. Mam̄ mag awiaj̄a, ich Ēwandamauta uduaraa magpi s̄iewai ²⁹ oob ögkhamiet. Maad̄eun Cristo iek gaai ũkha n̄sisewaita irig ũu ajim aajem; mam̄ agj̄ö i iek jaau w̄n̄rr̄um gaaimua chikhamnau maach khaibag waauwaij̄a ĩchab irig ũu ajim aju aai n̄m. ³⁰ P̄arau khaph̄ n̄m, m̄g maach peerduajem iek jaau w̄n̄rr̄um gaaimua ōrau maach igar khaba n̄m. P̄arau p̄ach daúa oojeejim, j̄aga aajeej̄i m̄ jam p̄ar d̄ui chiraawai; ĩsj̄a p̄arau ūr n̄m, jam p̄ar d̄ui n̄mj̄ota mau m̄ d̄uij̄a th̄un̄m.

2

J̄aga aju aai n̄m maachj̄ö Cristo iek ũkha n̄m kh̄un d̄ui

¹ Chadcha p̄ar gaaimua m̄ onee chir̄um, Cristoouta p̄ar kh̄ir onee api s̄iewai. ũu iruata p̄ar kh̄osinaa p̄ar kh̄ir j̄asenkhajem. P̄ach thumaam kh̄unau äbam Ēwandam Akhaarpai wai w̄n̄rr̄um gaaimua khod äbamj̄ö naawai ũu p̄ar chikham daupiinaa dau aug khaug paraaj̄a aajem. Magua m̄ onee chir̄um. ² Mam̄ p̄arau m̄ oneecha apim kh̄osi n̄m khai, thumaa ö äbata abat, j̄urr chikham ichaaurj̄a äba, agdauj̄ö chikham kha kh̄osi, nem wawaagj̄a chipar chipar khaba, äbam kh̄irjugpai paraa. ³ P̄achd̄eupaij̄a p̄ach th̄onaa bigaaum kh̄unagj̄a s̄i p̄ach eugar ajapha ig iȳu amkh̄irpai chan oob warag nem waumiet. Mag kh̄ayau warag chikhamnaan igwiata, “J̄akh̄unan chad maar kh̄aij̄a ũrpai naabma” abat. ⁴ Nemdam waauwaij̄a oob p̄arau p̄ach atheepaita nem thumaa kh̄irjumiet. Magju kh̄ai ĩchab dich khapeen d̄uij̄a ö ajapha ajuuta kh̄irjubat.

⁵ Muan p̄aragj̄a, “Kh̄irjug ajaphata paraa abat” a chir̄um, Cristoou kh̄irjuajerrj̄ö.

⁶ ĩchab Ēwandam aawai ich Aai d̄ui äba s̄iejim, iwiir äbj̄a ũr̄u khaba.

Mag s̄iejieb mam̄, ich mag ich Aai d̄ui äba sierram kh̄ochgau irua ich kh̄aidu ogdu p̄amaphaj̄a khabajim.

⁷ Mag kh̄ayau mag Ēwandamkha sierrta, ich ajaugj̄a igba m̄g j̄eb gaai b̄ewia, parhoobam chaaidamj̄ö thaabach̄ewia, j̄urr wounkha s̄eich̄ejim.

Mag, s̄i ich Ayag ich uduaraa ph̄eth̄ugpinaa ōor ee Ēwandam chogkhaan b̄ejim.

⁸ Mag wounag pawia, wounaan ee s̄eich̄ewia, s̄i chikhamnaanagta uduaraa ich d̄ui amachd̄eu ampierr apijim.

Mag Ēwandam ipierraa am kh̄ochgau s̄i ōor th̄oomie arrj̄ö uduaraa pakuls gaai ich meerph̄e th̄opijim.

⁹ Mam̄ magtarr j̄urr Ēwandamau irig ichta thumaam kh̄un kh̄ai ũrpai apiwia ichta tagam kh̄un kh̄aij̄a ajapcharam gaai th̄urjim.

¹⁰ Maagwai thumaam kh̄unau Jesús kh̄irpheeta j̄iep̄or̄ou ph̄öbkhakha aju: ötarr kh̄unau pa ugtharm magwe m̄g j̄eb gaaim kh̄unauj̄a agj̄ö.

¹¹ Mag n̄mua thumaam kh̄unau i khaph̄ amach meukh̄iraucha irig, “Jesucristo, p̄achta chadcha thumaam kh̄un P̄or̄ou; p̄achd̄euta nem thum khap chir̄um” a iekhamam gaaimua, ĩchab ich Ēwandam chi Aaipata mag th̄ö iekhaju.

J̄aga w̄n̄rr̄aju aai n̄m Ēwandam iek ũkhabam kh̄un ee

¹² Cristo gaaimua khodamnaan, mua p̄ar daupii chit̄um. Mua kh̄ircha p̄achig Ēwandam iek jaau chitaawai p̄achd̄eu m̄ ipierraa narrj̄ö, magan m̄ mau warp chir̄umj̄a igba warag ich j̄ag ũkhanaat. Maach Ēwandam na nem khaigba wauju ökhö s̄i maach peerduajem iekta warag p̄ach ee ũrpai apiju ekhabat, mag w̄n̄rr̄umua ub̄

paaukhamaag. ¹³ Magaag athee ich Ēwandamauta ich khöchagpierr pārag mag nem waupim khōsi api sēwai ichdēuta pāar juagjā oojem.

¹⁴ Mag pāachig nem waupi sim wauuwaijā, warag onee pāach wir aig chipar chiparjā aba, khīuta waubat, ¹⁵ daumaa ābmuajā pāachig iekhapiju chukhu, mʉg ɔor khaibag thunum ee khaibagjā chukhu Ēwandam chaainkha wēnʉrramkhīir. Pāar magta wēnʉrrumun, magan mʉg durr ich pekau pōmgau edau khīejō sim eejā pāar edjā ee phīdag phuphup thunumjōta wēnʉrraju am ee, ¹⁶ jāga Ēwandamau maach thāar chi iurig paapāaijē a jaau wēnʉrrum gaaimua. Maagwai Cristo bēem edjā mʉchpa pāar gaaimua onee chiraju, mʉch par phidkhaba abarm khaphu chiraawai. ¹⁷ Mua pārag Ēwandam iek jaautarr gaaimua, ʉu pārau āba irua nem khōsimta wau wēnʉrrum. Maagwai ich ag iek gaaimuapai amau mʉ thōuju akhiinjā, būurjā machagjā igba ʉduraa mua mʉch thōopiju. Magbarmua muajā pārau nem wau numjō, ichdēu khōsim nemta mʉchdēujā wau chirum khaphu chiraawai, mag mʉ thōokhiinjā mʉrugan ʉu khērūm. ¹⁸ Maagwai mʉ mag thōkhiinjā mʉun mʉchin onee chirum. Oob ɔkhīirjuu amiet. Mag khāyau eeu dēgōlp mʉ magwiajā pāachta warag oneeta abat.

Timoteo Epafrodito dūi

¹⁹ Maach Pōr Jesuu khōs amun, mʉigmua jōpcha mua pāar aar Timoteo pūiju, pāar oon mamkhīir, mag pāar oothurwia pāar jāga nʉ a jaubaicheewai mʉchjā onee chiraag. ²⁰ Mʉchdēu pāar khīirju chirum dūi tag i dēnjō pāar khīirju num khun chukhu aawai, Timoteota mua pāar aar pūiju. Jāgdamauta chadcha pāar ʉu wēnʉrramkhīirjā ich khod ābam khun atheemjō aajem. ²¹ Tagam khunnan sīi amach wir aigpaita khīirjuajerram. Mamʉ mag sīsidum Jesucristo athee nem wauju khīirjug chan būurjā khīirjubamjōta aajerram. ²² Mamʉ pārau khaphu num, í warm khunjō khaba khitum. Maar āba phidkha wēnʉrraajeewaijā, iruata chadcha ich aaijō būurjā mʉ bū ogduba ich mag āba maar maach peerduajem iek jaau wēnʉrraajeem. ²³ Magua, ya amau mʉch sīi ɔbeerpūiju wa thōopūiju a ajapcha khaphu aadeewai iita mua pūiju a chirum, pāar oon mamkhīir. ²⁴ Mamʉ maach Pōr Cristoou mʉigmua mʉch ʉu ɔbeerpūiwiā mʉchdēujā jōphēe pāar oon maju khaphu chiraawai mʉch chan mua ajappai khīirjuba chirum.

²⁵ Mamʉ ichiita mʉugwaiwe mua deeu pāar aar maach khod Epafrodito pūiju. Pārau mʉ juag oomkhīirta i pūitarr aawai chadcha irua ʉu mʉ ipierr maach Pōr Cristo iekjā jaau wai khitanaa woun atheemjō ag kōitjā warag khaigpēr iekha khitaajem. ²⁶ I iek ya irua pāar thumaa oom khöchag chirum aajem. Ichdēu maumua ʉurwai, mag i mor machpatarr pāachdēu ʉrtarr gaaimua pārau i khīirju num anaawai, ichdēujā ichab pāar khīirju sim. ²⁷ Chi mor mas aan iin chadcha mor machpawia peer meejim. Mamʉ Ēwandamau ʉu i eeg oowia monaapūijim. Maata Ēwandamau mag i eeg ooba ʉduraa meepimuan, mʉun ɔkhīirjug pōoma chirsikham. Mamʉ ʉu i monaau atham gaaimua Jōoirau mʉchpata eeg oojim, mag i bū ʉuakharr oowia gaai machag chirarr warag atcha ɔkhīirjug pōm apimaugau. ²⁸ Mag i mor mas sīerr gaaimua pārau i khīirju num mʉchdēujā khaphu chiraawai, jōpkhaa pāar aar i pūim khöchag chirum, í deeu monakha barbaimam oobaawai deeu pāachjā thumaa onee amkhīir. Ya mag í ʉu barbaimaawai mʉchjā tag ɔkhīirjug chukhu chirsiju ichab. ²⁹ Mua i pūibaawai, chadcha maach Pōr Jesucristo gaaimua maach dūi khod ābamjō naawai, onee pāach ee i baarpi atthat. Maimua jāgjōm khun wounaan pāach ee baarwai ichab wajapha i dūi numjō abat mag dūijā. ³⁰ Chadcha ichdēupaita peer ich khīrau ich thōopijim, Cristoou nem waupi jaau sim ipierraa am khöchgau. Maimua ichab pārau pāachdēucha mʉ juag oom khōsi durrumta warp num gaaimua pōd ooba aawai, jūrr ichdēuta garpapa am khöchgau peer meebarm mʉ gaaimua. Maguata muan pārag onee pāach ee i baarpi atthat a chirum.

3

¹ Jesucristo gaaimua khodamnaa, pāar maach Pōr Jesucristo dūi naawai deeu pʉaba onee abat a chirum.

Nem wau n̄m gaaimuapai chan pöd dich peerd̄ aubam

Cha mua ph̄a deep̄aaigpam iekhan nawe m̄uchd̄eu p̄arag ph̄a deep̄üitarr iekpaiu. Mam̄ m̄uchigpam ùu kh̄er̄m, mag ich ābam iekpai awiaj̄a. Ichiita p̄ar athee nem ajaug sim, chikhamnag ʉd̄ur p̄ach kh̄ugurpimaaugau. ² Mag mua jaaup̄üyaagpam̄n m̄ugau: Kh̄iir khaph̄u abat, ar ichkhumj̄o nem s̄eunem nem khaigbamta jaau sierrj̄eem kh̄un̄n d̄üi. J̄akh̄un̄n s̄i amach mor ārmienau. Amag chan ar dich wir aigpai am d̄enj̄o dich khakhua dauchachba n̄m kh̄un̄n chan Ēwandam chaain khabam aajem. ³ Mam̄ par amach iphithur mag w̄en̄r̄rawiaj̄a oob am ipierraa amiet. Maach mor ʉrpain id̄eu s̄i dauchach paar s̄isid awiaj̄a, maach th̄arta khaigba sim chan parta i chaainau aju. Mag kh̄ai maachin chad i chaain chaarpama, chadcha ich Ēwandam Akharau jaau simj̄o th̄araucha irig j̄euejewai. Mag j̄eu w̄en̄r̄r̄muata maach onee naajem, Jesucristo maach k̄oit meebarm gaaimua Ēwandamau maach ich chaainkha wai s̄iewai. ⁴ Mam̄ āaur kh̄un̄nau chan magba n̄mta s̄i aman chadau ðor ajapham kh̄un̄nau a jaau n̄rrj̄e aajem. Amagan s̄i dich mor dauchachnaa nem ajapham wau n̄muata Ēwandamau maach ich aar aujem aajem. Mam̄ chadcha maḡm gaaimuata maach ʉgthar öbeerjeekhiin, magan m̄uta am kh̄aij̄a ěnt̄ercha öberju. ⁵ ¿Khan j̄agwia magkhaj̄i? ʉr̄bat, p̄arag jaaukhim: M̄ d̄ennaanan amach numwe judionaan chaar ajierram, warrgar maach j̄oin Benjam̄in khararr ag chaain ewagam kh̄un̄n d̄en. B̄ur̄j̄a amach j̄oin i p̄aba w̄en̄r̄r̄r̄ aawai, m̄j̄a ich mag b̄aup̄üjierram. B̄ur̄we autarr agtha ocho diaspai chir̄m ee, warr j̄oinau jaaujerrj̄o m̄ meh̄udam ph̄urbichp̄üjierram. Maagwai m̄j̄a agtha m̄uch th̄ur okhooba, judio charau. M̄un̄n ĩchab fariseo ajim, Ēwandamau Moiseeg ich iek ph̄apitarr iek ajarpa m̄rkhaajem kh̄un̄n eem. ⁶ Mag Moiseeu ph̄a puatarr iek m̄uchd̄euta m̄uch khapeen kh̄aij̄a ajarpa m̄rkhaajerr aawaita j̄urr Cristo iek ʉkha n̄m kh̄un̄n ẽudeej̄a mua ẽkhaajejim, am khaibag wawaag. Mag Moisés iek m̄uchd̄eu ajapha m̄rkha chitarr gaaimua, ni ābmuaj̄a m̄ igwia m̄ ẽugar khaigba nem ĩgkhaba aajeejim.

⁷ Ich mag jaar m̄uchd̄eu kh̄iirjuawai maḡm thum ajaphamj̄o khaph̄u chitarr chan ĩs j̄urr b̄ur̄j̄a maad̄eu nem igbata s̄isid̄m. ⁸ Warran m̄un̄n chadcha maḡm̄ug ee chitajim. Mam̄ maagjerr ĩsin j̄urr m̄un̄n Jesucristo d̄en̄eu. Iita m̄ P̄or̄u. Tag ij̄o nem ajapham chan chukhum. ʉgthar öberaag awi warrgar m̄uchd̄eu nem wau chitarr, ĩs m̄ugnaa oowai chan b̄ur̄j̄a maad̄eu nem igbata s̄isid̄m. Ajapcharan s̄i mag m̄uch kh̄ochagpierr nem wau chitarr thum mua isegim, j̄urr Cristo d̄enkham kh̄ochgau. ⁹ M̄un̄n ĩsin Cristo d̄üita chir̄m. Mua mag chir̄m chan, mag s̄i m̄uchta ajaug chir̄m awia khaba, ni Ēwandamau ich iek Moiseeg ph̄apitarr iek m̄uchd̄euta ajarpa m̄rkha chit̄m awiaj̄a khabam. Mua mag chir̄m̄n, Cristo iek th̄araucha ʉkhabarm gaaimua Ēwandamau mua nem khaigba wautarr thum chugpaabap̄aiwaita mag chir̄m. Dichd̄eu nem wajapha wau n̄m gaaimuapai chan pöd dich peerd̄ aubam. Magju kh̄ai Cristo jua eeta ich akhaardam jooth̄u s̄iubarm wounan chadau th̄aar ajapha chirsim aajem Ēwandamau. ¹⁰ Muan Ēwandamagta warag m̄uchig ajarpa Cristo khaph̄u apim kh̄ösinaa ĩchab Cristo iupi autarr ag jua theegta m̄uchig deepim kh̄ösi chir̄m; magbaawai mua i d̄enj̄o gaai machag āwatju aainaa ĩchab ij̄o th̄öju akhiinj̄a, warag th̄aar ph̄īuwia kh̄iirjuba th̄og. ¹¹ Mua khaph̄u chir̄m, m̄ mag apha akhiinj̄a, ichiita Ēwandamau m̄ akhaardam mag j̄ebdeg s̄iepiba ich aar auju.

Cristoou ichj̄o ajapha amkh̄iirta maachig jaau sim

¹² Mua mag chir̄m chan, mag ya m̄uchd̄eu thum jaau dichdimamj̄o m̄uchta ajarpa chir̄m aba chir̄m. M̄ug chir̄m aiguin m̄un̄n agtha ajapha aju p̄öoma waaur chir̄m. Mag chirab mam̄ ajapha ajuuta ẽkha chir̄m. Cristoou ichj̄o amkh̄iirta ichd̄euta nacha m̄ j̄ur autarr aawai agj̄o āba ag kh̄iirjugta ogd̄uba wai chit̄mua j̄urr ich simj̄o ajapha ajuuta ẽkha chir̄m. ¹³ Keena, Cristo gaaimua khodamnaa, mua chan p̄arag, “Ya m̄un̄n ĩsin chadau m̄uchd̄eu ig chirarrj̄o ajapha chirsim” aba chir̄m, agtha thum Cristoou jaau simj̄o khaba chir̄aawai. Mag agtha ajarpa khaba chirab mam̄, ya warrgar m̄uchd̄eu

nem waaujerr chan tag khīirjuba chitum. Magju khāai m̄ khīirjugan, āba khanta mua Cristo athee waubaawai i dawagaa abarju khai anaa irua nem khōsimpaita wauju khīirju chitum. ¹⁴ Maagwai m̄g atag ya ich sim aarcha barbaimaawai m̄chdēu mag ich dawagaa nem wau chitarr jūrr Ēwandamau m̄ dūi ajaphanaa ich dūi ich mag m̄ wai n̄rraju. Mam̄ mag maach ūgthar öbērju ayaa amkhīir Jesucristo meebamua chan ābjā Ēwandamau auba aajeekham.

¹⁵ Maguata p̄arjā ar m̄ dēnjö Ēwandam iek ajapha khaph̄ n̄m khūnan magta khīirjuju aai n̄m. Mam̄ ābmua khāijā p̄ar ee ich ajaug phēwia ya iin thum ajapha chiraawai ich ajaug paap̄aig chan tag nem ajapham wauju igba chir̄m am̄n, ich Ēwandamau īchab irig m̄g jēb gaaiwe chan agtha i thum ajapcha khaba sim a khap apiju.

¹⁶ Mam̄ mua mag chir̄m: Maadēu dichdēu nem khaugtarrpierr khīirjunaata nem wauju awijā jaajuju aai n̄m, būrjā khaugbam khūn dēnjö nem parhoob wauba.

¹⁷ Khodamnaan, p̄arau m̄ jua eerpanaa m̄ dēnjöta abat. Magnaa īchab p̄ar ee maach wēn̄rraajerrjö wēn̄rraajem khūn oonaa agjö ajaphata n̄rrjēe abat. ¹⁸ M̄chdēu nawe p̄achig jaajem iekpai īsjā deeu p̄rag jaaukhim: Ōor khapan ar maach ee ūkha n̄m ūkha n̄m aajem khūn thum chan chadcha chi ūkhaajem khūn chaar khabam. Jākhūnan jāg amach parhoob wēn̄rr̄m gaaimua sīi dau theeg chukhumjöta th̄n̄m. Amagan sīi parta Cristo pakuls gaai thōtarrjö aajem. Ar mag khīirju n̄m khūn oowaita thāar eepain bīe chiraaajem. ¹⁹ Jāḡm khūnaun sīi parhooba amach ö khōchagpierr nem wau n̄mta, ajaug ūrpai sīsid̄m aajem. Mag nem khaigba wau n̄m awia chigaa ajöjöpaijā khaba, warag amachta thö iyūu aajerram. Amau āba m̄g jēb gayam nempaita khīirju n̄m. Mam̄ maḡm paar Ēwandamau khīmie durrta am barkhūip̄iju, ich mag dau aph̄m wēn̄rramkhīir. ²⁰ Mam̄ maachta ūgtharmpeen khaju khūn aawai maach durran ūgthariu. Maagwai pöd warm khūnjö m̄g jēb gaaim nempaita khīirjuju aju khaba n̄m. Maachin āba maach Pör Jesucristo maach peerd̄ autarr ūgtharmua bēeta oo n̄m. ²¹ Mag ich pierrum edta ichdēucha ich iiu aawai maach mor m̄g maadēu nem igmap simjā ich dēnjö ajaug paap̄iju. Nem thum th̄n̄mjā ichdēuta ichdēu ampierr aju aai sīerraawai ich ag juapaaupai irua chadcha sīi maach ēu meebp̄imjö aju.

4

Cristo iek ūkha naawai oneeta wēn̄rraju aai n̄m

¹ Khodamnaan, mua p̄ar jāsenenaa p̄ar khōsi chitaawai p̄ar oon mam khōchaaga chiraaajem. Ajapcharan p̄ar gaaimuata m̄n̄ onee chiraaajem. Mua khaph̄ chir̄m, p̄arau chadcha maach peerd̄ajem iek ūkhatarr aawai par m̄ phidkhabajim. Jāg p̄arta mua khajapham nemjö Cristo athee gan autarr gaaimua m̄ onee chir̄m. Maagwai ich m̄g ēsap gaai thum m̄chdēu p̄rag jaau chir̄mjö ich jāg ub̄ n̄isit, ūd̄raa maach Pör Jesucristoogta p̄ach juag oopi n̄mua.

² M̄ch ūph̄in kh̄ ābam khūnagamjö mua mag chir̄m, Evodiaag, maimua Sintiqueegjā agjö: Chadcha maach Pör Jesucristo kharannaanjö khōinaa n̄isit, ichdēu api simjö. ³ Maimua p̄jā, m̄ch khapeer ajapham, īchab maach peerd̄ajem iek eemua būrjā ogd̄ba n̄rraajeewai p̄r̄ḡjā jākhūn ūin wawibá a chir̄m, tag ich jāg wēn̄rram ugua. Mua ōor ee maach peerd̄ajem iek jaau chitaawai jākhūn ūinauta Clemente d̄imua tagam khūn agjö m̄ dūi āba wēn̄rrarr khūn̄pa m̄ bū ogd̄ba dūi m̄ ipierr jaau durraajeejim. Mag m̄ dūi wēn̄rrarr khūn th̄r ya ūgthar Ēwandamau ichdēu peerd̄ aumam khūn th̄r phākhamaajem ēsap gaai īchab phākha th̄n̄m.

⁴ Maach Pör Jesucristo p̄ach dūi sījem khīirjuwia onee abat. Ūmaai p̄aba p̄rag jaau chir̄m: ¡Onee abat! ⁵ Maach Pör Cristo ya bēeim̄ sim khaph̄, ōor dakhīir agpierraata wēn̄rrath̄; p̄ach khapeenjā chig aba, sīi warag chikham dau aug khaug paraata abat. ⁶ P̄ach phithurg waauwai oob ökhīirjuu amiet. Mag khāyau warag mag p̄ach phithurg au wēn̄rr̄m thum Ēwandamagta jaubap̄it, irig jēumamua. Mam̄ mag jēumamua

īchab pāach iek ūurjem paarjā irig ūu ajim abat. ⁷ Pārau cha mua jaau chirumjōta amun, magan Ēwandamau pāar ōkhīirjug meeupiju. Pāar Jesucristo dūi naawai phithurg auwajā īchab ichdēuta pāar khōinaa wēnurrapiju. Mag pāar khōinaa wēnurrum chi ūkhaba num khunnau pōd khaugba aajem, jāgata pāar mag nuisip nū.

Ōrau oowai ūu ajōjōom nemta wauju aai nūm

⁸ Khodamnaam, ābmiecha paawai mua pārag magkchim: Ōrau ajapha pāach ēugar ig iyūu amkhīir, thumaam khūun dakhīir būurjā sēu chukhu āba chadam iekpai iekhajuuta khīirjubat. Īchab jāgata Ēwandam dau najā nem ajapha wajuuta āba khīirjubat, pekau wauju khīirjugjā chukhu. Magnaa khīirjug paraa aajeethū īchab, jāga abarm gaaimuata ōrag pāach daupii apiju nū, būurjā pāach ēugar igkhaju khūun chukhu aag. Mua thum pārag mag chirumun mūgau: Pāachdēu nem wau nūm oowia ōrau amach ōdegpai khāijā, jāgan chadcha ūu khērūm ajōjōom nemta āba wauju khīirjubat. ⁹ Pārau pāachdēujā khaphū nūm mua pāar ee maach Ēwandam iek jaubaimaawai pāachdēu ūkhatarr. Thumaam khūunau mū iekha chitūm ūrwia mū oojierram, jāga mū pāar ee chitajī. Ich jāg mū pāar ee phūurdū chitūmua nem wau chitūm oojerr thumaa pāachdēujā mū dēnjō abat. Pāar mag wēnurrumun, magan ich Ēwandam maach khōinaa apiejemchata pāar dūi nurrāju.

Ichig phatkhon deepūitarr paar Pabloou ūu ajim atarr

¹⁰ Maach Pōr Jesucristoog ūu ajim a chirum, deeu pārau mūg mūch dau ee aug khaugbarm paar. Chadcha pārau agtha ūu mūch khīirju durrum khaphū chiraawai mū onee chirum. Mag chirum aig chan mag pārau ya tag mū igba naajim aba chirum. Mua khaphū chirum, pārau mū juag oom khōsi durrumta, sīi wir aigumjō khaba aawai, pōd nawe mū juag ooba naajim. ¹¹ Mag chirum aig chan mag sīi mūch dau aphū chiraawai pārau mūchig nem dedee amkhīirjā khabata mag iekha chirum. Mūun mūg chitūmun, parhooba nemdam būrūm dūi awiajā magum aba chitūm. ¹² Mūun ya parhoobata khaugwi chitūm. Būurjā mūchdēu nem ig chirum chukhu chirum aigjā nem khīir thum paraamjō chiraajem. Jāsō chirum aigjā biwaa chirum dūi āba chitūm. Khar mūchdēu nem ig chirum atcha sob wai chiraajem; wa khar magbaju, jūr būurjā chukhu chirum awiajā ōkhīirjuu oo chiraa khaugba chitūm. ¹³ Mua chan mūch dau aphū chitajujā khīirjuba chitūm, magum āwat chitaagjā ich Cristoouta mūrūg juapā deejewai. ¹⁴ Mag ab mamū, pārau mū juag ooju aai khaba naajimjā aba chirum. Ante ūuta pārau mū juag oob khaba oojierram.

¹⁵ Filipopien, pārau pāachdēujā khaphū nūm, ar mū pāar ee Macedonia durr Ēwandam iek jaau phūurdū chitawia jūr deeam durr jaau chiraimaawajā, maach khodnaam tagam khūunau deepūiba nūm ee, āba pārapaita pāachdēu Ēwandam iek ūu khaugtarr paar awi mūrūg phatkhonjā deepūijerram. ¹⁶ Ag najā agtha Tesalōnica chiraawai, pāachdēuta kharii ūu mūrūg phatkondam mūch nemdam ig chirum athee deepūi nūm mua aujeejim. ¹⁷ Āba sīi pāar jua eem nem aum khōchgaupaijā khabata mū mag iekha chirum. Mua ūrcha khōsi chirumun, īchab pārau mūrūg nem dee nūm paarjā jūr ich Ēwandamauta pārag ag khāyau nem ajapcharamta deepim khōsi chirum.

¹⁸ Ūu ajim keena. Ar pārau mū athee Epafrodito gaau phatkhon deepūitarr thum ūu agcha khērājim. Ajapcharan mūchdēu ig chirarr khāyaujā ūrūchata pārau deepūijerram. Jāg pārau mūrūg phatkondam deepūitarran Ēwandamau oowaijā ūu khērūm, ichigchata deebarmjō aawai. ¹⁹ Jāg nūm jūrran, pāachdēu nem ig nūmpierr maach Ēwandamau pārag ichdēu nem thum jūa sim eem būurjā igkhaba, deeb khaba deejū, pāar Jesucristo dēnkhanāa i iek ūkha naawai.

²⁰ Ichpaita maach Aai anaa maach Ēwandamau. Ijōm khūun chan tag chukhum. Maagwai irigpaita thumaam khūunau mūg atag pawiajā ich mag ūu ajim aju aai nūm.

Pabloou amach saluddam deepi jaautarr

²¹ Jesucristo gaaimua thum Ēwandam chaainkha thum khunnag mua salud deepüi chiram abat. Ichab maach khodnaan mwig cárcel deg üiba mu oo khurrkhaajem khunnaujã pärag salud deepüi num. ²² Maimua tagam khun thum mwig agjö Ēwandam iek ükha durrum khunnaujã amach thumaam khunnau pärag salud aajem. Mama ürcha pärag salud deepüi numun, Jesucristo gaaimua maach khodnaan mug Roma durrum rey deg phidkhaajem khunnauta pärag salud deepüi num.

²³ Mugdampai ajim keena, mug ësap gaai pärag jaaupüim ig chirarr. Päär köit maach Pör Jesucristoog jëeu chiram, ichdëuta päar düi ogdaba ich mag päar üuu wai nurrankhür. Ayoo keena,

Pablo

COLOSENSES

Pabloou Colosapienag ěsap phā deepüitarr

Chi phātarr. Chamug cartajā ĩchab Efesios dūi Filipensejō ich jōoi Pabloou cárcel deg simua phātarrau (1:24; 4:18). Āb sim ĩchab cárcel deg simua agjō ichdēu Filemonag phātarr. Mag jōoi Filemón Colosapierr ajim aajem. Muxhūun carta thum jayapwe Tíquico Onésimo dūi pūiwi am gaau deepüitarrau (4:7-9).

Chijā khūun atheeta phājī. **Pabloou ūurwai Colosaam iglesia ee maestronaan anūmta** sīi séukha nem jaau nūrrjēem khūunjā nūm ajim aajem. Makhūunau ag eyaajā khaba sīi parhoob nem jaau nūmua ūu chadcha ūkha durrum khūundam warag khaibagta wau wēnūrrajim anaabá. Magta Pabloou Colosapien chi ūkha durrarr khūunag mug ěsapdam phā deepüijim aajem, mag nūrrjēem khūunag ūdūur amach khūgur aum ugua.

Amau jaauwai Cristo iek ūkha nūm khūunaujā angelnaan chi thiernaan ūgthar nūmugta jēeuju aai nūm a jaaujēejim anūm. Mag nūm dūi ĩchab dich mehēujā phūurbichpinaa tagam ley Moiseeu phā puatarrjā ūurkhaju aai nūm aajēejim aajem. Mamū magpaijā khaba, amau nem khaigbacha jaaujerran, ōrag jaauwaijā Jesús chan Ēwandam khaba sīi angeljōpaita sim a jaaujēejim anaabá, warag i serbiibag phē nūm iekhau.

Khan jawaag ajī. Mag sīi nem agchajā jauba nūrrjēem khūunag ūu maach peerduajem iek ūkha durrum khūun khūgurpimaugauta Pabloou amag ajapha jaaujim, jāga sierrú Cristo maimua khani jāgī mag Cristoou maach kōit (1:15-23; 2:8-3:4). Biblia gaai libro khapan thūnūm gaai mag iek jurkhiin, mug Colosenses gaai jaau sim khāai ajapcha jaau sīsidūm oobaju.

Mug carta Colosapienag deepüitarr thūurwai peer Efesopienag deepüitarrjō paimūu sim, khīirjug dakha naawai. Mag naab mamū, chi tema chaar amau jaau nūmūn khīethuupai sīsidūm. Efesios gaai chi carta ěntēr oowai, jāga maach Cristo iek ūkha nūm khūunta i morkhanaa i iglesiakha nū a simta jaau sim. Maimua jūr mug Colosenses gaai jaauwai, Cristo Ēwandamkhanaa ichta mag iglesia Pōr aawai ichdēupaita ōor ich aar ōbērju ayaa apiejem a sim.

Salud

¹⁻² Mūun Pabloou, ich Ēwandamau khōsi sierrjō ich Jesucristooucha ich i jaaumkhīir jur autarr. Muata mug ěsap phā deepüi chirūm, Colosas phōbōr ee Cristo iekta ogdūba ūkha durrum gaaimua Ēwandam ōorkha nūm khūunag. Mua pāar kōit maach Aai Ēwandamag jēeu chiraajem, ūu dūrrcha pāar eeg oonaa pāar khōinaa phē wai siemkhīir. Maach ermano Timoteo mūig mū dūi sim; i iek iruajā párag salud aajem.

Pabloou chi ūkha durrum khūun kōit Ēwandamag jēujerr

³⁻⁴ Mau marag jaaucheewai mag párau Jesucristo iek páachdēu thāraucha ūkhatarrta ogdūba ūkha nūm dūi ĩchab thum Ēwandam ōorkha thūnūm khūun dūijā agdaujō kha khōsi nūm a ūr naawai, pāar kōit maach oraa nūmpierr Ēwandamagta ūu ajim a durraajem, ajapcharan maach Pōr Jesucristo Ayagma. ⁵ Marau khaphū nūm, mag chadcha thum agdaujō wir aigjā páach khapeen daupii nūmūn, páachjā thum Ēwandamau ich aar auwi ich mag i dūi nūisiju khaphū nūm gaaimuata mag nūm. Warrcha chadcharam iek páachdēu ūrwi ūu peerdu nūisier edwe Ēwandamau páach ich dūi mag phē auujā khaphū ajieram. ⁶ Ich jāg páachig jaubaawai párau ūkhatarr iekpaita ĩchab deeam khūun eejā durrpierr aaidūmam. Mag jaau nūm ūrwi ūkhamam khūunjā khapaana paaukhamam dūi ĩchab ōor pōoma warr amach khaigba wēnūrrajerr khīirjug isegwi ōor wājāaunag paaukha thūnūm, ich jāg ūu Ēwandamau chadcha ich garmua maach khōsi aajem iek jaau nūm ūrwi páachdēu ūkhatarrjō. Pārau khaphū nūm, mag Ēwandamau ich garmua maach khōsi aajemūn chadcharau. ⁷ Ich magta maach khodam Epafraas maadēu

i iigjemua pārag jaaujim, pārag ich mag iek jaau siethuurwai. Pārau khaphu num, iruajā ichab pāachig Cristo iek jaau num gaaita ogduba ich jāg jēedu khitaajem. ⁸ Ich Epafrauta mag Ēwandam Akharau pārag pāach ee agdaujō pāach khapeen daupii api simjā mau maar aar jauchējim.

⁹ Maguata maachdēu mag ūr autarr aigmua warag puaba Ēwandamagta jēeu naajem pāar kōit, ich khīirjugta pārag deemkhīir; maagwai ichdēuta ichab ich Ēwandamau nem waupim khōsimjā thumaa pāachig khaphu apimkhīir. ¹⁰ Irigta pāar kōit jēeujem, chadcha maach Pōr Cristo dēnkha num khunjo pāach nem wau numpierr irua nem khōsimta wau numua dich khapeen dūi nem ajapha aju ayaamjā waub khaba waumkhīir; mag nem wau num gaaimua warag ich Ēwandamjā ajapcha pāachig khap amkhīir. ¹¹ Agjō jēeujem ichab, ich Ēwandam thumaam khun khāijā jua theeg sierrumagta ich jua theeg pāach gaai phēs deebarmua pāach ich dūi ubu naamkhīir, maagwai būur abarm gaaimua phithurg aadēp awiajā magumjā juapadam thethe āwat naamkhīir. ¹² Maagwai pārau onee ich Jōoi chi Ayagjā ūu ajim aju. Ichdēuta pāachjā warm khun agjō ya ūkha wēnurrum khun dūi āba ich aar auju ayaa apūinaa pāach ich dēnkha naawai pāar dūijā ūu aju. ¹³ Meperau maach sīi khīmie durrag phē arraag ichta maach khāi ūrpai sierrjā, ūu ich Ēwandamauta maach peerdu auwia jūr ich Iewaa ichdēu jāsene aajemta maach Pōrkhapijim, ¹⁴ ich Ēwandam dūi maach iekkhōr pōm narrjā ichdēuta ich bagau maach pekau chugpaapūiwa ich dēnkha autarr aawai.

Cristoou ich thōopibarmua Ēwandam dūi khōinaa apitarr

¹⁵ Ēwandam chan maadēu pōd ooba aajem, mamu Cristo ich Aai dūi khīir āba sierraawai ūu i gaaimua khaphu num jāga sierru Ēwandam chi Aaijā. Ihta nem thum ompaaju nawe ich Aai dūi sierr aawai ichta nem thum thunum Pōrkha sierrum. ¹⁶ Nem thum maadēu daúa oona pōd ooba aajempa mug jēb gaaim maimua ūgtharm magwe thunumjā Ēwandamau i gaaimuata ompaajim: reinaan, maimua edjā eem magwe Ēwandam chognaanjo; magum khunta amachta ūrpainaa iek theegnaa jua theeg sīsidum khunjā ichdēuta thum ompaajim, magum khunagjā ichdēu ig simjō ich ipierraa amkhīir. ¹⁷ Ich Cristoon mag nem thum mug thunum ompaaju nawe sierrum; ichdēuta mag nem khīir pogkhe thunumjā thum amach sīsid ajupierr sūmajim. ¹⁸ Mamu magpaijā khaba, ich Cristota iglesia Pōrou, maagwai jūr chi iglesia sīi i morou. Mag ichta warrgarwe sierrarrjō, iuu phiiduju aigjā ichta ichab nacha phiidujim, magbarm gaaimua nem thum thunum khāijā ichta ūrpainaa ichta ichab mag chi phiidutkhaju khun dūijā ich mag chi Pōrkha sierraag. ¹⁹ Ēwandamau ich Iewaa Cristota pūijim, ich Iewaa ōor khīir thegbarm gaaimua ichchata ōor ee sīichemjō amkhīir. Mag wounag pawiajā ichiita agtha ich Aai dūi simjō ich mag Ēwandamkha sierrajim. ²⁰ I gaaimuata ichab mug durr gaai thum ōor thunumjā amach pekau gaaimua Ēwandam dūi iekkhōr wai narrjā ūgtharm magwe thunum khunpa ich dūi khōinaa naapiju aai apijim. Īs mag i dūi khōinaa num, Cristoou maach peerdu awaag ich bag pakuls gaai ārpitarr gaaimuata mag i dūi khōinaa num. ²¹ Warr pārau Ēwandam khaugba aawain pāran chadcha okhoo naajim, mag pāach khaibag gaaimua i dūi iekkhōr paar narr aawai. ²² Pari Īs ya magba, ich garmuata jūr ich dūi khōinaa phē wai sim, mag Cristo wounag pawi udura ich thōopitarr gaaimua. Mag pāar ich dūi khōinaa apitarran, ich athepai nem wau wēnurrumua būurjā pekau chukhu, kulp chukhu ich aar phē awaagau. ²³ Pari mag būurjā kulp chukhu ich aar pāach phē aupiegan, ich mag pāachdēu ūkhatarr iek gaaita ubunaa ichab pāachdēu maach peerduajem iek ūkhatarr edwe ich dūi ich mag nūisijujā khaphu nūisierr khīirjugta khīir okhooba wai wēnurrāju aai num. Ich mug maach peerduajem pārau ūrtarr iekpaita ichab durrierr jaau num; mūchdēujā ich ag iekta jaau khitaajem.

Pablo phidag judionaan khabam khun ee

²⁴ Mag maach peerduajem iek jaau chitum gaaimuata mun mug dau aphuu preso chirum. Mamu much mug chirumja jurr paachta uu amkhiiir aawai mag aphuu chirab mamu onee chiraajem. Much mug wai num gaaimuata, ich jag Cristoo iglesia ich morkha sim athee ich dau aphuu wai naawai awattarrjo, muchdeuja agjo i denjo aju ekha chiraajem. ²⁵ Mua khaphu chirum, Ewandamau munta ich iek ukha num khun juag oojemkha wai sim, paar maar meeun khabam khunpa uu amkhiiir. Mag phidagta ichdeu murug deetarr aawai maach peerduajem iekta meerba muan thum jaumaajem; ²⁶ ajapcharan warrgarwe Ewandamau ich mag buurja orag jauba sii ichdeupai khaphu wai sierrma; magtarr ista ya ich denkha num khunag khaugpibarm. ²⁷ Magta paarja i denkha num khun aawai maar meeun judionaan khaba awiaja Ewandamau paragja khaphu apibarm, jaga mag Cristo maach thaar ee siejemta mug atag ugthar paaukhawija oo wai wenurraju. ²⁸ Mag Cristota muan sii ikhorja khaba orag jaau khitaajem, ich Ewandamau muchig khiiirjug deetardamau am wawimamua; ajapcharan Cristoog sii khaibag chukhu ajappha khithemta irig ich jua eeche phedeegma. ²⁹ Magaag atheeta mun maach peerduajem iek jaau chirum, magaagja ich Cristo jua theeg mu gaai simuata mag jaupi siewai.

2

¹ Much mag chirumuata parag khap apim khosi chirum, chadcha durrcha Ewandamag jeeu chiraajem paar koit, Laodicea iglesia eem khun koit, maimua khiiircha muchdeu ooba aajem khun koitpa jeeub khaba jeeu chiraajem. ² Mag Ewandamag jeeu num gaaita ogdaba chiraajemun, paach thaar onee amkhiiirau, ich jag agdaujo dich khapeen kha khosi wenurrumua warag khiiirjug paarpamaawai Ewandamau ich appaimua khaphu sierrta paachdeuja ajapcha khaugmamkhiiir; ajapcharan paar maar meeun khabam khunagja Cristota ajapcha khap amkhiiirma. ³ Aba mag Cristo khaphu num gaaimuata chadcha ichdeu nem waupim khosimja waau khaphu waaujem. ⁴ Mua mag chirumun, paachig abmua khaija i wajaug aadee iwiir abamugja sii paach khugurpimaaugauta mag chirum. ⁵ Chadcha khiiircha chan paar aar khaba chirab mamu, mu akharan paar aar simjo sim. Magua ichab mu onee chirum, mag paruau nem parhooba wauba sii paachdeu Cristo iek ukha num gaaita uba num a ur chiraawai.

Cristo gaaimua Ewandamau iupui auwi oor iurkha num

⁶ Magua muan paragan, ich jag warrja maach Por Jesucristoog paach peerdu aumkhiiir i igtarrjo warag i kha ogdabata nuisit a chirum. ⁷ Mag i kha ogdaba aagan, pa jeb ee ajap khaarkhamaajemjoa warag i gaai uba ajuuta ekhanaa warrcha paachig jaautarr iek ogdaba ukha numuata i gaai thierrkhabat. Mamu mag numja nem thumaam paar Ewandamagta uu ajim abat. ⁸ Khiiir khaphu abat keena: ar jag sii mug jeb gayam khiiirjugta chadam iek awi aata orag jaau nurjem khunag oob uduur paach khugurpimiet. Jakhun chan Cristo iekja jauba, sii maachjopaim khun khiiirjug dui ar meperau khosimjo Cristo ichaur aajem khiiirjugta jaau wenurrum.

⁹ Mamu Ewandam khaugaag chan paruau magum khiiirjug igba num, Cristo wounag pawu maach ee puittarr gaaimua Ewandamau warre ichchata khaphu apitarr aawai. ¹⁰ Mag Cristota amau jaau num angelnanjoem wa mepeenjoem jua theeg sisiidum khaiija ichta urpai sim duita paar oor abamkha naawai, ich Ewandamchata ya paach dui wai num. ¹¹ Ich mag Cristo iekta paruau ukhabaawai ichdeuta Ewandam athee parag nem waau khaugpijim. Mamu mag paar i dau na uu nuisim chan sii maar meeunjo dich khakhua gaai dauchach numua khaba, paar thaar ajaug paabapuumuata magpijim, paachdeu nem khaigbam waaujerrja tag waupimapha abarmua. Mag Cristoog dich thaar ajaug paapi numta irigan dauchach charau, chadcha Ewandam atheepai wenurraawai. ¹² Paach por choopi num ed paar warre Cristo duicha abam jebdeg aukherbarmjo ajim, ajapcharan mag chi khochamjo nuisiewai paachdeu nem khaigbam waaujerr isegpuiwiawia tag wauba aag. Magnaa ichab paruau Ewandamau ich Cristo phiriu autarr jua theegja

ükha naawai warre ich Cristo düichata iiu phiidutkhabarmjō ajim, ich ag jua theegau ichdēu nem waupim khōsimpai wau wēnūrraag. ¹³ Warran sīi pāachdēu nem khaigba wau narr gaaimua pāran chadcha sīi okhoota naajim Ēwandam na. Mag nūm düi īchab ni judionaanau aajemjō pāach ajaug paaju awi pāach khakhua gaai dauchachjujā būrrjā khīirjuba aajeejim. Mamū mag okhoo narra īs Cristo gaaimua Ēwandamau pāar khaibag thumaa chugpaapūiwi ich Cristojō ich mag iiu wēnūrrapiju aai apijim. ¹⁴ Mag pekau gaaimua i düi kulp pōm narra warre ichdēu chugpaapūijim. Magbarm aigta mag Moiseeu phā pūatarr leiu Ēwandamag maach khaibag waupi jaau simjō sīerrjā warre ichpata düi pakuls gaai meerpbapūimjō abaawai warre maach chig aju khaba sīsijim. ¹⁵ Meperau ich jua theegau ōor thum ich athee phē wai sīerrjā Cristo thumaam khūn dakhīir pakuls gaai jīir jōisim thumaam khūnag oopibarmua Ēwandamau warre mag chi mepeer pōdprūijim, i jua ee narr khūnjā chadcha peerdūju ayaa amkhīir ōbeerkha athamua.

Ūgthar naaimaju khūnjō wēnūrrajuuta ēkhabat

¹⁶ Mag leiu maach kulp pōm nūm jaau sīerr jua eemta ya Cristoou ōbeer autarr aawai, mag ley igwi ābmuaājā pāraujā maar judionaan dēnjō aju aai nūm awi, nem inag khōnaa dōdōjō dō nūm oowi, wa maarjō tagam nem phiesta ed, ed jop nūm ed wa jua ūūijem ed khāijā ūrkhaba nūm oowi, jāga aju aai nū a jaauju khaba nūm. ¹⁷ Warrgar Ēwandamau maar judionaanag mag ūrkhapiejerr chan ich mag kha wēnūrramkhīir khaba, sīi Cristo bēe nūm orapai ūrkhamkhīir ajim. Ajapcharan magūm kha nūmua jāga ichdēuta am peerdū auju a khap apieg ajim. ¹⁸ Ar jāg amachdēuta ajapcha ūkha nūm awi pāachig, “Maar dēnjō Ēwandam chognaanagpa jēeuba naawai pāar chan agtha ajapcha khaba nūm” a iekhaawai, oob am iek asekasmet. Jāgūm khūnaun, Ēwandamau amagta nem inagjā dau daau oopiejeewai amauta pāar khāaijā khapcha nūm anaa, sīi amachdēu nem khaphūnta thō iyū sīerrjēem. ¹⁹ Mamū mag nūm chan Cristota chi ūkha nūm khūn Pōrkha sim düi khaba nūmta mag nūm. Maachigan Cristoouta warag ich iek khaugpiejem, thachdam khō nūmua chaain dūrrpamaajemjō. Ich jāg maach padamjā ichdēuta thumaa sōpigkha wai sīejemjō, maach ich iek ūkha nūm khūnjā ichdēuta ōor ābpaikha wēnūrrapiejem, warrgarwe ichdēu magpiju atarrjō, iwiir ābmuaājā chikham igbam aba. ²⁰ Ya pārau tag parhoobam khīirjug ōrau jaau nūm ūrkhaba aag chadcha Cristo düi meewi nūmjō naawai, meperau maach khūguraag ēkhaajemjō amau maach peerdūju awi nem waupi jaau nūmjā ipierraa aag khaba nūm. Mag nūmta, ūkhan jāgwi agtha Cristo khaugba wēnūrrūm khūnjō ²¹ nem parhoobam gaaijā pūrju khaba, nem parhoobamjā khōju khaba, ni sīi amau jaaujemjō nem inagjā parhooba dich jua ee pōd pūrju khabamta agtha ūrkha wēnūrraajē? ²² Jāgūm nem sīi mūig eegar ōor maachjōpai thūnūm khūnau amach iupai jaau nūm khabahab. Magūm nem sīi būur abarmua chukhu aadeejeewai sīi magūm khoojerr gaaimua wa magūm ūrkhaajerr gaaimuapai chan Ēwandamau maach aubaju. ²³ Par daūapai oowain, chadcha amau jaau nūm ūūumjō sīsīdūm, Ēwandam dawagaa amkhīir nem wau nūm düi dichta thumaam khūn khāaijā serbiibanaa dichdēupaijā dich dau aug khaugpiba jaau naawai. Pari mag nūm chan pōd būrrjā nem khaigbam wauju khōchag chugpaa aubajuuta mag jaau nūm.

3

¹⁻² Ya pāar Cristo düi iiu phiidutkhawi nūmjō naawai chadcha ūgthar Cristo Ēwandam juachaar gar chi Pōrkha sim aar naaimaju khūnjō wēnūrrajuuta ēkhabat, mūig eegarm nemta atcha khīirjuba. ³ Pāran ya nem parhoobam wauju khīirjug isegtarr khūnau. Magtarr aawai pāran Ēwandamau ich aar phē auwia Cristo düi āba jooba wēnūrrapiju khūnau. ⁴ Mag Cristo düi āba jooba wēnūrraju khūn aawai ich Cristo bēewi ichdēu ich ajaug thumaam khūnag oopibarm ed pāar ichdēu ajaug paa atham khūnta ichdēu ich düi ich mag phē wai sīsiju.

Warram khīirjug isegpūiwi khīirjug iurta au nūm

⁵ Magua, nem khaigbam wauju khöchagjã warre pãach gaaimua khecheunaa bar-bapüimjõ abat. Ni äbmuajã ich õor khabam dñi khapes am, Êwandamau oowai maach inaaam nemjã tag waum, warr ich khöchag aig nem waunaa warag bigaaum khũunta chigaa apiejerrjã oob tag agjõ am, ni oob phatkxonagjã wurpa am; phatkxon khĩragta wurpa numun nem parhoobamta êwandamkha waunaa agug jëeu num dñi äba sim. ⁶ Magum nem parhooba wau num khũun gaaita Êwandamau jua khũaba deeb khaba deeu, ich ipierraa khaba aawai. ⁷ Warran chadcha pãrau magumta waujeejim; ⁸ mamu is ya pãar magum athee khaba num. Magua muan pãragan mag chirum: pãach khõrg puabat; khĩir machagjã isegbapüit. Chikham khaibag wauju, chikham khĩir khĩir mor chigpai iekha num, iparii iekha num, jãgum thum warre isegbapüit a chirum. ⁹⁻¹⁰ Warr pãachdëu parhoob nem waujerrjã ya khajũa sörjõ isegpüiwi jũrr khĩirjug iurta wai naawai oob chikhamnag sëukhamiet. Mag khĩirjug iur ich Êwandamauta deetarr aawai, maach mag khĩirjunaa irua khõsimjõ wau num khũunan i khĩir thegmamua warag ajaug pamam dñi ajapchata i khaphu paaukhamam. ¹¹ Pãar mag naawai ni äbmuajã ich ajaug thõju khaba sim: judioou wa judío khabamua, mehëu thũũ simua wa thũũba simua, chi durrkhuũu wa durr chaauramua, agtha chikham chogkha simua wa chikham chog khaba simua, chi khapcha simua wa khaugba simua, ni äbmuajã maata iwiir äb ürpai sim aju khaba sim. Magumta khĩirjuu khãai dichdëu Cristo wai simta nem thum thũũnum khãaijã ürpai sim khaphũnaa ichpaita ichab thum ich iek ükha num khũun ee sïejemjã khap aju aai num. ¹² Êwandamau pãar khõsi sïewai pãarjã ichab ich õor khamkhĩir ichdëuta pãar jũr aujim. Magua, ich jãg ich garmua pãach jũr autarrjõ agdaujõ chikham dau aug khaug paraa aajeethũ, agdaujõ õ ajapha. Dichta chikham khãai ürpai aju êkhaba dau maata abat, dich dñi khaigba aawaijã magum igba sïi warag khũũ jumpüpüi aa khaphu. ¹³ Mag agdaujõ äwaat khaphũnaa iwiir äb khãijã bibigag paraa sim khai, agdaujõ perdonaawi magum iek tag igba warre khĩir okhoobapüit. Ich jãg maach Põr Cristooujã maach perdonaatarrjõ, pãachdëujã agjõ pãach khapeen perdonaabat. ¹⁴ Pari mag mua jaau chirumjõ wënruraagan, pãach khapeen daupii aju khĩirjugta udũraa pãach gaai ürpapibat. Magta amun, pãachjõ dñi ükha durrum khũun thum Êwandamau oowaijã i dawagaa wënruraju, õ äba. ¹⁵ Ichab mag num dñi Cristoogta warag udũraa pãach khõinaa apibat, mag wënrurumua Cristo mor gaai õor äbpaimjõ khõinaa wënruramkhĩirta warrjã Êwandamau pãar ich dënkha autarr aawai. Mag Êwandamau pãach ich dënkha auwi pãach wir aigjã khõinaa api sim paar irig üu ajim abat.

¹⁶ Agjõ ichab Cristoou maach peerdu aaujem iek pãachdëu khaugtarra khĩir okhooba ich mag pãach thãar ee wai nũisit. Mag iek warag khaugmaag, khĩirjug khaphũta jũrr agdaujõ pãach khapeenag jaaupetat. Mag num dñi ichab wawimamua jũrr agdaujõ chikham khĩir onee apibat. Chadcha thãraucha Êwandamag üu ajim anaa irig meukharau Salmos aunaa deeu meukhaarjã i jũgaagaamta aubat. ¹⁷ Mamu magum nem thum pãachdëu jaauwai wa wauwai khãijã, chadcha maach Põr Jesús dënkha naawai, ichdëu waupim khõsimjõ waum khõsita waubat. Magnaa ichab ich Jesús gaaimua ich Êwandam chi Ayagjã üu ajim abat.

Jãga Êwandamau khõsimjõ aju aai nu dich khapeen dñi

¹⁸ Uũin jaainpan, pãach jaainau pãachig nem mag aawai oob pãachta am khãai ürpai aju êkhamiet. Pãarjã maach Põr Jesús iek ükha num khũun aawai pãach jaainagta udũraa pãach phëethugpiju aai num. ¹⁹ Mamu pãach chi jaainaujã mag pãachta am khãai ürpai num awi, oob am dñi pãachdëu am aig amiet; magju khãai warag pãach uũindam jãsehnetta abat.

²⁰ Chaaina, pãaraujã agjõ, pãach dënnanau pãachig nem jaau numpierr am ipierraa ajuuta êkhabat; maach Põr ügthar chirumujã magta üuu oojem. ²¹ Mamu pãach chi dënnanaujã oob khĩir masi amag meurrarrau amiet; magta amun, eeu warag meeukhawi amachig nem jaau numjã ükhamapha adukham.

²² Ar mʉg jēb gaai sīi chikham chogkha nʉm khʉun, pāach patronnaanau pāachig nem jaau nʉmpier am ipieraa abat. Mamʉ mag am ipieraa nʉm chan mag sīi pāach dūi aairaa amkhīir pāach oo naawapai khaba, am meer awiajā ichiita chadcha nem waum khōsi ich magta abat, maach Pōr Cristo dau na nem khaigba wauju ökhö. ²³ Mag nem wauwajā sīi öor atheepai wau nʉmjö khaba, ich maach Pōr Cristo atheechata wau nʉmjö pāachdēu nem wau nʉm thum waum khōsita waubat. ²⁴ Pārau khaphʉ nʉm, pāachdēu magta nem wau nʉm jūrran maach Pōr Cristoou pāragjā ich dūi āba ich durr gayam nem jūapiju, mag pāach pörkha nʉm khʉunau nem jaau nʉm waum khōsi wau nʉm aig maach Pōr chaar ich Cristo atheepata wau naawai. ²⁵ Mamʉ magba ar nem khaigbanta wau nʉm khʉunan mag amachdēu nem parhooba aajerr jūrr ich Ēwandamauta agjö am dūi ichdēu khap aju. Irig chan iwiir ābjā warm khʉun khāi ajapcharam chukhum, nem khaibag wauba aag.

4

¹ Magua pāar ar chognaan wai nʉm khʉun, pāach chognaan dūi agpierraa abat. Pāran chadcha am pōrnaanau, mamʉ khīir eyaa abat: ĩchab āb thumaam khʉun khāaijā ũrpai sīerrumua pāarjā oo sim ũgtharmua; ma ĩchab pāar Pörkha sim. ² Ēwandamagta jēu nʉm jēu nʉm abat. Mag jēu nʉmua ĩchab irig ũu ajim abat. ³ Maar kōitjā maach Pōr Ēwandamag jēubat keena, warag ich iekta jaauju ayaacha apinaa jāga Cristoou öor peerdu aaujē a jawaag. Mag Cristoou öor peerdu aujem iek örau khaugba aajerr jaau chitʉm gaaimuata mʉg mʉ preso chirʉm. ⁴ Maimua sīi mʉ kōitpaijā jēubat keena, mua i iek jaauwai ajapha mʉchdēu jaauju aai chirʉmjö warre dawaacha jawaag. ⁵ Ar maach dēnjö Cristo iek ũkhaba nʉm khʉun dūi iyūu aawai, wa nem wauwai khāijā, ajapha khīirjunaata iekhabat. Maach peerdu autarr iek jaauju ayaampierr jūrr khaugbam khʉunag jaubat. ⁶ Mag am dūi iyūu aawaijā am jūgaagaata iekhabat, warag amag ũrm khōsi ũrmkhīir. Mamʉ ĩchab amachdēu khaugbam pāachig jēuwaijā ũkhaa khaphʉ aag mag pāachdēu jaau nʉmjā ajapha khaphʉ abat.

Ābmiecharam salud

⁷ Cristo gaaimua maach khodam maachdēu i chig amapha aajemua pārag jaauwimaju, mʉ mau jāga chirú; ajapcharan Tiquicoouma. Ich mʉg ermanodaman ichig nem jaubarmjā chadcha ich agpierr wai jēedu khitaajem; magua ĩchab ũu mʉ dūi maach Pōr Cristo athee mʉig phidkha khēraajem. ⁸ Magua mua iita pūi chirʉm, mʉig maach jāga naajē a jaubaimawai pāach khīir onee amkhīir. ⁹ I dūi mam ĩchab Onésimo, pāach aram woun agjö maadēu jāsene aajem. Jājā agjö ichig nem mag abarmʉn ag ipierr wai jēedu khitaajem. Amach numiim khʉunau amau pārag jaauwimaju, jāga durrú mau maach chi ũkha nʉm khʉun.

¹⁰ Mʉ khapeer Aristarco mʉig mʉ dūi cárcel deg khēraajemuajā pārag salud aajem; Marcooujā agjö salud aajem, ajapcharan Bernabé i primoouma. Ya Marcos igwi mua pāachig jaaupūitarr aawai ya pārau khaphʉ nʉm, pāach aar baarwai ajapha i recibibat. ¹¹ Maach khodam Jesús ibʉur wauwi Justo aajemuajā salud deepūi sim. Mʉig judionaan chi ũkha durrum khʉun ee mʉkhʉun thārjuppaim khʉunauta ũu mʉ ipierr jaau durrum, Cristota amach thāar ee auwi irigta ũduraa amach Pörkhapimkhīir. Magua amauta ĩchab ũu mʉ khīirdam jāsenkha wai naajem. ¹² Mag tag ĩchab pāach aram woun Epafrao Jesucristo chogkha phidkha khitʉmuajā pārag salud deepūi sim. Ich mag ichdēun pāar kōit Ēwandamag jēu khitaajem, pāachdēu ũkhatarr iek gaai ubʉnaa thumaa ich Ēwandamau khōsimjōta waumkhīir. ¹³ Mua mʉch daúacha mag pāar kōit jēu sim oojeewai khaphʉ chirʉm, irua chadcha dürrcha pāar khīirjuajem. Mamʉ ajapcharan pāar appai khaba, Laodicea ee chi ũkha durrum khʉunjā khīirjunaa ĩchab Ierápolipienjā ich agjö khīirjuajem. ¹⁴ Mʉig doctor Lucas maadēu i chig apimapha aajemuajā pārag salud deepūi sim, maimua Demas anʉmuajā agjö. ¹⁵ Mag tag ĩchab tagam ermanonaan Laodicea nʉm khʉunagjā salud deebat. Ermana Ninfaagjā saludaanaa i di aig Ēwandamag jēwaag āba biirdʉajem khʉunagjā salud deebat. ¹⁶ Mʉg ēsap cha mua pārag deepūi

chirum pãachdëu ya ajapha thürbapãaiwai jürr Laodicea phöbör ee agjö ükha durrum khunag deebapüit, amaujã amach aar ag gaai thüramkhïir. Maagwai am aar pütarr jürr pãach aig deebaicheewai agjö ag gaai thürbat. ¹⁷ Arquipoog mü imeerba muata irig “Maach Pör Cristoou ichig phidag deetarr gaaita ich jäg ogduba phidkha chitá” a jaapüi chirum abat. ¹⁸ Møg êsap müchdëuta pãrag deepüi chirum khap amkhïir, møg äbmiecharam saluddam müchdëuchata müch juadamaucha phã deepüi chirum, ajapcharan müch jöoi Pabloouma. Keena, møg mü preso chirum khïir eyaanaa mü köit jëubat. Müch garmujã pãar köit jëeu chirajem, Êwandamau üu pãar eeg oomkhïir.

Magdampai ajim mua pãrag jaaum ig chirarr. Ayoo keena,

Pablo

1 TESALONICENSES

Nacharam ěsap Pabloou Tesalónicapienag phã deepüitarr

Chi phātarr. Mũg carta Pabloouta phājim. Irua carta phāmatarr khapan thũnũm ee chamũg nacharam carta Tesalónicapienag deepüitarrta tagam khāaijã nacha phājimjöö sim.

Chijã khũun atheeta phājĩ. **Pabloou Tesalónicapienag maach peerduajem** iek jawaan maawai irua jaau nũrrũm khõchkhabam khũun pöoma thũnaajim aajem (Hch. 17:1-9). Tesalónicapien ũrcha judionaan khabam khũun ajieb mamũ, Pabloou jaau nũrrũm ũrwi ũu khapanaam khũunauta ũkhajierram aajem. Mamũ ĩchab āaur khũun judionaan aig narr khũunau mag Pabloou jajaaukham ũrwi amach eem khũunau pa jũrram khũunau ũkhaphö thũnũm oobaawai, warag Pablo düita meurrkha phöbaadẽwi warre amach phöbör eemua jũrpũijierram anaabá. Maimua mawia Corinto barbaimaawai jũrr Timoteo Tesalonicaag pũijim aajem, mam chi ũkha durrarr khũundam wawimamua am khĩir onee apimkhĩir. Irua khaphũ sĕjim, mamaam khũun düi chi ũkhaba nũm khũun garmua khaigba nũm (2:14; 3:1-5). Maimua Timoteo bẽewi ũu amachdẽu ũkhatarr iek gaai agtha ubũ nũm a jaubaicheewaita Pablo oneeubaadẽwi mũg nacharam carta amag deepũijim aajem, ich mag amach narrjö ogdũba wẽnũrrapi jaaupãaig (3:6-7).

Khan jawaag ajĩ. Mũg ěsap gaaipai am khĩir onee iekhanaa, am kha khõsi simjã jaanaa, warag nem khĩir pogkhe jaumamua am wawĩ sim, jãga naaju aai nũ a khap amkhĩir (4:1-12; 5:12-22). Deeu Cristo bẽeju anũm amau khĩirju nũmjã Pabloou khaphũ sĕjim. Amau ajapha khaphũ am khõsi naajim aajem, jãgaaju Ĕwandamau Cristo iek ũkha nũm ee mee nũm khũun düi. Amau mag khap am khõsi narr aawai jöoi Pabloou ajaphata mag deeu Cristo bẽeju anũmjã amag jaupũijim (5:1-11). Ich mag capĩtulo ö nũmpierri jöoirau ich ag iekpaita phũrẽu jajawagmam (1:10; 2:19-20; 3:13; 4:13-18; 5:23).

¹ Mũch Pabloouta Silvano düi Timoteopa āba nũmua mũg ěsap phã deepüi chirũm pãar Tesalónica phöbör ee Cristo gaaimua maach āba khodkha nũm khũunag. Mua khaphũ chirũm, chadcha pãar Ĕwandam chi Aai gaai ubũ thierrkhanaa ĩchab maach Pör Jesucristo düijã ubũ nũm. Marau Ĕwandamagta jẽeu nũm, pãar ũuu wai sĕnaa ĩchab khõinaa wai sĕm khĩir.

Jãga wẽnũrrajĩ Tesalónicapien öor dau na

² Maran mau warp naab mamũ, ed ěepierr maachdẽu Ĕwandamag jẽeuwai irigta ũu ajim a durraajem pãar kõit. ³ Mag pãar igwia irig ũu ajim anũm aig ĩchab marau khĩir eyaa aajem, jãga pãrau pãachdẽu ũkhatarr iek gaai bũurjã iekchẽba warag phidkham khõsi phidkha nũ, maimua jãga mag maach Pör Jesucristo bẽejujã khõsi nũ nũm gaaimua chikhamnau pãach düi khaigba aadẽp aawaijã ichdẽu pãar eeg oojẽ, magũm iekjã igba āwat wẽnũrramkhĩir. Marau khaphũ nũm, pãrau chadcha dich khapeen kha khõsinaa Ĕwandamjã khõsi naawaita jãg phidkha nũm. Mag gaaimuata irig ũu ajim a durraajem pãar kõit. ⁴ Cristo gaaimua khodamnaa, marau khaphũ nũm chadcha ich Ĕwandamauta pãar jũr aujim. Magtarr aawai ichdẽujã chadcha pãar khõsi sim. ⁵ Marau pãar aar Ĕwandam iek jaau wẽnũrraawai sĕi maachdẽu jaum khõchgaupai khaba, ich Ĕwandam Akhaar ag jua theegau jaupibaawai ajim; maimua mag nũm düi ĩchab chadcharam iekkha sim maachdẽujã khaphũ nũisiewai ajim. Pãrau khaphũ nũm, jãga pãar ee maar wẽnũrrajĩ, pãach ũu wajapha wẽnũrramkhĩir.

⁶ Pãach daũa maar mag wajapha wẽnũrrũm oobaawai, pãrau maar wẽnũrraajemjö awia ĩchab maach Pör Jesús nũrrarrjö ajierram. Ich ag gaaimua pãar phithurg aujierrab mamũ, ich Ĕwandam Akharauta pãar thãar onee api sĕewai pãrau maach peerduajem iekjã onee ũkhajierram. ⁷ Pãachdẽu magtarr gaaimua Macedoniapienau maimua Acayapienaujã thum chi ũkha durrarr khũunau ũu pãar agpierraa wẽnũrrũm oo nũm. ⁸ Pãar aigmuata maach Pör Jesucristo iekhan sĕi aaidũbaadẽm. Mag aaidũbaadẽm sĕi

Macedonia durrpaijã khaba, ni Acaya durrpaijã khaba, durrpierrta aaidu jöisim. Mag num düi ichab päachdëu Ëwandam iek ükhatarrpai ogduba ükha numjã thumaam khunnau khakhapdö thunum. Mag khakhapdö wëjöm aawai marau tag pãar jaauju aai khaba num. ⁹ Marau amachig jaauju nawe amach garmuata marag jaau num, marau pãar oon weetwai jãga pãrau maar päach ee baarpijï, maimua jãga parhoobam nemta päach ëwandamkha wai nunuid arrjã isegmajierrá, jürr Ëwandam chaar chadcha iu sïjemugpaita jëeu wënurraag. ¹⁰ Ëwandam Iewaa Jesús meewia iu phiidutarr ügtharmua deeu bëeju pãrau nã numjã mau marag jaau num ichab. Magua maach Pör Jesuugta üu ajim a chirum, üu i gaaimuata Ëwandamau maach i agkham ed maach gaai jua khüaba deeu arrjã maach peerdu autarr aawai.

2

Pablo phidag Tesalónica phöbör ee

¹ Khodamnaan, pãrau khaphu num, maar pãar aar udthuurwai üu parcha khabajim. ² Pãrau khaphu num ichab, Filipos phöbör ee naawai örau maach khïirchajã iekhanaa maar düi khaigba aajerr; mamu mag num äba üu Ëwandamau maar eeg oowi maar juagjã oojim, mug iek phithurg aadëphum eejã ogduba warag ichdëu maach peerdu aaujem iekta pärag jaaumkhïir. ³ Marau maachdëu jaau wënurrarr iek wajapha khaphu narr aawai, imeerkhawi sëukhajã nem jauba, ni juau ogthom chikham khüguraagpajã khaba chadchata jaau wënurrajim, ⁴ ich Ëwandamauta maar jur auwia ichdëu öor peerdu aaujem iekta jaaupitarr aawai. Maguata marau mug i iek jaau wënurrum. Mag jaau wënurrum chan mag sïi örag maach khöigpim khöchgaujã khaba, ich Ëwandamau ichdëuta maach thäärjã khogreu jurmamjö thum khaphu sierrumua oowaijã magta üu sïewaita mag jaau wënurrum. ⁵ Pãrau khaphu num ichab, marau sïi maachdëu jaau wënurrum iek ükhamkhïirjã chadam iekjö pãar thö iekhaba, ni sïi mag wënurrumua phatkhon aum khöchgaujã khabata mag jaaujeejim. Marau mag jaau wënurraajerr Ëwandamaujã khaphu sim. ⁶ Marau mag sïi örau maachigta ee amkhïirjã jurba, ni päragjã maach igwia maarta thö iyüu abatjã abajim. ⁷ Cristoou ich i jaaumkhïir maachta jur autarr aawai chadcha iek theeg num awia marau pãar düi maachdëu am aig aju aai naajim. Mamu magjã magba sïi warag chaain daumeraamjö naajim pãar ee. Pãrau ooba aajë, jãga uuirau büürjã ich chaain chig aba jäsene phë wai sïejë. ⁸ Ich jägta päarjã marau daupii wai naabajieb; magua marau pärag Ëwandam iek jaaum khöchag naajim. Pari mag jaau numpajã khaba, ag gaaimua pãar köit maar khëchju arr akhiinjã ya nawe khëchwia naakham, pãar daupigau. ⁹ Khodamnaan, pãrau khïir eyaa num, maar pãar ee udthuurwai jãga maar khajëeu durrum äba phidkhaajeejï maach bidam athee. Ëwandamau maach peerdu aaujem iek pärag jaau wënurrumua edaram magwe maar phidkhaajeejim, eeu naspawia äbmua khäijã maar jäogam khöchgau ichta khöjudamjã chukkhu chirajim am ugua.

¹⁰ Pãrau khaphu num, Ëwandam dau na maar büürjã khaigba khaba khajaphata wënurraajeejim. Magua pãar eem khunnau ni äbmujã büürjã marag magum aba aajeejim. Maagjerr pãrau päach daúa oowia ichab ich Ëwandamaujã khaphu sim. ¹¹ Khïir eyaa abat ichab, chi ayau ich chaain wawiejemjö marau päach wawinaa päach khïir jäsengkhaajerr. ¹² Mag wawimamua marau pärag “Chadcha Ëwandam dau na wënurraju aai numjöta wënurrathü” aajeejim, ichdëu durr jüa sim gaai wënurramkhïir ichdëuta maach thür sïewai.

¹³ Maguata maraun ich jäg Ëwandamag üu ajim a durraajem. Marau Ëwandam iek jaau wënurrarr pãrau üurwai chadcha Ëwandam iek aawaita pãrau ükhajierram. Jã chan sïi khajap maach iekpaijã khabajim; jãan Ëwandam iekhou. Magtarr aawai ichdëuta pãar wajaug paa arrum. ¹⁴ Khodamnaan, ar päach durr eepai äba naajem khunnauapai pãar khaibag wawaag athee pãar ëudee ëkha naawai, Judea durrjã agjö Ëwandam iek ükha durrum khun düi arrjöta ajierram pãar düijã. Amjã päarjö Jesucristo dën aawai

päär dñi arrjõ amach durrám khunnauapaita am ãudee êkhaajeejim. ¹⁵ Ich makhunn judionaanauta maach Põr Jesús thõopüjierrám, warrgarwe maach jõoin Ëwandam i jaau durraajerr khunn kheechjerrjõ. Mag i thõopüiwia maarjã khaibag wawaag êkha nũmua warag maar deeam durrág jũr wõrppüjierrám. Jãkhunnau chan Ëwandam dau na bũurjã nem wajapham wauba aajem. Amach mag nũm gaaimua ni iwiir ãbam khunnaujã Ëwandam iek jaau nũm igar khaba nũm. ¹⁶ Maguata judionaan khabam khunnagpa maach peerduajem iek jaau iigwajã magjã khõchkhaba nũm. Amach mag nũm gaaimua amachta warag Ëwandam dñi iekkhõr põoma naawai Ëwandamau am gaai mas deeb khaba deegu.

Pabloou deeu Tesalõnicapien oon mam khõchag sierr

¹⁷ Khodamnaán, pääar aig naawia ërëu phõbaadeeu tag marau pääar oobaa nũisijim. Mamũ magũm ãba, marau ãiba pääar iigjeejim. Maguata pääar oon mam khõchaaga naajim. ¹⁸ Mag naawai wõtju êkhajim; mũchchajã maju êkhajim. Mamũ dõsãtau idëu mũ mapibajim. ¹⁹ Pãadë khĩirjubat: ¿Chijã khũunta marau iigjem abarí? ¿Chijã khũun gaaimuata maar oneenaa mũg atagjã Ëwandamau nem wajapham deebarm auju khĩirju nũm khai? Pääar gaaimuama; pääarta marau iigjem. Maach Põr Jesucristo bëem edjã pääar gaaimuata maar onee aju. ²⁰ Pääar gaaimuata maar oneenaa mũg atagjã maar ãucha nũisiju.

3

¹ Mag pääar jãga nũ a khap am khõchag chirũmjã pöd maba aawai Atenas phõbõr ee mũch appai thũbawi ² jũrr maach khodam Timoteota mua pũijim, ichab Cristo iek jawaag Ëwandamau ichig nem mag aawai bũurjã i ichaur magũm aba khitaawai. Iita mua pũijim, pääar oon mawia pääachdëu ãkha nũm iek gaai ubũ naamkhĩir warag párag jaau mkhĩir, ³ maagwai jãg phithurg aadëphũm gaaimuajã ni iwiir ãbjã deeu ewag mam ugua. Pãrau khaphũ nũm, maachin ich jãgta Ëwandamau ich gaaimua phithurg áwat wënũrrapim khõsi sim. ⁴ Maach ipaarmua nawejã marau párag, ichiita maachin ich jãg õrau maach dñi khaigba nũm gaaimua õkhĩirjugjã áwatab khaba áwat wënũrraju a jaau naajim. Magtarr aawai chadcha ag ee õbõrjim. Majã párau khaphũ nũm. ⁵ Mag pääar jãga nũ a khap am khõchag chirũm tag mũchdëu áwatba aadeewaita mua Timoteo pũijim, jãga párau Ëwandam iek pääachdëu ãkhatarr ee wënũrrũ a khap jëeumkhĩir. Mua pääar khĩirju chirajim, eeu dëgõlp dõsãtau khãijã párag nem khaigba waupibarm gaaimua deeu khãijã ewag ërëu phõbaadeewai siĩ parta maach phidkhabarmjõ aju khĩirjuwia.

⁶ Mamũ ya ãu deeu Timoteo Tesalõnicamua barbaichẽm, pääar oothurwia. I iek mag pääar Ëwandam iek gaai ubũnaa pääach khapeenjã agdaujõ khõsi nũm aajem. I iek mag ichab pääach garmuajã maar khĩir eyaanaa maar oom khõchag naajem aajem, ich jãg maraujã pääar oom khõchag naajemjõ. ⁷ Khodamnaán, maguata mũg phithurg aadëphũm dñi gaai machagjã aadëp ab mamũ, maar dũrrcha onee naajem, párau pääachdëu ãkhatarr iek gaai ogdũba agtha pëdurraawai. ⁸ Mag maach Põr Jesucristo dũita pääar ubũ nũm a ãurwaita maachpajã warag khĩirdam ubũ aphõbaadeejem. ⁹ Jãga akhiin mũg pääar gaaimua Ëwandam na maach onee nũm paar agpierr irig ãu ajim abpũikham. ¹⁰ Edaram magwe Ëwandamag jëeu durrumua deeu ãwaai pääar dñi khĩircha oobarkhiina a durraajem, mag ãba nũisiewai agtha párau khaugba nũmdam jaaubarmua khaugbaawai warag ubũ nũsimkhĩir.

¹¹ Ëwandam maach Ayau maach Põr Jesús dũimua maar pũikhiin ãu akham a durraajem, pääar oon wëtaag. ¹² Mag dñi ichab maach Põr Jesuugjã pääar kõit jëeu nũm, ich jãg maachdëujã pääar khõsi nũmjõ páarjã warag agdaujõ thumaa jũrr chikham kha khõsi apimkhĩir. ¹³ Ichdëuta pääar thãarjã ãba ichigta khĩirjupinaa bũurjã pekau chukhu wai siẽpim khõsi nũm maach Aai Ëwandam na, deeu ãwaai thum ich igar ãkha thũnũm khũun dñi bëe nũm ora. Ich mag maachdëu jëeu nũmjõ akhiin ãu akham keena.

4

Ēwandam oowai üuum nem

¹ Khodamnaan, maach Pör Jesús iekta maach iek gaai thawi ïs marau pärag magam ig num: Ich jäg maachdëu päachig jaautarrjõ, Ēwandamag päach üuu oomkhïir, ar päach numjõ ich jäg agpierraata wënurrathë.

² Maach Pör Jesuu pärag jaaupibaawai marau päachig jaautarr ya pärau khaphu num. ³ Ēwandamaun äba ich atheepaita maachig nem wau wënurrapim khõsi sim; ni iwiir äbjä dich õor khabam düi khapese aba. ⁴ Magju khäai sïi agdaujõ dich uui chaar aunaa, i düi agpierraanaa, airaa aju aai num, i düi dichdëu ampierr aba; ⁵ mag dich uui düi pawiajä, sïi õor Ēwandam khaugbam khunnjõ i düi khïir lõkõo khaba, sïi i düi khapes ajupaijä khïirjuba. ⁶ Ni äbmuajä oob dich khapeen uuin wau sïsid amiet, ni magum gaaimuajä päach khapeen khügurmiet. Na maachdëu päach khïircha jaau narrjõ, magum paran Ēwandamaujã jua khuaba deejem, ichdëujã jäg khõchkhaba sierraawai. ⁷ Ēwandamau maach ich athee jur autarr chan sïi parhooba pekau wau wënurramkhïir khabajim. Magju khäai ichdëu khõsi simjõ ich athee nem wajapha wau numpai wau wënurramkhïirta maach ich dënkha aujim. ⁸ Magtarr aawai chamug nem wajapha wau numta iseg sim wounaun chi jaau wënurrum khunnta isegba, ich Ēwandam ichdëu maachig ich Akhaar deejemchata iseg sim, chamug maachdëu jaau wënurrum iekjä i dën aawai.

⁹ Mug Ēwandam iek ükha num gaaimua khodkha thunum khun aphajã warag chikham kha khõsi amkhïir chan mua tag pärag büurjã jaaupüibam, ich Ēwandamauchata ya päar mag khõsi wënurraa khaugpi siëwai. ¹⁰ Macedonia durrum khun üu päar thum agdaujõ chikham kha khõsi wënurraajem chadcha; magum äba mamu marau waragta jurr agdaujõ dich khapeen daupii abat anum. ¹¹ Khõinaa wënurrajuuta êkhanaa nem inagdam waju aai num khai, ag gaipaita nûisit. Päach juadamaucha phidkhabat, nawe maachdëu päachig jaaujemjõ. ¹² Maagwai bithurgam khun Ēwandam iek ükhaba num khunaujã päach mag oowai, päar ëugar khaigba iekhabaju; mag num düi ïchab päach mag phidkhaawai päachdëu nem ig num atheejã päar augchëbaju.

Maach Pör Jesucristo bëju Pabloou jaautarr

¹³ Khodamnaan, sïi Ēwandam iek ükhaba aajem khunnjõ päach õkhïirjuu apimaugau, marau pärag jaaum ig num, jäga aajë mug maach Ēwandam iek ükha num khun meewai. ¹⁴ Maadëu khaphu num Jesús meewia deeu iuu phiidutarr. Magtarr aawai thäraucha i iek ükha num õtarr khunnjã deeu ich Ēwandamau phiriutkha auwia ich Jesús pierrum düi bëejujã chadcha khaphu aju aai num.

¹⁵ Magua maach Pör Jesús iekta maach iek gaai thawi pärag khap amkhïir marau mag num: Maach Pör Jesús bëem ed maach agtha chi iuu durrum khun chan maach na khëchtarr khun na i khïirphee pos aimabaju, maach nawe khëchtarr khunnta nacha phiidutkhaju aawai. ¹⁶ Maach Pör Jesús ich bëem edan ichta nem iek theeg bëeju, Ēwandam trompeta tõe abarm düi Arcangelau i pierrum jaauwai äa abarm ee. Mag ügtharmua pierrwai Cristo iek ükha num meetarr khunnta nacha iuu phiidutkhaju; ¹⁷ maimuata maach agtha chi iuu durrum khun sïi ügthaa edjä baug ee dëgölp jirkha athamjõ awi mag chi maach nawe meetarr khunpa ich mag i düi äba nûisiju. ¹⁸ Mag i düi äba naaimaju aawai magum iek ig iyüu numuata warag agdaujõ päach khapeen khïir onee apibat.

5

¹ Khodamnaan, mamu jäagwaita mag maach phë awaan bëeju ed chan mua pärag jaaupüibam. ² Ya pärau khaphu num, maach Pör Jesús bëem edan, sïi nem jgkhaajemta edaar dëgölp nem jgkhabaichëmjõta barchëju. ³ Maguata chi ükhaba num khunau, “ïsin chad maach khajapha khõinaa aphõbaadëbma” anum ee, dëgölp am öju ed barchëju, sïi khajap chaai awaag dëgölp uui chaai machkhabaadëmjõ. Magbarm ed chi

thubagkha n̄isim kh̄un chan ni ābjā Ēwandam jua eemua peerdubam. ⁴ Khodamnaan, pari p̄ar agtha warramjō s̄i kh̄ichag eeta khaba n̄m, mag maach P̄or b̄em edjā okhoppa n̄m oocheeg. ⁵ Ya p̄aran thumwe ararag eem kh̄unau; ya p̄ar āsdawam kh̄unkha th̄unaabahab. Maach chan edaram kh̄un khaba ni kh̄ichag eem kh̄unjā khabam. ⁶ Magua warm kh̄unjō s̄i parhooba dichd̄eu nem waumpierr wau w̄en̄rraju khaba n̄m; magju kh̄ai wajaphata kh̄iir khaug naaju aai n̄m i b̄ewaim athee, s̄i p̄or ee nag wai n̄mjō okhoppa khaba. ⁷ Maad̄eu khaph̄u n̄m, ōran edaar paawaita kh̄aid̄utkhaajem, maimua kh̄eumamuata d̄otarr khai, edaar paawaita ĩchab kh̄ech th̄unaajem. ⁸ Pari maachin āsdawam kh̄un aawai donnaanjō parhoob nem wauju khaba n̄m. Maachin Ēwandam iek maachd̄eu ogd̄uba ūkha n̄mta warag kh̄ōsi ūkhanaa, Jesucristoou maach peerd̄u awaan b̄ejuuta ich mag kh̄iir eyaa wai w̄en̄rraju aai n̄m. ⁹ Ēwandamau maach j̄r aawai chan deeu āsie maach gaai jua kh̄aba ichd̄eu ampierr aagta maach j̄r aubajim. Irua maach j̄r autarran, maach P̄or Jesucristo gaaimua ū peerd̄u w̄en̄rramkh̄iirta maach j̄r aujim. ¹⁰ Ichta maach k̄oit ūd̄raa ich th̄oipijim, magbarm gaaimua deeu ich b̄ewai agtha iiu durrum oobaicheewai, wa meewi naawia kh̄aijā, ĩchab ich d̄ui w̄en̄rramkh̄iir ich d̄ui arraag. ¹¹ Mag i d̄ui āba naaimaju aawai ich j̄g p̄ach n̄mjō p̄ach khapeen kh̄iir onee apinaa Ēwandam iek jaau n̄muajā agdaujō chikham ub̄u apijuuta ēkhabat.

¹² Khodamnaan, marau p̄arag jaaum ig n̄m̄n ĩchab, ar p̄ach ee chi p̄ornaan Ēwandam iek jaaunaa p̄ach wawiejem kh̄un chan oob p̄arau s̄i amag oobamjō amiet an̄m̄u, amag phagmaugau. ¹³ Maḡm gaai phidkha durrum paar wajapha am daupiinaa am kha kh̄ōsi abat. Magnaa p̄ach wir aigpajā kh̄ōinaa naajeet.

¹⁴ Khodamnaan, ar j̄g phidkhamapha s̄isid̄m kh̄unagjā ikh̄aba meeurrau s̄iubat phidkhamkh̄iir. Kha oneg chukhu n̄m kh̄unjā kh̄iir onee apinaa b̄ur̄ abarm gaaimua pekau ee burrjōjō n̄m kh̄un juagjā oobat. Pari mag nem jaauwaijā khajapha ith̄u abat am d̄ui.

¹⁵ Chikhamnau p̄ach d̄ui khaigba aawai oob ich agjō aju awia am d̄ui khaigba amiet. Magju kh̄ai p̄ach nem waaupierr nem wajapha waujuuta ēkhabat, p̄ach wir aigpai maimua thumaam kh̄un d̄ui awiajā ich agjō.

¹⁶ Ed ēpierr ich mag onee abat. ¹⁷ Ed ēpierr Ēwandamagta j̄eub khaba j̄eubat. ¹⁸ Mag j̄eu n̄mua nem thumaam paar irig ū ajim abat. P̄ar Jesucristo d̄enkha naawai magta irua apim kh̄ōsi sim p̄arag ich d̄ui.

¹⁹ Ēwandam Akharau p̄ach khapeenag nem waupiewai id̄eu waupibat, oob maḡm waumiet aba. ²⁰ Ēwandamau kh̄iirjug deewia p̄ach ee i iek jaau n̄m kh̄unau nem jaauwai, oob s̄i ūrbamjō amiet. ²¹ Amau jaau n̄m thum wajapha ūnaa chi wajaphampai p̄or ee athat. ²² Nem wau n̄mua maach pekau paarpapiejem nem warre thum isegbap̄it.

²³ Ēwandam ichd̄eu ōor kh̄ōinaa apiejemuata p̄ar wajapha pekau chukhu wai s̄iekh̄iin ū akham. Magua p̄ar k̄oit Ēwandamag j̄eu chir̄m, p̄ar akhaar, p̄ar mor maach chi ūr̄m cha maach iȳū n̄mpa thumaa wajapha th̄un̄mta maach P̄or Jesucristoou ich b̄ewai ooch̄m̄kh̄iir. ²⁴ Ich chi p̄ar j̄r autarran chan ich iekhabarm b̄ur̄jā s̄eukhaba s̄ierr̄m. Í mag s̄ierraawai ichd̄eu mag abarmjā chadcha s̄ierr̄m.

Pablo salud ābmiécharam

²⁵ Khodamnaan, maar k̄oitjā ĩchab Ēwandamag j̄eubat. ²⁶ Maach khodnaan thumaam kh̄unag m̄u salud deebat. ²⁷ Maach P̄or Jesuu m̄ur̄g jaaupi s̄iewai i iekta mua m̄uch iek gaai th̄wi ēsap gaai m̄ug ph̄ā deep̄ui chir̄m. M̄ug mua ph̄ā deep̄ui chir̄m Ēwandam gaaimua thum maach khodkha n̄m kh̄un j̄ugdaar th̄ur̄bat, amach j̄uḡucha ūrmkh̄iir.

²⁸ Maach P̄or Jesucristoogta p̄ar k̄oit j̄eu chir̄raajem, ichd̄euta p̄arau nemdam ig n̄m thumaa dedee amkh̄iir.

M̄ugdampai ajim p̄arag jaaup̄im ig chir̄r. Ayoo keena,

Pablo

2 TESALONICENSES

Biek numiim ěsap Pabloou Tesalónicapienag phã deepüitarr

Khafu phãjĩ maimua chijã khũũn atheeta phãjĩ. **Chamũg** ěudeem cartajã Pabloouta phãjim ĩchab Tesalónicapien athee. Mag nacharam ěsap deepüitarr khur dürrũũ aadẽm ee agtha amachdẽu ũkha nũm gaaimua dau aug wau nũm anũmjã ichdẽu ũr sĕjim aajem. Mag nũm dũi irua ũurwai āaur khũũnau ajappai khaugba naajim aajem, mag maach Põr Jesucristo deeu ich chognaan dũi ichta chi Põrkha bẽewi ichdẽu igbaju khũũnag warre amach khĩircha jaaubarm ed chi ũkha nũm khũũn dũijã jãga aju (1:8-9). Mag wir aig amach khapeenaupai amach dau aug wau naawai āaur khũũnau khĩirjuawai ya ag ed pabaichẽmpii naajim aajem. Maguata Ĕwandamau juau khãijã am dũi jãgpi sim aajeejim anũm. Amachdẽu mag khĩirju nũm gaaimua āaur khũũn chará ya phidkhajã phidkhaba naajim anaabá, eeu dẽgõlp Jesús barbaicheewai sĕi amach phithur atarrdam werpuaju awi.

Khan jawaagta phãjĩ. Pabloou amag mũg ěsap phãnaa deepüitarran amag, jãgwiata mag chikhamnau dau aug waupi nũmjã āwat wẽnũrrũ a jaaunaa Ĕwandamau mũg durr i agkhabarm edjã jãga aju a jaaupãaig ajim. Pabloou nacha amag jaaujim, khandheeta Ĕwandamau ich chaain ũdũraa dau aug waupiejẽ chikhamnaan jua machgau. I iek jãg Cristo iek ũkha durrum gaaimua dau aphũũ aajerr jũrr ich Ĕwandamauta am ich aar phẽ auju aajem (1:5). Ajapcharan ich Cristo pierrwaita ich gaaimua dau aphũũ aajerr khũũn khĩir meeupiwi, jũrr mag i igar durrarr khũũn dũi khaigba aajerr khũũn gaai irua jua khũũnbaju (1:6-7). Maimua ĩchab amag khap amkhĩir ajapha jaaupũijim, agtha Cristo bẽewi mag ich iek isegtarr khũũn gaai mas aju ed khaba sim (cap. 2).

Salud

¹ Mũch Pabloouta Silvano dũi Timoteopa āba nũmua mũg ěsap phã deepüi chirũm pãar Tesalónica phõbõr ee Cristo gaaimua maach khodkha nũm khũũnag. Mua khaphu chirũm, pãar chadcha Ĕwandam chi Aai gaai ubũ thierrkhanaa ĩchab maach Põr Jesucristo dũijã ubũ nũm. ² Marau Ĕwandam chi Ayag jẽeunaa maach Põr Jesucristoogjã jẽeu nũm, pãar ũũu wai nũm dũi ĩchab khõinaa wai wẽnũrramkhĩir.

Cristo bẽewai pekau paraam khũũn gaai Ĕwandamau mas aju

³ Khodamnaan, pãrau pãachdẽu ũkha nũm iekta chadcha warag ogdũba ũkhanaa aguata nem jua theeg paaukhamam dũi wir aig pãach khapeenjã waragta daupii paaukhamaawai, chadcha pãar gaaimua marau Ĕwandamag ũũ ajim aju aai nũm.

⁴ Pãach jãg durrum gaaimua chadcha maachdẽujã mũg maach Ĕwandam iek ũkha nũnũidũmpierr wẽnũrrũmua pãar ĕugar wajapha ig iyũũ aajem. ¿Khan jãgwi? Jãg õrau pãach dũi khaigba pãach ĕudee ĕkhabaadẽphũmjã magũm igba khĩir thũũ āwat durraawaima. ⁵ Pãar jãg phithurg āwat durrum paar, Ĕwandam thumaam khũũn dũi nem agchata waaujeewai, pãar irua ich aar õbẽrju ayaa apiju. Mag i gaaimua maagjerr paar pãar dũi mag ũũ awiajã, ābmuajã põd Ĕwandamau pãar dũi jãgbaju aai sim aju khaba sim.

⁶ Jõoi thumaam khũũn dũi mag nem agcha waaujeewaita jãg pãar dau aug wau nũm khũũn dũijã irua ĩchab ich agjõ am aphũũ apiju. ⁷ Magnaa pãach chi dau aphũũ durrum khũũnta mũg atag maach Põr Jesús sĕi õtdau uu thũnũm ee ich chognaan chi jua thiernnaan dũi ũgtharmua bẽewai maach thum āba jua ũipiju. ⁸ Mag i urum edan ar õrau ich igmapha aajerr khũũn dũi maach Põr Jesuu õor peerdũ aajem iek jaauwaijã aseksmapha aajerr khũũn gaai mas deenta urum. ⁹ Makhũũnan sĕi irua barkhũũipũiwiawia mam ich mag okhoo nũisiegau. Magbarm chan tag maach Põr Jesús khĩir wajaugjã ooba, ni i jua theegjã oobaju. ¹⁰ Mag i pierrwai i chaain chi ũkha durrum thumaam khũũnauta irig ee aju. Maig pãarjã i dũi naaju, marau pãachig jaautarr iek ũkhatarr aawai.

¹¹ Maguata marau Ēwandamag p̄ar kōit ich j̄ag j̄eu durraajem, ichd̄eu p̄arag ich iek ũkhapi aauwai ichd̄eu w̄en̄r̄rapim khōsi s̄ierrj̄ō w̄en̄r̄ramkh̄iir. Marau khaph̄n̄ n̄m, p̄āachd̄eu chadcha ũkha n̄m gaaimua p̄arau d̄urr̄cha i athee nem wajapham waum khōsi n̄m. Mam̄ mag nem wauj̄j̄ā, ich jua theegauta mag p̄āachd̄eu ig n̄mj̄ō apikhiin ũu akham. ¹² Mag n̄mua p̄ar gaaimua maach P̄or Jesuj̄ā thumaam kh̄n̄n̄au thō iekhaju. Magbaawai ichd̄ej̄j̄ā ĩchab maach Ēwandam d̄ūimua p̄āach kh̄iir̄cha ũu p̄ar thō iekhaju.

2

Cristo b̄ēju na woun āb chi khaigbam b̄ēju jaautarr

¹ Khodamnaan, maach P̄or Jesucristo pierrwai maachin chadcha i d̄ūi n̄isiju. Mam̄ mag i b̄ēju jaau n̄m gaaimua chan ² oob parhoobam kh̄n̄n̄ag ũd̄ur̄r̄ p̄āach kh̄h̄ḡurpimiet, Ēwandam iek awia p̄āachig jaau n̄mua, s̄i ōor ij̄ēj̄ēb̄kham ũrwia, wa ēsapj̄ōm kh̄iij̄ā maar i gaai th̄w̄ia parhooba p̄āach aig deep̄ūi n̄m gaai ya maach P̄or Jesucristoon barbaich̄ēm a jaauwaij̄ā oob maḡm gaaimua p̄āach kh̄h̄ḡurpimiet. ³ Ābmua kh̄iij̄ā p̄āachig mag jaauwai maan s̄ēukhaawai. Ich Jesucha b̄ēju na ichiita woun āb chi khaigbam m̄ḡ j̄ēb̄ gaai s̄ēich̄ēju. Mag wounauta ōor Ēwandam d̄ūi meeukhapiju. Mam̄ m̄ḡ atag paawai Ēwandamau j̄urr̄ i gaaita jua kh̄uaba ich mag i gaai mas wai n̄r̄raju. ⁴ Pari ichta m̄ḡ j̄ēb̄ gaai s̄īweran ich mag wounauta Ēwandam igwia nem jaau n̄mj̄ā b̄ūrr̄j̄ā kh̄ōchkh̄aba ni s̄i irigj̄ā j̄ēupimapha aju. Maguan mawia ichta Aai i j̄ēujem degj̄ā jupimaju; mag jupimawia iita Ēwandamau aju, ichd̄ēupai.

⁵ ¿P̄arau kh̄iir̄ ee paba n̄, ar m̄ p̄ar aar chiraawai ich mag iek mua p̄āachig jaaujerr? ⁶ P̄arau khaph̄n̄ n̄m ĩchab, khaniuta m̄m̄ḡwaiwe i b̄ēpiba s̄i āba ich b̄ēju ed aadeewaita ũd̄ur̄raa b̄ēpi n̄. ⁷ M̄m̄ḡwaiwej̄ā ōrau nem khaigbam p̄ōm wau th̄n̄n̄m. Mam̄ mag ābmua id̄eu i b̄ēpiba th̄wa wai simj̄ō sim chawag khecheu athaawaita warag khaibag athuucha th̄n̄n̄isiju. ⁸ Mag id̄eu ũd̄ur̄raa ich b̄ēpibaawain chadau mag woun chi khaigbam b̄ēwi s̄ēich̄ēju; mam̄ par mag khaibag s̄ēw̄iaj̄ā maach P̄or Jesuu, s̄i phuasirbap̄ūimj̄ō, ich oim̄ḡau ich jua theeg d̄ūimua warre th̄ōop̄ūiju. ⁹ Mag woun chi khaigbam b̄ējuun, mepeer jua theeg d̄ūita b̄ēju. Mag simua aawai chi meperau i juag ooj̄u, ag na ōrau nem ooba aajempa ōor dauderr̄aa waumamkh̄iir̄; mam̄ mag waumam̄n̄ s̄i ōor kh̄h̄ḡuraagp̄aiu. ¹⁰ Magbaad̄ēm abarm̄n̄, ar p̄ōd̄ peerd̄aba awia Ēwandamau isegju kh̄n̄n̄an ichd̄eu kh̄h̄ḡurm̄ aig nem parhooba waumamua kh̄h̄ḡurm̄aju, chadcharam iek amachig jaautarrj̄ā warag igba ni ũkhaj̄ā ũkhaba awia maach P̄or Jesuug ũd̄ur̄r̄ amach peerd̄ap̄iba arr aawai. ¹¹ Mag gaaimua ich Ēwandamauj̄ā ĩchab ũd̄ur̄raa mag nem chad khabam̄ḡ am kh̄h̄ḡurpimaju, maḡm̄ta chadam iekj̄ō ũkhamamkh̄iir̄; ¹² magbaawai ĩchab maḡm̄ gaaimua amach kh̄ōchagpierr̄ nem khaigbamta waum kh̄ōchḡau chadam iekta ũkhaba arr gaaimua j̄urr̄ ich Ēwandamauta am gaai mas aīm̄ mas aag.

Ēwandamau ich athee peerd̄a awaag j̄ur̄ autarr kh̄n̄n̄

¹³ Khodamnaan maach P̄or Jesuu kha kh̄ōsim kh̄n̄n̄, ichiita marau p̄ar gaaimua Ēwandamag ũu ajim aju aai n̄m. ¿Khan j̄agwi? P̄āachta j̄āig Tesalónica ph̄ōb̄ōr ee chi nacha Ēwandamau j̄ur̄ autarr kh̄n̄n̄ aawaima. Magnaa ĩchab ich Ēwandam Akhaar maachig nem wajapha waupiej̄em d̄ūimua p̄āachd̄eu ũkhatarr gaaimuapa p̄āachta nacha peerd̄ūwi naawaima. ¹⁴ Magaag atheeta Ēwandamau ōor peerd̄a aajem iek marau jaau w̄en̄r̄r̄m̄ gaaimua Ēwandamau p̄ar ich d̄ēnkha aujim, m̄ḡ atag pawiaj̄ā maach P̄or Jesucristo ajaug ich mag oo w̄en̄r̄ramkh̄iir̄.

¹⁵ Magau khodamnaan, Ēwandam iek kh̄iir̄chaj̄ā marau jaaunaa s̄i ēsap ph̄ā deep̄ūi n̄m gaaij̄ā p̄āachig jaautarr chan oob kh̄iir̄ okhoomiet. Kh̄iir̄ okhooju kh̄āi p̄arau warag ag gaaita ub̄a thierr̄kha n̄isit. ¹⁶⁻¹⁷ Maraun, ich maach P̄or Jesucristoouchata maach Ēwandam chi Aai d̄ūimua p̄ar kh̄iir̄ j̄āsenkhanaa p̄ar juag oopim kh̄ōsi n̄m, p̄arau nem jaaunaa nem wau n̄m thum wajaphata ōb̄ēb̄ēr̄ amkh̄iir̄. Ich Ēwandamauta maach kh̄ōsi kh̄iir̄ j̄āsenkhajim, ich mag w̄en̄r̄r̄m̄ua ich d̄ūi ogd̄aba n̄isij̄j̄ā khap amkh̄iir̄.

3

Pabloou ich khapeen düimua amach kōit jēeupi narr

¹ Khodamnaan, ābmiecha paawai marau pārag maar kōit jēebat anum, mag gaaimua pāach ee arrjō maach Pör Jesuu òor peerdu aajem iekta jōpcha durrpierr aaidubaadee òraujā ükham khōsi amach thāraucha ükhamkhīir. ² Pārau khaphu num, thumaam khunau chan Ēwandam iek ogduba ükhaba aajem. Maagwai jēeunaat, òor khaibag sīsidum khun jua eemuajā üu maar peerdumkhīir. ³ Mamu ich maach Pör Jesucristoou ich garmua chan maach kha ogduba sierraawai pāar irua ich düi ubu wai sienaa mag khaibagkham khun jua ee burrpimaaugaujā pāar thua wai nūrraju. ⁴ Pāar chadcha maach Pör Jesucristo düita wēnūrraawai marau khaphu num, pārau marau nem jaau num ipierr nem waunaa mūg atagjā ich jāg wau nūisiju. ⁵ Mag pārau maach ipierraaaju khaphu naab mamu, warag Ēwandamag jēeu num, ich jāg ichdēujā maach khōsi arrjō pāragjā warag wir aig pāach agdaujō daupiicha amkhīir. Magnaa ichab maach Pör Jesucristo juapaata pārag deepi jēeu num, chikham jua machgau pāach dau aphuu awiajā ich dēnjō āwatamkhīir.

Phidkhamapham khai thachjā khōbaju aai sim

⁶ Khodamnaan, maach Pör Jesucristo iekta maach iek gaai thūwi marau pārag jaaum ig num: Ar òor pāach ee sīi amach khōchagpierr am khōchgau phidkhamaphanaa marau pāachig nem wajapha jaautarr chaur nūrrjēem khun düi oob khapeerkhamiet. ⁷ Pārau khaphu num jāga maar pāar ee wēnūrrajī. Maar mag sīi parhooba maachdēu ampierr wēnūrraba arr aawai pārau pāachdēujā khaphu num, khanjōm nemta pārau maar jua oowia agjō maar dēnjō wauju aai nu. ⁸ Maar chan mag sīi phidkhajā phidkhaba òor igaau par thach khōba aajeejim. Ante iwiir ābmua khāijā maar jāogam khōchgauta ichpa khōjudam chukhu chirajim am ugua, khajeeu durrum āba, maran edaram magwe phidkhaajeejim maach bidam athee. ⁹ Maar mag phidkha wēnūrrarr chan mag maach wēnūrrum paar pārau marag sīi par thach khōpiju aai khaba naawaijā khaba, maach mag phidkha num oowi maachjō phidkhamkhīirta maar jāg wēnūrrajim. ¹⁰ Maach jam pāar düi naathuurwai marau pārag iekha pūajim. Mag iek mūg ajim: “Pāar ee āb khāijā phidkhamapha sim khai, magan thachjā khōbaju aai sim.” Ma ajim marau pārag jaau puatarr. ¹¹ Pari magtarra marau maumua ūurwai āaur khun mag sīi phidkhajā phidkhaba, parta naajem anum. ¹² Ar mag būurjā nem waujujā chukhu num khunag marau, “Sīi par naaju khāai phidkhabat” anum “pāach bi athee.” Maach Pör Jesucristo iekta i imeerba marau mag jaaupūi num.

¹³ Khodamnaan, nem wajapha wau num gaaimua chan oob pārau khajeeu num awia tag nem waubam amiet. ¹⁴ Mūg marau pārag phā deepūi num iekta ābmua khāijā asekamapha sim khai, magan mag wounan warre thumaam khunag ich mag sim khakhapdō apinaa oob i düi khapeerkhamiet, ich düi magbaawai deeu khīir naauwia deeu ewag khīirjumkhīir. ¹⁵ Mamu magwia khāijā oob i düi iekkhōr paraa numjō i oomapha amiet. Magju khāai agtha pāach khodkha sīewai sīi i wawibat.

Pabloou chi ükha durrum khun kōit Ēwandamag jēeutarr

¹⁶ Maach Pör Jesús maach khōinaa apiejemugta pāar kōit jēeu chirum, pāar wēnūrrumpierr ichdēuta pāar khōinaa wai nūrramkhīir. Ichchata ich mag pāar düi sīepim khōsi chirum.

¹⁷ Mūch Pabloouchata mūch juadamaucha pārag mūg ābmiem saluddam phānaa deepūi chirum. Mūch ēsap phāapierr ich jāg mūchdēucha mūch thūr firmaapāijem, chadcha mūchdēuchata deepūi chirum khap amkhīir. ¹⁸ Maach Pör Jesucristoogta pāar kōit jēeu chirajem, ichdēuta pārau nemdam ig num thumaa dedee amkhīir.

Mūgdampai ajim pārag jaaupūim ig chirarr. Ayoo keena,

Pablo

1 TIMOTEO

Nacharam ěsap Pabloou Timoteoog phã deepüitarr

Chi phātarr. Chamu khun carta numí Timoteoog deepüitarr maimua Titoog deepüitarr dui makhun thärjupta äbmiecha Pabloou phātarr khunau. Makhun carta pastornaan atheeta phātarr aawai negöonau “cartas pastorales” aajem.

Khaigta phã deepüijī. Pabloou mug carta deepüi sim jaar, Timoteo pastor aajem Efesoom iglesia ee; magua iringta deepüijim aajem. Warrcha Pabloou Efeso phöbör ee maach peerduajem iek jaauwimaawai öor khapaana üu Cristo iek ükhajierram aajem. Mag ükha phöbaaderr aigmua Timoteoogta Pabloou chi Efesoom iglesia jaau puatarr aawai Timoteon phidag pömata wai siejim aajem. Mag jaar chan isimjö Ęwandamag jëwaag äba biirduajem dijã chukhu arr aawai sīi parhoobam degta amach dürr abarmpierr agdaujö amach pastor dui podpaajeejim aajem. Mag thunarr thum chi pastornaan Timoteoogta jaau puajim Pabloou.

Timoteon chadcha Ęwandam iek ichig jaapi jaautarr gaaita ogdüba phidkhanaa Pablo dui khapeer ajapham aajem aju aai num. Chadcha ich jöoi Pablooujã i chig aba aajeejim (Fil. 2:19-20).

Khan jawaagta phãjī. Pabloou Timoteoog mug ěsap phã deepüitarran i wawieg aajem; iruajã ichab Cristo iek ükhaajerr aawai öor eejã í jãga nurraju aai siejī a jaaupäaig; mag num dui ichab ich chi Timoteo Efesoom iglesia ee pastor arr aawai chi ükha durrram khun düijã irua jãga aju aai siejī a wawieg. Mag Pabloou Timoteoog ich iglesia ee jãga aju aai siejī a jaaupüitarr gaaimua is ewagjã maadëu khaphu aju aai num jãga naaju aai nu maach iglesia (3:15).

Salud

¹ Mun Pabloou, Jesucristoou ich i jaaumkhīir jur autarr. Ęwandam maach peerdu aumieu Cristo düimua chogpüitarrauta pu athee mug ěsap phã chirum Timoteo. ² Mag Jesucristo cha mua jaau chirumuata mug atagjã üu maach khīir meeupiju. Maachdëu i iekpai äba ükha wënrurum gaaimua puata mua much chaajö ürcha ig chitum. Maach Aai Ęwandamag jëeunaa maach Pör Jesucristoogjã jëeu chirum, pu dau ee aug khaug paraanaa üuu wai num dui pu khöinaa wai wënruramkhīir.

Chad khabam iek jaau num gaaimua Pabloou iek theeg jaaupüitarr

³ Ar na much Macedoniaag maagraawai muchdëu purug jaau chirarrjö, ich jäig Efeso phöbör eepai chirsí, jäg sīi sëukha nem agchajã khaba jaau wënrurum khunag tag jägum iek jaaupiba aag. ⁴ Oob sīi jäg amach jöoin igwia amau waaujerr igphöbaadëmjä warag ag gaaipai par amach iphithur pu chuu apim amag. Jägum iek jaau numuan sīita warag öor ee iek pöm maadëujã khaugbata apüi sim. Sīi öor khügur phë wai numua warag örag Cristo iek ükhapi aujüjã khīirjubata num, Ęwandamau maachig jaau simjö amachigjã agjö jaau simjä khaugbamjö. ⁵ Mua purug mag jaaupüi chirumun, ich mag wënruraju khayau warag chikham kha khösi amkhīirta mag am wawibá a chirum, magbaawai amau agdaujö ö ajaphanaa nem khaigba waujüjã khīirjuba sīi thärauchata Cristo iek ükhamkhīir. ⁶ Mamu ar chi sëukha nem jaau num khunau magba, warag khīirjug chaur khīirjuwia sīi parhooba maadëu nem igmaphamugta ee thunarram. ⁷ Mag wënrurumta amaun öraujã amachig amta Moiseeu phã puatarr iek jawaagjã chi machnaanau apim khösi num. Mamu mag amachdëupajã nem jaau khaug num anumta, amachdëu jaau wënrurumjä khaugba num.

Chijã khun atheeta Ęwandamau ley deejī

⁸ Jäg Ęwandamau Moiseeg ley phäpitarran chadcha chi ajaphamuu. Mamu ichab maadëu khaphu aju aai num, chijã khun atheeta Moiseeu mag phã puajī. ⁹ ¿Pärau khīirjuwai nem ajapha waajem khunag tag nem waupiba aagta Moiseeu mag ley

phã p̄ajĩ? Mag khabam. Moiseeu mag Ēwandam ley phã p̄atarran, ar nem jaau n̄m̄jã ūrba warag chaaur ūkha ūkha s̄ierrj̄em kh̄un atheyau: nem khaibag s̄i pekau waujupai kh̄irjuajem kh̄un athee; ar Ēwandam ōgkhabanaa i iekjã ūkhaba, warag i wau iekhaajem kh̄un athee; ar amach d̄ennaanjã wir aig th̄ōjem kh̄un athee; maimua ar thum chikham juau th̄ōjem kh̄un atheeta phã p̄ajim. ¹⁰ Lein ĩchab ar dich ōor khabam d̄ũita khapes aajem kh̄un atheeu; ar dich khamannaan appaita ūin d̄ũimj̄o, wa ūin kh̄ijã amach appaita emkhooin d̄ũimj̄o aajem kh̄un athee; ar ajués ōor p̄urna amach athee phidkhamkh̄ir d̄ar arrjem kh̄un athee; s̄enemkham kh̄un athee, maimua ar chad khabam nemta chadam iek gaai th̄a iekha s̄ierrj̄em kh̄un atheeta phã p̄ajim. Ajapcharan lein ar thum Ēwandamau ich iek gaai nem ajaphamta waupi jaau sim ipierraa khaba, warag nem parhooba wau w̄enurr̄am kh̄un khaibag waumkh̄irta phã p̄ajim. ¹¹ Mua mag nem ajaphamta waupi sim a chir̄am chan m̄uch iekpaijã khaba, jāan ich Ēwandam ōor d̄ũi ajaug khit̄muata m̄urug j̄urr̄ jaaumkh̄ir jaautarrau. Magua mua maach peerd̄ajem iek jaau chit̄mpierr ich magta jaau chit̄m.

Ich peerd̄u autarr paar Pabloou Ēwandamag ūu ajim atarr

¹² Maach P̄or Jesucristoou ich i jaaumkh̄ir m̄uch j̄ur autarr paar irig ūu ajim a chir̄am. Ichd̄euta ūu m̄u juapã jāppibarmj̄o abarm mag ich iek jaaumkh̄ir. Irua oowai mua ich phidag gaai ogd̄aba chitaju khaph̄u s̄ierr̄ aawai m̄ug phidag m̄urug deejim. ¹³ Muan warran Cristo ēugar khaigba iekha chitajim; magna i iek ūkha n̄m kh̄un khaibag wawaag am ēudeejã ēkhanaa ich Cristo th̄ur̄cha th̄ur̄th̄urnaajã ĩchab i wau iekhakha aajeejim. Mag chitarr āba, Ēwandamau m̄u dau aug khaugjim, agtha i iek ūkhaba chir̄am gaaimuata m̄uch mag chit̄mjã khaugba chitaajerr̄ aawai. ¹⁴ J̄urr̄an mag chitajieb mam̄u, maach P̄or Ēwandamau ūu maḡmjã igba m̄uch khaibag thum chugpatarr̄ aawai āba Jesucristo iekpaita ūkha chit̄m. Magua ĩsin mua i kh̄ōsinaa m̄uch khapeenjã thum āba daupii chit̄m, ar chadcha i iek ūkha n̄m kh̄unau aajemj̄o.

¹⁵ Dich in iekh̄oin thumaam kh̄unau khaph̄u aju aai n̄m: “Jesucristo m̄ug j̄eb gaai b̄ēwain pekau paraam kh̄un peerd̄u awaanta b̄ēejim.” Ma chan s̄eukhaawaijã khabam. Warran m̄un m̄uchta ūr̄cha pekau p̄om chitajim, tagam kh̄un kh̄āijã. ¹⁶ Mam̄u mag m̄uchta atcha nem khaibag chitarr̄ aawaita Ēwandamau warag m̄u dau aug khaugam kh̄ōsi dau aug khaugjim, m̄u magbarm gaaimua thumaam kh̄un nem khaibag s̄isid awiajã maḡmj̄o igba, Ēwandamau amagjã “Mua p̄aar m̄uchig b̄ēeta oo chir̄am p̄aar peerd̄u awaag” a sim khap amkh̄ir. Magua ewag pawiajã amau m̄u d̄enj̄o ūkham̄un, ūu peerd̄u n̄isiewai Cristo d̄ũi amach ich mag n̄isiju khap aju. ¹⁷ Maguata thumaam kh̄unau Ēwandampaita th̄o iekhaju aai n̄m, ichta ich mag Rey chaarkha s̄ierr̄aawai. Ihta āba th̄ōjã th̄ōba, ich mag s̄ierr̄am warrgarwe. Í p̄od maad̄eu ooba aajem. Ihta āba Ēwandam charau. Ichd̄eupaita nem thum khaph̄u s̄ierr̄am. Maata maach Ēwandamau.

¹⁸ Ajap chir̄á Timoteo. P̄uata m̄uch chaaij̄o wai chitaawai mua p̄urug jaaukhim: Na ar Ēwandamau khapeenag iekhapibaawai p̄u igwia jāga p̄u phidkhaju aai chir̄á a jaautarrj̄o, ich jāg Cristo iek maachd̄eu ūkha n̄m gaaita ub̄naa, nem khaigba waujujã kh̄irjuba, warag maach Ēwandam iekta jaaubá, s̄i meeukha jāau n̄mj̄o nem p̄ua chukhu. ¹⁹ Pua khaph̄u chir̄am, maach khapeen āaur kh̄unau amachd̄eu nem ajapham wauju aai n̄m khaph̄u narrta warag chaaur kh̄irjuwia ya ĩs parhoobata w̄enurr̄am. ²⁰ Magta ajierram maach khapeen Imeneo Alejandro d̄ũi. Maguata amau deeu ewag kh̄irju n̄m ora mua warag meperagta am th̄us̄ieap̄uim, am d̄ũi ichd̄eu ampierr̄ amkh̄ir; amach d̄ũi jāgbaawai ēudee tag s̄i Ēwandam d̄ũi ib̄ur̄ wau n̄mj̄o i d̄ũi jāgam ugua.

2

Jāga aju aai n̄m Ēwandamag j̄eeu n̄m aig

¹ Keena, mua p̄arag jaaum ig chir̄am̄un m̄ugau: Ōor thum m̄ug j̄eb gaai th̄un̄m kh̄un k̄oit Ēwandamag j̄eeubat. Mag j̄eeumamua nem thumaam paarjã ĩchab irig ūu ajim abat. ² Presidentenaan k̄oit j̄eeunaa ĩchab tagam kh̄un thum chi thethemmaan maach

pörkha thunum khun kōitjã Ēwandamag jēubat, maach thum āba khōinaa wēnrraag. Mag warag maadēu jēumamua irig: “Ēwandam, pua amag khīirjug khaphu apibaru, nem ajapha waumkhīir” a jēuju aai nūm. Pārau magta jēumun, Ēwandamau amag khīirjug ajapha deebaawai maach thumaam khunnta onee nūm dūi khōinaa wēnrraju, Ēwandamau khōsim nemjã maachdēu waum aig waju ayaa. Maagwai mag Ēwandamau khōsim nem wauwaijã bigaam khunau magum abaju. ³ Pārau mag thumaam khun kōit jēu nūmun magan ūu khērūm. Mua pārag mag jēupi chirūm, Ēwandam maach peerduajemuajã ich magta ichig jēupiejeewaita mag jaau chirūm. ⁴ Iruan thumaam khunag chadcha ichdēu maach peerdu aajem iekta khaphu apim khōsi sim, mag khaphu nūisiewai thumaam khunau amach peerduju aai nūm a khap amkhīir. ⁵ Mamu mag maach thumaam khun peerdu awaag ichta Ēwandam ābpai sierraawai ichab maach dich pekau gaaimua Ēwandam warp narr khunnta deeu ūmaai i dūi khōinaa wēnrrapiejemjã agjō ābpai sierrūm. Mag woun ich Jesucristoou. ⁶ Mag thumaam khun peerdu awaagta uduraa ich thōopijim, magbarmua Ēwandam dūi mag pekau gaaimua iekkhōr pōm narr thum ichdēupai phag öbeerpūyaag. Mag Jesús thōotarr gaaimua maadēu khaphu nūm, chadcha thumaam khunnta Ēwandamau peerdu aum khōsi sim. ⁷ Ich magtarr jaumkhīirta ichdēucha mu jūr aujim, ich iek jaajemkha awaag; mag jaau chitūmua judionan khabam khunagta jāgata chadcha Cristo maach thumaam khun kōit ich thōopitarr aawai maadēu i iek ūkha wēnrraju aai nūm a jaumkhīir. Mag chadcha i iek ūkha chiraawai būrjã sēukhaba mag iekha chirūm.

⁸ Maguata muruan chi ūkha durrum khun nūnidūmpierr Ēwandamag jēwaag ūgthaag jua jūrkhawai chi emkhoinauta Ēwandamag iekhamamua jēupi chirūm. Mamu mag Ēwandamag jēu nūmua ūgthaag jua jūrkhawai khunnta pekaua jua phuis meu sīsidūm khabam; agtha dich khapeen dūi khāijã meeukha nūrrjēena dich khapeen dūi ipeer ahaujã khabata Ēwandamag jēubat.

⁹ Ūinagjã mua mag chirūm: Pāach chihōowai oob athuu chihōomiet; agpierrpaita chihōobat. Oob sīi nem atcharag ōor dauderraa pör megmiet. Oob chihōo oimū sīi phuphup phīr dēnpa khāijã pör ee phīkha jūamiet; oob khajūa khāijã nem parhēpagkham jūamiet, magum gaaimua ōrau pāachig eerpapaad am ugua. ¹⁰ Magju khāyau chadcha ūin Ēwandam iek ūkhanaa irigpai jēu wēnrraajem khunau aajemjō, nem ajapha wau nūmuata pāach igpiju awiajã pāach ēugar ig iyūu apibat. ¹¹ Ūinan culto ee weetwaijã, Ēwandam iek jaubaadeewai sīi khīuuta ūr ohodō aju aai nūm, amachdēuta jaau nūmjō sereubaadēp khaba. ¹² Mua ūinag chan culto ee ōor khapanag ee Ēwandam iekjã jaaupiba, ni amachta emkhoin khāijã ūrpai apiba chirūm. Magju khāai sīi warag khīuuta Ēwandam iek ūr ūrrjēe awi öbēruju aai nūm. ¹³ ¿Khan jāgwia mua mag chirū? Mua mag chirūmun, warrcha maach ompaawiajã Adanta nacha Ēwandamau ompaawia jūr ēudeechata ūi ompaatar aawaita mag chirūm. ¹⁴ Maimua ichab khīir eyaa abat khaita nacha dōsātau khūgurjī: Adán khabajim. Chi nacha khūgurwia pekau ee burrtarran Eva ajim. ¹⁵ Ighta nacha mag pekau ee burrtarr gaaimuata Ēwandamau irig, “Pū chaai oogpaawai ich jāg pū gaai machag āwat ūrraju” ajim. Magjeb mamu irua Ēwandam iek thāraucha ūkha ūrūmun, ijã ichab emkhooijō peerduju. Mamu mag nūm dūi thumaam khun kha khōsinaa, Ēwandamau khōsi sim nempaita waunaa, ichab ich ūrūmpierr agpierrraa ūrraju aai sim.

3

Iglesia eem chi pōrnaan jāga wēnrraju aai nū

¹ Mūgum iek chan sēukhawai khabam keena: Āb khāijã ichta Ēwandam iek ūkha thunum khun pörkham khōsi khīirju sim khai, magan agchata khīirju sim, phidag ajapham gaaita pūrju khīirju sīewai. ² Mag chi phidagjã ajapham aawai mag chi ūkha durrum khun pörkhajujã ichab woun parhoobam khabata ig sim. Magba akhiin, ōor dakhīir parhooba aawai jūr ichigpata bigaam khunau iekhakha aju. Mag am uguata

mag chi pörkha simun, ʘi ābpaita paraa aju aai sim. Sii donjö parhoob nem wauba, khäärjug paraanaa ajaphata nerraju aai sim, ich wau iyüu am ugua. Magnaa ichab ðor bëewaijã ich deg jëerpim khösi jëerpinaa Ēwandam iek ðrag jawaagjã nem jaau khaugta aju aai sim. ³ Chi pörkha sim khü chan oob mag nag pignaa, ich khapeen düijã khujüurnem aju khaba, ni sii nemdam büüum wau num paarjã äba phatkhonta auju khäärjubaju aai sim. Magju khãai, thumaam khüun düi ö ajaphanaa khöinaata nerraju aai sim, ni phatkhon ichdëu au sim atchajã warag paarpaju khäärjuba. ⁴ Dich degam khüun düi thum dich nempa ajapha aairanaa dich chaainjã wawikhaju aai sim, dich ipierraanaa dich ökhö bãaumkhäär. ⁵ Äbmua khäärjã pöd ich chaainpaijã wawie meraa sim khai, magan çjãga ðor khapanaa Ēwandam iek ükha thünüm khüun ajapha wawí wai nerraju khai? Magüm khüunau pöd Ēwandamau ig simjö abaju. ⁶ Mag chi Ēwandam iek ükha durrum khüun pörkhapiæg chan ar ewaa Ēwandam iek ükha sïsidum khüun jür auju khaba num, eeu magba akhiin ichdëupai iita wajapcha chiraawaita i jür atham awia ich thö iekhadukham. Magbaawai mepeer atarrjö ichdëupaita Ēwandamag wir aig ich khaibag waupiju. ⁷ Meperan äba ðrag pekau waupijuuta ëkha sierraawai büür abarm gaaimua chi pörkha num khüun ëugarta Ēwandam iek ükhaba aajem khüunag khaigba iekhapim khösi aajem. Maguata mag chi pörkha num khüunan ar ükhaba num khüun daarjã agchata wënnerraju aai num.

Chi pörnaan juag oojem khüunjã jãga wënnerraju aai nu

⁸ Mua ichab pürüg jaaukhim, jãga aju aai nu chi pörnaan juag oojem khüunjã: Amjã ichab thumaam khüun daar khajaphata wënnerraju aai num, amach ëugar chikhamnau igkham ugua. Iek äbata aju aai num, iwiir äbamüg nem mag awia jürr deeuüg khiet jajaau aba. Magüm khüun chan ichab nag pigjã khaba, ni sii nemdam büüum wau num paarjã äba phatkhonta auju khäärjubaju aai num. ⁹ Magju khãai maach peerduajem iek cha maadëu eeu khaugbarmta warag ogduba ükhanaa ichab Ēwandamau nem waupi jaau simpai wau wënnerrüm aawai, gaai khaibagjã chukhu oneeta wënnerraju aai num. ¹⁰ Magua mua pürüg mag chirum: Chi pörnaan juag oomkhäär ðor ig num khai, nacha amau wau numjã oonaa thür ajapha phaabarmjö bëgöne büürjã khaigba khaba öberbaawaita mag chi pörnaan juag oomkhäärjã jür auju aai num. ¹¹ Am üninjã ichab thumaam khüun daar ajaphata wënnerraju aai num, sëunem nem igkhaba, ni nem wauuwaijã sii don üninjö parhoob nem wauba. Ichab amach jaai appai oonaa, nem waubaadëmjã öprüiba ich mag werba sïsiu aju aai khaba num. ¹² Ar mag chi pörnaan juag oo num khüunan ʘi ābpaita paraanaa ichab amach chaainjã thum amach degam khüunpa aairaa aju aai num. ¹³ Pua khaphü sim, ar amach pörnaan juag oo num khüunau ajapha am juag oowai, bigaaum khüunagpa warag amach daupii apinaa ichab amachdëu ükha num iekjã warag ögkhaba jaau khaphü ðrag jaaujem.

Khan jawaagta Pabloou müg ësap phã deepüijã

¹⁴ Timoteo, mua jörcha pë oon maju khäärju chirum. Maagwai pürüg khap amkhäär müg ësap phã deepüi chirum. ¹⁵ Mä da barba awiajã ya pua khaphü sim, jãga wënnerraju aai nu Ēwandam iek ükha khithëem khüun. Mag i iek ükha durrum khüunta thum maach Ēwandam chi iwam chaainau. Mag amachta Ēwandam chaain aawai, bithurgam khüunagjã parhooba amach ichaur jaupimaaugau, chadam iek amachdëu ükha numta ich jãg warm khüunag amach udür deeba jaau durraajem. ¹⁶ Mag iek warrgar thumaam khüunau khaugba aajerrta isin maadëu dawaa oo num, ich Ēwandamau maachig khaugpitarr aawai. Mag maachig khaugpitarr iekhan mügau:

Cristo Ēwandamkha simta maach thaabaajemjö müg jëb gaai thaabachëwia, maach wounaan khäär thegwia, müg jëb gaaim khüunag ich oopien bëejim.

Maimua meewia Ēwandam Akharau deeu i phiriu athamua chadcha í pekau chukhu khitum a khaugpijim ðrag.

Mug jēb gaai s̄eichēwia irua nem wautarr thum Ēwandam chognaanau ūgtharmua oojierram.

Maimua amach aar pabaimaawaijā s̄i onee amach jua ee baarpi aujierram.

Magtarr, durr warpham magwe aaidu jaaupūiwiā meupierram khūnau khakhapdō thūnūm dūi īchab durrpierr i iek ūkha durrum khūn nūnūidam.

4

Āaur khūnau Ēwandam iek amachdēu ūkhatarrjā isegju

¹ Mamū Ēwandam Akharau khapeenag jaaupibaawai jaautarr gaaimua pua khaphu sim, mug atag paawai āaur khūn i iek ogduba ūkha wēnūrraju aajerr khūnta mug iek ajapham isegwia jūrr parhooba dōsātau nem jaaupi sim jaau nūmūgta ee ajurau. ² Magphōbaadēmūn ajapha Ēwandam iek jaau nūm anūmta amachdēu jaau nūmjōjā khaba, s̄i parhoob nūm waunaa s̄eukha nem īgkha s̄ierrjēem khūn iekta ūrm khōchkhakha ajurau. Mamū ar mag s̄eukha nem jaau wēnūrrūm khūnaun khaphu nūm, amachdēu chadcha nem agcha jaauba nūm. Mamū ich mag jaau khaug naawai amachdēu mag s̄eukha nem jaau wēnūrrūmjā am gaai mas khaba nūm. ³ Chi mag parhooba nem jaau wēnūrrūm khūnaun ūi aupiba jaaunaa ūinagjā jaai aupiba jaau nūm dūi īchab nem parhoobajā khōju khabam a jaaudem; majā parhooba khōmkhīirta Ēwandamau nem thum wautarr aawai maach mug chadam iek khaphūnaa ūkha durrum khūnaun warag irig agūm paarjā ūu ajim anaa khōju aai nūmta mag jaau nūm. ⁴ Ēwandamau nem wautarr thum ajaphamū. Maguata maadēu Ēwandamag jēuwiā, irig ūu ajim anaa, būurjā nem isegba khōju aai nūm. ⁵ Mag ichdēu nem khōmkhīir deetarr thum ichdēujā chi ajaphamū a jaautarr aawai, inag awia khōbaju aai nūmjā aba, warag irig ūu ajim anaata khōju aai nūm.

Jesucristo chog chi ajapcharam khamkhīir Timoteo wawitarr

⁶ Timoteo, maach khodnaanag pua magta jaau chitūmūn, pū Jesucristo chog chi ajaphamkha chirūm. Mag amūn, pūn īchab jua theeg chirsiju, iek ajapham pūchdēu ūkha chirūm jaau nūmta thach khō nūmjō pūaba jaau chitūm gaaimua. ⁷ Oob s̄i jāg warrgar amach jōoin nem īgkhaa aadēmjā maadēu khaugba warag pūa chūu aajem khūn iek ūr chitam. Mag khāi Ēwandamau pūchig nūrrapi simjōta agcha nūrraju ēkhabá. ⁸ S̄i khapá jāpaagpai nem wau nūmūn ūu sim. Mamū Ēwandamau nem khōsimpai wau nūmta nem thumaam athee ajapcha sim. ¿Khan jāgwi mua mag chirú? Mua mag chirūmūn, mug jēb gaai nūwejā irua nem khōsim waauwai maach khīir onee apinaa īchab mug atagjā maach khīir meeupiju aawaita mag chirūm. ⁹ Cha mua mag chirūmūn chadcharam iekha. Maagwai thumaam khūnau ūkhakhiin ūu akham. ¹⁰ Mag mug jēb gaai nūwejā Ēwandamau maach dūi ajapha aju khaphū naawaita, ich jāg thet jaau nūmua, i iek ōrag ūkhapiju ēkha durrumua, īchab chikhannau maach īgkhabaadēphūmjā magūm igba, warag pēdurraajem. Chadcha Ēwandamta āba thumaam khūn peerduajemū, pari ajapcharan ar ich iek ūkha durrum khūn dēnprai mamū.

¹¹ Cha mua pūchig jaau chirūm iek amag mū imeerba jaaunaa īchab pūchdēu jaau sim ipierraa apibá. ¹² Pūch ēwanaa chiraawai jōoinagpa pōd mag jaaju khaba chirūm awia, oob ūdūur amag pūch kha isēe apim. Mag pūch kha isēe apim ugua, thumaam khūn daar agpierraa chitá; maagwai chi ūkha durrum khūn eejā jōoinaupa pūch mag oowai īchab jāgata amjā wēnūrraju aai nū a khap aju. Magnaa thumaam khūn kha khōsinaa Ēwandam iek pūchdēu ūkha chirūmjā ogduba ūkha chitá. Īchab pūch iekhaawaijā, nem agchata iekha chitūm dūi pūchdēu nem jaau chirūmjā s̄i par iiupai khaba pūchdēu jaau simjōta abá thumaam khūn dakhīir. Oob pūchdēu nem jaau chirūm ichaaur nem būur abarm gaaimua khāijā pekau paarpa chitam. ¹³ Mū bar nūm ora, thumaam khūnag amach jūgūucha ūrmkhīir, Ēwandam iek phā s̄isidūm gaai ūiba thūrbá. Mag thumaam khūn jūg daar thūrwia ich ag iekhaupai am wawimamua amag ajapha jaaubá.

¹⁴ Puchig mag phidkhamkhäär khabajieb, ar nacha Ēwandamau khapeenag jaaupibaawai makhannau pə igwia jürr chi pörnaanag jaautarr. Magbaawai ajim, ar amau pə ür jua ausübarmua Ēwandamau ich jua theeg pərug deetarr. Mag phidkhamkhäärta mag jua theeg puchig deetarr aawai oob sī ich jäg par wai chitam.

¹⁵ Timoteo, Ēwandam iek jaau nəm gaaita warag puch thierrpamam thumaam khannau oomkhäär, cha mua puchig jaaubarm thum khäärjunaa ag gaapai chirsí. ¹⁶ Puchdėu jaaumaajem iekpai ajapha khäärjunaa khäär khaphə chitəm dđi warag ich ag iek gaapai ũkha chitəmua ubə chitá. Pua chadcha cha mua jaau chirəmjōta amən, magan puch peerdə chirsim dđi ĩchab bigaam khann ar puch iek ür durrum khannjā ũu pua am peerdəpi auju.

5

Jāga aju aai nə Cristo gaaimua maach khodkha nəm khann dđi

¹ Puch khāai jōoinag oob meeurrar iekham. Amag meeurrar aju khāyau, puch ayagta iekha chirəmjō ithūu iekhamamua warag am wawibá. Puchjō chaainpaim khannjā puch khodnaan khaba awiajā puch eeugpeen khə ābam khannjō jāsene abá. ² Maimua ũanaan dđijā puch ād dđimjō anaa chi daupeen dđijā puch ũphəin khə ābam khann dđimjōta abá, būurjā am dđi khäärjug chaauraa aju khäärjuba.

Iglesiaau jāga aju aai sī khoopaa nən dđi

³ Ar khoopaa ũanaan chadcha dau aphəu igju chukhu khithėem khann dđi ö ajaphanaa amau nem ig nəmdam au dedee abá. ⁴ Mamə khoopaa ũan āb khāijā chaain paraanaa yėtonaan khāijā phė wai sim khai, magan chi chaainauta khap aju aai nəm, amachdėuta nacha irua nemdam ig sim audeeg garpapa aag. Amau khaphə aju aai nəm, ich jäg jōoinau amach dau aphəu bāaupüitarjō, ya amach dėnnaan dau aphəu paawai jürr ĩchab amach chi chaainauta amach dėnnaan chaain dau meraamjō oo wai wənərraju aai nəm. Dich dėnnaan dđi magta amən, Ēwandamau oowaijā nem ajaug sim. ⁵ ũi ar chadcha thāraucha Ēwandam iek ũkha simta khoopawia ich appai igjujā chukhu sīsiewain, “Igujā chukhu ərrewai tag khai jua nubarju” awia, āba Ēwandamagta edaram magwe jėeu khitaajem ichdėu nemdam ig sim athee. Pāach ee khoopaa nən magəm khannagta nem deeb khaba deegu aai nəm. ⁶ Mamə ar khoopaa nən mag Ēwandamag jėeubanaa sī warag Ēwandam iek khaugbamjō parhooba ichdėu nem khōchagpierr nem wau siməg chan, parhoob nem deegu khaba nəm. Mag simən Ēwandamau oowai meeba simta chi thōmjō sim, ich pekau gaaimua. ⁷ Ar Ēwandam iek ũkha nəm khannag thum cha mua jaau chirəmjōta apibá, amach dėnnaan dđi. Maagwai am ĩugar chikhamnau jaau jaau abaju. ⁸ Ābmua khāijā dich khodkha simta dau aphəu khitəm oo simjā mag oowai warag gaai mas khabamjōo sim wounan dėrrchata ö ākhāraa chirəm. Mamə athuucha khaigba nənən, ar amach chaain wa amach dėnnaan khāijā dau aphəu khitəm oo nəmta warag oobamjō nəm khannau. Magəm khannau chan cha maadėu Ēwandam iek jaau nəm ũkhaba nəmta amach iipaita ũkha nəm anəm. Mag nəm khannan ar būurjā ũkhaba nəm khann khāyaujā atchata khaigba nəm Jōoi dau na.

⁹ Mua pərug jaaukhim, chijāgəm khoopaa nənagta pāach thumaam khannau nem deeg am thür pāach ĩsap gaai phā sīuju aai nə. Pārau nem deegu khannan məgau: Khoopaa ũanaan sesenta añomua ũgthaagam khann ar warrcha amach jaai autarr dđipai khoopawia tagjā jaai auba nəm khannpaiu. ¹⁰ Magnaa ĩchab amau nem ajapham waaujemta oogu aai nəm, khan nem agá: ¿Amach chaain ajapha bāaukharüiwia jōoin ee agpierraa wənərrú? ¿Ōordam parhoobam khann amach aig bėewaijā, amach deg jėerpim khōsi jėerpinaa, am dđi ö ajaphanaa, amach khapeen Ēwandam iek ũkha nəm khann atheejā būurjā nem waumapham aba sī nem par daúa ooba khithėe aajė, ya “Maar jāgəm athee khaba nəm” a iekhaba? ¿Ōor khamor masi wa gaai masi khāijā aawai, dau aug khaugwi dđi nem par daúa ooba aajė? Magəm appaijā khaba, ¿tag nem parhoobamdam wau nəmua ōrau am ĩugar ajapha ig iyūu aajė? Magəm nem thum

chadcha waaujem p̄achd̄eu khaph̄u n̄m khai, magan amau nemdam ig n̄mj̄a oob s̄i par daúa oomiet.

¹¹ Mam̄u ar khoopaa ūin agtha sesenta añoj̄a barba n̄m kh̄uun th̄ur chan oob j̄uchag p̄ach ēsap gaai ph̄amiet; am agtha kha chaainaa s̄isid aawai eeu deeu ūmaai emkhooiin kh̄iirju ph̄obaadeewai jaai j̄urdukh̄am, Cristo athee nem wau w̄en̄rr̄um gaaipei w̄en̄rr̄aju a iekhatarr̄j̄a kh̄iirjuba. ¹² Magbaawai amachd̄eupaia Ēwandamag amach khaibag waupimj̄o waupijurau, tag jaai j̄urba āba Cristo atheepai w̄en̄rr̄aju a iekhatarr̄ta jaai j̄urbarm gaaimua. ¹³ Chaainaaam kh̄uun th̄urpa p̄ach ēsap gaai ph̄akha s̄īm̄un, amachig s̄ī nem dedee aju khaph̄u aph̄obaadeewai, s̄ī warag khus̄eugau dikha ph̄obaadeewai, dipierr̄ ōb̄er ōb̄er aph̄obaad̄em d̄ui īchab khus̄eugau dikhaju. Mam̄u s̄ī magpaij̄a khabam. Magph̄obaad̄em d̄ui warag nem ieknem nem īgkhanaa, ōor amach ap iekha n̄mj̄a amach d̄uita iekha n̄mj̄o bigaau naawia chikham ipeermie athaad̄eph̄um d̄ui, iekhaju ayaa khabampata ōor j̄uḡ daar iekhaa khaugjurau. ¹⁴ Āb kh̄aij̄a mag n̄rr̄am ugua, ar jaai auju ayaam kh̄uunan muan waragta jaai j̄urpim kh̄ōsi chir̄um. Magbaawai chaain paarpawia, ich jaaij̄a ichd̄euta khaph̄unaa, degam nemj̄a ichd̄eu thum khaph̄u s̄isiewai, tag mag s̄ī parhoobam kh̄uunj̄o n̄rr̄abaju. Magta apim kh̄ōsi chir̄um, maach kha ukhurm kh̄uunagj̄a am ēugar khaigba īgkhapimaaugau. ¹⁵ ¿Khan j̄agwia mua mag chir̄ú? Mua mag chir̄um̄un, cha m̄uchd̄eu jaau chir̄umj̄o aba awia ya āaur kh̄uunau Cristo ipierr̄aj̄a khaba s̄ī d̄ōs̄atau kh̄ōsi simj̄o w̄en̄rr̄aawaita mag chir̄um.

¹⁶ P̄aar ee Ēwandam iek ūkha n̄m kh̄uun khod ūi āb kh̄aij̄a khoopawia khit̄um khai, magan amach chi khodnaanauta wa chi chaain kh̄uunau kh̄aij̄a s̄ī amach paarmua bithurgam kh̄uun juata n̄ju kh̄āyau, amachd̄euta mag ūanau nemdam igbarm thum audedee aag khap aju aai n̄m. Magba akhiin, iglesiaauta mag igju paraam kh̄uunagpa oowai, j̄urr̄ ar khoopaa ūin chadcha igju chukhu khith̄eem kh̄uundamta ajappai aair aba, amau nemdam ig n̄mj̄a p̄od thum dedee abaju.

J̄aga aju aai n̄m dich iglesia eem chi p̄ornaan d̄ui

¹⁷ Ar ajapha chi ūkha durrum kh̄uun p̄orkhanaa Ēwandam athee phidkha n̄m kh̄uunan maad̄eu daupiinaa amau nem ig n̄mj̄a khap aju aai n̄m, s̄ī ich j̄ag par phidkhapiba. Mam̄u ūrcha mag daupiinaa amag phagju aai n̄m̄un, ar Ēwandam iek jaaujem phidag wai n̄m kh̄uunagta ūrcha phagju aai n̄m. ¹⁸ ¿Khan j̄agwia mua mag chir̄ú? Mua mag chir̄um̄un, Ēwandam iek ph̄a sim gaaij̄a, “P̄uch nemj̄iir̄ dau bibth̄uḡ deemkh̄iir̄ phak emkh̄ōi phidkhap̄i wai chir̄um̄ aig, nemj̄iir̄ dau kh̄ōm ugua awi, oob i i kh̄ōorj̄ū s̄īm̄” a jaau s̄īewaita mag chir̄um. Maimua ich ag Ēwandam iek gaaipei īchab agj̄o mag sim: “Ar phidkha n̄m kh̄uunagan, ichiita am phidkha durrum paar phagab khaba phagju aai n̄m” a sim.

¹⁹ P̄u chir̄um̄ aig woun āb b̄ewi maach chi ūkha durrum kh̄uun p̄ornaan igwia iwiir̄ ābam ēugar kh̄aij̄a khaigba nem īgkacheewai oob ūkham. Ūkhaju awiaj̄a amach chi ootarr̄ kh̄uunauchata numiim kh̄uunau wa th̄arjupam kh̄uunau kh̄aij̄a b̄ewia jaubaicheewaita ūkhabá.

²⁰ Mam̄u ar warr amach w̄en̄rr̄ajerr̄j̄o agtha amach pekau ee w̄en̄rr̄um kh̄uunag chan oob ikh̄ua iekham. Maḡum kh̄uunagan, thumaam kh̄uun ābam aig biird̄unaa mag thum th̄un̄um dakh̄iir̄ ikh̄uaba iekhamamua am wawibá, mag oobaawai tagam kh̄uunauj̄a ōgkhawia warm kh̄uunj̄o pekau ee burrm ugua.

²¹ Maach Ēwandam dau na maimua maach P̄or Jesucristo dau na muan p̄ur̄ug magta abá a chir̄um. Ēwandam chognaan angelnaan ichd̄eucha j̄ur autarr̄ kh̄uunauj̄a mua p̄ur̄ug mag chir̄um khaph̄u n̄m. Cha mua jaau chir̄umj̄o, chi mag pekau wau n̄m kh̄uunj̄a oob s̄ī par daúa oom. P̄uch d̄ui khapeen ajapham kh̄uunag awiaj̄a inag chukhu iekhabá amag.

²² Īchab mua p̄ur̄ug jaaukhim: P̄ach ee āb kh̄aij̄a chi p̄orkhamkh̄iir̄ j̄ur awaag-paawai, oob s̄ī ajapha ūkha sim awia, parhoobam kh̄uun ūr̄ jua aus̄unaa i k̄ōit Ēwandamag j̄ewam, eeu magba akhiin meraa pekau ee ich burrtarr̄j̄a jauba, naspawiata

khaug athaawai, jürr puch gaapata chikham pekau thudukham. Magam ugua, chi pörkhamkhüir ðor jür awaagpaawai ajapha oo nunaata i ür jua ausünaa Ëwandamag jëeubá i köit. Naspawia khaigbajim am ugua ajapha khüirjunaata nem waubá.

²³ Mua mag chirum aig chan mag sï büur abarm gaaimua chikhamnag puch jaupim ugua awi pöd vinodamjã döba, pü sï ich jäg dö appaita dö chitaju aai sim aba chirum. Mua khaphu chirum, bi machgaujã üiba agagai aajem. Puch jägbaadëp aajem üupamkhüir, dö appai döba ïchab vinodamjã buchkhun döbarphu chirá.

²⁴ Pua khaphu sim ïchab, khar maach khapeen amach nem khaigba wau num gaaimua, amachig jëeubamta warre merak chukhu amachdëucha jaau numjö, dawaa deum khunau ojem. Mamü khar chan am mag amach pekau ee wënrümjã bigaam khunau chan khaugba, müg jëb gayan ich mag sïsejem. Mamü ichiita müg atag Ëwandamau thumaam khunag khap apiju. ²⁵ Ich jägau ïchab nem wajapham wau numjä. Maadëu dau daau nem wau num, wa mag dau daau nem wauba awia khäijã, ichiita Ëwandamau thumaam khunag khap apiju müg atag.

6

Chi chognaanau jäga aju aai nu amach patronnaan düi

¹ Ar sï chikhamnaan chogkha par phidkha num khun, päach patronnaan daupii abat, mag oowai bigaam khunau Ëwandam igwija jä khaigba iekhaba ni maachdëu nem jaau num ëugarjä khaigba iekham ugua. ² Päach chi chogkha num khunjä päach patronnaan Jesucristo i ükhaajem khun khai, oob pärau päach ödegpai, “Jäkhunan ïchab Jesucristo iek ükhaajem khun aawai jäkhunau chan marag büurjä magju khabam” awia, “Marau am ögkhabam” a iekhamiet. Mag khäyau ante Jesucristo iek ükha num gaaimua päach khodnaan aawaita am athee ajarpha phidkhaju aai num, amjä ïchab Ëwandamau daupii phë wai sim khun juagta pärau oo naawai.

Timoteo, amag cha mua puchig jaau chirumjöta thumaam khunag jaanaa puch ipierraa apibá.

Ëwandam i khaphum anumta parhoob nem jaajem khun

³ Äbmua khäijã päar aar barwia Ëwandam i awia jaubaimam, mamü mag irua jaau nrüm jürr maach Pör Jesucristo iek chi ajarpharamjöo khaba, ni maachdëu jaau wënrürajem düi arjöjä khaba sim chan, ⁴ magan mag wounau chan ichdëu jaau nrümjã büurjä khaugba simta sï ich thöwiata mag nrüm, ichdëu khaphu chirum amkhüir. Mag wounan sï nem ieknemta sim. Mag gaaimua äba sï ðor düi magum iek igbaadëmjä püaba warag arpaita ijëjëbkhama ichdëuta chikham pödpuuju khüirjuajem, magum gaaimua amach agjom khun aphajã jürr ichigta thumaam khunau ee apim khöchgau. Ya magbaadëmua öbër num: chikham düi khüir khukha num, chikham khüir iekha num, warmua dich düi chadcha magba sim khäijã dich garmuata chikham ëugar khaigba khüirju num. ⁵ Magum khun chan meeukha chikham ipeer ahau khaphöbaadëmjä püam igba, ich mag sïerrjëm, ya am amachdëu mag nem parhoob khaugba jaau numgta pör aragpa num gaaimua Ëwandam iek chi ajarphamta iseg wai naawai. Am khüirjugan jäg Ëwandam i awia, amachdëu jaau wënrüm gaaimuata sï phatkhon pöm au wënrüraju khüirju thunum. Ar sï magum khüirjug wai sïsidum khun düi oob khapeerkha chitam.

Sï phatkhonagta ee aajem khun

⁶ Ëwandam iek maachdëu jaau num ðrau üurwai jäg chi ürm khösi ür num khunagan chadcha üuma; amagan mag ürwia ükhaawai phatkhon pöm au numjöta sim, majã ar amach nemdam wai num düipai onee durrum khunau mamü. ⁷ Warr maach thaabaawaijä büurjä juagam nem chukhu maach ädau maach thaabatarr aawai, juagam nem pöm wai naawiajä maach meem ed pöd maadëu buchkhunpaijä nem arrju khaba num. ⁸ Mamü dich thach khöjudam paraanaa khajüa jüajudamjä wai numun, ya magdam

düipai onee naaju aai num. ⁹ Mamu magba ãaur khunnan sii phatkhon pöm paarpajuuta khirju thunum. Makhunnaun phatkhonau aawai parhooba nem wau numujã chadcha amachdëu nem khösim paarpajuuta êkhaajerram. Mag num gaaimua wounagamjô uduraata nem parhoobamujã amach bãyeu arrpi num, mag phatkhonagta ee thunarr gaaimua naspawia amachdëupai wir aig amach khaibag waupimjô Jöoirau amach isegujã khirjuba. ¹⁰ Ar chadcha phatkhonag wurpa num khunnaun nem khaigbamta khirpierr waaujem, phatkhon paarpam khöchgau. Öor magum khun thunum. ãaur khunnaun mag phatkhon paarpam khöchgau, nem parhooba wau numuata warag maach Êwandam iek amachdëu ükha narrjã isegierram. Amaun amach phatkhon paarpa phöbaadeewai amach onee ajupii aajerram. Mamu magumjã ichiita ich mag onee khaba naajem.

Ajap chirá Timoteo

¹¹ Mamu pu Êwandam atheeta phidkha siewai, oob warm khunjö nem khaigba wauju khirju chitam. Magju khãai Êwandam dau na agchanaa irua khösimpai waubã. Maadëu ükha num iekta büürjã ogduba ükha chirum düi thumaam khun kha khösinãa ithüu am wawibã. Møg iek gaaimua puch dau aphun awiajã awatnaa warag ögkhaba pënaa. ¹² Timoteo, Cristo iek chaar maachdëu ükha num gaaita ubunãa warag maach Êwandam iekta nem puã chuuu jaaubã, sii khajap meeukha jãau numjô. Tag maach meeba ich mag wënraraju aar barjuuta êkhabã, puch mam sïeimamkhirra warrjã Êwandamau puch jur autarr aawai. Khir eyaa abã, ar puchdëu öor khapan thunum dakhir møg puchdëu ükha chirum iek chan ogduba ich jãg ükha chitaju a iekhatarr. ¹³ Ìs mua mag chirum, Êwandam ichdëuta nem thunum thum iipui wai sïejem ag dau na, maimua ìchab ar maach Pör Jesucristo Poncio Pilato na thumaam khun jüg daar iita chadcha Êwandam Iewaau a jaautarr ag dakhirjã agjô mag chirum. ¹⁴ Cha mua puchig jaau chirum thum ipierrã abã ich Êwandamau khösi simjô, büürjã nem chaauraapajã jaauba. Ich magta ajapha chitã maach Pör Jesucristo bëe num ora, ni iwiram äbmuajã puchig puch khir naau iekham ugua. ¹⁵ Mag Jesucristo Êwandamau bëepiju ed aadeewai thumaam khunag warre dau daau oopiju, ichdëuta äba maach thumaam khun wai dunaajeewai. Ichta ìchab møg jëb gaai reinaan thum thunum khun Rey anaã ìchab ichta ar öor thumaam khun pörkha thunum khun Pör charau. ¹⁶ Ichta äba warrgarwe ich mag iiu sierrum, meejã meeba. Ichta sii atcha ich araragau pöd örau agug oaju khaba sii büümjô sim eeta sïejem. Maach møg eegarm khunau chan ni äbmuajã dich daujadamau pöd i oojã ooba, ni oaju aaijã khaba num. Maguata äba irigta maach thumaam khunau ich mag ee aju aai num, ichta chi jua thierrkha sierraawai. Maata maach Êwandamau.

Jãga aju aai nu phatkhon paraam khunau

¹⁷ Ar phatkhon paraam khunag, amachta warm khun khãaijã ürpai num awia wir aig amach phatkhonta thö iekhapiba jaaubã. Phatkhon pöm paraam khunjä büür abarm gaaimua deeu dau aug ee maju chan pöm khabam. Maguata äba aata khirjuju khaba num. Mag khãai äba maach Êwandampaita amag khirjupi jaaubã, maach üu wënrarmkhir ichdëuta maadëu nem iigwajã ö äkhãrag chukhu deejeewai. ¹⁸ Amag, büürjã amach phatkhon ìgkhaba warag aguata nem ajapham waupi jaaubã, öor parhoobam khun düijã ö wajapha. ¹⁹ Amau magta öor athee nem ajapham pöm wau numua gaai machag chukhu phatkhon dürrcha khãijã werbamun, magan mag num aiguin warre møg jëb gaaiwe ügtharchata amach phatkhon äkha phiemamjô num, amachdëu öor düi mag nem wau num jürr Êwandamau par okhoopibaju aawai. Ajapcharan mag num aiguin mag nem wau numua tag maach thöjã thöba aajem aar wëtwi naaimajuuta khirju num.

Pabloou äbmiëcha Timoteo wawitarr

²⁰ Timoteo, äbmiëcha mua purug jaaukhim: Êwandamau purug ich iekta jaaupitarr aawai pu phidagan äba i iek jaau numnu. Khir khaphu chitã. Oob sii jãg Êwandam i awia amach eepai büür abarm gaaimua iek phithurg aadëp aajem khun düi sii par

puch iphithur iyüu chitam. Jägum khüunaun par khaugbamta khaphum khaphum awia jäg sierrjäm. ²¹ Äaur ar chi mag wënarrum khüun amachdëu mag parhooba jaau wënarrumugta ee am khöchgau Ëwandam iek chaar amachdëu ükha narrta isegjierram.

Mukhüundam ajim pürug phä deepüim ig chirarr. Pü köit Ëwandamagta jëeu chiraajem, pü üu thaa wai nürramkhïir. Ayoo kakë,

Pablo

2 TIMOTEO

Biek numiim ěsap Pabloou Timoteoog phā deepüitarr

Chi phātarr. Mũg biek numiim carta Pabloou Timoteoog phā deepāiwai chi Pablo deeu preso sĕjim aajem, Roma phōbör ee. Maig khērũmua jōoyau ya ich pōm khitabajū khaphũ sĕjim anaabá (4:6). Mag jaar Cristo iek ũkha durrarr khũũn ajappha dau aug waaujeejim anũm, mag amachdēu ũkha durrum gaaimua. Mag nũm eeta ich Pablojā ĩchab deeu Romapienau i pũr auwi sĕi ōor thōotarrjō cárcel deg pũijierram aajem (2:9). Maig paawai i khapeenaujā i bar pũawi āba jōoi Lucas appaita i daumaai sĕjim aajem (4:10-11).

Khaigta phā deepüijĩ maimua khan jawaag ajĩ. **Chamũg** carta gaai iek jaaupüitarr iekhan ya jōoi Pablo ich meeju athee ābmiecha iekhapüitarrau. Mamũ mag ich dau aphaũ ajuuta ũrcha khĩirjuna aata jaaupüiju khāai, chi ũkha durrarr khũũn ichdēu ajapha naapim khōsi simta jaaupüijim. Timoteota Efesoom pastor arr aawai iruan Timoteoou ich iglesia ee nemdam waauwajā thumaata ajapha ōbērpim khōsi aajeejim anũm. Magamkhĩirta ya ichdēu tag i oobaju khaphũ sierr aawai ajappha wawipüijim mũg ěsap gaai.

Salud

¹ Mũũn Pabloou, Jesucristoou ich i jaaumkhĩir jũr autarr. Mag jũr auwi, Ęwandamau ich khĩrau mũ pũim khōsi pũijim, ich iek jaaumamua warrgarwe thārau ich iek ũkha nũmũn Jesucristo gaaimua irua peerdũ auju a jaautarr iek ōrag jaaumkhĩir. ² Timoteo, pũũta mũch chaajō daupii wai chitaawai pũrũg mũg ěsap phā deepüi chirũm. Muan Ęwandam maach Ayau maach Pör Jesucristo dũimua pũ dau aug khaug paraanaa pũ ũũ wai nũm dũi khōinaata pũ wai wēnũrrapim khōsi chirũm.

Chigag chukhu Cristo ig iyũũ aju aai nũm

³ Timoteo, pũ igwi khĩir eyaanaa edaram magwe Ęwandamag ũũ ajim a chiraaajem, irig jēeupier. Mua mag irigpaita jēeunaa āba i atheepaita phidkha chitũmũn, ich jāg warrgarwe ĩchab mũch jōoinau aajerrjō Jōoi dau najā mũch khĩirjug ajapha chirũm khapta mũg phidkha chitũm. ⁴ Agtha khĩir eyaa wai chitaajem, ar maach ayoyoo khaawai pũ dauhi paraa thũnarr. Magarr aa deeu pũ dũi oom khōchag chirũm, mag oobaawai onee chirsieg. ⁵ ¿Khan jāgwi mua mag chirú? Mua mag chirũmũn, pua chadcha pũch thāraucha Cristo iek ogdũba ũkha sim mũchdēu khaphũ chiraawaita mag chirũm. Ich mag ũkhaajeejim pũ ādhũan Loidau pũ ād Eunice dũimua. Maagwai mua khaphũ chirũm, puajā ich agjō ũkha sim.

⁶ Mag gaaimua mua pũ wawĩ chirũm: Ar mũchdēu pũ ũr jua ausũbaawai Ęwandamau pũrũg ich jua theeg deetarr, oob sĕi ich jāg par wai chitam. Magaag warrjā agua phidkhamkhĩirta Ęwandamau pũrũg mag ich jua theeg deetarrau. ⁷ Irua maachig ich Akhaar chi jua thierrta deebajieb, ōrag inag chukhu ich iek jaaumkhĩir. Mag Akharauta maachig dich khapeenjā kha khōsi apinaa nem waauwajā wajapha khĩirjunaata nem waupiejem. ⁸ Timoteo, oob pũchdēu maach Pör Jesucristo khaugtarr igwia ōrag jaauju chigaa chiram, ni Cristo gaaimua mũ mũg preso chirũm ōrag jaaujū oob chigaa am. Magju khāai Ęwandamau pũchig juapadam deetarrau warag mũ ipierr dũi maach peerdũajem iekta jaum khōsi jaubá, agũm gaaimua pũch aphaũ ajujā khĩirjuba. ⁹ Ęwandamaun maach peerdũ auwi sĕi pekau chukhu ich atheepai wēnũrramkhĩirta maach jũr aujim. Mag maach jũr autarr chan mag ichdēu oowai maachdēu nem wajapha wau wēnũrrũm gaaimuajā khaba, warrgarwe ich Ęwandamau mũg durr thum ompaaju nawe ich garmua maach eeg oowia, Jesucristo gaaimua maach khĩir jāsenkhawia, ichdēu khōsi simjō wēnũrramkhĩirta maach jũr aujim. ¹⁰ Mag warrgar maach khĩir jāsenkhatarran maach peerdũajem Jesucristo pũitarr gaaimuata ĩs ewag pawiajā khaphũ

n̄m. Magtarr aigmua ich Jesucristoouta maach dajëegjem jua theeg chukhu apüinaa jürr maach peerduajem iekta ürpai apijim. Magtarr aigmua ïchab warr maach meewai ich mag okhoo wënurraju arrrta ügthar öbërju aai apijim.

¹¹ Mag ich iek jaaujem khamkhïirta Ēwandamau m̄ jur auwi judionaan khabam kh̄un ee püijim. ¹² Magtarr aawai mag iek jaau chit̄m gaaimuata chadcha m̄g m̄ phithur da aph̄u chitaajem. Mag chitab mam̄ j̄ḡm iek gaaimuata m̄un wajappha khïir naau chitaajemj̄a aba chit̄m. Mua khaph̄u chir̄m, khai iekta m̄chd̄eu ükha chir̄á. Mag äba Ēwandam iekta m̄chd̄eu ükha chiraawai i jua theeg simj̄a mua khaph̄u chir̄m. Maagwai ich aar m̄ch th̄ur n̄m ora m̄ch th̄ua wai n̄rrajuj̄a khaph̄u chir̄m.

¹³ Timoteo, ar iek wajapham maach Ēwandam d̄en mua jaau chitarr ürwi p̄chd̄eu khaugtarrta wajap khïir eyaanaa agpierr chit̄á. Magnaa j̄ḡ p̄chd̄eu ükhatarr iek ich j̄ḡ ogd̄aba ükhanaa, Cristoou ich garmua maach khösi arr gaaimua i d̄üi wënurraawai, p̄ch khapeen kha khösi chit̄á. ¹⁴ Ēwandam Akhaar maach ee s̄ejem ag jua theegau Ēwandamau ich iek p̄chig jaaupitarr wajaphata jaaubá; chikhamnagj̄a oob chaauraa jaupim.

¹⁵ P̄r̄ug khap amkhïir jaaukhim: Ēwandam gaaimua maach khodkha th̄un̄m kh̄un Asia durrmua m̄ d̄üi äba bëetarr kh̄unau ya tag m̄r̄ugj̄a ooba m̄ch appai m̄ barp̄uajierram. Chi mag m̄ barp̄uatarr kh̄un ee Figelo Ermógenes d̄üi n̄rrj̄a makh̄unauj̄a m̄r̄ug ooba s̄i w̄tjierram. ¹⁶ Onesíforoouta m̄g m̄ cárcel deg chir̄m oowia büurj̄a chigag chukhu biek khapan üu m̄ khïir j̄asenkhajerr aawai Ēwandamag i kōit j̄eu chir̄m, ich chaain d̄üi ich ūipa eeg oomkhïir. ¹⁷ Ichd̄euta ich Roma barbaich̄em b̄urre, bü üij̄a chukhu, m̄ jur ph̄urdu khit̄u awi üu m̄ chir̄m aar bëejim. ¹⁸ Pua m̄ kh̄yauj̄a wajapcha khaph̄u chir̄m, j̄aga i phidkhaajeej̄i Efeso phöbör ee s̄ijeewai. Magua mua p̄r̄ug tag jaubam. Irua m̄ch d̄üi j̄agtarr jürr, deeu ümaai Cristo bëem ed Ēwandamag i dau aug khaugpim khösi chir̄m.

2

J̄aga soldaauj̄o Jesucristo chogkhaju aai n̄

¹ Timoteo, p̄nta m̄ch chaai chaarj̄o wai chitaawai p̄ wawikhim: P̄ch khïirjugaupai nem jaauju khïirjuba Jesucristoou üu p̄ch eeg oowi p̄chig juapá deetarrauta i iek jaubá. Pua magta am̄n, ich mag nem jaau chit̄muata warag i d̄üi p̄ juapá j̄apmaju. ² Öor khapanag dakhïir mua jaaujerr p̄chd̄eu ürwi khaugtarr iek jürr ar p̄chd̄eu oowai chadcha deeu kh̄unagj̄a jaau wai n̄n̄u ajöjoom kh̄unag jaaupet, magbaawai jürr makh̄unau agj̄o deeu kh̄unag jaauamkhïir.

³ P̄ch chadcha Jesucristo chogkha chit̄m gaaimua büurj̄a p̄ch dau aph̄u ajuj̄a igba, soldaauj̄o i chogkha chit̄á. ⁴ Pua khaph̄u sim, soldaun abarm chan mag s̄i ich phidagj̄a khaugba nem parhoobam gaaita oo s̄i aba aajem. Magju kh̄ai üu ich pörkha simj̄a ich gaaimua onee amkhïir, äba ich phidag waujupaita khïirjuajem, ich pör ichaauraju khïirjuba. ⁵ Maimua ïchab jemkha n̄mua premio gaanjem kh̄unajöta chit̄á. Pua khaph̄u sim, amau amach reglamento wai n̄m gaai jaau simj̄o jemkhabam chan pöd mag premio gan auba aajem. Magua puaj̄a Ēwandamau p̄chig jaau simj̄o nem thumaa wajaphata waubá. ⁶ Ich agj̄ota s̄ebahab nemj̄ir j̄irwaj̄a. Phidkhaba arr kh̄unau pöd amachd̄euta nacha ag eem khöju khaba n̄m. Juachö khaisö nem j̄ir n̄m kh̄unauta mod paarpaawaj̄a nacha ag eem khöju aai n̄m. ⁷ Cha mua p̄chig jaaubarm wajapha khïirjubá. Pua mag wajapha khïirjum̄n, maach Pör Jesucristoou p̄r̄ug khïirjug deeu, j̄aga ich iek jaauju aai s̄i a khap amkhïir.

⁸ Mag mua jaau chir̄m khïirjunaa warag jaubá, j̄aga maach Pör Jesucristo rey David khararr ag chaain ewagam kh̄un eemkha s̄ierrrta meewi deeu iuu phiiduj̄i. Ich ag iekta muaj̄a ich mag jaau chit̄m, ajapcharan maach peerduajem iekma. ⁹ Mag iek jaau chit̄m gaaimuata m̄g phithurg wau chit̄m d̄üi öor thöotarrj̄o ïs warag m̄ preso wai n̄m. Mam̄ m̄g m̄ preso chir̄m gaaimua chan oob amau Ēwandam iek

mag aaidupimaugau awi, cha m̄ wai n̄mjō ābam aigpai i iek p̄r wai naaju amiet. ¹⁰ Maguata muan warag maach peerduajem iek aaidupim khōchgau, ich j̄g phithurgjā igba āwat chitaju, m̄g atag Ēwandamau ich iek ūkhapi aumam khūndam ūu amkhīir; mag Jesucristo gaaimua peerdu n̄isiewai ich mag i sim aar w̄n̄rramkhīir. ¹¹ Cha mua jaau chir̄m chan s̄ukhaawaijā khabam:

Maach i d̄i w̄n̄rr̄m̄ta khēchm̄n, magan ĩchab ūgthar pawijā ich mag i d̄i iiu w̄n̄rr̄aju.

¹² I gaaimuata phithurg au w̄n̄rr̄mjā maḡm igba n̄m̄n, magan ĩchab irua durr j̄a sim aar pawijā maach iek thethe w̄n̄rr̄aju i d̄i.

Mam̄ maad̄uta i iek ūkhamapham iekhau i khaugbam am̄n, magan maach meem edjā agjō irua maach aubaju iekhau, “Muajā p̄ar khaugba chit̄m” aju.

¹³ Iruata nem magju abarm̄n, ich magta aju ich igbam khūn d̄i.

Maad̄un dichd̄eu nem wauju atarr ichaau pawia wauba awiajā, ichin ich iekhatarrjō chadchata nem wau s̄ierr̄m, p̄d ich iekhatarr meerju khaba s̄ierraawai.

Jāga Ēwandamau khōsimjō i chogkhaju aai n̄

¹⁴ Timoteo, ar s̄i j̄g maad̄eu igmapham iek igphōbaad̄mjā p̄a ch̄uu aajem khūnag deeu ph̄urba jaaubá, tag j̄ḡm iek gaaipai ich j̄g w̄n̄rr̄m ugua. J̄ḡm iek chan būrjā maad̄eu nem igbata s̄isid̄m. J̄ḡm khūnaun s̄i j̄g iekha w̄n̄rr̄mua warag ōr khaibagta wau n̄m. ¹⁵ Āba Ēwandam na wajapha chitajuuta ēkhabá, wajappha i iek jaau khaph̄u jaau chit̄mua. Magaag atheen ōr amach ajapha phidkha n̄m gaaimua chigag chukhu naajem khūnjō abá, chadcharam iekta ag eyaa jaau chit̄mua.

¹⁶ Ar s̄i maad̄eu igmapham iek iyūm khūn aig d̄i par iphithur iyū aju khāi, p̄chta warag chaaug pet. Pua khaph̄u sim, ar s̄i j̄ḡm iekpai ig iyūm khūnan, s̄i amachd̄upaita warag Ēwandam na amach khaibag wau n̄m d̄i ¹⁷ mag amau jaau w̄n̄rr̄m iek ūr n̄m khūn khīirjugpata warag ār w̄n̄rr̄m. Imeneo d̄i Fileto magta w̄n̄rr̄m. ¹⁸ Maguata amach mag w̄n̄rr̄m khōchgau warag amachta mag maach Ēwandam iek chaar eemuajā ōb̄rd̄utkhawi s̄i nem parhooba jaau w̄n̄rr̄m. M̄g atag ōkhar maach phiid̄utkhajuuta am iek mag ya maach iiu phiid̄uwi n̄m aajem. Maḡm iek ūrwi āaur khūnau ūu Cristo iek ogd̄uba ūkha narra ya warag iseg w̄t̄m. ¹⁹ Par amau mag amach iphithur amach khōchagpierr jaau w̄n̄rr̄ab mam̄, Ēwandam iek chan cambieba ich mag s̄ierr̄m. Mag s̄iewai ich iek gaai, “Maach P̄r Ēwandamau ich chaainan thum wajapha khaph̄u s̄ierr̄m” a phānaa ĩchab, “Thum maach P̄r Ēwandamag j̄eu w̄n̄rr̄ajem khūnan amach khaibag isegju aai n̄m” a phā sim.

²⁰ Pua khaph̄u sim, riknaan deg jua choogjem nem khīir pogkhe th̄naajem, phatkhon d̄n d̄i phīr d̄n̄pa. Pari mag appai khaba, pa d̄njā paraanaa j̄b̄ d̄njā th̄naajem. Am nem mag s̄isid̄m āaur khūn s̄i parhooba jua chogaagau; mam̄ āaur khūn chan mag s̄i parhooba ag ee jua chogaag khaba, kharii ich igam edta iigjem. ²¹ Mua p̄r̄g jaaukhim, m̄ iek ūrbá: Maach chan m̄g n̄m aig s̄i parhooba jua chogaag atheem nemjō khaba, nem wajapha wau n̄m gaaita maach P̄r Cristoog ūd̄raa dichta ich jua choogjem khapiju aai n̄m. Mam̄ magaagan i dau na būrjā khaibag chukhuta naaju aai n̄m. Mag khaibag chukhuta n̄m̄n chadau, irua ichd̄eu igam aig maach igju, ich athee nem wajapha waumkhīir.

²² Timoteo, ar ēwannaan amachd̄eu khōchagpierr nem waaujem khūn khīirjug oob p̄ch gaai ūr̄papim. Mag khāi ar par iipai khaba chadcha maach P̄r Ēwandamag j̄eu durraajem khūn d̄i chit̄muata Ēwandam dau na agcha chitaju ēkhanaa irua nem khōsimpaita waubá. Maad̄eu ūkha n̄m iekjā būrjā ogd̄uba ūkhanaa dich khapeenjā thumaa kha khōsi abá, am d̄i khōinaa chit̄mua. ²³ Mam̄ ar maad̄eu igmapham iekta parhooba jaau w̄n̄rr̄ajem khūn d̄i chan oob am ipierr d̄i maḡm gaai par p̄ch iphithur iyū chit̄m. Ya pua khaph̄u sim, j̄ḡm iek gaaimuan s̄i warag chikham ipeer ahauji awi, warag khīir khūukha phōbaad̄ep aajem. ²⁴ Pua khaph̄u sim ĩchab, maach m̄g maach P̄r Jesucristo chogkha n̄m khūn chan p̄d dich khapeen d̄i meeukha

nurrjée aju khaba num. Mag khāai thumaam khun daa wajaphata wēnurrāju aai num, Ēwandam iekjā wajapha jawaag. ²⁵ Mag jaauwaijā ar warag chaur ūkha ūkha sierrjēem khunagiā jaau khaphu ithūu jaaju aai sim. Maadēu khaugbam, mag ithūu jaaumam gaaimua khāijā Ēwandamau am khīrjug ichig khīrjupi aju. Mag akhiin khaugbaju arr khāijā ūu Ēwandam iek chaur khaphu aadeewai ²⁶ meperau sī ichdēu nem khōsimpierr waumkhīr ich las ee khōokha wai simjō narrjā ūu peerdtkhaju.

Jāga thūnaaju khai Ēwandamau mūg durr i agkhaimū paawai

3

¹ Timoteo, ichab khaphu abá: Mūg atag ya Ēwandamau mūg durr i agkhaimū paawai warag Ēwandam iek ūkhajujā phithuurga aju. ² Mag jaar paawai ōrau amachpaita wir aig khīrju sīsid aju. Mag num dūi phatkhonagta eena ichab wir aig amachpai thō iekhaju. Ēwandam khōchkhāba warag parhooba chaur iekha sīsidnaa, dēnnaanpan amach dēnnaanau iekhaawaijā warag dūi ūkha ūkha sīsid aju, amach dūi ajapha aajerrjā deeu ewag khīrjuba. Mūg maadēu ūkha num iekjā ōrau ūkhamaugau warag amachdēu ampierr aju: ³ dich dēnnaan dūi agdaujō chikham daupii khaba, būrjā dich khapeen dau aug khaug chukhu aju. Magnaa nem ieknem, nem khaigbam waju khīrju athamjā pōd āwat auba, dich khapeen gaaijā jua khābanaa, dau lōkōo, būrjā nem wajapham khōchkhābaju. ⁴ Mag num dūi ichab dich khapeen dich dūi wajaug aajerr khunjā imeraa dakhūgne pūr auwi khaibag waju. Eem khunau amach thethemkha num awia wir aig amachpai thōnaa, Ēwandamau nem khōsimjā wauba sī amachdēu nem khōsimūgta ee aju. ⁵ Magum khunau amach iupain chadcha ūkha num aju. Mamū mag amachdēu ūkha num anūmjōjā wēnurrabaju mag wēnurrāag Ēwandamag ūdūr ich jua theeg amachig deepiba naawai.

Ōor mag nurrjēem khun dūi khīr khaphu abá. ⁶ ¿Khan jāgwia mua mag chirú? Mua mag chirumun, jāgum khunauta parhoob dipierr dub wēnurrumua ar ūin sī būr abaawaijā chikham iek ūkhakharsō sierrjēem khun amachig paa aumaajeewaita mag chirum. Magum ūinta parhoobam pekau pōm amach khōchagpierr nem wau sierrjēem khunau. ⁷ Amachigan warag khīrjug ajaphamta khaug wētum anum; mamū mag num chan maach peerduajem iek chaur chan būrjā khaugba numta mag num. ⁸ Ich jāgta ajierram warrgarjā bēnkhun Janes aajerrau āb agjō Jambres aajerr dūimua. Moiseu Ēwandam iek jaau khitaawai jūr makhunau warag i ichaur ajierram. Īsjā ich agjōta num. Ar jāg nem khaigba jaau wēnurrum khunan sī warag khīrjug memerkhōmjōta sīsidum. Mag gaaimua jāgum khunan ya chi okhoomta num, Ēwandam iek ūkhaba naawai. ⁹ Par am jāg num, jāgum khunau pōd ich jāg ōor khūgur wai wēnurrabam. Jāg naawia mag warm khun Moisés ichaur arr khunjō ōrau am igwia “Jākhunan būrjā khaugba numta jāg wēnurrum” a khaug athaawai, tag amag ee abaju.

Pabloou ābmiecha Timoteo wawitarr

¹⁰ Puata chadcha mua nem jaau chirum ipierraa aajem. Pua khaphu sim, mū jāga chitaajē maimua khandeeta mū mūg chitú. Pua khaphu sim, ōor dūijā mū khīr machag chukhu chitum. Magju khāai mua thumaam khun kha khōsi chitum dūi ichab mū Ēwandam gaaijā ubu chirum, ¹¹ ōrau mūch dūi khaigba aawai mūch dau aug wau numjā igba magum āwat chitaag. Pua khīr eyaa sim jāga ajierrā mū dūi Antioquía phōbōr ee, Iconio phōbōr ee maimua Listra phōbōr eejā agjō. Amau chadcha peer mū thōojierram, mamū maach Pōr Ēwandamau ūu am jua eemua mū peerdu aujim. ¹² Ar chadcha Jesucristo dēnkhanāa āba i atheepai nem wau wēnurrum khōsi num khunan, chadcha ōrau am dūi khaigba aawai dūrcha am dau aphūu aju. ¹³ Mamū ichab ar jāg ōor khūgurnāa khaigba nem wau wēnurrum khunan mūg atag paawai warag athuucha paaukhamaju, amachpata dōsātau khūgur wai siewai.

¹⁴ Mamū pū chan oob magum khunjō chitam. Magju khāai, chi jaautarr khunaujā chadam iekta pūchig jaautarr khap, pūchdēu Ēwandam iek khaugtarr gaaita warag

ubu thierrkha chirsí. ¹⁵ Mag num düi ichab Ēwandam iek phã sîsidum gaai puchdëu erraawe khaugtarra khîir eyaa abá. Mag puch bürüwe khaugtarrdamuata pürug khîirjug wajapham deejim, puchdëu thãraucha Jesucristo iek ükhabaawai peerdumkhîir. ¹⁶ Ēwandam iek phã sîsidumün, thum ich Ēwandamaucha khîirjug deewi phãtarrau. Maguata sîi òrag jawaagjä nem wajaugnaa aguapai òrag meerrau sîwaagjä nem wajaug sim. Òor wawiegjä nem wajaug sim, aata jaau nüü jaau nüü aadee khaphü aadee Ēwandam dau najã agchanaa òor dau najã agcha wënürramkhîir. ¹⁷ Jãg iek pua khaugtarrta ar püjõ Ēwandam chogkham khõsi num khüünaag khaphü apiejem, jãga amau Ēwandam athee amachdëu waum khõsimpier waau khaphü aju.

4

¹ Timoteo, Ēwandam Jesucristo düi num dakhîir mua pürugan, Cristoou maach peerdü aajem iek jaau numta warag pënaa a chirum. Pua khaphü sim, ich mag Cristoouta òor pörkhaan bëem ed thumaam khüünaag jaaju, ich aar auju wa aubaju. Mag sim dakhîirta pürugan, ² òrau mag puchdëu jaau num iek ürmapha awiajä, ichiita jaaubá a chirum. Cristo iekta òrag ükhapi auju êkhabá; khaigba wënürrum khüünaag ikhüaba iekhabá; ar Ēwandam iek athee kha thüu num khüünjä khîir onee apibá. Magnaa nem jaauwaijä ithüuta nem jaaubá. ³ Mûugwaiweran agtha òrau ürju num. Mamü müg atag paawai chan müg iek wajapham jaauwaijä òrau büürjä khõchkhabaju. Iek wajapham jaau num khüün iek ürju khâyau, warag amach maestronaan amach khîetta jür auwi amachdëu ürm khõsimpaita amachig jaupiju. ⁴ Mag num gaaimua chadcharam iekhagta warag oojã ooba, sîi parhoobam iek jaau numügta ee aju. ⁵ Mamü pü chan oob magum khüünjõ chitam; magju khãai thumaam khüün dakhîir agpierraata chitá. Phithurg au chitawi khãijã áwatbá. Tagam nem waju khãai, Jesucristo iek maach peerdüajem jaau num gaaipaita chitumua puchig phidag jaautarra wajapha wau chitá.

⁶ Timoteo, warrgar Ēwandam athee nemchaain kheechjerrjõ müün ya amau juauta thõpüüju dakha pamaawai müg atag jöpcha mua tag pü juag oobaju. ⁷ Ēwandam i jaau numta sîi khajap jáau chaar jáau numjõ üdüür müch deeba, müün ya ag iek kõit woun atheemjõ wërbüarm. Woun äb khaphig nürumua ich barju atarr aar barbaimamjõ, muajã ichab Ēwandam müchig phidag deetarr thum waubarüim. Maach Pör Jesucristo iek müchdëu ükhatarrjä isegba agtha ich mag ükha chitum.

⁸ Müch müg phidkhabarm jürran, jãg khaphig num aig chi ganbarm khüüg pörsir deejemjõ, müügjã ügthar pabaimaawai maach Pör Jesucristooucha, “Pü üü mü na ajapha chitajim” awi nem deeb khaba deejü, ichdëuta thumaam khüün düi agcha ich jua khap nem waaujeewai. Mamü mag irua nem deejü chan müügpai khaba, ar thum chadcha i deeu bëepim khõsi nü durrum khüünagjä irua deejü.

Äbmiecha Timoteog nem jaautarr

⁹ Timoteo, mü ap chitum jöpcha mü oobahur. ¹⁰ Müün müch appaita chirum, Demaaujã Tesalonicaag mam khõchgau mü barpüabajeewai. Sîi müg jëb gayam nemegta ürcha ee am khõchgau müügjã ooba petajim. Crescentejã Galaciaag petaawai Titoou jürr Dalmaciaag petajim. ¹¹ Müüguin Lucas appaita mü düi sim. Marcos jür auna irig jaauwi puch düi aipidü; mua mau i igju müch juag oomkhîir. ¹² Tiquicoon chadau müchdëuta Efesoog püijim. ¹³ Mag puch bëewai Troas phõbör ee Carpo di aig mü capote püatarr aipidü. Mag düi ichab mü äsapjä phëpidü. Thum phëbëeba awiajä ar pergaminu gaai phã sîsidum chan oob phëpüam.

¹⁴ Alejandro chi jierr dën nem waaujemuan wajapta mü khaibag waubarm. Irua mü düi jägtarr jürr maach Pör Ēwandamauta khap chirum, ichdëu ampierr i düi aag. ¹⁵ Timoteo, jãg düi khai khîir khaphü chitá. Jãgua chan maachdëu Ēwandam iek jaau wënürrum khõchkhaba, warag chaurta iekha sierrum.

¹⁶ Nacha chi thethemnaanau mü amach aar thürpüüwi iekthuurwai, ni äbjã mü bigaau chukhu ajim, mü ipierr düi mü kõit iekhaag. Magju khãai sîi thumaam khüünau

murug oobamjõ ajierram. Amau jägtarr paar Ēwandamau amag ag iek ëuduba akhiin üu akham. ¹⁷ Amau büürjã mü khaigpërbajierrab mamü, maach Pör Jesuuta chadcha üu mü eeg oowia murug ich juapadamjã deejim. Mag gaaimua üu mua khüirdam ubü maach peerduajem iekjã jaauwi parhooba judionaan khabam khüunaupa ürjierram. Mag, maach Pör Ēwandamau üu murug juapadam deewiata, khum i ee chirumjõ chirarrjã, üu mü peerdujim. ¹⁸ Mua khaphü chirum ïchab, müg durr gai müg khaibag pöm thunum eemujã irua mü peerdu auwia mü thüa wai nürāju, khaigbam khüunag chig apiba ügthar ichta thumaam khüun Pörkha sim aar barmkhüir. Thumaam khüunau iita thõ iekhaju aai nüm, ichta ich mag wajaug khitaawai.

Pabloou salud deepüitarr

¹⁹ Timoteo, mü salud Priscaag jaubá, Aquiloog maimua Onesíforoogjã agjõ, thum ich chaain düi ich üüragpa. ²⁰ Erasto Corinto phöbör ee thubajim, maagwai Tróximo mor mas sim mua werpüajim Mileto phöbör ee. ²¹ Ed khörg jaar paju nawe püchdeujã jöpcha mü oobahur. Pürug salud deepüi nüm Eubuloou, Pudenteeu, Linoou, Claudioou maimua thum Cristo gaaimua maach khodkha thunum khüunaujã agjõ pürug salud deepüi nüm.

²² Timoteo, maach Pör Jesucristoou pü thüa wai nürapim khõsi chirum düi tagam khüun düijã Ēwandamau üu apim khõsi chirum. Ayoo kakë,

Pablo

TITO

Pabloou Titoog ěsap phā deepüitarr

Chi phātarr maimua khaífta phājī. Pabloouta ĩchab mųg carta phājim. Ichdėu Timoteo wawieg nacharam ěsap deepüitarr ed gaapai ĩchab ich mųg cartajā Titoog deepüijimjoo sim. Ich mųg Tito dūijā ĩchab Pablo khapeer ajapham ajim aajem. Jerusalem iglesia ee chi pörnaan dđi iekhaag Pablo Bernabė dđi weetwai, chi Tito am daumaai majim aajem (Hch. 15:1-35). Maimua ya aar pabaimaawai Pabloou i presentaajim aajem aram khunag, jāga ijā ĩchab judío khaba simta Cristo iek ũkhajī maimua jāga í judío khaba aawai mehėu phurbichbaju aai sĳejī a khap amkhĳir (Gá. 2:1-3).

Mųg carta gaai oowai Creta phuram gaai Pabloou chi Tito werpuajim a sim. Maig i puatarran ichdėu jaau puatarrjō nem inju pōm thunarr thum inwi phōbörpierr đor jūr auwi iglesia ee chi pörnaan khapimamkhĳir ajim aajem (1:5).

Khan jawaagta phājī. Pabloou Titoog mųg ěsap phā deepüitarran, Creta phuram gaai sĳi Cristo iek jaau num anumjā parhoob amach khĳirjugta jaau nurrjėem khun neeme thunarr aawai ajim anaabá. Ūrcha chi mag thunarr khunan judionaanta mag wėnurrjim aajem. Pabloou ich Titoogjā ajapha khaphu apim khōsi sierran, Ĕwandam iek chaarta ajapha ag eyaa jaau num ajim. Mųg maach peerduajem iek ajapha jaauwaita mag sĳi sėu paraam khunjā pōdpüinaa, Ĕwandam iek gaai thawi parhoob amach khĳirjugpai jaau nurrjėem khunjā dich garmua poodjemgui ajim. Maguata mag maach peerduajem iek chaar jaau numta Pabloou ũiba Titoog phurėu ahau aajeejim (1:3,9; 2:1,5,10).

Magna ĩchab ich Titooujā ajapha khaphu aju aai sim ajim, jāga Ĕwandamau maach peerdu aaujė, mag ichdėujā ajapha khaphu sĳewai jaau khaphu jaaumkhĳir. Mag ichdėu jaau sim ajapha khaphu amkhĳir biek num jōoyau ajapha Titoog jaaujim (2:11-15; 3:4-8). Mamu ĩchab Titoou khaphu aju aai sim ajim, mag dichdėujā Ĕwandam iek chaarta ajapha khaphu aadėmun ĩchab nem ajapham appaita waaajem (1:16; 2:7,14; 3:1,8,14).

Salud

¹ Mun Pabloou, Ĕwandam chog anaa ĩchab Jesucristoou ich i jaaumkhĳir jūr autarr. Magtarr aawai mu phidagan, ar ich Ĕwandamau jūr aumam khunag warag i iekta ũkhamkhĳir amag jaau numu, mag jaaumam gaaimua chadcha Ĕwandam iek maachdėu ũkha num chaarta thumaam khunau khaugphōmamkhĳir. ² Mag maachdėu ũkha numun, ũgthar paaukhabaimaawaijā ich magta Ĕwandam dđi maach iiu nĳisiju a jaau simu. Mag maachig ich dđi ich mag wėnurrapiju a jaautarran, ich Ĕwandam būrjā sėu chukhu khitumuachata mųg jėb ompaaju nawe mag jaaujim. ³ Magtarr aawai ya ĳs ewag pawiaata đrau i iek jaau durrum gaaimua mag iek thumaam khunau ajapcha khakhapđo pamam. Magua mua ich mag iekta jaau chitum, mag jaaumkhĳirta Ĕwandam maach peerduajemua mu jūr auwi pütarr aawai.

⁴ Tito, muata mųg ěsap purug phā deepüi chirum. Maach numiim khunau ābam iekpai ũkha wėnurrum gaaimua pųjā ĩchab much chaaijō ig chitaawai, maach Aai Ĕwandamag jėeunaa maach Pör Jesucristo maach peerduajemugjā jėeu chirum, amachdėuta pu dau ee aug khaug paraanaa pu ũu wai num dđi ĩchab pu khōinaa wai wėnurramkhĳir.

Chijagum wounaanta iglesia ee chi pörkhamkhĳir jūr auju aai nu

⁵ Ar dōjār Creta phuram gaai mua pu werpuatarran, agtha nem inju pōm thunaawai, magum thum inwia ĩchab phōbörpierr chi ũkha durrum khun nĳuidampierr đor jūr auwi chi pörkhapimamkhĳir ajim, ich jāg muchdėu puchig jaau puatarrjō. ⁶ Mag Ĕwandam iek ũkha num khun pörkhaju wounan thumaam khun dakhĳir ajaphata nurraju aai sim, magba akhiin đor dakhĳir parhooba aawai, jūr ichigpata bigaam

khunnau iekhakha aju. Mag chi pörkha sim khunn uui äbpaita paraa aju aai sim. Chi chaaiaujä ïchab Êwandam iek thäraucha ükhaju aai num. Maagwai nem büur abarm gaaimua örau am ëugar khaigba iekhaba ni äbmuajä am igwi, “Jäkhunnan chi dau löknaanau; amachig nem jaauwaijã düita warag ükha ükha sierrjëm” abaju. ⁷ Chi ükha durrum khunn pörkha sim wounan äba Êwandam atheeta phidkha siëwai thumaam khunn daar agchata nürraju aai sim, ichta ürpai chirum awia bithurgam khunn iek ürmaphajã khaba, khïir khunukhakharsö khaba, nag pig khaba, dich khapeen düijã khujurnem khaba, ni sï nemdam bürum wau num paarjã äba phatkhonta ahau ajujã khïirjuba. ⁸ Magju khäai öor ich aig bëewaijã, ich aig jëerpim khösi jëerpinaa, thumaam khunn düi ö ajaphata nürraju aai sim. Magnaa ïchab sï donjö parhoob nem wauba, Êwandam dau na nem agchata waunaa äba Êwandam khöchagpierrpaita nürraju aai sim, sï dich khöchagpierr aba. ⁹ Maach peerduajem iek ichdëu khaugtarr gaaita warag wurppa aju aai sim, tagam khunnagjã iek ajapha iekhamamua wawie khaphunaa, cha maachdëu ükha num iek igwia warag chaur iekhamaajem khunnagjã ajapha jaau khaphu jaaumamua Êwandam iigta phürreu awaag.

Nem parhoob jaau wënrurum khunnag ikhaba iekhaju aai num

¹⁰ Pua khaphu sim, päach eepaijã ar amach wawiewai ürba warag chaur ükha ükha aajem khunn khapan thunum. Makhunnan sï nem maadëu igmaphamta jaau wënrurumua warag öor khügur wënruraajem. Mamü ürcha mua mag jaau chirumun, ar chi ükha num khunnan amach mor gaai dauchachmaju aai sïsidum a jaaujem khunn igwiata mag chirum.

¹¹ Jägum khunnan i khöorjü sïumaju aaita sïsidum. Magba aawai sï phatkhon paarppam khöchgaupai jäg nem jaauju aai khabampa jaau wënrurumua öor di ëntër khügur puamaajerram.

¹² ïchab pua khaphu sim, Cretapien amach jäg chithëem gaaimua amach eepai äb Êwandam i jaumie gaai thür wai narrau am igwia, “Cretapien khai nem sëunemnaa nem khaibag saakienjöta sierrjëm; magnaa sï khusëugnaa degpai thach bipöm khöju appaita khaphu sierrjëemgui” ajim. ¹³ Chi mag iekhatarr wounaun chadcha ag eyaata iekhapüijim, am chadcha ich magta sierrjëe aawai. Maagwai mua purug, ikhaba iekhabã a chirum, maach ipierr Êwandam iek ükha durrum khunnag cha maadëu ükha num iek eepai agcha wënruramkhïir; ¹⁴ maagwai judionaanau amach khïirjug eepai ompaawia parhooba am ëugar nem jaau wënrurawiajã magum khunn iek asekasba, ni ar maachjö Êwandam iek chaar ükha narrta iseg puawia parhoob wënrurum khunnau nem waupi jaau num khunnagjã magum khunn ipierraa am ugua. Makhunnau jaauwai nem parhooba khö numua wa nem parhooba purbarmua khäijã Êwandam dau na maach äarjem a jaaujem.

¹⁵ Mamü ar khïirjug wajapha wai num khunnag chan mag khabam, nem thunum thum ajapha thunum. Mamü ar Êwandam iek ükhaba ni khïirjugjã ajapha khaba num khunnag chan, büurjã nem ajapham chukhum, amachdëu khaigba khïirju num gaaimua sï khïirjug memerkhömjö sïsid aawai. ¹⁶ Amachdëupain aman Êwandam dënkha num aajem; mamü amach nem wau num gaaimua merak chukhu sierrjëm, sï par iipaita mag nürjëm aawai. Amach mag wënrurum gaaimua öraujã am kha isëe aajem. Ükha num anumta warag Êwandamau nem waupi jaau sim ichaaurta ükha ükha sierrjëm. Jägum khunn chan büurjã serbiibata sierrjëm nem ajapham wawaag.

2

Jäga öor wawiju aai n

¹ Tito, puchdëu örag nem jaauwai ar chadcha Êwandam iek chaar thäraucha ükhaajem khunn wënruraajemjöta amag wënrurapi jaubá. ² Jöoin wawiewai donnaanjö parhoob nem waju khäyau ajapha khïirjunaata nem waupi jaubá amag. Mag num düi ïchab khïir masita apibá, örag amach ökhö amkhïir. Magnaa ïchab mug Jesucristo iek

maachdëu ùkha nùm gaaijã ubu wënurrum dúi thumaam khun kha khõsinaa ïchab phithurg waauwaijã khïir thûu ãwaat khaphu ãwatpi jaaubá.

³ Ich agjõ ùanaanagjã chadcha Ëwandam iekpai ùkhanaa irigpai jëeujem khunjöta wënurrapi jaaubá, sëunem nem ïgkha nurrjëe khaba, nag pigjã khaba. Magju khãai amag agpierraata wënurrapi jaaubá, chaainpaim khunau mag oowai amjã ich agjõta wënurraju aai nùm a khap amkhïir. ⁴ Magnaa ïchab amach khãai chaainpaim khunjä wawie khaphuta wawipi jaaubá, amach jaain daupiinaa chaainjä jäsene amkhïir; ⁵ mag nùm dúi ïchab nem waauwaijã khïirjug paraa nem waunaa, deelum emkhooi düijã oob pæpæ aju khâyau ich jaaijã ichdëuta khaphuna degam nemjä ichdëuta thum khaphu amkhïir; magna ïchab thumaam khun dúi ö ajaphanaa ich jayau nem mag aawai ipierraa aa khaugamkhïir. Magta amag puch ipaarmua wawipi jaaubá; magbaawai ni äbmuajã Ëwandam iek maadëu ùkha nùm igwia khaigba iyüu abaju.

⁶ Ich agjõ chi emkhooi agtha chaainaam khunagjã ajapha khïirjunaata nem waupi jaaubá, dau phiphirag chukhu. ⁷ Mamu am mag wënurramkhïran, puchdëujã puch chitampierr ajapha nem waunaa agpierraata chitã ïchab. Ëwandam iek jaauwaijã chadcha nem agchata jaaubá, büürjã ibuur wauba, ⁸ Cristoou jaupi simjõ iek ajapha iekhamamua. Maagwai äbmuajã pu iekhatarr sëunemeg phëbaju. Mag nùm dúi ïchab cha maachdëu Ëwandam iek ùkha nùm igwia, ar warag chaaur iekhaajem khunaujã amachdëu pöd pãar ëugar khaigba iekhaju ooba aawai warag jaaju khaugbaju.

⁹ Ar sïi chikham chogkha par phidkha nùm khunagjã ïchab amach patronnaan ipierranaa amau khõsi aajemjöta nem waupi jaaubá, nem jaauwaijã waumaaugau dúi ùkha ùkha aba. ¹⁰ Amag wir aig amach patronnaan nem jïgkhapiba jaaubá. Am nem jïgkhaju khâyau warag amach patronnaan nemjä amach chi mor khun dënjö ajaphata waupi jaaubá, maagwai mag nem jaauwaijã dëgölp amach meer am nem aair abaju khãijã a khïirjuba nem jaaum khõsi jaaumkhïir. Örau pãar mag oowai, “Äa chadcha jãkhunau ùkha nùm iekhan chadcha nem ajaug khërum” aju, Ëwandam maach peerduajem iek maachdëu ùkha nùm igwia.

Khani Ëwandamau maachig khaphu apiejë

¹¹ Ëwandamau ichdëu öor dau aug khaugaag ich Iewaa püijim, mag püibarm gaaimua maach thumaam khun üu peerduju aai nùm a khap amkhïir. ¹² Mag ich garmua maach peerdu awaag maach dau aug khaugtarrpí, jürr maadëu dich khïirjug khaigbam thum isegnaa müg jëb gayam nem sïi dich ö khõchagjã warre werba sïuju aai nùm, jürr ajapha khïirjunaata nem waunaa öor dakhïirjã agcha wënurrumua äba Ëwandamagpai ichdëu khõsi simjõ jëeu wënurraag. ¹³ Jesucristoou maachig bëeju a jaau puatarr ag ed pa nùm ora, maachin ich magta onee i nu wënurraju aai nùm, chadcha mag i bëeju khaphu naawai. Ich bëem edan edau bü wuu jëer urumjö ooimuta dau daau maachig ich oopiju. Maata maach Ëwandam anaa maach peerdu aajem Jesucristoou. ¹⁴ Ich mag Jesucristota maach köit udura ich thõopijim, magbarmua maach khaibag thum chugpaapüiwi maach peerdu awaag, mag peerdu auwia ya ich dën chaarkha nuisiewai jürr äba ich atheepaita nem ajapha waum khõsi waju khïirju wënurramkhïir.

¹⁵ Tito, cha mûchdëu puchig jaau chirumjöo mu imeerba ich mag jaaumamua am wawibá. Puchdëu mag jaau sim ürba nùm khunag warre meerrau sïubá, büürjã puch ipeer ahau apiba. Puchta am pör aawai puata amag mag iekhaju aai chirum. Oob puch igwia iwiir äbamügjã, “Pua chan marag mag iekhaju khaba simta mag iekha sim” apim.

3

Jãga wënurraju aai nu Ëwandam iek ùkha nùm khun

¹ Tito, puch aig chi ùkha durrum khunag deeu phuurba jaaubá, müg jëb gaai chi pörkha thunum khun ipierranaa ïchab nem wajapham wawaagjã sïi nem par daua ooba amkhïir. ² Amag ni dich khapeen iwiir äbam ëugarjã khaigba iekhapiba jaaubá, magna ïchab sïi khõinaa wënurranaa, thumaam khun dúi ö ajapha, chum khïir

masi dardar aju khāyau sī dich khapeen daupii. Magta amag jaubá. ³ Pua khaphu sim, warran maachjā būurjā khīirjug chukhumjō aawai sī Ēwandam ipierrajā khabata wēnurrarim. Mag i ipierrajā khaba narr gaaimua i aar barju khudjā khaugba okhoo wēnurrar aawai sī mūg jēb gayam nem dichdēu khōchagagta ee wēnurrar gaaimua ich magumuapaita sī maach phēethug wai nūmjō naajeejim. Mag dich khaibag ee narr aawai dichta jūrr chikham khāijā ūrpai am iigjeejim, chikham dūi khujurpaim iekhau. Mag nūm dūi īchab ōrau maach oomapha aawai īchab maach garmuajā dūi am oomapha aajeejim. ⁴ Mag naajieb mamū Ēwandam maach peerdu aaujemua ūu ich Chaai pūibarmua chadcha ichdēu ōor dau aug khaug paraanaa jāsene simjā thumaam khūnag khaphu apijim. ⁵ Mag irua maach peerdu autarr chan nem ajapha wau wēnurrar gaaimuajā khabajim; irua maach peerdu autarran, sī ich garmua maach dau aug khaugwi ajim. Mag maach dau aug khaug nūm aig, ich Ēwandam Akharau maach pekau dō badag barbarpūimjō thum chugpaabapāiwaita, ya tag warr dich wēnurrarajerrjō khaba, jūrr maach khīirjugta chi iurig paapūijim. ⁶ Magaagta Jesucristo maach peerduajem gaaimua Ēwandamau ich Akhaar pūijim, maach dūi ogdūba maach khaigpēr nūrramkhīir. ⁷ Mag, maach khaibag ee wētju arrta jūrr Ēwandamau maach khaibag thum chugpaapūiwa ich aar ōbēr wēnurrarajā maachig khaphu apijim.

⁸ Mua cha jaau chirumun chadcharam iekhau. Maguata muan purugjā ich magta amag jaau nūm apim khōsi chirum, ar Ēwandam iek ūkha durrum khūnaujā āba nem ajapha wau nūm gaapai durramkhīir. Pārau magta amun chadcha ūu khērūm, ōrau nemdam ig nūmjā pārau par daúa ooba naawai. ⁹ Mamū oob pua sī ar maadēu igmapham iek gaaimua chan par pūch iphithur ōor ipeer ahau iekha chitam. Oob sī jōingarm khūnau nem waaujerrpai ig iyūu am khōchgau pūch phidagta warag werba sīsiu am. Oob sī Moiseeu ley phā puatarr gaai nem jaau sīsidum iek igam khōchgaupai warag pūch khapeen dūi khīir jūadūbaadēmua meeukha chitam. Jāg nūmua chan pōd maadēu ōrag Ēwandam iek ūkhapi aubam. Mag ūu khaba sim. ¹⁰ Ābmua khāijā pāach ee Ēwandam iek maachdēu ūkha nūm chaaur jūrr parhooba jaauwai mag woun wawibá. Mamū par pūchdēu biek numí wawibarm khāijā būurjā pūch iek ūrba abaawai, pāach Ēwandamag jēu nūm aig magum khūnag pāachdēu nem wau nūm oob amag waupimiet. ¹¹ Magum khūnau amach ōdegpai sī ich mag nem khaigba jaau wēnurraru khīirju naawaita mag wēnurrum. Mag amach wawitarrjā ūrba warag pekau wau wēnurrum gaaimua maadēu khaphu nūm, ichiita Ēwandamau am gaai mas ab khaba mas deejū.

Dich khapeenau nemdam ig nūm oowai sī par daúa oobaju aai nūm

¹² Tito, mūchdēun Artemas khabamun Tíquico khāijā pū aar pūiju khīirju chirum. Āb khāijā pūch aar barbaimaawai ichiita mū oon bēeb khaba Nicópolis phōbōr ee mū oobahur; jāig mū chiraju. Mūg nosej jaran ich jāigmua ogdūba chiraju khīirju chirum, deeu dōchūmie burr nūm ora. ¹³ Īchab abogado Zenas juag oonaa Apolos juagjā oobá. Am biekkhaju aawai, pūch paarmua thachdamjā jur deewi amau nemdam igju thumaa khīirjunaa phēdeebapūi. ¹⁴ Thum ar maachjō Ēwandam iek ūkha durrum khūnaujā īchab magta dich khapeenau nemdam ig durrum oowai sī par daúa ooba aju aai nūm. Magta maadēu ō ajapha chikham juag oo wēnurrumun, magan ūu maach par khabata wēnurrum.

Pablo khapeen salud

¹⁵ Tito, mūg iekdampai ajim purug mūg ēsap gaai phā deepūim ig chirarr. Mūig maach khodnaan mū dūi nūm khūnaujā amach thumaam khūnau purug salud deepūi nūm. Maach khodnaan pūch aar cha maachdēu ogdūba ūkha wēnurrum iek gaaimua maar mau nūm khīirjuwia ig durraajem khūnagjā īchab maar salud deebá. Mūun āba Ēwandamagta pāar kōit jēu chirajem, pāar dūi ogdūba ich mag pāar thūa wai nūrramkhīir. Ayoo kakē,

Pablo

FILEMÓN

Pabloou Filemonag ěsap phā deepüitarr

Kháfu phājī maimua khai atheeta phājī. Mũg cartadam Pabloouta phājim aajem ĩchab, jōoi Filemón athee. Chi Filemón Colosapierr ajim aajem, ich Pabloou maach peerduajem iek jaau nũrrũm ũrwi ũkhatarr (v. 19). Pabloou ichdēucha chan Colosapienag Cristo iek jawaan maba arr aawai Efeso phōbör ee año thārjupjō sĕthuurwai khāijā jōoi Filemón dūi oojim, aigmua chi Colosas dakha sĕrr aawai (Hch. 19).

Agtarr khur Pabloou mũg carta phāawai aigmua warp jũrr Roma phōbör eeta preso sĕjim aajem, ich jōoi Pablo. Maagwai ĩchab Onésimo anũmta Filemón chogkha sĕjim aajem. Mag chi Pablo Roma preso sim eeta mag Onésimo anũmua ich patrón jōoi Filemón phatkhon jĕgkhawi dũrmajim anaabá. Mamta Pablo dūi thēuwi Pabloou irig maach peerduajem iek jaabaadĕjim aajem. Mag ichig ajapha jaabaadeewaita ũkhawi warag ich Pablo aig sĕsĕjim aajem, irua nemdam iigwai audedee aag.

Khan jawaag ajī. Mamũ Pabloou ĩchab khaphũ sĕjim aajem, Onésimojā ich pap aar deepüiju aai sim. Mag, chadcha Onésimo ich pap Filemón aar deepüijim aajem. Mag Onésimo ich pap aar deebapüim dūita ich gaupai mũg cartajā deepüijim aajem. Deeu Filemonag ich chog Onésimo ajapha recibimkhĩr Pabloou mũg carta gaai irig chaigpajim. Mag recibiiwaijā sĕi ich chogjōpai khaba, ya ĩchab ichjō Cristo iek ũkhawi ich khodkha simjōta i recibiiijim jōoi Filemonag.

Salud

¹ Filemón, jĕgpai chirú? Mũn Pabloou. Maach Pör Jesucristo iek jaau chirũm gaaimua preso chirũm. Mag preso chirũmuata pũrug mũg ěsap phā deepüi chirũm. Pũjā maar dūi maach Pör Jesucristo iek jaau nũm gaai ogdũba khitaawai, maach ermano Timoteo dūimua muata pũrug saludaa chirũm. ² Mũg ěsap gaai mam ĩchab salud: maach ũphũi Apia athee; Arquipo, maach ipierr dūi ogdũba maach Ēwandam iek jaau khitaajem athee; maimua ĩchab chi ũkha durrum khũn thum pũ di aig āba biirdũwia Ēwandamag jĕeujem khũn atheejā agjō salud deepüi chirũm. ³ Maach Aai Ēwandamag jĕeunaa ĩchab maach Pör Jesucristoogjā jĕeu chirũm pāar kōit, pāar ogdũba thũa wai wĕnũrrũm dūi ĩchab pāar khōinaa wai wĕnũrramkhĩr.

Filemón gaaimua Pablo onee atarr

⁴ Filemón, Ēwandamag jĕeu chirũm aig mũchdĕu pũ khĩrju athaawai warag pũ igwia irig ũu ajim a chiraajem. ⁵ Mua chadcha irig ũu ajim aajem, mũchdĕu ũurwai pua thum Ēwandam iek ũkha durrum khũnjā daupiinaa maach Pör Jesucristo dūijā ubũ chitũm a ũurjeewai. ⁶ ĩchab mua pũ kōit Ēwandamag jĕeu chiraajem, cha maachdĕu ũkha nũm iek deeu khũnag jaaumam dūi pũchdĕupaijā jāga Jesucristo gaaimuata maachin Ēwandam dūi ũu wĕnũrraajĕ a thumaa ajapha khap amkhĩr. ⁷ Pua mag maach Ēwandam iek ũkha durrum khũn thum kha khōsi aajem a jaau nũm gaaimua, mau chirũm āba, pua ĩchab mũ thāar onee api sim. Ũu nũm ermano. Puata ũu maach ermanonaan dūi ō ajapha am khĩr jāsenkha chirũm gaaimua amjā khĩr onee durrum.

Onésimo kōit Pabloou Filemonag chaigpatarr

⁸ Mag pua thumaam khũn kha khōsi aajeewai, pũch chog arr Onésimojā agjō warm khũnjō pua daupii aju aai sim. Cristoou ich i jaaumkhĩr mũ jũr autarr aawai mua pũrug warre i daupii abá a jaauju aai chirũm. ⁹ Mamũ muata ajués pũrug i daupii api chirũm am ugua, maach numijā agdaujō chikham kha khōsi nũmjō i kha khōsi amkhĩr, sĕi ikhōrjā khaba pũrug magam ig chirũm. Mũ ya jōoiraa chirũm. Mag chirũm āba, Cristo iek jaau chitũm gaaimua preso chirũm. ¹⁰ Mag chirũmuata pũrug chaigpa chirũm Onésimo kōit.

Iita chadcha mua m̄uch chaaijō wai chir̄um, m̄uch m̄ug preso chir̄umuata üu irig maach peerduajem iek ükhapsi autarr aawai.

¹¹ Warran chadcha Onésimo p̄uch chog s̄i p̄uch athee phidkhaajem ajim. Mam̄u mag s̄ierreta p̄uch aigmua d̄ur mawi, dürr̄u p̄uch athee tag phidkhaba, s̄i tag ich igpibajujō s̄isijim. Magjieb mam̄u ya iruajā maach d̄enjō Cristo iek ükhabaarwai, m̄u m̄ug chir̄um aigjā üu dürr̄cha irua m̄u oo wai kh̄er̄u awia, p̄uch atheejā deeu irua phidkhaju mua khaph̄u chir̄um. ¹² Mag deeu p̄uch chogkha s̄eimamkh̄iir, ümaai mua p̄uch aar i p̄üi chir̄um. Mam̄u mag mua p̄uch aar i p̄üibap̄aiwai, m̄uchchata p̄uch aar barbaimamjō ajapha i wai chirs̄i p̄uch d̄üi. ¹³ Mua chadcha m̄uch aigmua ogd̄uba i wai chiram kh̄ōsi chir̄um, m̄ug maach peerduajem iek jaau chit̄um gaaimua preso chir̄aawai m̄uchd̄eu nemdam iigwaijā ichd̄euta au deebaph̄u amkh̄iir. Mua khaph̄u chir̄um ìchab, pua m̄u oon b̄eem kh̄ōsi sim. Mam̄u warphagkham gaaimua p̄öd b̄eeba aawai mua j̄ürr̄ ichta m̄uch d̄üi s̄iepim kh̄ōsi chir̄ajim, mag irua p̄uch k̄ōit m̄u athee nem wau simta j̄ürr̄ p̄uchd̄euchata wau simjō amkh̄iir. ¹⁴ Mam̄u mau m̄uch appai agtha p̄uch iekjā ürr̄ auba chan mua mag j̄ürr̄ iita ajués m̄uch chogjō wai chiramapha chir̄um, eeu d̄ögölp pua mag kh̄ōchkhabaju kh̄aijā mua magbaad̄eju. Magju kh̄aii p̄uchd̄euchata irig p̄uch kh̄ir̄au jaaum̄un chadau, mua i m̄uch aig wai chir̄aju. ¹⁵ J̄äg Onésimo p̄uch aigmua d̄urtarran, j̄aan J̄öoirau ich iiu kh̄aijā j̄ägp̄ijim, deeu nassi pawia ümaai p̄uch aar petaawai deeu p̄uch d̄üi ich mag i wai chirs̄imkh̄iir. ¹⁶ Mag p̄uch aig wai chirs̄im chan ya tag s̄i p̄uch chogpai khaba, ya ìsin warram kh̄aii j̄äp̄chata s̄isim. Ajapcharan iin ya maach khod chaardamau, iruajā ìchab d̄üi maach Ëwandam iek ükha kh̄ersiewai. M̄uch imeerba muan i j̄āsene chir̄um. Mam̄u puata m̄u kh̄äyaujā ürr̄cha i j̄āsene aju aai sim. S̄i p̄uch chog aawai p̄aijā khaba, iruajā maach P̄ör Jesucristo iek ükha s̄isiewaita i daupii aju aai sim.

¹⁷ Magua mua p̄ur̄ug mag chir̄um: P̄uchd̄eu kh̄iirjuawai chadcha m̄ujā p̄uch khapeer khai, magan Onésimo p̄uch aar barm edjā m̄uchchata p̄uch aar barbaimamjō onee i baarpi athá. ¹⁸ Irua p̄uch d̄üi khaigba awia d̄ebpaar kh̄aijā p̄ur̄ug paraa sim khai, m̄ur̄ugta j̄eubá, mua i k̄ōit phagp̄üiju. ¹⁹ Oob kh̄iirjum. Muata p̄ur̄ug m̄uch juadamaucha, “Mua chadcha phagp̄üiju” a ph̄a deep̄üi chir̄um m̄ug ãsap gaai. Mam̄u pua kh̄iir eyaa aju aai sim, d̄ebpaar chaar khabam mam̄u mua Cristo iek jaau chit̄um gaaimua p̄uchd̄eujā Cristo iek ürtarr aawai puan m̄ur̄ugjā d̄ebpaar paar simjōta sim. Mam̄u mua maḡumjā igbam. ²⁰ Magau khodam Filemón. Puajā maach P̄ör Jesucristo iek ükhaajeewai, Onésimo chig aba s̄i warag i daupii wai chirs̄imkh̄iir, muata p̄ur̄ug chaigpa chir̄um i k̄ōit. Mag p̄ujā ìchab Cristo d̄en aawai cha mua jaau chir̄umjō abá i d̄üi, magbarmua warag m̄uchpata m̄u kh̄iirdam onee apieg.

²¹ Mua khaph̄u chir̄um, pua cha m̄uchd̄eu jaau chir̄umjō aju. Magua mua m̄ug ãsap p̄ur̄ug ph̄a deep̄üi chir̄um. Khaph̄u chir̄um ìchab, cha m̄uchd̄eu jaau chir̄um kh̄aii j̄äp̄ atcha pua i aairaa aju. ²² M̄u athee ìchab didam j̄urwi ajapha kh̄iir khaug kh̄erbá, m̄uch maawai ag ee chir̄aimaag. Mua p̄ur̄ug mag chir̄um̄un, j̄äg üu p̄äachd̄eu m̄u k̄ōit j̄eue durrum gaaimua Ëwandamau m̄uchig p̄aar oon mapiju khaph̄u chir̄aawaita mag chir̄um.

Äbmiecha salud deep̄üi narr kh̄um̄un

²³ M̄u khapeer Epafras ìchab Jesucristo iek jaau khit̄um gaaimua m̄uig m̄u d̄üi cárcel deg kh̄eraajemujā p̄ur̄ug salud deep̄üi sim. ²⁴ Mag tag ìchab p̄ur̄ug salud deep̄üi nam̄: Marcoou, Aristarcoou, Demas aajemua, maimua Lucaaujā agjō. M̄ukh̄um̄nauta d̄üi m̄u ipierr ogd̄uba maach peerduajem iek jaau durraajem.

²⁵ Magdam jawaag ajim p̄ur̄ug m̄ug ãsap ph̄a deep̄üi chir̄um. M̄um̄un maach P̄ör Jesucristoogta j̄eue chir̄aajem p̄aar k̄ōit, p̄aar d̄üi ogd̄uba ich mag p̄aar th̄ua wai s̄iemkh̄iir. Ayoo kakë,

Pablo

HEBREOS

Ebreonaan athee ěsap phā deepüitarr

Khaíu phājí maimua chijā khun atheeta phājí. **Mug** carta gaai jaauba sim khaíuta phājí. **Mug** librojá ĩchab Jesucristo iek ũkha narr khun atheeta phājim, mamũ sĳ parhoobam khun athee khaba, judionaan atheeta phājim. Judionaan meu ebreo aajem; khar maguata chi ōorjā ebreonaan gaai thũurjem ĩsjā agtha.

Judionaan Cristo iek ũkha durrarr khun chadcha ũkhaba narr khun garmua ajapta dau aug waujeejim aajem. Mag durrarr aawaita āaur khunau Cristo iek isegwi deeu warr amach wēnurrarrjō aju ěkhaajeejim anaabá, warrgar amach jōoinau nemchaain khēchnaa jēuejerrjōta Ēwandamag jēwaag; ajapcharan Moiseeu ley phā pũatarr gaai jaau simjōma. Magta amau Cristo iek amachdēu ũkhatarrta deeu isegjōjōo aadēp naajim.

Judionaan pōm amach jōoin i warr amachdēu ũrkhaajerr ya pũawi naajim aajem; mamũ mag amach jōoin i pũawi narrta agtha sĳ Cristo atheepai khaba naajim anaabá. Pogan ya chi ũkha durrarr khun dũi khapeerkha naajieb mamũ, mag amach khapeen dau aug wau nũm oowi maach peerduajem iekta warre isegpũim ig naajim anũm. Maguata mug libro phājim aajem, ag gaai am khĩir onee jaaubaawai amachdēu ũkhatarr iekta isegwi parhooba am ugua (2:11).

Khan jawaag ajĩ. **Mug** libro phātarran, judionaanau amachdēu ũkha narr iekta warag ajapcha ũkhamkhĩir ajim. Maguata amag chi ěsap deepũi chirarr jōoiraujā seis veces amag jaaujim, jāga aajē Cristo iek dichdēu ũkhatarrta warag ũkhabanaa ewag maawai. ĩchab jōoirau dawaa oopi simũn Cristota thumaam khun khāaijā ũrũucha sim anũmũ (1:1–10:18).

Ya chi carta ōpũiju athee paawai jōoirau am wawĩ sim, jāga wēnurrāju aai nũ a khap amkhĩir (10:19–13:21). Am jāg chikhamnaan jua machgau dau aphaũ wēnurrāajem āwataagan, Cristo iek jaau nũm ũrwi dichdēu ũkhatarr gaaita ubũ naaju aai nũm a sim. Capĩtulo 11 gaai amach jōoinau ũkhaajerrjōta amagjā ũkhapi jaau sim.

Ēwandamau ich Chaai pũibarmua maachig ich khaugpitarr

¹ Warr jōoingar Ēwandamau biek khapan ichdēucha ōor jũr auwi makhunagta ichdēu nem jaaum ig sim jaaujeejim aajem. Khar khāaiipi au nũmua, ich chognaan pũi nũmua, wa magbaju khai ichdēuchata amag jaaujeejim aajem, makhunau jaau nũm ũr nũm gaaimua ōrau ich khapcha pamamkhĩir. Mag, chadcha makhunauta jũrr maach jōoinag ich agjōo jaaujeejim aajem. ² Mamũ ĩs ewag pawĩ Ēwandamau jũrr ich Chaai pũibarm gaaimuata maachig ũu ich khaugpibarm. I gaaimuata ĩchab nem thũnũmjā thumaa ompaawi ichigta Ēwandam chi Ayau makhun nem thumaa ich dũi jũapĩjim. ³ Ichdēuta ĩchab mag ich Aai dũimua nem thumaa ompaatarjā sĳ ich iiu aawai ichdēuta wai dũnũm. Ichta ich Aai khĩir theгнаa bēetarr aawai i gaaimuata ĩchab Ēwandam ajaugjā khaphũ aajem. Ichta maach kōit ũdũraa ich thōopiwi, ichdēuta ich bagau maach khaibag thumaa chugpaawi, ũgthar mawi, Ēwandam juachaar gar jupimajim, ichta ich mag maach thumaam khun Pōrkha sĳerraag.

Ēwandam Iewaata angelnaan khāaijā ũrpai sĳerrũm

⁴ Mag gaaimua ich Ēwandam Iewaata ĩchab angelnaan ũgthar thũnũm khāaijā ũrpai sĳsĩjim, am khāai irigpaita ich Jōoiraujā Iewaa ichēnaa warm khunag sĳ ich chognaan aajeewai. ⁵ Mag ichta thumaam khun khāai ũrpai sĳewai Ēwandamau bũurjā ich chognaanag chan ich Iewaag iekhatarrjō iwiir ābamũgjā, “Pũ mũ Iewaa aawai ĩs mua thumaam khunag mag khap api chirũm” abajim. (Sal. 2:7) Ni bũurjā ich chog iwiir ābam igwĩajā, “Mũuta i aakha chitaju, maagwai ich jũrr mũ chaaikhajujā” abajim. (2 S. 7:14; 1 Cr. 17:13)

- ⁶ Pari magju khāai, warag mag ich Chaai ābpai khitum muig eegar päaiwai warag angelnaan ich chogkha thunum khunnagta,
 “Päach thumaam khunnau irigta jëubathü” ajim. (Dt. 32:43)
- ⁷ Ich mag warag Ēwandamau ich chognaan ich dūi thunum igmamua jaauwai,
 Angelnaanan irua phūjō nem khaphí apinaa, sīi ōt uu jëjëerkhamjō ichdëu nem
 jajaaukhampierr khodpepet apiejem aajem. (Sal. 104:4)
- ⁸ Mamū ich Chaai igwia chan sīi ich angelnaanagamjō iekhaba, warag ich paarmua,
 “Ēwandam, puchta nem thum thunum Pöröu” a iekhajim chi Ayau ich Chaairag.
 “Mug atag pawiajā puchta ich mag chi Pörkha chitaju.
 Puan nem agcha waunaa khajaphata waaujem.
- ⁹ Puan nem wajaphamta khōsinaa nem khaigbam oomapha aajem.
 Maguata Ēwandamau pūrugta ügtharjā chi Pörkhapijim;
 ajapcharan mūchdëuma, mūchdëuta pūrug chi Pörkhapijim.
 Mūchdëuta ichab thumaam khunn khāaijā pū oneecha apijim” a iekhajim Ēwandamau
 ich Chaairag. (Sal. 45:6-7)
- ¹⁰ Maimua ichab ich Ēwandam iek phā sim gaai ābmua phāmamua chi Iewaa igwia,
 “Señor, puchdëuta chadcha warrgarwe mug durrjā ompaawi edaujājā puchdëuta wau-
 jim” ajim.
- ¹¹ “Chi chugpaan chadcha pua mag nem ompaatarr thum deeu chukhu aju, mamū puch
 chan thōojā khaugba ich mag chitum iekhou.
 Tagam nemen thum sīi khajapham khajūajō jëudubju.
- ¹² Magbaawai ich jāg khajūa jōoi chi iur dūi theg jūajemjō, pua mug durr jōoi isegpūiwi
 chi iurig paapūiju.
 Pari puch chan būurjā khīir khīethuupaijā khaba, pūun ich mag chitum iekhou” a phājim.
 (Sal. 102:25-27)
- ¹³ Mag ich Iewaata thumaam khunn khāai ūrpai sīewai sīi ich chognaanagpai chan ni
 ābamūgjā Ēwandamau ich Iewaag iekhatarrjō,
 “Mūch iek theeg chirumjō aag pūuta mū dūi āba mū juachaar gar jupbā” abajim,
 “puch oomapha aajem khunn thum mua puch jua ee pūrkha dee nūm ora.” (Sal. 110:1)
- ¹⁴ Mamū angelnaan thum sīi Ēwandamau nem jajaaukham ipierraa aagta thūnaawai
 amag chan irua mag iekhabajim. Jākhūunan, sīi ich Ēwandamau ich dūi ich mag
 wēnūrraag maach ich aar phē auju khunn juag oomkhīir pūitarr khunnau.

2

Cristo iek chan sīi par jūgūupai ūrju khaba nūm

¹ Keena, mag ich chi Iewaata ūrpai sīerraawai i iek chi jaau durrum khunnau maachig
 jaau nūmta wajapha ūrwi ūkhaju aai nūm, eeu magba akhiin sīi par jūgūupai ūurwai ewag
 mawi warr ūkhaba naawai aajerrjō sīi parhoob adukham. ² Warrgarwe Ēwandamau sīi
 ich angelnaanag ich iek Moiseeg deepitarran chadcha nem jua theeg sīejim. Magua ag
 gaai nem waupi jaau nūm ichaaur nem waaujerr khunn chan sīi Ēwandamau ich mag par
 khīir okhooba, amach pekau paar ich agpierr am gaai deejeejim. ³ Mag ley sīi angelnaan
 gaau deepūitarr ichaaur nem waubarm paar am dūi maagjerrta, jāgwi maach gaaijā irua
 mas deeba abarju, mug maach peerduajem iek ag khāai wajapcha sim jaau nūmta sīi
 ūrbamjō abarm paar. ¿Mug maach peerduajem iek warrjā ich maach Pör Cristoouchata
 nacha jaubajī? Magtarra ich dūicha wēnūrrawi ūrtarr khunnaujā amachdëu oowai
 chadcharam iek aawai jūr maachig jaauwi maadëujā khaphū naabā. ⁴ Mamū magpaijā
 khaba, mag maach peerduajem iekhan chadcharau a khap amkhīir, ich Ēwandamaucha
 mag ich iek jaau durrum khunnag ōorjā dau daau monaupi maajeejim. Mag nūm dūi
 ichab īs ewag pawiajā ichdëupai ich Akhaar jua theeg gaaimua maachigjā nem khīir
 pogkhe waupiejem, magum gaaimua mug i iek jaau nūmun chadcharau a khap apiege.

Magua muḡ maach peerduajem iek jaau num ũurwai par jũḡupai ũrba ũkhaju aai num.

Jesuu maach ich eeugpeenkha awaag maachjõ wounkhatarr

⁵ Ìs ewag pawiajã, chaig mũchdõu jaau chirarrjõ, Ëwandamau ich Chaai gaaimuata maachig ich khaugpi siewai, sii ich chognaan ich dũi num khũunagta iek theegnaa maach pørkhapiba ich Iewaagta maach Pørkhapi sim. ⁶ Magua Ëwandam iek phã sim gaai äbmua,

“¿Khan ajaug nu” ajim “maar muḡ eegarm khũun pua jãgcha maar khĩrag ee aag?

¿Jãga nu pua jãgcha maar dau aug khaugaag?

⁷ Khũchpai muḡ eegar wẽnũrũweran, chadcha pua angelnaan khãaijã maarta eegpai deejim.

Mamũ mag num awia maachta nem thum thũnum khãaijã ũrpai apijim.

⁸ Nem thũnum thum pua warre maar jua eeta phẽdeejim” a phãjim, “maachdõuta thum khap nũisimkhĩr.” *(Sal. 8:4-6)*

Chadcha magta phã siew mamũ, mag äaurpaijã khaba nem thum maach jua ee phẽdeetarr anũmta, chadcha mag thumaa ichdõu jaautarrjõ nem thum maach jua eegar thũnum chan agtha ooba num. ⁹ Magarrau Jesuuwan chadau, muḡ eegar wounkha siethuurwai maachjõ angelnaan khãaijã Ëwandamau eegpai i deejieb mamũ, ìs jũrr ichdõuta nem thũnum thum chadcha wai dũnum. Mamũ Ëwandamau mag maachjõ angelnaan khãaijã eegpai apitarran, maach dau aug khaugwi maach peerdu aum khõchgau maach kõit dau aphaũ amkhĩr ajim. Mamũ mag maach gaaimua meetarr jũrr, ich Ëwandamau ichta nem thum thũnum khãaijã ũrpai apijim.

¹⁰ Nem thũnum thum Ëwandamau ompaatarrau ich athee, ichdõu ig sierrjõ amkhĩr. Mamũ mag ũrcha ichdõu ig sierran, õor põm ich chaainkha auwi ich aar phẽ awaag ajim. Magaag athee irua uduaraa ich Iewaa Jesuuta dau aphaũ apijim, mag aphaũ abarm gaaimua ũu am peerduajemkha siewai ichdõuta Ëwandam aar õor õbẽrpiejem khamkhĩr. ¹¹ Mag ich Jesús Ëwandam Iewaa arrta, maachjõ angelnaan khãaijã eegpai simuata Ëwandam athee maach ajaug paapũiwi ich Aaita maach Aaikhapijim. Mag gaaimuata chadcha ich Ëwandam Iewaa Jesujã chigag chukhu maachig eeugpeen aajem. ¹² Mag ichdõu maach ich eeugpeen ich dũi aai äbam khũunkha wai sim igwi, ich Ëwandam iek phã sim gaai mag sim:

“Tata, mua mũch eeugpeenag jaaju pu jãga chirũ;

magna mũchdõupa am dũi pu thumeukharju” a sim. *(Sal. 22:22)*

¹³ Íchab Isaías gaaijã ich ag iek igwi,

“Tata, pũchdõu mũrũg õor phẽdeetarr dũi mu cha chirũm” a sim, “ajapcharan pũch chaainkha thũnum khũun dũima.

Am gaaimua mũch phithur chirũm aigjã, pua mũrũg oobamjõ chan abaju mua khaphũ chirũm” a sim. *(Is. 8:17-18)*

¹⁴ Mag muḡ eegar chi chaainkha thũnum khũunjã wounaanta mag i chaainkha thũnaawai ich Jesujã muḡ eegarm khũunjõ wounkhata siewchẽjim, wounjõ meeg; mag ich meebarmua muḡ eegar ichta chi durr khũ awi õor dajẽk wai sierrta iek theeg chukhu apãaig; ajapcharan mepeerta ich garmua põdpãaigma. ¹⁵ Mag Ëwandam Iewaa khaba arrjõ ich Jesús maach kõit meebarmuata, jãg sii chikham chogkha num khũunau amach patrõn jua õgkha durraajemjõ, maach dajẽgbaawai okhooju õgkhaajerr khũunjã ũu peerduatkha athaawai tag i õgkhaba nũisijim. ¹⁶ Mag i bẽewaijã ich chan angelnaan peerdu awaanta bẽeba, maach muḡ eegarm khũun peerdu awaanta bẽejim; ajapcharan maach ìs muḡ Ëwandam iek jõoi Abrán dẽnjõ ũkha num khũun peerdu awaanma. ¹⁷ Pari mag maach peerduajemkhanaa íchab ichta warrgarm phadnaan põrõu aajerrjõ Ëwandam dũi maach kõit iekhaajem khaagan, ichiita ich Jesujã nem thumaam athee maach ich eeugpeenkha num khũunjõ wounkhaju aai siewim. Mag siewai phadnaanau õor khaibag paar nemchaain kheechjerrjõ, jũrr ichta maach kõit uduaraa

ich thōopibarmua maach khaibag thum chugpaa aujim. ¹⁸ Mag ichjā woun arr aawaita maachjō dau aug wauwi meperaujā irig nem khaigbam waupiju ěkhaajeejim. Mamū ichdēujā magum thum āwattarr aawai, maachdēu mag nem khaigbam waujōjōomjō aadēphum aigjā ũu irua maach dau aug khaugwi maach khaigpeerjem, ich dēnjō magum thum pōdprūi amkhīir.

3

Jesuuta Moisés khāai ũrpai sim

¹ Magua ermanonaan, pāar ar Ēwandam dūipai wēnurrum khūun, ar maachta ich aar phē awaag ich chaainkha autarr khūun, pāadē mū iek ũrpat: Jesucristota chadcha ich Ēwandamaucha ich iek jaaumkhīir jūr auwi pūitarrau. Ichta ĩchab ĩsin warrgar phadnaan pōr aajerrjō maach kōit Ēwandam dūicha iekhaajemū. ũu i gaaimua maadēu chadcharam iekta ũkha nūm. ² Ich jāg Moiseeujā Ēwandamau ichig jajaaukham thum israelnaan dūi aajerrjō, Jesuujā Ēwandamau mag ichig ich iek jaaupinaa ich iek ũkhaajem khūun kōit iekhaajem khapibaawaijā chadcha irua thumaa ichig jaautarrjō ajim. ³ Mamū agdaujō mag amachig nem jaautarr thum waujierrab mamū, ichi Jesuuta Moisés khāaijā ũrpai sim. ¿Jāgwi mag chirú? Pārau khaphū nūm, ābmua di ēuwai chi ēutarr wounta chi di khāaijā ũrcha ig iyūu aajem. Ich jāgta nūm ĩchab Jesujā Moisés dūi: Moisés sī maachjōpai mūig eegarm aawai iin sī Ēwandam juau. Mamū magba Jesuun i nawe ich mag sierraawai ichiita i khāai ũrpai sim. ⁴ Pārau khaphū nūm, ābmua di ēubam aig chan būurjā di chukhum. Ich agjō sim ĩchab nem thum mūg thūnūmjā; ich Ēwandamauta nem thum waubajieb, maach wounaanjā thum, Moisepa. ⁵ Magua Moisejā sī ich Ēwandam chog arr aawai ichig jajaaukhamjōta aajeejim i ōor dūi. Ajapcharan i phidagan, Ēwandamau mag ich ōorkha thūnūm khūun dūi ajuuta jūr ōrag jajaau aajeejim. Ma ajim i phidag. ⁶ Mamū Cristo Jesús chan magba, Jesuun ich Iewaa chaar ichdēu pūitarrau. Magtarr aawai ichdēuta maach ich Aai ōorkhaju khūun thum peerdū auwi ichdēuta khap sim, ichig jaautarrjō. Maata i phidag aawai i gaaimuata maach mūg Ēwandam dēnkha nūm. Majā chadcha mag i ōorkha naawai parta i iek ũkhaba nūm khaphūnaa onee irua maach ich aar phē auju khīirjugta ogdūba wēnurrumūn mamū.

Ēwandamau ich ōorkha nūm khūun khīir meeupiju

⁷ Magua oob thāar theeg amiet, eeu pāach dūijā Ēwandamau israelnaan dūi arrjō adukham. Magju khāai Ēwandam iek phā sim gaai ich Ēwandam Akharaucha jaau simjō, “Īs pāachdēu Ēwandam iek jaau nūm ũurwai ⁸ oob israelnaanjō thāar theeg amiet. Ōor chukag ee phūr wēnūrrewai amau warag Ēwandam dūita serereu nū awi i meeukhapi pūijierram.

⁹ Cuarenta años mag ōor chukag ee wēnūrrewai, pāar jōoinau nem ooba aajempa amach khaigpērm khōchgau irua ich jua theeg oopiejerrjā, amau warag i jūramjō aajeejim.

¹⁰ Maguata chadcha am dūi meeukhawi, irua magjim amag:

‘Pāran sī parhooba pāachdēu ampierr am khōchgau okhota wēnurrum; mamū mag nūm mua nem jaau chirum chan waumapha nūmguī’ a iekhajim.

¹¹ Magta chadcha khīir machgau irua chi ich ichaur nūm khūun chan ich aar ōbeer-pibamguī a iekhajim ich Ēwandamau.” (Sal.

95:7-11)

¹² Ermanonaan, maguata muan pāragan, “Ēwandam ich iekhabarmjā chadcha nem wau sierrum iek ũkhaba nūm gaaimuapai chan oob thāar khaigba nūrrjēe amiet” a chirum, pāach mag nūm gaaimua warag Ēwandamta isegam ugua. ¹³ Magju khāai Ēwandam iek phā sim gaai jaau simjō, ũu agtha dich khapeendam wawiju aai nūwe ed ēepierr agdaujō pāach khapeen wawibat, pāach pekau ee nem khaigbam wau nūmuapai pāach khūgurwi warag thāar theeg am ugua. ¹⁴ Pari mag Cristo dūita khapeerkhanaa ichdēu jaautarrjō chadcha maach dūi ũu apim khōsi nūm khai, magan warrcha i iek

ūrwei chadcharam awi ükha n̄isier̄ta ich mag dich th̄om aar ogd̄aba ükha w̄en̄ur̄raju, warrcha ükhatarrj̄o.

¹⁵ Pari magaagan, Ēwandam iek gaai ph̄a sim chaig jaau chirarrj̄o, “Īs p̄achd̄eu Ēwandam iek jaau n̄um ūurwai oob th̄aar theeg amiet; oob ar israelnaanau warag Ēwandam d̄üita serereu n̄um awi i meeukhapip̄üitarrj̄o amiet” a chir̄um. (Sal. 95:7-8)

¹⁶ ¿P̄arau khaph̄u n̄u, Ēwandamau ich iek jaupi sim ūr n̄um āba, chij̄ā kh̄un̄nauta warag mag i meeukhapij̄ierr̄ā? ¿Maach j̄ooin Egiptomua Moiseeu chawag ph̄ē arrtarr kh̄un̄n amach thum khabaj̄i? ¹⁷ ¿Chij̄ā kh̄un̄n d̄üita Ēwandam cuarenta años mag meeukha s̄eij̄i? Ich ichaur arr kh̄un̄n d̄üima, amach pekau wautarr gaaimua. Mag gaaimuata mag ōor chukag eepai ph̄un̄r w̄en̄ur̄rumua thum kh̄ēchjierram anaabá, amach barju arr aarj̄ā barba. ¹⁸ Maimua ĩchab ¿ich makh̄un̄nag khabaj̄i, amach kh̄ōchagpierr am kh̄ōchgau b̄ūrj̄ā ich iek asekasba arr j̄ūr̄r ich Ēwandamaucha, “Cha m̄u iekha chir̄um iekhau p̄aar chan m̄uchd̄eu p̄aach kh̄iir meeupiju a chir̄um durrj̄ā mua dubpibamgui” a iekhatarr? ¹⁹ Ajapcharan mag p̄öd barba arran, amachig Ēwandamau jaautarrj̄ā ajappai ükhaba narr gaaimuata mag p̄öd barba kh̄ud j̄ārrpai kh̄ēchjierram anaabá.

4

¹ Keena, ĩs ewag pawiaj̄ā, ich Ēwandamauchata jaautarr aawai, agtha i aar barju aai n̄um. Maguata maachj̄ā kh̄iir khaph̄u w̄en̄ur̄raju aai n̄um, eeu amj̄ō āb kh̄āij̄ā mag irua maach kh̄iir meeupiju a sim aar p̄öd barba adukham. ² Amag jaautarrj̄o maachigj̄ā maach peerduajem iek jaauwi n̄um. Mam̄u amaun mag amachig jaautarrj̄ā s̄i par j̄üḡupai ūrtarr aawai am athee chan b̄ūrj̄ā serbiibajim aajem, ūu chi ükha narr kh̄un̄n d̄üi warag kh̄iirjug āba am d̄enj̄ō i ipierraa aba arr aawai. ³ Maach chi ükha n̄um kh̄un̄nan, mag Ēwandamau maach ich aar ph̄ē auwi ich d̄üi kh̄iir meeupiju a sim aar barju. Mam̄u i ichaur n̄um kh̄un̄n chan ichd̄eu am kh̄iir meeupiju a jaautarr durrj̄ā barbamgui ajim. (Sal. 95:11)

Mag amau i ichaur abamuan, amj̄ā dubkham, ya Ēwandamau m̄ug durr ompaawaiwe mag ōor kh̄iir meeupiju durrj̄ā s̄i wai sierr aawai. ⁴ Mag kh̄iir meu n̄isiewai jua ūiju igwi, ĩchab ich Ēwandam jua ūitarrj̄ā jaauwi,

“Ēwandamau nem th̄un̄n̄m thum seis d̄ías n̄um ee wau aaipap̄üiwi ag noram siete diam gaai ichj̄ā jua ūijim” a sim, “ichd̄eu nem ig sierr thum waubap̄āiwei.” (Gn. 2:2)

⁵ Mag israelnaan kh̄ud j̄ārrpai kh̄ēchtarr kh̄un̄n igwiaj̄ā, ich Ēwandamaucha, i ichaur n̄um kh̄un̄n chan ich sim aig ich d̄üi jua ūimkh̄iir dubpibaju ajim ĩchab ich ag iek gaapai. (Sal. 95:11)

⁶ Magta nacha i iek ūrtarr kh̄un̄n amach j̄üg theeg gaaimua dubbajierram aajem. Mam̄u agtha ewagam kh̄un̄n dubju waaur n̄um, i ipierraa n̄um kh̄un̄n. ⁷ Mag i ipierraa n̄um kh̄un̄n dubju aai n̄um igwi, Moisés meetarr khur nassi pawij̄ā David khararrau Ēwandam iek ph̄āawai,

“Īs p̄achd̄eu Ēwandam iek jaau n̄um ūurwai oob th̄aar theeg amiet” a ph̄ājim. (Sal. 95:7-8)

Magua ichd̄eu jaau p̄atarrj̄o, ĩsweta ükhaju aai n̄um, agtha ükhaju aai n̄uwe. ⁸ Mam̄u mag irua iekhaju nawe, chi Moisés meetarr khur Josueu israelnaan Canaan durr wai duubwaij̄ā warre ich Ēwandamau maach kh̄iir meeupiju a sim aarchata wai dubtarr amuan, Ēwandamau ĩs ewagam kh̄un̄nagj̄ā ich aar w̄ētju ayaa amkh̄iir “Īsweta ükhaju aai n̄um agtha ükhaju aai n̄uwe” abakham. ⁹ Magua maad̄eu khaph̄u n̄um, mag Ēwandamau maach kh̄iir meeupiju a sim chan m̄uig eegarpai khaba, ya m̄ug atag ich aarcha maach ph̄ē athaawai ich j̄āg ichj̄ā m̄ug durr thum waup̄üiwi jua ūitarrj̄o jua ūi w̄en̄ur̄rajuuta jaau sim. ¹⁰ Chi mam̄u Ēwandam sim aarta ūu barbaimam wounan, chadcha tag phithurgj̄ā auba, ich j̄āg m̄ug durr ompaawi ich Ēwandamj̄ā jua ūitarrj̄o, ich mag i jua ūi chitaju.

¹¹ Maguata maachin Ēwandam iek jaau n̄um maachd̄eu ūrtarrta warag ogd̄aba ükha

n̄mua mag i düicha naaimajuuta êkhaju aai n̄m, ni ãbmujã israelnaanau Êwandam iek ükhaba arrjõ aba.

¹² M̄g Êwandam iekhan ich mag chugpa khaugba sierranaa nem jua theeg sierr̄m, ich Êwandam iek aawai. Maguata thuthui phõpá garm magwe dee sim khãaijã nem degcha siewai maach pa akhaar oonaa maach õ akhaarjã khaug aaujem. Maach khiiirjugã khogreu jurnaa dichdëu nem waju dich thãar eepai wai siidumjã khaug aumaajem. ¹³ M̄g thun̄m aig chan pöd iwiir ãbmujã Êwandam dau merpüiju khaba sim. Irigan nem thun̄m thum ich dau aig aunaata oo n̄mjõ dawaa thun̄m. Êwandam mag maadëu nem wau n̄mjã thumaa ojem khiiirpheeta maachin dun̄n̄id aimaju, maachdëu nem waaujerr thumaa irig meerba jawaag.

Ich Jesuuta maach kõiit iekhaajem chaarkha siisijim

¹⁴ Mam̄ ich jãg warrgar phadnaan pörõu õor kõiit Êwandamag jëeujerrjõ, ïsjã agjõ maach kõiit iekhaajem chaar wai n̄m; ajapcharan ich Êwandam Iewaama. Ihta mawi ügthar siejem, mammua maach kõiit iekhaag. Maguata maachin maachdëu i iek ükha n̄mta warag ogduba ükhanaa ag gaaita ub̄ wën̄rraju aai n̄m. ¹⁵ Mag ügtharmua maach kõiit iekhaajemuan chadcha maach dau aug khaaugjem. Êwandamta maach wounkha sierr aawai ichdëujã khaph̄ sim, jãga aajë maach pekau ee burrjõjõ aadëph̄m aig. Meperau maach pekau ee burrpiju êkhaajemjõ aju êkhaajeejim i düijã agjõ; mam̄ maagjerrta ich chan büurjã pekau ee burrba khitajim. ¹⁶ Maach kõiit iekhaajemua mag maach dau aug khaaugjem khaph̄ naawai büurjã õgkhaba warag Êwandam thumaam kh̄un̄ Pörkhanaa thumaam kh̄un̄ düi ajapha khitumta j̄rju aai n̄m irig jëeu n̄mua, pekau ee burrjõjõ aadëph̄m aig i iigwajã üu irua maach dau aug khaugwi maach khaijp̄rmkhiiir.

5

¹ Pãrau khaph̄ n̄m, maach judionaan ee phadnaan pörkhapsiegã õor eemta j̄r auwi chi pörkhapsiejem, maguata õor kõiit Êwandamag nem inagdam ofrendakha deenaa nemchaainjã thõonaa phaamamua irig jëeumkhiiir, mag jëeubaawai Êwandamag am chig am ugua. ² Mam̄ mag phadjã ïchab maachjõ pekau pöm khitaawai, pekau ee buburrsõm kh̄un̄jã dau aug khaug paraa aju aai sim. ³ Mag ichjã ïchab maachjõpai siewai, ich jãg õor kõiit nemchaain khëchnaa Êwandamag am chig am ugua am kõiit jëeujemjõ, ich kõiitjã jëeuju aai sim. ⁴ Pãrau khaph̄ n̄m, ãbmujã pöd ichdëupai, “M̄nta chi pörkhaju” awi ichta phadnaan pör khaba aajem. Phadnaan pörõn ich Êwandamauta j̄r aaujem, ich jãg ichdëuta nacharam phad Aarõn aajerr j̄r autarrjõ. ⁵ Ich jãgta ajim Cristojã: Irua ichdëuta, “M̄nta phadnaan pörkhaju” abajim. Magju khãai ich Êwandamauta irig, “P̄ m̄ Iewaa aawai p̄chta thumaam kh̄un̄ Pörkha siisim thumaam kh̄un̄ag khap api chir̄m” ajim. (Sal. 2:7)

⁶ Maimua mag warre ichta chi Pörkhapsibarm igwajã, ich Êwandamaupai ich iek phã sim gaai agjõ, “P̄un̄ ich jãg Melquisedec phadkha sierrarrjõ ich mag Phadkha chitum iekhou” ajim. (Sal. 110:4)

⁷ Cristo agtha m̄ig eegar khëraawai üu ich meem iekcha meepiba aag jua theeg sim̄g jëeu simua nem theeg ijëjëbkh̄m düi b̄ie jöckhër̄muata jëeu khërajim aajem; ajapcharan ich Ayag jëeu khëramuama. Mam̄ mag ich Ayau khõsimjõ i ipierraa am khõchgauta ichig jëeutarr aawai üu Jõoirau i iek ükhajim, deeu i phiri athamua. ⁸ Mag Cristo Êwandam Iewaa äba, chadcha aph̄n̄ meebarmuata warag ich Aai ipierraa aa khaugjim. ⁹ Mam̄ agjõ mag meebarmua ichta ïchab thumaam kh̄un̄ Pörkhanaa am kõiit iekhaju aai siisiewaita ïchab thum ich ipierraa n̄m kh̄un̄jã üu ügthar õbërpjiemkha siisijim. ¹⁰ Magta chadcha Êwandamau, warr Melquisedec phadkha sierrjõ, ich Iewaata Phad chaar khapijim ügthar, thumaam kh̄un̄ kõiit iekhaajem.

Êwandam iek ükha n̄m anarrta i iseg n̄m kh̄un̄

¹¹ Cha m̄chd̄eu jaau chir̄um iekhan p̄rag jaauju p̄oma agtha wai chir̄um; mam̄ p̄rau khaugmaphamj̄o naawai m̄ugwaiweran jaauju phithur sim. ¹² P̄rau nawe Cristo iek ūrjem kh̄un aawai ya m̄ugwai j̄urr p̄ach khapeenagta jaau khaauga aju aai n̄m. Mam̄ magba j̄ag Ēwandam iek athee agtha dau meraamj̄o naawai p̄ragan deeu chaainagamj̄o merag chukhumdamta nacha jaauju aai chir̄um. P̄rau khaph̄m, chaainagj̄a nacha j̄udchōdam appai dee n̄m awi ewag paawaita j̄oin d̄ui āba nem parhooba kho khaugpiejem. Ich agj̄ota sim ĩchab Ēwandam iek jaau n̄mj̄a. ¹³ Magua mag maach chi j̄oi chir̄umta chaainag jaaujempai khaph̄m chir̄um̄n, magan agtha chaai j̄udchō ikhōrroo khit̄mj̄ota sim, nem khaigbamj̄a khaugba ni ūumj̄a khaugba s̄ewai. ¹⁴ Mam̄ magarrau j̄ag chi j̄oin nem parhooba khojem kh̄un̄j̄o, khani ūu s̄i wa khani ūu khaba s̄i a khaph̄m simuan chad Ēwandam iek phithurm ichig jaauwaij̄a ūu ajapha khaph̄m aju, ag nawej̄a ichig jaautarr ee n̄rr̄umuata maḡmj̄a khaug aumaajeewai.

6

¹ Keena, maguata maachin warag naagta wēt ahaug maju, warag i iek khaugmamua ag gaaita j̄oinpaag. Mam̄ magaag chan Cristo iek jaau n̄m ūurwai nacha maachd̄eu khaugtarrpaita khaph̄m w̄n̄rraju abam. J̄ag s̄i:

dichd̄eu nem khaigbam waaunj̄er isegwi Ēwandamag chugpaapi j̄eu n̄mpai khaba, dichd̄eu Ēwandamau maach peerd̄ajem iek ūkha n̄mpaij̄a khaba,

² dich p̄or choopi jaau n̄mpaij̄a khaba,

dich khapeen p̄or ūr jua aus̄unaa Ēwandamag j̄eu n̄mpaij̄a khaba,

m̄ug atag maach iu phiid̄utkhaju jaau n̄mpaij̄a khaba,

maimua Ēwandamau maach i agkhaju jaau n̄mpaij̄a ūkha w̄n̄rraju abam.

³ Maḡm thum ūuma chadcha. Mam̄ maḡm iekpaita dich iphithur ph̄urba jajaau aju kh̄ai, tagam nem agj̄o ich Ēwandamau maachig khaugpim kh̄osi simta p̄rag jaaum ig chir̄um. Maḡm iek ūkhaag p̄ragj̄a ich Ēwandamau kh̄irjug deekhiin ūu akham. Maiguin chad warag i iek khaugmamua ag gaaita j̄oinpagkhaju.

⁴ Mam̄ ar maach peerd̄ajem iek ūrwi, Ēwandamau ich Iewaa maach peerd̄ajem khamkh̄ir p̄itarrj̄a khaugwi, Ēwandam Akharau ōrag nem ajapha waupi sim aig ich paarmua d̄ui wauwi, ⁵ maimua m̄ug Ēwandam iek jaau n̄mj̄a ich j̄uḡucha ūrnaa ich daúacha ich Ēwandam Akharau nem kh̄ir pogkhe waupi sim ootarrta, ⁶ ūwaa ewag mawi warre Ēwandam iseg sim̄ug chan parta deeu Ēwandam iek ūkhapi awaag ēkhaju. Mag sim aig ūkhaba khabahab, maḡm gaaimua pakuls gaai i meerph̄etarr kh̄un d̄enj̄o ichd̄ej̄a ich paarmua Ēwandam Iewaata thumaam kh̄un̄ag isegpi jaanaa parhoobam kh̄un̄j̄o i wau iekhapi simj̄o s̄ewai. ⁷⁻⁸ Maḡm wounaan j̄eb khaigbamj̄ota n̄m. Nemj̄ir ajapha ōb̄ermkh̄ir par Ēwandamau ag ūr nose p̄om ch̄epipikhamj̄a ag gaai nem j̄irwai s̄i ph̄ak appaita ōb̄erbaad̄eph̄m; ich j̄agta n̄m ar Ēwandam iek ūrtarrj̄a ūkhabam kh̄un̄j̄a. J̄aḡm kh̄un̄an, j̄ag ph̄akj̄a s̄i ābam̄ug p̄ard̄naa ōrp̄aijemj̄o, ya s̄i Ēwandam jua machag āwatjupaita n̄m. Mam̄ magba ar Ēwandam iek ūrwi th̄araucha ūkha n̄m kh̄un̄an j̄eb ajaphamj̄ota n̄m. Maḡm kh̄un̄ d̄ui Ēwandamauj̄a ūu aajem.

Khan kh̄irju n̄m gaaimua maach Ēwandam d̄ui ub̄n̄

⁹ Ermanonaan, mua mag chadcha ōrau Ēwandam iek ūr n̄m āba i iseg n̄m a chirab mam̄, mua khaph̄m chir̄um, p̄ar chan magba n̄m. P̄ar ya peerd̄wi nem ajaphamta waaujeewai mag j̄eb ajaphamj̄ota n̄m. ¹⁰ Ēwandamau thumaam kh̄un̄ d̄ui nem agchata waaujeewai p̄rau Ēwandam kh̄osi n̄m gaaimua p̄ach ermanonaan juag oojemj̄a irua par s̄i ich j̄ag okhoopibam. ¹¹ Muan ich j̄agta p̄rag p̄ach ermanonaan p̄ach d̄enj̄o ūkha n̄m kh̄undam daupii w̄n̄rrapim kh̄osi chir̄um, ich j̄ag p̄achd̄eu am d̄ui n̄mj̄o, mag w̄n̄rr̄m gaaimua p̄ach i d̄ui naaimaawai Ēwandamau p̄achig deeu kh̄irju n̄mj̄a ich ag ee chadcha p̄achd̄eu kh̄irju n̄mj̄o ōb̄ermkh̄ir. ¹² Nem ajapha wawaag chan oob khus̄ekhamiet. Magju kh̄ai maach j̄oin ōtarr kh̄un̄au aajerrj̄o warag ūkhanaat

a chirum. Amau ogduba ukha durruu aajerr jurr Ewandamau warrgarwe amachig deemu aajerrja ya amach jua ee wai num, ya ich daichata wenurraawai.

¹³ Ewandamau jooi Abran khararrag chaai paarpapiju jaauwai, ich iekhabarmja seukhaba ni tag ich khaai urpaimja chukhu sierraawai, ichdeupai ich thonaa, ¹⁴ “Ma cha iekha chirum iekha mua pu durra eeg oowi mug atag paawai pu chaain ewagam khunja khapaana apijugui” ajim aajem irig. ¹⁵ Magbaawai chadcha Ewandamau ichig jaautarrjo aju khap, jooi Abranau nu khitam ee Ewandamau irig ichdeu jaautarrjo nu chaaidam i nurag oodepiwi ag gaaimua chadcha jooi chaain ewagam khun khapaana thunisijim, i meetarr khur. ¹⁶ Maach mug eegarm khunau juraawain maach khaaija urpai sim igwiata juraajem, ajapcharan Ewandam igwiama. Mag juraanaata nem magju abarm chan tag sii dich iphithur ijeb nuja aba, chadcha dich iekhatarrjoa aajem. ¹⁷ Magta Ewandamauja i iekhatarran chadcharau a khap apiege, mag juraamamuata Abranagja iekhajim aajem, maagwai ich chaain ewagam khunauja chadcha Ewandamau amach duu magju khap amkhir. Mag sim aig irua ich iekha simja chadcha ich mag aju a sim ajim anaaba. ¹⁸ Magta Ewandamau juraanaa oor duu iek deejem urwi, chadcha i seu chukhu sierrum khaphu num gaaimuata is ewagja maach peerdu aumkhir Ewandam jur num khunaun khaphu aajem, chadcha irua maach peerdu auju. Mag gaaimua i aar naaimaju khirjugta wai num, ichdeu maach phe auju jaau simjo aju khaphu naawai. ¹⁹⁻²⁰ Mag aba Ewandam aar naaimaju khirjugta wai numun, magan ich jag barco ich anclau urpiba wai wejom aig phusasauja bayeu arrba aajemjo, maach akhaarja Ewandam gaichata pur wejomjo sim. Mag Ewandam duu maach mag numun maach Por Jesus gaaimuau, ichta ich jag phadnaan porou Aai i jeujem ee put parrg eu wejorr eugar aopierr biek abpai duubjerrjo maach na ugthar mawi sim aawai. Mammuata maach koi ich Aai duu iekhaag ich mag Phadkha sierrum, ich jag warr Melquisedec phadkha sierrarrjo.

7

Melquisedec phadkha sierrarrjo Jesuuta ich mag Phadkha sierrum

¹ Mag maach Por Jesucristo Melquisedecjo sim a chirumun mugau: Maach jooi Abran khararr agtha nu purba khitam jaar, Melquisedecta phobor Salem anum eem rey anaa ichab phadkha siejim aajem, ich Ewandam cha ugthaa phuu numua phadkhapitarr. Mag jaar biek ab jooi Abran reinaan duu werbawi ich garmua reinaan podpuwi urum ee, chi Melquisedec i khirphee mawi aba theubaimam aig, i bendiciemama irig, “Isma atag nu pu Ewandamau eeg oo wai chitaju” ajim anaaba chi Abranag. ² Magbaawai Abranau mag reinaan duu werbawi ichdeu am podpuwi, am juagam nem phe urarr eem chi decima parte deejim aajem chi rey Melquisedeeg. Mag rey thur Melquisedec aawai, “thumaam khun duu agcha nem waajem rey” aawai. Mag chi phobor thur Salem aawai, maach meuan “khoinaa” a simau. Mag “khoinaa” anum phobor eeta reikha sierr aawai chi Melquisedec igwia orau “oor khoinaa phe wai siejem rey” aajeejim. ³ Ewandam iek pha sim gaai buurja jauba sim, khai aj i aai wa khai aj i ad, buurja am jooinja jauba sim. Agjo buurja i thaabatarrja jauba, ni i meetarrja jauba sim. Ajapcharan mag phaden peer Ewandam Iewaa Cristo duu agjoota sim; maguata ichja Cristojö ich magta phadkha sierrajim.

⁴ Paade urbat jaga sieji Melquisedec: I chan sii parhoobam phad khabajim. Mag num duu ichab chi Melquisedecta jooi Abran khaaija urpai sierr aawai chi Abranau, ichja chi thethem arr aba, mag reinaan duu werbawi ichdeu gan aumarr eemja irig chi decima parte deeb khaba deejim aajem. ⁵ Parau khaphu num, Moiseeu ley pha purr gaai jaauwai, Levinaanta phadnaankha num khunaun, tagam khun amach khapeen israelnaan thum jooi Abran chaain ewagam khunkha num gaaimua wir aig amach khodnaan aba, ichiita amau nem wai num eem chi decima parte amag jeub khaba jeuju aai naajim aajem. ⁶ Mamu chi Melquisedec Levinaan thur eem khaba arr

aawai chadcha Moiseeu jaautarrjō ich paatēm chi décima parte jēuju khaba sīejim jōoi Abranag. Mag phadkha sierrjā Levinaan khaba sīejieb mam̄, ichiita Abranag jēubaawai jōoirau deejim aajem ich dēn eem chi décima parte. Mag Melquisedeeu i bendiciewai, ya Ēwandamau ag nawe ich bendicietarr āba, Abranau ud̄raa deeu ich bendiciepijim anaabá. ⁷ Maadēu khaph̄ n̄m, chi ich garmua warm bendicii simta chi bendición au sim khāaijā ūrpai sim. Am mag narr aig, ¿khaíu mag Melquisedecta Abrán khāaijā jua eegpai sīejim abarju? ⁸ Chadcha m̄ig eegar chi décima parte jēujem kh̄unan ṭchab maachjō dajēkhu deetarr kh̄unau; mam̄ Ēwandam iek chi phām gaai Melquisedec jaau sim̄n, chi iwanta jaau sim, būrjā meejimjā aba. ⁹ Mag Abranau Melquisedeeg chi décima parte phaagwai ewag pawī Levinaan khaju kh̄un agtha thaababa naajieb mam̄, ya warre am kōitpata phagbarpūimjō ajim. Magua ṭs ewag pawī oowaijā amach paarmua chi décima parte jēuju kh̄unaupata warre Melquisedeeg phagjierram aju aai n̄m, am tathōoyau am kōit phagtarr aawai. ¹⁰ Chadcha mag Melquisedeeu Abrán khīirphee mawi i bendiciewai chan agtha chi Levinaan ābjā chukhu ajieb mam̄, ichí ich gaaimuata ewag pawiajā makh̄un Levinaan paarpaju ajim. Magta, ich Melquisedecta chi Abrán khāaijā ūrpai sierr aawai ichta ṭchab Levinaan khāaijā ūrpai öbēr sim.

¹¹ Ya ag khur ewag nassi pawī Ēwandamau Moiseeg ley deewiata chi Levinaanjā phadnaankha n̄isijim. Chi Levinaan eem phadkha narr kh̄un, nacharam phad Aarón khararr ag chaain ewagam kh̄un ajim. Mam̄ makh̄un phadnaanau mag ley gaai jaau sim ūrkha n̄m kh̄un ajaug paajerr akhiin, Ēwandamau deeu phad ich Iewaa makh̄un khāaijā ajapcharam pūibakham. Mag irua pūitarr chan Aaronjō khaba, ag khāaijā ajapcha Melquisedecjōmta pūijim; ma ich Jesucristo ajim. ¹²⁻¹³ Mam̄ Ēwandam iek phā sim gaai jaauwai, mag phad iur, Cristo, Levinaan khod khaba Judanaan eemta öbērju atarr aawai, chadcha ich magta ajim, mag Judanaan eem chan phad ābjā öbērba aajerrta. Mag Cristo phadkhabaadeewai Levinaan eem phadnaan tag serbiiba aphöbaadējim. Magbaadēm dūi ṭchab Cristoou iek iur jaubaadeewai mag ley warrgarm phadnaanau ūrkhapiejerrjā tag maadēu nem igba aadējim. ¹⁴ Mag phadnaan khapiewaijā, mag Judá chaain ewagam kh̄unag chan phadnaan khaju aai n̄mjā aba arr aawai, maadēu khaph̄ n̄m, āba maach Pör Jesucristo ich appaita Judanaan eem phadkha öbērijim.

¹⁵⁻¹⁶ Mag phad iur Ēwandamau maach athee pūitarrjā sīi mag ley nachgarm gaai jaau sierrjō khaba, Melquisedecjō Levinaan khod khaba simta bëetarr aawai, merak chukhu sim, chadcha magbarm aig mag ich pierrumua warre chi phadnaanau waujerr phidagjā ya tag wauju khaba aadēm dūi chi leijā tag sīi warramjō khaba sīs̄im. Irua chadcha cambieju aai sīejim, í mag makh̄unjō khūchpai phadkhawi meeg athee khaba ich mag meejā meeba phadkha sierraagta bëetarr aawai. ¹⁷ Í mag ichta ich mag phadkha sierraju igwi, Ēwandamau irig,

“P̄un ich jāg Melquisedec phadkha sierrarrjō, ich mag phadkha chit̄m iekhau” ajim.

(*Sal. 110:4*)

¹⁸ Chadcha magta Moiseeu ley deetarr gaai phadnaan khapiju jaau sim leijā warre Ēwandamau chaaur aus̄ubarmjō ajim, öor peerd̄u awaagjā serbiiba sierr aawai. ¹⁹ Mag leíu pöd öor ābjā Ēwandam na ajaug paa auba aajeejim. Mam̄ ya ṭs Cristo maach kōit iekhaajem chaar wai n̄m gaaimua maadēu khaph̄ n̄m, ya ṭs chan tag warramjō khaba sim; ṭsin Ēwandamau maach ich aar öbērju ayaa apinaa maach dakhata sīejem.

²⁰ Mag Moiseeu ley phā p̄arr gaai jaau simjō Levinaan phad khapiewai chan Ēwandamau būrjā juraa iekhaba, sīi am aaijā phadnaan arr aawaita ich mag phad khapiejeejim. ²¹ Mam̄ Ēwandamau maach Pör Cristoog phad khapiewai chan magba, ichdēuchata ich thō iekhamamua Cristo igwi,

“P̄un ich jāg phadkha chit̄m iekhau” ajim.

“M̄chdēuta mag juranaa iekha chiraawai naspawiajā m̄ mag iekhabajim abam” ajim
Ēwandamau. (*Sal. 110:4*)

²² Mag Jesuuta ich mag maach kōit iekhaajem phadkha sīsierr aigmua, ichdēuta chadcha khap apiejem, īs Ēwandamau maach dūi iek dee simta nacharam ley Moiseeg deetarr khāaijā ajapcha sim, mūg iek iuriuta Ēwandam dau na maach ajaug paapāiijeewai. ²³ Mag agtha Jesús bēeba aawain phadnaan khapanta iigjeejim, āb meebaadēm jūrr deemua ag phidag aumaag. ²⁴ Mamū mag phad iur Jesús chan meejā meeba ich mag sīerraawai, mag i meebaawai ābmuajā i phidag auwi jūrr maach kōit jēeujūā abam. ²⁵ Maguata ich gaaimua Ēwandam jūr nūm khūnan, irua peerdu aub khaba peerdu auwi ich mag ich dēnkha wai sīsiejem. Mag ichjā ich mag iiu sīerraawai ich iek ūkha nūm khūn kōitjā ich mag ichdēuta Ēwandamag jēeu nūrraju.

²⁶ Magua ichta chadcha maachdēu ig narr phad khabahab, maach kōit iekhaajem chaar. Ich chan nacharam khūnjō khaba aawai būurjā pekau chukhu khitūm; khaibagjā chukhu, ni būurjā chikham khaigba ajōjōopaijā khaba, maachjō pekau pōmkham khūn eemjā khaba sim. Mag sīewai ichta nem thum ūgtharm magwe thūnūm khāaijā ūrpai apijim Ēwandamau, ich dūi āba. ²⁷ Magba aawai i bēeju na phadnaan thūnarr khūnaun ed ēepierr nemchaain khēchnaa nacha amach pekau kōit jēeuwiata jūrr ōor pekau kōitjā jēeujeejim. Mamū Jesuu chan amjō khaba aawai, nemchaainjā khēkhēch aba, ichta biek ābpai ūdūraa ōor pekau kōit ich thōopijim. Mag biek ābpai ichta thōopitarrau ya tag ōor pekau kōit nemchaain thōoju khaba aadējim. ²⁸ Warran Moiseeu ley phā pūarr gaai jaau simjō phadnaan khapieg jūr aauwaijā maachjō pekau pōm khithēe arr khūnta jūr aaujeejim. Mamū mag ley jōoi deetarr khur nassi pawī Ēwandamau ichdēupai ich gaai juraanaa ich Iewaa būurjā pekau chukhu khitūmta thumaam khūn Pōrkhapinaa maach kōit iekhaajem khapitarrau, mūg atag pawiajā ichta phad chi ajapcharamkha sīerrūmua dajēgjā dajēgba ich mag maach kōit iekhamkhīir ajim.

8

Ēwandamau ich Chaai pūibarmuata iek iur deetarr

¹ Mua pārag ajapcha khap apim khōsi chirūmūn mūgau: Chadcha Cristo thumaam khūn khāaijā ūrpainaa maach kōit iekhaajemta ūgthar Ēwandam dūi āba chi Pōrkha i juachaar gar jup sim. ² Mūig eegar phadnaan pōrōu Aai i jēeujem deg aajerrjō, ichta ūgthar Ēwandamag jēeujem eejā chi Pōrkhanaa maach thumaam khūn kōit iekhaajemkha sim. Mag ūgtharm Aai i jēeujem di chan mūig eegarmjō sīi ōrau ēutarr khaba, ich Ēwandam juau.

³ Ich jāg phadnaan pōrōujā Ēwandamag nem inagdam deenaa nemchaain khēchnaa ōor kōit Ēwandamag jēeumkhīirta jūr aaujeewai, Jesucristooujā īchab am dēnjō Ēwandamag nem inag deejū aai sīejim, mag phadkhanaa maach kōit iekhaajem khaag. Maagjerr aawai irujā chadcha deejim; mamū irua ichpaita nem inagdamjō deejim. ⁴ Í agtha maach ee mūig eegarta sim akhiin, mag phadjā khaba sīekham. ¿Jāgwi? Moiseeu ley deetarr gaai jaau simjō ya Ēwandamag nem inagdam deenaa nemchaainjā khēchnaa irig jēeujem phadnaan khapan thūnaawaima. ⁵ Ēwandamau Moiseeg mūig eegarmua ichig jēeumkhīir di ēupi jaauwaijā irig, “Ajapha oonaa Sinaí durrsī gaai mūchdēu pūchig ūgtharm di oopitarjōota ēubá” ajim anūm. Magtarr aawai mag phadnaanau mūig eegarmua ōor kōit nem wau durrumjā sīi ich Jesuu ūgthar Ēwandamag jēeujem degcha wau simjō ajuuta ēkha durrum, mamū pōd agjōcha wauba nūm. ⁶ Magua, Jesuuta ūgtharmua maach kōit iekhaajeewai irua nem wau simta mūig eegarm phadnaanau ōor kōit nem wau nūm khāaijā ajapcha sim. Maguata īchab mag ichdēu maach kōit nem wau sim gaaimua ūu īsin ich Ēwandam aarcha barju aai api sim. Ajapcharan ich Jesús gaaimua Ēwandamau ōor dūi iek deetarra nawe Moisés dūi iekhawi ley deetarr khāaijā ajapcha sim, mag gaaimuata ūu Ēwandamau maach peerdu aaujeewai.

⁷ Mag nacha Ēwandamau maach jōoin dūi iek deewi ley deetarra ajapcha amuan, ewag pawiajā tag irua ich garmua deeu ōor dūi iek deebakham. ⁸ Mamū ichdēu oowai ōrau pōd

amach iekhatarrjō mag ley uerkha auba ni chi leújā ichdēu khōsimjō òor ajaug paa auba s̄ierr aawai, ich Ēwandamaupai magjim anum:

“Jāg s̄i awi mua ūwaa i mach garmua deeu Israel durr num khun dūi iek deewi Judá durr num khun dūijā iek deejugui” ajim anum; “ajapcharan israelnaan amach thumaam khun atheema.

⁹ Mag mua deeu am dūi iek deebarm chan Egiptomua machdēu am wai öbértarr khur maach iekhatarrjō khaba aphōbaadeewai machdēu am isegtarrjō tag am isegbamgui” ajim anum ich Ēwandamau.

¹⁰ “Deeu mua israelnaan dūi iek deebarmun mughta ajugui” ajim anum:

“Machdēu am dūi iek deebarmun mua warre am thāar ee phā s̄iubarmjōta ajugui” ajim anum “mach ipierraa am khōsi ipierraa amkhīir.

Muchta am Ēwandamkha chirsiewai amach jūrr m̄ dau òorkha n̄isiju.

¹¹ Magbarmun thum chaain būrumdamaupa m̄ khakhapdō thun̄isiju aawai tag dich dō ābam eem khunagjā jaaua, ni dich khodnaanagjā m̄ iek jajaau abaju, tag magju igba aphōbaadēju aawai.

¹² Am mag n̄isim aig īchab amau m̄ dau na nem khaigbam waaujerrjā machdēu chugpaapūiju.

Mag chugpaabapūim chan mua tag magum iekjā igba, warre ich mag khīir okhoopūiju” ajim aajem ich Ēwandamau. (Jr. 31:31-34)

¹³ Mag Ēwandamau iek iur deeu a iekha s̄ierr aiguin, ya chi nacharam tag serbiiba aadeewai jūrr iek iurta s̄iju jaau sim ajim. Maadēu khaph̄ num, nem inagta ya jōoiraanaa serbiiba aadēm̄n s̄i barpūijupaita sim. Ich agjōta abajieb Moiseeg ley deetarrjā.

9

Warrgarm phadnaanau aajerr chan īs Cristoou maach kōit aajem dūi barba sim

¹ Mag Ēwandamau nacha maach jōoin dūi iek deewai jaautarrjō Aai i jēujem di ēutarran, s̄i ich m̄ig eegarm dipaaupai ēu s̄iejim aajem. Mam̄ magumjā, ag ee parhooba aju khaba, ich Ēwandamau jaau wai s̄iejim anaabá, jāga òrau ichig jēuju khap amkhīir. ² Mag di mughta ēu s̄iejim aajem: Di ābpai simta, ag ee thuram numí thuurkha s̄iejim aajem. Nacharam, “Lugar Santo” a thūr s̄iejim anaabá; maigpain phadnaan parhooba dubju aai naajim aajem. Mag ee lámpara ausiujem dūi Ēwandam athee pan ausiujem mesjā s̄iejim aajem. ³ Maimua ābakhai agjō ich ag gaapai ēugar thuur sim “Lugar Santísimo” a thūr s̄iejim aajem. Mag een āba chi phadnaan pörkha sim appaita año gaai biek ābpai duubjeejim anaabá. ⁴ Mag dub num aig s̄iejim aajem, incienso phaag khurr ph̄ir dēn nasād̄jō ūgthaa wau sim; maimua ierr s̄iejim aajem īchab, baaudi ph̄ir dēn. Mag baaudi, Ēwandamau mag maach jōoin dūi iek deewai ich iek phā deetarr ag ākhaajem baaudi ajim aajem. Chi baaudeg “maná” anumjā s̄iejim aajem, jarr pör agjō ph̄ir dēn sim ee. Mag tag naajim aajem ag ee: Aarón khararrau bordón jua ee wai n̄rraajerr, biek āb òrrd̄awi s̄irkhatarr; maimua Ēwandamau Moiseeg ley mokdau gaai phā deetarrjā agjō. ⁵ Mag ee nem thun̄um baaudi ūrta ich Ēwandam s̄iejeejim anaawai, mag ūrta īchab querubinnaan numí naajeejim aajem, ich paraa ich adēkkh̄er irig jēu numjō waukha sim; ajapcharan angelnaanma. Mag agdaujō khīircha ag ūr d̄un̄uutkha naawaita amach ichiu chi baaudi börr wai numjō naajeejim anaabá. Maigta bēewi phadnaan pörōu mag biek ābpai año gaai mag baaudi ūr nemchaain bagau j̄iphēmamua Ēwandamag jēujejim anaabá, òor pekau kōit. Magum jaaju pōoma wai chirab mam̄, magum jawaagta m̄g ēsap phāba chiraawai magdampaita jaau chirum.

⁶ Mag sim aawai mag “Lugar Santo” anum eepain nemchaain khēchnaa phadnaan ūiba dudub aajeejim aajem, Ēwandamag òor pekau kōit jēwaag. ⁷ Mam̄ ag ēugar mag “Lugar Santísimo” anum gar chan phadnaan awijā pöd parhoobam khun dubba, āba am pör appaita año gaai biek ābpai duubjeejim anum. Mag duubwaijā ich jua par

khaba, nemchaain bag düita duubjeejim anum, ich köit jëeuwi khar òrau amachdëu nem wau numjä khaugba num gaaimua pekau ee burr num khun köitpa jëeumamua mag baaudi ür chi nemchaain bagau jipheeg. ⁸ Mag sim aig, is Ëwandam Akharau jaauwai, mag phadnaan dudub aajerr aigta agtha Ëwandamag jëeu nawe chan Lugar Santísimo gar dubaag put parrg ëu wëjorr agtha weeudaba sierr aawai, pöd parhoobam khun Ëwandam aarcha dubju khaba naajim a simuu. ⁹ Magta mag ley Moiseeu jaau puarr gayamjöö sïi Ëwandamag nem inagdam deenaa irig jëeujeejim aajem. Mamu is maadëu khaphu num, mag nemchaain khëchnaa jëeu numuapai pöd mag chi jëeu durrum khun thäär ajaug paa auba aajeejim Ëwandam dau na. ¹⁰ Jägwi? Agtha mag ley serbiiba apüyaag Cristoou iek iur aibëeba sierr aawaima; magnaai chab amach ley gaai jaau simjöö sïi nem parhoob khöba num düi nem parhoobajä döbanaa tagam nem mag leü waupiba jaau sim wurkha num gaaimuapaita amach ajaug paa auju ëkhaajerr aawaima.

¹¹ Mamu is chan ya mag ley gaai jaau sim wauba, ya ich Cristocha bëewi isin ichta ügtharmua maach köit iekhaajem chaarkha sïsiwai, ichdëuta chadcha òor düijä ajapha aadëm, Ëwandamau warrgar òor düi aju jaaujerrjöö. Is mag maach köit i iekhaajem di chan muig eegar Aai i jëeujem di khïir khaba, ag khäaijä ajapchata sim. Mag di chan eegarm khunau ëutarr khaba, ich Ëwandam juau. ¹² Mag òrau ëutarr khaba sim eeta Cristo sim. Mamu is chan ya tag mag chib bagta Ëwandamag deeg khaba, ni phak emkhöi bagjä khaba, ich bagchata deejim. Mamu majä mag warm khunau aajerrjöö biek khapan khaba, biek äbpai magbarmua tag deeu bagjä igpiba aagta mag ich bagta deebarm. Magbarmuata ya maach peerdu aum iek peerdu atham. ¹³ In chadcha mag amau chib bag phak emkhöi bag düi aunaa, ichab mag phak wuidam phaataarr khurr mephörrag pa simjä dö ee waaurëunaa, leü jaau sim chaur waubarm gaaimua Ëwandamag jëeujjä khaba sïi är sïsim anum ür jipheewajjä, ürpain üu chadcha ajaug paa numjöö aajem, deeu Ëwandamag jëeuju ayaa apieg. ¹⁴ Mag nemchaain bagaupai deeu Ëwandamag jëeuju ayaa apiejerr khai, magan Cristo bag chará ag khäaijä ürcha jua theeg sim, maach thäärpa Ëwandam dau na ajaug paapaaig. Pari magaagan, Cristo meejä meeba ich mag sierrumta wounag paw i chdëupai ichta nemchaai chi ajapcharamdamjöö würaa ich thöopijim maach köit. Magtarr aawai i bagauta dich khïirjug khaibag gaaimua maach okhoopijjöömjä warre chugpaapaaajem, äba Ëwandam chadcha ich mag iuu sierrumugta jëeu wënraramkhïir.

¹⁵ Mag ich Jesucristo bag ärtarrauta maach khaibagjä thum chugpaajeewai ichta maach khaigpeerjemkha sierrum, Ëwandam düi ajapha nüsimkhïir. Ichdëu maach köit mag sim aigta Ëwandamau òor düi iek deewai maach khaibagjä chugpaanaa maach peerdu auwi ich aarcha phë auju atarrjä chadcha ich ag ee öbër sim. Magtarr aawai mag ich thöopibarmuata warr mag ley jööi gaai jaau simjöö nem waaujerr khun pekaujä chugpaawi ichab ewag paw maach ich Ëwandamau jur aumam khun denjä chugpaajim, magbaawai ich Ëwandamau nawe deeu jaau wai sierrjöö chadcha ich düicha äba wënrarmua ich juagam nemjä ich mag jüa nüsimkhïir. ¹⁶⁻¹⁷ Mag Jesuu ich thöopibarmuata Ëwandamau ich iekhatarr chadcha ag ee öbërpi sim a chirumun mugta sim: Òrau khar amach meeju nawe ësap gaai phä sïujem, ich meebaadeewai ich nem düi jäga aju aai nu a khap amkhïir. Mamu mag thum ësap gaai jaau sïubarmjä chi phätarr woun meebam aig chan büürjä mag ësap gayam iek baleeba aajem. Maimua ya meebaadeen chad mag ëapta nem iek theeg aadeejem. Maguata mag ësap gaai jaau simjöö aagan, ichiita chi phätarr woun chadcha meebaadeeta ichdëu phä puatarrjöö i juagam nem jigju khai jiiigem. ¹⁸ Maguata nacha Ëwandamau òor düi iek deetarr iek theeg apiejä, ichab nemchaaindäm khëch num aig am bagdam är numuata mag ley iek theeg apijim. ¹⁹ Mamu mag Ëwandamau amach düi iek deetarr iek khap apieg, Moiseeu thumaam khunag ürmkhïir thürjim aajem, ag gaai ich Ëwandamaucha amachig nem waupi jaau sim thumaam khunag khakhapdö amkhïir. Magnaa landam oveja khaar den phurii khitam düi isopo piu äba büür aujim aajem. Magnaa mag phak bag chib bag

düi dö ee waaurëu sim ee thūnaa, mag Ēwandamau amach düi iek deetarr phā sim ag libro ür jīphēnaa, ĩchab ðor ũrjā thumaam khūn ũr jīphēmajim anaabá. ²⁰ Magnaa ich Moiseupai, “Mua mūg bagau pāar ũr mūg jīphē chirum aig, Ēwandamau ich garmua maach düi iek deebarmta jaau chirumgui” ajim anum. “Mag maach düi iek dee sim chadcha ich iekta wounjö iek theeg apiegta mua mūg chirumgui” ajim anum, “ĭsmua atagan ag gaai waupi jaau simjöta aju aai num a khap apieg.”

²¹ Mamū magpaijā khaba ich Moiseupai mag nemchaain khēchnaa jēeujerr aigjā, dijā thum bagau jīphēpūiwi ag eem chi phadnaan jua choogiem nemjā thumaa ich ag bagau jīphēpūijim anaabá. ²² Ajapcharan mag ley jōoi gaai jaau sim oowai, Ēwandamag jēeuwain peer nem thūnum thumta bagau jīpheejeem anaabá, chi jēeuju khūnpa, Ēwandamag jēeuju ayaa amkhīir. Maguata bag ārba chan pōd pekau chugpaa auba aajeejim aajem.

Cristo meetarr gaaimuata ðor pekau chugpaa aajem

²³ Mag, sīi ũgthar Ēwandam khīircha Jesuu maach kōit iekhaajemjöta aju ěkha durrarr aawai ichiita amau mag nemchaain khēchnaa ag bagauta Ēwandamag jēeuju aai naajim. Mamū ũgthar chan mag mūig eegarmjö sīi nemchaain bagpai khaba ag khāaijā ajapcharamta ig sīejim. ²⁴ ĩjāgwi? Cristoou sīi ðrau di ěutarr eepai dubba, warre Ēwandam düi khīircha maach kōit iekhaag ũgtharchata dubtarr aawaima. Mūig eegarm khūnau nem waaujerran sīi ũgthar jāga sīerrú a jaau num dēn chi sēudampai ajim. ²⁵ Mūig eegarín añopierr phadnaan pōr Aai i jēeujem deg nemchaain bag düita duubjeejim aajem, ðor pekau kōit jēwaag. Mamū Cristoou chan am dēnjō khaba aawai biek ābpai ich bagchata maach kōit ārpījim. Mag biek ābpaita ich thōopitarr aawai am dubwi öbēbēr aajerrjō khaba, biek ābpai ũgtharjā öbērwi ich mam sīerrum. ²⁶ Maataa, mag biek ābpai ich thōopibarmua nemchaain bag dēnjō pōd ðor pekau chugpaa auba arr amuan chad, phadnaanau biek khapan nemchaain kheechjerrjō mūig jēb gaai ðor nūsierr aigmua agjō biek khapan ðor pekau paar ich thōopienjā udkhūrrkhakha aajeekham. Pari magba ĩsta ya Cristo udthurwi biek ābpai warrgarm khūn kōitpa ich thōopibarm. Mag ich thōopibarmuata mag nemchaain kheechjerr tiempojā öpūiwi ya jūr ðor peerduju ayaam jaar khabapūim. ²⁷ Maadēu khaphū num, maach cha khithēm khūn thum biek ābpaita meejem, maimua mūg atag Ēwandamau maach i agkham edta ichdēuta maachig maach jāga wēnurrājā a jaaju. ²⁸ Ich jāgta ĩchab ich Cristojā biek ābpai ich thōopijim chikhamnaa pekau kōit, mag biek ābpai arrau warre thumaam khūn pekau chugpaa aaju ayaa apāaig. Mamū í deeu bēeju; mag urum chan ya tag pekau chugpaag deeu ich thōopieg khaba, ich bēejuukhamjā chadcha i bēepim khōsi ich nū naajerr khūn phē awaanta urum.

10

¹ Ēwandamau Moiseeg ley deetarr gaai nem waupi jaau sīerrjō nem wau narran, sīi ökhar ewag paawai ichdēu maach düi nem ajapcha wauju dēn chi khūgurpai arr aawai, ich agjöcha khaba sīejim. Maguata chi leíu chan chi ley ũrkhanaa añopierr nemchaain khēchnaa Ēwandamag jējēukhamjā pōd ðor ajaug paa auba aajeejim. ² Chadcha ley gaai jaau sim ipierr nemchaain khēchnaa Ēwandamag jēeubarmuapai ðor pekau chugpaanaa thāarjā ajaug paajerr akhiin, ya kulp chukhu naawai amau biek ābpai mag wauwi tag nemchaaindam khēchba aajeekham. ³⁻⁴ Mamū par mag jējēukhamjā mag phak bagau chan ni chīb bagaujā pōd pekau chugpaa auba aajeejim. Magju khāai sīi mag nemchaain añopierr khēchnaa jēeupi jaau sīewai warag mag leíuta amag amach pekau khīir eepapi simjö aajeejim. ⁵ Maguata Cristoou mūg jēb gaai bēewai ich jāg David khararrau ich Cristoouchata Ēwandamag iekhaju igwi phātarrjō,

“Tata” ajim anum, “jāg sīi nemchaain khēchnaa ofrendakha pūchig deewai pua khōchhabapai aajeewai, pua mūta chadcha pūibarmgui” ajim anum, “wounag pawia mūchchata ðor kōit thōopimkhīir.

⁶Jäg pekau chugpaag awi nem inagdam deenaa nemchaainta puch athee khëch num pua khöchkhaba aajem, jägumua chadcha pekau chugpaa auba aajeewai.

⁷Magua müta cha chirumgui” ajim anum “Ëwandam, puch iek phä sim gaai mûch igwi jaau simjö ich agpierr puchdëu khösimjö aag.” (Sal. 40:6-8)

⁸Chi ley gayan chadcha mag nemchaain khëchnaa ofrendakha deepi jaau sïeb mamu, ich Cristooucha jaauwaijã Ëwandam iek irig chan jäg pekau chugpaag awi mag nem wau numjä üu khaba sim aajem. ⁹Magnaa ïchab ich Cristoou mag “Müta cha chirum Ëwandam, puchdëu khösimjö aag” a sim aigjä, mag nemchaain khëchnaa jëujerrjä warre isegpüwi jürr ich gaaimuata ïsin öor pekau chugpaa thunum a simu. ¹⁰Mag ichta Ëwandamau khösi sierrjö meebarmuata maachin Ëwandamau ich atheepai nem wau wënraramkhïir ich dënkha wai sim. Mag ichta warrgar nemchaain kheechjerrjö udura maach köit ich thöopitarran, mag biek äbpai meebarmua tag meebe aag ajim.

¹¹Mamu magum äba, maach judionaan een agtha phadnaanau nemchaain khëchnaa edau äspapakhampierr jëjëu aajeob mamu, jägumua chan büürjä pekau chugpaa aubam. ¹²Magarrau Jesuuwan chad biek äbpai meetarrau tag meebe ich mag warag ügthar mawi ich Aai juachaar gar oo sïisijim, ich Ayau ichig öor köit waupitarr thum waupüiwa. Magbarm aigmua warre ïchab pekau chugpaag awi tag nemchaainjä khëchju aai khaba apüijim. ¹³Mammua Ëwandamau ich oomapham khun thum ich jua ee phëdeeta oo sim, ¹⁴ichdëu ichta mag biek äbpai mag meebarmua sïi ofrendakha ich Ayag ich deetarrau ich dënkha aumam khunjä warre ajaug paapüimaajeewai. ¹⁵Mag irua öor ajaug paapüimaajemun chadcharau a khap apiege, Ëwandam Akharaujã nawe ich Ëwandamaucha iekhatarr igwi,

¹⁶“Nachä müchdëu israelnaan düi iek deetarjä amau mü ipierraa khabajerrab mamu, mua üwaa am düi iek deejugui” ajim anum.

“Ma mügaugui” ajim anum ich Ëwandamau:

“Mua am düi deeu iek deebarmun, warre am khïirjug eeta sïuwi am thäar eejã phä sübarmjöta ajugui” ajim anum, “mûch ipierraa am khösi amkhïir.” (Jr. 31:33)

¹⁷Magnaa ïchab,

“Amau müch dau na nem khaigbam waaujerrjä mua chugpaapüiwi, tag magum iekjä igba ich mag khïir okhoopüijugui” ajim anum Ëwandamau, ichdëu öor ajaug paapüijem igwia. (Jr. 31:34)

¹⁸Magtarr aawai ya tag dich pekau köit agtha magum nemchaainta khëch wënraraju khaba num, ichdëu jaau simjö chadcha ichdëuta warre maach khaibag chugpaapüiwi khïir okhoobapäiawai.

Ëwandamta jürju aai num

¹⁹Magau keena. Müig eegar in chadcha phadnaan pör appaita mag Lugar Santísimo ee duubjem. Mamu ïs chan magba, mag Jesucristoou maach köit ich bag ärpitarr gaaimua ïsin maach thum chi ükha num khunnta üu warre ich Ëwandam sim aarcha öbërju aai num. ²⁰Mamu mag üu i aarcha wëtju aai numun, mag Lugar Santísimo gar dicham ugua put parrg ëu wëjorrau thuur sierrjä ich Jesucristoouta ich meebarmua warre thorreubapüimua khud wau deebaawai. ²¹Magwia ichta Ëwandam aarcha maach thum i chaankha thunum khun Pörkhanaa maach köit iekhaajemkha sim. ²²Mag chadcha Cristoou ich bagauta maach ajaug paabarm düi phadnaanau chi ürumpai üpüiwi Ëwandamag jëwaag ajaug paajerrjö ich Ëwandam Akharauchata maach thäar ajaug paawi döoujã ajap utarrjö naawai, warag thäraucha Ëwandam jurtarrau keena, büürjä irua maach isegjüjã khïirjuba. ²³Irua chadcha ich iekhatarrjö aajeewai, dich ipeerdu iekhajújã khïirjuba, ïsin warreta maachin ya peerduwi num aju aai num, ichdëu jaautarrjö maach ich aar phë auju khïirjugjä ogdüba. ²⁴Mag khïirjunaa ïchab warag agdaujö dich khapeen juag oonaa am daupii ajuuta êkhaju keena. ²⁵Magum ïs müg maach Pör Cristo bëejüjã warag dakpapa khaawai chará, khar maach khapeen aajemjö,

culto ee maba sīi degpai naaju khaba n̄m. Magju khāai agdaujō chikham wawí n̄mua warag dich khapeen onee apijuuta ēkhaju.

²⁶ Mam̄ magba maadēuta m̄g Ēwandamau maach peerd̄u aaujem iek wajapha khaph̄u narrta, juau ogthom i iseg n̄m iekhau parhooba nem wau n̄m gaaimua ūwaa i warr i khaugba aawai naajerrjō ich mag parhooba wēn̄rr̄m chan, magan Cristoou parta maach gaaimua ich thōopibarmjō ajim, maadēu irig maach peerd̄u aupiba naawai.

²⁷ Magta am̄n, tag maach peerd̄u auju chukhu aawai, magan Ēwandamau maach i agkham ed maach sēua maach gaaita ich khīir machag meeunaa tagam kh̄n̄n ich khōchkhaba ajerr kh̄n̄n d̄ii āba sīi ōtdau ee jēerjupaita n̄m. ²⁸ Pārau khaph̄u n̄m, warr Moiseeu ley p̄atarrta ōrau serbiibag phēm̄jō amach khōchag aig nem waaui, chi ootarr kh̄n̄nau, numiim kh̄n̄nau wa thārjupam kh̄n̄nau khāijā thethemnaanag jaubaawai, makh̄n̄n būrrjā dau aug khaugba, warre khēchpi jaaujeejim, chi ley gaai jaau simjō. ²⁹ Pāadē khīirjubat: Maagjerr kh̄n̄n d̄ii magta ajerr khai, j̄gaju khai Ēwandamau oowai ich Chaaita ōrau khōchkhabam iekhau sīi maadēu nem igmaphamjō amach kōit i bag ārtarrjā warag isegnaa, ich Ēwandam Akharau ūu amach Ēwandam dēnkha aaujem igwajā sīi wau iekhaajem kh̄n̄n d̄ii? Amau mag iseg naab mam̄, j̄mag i Chaai bagau khabajī, Ēwandamau ich garmua ōor d̄ii iek deewai jaautarrjō chadcha ōor pekau chugpaawi peerd̄u auju aai apitarr? ³⁰ Mam̄ maadēu khaph̄u n̄m, chi mag n̄m kh̄n̄nag chan Ēwandamau sīi par daúa oo n̄m abaju. Magua chi mag n̄m kh̄n̄n igwi, ich Ēwandamau iekhatarrjā ich iek phā sim gaai,

“Muata ōor d̄ii amachdēu nem khaigba waujerrpierr am gaai mas ab khaba mas deeu”
a sim. (Dt. 32:35)

Magnaa īchab ichdēupai,

“Muata ōor thumaam kh̄n̄n d̄ii amachdēu nem waujerrpierr ich agjō aju” a sim “am d̄ii.” (Dt. 32:36)

³¹ j̄Aay apkhiit̄u, maach Ēwandam cha maach wai d̄n̄m̄gta mag ich gaai mas api sim woun!

³² Mam̄ pāar ūu magba n̄m. Magba naab mam̄, khīir eyaa abat: Warrcha pāachdēu Cristo iek chadcharam ūkhatarr khuriipai aawai pāach wajappa phithurg au durrumjā pārau maḡm̄jā aba ūu athaba chadcha pārau āwaatjeejim. Ich j̄gta pēnaat warag. ³³ Chadcha pāar ee āaur kh̄n̄n n̄m; makh̄n̄nan ōor pōm wējōm dakhīirjā sīi wau wai n̄m awi am d̄ii amachdēu ampierr aajeejim. Maagwai pārau am dau aug khaaugwai pāachpata kharin d̄ii mas waunaa sīi ōrau kha isējā aajeejim am gaaimua.

³⁴ Mag durrum gaaimua pāach khapeen cārcel deg durrum kh̄n̄njā pārau ūu dau aug khaaugjeejim. Mam̄ magpaijā khaba, m̄ig eegar pāachdēu nemdam wai n̄m khāijā ajapchanaa būrrjā ārba aajemta paarpajujā khaph̄u naawai, pāach nemdampa khechthug aumam kōitjā iekhaba, gaai mas khabamjō warag onee maḡm̄jā pārau khīu āwaatjeejim. ³⁵ Khodamnaa, j̄g pāachdēu ūkha n̄mjōta warag ogd̄ba ūkhanaat, īsin par khāijā maadēu ūkha n̄m a khīirjuba. Pāach j̄g durrum paar deegan, Jōoirau nem ajapham pōoma wai sim. ³⁶ Mam̄ mag ich Ēwandamau khōsimjō nem wawaagan, dau aug wau wēn̄rr̄mjā maḡm̄ aba, ichiita warag āwat wēn̄rr̄aju aai n̄m. Mag n̄m̄n chadau ichdēu jaau simjō pāar d̄ii ajaphanaa ich d̄ii ich mag wēn̄rr̄apiju. ³⁷ Mag phithurg au wēn̄rr̄mjā, Cristo deeu bēuju khap sīi āwatju aai n̄m igwi, ich Ēwandamau iekhatarr ich iek phā sim gaai,

“N̄naat, pārau n̄ n̄m woun bēuju chan pōm waurba sim” a jaau sim.

³⁸ “Pāar ar m̄r̄gta pāach pekau chugpaapitarr kh̄n̄naun m̄ pāach d̄ii chir̄mjā khaph̄u wēn̄rr̄aju;

mam̄ chi m̄ iek ūkha narr kh̄n̄ta deeu ewag wēt n̄m kh̄n̄nau chan, oob m̄ amach d̄ii chitaju amiet;

m̄chdēujā tag amag oohbam” a sim.

(Ab. 2:3-4)

³⁹ Mamu maachig chan mag irua oobam abaju, eem khunjö ewag wëtwi okhooju khun khaba naawai. Okhooju khāai, maachdëun chad thārauchata i iek ükha naawai maachin peerduwi ich düicha wënraraju khunau. Ich jägta ükhanaat keena.

11

Jöoin Ëwandamau ichdëu jaaubarmjö aju khaphu arr khun

¹ Mag Ëwandam iek ükha numun, ichdëu maach düi ajapha aju a simjä chadcha ich mag aju khaphu numu, ichdëu jaau simjä agtha ooba numta chadcha aju khaphu.

² Ëwandamau maach jöoin warrgarm khun üu ajapha eeg oojeejim, ichdëu am düi nem magju aawaijä chadcha ich magta aju awi amachdëu i iek ükhaajerr aawai.

³ Maguata is maachdëujä agjö ükha num gaaimua maadëu khaphu num, Ëwandamauta mug durr, edaujä, phidag maimua tagam nem thum thunumjä chadcha ompaajim; ich iek gaai mag jaau siewai chadcharau. Ajapcharan büürjä nem chukhu arrta sii ichdëu ompaapi jaaubarmuapaita nem thum ompaajim anaabá.

⁴ Pädë khiiir eyaa abat, jäga warrgar maach jöoinaujä chadcha Ëwandam iek ükhaajeeji: Magua Abelau Ëwandam iek ükha sierr aawai Jöoirau ichig jaautarrjö i athee nemchaai thöonaa irig jëeujim. Magtarr Ëwandamau oowai, Caín den khāai ajapcha öbërrjim aajem. Magbaa Ëwandamau, “Pua mu athee nemchaai thöonaa mureg jëeubarmun nem ajaug khërum; pun chadcha woun ajaphamu. Muan jägta khösi chirumgui” ajim anaabá Abelag. Chadcha Abel nachgarwe meejeib mamu, is ewag pawo oowai Ëwandam iek ükhanaa magtarr gaaimua maachigjä ich dënjö ükhamkhiirta magjim.

⁵ Enocjä ichab chadcha Ëwandam iek ükhaajerr gaaimua Ëwandamau i meepiba sii maach ëntër ich mug ich aar aujim anaabá. Magtarr aawai par jur numjä baubajieram aajem. Ich Ëwandam iek phä sim gaai jaauwai, mag i arrju nawejä Ëwandamau oowai i dau na ajapha khitaajeejim aajem. ⁶ Mamu maachta wajapha Ëwandam iek ükhana num chan pöd i dau na ajapha khaba num. Ëwandamta dich düi sïepim khösi chirumun, khaphu aju aai sim, í chadcha iuu sïejeewai chadcha mag ich jur num khunagjä irua ich khaugpinaa am düi ajapha aajem.

⁷ Jöoi Noeujä ichab Ëwandamau ichig mug durr gayam khun döädau öpüju jaubaawai ükhawi, maagwai chan agtha nose khiiirjä khaugba aajerr äba, chadcha ichig jaautarrjö barco pöm waubaadëjim aajem, ag ee ich chaain düi peerduag. Tagam khun amach thaar theegau thum pekau ee thunum daar, mag ich appai ükhatarr gaaimuata, tagam khun thum ödubtarrjä, ichin üu Ëwandamau peerdu auwi ich aar auju ayaa apüjim.

⁸ Abranaujä ichab Ëwandam iek ükhaajerr aawai khāaim äb ich thürchëwi ichig mapi jaubaawai, chadcha i ipierr petajim aajem. Mamu maagwaiwe chan agtha irig durrkhipiju durrjä jauba nwe arr aawai, sii ich barjüjä khaugbata petajim aajem, sii Ëwandam iek ükhawi i ipierr. ⁹ Mag Ëwandamau ichig jajaaukhamjö chadcha aju khiiirjunaata nurrarr aawai, ichig durr deejü atarr aar pawiajä nawe barimatarrta sii eeu bar simjö chi durr khun ee sii di khömarii ëunaa magreu ahau aajem eepai sïejeejim aajem. Ich magta i iewaa Isájä i yëto Jacob düi naajeejim anaabá, büürjä amach di chaar ëu auba, amagjä ich agjö Ëwandamau durr jüapüju jaautarrtä. ¹⁰ Pārau khiiirjuawai, jägwi mag di chaarjä chukhu numta warag Ëwandam iekta ükha naaji? Müig eegarm di khāaijä phöbör ajapcharam ee di thunum ee joobaanta Ëwandamau amach arrju khaphu narr aawaima; ajapcharan ügtharma. Mamaam phöbörön ich Ëwandamauchata wauju aadëwi ichdëucha ëutarrau.

¹¹ Chi Abrán üu Sara khahurraraujä ichab athaba Ëwandam iek ükha sierr aawai, ich daupeer garjä pöd chaai ooba arrta, ya üanaa khitum eeta Abranag chaai oo deejim aajem, üu ichdëujä Ëwandamau chaai deejü atarr ükhatarr aawai. ¹² Magta chadcha jöoi Abrán ya jöoiraa khitum eeta chaaidam dau äb paarpajim anaabá. Mag

chaairau chaain ñubaadëmuata jöoi chaain khapaana thunñisijim anum, ewag pawi. Jöoi chaain khapanan sï phüas igawam mosdau khapanagjönaa edjä ee phidag phuphup aadeejemjöta thunñisijim anum, amach khapangau chi beerjüjä khaugba.

¹³ Mag Ëwandam iek ükhaajerr khun cha maadëu jaau num khunan chadcha thum khëchjierram, mag Ëwandamau amachig nem deeu jaautarrjä agtha auba durruwe. Mam mag Ëwandamau jaautarrjö chadcha aju ükha narr aawai amau khaphu naajim, ya ügthar paaukhabaimaawaita müig eegar deeu arr khäijä atcha Ëwandamau amachig deeu. Mag khürju phöbaadeewaita müig eegarwejä warag onee num iekhau, “Müiguin maachin sï chikham durr gaaita wënrüm” aajeejim anum. ¹⁴ Amau mag iekhaajerran deeu durr gaaita durrkhaa chaar durrkhaimaju khürju narr aawaita maagjeejim; ajapcharan ügtharchata naaimaju khürjuwiam. ¹⁵ Amau warrcha amach naajerr durrrta khürjuajerr amuan, deeu Egiptoogta wëtkham, warrjä mammuata bëetarr khun aawai. ¹⁶ Mam amau ig narran, müig eegarm khäijä durr ajapcharamta ig naajim; ajapcharan ich Ëwandam sim aram durrrta, ügthar. Maguata ich Ëwandamaujä chigag chukhu amag, “Müta päar Ëwandamau; müch dui joobamkhür durr ajaphamta mua päar athee khür khaug wai chirumgui” ajim anaabá.

¹⁷⁻¹⁸ Jöoi Abranau khaphu sïejim, Ëwandamau ichig jaautarrjö chadcha ich chaai äpai khitum gaaimuata ewag pawiajä jür öor pöoma thunñisiju, i chaain ewagam khun. Mag ichig jaautarrjö aju khaphu sïerr aawaita chadcha ich ipierraa aju khap aag awi Ëwandamau ichig, “Puch chaai äpai khitumta thönaa phaamamua müg ofrendakha deebá” abaawaijä, magum aba chadcha i ipierr peer ich chaai thöojim anaabá. ¹⁹ Mag sim aig Abranau khaphu sïejim, Ëwandam chadcha chi jua thierr aawai irua ich chaai thöopüitarr akhiinjä deeu phiri awaag nem jua theeg sim. Maguata chadcha Ëwandamau ichig jaautarrjö aagpajim anum, ich chaai dui. Mam mag ya irua thöogpam ee, Ëwandamau oowai Abranau chadcha ich ipierraa sim oobaawai, üu üdur chaai thöopibajim aajem. Maigta Abranau oowai i chaai chi thöm arrta üu deeu monakha diig athaadëmjö ajim anum, mag ya thöopäaipgam eeta deeu ich Ëwandamau jaaubaawai jua khupüitarr aawai.

²⁰ Isaujä Ëwandamau ich ayag jaautarr chadcha ükha sïerr aawai ich chaain Jacob Esau dui paarpaawaijä am bendiciemamua chadcha Ëwandamau am duijä üu aju a jaajim aajem amag.

²¹ Maimua Jacooujä Ëwandamau ichig jaautarrjö aju ükha sïerr aawai, ya jöoi ich meegpamua ich bordón gaai mobu oo khërumua Ëwandamag jëumamua ich yëtonanjä ajapha bendicie püajim anaabá, am gaaimuata chadcha Ëwandamau ichig jaautarrjö öor pöoma chi thethemnaanjä öbermajü khap amkhür. Mag irua bendicietarr José chaain ajim aajem.

²² Maagwai chi Joseeujä agjö Ëwandamau ich tathöoinag, “Päar mua phë arrwi deeu durrrta durrrkhipü” a jaautarr khaphu sïerr aawai, chadcha Ëwandamau ich magta aju khürjuwi ya ich meegpamua, “Ëwandamau päach müig Egiptomua phë arrwai mü pa thum wa auwi päach dui athaadët” a jaajim anum tagam khun israelnaan ich khodnaanag.

²³ Moisés dënnanaujä amach jöoinag Ëwandamau mag jaautarr chadcha ükha narr aawai, refu israelnaanau chaain oomam thum khëchpi jaau sïerr äba, ya chi Moisedam thaaba khërsiewai amach chaai khöigwi, “Mug chaai jöoipa khërsiewai mügüta Ëwandamau Egiptopien jua eemua deeu durr maach phë arrpiju” awi, üdur i thöopiba sï warag ed thärjup ich mag meer wai ñisijim anaabá, mag chaai gaaimua amachta khaigba ajujä ögkhaba.

²⁴ Mag nawe Ëwandamau ichdëu jaautarrjö aju ich chi Moiseeujä khaphu sïerr aawai, iin chadcha Egiptom rey khaauta büruwe bäaupüijieb mam, í chan mag rey kha ag iewaa khabam ajim anum. ²⁵ Rey dui äbam deg joobam khöchgau warag ich meeunta isegamjö abaawai Ëwandam na khaigba aju khürjuwi, warag ichta ich meeun Ëwandam

ōorkha thunum khun dūi āba sīi ich dau aphun apijuuta khīrjubaadējim anaabá. Ichdēu khaphu sīejim, mag rey dūi mūig eegar khūchpai nem ajapham thum paarpawiajā sīi ich meebaadee deeu chukhuaju. ²⁶ Irua khīrjuawai Ēwandamau maach meeun judionaan eemuata ōor peerdu aumkhīr pūiju arr aawai, chadcha ich mag amkhīr ichpa dau aug wau numta nem thum paarpa num khāaijā ajapcha sīejim, ich mag sim paarjā Ēwandamau mūg atag jūrr ich dūi ajapchaaju khaphu sierr aawai.

²⁷ Mag, Moiseeu ichigta Egiptomua Ēwandamau ōor wai ōbeerpiju khaphu sīejim. Magua ichdēu ooba sīejieb mamu, Ēwandam ich dūi sim khap, reū ich dūi meeukhajujā khīrjuba, warag ichta Egiptomua majim aajem, Ēwandamau chadcha ich ōor phē arrpi num ora. ²⁸ Maimua ag khur nassi pawiaata Moiseeu Ēwandamau ichig jaautarr ūkhawi, deeu Egipto bēewi ichdēu ich meeun phē arrju noram ovejadam thōnaa, ag bagau puertdi i gaai maach meeun dipierr bāchkhun phuurkhapi jaaujim anaabá, mag edaar ich Ēwandamau ich chog dipierr chaain chi nacharam khun khēchamkhīr pūibaawaijā mag phuur sīsidam aiguum khun chig am ugua.

²⁹ Mag chadcha Egiptopien jua eemua ōbērdutkhatarr edjā Ēwandamau ūu amach peerdu auju khaphu narr aawai phūas Chi Phur anum eejā maach jōoin sīi durr jusarg eemjō thoom igar dārba dichjierram anum. Mag oowi chi Egiptopien am ēudee ēkha wēdurarr khunaujā agjōaju ēkhajerrab mamu, deeu chi phūas ābamūg thērrdubaadee thumaa ōjierram anaabá dō ee.

³⁰ Ēwandamau chadcha ichdēu jaubarmjō aajem ūkhawi maach jōoinau amachig jaautarrjō, Canaan durr barwi, phōbōr Jericó aajerr igaaui siete días phūrdūpi jaautarrjō phūrdūbaawai, ya ābmiecharam gaai paawai chi phōbōr igaaui ūgthaa thuur phūrdū sierr sīi jēkhat aphēgkha warre khūiphōbaadējim aajem. ³¹ Mag phōbōr ee sīejim aajem ičhab ūi āb chi durpathierrmie arr Rahab a thūr sim. Mag ūirau maach Ēwandam igwi maach Ēwandamta thumaam khun khāaijā chadcha chi jua thierrui a khaphūnaa i iekjā ūkha sīejim aajem. Magua maach jōoin eem khun Josueu pūiwi mag chi phōbōr khūiju na oothurtarr khunjā ūu ich di aig barpiwi am peerdu aujim aajem. Mag am peerdu autarr aawaita tagam khunau Ēwandam jua theeg simjā ūkhaba arr gaaimua thum khēchpūitarr ee, chi Rahab chan thōoba ūu Ēwandamau peerdu aujim aajem.

³² ¿Mag tag khaita mua pārag jaubarkhiin? Agtha jaauju pōoma thunum: Gedeón, Barac, Sansón, Jefte, David, Samuel maimua tagam khun ijō Ēwandam i ōrag jaaujerr khun pōoma thunum, jāga amaujā Ēwandam iek ūkha numua nem waaujeejī; mamu makhun thum jaaukhiiin da jaupūibaju. ³³ Amau chadcha Ēwandam gaai ūkhaajerr aawai deeu durr am khun dūi wērbūawaijā amachdēuta pōodjeejim aajem; amachdēu durr jūa num ee ōor dūi nem agchata aajeejim; mag amachdēu ūkhaajerr gaaimua Ēwandamau amachig deeu arrjā chadcha aujierram; león phāarkha thunum ee barkhūinaa ³⁴ orno uu wējōm ee phāartarrjā būrjā chig aba ūu ōbērjierram aajem; chikhamnau thuthuū khēchpūiju arr khunjā ūu peerdūwi, ičhab ya pōdba warm khun jua eegar pajōjōo narrjā deeu ūu jua theeg auwi, jūrr amachta emkhooiin khaajeejim anum; mag numua amach dūi wērbū num khunaujā am ōgkhawi warag amachta weetjeejim anaabá. ³⁵ Ūinaujā ičhab amachdēu Ēwandam iek ūkha narr gaaimua amach chaain chadcha mee narrjā deeu ūwaa amach daūa iuu phiidū num ōojierram aajem.

Mamu āaur khun chan magba, āaur khunan jūrr thethemnaanau wau thōomamuata khēchjierram anaabá. Par amachig “Pārau Ēwandam iek tag ūkhaba pūamun pāar marau khēchba sīi pūapūiju” abaawaijā, peerdūm khōchgau awi “Magan tag marau Ēwandam iek ūkhabamjā” aba, warag ūdūraa amach khēchpijierram aajem, amach iuu phiidūwi jūrr ūgtharchata Ēwandamau amach athaawai ūucha naaimaju khaphu narr aawai. ³⁶ Āaur khun sīi am khīrpaijā wau iekhanaa wujā wūmaajeejim anum; āaur khun cadenau jūnaa caden paraajā cárcel deg ookhēkhēd aajeejim anum. ³⁷ Āaur khun mokou bar wai numujā thōopūimaajeejim anaabá; khar chará sīi serruchoujā maach jārcha thūmamua thōopūiaajeejim anum; wa magbaju khai sīi thuthuū khāijā

su khëchmaajeejim anaabá. Maimua áaur khun amach khapeenjö mag am jua ee dau aphun amaugau parhooba wënrarajeejim anum, amach ëudee êkhaawai; khajüadam jüaju chukhu aadeewai oveja ëu wa chib ëu khäijä jüajeejim anum, dau aphun; mag num düi gaai machagjä aajeejim anum, mag amach düi khaigba aawai mag parhooba wënrarumua. ³⁸ Mag durrarr khunan, öor wäjäaun arr aawai, mug durr äkhärag sim gaai bü thugbaju aai narrra mag parhooba amach barjujä khaugba wënrarajeejim anum, öor chukag ee pabü eem magwe. Maguata jëbdegjä naajeejim anaabá, durwai.

³⁹ Mag Ëwandamau ichdëu warrgarwe jaautarrjö chadcha aju khaphun narr gaaimua ich iek ogdüba ükha numjä ich Ëwandamau oowai üu sïejim anaabá. Mag ichdëucha oowaijä üu sïejieb mamu, mug eegar wënraruwe chan mag Ëwandamau maach jöoin düi waju jaautarr thumaa pöd amach daüacha ooba durrajim. ⁴⁰ Mag amau ooba arran, Ëwandamau Cristo püibarm gaaimuata is mug maach ewagam khunpa äba ajapcha paapüwi äba ich aar naaimaju ayaa apiju khüirju wai sierr aawai ajim.

12

Äba Jesús gaaita dich khüirjug süju aai num

¹ Mag warrgarm khun jöoin khapan Ëwandamau nem jaau sim chadcha aju ükha narr gaaimua amau nem waumatarr khaphun naawai maachin sïi khaphig wëtumjö warag naagta wëtju, pekau waujujä khüirjuba ni büur abarm gaaimua Ëwandamau maachig waupi jaau simjä waubam aba. Magju khäai dichdëu nem waum khösimpai waju khüirju num gaaimua pöd Ëwandamau waupi simta wauba khäijä am ugua, magum khüirjugta warre thum isegju aai num. Magba akhiin magumua maach bü gaai purbaadëphumjö aawai pöd Ëwandamau khösimjö abaju. Khajëe amkhüirjö maach na nem inag pöm thunaawiajä magumugjä ooba, ² äba Jesús gaaita dich khüirjug süju aai num. Ichdëuta warrjä üu maachig Ëwandamau iekjä ükhapsiwi mug atagjä parta ükha naajim apibaju, ich Ëwandamau maach düi waju jaautarr thum chadcha oopiju aawai. Ich Jesuuta chi khaigbacharam khunjö pakuls gaai udura ich thöopibajieb, chigagjä igba, mag ich thöopibarmua öor peerdu athaawai ichpa onee ich mag sierraju khaphun sierr aawai. Ichta ichab ich Aai jup sim khu juupjem gaai düi i juachaar garcha äba jupimawi ich mag sierrum.

³ Magua, khar päach kha theeg chukhunaa kha oneg chukhu num aig khüirjubat, jäga Jesuujä öor khaibagkham khun jua machag khü awatjï. Ichdëujä maach köit magtarr aawai päach phithurg aawaijä magum gaaimua oob “Jäg chan mua tag pödbam” amiet. ⁴ Päär düi chan agtha mag maach Pör Jesús düi arrjöcha khaba naawai ajués nem khaigbam waupi num waubam paarjä agtha örau päar khëchba num. ⁵⁻⁶ Mamu mag i dau aug wautarrjöcha khaba numta, Ëwandamau ich iek gaai maach wawí simjä ya pärau khüir akhoo wai num. Pädë ürbat ichdëucha ich iek gaai maach wawimamua iekhatarr iek. Mag sim:

“Iewaa, muan mchdëu khösim khunan nem khaigba aawaijä ajaphata wawiejem; maimua mch chaainkhabaadëm khun gaaijä mas deejem, mch dakhüir khaigba aawai. Maagjeewai iewaa, mua puch gaai mas deewai, wa sïi puchig nem agcha khäijä jawaag puch dau aug waupiewai, oob iseg chitam;

puch khaigba abarm paar mua puchig meeukha iekhaawaijä oob warag, ‘Mag puchdëu jaau simjö chan mua pödbam’ a iekham” a sim Ëwandamau maachig ich iek phä
(Job 5:17; Pr. 3:11-12)

⁷ Maguata muan päragan Ëwandamau päach gaai mas deewaijä sïi khüi jumbat a chirum; maach ich chaain aawai irua maach düi magju aai sim. ¿Pärau oowai chaainau nem ärbarm paar chi dënnaanau wüba aajë? ⁸ Mamu pärau oowai päachdëu nem khaigba wau num paarjä Ëwandamau büurjä päar chig aba ni wawijä wawiba sim khai, magan päar chan ich chaain chaar khaba aawaita mag irua sïi pärag oobamjö sim. ⁹ Pärau khaphun num, warr maach daii aawai, maach dënnaanau maach wüawai wa wawí khäijä

wawiewai, maadëu chadcha am ökhö aajeejim. Maagjerrta ʒjägwi maach Aai ügthar simua maach dëi maagwai maadëu ögkhabaju aai n̄? ʒIchdëuta maach ich aarcha öbërju ayaa apinaa ich mag iiu wën̄rrapiejem khabá? ¹⁰ Maach dënnaanau maach daii aawai mag maach wawiejerran, s̄i khüchpai m̄g jëb gaai n̄m ora dich ajapha amkh̄irpaita maach wawiejeejim, amachdëu oowaijã magta chadcha üu s̄iewai. Mam̄ Ewandamauta maach gaai mas waunaa maach wawí khãijã wawí sim̄n, m̄g atag pawiajã dich ajapha amkh̄irau; ajapcharan ichjã ajapha khitaawai maachjã ichjõta ajapha apim khõsi sim. ¹¹ Iin chadcha dich iekhaa ürbag gaaimua maach w̄awai chan üu khaba s̄iejem; maach gaai masi s̄iejeeb mam̄, maḡm gaaimua üu iekhaa üur khaaugwain dich chit̄mpier chit̄mjã üu maach khõinaa chitaajem.

Ëwandamau nem jaau sim s̄i par jüḡupai ürju khaba n̄m

¹² Jãg pãach phithurg au n̄m gaaimua tag pödbajujö s̄i kha th̄uu piu üuraamjõnaa s̄i warag bü duuijüjö th̄un̄mjã, deeu üwaai kh̄ir ub̄naa büpajã ub̄ thierrkha n̄mjö kha onee abat, mag phithurg au n̄mjã üu äwataag. ¹³ Magnaa ïchab kha th̄uumjö durrum kh̄un̄n daarjã ich Ëwandamau khõsimjö ajaphata n̄rrjée abat, bigaaum kh̄un̄naujã pãach oowi agjö amkh̄ir. Pãrau magta am̄n, Ëwandam dëi ajap khaba n̄m gaaimua mag kha th̄uumjõnaa bü äkhãraamjö n̄m kh̄un̄njã pãach oowi deeu monaa n̄simjö amjã ïchab pãachjö Jöoi dau na khajapha wën̄rraju.

¹⁴ Thumaam kh̄un̄n dëi khõinaa wën̄rrajuuta kh̄irjunaa maach pekau paarpapijõjom nem thum warre isegbap̄it. Maḡm nem thum isegwi ich Ëwandamau khõsimjö i atheepai khaba n̄m kh̄un̄nau chan pöd i aar öbërwi i kh̄ir oobam. ¹⁵ Magam ugua Ëwandamau pãach dëi ich garmua nem ajapha am ig sim chan oob uduur okhoopimiet; ni äbamugjã oob pãach ee s̄i pakhër khaigbamjö öbërpimiet. Uduura magta apim̄n, mag oowi deeu kh̄un̄naujã i dënjö aadeewai, bigaaum kh̄un̄n gaaipata warag bën äkhãraamjö durbabaadeewai, öor pöm Ëwandam dëi üu narr khãijã khaigba aju. ¹⁶ Pãach ee iwiir äbmuajã oob dich öor khabam dëi chan khapes amiet; oob Ëwandamau waupim khõsimugta s̄i oobamjö am khõchgau warr jöingar Esau arrjö amiet. Esau ichta chi naam arr aawai ichdëuta ich aai nem thum jüakham; mam̄ mag jüaju arrta s̄i jäsogau thach thëp äbpaim dëi jürr ich eemugta ichdëu nem jüaju arr thum th̄us̄iep̄ijim an̄m. ¹⁷ Maimua pãrau khaph̄n n̄m, jãgaj̄i agtarr khur ya ich aai meegpaawai deeu üwaai kh̄irju auwi. Ich aai juagam nem jüag irig ich bendiciepiewaijã jöoirau irig ich bendición deebajim an̄m, ag nawe mag lenteja thëp äbam paar isegtarr aawai. Parii dauhi pömjã ärrjeb mam̄, pöd ich aai juagam nem jüaju khaba ich mag s̄isijim anaabá. Magua pãraujã oob Esau ich bendición okhoopitarjö nem bürr̄um gaaimua Ëwandamau pãachig nem deeu arr okhoopimiet.

¹⁸ Keena, pãadë ürbat, mua pãrag jaaukhim: ïs m̄g Cristo gaaimua Ëwandamau maach ich dënkha awaag maach dëi iek deebarm chan warr maach jöoin dëi iek deetarrjö khaba sim; ïsim̄n iek iuriu. Warrcha Ëwandamau maach jöoin dëi iek deewain s̄i durrs̄i Sinaí an̄m bükh̄errta wëtpi jaaujim aajem, maigpaimuata ich iekha sim ürmkh̄ir. Amau amachdëuchata maigmua oo naajim anaabá chi durrs̄i s̄i uurd̄u wëjõmjö th̄un̄m̄ta s̄i edjã kh̄issu th̄un̄m; mag n̄m dëi ed khõorga s̄i ph̄u theeg wë th̄un̄m dëi maach nem ökhö pagth̄um daujö ph̄urjëer ahaukhamjã oo naajim anaabá. ¹⁹ Amau maach khãai amach jüḡuucha chi trompeta iekjã ürnaa ich Ëwandamcha iekha simjã ürr narr aawaita warre amach thãar eyaa jaaumam ürwi tag i iekcha üрмаaugau irig, “Aay Ëwandam, marau pöd p̄u iekha sim äwatbam” ajierram anaabá. ²⁰ Khani amau üurwai warre am thãar eyaata “Chijãg pãach n̄m aigpai naaba m̄g durrs̄i gaai bü th̄ug sim wounan ichiita thõob khaba warre thõop̄iju aai sim nemchaai awiajã, mokou bar wai n̄mua wa thutkhërëu khãijã” a ürbaawaita mag jãphierr naajim anaabá. ²¹ Mag chadcha s̄i maach nem ökhö th̄unarr aawaita ich Moiseeujã ïchab, “M̄chjã jãphierr ajaugau kha duui chir̄ungui” ajim an̄m.

²² Mamu ĩs ewag Ĕwandamau maach dũi iek deewai chan amagamjõ sũ mag warp durr bũkħurrrpaimuata ich iek ũrpi jaubajim. Maachin ya mũig eegarwe Siõn phõbõrpienau; ajapcharan ũgthar wõtju khũnma, Ĕwandam phõbõr Jerusalén ee ich dũicha naaimaju khũn. Maman Ĕwandam chognaan põoma amach khapangau sũ maadẽu chi beerujã khaugba thũnum khũnauta Ĕwandamag jẽeuphõ thũnum. ²³ Mam ũgtharta ĩchab mag iek iur deetarr gaaimua maach dẽnjõ Cristo iek ũkhawi ich chaainkha thũnum khũn thũrjã Ĕwandamau phãkha wai sim. Ich mamta sim ich Ĕwandamjã, maach thumaam khũnau mũig eegar aawai dichdẽu aajerrpierr agjõ maach dũi nem ajapha aju Jõoi. Ichdẽuta ĩchab ag nawe jõoin ich iek ũkha durrum õtarr khũn akhaarjã ichjõ ajaug paakhapũiwi ich dũi phẽ wai sim. ²⁴ Mam ũgthar ich Jesujã dũi sim aarta maach thũr sim, ar mag iek iur deewai ich Jõoirau jaautarrjõ chadcha apiegi ich bag ĩrpitarr woun aar. Maadẽu khaphũnum, mag i bag ĩrtarr chan warr jõoingar Abel thõowai bag ĩrtarrjõ khaba arr aawai, maach pekau chugpaawi Ĕwandam dũi maach khõinaa apiegi ajim. Mamũ chi Abel bagau chan magba, warag ich naamta iekkhõr ee pũajim Ĕwandam dũi.

²⁵ Magua keena, ĩs Ĕwandamau maachig jaau simjã oob asekasba amiet. Mag ĩs ichdẽu maach dũi iek dee simta warr maach jõoin dũi iek deetarr khãaijã ajapcha sim. Magua pãadẽ ũrbat: Sũ Moisés maachjõ mũig eegarmkha sierrau Ĕwandam iek jaau khitũm ũrba arr paarjã chi asekasba arr khũn Ĕwandamau sũ par dauapai ooba am gaai jua khũaba deejerr khai, ĩs mũg ũgtharmua ichdẽucha maachig iekha sim asekasba aawaijã oob pãrau mag maachta i jua eemua peerdũju amiet. ²⁶ Ich mag Ĕwandam Sinaĩ durrsĩ gaai Moisés dũi iekha sim jaar ich iekha simua chadcha jẽbpata duuipijim anaabã. Mamũ Ĕwandamau ich iek gaai jaauwai,

“Deeu mua biek ĩrpai mũg jẽb duuipiju, mamũ mag duuibarm chan mũg jẽbpai khaba edjã eem magweta duuipiju” a sim. (Ag. 2:6)

²⁷ Mag irua deeu biekdam ĩrpai duuipiju a simũn, sũ khajapham mũur chaar khaba aawai, magbarmua warre mũg durr oorpũiwi edaujãjã chukhu apũijuuta jaau sim, mag maach i agkhaju igwi. Mamũ pãadẽ ũrbat: Ichdẽu nem wautarr thum mũrppũiwiajã mag maach wõtju aar ichta chi Põrkha sim durr chan bũurjã chugpaba ich mag sierrũm iekha. ²⁸⁻²⁹ Pãadẽ khĩirjubat keen: Mag Ĕwandam iek iruan maach khaibagjã sũ õt ee phaabapũimjõ warre chukhu apãaijem anaawai, mag mũm dũi ĩchab iruata durr jũa chirũm chan bũurjã chugpaa khaugba ich mag sierraju anũm durrrta maach phẽ auju anũpĩ, irigta ũu ajim anaa warag thãar onee jẽeju keena, ichdẽu ichig jẽeupiejemjõ, i dau na nem khaigba waujujã õkhõ.

13

Khani Ĕwandamau maachig waupi sũ

¹ Mua pãar wawĩ chirũm ũrbat keena: Pãach khapeen thum khod ĩbam khũn appai thũnumjõ daupii abat. ² Pãach aig õor bẽewaijã amag di ĩgkhaba warag pãach aig jẽerpim khõsita jẽerpibat; kharin õrau amach õ ajaugau ich Ĕwandamaucha angelnaan pũitarr khũnpa amach aig jẽerpiejeejim, mamũ sũ parhoobam khũnpii awi mag Ĕwandam chognaanjã khaugbata amach aig jẽerpiejeejim.

³ Pãachta preso mũmjõ pãach khapeen preso durrum khũnjã khĩir eyaa abat. Ar pãach dẽnjõ ũkha durrum gaaimua õrau am dũi amachdẽu am aig am gaai dee mũm gaaimua dau aphũũ durrum khũnjã ĩchab khĩir eyaanaa, pãachta mag dau aphũũ mũmjõ amau nemdam ig mũmjã amag au deebat, chikham jua machgau pãach dau aphũũ aawai pãach dũijã magta apim khõsimjõ.

⁴ Ar dich õor khabam dũi khapes aajem khũn gaai chan Ĕwandamau sũ ich jãg oobamjõ sũubaju aawai emkhooin mũinpan wa mũin khãijã jaainpan agdaujõ pãach õor respetaabat, oob bũurjã deeu dũi amiet.

⁵ Ich Ĕwandamaucha jaauwai, irua chan bũurjã maach kha ogdũba ni sũ parhoobajã maach khaugba barpũabaju a siẽwai, pãach dau aphũũ durrum awi oob phatkhonag

wurppa amiet; Ēwandamau pāachig dee sim düipai onee abat. ⁶ Mag num aig ichab maadëu büürjä khäärjuba, sii warag ich Ēwandam iek phä sim gaai jaau simjö

“Maach Pör Ēwandamauta mun khaigpeerjeewai örau mü düi khaigba awiajä khani mua ögkhabarju” abat. *(Sal. 56:3-4,9-11; 118:6)*

⁷ Pädä ar warrcha pāachig Ēwandam iek jaunaa mag amachdëu jaau numjö wënur-rapi jaautarr khüunta khäärjubat, jäga mag phitthur durrarr äba amach meewaijä agtha ogdäba ich mag ükha numua ubu durrumta khëchjierrä; magumta pärau khäär eyaanaa amau ükhaajerrjö ükhabat.

⁸ Pädä ürbat: Jesucristoon warrgar ich sierrarrjö mug atag pawiajä cambieba ich mag sierraju. ⁹ Mag cambieba sierraawai i iekjä agjö cambieba sierrum. ⁹ Magua pāachig i iek awi jürr deelum iek pāachdëu nacha khaugtarr chaur nem parhooba khäärjä khöpiba jaauwai oob üdur pāach khürgurpimiet. Mag nem parhoobam khöpiba jaau numta chadamjö ükhaju khäai, Ēwandamau mag Jesucristo püibarmua chadcha ich garmua nacha maach khöchkhatar khaphu numuata ubu naaju aai num. Jäg sii nem parhoob khöpiba jaau num ipierr numuapai chan büürjä Ēwandamag maach aupijöjöpaijä khaba sim.

¹⁰ Magarau Cristo iekta ükha numuan chad Ēwandamau maach auju, ich Cristota maach köit üdura ich thöopitar aawai. Mamü jäg Aai i jëujem degam phadnaanau par nemchaain khëch numuata amach aupiju ëkha num khüun chan pöd irua aubam, sii maach jöoin i gaai jaau sim urkha numuata peerduju ëkha naawai. ¹¹ Pärau khaphu num, aopierr biek äbpi phadnaan pörou nemchaai thöonaa chi bag Aai i jëujem deg arrjem, Ēwandamag öor pekau köit ofrendakha deeg. Mamü chi nemchaain modon warag warp phöbör igaau arrnaa sii phaapääjem, büürjä khöpiba. ¹² Ich mag ajim ichab Jesuu mag maach köit nemchaaijö ich thöopiewaijä: Warag phöbör igaau arrnaata i thöopüjierram, mag ich bag ärbarmuata Ēwandam dau na öor ajapha naaju ayaa apääig. Ichdëu magtarraupaita maach Ēwandam dau na ajaug paajeewai, khandthee maadëu mag nem inag khöju aai nu wa khöju khaba khäärjä s i jaau numta ipierraa aju aai nu. ¹³ Mag i thöon arrwaijä i waunaa i iseg num iekhau warag phöbör igaauta i arrwi thöotarr aawai, magan maach jöoin i püaba ükha num gaaimuata dich peerduju ëkhaju khäai, Jesuuta jürju aai num, i gaaimuata chikhamnau maach düita jürr ich düi arrjö wau iekhajuä igba. ¹⁴ ¿Khan jägwi mag Jesús gaaimua dich wau iekhajuä igba warag sii äwatju aai num a chirü? Sii ich müig eegarpai wënurram iek khaba, maach durr chaar ügthar ich Jesús sim aarta wëtju khäärju naawaima. ¹⁵ Mag khäärju naawaita äba Jesucristo gaaimuata Ēwandamag üu ajim aju aai num, i gaaimuata üu mag Ēwandam aarcha naaimaju khaphu naawai. Mag irig dich iucha püaba i thö iekha numta warrgar nemchaain thöonaa phaa numua irig jëujerrjö jëeu nummu. ¹⁶ Mamü mag appai khaba, dich khapeen düi ö ajapha aju chan oob khäär okhoomiet. Pāachdëu nem wai num eem jürr chukhum khüun düi jig aupetat. ¿Khan jägwi pärag mag chirü? Mag agdaujö nemdam jig au numta warrgar mag nemchaain thöonaa ofrendakha ichig deejerrjö Ēwandamau i dawagaa oojeewaita mag chirum.

¹⁷ Keena, iglesia ee pāach pörnaanau pāachig nem mag aawai am ipierraa abat, pāachta jürr am khäai ürpai aju ëkhaba. Päär gaaimua Ēwandamau amachig iek jëuju khaphu naawai amauta jua üyaajä khaugba päar thüajem khüunau. Pari mag pāach ajapha thüamkhiran, pāachdëujä am ipierraa abat, wajapha amaujä amach phidag onee waumkhäär. Pärau magbam chan päar gaaimua am ökhäärju aphöbaadëmua amach phidagjä waumaphamta wauphöbaadëewai pāachpata eeg paaukhamaju.

¹⁸ Keena, mü köit Ēwandamag jëubat. Mag müch köit jëupi chirum chan khaigba chiraawai khabam; mua khaphu chirum, müch Ēwandam düi üu chirum. Mamü warag mug atagjä thum müchdëu nem wau chirum gaaimua ich mag i düi ajapha chirum khösi chiraawaita mag pärag müch köit jëupi chirum. ¹⁹ Mag pāachdëu mü köit Ēwandamag

jëuwai üu deeu üwaaí müigmua jöpcha päach aar mü barpita jëeubat; mü päar düi chiram khösi chirum.

Äbmiecharam salud

²⁰ Muan müchdëujä Ëwandam maach khöinaa phë wai sïjemugta päar köit jëeu chirum; ajapcharan ar maach Pör Jesús, maach Pastor chi ajapcharam, ar chi meem arrta deeu phiriu autarr ag Ëwandamagma. Ich mag Jesuu khabahab, Ëwandamau öor düi iek deewai jaautarrjö, chadcha ich bagauta öor pekau chugpaawi üu peerdüju ayaa apiejem.

²¹ Mag Ëwandamagta muan päar köit jëeu chirum, ichdëuta ichjö warag päar ajaug paamaawai ichdëu khösímjö päachdëu nem wau nümjä thumaa ajapha öbëbër amkhïir. Magnaa ïchab Jesucristoog udüraa maach Pörkhapi nüm gaaimuata Ëwandamau maach düi ichdëu am aig amkhïir irigta jëeu chirum. Mag nüm düi ïchab thumaam khüunag maach Pör Cristota müg atag pawiajä ich mag thö iekhapim khösi chirum.

²² Maimua äbmiecha paawai ürbat keena: Müg carta iek duurjä khaba büthü khitum päach jua ee pabaimaawai ag gaai mua päach wawí chirum ajapha ürm khösi ürbat; päach khïir onee amkhïirta mua müg phä deepüi chirum.

²³ Pärau agtha khaugba nüm khai, Cristo gaaimua maach khodam Timoteo ya cárcel degmua öbërijim aajem. Magua mü maju nawe müig barchëmün, müchdëu päar oon maawai mua í müch düi arrju.

²⁴ Keena, pastornaan thumaam khüunag maimua tagam khüundam maachjö ükha durrum khüunagjä thumaam khüunag mü salud deebat. Cristo gaaimua maach khodamnaa Italiapienaujä ïchab pärag salud aajem.

²⁵ Chaig jaau chirarrjö deeu püaba pärag jaau chirum: Müün äba Ëwandamagta päar köit jëeu chiraaajem, ichta päar düi ogdüba ich mag päar thua wai nürramkhïir.

Ayoo keena. Mügdampai ajim pärag jaaum ig chirarr.

SANTIAGO

Santiagoouu ēsap phā deepüitarr

Chi phätarr. Warr ich Ēwandam Iewaa Jesuucha ich dūi ogdaba wēnurrankhīir doce jūr autarr khūun ee Santiagonaan numí naajim aajem: dau āb, Juan dūi khod ābam ichta chi naam ajim aajem, jōoi Zebedeo iewaa; ābakhai jōoi Alfeo iewaa ajim aajem (Mt. 10:2-3). Mamū āb sīejim aajem agjō, dewam Santiago; ma ich Jesús eeum ajim aajem, i dūi ād ābam (Mt. 13:55). Ich mag Jesús eeumuata mūg carta phājim aajem ewag pawī.

Chi Jesús mūig eegar nūrrewai chan Santiagoouu agtha ich naam iek ūkhaba sīejim aajem (Jn. 7:5). Maimua ag khur Jerusalén phōbōr ee chi Jesús khapeen āba biirdawi oraa narr aigta merak chukhu sim, ya ichdēujā dūi ūkha sīerr (Hch. 1:13-14). Pedro Jerusalemua petaawaijā ichta jūr aig chi ūkha durrarr khūun pōrkha sīsijim a sim (Hch. 12:17).

Chijā khūun atheeta phājī maimua khan jawaag ajī. **Amach Cristo iek** ūkha narr gaaimua ūkhaba narr khūunau idēu khajap sīuba aawai judionaan pōm deelum durrar dūrreejim aajem. Mag durrpierr aaidu thūnūm khūunagta Santiagoouu mūg carta deepūijim aajem, mag dau aug wau nūmjā ōgkhaba warag khīir ubu aju aai nūm a jaupāaig.

Āaur khūunau jaauwai Testamento liur gaai mūg librota nacha phājim aajem. Chadcha magtarr khai, magan chi ūkha durrarr khūun mag amachdēu ūkhatarr aigmua warrpem dau aug wauphōbaaderrta mūg carta gaai jaau sim (1:13-15). Amag khīir eyaa api sim, jāga jōoi Job maimua tagam khūun Ēwandam iek jaaujerr khūunjā dau aug waaueejī (5:10-11). Magnaa dich dau aug waauwaijā warag oraapita jaaujim.

Salud

¹ ¿Jāgpai nū keena?

Mūun Santiagoouu, Ēwandam chog anaa īchab maach Pōr Jesucristo chog. Durrpierr maach meeun judionaan Cristo dēnkha nūm khūun pāach nūnūidumpierr pāragta mua saludaa chirūm.

Idēu Ēwandamagta dichig khīirjug deepiju aai nūm

² Khodamnaam, nem thumaamua pāach khīirpierr chachmawiajā warag oneeta abat. ³ Pārau khaphū nūm, mag prueba khīir pogkhe pāach gaai burr nūmuata mūg maadēu ūkha nūm iek isegkhimjō aadēp aawaijā magūm gaaimuata ūu warag juapá jāpmaajem, magūm āwaat khaugaag. ⁴ Mamū mag prueba āwat wēnurrūmuata idēu Ēwandamag pāach wajaug paapinaa pāachig khīirjugjā deepibat, ichdēu khōsimjō nūisieg.

⁵ Mamū magūm prueba āwataag pāar ee iwiir āb khāijā mag ich Ēwandamau khōsimjō aju khaugba sim khai, ichigta jēubat. Magbaawai irua khīirjug deemamua khaugpiju. Ēwandamau nem deewai chan maach dēnjō mag, “Mua khachpaita deejujā” aba, ni chikham khīir phūrnaajā nem deeba aajem. ⁶ Mamū mag pāachdēu irig khīirjug jēuwaijā chadcha pāachig deejū khīirjunaata jēubat. Ar mag amachdēu jēubarmjō deebaju khāijā khīirju nūm khūun khīirjugan sīi phūasdu phūu parhoob ichdēu armm aig arrjemjōta sīsīdūm. ⁷ Ar mag deebaju khāijā jēwaagpam a khīirjunaata jēu nūm khūunau chan oob amachdēu jēu nūm maach Pōr Ēwandamau deejū amiet. ⁸ ¿Jāgwi mag chirú? Īs amachdēu nem waju khīirjutarrjā noram paawai jūr deelum khīirjugta au sīerrjēe aawaima, amachdēu jēubarmpaita amachig deejū khīirjuba. Mag khīirjug āba khabam gaaimuata pōd Ēwandamau nem khōsimpai waujūjā aba sīerrjēem.

⁹ Āb khāijā mūig eegarm khūunau oowai serbiibanaa dau aphūu khitūm mamū chadchata Cristo dēnkha khitūm khai, mūg atag pawiajā Ēwandamau ichig nem thum jāapiju khap, mag ermano onee abá. ¹⁰ Maagwai jūr rik agjō Ēwandam iek ūkha sim gaaimua mūig eegar ich phatkhon wai sim okhoowiajā, mag ich Cristo dēnkha simta

mag phatkhon khāijā ajapcha sim khap, onee abá. ¿Jāgwi mag chirú? Riknaan pamaarjōta khithēe aawaima. ¿Pārau pamaar khiugphēbaadēm ooba aajē? ¹¹ E dau pes wūbaadee, khiurbaadee, sī khūijem. Mag khūibaadee ooimū thūnarrjā warre chi ooimūg okhoojem. Riknaanjā ich agjōta thūnaabahab. Phatkhon warag paarpaju ēkha nūm ee meebaadee magūm nem thumaa sī werpūajem.

Khan jāgwiata nem khaigbam wauju khīirjuajē

¹² Woun ābmua mag prueba khīir pogkhe ich gaai burr nūmjā ūuta dūi juapadam ubū āwatbarpūimūn onee abá. Mag amūn magan ich Ēwandamauchata irig, “Ū chadchata pua jūmpūijim” awia, ich aar auwia, ich mag ich dūi wai sīsiju, thum mūig eegar aawai ich daupii aajerr khūunan warrgarwejā magta ich aar auju jaautarr aawai. ¹³ Mag prueba āwat nūm ee nem khaigba wauju khīirjubaadeewaijā oob ich Ēwandamauta maachig magūm khīirjupi sim amiet. Ēwandamau chan nem khaigba waujōjōopaijā khaba aajeewai maachigjā ichdēu chan irua magūm khīirjug deeba aajem. ¹⁴ Maachin nem khaigba wauju khīirjug dūi thaaba naawaita magūm nem waum khōchkhaajem. Maguata magūm nem wauju khīirjubaadeewaijā sī wounagamjō udūraa dich ēudu arripiejem. ¹⁵ Mamū mag khīirjubaadēmjā isegba wai nūmuata jūrr pekaúg paajem. Maimua mag pekau maach gaai ajap thierrpa sīsiewai jūrr maguata warre okhoom iek okhoopiwi Ēwandamagjā maach isegpiejem.

¹⁶ Khodamnaan, mag prueba ee nūm aigjā Ēwandamauta mag nem khaibag wauju khīirjug deejim awi oob wir aig pāachdēupai pāach khūgurmiet mag khīirju nūmua. ¹⁷ Ēwandam edjā ee nem thūnūmpa wautarraun maachig nem thum nem ajapham appaita deejem. Ich chan maach mūig eegarm khūunjō cambibierrō khaba sīerrūm. Mag sīewai prueba ee nūm aigjā iruata magūm khīirjug deejim awi i gaai thūju khaba nūm. ¹⁸ Mag maach dūi ajapha sīerraawai ewag pawī agjō ich chaainkhaju khūun khāijā maachta nacha ich chaainkha aujim, ichdēu maach peerdu aaujem iek ūrpiarm gaaimua. Mamū mag ich chaainkha autarr chan maach garmua khaba, ich garmuata mag ich chaainkhapim khōsi sīerr aawai ajim.

Par jūgūpai ūrba Ēwandamau jaau simjō aju aai nūm

¹⁹ Khodamnaan, mūg mua pāachig jawaagpam iek khīir eyaa abat: Maachin thumaam khūunta jūg ūrūū aju aai nūm, Ēwandam iek jaau nūm ūraag. Mag jūg ūrūū naaju aai naab mamū, iekhaagpaawain ajapha khīirjunaata iekhaju aai nūm. Ēwandam dūi wa i iek gaaimua khāijā oob meeukhakharrō amiet. ²⁰ Mag meeukhakharrōta nūm chan Ēwandam najā ūu khabata nūm, ichdēu khōsi simjō khaba naawai. ²¹ Magua mua pārag mag chirūm: Jāg Ēwandam na parhooba maach ārpiejem nem pāach gaai sīsidūm thum warre isegbapūit. Magnaan chadau khīir machag chukhu Ēwandam iek pāach thāar ee autarrta warag bāaupibat, ūr nūmua. Jāg iekta nem jua theeg sim, pāar peerdu awaag.

²² Ich Ēwandamau jaau simjō aag chan sī par jūgūpai mag i iek jaau nūm ūr nūū aju khaba, chadcha ich iek gaai waupi jaau simjōta aju aai nūm. Magba nūm chan magan pāran pāachdēupaita sī pāach khūgur wai nūm, mag ūr nūmpaita ūu simpīi awi. ²³ Ar maach peerduajem iek ūr nūmjā ag gaai jaau simjō khaba nūm khūunan sī woun āb khomariipai ēsphēg ee ich khīir oojemjōta nūm. ²⁴ ¿Jāgwi? Irua ich khīir ootarrta, deeu ag khur nūpai awia khīirjuawai, khaugba sim jāga sīejī i khīir. ²⁵ Mamū ichab ar Ēwandam iek amachdēu ūrbarmta khīir okhooju khāai, warag wajapha khīirjunaa ag gaai jaau simjō wau nūm khūunan mag amach nem wau nūm gaaimua onee aju. Mag amachdēu ūr nūmjā thum Ēwandamau ichdēu waupim khōsim iekta jaau sīewai i ipierraa nem wau nūmua tag warramjō pekaúgta amach ūrpaipiba nūm.

²⁶ Ābmua khāijā, “Mūūn culto waapierr peerthūba manaa ich Ēwandamau jaau simjō chitūm” a sim, mamū mag simta dich khapeen khaibag jawaag wa chikham khīir iekhaag khāijā būurjā ithūbēpba sim chan, magan maguan ichdēupaita ich khūgur sim, Ēwandamau waupi jaau simta wauba sīewai. ²⁷ Maach Aai Ēwandamau ich dēnkha nūm

khunag waupi jaau simun, wouchnaandamau wa khoopaa unau khaijã nemdam ig numjã audeenaa am ökhirjuu aawaijã am khir jãsenkha numu. Mag num dui ichab sii parhoobam khunau nem waajem nemjã wauba aajem khunta chadcha i denkha num khunau.

2

Iwiir abam khunpai daupii aju khaba num

¹ Khodamna, pãrau maach Pör Jesucristo ich Aai Ewandam dui aba sierrum iekta ükhaajeewai mua pãrag magkhim: Pãrau pãach ee phatkhon paraam khun duiipaita ajapchanaa jurr aphum khundam dui aair aba aju khaba num. ² Khanim nemjõ pãar khapanaa culto ee num; mag num ee õor numi dubbaichem: ab rik, maimua ab sii dau aphu khitam. Chi rik khajua wajappa ooimua juanaa jigpir gaaijã phir denta sorrrik phuphup sim. ³ Magbaawai mag oowia irig, “Mwigta jupbã, mwigta pu athee wajapcha sim” awia, irig sie wajapcharam gaai juppibarm. Maimua abakhai jurr aphu khitaawai khajudam jooiraa jua khitam oowi jurr irig, “Pudẽu ich jampai büjãau sisi,” wa magbam khai, “Jãig jekhut oo chirsi” amun, ⁴ magan pãraun iwiir abam khunagpaita eena jurr tagam khun kha isee num. Mag num aig pãrau pãachdẽu ükhatarr iek gaai jaau simjõ khirjuba, sii am khajua ajapha jua num oo num gaaimuapaita mag num.

⁵ Cristo gaaimua khodamna, pãadẽ mu iek urbat: Maadẽu pöd aphum khundam kha isee aju khaba num. Jãg aphum khundamjã amachdẽu maach peerduajem iekta urwi ükha naawai mwig eegarweran aphu khithẽe awiajã paraam khun khaijã wajapcha wẽnrramkhir ich Ewandamau jur autarr khun khabahab. Mag num dui ichab mag ich daupii khunta thum ich aar auju atarr aawai amjã ugthar ich mag i dui wẽnrraju khun khabahab. ⁶ Mam magumta pãachdẽuta jurr am kha isee aajem. ¿Pãrau khaugba nu, riknaanauta pãach dau ee aug khaugba nemdam bũrum atheejã pãach thet pupur aajem? ¿Amachdẽu khabã ichab chi thethemnaan aarjã pãach arrnaa pãragta ürcha phagpi jaajem? ⁷ ¿Amach khabã Cristo igwiajã i juur iyũ sierrjem? Mag Cristo iek ükhawi i denkha naawai pãach pör choopitarrta, ¿jãgwi mag Cristo juur iekhaajem khunagta pãrau ee aajẽ?

⁸ Pãrau Ewandamau ich iek phã sisiidum gaai jaau simjõ pãach khapeenta thumaa wir aig pãachjõ daupii numun chadau, chadcha u khẽrum, Ewandamau ürcha waupi jaau simta wau naawai. ⁹ Mam mag i ipierr num anumjã sii iwiir abpaita daupii aadẽphum chan, magan pãran warag pekauta wau num. Mag num aig mag i iek pãachdẽu asekasba numuapaita woun dẽnjõ pãar Ewandam dui kulp põm numjã dawaa jaau sim. ¹⁰ ¿Jãgwi pãrag mag chirú? Abmua khaijã pöd Ewandamau Moiseeg ley deetarr thumaa urkha auba ab khaijã waurpũimun ichiita kulp põm sim, pöd ley thum urkha auba siewai. ¹¹ Pari maigjã ¿jãga mag õbẽr sima? Pãadẽ urbat: Ich abam Ewandamau, “Oob chikham thõom” anaa, “Oob chikham unijã waum” ajim. Pari magtarrta puã õor thõoba awiajã chikham unijã waumun, magan ichiita pekaukha õbẽr sim, mag irua ley jaautarr ichaur abarm aawai. ¹² Pãrau khaphu num, mag Ewandamau ich iek pãrag ükhatarr chan sii pekaugta uduur pãach urpapimkhir khaba, thumaam khun agdaujõ kha khõsi amkhirra ich iek pãrag ükhapijim. Magtarr aawai, mag iek pãachdẽu ükhatarrta Ewandamau pãach jaaju khap, muan pãragan, iekhaawaijã agpierra iekhanaa nem wauwaijã thumaam khun dui nem agchata waubat a chirum. ¹³ ¿Jãgwi mua pãrag mag chirú? Maan Ewandamau ichdẽu õor i agkham edjã ar dich khapeen dau aug khaugba aajerr khun chan agjõ am dau aug khaugba isegju aawaita mag chirum. Magarrau ar dich khapeendam dau aug khaug paraa aajerr khunan chad, mag Ewandamau õor i agkham edjã amach khaibag waubaju khap, i õgkhaba naaju.

Chadcha ükha num khai jãga aju aai nu

¹⁴ Keena, Cristo gaaimua khodamna, ¿khan ajaug si pãrau khirjuawai, maadẽu “Muan thãraucha Ewandam iek ükha chitum” aju, mam mag simta Jooirau dich

khapeen juag oopi jaau simjö khaba nem wau sim? ¿Pārau khīirjuawai ükha sim anumta mag nem wau sim woun chadcha peerduju khai? ¹⁵ Khanim nemjö woun äb sim; ma, Cristo iek ükha khërüm gaaimua maach khodkha sim. Mag simta khajüajä chukhu ni thachdamjä khöju chukhu khërüm. ¹⁶ Mamü ya i ma nurrüm oowia äbmua khäijä irig, “Üu mawia biwaa chitá; oob jīchagagjä puch gaai mas apim” a sim; mamü mag sim chan irua nem igjudamjä deepüiba simta mamagkham. ¿Pārau oowai mag üuta sī? ¹⁷ Ich agjöta sēbahab Ēwandam iek ükha numjä. Maadëu thāraucha ükha num anumta dich khapeen juag oo numua büürjä am dau aug khaugba num chan, magan parta mag ükha num anum.

¹⁸ Wa äbmua khäijä, “Mua chan chadcha warm khüun dēnjö nem ajapham wauba chitab mamü, müch thāar eepain chadcha ükha chitum” khäijä aju. Mamü mag khabam. Jāga mua khap abarju, chadcha irua mag ükha sim, Ēwandam iek gaai jaau simjö ich khapeenjā dau aug khaugba simta. Ajapcharan Ēwandamau jaau simjö müch khapeen düijä ajapha chirum gaaimuata mag ükha chirum aju aai chirum. ¹⁹ Pua khaphü sim, maach Ēwandam äbpai khitum. Pua mag khaphü sim aig nem ajaug sim. Mamü mag khaphü numuapai pöd ügthar öberbam. Meperaujā khaphü sim, Ēwandam äbpaita sierrum; mamü amau ichab i ögkhaajem, amach gaai jua khüaba aju khaphü naawai. ²⁰ Khīirjug chukdam, khaphü abá: Ēwandam iek thāraucha ükha num anumjä ichdëu waupi jaau simjö wauba num chan, chadcha ükha num khabam. ²¹ Pua khīirjuawai ¿khan gaaimua Ēwandamau jöoi Abrán khararrag chadcha i pekau chukhu arrjö chirum a jaaujī? ¿Ich chaai igkhaba irig ofrendakha thöo deeu arr gaaimua khabajī? Ajapcharan ichdëu i ipierraa arr gaaimuama. ²² Pädë khīirjubari: Abranau mag wauba arr akiin, ¿jāga irua Ēwandam iek chadcha ükha chirum akhaji? Ēwandamau ichig nem mag abaawaijā ich ipierraa arr gaaimuata Abranau chadcha ich iek thāraucha ükhaajerrjä örag khap apijim. ²³ Mag ich ipierraa arr aawaita ag nawe Ēwandamau irig, “Pua chadcha mü iek ükhabarm gaaimua pekau chukhu arrjö üu pü mua müch aar aub khaba auju” atarrjä par khabajim, chadcha thāraucha ich iek ükhatarr aawai. Magtarr aawai, Abranau mag ich chaai igkhaba ichig deeu ekhabarm aigta öragjä khap apijim, mag par iupai khaba thārauchata ichdëu Ēwandam iek ükha sierr. Mag num düi ichab mag thāraucha ükhawia ich ipierraa arr aawaita, ich Ēwandamaujā jöoi Abrán warag ich khapeerkha aujim.

²⁴ Maigta pārau oo naabá, Ēwandamau äb khäijä pekau chukhu arrjö sim a jawaag chan, sīi thārau ükha numpai khabam. Ükha num düi ichdëu waupi jaau simjö ich ipierraa nem wauwaita chadcha pekau chukhu arrjö sim a jaaujem. ²⁵ Üan Rahab khahürrarr chi durpathierrmiejä ich agjöta ajim ichab. Pārau khīirjuawai, ¿khan gaaimua Ēwandamau ijā pekau chukhu arrjö üu i eeg ooji? ¿Israelnaan ich di aig jēerpiwi am chig am ugua meraa phöbör igaau jir burrpüiwi jürr deeu khud gar püitarr gaaimua khabajī? ²⁶ Ajapcharan jāan mügta sim keena. Jāg maach meebaadeewai ya maach gaai tag maach akhaar chukhu aadëm aig, ¿maach chi meemkha sīsiba aajē? Ich jāgta sim ichab thāraucha Ēwandam iek ükha num anumjä. Dichdëu ükha chirum anumjö bigaauum khüundam düijä nem ajapha waubam chan, magan maan chi thömjö simta iiu sim a sim, thāraucha ükhaba simta mag ükha sim a siewai.

3

Jāga sierrü maach meukhīir

¹ Ermanonaan, oob thumaam khüunau Ēwandam iek jawaag maestronaan khaju appaita khīirjumiet. Pārau khaugba narr khai, khap abat: Maach chi maestronaankha num khüunta maachdëu deeu khüunag jaau numjö agpierraa khaba wēnurrumun, maach gaaita Ēwandamau jua khüabacha deeu. ² Maach chan iwiir äbmujä thumaa Ēwandamau nem khösim appaita wauba aajem. Äb khäijä büürjä sēukhaba chikham khīir wa chikham eugar khäijä iekhaba aajeekhiin, magan mag wounaun ichdëu nem

wau simjã thum Êwandam dau na ajaphata wau khaphu aajeekham. ³ Pãrau oowai cabaai pòm siewiajã i i ee waaijünaa ewag ëduawai, ¿dichdëu arram khõsimpierri arrba aajë? ⁴ Ich agjõta sim ïchab barcojã. Idëu par barco pòm chiraju, chi phüjã nem theeg wë thünaaju, mamu mag nem pòm simun timondam büruu khitamua chi capitanau ichdëu arrampierri pheerthupüig arrjem. ⁵ Ich jãgta khitam ïchab maach meukhïirjã. Oowai chan pòm khaba khitam, pari mag simuan iek pöoma iekha thunuuju akhiin, iek pòm maach jügaag khabampa iekha thunuuju. ¿Pãrau oowai õtdau khïirdam büruumuajã phuaajëb pòm khar chará ooichaar eem magwe örpüiba aajë? ⁶ Ajapcharan maach meukhïiran ïchab õtdau khïrau. Maguata jãg õtdaua ichdëu barmampierri phaamaajemjõ, ichta benenjõ sim, iek khaigbam iekhamamua maach pekau paarpapieg. Mag õtdau khïirkha sim thõm ugua chi dõsãtau ijeeuba phuphuakhamjõ siewaita maach meebam aiguin maan idëu thõpiba ich mag phuu wai simjõta sïejem, warag parhooba iekhapieg. ⁷ Maguata pãadë khïirjubat: Örau mug jëb gaaim nemchaain khïirpierr daumeerpaa aajem: pabü eem nemchaain chi khõrpim khumjõm, nem ichpan, nemkhõr, phüas eem äwarrpa daumeerpaa aajem. ⁸ Mamu dich meukhïir chan äbmuajã pöd thübëp auba aajem. Jãan pabü eem nem maach khoojem khãaijã ürpainaa nem khaibagcha sierraawai, jãgua chan udur ich daumeerpapiba, khierr ach dënjõ ich garmuata õor khaibag waajem. ⁹ Mag sim meukhïiraupaita maach Aai anaa maach Êwandam thõ iekhanaa, ich ag meukhïiraupai dich khapeenjã äaukhanaa thõp iekhabaadëp aajem, Êwandamau maach thumaam khun ich khïir thegwiata ompaatarrjã khïirjuba. ¹⁰ Ajapcharan jãg num aiguin, ich ag iupaita iek ajaphamjã iekhanaa iek khaigbampa iekhabaadëp aajem. Khodamnaa, maadëu chadcha Cristo iek ükha num khai, pöd magju khaba num. ¹¹ ¿Pãrau oowai äbam dõsïg eepai dö khopham jõi au num dëi warre äba dö khiyaamjã jõi aajë? ¹² Ich jãg igo bü gaai olivo dau phierrba ni uva gaaijã pöd igo phierrba aajemjõ, dõjã ierrmuata ich mag khiyaa öbërchë sim ee pöd ich ag eemuapai dö khop öbërbam. Magua dich iekhaawaijã äba iek ajaphampaita iekhaju aai num.

Jãga thunú Êwandamau dee sim khïirjug wai num khun

¹³ Äb khãijã pãar ee ichdëuta õor wawieg nem khïirjug khaauga ichdëuta thum khaphu sim a khïirju sim khai, magan chadcha ich mag sim bigaam khunag khap amkhïir agpierraanaa nem ajapha wau nurrumuata ich oopibá. Thumaam khun dëi mag ich ö ajapha simjã igba magba aajemjõ simun, magan chadcha i khïirjug paraa sim. ¹⁴ Pari magba pãrau pãach thãar eepai khãijã pãachta jürr chikham khãaijã ürpai am khõsinaa pãachdëu nem jaau numpaita ürpim khõchgau örag jaau num khai, magan oob chadam iekta jaau num awia pãachta ajapha num amiet. Pãach mag wënrurum aig sïi chikham khügurta wënrurahab. ¹⁵ Jãgum khïirjug chan Êwandamau dee sim khabam, jãan sïi ich müig eegarm khïirjugpaiu. Jã sïi dõsãt khïirjug khabahab; ichdëuta örag mag khïirjupi sim. ¹⁶ Maguata mag iwiir äb warm khun khãaijã ürpainaa ich iekpaita ürpimjã khõsi aadëphum aig, magum gaaimua sïi warag nem khaigbamta parhooba amachdëu khõchagpierr waajem. ¹⁷ Mamu jürr ich Êwandamaucha khïirjug deewi wai num khun magba, am Êwandam na nem agcha wau numua ajapha num. Mag num dëi amau sïi õor khõinaa apijuuta ëkhanaa dich khapeenag athuucha nem waupi jauba aajem. Amau jürr warm khunau amach khïirjugdam jaaum iigwaijã agjõ ürm khõsi üurjem. Öor dau aug khaug paraanaa, iwiir äbamugpaijã ee äba, chadchata iekhanaa nem ajaphata waajem, amachdëu iekhaajemjõ. ¹⁸ Ar mag khõinaa wënruram khõsi aajem khunan nem waauwaijã nem thum agchata waajem, amach mag nem wau num oowi bigaam khunaujã amach dënjõ nem agchata waunaa khõinaa wënruramkhïir.

4

*Parhoobam khun*jõ aawain Êwandamta iseg num

¹ ïs mua pãrag jëeu ookhim: ¿Jãgwiata pãar jãg pãach eepaijã khõinaajã khaba iek phithuurga thunum dëi, chikham dëi khïir masi durdurnaa jürr bëbë aajerrãma? Mua

oowai jāan sīi pāach thāar ee jāg pāachdēu nem waum khōsimpaita waum khōchkha thūnum gaaimuau. ² Pāraun chikham nemta pāach dēn apim khōsi aajem aajem; maimua mag pāachdēu nem ig num pōd paarpaba aawaijā, par iekhaupai chikham thōojem akhiin, chadcha thōopūikham a iekhaajerram anum. Pāach khāai bigaam khūndam puesto ajapcha khāijā wai num oowai magjā khōchkhaba, jūrr pāachta garpabam aig chan nem pūaba sīerrjēem aajem. Magum gaaimuata pāach eepaita juurhi phiidu thūnumjō thūnaabahab. ¿Pari khan jāgwi mag pāachdēu nem ig numjā pōd paarpaba aajē? Ēwandamag jēuba aawaima. ³ Maimua mag ichig jēuwaijā irua deeba aajem. ¿Jāgwi? Ya mag pāachdēu nem ig num paarpabaadeewai agua sīi pāach ö khōchagpierr nem wawaagta ig numjā ichdēu khaphu sīewaima. ⁴ Pāran Ēwandam iek ūkha num anumta, sīi i iek ūkhaba aajem khūnjō jāg pāachdēu khōchagpierr nem wau num gaaimua, num jaai paraamta deelum dūi sījemjōta thūnum. ¿Pārau khaugba nu, pāachdēu mag amau nem wau numta dūi waum khōchkhaawai jūrr Ēwandamta iseg num? Ar sīi amach khōchagpierr nem waujem khūn dūita khapeerkhaawain jūrr Ēwandam dūita iekkhōr paarpa num. ⁵ Mamū Ēwandamau maach ich dūipaita naapim khōsi sīewai ich iek gaaijā,

“Mua mūch Akhaar pārag dee chirum chan sīi parhoobam khīirjug auwi magum nem khaigbampa wau wēnūrramkhīir khabam” a sim. (*Zac. 8:2; Dt. 4:24; Ex. 20:5*)

⁶ Mamū Ēwandam maach dūi ö wajaug khitaawai, mag wēnūrramkhīirjā ichdēuta maach juag oojem. Ōor dūi ich mag khitum igwi, ichdēupai ich iek phāpitarr gaai,

“Ar mūjā igba amach juapaaupaita wēnūrraajem aajem khūn chan mūchdēujā igba chitum” a sim.

“Magarrau amach serbiibag khap mūchdēu nem jaau chirum wawaagjā mūch juapadam iigjem khūnan chadau, mūch garmuajā am juag oojem” a phāpijim Ēwandamau. (*Pr. 3:34*)

⁷ Magua Ēwandamagta idēu ichdēu ampierr apibat pāach dūi. Magnaa meperag pāach thū aum ugua, thethe thierrkhabat. Mag ichdēu pōdba abaawai irua pāar ögkhawi pāar ogdu pūaju. ⁸ Ēwandamta pāach aig dūi phēs thūr ahau abat; magbaawai ichdēujā pārau ich ig num khap pāar dūi ogduba nūrraju. Pekaúa jua phūisimjō sīsidum khūn, irigta idēu pāach pekau upibat. Pāar jāg Ēwandamau khōsimjō nem waum khōsinaa ichab parhoob pāach khōchagpierr nem waum iigjem khūnjā, idēu irigta pāach thāar ajaug paapibat. ⁹ Pāach pekau pōm num khīirjuwia, gaai machgau icharaucha bīenaa idawaa abat. Jāg pāach pekau ee naajeewai oneenaa iukhaau aajerr khīirjuwia, jūrr icharaucha ö jāsehne bīewia ökhīirjuu abat. ¹⁰ Deeu pūaba muan pāragan, pāach serbiibag khap Ēwandamagta chaigpa numua pāach dau aug khaugpibat a chirum. Mag khaita pāar deeu ajaug paapūiwi mūg atag pawiajā thumaam khūn dakhīir irua pāar ajaug phēju.

Dich khapeen jaaju khaba num

¹¹ Ermanonaan, oob dich khapeen ēugar iek khaigba iekhamiet. Mag dich khapeen jaau simuan jūrr Ēwandamau Moiseeg ich iek phāpitarr gaai dich khapeen kha khōsi api jaau simta warag serbiibag phēnaa ichdēuta khapcha sim a sim. Mag sim aiguin mag iek gaai jaau sim khāai ich iekta ajapcha sim a sim. ¹² Mamū chadcha khaita ich aar auju wa khaita isegju a jaaju wounan ābpaita sim; ma Ēwandamau. Ich mag Ēwandamauta mag dich khapeen daupii api jaau sim leijā deetarr aawai, ¿ichdēuta khapcha sīebā? Magtarra, ¿jāgwi maach agdaujōpai thūnum khūnauta dich khapeen jaaju aai nu?

Dich juapaata thō iekhaju khaba num

¹³ Pāar ar sīi pāachdēu nem waum aig nem waujem khūn, mū iek ūrbat: Pāar iekhaawai, “Īs wa nan khāijā maach chum deelum phōbör ee wētwi jūrr jamta año āb phidkhaju” a iekhaajem, “phatkhon pōm ganaag.” ¹⁴ Mamū mag num chan pāach mag iekhatarr noramjā agtha monakha naaju wa ya meewi naaju khāijā khaugba numta mag iekhaajem. ¿Pārau jūnthumie bau wējōm ooba aajē? Mag bau wējoowi deeu nūrpai

awi oowai, ¿chukkhu thūnaaba aajē? Maachin jāgta khithēem; maadēu iwiir ābmuajā dich thōju ed khaugbam. ¹⁵ Jāg pāach juapaaupaita nem thum wauujemjō iekhaju khāai, ¿jāgwi pārau sīi, “Maach Pör Ēwandamau khōsnaa maach monakha wai simun, maachdēu khīirju numjō wauju” aba aajē? ¹⁶ Pari magba pārau chan pāach dajēkhu khithēemjā khīirjubanaa, ökhar naspawi nem waujupata khīirjuwia, pāachta warag thō iekhaajerram. Jāg dich juapaata thō iekha num chan Ēwandamau khōchkhaba sierrum, ichta thō iekhaju aai num thō iekhaba aawai. Jāg num khūun chan amach mag numjā oob pārau Ēwandamau khaugbamjō sīi khīir okhoopūiju amiet. ¹⁷ Pāadē ūrbat: Nem ajapha aju aai sim khaphu simjā wauba simun, magan mag sim aigjā warag Ēwandamau oowai pekaukha öbēr sim.

5

Riknaanag amach khīircha jaautarr

¹ Riknaan, mu iek ūrbat: Īsin chad jūrr pāragta mu iekhaagpam. Ēwandamau mug durr i agkham ed pāach gaai jua khuaba deeju khīirjuwia icharaucha bīebat. ² Īs pārau pāach phatkhonta ig num, mamu mag simun, Ēwandamagan sīi nemmijōta sim. Pārau jāg khajūa wajapha jūa numun, jāan irigan sīi nemchaaianau thūrrkhich simjō būurjā maadēu nem igbata sīsidum. ³ Pārau jāg phīr phatkhon dūi wai numun, irigan jāan sīi jierr chi sōsphēmjō baleebata paaukhamam warag. Jāg pāach phatkhon baleeba paaukhamamjō, pāachjā mug atag paawai ag dūi okhoob khaba okhoou. Pari mag simugta, ya mug maach i agkhaju khāai khapan khaba waurmam eejā, warag pārau magumug eena nem pōm paarpa aujuuta ēkhaajem. ⁴ Mamu pāadē mu iek ūrbat: Pāach phatkhon ūrkham khōchgauta pārau ōordam pāach phidag ee phidkhapiejem khūunagjā aai phagba sierrjēem. Maagwai mag pāach phidag ee phidkha durraajem khūunauta pāachdēu amach dūi maagiem jūrr, Ēwandamag pāar gaai jua khuaba deepi jaau num. Amau mag jēu num chan maach Pör Ēwandam chi jua thierrii ūr sīewai par okhoopibam. ⁵ Chadcha muig eegar pāachigan pāar nem ajaauga thūnum, pāachdēu nem ig numjā thum paraanaa pāach khōchagpierr nem wau numua. Mag pāach khōchagpierr nem wau numuan, di eegarm nemchaai thōopāaig ōtpaapi numjō, pāachdēupaita pāach ōtpaa arrum, Ēwandamau ichdēu mug durr i agkham ed sīi irig pāach thōopūimkhīirjō. ⁶ Pāachdēuta ōordam iekkhōr chukhu amach kōit iekhajupajā jaauju khaugba khithēem khūunjā khaibag waupi jaanaa thōojā thōopimaajem, pāachta ūrpai num awi.

Phithurg aauwai warag Ēwandamagta jēeunaat

⁷ Ermanonaan, Ēwandamau magum khūun gaai jua khuaba deeju khap, ich jāg amau pāach dau aphuu wai naawiajā magum igba maach Pör Jesucristo deeu bēējuuta nubat. ¿Pārau ooba aajē, jāga nemjīir jīirjem khūunau amach nemjīirdam phierraag noseig ig numjā da chēba aawai ichiita nuajē? ⁸ Pāachdēu ūkhatarr iek gaai ubu numuata pāraujā ich agjō maach Pör Jesús bēēju nubat; í barchēju ed chan ya pōm waurba sim.

⁹ Khodamnaan, pāach mag phithurg au wēnūrrawiajā oob magum gaaimua jūrr pāach eepai chi parpem dūita dau phuu amiet, eeu magum paar Ēwandamau jūrr pāachigta “Pārau jāgju khaba naajimwai” adukham. Mag bigaum khūunjā jaauju aai simun ich Ēwandamau. Ihta ya bēeimuu sīebahab, maach thumaam khūunag agdaujō dichdēu nem waujerrpierr jawaag. ¹⁰ Keena, pāadē oobat: Warrgar Ēwandam i jaaujerr khūunjā maachjō chikhamnau dau aphuu waunaa phithurg aupiejejim, mamu magumjā ūu amau āwatpāaijejim. Magtarr aawai maadēujā agjō am dēnjō jumju aai num. ¹¹ Pāadē khīirjubat: ¿Īs ewagjā maadēu, “Jāg warrgarwejā phithurg au numjā ūu āwatpūi num khūunan chadcha Ēwandam dūi onee num” aba aajē? Pārau ūurjem, jāga jōoi Job khararr meperau ajappha ich dau aug waupitarrjā ūu āwatpūijī, maimua mag ūu āwatpūitarr jūrr jāga maach Pör Ēwandamau ōor dau aug khaug paraa khitaawai ūu i eeg oojī. Īsjā maadēu makhūun jōoin dēnjō āwatpūi numun, jāga irua maachjā eeg ooba abarju.

¹² Tagam nem mua jaau chirum ũrmapha awiajã cha mua jawaagpam chan oob par jũgũupai ũrmiet keena. Ōrau mag pãach dau aphũũ apiewai, ich agjõ aju awi, oob sũ aai khĩirjuba iekhamiet. Magju khãai pãach iekhaawaijã chadchata iekhabat. Nem wauju khai, warre wauju abat; wa waubam khai, ich agjõ warre waubam abat. Mamũ mag iekhaawaijã oob edjã igwi, mũg jẽb igwi, wa deeum nem inag parhoobam igwia khãijã nem wauju a iekhamiet, eeu magba akhiin mag pãach iek gaaimuapai Ĕwandamauta pãach khaibag waudukham.

¹³ Pãar ee ãb khãijã mag phithurg au sim khai, õkhĩirjuu aju khãai, warag Ĕwandamagta jẽeubã. Wa jũrr ãb khãijã onee sim khai, Ĕwandamta thumeukharbã. ¹⁴ ãb khãijã mor mas sim khai, iglesia eem chi põrnaan thũrkhũuibã, ich kõit Ĕwandamag jẽeumkhĩir. Magbaawai amau bẽewi chi aanaan nemkhaúa kha phuur num dũi maach Põr Jesús jua theeg thõ numua irigta jẽeumaju, monaaupũimkhĩir. ¹⁵ Mag pãachdẽu jẽwaagpamjã chadcha monaauju khĩirjunaata jẽeumũn chi aanaan chadcha Ĕwandamau monaaupũiju. Mag monaaubapãaiwai ich pekau gaaimuata mag mor mas sierr khai, chi pekaujã chugpaapũiju ich Ĕwandamau.

¹⁶ Keena, chadcha Ĕwandam na ajapha num khũũnau irig jẽeu num khũũn iekhan chadcha ichdẽu ũkhaajeewai, muan pãragan, pãach pekau wai numjã agdaujõ dich khapeenag meerba jaaunaa jũrr agdaujõ dich khapeen kõitjã Ĕwandamagta jẽeubat a chirum. Magnaata pãrau jẽeumũn, mor mas khẽkhẽdũm khũũnjã monaauju. ¹⁷ Mũ sũukha chirum am ugua, pãadẽ khĩirjubat: Pãrau ũurjem warrgar jõoi Elías aajerr: Ijã ãchab maach phithurg au numjõ phithurg au jẽedũ khitaajeejim aajem; mamũ mag khitũmua sũ warag Ĕwandamag nosege chẽpiba jẽeubaawai, chadcha Ĕwandamau i iek ũkhawi año thãrjup awi jãrr bũũrjã nosege chẽba sũsijim anaabã. ¹⁸ Maimua mag año thãrjup awi jãrr num ee, deeu ichdẽupai jẽeumamua nosegdam chẽpi jẽeubaawaita, Ĕwandamau nosege põm chẽpijim aajem. Magta ũu ãchab nemjũirdamjã deeu khõju paarpajim aajem. Magua pãach Ĕwandamag jẽeuwai oob sũ pardẽu khõs khãijã jẽeu num amiet.

¹⁹ Khodamnaan, ãbmiecha paawai pãadẽ mũ iek ũrbat: ãb khãijã pãar ee maach peerdũajem iek ichdẽu ũkha sierr isegwi sũ parhoob ichdẽu am aig nem wau nũrrũmta deeu ãbmua khãijã wawĩ auwi ũwaa khũd ajaug ee phaibapũimũn, ²⁰ magan mag parhoob nũrrarrau pekau põm sierrjã ũu Ĕwandamag chugpaapi atham. Magbarm aig ãchab Ĕwandamau mag woun gaai jua khũaba deejũ arrta ũu ũdũũr deepiba peerdũ atham. Ayoo keena. Mũgdam ajim pãrag jaaum ig chirarr.

Santiago

1 PEDRO

Nacharam ěsap Pedroou phã deepütarr

Chi phätarr. Mũg carta Pedroouta phājim. Ichdēuta ōrau ichig Jesús igwi “Pũjã i dūi nũrrarrau” abaawai, irua magũm Jesús khaugba chitũm a iekhajim aajem (Jn. 13:36-38; 18:15-27). Irua mag iekhajieb mamũ, Jesuu deeu i kōit Ęwandamag jēeuwi ewag ich iek ũkhaju khũũnjã warag irigta jaau pũajim aajem (Jn. 21:15-19). Mag Jesús khaugbam a iekhatarr gaaimua burrrjieb mamũ, Echos gaai oowain, burrba arrjō, ichdēu Jesús iek ũkhatarr gaai nem ubag sim. Ich mag sim gaaimua chadcha ich Jesuu i igwia iekhatarrjō (Jn. 1:42), ichta Jerusalem iglesia ee chi pōrkha sīsijim aajem (Hch. 1-2).

Chijã khũũn atheeta phājī. Mũg carta judionaan amachdēu Cristo iek ũkha narr gaaimua idēu amach khajap sīubam gaaimua dũr wētwi parhoob durr chaaur nũnũid arr khũũn atheeta phājim aajem (1:1). Mamũ mag chi ũkha narr khũũn ee judionaan appaijã khaba, judionaan khabam khũũnpata thũnarr aawai, makhũũn atheepata phājim aajem. Pedroou mũg carta phãawai “Babilonia” ee simuata phājim aajem (5:13). Mamũ mag Babilonia anũm chan Babilonia chaar khaba, Romata chi ũkha narr khũũnau mag thũr wai naajim anaabã. Chi Romapienauta chi ũkha nũm khũũn ěudee mag ěkhaajerr aawai sīi bigawaapai deeu gaaita thũr wai naajim aajem.

Khan jawaag ajī. Mag Pedroou mũg ěsap phätarran, mag chikham jua ōkgau dũr wēnũrrũm gaaimua dau aug wau narr aawai magũmjã igba amachdēu ũkha nũm gaaita warag ubũ api jaaunaa ĩchab jãgwiata jãg dau aphũũ aju aai nũ a jawaag ajim. Maguata mag am dau aphũũ durrum khĩirjunaata ũrcha am wawī sim (2:19-20; 3:14,17; 4:1,12-15,17,19; 5:9-10). Mag jaaupütarr aawaita ĩs ewagjã mũg librodam gaai thũũr wai maadēu khaphũ nũm, jãga aajē Cristo iek gaaimua dau aug wauwai.

Salud

¹ Mũũn Pedroou, Jesucristooucha ich i jaaumkhĩir jũr autarr. Pãar pãach durr chaaur parhooba aaidũ durrum khũũnag muata pãrag mũg ěsap phã deepũi chirũm: Ponto anũm durrum khũũnag, Galaciapienag, Capadociapienag, Asiapienag maimua Bitiniapienagjã agjō; ajapcharan maach meeun thum maach peerdũajem iek ũkha nũm gaaimua durr chaaur dũr durrum khũũnagma.

² Ermanonaan, ōor jua ōkgau pãar mag chikham durr dũr durrab mamũ, pãarjã agjō ich Ęwandamaucha jũr autarr khũũn khabahab, ichdēu warrgarwe khĩirju wai sĩerrjō chadcha pãar peerdũ autarr aawai. Magtarr aawai pãarta ich Akharag ich athee khĩet phē aupijim, Jesucristo meewai bag ģrtarrau pãach ajaug paabapãaiwai ich ipierraa wēnũrramkhĩir. Ęwandamau warag pãar ũu eeg oonaa khōinaata pãar wai sĩepim khōsi chiraajem.

Jesucristo dũicha naaimajuuta khĩirjuajem

³ Mua ũu ajim a chirũm maach Pōr Jesucristo Aai Ęwandamag, ũu ichdēuta maach dau aug khaugwi maach akhaar dich pekau ee chi khēchamjō narrrta ũu peerdũ auwi ich chaainkha autarr aawai. Mag i chaainkha nũmũn, ũu Jesucristojã deeu phiidũtarr gaaimuata mag i chaainkha naawai, ⁴ jãg nũũ awi ich Ęwandamau ich sim aar maach phē auju jaau simjō ich dũi chadcha wai joothũujũ khaphũ nũm. Mam paaukhabaimam chan tag meejã meeba, khaibagjã chukhu, ni jōoiraa paajã khaugba ich magta nũisiju. ⁵ Pãrau jã pãach thãrauchata Ęwandam iek ũkha naawai irua ich jua theegauta pãar thũa wai sĩeju, mũg atag deeu Cristo bēewi maach ich aarcha phē arr nũm ora. Mag pãar phē athaadēm edta pãachdēu nem ajapham paarpaju khĩirjuajerrjã thumaa chadcha pãrau wai nũisiju.

⁶ Maguata pãar pãachdēu ũkha nũm iek gaaimua gaai machgau ōkhĩirjuu aju awiajã maan khũchpaiu. Magwiajã chadcha Ęwandamau pãach dũi mag ajapha aju khaphũ naawaita magũmjã igba chadcha pãar onee nũm. ⁷ Mamũ mag pãar phithurg au nũmũn,

phīr chaar khap aag ôtdau ee chach oojemjō, pārau chadcha ich iek thāraucha ükha n̄ a khap aagau. Mag phithurg au n̄mjā i isegba üu āwat n̄m̄n, magan maata phīr chaar khāijā ūrcha balee sim, phīr awiajā m̄g atag chukhu aadēju aawai. Mam̄ mua jaau chir̄mjō mag āwat n̄m̄n, magan deeu Cristo bēem edjā ich Jōoirauchata khapanag dakhīr pāar thō iekhaju, mag üu āwattarr jūrr.

⁸ Pārau m̄ dēnjō Jesucristo khīrcha oobajieb mam̄, pārau i khōsinaa i iekjā ükha n̄m̄. Maguata atcha oneg n̄m̄ iekhau pōd pārau pāach onegjā jaauju khaugba n̄m̄, jāga naaimaju khai ya ich dūicha naaimaawai. ⁹ Mag pārau pāach daúa i ooba naab mam̄, jāg i iek ükha n̄m̄ chan par khabam. Jāg ich iek ükha n̄m̄ gaaimuata üu irua pāar peerd̄ aubajieb.

¹⁰ Warrgarwe Aai i jaaumienau jaaujeejim, jāga Ēwandamau mag ōor peerd̄ auju. Mam̄ mag ajap estudiewi dūrrcha ag iek ig iyūu aajerrjā ich maagwaiwe chan mag amachdēu jaau n̄mjā pōd ajappai khaugba aajeejim, jāga Ēwandamau magju. ¹¹ Mam̄ ich Ēwandamau ich Akharagta amag nem jaupiejerr aawai chadcha chi Akharauta mag Cristoou ōor peerd̄ awaan bēju nawejā i igwi, “Woun āb bēewi ōor ee aph̄ abarmuata nem thum pōdpūiwi ichta ügthar mawia thumaam kh̄n khāi chi jua thierrkha sīsiju” a jaaujeejim amag. Amachdēu mag ūrbaawai warag ajapchata khaph̄ am iigjeejim, chijāg wouchata mag bēju a jaau sī maimua mag pierrwaijā jāagwaichata barchēju a khap aag. ¹² Mam̄ mag n̄m̄ ee ich Ēwandamau amag khaph̄ apiejeejim īchab, mag amau woun bēju jaau n̄mjā amach daúa oobaju; ajapcharan maach īs ewagam kh̄n athee bējuuta mag jaaujeejim. Maagierr aawai īs maach peerd̄ajem iek jaau n̄m̄ kh̄naujā, ich ag Ēwandam Akharauta maachig jaupibaawai, ich mag woun bēju jaaujerr iekta maraujā jaau wēn̄rrabahab. Īsin mag ōor peerd̄ aujem iek maadēu khaph̄ n̄m̄ ee, Ēwandam chognaan angeln̄naujā agtha khaugba naawai, amau khaugam khōchaaga aajem, jāga mag Ēwandamau ōor peerd̄ aujē.

Ēwandamau khōsi simjōta wēn̄rraju aai n̄m̄

¹³ Maach Pōr Jesucristo mag chi jua thierr aawaita muan pāragan, ichdēu pāachig nem mag aawai i ipierraa aagta khīr khaug n̄isit a chir̄m, ichdēu pāach juraan bēem ed Ēwandamau pāach dūi ajapha aju khīrjugjā ogd̄aba, ni Ēwandamau waupiba aajem nemjā wauju khīrjuba. ¹⁴ Ya pāar Ēwandam ipierraa aagta i chainkha naawai oob ud̄ur warrgar pāachdēu i khaugju nawe nem khaigbam waaujerragta deeu pāach gaai ūr̄papimiet. ¹⁵ Magju khāi maach Pōr Jesucristo gaaimua maach peerd̄ autarr Jōoijā pekau chukhu sīerraawai pāarjā pekau wauba pāach wēn̄rr̄mpier āba i atheepaita nem waubat. ¹⁶ Khīr eyaa abat, Ēwandamau ich iek gaai,

“M̄jā pekau chukhu chitaawai pāarjā m̄jō pekau chukhu abat” a sim. (Lv. 11:44-45)

¹⁷ Khaph̄ abat agjō, Ēwandamaun m̄ig eegar amachdēu nem waaujerrjōta aju thumaam kh̄n dūi. Mag sim̄gta pārau Aai ichē naawai m̄ig eegarmua ügthar wētju khīrju durruwe i dau na nem khaigbam wauju ōkhō abat. ¹⁸ Warran chadcha pārau pāach jōoin i maadēu igba sim̄gta ūrcha ee aajeejim, pāach dēnnaana pāachig jaau bāau-tarrjō. Pari maagierr ya īs Ēwandamauta ich athee pāar peerd̄ atham. Pārau khaph̄ n̄m̄, mag pāar peerd̄ awaag, phīriujā phagba ni phatkhonaujā phagbajim, jāḡm̄ nem ārb khaba āarjeewai. ¹⁹ Jāḡm̄ nemeu phagju khāi, ich jāg warrgar Ēwandamau ōrag corderodam chi ajapcharamta jurwia ichig ofrendakha thōnaa deepiejerrjō, jūrr ich Iewaa Cristo būrjā pekau chukhu khit̄m̄ta maach kōit thōopijim. Mag i thōopitarran i bag phīr dūi phatkhon khāijā ajapcha sim ārbarmuata maach khaibag eemua ōbēr awaag ajim. ²⁰ Mag Cristo ōor kōit thōopijujā ich Jōoirau m̄g jēb ompaaju nawe ya khīrju wai s̄ejim. Magtarr aawai pāar dau aug khaugwi īs m̄g jaarta chadcha pārag ich khaugpibarm. ²¹ Ich mag Cristo khurauta üu pārau Ēwandam iek ükha durrum. Mag Cristo thōowaijā, ich Ēwandamauta üu i phiriu auwi, ich aar auwi, ich dūi jua theeg āba

apijim. Maguata chadcha pārau pāach thāraucha i iek ükha durrum, ich jäg Ēwandamau Cristojā phiriu auwi ich aar autarrjō pāachjā agjō ich aar auju khaphu naawai.

²² Mag num dūi īs maach peerduajem iek chaar Cristoou jaau sim pāachdēu ükha num gaaimua, ya pāar irua ajaug paabapūim, pāach wir aigjā agdaujō dich khapeen dūi daupii wēnurrankhīir. Ya mag i jua ajaug paapūitarr khūun aawai par iupai khaba thārauchata pāach khapeen daupii abat, dich khapeen ēugar parhooba khīirjuba. ²³ Magaag ya pāar warr pāach naajerrjō khaba num, mag Cristo iek ükhawi ajaug paapūitarr gaaimua eeu thaaba numjō pekau chukhu i chaainkha naawai. Mamu mag pāar deeu thaabatarr chan pāach ād bi eemua khaba, ich Ēwandamau ich iek ükhapi athamuata mag eeu thaababarmjō apijim. Ajapcharan i iekhauta maach ügthar öbērpiejem. Mag iek chan būurjā chugpaa khaugba ich magta sierrum. ²⁴ Maguata ich iek phā sim gaaijā ich iek ich mag chugpaa khaugba sierrum igwi magjim:

“Sīi ich mag ēumee wēnurrāag khaba aawai muig eegar in ōran sīi pabū khēr khukhuur thūnaawi khūibaadeejemjōta num.

Par amau wir aig amach thōo aawaijā sīi mag pabū khūchpai maar bau thūnaawi deeu khiugphē khūibaadēmjōta aajem, ya meebaadeewai.

²⁵ Magarrau mu iekhan chadpama, būurjā chugpaa khaugba ich magta sierrum” ajim maach Pör Ēwandamau. (Is. 40:6-8)

Mag iekta maach peerduajem iekhou. Ich mag iekta pāragjā jaubajieb.

2

¹ Mag ich iek ükhapi athamuata Ēwandamau maach deeu thaabapibarmjō apiejeewai muan pāragan, pāachdēu nem khaigba khīirjuajerr thum warre isegbapūit a chirum. Oob chikham khūgurmiet; oob chad khabamta chadam iekjō iekhamiet; oob chikhamnau nem wai sīsidumjā pāach dēn apim khōsi amiet, ni chikham ēugarjā oob khaigba nem īgkhamiet. ²⁻³ Magju khāai ya mag pāar eeu thaababarmjō naawai, ich jäg chaai eeu au khitumua jūd doog bīe khitaajemjō, Ēwandam iek warag khaugam khōchgauta dō dōm khōsimjō abat, mag khaugmampierr pāach thāar ajapcha paaukhamamkhīir. Pārau chadcha maach Pör Ēwandam pāach dūi ajapha khitum khaphu naawai pāach ich aar phē au num ora i iekta khaugam khōsi abat, mag khaug numua warag ag iek gaaita ubu naag.

Cristo chi dihād jārram, ōor iupiejem

⁴ Mag i iek gaaita ubu naagan, Cristoouta ichjō maach ich mag iupiejeewai, i būuta ēkhabat. ¿Pārau khaugba nu, Ēwandamau mag Cristo iek ükhapimampierr ich athee di ēumamjōta sim? Mag di ēumamjō sim aig, Cristota mag chi dihād jārramkha sim; maagwai maach jūrr chi dipá chi daíggkha num. Ōrau i isegjierrab mamu, Ēwandamagan ichta dipá chi ajapcharam aawai ichta jūr auwi chi dihād chaarkhapijim. Ába i gaaimuata üu maach Ēwandam ōorkha num. ⁵ Mag pārau Cristo iek ükha numuata Ēwandamau ich athee di ēu arrumjō sim. Di chaar ēu num khabamta pari pāachta chi dipá daíggkha num, ajapcharan i ōorma. Mag i ōorkha naawai āba irigpaita jēeunaa irigpaita ee aju aai num, ichig magamkhīirta maach ich ōorkha wai sīewai. Pari mag i athee nem ajapha wau wēnurrum chan pāachta ajapha num gaaimua khaba Jesucristo ajaug thō num gaaimuata mag wēnurrāawai, Ēwandamaujā ich dawagaata oojem. ⁶ Mag dibig igwiata Ēwandamau ich iek phāpitarr gaai,

“Pādē ūrbat: Mua mūch phōbör athee woun āb pūi chirum” ajim, “dibigjō chi ajapcharam mūchdēu jūr autarr ichta chi dihād jārram khamkhīir.

I gaaimua khabam chan pōd iwiir ābjā mu ōorkhabaju.

Magua i iek ükha sim woun chan naspawia parta i iek ükhajim abaju, mag mua pūi chirum wounau i khūrgurbaju aawai” ajim. (Is. 28:16)

⁷ Pāar chi ükha num khūnagan Cristoon chadcha dibig ajaphamū. Mamu ar ükhaba num khūnagan maadēu nem igmaphamjōta sim. Mamu mag i isegju igwi Ēwandam iek gaai jaau simjō,

“Di ëu narr khunnau dipá isegtarra jürr chi dihäd jãrramkha sãsiyu” a sim. (Sal. 118:22)

⁸ Maimua ïchab ich ag woun igwiapai,

“Jäg dibig gaaimuan ðor büëu sub khaba büëu suwi burru” a sim. (Is. 8:14)

Mamü mag am büëu suwi burru a simün, maach peerduajem iek jaau num ür numjä amachdëu ükhaba arr gaaimua Ëwandamau ich aar aubajuuta jaau sim, ich warrgarwe mag ich iek ükhabam khunn düin ich magta aju arr aawai.

⁹ Pari pãar chan Ëwandamau mag isegbam. Pãran ich Ëwandamauchata ich chaain khamkhïir ich garmua jür autarr khunnau. Pãarta phadnaanau aajemjö ðor köit jëeujem khunn khabahab, maach Rey Cristoou sïi ich atheepai nem waumkhïir jür autarr khunn. Pãarta warr khïchag eemjö naajerr khunn Ëwandamau ich iek ükhapi athamua araragag öbeer autarr khunn khabahab, mag pãach ararag ee öbeer autarr Ëwandam chadcha ðor düi ajapha khitumta jürr deemu khunnagjä jaumkhïir ich ðorkha autarr khunn.

¹⁰ Warran chadcha pãran sïi parhoobam khunnkha thunaajim. Pari mag thunnarr ïsin ya pãran Ëwandam ðrau. Mag agtha i ðor khaba thunaawai chan pãrau büürjä irua pãach dau aug khaaugjem khaugba naajim; mamü ïsin chadcha pãrau khaphu num, Jöoirau pãach dau aug khaaugjem.

Ëwandamaun ich ipierraa amkhïirta maach ompaajim

¹¹ Keena, Cristo gaaimua khodamnaam, mü iek ürbat: Maachin Ëwandam düita durrkhamaju khunn aawai, müig müg jëb gaai wënnerrum aigün sïi dijã chukhu khüchpaim athee chikham durr gaaita wënnerrumjö num. Mag i düi naaimaju khunn aawai oob sïi pãach ö khöchagpierr nem waum khöchgau Ëwandamau khöchkhabam nemta waumiet. Jägum nem wauju khïirjugan maach burrpieg maach düi wërbu numjöta num. ¹² Ëwandam iek ükhabam khunn daarjä nem ajaphata waujeet. Maagwai amau pãar ëugar ðor khaigbam khunn ëugarmjö iekhawijã, Ëwandam bëem edjä chadcha pãrau nem ajapha waujerr khïirjunaa jürr amau, “Jãgan chadcha amau nem ajaphata waujeejebma” aju.

¹³ Pãrau Cristo khösinna i ipierraa aajeewai müig eegarjä thum chi thethemnaan thunum khunn ipierraa abat: Rey thumaam khunn pör aawai i ipierraa abat. ¹⁴ Reü gobernadornaan khapitarr khunnau nem mag aawaijã am ipierraa abat. Makhunnauta ðrau nem khaigba aawai purnaa castigaamkhïir wa ðor nem ajapha wau num khunn igwia ajapha iekhamkhïirta Ëwandamau mag chi thethemnaankha wai sïebahab, ichdëu khösimjö. ¹⁵ Ëwandamaun pãrau nem wauwaujã nem ajaphata waupim khösi sim, mag nem wajapha wau num gaaimua i iek khaugbagau sïi khïirjug chuk pãach ëugar parhooba iekham iigjem khunn warag khïupaa sïwaag.

¹⁶ Pãran Ëwandam ipierraa aagta naawai irua khösim nemen pãachdëu waum aig wauju aai num; mamü mag pãachdëu nem waum aig wauju aai num awi, oob sïi Ëwandam khaugbam khunn dënjö nem khaigbam wawaagta mag pãachdëu nem waum aig wauju aai num amiet. ¹⁷ Agdaujö dich khapeen thumaam khunn respetaabat. Cristo gaaimua pãach khodnaankha thunum khunnjä daupii abat. Ëwandamta thumaam khunn khãijã ökhö abat, maimua müig eegar ichdëu ðor chi pörkhapi num khunnjä ïchab respetaabat.

Jãga aju aai nã Cristo gaaimua dau aug wauwau

¹⁸ Ar sïi chikham chogkha num khunn, pãach patronnaan ökhönaa amau nem jaau numta ipierraa abat. Mamü mag num chan sïi pãach düi ajaphanaa agpierraa aajem khunn düipai khaba, pãach düi athuucha aajem khunn düijã ich agjö am ipierraa abat. ¹⁹ Ëwandamau khösi simjö pãachdëu mag am ipierraa nem wau numta pãach düi athuucha nem khaibag aadëphumjä khïu jum numün üu sim; magan maach Aai Ëwandamauta pãar thö iekhaju. ²⁰ Mamü nem khaigba wau num gaaimuata pãach gaai mag athuucha wau numjä sïi khïu jum num paar chan, oob Ëwandamau pãach thö iekhaju amiet. Magarrau nem ajapha wau num paarta warag pãach dau aug wau numjä khïu jum durrumun chadau, chadcha Ëwandamau pãar thö iekhab khaba thö

iekhaju. ²¹ Ich Cristooucha jaauwajjā, ichdēucha ich athee jur aumam khūnan ichiita chikhamnau dau aug waub khaba dau aug wauju aajem, ich jāg ichjā maach kōit dau aphū arrjō. Wajapcharan mag chikhamnau dau aug waauwai jāga aju aai nū a khap amkhīirta maachjō wounag pawī ichta nacha aphū ajim. ²² Cristo chan būrrjā pekau wauba ni chikhamnag sēukhajā nem jauba khitajim, mamū mag khitarra chadcha amau i thōojierram. ²³ Mamū mag i thōogpamua jūrram khūnan ich khīir iekha thūnaawajjā, i iekkhōr chukhu chirūmta i dūi mag nūm awi amach dēnjōjā iekhaba, ni am dakhāujā dakhāuba, sīi warag Ēwandam thumaam khūn dūi nem agcha waaujemugta jēu khitajim, ich dūi mag nūm khūn dūi ichdēuta khap amkhīir. ²⁴ Maachta maach pekau gaaimua Ēwandamau khēchpūiju aai naajim; mamū mag narrta Cristoouta jūrr maach kōit udūraa pakuls gaai ich meerphē thōopijim, magbarmua maach ich athee peerdū auwi ya tag pekau waujūjā khaugba sīi ich dūipaita nem agcharam appai wau wēnūrramkhīir. Magta Cristo dau aphū ōor jua machgau bag kha ūūipa khitajim, maach pekau ee narrta ūu peerdū awaag. ²⁵ Warr Cristo khaugba aajeewain sīi oveja chaidam pap chukhu okhoo wēnūrrūmjōta naajim; mamū īs ya i khaugwi i dūita naawai, pastorrau ich nemchāain oopaar thūa wai nūrraajemjō, ichdēuta maach thūanaa oopaar wai sim.

3

Jāga apim khōsi sī Ēwandamau dich ōor dūi

¹⁻² Ūūin, pāarrjā agjō īchab chi jaainpan, pāach jaainagta udūraa pāach phēethugpibat; pāach jaainau Ēwandam iek ūkhaba aajem khai, pāachdēu Ēwandam ōkhōnaa i ipierraa am khōchgauta udūraa pāach phēethugpibat, amach dūijā mag ajapha nūm oowia amachig Ēwandam iek jaaujā jauba sīi pāach oowiapai khāijā pāach dēnjō ūkhamkhīir. ³ Chihōowajjā oob sīi athuu chihōomiet, nem atcharag ōor dauderraa pōr megba, chihōo phīr dēn wa khājūa parhēpagkham khāijā jūbaawai magūm gaaimua pāachig eerpapa am ugua. ⁴ Mamū mag chihōo nūmuata pāach ooimū oopiju khāai, pāach thāarta Ēwandam dau na wajapha apiju ēkhabat. Ajapcharan pāach jaain dūi khīir machagjā chukhu, am iek dūi ūkharūpūijā aba wēnūrrūmuata pāach ajaug oopibat. Magūm nemen chadau sīi chihōo mor gaai jūajemjō thūrrdūwi okhoojem nem khaba aawai ich Ēwandamaujā dawagaata pāar gaai oju. ⁵ Ich magta warrgarm ūūin Ēwandam iek ūkhanaa i atheepai nem waaujerr khūnjā mag amach jaain ipierranaa amach phēethugpi nūmuata ajap chihōo nūmjō amach athaba oopiejeejim. ⁶ Khīir eyaa abat, jāga Saraaujā ich jaai Abrán ipierranaa warag irig i pōr aajeejī. Pāraujā pāach jaain dūi Ēwandamau khōsimjō ajaphata nem wau nūmūn, magan ūu pāraujā Saraau ūkhaajerrjō Ēwandam iek ūkha nūm.

⁷ Mamū pāach chi emkhooin chi ūūinpanaujā agjō pāach ūūin ajaphata aairaa abat, ich Ēwandamau am dūi magta apim khōsi simjō. Mamū mag nūm chan mag ūūin aawai pāach khāai juapā eegpai khithēe aawapai khaba, amjā pāachjō īchab ich Ēwandamau ich aar phē aju jaau sīewaita am chig aba warag jāsene abat. Eeu magba akhiin, mag khaigba aadēphūm gaaimua āba ohoodōnaa Ēwandamag jēum khōsi jēuba adukham.

Jāga aju aai nū nem agcha wau nūm gaaimua dau aug waauwai

⁸ Maimua ābmiecha deelum khūn dūijā jāga aju aai nū a khap amkhīir pārag jaaukhim: Cristo iek ūkha nūm gaaimua thum pāach khodkha thūnūm khūn dūi ō āba abat, Ēwandamau khōsimjō aag. Pāach ee āb khāijā gaai masi wa ōkhīirjuu khāijā aawai pāachta mag nūmjō dūi gaai masi abat, agdaujō dich khapeen kha khōsi chadcha khodkha nūm khūnjō. Agdaujō chikham dau aug khaug paraata abat, dichta warm khūn khāijā ūrpai nūm a khīirjuba. ⁹ Chikhamnau pāach dūi khaigba aawai agjō aju awi oob am khaibag waumiet. Pāach āaukha thōp iekha thūnūuwajjā oob am ēugarjā amach dēnjō amiet. Magju khāai mag pāach dūi khaigba aajem khūn kōitjā warag Ēwandamag am eeg oopita jēubat, magamkhīirta warrjā pāar ich dēnkha autarr aawai. Magbaawai

pāachpata Ēwandamau ajapha wai sjeju. ¹⁰ Mag dich dūi khaigba aajem khūn dūi ajapha aju aai nūm a khap amkhīr, Ēwandamau ichig phāpibaawai jōoi Daviuu, “Ich magta onee nūrram khōsi sim khai, pūch meukhīr thūwaaau athá” a phājim, “nem khaigba wa sēukha khāijā iekhamaagau.

¹¹ Chikham dūi khaigba aju khāai, ōor dūi nem ajapha waujuuta jurnaa khōinaa ajuuta ēkhabá.

¹² Maach Pōr Ēwandam dau na nem agcha waujem khūnan ichdēuta thūanaa, amau ichig jēuwaijā ūu am iek ūurjem” a phājim.

“Mamū ich dau na nem khaibag waujem khūn dūin khīr masita sierrum” a phājim. (Sal. 34:12-16)

¹³ Ēwandam mag sierraawai ichdēu magpibam aig chan i dau jam ōrau pāar chig abarju, nem ajapha wau nūm paar. ¹⁴ Ichiita mag nem ajapha wau durrum paar amau pāach dau aug wauwajā onee abat; pāar mag apha abarm paarjā Ēwandamau sī par okhoopiba nem ajapham deeb khaba deejū. Magua amau warag pāach dakhāuwaijā oob am ōgkhamiet, ni atcha ōkhīrjuujā amiet. ¹⁵ Magju khāai warag pāach ōdegpai, “Maach Pōr Cristoouta khap chirum” awi, āba irigpaita jēubat. Ābmua khāijā pāachig, “¿Khan jāgwiata jāgcha pārau Cristo iekta ūrcha ūkhanaa i dūi khīrcha ojuuta khīrjuajerrama?” a jēuwai, amag jawaagjā ag nawe pāach iekhaju khīrju wai nūsit, dēgōlp ābmua jēuechēwajā agcha jawaag. Mamū mag jaauwajā sī ithūu amag jaubat, chadcha Ēwandam ōkhō aajem khūnjō. ¹⁶ Pāach iekhaajemjōta ōor dakhīr nem wauwajā ajapha nem waubat, pāach khīr parhooba iekhaajem khūnaujā pāach mag Cristo iek ūkha nūm gaaimua ajapha wēnūrrum oowi deeu amach iekhatarrpai khīrjunaa amachta chigaa amkhīr.

¹⁷ Ich Ēwandamaujā magta api sim khai, nem ajapha nem wau nūm gaaimua dau apha nūmta nem khaigbam wau nūm gaaimua dau aug wau nūm khāaijā ajapcha ōbēr sim, magum thum ūu pōdprūtarr paarjā Ēwandamau sī par okhoopibaju aawai. ¹⁸ Pārau khaphū nūm, Cristojā maach khāai ajapha khitarra, jūr maach Ēwandam dūi iekkhōr pōm narr khūn kōit ūdūraa ich dau apha apijim. Pari mag i meetarran, warr ōrau amach pekau athee ūiba nemchaain thōojerr khīr khaba arr aawai, mag biek ābpa meebarma maach chi khaibagnaan Ēwandamau ūu maach auju ayaa amkhīr ajim. Í woun arr aawai chi meen chadcha meejim; mamū í ichab ich Aai gaaimua Ēwandam arr aawai mag meetarrjā ich mag iu sīsijim. ¹⁹ Mag Aai gaaimua Ēwandam arr aawaita, ichab mag ich thōobaawajā, meetarr khūn Ēwandamau preso phē wai sierr aar ya ichdēu nem thum pōdbapūim jawaan majim. ²⁰ Mag preso thūnarr khūn warr jōoingarwe Ēwandam ichaur arr khūn ajim, Noé barco wau sim jaar Ēwandamau ōrag ich iek ūkhamkhīr Noeg jaupibaawai parii jōoirau jaau jōchkhēru aajerrjā ūkhaba arr khūn. Ich mag jaar mag durr thum dōādau ierrpawī ōor pōm wējorr ee ochopaita peerdūjerram aajem, chi Noé ich chaain dūipai. ²¹ Ich jāg Noé ich chaain dūi mag dōād eemua peerdūtarrjō, maachjā agjō dō ee pōr choo nūmuata maach peerdū nūmjā ōrag khaphū apiejem, Jesucristo iu phiidūarr gaaimua peerdū naawai. Pari mag dōou pōr choo nūm chan maach mor chi ūrūmta ūpūyaag khaba, Ēwandamag dich thāarta ajaug paapi jēunaa ichdēu khōsimjō wēnūrraagta mag pōr choojem. ²² Mag iu phiidūtarr Cristota ūgthar mawi, thumaam khūn khāaijā ichta Ēwandamau ich dūicha ich juachaar gar juppiwi, ūgtharm magwe ich chognaan thum chi thethecharam khūnagpa iita ōgkhawi i ipierraa apijim.

4

Cristoou dichig juapá deemarrpierr agua nem ajapha aju aai nūm

¹ Mag, Cristojā maach gaaimua ōrau mas wautarr aawai paarjā agjō i gaaimua dau apha aag magum abaju aai nūm. Cristo gaaimua dau aug wau nūmjā magum aba, waragta i ipierraa jūmpūpūikhamūn, pekaujā maach dūi jua theeg chukhuta aadeejem,

² magbaadēm aigmua chan ya tag dichdēu nem khōchagpierrta nem wauba, āba Ēwandamau khōsimjōta nem wawaag. ³ Chadcha warrgarin Ēwandam iek ūkhabam khūnau nem waaujemjō pāraujā pāachdēu am aig aajeejim. Maguata pārau am dēnjō parhooba dich ōor khabam dūijā khapes am khōsinaa tagam nem khaigbamjā waum khōchkhaajeejim; nagjā doojeejim; phiesta pōmjā waunaa, dōnaa sīi khēch thūnūisip aajeejim. Mamū magpaijā khaba, chadcha Ēwandamau magpiba simta pārau nem parhoobam waunaa ēwandam awi magumūgpata jēeujeejim. ⁴ Maagjerrta īs ya pārau Cristo iek ūkha nūm gaaimua mag tag amach dūi parhooba nem wauba sīi warag amachig oobamjō aphōbaadēm oowi, pāar dēnjō ūkhaba nūm khūnau pāar ēugar parhooba iekhaajem. ⁵ Amau pāar ēugar mag naab mamū, ichiita jāg nūm awi Ēwandamau jūrr amag magum iek ēudub khaba ēuduju. Mag edan nachgarwe ōtarr khūn awiajā deeu ichdēu thumaa phiriutkha auwi agtha iiu durrum khūn dūi āba amagjā amach khīircha jaaju, jāga aju am dūi amach khaigba wēnūrrarr paar. ⁶ Magju aawaita mag meewi jēb ee durrum khūnagjā, agtha am dau phuu nūwe, ich iek jaupijim, ūkhamkhīir. Mag ūkhatarr akhiinjā, ēumee deeba arr aawai, ichiita maach chi ūrūmūn ich jāg meekham. Mamū mag amachig jaabaawai ūkhatarr amuan, ich Ēwandamjō am akhaarjā ich mag ich dūita nūsimkhīir ajim.

⁷ Ya Ēwandamau mūg durr i agkhaimū pam. Mag maach ōju gayaa pamaawai sīi donnaanjō nem parhoob wauba, āba Ēwandamagta jēeu nūm abat. ⁸ Pari ūrcha dich khapeenta daupii abat. Mag chadcha am daupii wai nūm chan, maach dūi biek khapan khaigba awiajā, am dūi magum iek igba sīi warag am perdonaaju. ⁹ Pāach aig ōordam bēewaijā, būurjā iek chigaa iekhaba, pāach aig jēerpim khōsi jēerpinaa nem khoojem nemdamjā ō ākhārag chukhu deebat. ¹⁰ Cristoou ichdēu khōsimjō nem wajapha waumkhīir pāachig ich juapā deemarrpierr ich agua agjō pāach khapeen dūi pāachdēu khaphūgpierr abat, magamkhīirta pārag ich jua theeg deetarr aawai. ¹¹ Āb khāijā Ēwandamau ich i jaaujemkhami sim khai, ich Ēwandam jua theeg dichig deetarrauta magum phidagjā waubā. Nem thum Ēwandam athee waauwaijā, maach Jesucristo dēnkha nūmua mag wau nūm oowia bigaaum khūnagpa Ēwandam thō iekhamkhīirta nem wauju aai nūm. Pāar Jesucristo dēnkha naawaita magmūn ūucha sim. Ich Jesucristota mūg atag pawiajā ich mag jua theeg sierraju aawai irigta maach thumaam khūnau ee aju aai nūm.

Cristo iek ūkha nūm gaaimua dau aug wau nūm

¹² Keena, Cristo gaaimua khodamna, pāran chadcha dau aug wau nūmuata thūr ajapha ōbērju khap aag ōtdau ee phaa oo nūmjō aajem. Mamū Ēwandamau ūdūraa mag pāach dau aug waupiewai, oob “¿Khan jāgwiata pua ūdūraa mūg maar dau aug waupi chirú?” amiet. Pāar jājāgkham chan pāach appai khabam. ¹³ Magju khāai mag pāach dau aug waauwai warag onee abat, Cristojā maach gaaimua aphū arr khaphū nūm gaaimuata mag naawai. Pārau magta amūn, mūg durr gaai ich Cristocha thumaam khūn Pōrkhanaa ōor dūi ichdēu khap aag bēem edjā warag atchata pāar onee aju ich dūicha. ¹⁴ Mag dau aug waauwaijā, ich Ēwandam Akharauta warag ich Ēwandam thō iekhapiegjā juapā deejewai, ābmua khāijā pāachdēu Cristo iek ūkha nūm gaaimua pāach khīir iekha thūnūuwaijā warag onee abat. Ēwandam Akhaar chan pāar dūi ogdūba ich mag sīejem. ¹⁵ Mag chadcha chikhamnau pāar jaaju awiajā, ōor thōotarr gaaimua khaba, nem jīgkha nūm gaaimua wa parhooba nem khaigbam wau nūrrum gaaimuajā khaba, ni dich dūi khabamta dich gaai paa auwia iekkhōr paarpatarr gaaimuajā khabata mag pāach jaaupibat. ¹⁶ Cristo iek ūkha nūm gaaimuata chikhamnau pāach jaau nūm khai, oob khīir naaumiet. Khīir naaju khāai, warag Ēwandamagta ūu nūm abat, i chaainkha nūm gaaimuata ōrau pāach dūi mag naawai.

¹⁷ Khaphū abat, maach mūg nūm aig maachta nacha Ēwandamau dau aug waupi sim, ich chaain āba. Mamū mag maach dau aug waupi simūn, magum gaaimua warag ich dūita ajaug paaukhamamkhīrau. Ēwandamau maach ich chaain dūijā magta sim khai, ¿jāgaju

khai ar maach peerdu aujem iek büürjã ükhaba mee num khun gaai? ¹⁸ Ëwandamau ðor düi magju igwi, äbmua i iek phã sim gaai,

“Mag chi ajapha ükha sim wounjã ajap phithurg auwiata üu peerdu sim khai, magan çjãga peerduagáwa” ajim, “ar büürjã maach Pör Ëwandam ipierraa khaba num gaaimua amach pekau ee mee num khun?” (Pr. 11:31)

¹⁹ Magua pãadë khüürjubat: Ichiita Ëwandamau ich gaaimua müig eegar pãrag magta dau aug wau wënürrapi sim khai, warag nem ajaphamta i athee waunaat, pãach düi chikhamnau mag numjã igba. Pari magaagjã, ich maach ompaatarr Jöoiragta pãach thuaribat. Pãar akhaarta jãg Jöoi jua ee pam chan chig abam.

5

Pedrouu chi ükha durrum khun wawitarr

¹ Äbmiecha paawai pãar iglesia ee jöoin chi pörnaankha num khunagjã wawí iekham khösi chirum. Ya müchjã ichab jöoinau amjö. Mua müch daúa pakuls gaai Cristo dau aphuu jöchkherum oojim; mag Cristo deeu ich jua theeg thum bëem edjã müchjã amjö ichab i düi chiraju. Mag am wawim ig chirumun mügau:

² Ich jãg pastorrou ajapha ich oveja thüajemjö, pãach ee Ëwandam iek ükha num gaaimua i dënkha durrum khundam pãachig jaautarrta ajapha oopaar abat. Mag am thua numjã ajués bigaam khunau jaauwai khaba, ich Ëwandamau jaau simjö pãach khüirauta i chaain thum khösi thüabat. Mag phidkha num gaaimua phatkhon pöm paarpajujã khüürjuba, sïi pãach thãrau waum khösi aawaita waubat. ³ Pãachta chi pörnaan awi sïi amagpaita nem jajaau aba, pãachdëuta nacha aududu abat, amachig nem jaauwaijã düi khösi waumkhüir. ⁴ Magta pãrau am thua numun, maach thüajem chaar Cristo dëgölp thumaam khun Pörkha dunnubaicheewaijã pãarta irua ich aig thürnaa ich garcha phë wai sïisiju. Magbarm chan sïi pamaarjö khüchpai ooim thunaawi phuajem nem khaba aawai ich magta i düi nüsim iekhau.

⁵ Ich agjö ewannaanagjã mua mag chirum: Ëwandam iek ükha durrum khun ee pãach khãai jöoinau pãachig iekhaawai, sïi am ipeer ahau aju khãai, udüraa pãach wawipinaa warag am ipierrata abat. Thumaa agdaujö jürr dich khapeen chogkha numjöta abat. Magbaju atheen Ëwandamau ich iek gaai jaau simjö:

“Ar müjã igba amach juapaaupaita wënürraajem aajem khun chan müchdëujã igba chitum” a sim.

“Magarrau amach serbiibag khap müchdëu nem jaau chirum wawaagjã müch juapadam iigjem khunan chadau, müch garmuajã am dau ee aug khaaugjem” a phäprijim. (Pr. 3:34)

⁶ Maguata pãach serbiiba num khap, pãach dau aphuu aawaijã, magum igba, Ëwandam chi jua thierrigta warag, “Ëwandam, püchdëuta khap chirum” abat. Pãrau magta amun, müg atagta ichdëu khap irua pãach dau aphuu apiejerr khun khãaijã jürr pãachta ürpai apiju. ⁷ Pãachdëu nem khüirju num thum idëu Ëwandamagta deebat. Irua pãar khösi aajeewai jãg pãar phithur numjã sïi oobamjöö abaju.

⁸ Khüir khaphu abat: Meperan khumau nem pür aum ig sim aig sïi jüerrbugthu aadëphumjöta sim maach bigaau, maach pekau ee burripju êkhaawai. ⁹ Magua pãachdëu ükha num iek gaaita warag ubuna uduur pãach thua aum ugua, düi thethe thierrkhabat. Pãar düi jãjãgkham chan pãar düipai khaba, pãar dënjö ükha durrum khunjã durrierr ich jãg phithurg au numta magbamjöö num. ¹⁰ Khüchpai pãar mag dau aug wau dichdimaawai ich Ëwandamauta pãar ajapcha ajaug paarpüiwi warag ubu apiju, ajap juapã jãp nüsimjö nüsiwai ich athee nem waum khösi waumkhüir. Ìs pãar mag dau aug wau naab mamu, ich Ëwandam maach daupii aajemuata maach peerdu awaag ich garmua maach jür autarr aawai Jesucristo düi äba ich ajaug ich mag oo wënürrapiju. ¹¹ Magua irigta ee aju aai num, ichdëuta müg atag pawiajã nem thunumun thum ich mag khap sïerraju aawai.

Äbmiecharam salud

¹² Keena, chadcha mæhdëu oowai nem wawaag magum aba khitaawai maach ermano Silvanoogta jaaumajim, mug ësap phãmkhïir, mag phãwi pãrag deepãaig. Mug cartadam bũthũ khitum gaai pãar wawí chirum, Êwandam maach thumaam khũn daupii aajem dũita ich jãg ubũ naamkhïir, bũurjã ewag wëtjujã khïirjuba. Jãg pãach dau aug wau num gaaimua irua pãar dũijã üu aajemun, chadcha ichdëu pãarjã khõsi sim a khap apiewaiu.

¹³ Mau Babilonia iglesia eem khũnaujã pãrag salud deepüi num. Amjã ichab pãarjõ ich Êwandamauchata ich iek ükhamkhïir jũr autarr khũnau. Mæhdëu jaau chirum ũrwia ükhatarr gaaimua mæ iewaa aajemuajã pãrag salud deepüi sim, ajarcharan Marcoouma. ¹⁴ Cristo gaaimua pãach thum äba khodkha thũnaawai agdaujõ pãach khapeen kha khõsi saludaabat.

Pãarjã thum Cristo dën aawai pãar kõit jëeu chiraajem, ich mag khõinaa wënũramkhïir.

Magdampai ajim keena, pãrag jaaum ig chirarr.

Pedro

2 PEDRO

Biek numiim ěsap Pedroou phā deepüitarr

Khafu phājī maimua chijā khun atheeta phājī. **Chamujā** ichab jōoi Simón Pedroouta phājim. Warrcha comenzaabaadēwe chan jaauba sim khaig deepāaigta mūg ěsap phājī, mamū ökhar oomaawai 3:1 gaaita “mūg khurau ya biek numí pam pārag ěsap phā deepüi chirum” a sim. Mag sim aawai magan nacha ichdēu deepüitarr khunagpaita deeu deepüi sim, ar 1 Pe. 1:1 gaai ichdēu jaau sim khunagma.

Khan jawaag ajī. Pedroou ũwaai amag mūg ěsap phā deepüitarran, Ęwandam iek jawaag maestronaan anumjā sīi parhoob nem jaau nurrjēem khun dūi khīir khaphu naaju aai num a jaaupāaig ajim aajem. Makhun maestronaan anum khunau amachdēupain amauta tagam khun khāaijā khapcha num aajeejim aajem. Amau jaauwai parta agpierraa wēnurrāju aai num ajim anaabá. Cristo bēēju anumjā sēukha par bēebamta nawe mag bēejujukham aajeejim anum. Mag sēukha nem jaau nurrjēem gaaimua ũu chi ũkha durrarr khundam khūgurpimaaugauta am wawijim.

Chamug carta gaai, Juanau dau thārjup phākhatarr khun gaai, maimua Judas gaaijā agjō amach thumaam khunau mag Ęwandam iek gaai thūwi parhoob nem jaau wēnurrarr khun dūi chi ũkha durrarr khun khīir khaphu aju aai narrta jaau num. Mag jaar mag nurrjēe arr khun nem thunnarrjō, Pedroou ich ěsap gaai jaauwai is ewag pawiajā ich jāgta thūnaaju ajim (3:3).

Salud

¹ **Mun** Simón Pedroou, ich Jesucristoucha ich i jaaumkhīir jūr autarr; muata pārag mūg ěsap phā deepüi chirum, pāraujā maach ich Jesucristoucha jūr autarr khunau ũkha num iekpaita ũkha naawai. Pārau mag ũkha numun, maach Ęwandam anaa maach peerdu aajem Jesucristo thumaam khun dūi nem agcha aajewai, iwiir ābam khunagpaita mag ich iek ũkhapim khōsi khaba, thumaam khunagta agdaujō ũkhapim khōsi aajewaiu. Magua maach ich Jesucristo dūicha wēnurrājerr khun khaibag chugpatarrjō pāar maar khāai ēudeecha ũkhatarr khun khaibagjā ichdēuchata chugpatarr aawai, maach thumaam khun oneg ābata num, ābam iekta ũkha naawai. ² Pāar kōit jēu chiraaajem, jāg pāachdēu warag Ęwandam khaug wētum dūi maach Pör Jesujā khaphucha paaukhamam gaaimua ũu pāar dūrrcha eeg oonaa pāar khōinaa phē wai sēmkhīir.

Dichdēu ũkhatarr iek gaaita warag ubu paaukhamaju aai num

³ Ęwandamaun maachig chadcha ich iek ũkha num khunjō ich atheepai nem ajapha wau wēnurrājuuta khap apim khōsi sim. Magaag atheyan ich iuu aawai maadēu nem igju thum warre khīir khaug sīubarmjōta ajim: Nacha maachig Cristota ajapha khaphu apijim, ar ichdēu nem ajapham appai waunaa ich ajaugjā oopi numua maach ichig paa autarr ag Cristo. ⁴ Cristo ich mag sim gaaimuata Ęwandamau maachigjā khaphu api sim, jāga mūg atag paawai maachjā ichjō nūisiju; mag ichjō ajaug paaukhaju khīirjugjō chan tag khīirjug ajapham chukhum. Magta maachjā warm khunjō khaibag waum khōchgau warag eeg paaukhamatarrta ũu Ęwandamau maach peerdu aujim, magbarmua mūg atag paawai ichjō ajaug paapūiwi ich dūi wēnurrankhīir. ⁵ Maguata muan pāragan, pāachdēu ũkha num iekta warag ogduba thāraucha ũkhanaa Jōoi dau na agchata wēnurrat a chirum. Mag i dau na agcha wēnurranaa khīirjug paraa aajeet, khani Ęwandamau waupim khōsi sī maimua khani waupiba sī. ⁶ Mag khīirjug paraanaa pāach khīirjug ee nem khaigbam waju khīirjug bēe num waum khōchgau phirir thūnaawiajā oob magum khīirjugta warag pāach gaai ũrpaapimiet. Magju khāai magum khīirjug dich garmuata mag pōdpūpūikham dūi, phithurg auwiajā, sī khīuta jūmpūpūi abat. Mag sī khīu āwatpūpūikham dūita Ęwandam dau na nem khaigbam waujūjā ökhōnaa i dawagaam

nempaita waubat. ⁷ Magnaa dichjö Ēwandam iek ükha durrum khunjä kha khösinaa bigaaum khunjä thumaa daupii abat.

⁸ Cha mächdeu pārag jaau chirumjō, chadcha mag ajapha nem wau numuata warag pāachdeu ükhatarr iek gaai uba paaukhamamun, magan pār serbiibajā khaba, ni sī parta maach Pör Jesucristo khaugjierramjā abaju. ⁹ Mamu ar mag ükhatarrjā magum nem ajapham waju ēkhaba aawai khīirjug bāaubamjō sim woun chan, sī dau khīsu wa dausī warppha nem oo num khunau wajap nem waju khaugba aajemjōta sim, ich pekau ee nurraajerrta üu maach Pör Ēwandamau ich khaibag chugpaatarjā khīirjuba. ¹⁰ Cristo gaaimua khodamnaan, mag Ēwandamau pār ichdeucha jür auwi ich dēnkha autarr aawaita i dau na mag nem ajapha wau numta khajapham bēnjō idēu pāach gaai thierrpapibat. Magta nem ajapham appai wau num chan, meperau khujurchewiajā, pārau pāach uduur deebaju. ¹¹ Pārau magta amun, maach peerdu autarr anaa maach Pör Jesucristo aar barimam edjā irua pārag “Pār üu bēejim” awi, ich mag ich durr ich dūi ajapha phē wai sīsiju.

¹² Chadcha maach peerduajem iek pāachig jaautarr pārau ükhawi ag iek gaai uba num awiajā ichiita cha mächdeu jaau chirum iekhan paba ich jäg pārag jaau wai chitaju, khīir eyaa wai wēnurrankhīir. ¹³ Mua khīirjuawai mūta üu agtha iiu pūrba chitum aiguin ich jäg pār wawī iekha chitaju aai chirum. ¹⁴ Maach Pör Jesucristoou mächigcha jaauwai i iek ya mu pōm chitabaju aajem. ¹⁵ Maguata mäch meeju nawe mua pārag ajapha khaphu apiju ēkha chirum, maagwai ya mu meebaadewiajā mag mächdeu pāach wawitarr iekta khīir eyaa wai nūsimkhīir.

Ich Jesuucha jür autarr khunau chadam iekta jaau wēnurrarr

¹⁶ Ya mua mäch khapeen agjō ich Jesuucha jür autarr khun dūimua pārag jaaujim, jāga maach Pör Jesucristo jua theeg sierrú, maimua jāga deeu i bēju. Jäg marau pārag nem jaau num chan sī sēukha maach khīirjug eepaim nem igkhaa khabam. Maran maachta maach Pör Jesuu ich dūi Ēwandam durrsī gaai phē arrtarr aawai maraun maach daúacha i jua theeg oowi i ajaugjā maach daúacha ootarr aawaita mag i jaau num. ¹⁷ Maar dakhīir ajim Ēwandam chi Ayau ich Iewaa khīir ajaugau sī būumjō apiwi ich Ēwandam thumaam khun khāi ürucha sierrumuata i igwi junthumiejō bau wējōm eemua, “Chamūta mu Iewaa, mächdeucha jür autarrau; iita mu thārau” a iekhatarr. ¹⁸ Ich mag ed mag Ēwandamau ich juapá oopiewai, maachta maach Pör Jesús dūi mag durrsī gaai narr aawai, mag edjā eemua woun iekjō iekhabarmjā maach jüguchata marau ūrjim.

¹⁹ Mag, warrgarwe Ēwandam i jaumienau bēju jaaujerr wounta chadcha marau maach daúacha ootarr aawai marau khaphu num, chadcha tagam nem amau jaaujerrjā ag ee öberju. Mua khaphu chirum, pāraujā agjō amau jaaujerr iek khaphu num; mag Ēwandam iek amau jaaujerran is ewag pawiajā khīchag ee ötdau paa dūnumjōta sim. Mag ötdaujō siewai, ag būug oo numjō Ēwandamau khōsimjōta wēnurrāju aai num, Cristo chi edpherr garm phīdag dūnūuchē num ora. Mag ich dūnūubaichēm edta, edau āspa thūnūisiewai ag būug nem oo numjō, maach khīirjugjā aardūbaadeewai warrgar Ēwandam i jaaujerr khunau phā pūatarjā thumaa khaphu nūisiju. ²⁰ Magua khap abat: Ēwandam iek ichdeucha ich i jaumienag ichdeu nem waju jaaumamua phāpitarr chan ābmuaajā ichdeu khīirjuawai magjōo abaawai sī ich khōchagpierr jaaju khaba sim. ²¹ Jägwi? Warr phāawaijā ich Ēwandam Akharau jaaumamta phātarr aawaima. Ēwandam i jaumienau būurjā sī amach khōchagpierr phām khōchgauta phābajieram. Amaun ich Ēwandamau amachig khīirjug deemampiertra phāmaajeejim.

2

*Chad khabam iekta jaaujem khun
(Jud 4-13)*

¹ Cristo gaaimua khodamnaan, ich jäg warr jöingarwe ichab maach jöoin phöbör ee Ēwandam i char khabamta jaaujerr khun paraa arrjō, mūg atagjā maestronaan anūmta

päär ee säukha nem jaau nurrjääm khun paraa aju. Mag nurrjäämun sïi chadam iekjöö nem jaau numuata örau amachdäu maach peerduajem iek ükha narrjä isegpi numua warag öor khaibag wau wënürāju. Mag säukha wënürümua maach thumaam khun peerduju ayaa amkhïir maach Pör Jesuu ich thöopitarrjä chad khabajim a jaau nurrjää aju. Mamü inaata am jäg wënürümün, Êwandamau dëgölp am gaai mas ab khaba mas aju. ² Amau mag nem jaau wënürüm ürwï, chi ükhaajerr khun khapan am igar wëtwi, amau nem khaigbam wau numpä dïi parhooba amachdäu am aig aju. Mag ükha num anum khunpa mag thunum gaaimua, müg chadam iek maach peerduajem iek igwiata woun ëugarmjö khaigba iekhamamua, “Chadam iek khabam ükha wënürraawaita mag amachdäu ükha num anmjö khaba numgui” aju bigaam khunau. ³ Jäg pärag jaau wënürüm khunan sïi phatkhon atheepai bïe sïsid aawai, mag chad khabam nempä jaau wënürümua päar khügurna päar jua eem phatkhonpa aumaju. Mamü amach mag wënürüm paar am dau aug waupijuun, ya nawe Êwandamau jaau wai sim aawai ya chadcha am gaai mas aju dakpamam.

⁴ Am khäai ich chognaan ügthar ich dïi äba naajerr khunjä irua perdonaabajim aajem, pekau ee burrwai. Perdonaaju khäai warag ich aarmua khïmie durr barkhüipüiwi ich mam khïchag eeta cadenau jükha wai sim anaabá, ichdäu müg durr i agkham ed “Mam ich mag nüisiju” amachigcha jawaag. ⁵ Ni warrcha ichdäu müg jëb ompaawai ag gaai ichab öor paarpapitarr khunjä atcha ich dakhïir pekau pöoma aphöbaadeewai Jöoirau perdonaabajim anaabá. Sïi warag döäd pöm bëepiwi, müg durr thüppüiwi, öor amach khaibag ee thünarr khun thumaa ödubpüijim aajem. Äba ochopaita peerdütkhajim anaabá, jöoi Noé ich üi dïi maimua ich chaain seis narr khunpai, ich mag jöoirauta ich paarmua deeum khunagjä ich dënjö ajapha Êwandam dau na nem waupi jaaujerr aawai. ⁶ Êwandamau ichab phöbör dau numí narrjä örpüiwi warre khurr mephörr appaita bau joppijim anaabá. Makhun phöbör Sodoma ajim aajem, Gomorra dïi. Êwandamau am dïi magtarran, amach mag khaigba thünarr gaaimua ewag pawiajä ich mag num khunan ich agjö khaigba aju thumaam khunag khap amkhïir ajim. ⁷ Mamü warm khun dïi magtarra, jöoi Lodjä ich dau na ajapha khitarr aawai, Êwandamau i dau aug khaugwi am dïi phaapüiba, üu khaigpër aujim aajem, warm khunau ich daar mag nem khaigbam wau numjä am dënjö aba aajerr aawai.

⁸ Mag, jöoi Lod dïi am ee sierrjä, amjö khaba, sïi mag ed ëepierraa amau nem wau thunmjä oonaa am parhooba iekha thunmjä ürwï warag gaai machaagata aajeejim anaabá. ⁹ Magua, ar ich atheepai nem wau num khunta maach Pör Êwandamau oowai pekau ee burrjöjö aadëp aawain, ichdëuta üu khaigpër aajem. Mamü khaigbam khunan deeu ich bëem ed müg durr i agkhawi warag am khaibag wawaagta sïi phë wai sim. ¹⁰ Ar jäg thum amach khöchagpierrta nem waum khösinaa Êwandam jua theegjä ögkhaba aajem khun gaaita ürcha Êwandamau mas ab khaba mas aju. Jäg pärag säukha nem jaau num khunan jüg khïchagnaa khïir nagjä chukhuta sïsidum. Maguata leinaan amach khäai jua theeg sïsidum khun igwiajä warag am serbiibag phëmaajem. ¹¹ Am khäai Êwandam chognaan jua theeg ürpainaa iek theeg sïsidum khunaujä jürr am dënjö leinaan ëugar mag khaigba iekhaba aajem.

¹² Maach khapeen jäg iekhaajem khunan sïi nemchaainjöta thunum, büürjä khïirjugjä chukhu. Maguata nem inag pöd amachdäu khaugba aawaijä warag parhoobata iekhapüimaajem. Jägum khunan amach mag num gaaimua amachdëupaita Êwandamag amach mod umkha numjö naawai, sïi nemchaain ötpaanaa kheechjemjöta aju Êwandamau am dïi, ¹³ amachdëujä amach khapeendam dau aphuu apiejerrjö. Amachigan onee num anum, jäg amachdäu khöchagpierr athuucha aawai. Päar dïi phiesta wauwai thach bipöm khönaa döjä dö num gaaimua khëch thünisip aawai, päachta wajak khïir naau naabahab, öor daar jäg num gaaimua. Pari mag päar khïir naau num chan am gaai mas khaba, sïi warag onee num, amachigan päar dïi nem agchata wau num anmua.

¹⁴ Amach mag naawai, ʘuin oowaijã warre ag dui khãiju khĩirjugta khĩirjuajerram, mag pekau wauba akhimjã aba. Mag naawai Ēwandam iek gaai ubu khaba khithëem khũunagjã amach dënjöta waupiju êkhaajerram. Mag sïsidumun ichab Ēwandamau nem khöch khabam atheeta wurppa sierrjëem. Jägum khũunan ya sïi ich Ēwandamau isegju khũunau. ¹⁵ Amach mag thunum gaaimua ya chi okhoomta thunum, Ēwandam aarcha öbëraag nem wauju khaphu narra sïi amach khöchagpierr wënruraawai. Warr nawe aajeewai Beor khararr iewaa Balam chi Aai i jaaumieu arrjö, parhooba nem khaigbam wau num gaaimuapata phatkhon auju êkhaajerram. ¹⁶ Pãrau khaphu num, Balamau ich iek ürba abaawai, Ēwandamau burroogta irig iekhapibaawai, ich nemchaaupai Balamag woun dënjö iekhajim, Ēwandam ichaur nem waum ig sierr waupimaugau.

¹⁷ Pãar ee mag maestronaan anum khũunan, sïi nosege cheegpamjö edjã khĩ thunar-rta phũu aaisirbapãaiwai chëba sïi öor khũgurpãaijemjöta sierrjëem, chadam iekjöö jaau numta sïi sëukha wënruraawai. Wa magba, jägum khũunan sïi dösïg chaai jũubaadëmjöta sïsidum. Mamu amach mag nurrjëem gaaimuata, meewaijã Ēwandamau khĩchag ee barkhũipãiwi ich mampaita wënrurapiju, öbëraajã khaugba. ¹⁸ Amau mag nem jaau wënrurum üurwain chadcha nem ürimugma; mamu mag jaau numun sïi parhooba dau lököo amach nem wau wënrurarr jaau numuata öor khũgur num. Mag numuata amach khaibag puawi eeu ükhawi agtha Ēwandam iek gaai ubu khaba khithëem khũunjã amachig paa auwi üwaa arpũimaajem. ¹⁹ Mag numta i wajaugan, “Maar iek ükhakhiin, tag chikhamnauta pãrag nem jajaau aba pãachdëupaita pãach khĩrau nem wauju” a jaau sierrjëem. Mamu mag numun amachjã mag amachdëu nem parhooba amach khöchagpierr nem wau numuata, woun amach khãai ürpai sim dënjö phëethug wai numta mag am chan chikhamnaan chognaan khabam aajem. Pari pãadë ürbat: Maata pãrau ürcha waum khöchkhaajem khai, magan maata pãar khãai ürpai simjö siewai maguata pãran woun dënjö ich chogkha wai sim. ²⁰ Ar maach Pör anaa maach peerduajem Jesucristo khaugwi amachdëu nem khaigbam waujerrjã isegpũiwi üu ajapha nüsierrta, deeu üwaa warram khĩirjug khaigbam auwia magumugta udura amach ürpapiewain, warr Cristo khaugba aajeewai amach naajerr khãaijã warag athuuchata nüsiejem. ²¹ Jägum khũunau warrjã mug khudau chaar ich Ēwandam aar mapiejem iek ürbamuan, ajarpha akham, jäg sïi khũchpai ükhawi tag ich Ēwandamau jaau simjã wauba parta ükhaju khãai. ²² Jägum khũunan, örau jaaujem iekhöoin, saakiu ich chugappaita deeu khöbaimamjö num. Wa magbam khai, khüs ajapha domeerpinaa sïubarm bürre deeu ich khathajemeerjem ee puurbaba khabaimamjöta sïsidum, Ēwandam iekta isegwi warr amachdëu nem khaigbam waujerr eeta deeu nüsiewai.

3

Cristoon bëeb khaba bëeju

¹ Keena, Cristo gaaimua mächdëu pãar khösi chitaawai mug khurau ya biek numí pam pãrag ësap phã deepüi chirum. Ich mug gaaijã napem gayamjö pãar wawí chirum, nem agchata khĩirjumkhĩir. ² Pãrag khĩir eyaa apim khösi chirumun, warrgarwe Ēwandamau ich i jaaumkhĩir jür autarr khũunau jaaujerrta khĩir eyaa api chirum. Mag num dui ichab ich maach Pör anaa maach peerduajem Cristooucha jaau puawi jürr maach ichdëu jür auwi pãitarr khũunaucha pãachig jaautarrta agjö khĩir eyaa apim khösi chirum.

³ Ajapha ürbat cha mua jawaagpam. Mug atag paawai mugta thunuisiju: Ya Ēwandamau mug durr i agkhaju gayaa paawai örau amachdëu nem waum khöchagpierr parhooba nem khaigbamta waum khöchkhanaa chi ükha durrum khũunjã wau iekhaa neeme sïsid aju. ⁴ Mag chikham wau iekhamamua amau, “Pãar iek mag Cristo deeu bëeju ajim anumta, jãga jäg bëeba khĩir waurdubaadëma?” aju. “Bëeba num ee ya maach jöoinjã ödubjim; magumjã barchëbam. Warr Ēwandamau mug jëb ompaatarr aigmua thum chigjã aba ich magpai sim” aju, chikham wau iekhamamua. ⁵ Mamu

jāgum khunau chan warrgarwe Ēwandamau ich iuuta mug jēb edaujā dūi ompaatarrjā ūkhamapha num. Amaun īsjā agtha warrgarmjōta simpīi num. Amau ūkhamapha num, dōjā appai pūrkhoō wējorr eemuata jusargjā ōbeerpi auwi ich ag dōoupaita mug jēb gaai nem thūnmjā thum ūu iuu wai sēpitarr. ⁶ Am iek mag nem thum ich agtha maach dau chaauraajā khaba sim anum, magan Ēwandamau dōād pōm pūiwi ich ag dōoupai mug durr gaai nem thūnarr thum khēchpūitarrjā ¿khan ajimma? ¿Magtarr chan būrjā cambieba arrpá? ⁷ Mamū cha maadēu edau oo num dūi cha maach bū dūnūuu num jēb chan maagwaimjō deeu dōādauta ūrppāaig khaba, ich maagwaijā ich iekhauta magpierrjō ōtdaúa jēraagta sīi wai sim Ēwandamau, ichdēu mug durr i agkhawi ich dau na khaigba wēnūrrajerr khūn ich mag dau aug wau wēnūrraju jaaubarm edta jūrr ōtōu deepāaig.

⁸ Mag num dūi pāadē khīir eyaa abat keena. Mūchdēu pāar jāsene chitaawai pārag pūaba jaau chirum: Mag i da bēebam awia oob i nūba amiet. Maach Pōr Ēwandamagan mug khāai āb khēubaadēmūn, mil añosjōta sim; maagwai mil años jūrr khāai ābpaīmjōta sim. Maachigta da bēeba sim, pari ichigan atcha jōphēe sīewaita nū sim, ōrag ich iek ūkhamkhīir. ⁹ Khar ōrau jaaujemjō mug i da bēeba sim chan mag ichdēu nem magju atarrjā āsie wauba aajeewai khabam. Jāan ichdēu iwiir ābjā okhoopimapha sīewai ich bēe num ora thumaam khūnau āsie amach khaibag isegwi ichig chugpaapi jēumkhīirta jāg da bēeba sim.

¹⁰ Mamū jāg sīi awia ich bēem edan dēgōlp ōrau nem jīgkhabaichēmjō dēgōlpta dūnūuchēju. Magbaawai edjā ee maach jāphierraa ūrūmūmjō athamua warre edaujā chukkhu aadēm dūi edjā ee nem nūnūidūmjā thum ōtdaúa būūdubwi chugpaju. Magbaadeewai mug jēbjā īchab ag gaai nem thūnum dūi thumaa juau nem waumatarrpa phaadubwi chukkhu apūiju ich Ēwandamau.

¹¹ Keena, ichdēu ōor i agkham ed mug durr gaai magta aju khaphū naawai, i dau na ichdēu khōsi simjō i atheepai nem waunaa āba irigpaita ee aju aai num. ¹² Chadcha Ēwandamag pāach awaan bēepim khōsita i bēeju nūbat. I mag jōpai bēemkhīir, ichdēu khōsimjōta abat, bigaaum khūnagjā i khaugpiju ēkha nūmua. Mag pierrum edan, edaujāan ag ee nem thūnmjā dūi warre ōtkhierr pechgau būūumaju. ¹³ Chadcha magjup mamū, maach chi ūkha num khūnagan, Ēwandamau edjā iuur dūi jēbjā chi iurta deēju a sīewai, aata nū num. Mag durr iuur gaai chan mug durr jōoi gaai aajerrjō khaba, nem thum thūnmjā ajaugnaa thumaam khūnau nem agchata aajeju.

¹⁴ Cristo gaaimua khodamnaan, maguata muan pāragan Ēwandamau mag maachig durr iuur deēju a sim ed pa num ora, pekau chukhu wēnūrrajuuta ēkhanaa thumaa khōinaa wēnūrrat a chirum, maagwai dēgōlp ich dūnūubaicheewaijā pāach ajapha num oochēmkhīir. ¹⁵ Mag num dūi īchab chaig mūchdēu jaau chirarrjō khaphū abat: Jāg maach Pōr Ēwandam da bēeba simūn, ich bēeju nawe ich iek ūkhwia ūu peerdūtkhamkhīirta jāg da bēeba sim. Ich mag iek igwi maach khod jōoi Pablooujā ich agjō ya pārag jaaupūijim, ichdēu ēsap phā deepūitarr gaai. Jāg irua pārag jaaupūitarran, īchab ich Ēwandamau irig khīirjug deetarrauta pārag jāg phā deepūijim, khap amkhīir. ¹⁶ Irua ēsap deepūimarr gaai pogkha nem jaau sīsidūm chadcha phithur sīsidūm, khani jaau sī a khap aag. Mamū ichdēu ēsap phā deepūpūikhampierr ya irua pārag jāga wēnūrraju aai nū a jaauwi sim, mag deeu maach Pōr Jesucristo bēeju aawai. Mag irua nem jaau sim pogkha phithur sīsidūm aawaita, chadcha meraam khūnaun maimua mug iek amachdēu ūkhatarr gaai ubū khaba num khūnaun warag chaaurta jaaujem, tagam Ēwandam iek phākha sīsidūm amachdēu parhoob jaaujemjō. Mamū amau Ēwandam iekta jāg parhooba jaau nūmūn, wir aig amach khīrauta Ēwandam jua machag jūr wēnūrrum.

¹⁷ Khodamnaan, mag maestronaan anumta sēukha nem jaau nūrrjēe aju khūn bēejujā ya mua pārag ag nawe jaautarr aawai pāach eejā magju nawe khīir khaphū abat. Jākhūn ōor khaigbam khūn khabahab, amach jāg nūrrjēem gaaimua. Magba akhiin eeu jāg parhoob nem waunaa parhoob nem jaau jēdū sīerrjēem khūnau pāach khūgur

amachig paa auwia pãachdëu ükhatarr iek gaai üu uba narrta deeu ewag wëtdukham.
¹⁸ Magju khãai maach Pör anaa maach peerduajem Jesucristota ajapcha khapha aju êkha
numuata warag pãachdëu ükhatarr iek gaai khïirjug bãauju êkhabat. Ichta ich mag chi
jua thierrkha siewai mug atag pawiajä ich mag irigpaita thumaam khunnau ee apim
khösi chiram.

Mugdampai ajim pärag jaaupüim ig chirarr.

Pedro

1 JUAN

Nacharam êsap Juanau phã deepütarr

Khaú phãjĩ. Møg carta jürr Juan chi Jesuucha ich dúi nürramkhĩir jür autarrauta phãjim; ajapcharan Evangelio de San Juan phãtarr wounauma. San Juan gaai irua jaaujim, jãga üu maach peerduajẽ; mamü jürr mau møg ich carta nacharam gaai jaaujim, jãga mag ya üu peerduwi numjã maadëu khaphü aajẽ. Jöoi Juanau møg cartadam phãawai ya jöoiraa khitajim aajem.

Chijã khüun atheeta phãjĩ maimua khan jawaagta phãjĩ. **Juanau møg** nacharam carta phãju nawe año khapan Cristoou maach peerdu aajem iekhan ya ðor ee aaidü wëjoojim aajem, durrpierr. Mamü mag num ee ïchab ich maagwaiweta sii Cristo iek awi parhoob nem jaaujem khüun khĩirjug düita waaurëu jaau nürjëe ajim anaabá. Makhüunau jaauwai maach mor møg simün Êwandamau oowai nem ãkhãraaga simgui aajeejim anüm. Magua amag chan pöd Cristo ðor khĩir thegwi wounag paju khaba sïejim anaabá. Mag wounag pawi maachjö mor paraa nürüm aiguin amagan Cristoon sii ich pekau eeta nürümjö sïejim anüm. Mag amau jaau wënürarr ükhapimaugau Juanau jürr amag, “Cristoon chadcha woun ajim, í maachjö ich møg sïebajieb” a jaaupüijim aajem (1:1-3; 4:1-3).

Maagwai jürr ãaur khüun mag sëukha wënürarr khüunau jaauwai Jesuun sii maachjöpaita sïejim aajeejim anüm; mamü mag ichpai Êwandamkha sïerrüm anümta amau ükhaba aajeejim aajem. Amau mag parhoob nem jaau num ee, jürr Juanau chi ükha durrarr khüunag, “Jesuuta warrgarwe ich Êwandamau ichdëucha jür auwi maach peerdu aumkhĩir püiju aajerr Cristo khabahab” aajeejim anüm, “ichta chadcha Êwandam Iewaa” (1:3,7; 2:22-23; 3:23; 4:15; 5:1,20).

Juanau chan makhüun dënjö parhoob nem jawaag khaba maadëu Êwandam ajapha khaugwi i dënkhã nüisiewain äba i ipierranaa ichdëu khösimjö wënürraajem a jawaagta møg êsap phãjim. Magta wënürümün maadëu chadcha ich Êwandamjã khösinã, dich khapeenjã kha khösi, mag num dúi ïchab sii parhooba dichdëu nem waum aig nem wauba aphöbaadëju (1:6-7; 2:4-6,9-11,28-29; 3:4-10,23; 4:7-8,20-21; 5:1-5).

Jesucristoouta ðor iipui wai sïejem

¹ Warr nem thum ompaawaiwe sierr igwiata mua møg êsap phã chirüm, tagam khüun ich Cristooucha jür autarr khüun düimua muajã müch jüguucha ürwia müch daúacha ootarr jawaag; maachdëuta maach daúacha oonaa maach juaucha i gaai pürjim. Wajapcharan magan ar ügthar ðor öberpiejemma, ich Cristo; i igwiata mua pärag møg êsap phã chirüm. ² Mag ichdëuta ðor Êwandam aar öbeerpiwia ich mag iupiejemün warrgarwejä ich Aai düita sïejeejim; pari magtarra dau daaucha ich oopien bëewia marau maach daúachata i ootarr aawai maachdëu ootarra jaau num. ³ Mag maach daúacha oowia maach jüguucha ürtarra pärag jaau numün, møg maachjä ich Jöoi chaar düijã khapeerkhanaa chi Iewaa Jesucristo düijã khapeerkha numjö ïchab päarjä maach dúi khapeerkhanaa ðor äbpaimejü naamkhĩrau. ⁴ Møg thum êsap gaai mua phã deepüi chirümün, päachdëujã cha müchdëu jaaupüi chirümjö abawai warag päach oneecha amkhĩrau.

Êwandaman ötdauu

⁵ Pärag jaaumkhĩir ich Jesucristooucha marag jaautarr iekhan møgau: Êwandaman ötdau paa dänümjö araraata sim; i gaai büürjä pekau chukhu sïewai i sim aig chan büürjä khĩkhĩsupaijã khaba sim. ⁶ I mag sim düita maachin khapeerkha num. Pari mag i dúi khapeerkha numta maachdëu nem khaigba wau num gaaimua khĩchag eeta wënürümjö num chan magan maachin sëukhaawaita mag i dúi khapeerkha num a iekha num. Mag num dúi ïchab maachdëu nem waauwaijã khaigbata wau numün magan

parta mag i düi num a iekha num. ⁷ Pari ich jäg Ēwandamjä pekau chukhu ararag eeta sjejemjö maachjä ichab pekau wauba num gaaimua ararag eeta wënurrumjö numun, magan Ēwandamau dich khapeen düijä ðor äbamjö ö äba apinaa ichab ichdëu ich Iewaa Jesucristoog ich bag maach köit ärtarrauta maach khaibagjä thumaa chugpaapiejem, ich jäg döou memerkhög uawai chugpaajemjö.

⁸ Maadëuta dich igwia büürjä pekau chukhum a numun, chadcha pekaupanta mag pekau chukhum anaawai, maachdëupaita wir aig maach khügur num; mag num aig chan chadam iekjä khaugbata num. ⁹ Pari chadcha dich pekau pöm num khap irigta chaigpanaa dich khaigba abarm jaaumun, magan chadcha Ēwandamau nem agchata waujeewai agpierr maach khaibagjä thum chugpaapüimaju. ¹⁰ Wa sii khäijä maadëu maar chan büürjä pekau wauba aajem a iekhahiin, magan jürr maadëu ich Ēwandamta sëunemeg phë num, i iek mag maachin thumta pekau pöm khithëem aajeewai. Mag num aig chan magan maadëu i iek ükhabata num.

2

Cristoou maach köit iekhaajem

¹ Keena, päar thum mua mäch chaainjö daupii wai chitaawai pärag khap amkhïir müg ësap gaai mügta jaaupüi chirum, mag khaphu aphöbaadeewai pekau waum ugua. Pari müg jaaupüi chirum äba, äb khäijä pekau ee burrumun maach abogado wai num, Ēwandam chi Aai düi maach köit iekhaajem; ma Jesucristoou. Irua ðor düi agpierraa ichdëu khap nem waujeewai maach düijä agjö aju. ² Jesucristota maach pekau köit udëraa ich thöopijim, mag ich thöopibarmua maach pekau appaijä khaba thum ich iek ükha num khun denpa Ēwandamau chugpaapüimamkhïir.

³ Maachta Ēwandamau nem jaau sim ipierraa numun magan chadcha maadëu khaphu num, ya maach i dënkha num. ⁴ Pari äbmua khäijä “Mun i dëneu” a sim, pari mag simta büürjä irua nem jaau sim ipierraa khaba simun magan sii sëunemgau ich iupaita mag i dën a numun; magan maguajä agtha chadam iek khaugbata sim. ⁵ Pari jürr maach i ipierraa num khunnaun chadau chadcha wajaapchata i khösi num. Mag i khösi num gaaimua maadëu khaphu num, chadchata i dënkha num. ⁶ Iin Ēwandam dën aawai i düi chirum a sim wounan chadcha müg jëb gaai aawai ich Cristo numraajerrjöta numraju aai sim.

Iek Iiur

⁷ Cristo gaaimua khodamnaan, cha mua pärag jäga aju aai nu a jaaupüi chirum chan iek iurcha khabam. Müg iekhan ar nawe päachdëu warrcha Jesucristo iek ükha phöbaadëwe ürtarr iekpaiu; wajaapcharan dich khapeen kha khösi api jaau sim iekma. ⁸ Mag nawe päachdëu ürtarr ab mamu mua müg phä chirumun, ya tag warrgar päach khichag ee naajerr khun khaba ararag chaar eeta ich Cristo düicha naawai, ichiita päar atheyen chi iurkha sim. Magua ich Jesuu ich khapeen daupii aajerrjö päraujä agjö päach khapeen daupii wai num.

⁹ Äbmua khäijä Cristo düi siewai ararag ee sim a sim, pari mag simta Cristo gaaimua ich khodkha simjä oomapha sim chan magan maan agtha khichag ee siewaita mag sim, büürjä maach peerduajem iek khaugba. ¹⁰ Magarrau ar chadcha Cristo gaaimua ich khodkha thunum khun thum daupii wai sim wounan chadcha ararag eeta khajapha numumjö sim, büürjä khaibag wauujä khïirjuba. ¹¹ Pari magba ar Cristo gaaimua dich khodkha khërumjä oomapha wai simun agtha ich mag khichag eeta simjö sim; ich mag sim gaaimuata dau khisumjö numraawai pekaüa ich ëudu arrumjö simjä khaugba sim.

¹² Keena, ar ewaa Ēwandam iek ükha num gaaimua agtha chaainjö khithëem khun, Ēwandamau Jesucristo gaaimua ya päach pekau perdonaabarm pärau khaphu naawaita müg ësap pärag phä deepüi chirum. ¹³ Keena, päachdëu Ēwandam iek ükhatarr gaai ubu num gaaimua ya chi jöinkha num khunjä agjö warrgar nem thum ompaawaiwe sierr ag Ēwandampaita pärau khaphu naawai päragjä müg ësap phä deepüi chirum.

Maimua p̄aar ar Ēwandam iek ũkhatarr agtha dŭrrũucha khaba num gaaimua s̄ii ewaa j̄ooinpagkhamam khũũnj̄o num khũũn, p̄arauj̄a ya agj̄o chi daj̄aumie nem khaibag s̄ierrum p̄aach garmua p̄odp̄ũiwi num aawaita p̄aragj̄a agj̄o mug ěsap ph̄a deep̄ũi chirum.

¹⁴ Deeu ũwaai p̄arag jaaukhim: Agtha chaainj̄o khith̄eem khũũn, ya p̄arau Ēwandam p̄aach Aaikha simj̄a khaphũ naawai, p̄arag mug ěsap ph̄a deep̄ũi chirum. J̄ooinaan, warr nem thum ompaawaiwe s̄ierr ich ag Ēwandampaita khaphũ naawai p̄aragj̄a mug ěsap ph̄a deep̄ũi chirum. Ēwannaan, p̄arauj̄a p̄aachd̄eu Ēwandam iek ũkhatarr gaai ub̄naa p̄aach th̄aar eecha wai w̄enũrrumua ĩchab chi daj̄aumieu nem khaigbam waupiejemj̄a p̄aach garmua p̄odp̄ũiwi naawai p̄aragj̄a agj̄o mug ěsap ph̄a deep̄ũi chirum.

¹⁵ Magua ya chi j̄ooinag awiaj̄a p̄arag mag chirum: oob p̄arau s̄ii mug j̄eb gaai parhoobam khũũnau amach kh̄ochagpierr nem waaujemugta ee amiet. Ābmua kh̄aij̄a magum nem waujuuta ũrcha kh̄iirju sim khai, magan magua chan j̄urr Ēwandamta kh̄ochkhaba sim. ¹⁶ M̄uig eegar j̄ag dichd̄eu nem kh̄ochagpierrta nem waum kh̄ochkhabaad̄ep aajem kh̄iirjug, wa nem dich dawagaa oowaij̄a dich d̄enkhapim kh̄osim kh̄iirjug maimua ar phatkhondam paraam khũũnj̄a āba aata th̄obaad̄ep aajem kh̄iirjug chan ich Ēwandamauta dee sim khaba s̄ii ich m̄uig eegarm kh̄iirjugpaiu. ¹⁷ Pari mug j̄eb gaai j̄ag ōor pekau waupieg nem khaigbam p̄om th̄un̄umun mug durr ōm ed thum d̄ũi chugpaju; pari magba j̄urr ar Ēwandamau kh̄osim nempaita waaujem khũũnan chad ich Ēwandam d̄ũita ich mag n̄eisiju.

S̄eu paraam khũũn maimua s̄eu chukhum khũũn

¹⁸ Chaaina, mug durrar ya ich eegar paju ora pabaad̄em. ¿P̄arau ũrba aaj̄e, anticristo b̄eju an̄um? Ya m̄uugwaiwej̄a maach Cristo chaar oomaphanaa i igar khaba iekhaajem khũũn th̄un̄um, anticristonaa aajem khũũn. Ōor s̄eukha j̄ag n̄urrj̄eem gaaimua ya maad̄eu khaphũ num, chadchata ya mug durr eegar paimuu sim. ¹⁹ Pari j̄ag n̄urrj̄eem khũũnan maach eem arr khũũnpaita ĩs j̄ag Cristo igar khaba iekha n̄urrj̄eem; mag maach eem khũũn ajieb mam̄, am chadcha maachj̄o Cristo d̄en khabajieram. Am chadcha maachj̄o Cristo d̄en arr akhiin agtha maach d̄ũi ogd̄uba w̄enũrrakham. Pari juauj̄o ich Ēwandamau j̄agpi simun, j̄aan maach ee maach khapeen an̄um khũũnj̄a chadcha Cristo d̄en chaar khaba numta j̄ag n̄urrj̄eemj̄a merag chukhu khap amkh̄irau.

²⁰ Pari p̄aragj̄a Cristoou ich Ēwandam Akhaar chaar deetarr wai naawai mua khaphũ chirum p̄arau j̄agbaju. Mag p̄arau chadam iek khaphũ naawai j̄ag warm khũũn d̄enj̄o i ichaur abaju. ²¹ Magua mua p̄arag mug ěsap ph̄a deep̄ũi chirum chan mag p̄arau b̄ũurj̄a khaugba naawai khabam; mag kh̄aii p̄arau chadam iek khaphũ naawaita p̄arag mug ěsap ph̄a deep̄ũi chirum. Mag num d̄ũi p̄arau khaphũ num ĩchab, ar chi s̄eukha nem ĩgkhaajem khũũn chan chadam iek ũkhaajem khũũn eem khabam.

²² P̄arau khaphũ num chij̄a aḡa chi s̄eumie chaar. Chi s̄eumie charan, ar Jesús igwia “J̄a chan Ēwandamaucha j̄ur auwia p̄ũitarr Cristo khabajim” a iekhaajem khũũnau. Ich magum khũũnpai khabahab anticristonaa, amach garmuata Cristo d̄ũi iekkh̄or autarr khũũn; ich akhũũnpaiu ĩchab Ēwandam chi Aai iekj̄a ũkhaba, i Iewaa Cristo iekj̄a ũkhaba aajem khũũn. ²³ Ar chi Ēwandam Iewaa Cristo iekj̄a ũkhaba simuan waragta Ēwandam chi Aaij̄a iseg sim; magarrau ar chadcha Ēwandam Iewaa Cristo igar simun chadau ĩchab chi Aai d̄ũij̄a khapeerkha sim.

²⁴ Maguata muan p̄aragan warrcha p̄aachd̄eu maach peerd̄uajem iek ũkhatarrta ich mag p̄aach th̄aar ee wai naapi jaau chirum. J̄ag maach peerd̄uajem iekta p̄arau p̄aach th̄aar ee wai numun, p̄aachchaj̄a ĩchab Cristo d̄ũi khapeerkhanaa chi Aai d̄ũij̄a ich mag khapeerkha w̄enũrraju. ²⁵ Ich Cristooucha jaauwaij̄a maachin ich d̄ũita ich mag ph̄e wai n̄urraju a jaaujim.

²⁶ J̄ag s̄ii p̄aach kh̄ũguraag ěkhaajem khũũn gaaimuata mua p̄arag khap amkh̄iir mug ph̄a deep̄ũi chirum. ²⁷ Pari p̄arau ich Ēwandam Akhaarta p̄aach th̄aar ee wai naawai muata p̄arag jaauju khaba chirum, mag p̄aar th̄aar ee simuata ichd̄eu khap p̄arag

jaumaawai. Irua nem jaau sim chan sēukhaa khaba chadcharau. Maguata ich chi Ēwandam Akharau pāachig jaaujemjō Cristo dūita ogduba ich jāg nūisit.

²⁸ Chaaina, deeu pūaba muan pāragan, Cristo dūita ogduba nūisit a chirum, maagwai deeu i bēewaijā i ōgkhaju khāyau warag chigag chukhu i dūi naag. ²⁹ Pārau khaphu num, maach Pōr Jesucristoou nem agchata ichdēu khap nem waaujem. Maagwai ichab khaphu aju aai num, thum nem agcha nem waaujem khūnjā agjō Ēwandam chaainkha num.

3

Ēwandam chaainkha num khūn jāga nū

¹ Keena pādē khīirjubat jāga Ēwandamau maach khōsi sī: mag ich garmua maach khōsi sīewai irua maachig ich chaain a thūrju aai sim, maach chadcha ich chaain aawai. Sīi ar parhooba i iek ūkhaba num khūnau chan ich Ēwandam Iewaa mūg jēb gaai sīethuurwaijā pōd i khaug auba arr aawaita īs mūg maach Ēwandamau ich chaainkha wai simjā pōd khaugba num, jāga awia mag nū. ² Cristo gaaimua khodamnaan, ya maachin chadchata Ēwandam chaainau. Mūgwaiwe chan maadēu khaugba num, jāga nūisiju khai mūg atag pawiajā; āba maadēu khaphumjō numun, Cristo dūnūubaichēm ed maach ichjō aphōbaadējupaita khaphu num, ya mag edan dau daau khīirchata i oophōbaadēju aawai. ³ Pari thum mag amach daúacha i oaju khīirju num khūnan mūgwaiweta wajapha naaju ēkhaajem, ich jāg Jesucristojā khaibag chukhu wajaphata sierrumjō.

⁴ Ēwandamau oowai nem khaigbam thum pekau aawai thum ar nem khaigbamta waaujem khūnan pekauta wau num. ⁵ Pārau khaphu num, Jesucristo mūg jēb gaai bēewai mūig eegarm khūn pekau chugpaaju juraanta bēejim, ichjō pekau chukhu paapūimaag. Maadēu khaphu num, í būnrjā pekau chukhu khitum. ⁶ Magua ar i dūita ich mag khapeerkha wēnurrum khūn chan ich mag pekau ee wēnurraba aajem. Pari magba ar agtha amach pekau eeta ich mag wēnurrāajem khūnaun būnrjā i khaugba naawaita mag wēnurrāajem. ⁷ Chaaina, ni iwiir ābamūgjā udūraa pāach khūgurpimiet: Ōor wajapham khūnaun nem agchata waaujem, ich Cristojā woun wajapham aawai; ⁸ pari magba ar pekauta wau num khūnan mepeer dēn aawaita mag num, ich chi mepeerjā ich warrgarwe ich mag pekau wau sierraawai. Wajapcharan ich Ēwandam Iewaa mūg jēb gaai bēetarran, mag meperau ōor khūgur wai simua pekau ee preso phē wai sierrjō narr khūn i jua chaaur weeukhapūyaanta bēejim, tag meperagta maach ūrpai apīmaaugau.

⁹ Chadcha Ēwandam Akhaar atham gaaimua ūwaa thaabatarrjō aadēm chan tag ich mag ich pekau eepai nūrraba aajem, ya ich Ēwandamau deebarm khīirjugta wai sīewai. Wajapcharan mag Ēwandam chaainkha sim aawaita ya tag ich pekau ee nūrraba aajem. ¹⁰ Ar nem wajapham wauba ni dich khapeenjā kha khōchkhāba sim chan Ēwandam dēn khaba sim. Mag gaaimua ichab khaphu aajem, chijā khūnta Ēwandam chaainá maimua chijā khūnta mepeer chaainá.

Agdaujō dich khapeen kha khōsi num

¹¹ Keena, warrcha pārag maach Pōr Jesucristo iek jaauwai pārau ūrtarran agdaujō dich khapeen kha khōsita api jaaujim; ma ajim pārau nacha ūrtarr iek. ¹² Magua maach chan pōd Cainjō khaibag aju khaba num. Cainau mepeer igarta sierr aawai ich eeum thōopūijim. ¿Khan jāgwi irua mag ich eeum thōojī? Ichdēu nem khaigba wau sim daar ich eeumua ich khāai nem wajapha wau sim Ēwandamaujā wajapha oo sierr gaaimuama.

¹³ Cristo gaaimua khodamnaan, jāg Cainau ich eeum oomapha arrjō Ēwandam iek ūkhaba num khūnau jūrr pāachdēu ūkha durrum gaaimua pāach oomapha aawai, oob magum gaaimua warag, “¿Jāgwia jāg maach oomapha nū?” amiet. ¹⁴ Mag khāai warag dich khapeenta kha khōsi abat, ich Cristoou jaautarrjō. Dich khapeenta kha khōsi amun, maadēu khaphu num, chadcha chi okhoomkha narrta ich dūi wēnurramkhīir ich dēnkha wai sim, Cristoou. Maimua khaphu num ichab agjō ar dich khapeen kha

khöchkhaha simun, maan agtha okhoo nurrum gaaimua Cristo den khaba sewaiu. ¹⁵ Ar Cristo gaaimua dich khodkha kherumta kha isee simun magan maguan oor thoajemua khirjuajem dui abata khirju sim. Parau khaphu num, oor thoajem khunau chan abmuaja Ewandam ich thaar ee chukhu sim. ¹⁶ Jesucristoou maach koiit ich thoopitarr gaaimuata maadeu khaphu num, khan aga dich khapeen kha khochag. Mag maach daupigau ich thoopitarr aawaita maachdeuja agjo Cristo gaaimua dich khodkha durrum khun koiit am daupigau dich thoopiju akhiinjã agjo uduraa dich thoopiju aai num. ¹⁷ Pari ab phatkhon paraa simua khãijã Ewandam iek ukha sim a simta ich khapeenau nemdam ig num khaphu simjã oobamjoo sim, jãga mag wounau Ewandam thumaam khun daupii khitumta ich thaar ee wai chiraawai iruaja agjo oor daupii chirum abarju. ¹⁸ Chaaina, maadeu sii dich khapeenag par iupaita "Muan pu khosi chirum" aju khaba num; mag khãai chadcha am athee nem wajapha wau numuata amag khaphu apiju aai num, maadeu chadcha am khosi num.

Jãga khaphu aju aai nu maach Ewandam denkha num

¹⁹ Mag dich khapeen thumaa kha khosi wenuurumun chadau maadeu khaphu num, maach Ewandam iek chaarta ukha naawai i igar num; mag num aiguin chadau ukhaa chaarta ukha num aju aai num. ²⁰ Mag ukhaa chaar ukha numta nem khaigba wauuwaijã maach khirjugaupai maachig jajaaukhamjo akhiinjã, maach khirjug khãaijã urpai sim wai num: ma Ewandamau. Iruata nem thum khaphu aajeewai maadeu i dau na nem agcha waju ekha numjã irua khaphu sim. ²¹ Khodamnaan, pari maach nem khaigba wauba naawai maach khirjugjã khoinaa simun, magan Ewandamag jeeuwaijã maadeu inag chukhuta irig jeeuju aai num. ²² Magta irig jeeu numun, maadeu ichig jeeubarm thum irua maachig deeu, ichdeu oowai maadeu i ipierranaa irua nem khosimpaita wau naawai. ²³ Irua maachig waupi jaau simun aba ich Iewaa iekta ukhapi simu; mag num dui ichab ich Jesucristoou waupi jaautarrjo agdaujota dich khapeen kha khosi api sim. ²⁴ Ar mag i pierraa wenuurum khunnta i khapeenau, maagwai ichjã jurr am khaperau. Mag chadcha ich Akhaar maachig deetarr gaaimua maadeu khaphu num, chadcha i maach dui sim.

4

Jãga khaphu aju oor chadcha Ewandam igar numua nem jaau num

¹ Keena Cristo gaaimua khodamnaan, isin oor seunemkham khun neeme thunum; mag seukha wenuurumta amach iupain Ewandamau jaupitarr iekta jaau wenuurum aajem, sii magum gaaimua oor khuguraag. Oob jag parhooba nem jaau numta Ewandamau jaupitarr iekta jaau wenuurum aajem khun iek ukhamiet. Amau jaau num khap aag, ukhaju nawe ajapha khirjubat, chadcha Ewandam Akhaar chaar amach ee wai naawaita mag iekha nu wa sii dosatauta mag iekhapi si. ² Ewandam Akharauta mag iekhapi sim khap aag mugta abat: Paachdeu urwai Jesucristoon chadcha ich Ewandam Iewaa chaarta parhoobam chaaidamjo thaabachewia sii ich mug wounkhata oor ee nurrajim a jaaumun, magan chadcha Ewandam Akharau jaupitarr iekta jaau wenuurum. ³ Pari ar Jesus chan mag khabata beejim a jaau num khunau chan Ewandam Akhaar charau jaupi simjo jaubata num. Chi mag seukha nem jaau wenuurum khunau Cristo oomaphanaa i igar khabata nem jaau num. ¿Parau urba aaje mag anticristo beēju anum? Magtarr aawai jag seukha nem jaau wenuurum khunau i beēju nawe ya i iekta jaau wenuurabahab. ⁴ Keena, paar chadcha Ewandam chaain aawai i Akhaar chaar sii dosat mug jeb gaai siejem khãaijã jua theeg urpai sierrumta wai num; magua jag seukha nem jaau nurjeem khunagjã uu uduraa paach khugurpibajieram. ⁵ Jag chi seukha nem jaaujem khunau sii mug eegarm khun khirjugpaita jaau naawai Cristo ichaaurta jaau num. Magua orau am iek urm khosi urjerram, amach khapeen iek aawai. ⁶ Pari maach agjo mug eegarm khunkha numta jurr Ewandam denkha num. Maagwai chi Ewandam amach thaar ee wai num khunauapaita maach iek urm khosi urjerram. Pari

Ēwandam dĕn khabam khunau chan bũurjã maachdĕu jaau num iek ũrmapha aajem. Maguata ābmua khãijã Ēwandam iekta jaau nurrum anumta maadĕu jaau num ũrmapha simun magan maig merak chukhu sim, chadam iek jaauba sũi chikham khũguraagta mag nurrum.

Ēwandamau thumaam khun daupii aajem

⁷ Keena Cristo gaaimua khodamnaan, Ēwandamau ich garmuata maach khõsi siewai maadĕujã agdaujõta jũrr dich khapeen kha khõsi aju aai num. Thum ar agdaujõ dich khapeen kha khõsi aajem khunan Ēwandam chaainkanaa ich Ēwandam khĩirjugjã khaphu paaukhamam, ichdĕu õor khõsi simjõta amaujã khõsi naawai. ⁸ Mamũ ar amach khapeenjã kha khõchkhaba num khun chan warrcha amachdĕu Ēwandam amach thãar ee aujim anum edjã chadcha thãraucha ũkhawia auba arr aawaita mag num. Magba akhiin amau amach khapeen daupii aajeekham, ich jãg Ēwandamaujã thumaam khun daupii aajemjõ. ⁹ Mag ichdĕu maach daupii sim khap apiegtã Ēwandamau ich Chaai ābpai khitum mug jĕb gaai pũijim, mag pũiwia meebarmua maach ich dĕnkha auwia ich mag ich dũi wai nurrãag. ¹⁰ Mag Ēwandamau maach khõsi sim chan mag maachdĕuta nacha maach garmua i khõchkhatarr aawai khaba, ich garmuata maach daupigau ich Chaai pũijim, maach kõit udura ich thõopimkhĩir, mag ich thõopibarmua maach khaibag chugpaapũyaag. ¹¹ Ēwandamau mag maach khõsi aajeewai maachdĕujã agjõta jũrr dich khapeen kha khõsi aju keena. ¹² Mamũ jãga Ēwandam maach dũi sim õrau khaphu nu? Chadcha dau daau chan maadĕu Ēwandam ooba aajem; pari maadĕu agdaujõ dich khapeen kha khõsita wĕnurrumun, magan chadcha ich Ēwandamauta amag dau daau ich oopi simjõ sim, mag dich khapeen kha khõsi num gaaimua. Wajapcharan mag num aigta Ēwandam maach dũi sim, agtha ichdĕu õor khõsi sim amag khap amkhĩir. ¹³ Mag maach Ēwandam dũi khapeerkha num anumjã khaphu numun, ich Ēwandamau maach dũi mag khapeerkham khõchgau ich garmua ich Akhaar maachig deetarr aawai. ¹⁴ Mag num dũi ichab chi Ayau ich Iewaag õor peerdu aumkhĩir pũitarrjã marau maach dauacha ootarr aawaita mag khaphu jaau num, chadcha Ēwandam maach dũi khapeerkhaju aai sim õrag khap amkhĩir. ¹⁵ Maadĕuta Jesuun chadcha Ēwandam Iewaa aawai ich dũi āba sim awia i aumun, magan maachin Ēwandam dũita khapeerkham iek khapeerkha num. ¹⁶ Mag Ēwandam maach dũi siewaita maadĕu khaphu num, chadcha irua maach khõsi sim. Ēwandamau thumaam khun daupii aajemjõta dich khapeenjã daupii simun, magan Ēwandam dũi khapeerkha siewaita mag ich khapeen daupii sim. ¹⁷ Mag maach khõsi sim khaphu naawaita warag maach garmujã ũrcha maadĕu i khõsi num. Mag, õor i agkha num edjã i õgkhaba naaju, mug eegar nuwejã Ēwandamau ich Iewaa khõsi aajemjõ maachjã irua khõsi sim khaphu naawai. ¹⁸ Ēwandamau chadcha maach khõsi sim maadĕu khaphu num aig i õgkhaba aajem; magju khãai dich khõsi sim khaphu naawai bũurjã dich dũi khaigbajujã khĩirjubaju. Maadĕu i õgkha numun, magan dich khaibag khãijã wauju khĩirjuwiau. Magua, Ēwandamau õor i agkham ed maachjã irua khaigba aju khĩirju numun, magan agtha wajapcha maach khõsi sim khaugba naawaita mag khĩirju num. ¹⁹ Ich garmuata nacha maach khõchkhatarr aawai ĩsin maachdĕujã maadĕu i khõsi num. ²⁰ Ābmua khãijã, “Mua Ēwandam khõsi chitum” a sim; pari mag simta dich khapeenjã kha khõchkhaba simun, magan maan sũi sĕukhaawaita mag iekha sim. Chi mag iekha simua ich khapeen dũi khĩircha oo simta mag kha khõchkhaba sim khai, jãga mag Ēwandam ichdĕu bũurjã ooba aajemta irua khõsi abarju. ²¹ Jesucristoou maachig jaau puatarr maadĕu khaphu num. Mag irua jaau puarran mugau: “Pua chadcha Ēwandam khõsi sim khai, magan pučh khapeenjã ich agjõ kha khõsi abã,” a sim.

¹ Jesuun chadcha Ēwandamau ich Iewaa ichdēucha pūitarr aawaita i dūi āba sim awia au sim wounan magan ya Ēwandam chaairau. Magbarm aig agjō tagam khūn Ēwandam chaainkha nūm khūnaujā agjō i khōsi aju aai nūm. ¿Jāgwi? Chi Aaijā khōsi naawaima; pōd chi Aai appai daupiinaa chi chaain khōchkhaha aju aai khaba nūm. ² ¿Jāga mag maadēu i chaainkha nūm khūnjā khōsi nūm khap abarju? Chadcha ich Ēwandamjā daupii naawai irua nem jaau sim ipierraa nem wauwaima. Mag i ipierraa wēnerrūmūn, i chaainjā daupii wai wēnerraju. ³ Chadcha Ēwandam daupii nūm anūmūn irua nem jaau sim thum i ipierraa nūmū; mag irua maachig waupi jaau sim nem chan maadēu pōdbaju ayaam nem khabam. ⁴ Thum maach chi Ēwandam chaainkha nūm khūnau chan pekaūg udūur dich deeba aajem, dich garmuata pōdpūpūi aajeewai. ⁵ Mag maadēu magūm pekau pōd nūmūn, Jesús Ēwandam Iewaa ich Ēwandam dūi āba sīerrūm iek ūkha wēnerrūm gaaimuata mag pōdpāajem.

Ēwandamau ich Chaai khaugpitarr

⁶ ¿Pari jāga mag Jesús Ēwandam Iewaakha sim maadēu khaphū nū? Jesús pōr choo nūm aig ich Ēwandamaucha ūgtharmua jaauwia pakuls gaai ya meema aawaijā agjō jaautarr aawaima. Mag nūm dūi ich Ēwandam Akhaar chadcha nem jaaujemuajā khaphū apiejem, Jesús chadcha Ēwandam Iewaakha sim. ⁷⁻⁸ Aragan biek numí ich Chaai ichē sim ōrag ich iekcha ūrpijim ūgtharmua: i pōr choo naawai maimua ya thōopūyaag pakuls gaai i wai naawaijā agjō ūrpijim. Maimua īs ewag pawiajā ich ag iekpaita Ēwandam Akhaar maach thāar ee simuajā khaphū apiejem, í chadcha Ēwandam Iewaakha sim. ⁹ Mūig eegarm khūnaujā maachig nem mag aawai maadēu ūkhaajeewai ich Ēwandamaucha Jesús igwia ich Chaai a jaau sim chará wajaucha ūkhaju aai nūm, ichdēuchata mag jaau sīewai. ¹⁰ Chadcha chi Ēwandam Iewaa iekta ūkha simuan ich thāar ee khaphū sīsim, chadam iekta ichdēu ūkhabarm. Mamū mag Jesús igwia ich Ēwandamaucha i Iewaa a jaau simjā ūkhaba simuan warag ich Ēwandamta sēunemeg phē sim, irua jaau sim ūkhabam gaaimua. ¹¹ Mag irua maachig jaau sim iekhan, maach ich dēnkha auwia ich mag ich dūi wēnerrapijuuta jaau sim; pari mag i dēnkhaanaa i dūi ich mag wēnerrajuun, āba ich Ēwandam Iewaa gaaimuapau. ¹² Magua chi Ēwandam Iewaata ich thāar ee au simūn īchab warreta iiu sīsiejem, i dūi ich mag i dēnkha nūrraag. Pari chi Ēwandam Iewaata auba sim chan agtha i dēn khaba sim, i dūi ich mag iiu nūrraag. Magūm khūn pōd i dūi ich mag nūrrabam.

Juanau ābmiecha ōor wawitarr

¹³ Keena, pāar Ēwandam Iewaa iek ūkhaajem khūnagta mūg ēsap phā deepūi chirūm, ya pāar i dēnkha naawai chadcha pāach i dūi ich mag wēnerraju khap amkhīir.

¹⁴ Maadēu khaphū nūm īchab, ich Ēwandamau khōsi simjō maadēu irig jēeuwain irua maach iek ūrb khaba ūurjem. ¹⁵ Mag ichig jēeuwai maach iek ūurjem khaphū naawai mag jēeubarmjā ya wai nūmjōta khīirjuju aai nūm, chadcha irua deeb khaba deēju aawai.

¹⁶ Ābmua khāijā dich khaperau pekau wau sim oomūn, i kōit Ēwandamag jēeju aai sim; majā juau ogthom khīmie durr ich barpūimkhīirjō Cristo ichaaur nem jaau nūrraba sim khai mamū. Mag i kōit jēeumūn, Ēwandamau iupi auwia ich dēnkha auju, ich mag ich dūi wai nūrraag. Ēwandamau pōdba aawai khabam, pari pogkha ōrau pekau wau nūm irua chugpaaba aajem, mag amach barpūimkhīirjō Cristo iek khaphū nūmta juau ogthom i ichaaur nem jaau wēnerrawai. Magūm pekauta wau nūm kōit chan mua pārau jēeju aai nūm aba chirūm. Magūm paran pārau parta jēeju, ichiita Ēwandamau isegju aawai. ¹⁷ Nem khaigbam thum pekaukha ōbēr sim, pari magūm Ēwandamau chugpaabapāaiwai khīmie durr maju arrjā maba aajem.

¹⁸ Maadēu khaphū nūm, Ēwandamta ich Aaikha wai sim woun chan ich mag ich pekau ee nūrraba aajem, ich Ēwandam Iewauchata i thūa wai sīewai. Magua dōsātauja pōd pekau ee thū aum iek i thū auba aajem. ¹⁹ Maadēu khaphū nūm, maach chadcha Ēwandam dēnkha nūm; pari khaphū nūm īchab, mūg jēb gaai ōor pōm sīi dōsātauta

ich jua eegar phë wai sim. ²⁰ Maadëu khaphu num ïchab, Ëwandam Iewaa maach ee bëewiata maachig khïirjug deechëjim, Ëwandam chaarta wajařcha khap amkhïir. Mag gaaimuata maachin chadcha ich Ëwandam chaar dëita wënrurum, pari wajařcharan chi Iewaa Jesucristo dëijã agjõ naawai mamu. Mag Cristota Ëwandam chaar anaa maach ich mag iipiejemuu.

²¹ Chaaina, äbmiecha pärag jaaukhim: Jäg Ëwandam iek jaau num anumjã Ëwandam iek chaar khabamugta ee apiju êkhaajem khun dëi khïir khaphu abat.

Magdam ajim pärag jaaum ig chirarr. Ayoo keena,

Juan

2 JUAN

Biek numiim ěsap Juanau phā deepüitarr

Khaíu phājí maimua khai atheeta phājí. Achamú maimua ābakhai biek thārjupam ich Juanau phātarr dūi oowai buḡthu khithēem, maimua ābpaim dūi amach numpai iyūu nūmjōta phā sim. Deem khūn jaau simjō ichdēupai ich jaauwai iin “jōoin” aajem (v. 1). Ís nasi pawí oowai maadēu ajappai khaugba nūm khaígta deepüijī. Pogkha negōon dēn gaai oowai iglesiaag ajimjōo sim; mamū íchab oowai ũi āb Cristo gaaimua ich dūi khodkha sierragta deepüijimjōojā sim. Maach athee chan mag ajap dawaa khaba sīewai khaugba naab mamū, ich chi phātarr jōoirau nem khaauga sīejim, khai atheeta phā sīejī.

Khan jawaagta phājí. Mūg cartadam bũthu khítap mamū Juanau nem iek theegta iekha sim, mag Ēwandam i gaai thāwi sīi parhoobam khīirjug jaau wēnūrrarr gaaimua chi ũkha durrarr khūn khūgur auwi amachig paa auju ěkha wēnūrrarr khūn ěugar. I iek jāgūm khūnau Cristoou jaau puatarr iek khabamta dich aig bēewi jaaucheewai dich di aigjā jēerpibaju aai sim aajem. Magūm khūnag chan “Ēu pāar bēejim” wa “Ēu petat” ajujā khaba sim anaabá. Mag nūrrjēem khūnta maadēu dich aig jēerpinaa am ajapha trataawain dich paarmuata amau mag sēukha nem jaau wēnūrrūmjā dūi jaanaa amau nem khaigba wau wēnūrrūmjā dūi wau nūmjō sim anūm (vs. 10-11).

Dich khapeen daupii wēnūrraju aai nūm

¹ Mūn Juanau. Mūch chi jōoirrauchata pāar ich Ēwandamaucha ich iglesiakha autarr khūn athee mūg ěsap phā chirūm, ag ee thum chi ũkha durrum khūnag. Mua chadcha pāar khōsi chitūm; wajaḡcharan mūch appaimua khaba, thum ar maachjō Ēwandam iek chaarta khaphū nūm khūnaujā agjō pāar khōsi nūm. ² Mua mag pāar khōsi chitūmūn, Ēwandam iek chaar mūchdēu ũkha chirūmta pāraujā ũkha naawai; mag chadam iek maachdēu ũkha nūmūn mūg atag pawiajā ich mag maach thāar ee sierraju. ³ Ēwandam chi Ayau maimua chi lewaa Jesucristooujā pāar ũu wai naapim khōsinaa pāar eeg oopim khōsi chirūm dūi íchab pāachdēu chadam iek ũkha nūm gaaimua khōinaa agdaujō dich khapeenjā kha khōsita wēnūrrapim khōsi chirūm.

⁴ Mū onee chirūm keena, chadcha pāar ee āaur khūn ich Ēwandamau maachig wēnūrrapi jaau simjō amachdēu chadam iek ũkhatarr ipierrata wēnūrrūm mūch daúa ootarr aawai. ⁵ Ísjā nawe pāachig jaautarr iekpaita deeu puaba pārag, agdaujō dich khapeen kha khōsi aju aai nūm a chirūm. Mua pārag mag phā deepüi chirūm chan iek iur khabam; mūg iekhan warr pāachdēu ũrtarr iekpaiu. ⁶ Chadcha chi Ēwandam khōsi simuan irua nem jaau sim thum i ipierrata nem waaujem. Pari ũrcha irua maachig waupi jaau simūn, ar nacha pāachig jaau nūm aig ũrtarrjō, agdaujō dich khapeen daupiita wēnūrrapi jaau simūu.

Sīi chikham khūguurjem khūn

⁷ Jāg ōor pōm sīi sēukha pāar khūguraagpai Jesús chan woun chaar khabamta jāg nūrrajim a jaau nūm khūn khapan thūnaawai, muan pāragan warrgarwe mag pāachdēu ũkhatarr iekta khīir eyaa api chirūm, ũdūur pāach khūgurpimaugau. Chi jāg wēnūrrūm khūnan sīi chikham khūguurjem khūn anaa Cristojā oomapha nūm khūnau. ⁸ Pāachdēu Ēwandam iek ũkhatarr gaai ubū wēnūrrūm paar ũgthar paawaijā irua deēju a sim thum chadcha aum khōsi nūm khai, khīir khaphūnaa ōor sīi jāg sēukha nūrrjēem khūn iek oob ũkhamiet. Pārau magba ũdūraata amag pāach khūgurpim chan irua mag nem deēju a simjā thumcha aubaju.

⁹ Ābmua khāijā maach Pōr Jesucristo iekta bigaau sīunaa ag khāai wajaḡcharamta jawaag awia i iek khabamta jaau nūrrūmūn, magan Ēwandam i dūi khaba sim. Mamū Cristoou jaau puarr iek ichdēu ũkhatarrta ogdūba ũkha simūn chadau ich Ēwandam chi Aai dūi chi lewaaajā i dūi nūm. ¹⁰ Ābmua khāijā pāach di aig bēewia Cristoou jaau puarr

iek khabamta jaaucheewai oob pãach di aig jëerpimiet, ni sïi irig üu pã bëejim wa üu pet khãijã amiet. ¹¹ Chi mag nurrjëem khunnag saludaa num khunnan amau mag nem khaigba jaau numjä dãi amach paarmua jaau numjõta num, magum gaaimua warag õor okhoomkhïir.

Åbmiem salud

¹² Pãrag nem jaaju pöoma wai chirum; pari sïi mug ësap gaapai chan mua jaaupäibam. Magju khãai muchchata pãar aar mawia pãar dãi khïrchata iyüu am khõsi chirum, maach thumaa äba wãjapcha onee aag.

¹³ Maujä ïchab pãarjõ ich Ëwandamaucha jür awia Cristo gaaimua pãar iglesia eem khun dãi khodkha durrum khunau pãrag salud deepüi num.

Mugdam ajim pãrag jaauum ig chirarr. Ayoo keena,

Juan

3 JUAN

Biek thārjupam ēsap Juanau phā deepūitarr

Khaíu phājī maimua khaíg deepāaigta phājī. Chamug thārjupam cartadamjā ichab ich Juanau ich khapkhūn anaa ich khapeer Gayo aajerrag deepāaigta phājim (vs. 1). Mag ermanodaman ag perasōm iglesia eem khūnau ajapha khaphu naajim aju ayaa sim.

Khan jawaag ajī. Biek numiim carta ichdēu phā deepāaiwai ag gaai sīi Cristo iek chaar khabamta parhoob nem jaau nurrjēem khūn chan ōrag amach aigjā jēerpiba jaaupūi sim. Pari mug Gayoog deepūitarr gaai chan magba, ante jūrr maach peerduajem iekta jaau wēnurrum khūnan ajaphata amag recibimkhīir warag am khīir oneeta iekha sim. Juan iekhōoin di chaaurmua wa dō chaaurmua khāijā ōordam dich aig bēewai mag ajapha recibipi nūmūn, mug Testamento liur gaai biek khapan chadcha ich magta aju aai nūm a sim (Mt. 10:40-42; Ro. 12:13; 1 Ti. 3:2; Tit. 1:8; 1 Pe. 4:9).

Gayo gaaimua Juan onee arr

¹ Jāgpai chirú Gayo, khapeer wājūu? Mū ich jōoi Juanauta pūrug mug ēsap phā deepūi chirum, chadcha mūchdēu pū khōsi chitaawai.

² Cristo gaaimua khodam, muan Ēwandamagta pū kōit jēu khitaajem, jāg pūch Ēwandam dūi ūu chirumjō tagam nemdam waauwaijā wajaphata ōbēbērkham dūi pūch kha monakhata chitamkhīir. ³ Mū onee chirum chadcha, ermanonaan bēe nūm khūnau jaauwai pū chadam iek gaaita ubū ogdūba chirajem a mūchig jaauchē nūm ūrwia.

⁴ Mūchdēu Cristo iek jaau chitam ūrwia ūkhatarr gaaimua jāg mūch chaainjō khithēem khūn chadcharam iek gaai jaau sim ipierraa wēnurrum a ūurwaita chadcha mū onee chirajem; deum nem jaau nūm ūurwai chan jāgcha mū onee aba chitam.

⁵ Ermano, pua chadcha Cristo gaaimua maach khodkha thūnūm khūn dūijā Ēwandamau waupim khōsi aajemjōta aajem am dūi; pari maagem chan sīi pūch khapkhūn aawai khaba, warpmua Ēwandam iek jawaan bēe nūm khūn dūita pua mag wajapha aajem. ⁶ Mag amau mūrug pū jaauchewai amau chi ūkha durrum khūn khapan thūnūm dakhīirta jaau naajim, jāga pua ūu am khīir jāsenkhājī. Jākhūn wounaan deeu pūch aar weetwai Ēwandamau waupi jaau simjō amau nemdam ig nūm thumaa amag jūr deebá, amach dūi warramkhīir. ⁷ Am jāg wēnurrumūn, chadcha Cristo iek chaar jawaagta jāg wēnurrabahab; mag wēnurrumjā Ēwandam iek ūkhaba nūm khūnag chan nem jēeba wēnurrum. ⁸ Magua maachdēuta jūr amau nem ig nūmjā khap aju aai nūm, mag amau nemdam ig nūm dee nūmua warag Ēwandam iek chaarta jaaumkhīir. Mag nūm aig maadēu warag Ēwandam iekta maach paarmua aaidupi nūm.

Ejemplo wajapham jaaunaa ejemplo khaigbamjā jaautarr

⁹ Mua jam chi ūkha durrum khūnag ūrmkhīirta nawe mūchdēu ēsap phā deepūitarr gaai jaaupūijim, ūu mag Cristo iek jaau wēnurrum khūn pāach ee recibimkhīir. Mamū magtarrta Diotrefeeu, ichta thumaam khūn khāaijā ūrpai am khōsi sīewai, irua mū iek asekasmapha sim. ¹⁰ Ich jāg chitam athee, mūchcha jam baarwai mua pāar dakhīir irig iekhaju; maumua mua ūurwai ichdēuta jāg mū ēugarjā sēukha chadam iek khabampa ōrag jaau nūrtaajem aajem. Pari wajapcharan mag sēukha simpaijā khaba, ermanonaan warpmua Ēwandam iek jawaan bēewaijā ōor recibiba simta bigaaum khūnau recibim iigwaijā idēu recibipiba aajem anūm. Mag nūm ee ābmua khāijā ōor recibimūn mag ermanodam warre iglesia eemujā jūrpiiejem aajem, mag warpmua berr recibitarr kōit.

¹¹ Ermano, oob pua ejemplo khaigbam chan au chitam; mag khāai ejemplo wajaphamta athá. Pua khaphu sim, ar chi nem khaigbam waaujem khūnan Ēwandamjā khaugba naawaita mag nem khaigba wau sīerrjēem; pari nem wajapha wau nūm khūnan Ēwandam dūi naawaita mag nem wajapha waaujem.

¹² Magta sim maach ermano Demetrio. Chadam iek ichdëu khaugtarr ipierr nem ajapha wau simuata ich iucha jaau simjö merag chukhu khaphu api sim, ichdëu chadcha nem wajapha wau sim. Magua thum chi ukha durrum khunnau i ëugar wajapha jaaujem. Múchdëujã mag khaphu chiraawaita irua chadcha nem wajapha wau sim a chirum. Pua khaphu sim, mua chadcha nem jaau chitum.

Abmiecharam salud

¹³ Mua purug nem jaaju pöoma wai chirum; pari mug ësap gaai pöd thum jaaurüibam.

¹⁴ Múchdëun pu düi jöpcha khiiircha ooju khiiirju chirum; maigta maach iyüu aju.

¹⁵ Gayo, pu khoinaa chiramkhiiir muan Ëwandamagta pu köit jëeu chiraajem. Pu khapkhunn mawaam khunnaujã purug salud deerüi num; maagwai jürr mu khapkhunn puch aram khunnagjã agjö amachpierr mu salud jaupet.

Mugdampai ajim purug jaaum ig chirarr. Ayoo kakë,

Puch khaphum, Juan

JUDAS

Judas ěsap deepüitarr

Khaú phājī maimua chijā khun atheeta phājī. **Mug** carta phātarr woun Judas a thür sĕjim aajem. Ich mug Judas Santiago dūi Jesús eeugpeen ajim anaabá, ād ābam khun. **Mug** cartadamjā ĩchab, jōoi Juanau ichdĕu nacharam deepüitarrjō, iglesiapierr deepüpigmamua thumaam khunag thürmkhūrta Judaau deepüijim aajem.

Khan jawaag ajī. Judas iek, warr irua mug cartadam phāju khūrjutarran, jāga Jesuu maach peerdu aaujĕ a jawaagta phāju khūrjubaadĕjim aajem. Mamu magtarrrta ichdĕu ũurwai, mag Ēwandam iek jaau num anum khunjā sĕi parhoob nem jaau numua chikham khūgur wĕnurrum a ũrbaawaita jūr chi ũkha durrum khunag amachdĕu nacha ũrwi ũkhatarr iek gaai ubu amkhūrta phājim anaabá. Irua chan ichjō ũu ũkha durrarr khundam sĕi mag nurrjĕe arr khunau khūgurwi sĕi amachjō apimapha sĕjim (vs. 3-4). Magarrau mag nacha amachdĕu ũrtarr iekhan chadau ich mag ogduba ũkhanaa, amach paarmua jaaunaa, bigaau khunagjā ich magta jaau pi jaaju aai numgui ajim anum (vs. 3,20; Gá. 1:6-9; 1 Ti. 1:19; 6:3,20-21; 2 Ti. 1:13-14).

Jāg Ēwandam iek jawaag chi machnaan anumjā sĕi chikham khūgur wĕnurrum khunan amach jāg wĕnurrum gaaimua Ēwandamau am gaai jerrba mas ab khaba mas aju khap amkhūr, warr amach parhoob wĕnurrarr gaaimua Ēwandamau sĕi par daúa ooba arr khun igwi, Judaau maachig ejemplodam jaau sim:

Israelnaan amach thār theegau ũkhajā ũkhaba arr (v. 5);

angelnaan Ēwandam chognaan arrta i ichaur atarr (v. 6);

Sodomapien dūi Gomorrapien parhoob amach ōor khabam dūipa thunarr (v. 7);

Cainau ich eem thōotarr (v. 11);

Balaam sĕi phatkhon ganam khōchgau Ēwandam iek ũrba arr (v. 11);

maimua Coré ichta warm khun khāaijā ũrpai aju ĕkhatarr (v. 11).

Salud

¹ **Mun** Judaau, Jesucristo chog; mŕchpaiu Santiago eem. Muata párag mug ěsap phā chirum, páar ar ich Ēwandamaujā khōsinaa ich iek ũkhamkhūr ichdĕucha thür autarr khun aawai Jesucristoou thua wai sĕjem khunag. ² Keena, mu salud atthat. Muan Ēwandamagta páar kōit jĕeu chirum, ichdĕuta dŕrrcha páar eeg oowia páach eejā khōinaa apinaa ich dĕnjō warag dich khapeenjā kha khōsi apimkhūr.

Chad khabam iekta jaaujem khun

(2 Pe 2:1-7)

³ Keena, maach peerduajem iek maach thumaam khunau āba wai num jawaagta mug ěsap phām khōchaaga chirajim; pari magtarrrta jāg Ēwandam iek ũkha num awi amach khaugbajupii awi ermanonaan chaar ee jāg sĕukha nurrjĕe aawaita eepemjō mug párag phā deepüi chirum, páachdĕu ũkha num iek isegba warag ag kōitta dich khapeen kōit jāau numjō dūi ubu am dūi iek thierrkha durrumua ũdur páach khūgur aupimaaugau. Jāg párau ũkha numta Ēwandam iek charau, ar Jesuu ich i jaaumkhūr ichdĕucha jŕr autarr khunau nacha páachig jaautarr. Jāg amau párag jaautarran, parhoobam khunau agjō i iek awi jaau num ũkham ugua ajim. ⁴ Pari jāg sĕukha nurrjĕem khunan ōor khaigbam khunau; jākhun Ēwandamau ich iek gaai jaau simjō jerrba khĕmie durr barkhūju khun khabahab. Maguata amau maach Pōr Jesucristo ichta ābpai thumaam khun khāaijā ũrpai sĕerrumta igba, warag i isegnaa, Ēwandam ōor dūi wajapha khitaawai amach chig abaju awi, sĕi amachdĕu nem waum aigta waaujem.

⁵ Mua khaphu chirum, párau meraa khaba num cha mua jawaagpam iek. Pari khūrjubat jāgajī warrgarjā Ēwandamau ich isegtarr khun dūi: Maach Pōr Ēwandamau maach jōoin israelnaan ichdĕu Egiptopien jua eemua ũu peerdu aujim. Pari magtarrrjā

ichdëu nem jaau sim ipierraa khaba arr khunnan israelnaan arr äba ichiita khëchpüijim. ⁶ Maimua agjö khïir eyaa abat ïchab, jäga ich Êwandam chognaan ich Êwandam düicha naajerrta ich khäai ürpai aju êkhatarr gaaimua ich chognaan arr äba ich aarmua barkhüipüijï. Pädë khïirjubat ïs am jäga nu: Êwandamau jükhanaa khïchag ee am preso phë wai sim, ich maig öbëraajä khaugba, ichdëu mæg durr i agkham edta warag am khaibag wauwi ich mag wënurraju jawaag. ⁷ Khïir eyaa abat ïchab jägajï Êwandamau Sodomapien düi, Gomorrapien düi maimua ag dakha deelum phöbör nunnid arr khunn düijä agjö. Amau parhooba sï amach un khabam düita amachdëu am aig anaa amach khamannaan aphajä un düimjö aajeejim. Amach mag thunnarr gaaimua Êwandamau sï chi phöbör thum ag ee öor thunnarra warre örpüijim. Mag am örtarran, magum gaaimua jäga khimie durrjä mag phöbör örtarrjö öt uu wëjöm thöjã thöba sierrum eeta ichdëu barkhüiju thumaam khunnag khap amkhïir ajim.

⁸ Warrgarwe Êwandamau öor khaigbam khunn düi maagjerr khaphu numta, jäg pärag sëukha nem jaaujem khunnaun warag Êwandamauta amach khäai auwia iek durag jaautarr wajapha khaphu num awia, warag amachdëupai amach morjä surkhaba ärpinaa bigaam khunnjä ärpiejem. Mag num düi ïchab maach Pör Êwandam chadcha jua theeg sierrumta serbiibag phënaa amachdëuta khapcha num awia, Êwandam chognaan wa mepeen awiajä ögkhaba jüur iekhaajem. ⁹ Pari am khäai Êwandam chognaan pör Arcángel Miguel aajemuajä, Moisés meebaadeewai, i mor athee mepeer düi jürr chikham ipeer ahau khaawaijä büürjä irig khaigbajä iekhaba, sï warag “Puch mu düi jäg chirum paar nau Êwandamauta pürug meerrau sïujugui” ajim. ¹⁰ Êwandam chogaujã khaigba iekhaba arrta, magju khäai sï jäg sëukha nem jaau nurrjëm khunnauta amachdëu nem khaugbam igwiapa khaigba iekhaajem. Maimua mag amau nem khaphu num anumjä sï nemchaain khïirjugjöpai numta mag khaphu num aajem. Mag khaphu num anumun sï wir aig amachdëupai amach khaibag wau numjö numta mag num.

¹¹ jË, apdurr jäg nurrjëm khunn! Jägum khunnan Caínjö dich khapeen oomaphanaa amach daar nem wajapha wauwajä khöckkhabata sierrjëm. Jägum khunnan ïchab Balaamjö sï phatkhon ganam khöchgaupaita jäg nurrjëm; magna amachta warrgar woun Coré aajerrjö chi pörkham khöckkha num. Coré mag Moisés isegwia jürr ichta chi pörkham khöckkhatarr paarjä ich igar narr khunpa Êwandamau warre khëchpüitarrjö amjä agjö khëchpüiju ich Êwandamau. ¹² Jägum khunnan Cristo maach köit meetarr khïir eyaa aag biirdunaa päar düi äba thach khoowaijä, atcha thach pöm waibënaa dödöjö pömjã waibëe num gaaimua sï päar khïir naapiejem, mag waibënaa khoowaijä warm khunn dakhïir jürr amachta atchapai aawai. Jägum khunnau chan bigaam khunnamjä khïirjuba sï amachpaita khïirju sïsidum. Jäg chadam iekjö nem jaau wënurum khunnan par noseg chëbamta sï edjä noseg chëjujö thunnarr phüu aaisirbapäaiwai chëba sï öor khüguurjemjöta sïsidum. Jägum khunnan ïchab nemjïir büürjä chëba aajemjöta sïsidum, amau nem jaau num ürwia örau büürjä khïirjug wajaphamjä auba naawai. Amach mag sïsidum gaaimua ya biek numi khëchwia numjöta num, amach khaibag ee ich mag thaabatarr gaaimua maimua Cristo iekjä isegwi i ichaaurta nem jaau num gaaimua. Maigta ya pa chi khaarpa jëunaa örbapüimjö aju Êwandamau am düi. ¹³ Jägum khunnau chan nem wajapha wauba sï maach dawag khabam nem aphata waujem. Mag amau nem wau num khïirjuawai chan sï dö igau nem maach inaam thunuba thunnamjöta sïsidum. Jägum khunnan ïchab ar sï phidag phug mawia khïchag ee chukkhu aadeejemjöta sïsidum, amau nem jaau num gaaimua büürjä örau nem wajapham khaugba aajeewai. Amach nem khaigba wau num gaaimua amjä ich jägta Êwandamau am khïchag ee püib khaba püiju, ich mam naam iek nuisimkhïir. ¹⁴ Ich jäg khaigba sëukha nem jaau nurrjëe aju khunn igwiata ïchab Êwandam i jaaumie Enoc aajerraujã warrgarwe Adán omparr aigmua agtha öor pömcha khaba nwe ya ichdëu oo wai simjö magju khaphu mæg phã pñajim aajem:

“Mua maach Pör Êwandam oojimgui” ajim anum “ich chognaan pöoma thunnam düi

urum.

¹⁵ Mag urumən ðor thum khaigbam khunnag amachdëu nem khaibag waunaa parhooba ich igwia iparii iekhaajerr paarjä am khaibag wauju jawaanta urumgui” ajim anum.

Magta iekhajim aajem jöoi Enoc aajerrau. ¹⁶ Maguata jäg sëukha nem jaau num khunnan amach khaigba aawaijä sïi khïu jumba warag deeum khun gaai thawia chikham gaaimuata jäg num aajerram; jägum khunnau chan amachdëu nem oowaijä sïi par daüa ooba warre athuuchata jaaupüimaajem. Mag äba amachdëu nem khösimpaita wau num gaaimua amachpai üu ajuuta khïirju sierrjëm. Amachpaita thö iekha sierrjëm; maimua chikham thö iekhaawaijä mag iekhabarm gaaimua jürr amach dïi wajapha amkhïirpaita mag iekha sierrjëm.

Chi ükha durrum khun wawitarr

¹⁷ Khïir eyaa abat keena, ar maach Pör Jesucristoou doce ichdëucha jër autarr khunnau päachig jaautarr iek. ¹⁸ Amau pärag magjerram: “Keena, ya Êwandamau maach i agkhaju gayaa paawai sïi ðor amach khöchagpierrta nem waum khöchkhanaa chi ükha durrum khunnjä wau iekhaa neeme sïsid aju” a jaaujerram pärag. ¹⁹ Magtarr aawai chadcha merak chukkhu sïsidum, ar päar ee sëukha wënrarajem khunnau chan büürjä Êwandam Akhaar chukhu aawaita mag amachdëu nem waum aig waunaa ðor ö äba thunnarrjä warag aaidubapïim.

²⁰ Ermanonaan, pari pärau ükhatarr iek ich Êwandamauta khaugpitarr aawai büürjä mug eegarm khïirjugjö khaba sim. Magua muan päragan ag iek gaaita päach khapeenjã agdaujö bäaupiju êkhabat a chirum. Päach Êwandamag jëuwaijä ich Êwandam Akharau jëupi simjöta jëubat. ²¹ Êwandamau päach khösi sim khap nem wajapha wau num gaaimua ich jäg päach daupiita phë wai nurrapibat irig. Mag numua äba deeu maach Pör Jesucristo bëuju edta nubat; mag ich pierrwaita maach dau aug khaugwi ichjö ich mag tag meejä meeba ich dïi phë wai sïsiu.

²² Ar sëukha nem jaau num khunnau deeum iekta jaau num ürwia maach Êwandam iek chaarta warag ükhaju khaugba aadëphum khun dau aug khaug paraanaa warag amag Êwandam iek chaarta phurba jaunaan, üwaai ükhamkhïir. ²³ Maimua ar warre parhoobam iekta ükha num gaaimua ya öt uu thunum eeta dürbaagpamjö num khunnjä, okhoom iekcha okhooju nawe, am khaigpër athat, Êwandam iek chaarta jaau numua. Pari warm khun ar athuucha num khunnjä agjö dau ee aug khaug paraa abat; mag am dau aug khaug naab mamu, am dïi khïir khaphunaa amau nem waujemjä put sör memerkhömjö warre isegbat. Jãkhunnan amach parhooba pekau wau num gaaimua khajüapata sïi agua phuur sïsidumjö sïsidum.

Äbmiecha Êwandam thö iekhatarr

²⁴ Pari päar chadcha maach Êwandam äbpai khitum dën aawai oob khïirjumiet. Ichdëuta maach Pör Jesucristo gaaimua maach peerdu auwia, ich jua theegauta maach pekau ee burrpiba thunanaa, maach i agkham edjä oneeta büürjä pekau chukhu phë auju, ich mag ich dïi naamkhïir. ²⁵ Mag Êwandamta warrgarwejä thumaam khun khäai chi wajapcharam anaa chi üruucharamu; ichpaita mug atagjä chi jua thierr anaa ich mag iek theegjä sierraju.

Mugdam ajim pärag jaaum ig chirarr. Ayoo keena,

Judas

EL APOCALIPSIS Juan khāitarr

Juanau mʉg ich khāitarr ɔrag jawaag phāawai ya jōiraa khitajim aajem. Ich mag jaar īchab Jesús igar ūkha durrum khūun oomaugau ɔrau am ēudeejā ēkhanaa, cárcel deg pūinaa wajappha dau aug waupiejeejim aajem. Ēwandamau oowai mag ich chaain wajap dau aug wau durrum oobaawaita jōoi Juan khāaiipi aujim anaabá, mag khāaiipi athamua nem thum thūnuman ichdēuta khap aajeewai mag ich chaain dau aphūun api nūm khūun dūijā ichdēu khap aju jawaag.

Magta chadcha Juanau Ēwandamau ich khāaipinaa ichig oopitarr thumaa phājim aajem, chi ūkha durrum khūundam warag khīir onee amkhīir; mag nūm dūi īchab ich Cristojā ūwaa deeu bēewi ɔor ich dau na khaigba aajerr khūun thum theernaa isegju khap amkhīir. Juanaun ich paarmua ya chi ūkha durrum khūunag Cristoou magju khap apinaa, mʉg jēb gaai phithurg au wēnūrrawiajā, warag magumjā igba Cristo dūita ogdaba uba wēnūrrapim khōchgauta mʉg ēsap phājim aajem.

Juanau ichdēu nem oomatarr īgkhamam ūurwai, chadcha maach dauderraa aju aai sim, dichdēuta ootarr akhiin. Pari maagwai chi ūkha narr khūunau khaphū naajim anaabá, Ēwandamau mʉg durr khaigba aju jaau sim. Juanau ich daúachata oojim aajem, Ēwandamau mʉg durr i agkhabarm ed jāga irua ɔor gaai jua khūaba deejū. Ēwandamau magta irig nem khīir pogkhe oopimajim anaabá, thum ichdēu ootarrjōo jaumamkhīir. Pari chi Ēwandam iek ūkhaba nūm khūunau chan par Juanau mag ichdēu ootarrjō wajapha ēsap gaai phātarr thūurjerrjā khaugba aajeejim anaabá.

Ya īs ewag paawai Juan khāitarr igwia ɔrau amach khīirjugpierr jaaujem. Pari Ēwandamau thumaam khūunag ūrcha khaphū apim khōsi simūn mʉgau: Mʉg nūm awia dēgōlp Ēwandamau Jesucristo dūimua amach kha ukhur arr khūun thum warre sīi ichdēuta pōdpūiwiā ichta ūrpai sīsiju. Mag edan chi mepeerpata Ēwandamau sīi eeg būu bichthūgbaadēmjōta aju anaabá. Pari magtarr khur ar i iek ūkhawia ogdaba ich mag durrarr khūunan ich dūi ich mag wēnūrramkhīir, ūgthar phē arrwia ich mag ich dūi phē wai sīsiju aajem.

¹ Mūun Juanau, Jesucristo chog. Muata pārag mūchdēu ootarr jaau ig chirūm. Mʉg mua jawaagpam iekhan ich Ēwandamaucha Jesucristoog jaautarrau. Mag ichig jaubaawaita mū khāaiipi auwi mūmʉg jaaujim, jūrr mua ich iek ūkha durrum khūunag jaumkhīir. Mʉg iek thum ich jaubarmjō chadcha jōpcha aju khap amkhīir, Jesucristoou ich chog āb ūgthar ich dūi sījemʉgta jaaujim, mag mū khāaiipi atham ee jūrr magua mūmʉg jaumkhīir. ² Magbaawaita Ēwandamau Jesucristo dūimua mūchig oopinaa mūchig ūrpitarrpa thumaa phā chirūm. ³ Chi mʉg mua phābarm ēsap thūr sim woun onee aju; maimua onee ajurau īchab mʉg ich iek phā sim gaai Ēwandamau nem thum ichdēu jaau sim iek ābmua thūrmam ūrwia ag gaai jaau simjō i ipierraa wēnūrrūm khūun. Ya chadcha thum mʉg ēsap gaai ichdēu jaau simjō ɔbēbērg maju dakkha pamam.

Phōbōr siete narr ee iglesiapierr Juanau ēsap phānaa aaidutarr

⁴⁻⁵ Mūun Juanau. Muata mʉg ēsap phā deepūi chirūm Asia durr phōbōr siete nūm ee Ēwandam iek ūkha nūm khūunag. Mua pāar kōit jēu chirūm, ichta warrgarwe ich mag sierranaa mʉg atagjā ich mag sierraju igwia, ich khu juupjem khīirphee ich Ēwandam Akhaar sierrūm igwia, maimua Jesucristo chadam iek chaarcha jauchētarr igwiajā jēu chirūm, pāar dau ee aug khaug paraanaa pāar ūu wai nūm dūi īchab pāar khōinaa wai wēnūrramkhīir. Mag Cristota meebe arrjō nacha iiu phiidūwia mʉg reinaan thūnum khāaijā iek theeg ūrcha sierrūm. Ich ag Cristota maach daupigau ūdūraa ich thōopijim. Magbarmua maach khaibag chugpaapūiwiā ⁶ ich Aai ana ich Ēwandam athee maachta phadnaankha aujim, ich dūi agdaujō iek thethe wēnūrramkhīir. Irigta

āba thumaam khūnau, “Ich appaita āba Ēwandam chaarkha sierrum” a iekhanaa, “Ichdēupaita warrgarwejā nem thum khaphūnaa mūg atagjā khaphū sierraju; maata maach Ēwandamau” a thō iekhaju aai nūm.

⁷ Cristo, Ēwandam Iewaa, edjā baug ee urum thumaam khūnau amach daúa oaju, i thōotarr khūnaupa.

Magbaawai durrpierram khūnau amach daujā merag phēwi, jūrr amach gaai mas aju khap, i ökgau icharaucha bjejurau.

Magju anūm chan sēukhaawai khabam.

⁸ Ich Ēwandamauta ich igwia, “Mūchpaita nacharam ēsapdau Ajōnaa chi ābmiecharam Zetajō chitūm” a iekhaajem, ich warrgarwejā ich mag sierrawi mūg atagjā ich mag sierraju Jōoirau. Ichdēu mag sim aawai oob khīirjumiet. Ichta Ēwandamau, thumaam khūn Pör; i athee chan phithurm nem chukhum.

Khāaiipi athamua maach Pör Jesucristo ootarr

⁹ Mūn pāach khod ar Jesús iek gaaimua pāachjō phithurg au pūurba khitaajemuata pārag mūg ēsap phā deepūi chirum. Mag phithurg aaujeeb mamū, ich Jesucristoouta magūm āwataagjā juapā deejewai, magūmjā igba, phithurg jēedu khitūmua i aar barwi i khīir wajaug oo wai chitaju. Ēwandam iek jaau chitūm dūi Jesuu nem wau nūrrarr mūch daúacha oojerrta jaau chitūm gaaimua, mau dōjārr phūram Patmos anūm gaai preso chirum. ¹⁰ Mag mū preso chirūmta biek āb domighed ich Ēwandam Akhaarta mū gaai phēs aicheewai, mū dau eerthūg athamjō abarm ee, trompeta iekjōta nem jēbag mū ēugarmua mūrug iekhachēwia, ¹¹ “Nau mua pūchig nem oopibarm thumaa ēsap gaai phānaa Asia durr phōbör siete nūm ee mū iek ūkha nūm khūn aar deebapūi” ajim: “Efe-sopienag, Esmirnapienag, Pérgamopienag, Tiatirapienag, Sardipienag, Filadelfiapienag maimua Laodiceapienagjā agjō.”

¹² Mūchig mag iekhabaichēm khap aag awi mua ewag phūurbanaa oowai, lámpara bū ausiujemta phīr dēn phurii khithēm ābam aig siete nūm oojim. ¹³ Maimua mag lámpara siete nūm jārr mua oowai, woun āb ich Jōoi Iewaa Jesujōo simta ichkhaarjā araa correerjō phīr dēn phuu khitūmua āi jūnaa khajūa bū duurga khīb bū khādu aar jūa dūnūm oojim. ¹⁴ Mag simūn khīirjug khaauga sierraawai sīi lanjōta pōrdam bāpphā khitajim, ich khīirjug khaugau. Maagwai ich daúapai nem thum khaphū aajeewai, i dau oowain sīi ōtdaujōta uujēer uujēer uujēer sīsid ajim. ¹⁵ I bū, sīi nem inag ōtdau ee būupinaa wau simjō nem theega sējim, broncejō. Mag nem theeg sēwai sīi uhbu oodūnaajim, būurjā burru khaba. Mag i bū broncejō sēwai sīi phuu khitajim. Mag sim iekha sim ūurwai, ichta thumaam khūn khāai iek theeg sierraawai, sīi phūasdau dapagta dō igaaau jurrdūbaichēm iekjō sējim, i iek. ¹⁶ Mag simua ich juachaar gar phīdag siete wai dūnaajim; ich i ee espaar khēu mii khitūm phōpā garm magwe dēe khitūmjā wai sējim, agua ich oomapham khūnag būurjā ich jua jūmpiba aag. Maimua i khīir oowain sīi edau pechagkham ee nem phuum oo nūmjōta maach dau pērpērmjō sējim, pōd i dūi khīircha eerpaju khaba.

Magta mūrug mūch daúacha maach Pör Jesucristoou ich oopijim.

¹⁷ Mag oobarmūn mūn sīi chi meemjōta thūbēpjā chukhu i būkhūrr buju aimajim. Mamū magbaawai ichdēu mū gaai pūrnaa, “Oob jāphierram” ajim. “Mūchta nem thum ompaaju nawe chirajim; mūg durr thum ōwiajā mūchta ich mag chirsiju khabahab” ajim mūrug. ¹⁸ “Mūchpai khabahab” ajim, “ar meewi deeu iuu phiidutarr; magtarr cha agtha iuu chirum, mūg atagjā ich mag iuu chitūm iekhou. Mūchdēuta khap chirūngui” ajim, “jāagwaichata ōor meepiju, maimua mag meewajā chijā khūnta khīmie durr wētju” a iekhamajim mūrug. ¹⁹ Maimua mūrug, “Cha pūchdēu nem oobarm dūi nau pūchig oopibarmua ēsap gaai thumaa phā sīubá” ajim, “mūgwai nem in thūnūm, maimua mūgtarr khurjā nem ōbēbērg maju thum phā sīubá” ajim. ²⁰ Maimua mūrug, “¿Pua khaphū chirú” ajim “khani jaau sī ar mua mūch juachaar gar phīdag siete wai chirarr, maimua lámpara ausiujemjā phīr dēn siete wai chirarr?” Magnaa ichdēupai, “Ar phīdag

siete narr, jā mag siete iglesia num ee agjō pastornaan siete num khunta jaau simgui” ajim. “Maagwai mag chi lámpara ausiujem agjō siete narr, jākhun Asia durr mag iglesia siete numta jaau simgui” a jaaujim mærug ich Cristooucha.

2

Asia durr phöbör siete narr ee iglesiapierr iek jaaupüitarr

Mag mæchig Asia durr mag iglesia siete num eem pastornaanag amachpierr ēsap phānaa aaidupi jaautarr aawai mukhun ēsap pāar atheyau:

1. Efeso phöbör eem pastorrag iek jaaupüitarr

¹ Efeso phöbör eem pastor:

Maach Pör Jesucristoouta ich imeerba jaupitarr aawai muata pærug mæg ēsap phā chirum. Mamæ chi iekhan ich chi iglesia siete numpierr nurranaa ich juachaar garmua pāar chi pastornaan siete numjā burripiba wai sējemuata pærug ich imeerba mæg ēsap phā deepüipijim. Magtarr aawai pærug jaaukhim, chamú pæ atheem iek pærug jaupitarrau:

² I iek pua nem wau sim thumaa irua khaphæ chirum aajem. Irua khaphæ chirum aajem, pæ phidag chadcha nem theeg sim, mamæ pua magumjā igba ich mag jua jeeuba phidkha khitaajem. Pæch khapeenau nem khaigba wauwajjā pua sīi khīuu āwatba aajemjā irua khaphæ chirum aajem. Ar amach iupai amta Ēwandamau ich i jaaukhīir jær aujim aajem khun sēu pær awaagjā am dūi jāau numjō par iekhaupai juapá chach oowia chadcha am sēunemeg pær autarrjā irua khaphæ chirum aajem. ³ I iek pæ chadcha i gaaimua phithur khitaajem aajem. Mamæ magumjā pæ khīir būu aa khaugba ni khajewaajā khaugba phidkha khitaajem aajem. ⁴ Pæ mag khitab mamæ, i iek irua warr pæ pæch sierrjō ooba chirum aajem. ¿Khan jāgwi pua jāg warramjōcha i khōchkhaba sī? a sim ichdēu. ⁵ Magua irua pærug, khīir eyaa abá a sim; i iek warr pæ jāg khaba sējim aajem. Āsie ewag pæch khaibag khīirjuwia iseg jēubá, warr pæchdēu i khōsi aajerrjō i khōsi aag. Mamæ pua magbamæn, pæ aar mawia i iek irua warre pæ iglesia lámpara sōrjō isegpūiju aajem, tag igba aag. ⁶ Mamæ jāg irua Nicolás igar num khunau nem jaau wēnærrum ichdēujā khōchkhaba simjō puajā am igar khaba sīewai ūu sim aajem. Pua jāg sim aig i iek ichjā pæ igar chirum aajem.

⁷ Magnaa ichdēupai, “Ar chi jüg ūruu num khunau Ēwandam Akharau mukhun iglesiaag nem jaau sim ūrbat” a sim. Ar phithurg au wēnærrawiajā ich mag i khōsi wēnærrum khunan ūgthar ich Ēwandam dūicha wēnærraju aajem. Makhunag irua Ēwandam nemjīir gayam nemjō jōpiju aajem, ðor ich mag iuu wēnærrapiejem nemjō.

2. Esmirna phöbör eem pastorrag iek jaaupüitarr

⁸ Esmirna phöbör eem pastor:

Maach Pör Jesucristoouta ich imeerba jaupitarr aawai muata pærug mæg ēsap phā chirum. Mamæ chi iekhan ich chi Nacharam anaa chi Ābmiecharam aajemuata pærug ich imeerba mæg ēsap phā deepüipijim; ajapcharan ar meewi deeu iuu phiidutarrauma. Magtarr aawai pærug jaaukhim, chamú pæ atheem iek pærug jaupitarrau:

⁹ I iek pua nem wau sim thum khaphænaa, pæ wajappa i gaaimua phithurg au khitaajemjā irua khaphæ chirum aajem. I iek irua khaphæ chirum aajem, pæ chadcha dau aphæu khitum. Mamæ ūgtharin pænem wajapham paraam aajem. Ar amach iupain amta judionaan aawai Ēwandam chaainau aajem khunau pæ ēugar parhooba iekhaajemjā ichab irua khaphæ chirum aajem. Mamæ pærug am iek aseaspiba sim. Jākhunan sīi dōsāt igar naawaita jāg thunum anaabá. ¹⁰ I iek pæch dau aphæu ajujā oob ögkham aajem. Chadcha pāar Ēwandam dūi ubu num khap aag awi pāar eem āaur khun dōsatau cárcel degjā dubpūimaju anaabá. Maagwai tagam khun ēudeejā ēkhawi dūrrcha phithurg aupiju aajem. Pari magumjā igba ich dūita ich mag ubu naapi sim. Mag wēnærrumæn, ūgthar pawiajā ich mag pāar i dūi nuisiju aajem.

¹¹ Magnaa ichdēupai, “Ar jüg üruu nüm khunnau Ēwandam Akharau mukhunn iglesiaag jaau sim ūrbat” a sim. Ar ögkhaba üu magum thum āwatpüi nüm khunnan, warm khunn khīmie durr wēt thunum daar, Ēwandamau jürr ich aarta phē auju aajem.

3. Pérgamo phöbör eem pastorrag iek jaaupüitarr

¹² Pérgamo phöbör eem pastor:

Maach Pör Jesucristoouta ich imeerba jaapitarr aawai muata pürugjā mug ēsap phā chirum. Mamū chi iekhan mag ich i ee espaar khēu mii khitum phōpā garm magwe dēe khitum wai sījemuata pürug ich imeerba mug ēsap gaai mug jaapüipijim. Magtarr aawai pürug jaaukhim, chamú pū atheem iek pürug jaapitarrau:

¹³ I iek pua nem waajem thumaa irua khaphu chirum aajem. Pū sim phöbör dösāt phöbör anaabá. Mamū irua khaphu chirum aajem, magum āba pua ich kha ogdaba khitum. Irua khaphu chirum aajem, ar Antipas khararrau ich daúacha oowia ich iek jaau khitum athee chi dösāt igar thunarr khunnau i thōo nüm jaarjā, pua āsie puchdēu ich iek ükhatarrjā isegba chadcha ĩsjā agtha ich mag ich kha ogdaba khitum. ¹⁴ Mamū magum āba, i iek pū khaigba simjā irua oo chirum aajem. Maguata pua Balaam igar nüm khunnagjā iekhaba sīi oo wai sim anaabá. Ich jāg Balama ajim anaabá, deum woun Balac aajerrag israelnaanag nem khaigba waupi jaaujerr. Ich jāgua ajim anaabá, ar amach jua wautarrta ēwandamkha wai nümug jēwaag ag khīirphee nemchaain thorrphē wai narr nemek modjā khōpi jaanaa ĩchab parhooba dich ōor khabam dūijā khapes aju aai nüm a jaautarr. Pua mag khaphu simta mag Balaam igar nüm khunnag būurjā iekhaba sim aajem. ¹⁵ Mamū i iek mag appaijā khaba, puch iglesia ee Nicolaitanaan igar nüm khunnjā jurwērppūiba, pua sīi oo wai sim anaabá. Nicolaitanaanau nem jaau nüm chan irua khōchkhaba chitum aajem. ¹⁶ Magua irua pürug, “Āsie ewag puch khaibag khīirjuwia Ēwandamag iseg jēeubá” a sim. Magbaju atheen, pū aar mawia ich i eem esparaupai warag pāach dūipata wērbuimaju jaau sim.

¹⁷ Magnaa ichdēupai, “Ar jüg üruu nüm khunnau Ēwandam Akharau mukhunn iglesiaag jaau sim ūrbat” a sim. Ar ögkhaba üu magum thum āwatbapūimug, ügthar pawiajā mug jēb gaaim nem khojem khīir khabamta khōpinaa mokdaudam bāphā khitum gaai thūr iur phā khitumjā ichdēucha deēju aajem. Mag thūr chan bigaam khunnau khaugba, āba chi athamuapaita khaphu aju aajem.

4. Tiatira phöbör eem pastorrag iek jaaupüitarr

¹⁸ Tiatira phöbör eem pastor:

Maach Pör Jesucristoouta ich imeerba jaapitarr aawai muata pürug mug ēsap phā chirum. Mamū chi iekhan Ēwandam Iewaa ar dau sīi ōtdau uu thunumjōnaa būjā sīi broncejō phuunaa būpā theeg sierrumuata pürug mug iek jaapüipijim. Magtarr aawai chamú pū atheem iek jaapitarrau:

¹⁹ I iek irua khaphu chirum aajem pua nem wau sim. I iek pua ōor kha khōsinaa puchdēu ich iek ükhatarrjā chadcha isegba ogdaba ükha sim aajem. Pua nem wauwaijā khīir thūu waajem aajem, waumaphamjā aba. Maimua i iek ĩs pua warram khāaijā ūrcha nem wau sim aajem, maimuajā wajakha. ²⁰ Mamū par pū mag sim āba, pū jaaju paraa sim aajem: Pua uduraata Jezabelag i chaain khūgurpi sim aajem. ¿Jāgwi? Ichdēupai iita Ēwandam i jaaumie awi uduraa dich ōor khabam dūijā khapes aju aai nüm a jaapinaa ĩchab Ēwandam chaar khabamug jēwaag nemek mod wai narrjā khōpi jaau simjā būurjā irig iekhaba uduraa mag jaupiewaima. ²¹ Í jāg simun irua sīi oo chirum aajem, chi Jezabelau jāg nem khaigba wau sim thumaa āsie ewag khīirjuwia magum khaibag ichig chugpaapi jēeumkhīir. Mamū magumta jēeujōopaijā khaba, ni jāg sīi emkhoo in parhoobam dūi sierrumjā ich jua puaba, ich agtha sierrum anum. ²² Ūrbá, mua pürug jaaukhim: Jōoirau jaauwai ich jāg urrum gaaimua warre wajak i dau aug waupiju aajem; maimua ar irua nem jaau sim igarnaa i dūi khapes arr khunnjā amach khaibag iseg jēeuwia ich igar theerbabamun, ĩchab irua amjā wajak dau aug auwi am ökhīirjug

pöoma ich agjö apiju aajem. ²³ I chaainjã warre khëchpüiju anaabá. Mag oobaawaita thum iglesia nũnũidũm eem khũũnau khakhapdö aju anaabá, ichdëuta chadcha õor thumaam khũũn thãar khaphũnaa am khĩirjugjã khaphũ chitũm. I iek õrau khaphũ aju aajem ìchab, amachdëu nem waumarrpierr ichdëuta am dũijã amachdëu aajerrjõ aju. ²⁴ Mamũ i iek pãar ar dõsãt iekta õrau amachdëupain chadcharam iek awi agũg ee thũnarr khũũn igar bũurjã wëtba arr khũũnag chan irua tag atcha nem waupi jaaubam aajem. ²⁵ Mamũ ichiita ich deeu mũg jëb gaai pãach awaan bëe nũm ora, pãachdëu ich iek ũrwia ũkhatarran warag ogdũba ich jãg ũkhapi sim. ²⁶ Ar ewag wëtba warag amachdëuta magũm thum ãwatpũiwi ichdëu nem jaau simpai wau wënrũm khũũnag irua ich jãg ich Ayau ichjã iek theeg apitarrjõ amjã iek theeg apiju aajem, ich dũi äba mũg durr gaai õor thum thũnũm pörkhamkhĩir. ²⁷ Mag amachta chi pörnaankha nũisiewai, amauta mũg jëb gayam khũũn dũi nem jua theeg amach garmuata thũr thorrbarr sũubarmjõ dajëk wai nũisiju anaabá. ²⁸ I iek ar chi mag nũm khũũnag irua ìchab amag edpherr garm phĩdagjã deeu aajem; ajapcharan ichpaita am dënkhami auju anaabá.

²⁹ Magnaa ichdëupai, “Ar jũg ũrũũ nũm khũũnau Ēwandam Akharau mũkhũũn iglesiaag jaau sim ũrbat” a sim.

3

5. Sardis phöbör eem pastorrag iek jaaupũitarr

¹ Sardis phöbör eem pastor:

Maach Pör Jesucristoouta ich imeerba jaaupitarr aawai muata pũrũg mũg ësap phã chirũm. Mamũ chi iekhan ar Ēwandam Akhaar ich gaai wai sũenaa phĩdagjã siete wai sũejemuata pũrũg ich imeerba mũg iek jaaupũipijim. Magtarr aawai chamũ pũ atheem iek pũrũg jaaupitarrau:

I iek pũũn chadcha thũrphöo sim aajem, Ēwandam i jëwaag. Mamũ mag simũn pũũn pũch pekau eepai sũi chi thömjõ simta jãg sim anaabá. ² Ichdëu pũ mag sim oo sũewai pũrũg “Khĩir ubũ abá” a sim; “maimua ar ũkha durrum anũmta kha thũu khithëem khũũnjã khĩir onee apibá” a sim. Magbamũn jãkhũũnjã warag eeg pawia khëchju anaabá. I iek irua oowai pua nem wau sim Ēwandamau oowaijã ũu khaba sim aajem. ³ Ar nacha pũchdëu ũrwia ũkhatarr iekta khĩirjunaa, pũchdëu khaigba arr Ēwandamag chugpaapi jëeunaa, deeu i dũi ubũ abá. I iek pua magbaju atheen, nem jũgkhaajem khũũn sũi dëgölp nem jũgkhaimaajemjõ, õor barbajõjõ sũerr ee dëgölp pũ aar barwi pũ gaai mas deeu aajem. ⁴ Mag naab mamũ jãig Sardiim iglesia ee ũu agtha nũm aajem, ãaur khũũn ũdũũr pekaũg amach ũrapiba durrum khũũn. Makhũũnta khajũa bãphã jũanaa i dũi wënrũraju anaabá, am amachdëu ich ipierr wajapha arr gaaimua chadcha mag wënrũraju aai naawai. ⁵ Ar ögkhaba ũu magũm thum ãwatpũi nũm khũũnagan irua khajũa bãphãmta jũapiju aajem. I iek magũm khũũn thũr chan irua ich aar auju khũũn thũr phãajem ag ësap gaaimua borraapũibam aajem. Magju khãai warre irua ich Aai dakhĩir maimua ich chognaan dakhĩirjã, “Chamũ khũũnan mũ dëneũ” a jaauju aajem.

⁶ Magnaa ichdëupai, “Ar jũg ũrũũ nũm khũũnau Ēwandam Akharau mũkhũũn iglesiaag jaau sim ũrbat” a sim.

6. Filadelfia phöbör eem pastorrag iek jaaupũitarr

⁷ Filadelfia phöbör eem pastor:

Maach Pör Jesucristoouta ich imeerba jaaupitarr aawai muata pũrũg mũg ësap phã chirũm. Mamũ chi iekhan Cristo iekhau, ar ichta bũurjã pekau chukhunaa sëu chukhu khitũm iek. Ichdëuta warr rey David khararr yabmejã wai chirũm aajem. Iruata mag yabmeeu puertdi weeu sũubarm chan ni äbmuajã pöd phãar aubam aajem; wa iruata warag khãijã phãar sũubarm chan äbmuajã pöd weeu aubam aajem. Ich mag sũerrũmuata pũrũg ich iek jaaupũipitarr aawai pũrũg jaaukhim:

⁸ I iek pua nem wau simjã irua thuma khaphũ chirũm aajem. Irua khaphũ chirũm aajem, chadcha pũ chan magcha nem jua theeg khaba khitũm; mamũ magũm äba, pua

i ipierraa khitaajem aajem. Pua äsie i igwi, “Mua chan tag i iek ükhabamjä” aba, ich mag ogdüba ükha khitum aajem. Puch mag khitum gaaimua irua pü na puertdi weeu wai chirum aajem, ich iek jaaju ayaa amkhür. Mag puertdi chan ni äbmuajä pöd phäär aubam aajem. ⁹ Ar dösät igarnaa judionaanjä khaba nümta nem sëunem amach iupain amta judionaan aawai Ëwandam chaainau a nürrije aajem khünnag, irua ajués pü khürpheeta jëpör phöbkhapiju aajem, ichdëu chadcha pü khösi chirum amag khap amkhür. ¹⁰ Puchdëu irua jaautarr ipierranaa büürjä jua üyaajä khaugba khitaajeewai irua pü thua wai chitaju aajem. Ichdëuta mag pü thua wai chirum chan müg jëb gaaim khünn thum Ëwandamau chachwi ökhürjug pöoma thunum jaarjä pü warm khünnjö khabaju anaabá, ichdëuta pü thua wai siëwai. ¹¹ Iin jöpcha bëeju aajem. Puchdëu i iek ükhatarr ich jäg ükha chirumjö, ich jäg wajapha ükhapi sim, puchig nem deeu arr jür chikhannagta deem ugua. ¹² Ar ögkhaba üu magum thum äwatpüi num khünnan irua ich Aai Ëwandam iglesia ee dibü järramjö chi thiernnaanag paapüwi ich mag büürjä isegaajä khaugba wënnurrapiju aajem. Ichdëuta am gaai Ëwandam thürjä phänaa i siëjem phöbör thürjä phä siuju aajem. Mag phöbör thür Jerusalem, Ëwandam siëjem aarmua bëeju phöbör. Ichab am gaai irua ich thür iurjä phä siuju aajem.

¹³ Magnaa ichdëupai, “Ar jüg ürüm num khünnau Ëwandam Akharau mükhünn iglesiaag jaau sim ürbat” a sim.

7. Laodicea phöbör eem pastorräg iek jaapüitarr

¹⁴ Laodicea phöbör eem pastor:

Maach Pör Jesucristoouta ich imeerba jaapitarr aawai muata pürüg müg ësap phä chirum. Mamü chi iekhan ar chadam iekpaita iekha sierrum iekha. Ichdëun ich daüa oonaa ich jügüucha ürtarrjä ich agjöota jaajem. I gaaimuata warrjä Ëwandamau nem thum ompaa aujim. Mag sierrumuata pürüg ich imeerba jaapüipitarr aawai pürüg jaaukhim:

¹⁵ I iek pua nem wau simjä thumaa irua khaphü chirum aajem. Irua khaphü chirum aajem, pü jäga si: Pü chan nem pechagjä khaba ni nem khukhunagjä khabata sim anaabá. Ajapcharan puan ükhabaaderrau ükhaba aadëpta sim aajem. Jägbanaa pü warag khukhuna khäijä siëkhiin, i iek üucha akham aajem; wa magbam khai nem pechag khäijä akhiin, üucha siëkham anum ichab. ¹⁶ Mamü i iek puch jäg khukhuna khaba ni nem pechagjä khaba sië pëdchuchuupai sim gaaimua, pü irua döba sië deeu chöipüiju aajem. ¹⁷ Puchdëupain pua, “Münn phatkxon paraamü; phatkxon pöm wai chiraawai deeu nem atheejä augchëba chitum” aajem. Mamü puch kha onegjä chukhuna puch dau aug sim chan pua khaugba, ni sië puch maadëu igmap dau khüsumjönaa mor kharramjö simjä pua puch khaugba sim anaabá. Mag simta pü jäg iekha sim aajem. ¹⁸ Pädë irua jaapüitarr iek ürbarí, pürüg jaaukhim: Pü chadcha phatkxon pöm paraa am khös chirum khai, phür öt ee büunnaa ya chi wajaug appai deeu jäppi simta ich jua gaai përupi sim. Mag khai chadcha pü phatkxon paraa chitaju aajem. Jäg mor kharraa nürram ugua, i jua gaaita khajüa bapphä büürjä memerkhög chukhum përupi auwi jüabá a sim. Maimua daujä wajapha nem oog atheejä ichdëu bënëhë wajapham wai simta përupi athá a sim. ¹⁹ Irua ichdëu öor kha khösüm khünnagan meerrau siunaa ichab wawijä wawiejem aajem. Magua puajä puch khaiabag iseg jëeuwia khüirdam ubü Ëwandamta jurbamun, i iek pü gaai mas aju aajem. ²⁰ Iin maach thäär bükhür chiraajem aajem, weeu auna ichig dubbá amkhür. Äbmua khäijä weeu auwi irig dubbaad akhiin, iin ierrcha dubju chirum aajem, i düi khapeerkhaag. ²¹ Ar nem phithurm awiajä ogdüba üu amachdëuta i dënjö nem thum pödpui num khünnagan, irua ich jup chirum gaai düi äba ich bigaau juppüju aajem, ich düi äba iek theeg nüsimkhür, ich jäg ichdëujä nem thum pödarr jür ichab ich Ayau ich düi äba iek theeg apitarrjö.

²² Magnaa ichdëupai, “Ar jüg ürüm num khünnau Ëwandam Akharau mükhünn iglesiaag jaau sim ürbat” a sim.

4

Ügthar Aai i jëeu num ootarr

¹ Mag mürug thumaa jaau dichtarr khur mua oowai, edjãata puertdijö weeudu wëjöm mua oobaadëjim. Mag eemua nacha mag murchdëu trompeta jëbag sim iek ürtarr ag ödijö simuata mürug, “Mau ügthar pidú, mäg atag nem thumaa öbëbërg maju mua pürug oopikhim” a sëjim.

² Magbarm ee ich Ëwandam Akharauta mü ügthar athaadeewai ich Ëwandam juupjemta nem pörkhau pöoma sim ooimajim. Ag gaai woun äb jup sëjim. ³ Mag pörkhau gaai jup sierr woun sïi mokdaudam jaspe aajemjö büünaa cornalinajö phuphuphumjö sëjim. Mag pörkhau pöm sim bigaau ïchab pirm phãauraanaa dau büüü esmeraldajö simta jüa wëjoojim. ⁴ Mag pörkhau pöm sim bigaau deeum ich agjö pörkhau chaaindam daii khithëem khapan veinticuatro ohood phürdu wëjömjä mua oojim. Maig ïchab jöoin khajüa wajappa bãpphä jüanaa pörsirjä phïr dën jüa sïsid ajim. Makhüün jöoin chi khapanagjä veinticuatro narr aawai makhüün pörkhau mag veinticuatro narr gaai ich agpierr ohood wëjoojim. ⁵ Mag pörkhau warm khüün jãrrcha sim aarmua pagthüm dau phür jëjëer khabaadëm düi ïchab phiphis khabaadëmua sïi iyüümjö aadëp sëjim. Mag pörkhau pöm sim khïirphee ötdau siete paakhanaa dününid thünaajim. Makhüün ich Ëwandam Akhaar ajim. ⁶ Ich ag pörkhau na ïchab phüasjö simta sïi dau büüü simjä sëjim.

Mag pörkhau pöm sim bigaau jãrrcha sïi khanjö sïsidümta khïir gar maimua ëugarm magwe dau khapan phuphup sïsidüm jayap naajim. Mag sïsidümün iiu sïsid ajim. ⁷ Chi nacha sierr leonjö sëjim; mag ëudeem, phak emkhöidamjö sëjim; mag garm wounkha sëjim; maimua ëudeecharam, jayapam, sïi jimiejäu pöm simta ürr jörrömjö sëjim. ⁸ Mag sïsidümün amach jayapwe sïi nem ich khapan agdaujö seis wai sïsid ajim, amachpierr. Ierr jägarm magwe dau phuphupnaa ürrjä sïi dau khapan phuphup sïsid ajim. Amach makhüünau büürjä ijeeuba edaram magwe Ëwandam thö iekhamamua, “Ëwandam, püjü büürjä pekau chukhum khüün chan ooba aajem” anaajim. “Püchta thumaam khüün Pör anaa thumaam khüün khãaijã chi jua thierriu. Püchta warrgarwejã ich mag sierranaa mäg atagjä ich mag sierraju” a thö iekhamajier-ram.

⁹ Mag sïi ich khapan sïsidümua maach Ëwandam ichta ich mag thöojã khaugba mag ich pörkhau gaai oo simug jëeu numua, üu ajim anaa i thö iekha naajim. ¹⁰ Mag i thö iekhakhampier mag jöoin veinticuatro ohood wëjöm khüünau i jup sim khïirphee, “Püchta chadcha chi jua thierrau” anaa amach pörsir phïr dën jüa narr jua ee auwia irig üanaa phöbkhakha aajëejim, mag ichta thöjã thöba warrgarwe ich mag iiu sierrümug jëeuwai. ¹¹ Mag thükhöokhanaa meukharauta irig,

“Püta maar Pör Ëwandamau; püta chadcha chi jua thierr aawai pü khïragta thumaam khüünau eena thö iekhaju aai num” anaajim.

“Püchdëu nem thum ompaam khösi ompaawiata chadcha nem thum thünüm” a thumeukhar majierram.

5

Corderooupaita ësap khaar sïsid arrjä thürrëuju a jaautarr

¹ Mag jãrrcha khu juupjem sim gaai woun oo sierrau, ajapcharan ich Ëwandamauma, ich juachaar gar pa gaai ësap pürthü sim wai simjä mua oojim. Mag ësap, jägarjä phãnaa ëugarm magwe phãnaa, thürmajupierrpai khibjürjö simua khaar sïsid ajim. Magüm siete naajim mag ësap pürthü sim gaai. ² Mua mag oo atham düi ïchab ich Ëwandam chog äb nem jua theeg simua iek khëgkha, “¿Chijãguata magan müig mäg ësap khaar sïsidüm thürrëupüinaa mäg ësap eeureu auju aai sï?” a sëjim. ³ Mamü mam ügthar, ni mäg jëb gaai, ni mäg jëb eegarjä öor äbjã chukhu ajim, mag ësap pürthü sim eeureunaa ag gaai thüraag. Ni sïi agug eerpaju khüünpaijã chukhu ajim. ⁴ Mamü mag ësap eeurjãgnaa ag gaai thürju ayaam woun ni äbjã chukhu ni sïi agug eerpajupaijã chukhu abarm murchdëu

oobaawai, jāga ag gaai phā sim khap abarju awi, mua pöd āwatba warag m̄ bīebaadējim. ⁵ Mag m̄ ich dakhīir bīe chir̄m paawai mag jōoin veinticuatro narr eem ābmua m̄ aig bēewi m̄r̄g, “Oob tag bīem, ar sīebahab” ajim, “David khararr ag chaain ewagam kh̄m bi eem Chaai leonjō jua theeg sīerr̄m. Jāguata ya ichdēu nem thum th̄nm̄m pōdpūitarr aawai ichdēuta jāg ēsap khaar sīsid̄mjā th̄rr̄epūinaa eeurjāg ooju aai sīebahab” ajim.

⁶ M̄chig magbaa mua oo n̄m̄ aawai, chadcha mag sīi khanjō dau jayap ich paar sīsid̄m̄ bigaau jōoin ohood wējōm j̄arr, ar corderodamjō ud̄raa ich th̄ōpiwia deeu iutarra oothēu kh̄erajim; ajapcharan ich Jesuma. Amau i th̄ō naawai pa gaai meerphētarr agtha merag chukhu sīejim. Mag khit̄m̄n sīi kach khapan sietenaa dau khapanjā agjō siete phuphup sīejim. Makh̄m̄n dau khapanag siete n̄m̄ua chi Corderoou Ēwandam Akhaar gaaimua nem thum khaph̄naa durrpierr̄ oo phē wai sījemta jaau sim. ⁷ Mag chadcha mag corderodamjō khit̄m̄ua mawi, mag pōrkhou gaai jup simua juachaa gar ēsap p̄r̄r̄th̄u sim wai sīerr̄ j̄urr̄ i jua eem jēu auwimajim. ⁸ Mag Corderodamau amach dakhīir mag ēsap pa gaai p̄r̄r̄th̄u sim jēu athaimam oobaawai mag sīi khanjō ich paar sīsid̄m̄ua agjō aig jōoin veinticuatro narr dūimua sīi i khīirphee th̄khōkhōod aphōbaadējim. Makh̄m̄n jōoinau amachpierr̄ arpa wai naajim, maimua jarrdam phīr̄ dēn phurii khithēemjā agjō amachpierr̄ wai naajim. Mag jarr ee incienso ipir wai sīsid̄ ajim. Ma, Ēwandam chaainkha n̄m̄ kh̄m̄nau irig jēu n̄m̄ kh̄m̄n iek aajem, mag jarr ee ipir sīsid̄m̄. ⁹ Makh̄m̄n jōoin mag th̄khōkhōod th̄nm̄ua chi Cordero thumeukharmama meukhaar iurta au naajim. Amau meukhaar au narr m̄g ajim:

“P̄chdēupaita āba jāg ēsap jua ee auwi chi khaar sīsid̄mjā th̄rr̄ēu werbaju aai sim, p̄chta thumaam kh̄m̄n kōit ud̄raa p̄ch th̄ōpitarr aawai. P̄ch th̄ō n̄m̄ aig bag ārtarrauta pua ōor durrpierr̄m kh̄m̄n amach meupier̄ Ēwandam athee p̄rkha aujim.

¹⁰ Makh̄m̄nta pua Ēwandam na phadnaan khapiwia īchab chi pōrnaan khapiju. Magbaawai m̄g durr̄ j̄urr̄ amachdēuta khap n̄isiju” a thumeukharmajim ich khīircha.

¹¹ Maimua mua oowai, mag pōrkhou bigaau mag khanjō ich paar sīsid̄m̄ dūi jōoin ohood wējōm ēugar, Ēwandam chognaan pōoma sīi sereu ph̄r̄d̄u wējoojim. Mag th̄nm̄m̄n chi khapanag millones y millones th̄narr aawai, khapaana sīi maach dau warpta pos p̄r̄r̄th̄u, pōd maadēu chi beerjūā khaugba th̄naajim. ¹² Mag th̄nm̄m̄ kh̄m̄nau thet meukhaar au n̄m̄ua mag naajim:

“Jāg Corderodam ōor gaaimua ud̄raa ich th̄ōpitarrauta jua theeg th̄nm̄m̄ thum auwia nem ajapham th̄nm̄mjā thum auju aai sim.

Āba ichpaita thumaam kh̄m̄n khāijā nem khīirjug khaugnaa juapa theegjā ichdēupaita auju aai sim.

Magna a irig eena, i ooim̄gjā thō iekhanaa, irigpaita thumaam kh̄m̄nau jēuju aai n̄m̄” a thumeukhar majierr̄m.

¹³ Ēwandam chognaana mag meukhaar au dichdimaawai, īchab thumaa ich Ēwandamau nem wautarr edjā ee th̄nm̄m̄ kh̄m̄nau, m̄g jēb gayam kh̄m̄nau, khēchwia ya jēb ee n̄m̄ kh̄m̄nau, maimua nem thum ph̄uas ee th̄nm̄m̄ kh̄m̄naupa īchab ō āba meukharau ūrbabapūimjā mua ūrjim. Mag amau ūrbapūitarr meukhaar m̄g ajim:

“Ar pōrkhou gaai Jōoi jup sim̄g maimua Corderodamagjā agjō āba p̄ragpaita m̄g atag paawaijā ich mag thumaam kh̄m̄nau jēuna ee aju aai n̄m̄” ajierr̄m.

“P̄aar wajaugpaita thumaam kh̄m̄nau thō iekhaju aai n̄m̄.

Magna, “P̄achta m̄g atag pawiajā thumaam kh̄m̄n khāijā ich mag jua theeg n̄m̄” aju aai n̄m̄” ahaug majierr̄m meukharaupai.

¹⁴ Magbaawai mag khanjō ich paar sīsid̄m̄ kh̄m̄nau īchab amach paarmua ō āba, “Jāan chadcha ich magau” aajeejim. Makh̄m̄nau magbarm dūi īchab mag jōoin veinticuatro narr kh̄m̄naujā deeu jīepōr phōbkhanaa am wajaug thō iekhajierr̄m amag jēumama.

¹ Mag ěsap pa gaai pũurthu sim jėeu auwi, mũ dakhĩraa mag Corderodamau chi ěsap nacha khaar sĩerr thũrrėupũiwi eeureu oobaadėjim. Magbarm ee mag sĩi ich paar sĩsidũm eem ăbmua mũrũg, “Pidũ, oobahur” a sĩejim. ² Irua mag oobahur abaawai mua oowai, cabaai bũpphũ simta aig sĩejim. Mag cabaai ũr woun sĩerrau ich jua ee choophũ wai sĩejim. Mag simũg pũrsir deewi jũapi sĩubaawai, ichdėuta thumaam khũũn pũdpũiwi, ichta emkhooikha ōbėrjim, ich garmua ich jua jũmpiba sĩerraag. Ma, mũg atag paawai ichdėuta mũig eegarm khũũn ich jua jũmpiba ichta chi pũrkha sĩsiju. Pari ma chan chi Cordero khaba aawai ich mag chi pũrkha sĩerrabaju.

³ Maimua chi Corderodamau deeu chi ěsap auwia mag khaar sĩerr napemjũ thũrrėubapũaiwai, mag dau jayap ich paar sĩsidũm eem ăb phak emkhũijũ simua agjũ, “Pidũ, oobahur” ajim mũrũg. ⁴ Mag irua oobahur abaawai deeu cabaai phurũ simta dũnũũubaichėjim. Mag cabaai phur sim ũr woun sĩerr jua ee espaar joothũ sũwi jua theega apijim, ōor khũinaa thũnarr meeukhapiwi wir aig chikham khėchamkhĩir. Magbaawai durrpierr juurhi theega sĩi wėrbũphũo aadėjim. Ma ajim sello numiim gayam mũrũg oopitarr.

⁵ Maimua sello thũrjupam thũrrėuju mũrũg oopijim. Majũ arjũ chi Corderodamau thũrrėubapũaiwai mag jayap narr ee ăb wounkha simta ich khapan seis wai sĩerrau warm khũũn dėnjũ, “Oobahur” ajim mũrũg. Magbaawai sĩi cabaai phũis simta dũnũũubaichėjim. Mag gaai woun bėetarrau ich jua ee lib chach wai bėejim. ⁶ Mag cabaai phũis sim dũnũũubaicheewai mag jayap ich paar sĩsidũm eem ăbmua jũdau theega burru igwi magjim: “Khũai ăb phidkhabarmuata trigo libdam thũrjupai auju. Mamũ nemkhuu vino dũi awaag chan phatkhon chukhum” a sĩejim.

⁷ Mag khur sello jayapam thũrrėubaadėjim. Maimua Corderodamau mag sello jayapam thũrrėubapũaiwai jũrr mag jĩmiejũ pũm sim ũrr jũrrũmjũ simuata, “Pidũ, oobahur” ajim mũrũg. ⁸ Magbaa mua agũg oowai cabaai uashũ khũirkha sim gaai ăb wounjũ simta mua oojim. Mag wounjũ sim thũr “Chi Meem” a thũr sĩejim. Mag gar deeu urajim. Ma, i thũr “Khĩmie Durr” a thũr naajim. Makhũũnag jua theeg deewi mũg durr peer jũrrchapaĩm amag jaaujim, esparau ōor khėchnaa, jũdaũajũ khėchnaa, bėn theeg ōor ee burruwi agũmuajũ khėchnaa, sĩi nem pabũ eem nem maach khoojemũgjũ ōor khėchpũimkhĩir.

⁹ Mag khur chi Corderodamau chi cincoom sello thũrrėubapũaiwai nasadjũ wau sim eegar mua oojim, Ĕwandam iek jaau durrum gaaimua khėchpũimarr khũũn. ¹⁰ Makhũũnau amach dau aphũũ juau khėchmarr jũrr Ĕwandamag am dũi agjũ amkhĩir jaau durrumua thet mag naajim: “Ĕwandam, pũchta thumaam khũũn khũai jua theeg ũrchanaa, pekaujũ chukhu, pũch iekhattarrjũ chadcha khitũm, jũagwaita pua maar bag ărtarr jũrr ōor i agkhawi maar khėchtarr khũũn dũi ich agjũo ajuuta jũg sĩma?” anaajim irig.

¹¹ Amau magbaawai amag khajũa bũphũ sĩsidũm phėdeewi sĩi warag, “Pũar khodnaanjũ pũach khėchtarrjũ Cristo ipierraa i iek jaau durrum gaaimua khėchpũiwi pũach aig ăba paaukhachė nũm ora, idėu bũchkhun oo athat” ajim.

¹² Maimua chi Corderodamau jũrr ya seim sello thũrrėubapũaiwai ũur theega duui dichdimamjũ mua oojim. Magbaadeewai mũg edau ăsdawam sĩi put phũichjũ phũissi aadėjim; maagwai jũrr edau chi edaram, ajapcharan edau argma, bagjũ phurii aadėjim.

¹³ Magbaadee ĩchab edjũ ee phĩdag thũnarrjũ, sĩi phũ theeg wėbaadeewai nemjũ agtha khũguthu khitwe khũi duubjemjũ, mũg jėb gaai khũi thũnũisijim. ¹⁴ Magbaadėm dũi ĩchab edaujũjũ sĩi ěsapjũ pũũrsiirmamua chukku aadėjim. Magbaa thumaa durrsĩ sĩsidũmjũ amach narr aigmua chawag ěrėubaadee ĩchab dũjũrr morr sĩsidũmjũ ich agjũ chawag ĩũdũjierram. ¹⁵ Mũg durr gayam reinaanjũ mag oobaa, ăaur khũũn jėb degjũ ierr paaukhamaawai, ăaur khũũn durrbũ ee mokpũr dapagkham eegarjũ dubjierram, daumeerwai. Mamũ makhũũn appaijũ khabajim. Ich agjũ daumerjierram ĩchab, chi daphũm khũũn, soldaun pũrnaan, riknaan, chi jua thierrnaan, sĩi chikham chogkha par phidkha sĩsid arr khũũn pa; thumaam khũũn ich agjũo daumerjierram, jũphierr nũm

iekhau. ¹⁶ Mag daumer n̄mua durrsīigta wounaanagamjō chaigpanaa, “Jāg pörkhau gaai oo sim̄ug maar oom ugua, maar ür durbagkhawi pāach eegar maar meer atthat” anaajim. ¹⁷ “Maar meer atthat! Maar gaaita Cordero khīir machag meeuju ed barbaichēm. Jāg sim, ĵkhaíu i jua j̄mbarju?” anaajim, i ökgau.

7

Israelfaan chi dauchacham kh̄un

¹ Mag th̄narr khur mua oo n̄m aawai Ēwandam chognaanta dau jayap m̄ug jēb ür d̄n̄n̄n̄id̄na naajim: āb dokhēu gar edau öbeerjem gar, āb dökhierr gar, āb thoom igar juachaar garm bijār, maagwai āb juawē gar, arag dau jayap naajim. Makh̄unau büürjā phū dichpiba th̄na wai naajim, ni m̄ug jēb gaaijā phū wēba, phūas ürjā wēba, ni büürjā pabüdam gaaijā phū wēm ugua. ² Īchab deum Ēwandam chog edau öbeerjem garmua urumjā mua oojim. Magua ich jua ee öor dauchaachjem waidurajim, ich Jöoi charau agua öor dauchachamkhīir deetarr. Ich mag Ēwandam chogau mag warm kh̄un jayap m̄ug jēb khaibag waunaa phūasjā khaibag wawaag jua theeg narr kh̄unag thet kh̄iesirnaa, ³ “Ēwandam iek jaau wēn̄urraju kh̄un dag gaai marau agtha ich Ēwandam dauchach phākhaba n̄we chan, oob jüchag m̄ug jēb, m̄ug phūas, ni pabüjā khaibag waumiet” ajim amag.

⁴ Mua ūurwai mag chi dauchachpütarr kh̄un thum chi khapanag ciento cuarenta y cuatro mil n̄m anaajim, Israel chaain amach thürpierr m̄ug:

⁵ Judá khodnaan: 12,000

Rubén khodnaan: 12,000

Gad khodnaan: 12,000

⁶ Aser khodnaan: 12,000

Metalí khodnaan: 12,000

Manasés khodnaan: 12,000

⁷ Simeón khodnaan: 12,000

Leví khodnaan: 12,000

Isacar khodnaan: 12,000

⁸ Zabulón khodnaan: 12,000

José khodnaan: 12,000

Benjamín khodnaan: 12,000

Arag ciento cuarenta y cuatro mil naajim mag Ēwandamau dauchachpitarr kh̄un.

Öor pöm khajūa bau appha jūa narr kh̄un

⁹ Magtarr khur ūwaa deeu Ēwandam juupjem pörkhau pöoma sim̄ug mua oowai, öor pöoma sīi büjāaupaita baurur wējōm oojim chi Cordero na. Mag sīsīd̄m̄un thumaa khajūa chi bau appha jūanaa sothark piujōo khithēemta jua panhappa th̄naajim. Maig th̄naajim öor phöbörpierram kh̄un, meupierr meu khīir pogkhe; wajarcharan durrierram kh̄unta maiguin āba podpa th̄naajim. Mag sīi khapan maach dau dürrkhab warpham magwe ph̄urdu wējōm aawai pöd ābmuajā beer aubajim, kharra naajim khai chi khapanag. ¹⁰ Mag th̄n̄m kh̄unau serereukhamua, “Ar pörkhau gaai oo sim gaaimua maimua Cordero gaaimuata maachin ūu peerdu n̄m” a serereu khajierram. ¹¹ Maagwai chi Ēwandam chognaanjā thum büjāaupaita d̄n̄n̄n̄id̄ ph̄urdu wējōojim, mag pörkhau bithurg jöoin ohood wējōm düi Īchab mag sīi khanjō ich paar sīsīd̄mpa th̄n̄m eugarm magwe. Mag d̄n̄n̄n̄id̄ th̄n̄m awi, mag pörkhau gaai oo sim khīirphee phöbkhanaa, i thö iekhamamua irig mag naajim:

¹² “M̄ug atag pawijā āba maach Ēwandamta ūucha chitaju.

Iita āba ooim̄ug phēnaa thö iekhaju aai n̄m.

Ichta āba khīirjug khaug sīerr̄m.

Irigpaita Īchab thumaam kh̄unaujā eena ūu ajim aju aai n̄m.

Ichdēupaita chadcha jua theeg thum auju aai sim.

Jāan chadcha ich magta aju aai sim” anaajim amachdēupai.

¹³ Magbaawai mag jöoin veinticuatro narr eem äbmua mu aig bëewi murug, —Ar öor sïi khajüa bäpphä jüa sïsidum, ¿pua khaphu chirú aichëjim, chijã khun agá maimua jãkhun jammua bëejierrá?

¹⁴ Magbaa mua irig, —Señor, puchdëuta khap chirabahab, mua chan khaugba chirum a chirajim.

Magbaa ichdëu murug jaaubaadëwi magjim:

—Jãkhunan Êwandamau öor ökhïirjug pöoma api num jaar üu i iek ogduba ükha durravia peerdutarr khunaugui ajim. Magua khabahab ajim, jãg am khajüa bäpphä jüa sïsidum, chadcha ich chi Cordero bag ärtarrauta amach khaibag thum chugpaatarr aawai.

¹⁵ “Magwiata jãg büürjä ijëeu khaugba edaram magwe pörkhau gaai oo sim khïirphee i ipierraa irig ich khïircha jëeu durrungui” ajim.

“Maagwai jãg pörkhau gaai oo simuata am thua wai sïju.

¹⁶ Ya jãgbarm aigmua tag am jãsog äwatba, ni öbichagjä äwatbam; ed pechagaujã khakhaichag khaba, ni edaúajã am phaabamgui” ajim.

¹⁷ “Jãg pörkhau bigaau ohood wëjöm jãrr ar corderodamjö simuata am thua wai sïjugui” ajim.

“Ichdëuta, dö parag aar nemchaain dö döpien phë arrjemjö, amau nem ig num thumaa deewi ichdëuta am dauchöjä jãrpüüi ajü” a jaaumajim murug mag jöoirau. (*Sal. 23:1-2; Is. 49:10; Ez. 34:23*)

8

Ësap khaar sïerr äbmiecharam thürrütarr

¹ Maimua chi Corderoou ya äbmiecha sietem sello thürrëupüinaa chi ësap eeurjãg athaawai, edjä ee ora jãrrjö sïi khïüu jöisijim. ² Mag khïu thunuu arr khur mua oowai Êwandam chognaanta siete i na dununuid thunaajim. Makhunag siete trompetas deejim, amach pipied ääbdö auwi ökhar ichdëu jaaumam aig sirmamkhïir. ³ Mag warm khunag jigtarr khur deëum Êwandam chog bëewia, deëum incienso phaajem phïr dën büruu phurii khitum jua ee waibëewi, agjö ich ag phaajem nasãd ügthaa wau sim khïirphee dunuuchëjim. Mag i dunuubaicheewai warag irig incienso pöm deejim, Êwandam chaainau jëeu durrum iek düi khajapham nemjö pömaacha waaurëunaa mag phïr dën nasãd wau sim gaai phaamkhïir. ⁴ Mag incienso phaabaadeewai chi naar Êwandam chaainau jëeu durrum iek düi mag Êwandam chog chi phaa sim jua eemua äba Êwandam sim aarta naar jïubaadëjim. ⁵ Maimua mag chi Êwandam chogau ichdëu incienso phaajem büruu khitum waiberr auwi, jürr nasãd gaai chi daupaam eemta auwia, ich dën ee ipiirnaa mug jëb gaai phöpüijim. Mag phöbapäiwai, pagthumta bubuju khabaadëm düi öor iekjö iyüumjö jöisim ee, pagthum dau phur jëjëer khabaadëmua uuurpa duuibaadëjim.

Ma ajim äbmiecha sietem sello thürrëupüi num murug oopitarr.

Siete trompetas narr ääbdö sirmam ootarr

⁶ Maimuan chad mag Êwandam chognaan siete amach pipied trompeta ääbdö wai narr khunau ya siraag paaukhabaadëjim. ⁷ Chi nacha sir sïerrau ich trompeta sirbaadeewai nosgdau dap mokpörjö sïsidumta ötkhïir sïi bag phuriimjö sïsidum düi khüibaadëjim mug jëb ür. Magbaawai pabü jãrrchapaím khëchwi phüakdam phäauraa khëkhëd arrjä sïi thumaa phaadubjim.

⁸ Maimua mag nosgdau dap chë dichtarr khur mag nacha sirtarr gar sïerrau agjö ich trompeta sirjim. Mag biek numiim sirbaadeewai sïi nem pöm durrsïjö simta ötdau khïirjö ug bëewi phüas ee burrijim. Magbaawai jãrrcha atcha phüas bagag pajim. ⁹ Mag phüas eem dö bagag pabaadeewai agjö jãrrchapaím äwarrjä khëchdubwi mag phüas ee barco jörrjëe arrjä agjö jãrrchapaím warre ärwi joothüppierram.

¹⁰ Magbaawai äbakraújã agjö ich trompeta sirjim. Mag ya sirm thãrjupam gaai paawai, edjä eemua phïdag pöoma simta ötdau khïirjö phug bëewi, mug jëb gaai dösig

khapan dökhum dipa nūnūidūm ūr burrwī, peer jārrchapaím dōsīg eem dō ārpūijim. ¹¹Ma, phīdag “Chi Ach” a thūr sīejim. Magua ich burrtarrpierr dō nūnūidūm thum achag abpāaiwai ōr pōoma ōjim.

¹²Maimua deeam chi Ēwandam chog agjō aig sīerrau īchab ich trompeta sirjim. Ma, jayapam ajim. Mag sirbarmua mūg edau āsdawam jārrchapaím thōo auwia, edaram ed argjā jārrchapaím thōo auna, phīdagjā īchab jārrchapaím dau thōokha aujim, amach wūajemjō wūam ugua. Maimua edau khēubaadeewaijā sīi athuuchata khīssu aadēmua da āspabajōomjōta aadējim. ¹³Magbaa mua oo nūnū aawai Ēwandam chogta edjā ee ūapēpērgmamua iekha jōrrajim. I iekhamatarr mūg ajim: “jĒ! jAaay, īsin chad! Agtha Ēwandam chognaan thārjupam khūnau amach trompeta sirju waur nūm. Nau jākhūnau sirphōbaadeewai mūg jēb gaai jooba durrum khūnan chadcha aphūta durraju” a iekha jōrrajim chi Ēwandam chogau.

9

¹Maimua chadcha chi Ēwandam chognaan sirju waur narr eem ābmua ich trompeta tēe aadējim. Mag siram cincoom gaai, Ēwandam chogta edjā eemua phīdagjō phug bēem mua oopūijim. Magūg, sīi jēbdijō ierr maach dau warp ithurm jaaba wējōm ee thūrdō sim dēn chi yabme deepijim ich Ēwandamau. ²Magbaa mag yabmeu mag ithurm jaaba wējōm eem thūrdō weeu athaawai, ag eemua orno pōmkham eemjō sīi ūgthaag naar phūissi khōrr jūbaadēmua edau khīir gar thūa jōisewai, warre edaujā khīssu aadējim. ³Mag naar jūbaadēm eemua langosta dap asphitjō sīsidūm pōoma ōbērdutkhawi durrpierraa aaidūjierram. Mag sīsidūmua khaawai khierr machag dōjūr khierr machagjō apijim chi Ēwandam chogau. ⁴Mag langosta dap sīsidūmūg būrjā pabū chig apiba, pakhērjā thūrrkhichpiba, phūakjā ārpiba, ni nemjīirjōmjā ārpiba jaaujim. Āba amag jaautarran, ōr Ēwandam dauchach amach dag gaai chukhum khūnta khaibag waupi jaaujim. ⁵Mag amag ōr khaibag waupi jaaujēb mamū, pōd thōo chan thōoju khaba nūm a jaaujim. Ōr thōoju khāai sīta am gaai khaa nūmua cinco meses sīi am gaai mas waupi jaaujim. Mag khaamam khierr machagan dōjūriu khaamamjōta aajeejim chi machag.

⁶Mamagkham jaran parii ōrau wir aigpai amach thōo ēkhawiajā pōd amach thōoba-jurau. Thōm khōchaaga aadēp awiajā meeg khabata thaabatarrjō aadēp ajurau, būrjā thōba.

⁷Mag langosta, ōr khīirkhanaa pōr gaaijā pōrsirjō sīsidūm paar sīsid ajim, phīr dēn. Mag sīsidūmūn sīi cabaai juurhi ee wērbūan arraag wajak khīir khaug sīsidūmjōta sīsid ajim. ⁸Mag sīsidūmūn īchab sīi ūinjō pōrbū wārnaa khierrjā khum khierrjō sīsid ajim. ⁹Am mor sīi jierjō simua meu sīsid ajim. Mag sīsidūm ūrrphōbaadeewai ich jēbag sīi juurhi ee wērbūajem carota wērbū phōbaadeewai cabayou wai khaphig phōbaadēphūm iekjō sīsid ajim. ¹⁰Mag sīsidūmūn dōjūrjōta dur gaaijā jur paar sīsid ajim. Mag sīsidūmūgta ōr khaibag waupi jaautarr aawai am khierr machag mag dur gaaita sīsid ajim, mag khaamamua cinco meses ōr gaai machag āwatpi wai naag. ¹¹Mag langosta pōm durrpierr aaidū thūnūm pōr īchab ich mag ierr ithurm wējōm ee thūrdō sim aar chi pōrkha sim ag mepeerpaiu. Mag mepeer thūr Abadón aajem ebreonaan meúa. Maagwai griegonaan meúata Apolión aajem. Mag sim aig maach meúan “ōr pōm khēchmie” a simū.

¹²Ma, trompeta cincoom sirbarmua nacha ōr dau aug wautarr ajim. Mamū agtha dau numí sirju waur naajim.

¹³Mag khur chadcha chi Ēwandam chogau warm khūn dēnjō ich trompeta sirjim. Ma, seim ajim. Maig Ēwandam khīirphee phīr dēn nasādjō simta kach jayap jūjūnū sim sīejim. Mag chi Ēwandam chogau ich trompeta tēe abaawai ¹⁴mag nasād kach jayap jūjūnū sim eemuata woun iekjō chi Ēwandam chog mag ich trompeta sir sīerrag iekha simua, “Ar dōjā pōoma Eufates aajem igaa mepeer dau jayap ō jūkha thūnūm ēerkhūibapūi” a sīejim. ¹⁵Magbaawai chadcha mag mepeer dau jayap jūkha thūnūn

ēerkhūipūijim, amach ēerkhapūiju ed pabaadeewai. Ich ar maig ajim am ēerkhapūiju atarr ora, mag ēerkhabapāiwai ðor mʉg jēb gaai jooba durrum khūun jārřhapaím khēchpūimkhīir. ¹⁶ Makhūun ēudee soldaauñ cabaai gaai wēdurajim, ðor khaibag wauju khūun. Mua ūurwai am khapanag doscientos millones anaajim.

¹⁷ Magta mʉrʉg makhūun cabaaijā oopijim. Mag cabaai gaai wēnʉrʉm khūun amach thūrr gar jierrjō sīsidʉmta ōtdau khīirjō phuu pʉurdu jūa sīsid ajim; āaur khūun dēn sī phāauraa jacintojō sīsid aawai tagam khūun dēn azufrejō uashāu khīirkha sīsid ajim. Chi cabaai pōr, león pōrkha sīsid ajim. Mag sīsidʉm i eemua sī ōtdau khīirta khīrchēug ōbēr thūnʉm dūi naar jūbaadēphʉm eemua azufrepata jīerrarrau khajim. ¹⁸ Mag ōtdau khīir naar dūi azufrepa jīerrarraukhamua ðor pōoma peer mʉg jēb gaai jooba durrum khūun jārřhapaím ōdubjim. ¹⁹ Mamʉ am i ee mamagkhamuapai khabajim, mag ðor pōm khēch thūnarr. Mag sīsidʉm durin īchab sī nemkhōrjō pōr paar sīsid aawai magʉmuapata īchab ðor dajēk wai naajim.

²⁰ Mamʉ mag ðor pōm ōdubtarr ee chi iuu nʉsierr khūunau amach daúa mag ootarrjā amachdēu mag nem khaigba waujerr chan būurjā pʉabajierram. Mag khāai warag meperagta Ēwandamagamjō jēeunaa, sī nem parhoob phīr dēn, phatkhon dēn, bronce dēn, mokdau dēn maimua pa dēnpa nem oob waunaa, ni iijūā iuba sīsid aawai dʉrdʉrjā aba ni amachig jēeu nʉmjā khaugba sīsidʉmʉgta warag jēeu nʉsijim. ²¹ Mamʉ magpaijā khabajim. Magphōbaadēmʉn wir aig chikhamanjā amachdēu khēcham aig khēchnaa, bēnēujā chikham khʉgnaa, amach ðor khabam dūijā khapesnaa ich mag nem jīignemjā nʉsijim, amach jua pʉaba.

Mag trompeta seim sirbarmua Ēwandamau mʉg atag ðor i agkhaju mʉrʉg oopitarr ajim.

10

Ēwandam chog chi jua thierr ūgtharmua ēsapdam dūi bēetarr

¹⁻² Magtarr khur mua oo nʉʉ aawai, Ēwandam chog dewam nem jua theeg simta ūgtharmua sī jʉunthumie bau thūnʉm eemua bēewi, mʉ dakhīir būchaar garm bū phūas ee dʉnʉʉunaa būwē garm bū durr jēb gaai dʉnʉʉuchējim. Mag simua pirm ich pōr ūr wai sīejim. I khīir, sī edau khīirjō būʉʉ maach dau khakhaisamjō sīewai i bū sī ōtdau ūgthaag uu jējēerkhamjōta sīejim. Ēsapdam pa gaai pʉurthʉ khitʉmjā jua ee wai sīejim. ³ Mag dʉnʉʉuchēwi nem iek theeg āaa ajim. Mag āa a simʉn sī león puu a sim iekjō sīejim. Mag irua āa abaawai pagthʉm siete narrauta dūi i iek ūkha, āaa ajierram. ⁴ Maimua mag pagthʉm siete narrau iekha dichdimaawai ya mua ēsap gaai phāag ēkha chirajim. Mamʉ magbaa īchab ūgtharmua mʉrʉg woun iekjō, —Jāg pagthʉm siete narrau nem jaaubarm pʉchdēu ūrtarr oob phām; sī pʉch thāar eepai wai sīsī ajim.

⁵ Magbaawai mag Ēwandam chog bū āb phūas ee dʉnʉʉunaa bū āb durr jēb gaai dʉnʉʉu sīerrau ich juachaar garm jua ūgthaag edjāag ʉanaa magjim:

⁶ —Ēwandam ichta ich mag meejā khaugba sīerranaa mʉg edaujā ompaawi, mʉg jēb, mʉg phūas maimua makhūun ee nem thūnʉm thum ompatarr Jōoi iekhau, mʉgbarm aigmua ya chadcha maachdēu jaau nʉmjō aimʉʉ pamgui ajim. ⁷ Ya ābmiecharam Ēwandam chogau sietem ich trompeta sirbaadeewai Ēwandamau ichdēu ich thāar eepai nem wauju khaphʉ sīerr thumaa ich i jaaumienag jaautarrjō aagpamgui ajim chi Ēwandam chogau.

⁸ Magbaawai mag edjā eemua mʉrʉg woun iekjō iekha sīerrau deeu mʉrʉg, —Ar Ēwandam chog bū āb phūas ee dʉnʉʉunaa thoom bū durr jēb gaai dʉnʉʉm aar mawia irua jua ee padam gaai ēsapdam pʉurthʉ khitʉm eurjāg wai dʉnʉʉm jēeu athamī ajim mʉrʉg.

⁹ Magbaawai chadcha mua i aar mawia ichig mag ēsapdam jēubaimaawai mʉrʉg, —Ya magan warre khōbapūi ajim. Nau pua i ee aauwain chadcha khūwaa mieljō khōpūiju; mamʉ pʉ bi ee pabaimaawai nem achaaga pʉ biu āwatbajugui ajim mʉrʉg.

¹⁰ Magbaawai mua chadcha mag ěsap i jua eem auwi khöbaadějim. Warran chadcha mua mieljö khüwaa khöpüijim; mamu ya mu jā gar paawaita sīi nem achaaga mu biiu āwatbajim. ¹¹ Magbaawai mag chi murug ěsap dee sierrau murug, —Agtha Ĕwandamau nem waumaju pōoma thūnaawai puajā agjō phāju pōoma chirumgui ajim, phöbörpierr òor meu khīir pogkhe amach meupierr nūnidam ee durrpierr reinaanagpa jawaag.

11

Ĕwandamau òor numí ich i jaaumkhīir pūitarr

¹ Maimua ābmua padam duraa khitum murug deejim. Mag deewi, —Jāgua chachbamí ajim; Aai i jěeujem di, ag ee nemchaain khěchnaa phaa nūmua Ĕwandamag jěeujem nasād, maimua ag ee Aai i jěeu num khūnjā agjō chi khapanag beerbapūi ajim murug.

² Mamu ar daau gajārcha òor biirdūajem wĕu wĕjōm chan oob chacham ajim, jā sīi būrjā ũkhaba aajem khūn atheem aawai. Makhūnauta año thārjup awi jārr Ĕwandam phöbör dūi sīi amachdĕu ampierr ajugui ajim. ³ Pari mamag khabaadeewai Ĕwandamau ĩchab ich i jaauju khūn numí pūijugui ajim, año thārjup awi jārr makhūnauta surkhaajem khajūa jūanaa irua amachig nem jaaubarm jūr òrag jaaumkhīir.

⁴ Chi Ĕwandam chogau jaauwai ich makhūnta jōoi Zacarías khararrau olivo bū numí jaanaa ĩchab lámpara ausiujemjā numí jaautarrau. Ajapcharan makhūn numiim khūnauta ajap òor dau aug wau num jaar maach Ĕwandam thumaam khūn Pörkha sierrum iek jaauju khūnau. ⁵ Makhūnta ābmua khāijā khaibag wauju ěkhaju atheen, sīi amach i eemua òtdaujō uu jějěer khabaadĕmua warre amach dūi mag num khūn sīi phaa khěchpūiju anaabá. ⁶ Makhūnaun año thārjup awi jārr amachdĕu Ĕwandam i jaau wĕnurrum ee būrjā nose chĕpiba aagjā nem jua theeg naaju aajem. Dō bagag paapūimaagjā jua theegnaa ĩchab òor dau aug wawaagjā amachdĕu am aig aju anaabá.

⁷ Maimua mag año thārjup awi jārr Ĕwandam iek jaau wĕnurrum awi, thum jaau aaipabaadee, mag ierr ithurm wĕjōm ee thūrdō sim eemua mepeer sīi jāgaamjō sim öbĕrchĕwi, am dūi wĕrbuchĕwi, ich garmuata am pödpūiwi am khěchpūiju. ⁸ Mag khěchpūiwi, thumaam khūnag ich jua oomkhīir, maach Pör Jesucristo meerphĕ thōotarr ag phöbörjā wĕug ee amach numwe sīi ěudatkha sīuju. Mag phöbör Jerusalanta ich khaibag gaaimua jūr Sodoma a thūrnaa ĩchab Egipto gaai thūr sim, makhūnjā ich agjō khaibag athee thūrphōo sierrjěe arr aawai. ⁹ Mag khěchpūiwi khāai thārjup awi jārr sīi kaaijā ee ěudatkha sīuju, òor phöbörpierram khūn amach meupierr meu khīir pogkhe běe thūnum khūnag oomkhīir. Mamu iwiir ābam khūnau mag oowi bĕpam iigwaijā chi khěchtarrau uduur bĕppibaju. ¹⁰ Makhūn numí mag Ĕwandam iek jaau wĕnurrum khūn mag mepeer sīi khanjō simua khěchbapūim abaawai, òor durrpierram khūnta onee ajurau, Ĕwandam i jaau durrum gaaimua amach khajap sīuba aajerr khūnta ya khěchbapūiawai. Mag onegau jūr agdaujō chikhamnag regalojā uahūanaa phiestajā wauju.

¹¹ Mamu am mamagkham ee, mag khāai thārjup awi jārrnaa, deeu Ĕwandamau am akhaardam am gaai phāarthū sīubaawai amach numwe deeu phiidatkhaju anaabá. Mag khěchpūiwi khāai thārjup awi jārr narrta deeu Ĕwandamau phiriutkha atham oobaawai chi oo num khūn wajappa jāphierrju aajem. ¹² Mag chi Ĕwandam i jaau wĕnurrum khūn deeu iiu phiidatkha nūisiewai ũgtharmuata òor iekjō amag, “Mau ũgthar pidut” aju. Magbaawai chadcha edjā baug ee ũgthaa paaukhabaadĕju. Mag am ũgthar paaukhabaadĕm am oomaphanaa am kha ukhur aajerr khūnaujā oopūiju. ¹³ Am mag ũgthar paaukhabaadĕm ee uur theega duuibaadĕmua phöbör eem dijā di khapan sīi durbagkhaju. Mag di chūabagkhabarmua òor siete mil warre khěchju. Magbaawai mag uuruu khěchba ũu iiu nūisim khūnau ĩchab jāphierr durrumua Ĕwandam ũgthar khĕraajem thō iekha nūmua irig, “Ĕwandam, puchta chadcha emkhoirau; pūjōm chan ni ābjā chukhum” ajurau, jāphierr num iekhu.

¹⁴ Ma, trompeta seim sirtarr ðor dau aug wauju jaau sim ajim, biek thärjup waaur narr eem ya biek numiim.

—Mamü agtha chacham äb waaur sim ajim, thärjupam. Ma nau jöpcha oopijugui ajim mürüg.

Äbmiecharam trompeta sirtarr

¹⁵ Mag dau äb waaur sim atarr aawai chadcha ïchab deeum Ēwandam chogau chi äbmiecharam ich trompeta sirjim. Ma, sieteem ajim, äbmiecharam. Mag sirbaadeewai ügthar sïi ðor iekjö sereubaadēmua mag naajim:

“Müg durrän thumaa maach Pör Ēwandamaujã jüanaa, ichdēucha jür auwi maach Pörkhapitarr düimuata jüaju aai nüm.

Mag, maach Ēwandamauta müg durr gaai thum ichta ich mag chi Pörkha sīsiju” anaajim.

(Ex. 15:18; Dn. 7:14,27)

¹⁶ Magbaawai ïchab Ēwandam khüirphee mag jöoin veinticuatro amach pörkhaupier ohood wējorr khüunaujã eeg phöbkha jēkhut dagau dürkhanaa irig jēeumamua mag naajim:

¹⁷ “Ēwandam, püta maar Pör thumaam khüun khäaijã chi jua thierr aawai pürügta üu ajim anüm.

Äba püchta warrgarwejä ich mag chitanaa ïsjã ich agtha iiu chitüm.

Īs pua püch jua theeg thum auwi müg durr chadcha püchdēuta ya jüa chirsim.

¹⁸ Durrierram khüunta pü düin meeukha thünüm;

mamü ya pua am gaai püch khüir machag meeuju ed pachëjim.

Īsin chad pua nawe khēchtarr khüun khüircha jaaumamua amachdēu nem waaujerrjö püchdēujã am düi aju.

Īsta ïchab püch chogkhanaa püch i jaumien düijã wajaphanaa püch chaainkha nüm khüun düijã wajapha aju edau, thethem khüun wa sïi parhoobam khüun awijã ar püchig ee aajerr khüun düi.

Mamü ïchab ĩsta pua ar müg jēb gaai nem är nüm khüunjã öpüiju edau” anaajim, irig ee nümua.

¹⁹ Amau mag Ēwandamag jēeuphöbaadēm ee mua oowai Ēwandamag jēeujem diita weeudü jöisijim, ügthar. Mag weeudübaadēm ee ierr mag warrgarwe ich chaain düi iek deetarr äkhaajem baaudiita dawaa aadëjim. Mag chi Ēwandam di weeudübaadeewai, pagthümdu phür jējēer khabaadēm düi ðor iekjö sereu jöisimua, pagthüm theega wüwia üür theegjã duuibaadēm düi nosej dau dap sïi mokdaujö sïsidümta chē thünüisijim.

12

Öoirjö simua üüi ēudee ēkhatarr

¹ Maimua edaujã ee ijaaur öbërrjim, Ēwandamau ich jua theeg oomkhüir püitarr. Mag ijaaur öbërtarr müg ajim: Üwirauta sïi äsdawam edauta khajüajö jüanaa jürr edaram edau arg gaai oo dünüm edjã eemua öbërchëjim. Ich mag üüirau pörsir jüa sim gaai phïdag sïi docen äb phuphup sïejim. ² Mag khitümün jöör khitarr aawai agäa agäa khitajim, ya chaai awaag bi machgau. ³ Mag üüi öbërchëtarr khur deeum ijaaur edjã ee öbërrjim. Mag ijaaur jürr müg ajim: Öoirjö nem pöoma sïi phurü simta äbam gaapai pör khapan siete nener simpierr pörsir panhappa sïejim. Mag simün ïchab kach khapanjã jujür diez wai sïejim, phak kachjö sïsidüm. ⁴ Mag simua dur phis a thüaphëbaraau warre edjã eem phïdagjã jürrchapaím müg durr ür thüphäau süujim. Magwi mag üüi chaai awaag bi machkha sierr khüirphee nü sïisijim, ich dakhüir athaawai ag bürre chi chaaidam khöpüyaag. ⁵ Magua mag nü sim ee, mag machkha thünarr aawai, mag üüirau chaai chi emkhoidam oojim. Mamü mag atham bürre äbmua chi chaaidam jüirbaadēwi Ēwandam ich pörkhau gaai oo sim aar wai dünaaimajim, üdüür khöpiba. Mag chaairauta jöoipa sïsiewai nem iek theeg jürr durr müg wējöm thumaa ichdēuta jüa sïisiju a jaajim mürüg.

⁶ Magbaawai chi äd jürr sïi jãog wai naamkhïir Ēwandamau i athee nem thum khïir khaug wai sierr aawai warp ðor chukag ee mawi mamta año thãrjup awi jãrr sïeimajim.

⁷ Maimua magtarr khur edjä ee juurhi phiidujim. Ügtharm Ēwandam chog Miguel anumta tagam ich khapeen agjö Ēwandam chognaan düimua jürr mag mepeer ðoirjö simta sïi pör khapan sim düi wërbu naajim. Mag ðoirjö sim igar num khunjä agjö khapan thunaajim. ⁸ Mamu chi angelnaanau amach garmua chi mepeer pödbapãaiwai chi mepeer warre ich khapeen düi ügtharmua jur wërppüijim. ⁹ Magta chadcha chi mepeer mag ðoirjö sim ich khapeen ich igar thunarr khun düi äba ügtharmua mug jëb gaai barkhüipüijim. Ich mag mepeerpaita warrgarwe nemkhör gaai thürnaa ichab Satanás a thürjem, durrpierr ðor thumaam khun khügurmie, ajapcharan dösätma. ¹⁰ Magbaawai angelnaanta sereubaadëm mua ürjim. Mag sereubaadëmua mag naajim:

“Ïsta ya ðor peerduju ed pabaichëm.

Mug durr gayam jua theeg thum jürr maach Ēwandam dënëu.

Maach Pör Cristo ichdëucha jur autarrjä warag atcha iek theegta sïsim.

¿Khan jãgwi? Edaram magwe maach ermanonaan ëugar Ēwandamag sëukha nem ïgkha nurraajerr ügtharmua isegbapãaiwaima.

¹¹ Maimua jëb gaaijä maach khodamnaanau amach garmuata mag mepeer pödbapüim, corderodanjö udura ich thöopitarr iekta ükhawia ag bagauta Ēwandamag amach khaibag upi numua.

Mag num düi ichab amach dau aphuu khëchjüjä igba, warag ögkhaba i iekta jaau durrarr gaaimuapata chadcha amach garmua i pödpüijerram.

¹² Magbarm gaaimua edaujjä wounanjö onee abat.

Maimua päach chi ag ee thunum khunjä thumaa onee abathë.

Mamu jë, apdurr, päar jëb gaai jooba durrum khun düi phüas ee jooba durrum khunjä agjö!

Ya ich üjãrr barapãaiwai meperan ïsin meeukhata sïsim thumaam khun düi.

Irua ya khaphu sim, muigmua jöpcha ya tag ichdëu ampierr abaju” a serereu khajierram.

¹³ Ya mag chi meperau ich mug jëb gaai barapüim oobaawai khïir machgau jürr mag uu chaai emkhooi ootarr ëudeeta ëkhabaadëjim. ¹⁴ Mamu magbaawai ichab mag uuirag nem ich dapag jïmiejãu ichjö sïsidum deejim, mag nemkhör anum aigmua warre warp ürramkhïir. Mag ich paarpabaadeewai chi nemkhörig ich chig apimaaugau warp ürrbaadëjim, ðor barbag chui sïimaag, mamta año thãrjup awi jãrr sïi i jãog wai naaju arr aawai. ¹⁵ Magbaawai chi nemkhöriu waa döota soo abarmun, ich i eemua nem pöm dösïgjö bau jïerrau jöisijim, magbarmua dökhier chug pogbar jöisiewai ag ee chi uu khëu khuurbu thömkhïir. ¹⁶ Mamu magbaawai ichab jëbüjã uu khaigpërmjö khaigpërrim, mag nemkhöriu ich i eem döou döjä pöm ompaa autarr sïi eeg bereu athaawai. ¹⁷⁻¹⁸ Magbaawai chará chi mepeer mag ðoirjö sierr warag chi uu düita meeukha sïsiwi, jürr chi chaain ewagam khun gaaita jua machag deejü awi, warag am düi wërbuan petajim. Mag chi chaain ewagam khun anumun, ar Ēwandamau nem jaau sim thum ipierranaa Jesucristoou chadcharam iek jaautarrjä ükhawi agtha ogdaba ich mag ükha wënrurum khunau.

13

¹ Makhun düi wërbuagta mag chi ðoirjö simua sïi phüas igaaun n dunnisijim.

Mepeer numí sïi khandjõ sïsid arr

Maimua mua oowai mepeer pöm sïi äbam gaapai pör khapan siete nenerna kach khapanjä diez jujur simta phüas eemua mu dakhïraa öbërchëjim. Mag phak kachjö jujur sïsidumpierr pörsir jüakhanaa ichab mag pör khapan nener sïsidum gaaijä Ēwandam igwi parhoobata phã sïsid ajim. ² Mag mepeer phüas eemua öbërbaichëm mua ootarr, sïi khum chi joothorjö sïejim. Mamu mag simta jürr chi bü, jos bükhanaa, i i, león ikha sïejim. Mag simug mag äbakhai sïi ðoirjö sierrau ich jua theeg deebaawai ichjö

iek theeg apijim. ³ Mag chi mepeer phūas eemua öbërchëtarr pör, dau āb sīi nem pöm thoop thūnaajim, ya agua pöd iubajujö. Mamū mag thūnarr, ābakhai mag phūas igaau öoirjö sierrau irig ich jua theeg thum deetarr aawai ichdēupai ich pör monaaupūijim. Mag monaabaadēm oowi dauderraa nūm iekhau thumaam khūnau irigta ee aphöbaadējim. ⁴ Magphöbaadēmua warag mag öoirjö simugta Ēwandamagamjö jēeujerram, mag ābakhai phūas eemua öbërchëtarrag ich jua theeg deetarr jūrr. Mamū mag khumjö simugjä ĩchab Ēwandamagamjö jēeumamua, “¿Khaita magan jäg mepeerjö jua theegnaa emkhooikha sī, i düi jäwaag?” a iekhamajjerram.

⁵ Mag khumjö jojorthor sim dö eemua öbërchëtarrag ĩchab nem iek khaug iekhapinaa Ēwandam igwijaä parhooba iek ākhāraam ichdēu iekham aig iekhaju aai sim a jaaujim, chi öoirjö sierrau. Mamū mag i iek theeg apitarran, aňo thārjup awi jārrpaim atheepaita Ēwandamau i magpijim. ⁶ Magbaa chadcha mag öoirjö sierrau ichig jaautarrjö parhooba iekhanaa, Aai i jēeujem di igwijaä parhooba iekha, ya ügthar öbërwi durrum igwijaä parhoobam iekta iekha thūnūujim. ⁷ Magug ĩchab Ēwandam iek ükhawi i chaainkha durrum khūn düi wërbūmkhīirjä jua theega apijim, mag wërbūwi ich garmua am pöd-pūimkhīir. Magug ĩchab ichta ũrpai iek theeg apijim mūg durr gaai öor thumaam khūn düi. Magbaawai durrrpierram khūn düi ichta ũrpai sīsijim, thumaam khūn khāaijä. ⁸ Mag mepeer khumjö jojorthor simugta mūg atag paawai Ēwandamagamjö jēeuju, ar thum Corderodam ũdūraa maach kōit ich thōopitarrau warr mūg jēb ompaabarwe ich ēsap gaai am thūr phākha auba arr khūnau. Makhūnta mag mepeer igar naaju aawai makhūnauta maach chi Ēwandam iek ükha nūm khūn dau aug wauju.

⁹ Magua jüg ũrū nūm khai wajapha ũrbat:

¹⁰ “Preso maag thaabatarr khai, chadcha preso pūr auju.

Thuthuú thōog thaabatarr khai, chadcha thuthuú thōju.”

Pari mag nūmūn, thum Ēwandam iek ükha nūm gaaimuau. Maguata Ēwandam chaainan, amach mag phithurg auju khap, sīi amachdēu ükhatarr iek gaaita warag ubū ükha wēnūrraju aai nūm.

¹¹ Magtarr khur deeam mepeer jēb eemua öbër urum mua oojim. Ma jūrr corderojö kach numí wai sīejim. Mag sim iekhaawain sīi öoir iekjö simta jägaamjö sīejim. ¹² Mag simua ĩchab ābakhai phūas eemua öbërchëtarr jua theeg thumaa ich gaai wai sīejim. Maguata ich dakhīir ich iekhau mūg jēb gayam khūn thumaam khūnag mag phūas eemua pör pöm thoop sim öbërchëtarragta Ēwandamagamjö jēeupibaawaijä, chadcha i ipierraa jēeū naajim. ¹³ Mag jua theeg simua aawai ĩchab örau ag na nem wau nūm ooba aajempa waumamua edjä eemua ötdau khīirta noseɡ chē thūnūmjö apijim, thumaam khūn dakhīir. ¹⁴ Mag mepeer pör pöm thoop sim phūas eemua öbërchëtarr dakhīir mag nacha öoirjö sierrau warm mepeer corderojö sierrag öor dauderraa nem waupijim, mag nem wau simua öor khūgur aumamkhīir. Mag öor khūgur auwi chi corderojö sierrau warm mepeer ich khapeer khīirkha waupijim; ajapcharan mag sīi pör pöm thuthuú thoop simjö sierrta deeu monaautarr khīirma. ¹⁵ Maimua jūrr mag corderojö sierrag chi öoirjö sierrau ich juapá deewi mag khum jojorthorjö sim khīirkha wau sierr iiu aupijim. Mag nem inag dēn mepeer khīirkha wau sierrta iiu auwi iek öbër sīsiewai thumaam khūnau ichigta Ēwandamagamjö jēeuba nūm khūnan khēchpi jaaujim. ¹⁶ Mamū magpaijä khabajim. Mag ich khīirkha wau sierr iipi athaawai thumaam khūnag ich dauchachta jua gaai wa dag gaai khāijä phākhaapi jaaujim. Chaaindam būrūndam gaai, ya dürrcharam khūn gaai, phatkhon paraam khūn gaai, dau aphūm khūn gaai, sīi chikham chogkha sīsidum khūn gaai, chikham chog khaba amach khōchagpierr nūrrjēem khūn gaaijä, thumaa mag dauchachta ũdūraa amach gaai phākhaapi jaaujim. ¹⁷ Mamū ar mag amach gaai mag mepeer dauchachjä chukhu ni i numerojä chukhu nūm khūnau chan pöd amach garmua nem përrujä khaba, ni dich nem ig nūmjä përr auju khabam a jaaujim chi meperau.

¹⁸ Møg mua jaau chirum khaug awaagan dürrchata khäärjug paraa aju aai sim. Chi mag khäärjug khaphu simua khaug athá, magan mag mepeer dauchach khan número agá. Wajapcharan mag numeroon ichab woun møg atag sjeju dëneu. Chi número, 666 khabahab.

14

144,000 meukhaar au narr khun

¹ Magtarr khur mua oo num aawai ich Jöoi chi Cordero chaarta durrsi Sion anum gaai oodunum mua oojim; ajapcharan ich Jesuma. I düi öor khapan ciento cuarenta y cuatro mil naajim. Mag Cordero düi num khunanan ichab thumaam khunau i tharta i Aai thür düi amach dag gaai phakhanaa ag panhappa sïsid ajim. ² Maimuata edjä ee sï öor iekjö simta mam salt pöm jurur wëjöm iekjö mua ürbaadëjim. Mag siman ichab nem jëbag pagthum pürbabaadëm iekjönaa öor khapan arpa sir num iekjö thunaajim. ³ Mag thunumun mag Èwandam juupjem pörkhau sim bigaau ichab jöoinpa ohood wëjöm düi mag dau jayap nemchainjö ich paar sïsidam bigaau phürdu meukhaar iur au num khun iekta mag thunaajim. Mag amau meukhaar au narr chan äbmuajä pöd khaugbajim, am dënjö awaag. Äba møg jëb gaai jooba durrarr khun eem mag ciento cuarenta y cuatro mil peerdtkhatarr khunaupaita am dënjö aau khaugjierram. ⁴ Makhun chan møg jëb gaai aawaijã, jäg deeum un düi khapes apiba jaaujemjö, äba Èwandamagpaita ee aajerr khunau. Amauta chadcha Cordero nunukhampier düi i bü ogdaba wënrrajim. Amachta mag Èwandam athee maimua Cordero atheejä am chognaankha wënrraju aai naajim, chadcha mag atheeta warm khun eemua Èwandamau am peerdu autarr aawai. ⁵ Am mag sëukha nurrjējã khaba arr khun aawai büurjã am ëugar jaaju khunjä chukhu ajim.

Èwandam chognaan thärjupam khunau iek jaauthurtarr

⁶ Maimua mua deeum Èwandam chog edjä ee ürr jörröm oo athajim. Magua møg jëb gaai naajem khun athee Èwandamau ich mag maach iupi wai nurraju iekta jaau jörrajim, durrierr öor nunidam ee amach meupier. ⁷ Mag irua jaau jörrarr iek møg ajim: “Èwandam dau na nem khaigbam waju ökhö abat. Mag khäai irig jëeunaa iita thö iekhabat. Ya ista irua öor ich aar phë auju wa phë auba warag isegju khäjã amach khäärcha jaaju ed pabaichëm. Møg edjäjä ompaawi møg jëbjã ompaatarragta jëeubathü. Ichdëuta ichab phüasjä ompaawi jëb eemua dö khumdu öbër sïsidumjä ompaajim” a jaau jörrajim, ürr jörrömua. Ma nacharamua iek jaau dichtarr ajim.

⁸ Mag ëudee deeum Èwandam chog agjö äaag urajim. Magua, Babilonia phöbörön ya eegar pabaadëmta jaau jörrajim. “Ya eegar pajim” a sjejim, “ar ich dënjö durrierram khunag parhoob pekau waupiejerr phöbör.”

⁹ Makhun ëudee ya thärjupam agjö dewam Èwandam chog ürr jörrömua magmajim: “Ar jäg phüas eemua mepeer öbërchetarragjä jëeunaa sï i khäärkha wau simugjä jëeuwi udüraa amach dag gaai wa jua gaai khäjã i dauchach phäpitarr khunanan ¹⁰ ichiita Èwandam khäär machag sï maach thöojem benenjö simta äwatab khaba äwatjugui” ajim. “I khäär machag mag simta am gaai meubapäaiwai Cordero dakhäär maimua pekau chukhu ügthar num khun dakhäärjä ötdau azufre düi waaurëu wëjöm eeta jëerjugui” a sjejim, “ich mag dau aphun ag ee öt khierr jëmer wënrramkhäär. ¹¹ Mag am öt khierr jëmer num naar jiu wëjöm chan chugpaajã khaugba, ich mag sierrum iekhou. Mag ötdau ee num khun chan büurjã gaai nakha aa khaugba, ich mag edaram magwe machag jëmer wënrrajugui” ajim, “amachdëu mag meperagta Èwandamagamjö jëeunaa ichab sï i khäärkha wau sierragjä jëeunaa udüraa amach gaai i dauchach phäpitarr köit.”

¹² Magam uguata ar Èwandam dënkhanaa irua nem jaau sim ipierranaa ichab Jesús büjã ogdaba wënrrum khunanan warag ubuta ükha wënrraju aai num.

Ma ajim Èwandam chog thärjupamua jaau dichtarr.

¹³ Maimua mua ũurwai ügtharmuata woun iekjö mürug, “Cha mua puchig jawaagpam phābá” a sĕjim. Mag irua phāpi sĕirr iek müg ajim:

—Īsmua atagta chadcha üuhcha ajugui ajim, ar maach Pör Jesús iek thāraucha ükha durrumua mee nüm khūn.

Magbaawai Ēwandam Akharaujā, —Jāan chadcha ich magau a sĕjim. Müg jĕb gaai aawai chadcha phithurg aaujerrjā par khabaaju aawai khĕir mee nūisijugui ajim, Ēwandam athee amachdĕu nem wajapha waaunjerr jūr.

Ēwandam chognaanu ōor pōm mürppūiju oopitarr

¹⁴ Magtarr khur deeu oo nūn aawai jūnthumieta edjā ee bau wĕjoojim. Mag bau wĕjōm ũr woun āb Emkhooi Iewaa Jesujō simta oo sĕjim. Magua pōrsir phĕr dĕn jūanaa ich jua ee oz anūm wai sĕjim, thuthuijō dĕe simta sĕi jūrthū sim. ¹⁵ Maig ĩchab deeu agjō Ēwandam chog Aai i jĕeujem degmua öbĕrchĕwi mag jūnthumie bau wĕjōm ũr oo sĕirrag magchĕjim: “Ya nemjĕir phur wĕjoowai eeuju aai thūnūm. Ar puch jua ee thuthui wai simua thūrrphĕwi eebá” ajim, müg jĕb gayam khūn khĕchpūiju ora pabaadĕm jaauwi.

¹⁶ Magbaawai chadcha mag jūnthumie bau wĕjōm ũr oo sĕirrau ich thuthuū müg jĕb ũr mürphĕbarmua waa nemjĕir dau thumaa eeu aujim.

¹⁷ Mag khur deeu Ēwandam chog öbĕrjim mag Aai i jĕeujem di ügthar sim eemua. Maguajā agjō ich jua ee mag thuthui oz anūm wai sĕjim. ¹⁸ Mag ĕudee agjō deeu öbĕrchĕjim, ierr nasādjō sim aarmua. Maguan ĩchab sĕi iekhabarmuapai müg durr thum uurdūpi jaabaawai, ōtdaūapai müg durr thum öpāaig nem jua theeg sĕjim. Magua mag ābakhai jua ee thuthui wai sĕirrag thet khĕsir magjim: “Jĕb gaai uvadō nūnūidūm een ya sĕi waauidūm, jāg puch jua ee thuthui wai simua chi ierr thūrrkha aupet. Ya waa thūnaabahab” ajim, ōor warre mürppūiju jaauwi.

¹⁹ Magbaawai chadcha mag thuthui jua ee wai sĕirrau müg durr ũr mürphĕ, waa uvadō nūnūid arr eem thumaa thūrrkha auna chi chō piirjūujem ee barkhūipūijim chi chō piirjūumkhĕir. Mag chi chō piirjūumkhĕir a simūn, maan wajaچارan Ēwandamau ōor gaai jua khūaba ich khĕir machag meejuuta jaau sim. ²⁰ Magta phöbör igaau arnaa chi chō piirjūupūijim. Mag piirjūubaadee, ag eemua chi chō sĕi dōsĕgĕ phur jĕubaadĕmua, warpham magwe trescientos kilómetros sĕi bag phur ũr jōisijim. Mag dōjō ũur wĕjōm naug ee cabaai dūnūupi ootarr akhiin, i öpierrjō sĕjim, chi naug. Mag dōjō ũur wĕjōm a simūn, ōor khĕch nūm jaar bag pōm ārjuuta jaau sim.

15

Ēwandam chognaan sĕete ābmĕcha ōor khaibag wauju jawaan bĕetarr khūn

¹ Maimua deeu edaujā ee ijaaur maach dauderraa ompa jōisijim. Ma, müg ajim: Ēwandam chognaanta sĕete edjā eemua öbĕrdutkhachĕjim. Makhūnauta ābmĕcha wajaچارa ōor dau aug waupiju khūn ajim. Magbarm dūi ĩchab ya mag amau nem thumaamua mag chach dichdimaawai Ēwandam khĕir machagjā ich maigpai meeju ajim.

² Mag khur mua oojim ĩchab, phūasta sĕi vidrio dĕnjō sim igaau Ēwandamau amachig sirmkhĕir arpa deetarr dūi ag panhapha ōor dūnūuid thūnūm. Makhūn mag mepeer khum chi jothorjō sim phūas eemua öbĕrchĕtarragjā jĕeuba, ni i khĕirkha wau simügjā jĕeuba, ni i thūr ni i dauchachjā ũdūraa amach gaai phāpiba arr gaaimua mag mepeer amach garmua pōdtarr khūn ajim. ³ Makhūnau Corderota thumeukhar naajim. Mag meukhaar warrgar Ēwandam chog Moisés khararrau phātarr ajim. Mag amau meukhaar au narr müg ajim:

“Ēwandam, pūn maar Pörōu.

Puchta thumaam khūn khāai chi jua thierrau.

Pua nem wautarr thum chadcha wajaچارanaa ooiimū sim.

Pua nem waaunjemjō chan ni ābmua pōdbam.

Durr thum mug wëjöm ee puchta thumaam khun Reikha sierrum.

Pu iekhan chadcharam iekhou;
maimuajã puan chad nem agchata waaujem.

⁴ Señor, ¿khaíuta mug thunum aig pu ögkhabaju abarí?

¿Khaíuta büürjã pürug jëeubaju khai?

Puch appaita büürjã pekau chukhu khitaawai durрпиerram khunau bëewi äba pürugta jëeuju.

Ya pua thumaam khunag jaaubarm, chijã khunnta pua puch aar phë auju khun agá,
maimua chijã khunnta pua barkhüuju khun agá” a aumajierram, meukharau.

⁵ Maimua mag thunarr khur mua oowai, ügthar Aai i jëeujem degam Santuari-
ota Ëwandamau israelnaan düi iek deetarr iek äkhaajem aar dawaa weeu dunaajim.

⁶ Mammuaata makhun Ëwandam chognaan siete khajapham nemjö amachdëu agua öor
khaibag wauju jua panhapha öbërchëjierram. Makhunau put lino anum dënta büürjã
memerkhög chukku sïi phugphugamjö sïsidumta jüanaa, ichkhaarjã dakha phir dën äi
jäajem phurii khitumua äi jü sïsid ajim. ⁷ Mag am öberdütkhabaicheewai nacha mag
nemchaainjö ich paar sïsidam jayap narr eem äbmua amag amachpierr jarrdam phir
dën ääbdö deemajim. Makhun jarrdampierr maach Ëwandam ichta warrgarjã ich mag
sierrawi mug atagjã ich mag sierraju ag khir machgauta khajapham dö dënjö ipir sïsid
ajim. Mag sïsidam chookhüibaadeewaita ichdëu chachmampierr nem khir pogkhe
öbermajü. ⁸ Mag jarr amachpierr ääbdö jigbapääiwai Ëwandam chi wajaug sierrumua ich
iiu mag Santuario ee naar khir joppijim. Mag Aai i jëeujem deg chi Ëwandam chognaan
siete narr khunau amachpierr nem khir pogkhe chachmamua, thum öbeerpüibam aig
chan pöd ni äbjã dubju khaba aajeejim.

16

Ëwandam khir machag jarr eem choopüimam ootarr

¹ Maimua mua üurwai mag Aai i jëeujem deg naar jiu wëjöm eemuata mag Ëwandam
chognaan siete narr khunag nem theeg woun iekjö, “Ërëubaadëwi jäg mä khir machag
jarr siete num ee döjö jöjoid thunum, jëb ür chookhüibamit” ajim ich Ëwandamaucha.

² Magbaawai chadcha äbmua petawi ich jarr ee wai sierr mug jëb ür choopüijim. Mag
choobapääiwai thum mag mepeer khum chi jojothorjö sim phüas eemua öbërchëtarr
khirkha wau simug jëeunaa i dauchachjã wai narr khun gaai bën burrijim. Mag bënën
mor gaai sïi phiedaujö öberdütkhabaadëmta machaaga sïejim. Mag simuan waragta öor
ärmaajeejim.

³ Maimua jür eudeemua ich jarr eem phüas ee choobapääiwai sïi phüas thumaa bagag
pajim. Mag phüas eem dö, sïi öor meem bagjöta sïijim. Mag bagag pabaadëmua ag ee
nem thunarr thumaa khëchdubjim.

⁴ Mag khur thärjupam urum, agjö Ëwandam chog. Maguajã warm khun dënjö ich
jarr eem choopüijim. Mamü magua jür dösig düi jëb eegarmua dö khumdu nunidum
ürta choobapääiwai, napem dënjö ichab dö thumaa bagag paapüijim. ⁵ Magnaa mag
dösigpierr dö ärpi sierraupai iekhamamua,

“Ëwandam, puchta büürjã pekau chukhu khitum;

puchta warrgarwejã ich mag khitaawai isjã ich agtha sierrumgui” a sïejim.

“Puchdëu am düi chachbarm aig, pua am düi nem agchata abarmgui” ajim, “amachdëu
nem waumarrpierr.

⁶ Amau pu chaain bag ärwi pu i jaumien bagjã ärjierram.

Magtarr aawai is pua jür amag bagchata döpibaadëmgui” ajim.

“Jür amau pürug ich agjö jägta apim khösi naabajieb amach düi” a iekhamajim.

⁷ Magbaawai ichab ierr incienso phaajem nasädjö wau sim aarmuata agjö Ëwandam
chogau, “Ëera, jään chadaugui” ajim. “Maar Pör Ëwandam, puchta thumaam khun
khäai chi jua thierr; puan chadcha khirjug khaphunaa am gaai agchata abarmgui” ajim,
“büürjã khaiäba aba.”

Ma biek thärjupam Ēwandam khäär machag chootarr ajim.

⁸ Mag khur deeu chi Ēwandam chog jarrdam dääi bëewi jürr müg edau äsdawam khäär ürru choopüijim. Mag choobarm ya biek jayapam ajim. Mag edau khäär ür choobapäiwai warag edau pechaaga aadēmua sīi ed pechgau öor gaai mas ajim. ⁹ Mamü mag edaúa phaa thünüüwi, sīi phausumjö sīsīdumjä amach khaibag äsie ewag khäärjuwi Ēwandamagjä chugpaapi jëeuba, ni sīi i thö iekhajööpaijã khabajierram. Magju khääi sīi warag irig parhoobaa amachdëu iekham aig iekha thünüüjierram; majã ichdëuta magam khaibag burripibaju akhiinjã jua theeg simügtã mag iekhajierram.

¹⁰ Mag khur Ēwandam chog cincoom bëewi, ichab ichdëu jarrdam wai nurrarr eem mag phüas eemua mepeer öbërchëtarr juupjem pörkhau ür choopüijim. Mag choobapäiwai irua durr jüa sīerrpierr thumaa khīchag ee jöisijim. Magbaawai öor i igar nüm khüunan gaai machgauta sīi amach meukhäärpaijã thetthe khabaadëp aajeejim.

¹¹ Mamü mamagkhamjä amachdëu nem khaigba wau nüm chan püajööpaijã khaba aajeejim. Magju khääi chäddauta mor gaai sīi phiedaujö dau dap sīsīdum machgau, Ēwandam ügthar chirajem düita khujurmjö warag parhoobaa irig iekha thünüüjierram.

¹² Mag khur Ēwandam chog seim bëewi, ich jarr eem döjä Eufates aajem ür agjö choopüijim. Mag choobapäiwai döjä pöm simta sīi jüubaadëjim, edau öbeerjem garmua reinaan wëdurarr khüun durbagkha dichamkhäär.

¹³ Maimua mua oowai, mag nacha mepeer öoirjö sīerr i eemua jüchëumiejö sim öbërwī, äbakhai khum chi jojorthorjö sīerr i eemuajã öbërwī, maimua äbakhai chi sëukha nem igkhamie kach numpai cordero dënjö jüjür sīerr ag i eemuajã agjö jüchëumiejö khitum öbërrim. ¹⁴ Mag jüchëumiejö sīsīd arr, chi mepeer akhaar ajim. Makhüunaun ichab ag na örau nem ooba aajempa wau wënrarajim. Mag wënrarumün müg jëb gaai reinaan sīsīdum khüun dääi iekta dee wënrarajim, thumaa äba biirdanaa Ēwandam ichta thumaam khüun khääijã chi jua thierr dääi amach wërbüju edam athee khäär khaugaag.

¹⁵ Mag nüm ee maach Pör Jesucristooucha, “Keena, khäär khaphü nüisit; öor chikham nem jīgkha nurrarajemjö müun sīi öor bëebajöö sīerr ee dëgölp barchëjugui” ajim. “Mag mü pierrwai onee aju khüunan, ar daukhananaa pekaügtã büürjã amach ürpariba nüm khüunau. Mag nüm aigüin aman, khajüa bähä memerkhög chukhu jüa nümjöta thünüm. Maagwai mag ed örau dich mor kharr ooba aawai chigaajã abajugui” ajim ichdëucha.

¹⁶ Maimua chadcha mag jüchëumiejö sīsīd arr khüunau amachdëu müg atag ajujö mü dakhāraa wëtwi müg jëb gaaim reinaan äbam aig biirdü aujierram wërbüag. Mag am biirdü narr aig ebreonaan meüa Armagedón a thüürjem. Ich maigta chadcha wërbü nümua Ēwandam dääi juapã chachju anaabã.

¹⁷ Mag khur äbmiecha sietemua paawai, agjö deeu Ēwandam chogau ich jarr eem sīi ich jäg ügthaa edjä eepai wëpüijim. Mag irua wëbapäiwai, mag ügthar Aai i jëuejem degam Santuario aarmuata nem theeg, “Isin chad ya thum aai pa sīsīmgui” ajim. ¹⁸ Mag irua ya aaipabaadëm abawai, pagthumta dau phürphür abarmün jëbü ahau khabaadëm dääi, sīi iyüümjö jöisimua müur theegajã duui dichjim. Mag müur theeg duui dichjujö chan müg jëb ompaatarr aigmua ewag pawiajã duuiba aajem. ¹⁹ Magbaadëmua phöbör pöm sim Babilonia anüm eegarta waa sīi jëb thorrdukhür aadëmua, phöbörön warreta peräs thärjup öbeerpüijim, jëb thorrdubaadëmua. Magbaadëm dääi ichab deeu durrjä phöbör eem di khapaana sīi pogueu püamajim. Magbaawaita Ēwandamau Babilonia phöbör gaaita ürcha jua khëgkhapüijim, ich pekau waaujerr khäär okhooba wai sīerr gaaimua. ²⁰ Mag müur theeg duuitarrau phüas ee morr phür üid arrjä, sīi warag ierr paaukhabaadëwai, durrsī nünüid arrjä ichab warag jëb ee ierr paaukhabaadëjim.

²¹ Magbaawai ichab edjä eemua sīi noseg dau dap mokdaujö chë thünüisijim. Chi noseg dau chügag ochenta libras sīsīd ajim. Ēwandamau mag noseg chëpiwi wajappa amach dau aug waubarm oowi, örau warag Ēwandam thürcha thürnaa, parhoobaaa amachdëu iekham aig iekha thünüüjierram.

Ma ajim Ēwandam chogau ābmiecha ich jarr eem Ēwandam khīir machag choobapūim mua ootarr. Mamū mag mua oojim a chirumun, maan mūg atagjā thum cha mūchdēu jaau chirumjō ajuuta mūrūg mūch daúacha oopimajim.

17

Chi durpathierrmie khaibag wauju jaautarr

¹ Magbaawai Ēwandam chognaan mag jarr panhapha siete narr eem āb bēewi mūrūg, —Pidú mua pūrūg oopikhimgui ajim, chi durpathierrmie ar dōjā nem pōoma bau wējōm ūr oo sim khaibag wauju. ² Magnaa mūrūg, Mūg durr gayam reinaanau thumaam khūunau ich ag ūripaita wai khāijierramgui ajim. Maagwai tagam khūun agjō mūg jēb gayam khūunjā sīi mag parhooba saak ūi bag chē simjō sīerr gaaimua ichig paa wai simgui ajim.

³ Makhūun thum oopieg chi Ēwandam Akharau mū khāaiipi atham ee, chi Ēwandam chog mag mūrūg pidú a sīerraupai jūr mū warp ōor chukag ee athaadējim. Mam pabaimaawai, ūita sīi mepeer pōm phurí sim ūr oo sim mūrūg oopijim. Mepeer pōm mag phur simun sīi pōr khapan ābam mor gaaipai siete nenernaa kach khapanjā diez wai sīejim. Mag sim moron, sīi ēsapdau parhoobaaa Ēwandam igwia iekha phā sīsidamuata ēntēr mor ipir sīejim. Mag sim ūrta mag ūi chi durpathierrmie oo sīejim. ⁴ Īchab chi ūijā mag simun, sīi khajūa wajappa phuriimjōnaa khichphē khīirkha simta jūa sīejim. Mag ūr ĩchab phīrjā jūanaa, mokdau ooihmū nem parhēpagkham dūi perlas anūmpa jūanaa, ĩchab jarrdam phīr dēnkha khitum ee sīi mag emkhooin dūi ich parhooba sīerrta khajapham nemjō inagjā chukhu ippir jōi wai oo sīejim. ⁵ I dag gaai oowai i thūr anūmta maadēu wajappai khaugba sīi, “Babilonia ichta phōbōr pōmaacharam, thum chi durpathierrmie ād anaa nem khaigbam thum mūg jēb gaai thūnūm ag ād” a phā sīejim.

⁶ Ya mag mūchdēu oobaawai mua khaug athajim, sīi Jesús iek ūkha durrum khūun pōm khēchbapāiawai bag pōm ārbarm oowiata onegau sīi don ūijō oo sim.

⁷ Mag oowia mua khīirju chirū paawai chi Ēwandam chogau mūrūg, —ĪKhanthee atcha khīirju sīma? ajim. Mua pūrūg jaaubajup ajim, chijā agá jāg ūi, maimua khai agá ĩchab ar chi mepeer pōr khapan sietenaa kach khapanjā diez wai simua ich ūr chi ūi juppi warrum.

⁸ Maimua chadcha mūrūg jaaumamua magjim: ‘Jāg meperan warran mūg jēb gaai nūrrajim; mamū meewi ya tag ooba ajem. Pari mūg atag Ēwandamau ierr thūrrdōjō sim eemua ūdūraa ōbērpibaawai deeu nūrraichējugui ajim. Magbaawai ar ich mag iiu wēnūrraju khūun thūr phākhamaajem ēsap gaai warr mūg jēb ompaaju nawe phāba awi ag gaai thūr chukhu nūm khūun wajap dauderraa ajugui ajim, mag meetarra deeu nūrraichēm oowi. Mag deeu iiu nūrraichējup mamū, ich Ēwandamauta warre i jua khēgkhapūijugui ajim, ich mag okhoom iek okhoomkhīir.

⁹ Maimua mūrūg, ‘Wajapha ūrbá, mua pūrūg jaaukhimgui ajim chi Ēwandam chogau: Jāg ābam mor gaaipai pōr khapan siete nūm pua oo sim, jā chi ūi oo sim eegar durrsī khapanag siete nūmta jaau simgui ajim. ¹⁰ Jāg pōr siete nener sim ĩchab reinaan siete narrrta jaau sim. Mag reinaan siete narr eem cinco ya eegar pawia ābpaimuata agtha ich durr jūa simgui ajim. Maagwai ābakhai agtha reikhaju waaur sim. Mamū mag ābmiecha reikhaju waaur sim reikhawijā, khūchpai mag sīewi, warm khūunjō eegar pajugui ajim. ¹¹ Mamū āb simgui ajim ochoom reikhaju. Maan ar chaig mua pūrūg mepeer phurí sim mūg jēb gaai sīerrta thōwi chukhu aadēm a chirarraugui ajim. Ichpai mag reinaan siete pūrūg jaau chirum eemkha sim. Ya mag biek numí ichpai reikhabarm aigmuan chadau warre thōm iekcha thōjugui a jaaumajim mūrūg.

¹² Maimua mag jajawagmamua, ‘Mag chi mepeer kach khapan diez jūjūr sīerrau ĩchab chi kach khapanagpierr agjō reinaan diez nūmta jaau simgui a jaaumajim mūrūg chi Ēwandam chogau. Makhūunau agtha būurjā governaaba nūm. Mamū Ēwandamau amag mag chi mepeer phūas eemua ōbērchētarr dūi iek theeg apijugui ajim, sīi khūchpaim athee. ¹³ Makhūun reinaan diez āba ibēpwi, mag mepeer phūas eemua ōbērchētarragta

amach jua theeg thumaa deewi, warag amach garmuata Cordero düi wërbujugui ajim. ¹⁴ Mamü chi Corderoou ich garmuata amach thum pödprüju, ichta müg durr gaai chi thiernaan thum thünüm khüün Pör anaa reinaan Rey aawai. I düi thünüm khüünan, ich Ēwandamaucha jür auwi amachdëu ükhatarr iek thāraucha ükha wënürüm khüünau.

¹⁵ Maimua deeu mürug magjim, chi Ēwandam chogau: 'Ar pua jäg chi durpathierrmie oo sim eegar döjājō nem pōoma bau wējōm oo sim chan, döjā chaar khabam. Jāan õor khapanagta jäg thünümguui ajim, durrierram khüün amach meupierr meu khīir pogkhe.

¹⁶ Maagwai ar phūas eemua mepeer pōm sim öbërchëtarr gaai kachjō khapan jür diez thünümjā, i kach chaar khaba, jākhnünan reinaan i düi āba müg durr governaaju khüünau guui ajim. Ich jākhnünaupai jäg chi üüi chi durpathierrmie oomaug aphöbaadë-mua i khaibag wawaag i ëudeejā êkhaju. Maimua i jua eem nemjā khechthugwi, ich ap barpuawi, i dijā örpüijugui ajim. ¹⁷ Amau mag nümün, ich Ēwandamau juau amag magpi sīwaita mag amachdëu ampierr thünaajugui a jaaumajim. Magnaa, Maguata amau amach reinaan appai iekhawi, chi mepeer mag phūas eemua öbërchëtarragta amach iek theeg thum deejugui ajim, Ēwandamau ichdëu jaautarrjō öbër nüm ora. ¹⁸ Ichab ar pua üüi oo simjā jā chan üüi chaar khabam. Jāan ar phöbör ābpai nem pōm simuata müg jëb gaai reinaanag thumaa ichdëuta nem khap jajaau aajem ag phöböröugui ajim.

Magta chi Ēwandam chogau ichdëu oopimatarr thumaa mürug jaaumajim.

18

Babilonia eegar patarr

¹ Magtarr khur mua oo nüm aawai Ēwandam chog dewamta ügtharmua bëem oojim. Mag simün ichab chi jua thierr aawai nem iek theeg siejim. Mag pierrwai jëbën sīta araraa aadëjim, i mor gaaimua. ² Magua thet ääagmamua mag siejim:

“¡Ya Babilonia phöbörön eegar pajim!

İsin ya sī pabü ee sīerrjëm khüün diiu;

mepeen khaigbam khīirpierr naajem di anaa pabü eem nem maach khoojem khüün diigta pabaadëbahab” a siejim.

³ “Warran iin chadcha jäg ich parhooba deeu gaaijā pürpür sīerrarr gaaimua durrierram khüünanta nag dënjō thumaa khëch wai sim düi ichig paa wai siejim.

Reinaanagjā amach üüi düimjō ich düita khapes apiwi,

nem jua paraam khüünagjā sī mag ag ee nem parhooba amachdëu khöchagpierr nem waupi sim gaaimua warag phatkhon paraam khüünag paapüijim.

Mamü ich paarmua maagjerrta İsin jür ichta eegar pabaadëm” a jaaumajim.

⁴ Mag chi Ēwandam chog iekha öbaadëm ee, deeu ügtharmua woun iekjō,

“Pāar mü chaainkha nüm khüün, jäg phöbör eemua öbërwi chawag ërëbaadët” ajim.

“Magbamün pāachpa düi amau pekau wau nüm ee burrwi paai öbërbaadeewai, pāachpata phithurg ee mawi dau aug wauju.

⁵ Jäg phöbörön sī pekau pōoma simgui” ajim.

“I pekau pömagan sī ügthaa edjā ee sīmii wējōmjō sim.

Maagwai jäg nem khaigbam parhooba ichdëu waum aig wau sim gaaimua, mua i gaai jua khüüba deejugui” ajim ich Ēwandamau.

⁶ Magnaa jür ich chognaanagta,

“Ichdëu chikham düi aajerrjō abat” ajim, “jür i düi.

Ichdëu nem khaigba waaujerr ür jür ag khāai atcha biek numí i gaai deebat.

Ichdëu chikhamnag döpiejerr khāaijā jür athuucha nem achag waaurëu deebat.

⁷ Jäg ichdëupai ich thöwi parhooba ichdëu khöchagpierr aajerr paar, ich agjō i gaai mas waunaa i dau aug waupibat” ajim.

“Iruan ichdëupai ich igwi, ‘Mün müguin rey üüijōta üm, mü chan khoopaa üüi khabam; müg ürrüm chan mü chan büürjā dau aphüü ürrabaju’ a iekhaajem.

⁸ Mamü mua mag chirümguui” ajim ich Ēwandamau:

“Ich jåg urrem paar i ed bēju paar sim.

Mag ed, khāi ābpaim ee i gaai mas aju. Mua i gaai nem khaigbam khīir pogkhe chachmamua, ðor pòm òpiwia, jādau theegjā burripjugui” ajim.

“Mæch pāar Pör chi jua thierrauchata mag i dau aphaa api chiraawai, wajak i dauhi ārpiwi,

ābmiecha paawai chi phöbörjā thum sīi örpüijugui” ajim ich Ēwandamaucha.

⁹ Mag phöbör örbapāiwai, reinaan ag ee amach urren düimjö khapes awi parhooba amachdēu ampierr arr khunnau üapöpörkhamua, i athee bēju anaabá, chi naar appai ügthaa edjā ee jīu thunnam oowia. ¹⁰ Mag oowia dēgölp amach gaaijā agjö aju khīirjuwi, aigjā bēeba, warp amach nūm aarpaimua,

“jĒ! jAay, Babilonia!

Phöbör pöomanaa chi jua thierr arrta ĩs chad pu chan at oobam.

Sīi sēukhabarmjö abarm ee pu gayan Ēwandamau masta deebarmgui” aju jūrram khunnau.

¹¹ Īchab nem jua paraam khunnaujā amach daúa phöbör magbarm oobaawai, bīe nūmua üapöpör aju anūm, amachdēu oowai ya tag amach nem pēr auju khunn chukhu aphöbaadēm khīirjuwia. ¹² Jāgbaawai, nem inag pòm waibēewiajā, “jKhaíu pēr athaju? Mūig pēr aaujeejim: phīr, phatkhon, mokdau parhēpagkham, perlas; put wajapham lino dēn seda dēn düi sīi phuriinaa khichphē khīirkha sīsidūm; pa thūpham khīirpierr; marfil dēn nem wau sīsidūm, pa wajapham dēn, jierr dēn, cobre dēn maimua mármol dēn nem wau sīsidūm.” ¹³ Maimua amach wir aigpai, “jKhaíu athajugui?” aju, “thūpag pòm phēbēe nūm, canelajöm, incienso, mirra, jügdee; vino, nemkhou, arin, trigo; nemchaain daphūm nem uajem, cabaai, oveja, carro, maimua par phidkhamkhīir ðor pēr nūmjā, jkhaíuta jāgūm nem thum awaagáwa?” aju, amach ödegpai. ¹⁴ Mag nūmua chi phöbörögta wounagamjö,

“Nemjö sīphamjö pua ürcha pii aajerr ya ĩs chan tag chukhu aadēmgui” aju.

“Pu nem ooimū sīsid arrjā thum phatkhonpa ĩsin ya pua okhoom iekchata okhoobapūim. Jāgbarm chan pua tag oog khabamgui” aju, mag chi phöbör uu thunnamugta.

¹⁵ Maimua jūrr nem jua paraam khunn magūm thum pēr nūmua mag phöbör gaaimua warag phatkhon paraamug patarr khunnaujā amachdēu mag oobaawai, ĩchab amach gaaijā agjö aju khīirjuwia, aigjā bēeba, warp amach nūm aarpaimuata bīenaa üapöpörkhamua,

¹⁶ “jĒ! jAay, phöbör pöoma eegar pajim!” aju.

“Pūn chadcha phöbör ooimūganaa, sīi urrei khajūa wajapham lino dēn jūanaa, khīirpierr chi phurjā jūanaa, khichphē khīirjā jūa simjöta sīejim.

Mag jūanaa chihöo phīr dēn, perlas, maimua mokdau parhēpagkhampa jūa simjö sīerrta,

¹⁷ jöpcha sīi sēukha nūmjö arr ee phatkhon pöoma okhoobarmgui” aju.

Magbaawai agjö barco eem capitannaan, marinernaan maimua thum ar döjärr jörrjēmuata phatkhon khīirdamjö oojem khunnjā thum warppai nūisiju anaabá. ¹⁸ Mam warppaimua mag phöbör uurdū thunnam naar edjā ee phūis jīu thunnam oowia, thet ääakhamua, “jJamta deeam phöbör ich mūgjökham maadēu oog agá?” aju anūm.

¹⁹ Magnaa chadcha amach gaai masi nūm ðrag oomkhīir, amach pör ee jēb phöpūinaa üapöpörkham düi bīe nūmua,

“jĒ! jAay, phöbör pöoma khitarr!

Maar thum phūas ee barco paraam khunn, pu gaaimuata chadcha maar riknaanag paaukhajimgui” aju.

“Magtarrrta jöpcha arr ee pūn warreta eegar pabaadēmgui” aju.

²⁰ Mamū warm khunn mag bīephöo thunnam daar, ügtharm magwe onee abat.

Onee abat ĩchab Ēwandam chaain, Ēwandam i jaumien, maimua ich i jaumkhīir ichdēucha jūr autarr khunnjā agjö onee abat.

Ēwandamau Babiloniapien dūi jāgbarmua, jūrr pāarta irua dau ee aug khaugwi am gaaita mas dee sim khabahab, amachdēu pāach dūi aajerrjō.

²¹ Magbaawai āb Ēwandam chog ĩchab nem jua theega simua, mok pōr pōoma sim phūas ee barpūinaa magjim:

“Babilonia, phōbōr pōmaam, pūn cha mua mok barbarpūimjōta buudimamgui” ajim.

²² “Jāgbarm chan mūg atag pawiajā, pū kaaijā ee chan būurjā tag arpa sir nūm iek ūrba, karris iekjā ūrba, ni trompeta iekjā ūrbam.

Nem inag wau nūm gaai phidkha nūm khūnjā chukhu, ni mok bā nūm iek jūjurrkhamjā tag ūrbamgui” ajim.

²³ “Pūta jāgbarm chan mūg atag pawiajā pū ee ōtdaudam phuu dūnūmjā ooba, ni ōor jua pūurwai onee serereu aajerr iekjā ūrbam.

Pū eem nem jua paraam khūnan, chadcha mūg durr gaai chi jua thierrnaan ajim.

Maimua pūchdēujā pua durrierram khūn sīi khūgur wai sīejim, pūchdēu nem khaigba wau simta ōrau khaugbam gaaimua.

Pari mag sīerrta, ya pūn chadchata eegar pabaadēmgui” ajim.

²⁴ Magta chadcha Babilonia phōbōr eegar paju. Mamū mag i eegar pajuun, ag eeta Ēwandam chaain bag ārtarr pōoma thūnūm gaaimuau. Aigta thūnūm: Ēwandam i jaaumien dūi thum i chaain bag ārmatarr, maimua thum ar i gaaimua durrierr chikhamnau juau thōopūimarr khūn bagjā agjō.

19

Īgthar Aai i jēu nūm ootarr

¹ Mag Babilonia eegar pabaadēm ootarr khur, ōor pōoma sereu wējōm mua ūrjim, ūgthar. Makhūnau serereukhamua,

“ĪĒwandam maach Pōrōgta thumaam khūnau jēebathū!

Ichta ōor peerduajemū” anaajim.

“Ījōm chan chukhum;

ichpaita thumaam khūn khāai chi jua thierrui.

² Ichta ōor dūi agpierraa sīerrūm, chadcha amachdēu nem waumaajerrpierr am gaai aag. Chi durpathierrmiejā ichdēu nem parhooba ampierr nem wau sīerrarr gaaimua durrierram khūn pekau waupiejerr jūrr,

ya ich gaaijā mas deebarmgui” anaajim maach Ēwandamau.

“Ī chaain anaa i chogkha nūm khūn khēchmam chan sīi ich jāg par khīir okhoobam arr aawai, ya chadcha i dūi ich garmua ōor dūi aajerrjō abarm” a serereu khajierram.

³ Mag sereu thūnarr khur, ūmaai deeu magjierram chi ūgtharmpeenaupai:

“Ēwandam, ūta pua jāg Babilonia ōrpūijim;

chi naar jāg nathōo jīu sīsīmūn jāan ich jāg sīerrūm iekhaugui” anaajim.

⁴ Magbaawai mag jōoin veinticuatro narr khūnau agjō jayap sīi khanjō sīsīdūmta ich paar sīsīd arr khūn dūimua Ēwandam ich khu juupjem gaai oo sim khīirphee kanieu thūkhōokhanaa, khīeb jēb gaai dagau dūrkhanaa irig jēumamua, “Ī jāan ich magau! Ī Chadcha iita maach thumaam khūnau thō iekhaju aai nūmgui!” ajierram.

⁵ Makhūnau magbaawai ĩchab mag Ēwandam khu juupjem pōm sim aarmuajā ōor iekjō,

“Maach Ēwandamta thōbathū” a sīejim, “pāach thum ar i ōkhōnaa i chogkha nūm khūnau.

Jōoinaujā i thōnaa chaainaupa iita thōbat” a sīejim.

Cordero jua pūru jaautarr

⁶ Maimua mua ūr nūu aawai, sīi ōor pōm wējōm iekjō thūnūmta mamū ĩchab salt pōm jurur wējōm dūi pagthūmpa turururkham iekjō thūnaajim mua ūurwai. Mag sīi sereu wējōm khūnau mag naajim:

“Ī Maach Pōr Ēwandaman chadcha emkhoirau!

Maach Pör Ēwandam thumaam khun khāi chi thierriuta ya nem thum governaa sīsīm.

⁷ Keena, ya Corderoon jua pūraagpam, onee ajuga.

Mag oneenaa i appaita thō iekhaju.

Chi ūi, ya ar chihōowia sī khīr khaug sim.

⁸ Irig jūapijim khajūa wajapham, lino dēn.

Maan sīi memerkhōgjā chukhu, ich bāpgau sīi būmjō sim.

Mag ich bāpgau būmjō simua Ēwandam chaainkanaa i dau na wajapha wēnūrrajerrta jaau sim.

Magua mag khīirta irig jūapijim” anaajim.

⁹ Maimua chi Ēwandam chogau mūrug, —Nau mua iekhabarm phā sīubá ajim. Mūg iekhan ich Ēwandamaucha ich imeerba jaaupitarrrta mua pūrug jawaagpamgui ajim mūrug. Magnaa ichdēupai, Corderoou ich jua pūr nūm phiesta ee thūrkhūiwi chi wēt nūm khūnan chadcha oneeta ajugui ajim.

¹⁰ Mūchig magbaawai, mua i būkhūrr phōbkhaimajim irigta Ēwandamagamjō jēwaag. Mamū mag mua ich būkhūrr phōbkhaimaawai mūrug, —Ū, oob jāgam mū dūi. Ēwandamagta jēubá ajim. Mūjā sīi pū dūi āba Ēwandam chog khabahab ajim, pū khodnaan ar Jesús iek amachdēu ūkhatarrta ogdūba amachdēu ootarrjō jaau durrum khūnjō. Ēwandamagta jēubá ajim mūrug.

Cabaai bāpphā sim gaai nūrrarr

¹¹ Mūchig magbaawai, mua phiidūnaa oo nū aawai, edaujāata sīi weedu wējoojim. Mag edjā weedu wējōm eemua woun āb cabaai bāpphā sim gaai öberchējim. Mag thūr “Mūchdēu Nem Wauju Abarmān Chadcha Wau Chitūm” ajim i thūr, ichdēuta thum wajapha governanaa juurhi eejā wērbūajeewai. ¹² Mag sim dau oowain, sīi ōtdau khīirjōta nem dapag phuphup sīsid ajim. Ich pör gaai pörsir khapan paanaa īchab ich gaai ich thūrjā phā wai sīejim. Mamū mag thūr chan bigaam khūnaujā khaugba, āba ich chi warrum khūupaita khaphū sīejim ich thūr. ¹³ Mag simua khajūa jūa sim gayan, sīi dawaa bag phur sīsid ajim. Ich mag wounpai īchab, “Ēwandam Iek” a thūr sīejim. ¹⁴ Ich mag ēudee Ēwandam chognaan khapaana pūrrthū wēnūrrajim. Mamū makhūnjā mag sīsidūmān, sīi thum khajūa chi wajapham lino dēn bāphā memerkhōgjā chukhu sīsidūmta jūanaa, cabaai bāpphā sīsidūm gaaita wēnūrrajim. ¹⁵ Mag cabaai bāpphā sim gaai öberchētarrau durrierr ōor nūnūidūm jua khūaba pāaukharūimaag ich i ee thuthui dēe khitūm wai sīejim. Ichdēuta mūg durr thum jūa wai sim aawai jūrr ich jua jūmpiba dajēkta wai sīsiju. Magbaadēmua ōran sīi uva chō piirjūu awaag būu eeg pibthai nūmjōta aju am gaai. Magnaata amachigpai Ēwandam thumaam khūn khāijā ūrpai sīerrūm ag khīir machag khajapham dōjō jarr ee choo wējōmta dōpipūimaju. ¹⁶ Mag wounau ich khajūa gaai maimua ich khupá gaaijā agjō ēsapdau phākha wai nūrrajim. Chi ēsapdau mag phā sīerr, “Reinaan Rey anaa chi pōrnaan Pör” a phā sīejim. Ajapcharan jāan ich maach Pör Jesucristo ajim.

¹⁷ Maimua jūrr dewamta pari agjō Ēwandam chogkha simta cha edau phuu nūm gaai dūnūnūnaa, nem ichpan wir aig amach khapeenpai pūr khoojem khūn thūrwai, āākhamua mag sīejim:

—Nemchaain wir aig pāach khapeen pūr khoojem khūn, daaig pidut a sīejim. Ēwandamau pāar athee phathau pōoma wai sim, ¡khōbahut! ¹⁸ Pāar atheen thūnūm: reinaan mod, soldaun pōrkhanaa emkhooinkha thūnarr khūn mod, cabaai mod, mag cabaai gaai nūrrjēe arr khūn mod, maimua thumaam khūn mod. Ōor sīi chikham chogkha nūrrjēe arr khūn mod, maimua chikham chogkhaba sīi amach khōchagpierr nūrrjēe arr khūn modjā agjō thūnūmguī ajim. Magnaa, ¡Khōbat, jā pāar atheemūguī! a jaaujim, nemchaainag.

¹⁹ Maig oowai īchab chi mepeer khūmjō jojthor sim phūas eemua öberchētarr dūi mūg jēb gayam reinaanpa amach soldaun dūi āba biirdū thūnaajim, mag cabaai bāpphā sim gaai nūrrūm dūi i khapeen i ēudee wēnūrrūm khūnra āba amach garmua wērbūag.

²⁰ Mamu magbaadēm ee chi mepeer mag phūas eemua öbërchètarr preso sīsijim. Mag preso sīsīm dūi ābakhai chi sēukha nem jaau nūrtaajerrjā agjō pūr auwi, dūi īchab preso sīsijim. Ich mag sēukha nem jaaumieuta mag khumjō sim phūas eemua öbërchètarr dakhīir ōrau nem ooba aajempa wau nūrtaam gaaimua ōor khūgur aumaawai, uduaraa amach gaai mag phūas eemua öbërchètarr ag dauchachjā amach gaai phāpiwi i khīirkha wau simugjā Ēwandamagamjō jēeuierram. Mag amach numwe pūrka auwi, ich jāg thōojā thōoba iiu sīsīdamta thūrdō ee azufre ōtdau dūi waaurēu uu wējōm ee barkhūipūijim. ²¹ Magbaawai tagam khūn am khapeen, mag cabaai gaai nūrtaarau ich i ee espaar durag sierrau, ajapcharan ich Jesucristoouma, sīi su khēchpūijim. Mag khēchbapāaiwai, chadcha nemchaain pōm bēewi sīi khōdubbarpūimjō abaawai, ōor pōm thūnarrta chukkhu aadēju.

20

Mil años

¹ Maimua Ēwandam chogta ügtharmua eeg urum mua oojim. Magua ich jua ee jēbdi ierr nem pōm thūrdōjō sim eem yabme waidurajim, caden pōm sim dūi. ² Mag bēewia, mag nem pōm ōoirjō sim pūr athaichējim. Mag ōoirjō simta warrgarwe “nemkhōr” a thūrjem; ich arpai īchab mepeer a thūrnaa Satanás a thūrjem. Mag pūr auwi mil años sīi ibūur sūjim. ³ Mag ibūurna mag ierr jēbdijō simta thūrdōjō wējōm ee barpūiwi wajapha phāar sūjim, mag mil años pa nūm ora tag ich mag durrpierr ōor khūgur nūrtaam ugua. Maimua mag mil años dichdimaawaita deeu khūchpaim athee ēerpūiju ajim.

⁴ Maimua khu juupjem khapan thūnūmjā mua oojim. Ag gaai ohood aphōbaadējim, amach garmua warm khūn khaibag waumkhīir wa am kōit khāijā iekhamkhīir ich Jōoirau iek theeg apitarr khūn. Ichab maig naajim, Jesucristoou Ēwandam iek jaautarr ükhawia jūr amach paarmua jaau durrum gaaimua chikhamnau ö thūrrphē khēchtarr khūn akhaar. Makhūnta īchab mag phūas eemua khum chi jojthorjō sim öbërchètarragjā jēeuba ni amach dag gaai wa jua gaai khāijā i thūr phāpiba arr khūnau. Makhūnta deeu iiu nūsiwi Cristo dūi āba mil años chi pōrnaankha nūisijim. ⁵ Ma nacha iiu phiidutkha nūm ajim. Mamu warm khūn ar Ēwandam iek ükhaba khēchmarr khūn chan tag iuba, ich mag nūsiwi, mag mil años dichdimaawaita ūwai deeu iiu nūisijim. ⁶ Mag nacha ōor iiu phiidutkha nūm ee dūi phiidutkhabarm khūnan, chadcha oneeta ajurau. Mag iiu nūsim chan jūr warm khūn phiriutkha auwi khīmie durr barkhūi nūm edjā am chig abaju. Mag khīmie durr barpūi nūmta, maach meetarrta deeu meeju a jaau simū. Magbarmūn mag warm khūn khīmie durr wēt thūnūm daar, Ēwandam atheeta phadnaankhanaa Cristo atheejā phadnaankha wēnūrtaamua ich Cristo dūi āba mil años chi pōrnaankha nūisiju.

Ōtdau uu wējōm ee mepeer barpūim ootarr

⁷ Mag amachta chi pōrnaankha nūm ee mil años dichdimaawaita mag mepeer Satanás ibūur wai nurrjā deeu ēerpūiju aajem. ⁸ Mag ich ēerbapāaiwaita, durrpierr ōor khūgur nūrtaamua, Gog durrarm khūn dūi Magog durrarm khūnra ābam aig biirdū auju anaabā, mag biirdūnaa Ēwandam igar nūm khūn dūi wērbuag. Mag chi wērbūju anūm khūnan, khapaana sīi phūas igau mosdau thūnūmjōta thūnaajim, chi khapanag.

⁹ Makhūnta mag āba biirdūnaa ērēuwi, sīi Ēwandam chaain irua ūrcha jāsenecha aajem phōbōr dūi phūur thuur auwimajieram. Mamu amau mag phūur thuur atham ee, wērbubamjō arrta, Ēwandamau ügtharmua ōtdau khīirta noseg daujō khūipiwi sīi warre phaa khēchpūijim. ¹⁰ Magbaawai īchab chi mepeer mag ōor khūgur sierrjā jūr warm khūn numī mag khum chi jojthorjō sierr dūi ābakhai chi sēukha nem jaaumie dūi narr aar barpūijim, thūrdō ee ōtdau khīirta azufre dūi waaurēu uu wējōm ee, mag atag pawiajā ich mag ōtkhierr machgau dau aphū idawaa wēnūrtaamkhīir.

Khu juupjem pōm bāpphā sim khīirphee warre dich khīircha jaaju

¹¹ Maimua mua oojim ĩchab, khu juupjem pöoma bāpphä sim; ag gaai chi woun oo sierrjā mua oojim. Mag khu juupjem gaai oo sim oowi, mæg durr edaujā dūi sīi dēgölp chukkhu aphöbaadējim. Tag oojā ooba, ich mag nūisijim. ¹²⁻¹³ Ōor nawe khēchmarr khūnjā Ēwandam khīirphee būjāaupai dūnūnid thūnūm mua oojim, mæg jēb gaai aawai chi thierrnaan arr khūnpa. Mag ich khīirphee ōor phūurbaadēm dūi, aig libro thūnarr gaai eureutkha oopijim. Mag eureutkha oopiwiata mag libro thūnarr gaai phā sīsīd arrjō thumaa mæg jēb gaai aawai amachdēu nem waumatarrpierr am dau aphūu aju jaumajim. Pari magaagan, khēch nūm khūun akhaar naajem aarmuajā thumaa Ēwandam dakhīir öbērchējierram, phūas ee khāijā okhoowi khēchtarr khūnpa. Mag thum ābam aig nūisiewaita, chadcha am dūi Ēwandamau amachdēu nem waumaajerrpierr ajim. Mamū deum libro sīejim ĩchab; mag gaaita thūnūm, ōor ich mag iuu wēnūrraju khūun thūr. ¹⁴⁻¹⁵ Mag ēsap ōor iuu wēnūrraju jaau sim gaai thūr öbērba abarm khūunan, mag thūrrdō ōtdaujō uu wējōm eeta barkhūurpūijim, ajapcharan khīmie durrma. Mag barkhūuī nūmta, mæg jēb gaai meewi deeu ūwaaī mee nūm aajem. Maigta ĩchab ōor dēnjō maach dajēgpiejerrjā tag dajēgba aadēju, ichpa chi khaigbam khūun dūi mag thūrrdō ōtdaujō wējōm ee barbapāiawai.

21

Edjā iuur durr iuur dūi

¹ Magtarr khur nacharam edaujā mæg durr dūi narr Ēwandamau thum chi iurig paapūitarr aawai edjā iurta durr iuur dūi mua oojim. Magtarr aawai ya phūasjā chukhu ajim. ² Mūch daúachata mua oojim, būurjā pekau chukhum khūun phöbör, Jerusalén chi iuur, ügthar Ēwandam sim aarmua eeg urum. Mag urumūn ya ūūi wajap chihöowi ich jaai dūi jua pūraagpamjō, sīi thum chi khīir khaugamta urajim. ³ Magbarm ee ügtharmua nem theeg ōor iekjō, “Īsin chadau Ēwandaman ōor ee dau daauta nūrrūmguī” ajim, “am kha ogdūba ich mag sierraag. Am i phöbörkha nūisiewai jūr ichta chadcha am Ēwandamkha sīsiju. ⁴ Ichdēuta thumaa wajapha am dauchōjā jār pūpūi aju. Mam chan tag ōor meebam, ōor dauhi paraajā abam. Tag chikham ūapēpērjā aba, gaai machagjā tag khaugbajugui” ajim, “ya warr nem thūnarr thum isegrūiwi thum chi iuur apha thūnaawai.”

⁵ Magbaawai chi khu juupjem gaai oo sierrau, “Muata nem thūnūm thum chi iurig paapāaijem” a iekhajim. Mag iekhapūiwiā, jūr mūrūgta, —Cha mua iekhabarm iek thumaa phā athā. Jāan chadcharam iek aawai pārau ag gaai ūkhaju aai nūmguī ajim.

⁶ Magtarr khur deeu mūrūg, —Ya nem thumaa aipa sīsīngui ajim. Mūchpaita nacharam ēsapdau Ajōnaa chi ābmiecharam Zetajō chitūm; mūchta nem thum ompaaju nawe chirajim, mæg durr ōwīajā mūchin ich mag chirsijugui ajim. Chi ōbisi nūm khūunag mua sīi ich jāg par ōor iupiejem dō khumdu öbēr sim eem dōpīju. ⁷ Ar ögkhaba amach garmua pōdpūi nūm khūunaun, mū juagam nem thūnūm thum amachdēuta auju. Mūchta am Ēwandamkha chirsiewai jūr amach mū chaainkha nūisijugui ajim. ⁸ Mamū mū iek jawaag khuwūum khūun, mū iek ūkhaba aajem khūun, mua khōchkhabam nem waujem khūun, juau ōor thōojem khūun, dich ōor khabam dūi khapes aajem khūun, bēnkhūun, parhooba juau nem wautarragta mūrūgamjō jēeujem khūun, maimua thum ōor sēu paraam khūun, magūm khūunan thum thūrrdō ōtdau azufre dūi waaurēu uu wējōm eeta mua barkhūurpūijugui ajim. Mamta biek numiimua paawai thōo chaarcha thō nūmūguī a iekhajim.

Jerusalén chi iuur

⁹ Maimua Ēwandam chognaan siete narr khūunau amach pipied agjō jarr siete wai narr ee ābmiecha agua ōor khaibag waju waiberr khūun eem āb bēewi mūrūg, —Mau pidú, mua pūrūg oopikhimgui ajim, Cordero ūūi paju.

¹⁰ Maimua Ēwandam Akharau mag mūrūg oopipigmamua chadcha durrsī pöoma ügthaa sim gaai mū athaadējim, chi Ēwandam chogau. Mag arrwi phöbör pöoma sim

murug oopijim, ügtharm phöbör Jerusalén anum. Phöbör pöm mag simta ügthar ich Ĕwandam sim aarmua eeg uraawai, sī arar urajim. ¹¹ Ag bü araragan, sī ooihmu mokdau wajaphamjöta khitajim, mokdau jaspe aajemjö, dau büu vidriojö. ¹² Mag simun ügthaa thuur phürdu sējim. Mag thuur phürdu simta puertdi khapan doce sējim. Makhun puertdi khapanagpierr Ĕwandam chognaanjā agpierr āābdö dununuid ajim, chi thūanaan. Mag düi īchab warrgar jöoi Israel khararr chaain doce narr khun thürjā mag puertdipierr phākha sīsid ajim. ¹³ Ed öbeerjem gar puertdi thärjup wai sējim; ed burrjem gar agjö thärjup, margajärm bi garjā thärjup, maimua baggajärm bi garjā agjö puertdi thärjup sējim. ¹⁴ Mag phöbör igaau thuur phürdu simun, mokdau pör dapag doce num gaaita khaarkha thūnaajim. Mag mok pör numpierr īchab Corderoou ich i jaumkhūr doce jur autarr khun thürjā gaai phākha sīsid ajim.

¹⁵ Maagwai chi mag mü düi iekha sierrau padam phir den jua ee wai sējim, agua chi phöbör chach phürdöpüiwiia, thum chi puertdi mag sīsid arrjā chachkhapüinaa chi phöbör igaau thuur phürdu sierrjā chachpäaig. ¹⁶ Mag phöbörön sī thum jā agdaujö iwiir duraajā khaba, chi jā pheeugjā chi jā durag düi ābata sējim. Maimua chadcha chi phöbör chachbaadējim. Mag chach oowai, chi jā durag, chi jā ügthaag maimua chi jā pheeugjā thum agdaujö ich mag dos mil doscientos kilómetros sējim. ¹⁷ Maimua jür chi phöbör igaau thuur phürdu simjā chachbaadējim. Majā chachpüinaa oowai, sesenta y cinco metros sējim, chi parrg appai. Mag irua chach sierr, sī maach ich müig jēb gayam khun chach ajim.

¹⁸ Chi phöbör igaau thuur phürdu sierr mokdau jaspe anum dēnta wau sējim, maagwai chi phöbör phir char den ajim. Mag phir char den aawaita sī vidrio memerkhög chukhumjöta sējim. ¹⁹ Chi phöbör igaau thuur phürdu sim bü gaai īchab mokdau khürpierram den ooihmu wau sīsid ajim. Nacharam jaspe den ajim; numiim, zafiro den; thärjupam, ágata den; jayapam, esmeralda den; ²⁰ cincoom, ónice den; seim, cornalina den; sieteem crisólito den; ochoom, berilo den; nueveem, topacio den, diesam, crisoprasa den; onceem, jacinto den; maimua doceem, amatista den ajim. ²¹ Chi puertdi doce narrjā īchab perlas dēnta waukha sīsid ajim. Mag chi puertdi khapanagjā chi perlas khapanagpierr narr aawai puertdipierr perla khūr ābpaimea wau sīsid ajim. Maagwai mag phöbör eem kaaijā chi wajapcharamjā īchab phir char den aawai sī vidriojö dau büumjöta khitajim.

²² Mag phöbör ee mua büurjā Ĕwandamag jēeujem di oobajim, ich maach Pör Ĕwandam thumaam khun khāaijā jua theeg ürpai sierrumpaita Ĕwandamag jēeujem di anaa īchab ichpaita chi Cordero aawai. ²³ Ich Ĕwandamapaita ich mor gaaimua arar wuu jēer wai siewai mag phöbör chan müg āsdawam edaujā chukhu ni edaram edaujā chukhu sim. I lamparaan īchab chi Corderodampaiu. ²⁴ Mag siewai īchab phöbör durripierr thunumjā sī mag phöbör arar wuu jēer thunum büugta wēnurrāju anaabá. Maagwai īchab müg jēb gayam reinaanaujā mag phöbörta thö iyüu aju aajem. ²⁵ Mag phöbör eem puertdi chan phāraajā khaugba ich mag sierrāju aajem. Mag num düi īchab edau khēwaajā khaugba sierraawai, edau khīejā chukhu aju anaabá. ²⁶ Phöbör durripierram khunnauta mag phöbör igwia, “Keena, jāgjöm phöbör chan chukhum” a iekhanaa, woun eugarmjö wajapha i ig iyüu aju anum. ²⁷ Mag phöbör ee chan īchab büurjā maach inaanem chan dubbam. Nem maach dawag khabam waaujem khunnjā dubba, ni sī chikham khūguurjem khunnjā pöd dubbam. Āba chi dubju khunan, Cordero ēsap gaai thür phākha thunum khunnpaita dubwi ich mag i düi iuu wēnurrāju aajem.

22

¹ Mag oopitarr khur chi Ĕwandam chogau murug dösīg dau büu khitumjā oopijim, öor iupiejem dösīg. Mag dösīg sī vidriojö sim Ĕwandam khu juupjem Cordero düi sim aarmuata öber sējim. ² Mag phöbör eem kaaijā chi wajapcharam jār, maimua dösīg ipierr, pabü naajim döi numwe, öor ich mag iuu wēnurrapiejem nemjö bü. Mag

nemjõon edaupierr ich mag chë sïerrum aajem, büürjã khïir jaraajã khaugba. Wajapcharan añopierr doce veces cheejem aajem. Mag nemjõ gayam chi khër khumamuata jürr durrpierram khun ich mag monakha apiejem anaabá. ³ Mag phöbör ee chan Ëwandamau khöch khaba aajem nem wau num gaaimua irua mas deejü ayaam khunjä chukhum aajem. Ich Ëwandamta Cordero düi mag phöbör ee chi Pörkha nüsiju anaabá. Maagwai chi chognaan mag irig jëeu num khunnaun, ⁴ i düi khïircha oonaa i thürta amach dag gaai ich mag phã wai wënurraju aajem. ⁵ Maig chan edau khëwaaajã khaugbaju anum. Maagwai chi maig wënurrum khunau ötdau paagjä ötdau igba, ni mug äsdawam edaujã igbaju aajem, ich maach Pör Ëwandamauchata am wun wai nurraju aawai. Mag ich düicha nüsüm khunauta mug atag pawiajä i düi ich mag governaa nüsiju aajem, mag durr iur gaai.

Jesucristo ya bëim un sim

⁶ Maimua chi Ëwandam chogau murrug, —Mug iekhan chadcharam iek aawai, ag gaai ükhaju aai numgui ajim. Ich Ëwandamau ich i jaaumienag wajapha ich iek jaaumkhïir khïirjug deejemuachata ügtharmua much ich chog püibarmgui ajim, jürr muata öor ich chognaan agjö mug jëb gaai thunum khunag ichdëu mug atag jöpcha nem waju thum oopimkhïir.

⁷ Mag num düi ichab ich Jesuupai ich igwia, iin mugtarr khur jöpcha maach awaan bëeju aajem. Ar mug iek phã sim gaai öbëbërg maju jaau sim thumaa ükhawi ag ipierraa num khunag warag onee api sim.

⁸ Much chi Juanauchata cha muchdëu nem jaau dichdimam thumaa mua much daúacha oowi much jügücha ürjim. Mag muchdëucha oowi ür dichtarr khur, mua chi Ëwandam chog mag muchig nem thumaa oopitarr bükhurr kanieu phökhaimajim, irig jëwaag awia. ⁹ Mam magbaawai ichdëu murrug, —Üü, oob mü düi jägam, mujã sïi püjõ Ëwandam chog khabahab ajim, pü khodnaan Ëwandam i jaaumien ar mug ësap gaai phã sim ükhawi ag ipierraa aajem khunjö. Murrug jëeju khâyau Ëwandamagta jëeubá ajim.

¹⁰ Maimua ichab murrug magjim: 'Ëwandamau nem thumaamua ichdëu chachmaju mug ësap gaai jaau simjö aimun sim aawai, oob pua sïi öragjä jaauba puch thäär eepai khaphu wai chitamgui ajim. Mag khâyau thumaam khunag jaaupet ajim. ¹¹ Ar nem khaigba waujem khunag jaau numjä ükhabamun, idëu amach khaibag ee naapibá ajim. Mam ar chi wajapha ükha num khunagan, warag nem wajaphamta waupinaa, maimua chi Ëwandam atheepai wënurrum khunagjä warag i gaaita ubu wënurrapi jaaubá a jaumajim murrug, chi Ëwandam chogau.

¹² Magbaawai, "Ëera, mun jöpcha päar jüraan majugui" ajim ich Jesuucha. "Mag much mam düi much chaainag amachdëu waumarrpierr deemaagjä mua nem phë arrjugui" ajim. ¹³ "Müchta nacharam ësapdau Ajönaa, chi äbmiecharam Zetajö chitum. Müchta nem thum ompaaju nawe chirajim; mug durr thum öwiajä müchin ich mag chirsijugui" ajim, ich Jesuu ich idamaucha.

¹⁴ Ar sïi khajüa wajap jä simjö thäär wajapha pekau chukkhu num khunta üuhcha thunum khunau, amauta maach iupiejem nemjõ mag mua jaau chirum gayamjä jönaa, mag phöbör puertdi khapan wuwur wëjöm eejã dubju aai naawai. ¹⁵ Mam bënkhun, amach un khabam düi khapes aajem khun, juau chikham thöojem khun, parhooba örau nem wautarragta Ëwandamagamjö jëeujem khun, maimua ar sëukha nem igkhanaa chikham khüguurjem khun chan, ni äbjã dubba, thum Ëwandamau isegpüju.

¹⁶ Mag muchdëu jaau chirum chadcha aawaita, ich Jesuujã ich igwi, ichdëuchata ich chog püijimgui ajim, magum thumaa ar ich iek ükha durrum khunag jaaumkhïir. Magnaa ichdëupai ich igwi, "Müchta sïi khajap nemjüirjö David khararr chaain ewagam khun eemua sürkha phiidutarr anaa ichab edaupherr garm phïdag wun öbeerjemugui" ajim Jesuu, ich bëeju igwia.

¹⁷ Magbaawai Ēwandam Akharauta chi Cordero ~~uu~~ dūimua, “¡Pidú!” anam. Maagwai pāar chi ūr n̄m kh̄unaujā ĭchab, “Jesús, jöpcha pidú” abat irig. Maimua Ēwandam khaugam khōchgau öbissi n̄mjö n̄m khai, maach peerduajem iek s̄i öor iupiejem döjö simta s̄i ich jāg p̄r aujā p̄r auba ūkhabat.

¹⁸ “Ar m̄g ēsap gaai mua m̄ch i jaaumienag jaaupitarr iek phā sim ūr n̄m kh̄unag mua mag chirumgui” a sim, ich Jesuu: “Ābmua khāijā cham̄g mua nem jaautarr ūr jūr m̄ ichaur jaaum̄n, Ēwandamaujā ĭchab ich m̄g ēsap gaai jaauwai öor chachmaju a sim thumaa i gaaita burriju. ¹⁹ Wa magba ābmua khāijā m̄g m̄ch i jaaumienag jaaupitarr iek phā s̄sid̄m igba s̄sid̄m awi buchkhun khāijā isegp̄imam̄n, Ēwandamaujā jūr irig öor iupiejem gayam nemjö jöpiba, ni m̄g ēsap gaai jaauwai chi ūgthar öb̄er n̄m kh̄unag nem deju a jaau simjā deebaju. ²⁰ M̄ch chi nem magju thum jaau chirumuata chadcha m̄un jöpcha maju a chirum, pāar awaan.”

Maad̄ujā chadcha ich magta j̄euju aai n̄m: “Señor Jesús, deeu jöpcha pidú.”

²¹ Maach Pör Jesuu pāar thumaa ūu oopar ph̄e wai s̄epim khōsi chirum.

Mag ajim keena, ich Jesucristooucha m̄ khāapi auwi m̄r̄g oopitarr.

Juanau